

Sprawozdanie
Prezydenta Wrocławia
z realizacji zadań
w 2015 roku

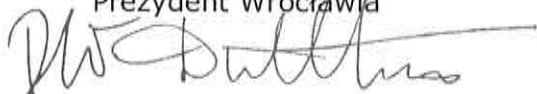
Panie i Panowie
Radni Rady Miejskiej Wrocławia

Szanowni Państwo,

Realizując obowiązek sprawozdawczy określony przepisami art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, przedstawiam Państwu Sprawozdanie z realizacji zadań przez Urząd Miejski Wrocławia oraz miejskie jednostki organizacyjne w 2015 r.

Dokument zawiera - w ujęciu departamentalnym - informacje, dane i analizy o zadaniach, przedsięwzięciach oraz projektach zrealizowanych w ubiegłym roku, w zakresie gminnych i powiatowych zadań publicznych, zadań administracji rządowej nałożonych ustawami oraz zadań wynikających z porozumień zawartych z innymi jednostkami administracji publicznej.

Prezydent Wrocławia

Rafał Dutkiewicz

Wrocław, marzec 2016 r.

SPIS TREŚCI

	strona
Departament Prezydenta	7
Departament Finansów Publicznych	67
Departament Obsługi i Administracji	79
Departament Spraw Społecznych	161
Departament Edukacji	377
Departament Infrastruktury i Gospodarki	461
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	639
Departament Architektury i Rozwoju	769
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	805
Decyzje administracyjne wydane przez komórki organizacyjne Urzędu oraz decyzje administracyjne wydane przez miejskie jednostki organizacyjne	833

Departament Prezydenta

DZIAŁALNOŚĆ RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA I BIURA RADY MIEJSKIEJ

- Liczba sesji Rady Miejskiej Wrocławia – **18**;
- Liczba podjętych uchwał – **357**;
- Liczba wezwań do usunięcia naruszenia prawa – **11**;
- Liczba rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego – 3 (0,70% wszystkich uchwał);
- Liczba rozstrzygnięć nadzorczych Regionalnej Izby Obrachunkowej – 0;
- Liczba złożonych skarg do WSA – **11** (2,57% wszystkich uchwał) w tym liczba zaskarżonych uchwał Rady Miejskiej – 11, w sumie:
 - skarg umorzono – 0,
 - skarg unieważniono w części lub w całości – 1,
 - skarg odrzucono – 0,
 - skarg w toku – 6,
 - skarg oddalono – 4;
- Liczba skarg zgłoszonych na podstawie art. 229 kpa (m.in. na Prezydenta Wrocław, kierowników miejskich jednostek organizacyjnych, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego) – **43** w tym:
 - nieuwzględnione – 37,
 - uwzględnione – 1,
 - w części uwzględnione – 0,
 - w toku – 1,
 - inne – 4;
- Liczba skarg przekazanych na podstawie art. 231 kpa do innych organów – **8**;
- Liczba zgłoszonych interpelacji przez Radnych Rady Miejskiej – **182**;
- Liczba zgłoszonych zapytań radnych – **117**;
- Liczba petycji zgłoszonych (wniesionych) na podstawie ustawy o petycjach – **1**.

W roku 2015 odbyło się w sumie **233** posiedzeń komisji Rady Miejskiej Wrocławia.

W ramach projektu „Edukacja Samorządowa” w 70 spotkaniach uczestniczyło ok. 1 600 uczniów z ponad 40 placówek oświatowych Wrocławia i ok. 200 seniorów. Uczestnicy spotkań zapoznali się z historią i współczesnymi problemami wrocławskiego samorządu. Na potrzeby projektu Biuro Rady wydało dwie publikacje tj. „Republika wrocławskich patrycjuszów” i „150 lat Nowego Ratusza” (dodruck) oraz folder zawierający podstawowe informacje o Radzie Miejskiej Wrocławia.

W maju 2015 r. Rada Miejska i Biuro Rady zorganizowało uroczystości 25-lecia samorządu Wrocławia, podczas których odbyły się okolicznościowe spotkania, wystawy, wycieczki, koncerty i konferencja naukowa. Materiały pokonferencyjne zostały wydane w obszernej publikacji pt. „25 lat samorządu Wrocławia” a prace fotograficzne z wystawy – w albumie „Wrocławskie metamorfozy”. W dniu 24 czerwca 2015 r., tradycyjnie już, zorganizowano uroczystą sesję Rady Miejskiej podczas, której tytuł Civitate Wratislaviensi Donatus otrzymali o. Ludwik Wiśniewski i ks. Stanisław Orzechowski, wręczono również 5 Nagród Wrocławia i 8 Nagród Prezydenta Wrocławia.

DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA ORGANÓW MIASTA I KIEROWNIKA URZĘDU

AKTY PRAWNE PREZYDENTA WROCŁAWIA

W 2015 r. Prezydent Wrocławia wydał **3 108 zarządzeń**, w tym:

- 043 zarządzenia organu,
- 65 wewnętrznych zarządzeń kierownika urzędu.

Od początku obecnej kadencji zostało ogółem podjętych 3 285 zarządzeń, w tym: 3 215 zarządzeń organu oraz 70 wewnętrznych zarządzeń kierownika urzędu, a w poszczególnych latach:

ROK	Ogółem	w tym:	
		zarządzenia organu	wewnętrzne zarządzenia kierownika urzędu
2014	177	172	5
2015	3 108	3 043	65
Ogółem	3 285	3 215	70

ZARZĄDZENIA ORGANU WYKONAWCZEGO

Ze względu na przedmiot regulacji – analogicznie jak w latach wcześniejszych - najwięcej zarządzeń organu dotyczy gospodarki nieruchomości. Stanowią one 82,6% ogółu wydanych w minionym roku. Drugą pozycję tworzą zarządzenia normujące sprawy z zakresu edukacji - 4,6%, trzecią zarządzenia regulujące sprawy organizacji, zarządzania i administracji – blisko 4,4%.

Zestawienie zarządzeń organu podjętych w 2015 r. według regulowanej problematyki w porównaniu do roku 2014 obejmującego zarządzenia z poprzedniej i z obecnej kadencji przedstawia poniższa tabela:

Podział tematyczny	2014 r.	2015 r.
Gospodarka nieruchomościami	2 672	2 514
Edukacja	196	141
Organizacja, zarządzanie i administracja	135	133
Finanse	116	109
Gospodarka komunalna	86	48
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	48	38
Gospodarka zasobem mieszkaniowym	60	31
Inne	19	29
Ogółem	3 332*	3 043

* w tym: poprzednia kadencja – 3 160, obecna kadencja – 172.

W odniesieniu do ustalonych zakresów działania komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia i nadzorowanych miejskich jednostek organizacyjnych najwięcej zarządzeń wydano w sprawach prowadzonych w Wydziale Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości - 67,6% oraz w Departamencie Nieruchomości i Eksploatacji -12,9%. Udział procentowy zarządzeń w zależności od realizowanych zagadnień w poszczególnych departamentach łącznie z nadzorowanymi miejskimi jednostkami organizacyjnymi wynosi:

Obszar działania	2014 r. %	2015 r. %
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	64,3	67,6
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	13,8	12,9
Departament Architektury i Rozwoju	5,5	4,3
Departament Spraw Społecznych	4,0	1,0

Departament Finansów Publicznych	3,6	3,5
Departament Prezydenta	3,2	2,7
Departament Edukacji	3,0	4,6
Departament Obsługi i Administracji	2,3	2,9
Departament Infrastruktury i Gospodarki	0,3	0,5

Podobnie jak w poprzednich latach, na mocy przepisów szczególnych, publikacją w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego objęto 4 zarządzenia, w tym:

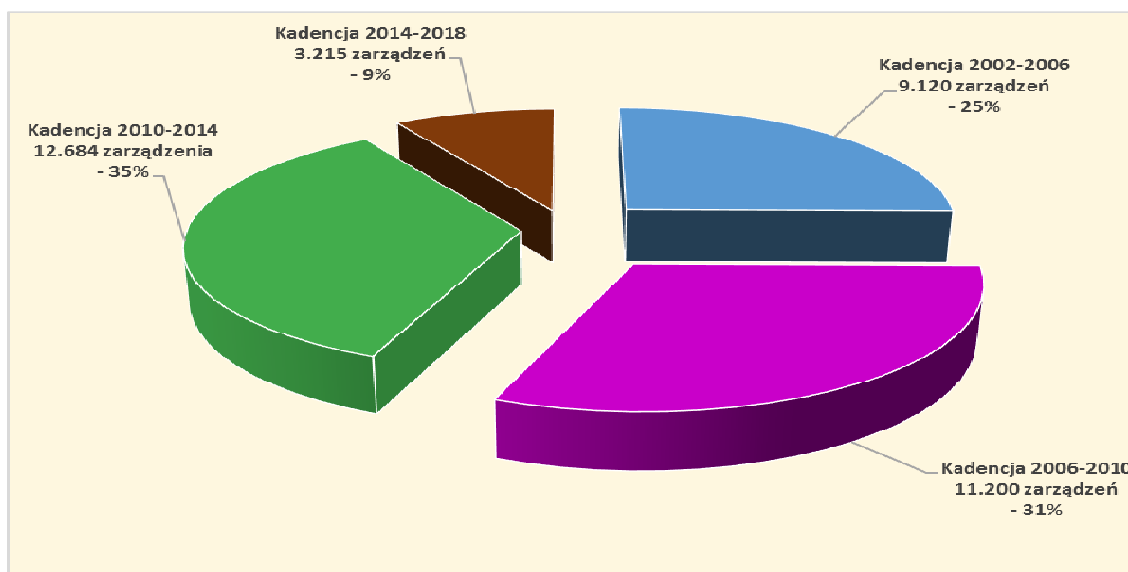
- trzy z zakresu pomocy społecznej dotyczące ustalenia w 2015 r.:
 - średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej – ogłoszone 27 marca 2015 r. pod poz. 1367,
 - średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - ogłoszone 27 marca 2015 r. pod poz. 1368,
 - średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – ogłoszone 18 grudnia 2015 r. pod poz. 5988,
- jedno w sprawie przedłożenia Sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2014 r. – ogłoszone 22 maja 2015 r. pod poz. 2340.

W elektronicznym Biuletynie Urzędowym Rady Miejskiej Wrocławia dostępnym na stronie internetowej opublikowano 9 zarządzeń, w tym trzy podjęte w związku z uchwałą nr XLV/619/97 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 listopada 1997 r. powierzającą organowi wykonawczemu uprawnienia w zakresie ustalania wysokości cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej, a dotyczące:

- zmiany cennika opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych (poz. 174),
- cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice (poz. 241),
- zmiany opłat za korzystanie z parkingów zorganizowanych przez Gminę Wrocław (poz. 242).

Regionalnej Izbie Rozrachunkowej przedłożono w 2015 r. do badania **95 zarządzeń** wydanych w sprawach finansowych, objętych zakresem działania organu nadzoru.

Zbiór podpisanych na przestrzeni lat 2002 - 2015 zarządzeń organu liczy **36 219 dokumentów**. W trakcie obecnej kadencji zwiększył się o 3 215 zarządzeń. Ich podział na poszczególne kadencje, obrazuje poniższy wykres:

Szczegółowe zestawienie liczbowe zarządzeń organu wydanych w okresie od 2002 r. do 2015 r.

Kadencja		Prezydent Wrocławia	
		zarządzenia organu	
2002-2006	w tym rok:	9 120	w tym:
	2002		73
	2003		1 959
	2004		2 428
	2005		2 657
	2006		2 003
2006-2010	w tym rok:	11 200	w tym:
	2006		169
	2007		2 214
	2008		2 716
	2009		3 255
	2010		2 846
2010-2014	w tym rok:	12 684	w tym:
	2010		127
	2011		3 324
	2012		2 967
	2013		3 106
	2014		3 160
2014-2018	w tym rok:	3 215	w tym:
	2014		172
	2015		3 043
Ogółem		36 219	

WEWNĘTRZNE AKTY KIEROWNIKA URZĘDU

Znaczna część spośród wydanych w roku sprawozdawczym **65** wewnętrznych zarządzeń kierownika jest wynikiem wprowadzenia nowego Regulaminu organizacyjnego Urzędu zarządzeniem nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 r. Nowy Regulamin zachował do końca ubiegłego roku moc aktów podjętych na podstawie poprzednio obowiązującego Regulaminu nadanego zarządzeniem nr 900/07 z dnia 30 kwietnia 2007 r. Spowodowało to konieczność przeglądu dotychczasowych unormowań i wydania nowych, zastępujących zarządzenia, które traciły moc z dniem 31 grudnia 2015 r. Ten proces dotyczył 66% podjętych w minionym roku zarządzeń regulujących m.in. sprawy: ewidencji umów zleceń i o dzieło, podróży służbowych, zamówień publicznych, służby przygotowawczej, instrukcji inwentaryzacyjnej, instrukcji kasowej, instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych, Biuletynu Informacji Publicznej, skarg i wniosków, sprawozdań, regulaminów wewnętrznych, kontroli, etyki, obsługi prawnej, projektów zarządzeń i pism okólnych, czynności kancelaryjnych, czy też polityki antymobbingowej i polityki bezpieczeństwa informacji.

W zależności od normowanej problematyki - 61,5% ogółu zarządzeń kierownika podjętych w ubiegłym roku dotyczy organizacji i zarządzania, prawie 13,9% odnosi się do kwestii pracowniczych a 24,6% obejmuje sprawy z zakresu finansów i rachunkowości. Ich zestawienie liczbowe przedstawia poniższa tabela:

Zakres tematyczny	2015 r.
Organizacja i zarządzanie	40
Sprawy pracownicze	9
Finanse i rachunkowość	16
Ogółem	65

W minionym roku nie regulowano zagadnień formą pisma okólnego.

Od kadencji rozpoczętej w 2002 r. do końca 2015 r. Prezydent Wrocławia wydał **603 akty wewnętrzne kierownika urzędu**, na które składają się 583 zarządzenia kierownika oraz 20 pism okólnych. Razem z aktami podjętymi przed ustanowieniem jednoosobowego organu wykonawczego ich zbiór z okresu od 27 maja 1990 r. do końca 2015 r. liczy 1 050 akty, w tym: 868 zarządzeń kierownika, 23 zarządzenia starosty z lat 1999-2002, 115 postanowień z lat 1990-2002 oraz 44 pisma okólne.

AKTY PRAWNE RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA

W 2015 r. Rada Miejska uchwaliła **362 akty prawne**, w tym **357** uchwał, **4** stanowiska i **1** apel.

W ramach podjętych uchwał największą grupę stanowią regulacje rozpatrujące: wezwania do usunięcia naruszenia interesu prawnego, skargi na uchwały oraz indywidualne skargi i wnioski. Ten zakres przedmiotowy obejmuje blisko 20% ogółu uchwalonych. Łącznie z pozostałymi uchwałami z zakresu ustroju, organizacji, zarządzania i administracji – stanowią 47% ubiegłorocznego zbioru. Drugą grupę prawie 15% stanowią uchwały z dziedziny planowania i zagospodarowania przestrzennego, trzecią około 12% uchwały dotyczące finansów i rachunkowości.

Zestawienie liczbowe uchwał według zakresu regulowanej problematyki

Podział tematyczny	2014 r.	2015 r.
Ustrój, organizacja, zarządzanie, administracja	155	150
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	61	53
Finanse i rachunkowość	51	42
Edukacja i jednostki oświaty	74	31
Nazewnictwo i przebieg ulic	20	11
Ochrona zdrowia i jednostki służby zdrowia	13	7
Repatriacja	10	6
Ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt	5	6
Kultura i jednostki kultury	5	6
Pomoc i zabezpieczenie społeczne oraz jednostki pomocy społecznej	14	5
Inne	20	40
Ogółem	428*	357

* w tym: poprzednia kadencja – 390, obecna kadencja – 38.

Wydane w roku sprawozdawczym 4 stanowiska dotyczą: poparcia dla budowy trasy S – 8 w przebiegu Wrocław – Boboszków, poparcia dla przebudowy wiaduktów kolejowych nad al. Boya-Żeleńskiego oraz nad ul. Długą, modernizacji linii kolejowych na Dolnym Śląsku, potępienia zjawisk propagujących przemoc i nienawiść na tle religijnym i etycznym. Apel odnosi się do podjęcia przez Radę Ministrów inicjatywy ustawodawczej mającej na celu umożliwienie skutecznej walki ze środkami zastępczymi, tzw. dopalaczami.

Zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, uchwalone akty Prezydent Wrocławia przedłożył do badania właściwym organom nadzoru – wszystkie akty Wojewodzie Dolnośląskiemu a 35 uchwał w sprawach finansowych Regionalnej Izbie Obrachunkowej.

Stosowanie do przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego opublikowano 100 uchwał oraz 13 obwieszczeń z tekstami jednolitymi uchwał, wydane przez Radę Miejską w 2015 r.

PODJĘTE PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ UCHWAŁY, STANOWISKA I APELE NA PRZESTRZENI LAT 2002 – 2015

Kadencja		Rada Miejska Wrocławia					
		uchwały		stanowiska	apele		
IV	w tym:	3 390	w tym:	8	w tym:	2	w tym:
	2002		42		3		-
	2003		463		-		1
	2004		1 792		3		-
	2005		711		2		1
	2006		382		-		-
V	w tym:	1 738	w tym:	1	w tym:	3	w tym:
	2006		38		-		-
	2007		445		1		1
	2008		530		-		-
	2009		341		-		-
	2010		384		-		2
VI	w tym:	1 711	w tym:	7	w tym:	6	w tym:
	2010		34		-		-
	2011		412		1		3
	2012		399		1		1
	2013		476		3		2
	2014		390		2		-
VII	w tym:	395	w tym:	4	w tym:	1	w tym:
	2014		38		-		-
	2015		357		4		1
Ogółem kadencje IV-VII		7 234		20		12	

Podsumowując, w wyniku działalności legislacyjnej w 2015 r. organy miasta podjęły ogółem **3 470 aktów prawnych**, które razem z wydanymi od wyborów w 2002 r. tworzą zbiór 44 091 dokumentów, z czego:

- 7 266 to akty prawne Rady Miejskiej Wrocławia, w tym:
 - 7 234 uchwały,
 - 20 stanowisk,
 - 12 apeli,
- 36 825 to akty prawne Prezydent Wrocławia, w tym:
 - 36 219 zarządzeń organu,
 - 583 wewnętrzne zarządzenia kierownika urzędu,
 - 3 postanowienia (z 2002 r. - zastąpione od 2003 r. przez formę pisma okólnego),
 - 20 pism okólnych;

Łącznie z okresem wcześniejszym, zbiór aktów prawnych wydanych w latach 1990 – 2015 w różnych formach – uchwały, stanowiska, apele, rezolucje, zarządzenia, postanowienia, polecenia, pisma okólne – liczy 61 362 dokumentów, w tym: 10 544 uchwalonych przez Radę Miejską Wrocławia, 13 549 przez Zarząd Miasta Wrocławia oraz 37 269 podjętych przez Prezydenta Wrocławia.

POROZUMIENIA W SPRAWACH WYKONYWANIA ZADAŃ PUBLICZNYCH

W roku sprawozdawczym - w sprawach wykonywania zadań publicznych – zawarto jedno porozumienie z organem administracji rządowej oraz 9 aneksów do wcześniejszych porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego.

Porozumienie podpisano z Wojewodą Dolnośląskim w sprawie przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2015 r. Aneksy do porozumień zostały zawarte w sprawach:

transportu zbiorowego (2 z Gminą Kobierzyce i 2 z Gminą Siechnice), Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – ZIT WrOF (1), Powiatowego Urzędu Pracy (4).
Zgodnie z obowiązującymi przepisami ww. akty prawne ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Liczba podpisanych w latach 2003 – 2015 z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego w sprawach wykonywania zadań publicznych, porozumień i aneksów do porozumień w zależności od rodzaju jednostki będącej ich stroną.

POROZUMIENIA i ANEKSY zawarte:	2003 – 2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem
z gminami	42	1	9	4	3	5	64
z Powiatem Wrocławskim	3	-	1	2	2	4	12
z Województwem Dolnośląskim	5	-	1	-	-	-	6
z Wojewodą Dolnośląskim	10	3	2	3	9	1	28
z ministrami (<i>Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministrem Edukacji Narodowej</i>)	8	-	-	-	-	-	8
Ogółem	68	4	13	9	14	10	118

W sumie zbiorów porozumień i aneksów do porozumień zawartych od 2003 r. z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego liczy **118 dokumentów**, które dotyczą realizacji zadań w zakresie:

	Porozumienia	Aneksy	Ogółem
transportu	9	50	59
wychowania przedszkolnego dzieci niesłyszących	1	4	5
kwalfikacji wojskowej	8	-	8
szkół artystycznych	4	-	4
programu na rzecz społeczności romskiej	4	-	4
cmentarzy	7	7	14
zadań powiatu, w tym Powiatowego Urzędu Pracy	3	9	12
Centrum Powiadamiania Ratunkowego	3	-	3
realizacji infrastruktury technicznej	1	-	1
obowiązku szkolnego i przedszkolnego	1	-	1
zadań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	1	-	1
obsługi ruchu w zw. z przewodnictwem Polski w Radzie UE	1	-	1
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – ZIT WrOF	1	3	4
Programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”	1	-	1
Ogółem 2003 - 2015	45	73	118

KOLEGIUM PREZYDENTA

W 2015 r. odbyły się **84 posiedzenia** Kolegium Prezydenta, poświęconych zadaniom realizowanym przez Miasto. Kolegium pracowało w dwóch zespołach tematycznych: zespół omawiający problematykę ogólną, tj.: sprawy związane z gospodarką, kulturą, edukacją, oraz zespół ds. planistycznych.

AKTYWNOŚĆ PREZYDENTA WROCŁAWIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY ZE STOWARZYSZENIAMI, ZWIĄZKAMI GMINNYMI I KOMUNALNYMI, FUNDACJAMI, JEDNOSTKAMI GOSPODARCZYMI ORAZ INNYMI PODMIOTAMI

W 2015 r. przedstawiciele Miasta uczestniczyli w pracach **10** stowarzyszeń, fundacji i związków gminnych.

PATRONATY HONOROWE PREZYDENTA WROCŁAWIA I UDZIAŁ W KOMITETACH HONOROWYCH

W 2015 r.

- wpłynęły 354 wnioski z prośbą o objęcie Patronatem Honorowym lub uczestnictwo w Komitetach Honorowych m.in. wydarzeń: kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, naukowych, społecznych, sportowych, gospodarczych i medycznych. Prezydent Wrocławia objął Patronatem Honorowym **244 wydarzenia**. Dodatkowo 31 wydarzeń zostało objętych Patronatem poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu;
- wpłynęło 1 531 zaproszeń do osobistego udziału Prezydenta Wrocławia w poszczególnych wydarzeniach. Prezydent Wrocławia uczestniczył osobiście w **147 wydarzeniach**. Z udziałem Prezydenta Wrocławia odbyło się **2 100 spotkań**.

Prezydent Wrocławia przyznał i wręczył roczną **Nagrodę Prezydenta Wrocławia** zasłużonym wrocławianom w różnych dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i naukowego. Prezydent Wrocławia wziął udział w uroczystym posiedzeniu Rady Miejskiej Wrocławia, podczas którego przyznano **tytuł Civitate Vratislaviensi Donatus** ks. prałatawi Stanisławowi Orzechowskiemu i Ojcu Ludwikowi Wiśniewskiemu.

UDOSTĘPNIANIE TERENU RYNKU I ULIC PRZYLEGLYCH NA ORGANIZACJĘ IMPREZ PLENEROWYCH

W 2015 r. do Biura Prezydenta Wrocławia wpłynęło **301 wniosków** związanych z udostępnieniem terenu Rynku i ulic przyległych w celu organizacji imprez plenerowych. Zorganizowano **299 wydarzeń plenerowych**.

SPOTKANIA PREZYDENTA WROCŁAWIA I PRZEDSTAWICIELI WŁADZ MIASTA

Prezydent Wrocławia uczestniczył w kilkuset spotkaniach z przedstawicielami różnych środowisk, między innymi:

- **styczeń – grudzień** - spotkania z dziećmi z wrocławskich przedszkoli i szkół.
- **20 stycznia** - spotkanie noworoczne z przedstawicielami Wrocławskich Klubów Seniora.
- **15-16 stycznia** - Wizyta ACUS we Wrocławiu, spotkania w sprawie Wrocław Global Forum.
- 22 stycznia - uroczystość przekazania Oświadczenia dotyczącego odbierania tytułów naukowych przez Schlesische Friedrich – Wilhelms – Universität zu Breslau w latach 1933 - 1945.
- **23 stycznia** - Konferencja naukowa „Skreśleni” z udziałem przedstawicieli Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Kolońskiego oraz potomków naukowców Schlesische Friedrich – Wilhelms – Universität zu Breslau.
- **12 lutego** - spotkanie z rodzicami noworodków urodzonych 31 grudnia 2014 r. i 1 stycznia 2015 r. oraz z rodzicami „3000 dziecka” urodzonego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym we Wrocławiu.
- **23 lutego** - Spotkanie z rektorami wrocławskich uczelni wyższych i dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych.
- **27 lutego** - kolacja z potencjalnymi sponsorami Wrocław Global Forum 2015.
- **12 marca** - wykład prof. Salima Yusufa oraz prezentacja badania populacyjnego PURE.

- **23-24 marca** - wizyta ACUS we Wrocławiu, spotkania w sprawie Wrocław Global Forum.
- **10 marca** - wizyta pana Shuji Kogi, sekretarza generalnego EU-Japan Fest Japan Committee, w związku z ESK 2016.
- **11 marca** - kolacja biznesowa Wrocław Global Forum 2015.
- **8 maja** - spotkanie z Pionierami Wrocławia, przedstawicielami Klubu Ludzi ze Znakiem „P” oraz żołnierzami Armii Krajowej z okazji 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej.
- **22 maja** - Seminarium „Sytuacja demograficzna Wrocławia - Stan i perspektywy” .
- **25 maja** - spotkanie sygnatariuszy Komitetu Wspierającego Obchody Jubileuszu 70-lecia Polskiego Środowiska Akademickiego we Wrocławiu.
- **2 czerwca** - wizyta dzieci w Afrykarium z okazji Dnia Dziecka.
- **9 czerwca** - Międzynarodowy Kongres All About Football.
- **11-13 czerwca** - Konferencja Wrocław Global Forum 2015 - Forum Polityki Transatlantyckiej we Wrocławiu.
- **16 czerwca** - posiedzenie Zarządu Fundacji Unia Metropolii Polskich.
- **19 czerwca** - ogłoszenie pierwszej części programu Europejskiej Stolicy Kultury 2016 – koncert Andrea Bocelli.
- **23 czerwca** - urodziny prof. Ryszarda Krasnodębskiego.
- **24 czerwca** - Uroczysta Sesja Rady Miejskiej Wrocławia i spotkanie z laureatami Nagrody Prezydenta Wrocławia oraz Rady Miejskiej Wrocławia.
- **20 sierpnia** - wyprawka szkolna 2015.
- 1 września - uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2015/2016.
- **25 września** - spotkanie z laureatami konkursu „Najdłużej Razem”.
- **25 września** - wręczenie wrocławskim seniorom kluczy do bram miasta z okazji „Dni Seniora”.
- **30 września** - spotkanie z Zarządem Fidelity Personal Investing oraz przedstawicielami wrocławskiego środowiska akademickiego w sprawie planów inwestycyjnych.
- **11 listopada** - spotkanie z przedstawicielami wrocławskiego oddziału Związku Sybiraków, Światowego Związku Żołnierzy AK Oddział Dolnośląski, Rady Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej, Klubu Ludzi ze Znakiem „P” i Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich.
- **13 listopada** - spotkanie z okazji Obchodów Jubileuszu 70-lecia Polskiego Środowiska Akademickiego we Wrocławiu.
- **10 grudnia** - koncert „Wrocław dla tolerancji i otwartości”.

WSPÓŁPRACA MIASTA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI WROCŁAWIA

Zadania realizowane w roku 2015 stanowiły realizację celu zdefiniowanego w dokumencie „Strategia Wrocław 2020 plus”, a który sprowadzić można do formuły: „tworzenie we Wrocławiu warunków do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy”.

PROGRAM WROCŁAWSKIE CENTRUM AKADEMICKIE

Program Wrocławskie Centrum Akademickie (WCA) jest skoordynowanym portfelem projektów i działań, których celem jest wspieranie rozwoju Wrocławia poprzez działania, które głębiej angażują i lepiej wykorzystują środowisko akademickie na rzecz zwiększenia konkurencyjności miasta. **Misja** programu streszcza się w sformułowaniu: *„Włączyć uczelnie w pracę rozwojową na rzecz Wrocławia”*.

PROJEKTY NA RZECZ WSPARCIA TALENTÓW WE WROCŁAWIU

Akademia Młodych Uczonych i Artystów (AMUiA)

Przedstawiciele Akademii w roku 2015, obok zadań wprost określonych w zarządzeniu Prezydenta Wrocławia definiującym jej kompetencje, odegrali istotną rolę w rozwoju poszczególnych projektów realizowanych przez BWU, w tym poprzez formułowanie opinii

na temat wniosków złożonych w konkursach realizowanych przez biuro. Akademy realizowali także projekty edukacyjne adresowane do uczniów wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W tym: „Matma nie gryzie”, „Gucio” (warsztaty dla młodzieży licealnej wybitnie uzdolnionej w dziedzinie biologii; Instytut Immunologii PAN), warsztaty „Porządne myślenie” (warsztaty logiczno-filozoficzne dla uczniów szkół średnich). Członkowie Akademii promowali Wrocław na forach naukowych w kraju i zagranicą. Na podsumowanie pierwszych pięciu lat działania akademii 12 listopada 2015 r. w Sali Sesyjnej Rady Miejskiej zorganizowana została konferencja z udziałem członków innych organizacji skupiających młodych naukowców i artystów. W programie znalazły się m.in. geneza wrocławskiej Akademii Młodych Uczonych i Artystów, prezentacja projektów badawczych, edukacyjnych oraz popularyzatorskich, a także debata na temat znaczenia i przyszłości akademii młodych z udziałem m.in. z Artura Bednarkiewicza (Young Academy of Europe), Krystyny Dąbrowskiej (AMUiA), Jakuba Fichny (Akademia Młodych Uczonych PAN) oraz Jakuba Jernajczyka (AMUiA).

Studencki program stypendialny

W roku 2015 rozszerzono zadanie „Studencki program stypendialny”, o dwa dodatkowe działania stypendialne:

- stypendia dla studentów studiujących na wrocławskich uczelniach, którzy uzyskali prawo studiowania na uczelniach zagranicznych; (w roku 2015 przyznano 77 stypendiów),
- stypendia dla studentów wrocławskich uczelni, którzy są laureatami lub finalistami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych; (w roku 2015 przyznano 20 stypendiów).

Stypendia w wysokości 2 000 zł otrzymało 9 doktorantów. Uroczystość wręczenia stypendiów, z udziałem Prezydenta Wrocławia, odbyła się podczas otwartego posiedzenia Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola z okazji wrocławskiego święta uniwersytetu 13 listopada 2015 r.

Visiting Professors

Przeprowadzono wykłady i warsztaty promujące naukę wśród wrocławian. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele wrocławskiego środowiska akademickiego oraz społeczności lokalnej. Goście przyjechali do Wrocławia na zaproszenie Prezydenta Wrocławia oraz rektorów poszczególnych wrocławskich uczelni oraz dyrektorów instytucji badawczych.

Wśród profesorów wizytujących, którzy odwiedzili Wrocław w ramach projektu, znaleźli się następujący naukowcy i artyści (porządek prezentacji według instytucji przyjmującej gościa we Wrocławiu:

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

- **Konstanty Andrzej Kulka** – Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, wirtuoz skrzypiec i pedagog, należący do grona najwybitniejszych współczesnych artystów – muzyków,
- **Michael J. Silverman** - Uniwersytet Minnesota, wybitny specjalista w dziedzinie muzykoterapii i doświadczony pedagog, specjalizujący się głównie w muzykoterapii osób dorosłych zaburzonych psychicznie oraz osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

- **Milan Kohout** – Uniwersytet Ostrawski w Ostrawie, zajmujący się sztuką społecznie zaangażowaną, performance, naukami politycznymi,
- **Ingrid Ledent** - profesor litografii w Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Antwerpii, zajmująca się grafiką i teorią sztuki. Specjalizuje się w grafice i mediach cyfrowych.

Dolnośląska Szkoła Wyższa

Peter McLaren - Wyższa Szkoła Studiów Edukacji, Chapman University, zajmującego się pedagogiką krytyczną.

Politechnika Wroclawska

- **Klaus R. Kunzman** – TU Dortmund, specjalista w dziedzinie przestrzennego rozwoju miast i regionów w Europie.
- **Gerard Wysocki** – Assistant Professor of Electrical Engineering at Princeton University, USA, który prowadzi m.in. zaawansowane badania dotyczące czujników chemicznych.
- **Tofail A.M. Syed** - University of Limerick jest m.in. również współwynalazcą oraz autorem szeregu kluczowych publikacji z zakresu nowatorskiej technologii obrazowania, zwanej nanoskopią w podczerwieni.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Youling L. Xiong - Uniwersytet Stanowy Kentucky w Lexington, wybitny badacz mechanizmów utleniania białek w żywności pochodzenia zwierzęcego, funkcjonalności białek mięśniowych.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Tomasz Arciszewski - George Mason University w USA; inżynieria wynalazczości, teoria konstrukcji, automatyczne pozyskiwanie wiedzy;

Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

- **Ahmed Moustafa** – Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej i Psychologii i Marcs Instytut, Instytut Mózgu i Zachowania, University of Western Sydney, który jest ekspertem w dziedzinie neuropsychologii klinicznej oraz tworzenia modeli matematycznych funkcji,
- **Andreas Heinz** - Kierownik Katedry Psychiatrii i Psychoterapii, Charite Campus Mitte, Charite Universitätsmedizin Berlin, który jest ekspertem w dziedzinie neurobiologicznych podstaw zaburzeń psychicznych.

Uniwersytet Wroclawski

- **Frantisek Cermak** – Uniwersytet Karola w Pradze, zajmujący się lingwistyką,
- **Samuel Heilman** – Profesor Queens College, Nowy Jork, zajmujący się socjologią, antropologią, etnografią, studiami żydowskimi,
- **Thomas Weigend** – Uniwersytet w Kolonii, zajmujący się prawem karnym, porównawczym prawem i procesem karnym, międzynarodowym procesem karnym,
- **Uwe Meixner** - Instytut Filozofii, Uniwersytet w Augsburgu, Niemcy, zajmujący się filozofią (metafizyką, ontologią analityczną, filozofią religii).

Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu

Adrew Kropinski - Uniwersytet w Guelph, Department of Molecular Cellular Biology Canada, prekursor badań naukowych nad genomami bakteriofagowymi, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych narzędzi bioinformatycznych.

Międzynarodowe Laboratorium Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur PAN we Wrocławiu

Ludwig Schultz – z Instytutu Materiałów Metalicznych, Instytut Ciała Stałego i Badań Materiałowych im. Leibniza w Dreźnie, zajmujący się nauką o materiałach i nadprzewodnictwie.

Konkurs Wroclawska Magnolia

BWU przeprowadziło kolejną edycję konkursu Wroclawska Magnolia na najlepsze prace magisterskie z szeroko pojętej dziedziny ochrony środowiska i przyrody Wrocławia. W poprzednich latach przeprowadzono korektę modelu tematycznego konkursu, koncentrując tematykę prac mogących brać udział w konkursie na szeroko pojętej

poprawie jakości życia wrocławian. Ten kierunek działania został utrzymany w roku 2015 i będzie rozwijany w kolejnych edycjach programu.

PROJEKTY NA RZECZ WSPARCIA ROZWOJU RYNKU PRACY WE WROCŁAWIU

„Mozart” – partnerstwo nauki i biznesu

Program stanowi wsparcie finansowe dla partnerstw utworzonych przez naukowców i firmy działające we Wrocławiu. Program został uchwalony w 2012 r. przez Radę Miejską Wrocławia (uchwała nr XXIX/652/12) i będzie realizowany do 2018 r. Jego celem jest tworzenie nowych, wysokopłatnych miejsc pracy w firmach działających we Wrocławiu, a także inicjowanie przepływu wiedzy od praktyków przedsiębiorczości do uczelni w celu lepszego dostosowywania programów nauczania dla potrzeb rynku pracy.

Projekty podejmowane przez partnerstwa odpowiadają konkretnym potrzebom przedsiębiorców i jednocześnie mają pozytywny wpływ na praktykę dydaktyczną pracowników wrocławskich uczelni i instytutów naukowych. W efekcie współpracy naukowców i przedsiębiorców powstają nowe produkty i usługi, firmy zwiększają obroty i dochody, powstają nowe miejsca pracy również w działach „badań i rozwoju”. Miejsca te rozwijają dalej ofertę firm, co w konsekwencji powoduje jeszcze większy wzrost zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach.

W 2015 r.:

- do edycji 2015/2016 zostało zakwalifikowanych **30** partnerstw naukowo - biznesowych, które w październiku rozpoczęły 12-miesięczne projekty (staże);
- ponadto 25 partnerstw z edycji 2014/2015 we wrześniu zakończyło realizację projektów i tym samym współpracę z Miastem; podczas gdy dodatkowo pięciu naukowców w parze z przedsiębiorcami z tej samej edycji otrzymało zgodę na wydłużenie czasu trwania ich projektów – do 18 miesięcy;
- w marcu po 18 miesiącach swój udział w Programie zakończyło 5 partnerstw z edycji 2013/2014;
- w kwietniu odbyła się konferencja podsumowująca II edycję Programu, podczas której partnerstwa miały możliwość zaprezentowania rezultatów końcowych swoich działań podejmowanych w ramach Programu.

WROCŁAWSKI ABSOLWENT

„Wrocławski Absolwent” jest **modelem kształcenia kompetencji uniwersalnych studentów** ostatnich lat studiów – przyszłych uczestników rynku pracy. Miasto przekazuje uczelni środki finansowe w formie dotacji na realizację kursu, dzięki któremu studenci zyskują wiedzę i umiejętności takie jak praca i efektywna komunikacja w interdyscyplinarnym zespole, praktyczna znajomość języka obcego biznesowego, umiejętności numeryczne, a także twórcze sposoby rozwiązywanie problemów.

W 2015 r. została zakończona V edycja (2014/2015) Programu realizowana przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. W kursie przeprowadzonym przez uczelnię wzięło udział 72 studentów, którzy uczestniczyli w zajęciach: Business Intelligence (wybrane zagadnienia: praca w zespole – podział zadań i praca nas skutecznością działań; rozwiązywanie konfliktów; komunikacja a porozumienie w zespole), Business English in Practice (wybrane zagadnienia: organizacja pracy; kultura korporacyjna; struktura firmy; cechy i język dobrych prezentacji) oraz Development of Analytical Thinking (wybrane zagadnienia: identyfikacja problemów biznesowych; analiza danych źródłowych z wykorzystaniem strategicznej karty wyników, statystycznej kontroli jakości; rozpoznanie i zdefiniowanie problemu; podstawy przetwarzania w arkuszu kalkulacyjnym; wprowadzenie do systemu SAP ERP). Programy zajęć zostały przygotowane w porozumieniu z przedstawicielami firm w celu optymalizacji osiągnięcia efektów nauczania i aby jak najpełniej odpowiadały na potrzeby rynku pracy.

W realizację Programu poza kadrą Uniwersytetu Ekonomicznego byli zaangażowani również praktycy biznesu, którzy reprezentowali firmy: Business Partners eXcellence

sp. z o.o., Hewlett Packard sp. z o.o., BNY Mellon, LG Display Poland sp. z o.o., Volvo sp. z o.o., Capgemini sp. z o.o. oraz IBM.

WSPIERANIE SIECI WSPÓŁPRACY AKADEMICKO-BIZNESOWO-SAMORZĄDOWEJ

Wrocławskie Centrum Akademickie – Rynek 13

W 2015 r. organizowane były cykliczne spotkania otwarte i warsztatowe, między innymi:

- Spotkania Akademii Młodych Uczonych i Artystów oraz jej gości,
- Spotkania Forum Dyskusyjnego im. Prof. Dudka (tzw. Salon Dudka),
- Spotkania warsztatowe z przedsiębiorcami, w tym działania Wrocławskiego Centrum Badań EIT+ związane z udziałem we wspólnocie wiedzy i innowacji ds. zmiany klimatycznej Europejskiego Instytutu Wiedzy i Innowacji (EIT),
- Spotkania, prezentacje i warsztaty prowadzone przez zespół organizacyjny World Games 2017,
- Dyskusje na tematy związane z rozwojem akademickiego Wrocławia,
- Prezentacje dla gości miasta.

Język maszyn

W roku 2015 trwały dalsze prace nad projektem „Język maszyn”. Zasadniczo, po opracowaniu programu we współpracy z przedstawicielami AMUiA i przeprowadzenie pilotażu w **63 szkołach** (Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Wydział Edukacji) zadanie zostało przekazane do Departamentu Edukacji, który pracuje nad rozwojem programu i jego wdrożeniem do wrocławskiego systemu edukacji.

Wsparcie organizacyjne Forum Dyskusyjnego im. Profesora Dudka

Mając na uwadze znaczenie inicjatywy stworzonej przez Ś.P. Profesora Dudka dla rozwoju samorządności, życia intelektualnego i demokratycznego we Wrocławiu, Biuro Współpracy z Uczelniami w roku 2015 kontynuowało wsparcie działalności forum dyskusyjnego imienia Profesora Dudka. Forum nawiązuje wprost do spotkań organizowanych przez Profesora i jest adresowane do środowiska akademickiego Wrocławia. Spotkania koordynowane są przez profesora Andrzeja Kisielewicza. Ze względu na wymogi dyskusji (brak anonimowości) każdorazowo przygotowywana jest lista uczestników. Na spotkania Forum zapraszani są także wybitni uczniowie wrocławskich szkół średnich.

Akademia Polskiego Filmu / Akademia Kina Światowego

W roku 2015 kontynuowano wsparcie konsultacyjne na rzecz realizacji otwartych kursów historii polskiego i światowego kina, które są sukcesywnie wprowadzane także do programów wrocławskich uczelni, jako przedmioty dodatkowe.

Akademie organizowane są przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przy współpracy Fundacji Nowe Horyzonty; AFP (4 semestry) AKŚ (8 semestrów) są kursami historii polskiego i światowego kina. Zajęcia realizowane są w części uczelni Wrocławia w formie międzywydziałowych przedmiotów fakultatywnych, a ich zaliczenie premiowane punktami ECTS.

Unia Metropolii Polskich

W roku 2015 kontynuowano współpracę z UMP. Dyrektor Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi uczestniczył w spotkaniach i posiedzeniach komisji ds. badań i innowacji.

AUDYT WEWNĘTRZNY

Zadania audytowe prowadzone były według planu audytu wewnętrznego na rok 2015. Wykonano zgodnie z planem audytu na 2015 r. trzy zadania audytowe planowane zapewniające oraz czynności sprawdzające. Przesunięto realizację zadań planowanych jednego z audytorów z 2015 r. na 2016 r. ze względu zły stan zdrowia.

Efektami przeprowadzonych zadań audytowych było: zapewnienie o prawidłowości funkcjonowania kontroli zarządczej w audytowanych obszarach lub zalecenia w celu zwiększenia efektywności i skuteczności kontroli zarządczej. Zalecenia oraz opinie i wnioski wynikające z ustaleń audytów wewnętrznych prezentowane były w sprawozdaniach.

WYKAZ ZREALIZOWANYCH ZADAŃ AUDYTOWYCH ZGODNIE Z PLANEM AUDYTU NA 2015 R.

Temat zadania	Istotne ryzyka/ słabości kontroli zarządczej	Uwagi
Prowadzenie ewidencji obiektów noclegowych nie będących hotelami	Brak procedur kontroli i monitorowanie stanu technicznego, sanitarnego, przeciwpożarowego, wyposażeniowego, formalnego obiektów świadczących usługi noclegowe znajdujących się w ewidencji obiektów prowadzonych przez Prezydenta Wrocławia, co może skutkować niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia osób w nich nocujących.	Zadanie planowane na 2015 r., zapewniające.
Zagadnienia finansowo-księgowe w Archiwum Miejskim Wrocławia	Nieprzestrzeganie zasad kontroli merytorycznej dokumentów finansowych wynikających z ogólnie obowiązujących przepisów mogące skutkować nieefektywnym wydatkowaniem środków finansowych.	Zadanie planowane na 2015 r., zapewniające.
Procedura sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Nieustalenie zasad pisemnego dokumentowania uzasadnienia zmian w planie zagospodarowania przestrzennego w przypadku braku wniosku.	Zadanie planowane na 2015 r., zapewniające.

WYKAZ ZREALIZOWANYCH CZYNNOŚCI SPRAWDZAJĄCYCH, ZGODNIE Z PLANEM AUDYTU NA 2015 R.

Czynność sprawdzająca	Uwagi
Prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących dodatków mieszkaniowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu.	Zalecenia wykonano

DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW

W 2015 r. Gmina Wrocław sprawowała nadzór właścicielski nad:

- **jednoosobowymi spółkami Gminy:**

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S. A.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.
- Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
- Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.
- Wrocław 2012 Sp. z o.o.
- Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.
- Wrocławski Park Wodny S.A.
- ZOO Wrocław Sp. z o.o.
- Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.
- Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.

- **spółkami, w których Gmina ma większościowe udziały/akcje:**

- Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.
- Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.
- Wrocławski Park Technologiczny S.A.
- Ekosystem Sp. z o.o.
- Wrocławskie Centrum Badań EIT + Sp. z o.o.

- **spółkami, w których Gmina ma mniejszościowe udziały/akcje:**
 - Port Lotniczy Wrocław S.A.
 - Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.
 - Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.
 - Data Techno Park Sp. z o.o.

Łączne zaangażowanie kapitałowe Gminy Wrocław w Spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów/akcji na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiło **2 281 501 175 zł.**

W roku 2015 w przedmiocie nadzoru właścicielskiego koncentrowano działania między innymi w obszarach:

- **Decyzja o zbyciu przez Gminę Wrocław akcji spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.**
 W dniu 26 czerwca 2015 r. Prezydent Wrocławia wydał zarządzenie nr 1556/15 w sprawie szczegółowego trybu zbycia akcji spółki pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A. z siedzibą we Wrocławiu, będących własnością Gminy Wrocław. Na mocy niniejszego zarządzenia przeznaczono do zbycia – w trybie negocjacji podjętych na podstawie publicznego zaproszenia (zgodnie z przepisami działu IV ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji,) akcje w liczbie 19 205, stanowiących 43,42% w kapitale zakładowym Spółki. W dniu 29 czerwca 2015 r. ukazało się ogłoszenie w Rzeczypospolitej, Gazecie Wyborczej oraz na BIP-ie Urzędu Miejskiego Wrocławia ww. negocjacji. Została założona karta prywatyzacji. Odpowiedź na zaproszenie do negocjacji złożył jeden podmiot: Wrocławskie Konsorcjum Sportowe S.A. (dotychczasowy większościowy akcjonariusz spółki Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.).
 Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania powołany Zespół do przeprowadzenia negocjacji w przedmiocie zbycia tych akcji nadal prowadzi z ww. podmiotem negocjacje.
- **Podział spółki Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna**
 Po wcześniejszych uzgodnieniach pomiędzy Zarządami spółek Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna (Spółka dzielona) oraz Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Spółka Przejmująca) w dniu 31 sierpnia 2015 r. został ogłoszony Plan podziału Spółki ARAW. S.A. Podział dotyczy wydzielenia przedsiębiorstwa w rozumieniu przedmiotowym zgodnie z art. 55¹ kodeksu cywilnego zorganizowanego w postaci wydzielonego organizacyjnie i finansowo pionu, stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów prawa podatkowego - Pionu Centrum Biznesu Grafit. Prezydent Wrocławia zarządzeniem nr 2736/15 z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie obniżenia kapitału zakładowego spółki pod firmą Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu w związku z wydzieleniem Pionu Centrum Biznesu Grafit ze Spółki Dzielonej podjął decyzję o obniżeniu kapitału zakładowego Spółki z kwoty 44 472 377 zł do kwoty 22 667 900 zł poprzez umorzenie 21 804 387 akcji należących do Gminy Wrocław. Jednocześnie Prezydent Wrocławia zarządzeniem nr 2735/15 z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki pod firmą Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu podwyższył kapitał zakładowy Spółki o 17 900 000 zł. W dniu 4 listopada 2015 r. w obu ww. Spółkach odbyły się odpowiednio Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie oraz Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników na których zostały podjęte stosowne uchwały w sprawie uczestnictwa Spółek w podziale ARAW S.A. Za dzień wydzielenia uznaje się dzień wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmującej przez sąd właściwy ze względu na siedzibę Spółki Przejmującej tj. 18 grudnia 2015 r.
- **Realizacja uchwały o wystąpieniu Gminy Wrocław ze spółki Data Techno Park Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**

Realizując uchwałę nr LXIV/1644/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. Prezydent Wrocławia w dniu 24 lutego 2015 r. zamieścił w Rzeczypospolitej, Gazecie Wyborczej oraz BIP-ie Urzędu Miejskiego Wrocławia ogłoszenie o zamiarze zbycia 4 000 udziałów stanowiących 6,50% w kapitale zakładowym Spółki Data Techno Park Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W wyznaczonym terminie nie wpłynęła żadna odpowiedź na zamieszczone ogłoszenie. W dniu 19 listopada 2015 r. Prezydent Wrocławia wydał zarządzenie nr 2882/15 w sprawie szczegółowego trybu zbycia udziałów spółki Data Techno Park Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością będących własnością Gminy Wrocław. Na mocy niniejszego zarządzenia przeznaczono do zbycia – w trybie opisanym w ww. zarządzeniu udziały w liczbie 4 000, stanowiące 6,50% w kapitale zakładowym Spółki. W dniu 23 listopada 2015 r. ukazało się ogłoszenie w Rzeczypospolitej oraz na BIP-ie Urzędu Miejskiego Wrocławia ww. ofert. Została założona karta prywatyzacji. W wyznaczonym terminie nie wpłynęła żadna odpowiedź na ogłoszenie.

- Realizacja zarządzenia Prezydenta Wrocławia **nr 2009/15** z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie przeznaczania do zbycia w trybie bezprzetargowym prawa własności nieruchomości gruntowej, położonej we Wrocławiu, stanowiącej własność Gminy Wrocław, poprzez wniesienie jej jako wkładu niepieniężnego (aportu) na pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego Wrocławskiego Parku Wodnego S.A. W dniu 24 sierpnia 2015 r. nastąpiło wniesienie aportu w postaci prawa własności nieruchomości gruntowej położonej we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 99 i ul. Marka Petruszewicza o wartości rynkowej 27 093 900zł. W dniu 26 sierpnia 2015 r. została zawarta Umowa przeniesienia prawa własności (akt not. Rep.A nr 2562/2015).

UDZIAŁY I AKCJE GMINY WROCLAW W SPÓŁKACH PRAWA HANDLOWEGO

Nazwa Spółki	Liczba udziałów/ akcji Gminy Wrocław (szt.)	Wartość nominalna udziału/ akcji (zł)	Kapitał Gminy Wrocław (zł)	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki (zł)
MPWiK S.A.	9 387 046	50	469 352 300	100%	469 352 300
MPK Sp. z o.o.	365 409	675	246 651 075	100%	246 651 075
TBS Wrocław Sp. z o.o.	339	506 018	171 540 102	100%	171 540 102
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	32 509	1 000	32 509 000	100%	32 509 000
Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	8 500	1 000	8 500 000	100%	8 500 000
Wrocław 2012 Sp. z o.o.	629 460	1 000	629 460 000	100%	629 460 000
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	84 739	500	42 369 500	100%	42 369 500
Wrocławski Park Wodny S. A.	84 782 853	1	84 782 853	100%	84 782 853
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	189 391	1 000	189 391 000	100%	189 391 000
Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	4 400	1 000	4 400 000	100%	4 400 000
Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.	8 577	1 000	8 577 000	100%	8 577 000
ARAW S.A.	22 405 990	1	22 405 990	98,84%	22 667 990
WP Hala Ludowa Sp. z o.o.	294 429	500	147 214 500	97,78%	150 423 000
WPT S.A.	219 181	100	21 918 100	97,61%	22 454 500
Ekosystem Spółka z o. o.	12 129	1 000	12 129 000	97,60%	12 427 000
WCB EIT + Sp. z o.o.	64 734	1 000	64 734 000	89,99%	71 934 000
Port Lotniczy Wrocław S.A.	203 287	500	101 643 500	49,14%	206 830 000
WKS"Śląsk Wrocław" S.A	22 006	1 000	22 006 000	48,44%	45 428 000
DCM DOLMED S.A.	1 717 255	1	1 717 255	8,08%	21 244 330
Data Techno Park Sp. z o.o.	4 000	50	200 000	6,50%	3 075 400

BIEŻĄCY NADZÓR NAD SPÓLKAMI Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW**SPIS ZARZĄDZEŃ, W ZAKRESIE NADZORU NAD SPÓLKAMI PODJĘTYMI W 2015 R.**

nr	data	w sprawie:
192/15	8-01-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna
193/15	8-01-2015	ustalenia miesięcznego wynagrodzenia oraz świadczeń dodatkowych dla Prezesa Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
284/15	20-01-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 sp. z o.o.
285/15	20-01-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
472/15	16-02-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 sp. z o.o.
561/15	26-02-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
577/15	27-02-2015	zmieniające zarządzenie nr 10880/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 maja 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VII kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zmieniające zarządzenie nr 10880/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 maja 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VII kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
578/15	27-02-2015	zmieniające zarządzenie nr 11078/14 z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej III kadencji spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
579/15	27-02-2015	zmieniające zarządzenie nr 1636/11 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej pierwszej kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna powstałej z przekształcenia spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
604/15	02-03-2015	zmiany zarządzenia nr 578/15 z dnia 27 lutego 2015 r. zmieniającego zarządzenie nr 11078/14 z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej III kadencji spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
607/15	03-03-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki ZOO Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
625/15	05-03-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 sp. z o.o.
689/15	13-03-2015	wniesienia dopłaty
398/15	04-02-2015	zmieniające zarządzenie nr 10449/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 14.04.2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji Wrocławskiego Parku Wodnego S.A.
707/15	16-03-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o. (3 mln zł)
603/15	02-03-2015	zmieniające zarządzenie nr 6319/12 Prezydenta Wrocławia z dnia 17.12.2012 r. w sprawie zasad zlecenia i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonywania aktem założycielskim spółce Ekosystem Sp. z o.o.
813/15	27-03-2015	zmieniające zarządzenie nr 7932/09 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 listopada 2009 roku w sprawie ustalenia miesięcznego wynagrodzenia oraz świadczeń dodatkowych dla Prezesa Zarządu spółki ZOO Wrocław Sp. z o.o.
814/15	27-03-2015	zmieniające zarządzenie nr 10441/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad zlecenia i rozliczania realizacji zadań powierzonych do wykonywania spółce ARAW Sp. Z o.o.
841/15	1-04-2015	nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1108/15	06-05-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o. (500 tys. zł)
1157/15	13-05-2015	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Agencja rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna
1156/15	13-5-2013	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej II kadencji spółki Ekosystem sp. z o.o.
1220/15	21-05-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

1381/15	08-06-2015	w sprawie nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki Wrocławski Park Wodny Spółka Akcyjna
1398/15	09-06-2015	w sprawie wyznaczenia Członków Rady nadzorczej drugiej kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.
1414/15	11-06-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki ZOO Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1494/15	19-06-2015	w sprawie nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.
1621/15	02-07-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 Sp. z o.o.
1550/15	25-06-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna
1556/15	26-06-2015	w sprawie szczegółowego trybu zbycia akcji spółki pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna, będących własnością Gminy Wrocław oraz w sprawie powołania zespołu do przeprowadzenia Negocjacji w przedmiocie zbycia tych akcji
1618/15	2-07-2015	zmieniające zarządzenie nr 2662/11 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 października 2011 r. w sprawie ustalenia miesięcznego wynagrodzenia oraz świadczeń dodatkowych dla Prezesa Zarządu spółki Wrocławska Rewitalizacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1619/15	2-07-2015	Zmieniające zarządzenie nr 10371/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej III kadencji spółki Wrocławska Rewitalizacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1708/15	09-07-2015	zmieniające zarządzenie nr 1556/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu zbycia akcji spółki pod firmą: Wrocławski Klub Sportowy "Śląsk Wrocław" Spółka Akcyjna, będących własnością Gminy Wrocław oraz w sprawie powołania zespołu do przeprowadzenia Negocjacji w przedmiocie zbycia tych akcji
1705/15	9-07-2015	nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki ZOO Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1706/15	09-07-2015	w sprawie nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1806/15	20-07-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 Sp. z o.o.
1810/15	22-07-2015	nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
1816/15	24-07-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 Sp. z o.o.
2004/15	13-08-2015	w sprawie zmiany zarządzenia nr 689/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie wniesienia dopłaty
2005/15	13-08-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
2109/15	25-08-2015	nagrody rocznej Prezesa Zarządu spółki Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
2170/15	04-09-2015	zmieniające zarządzenie nr 2888/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 marca 2008 r. W sprawie zasad zlecenia i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonania aktem założycielskim spółce Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu
2244/15	9-09-2015	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu oraz przeznaczenia do zbycia w trybie bezprzetargowym nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu przy ul. Centralnej, stanowiącej własność Gminy Wrocław, poprzez wniesienie jako wkładu niepieniężnego (aportu)
2701/15	28-10-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego sp. z o.o.
3053/15	04-12-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 Sp. z o.o.
3167/15	22-12-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego sp. z o.o.
2736/15	02-11-2015	w sprawie obniżenia kapitału zakładowego spółki pod firmą Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu
2735/15	02-11-2015	w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki pod firmą Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu
2882/15	19-11-2015	w sprawie szczegółowego trybu zbycia udziałów spółki Data Techno Park Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością będących własnością Gminy Wrocław
2869/15	17-11-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
3168/15	22-12-2015	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

WARTOŚĆ I PRZEDMIOT WKŁADÓW I DOPLAT GMINY WROCŁAW DO POSZCZEGÓLNYCH SPÓŁEK W 2015 R.

SPÓŁKA	WKŁAD w zł	PRZEDMIOT WKŁADU
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.	11 562 800	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, budżet 2015 r., zarządzenie nr 192/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 8.01.2015 r.
	57 650	wkład niepieniężny w postaci prawa własności nieruchomości (57 630 zł) i pieniężny (20 zł) – na podwyższenie kapitału zakładowego, budżet 2015, zarządzenie nr 948/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 16.04.2015 r.
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	39 000 000	dopłata – zarządzenie nr 689/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13.03.2015r. z późn. zm.
	9 999 450	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 2701/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 28.10.2015 r.
	2 000 025	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 3167/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 22.12.2015 r. (podwyższenie nie zostało zarejestrowane do końca 2015 r.)
Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.	202 383	wkład niepieniężny - prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej - ul. Centralna wkład pieniężny – 48 zł - uzupełnienie udziału do pełnej jego wartości zarządzenie Prezydenta nr 2244/15 z dnia 9.09.2015 r.
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	500 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 2869/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 17.11.2015 r.
	17 900 000	Aport – na podwyższenie kapitału zakładowego, zorganizowana część przedsiębiorstwa – „Grafit” - zarządzenie nr 2735/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 2 listopada 2015 r
	3 000 000	dopłata – zarządzenie nr 708/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 16.03.2015 r.
	3 000 000	Dopłata zwrócona do Gminy Wrocław w dniu 17.12.2015r .
Wrocław 2012 Sp. z o.o.	4 706 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 284/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.01.2015 r.
	20 912 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 472/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 16.02.2015 r.
	4 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 625/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 10.03.2015 r.
	4 500 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1621/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 2.07.2015 r.
	19 880 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1806/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.07.2015 r.
	4 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1816/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 27.07.2015 r.
	4 995 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 3053/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 4.12.2015 r.
Wrocławski Park Wodny S.A.	2 870 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 21/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 11.12.2014r. (z budżetu na 2015r.)
	27 093 900	wkład niepieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, budżet 2015 r., zarządzenie nr 2009/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13.08.2015 r.
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	10 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 607/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 3.03.2015 r.
	6 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1414/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 11.06.2015 r.
	10 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 607/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 3.03.2015 r.
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.	1 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1172/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 15.05.2015 r.
Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	3 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 707/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 16.03.2015 r.
	500 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1108/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 6.05.2015 r.
Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Sp. z o.o.	2 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 285/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 20.01.2015 r.
	2 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 2005/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13.08.2015 r.
WKS "Śląsk Wrocław" S.A.	588 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1550/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 25.06.2015 r.

Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.	2 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nt 561/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 26.02.2015 r.
	3 000 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 1220/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 21.05.2015 r.
	300 000	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, zarządzenie nr 3168/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 22.12.2015 r. Uwaga: kapitał zakładowy nie został zarejestrowany do końca 2015 r.

WYKAZ ZWYCZAJNYCH I NADZWYCZAJNYCH ZGROMADZEŃ WSPÓLNIKÓW / WALNYCH ZGROMADZEŃ W POSZCZEGÓLNYCH SPÓŁKACH W 2015 R.

Nazwa Spółki	Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników / Zwyczajne Walne Zgromadzenie	Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników / Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie
MPWiK S.A.	11 czerwca	Ilość: 3 7 stycznia, 21 czerwca, 16 października 2015 r.
MPK Sp. z o.o.	19 czerwca	Ilość: 10 27 lutego, 12 marca, 18 marca, 12 maja, 29 maja, 30 września, 28 października, 3 listopada, 10 grudnia, 22 grudnia 2015 r.
TBS Wrocław Sp. z o.o.	12 maja	Ilość: 5 26 marca, 16 kwietnia, 2 czerwca, 25 września, 12 października
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	29 czerwca	Ilość: 6 5 maja, 10 lutego, 16 marca, 16 października, 4 listopada, 17 listopada 2015 r.
Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	19 maja	Ilość: 4 28 stycznia, 14 kwietnia, 4 września, 26 listopada 2015 r.
Wrocław 2012 Sp. z o.o.	30 czerwca	Ilość: 8 20 stycznia, 18 lutego, 10 marca, 2 lipca, 22 lipca, 24 kwietnia, 16 października, 4 grudnia 2015 r.
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	29 maja	Ilość: 0
Wrocławski Park Wodny S. A.	29 kwietnia	Ilość: 2 24 sierpnia, 14 grudnia 2015 r.
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	1 czerwca	Ilość: 4 3 marca, 27 marca, 20 maja, 11 czerwca 2015 r.
Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	22 maja	Ilość: 0
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.	19 maja	Ilość: 1 4 listopada 2015 r.
Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	29 maja	Ilość: 3 18 marca, 13 maja, 15 września 2015 r.
Wrocławski Park Technologiczny S.A.	28 kwietnia	Ilość: 4 13 stycznia, 20 marca, 28 sierpnia, 27 października 2015 r.
Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Sp. z o.o.	9 czerwca	Ilość: 2 28 stycznia, 7 września 2015 r.
Ekosystem Sp. z o.o.	26 maja	Ilość: 4 27 marca, 12 czerwca, 25 sierpnia, 17 listopada 2015 r.
Port Lotniczy Wrocław S.A.	22 czerwca	Ilość: 0
Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.	18 maja	Ilość: 1 26 czerwca 2015 r.
Data Techno Park Sp. z o.o.	9 kwietnia	Ilość: 5 30 stycznia, 17 sierpnia, 29 września, 7 grudnia, 22 grudnia 2015 r.
Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.	20 kwietnia	Ilość: 1 28 sierpnia 2015 r.
Wrocławski komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.	22 maja	Ilość: 1 22 grudnia 2015 r.

KONTROLE W SPÓŁKACH GMINY WROCŁAW PRZEPROWADZONE W ROKU 2015

Wykonując uprawnienia Wspólnika do indywidualnej kontroli, na podstawie art. 212 § 1 kodeksu spółek handlowych oraz uchwał podjętych przez Zgromadzenia Wspólników, zlecono przeprowadzenie wewnętrznej kontroli w jednej Spółce Gminy Wrocław - TBS Wrocław Spółka z o.o.

SPÓŁKA	UCHWAŁA NZW	PROWADZONA PRZEZ / STAN SPRAWY
TBS Wrocław Spółka z o.o.	Uchwała nr 14/15 udzielanie i realizacja przez Spółkę zamówień publicznych w latach 2010-2015	Kontrola została zakończona terminowo. Protokół kontroli został przekazany w dniu 7 lipca 2015 r. Skontrolowano 4 postępowania przeprowadzone w formie przetargu nieograniczonego i jedno zamówienie, którego wartość nie przekraczała 30 000 euro. Stwierdzono jedno uchybienie, które nie miało wpływu na wynik postępowania i nie powodowało dalszych skutków prawnych. W pozostałym zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości.

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ NAJWYŻSZĄ IZBĘ KONTROLI

Kontrola Najwyższej Izby Kontroli w zakresie wybranych aspektów gospodarki finansowej Gminy Wrocław w latach 2011-2014 (I kwartał), rozpoczęła się w czerwcu 2013 r. i została zakończona w maju 2015 r.

W ujednoczonym tekście wystąpienia pokontrolnego z dnia 6 maja 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli kontrolowaną działalność oceniła pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował między innymi następujące zagadnienia:

- dokonywanie dopłat i ich zwrotów,
- efektów ekonomicznych wynikających z przekazania/otrzymania dopłat,
- sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi w aspekcie wykorzystania przez te spółki dopłat zwrotnych.

Kontrola Najwyższej Izby Kontroli w zakresie kształtowania cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków

Rozpoczęła się w sierpniu 2015 r. W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli zastosowała opisową ocenę kontrolowanej działalności. W wystąpieniu NIK nie stwierdziła nieprawidłowości, wniosła uwagi do kontrolowanych obszarów. Do końca 2015 r. NIK nie przekazała ujednoczonego tekstu wystąpienia pokontrolnego.

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował między innymi następujące zagadnienia:

- wywiązanie się organu samorządu terytorialnego z obowiązku sprawdzenia planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, przedkładanych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,
- wywiązanie się organu samorządu terytorialnego z obowiązku weryfikacji taryf proponowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, w szczególności dokonywanie sprawdzenia, czy przedsiębiorstwo określiło taryfę na podstawie niezbędnych przychodów.

PLANOWANIE I REALIZACJA PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH I NIEINWESTYCYJNYCH O PRIORYTETOWYM ZNACZENIU DLA MIASTA WSPÓLFINANSOWANYCH Z POMOCOWYCH ŚRODKÓW KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH

PROJEKT BADAWCZO ROZWOJOWY PN. „SYSTEM INTEGRACJI USŁUG MIEJSKICH WE WROCŁAWIU”

Celem projektu jest przeprowadzenie prac badawczych i rozwojowych w celu zoptymalizowania wykorzystania zasobów transportowych (wykorzystywanych w mieście) stałych (drogi, parkingi, chodniki) i ruchomych (rowery, wynajmowane auta, autobusy, tramwaje, taksówki, samochody, wózki inwalidzkie, inne).

W najbardziej rozbudowanym wariantcie system ma umożliwić optymalizację w zakresie wyboru trasy podróży oraz doboru środka transportu na bazie zadanych przez użytkownika preferencji, lokalizację użytkownika (GSM, GPS, WiFi, Bluetooth), optymalizację kosztów podróży, monitoring lokalizacji różnych środków transportu, automatyczne rozliczanie z wykorzystaniem w jak najmniejszym stopniu sprzętu oraz wpływając w jak najmniejszym stopniu na architektoniczną i techniczną tkankę miasta.

W ramach realizacji projektu pomiędzy wrześniem, a grudniem 2015 r. został określony szczegółowy zakres projektu. Ustalono m.in. lokalizację obszaru, w którym mają być przeprowadzone prace badawcze oraz czas trwania projektu. W grudniu 2015 r. przygotowano porozumienie trójstronne pomiędzy Gminą Wrocław, Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Sp. z o.o. oraz wykonawcą. W dniu 21 grudnia 2015 r. porozumienie zostało podpisane.

IDENTYFIKACJA REALNYCH MOŻLIWOŚCI POZYSKANIA DOFINANSOWANIA DLA PROJEKTÓW PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY ORAZ THE WORLD GAMES 2017

Celem realizacji projektu jest określenie możliwych źródeł finansowania dla przedsięwzięć realizowanych w ramach Europejskiej Stolicy Kultury, a które nie zostały ujęte w Wieloletnim Programie „Europejska Stolica Kultury 2016” oraz dla przedsięwzięć The World Games 2017. W 2015 r. w ramach określonego harmonogramu zrealizowano zadania dotyczące przygotowania propozycji dofinansowania dla projektów planowanych do realizacji w ramach ESK. Zadania zostały podzielone na następujące kategorie: architektura, literatura, film, muzyka, teatr, sztuki wizualne oraz projekty interdyscyplinarne. Powyższe propozycje zostały przesłano do Biura Festiwalowego Impart 2016. Ponadto nawiązano współpracę z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego w celu dofinansowania przedsięwzięć kulturalnych zaplanowanych do realizacji w 2016 r. W 2015 r. rozpoczęto prace nad przygotowaniem propozycji dofinansowania dla działań planowanych do realizacji w ramach The World Games 2017.

PROGRAM ROZWOJU RUCHU ROWEROWEGO

- **Trasy rowerowe** - wybudowano łącznie ponad 14 km tras rowerowych w skład których weszły: pasy ruchu dla rowerów, drogi dla rowerów oraz drogi dla pieszych i rowerów. Nowa infrastruktura pojawiała się między innymi wzdłuż następujących ulic: Traugutta, Oławska, Legnicka, Trzebnicka, Świdnicka, Piłsudskiego, Wróblewskiego, Raclawicka, Okulickiego, Nowowiejska, Kazimierza Wielkiego, Piotra Skargi, Błogosławionego Czesława, Kołłątaja, Kamienna, Plac Bema, Plac Staszica, Pawia, Wieczorna, Porębska, Kielczowska, Marszowicka, Frycza Modrzewskiego.
- **Parkingi Rowerowe** - zainstalowano 700 stojaków w ok. 150 lokalizacjach na podstawie zgłoszeń od mieszkańców.
- **Obniżenia krawężników** - obniżono 60% krawężników zgłoszonych przez mieszkańców (pozostałe lokalizacje przełożono na 2016 r.).
- **Budowa kładek pod mostami** - wybudowano kładkę pod Mostem Warszawskim oraz Jagiellońskim po stronie południowej.
- Przebudowano rampę w ciągu ul. Legnickiej.
- **Działania promocyjno edukacyjne** w tym między innymi: Kocham Wrocław wybieram rower, Wrocławskie Święto Rowerzysty, Rowerowa Szkoła.
- **Działania bieżące** (np. opiniowanie projektów drogowych, organizacji ruchu, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uczestnictwo w naradach technicznych, kontakty z mediami, odpowiedzi na wnioski mieszkańców, koordynowanie Rady ds. Polityki Rowerowej, współpraca z organizacjami pozarządowymi, reprezentowanie polityki rowerowej Wrocławia na spotkaniach, konferencjach zewnętrznych, uczestnictwo w programie Pioneers into Practice, koordynacja rowerowych zadań z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, prowadzenie listy interwencyjnej, uczestnictwo w Naradach Eksploatacyjnych, przygotowanie projektu rowerowego do ZIT we współpracy z gminami sąsiadującymi z Wrocławiem).

PROJEKT WYPOŻYCZALNIA ROWERÓW MIEJSKICH

W 2015 r. rozstrzygnięto przetarg na świadczenie usługi polegającej na wyposażeniu oraz zarządzaniu wypożyczalnią rowerową. W skład wypożyczalni weszło 70 stacji do wypożyczeń oraz 700 rowerów. W trakcie roku ilość stacji wzrosła do 74 a ilość rowerów do 740. Rowery wypożyczone były 855 000 razy, a ilość użytkowników zwiększyła się o 39 000 osób. Razem rowery miejskie przyjechały ok. 1 800 000 kilometrów.

PROGRAM ŚCIEŻEK KULTUROWYCH CZTERECH ŚWIĄTYŃ

Celem Programu jest odtworzenie i udostępnienie mieszkańcom i turystom wartości kulturowych południowo-zachodniej części Starego Miasta oraz wykreowanie atrakcyjnej trasy turystycznej ukazującej historyczną wielokulturowość oraz otwartość i tolerancyjność współczesnego Wrocławia.

W 2015 r. osiągnięto następujące rezultaty:

Remonty świątyń w Dzielnicy Czterech Wyznań

- Prace konserwacyjno-restauratorskie nawy wschodniej, głównej, zachodniej przy ul. św. Antoniego 30 – dotacja 80 000 zł – Miejski Konserwator Zabytków (MKZ);
- Remont sali modlitewnej Małej Synagogi, przy ul. Włodkowska 5 - dotacja 250 000 zł – MKZ;
- Zakończenie prac - remont daszku Polskiego – Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego przy ul. św. Mikołaja 40 - dotacja 8 000 zł – MKZ.

Remonty kamienic:

- Remont elewacji i wejścia głównego Włodkowska 9 – 236 628 zł - dotacja MKZ
- Remont elewacji, ul. Ruska 47/48 a – 314 388 zł - dotacja MKZ
- Remont oficyny Ruska 46 abc – realizacja Zarząd Zasobu Komunalnego (ZZK): (Remont budynku w zakresie konstrukcji I etap - 1 420 880 zł, przebudowa dźwigu towarowo-osobowego, 651 888 zł, dobudowa dźwigu towarowo-osobowego, 493 000 zł, wymiana stolarki okiennej Ruska 46 a – 217 301,05 zł, wykonanie kompletnej instalacji monitoringu wizyjnego – 108 533,97 zł).

Wykup udziału w garażu nr 3 przy ul. Św. Antoniego

W roku 2015 wydatkowano 922 616 zł oraz 2 891 603,02 zł (oficyny Ruska 46 abc) razem 3 814 219,02 zł na działania związane z celem Projektu.

PROJEKT: WZROST ATRAKCYJNOŚCI ZAUŁKA SOLNEGO

Celem Projektu była poprawa bezpieczeństwa oraz jakości poprzez korektę nawierzchni wnętrza podwórzowego, remont muru oporowego, nasadzenia zieleni, wprowadzenie dodatkowego oświetlenia, małej architektury (stojaki na rowery i kosze na śmieci).

Etap I – Zaułek Solny;

Koszt : 148 000 zł;

Jednostka realizująca: ZZK.

PROGRAM REWITALIZACJI ZESPOŁU URBANISTYCZNEGO WUWA WE WROCŁAWIU

Projekt ma na celu przeprowadzenie rewitalizacji wzorcowego osiedla WUWA, które powstało w 1929 r. w ramach zorganizowanej przez Śląski Oddział Werkbundu wystawy „Mieszkanie i Miejsce Pracy” (Wohung und Werkraum Ausstellung). Osiedle WUWA jest unikatowe w skali światowej, ponieważ jest jednym z ośmiu wzorcowych osiedli, które powstały w Europie w końcu lat 20-tych i na początku lat 30-tych XX wieku. W ramach wystawy pokazano rozwiązania nowatorskie nie tylko w sferze architektonicznej, ale też funkcjonalnej i technologicznej, które miały ogromny wpływ na dalszy rozwój architektury mieszkaniowej.

W ramach projektu planowane jest uporządkowanie przestrzeni publicznych, w tym:

- wymiana nawierzchni ciągów pieszych i pieszo-jezdnych,
- wykonanie elementów małej architektury, przede wszystkim ław betonowych,
- wykonanie nowych nasadzeń,
- wykonanie i wymiana oświetlenia,
- wykonanie makiety oryginalnych budynków wystawy;

W 2015 r., w ramach realizacji Projektu, przeprowadzono następujące zadania:

- uzyskano prawomocne pozwolenie na budowę,
- usunięto nieużywane kioski i garaże,
- został ogłoszony przetarg ograniczony na realizację inwestycji.

REWITALIZACJA MIASTA WROCŁAWIA

W ramach projektu w okresie objętym sprawozdaniem podpisano 19 wskazań do realizacji:

- Wskazanie do realizacji 1/15 z dnia 26 stycznia 2015 r. pn. „Stałe monitorowanie problemów rewitalizacyjnych w okresie styczeń – grudzień 2015”.
- Wskazanie do realizacji 2/15 z dnia 05 lutego 2015r. pn. „Aktualizacja dokumentu pn. Oficyny Nadodrza”.
- Wskazanie do realizacji 3/15 z dnia 05 lutego 2015 r. pn. „Nabrzeża Oławy od Angel Wings do Mostu Rakowieckiego – wytyczne projektowe dla konkursu lub przetargu”.
- Wskazanie do realizacji 4/15 z dnia 05 lutego 2015 r. pn. „Sieć powiązań między wnętrzami kwartałowymi – wytyczne projektowe”.
- Wskazanie do realizacji 5/15 z dnia 24 lutego 2015 r. pn. „Ruska 46 – pełnienie funkcji gospodarza zespołu oficyn”.
- Wskazanie do realizacji 6/15 z dnia 11 marca 2015 r. pn. „Ruska 46 – dokumentacja projektowa windy nr 2 przy budynku C”.
- Wskazanie do realizacji 7/15 z dnia 13 kwietnia 2015 r. pn. „WUWA – mieszkanie i miejsce pracy – publikacja – druk wersji niemieckojęzycznej”.
- Wskazanie do realizacji 8/15 z dnia 21 maja 2015r. pn. „Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2015-2020 w związku z nowym okresem programowania i możliwością aplikowania o środki unijne z RPO WD 2014-2020 – etap I”.
- Wskazanie do realizacji 9/15 z dnia 27 maja 2015 r. pn. „Nowy Targ – modernizacja zabudowy wraz z poprawą efektywności energetycznej”.
- Wskazanie do realizacji 10/15 z dnia 05 czerwca 2015 r. pn. „Ruska 46 abc – stworzenie galerii neonów etap II na elewacji przy budynku B”.
- Wskazanie do realizacji 11/15 z dnia 27 maja 2015 r. pn. „ESK 2016 – sieć współpracy i wystawa osiedli Werkbundu – Droga ku nowoczesności”.
- Wskazanie do realizacji 12/15 z dnia 26 sierpnia 2015 r. pn. „Ruska 46 abc – dokumentacja projektowa budynek B i C”.
- Wskazanie do realizacji 13/15 z dnia 10 września 2015 r. pn. „Stworzenie miejsca aktywności lokalnej na skwerze przy ul. Paulińskiej – Rydygiera we Wrocławiu”.
- Wskazanie do realizacji 14/15 z dnia 4 września 2015 r. pn. „Nabrzeża Oławy – przygotowanie projektu do aplikowania o środki zewnętrzne”.
- Wskazanie do realizacji 15/15 z dnia 14 września 2015 r. pn. „WUWA – przygotowanie projektu zagospodarowania przestrzeni publicznych do realizacji”.
- Wskazanie do realizacji 16/15 z dnia 14 września 2015 r. pn. „Plan zarządzania miejscem wpisanym na Listę UNESCO – przygotowanie publikacji”.
- Wskazanie do realizacji 17/15 z dnia 23 października 2015 r. pn. „Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2015-2020 dla obszaru wsparcia we Wrocławiu w związku z nowym okresem programowania i możliwością aplikowania o środki unijne z RPO WD 2013-2020 – etap II”.
- Wskazanie do realizacji 18/15 z dnia 23 października 2015 r. pn. Pilotażowy program banku lokali w parterach w ramach zadania „Przedmieście Oławskie – bieżące prace nad przygotowaniem projektów do aplikowania o środki zewnętrzne”.
- Wskazanie do realizacji 19/15 z dnia 20 listopada 2015 r. pn. „Przygotowanie koncepcji przestrzenno-funkcjonalnych dla wybranych wnętrz kwartałowych i przestrzeni publicznych w formie wytycznych do projektowania”.

W okresie objętym sprawozdaniem podpisano umowę nr 01/4/PN/WR/2015 pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej dla zagospodarowania terenu nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu na odcinku pomiędzy mostem Oławskim a mostem Rakowieckim w ramach realizacji zadania Rewitalizacja Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu”.

PROJEKT: REWITALIZACJA FUNKCJONALNO–INFRASTRUKTURALNA PSIEGO POLA

Jest to program odnowy zdekapitalizowanej części miasta realizowany obecnie przez władze Wrocławia i lokalne podmioty. Co istotne jest to program rewitalizacji fragmentu miasta położonego poza ścisłym centrum Wrocławia, o 900 letniej ciągłości osadniczej, z bogatymi tradycjami lokalnymi. Istotne jest także, że program ten jest programem kompleksowym, komplementarnym, z ideą zrównoważonego rozwoju miast, zawierającym wszystkie elementy definicji pojęcia rewitalizacja. Projekt zakłada podjęcie działań obejmujących stworzenie kompleksu kultury dla całego Zawidawia, w skład którego wchodzi centrum kultury z pracowniami oraz salą widowiskową, nowoczesne centrum informacyjno-biblioteczne oraz multicentrum (interaktywne centrum edukacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych), jak również wykonanie drugiego etapu budowy pasażu handlowego przy ul. Krzywoustego. Pod względem zarządczym BZP odpowiadał za „pozadrogowy” komponent projektu, w szczególności za planowanie, koordynację działań pomiędzy różnymi jednostkami realizującymi oraz podmiotami zewnętrznymi.

PROJEKT: SZKOŁA W AGLOMERACJI

Celem projektu jest pozyskanie środków z RPO WD na lata 2014-2020 mających na celu podniesienie jakości edukacji w szkołach i przedszkolach we Wrocławiu poprzez podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli, kompetencji kluczowych uczniów w szkołach i przedszkolach oraz zwiększenie liczby miejsc w edukacji przedszkolnej w obszarze ZIT WrOF. Projekt podzielno na dwa obszary obejmujące edukację szkolną i edukację przedszkolną. W wyniku przeprowadzonej diagnozy we wrocławskich szkołach z umiejętności uczniów z zakresu matematyki, które w wielu szkołach nie były satysfakcjonujące, podjęto czynności zmierzające do wdrożenia rozwiązań w zakresie zapewnienia świadczenia wysokiej jakości usług we wrocławskich szkołach oraz pozyskania dofinansowania na ten cel. W przedszkolach zaplanowano wprowadzenia zajęć dodatkowych z zakresu kompetencji kluczowych dzieci objęto programem szkoleń kadry pedagogicznej oraz w wybranych placówkach zwiększono liczbę miejsc przedszkolnych. W ramach realizacji projektu podjęto współpracę z sąsiadującymi gminami, będącymi sygnatariuszami Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

PROJEKT: WDROŻENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM WPISANYM NA LISTĘ UNESCO

Celem realizacji projektu jest zapewnienie ochrony „wyjątkowej uniwersalnej wartości” Hali Stulecia oraz otaczającego ją obszaru wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO dla dobra obecnie żyjących oraz jego przekazanie w stanie nienaruszonym przyszłym pokoleniom.

W ramach projektu jest wdrażany system zarządzania obszarem wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO charakteryzujący się skutecznymi mechanizmami administracyjnymi oraz kontroli, co umożliwi sprawne wywiązywanie się z zobowiązań wynikających z konwencji Światowego Dziedzictwa UNESCO.

W 2015 r. zostały zrealizowane poniższe zadania:

- ustalono zakres kompetencji między Urzędem Miejskim Wrocławia a Halą Stulecia,
- plan zarządzania, w ostatecznej wersji, został zaakceptowany przez interesariuszy pierwszoplanowych,
- została przygotowana i zaakceptowana treść porozumienia przez interesariuszy pierwszoplanowych.

Równocześnie trwają prace nad treścią regulaminu Komitetu Sterującego.

PROJEKT: KAWKA – LIKWIDACJA NISKIEJ EMISJI NA TERENIE WROCŁAWIA.

Projekt ma na celu realizację portfela projektów służących ograniczaniu niskiej emisji i podnoszeniu efektywności energetycznej poprzez likwidację lokalnych źródeł ciepła, termomodernizację budynków wielorodzinnych, realizację systemu dotacji do wymiany lokalnych źródeł ciepła oraz towarzyszącej termomodernizacji budynków wielorodzinnych.

W 2014 r. Miasto Wrocław na ww. cel pozyskało środki finansowe z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zgodnie z przyznanym dofinansowaniem w roku 2015 przystąpiono do działań polegających na likwidacji węglowych źródeł ciepła i podłączenia do sieci ciepłowniczej i gazowej wraz z wykonaniem termomodernizacji w zakresie ocieplenia ścian, dachu, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej na 16 obiektach mieszkalnych. W roku 2015 przeprowadzono ww. zakres prac na 2 budynkach mieszkalnych, na pozostałych 14 termin zakończenia inwestycji został zaplanowany na koniec roku 2016.

Oprócz działań remontowych prowadzonych na gminnym zasobie mieszkaniowym równoległe Miasto Wrocław prowadziło dla mieszkańców Wrocławia nabór wniosków o udzielanie dotacji celowej z budżetu Gminy Wrocław do wymiany lokalnych źródeł ciepła na proekologiczne oraz towarzyszącej termomodernizacji w przypadku budynków wielorodzinnych, realizowany na zasadach określonych w Uchwale Nr LVIII/1486/14 Rady Miejskiej Wrocławia z 22 maja 2014 r.

30 listopada 2015 r. Miasto Wrocław przystąpiło do III naboru wniosków w ramach programu pn.: „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.” W ramach ww. naboru złożono do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 27 wniosków (69 budynków mieszkalnych) zlokalizowanych w obszarze Przedmieścia Oławskiego, Ołbina, Nadodrza. Większość z nich stanowi kontynuację podjętych w ramach I i II naboru KAWKI głębokich działań termo modernizacyjnych np. w rejonie pl. Strzeleckiego, ulic Traugutta, Kościuszki czy Prądzyńskiego. Zakres planowanych prac zgodnie z wytycznymi WFOŚiGW stanowi tylko likwidację węglowych źródeł ciepła i podłączenie innego proekologicznego źródła. Informacja o przyznanym dofinansowaniu przez WFOŚiGW zostanie udzielona na przełomie czerwca-lipca 2016 r.

PROJEKT: POZYSKANIE ŚWIADECTW EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ TZW. BIAŁYCH CERTYFIKATÓW

Celem realizowanego przez Miasto Wrocław projektu jest uzyskanie świadectw efektywności energetycznej, tzw. białych certyfikatów. Rozstrzygnięty we wrześniu 2015 r. przetarg pozwolił wybrać podmiot, który na podstawie udzielonego pełnomocnictwa przystąpił do ogłoszonego dnia 29 grudnia 2015 r. przez Prezesa URE przetargu. Podmiot ten w ramach ogłoszonego przetargu uzyska białe certyfikaty za przedsięwzięcia już wykonane, czyli takie które służyły poprawie efektywności energetycznej polegające na przebudowie lub remontach gminnych budynków w zakresie ocieplenia ścian, dachów, wymianie stolarki okiennej, drzwiowej. W przypadku wygrania przetargu podmiot ten wypłaci Gminie wynagrodzenie za prawo dysponowania przedsięwzięciami służącymi poprawie efektywności energetycznej zrealizowanymi przez Miasto Wrocław. Szacuje się, że termin rozstrzygnięcia przetargu nastąpi pod koniec sierpnia 2016, zaś wypłata wynagrodzenia pod koniec października 2016 r.

PROJEKT: INTELIGENTNY SYSTEM TRANSPORTU ITS WROCŁAW.

W ramach projektu zostało zrealizowane:

- W dniu 31 marca 2015 r. został zakończony proces nadzoru inwestorskiego.
- W dniu 31 grudnia 2015 r. zostało zakończone zadanie pod nazwą: Wykonanie Inteligentnego Systemu Transportu w zakresie realizacji funkcji kluczowych nie wchodzących w zakres Projektu ZSTS Etap I, przez co rozumie się zaprojektowanie i wykonanie części Inteligentnego Systemu Transportu we Wrocławiu wraz z dostawą urządzeń i oprogramowania wraz z usługą wdrożenia oraz robotami budowlanymi niezbędnymi do jej wykonania.
- W dniu 31 grudnia 2015 r. zostały zakończone działania informacyjno promocyjne dotyczące realizacji i przebiegu projektu.
- W dniu 31 grudnia 2015 r. zostało zakończone zadanie pod nazwą: Rozbudowa systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej na przystankach komunikacji zbiorowej – Etap II.
- W dniu 31 grudnia 2015 r. zostało zakończone zadanie pod nazwą: Rozbudowa kanalizacji teleinformatycznej na potrzeby ITS - część III.

- W grudniu 2015 r. została przeprowadzona kompleksowa kontrola projektu przez instytucję pośredniczącą w dofinansowaniu tj. Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

PROJEKT: ELEKTRYCZNY AUTOBUS DLA WROCŁAWIA

W ramach projektu zostało zrealizowane:

- W dniu 10 kwietnia 2015 r. został sporządzony Raport dotyczący możliwości realizacji przez miasto Wrocław projektu pod nazwą „Elektryczny Autobus dla Wrocławia” mającego na celu wybranie ekologicznego transportu publicznego z zachowaniem maksymalnie dużej funkcjonalności przy zaangażowaniu jak najmniejszych środków z budżetu.
- Na przełomie lipca, sierpnia i września 2015 r. został przeprowadzony dialog techniczny, który miał na celu możliwość wcześniejszego zweryfikowania potrzeb z ofertą i doświadczeniem potencjalnych wykonawców. Dzięki temu zdobyta została nowa oraz pogłębiona już posiadana wiedza na temat możliwości wykorzystania zaawansowanych technologii i efektywnych kosztowo rozwiązań, które aktualnie są dostępne na rynku.
- Na przełomie września i października 2015 r. podjęto negocjacje z producentami autobusów elektrycznych będącymi partnerami w dialogu technicznym, w zakresie udostępnienia wyprodukowanych przez nich autobusów elektrycznych wraz z systemem ładowania na okres jednego roku, celem przeprowadzenia testów tych pojazdów w ruchu miejskim na wybranej linii. Ponadto, podjęto rozmowy na temat warunków na jakich miałyby być udostępnione autobusy do testów.
- W dniu 2 listopada 2015 r. został sporządzony raport oraz wnioski z przeprowadzonego dialogu technicznego oraz podjętych negocjacji z producentami elektrycznych autobusów, którzy byli partnerami dialogu. Rozstrzygnięto ważny aspekt, czy producenci wezmą udział w dalszym etapie projektu, poprzez udostępnienie elektrycznych autobusów do testów drogowych.
- Od dnia 19 listopada do 31 grudnia 2015 r. były prowadzone czynności skierowane na poszukiwanie nowych innowacyjnych technologii w produkcji i eksploatacji nisko emisyjnych autobusów miejskich, które będzie można wprowadzić do przewoźnika miejskiego. Dodatkowym realizowanym zadaniem było poszukiwanie pełnego finansowania projektu ze środków unijnych.

PROJEKT: EUROPEJSKA STOLICA KULTURY 2016 – KOORDYNACJA REALIZACJI PROJEKTÓW

Ze względu na konieczność zaplanowania wszystkich działań, które mają być zrealizowane w 2016 r. w ramach ESK, a także skoordynowania ich z wydarzeniami planowanymi w Mieście poza ESK, powstała aplikacja, w której prowadzony jest kalendarz imprez planowanych we Wrocławiu w latach 2015-2017.

Aplikacja jest narzędziem roboczym, umożliwiającym przeglądanie, filtrowanie danych o projektach ESK i spoza ESK oraz sporządzanie raportów w oparciu o określone kryteria. Prezentacja projektów przyjmuje formę tabelaryczną lub graficzną. Dane o projektach mogą być aktualizowane, jest również możliwość dodawania nowych pozycji. Aplikacja jest ponadto zsynchronizowana z Systemem Informacji Przestrzennej, dzięki czemu istnieje możliwość przeglądania lokalizacji projektów na mapach z systemu w celu koordynacji i szybkiego reagowania na ewentualne konflikty lokalizacyjne.

Aplikacja została wykonana przez Centrum Usług Informatycznych. Wytyczne dotyczące funkcjonalności aplikacji oraz prace koordynacyjne związane z pozyskiwaniem danych do aplikacji przygotowała i przeprowadziła kierownik projektu z Biura Zarządzania Projektami. Ponadto spośród setek projektów wyodrębniono kilka takich, które mają kluczowe znaczenie dla ESK, a jednocześnie są bardzo trudne do realizacji i wymagają wielu uzgodnień z różnymi podmiotami. Koordynację zadań związanych z realizacją tych projektów i będących w obszarze działania Urzędu Miejskiego i jednostek mu podległych powierzono kierownikowi projektu z Biura Zarządzania Projektami.

PROJEKT: WROCŁAWSKIE KOOPERATYWY MIESZKANIOWE

Celem realizacji projektu jest opracowanie, rozpowszechnienie i pilotażowe wdrożenie modelu realizacji kooperatyw mieszkaniowych we Wrocławiu jako alternatywnej formy budownictwa mieszkaniowego. W Europie kooperatywy mieszkaniowe realizowane są od wielu lat. W Polsce, jak dotąd, są mało znane. Dostrzegając zalety tej formy budownictwa mieszkaniowego, narodził się pomysł, aby zaszczerpić ją również we Wrocławiu. Pierwsze kooperatywy mają powstać na modelowym osiedlu mieszkaniowym Nowe Żerniki (WuWA2).

Działania Miasta w zakresie projektu są realizowane w dwóch obszarach:

- rozpowszechnianie i promowanie idei kooperatyw mieszkaniowych,
- wsparcie organizacyjne dla kooperatyw, m.in. opracowanie modelu prawnego, udostępnienie koncepcji architektonicznych, organizowanie przetargów na działki pod kooperatywy, rozmowy z bankami na temat kredytowania kooperatyw, itp.

Jest wiele kwestii formalnych i finansowych, które utrudniają zrealizowanie inwestycji w formie kooperatywy mieszkaniowej. Jedyne wzorce z jakich można korzystać w tym obszarze pochodzą z zagranicy i nie da się wprost przenieść ich na polski grunt. Jednak szereg zalet kooperatyw zarówno dla indywidualnych inwestorów, jak i dla całego społeczeństwa, nie pozwala pominąć tego obszaru w planowaniu rozwoju Miasta.

W latach 2014-2015 został przeprowadzony pilotaż projektu, w ramach którego w 2015 r. wykonano następujące prace:

- przeprowadzenie dwóch przetargów na oddanie nieruchomości gminnych w użytkowanie wieczyste kooperatywom (obydwa rozstrzygnięte pozytywnie),
- promocja kooperatyw, w tym m.in. udział w targach mieszkaniowych, spotkaniach branżowych, prowadzenie strony internetowej i profilu na portalu społecznościowym, kontakty z mediami i administratorami branżowych portali internetowych, promocja podczas miejskich imprez, itp.
- spotkania z potencjalnymi kooperatywami i wspieranie w różnych obszarach kooperatyw, które już powstały.

PROJEKT: KOORDYNACJA ZADAŃ W RAMACH RUCHU PIESZEGO WE WROCŁAWIU

Stanowisko do spraw rozwoju przestrzeni publicznej dla ruchu pieszego utworzono 20 lutego 2015 r. Pierwszy rok realizacji miał na celu rozpoznanie głównych problemów i barier w rozwoju ruchu pieszego we Wrocławiu z perspektywy użytkowników oraz optymalizację rozwiązań w zakresie organizacji ruchu pieszego przy nowych zamierzeniach inwestycyjnych oraz w różnych dokumentach planistycznych miasta.

Zakres koordynacji obejmował m.in. działania:

- przyjmowanie zgłoszeń użytkowników przez skrzynkę poczty elektronicznej piesi@um.wroc.pl oraz telefonicznie w zakresie ruchu pieszego; zgłoszenia – w zależności od tematu – przekazywane i omawiane były na spotkaniach: zespołu ds. sygnalizacji (ITS), Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, naradach eksploatacyjnych, zespołu ds. Wrocławskiej Polityki Mobilności oraz na bieżąco do Wydziału Inżynierii Miejskiej lub Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta,
- opiniowanie zgodnych tematycznie projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego,
- analizę zasadności i możliwości wytyczenia przejść dla pieszych w poziomie jezdni na Rondzie Reagana - zlecenie ekspertyzy Politechnice Krakowskiej, współpraca z zespołem ITS przy opracowanie nowego programu sygnalizacyjnego,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych na Biskupinie i Sępolnie w sprawie uporządkowania ruchu i parkowania pojazdów,
- opracowanie wytycznych komunikacji pieszej wokół tworzonego Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych „Zajezdnia Dąbie”,
- współudział w pracach nad zmianą organizacji ruchu wokół Narodowego Forum Muzyki (koordynacja współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie częściowego bilansowania ilości miejsc postojowych),

- współudział w organizacji Europejskiego Tygodnia Mobilności – przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów „Pieszko do szkoły – muszę, mogę, chcę” oraz opracowanie poradnika „Ochrona chodników przed parkowaniem”,
- uczestnictwo w przygotowywaniu wytycznych projektowych oraz w naradach technicznych dotyczących planowanych inwestycji: Hubska, Konduktorska, Buforowa, Fieldorfa-Wojanowska, Parafialna-Pszczelarska-Pawia, w celu optymalizacji komunikacji pieszej,
- opracowanie wytycznych dla stworzenia organizacji ruchu w formie strefy współdzielonej na przykładach ul. Kolejowej/placu Rozjezdnego i ul. Chorwackiej we współpracy z Koordynatorem Programu Rozwoju Ruchu Rowerowego,
- przygotowywanie uwag i oczekiwań na etapie przystępowania do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania oraz przy wytycznych i pracach przygotowawczych dla nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia.

PROJEKT: DESTINATION IMAGINATION

W terminie 7-8 marca 2015 r. we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia odbyła się Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination – Oczyma Wyobraźni. W zawodach wzięły udział **122 drużyny** z całej Polski oraz goście z Ukrainy, Niemiec, Chin, Singapuru, Stanów Zjednoczonych, Turcji i Izraela.

Zakończono szkolenie I grupy nauczycieli szkół podstawowych klas 1-3, w którym wzięło udział 79 nauczycieli. W 31 podstawówkach (prawie 50%) w klasach 1 uruchomiono innowacyjne w skali kraju lekcje kreatywności. Będą one stopniowo wprowadzane w kolejnych etapach edukacyjnych.

PROJEKT: POPULARYZOWANIE SPORTÓW WCHODZĄCYCH W SKŁAD WORLD GAMES 2017 WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Biegi na orientację - Projekt jest skierowany do szkół podstawowych i gimnazjalnych. W 2015 r. w zajęciach wzięły udział 224 klasy, tj. 5600 uczniów z 20 szkół. Kontynuacja spotkań w Placówkach Oświatowych z dyscyplinami World Games tzw. „sztafeta flagi World Games”.

Mali Wspaniali - dzieci podczas zajęć w przedszkolach miały możliwość poznania podstawowych technik sztuk walki oraz japońskich zwrotów. Od października 2015 r. w projekcie wzięło udział 3 500 przedszkolaków z 70 placówek. Zorganizowano II edycję Młodzieżowych Igrzysk Sportowych, których finał odbył się 23 czerwca 2015 r. organizowano w szkołach półkolonie ze sportami World Games. W ramach zajęć szkolnych dzieci i młodzież szkolna, w profesjonalnych warunkach, uprawiają dyscypliny The World Games m.in. squash'a, badmintona oraz kręgle.

PROJEKT: LIGA FOOTBALLU FLAGOWEGO

Uruchomiono I edycję ligi, w której wzięło udział 7 gimnazjów. Treningi odbywały się 1-2 razy w tygodniu i były prowadzone przez trenerów delegowanych z profesjonalnego klubu footballu amerykańskiego Panthers Wrocław. W szkołach odbyło się 50 prezentacji prowadzonych przez zawodników Panthers Wrocław. Nauczyciele wychowania fizycznego otrzymali profesjonalne podręczniki do prowadzenia zajęć footballu flagowego. Wszystkie szkoły otrzymały niezbędny sprzęt. Na przełomie maja i czerwca 2015 r. odbyły się oficjalne rozgrywki ligi szkół.

PROJEKT: AKADEMIA KREATYWNOCI

We wrześniu uruchomiono szkolenie specjalnej kadry nauczycielskiej, która w przyszłym roku rozpocznie prowadzenie lekcji kreatywności w klasach 4-6 i przedszkolach. Obecnie w kursach uczestniczy 80 nauczycieli ze szkół podstawowych i 82 nauczycieli wychowania przedszkolnego.

PROJEKT: „JESTEM EUROPEJCZYKIEM – ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W MOIM ŻYCIU”

Projekt dofinansowany ze środków Parlamentu Europejskiego (50%) ma charakter edukacyjno-kulturalno-społeczny i jest częścią oficjalnego programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Adresatami są uczniowie wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych, a głównymi celami projektu są upowszechnianie wiedzy o Parlamencie Europejskim oraz zdobywanie umiejętności tworzenia filmów. W ramach projektu młodzież z wrocławskich szkół pisała scenariusze filmów krótkometrażowych dotyczących powiązań między działalnością Parlamentu Europejskiego a codziennym życiem młodych ludzi. Na podstawie 10 scenariuszy wybranych przez jury uczniowie - przy wsparciu profesjonalnej ekipy filmowej - zrealizowali krótkie filmy, które zostaną zaprezentowane szerokiej publiczności poprzez stronę internetową projektu oraz na Ceremonii Finałowej.

Najważniejsze działania związane z projektem, które miały miejsce w 2015 r.:

- 18-19 czerwca: organizacja seminariów szkoleniowych dla uczniów z zakresu wiedzy o Parlamencie Europejskim sztuki tworzenia filmów dokumentalnych (seminarium poprowadzili Maciej Żurawski, Marcin Bradke, Cezary Ciszewski),
- 6 października: wybór 10 najlepszych scenariuszy przez jury,
- 8-9 października: organizacja warsztatów filmowych dla uczniów realizujących filmy,
- 12-22 października: realizacja filmów przez 10 ekip filmowych złożonych z uczniów przy wsparciu profesjonalnych filmowców.

Rzeczowa realizacja projektu obejmuje okres od 1 lipca 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r.

PROJEKT: KARDYNAŁ KOMINEK – ZAPOMNIANY OJCIEC POJEDNANIA EUROPEJSKIEGO

Realizacja projektu „Kardynał Kominek – zapomniany ojciec pojednania europejskiego”, obejmuje przygotowanie i przeprowadzenie w Watykanie, Berlinie, Wrocławiu i Brukseli wystawy poświęcona kard. Bolesławowi Kominkowi z okazji 50-tej rocznicy orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. Orędzie, którego głównym autorem był Metropolita Wrocławski kardynał Kominek miało ogromne znaczenie w procesie pojednania polsko-niemieckiego, przez co przyczyniło się również do integracji całej Europy po II wojnie światowej. Poprzez swój europejski wymiar i znaczenie dla budowania dialogu pomiędzy różnymi kulturami projekt doskonale wpisuje się w obchody Europejskiej Stolicy Kultury 2016 we Wrocławiu.

Projekt będzie realizowany w partnerstwie z firmą Temopra S.A. – operatorem Muzeum Europy w Brukseli oraz Fundacja Stiftung Zukunft Berlin. Projektowi będą towarzyszyły liczne działania edukacyjne.

W roku 2015 przeprowadzono następujące działania:

- Ustalenie warunków przygotowania i przeprowadzenia Wystawy z firmą Temopra S.A.
- Zawarcie partnerstwa z Temopra S.A. i Fundacją Stiftung Zukunft Berlin.
- Podpisanie drugiej umowy na przygotowanie Wystawy z Temopra S.A.
- Podpisanie umowy o dofinansowaniu ze środków Programu U.E. „Kreatywna Europa”.
- Organizacja i przeprowadzenie Wystawy w Watykanie (23 października – 7 grudnia 2015 r.).

Okres realizacji Projektu - sierpień 2014 r. – grudzień 2016 r.

Całkowity budżet projektu – 656 567 euro.

Dofinansowaniu ze środków Programu „Kreatywna Europa” – 200 000 euro.

PROJEKT: OPRACOWANIE PUBLIKACJI NAUKOWEJ „KULTURA A PRAWA CZŁOWIEKA – WROCŁAWSKIE KOMENTARZE”

W ramach Projektu w roku 2015 przeprowadzono następujące działania:

- zawarto umowę na opracowanie ww. publikacji naukowej z ARCult Media GMBH oraz Wykonawca przekazał pierwszą partię artykułów stanowiących treść niniejszej publikacji.
- Zorganizowano i przeprowadzono XIV Zgromadzenie Ekspertów Rady Europy/ERICarts połączonego z międzynarodową konferencją „Kultura i demokracja III: Oparte na prawach człowieka podejście do polityki kulturalnej” w terminie 12-13 listopada 2015 r. W wydarzeniu wzięło łącznie udział około 90 zaproszonych gości i prelegentów

z zagranicy oraz zaproszonych gości z Polski i przedstawicieli mediów, zaś samo wydarzenie było ponadto transmitowane na żywo w internecie.

Okres realizacji Projektu - grudzień 2014 r. – marzec 2017 r.

Całkowity budżet projektu – 537 396 zł.

Dofinansowanie ze środków NCK (organizacja konferencji) - 31 280 zł.

PROJEKT: ORGANIZACJA MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI DIVERCITY – CITY FOR ALL

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju jako Operator programu „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego” realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego zaprosiło Miasto Wrocław do udziału w grupie roboczej DiverCity II (kontynuacja Projektu). Celem głównym realizacji projektu jest wypracowanie ścieżek dojścia i modelowych przykładów dobrych praktyk ilustrujących poszczególne etapy ścieżek związanych z tematami wiodącymi, takimi jak: angażowanie podmiotów prywatnych w finansowanie działań rewitalizacyjnych, angażowanie mieszkańców w aktywne działania rewitalizacyjne na obszarach o niskim kapitale społecznym, włączanie społeczności lokalnej i podmiotów prywatnych w działania służące poprawie jakości środowiska miejskiego na obszarach rewitalizowanych.

Zakres rzeczowy Projektu w roku 2015: zorganizowano i przeprowadzono warsztaty eksperckie poświęcone następującym tematom:

- Zmiany a ekologia.
- Finansowanie działań rewitalizacyjnych. Udział wydelegowanych przez Miasto ekspertów w warsztatach przeprowadzonych w Łodzi.

Całkowity budżet projektu – 313 500 zł.

Dofinansowanie ze środków EOG – 253 500 zł.

POLITYKA I STRATEGIA INFORMACYJNA MIASTA

MONITORING MEDIÓW

W 2015 r. prowadzono monitoring mediów ze szczególnym uwzględnieniem prasy i telewizji, monitorowano również informacje umieszczane w portalach internetowych z naciskiem na portale lokalne.

Bieżąca obsługa mediów

W roku 2015 odpowiedziano na niemal 3 699 tysięcy zapytań prasowych, w tym także w trybie dostępu do informacji publicznej.

Komunikaty prasowe

W 2015 r. wysłano ponad 710 komunikatów prasowych do dziennikarzy informując ich przede wszystkim o konferencjach i spotkaniach urzędników z przedstawicielami mediów oraz o projektach, eventach. W 2015 r. intensywna działalność w tym zakresie miała związek z przyznaniem Wrocławowi tytułem Europejskiej Stolicy Kultury.

Newsletter

W 2015 r. zaproponowano wszystkim redakcjom i współpracującym jednostkom, elektroniczną formę biuletynu informacyjnego, rozsyłanego raz w tygodniu za pomocą poczty elektronicznej. Biuletyn zawiera zapowiedzi i podsumowania najistotniejszych wydarzeń w naszym mieście, także pozwala nam konsekwentnie realizować każdą kampanię informacyjną.

Sprostowania i polemiki

W 2015 r. kilkadziesiąt razy reagowano na nieprawdziwe doniesienia prasowe, zarówno w formie oficjalnych pism, jak i telefonicznych interwencji oraz stworzono dodatkową zakładkę na stronie głównej Biuletynu Informacji Publicznej pod nazwą Sprostowania do mediów.

Organizacja konferencji prasowych, briefingów i spotkań z dziennikarzami

W 2015 r. zajmowano się obsługą medialną i organizacją:

- **ponad 100 konferencji prasowych** w tym 43 konferencji prasowych z udziałem Prezydenta Wrocławia,
- **ok. 400 spotkań z dziennikarzami** (w tym 81 Prezydenta Wrocławia z mediami ogólnopolskimi oraz 17 z mediami zagranicznymi m.in. BBC, ARD, ORF, ZDF),
- **przygotowywaniem wywiadów** (innych merytorycznych przedstawicieli Urzędu z dziennikarzami zagranicznymi i regionalnymi).

NAJISTOTNIEJSZE WYDARZENIA INFORMACYJNE:

Pierwsza odsłona programu ESK2016, Budżet Obywatelski Wrocławia 2015, Kongres Regionów 2015, otwarcie HYDROPOLIS, otwarcie BARBARY, konferencja dot. Global Forum, nagroda Jana Nowaka Jeziorańskiego w Ossolineum, konferencja prasowa w Narodowym Forum Muzyki, Wrocław Open, Park kulturowy, Uroczyste obchody 70. rocznicy II wojny światowej, EKOMIASTO – konferencja współorganizowana z Ambasadą Francji, Zajeżdźnia Dąbie, Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży, Rozlicz PIT we Wrocławiu, Dni Otwarte Samorządu – 25 lat, „Mój pierwszy biznes przed 20-stką”, Gospodarka Niskoemisyjna Wrocławia, Uruchomienie nowego centrum AXIOM OF EXCELLENCE Wrocław, Inauguracja roweru miejskiego połączone z Europejskim Wyzwaniem Rowerowym, konferencja prasowa dot. Nocy Muzeów, projekt filmowy „Twój Vincent”, konferencja dot. przyznania nagrody literackiej Angelus, konferencja dot. przyznania nagrody literackiej Silesius, konferencja poświęcona wystawie zdjęć Milтона H. Greene'a przedstawiających Marilyn Monroe, konferencja prasowa dot. otwarcia wystawy urodzinowej Geta w Domku Miedziorytnika, konferencja dot. Światowej Stolicy Książki 2016, akcja czytam Wrocław, emisja znaczka pocztowego ESK 2016, pierwsza Tamborrada we Wrocławiu, podpisanie umowy z ICORN, kongres IFLA, rzeźba Diany wraca do Parku Szczytnickiego, Multimedialna Biblioteka Grafit, Niemural na Nadodrze, Święto Wrocławia, Wrocławska Piosenka, konferencja prasowa T-Mobile Nowe Horyzonty, konferencja prasowa dot. American Festiwal, konferencja prasowa Bruno Schulz. Festiwal 2015, projekt „Jestem Europejczykiem i nakręcę o tym film”, Wrocławska Nagroda Teatralna i Muzyczna, Wrocławski Pochód Juwenaliowy 2015 – przekazanie kluczy do bram miasta, Dzień Przedszkolaka, Europa na Widelcu, Festiwal Krasnoludków, Wrocławski Półmaraton i Maraton, Rady społeczne, Certyfikaty zdrowego żywienia, Otwarcie Klubu Rodzica, Rzut przez Odrę, 5 edycja Mistrzostw Wrocławia w Nordic Woking o Puchar Prezydenta Wrocławia, - program Mali Wspaniali z ambasadorką Anną Lewandowską, sadzenie drzew w Parku Tysiąclecia – aleja ESK i The World Games, konferencja prasowa „Wrocław bez barier”, „Centrum stworzone dla Zdrowia”, obchody Dnia Seniora, przekazanie Inkubatora dla noworodków, obchody dnia św. Mikołaja na wrocławskim Rynku, licytacja podczas Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, zabawa sylwestrowa na wrocławskim Rynku, funkcjonowanie komunikacji zbiorowej podczas 2 maratonów oraz funkcjonowanie komunikacji miejskiej w okresie Wszystkich Świętych.

Opracowanie materiałów graficznych:

- materiały publikowane w prasie: opracowanie życzeń Prezydenta Wrocławia dla mieszkańców Wrocławia na Święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia, nekrologów, ogłoszeń (publikacja w Gazecie Wyborczej Wrocław, Polskiej Gazecie Wrocławskiej i Fakt),
- kampania Referendum we Wrocławiu,
- kampania Plan Gospodarki Niskoemisyjnej,
- kampania informacyjna – HERB Wrocławia,
- kampania informacyjna „Parku Kulturowego”,
- kampania informacyjna – Wyzwania Rowerowego 2015,
- kampania informacyjna PLIP – platforma rozliczeniowa Wrocławia,
- kampania informacyjna Urbancard Premium,
- kampania informacyjna Centrum Stworzone dla Zdrowia,

- graficzny press pack dla dziennikarzy dot. wystawy „Przebaczenie i Pojednanie. Kardynał Kominek”,
- grafika przy projekcie Pracownia Miast,
- materiały publikowane w Gazecie Prawnej – 25 lat samorządu,
- współpraca przy dodatku do Tygodnika Powszechnego.

Rankingi

W 2015 r. przygotowywano zestawienia danych dla największych tytułów prasowych prowadzących rankingi największych polskich miast. Dane dotyczyły funkcjonowania całego Urzędu oraz Miasta, w tym uzyskaliśmy:

- III miejsce Ranking Samorządów „Rzeczpospolitej”
- Perły Samorządu 25-lecie, Dziennik Gazeta Prawna.

Podejmowano również inne działania na rzecz dziennikarzy, w tym między innymi: organizowano śniadania prasowe z redaktorami naczelnymi mediów ogólnopolskich i lokalnych, organizowano spotkania świąteczne z członkami lokalnych redakcji, organizowano spotkania prasowe podczas inauguracji wystawy w Rzymie „Przebaczenie i pojednanie. Kardynał Kominek” i inne.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

Miejskie profile w portalach społecznościowych - liczba użytkowników na koniec 2015 r.

Facebook

Wrocław (Wroclove) - 192 790 lubiących,
 Wrocławski Budżet Obywatelski - 7 959 lubiących,
 Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz - 5 002 lubiących,
 Wrocław dla klimatu - 1 538 lubiących,
 Wrocławskie Kooperatywy Mieszaniowe - 1 500 lubiących,
 Wrocław rozmawia - 970 lubiących,
 Smart City Wrocław - 822 lubiących;

Twitter

Wroclaw_info - 43 083 obserwujących,
 Biuro prasowe UMW - 1 400 obserwujących,
 Wrocław Rozmawia - 780 obserwujących,
 Smart Wrocław - 221 obserwujących;

You Tube

Wrocław_vita - 2 187 subskrypcji;

Instagram

Wrocław official - 23 000 użytkowników;

Periscope

Wroclaw_info - 2 230 obserwujących,

Snapchat

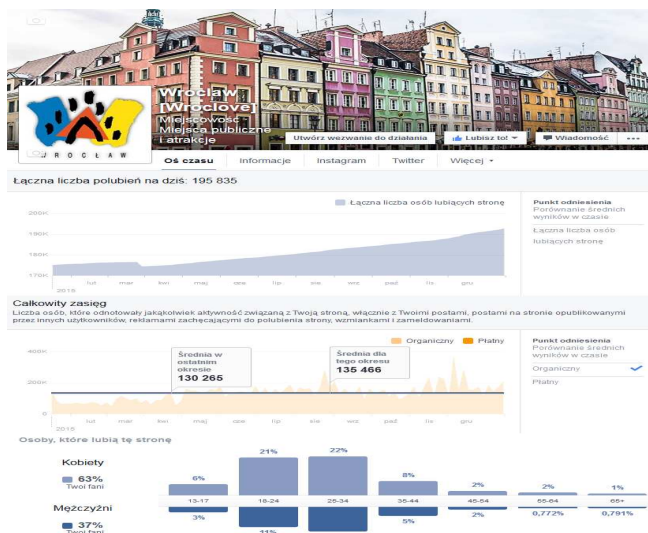
wroclawwroclove - 1 400 obserwujących.

Facebook Wrocław.Wroclove

Wrocław podobnie, jak w poprzednich latach nadal jest najpopularniejszym polskim miastem na Facebooku. W grudniu 2015 r. miejski profil przekroczył liczbę **192 000 fanów**.

W stosunku do zeszłego roku nastąpił przyrost o 20 000 fanów. W rankingu polskich miast na Facebooku, za kontem Wrocław (Wroclove) znajdują się: miasto Poznań z liczbą fanów 163 000 i miasto Gdańsk (161 000 obserwujących).

W każdym tygodniu publikowane treści dotarły średnio do 400 000 użytkowników Facebooka. A w całym roku profil zdobył 1 200 000 polubień.

Szczególnie intensywnie promowane tematy w mediach społecznościowych w 2015 r.

Przygotowania do Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016, Andrea Bocelli we Wrocławiu – koncert na Stadionie Wrocław, Otwarcie Narodowego Forum Muzyki, Otwarcie Hydropolis, Wystawa zdjęć Marilyn Monroe w Hali Stulecia, Europa na Widelcu, Jarmark Bożonarodzeniowy we Wrocławiu, UrbanCard Premium, Platforma informacyjno-płatnicza Wrocławia, Wrocławski Budżet Obywatelski, Rozlicz PIT we Wrocławiu, Smart City Wrocław, PKO Wrocław Maraton, PKO Nocny Wrocław Półmaraton oraz Towarzyski mecz Polska – Czechy na Stadionie Wrocław.

Twitter Wrocław_info

Każdego dnia opublikowano od kilku do kilkunastu krótkich informacji o wydarzeniach we Wrocławiu, alertów MPK, informacji z Centrum Zarządzania Kryzysowego, zapowiedzi imprez. Niezmiennie Wrocław jest liderem wśród polskich miast na Twitterze pod względem liczby obserwujących.

W 2015 r. nastąpił niemal dwukrotny przyrost osób obserwujących profil wroclaw_info (dane za 2014 r. – 21 800 obserwujących w 2015 r. – **43 083**).

Instagram Wroclaw_official

Oficjalne konto na Instagramie to fotograficzna dokumentacja codziennego życia miasta. Rok 2015 był przełomowy dla miejskiego profilu na Instagramie. W tym czasie udało nam się niemal potroić liczbę osób obserwujących nasze konto. Pod koniec 2014 r. wynosiła ona 8 750, obecnie jest to **23 000** obserwujących.

Periscope wroclaw_info

Aplikacja umożliwia relację na żywo z ważnych wydarzeń we Wrocławiu. Transmitowaliśmy m.in. rozświetlenie choinki na wrocławskim Rynku, koncert „Wrocław przeciwko rasizmowi”, próby przed sylwestrem miejskim.

Snapchat wroclawwroclove

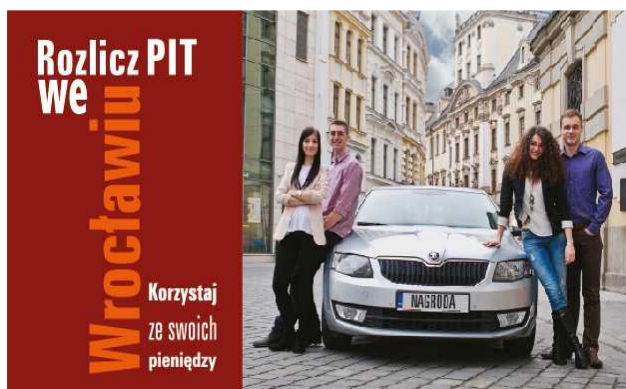
Wrocław jako pierwsze miasto w Polsce rozpoczął komunikowanie się z mieszkańcami i turystami za pomocą aplikacji mobilnej Snapchat. Komunikator służy do przesyłania na żywo zdjęć oraz maksymalnie 10-sekundowych filmów. Pod koniec 2015 r. odnotowano około 1 400 osób obserwujących udostępniane przez nas pliki multimedialne na Snapchacie.

OCHRONA KONSUMENTÓW

W roku sprawozdawczym 2015 w Biurze Miejskiego Rzecznika Konsumentów zarejestrowano łącznie **16 892** sprawy konsumenckie (wnioski i zapytania), tj. o 1 677 spraw więcej niż w roku ubiegłym. Coroczny wzrost liczby spraw konsumenckich wydaje się już stanowić stałą tendencję. Podobnie, jak w poprzednich latach, dominowały sprawy dotyczące umowy sprzedaży. W przeważającej liczbie spraw konsumenci otrzymywali pomoc w formie porady lub/i informacji prawnej (16 059 spraw). W roku sprawozdawczym przygotowano **14 dokumentów** z kategorii pozwy/wnioski/sprzeciw/inne pisma procesowe do sądu powszechnego, w 833 sprawach występowano na piśmie z interwencją do podmiotów, prowadząc mediację lub wydając opinię prawną.

PROMOCJA MIASTA

PROJEKT: ROZLICZ PIT WE WROCŁAWIU, KORZYSTAJ ZE SWOICH PIENIĘDZY

23 stycznia 2015 r. rozpoczęła się II edycja kampanii „Rozlicz PIT we Wrocławiu, korzystaj ze swoich pieniędzy!”. Kampania w przestrzeni publicznej trwała do 30 kwietnia 2015 r. Projekt został zamknięty 25 czerwca 2015 r. – uroczystym wręczeniem nagrody głównej. Założeniem projektu jest przekonanie osób pracujących, studiujących i mieszkających we Wrocławiu do rozliczenia podatku w stolicy Dolnego Śląska. Kampania skierowana jest do osób, które mieszkają we Wrocławiu, korzystają z jego infrastruktury, ale do tej pory rozliczały się poza Miastem. Działania marketingowe polegały na kampanii informacyjnej w przestrzeni publicznej. Dzięki kampanii Wrocław pozyskał **2 762 nowych podatników**, co przełożyło się na blisko 6 000 000 zł dodatkowych wpływów do budżetu miasta.

PROJEKT: TARGI TURYSTYCZNE

W dniach 19–22 lutego 2015 r. - Międzynarodowe Targi Turystyczne „Holiday World” w Pradze Międzynarodowe Targi Turystyczne „Holiday World” w Pradze to największe targi turystyczne na terenie Republiki Czeskiej. **Podczas targów odbyły się dwie prezentacje o Wrocławiu dla dziennikarzy i przedstawicieli branży turystycznej oraz dla odwiedzających targi.** Wrocław promował swoją ofertę na stoisku województwa dolnośląskiego poprzez ekspozycję i dystrybucję materiałów informacyjno-promocyjnych. Podczas targów została przeprowadzona ankieta wśród odwiedzających stoisko wrocławskie, w którym główną nagrodą był weekend we Wrocławiu ufundowany przez Art Hotel.

W dniach 4–8 marca 2015 r. - Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB Berlin. Biuro Promocji Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia prezentowało ofertę Miasta na Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB odbywających się w Berlinie. **Gmina Wrocław prezentowała swoją ofertę na stoisku stanowiącym element narodowego stoiska polskiego przygotowanego przez Polską Organizację Turystyczną.** Na stoisku wrocławskim zaprezentowano różne materiały informacyjno-promocyjne: przewodnik po mieście, plan centrum Wrocławia z zaznaczonymi atrakcjami turystycznymi, foldery, ulotki, przewodniki, płyty CD, broszury informacyjne, gadżety, folder o wydarzeniach kulturalnych i sportowych w mieście w latach 2014–2017. Dodatkowo na stoisku odbywała się projekcja filmów promocyjnych Wrocławia, Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016, World Games 2017, oraz ważnych wydarzeń kulturalnych i sportowych. Na wspólnym stoisku Wrocławia i Dolnego Śląska swoje atrakcje prezentowali również przedstawiciele: Opery Wrocławskiej, Narodowego Forum Muzyki, ESK 2016, Biura Współpracy z Zagranicą, a także ZOO Wrocław i Hala Stulecia. Dodatkowe atrakcje dla odwiedzających targi: Wrocław Quest – gra miejska, Wirtualny dyrygent, Fotobudka. Podczas targów odbyły się dwie konferencje prasowe dla niemieckich dziennikarzy i branży turystycznej.

W dniach 19–22 marca 2015 r., Salon Mondial du Tourisme w Paryżu. Wrocław zaprezentował swoją ofertę w Paryżu na 40. Międzynarodowych Targach Turystycznych MAP Le Monde à Paris. Są to największe i najważniejsze francuskie targi turystyczne otwarte dla szerokiej publiczności. Na targach rokrocznie proponowanych jest około 150 kierunków wyjazdów turystycznych, prezentowane są różnorodne sektory tematyczne, a także prowadzona jest szeroka akcja komunikacyjna. W 2014 r. odnotowano 102 635 odwiedzających, na powierzchni 12 000 m² swoją ofertę zaprezentowało 570 wystawców. W tym roku obecnych będzie ponad 1 056 dziennikarzy. **Podczas targów została przedstawiona bogata oferta turystyczna i kulturalna Wrocławia, w szczególności projekty związane z nadaniem miastu prestiżowego tytułu Europejskiej Stolicy Kultury na rok 2016.** Na stoisku były prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, film promocyjny) oraz materiały promocyjne partnerów: Muzeum Miejskiego Wrocławia, Narodowego Forum Muzyki czy ZOO. Dodatkową atrakcją była przygotowana specjalnie na tę okazję wystawa zdjęć Wrocławia. W ramach targów odbyła się także prezentacja Wrocławia i ESK 2016 na dorocznym spotkaniu francuskiego Stowarzyszenia Dziennikarzy Turystycznych AJT. Spotkanie to gromadzi około 300 uczestników: 160 dziennikarzy turystycznych, członków Stowarzyszenia AJT, reprezentujących około 250 tytułów prasy francuskiej, oraz profesjonalistów z branży turystycznej.

Pozostawiona po targach turystycznych w Paryżu wystawa fotograficzna o Wrocławiu wyruszyła w trasę po Francji. 19 maja 2015 r. odbyła się inauguracja polskiego Konsulatu Honorowego w Montpellier, na południu Francji. Aby uświetnić to wydarzenie i promować Wrocław, Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej w Paryżu zorganizował, w Maison des Relations Internationales – Maison de l'Europe (Dom Kontaktów Międzynarodowych – Dom Europy) wernisaż tej wystawy.

PROJEKT: „TERAZ WROCŁAW”

Główne przedsięwzięcia zrealizowane w ramach projektu:

- od 1 kwietnia 2015 r. powierzenie realizacji projektu „Teraz Wrocław” Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej,
- opracowanie strategii działań projektu „Teraz Wrocław” na 2015 r.,
- działania promocyjne w ramach projektu,
- administrowanie i obsługa strony www.study-in-wroclaw.pl.

W roku 2015 podjęto następujące działania:

- udział w największych Międzynarodowych Targach Edukacyjnych „Education Abroad” w Kijowie w dniach 7–8 luty 2015 r.,
- prowadzenie spotkań przez skype dla młodzieży z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (głównie Ukrainy) chcącej podjąć studia na wrocławskich uczelniach,
- stała obecność na portalach edukacyjnych krajów objętych kampanią: Ukraina, Mołdawia, Białoruś, Rosja,
- udział w Targach Edukacyjnych w Charkowie (Ukraina), 5-7 listopada 2015 r.,
- udział w Targach Edukacyjnych w Połtawie (Ukraina), 9-10 listopada 2015 r.,
- udział w Targach Edukacyjnych w Kijowie (Ukraina) 12-14 listopada 2015 r.,
- udział w IV „Festiwalu Partnerstwa” oraz w III Kongresie Kultury Partnerstwa Wschodniego, 3-6 września 2015 r.,
- działania „Ambasadorów” projektu na Ukrainie w następujących miejscowościach: Dymytrow, Kamionka Buska, Dolyna, Pryluk, Winnica, Lwów,
- kurs adaptacyjno-językowy dla WSB we Wrocławiu, 21–25 września 2015 r.,
- wzmocnienie działań promocyjnych w pozostałych krajach objętych działaniem projektu: Gruzja, Armenia, Azerbejdżan, Kazachstan,
- udział w organizacji wizyt studyjnych: 15-20 września, 19 września, 3 grudnia 2015 r.,
- opracowanie nowej ulotki projektu „Teraz Wrocław”,
- prowadzenie kompleksowych działań informacyjno-promocyjnych w Internecie i na portalach społecznościowych.

PROJEKT: KADRY WROCŁAWIA

Przeгляд Archiwalnych Filmów o Wrocławiu pt. „Kadry Wrocławia” jest autorskim pomysłem spółki Kadry Wrocławia. Pierwsza edycja została zorganizowana w 2014 r. i cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem wśród odbiorców. **Projekt skierowany jest do wszystkich miłośników Wrocławia, kina i historii.** Projekt oprócz walorów promocyjnych ma również dużą wartość edukacyjną związaną z historią miasta i budowania tożsamości wśród młodych obywateli – nawiązuje do założeń edukacji historyczno-regionalnej, która często pomijana jest w podstawach programowych. Projekt łączy pokaz filmów dokumentalnych o Wrocławiu z prelekcjami, które w interesujący sposób mają przybliżyć młodemu widzowi historię miasta i regionu. Pierwsza odsłona nastąpiła w kwietniu, druga w listopadzie.

W ramach przeglądu wyświetlonych zostało kilkanaście filmów o Wrocławiu (zrealizowanych począwszy od 1945 r. do współczesności). Na każde spotkanie złożyła się kompilacja archiwalnych filmów o Wrocławiu, wykład na temat powojennej historii miasta oraz prelekcja poprzedzająca każdy film, która wprowadziła widza w kontekst historyczno-polityczny, w jakim powstawał. Przeglądowi towarzyszyła wystawa starych fotografii Wrocławia.

PROJEKT: TRÓJKOWY ZNAK JAKOŚCI

17 kwietnia 2015 r. Wrocław jako jedyne miasto na świecie otrzymał oficjalnie Trójkowy Znak Jakości. 10-osobowa kapituła Znak Jakości, składająca się z najwybitniejszych dziennikarzy Trójki, spośród pięciu nominowanych miast wybrała Wrocław, doceniając go za duszę, charakter, urodę i inteligencję. **Dyplom nadania miastu Trójkowego Znak Jakości wręczyła Prezydentowi Wrocławia dyrektor Trójki Magda Jethon.** Wydarzeniu towarzyszyło plenerowe wydanie „Listy Przebojów Programu 3”. W sobotę, 18 kwietnia 2015 r., Marek Niedźwiecki poprowadził „Markomanie” z kawiarni „Mleczarnia”. W mieście pojawiły się totemy informujące mieszkańców i turystów o uzyskaniu przez miasto Trójkowego Znak Jakości.

W piątek, 22 maja 2015 r., Magda Jethon oraz Prezydent Wrocławia oficjalnie ochrzcił nowego wrocławskiego krasnala – Trójkucia Wywiadka. Będzie on strzegł Mostu Radiowej

Trójki, tzw. Kładki Świebodzkiej na skwerze Promenady Staromiejskiej. Tego dnia na Dworcu Świebodzkim PKP wystąpił Maciej Maleńczuk z zespołem Psychodancing.

26 czerwca 2015 r. obył się premiera trójkowego audioprzewodnika po Wrocławiu. Na wydany przez Agencję Muzyczną Polskiego Radia przewodnik składa się płyta CD wraz z opracowaniem graficznym i zdjęciami, które razem stanowią rodzaj mapy, pozwalającej na łatwe dotarcie do zaproponowanych przez Trójkę miejsc. W ramach projektu powstało 75-minutowe nagranie, obejmujące kilkanaście lokalizacji, które warto zobaczyć we Wrocławiu – tych oczywistych, najbardziej popularnych, ale także tych mniej znanych.

PROJEKT: KONKURS NA FILM PROMOCYJNY O WROCŁAWIU „KRĘCI CIĘ WROCŁAW? KRĘĆ WROCŁAW!”

27 maja 2015 r. wystartowała ósma edycja konkursu na krótki film o Wrocławiu „Kręci Cię Wrocław? Kręć Wrocław!”. **Konkurs adresowany jest zarówno do profesjonalistów, agencji reklamowych, jak i do amatorów.** Filmy mają być krótkie (od 30 do 60 sekund) i mogą być wykonane dowolną techniką i sprzętem. Mogą być nakręcone kamerą cyfrową, telefonem komórkowym czy aparatem fotograficznym. Prace konkursowe mogą przy tym łączyć obraz filmowy z techniką animacyjną lub być w całości animowane.

Celem konkursu jest wyłonienie najlepszych filmów oddających oryginalny charakter i klimat Wrocławia. Filmy powinny stanowić interpretację hasła konkursowego: „Kręci Cię Wrocław? Kręć Wrocław!”, pokazywać walory Wrocławia oraz potencjał jego społeczności – mieszkańców, studentów, działaczy różnych środowisk. Uczestnicy mogą w swoich filmach pokazać, jak miasto ich inspirowało, czym przyciąga, co sprawia, że czują się tu dobrze.

Harmonogram edycji 2015 r.:

- 27 maja 2015 r. – inauguracja, start promocji
- 19 października 2015 r. – ostateczny termin zgłaszania prac
- 25 listopada 2015 r. – gala finałowa konkursu.

25 listopada podczas gali finałowej w Kinie Nowe Horyzonty ogłoszone zostały wyniki ósmej edycji **konkursu** „Kręci Cię Wrocław? Kręć Wrocław!”. Jury, w skład którego weszli przedstawiciele Biura Promocji Miasta, Stowarzyszenia Nowe Horyzonty, specjaliści od reklamy i PR oraz filmowcy z firm ATM S.A., 3 Kroki oraz CeTA wybrali zwycięskie filmy spośród 60 zakwalifikowanych do konkursu prac.

Nagrodzeni zostali:

- I miejsce 10 000 zł, film nr 48, autor: Grzegorz Maj, współautor: Joanna Dąbrowska;
- II miejsce 7 000 zł, film nr 14, autor: Tomasz Musiał, współautor: Dorota Schleiss;
- III miejsce 5 000 zł, film nr 18, autor: Joanna Dorota Proba;
- Wyróżnienie, film nr: 27, autor: Joanna Majewska, współautor: Wojciech Majewski.

Nagrody dodatkowe ufundowane przez partnerów/sponsorów konkursu:

- 3 000 zł dla laureata konkursu wybranego przez ATM GRUPA S.A. – film nr 27, autorzy: autorka: Joanna Majewska, współautor: Wojciech Majewski.

- Nagroda specjalna w wysokości 2 500 zł ufundowana przez Digital24.pl – film nr 25, autor: Marcin Mosur.
- Udział w kursie z zakresu grafiki komputerowej organizowanym przez Centrum Technologii Audiowizualnych – film nr 3, autor: Kamil Wójcik, współautor: Maciej Żuk.
- 10 pakietów filmowych o wartość 230 zł każdy (łącznie nagrody o wartości 2 300 zł) – nagroda ufundowana przez Fundację Magellan i Uniwersytet SWPS we Wrocławiu. Filmy nr: 3 (autor: Kamil Wójcik, współautor: Maciej Żuk); 10 (autor: Patryk Maksymilian Szmidt, współautor: Natalia Łyczkowska); 11 (autor: Adam Skórzewski, współautor: Magdalena Jarych); 14 (autor: Tomasz Musiał, współautor: Dorota Schleiss); 18 (autor: Joanna Dorota Proba); 20 (autor: Kamil Szymczak); 25 (autor: Marcin Mosur); 27 (autor: Joanna Majewska, współautor: Wojciech Majewski); 34 (autor: Wit Olszewski, współautor: Konrad Bąk); 48 (autor: Grzegorz Maj, współautor: Joanna Dąbrowska).
- Nagroda rzeczowa w postaci kamery GoPro HERO3 White Edition (lub alternatywnie innej nagrody rzeczowej do wartości 1 200 zł) ufundowana przez Studio Dash Dot Creations – film nr 48, autor: Grzegorz Maj, współautor: Joanna Dąbrowska.
- Voucher o wartości 1 000 zł na przejazdy rowerami miejskimi do wykorzystania we Wrocławiu, Warszawie, Poznaniu, Opolu, Sopocie, Białymstoku, Konstancinie - Jeziornie, Lublinie, Grodzisku Mazowieckim, Katowicach oraz ponad 70 miastach na całym świecie – nagroda ufundowana przez Nextbike Polska Sp. z o.o., operatora Wrocławskiego Roweru Miejskiego – film nr 11, autorzy: Adam Skórzewski, współautor: Magdalena Jarych.

PROJEKT: MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KRYMINAŁU

W dniach 26–31 maja 2015 r. po raz siódmy we Wrocławiu odbył się Międzynarodowy Festiwal Kryminału. **W tej edycji patronką festiwalu została Agatha Christie, której 125. rocznica urodzin przypadła w tym roku.** Impreza po raz kolejny przyciągnęła licznych gości z Polski i zagranicy. Program obfitował w ciekawe wydarzenia: kryminalne warsztaty literackie, sesje naukowe, panele, wykłady, lekcje dla gimnazjalistów, wystawy, akcje bookcrossingowe czy grę miejską.

Podczas uroczystej gali finałowej Nagrodę Wielkiego Kalibru otrzymał Wojciech Chmielarz za powieść „Przejęcie”. Nagrodę publiczności otrzymała Katarzyna Bonda za powieść „Pochłaniacz”, a Honorową Nagrodę Wielkiego Kalibru za całokształt twórczości odebrał szwedzki pisarz Hakan Nesser.

PROJEKT: ODRA RIVER CUP

W dniach 30–31 maja 2015 r. odbył się piknik rodzinny nad Odrą w ramach Międzynarodowych Regat Akademickich Ósemek Wioślarskich „Odra River Cup”. **Celem imprezy, jest popularyzacja Odry we Wrocławiu jako miejsca rekreacji i turystyki wodnej oraz integracja wrocławskiego środowiska akademickiego i wodniackiego.** W programie pikniku znalazły się m.in. koncerty muzyczne, treningi z udziałem publiczności na ergometrach wioślarskich, przejażdżki łódkami, wyścigi łodzi smoczych, pokazy ratownictwa wodnego przeprowadzone przez WOPR, konkursy, pokazy i zajęcia plastyczne i sportowe dla dzieci.

PROJEKT: FESTIWAL KULINARNY „EUROPA NA WIDELCU”

W dniach 3–7 czerwca 2015 r. już po raz siódmy na wrocławskim Rynku odbyła się zorganizowana przez BPM europejska biesiada „Europa na widelcu”. Jest to impreza kulinarna, której patronują Robert Makłowicz i Piotr Bikont. **W ten sposób wrocławianie, co roku, świętują rocznicę pierwszych wolnych wyborów w Polsce, a w tym roku także rocznicę wejścia do Unii Europejskiej.**

Impreza jest kilkudniowa: obejmuje jarmark produktów spożywczych, biesiadę i wydarzenia towarzyszące. W tym roku były to:

- targi książki kulinarnej „Książka na widelcu”, podczas których oprócz tradycyjnej sprzedaży książek, odbyły się spotkania z autorami, krytykami kulinarnymi. Jednak najważniejszym przedsięwzięciem było ogłoszenie stworzenia przez wrocławian „Wrocławskiej Książki Kucharskiej” w ramach Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016;
- konferencja popularno-naukowa „Czy diety cud czynią cuda? – modne diety z kuchnią dolnośląską w tle”;
- Dzień dolnośląski, poświęcony w szczególności rybom słodkowodnym, ziołom, szparagom, rzodkiewce i truskawkom;
- warsztaty pieczenia chleba, opowieści ichtiologów i prezentacja Stawów Milickich, fotobudka, wróżby i wyznawacz grzeszków kulinarnych, konkursy na scenie (do wygrania m.in. bilety do podniebnej restauracji Dinner in the Sky, sprzęt Elektrolux, zaproszenia na kolację do Art Food, wyjazdy agroturystyczne w gminie Radków).

W tym roku dodatkową atrakcją podczas festiwalu była podniebna restauracja „Dinner in the Sky”. To znany na całym świecie i bardzo ekskluzywny produkt marketingowy, ściśle związany z gastronomią. Tegorocznej edycji tradycyjnie towarzyszył konkurs nalewek, konkurs na Najlepszy Produkt Dolnośląski, a nowością był konkurs na najlepsze danie z wykorzystaniem produktu regionalnego. Ponadto w Browarze Mieszczańskim zorganizowana została Strefa Piwa. Imprezie towarzyszyło także sporo koncertów, atrakcji dla dzieci oraz spotkanie bloggerów kulinarnych.

W organizację imprezy co roku zaangażowani są uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych – podczas biesiady sprzedają kupony, które można wymienić na porcję degustacyjną. Zebrane w ten sposób pieniądze przeznaczone są na stypendia dla uczniów ZSG. Uczniowie pracują także przy przygotowywaniu potraw, a potem obsługują gości biesiady na Rynku.

PROJEKT: TUMSKI CUP

13 czerwca 2015 r. na Wyspie Bielarskiej odbyła się już szósta edycja wyścigów na łodziach Smoczych „Tumski Cup”. **Zwycięzcy wyścigów otrzymali Puchar Prezydenta Wrocławia.** Oprócz regulaminowych startów, w rywalizacji wzięli udział także przedstawiciele biur ESK i TWG. Zawodom towarzyszyły liczne imprezy rekreacyjne: kiermasze, gry sportowe z udziałem Trenerów Osiedlowych, pływanie na łodziach wioślarskich i zawody oraz zabawy dla dzieci. Podczas imprezy kibice mogli wziąć udział w konkursach i zabawach sportowych organizowanych w ramach promowania The World Games 2017.

PROJEKT: WROCŁAWSKI FESTIWAL KRASNOLUDKÓW.

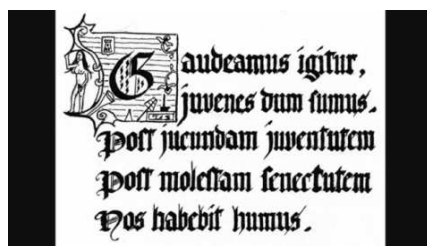
W dniach 18–19 września 2015 r. odbył się Wrocławski Festiwal Krasnoludków. **Impreza ma charakter rodzinny, angażuje także placówki edukacyjne.**

Atrakcje festiwalu to się m.in.:

- Wielka Wrocławska Parada Krasnoludków;
- Wielki konkurs plastyczny dla szkół podstawowych i przedszkoli na najpiękniej udekorowaną chatkę;
- Wielka Wioska Krasnoludków – okazja, by przenieść się na chwilę do świata krasnali – w programie m.in. sportowa strefa krasnoludków, budowanie krasnoludkowego miasta, tworzenie krasnalowych instrumentów z recyklingu, tworzenie gipsowych odlewów krasnoludków, krasnalowa fotobudka, robienie nadruków na krasnoludkowe torby;
- warsztaty i animacje wokalne, taneczne i parateatralne;
- rodzinna gra miejska "KrasnaLove Jedzonko" – gra nawiązywała do pomysłu stworzenia Wrocławskiej Książki Kulinarnej. Krasnale postanowiły włączyć się do akcji i opowiedzieć, jak radzą sobie z przepisami, gotowaniem i manierami przy stole, a przy okazji nauczyć tego graczy.

Tegoroczna edycja festiwalu to nie tylko dobra zabawa, ale również edukacja w zakresie zdrowego żywienia. Krasnale podczas gry miejskiej pokazywały uczestnikom, jak radzą sobie z przepisami, gotowaniem i manierami przy stole, a w Ogrodzie Staromiejskim doradzali specjaliści od zdrowej diety i gotowania. W Wielkiej Wiosce Krasnali urzędowali: pani dietetyk Grażyna Karczewska oraz szkoła gotowania dla dzieci Little Chef. Na zakończenie festiwalu odbyły się występy kabaretowe na scenie Wrocławskiego Teatru Lalek. W tym roku gościł kabaret Neonówka i zespół muzyczny Żarówki.

PROJEKT: GAUDEAMUS

1 października 2015 r. w godz. 15.30–16.30 na wrocławskim Rynku wystąpiło piętnaście chórów akademickich, które wspólnie odśpiewały hymn *Gaudeamus*, tym samym uroczystie zainaugurowano rok akademicki 2015/2016. W uroczystości udział wzięli rektorzy wrocławskich uczelni oraz Prezydent Wrocławia. Wystąpili: Teatr na Bruku, Małe Instrumenty, odbył się także koncert Kamila Bednarka. Uroczystość była transmitowana na antenie Programu 2 TVP.

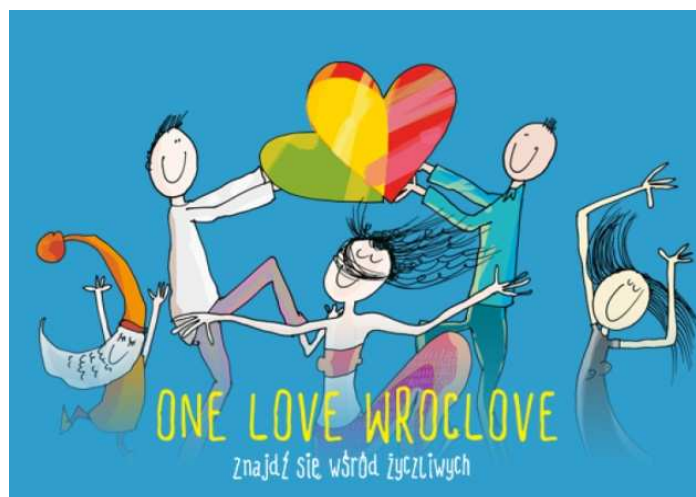
PROJEKT: BRUNO SCHULZ FESTIWAL

Między 13 a 18 października 2015 r. odbyła się czwarta edycja międzynarodowego festiwalu sztuki i literatury „Bruno Schulz. Festiwal” we Wrocławiu. W ramach festiwalu odbyły się liczne spotkania autorskie, wykłady tematyczne, konferencja naukowa na Uniwersytecie Wrocławskim „Paradygmaty gnozy Wojaczka. Gośćmi festiwalu byli m.in. Bogdan Baran, Stanisław Bereś, Jacek Bierut, Jacek Dehnel, Bogusław Kierc, Ryszard Krynicki, Lech Majewski, Kazimierz Orłoś, Tadeusz Pióro, Pavol Rankov, Andrzej Stasiuk, Andrzej Titkow, Olga Tokarczuk, Agata Tuszyńska. W ramach festiwalu zaprezentowano retrospektywną wystawę plenerową „Już od czterech lat rozmawiamy we Wrocławiu o literaturze”, odbyło się także szkolenie dla bibliotekarzy „Akademia kultury – biblioteczne inicjatywy, biblioteczne aktywności”.

W czasie festiwalu odbyły się również wykłady dla gimnazjalistów oraz studentów, spotkania autorskie, dyskusje panelowe poświęcone literaturze, pokazy filmów oraz wykłady monograficzne. Po raz pierwszy w ramach festiwalu odbyła się gala wręczania nagrody *Angelus*, a przez cały czas trwania imprezy można było uczestniczyć w spotkaniach z pisarzami nominowanymi do nagrody (Salon Angelusa na Bruno Schulz. Festiwal). Zorganizowano również kiermasz książek festiwalowych gości oraz pisarzy nominowanych do nagrody *Angelus*. Dużym zainteresowaniem uczestników festiwalu cieszyła się gra miejska „Labyrynt tajemnic”. Festiwal zakończył się wspólnym występem zespołu Kim Nowak i Wojciecha Bonowicza.

PROJEKT: DZIEŃ ŻYCZLIWOŚCI

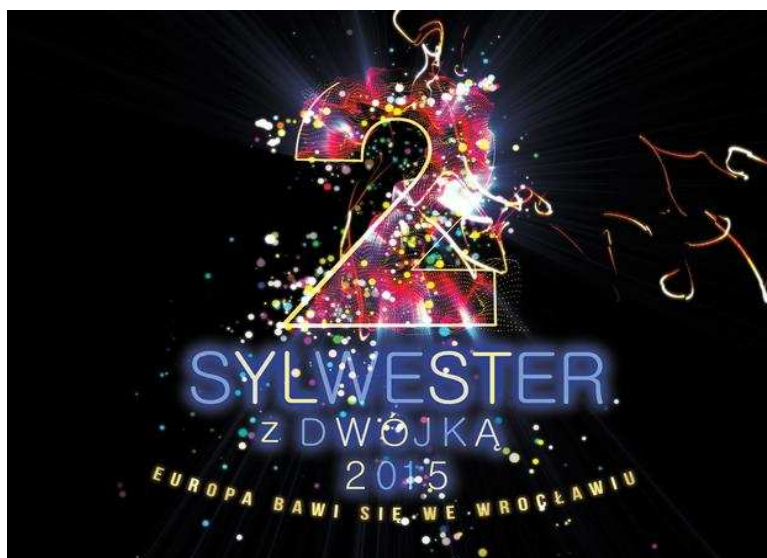
21 listopada 2015 r. na całym świecie, już po raz 43, obchodzony był World Hello Day, a we Wrocławiu obchodziliśmy jubileuszową 10. edycję kampanii „Dzień Życzliwości”. Jej celem jest promocja pozytywnych zachowań i umacnianie wizerunku Wrocławia, jako miasta ludzi życzliwych. Wspólnie z naszymi partnerami, zorganizowaliśmy w mieście szereg wydarzeń, na które zapraszaliśmy wszystkich mieszkańców Wrocławia. Z roku na rok grono partnerów powiększa się, rośnie również liczba entuzjastów „Dnia Życzliwości”.

W ramach Dnia Życzliwości zorganizowaliśmy następujące akcje:

- w godzinach 12.30 - 14.00 odbył się happening na wrocławskim rynku z udziałem grupy bębniarskiej FOLIBA – zespół Foliba wykonał 60-minutowy energetyczny koncert na bębnach, podczas którego wolontariusze rozdawali przechodniom materiały informacyjno-promocyjne Dnia oraz informowali o idei Dnia Życzliwości zachęcając do wspólnej zabawy i włączenia się w akcję,
- w Kinie Nowe Horyzonty otwarto wystawę fotograficzną projektu „Most ponad czasem” – projekt został zainaugurowany 21 listopada 2014 r., to autorski pomysł Studia Fotograficznego STROP, który polegał na uchwyceniu na fotografii więzi – prywatnej, zawodowej i każdej innej – łączącej bohaterów tego niezwykłego fotoreportażu (reportaże ukazały się na stronie internetowej www.mostponadczasem.pl),
- kulminacyjnym punktem wieczoru był koncert ambasadora Dnia Życzliwości – Kamila Bednarka podczas Festiwalu One Love Sound Fest 2015, który ze sceny nawoływał do zniesienia podziałów między ludźmi i okazywania sobie jak największej ilości pozytywnych uczuć. Po tych słowach, na bawiący się tłum, spadł deszcz kolorowych balonów.

W obchody Dnia Życzliwości, jak co roku włączyło się wiele instytucji miejskich, które przygotowały dla mieszkańców Wrocławia wiele życzliwych atrakcji. Kampania promocyjna Dnia Życzliwości była nagłaśniana wśród studentów wrocławskich uczelni przy wykorzystaniu drukarek Zeccer.

PROJEKT: KONCERT SYLWESTROWY

Tradycyjnie już zorganizowano koncert sylwestrowy na wrocławskim Rynku. **W tym roku TVP2 i Miasto Wrocław zaprosili na szampańską zabawę pod hasłem „Europa bawi się we Wrocławiu”.**

Zabawa trwała od godz. 20.00 do 2.00. Ze sceny zabrzmiały największe europejskie przeboje, które Polacy znają i kochają – od gorących rytmów południa, przez folkowe Bałkany, melodyjne Włochy, poetycką Francję, rockową Anglię, po przebojową Szwecję

i oczywiście największe, rodzime hity! Na scenie wystąpili m.in.: Maryla Rodowicz, Andrzej Piaseczny, Margaret, Lady Pank, Rafał Brzozowski, Sarsa, Hey, Ira i wielu innych. Pojawiły się także gwiazdy zza granicy: OMD, The Stranglers oraz Kate Ryan. Gospodarzami wieczoru byli znani widzom telewizyjnej Dwójki prowadzący program „The Voice of Poland”: Maciej Musiał i Tomasz Kammel oraz Halina Mlynkowa.

Formuła koncertu – muzyczna podróż bez granic po krajach Europy – to nawiązanie do jednego z najważniejszych programów Unii Europejskiej – projektu Europejska Stolica Kultury. W 2016 r. ten zaszczytny tytuł przypadnie właśnie Wrocławowi.

PROJEKT: „TWÓJ VINCENT” („LOVING VINCENT”)

We Wrocławiu, w Centrum Technologii Audiowizualnych, od 2014 r. powstaje część produkcji „Twój Vincent” („Loving Vincent”) – pierwszego na świecie pełnometrażowego filmu tworzono w technice animacji malarskiej. Fabułę filmu stanowi intryga osnuta wokół zagadkowej śmierci Vincenta van Gogha. Historię życia i kontrowersyjnej śmierci artysty opowiedzą bohaterowie jego dzieł. Animacja produkowana jest przez BreakThru Productions, firmę założoną przez Hugh Welchmana, który w 2008 r. zdobył Oscara za krótkometrażowy film „Piotruś i wilk”. Pomysłodawcą i reżyserem filmu jest Dorota Kobiela. Światowa premiera filmu planowana jest w 2016 r. podczas Festiwalu Filmowego w Cannes, polska premiera odbędzie się we Wrocławiu. Film będzie ubiegał się o nominację do Oscara.

W ramach projektu zrealizowano:

- cykl spotkań z CEO BreakThru Seanem Bobbitem w celu uzgodnienia strategii promocyjnej filmu w kontekście Wrocławia oraz strategii promowania Wrocławia w kontekście filmu;
- opracowanie i realizacja koncepcji animowanego logotypu Wrocław ESK 2016;
- organizacja internetowego konkursu „Urodziny Vincenta van Gogha” na stronie www.wroclaw.pl;
- projekcja spotu zapowiadającego premierę filmu „Twój Vincent” w kinie Nowe Horyzonty w ramach serii *Exhibition on screen*;
- dystrybucja zakładek promocyjnych z motywem graficznym „Starry night” Vincenta van Gogha (kino Nowe Horyzonty);
- organizacja pobytu dziennikarzy na planie filmowym w Centrum Technologii Audiowizualnych podczas kręcenia drugiego etapu zdjęć;
- dokumentacja materiału na potrzeby dedykowanego projektowi odcinka serii „Breaking muse” (kanał You Tube Wrocław - Europejska Stolica Kultury 2016);
- publikacja treści autorstwa Seana Bobbitta na stronie blogi.wroclaw.pl
- promocja projektu podczas 15. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty.

PROJEKT: REKLAMA W PRASIE TURYSTYCZNEJ I BRANŻOWEJ

„In Your Pocket”

Reklama (cała strona) ukazała się 16 razy przez cały rok w wydaniu: Kraków, Warszawa, Poznań, Gdańsk (wybrzeże), Łódź, Katowice, Praga, Berlin oraz w Internecie.

„The Visitor”

Reklama (cała strona) ukazała się 26 razy przez cały rok w wydaniu: Małopolska, Wielkopolska, Mazowsze, Dolny Śląsk oraz 2 razy Bałtyk.

Reklama:

- w wydaniu specjalnym „**Wiadomości Turystycznych**”: *Destination Poland* na targi ITB Berlin (marzec 2015),
- w magazynie „**Welcome to Poland promoting Europe**”, wyd. specjalne na EXPO 2015 w Mediolanie (język włoski i angielski),
- w magazynie „**Travel Polska**” (marzec-kwiecień 2015 r.),
- w czeskim magazynie „**ČD PRO VAS**” (4 wydania w ciągu roku),
- festiwalu kulinarnego „Europa na widelcu”:
 - w miesięczniku „Filiżanka smaków” (maj 2015 r.),
 - w magazynie „W podróży” (czerwiec 2015 r.).

Dystrybucja publikacji pt. „**Alternatywne spacerowniki Wrocławia**” w formie dodatku do „Gazety Wyborczej” w wydaniach: dolnośląskim, wielkopolskim, łódzkim, gdańskim, katowickim w nakładzie 120 000 sztuk (czerwiec 2015 r.).

Dystrybucja publikacji dotyczącej festiwalu kulinarnego „Europa na Widelcu” w formie dodatku do „Gazety Wyborczej” w wydaniu dolnośląskim w nakładzie 25 000 sztuk oraz na stronie internetowej wyborcza.pl/wroclaw (czerwiec 2015 r.).

PROJEKT: PROMOCJA W TELEWIZJI

Od stycznia do czerwca na antenie TVP 2 oraz w TVN zostały wyemitowane felietony o:

- *Destination Imagination* – projekt prowadzony przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego;
- Narodowym Forum Muzyki;
- Muzeum Pana Tadeusza;
- Centrum Historii „Zajezdnia” we Wrocławiu;
- Centrum Kultury i Centrum Bibliotecznym „Fama” na Psim Polu;
- Festiwal kryminału i mieszkaniu Eberharda Mocka;
- Europie na Widelcu;
- Mikrograntach;
- Jazzie nad Odrą i PPA (relacja);
- akcji „Kocham Wrocław, wybieram rower”;
- Światowej Stolicy Książki i festiwalu Port Literacki Wrocław;
- akcji Głos Wykluczonych;
- Gitarowym Rekordzie Guinnessa (relacja);
- Biennale Sztuki WRO (relacja).

PROJEKT: PROMOCJA EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY

Branding miasta

Projekt dekoracji Wrocławia jest realizowany od 2014 r. do 2016 r. Po mieście jeździ 10 tramwajów z logo ESK. W tramwajach wykorzystywane są także ramki promocyjne w ilości 160 szt. Dekoracja objęła także wjazdy do miasta – postawiono 4 witacze. W czerwcu miasto zostało udekorowane flagami. Na lotnisku oraz stadionie „Wrocław” znajduje się reklama ESK.

Kampania promocyjna Osiedla Europejskiej Stolicy Kultury „Nowe Żerniki”

Celem kampanii jest poinformowanie mieszkańców o projekcie wzorcowego zespołu mieszkaniowego. „Nowe Żerniki” to przedsięwzięcie zorganizowane wspólnie przez miasto Wrocław, Dolnośląską Okręgową Izbę Architektów RP, przy współpracy wrocławskiego oddziału SARP, mające na celu zaprojektowanie i wybudowanie na około 50 hektarowej działce w zachodniej części miasta modelowego osiedla mieszkaniowego. Ma ono odpowiadać potrzebom nowoczesnych mieszkańców miasta, budować więzi społeczne i sprostać wszystkim normom budownictwa ekologicznego. Kampania rozpoczęła się w maju roku 2013. W roku 2015 w programie kampanii znalazły się m.in.:

- działania reklamowe na portalach You Tube i Facebook i stronie www.nowezerniki.pl,
- wystawy i stoiska targowe podczas targów deweloperskich „Żyj i mieszkań we Wrocławiu” i targów nieruchomości „Zamieszkań na swoim”,
- wystawa planszowa na wrocławskim lotnisku i na ul. Szewskiej (wystawa plenerowa),
- budowa nowej makiety osiedla w skali 1:500,
- ulotka informacyjna pt. „Nowe Żerniki – realizacja”,
- wizualizacja multimedialna osiedla w technologii 3D OCULUS (wirtualny spacer po osiedlu w okularach 3D).

PROJEKT: TURYSTYCZNY WROCŁAW

W ramach projektu „Turystyczny Wrocław” zorganizowano **spotkanie z przedstawicielami wrocławskich centrów i punktów informacji turystycznej i kulturalnej we Wrocławiu**

W dniu 13 maja 2015 r. w Klubie Radnego odbyło się spotkanie z przedstawicielami Centrów Informacji Turystycznej oraz Punktów Informacji Turystycznej zorganizowane przez Biuro Promocji Miasta. W spotkaniu udział wzięli:

- Centrum Informacji Turystycznej „The Meeting Point”, Rynek 14;
- Centrum Informacji Turystycznej i Rowerowej w Dzielnicy Czterech Wyznań, ul. św. Antoniego 8;
- Punkt Informacji Turystycznej we Wrocławiu w siedzibie DOT, ul. Świdnicka 44;
- LIDO Biuro Podróży Turystyki i Usług Sp. z o.o., ul. Kazimierza Wlk. 87;
- Infopunkt Nadodrze, ul. Władysława Łokietka 5/1;
- Punkt Obsługi Klienta ZOO, ul. Wróblewskiego 1-5 (1 osoba);
- Punkt informacji o Ostrowie Tumskim przy Katedrze, plac Katedralny 18;
- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, pl. Dominikański 6;
- Departament Spraw Społecznych UM Wrocławia, koordynator projektu „Aktywne osiedla”;
- Wojtek Zalewski – przewodnik miejski;
- oraz przedstawiciele: Wydziału Organizacyjnego i Kadr, portalu wroclaw.pl, biura ESK 2016, Biura Sportu, Turystyki i Rekreacji oraz Biura Promocji Miasta.

Spotkanie miało na celu wzajemne poznanie się i integrację środowiska, wymianę doświadczeń, wypracowanie wspólnej drogi komunikacji i promocji ważnych wydarzeń w mieście, zebranie i wymianę kontaktów.

XII spacer z przewodnikiem – cykl wycieczek tematycznych

Koło Przewodników Miejskich Oddziału Wrocławskiego PTTK oraz Urząd Miejski Wrocławia organizują bezpłatne letnie spacer z przewodnikiem w każdą sobotę i niedzielę od 13 czerwca do 12 września 2015 r. Trasy wędrówek związane będą z historią, architekturą, przestrzenią kulturową miasta oraz biografią osób, które urodziły się tu bądź połączyły swoje losy z Wrocławiem. W ofercie znajdują się również propozycje dla rodzin z dziećmi, a także bardziej specjalistyczne trasy. Z myślą o zagranicznych turystach przygotowane zostały również wycieczki w języku angielskim i niemieckim.

PROJEKT: PODRÓŻE STUDYJNE

- 6-8 lutego – przedstawiciele branży turystycznej z Niemiec, Austrii, Holandii i Szwajcarii (touroperatorzy, firmy autokarowe i biura podróży);
- 25 kwietnia – podróż prasowa hiszpańskiego dziennikarza z Madrytu Angel Ingelmo Sanchez;
- 4-6 maja – podróż studyjna przedstawicieli branży turystycznej z Czech;
- 4-6 czerwca – podróż prasowa dziennikarzy narodowego dziennika irlandzkiego "Irish Examiner". Dziennikarze wzięli udział w Festiwalu Kulinarnym „Europa na widelcu”, spotkali się także z Robertem Makłowiczem i Piotrem Bikontem;
- 20-22 czerwca – podróż prasowa hiszpańskiego dziennikarza Francisco López-Seivane;
- 20-22 czerwca – wizyta dziennikarza z Hiszpanii;
- 4-6 września – wizyta dziennikarzy z Holandii;
- 6-11 października – dziennikarz z Wydawnictwa Morellini (Włochy);
- 9-11 października – wizyta dziennikarzy z The Daily Star oraz The Sunday People (The Mirror Group) (Anglia);
- 24-25 października – wizyta przedstawicieli Touroperator STEP TRAVEL (Francja);
- 7-9 grudnia – wizyta dziennikarzy z Paryża;
- 20-23 grudnia – wizyta touroperatorów z Belgii (Oranjetours, Delarttours, Primotours);
- 14-16 grudnia – wizyta touroperatora z Holandii (Simonsetour);
- 18-22 listopada – Mirko de Vito i Giovanna Bertozzi z telewizji RAI 3;
- 27-30 listopada – Anita Isalska z portalu World Travel Guide;
- 27-30 listopada – Marco Merchi z *La Repubblica*;
- 26-28 listopada – Igor Ruggeri i Fabrizio Villa z gazety *Gente*;
- 17-19 listopada – Werner Horvath z telewizji ORF.

PROJEKT: SYSTEM INFORMACJI MIEJSKIEJ (SIM)

Bieżąca rozbudowa, aktualizacja i opieka merytoryczna nad systemem. Stopniowe wprowadzanie tablic ulicowych, zgodnych z grafiką SIM i uzupełnianie tablic opisujących obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie miasta. Oznakowanie zabytków, atrakcji turystycznych i obiektów użyteczności publicznej – poziom dla kierowców i dla pieszych.

Kontynuacja prac nad uaktualnieniem uchwały o wprowadzeniu we Wrocławiu Systemu Informacji Miejskiej.

Opracowanie projektów oznakowania Ossolineum i Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z jej filiami.

Podjęcie prac nad oznakowaniem przystani wodnych (współpraca z BRW) oraz oznakowaniem ścieżki historii Wrocławia.

Produkcja tablic pamiątkowych poświęconych Georgowi Benderowi i Charlesowi Proteusowi Steinmetzowi oraz tablic parkowych, m.in. przy zrekonstruowanym pomniku Diany w Parku Szczytnickim, przy Kładce Radiowej Trójki na Promenadzie Staromiejskiej.

PROJEKT: BADANIA SPOŁECZNE

Rozpoczęcie prac nad opracowaniem koncepcji badań ruchu turystycznego we Wrocławiu. Podjęcie rozmów z przedstawicielami Warszawy, Krakowa, Gdańska i Poznania w celu wypracowania wspólnej metodologii badań ruchu turystycznego oraz wspólnej metody wyciszania liczby turystów.

Zlecenie badań, przeprowadzonych metodą zogniskowanych wywiadów grupowych, dotyczących kształtowania się ruchu turystycznego we Wrocławiu w ocenie przewodników miejskich i pracowników centrów informacji turystycznej.

PROJEKT: AKADEMICKI WROCŁAW (WSPÓŁPRACA Z ARAW)

Zlecenie badań postrzegania wizerunku Wrocławia jako ośrodka akademickiego wśród młodzieży w Polsce.

Opracowanie strategii promocji Wrocławia, jako ośrodka akademickiego w latach 2016-2020.

PROJEKT: DZIAŁANIA W INTERNECIE

Aplikacja mobilna „Wrocław – przewodnik turystyczny” – implementacja nowych funkcjonalności.

Bieżąca obsługa redakcyjna i techniczna stron internetowych: www.smakiwroclawia.pl, www.krecwroclaw.pl, www.wroclawnadodra.pl, www.krasnale.pl, www.study-in-wroclaw.pl, www.wroclaw.pl/dzienzyczliwosci oraz profili na portalach społecznościowych.

PROJEKT: PUBLIKACJE I PROJEKTY WYDAWNICZE

- *Spotkajmy się we Wrocławiu* – aktualizacja treści w wersji polskiej i wersjach językowych.
- *Wrocław – Europejska Stolica Kultury* – folder promocyjny (nowy lay out).
- Kolejne części z serii zeszytów edukacyjnych dot. Wrocławia – *Ogrody, Kultura* (seria została nagrodzona Różą Regionów przez „Wiadomości Turystyczne”).
- Wystawa plenerowa na wrocławskim rynku „Wrocław 1945–2015”.
- Materiały dotyczące bieżących działań biura.
- Koncepcja i treści do materiałów promujących miasto w 2016 r.

PROJEKT: MATERIAŁY PROMOCYJNE

W 2015 r. zrealizowano przetarg na dostawę gadżetów i materiałów promocyjnych Wrocławia. Przetarg nieograniczony dotyczył następujących zadań:

- art. papiernicze i piśmiennicze,
- artykuły tekstylne,
- ceramika reklamowa,
- gadżety reklamowe.

Zamówione materiały posłużyły w II połowie 2015 r. do promocji takich wydarzeń jak:

- Europejska Stolica Kultury 2016,
- The World Games,
- Konkurs „Kręci Cię Wrocław? Kręć Wrocław!”,
- Wrocławski Festiwal Krasnali,
- wycieczki dla dzieci pt. „Tropem wrocławskich krasnali”,
- Tumski Cup,
- Gaudeamus,
- Dzień Życzliwości,
- Wrocław na Facebook-u,
- zewnętrzne wnioski o wydanie materiałów i wydawnictw promocyjno-informacyjnych.

PROJEKT: PORADNIA JĘZYKOWA

Współpraca zespołu redakcyjnego Biura Promocji Miasta i Biura Współpracy z Zagranicą z komórkami organizacyjnymi UMW oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy w zakresie:

- doradztwa językowego (porady językowe, redakcja tekstów),
- doradztwa edytorskiego (konsultacje projektów),
- dostarczania tekstów o mieście z bazy BPM,
- aktualizacja bazy tekstów (w tym roku zamówiono nowe teksty do bazy).

Zespół zajmuje się także opiniowaniem zewnętrznych projektów wydawniczych o mieście.

PROJEKT: PROJEKTY I KONSULTACJE GRAFICZNE

W 2015 r. zaprojektowano m.in.:

- kampanie do bieżących działań (m.in. PIT, konkurs na film promocyjny, biesiada, festiwal krasnali, życzliwość itp.),
- kampanie dodatkowe (referendum),
- materiały dla innych wydziałów (m.in. BHP, Mobilny Asystent Mieszkańca, ulotki dla Wydziału Środowiska),
- materiały do kampanii Wrocławski Budżet Obywatelski,
- dyplomy konkursu Piękny Wrocław,
- reklamy do prasy turystycznej,
- stoiska na targi,
- materiały promocyjne na targi,
- podziękowania dla Departamentu Edukacji,
- lay out nowego folderu promującego miasto Wrocław na 2016 r.,
- projekty okładek mapy i przewodnika na 2016 r.,
- kalendarze na 2016 r.,
- monetę z krasnalem, Odznakę Honorową Wrocławia (złoto, srebro, brąz),
- materiały promujące Wrocław na wręczeniu Europejskiej Nagrody Filmowej w Berlinie (album ekskluzywnych kart, nadruk na torbę lnianą, czekoladki).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ I MIASTAMI PARTNERSKIMI

WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI PARTNERSKIMI

LILLE

27-29 stycznia 2015 r. – wizyta 3-osobowej delegacji z Wyższej Szkoły Dziennikarstwa (Ecole Supérieure de Journalisme) z Lille we Wrocławiu, celem wizyty było przygotowanie wizyty studentów ostatniego roku studiów - autorów „Lattitudes”, specjalnego czasopisma redagowanego przez nich każdego roku jako element ich pracy dyplomowej, w 2015 r. czasopismo było w całości poświęcone Wrocławowi, w tym omówienie zasad współpracy z lokalnymi partnerami projektu” Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Instytutem Filologii Romańskiej.

3-7 marca 2015 r. – pobyt we Wrocławiu studentów Wyższej Szkoły Dziennikarstwa (Ecole Supérieure de Journalisme) z Lille, którzy poznawali miasto i zbierali materiały do specjalnego wydania czasopisma „Lattitudes”;

15-17 października 2015 r. – wydarzenie pt. „Lille - Wrocław: à la découverte de la littérature polonaise” ("Lille - Wrocław. Odkrywając literaturę polską") organizowane przez Lille i Miejską Bibliotekę Publiczną we Wrocławiu z udziałem Joanny Olech (ilustratorki i autorka książek dla dzieci) oraz Joanny Bator (pisarki), w programie znalazły się spotkania autorskie z pisarkami, warsztaty i animacje dla najmłodszych oraz spotkania-debaty dla profesjonalistów lub innych odbiorców zainteresowanych tematyką tłumaczeń literackich i sztuką edytorską (np. o roli tłumacza, czy jest "idealnym" odbiorcą literatury i pośrednikiem między kulturą języka oryginału a kulturą języka przekładu, o tym jak wydawnictwa decydują o wydaniu literatury obcej, w jaki sposób dokonują wyborów książek i tłumaczy, jakie ryzyko wiąże się z prezentowaniem publiczności nowych zagranicznych autorów, jak można przygotować odbiorców do lektury nieznanymi autorów);

29-31 października 2015 r. – prezentacja artystów z Wrocławia w ramach Avant Art Festiwal w Lille (koncerty, performance) oraz spotkania przedstawicieli Fundacji Avant Art z przedstawicielami lokalnego środowiska artystycznego zainteresowanymi prezentacją swojej twórczości we Wrocławiu w 2016 r. w ramach Europejskiej Stolicy Kultury;

BREDA

26-29 marca 2015 r. - wizyta delegacji z Bredy; przedstawiciele UM Breda Hans Thoolen oraz Marnix Scholman. Na spotkaniach z przedstawicielami Biura Rozwoju Wrocławia poruszono następujące tematy: porównanie polskiego i holenderskiego systemu planowania przestrzennego; znaczenie wody w mieście (m.in. port w Bredzie); przestrzenie publiczne na terenach historycznych (Breda i Wrocław); kształtowanie zieleni miejskiej (Breda); mass housing (Breda)

28 czerwca – 1 lipca 2015 r. - wizyta Burmistrza Bredy, p. Paula Depla oraz przedstawicieli holenderskich instytucji kultury we Wrocławiu.

Program wizyty nowego burmistrza Bredy obejmował spotkania z przedstawicielami następujących instytucji kulturalnych: Festiwalu Survival, Instytutu Grotowskiego, Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego DIALOG, Stowarzyszenia Nowe Horyzonty, ASP, Muzeum Sztuki Współczesnej, Festiwalu Jazz nad Odrą, WRO ART Centre, BWA oraz Wrocławskiego Centrum Kongresowego. Delegacja uczestniczyła również w spotkaniach z przedstawicielami uczelni wyższych, CETY, Narodowego Forum Muzyki oraz Europejskiego Instytutu Technologicznego.

HRADEC KRALOVE

8 kwietnia 2015 r. - wizyta delegacji Urzędu Miejskiego Wrocławia (Wydział Kultury, ESK 2016 i Biuro Współpracy z Zagranicą) w Hradec Kralove.

LWÓW

17-20 lutego 2015 r. - wizyta delegacji ze Lwowa we Wrocławiu (3 osoby). Goście spotkali się m.in. z przedstawicielami Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydziału Prawnego, Wydziału Architektury i Budownictwa, Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji, MPWiK.

24-27 marca 2015 r. - wizyta delegacji z Urzędu Miasta we Lwowie. Goście spotkali się m.in. z przedstawicielami Zarząd Inwestycji Miejskich, MPWiK, EKOSYSTEMU, z dyrektorem Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji, Wydziału Prawnego, Biura Współpracy z Zagranicą.

WIZYTY STUDYJNE DZIENNIKARZY ZAGRANICZNYCH WE WROCŁAWIU

Wrocław promuje się za granicą również poprzez zapraszanie dziennikarzy zagranicznych, którym oferujemy indywidualny program poznawania miasta.

W 2015 r. odbyły się następujące wizyty:

- 5-6 luty 2015 r. – wizyta dziennikarek z Francji rekomendowanych przez Targi Książki w Paryżu mająca na celu zapoznanie się z miastem jako ESK 2016 oraz gościem honorowym targów,
- 4-6 maja 2015 r. - wizyta studyjna przedstawicieli 10 czeskich biur podróży,
- 18-21 czerwca - wizyta studyjna dziennikarzy niemieckich 20 osób, informacje o Wrocławiu i ESK (wspolorganizowane z Kulturforum fuer Oestliches Europa),
- 19-21 czerwca 2015 r. – wizyta francuskich dziennikarzy turystycznych wraz z przedstawicielką Polskiej Organizacji Turystycznej w Paryżu podczas „Weekendu Pełnego Kultury” i pierwszej odsłony programu Europejskiej Stolicy Kultury 2016 (projekt „Mosty”, koncert Andrea Bocelli, etc.),
- 2-5 lipca 2015 r. - wizyta studyjna szefa redakcji DPA z Berlina - Andreasa Heimanna,
- 17-20 września - wizyta studyjna dziennikarzy z Niemiec współorganizowana z ZOPOT Berlin,
- 28 września 2015 r. - wizyta dziennikarza ARD - wywiad z Prezydentem Wrocławia,

- 30 września 2015 r. - wizyta dziennikarza Deutschlandradio - wywiad z Prezydentem Wrocławia,
- 9-10 września 2015 r. - wizyta norweskiego dziennikarza z dziennika Dagbladet, Pana Runara Larsena,
- 24-27 września 2015 r. - wizyta Johana Öberga ze szwedzkiego dziennika Dagens Nyheter,
- 14-15 października 2015 r. - wizyta Kees Verplanke, holenderskiego dziennikarza,
- 22-24 października 2015 r. - wizyta Andrew Frasera - brytyjskiego dziennikarza z dziennika Daily Mail, z działu podróże,
- 7-9 grudnia 2015 r. - wizyta dziennikarza turystycznego z Francji - laureata konkursu, w którym nagrodą była wycieczka do Wrocławia (konkurs przeprowadzono podczas wrocławskiej prezentacji na Targach Turystycznych w Paryżu w marcu 2015 r.),
- 14 grudnia - wizyta dziennikarza FAZ,
- 16-20 grudnia 2015 r. - wizyta we Wrocławiu dziennikarza turystycznego z Francji realizującego reportaż o Wrocławiu dla „Le Parisien Aujourd’hui en France Magazine”.

WSPÓŁPRACA Z EUROPĄ WSCHODNIĄ

W zakresie współpracy z Europą Wschodnią w 2015 r. rozpisano trzy konkursy:

„ORGANIZACJĘ W ROKU 2015 PRZEDSIĘWZIĘĆ I DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POSZERZENIA WSPÓŁPRACY Z EUROPĄ WSCHODNIĄ”

Współpraca z Europą wschodnią – 150 000 zł.

Celem zadania jest szerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej Europy Wschodniej poprzez organizowanie dla mieszkańców Wrocławia i nie tylko szkoleń i prelekcji związanych z tematyką Europy Wschodniej, konferencji naukowych oraz spotkań mających na celu przybliżenie polityki, kultury i tradycji krajów Europy Wschodniej.

„Wydawanie czasopisma o tematyce wschodniej i Azji centralnej – Wydawanie dwumiesięcznika Nowa Europa Wschodnia w roku 2013 w wersji papierowej i elektronicznej”

Nowa Europa Wschodnia – 350 000 zł.

Celem pisma jest zainteresowanie polskich odbiorców ogólnie rozumianą tematyką wschodnią. Pismo drukuje eseje, analizy krytyczne, recenzje, rozmowy z ludźmi kultury, sztuki i polityki, jak i reportaże rzucające światło na życie codzienne w państwach byłych Republiki Radzieckich.

„Mogię pradiada ocal od zapomnienia”

Mogię pradiada ocal od zapomnienia – 100 000 zł.

W ramach akcji na Ukrainę wyjeżdżają wolontariusze - uczniowie, absolwenci wrocławskich szkół oraz studenci. Młodzież porządkuje nekropolie m.in. w Jampolu i Mohylewie, Sławucie, Nadwórnej i Tłumaczu. W pracach porządkowych i rekonstrukcyjnych na cmentarzach pomaga miejscowa młodzież i lokalne władze.

INNE DZIAŁANIA I PROJEKTY PODEJMOWANE W RAMACH WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PRZYGOTOWANIAM I WROCLAWIA DO OBJĘCIA TYTUŁU EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY W 2016 r. (promocja).

PIERWSZA WROCLAWSKA TAMBORRADA

- 30 kwietnia 2015 r. - na pl. Nowy Targ odbyła się Pierwsza Wrocławska Tamborrada Dziecięca, projekt przygotowujący do finalnej Tamborrady (imieniny Świętego

Sebastiana, święto w San Sebastian, mieście, które razem z Wrocławiem dzieli tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016) w styczniu 2016 r. w Hali Orbita. Wydarzenie z udziałem Prezydenta Wrocławia i dzieci z wrocławskich szkół (przeszło 1 000 dzieci) współorganizowane z Fundacją Utalentowani i WCRSem.

- 23 czerwca 2015 r. - wizyta w Goerlitz - konferencja prasowa o ESK z udziałem Prezydenta Wrocławia.
- 17 lipca 2015 r. - konferencja prasowa w Przedstawicielstwie Landu Brandenburgia w Berlinie - z udziałem Prezydenta Wrocławia i Premiera Landu Woidke, prezentacja programu ESK.
- 4-7 października 2015 r. - wizyta studyjna dyrektorów i dziennikarzy katolickich rozgłośni radiowych działających w Polsce (23 osoby). Celem wizyty było zapoznanie się z ofertą kulturalną i turystyczną Wrocławia w kontekście roku Europejskiej Stolicy Kultury 2016.
- 19 października 2015 r. nagranie godzinnej audycji z udziałem Prezydenta Wrocławia i przedstawicieli ESK w radio Hessen.

PROMOCJA MIASTA WROCŁAWIA W SZTOKHOLMIE

- 26-27 października 2015 r. - wizyta Prezydenta Wrocławia w Sztokholmie - udział w dwudniowym cyklu spotkań z przedstawicielami mediów, branży turystycznej i izbami gospodarczymi w celu promocji Wrocławia pod kątem walorów turystycznych, potencjału konferencyjno-kongresowego, Europejskiej Stolicy Kultury 2016 i oferty rozwoju biznesu we Wrocławiu.
- 5 listopada 2015 r. - spotkanie promocyjne w Konsulacie RP w Monachium konferencja prasowa dla dziennikarzy.
- 23 listopada 2015 r. - prezentacja Wrocławia i ESK dla dziennikarzy sportowych przyjeżdżających na mistrzostwa Europy w piłce ręcznej współorganizowane z ZOPOT Berlin.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ORGANIZACJĄ CEREMONII WRĘCZENIA EUROPEJSKIEJ NAGRODY FILMOWEJ W 2016 r.

3-5 września 2015 r. - wizyta robocza we Wrocławiu przedstawicieli Europejskiej Akademii Filmowej, Marion Döring i Nikoli Joetze: rozmowy na temat wyboru miejsc, w których zorganizowane będą ceremonia wręczenia nagród oraz towarzyszących jej, wizytacje hoteli.

12 grudnia 2015 r. - udział przedstawicieli Miasta w ceremonii wręczenia Europejskich Nagród Filmowych w Berlinie: współpraca z ekipami odpowiedzialnymi za organizację poszczególnych wydarzeń, wizytacja miejsc w trakcie przygotowań etc.

W 2015 r. sfinansowano pakiety informacyjne i promocyjne dla gości ceremonii wręczenia nagród i dziennikarzy obsługujących wydarzenie (materiałowe torby na ramię, pamiątkowe pocztówki z Wrocławia, słodczyce, figurka krasnala filmowca).

POZOSTAŁE WYDARZENIA:

- 19 stycznia 2015 r. - spotkanie noworoczne z konsulami.
- 4-8 lutego 2015 r. - udział w targach turystycznych w Hamburgu - promocja Wrocławia i ESK.
- 12-15 lutego 2015 r. - udział w uroczystościach upamiętniających zbombardowanie Drezna - 70 rocznica wyjazd do Drezna: Prezydent Wrocławia i Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia.
- 4-8 marca 2015 r. targi turystyczne ITB w Berlinie,
 - 5 marca - w ramach targów śniadanie prasowe z udziałem Prezydenta Wrocławia z dziennikarzami niemieckimi - prezentacja programu i ESK,
 - 5 marca - spotkanie informacyjne konferencja prasowa na terenie targów dla akredytowanych dziennikarzy tematy ESK i NFM.

- 16-21 marca 2015 r. dofinansowanie transportu na trasie Wrocław-Sarajewo Wrocław dla teatru Arka, który był gościem Międzynarodowego festiwalu „Sarajevska zima” w Bośni i Hercegowinie.
- 19-22 marca 2015 r. – udział Wrocławia w międzynarodowych targach turystycznych w Paryżu (Salon Mondial du Tourisme de Paris): obsługa stoiska z materiałami promocyjnymi, specjalna prezentacja o Wrocławiu jako ESK 2016 podczas spotkania z dziennikarzami turystycznymi.
- 19-23 marca 2015 r.– udział w Targach Książki w Paryżu (Salon du Livre de Paris), na których Wrocław i Kraków były gośćmi honorowymi: obsługa stoiska, wydawanie materiałów promocyjnych, pomoc w przeprowadzaniu spotkań autorskich i sesji dedykacji odbywających się na stoisku.

BICIE GITAROWEGO REKORDU GUINNESSA - 1 maja 2015 r.

7 maja 2015 r. organizowana z Ambasadą RP w Berlinie uroczystość z okazji Święta 3 maja 2015 r. - wystąpienie Prezydenta Wrocławia i prezentacja wystawy o Wrocławiu

KONCERT "WROCLAWSKIEJ PIOSENKI"

W dniu 26 czerwca 2015 r. na wrocławskim Rynku, w ramach obchodów Święta Wrocławia odbył się koncert "Wrocławskiej Piosenki".

Nowa wersja utworu została przygotowana przez wrocławski zespół Me, Myself and I. Do wersji wykonywanej przez MMI dołączyli Natalia Lubrano, Marcelina, Nadosquad.

Sam koncert podzielony był na dwie części: pierwsza to opowieść o historii powstawania „Wrocławskiej Piosenki”, quiz z udziałem publiczności oraz rozmowy z wykonawcami, a także inne piosenki związane z Wrocławiem; druga część koncertu to występy wspomnianych wcześniej artystów: MMI, Natalii Lubrano, Marceliny i Nadosquad.

Koncert poprowadził wrocławski aktor Dariusz Lech.

Patronat nad koncertem objęła „Trójka” - Program Trzeci Polskiego Radia.

Spotkanie z oficjalną delegacją z Bawarii, przedstawicielami Ministerstwa Gospodarki Bawarii - 8 lipca 2015 r.

Wizyta we Wrocławiu przedstawicieli władz miasta Quanzhou w prowincji Fujian (Chiny) - 14 lipca 2015 r.

Obecność na targach RDA (touroperatorzy autobusowi) na targach w Kolonii. Spotkanie promocyjne dla dziennikarzy i touroperatorów w konsulacie w Kolonii – 20 lipca 2015 r.

Wizyta we Wrocławiu przedstawicieli władz prowincji Fujian (Chiny) - 7 sierpnia 2015 r.

Współorganizacja (z Ambasadą Francji w Polsce) konferencji ECO-MIASTO poświęconej zrównoważonej mobilności w miastach. w trakcie trwania naukowej części konferencji trwały warsztaty dla dzieci w ramach miejskiego programu "Dzieci dla klimatu" oraz prezentacje samochodów elektrycznych, rowerów i innych środków zrównoważonego transportu dostępnych we Wrocławiu - 22 września 2015 r.

Udostępnienie zwiedzającym plenerowej wystawy pt. "Dziedzictwo francuskich miast" przygotowanej przez Instytut Francuski. Plansze z wielkoformatowymi zdjęciami można było zobaczyć na ogrodzeniu Parku Staromiejskiego, pokazywały przykłady miast i ich mieszkańców – świadectwa polityk ochrony i waloryzacji dziedzictwa architektonicznego i urbanistycznego we Francji - 22 września - 14 października 2015 r.

Koncert chóru z Bremy i wrocławskiego chóru przy zajezdni Grabiszyńska - 3 października 2015 r.

Warsztaty we Wrocławiu w ramach projektu "Ostatni Żydzi z Breslau" - 12-16 października r.

Obecność na targach książki we Franfurcie Debata o Wrocławiu z udziałem Prezydenta Wrocławia – 18 października 2015 r.

Otwarcie wystawy o Kominku w Rzymie - 21-24 października 2015 r.

Wizyta we Wrocławiu dyrektor Muzeum Marcka Chagalla w Witebsku w celu ustalenia szczegółów dotyczących wystawy grafik Chagalla w czerwcu 2016 r. we Wrocławiu – 28 października 2015 r.

Wizyta nauczycieli poskich, członków Związku Polaków na Białorusi na zaproszenie Urzędu Miejskiego - 5-8 listopada 2015 r.

Konferencja prof. Wiesanda dotycząca Prawa człowieka do kultury - 12-13 listopada 2015 r.

Wizyta telewizji ZDF - wywiad z Prezydentem Wrocławia – 27 listopada 2015 r.

Udział w uroczystości Święta Niepodległości na Malcie - 3-5 grudnia 2015 r.

Na zaproszenie Ambasador RP na Malcie, p. Jolanty Janek, delegacja złożona z Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia, przedstawiciele Biura ESK oraz Biura uczestniczyła w prezentacji Wrocławia jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Prezentacji towarzyszył występ zespołu jazzowego M. Zawartko.

Prezentacja książki o Kominku w Brukseli - udział Prezydenta Wrocławia – 9 grudnia 2015 r.

Realizacja projektu „Jestem Europejczykiem – rola Parlamentu Europejskiego w moim życiu”.

Projekt jest realizowany w okresie 1 maja 2015 r. – 30 kwietnia 2016 r. przez Miasto Wrocław przy dofinansowaniu ze środków Parlamentu Europejskiego. Projekt ma charakter edukacyjno-kulturalno-społeczny i jest częścią oficjalnego programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Adresatami są uczniowie wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych, a głównymi celami projektu są upowszechnianie wiedzy o Parlamencie Europejskim oraz zdobywanie umiejętności tworzenia filmów. W ramach projektu młodzież z wrocławskich szkół pisała scenariusze filmów krótkometrażowych dotyczących powiązań między działalnością Parlamentu Europejskim a codziennym życiem młodych ludzi. Na podstawie 10 scenariuszy wybranych przez jury uczniowie - przy wsparciu profesjonalnej ekipy filmowej - zrealizowali krótkie filmy, które zostaną zaprezentowane szerokiej publiczności poprzez stronę internetową projektu oraz na Ceremonii Finałowej.

Najważniejsze działania związane z projektem, które miały miejsce w 2015 r.:

- 18-19 czerwca - organizacja seminariów szkoleniowych dla uczniów z zakresu wiedzy o Parlamencie Europejskim sztuki tworzenia filmów dokumentalnych (seminarium poprowadzili Maciej Żurawski, Marcin Bradke, Cezary Ciszewski),
- 6 października - wybór 10 najlepszych scenariuszy przez jury,
- 8-9 października - organizacja warsztatów filmowych dla uczniów realizujących filmy,
- 12-22 października - realizacja filmów przez 10 ekip filmowych złożonych z uczniów przy wsparciu profesjonalnych filmowców.

Projekt jest realizowany we współpracy z partnerami, którymi są: Biuro Festiwalowe Impart 2016, Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Hala Stulecia oraz Stowarzyszenie Nowe Horyzonty.

Całkowity szacunkowy budżet projektu to 117 840 euro, z czego 50% zostało w formie grantu przekazane Miastu Wrocław przez Parlament Europejski.

Organizacja uroczystości wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Wręczenie Nagrody Jana Nowaka - Jeziorańskiego Tomasowi Venclovie - litewskiemu pisarzowi i tłumaczowi - 3 czerwca 2015 r.

Realizacja projektu „Centrum Wiedzy Academia Europaea”

Spotkanie Klasy A1

Spotkanie nominacyjne klasy A1 Humanities: Arts and Letters, odbyło się w dniu **25 lipca 2015 r. w Paryżu**. Na spotkaniu obecni byli: prof. Pieter Emmer (w zastępstwie prof. Renate Pieper), prof. Harm Pinkster, prof. Alain Peyraube, prof. Svend Erik Larsen, prof. Philippe Vendrix, prof. Simo Knuutila, a z ramienia wrocławskiego biura Katarzyna Majkowska-Kołyшко.

We wrześniu, w związku z postanowieniami podjętymi na lipcowym spotkaniu klasy, utworzono oficjalnie w bazie AE nową sekcję w ramach Klasy A1, mianowicie sekcję o nazwie *Film, media and visual studies*. Data spotkania w 2016 r. nie została jeszcze ustalona.

Spotkanie Klasy A2

Spotkanie nominacyjne klasy A2: Social Sciences and Humanities, odbyło się w dniach **13-14 lipca 2015 r. w Bonn**. Na spotkaniu obecni byli: prof. A. Buttimer, prof. P. Scott, prof. A.S. Bailly, prof. J. Straus, prof. K. F. Zimmermann, a z ramienia wrocławskiego biura dr Aleksandra Nowak. Obok kwestii związanych z nominacjami nowych członków AE, dyskutowano także m.in. o ewentualnym utworzeniu nowej sekcji „Environment and Society” oraz wspólnym panelu podczas organizowanej w 2017 r. konferencji AE w Budapeszcie. Proponowany temat panelu to: *Identities and Migration: Resilience and Sustainability*.

Hubert Curien Fund

Hubert Curien Fund to nowa inicjatywa Prezydenta Wrocław oraz Zarządu Academia Europaea (AE). Głównym jej celem jest umożliwienie członkom AE oraz poszczególnym sekcjom sprawnej realizacji projektów korzystnie wpływających na społeczność akademicką, jak również zwiększenie widoczności Academia Europaea na arenie międzynarodowej. Maksymalna kwota dofinansowania to 5 000 euro, a główny nacisk przy decyzji o finansowaniu kładziony jest na działania wzbogacające międzynarodowy dialog interdyscyplinarny. Dodatkowo, projekt musi być realizowany przy współpracy z lokalnym biurem AE (choćby samo wydarzenie nie musi się odbywać w miejscowości, w której znajduje się biuro AE).

Regionalne Spotkanie Członków Academia Europaea

Regionalne Spotkanie Członków Academia Europaea odbyło się we Wrocławiu, w dniu **19 marca 2015 r.** i łączyło się ze spotkaniem Zarządu, które miało miejsce w dniach 19-20 marca 2015 r. w siedzibie AEKH-Wrocław.

Publikacja pokonferencyjna w ramach cyklu „The Wrocław Seminars” – Early Modern Print Culture in Central Europe.

Seminarium z cyklu „The Wrocław Seminars”: Literary Margins and Digital Media
- 15-17 kwietnia 2015 r.

Spotkanie Ambasadorów Kongresów Wrocławia – 16 grudnia 2015 r.

Seminarium z cyklu „The Wrocław Seminars” – Central Europe and Colonialism: Migrations, Knowledges, Perspectives, Commodities.

Szkoła letnia Ethics and Politics in the European Context. Nationalism and Populism as Challenges for European Unity – 13-22 września 2015 r.

Szkoła letnia The Excellent Science Days – 5-6 listopada 2015 r.

Druga edycja polsko-niemiecko-ukraińskiej Szkoły im. Bohdana Osadczyka – 23-29 listopada 2015 r.

Wykłady dla lokalnej społeczności akademickiej oraz mieszkańców Wrocławia:

- Forum Współpracy Polska – Rumunia – Mołdawia – 17 września 2015 r.
- Einar Hope – 15-16 października 2015 r.
- Virginie Mamadouh – 22-23 października 2015 r.

Promocja Wrocławia jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016 poprzez realizację projektu „Letnia Akademia Filmowa” - Sofa - School Of Film Agents

LETNIA AKADEMIA FILMOWA

Celem zadania jest promowanie Wrocławia jako ośrodka kultury filmowej. Do drugiej edycji SOFA zaproszeni zostali młodzi „agenci filmowi” z Europy Środkowej i Wschodniej, Niemiec i (po raz pierwszy) z Grecji, których innowacyjne projekty skupiające się na rozwoju widowni oraz kształceniu filmowym mają szansę wesprzeć ich rodzimy, a także międzynarodowy przemysł filmowy.

Koszt realizacji: 130 000 zł.

Projekt „Kardynał Kominek – Nieznany Ojciec Pojednania Europejskiego”

Realizacja projektu obejmuje organizację multimedialnej wystawy poświęconej postaci kardynała Bolesława Kominka i jego roli w procesie pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej przy okazji 50-tej rocznicy orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich.

Projekt będzie realizowany w partnerstwie z firmą Tempora S.A. – operatorem Muzeum Europy w Brukseli oraz Fundacją Stiftung Zukunft Berlin. Projektowi będą towarzyszyły liczne działania edukacyjne. Projekt będzie realizowany w okresie styczeń 2016 r. – marzec 2017 r., szacowany budżet 656 567 euro.

W 2015 r. ukształtowała się ostateczna koncepcja wystawy, 13 stycznia i 13 czerwca 2015 r. odbyły się spotkania Komitetu naukowego pod przewodnictwem profesora Krzysztofa Pomiana, zakończono proces kompletowania eksponatów oraz powstania wystawy oraz katalogu do wystawy.

23 października 2015 r. odbyło się uroczyste otwarcie wystawy (jej ostateczny tytuł brzmi **„Przebaczenie i pojednanie. Kardynał Kominek, nieznany ojciec Europy”** na terenie specjalnego namiotu wystawienniczego mieszczącego się na terenie Muzeów Watykańskich. W inauguracji udział wzięli przedstawiciele Kościoła, Ambasador RP przy Stolicy Watykańskiej, przedstawiciele Wrocławia oraz media lokalne oraz wrocławskie i ogólnopolskie.

Zadanie Opracowanie publikacji Naukowej „Kultura a prawa człowieka – wrocławskie komentarze”

W ramach działań związanych z Europejską Stolicą Kultury Wrocław 2016 trwają prace nad powstaniem obszernej publikacji poświęconej kulturze i prawom człowieka, w której autorzy - przedstawiciele świata akademickiego i inni eksperci, w oparciu o prawo międzynarodowe, orzecznictwo, piśmiennictwo oraz inne źródła, opiszą kwestie związane z szeroko pojętą kulturą w odniesieniu do praw człowieka. Projekt jest realizowany w okresie grudzień 2014 r. – marzec 2017 r., a partnerem Miasta w tym przedsięwzięciu jest Narodowe Centrum Kultury. Koordynatorem merytorycznym projektu jest prof. Andreas Wiesand, wybitny ekspert z zakresu praw kulturalnych i wielokrotny członek panelu selekcyjnego Europejskiej Stolicy Kultury.

Najważniejsze działania związane z projektem, które miały miejsce w 2015 r.:

- zawarcie umowy na opracowanie ww. publikacji naukowej z ARCult Media GMBH,
- przekazanie przez Wykonawcę pierwszego zbioru artykułów stanowiących treść niniejszej publikacji,
- w dniach 12-13 listopada 2015 r. zorganizowano we Wrocławiu XIV Zgromadzenie Ekspertów Rady Europy/ERICarts połączonego z międzynarodową konferencją „Kultura i demokracja III: Oparte na prawach człowieka podejście do polityki kulturalnej”.

W wydarzeniu wzięło łącznie udział około 90 zaproszonych gości i prelegentów z zagranicy oraz goście z Polski i przedstawiciele mediów, zaś samo wydarzenie było ponadto transmitowane na żywo w Internecie.

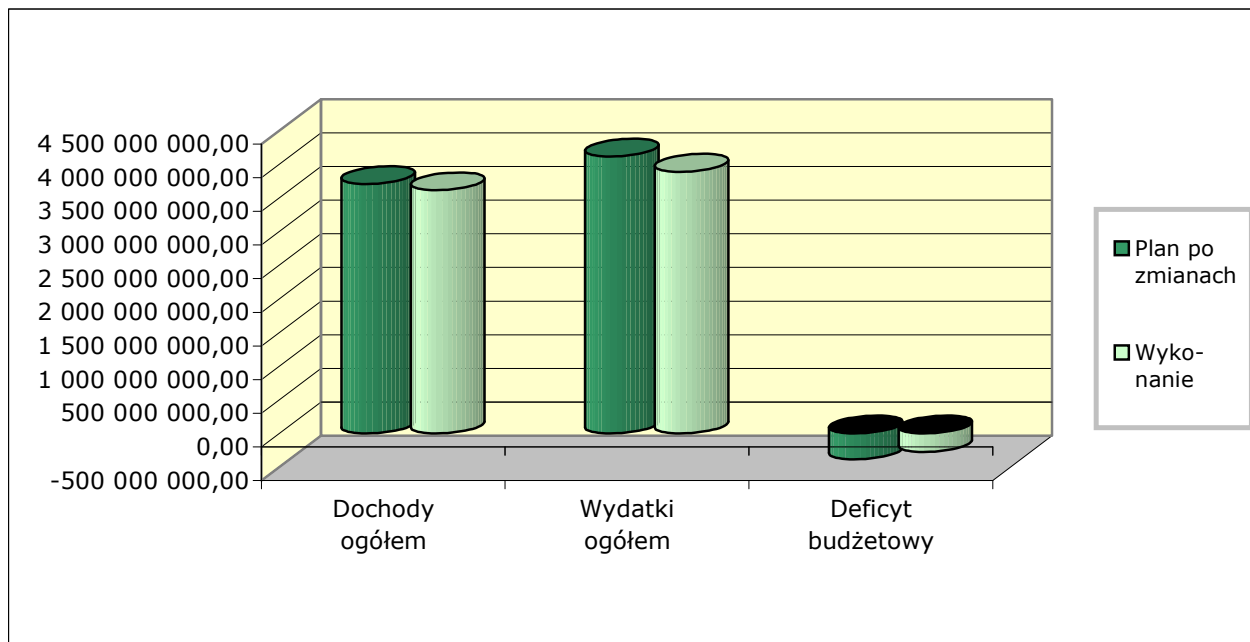
Całkowity budżet projektu wynosi 537 396 zł.

Departament Finansów Publicznych

REALIZACJA ZAŁOŻEŃ DOTYCZĄCYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA

RELACJA POMIĘDZY WYSOKOŚCIĄ PLANOWANYCH I WYKONANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA ZA ROK 2015

Dochody budżetu Miasta zaplanowane na rok 2015 w wysokości **3 728 781 442,50 zł** zostały zrealizowane w kwocie **3 613 619 246,21 zł**, tj. w 96,9 %. Plan wydatków wyniósł **4 113 781 442,50 zł** i został wykonany w 94,5 %, czyli w wysokości **3 887 757 298,89 zł**. Deficyt budżetu wyniósł **274 138 052,68 zł** i był mniejszy od planowanego o 110 861 947,32 zł.

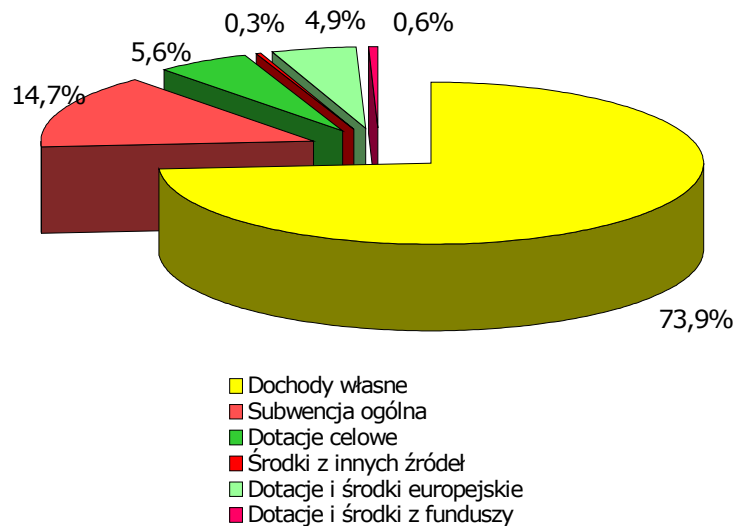
Lp.	Wyszczególnienie	Plan według uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za 2015 r.	% wykonania planu
1.	Dochody ogółem	3 728 781 442,50	3 613 619 246,21	96,9
2.	Wydatki ogółem	4 113 781 442,50	3 887 757 298,89	94,5
3.	Deficyt budżetowy	385 000 000,00	274 138 052,68	71,2

Dochody osiągnięte przez Miasto pochodziły z następujących źródeł: dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków na zadania realizowane na podstawie porozumień/umów pozyskanych z innych źródeł, dotacji i środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich oraz dotacji i środków z funduszy.

DOCHODY MIASTA

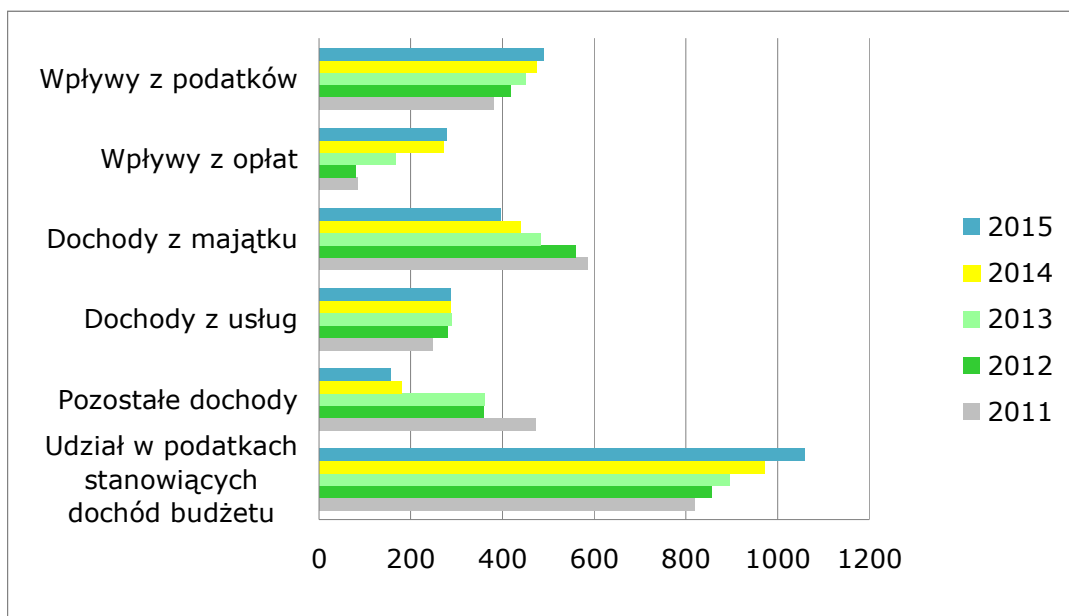
Lp.	Wyszczególnienie	Plan według uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za 2015 r.	% wykonania planu
	Dochody ogółem, z tego:	3 728 781 442,50	3 613 619 246,21	96,9
I	Dochody własne, w tym:	2 794 838 284,00	2 672 024 024,72	95,6
1	Wpływy z podatków, z tego:	503 270 900,00	490 696 536,25	97,5
	- Podatek od nieruchomości	414 020 000,00	401 036 266,35	96,9
	- Podatek od czynności cywilnoprawnych	65 000 000,00	64 068 094,58	98,6
	- Podatek od spadków i darowizn	6 930 000,00	8 025 089,45	115,8
	- Podatek od środków transportowych	14 145 000,00	14 402 317,04	101,8
	- Podatek z karty podatkowej	1 680 000,00	1 565 609,40	93,2
	- Podatek rolny	1 455 000,00	1 555 471,36	106,9
	- Podatek leśny	40 900,00	43 688,07	106,8
2	Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, z tego:	1 042 639 376,00	1 060 253 679,45	101,7
	- Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej	93 000 000,00	102 372 136,45	110,1
	- Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	949 639 376,00	957 881 543,00	100,9
II	Subwencja ogólna	531 440 301,00	531 440 301,00	100,0
III	Dotacje celowe, w tym:	206 665 327,50	203 819 403,77	98,6
	- z budżetu państwa	185 898 311,50	185 061 388,95	99,5
IV	Środki na zadania realizowane na podstawie porozumień/umów pozyskane z innych źródeł	7 557 079,00	9 888 073,20	130,8
V	Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich	166 877 400,00	175 120 396,41	104,9
VI	Dotacje i środki z funduszy	21 403 051,00	21 327 047,11	99,6

STRUKTURA DOCHODÓW MIASTA OGÓŁEM ZREALIZOWANYCH W 2015 R.

Podstawowym i najważniejszym źródłem dochodów Miasta były dochody własne, do których należą: dochody z podatków i opłat, dochody z majątku, dochody z usług, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa oraz pozostałe dochody. Wśród dochodów z tego źródła najwyższe wykonanie osiągnięto z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT), wpływów z podatków, w tym głównie z podatku od nieruchomości oraz dochodów z majątku. Analiza wykonania dochodów budżetu Miasta w latach 2011-2015 wskazuje na sukcesywny wzrost uzyskiwanych przez Wrocław dochodów własnych. Ich wysoki i rosnący poziom świadczy o dużej samodzielności finansowej Miasta i jego zdolności do finansowania potrzeb inwestycyjnych.

PORÓWNANIE WYKONANIA DOCHODÓW WŁASNYCH MIASTA ZA LATA 2011-2015 W PODZIALE NA ŹRÓDŁA

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE PODATKÓW I OPŁAT

W celu zrealizowania zaplanowanych w 2015 r. dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz uzyskania wysokich wskaźników wykonania budżetu podjęto następujące działania:

- wydano **234 124** decyzji podatkowych;
- wydano **4 238** postanowień i innych aktów prawnych;
- wystawiono łącznie **82 315** zawiadomień o wysokości należności cywilnoprawnych oraz pism o przejęciu opłat;
- wysłano **18 247** wezwań do złożenia deklaracji, IN i inne;
- wydano **97** zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis*;
- w Centrum Obsługi Podatnika obsłużono **61 134** klientów/podatników;
- wystawiono faktury VAT i ich korekty oraz sporządzono sprzedaż niefakturowaną i jej korekty w ilości **13 814** sztuk;
- przeprowadzono i zakończono **71** kontroli podatkowych.

Czynność	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ilość wydanych decyzji podatkowych	219 130	205 369	211 163	225 021	234 124
Ilość wydanych postanowień i innych aktów prawnych	8 364	14 722	3 838	3 395	4 238
Ilość wysłanych wezwań oraz zawiadomień, pism o przejęciu opłat	86 499	105 703	94 667	101 532	100 562
Ilość wydanych zaświadczeń o udzielonej pomocy <i>de minimis</i>	203	275	320	84	97
Ilość obsłużonych klientów w Centrum Obsługi Podatnika	49 098	60 639	59 785	70 783	61 134
Ilość wystawionych faktur VAT i ich korekt oraz sprzedaży niefakturowanych i ich korekt	9 241	10 260	11 089	13 073	13 814
Ilość przeprowadzonych i zakończonych kontroli podatkowych	77	95	74	73	71

WYKONANIE DOCHODÓW Z TYTUŁU PODATKÓW I OPŁAT W ODNIESIENIU DO ZAŁOŻONEGO PLANU NA 2015 R. Z WYSZCZEGÓLNIENIEM ŹRÓDEŁ DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Plan na 2015 r. (w zł)	Wykonanie 2015 r. (w zł)	Procentowe wyk. planu (3:2)
1	2	3	4
podatek od nieruchomości	414 020 000,00	401 036 266,35	96,9
podatek od środków transportowych	14 145 000,00	14 402 317,04	101,8

podatek rolny	1 455 000,00	1 555 471,36	106,9
podatek leśny	40 900,00	43 688,07	106,8
opłata skarbową	14 000 300,00	14 596 481,57	104,3
RAZEM	443 661 200,00	431 634 224,39	97,3

W 2015 r. Wydział Podatków i Opłat wydał **234 124** decyzji podatkowych, z których do Samorządowego Kolegium Odwoławczego zaskarżonych zostało **132**, co stanowiło **0,06%** wszystkich wydanych decyzji. W 2015 r. nie wpłynęła żadna skarga na decyzje podatkowe skierowana do Wojewody.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE KSIĘGOWOŚCI

W 2015 r. zrealizowano następujące działania:

z zakresu księgowości:

- zaksięgowano **2 393 490** dokumentów księgowych;
- prowadzono księgowość Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- przyjęto nowe zadanie polegające na ewidencji operacji księgowych dotyczących programu związanego z pobytem osób chorych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych w mieszkaniach TBS;
- wdrożono projekt wystawiania i korygowania faktur VAT oraz sporządzania rejestrów sprzedaży w jednym systemie komputerowym KSAT;
- przeprowadzono testy w programie KSAT2000i w zakresie polecenia księgowania w celu większej automatyzacji czynności księgowych;
- rozpoczęto prace nad wdrożeniem systemu KSAT2000i w środkach trwałych w zakresie ujawnienia gruntów i budynków w ewidencji księgowej Gminy Wrocław;
- wdrożono projekt Platformy Informacyjno – Płatniczej PLIP w zakresie należności podatkowych osób fizycznych;
- uczestniczono w przygotowaniach do nowego programu Nowe Finanse;
- rozpoczęto prace nad przygotowaniem aplikacji do wczytywania sprawozdań z jednostek budżetowych, aby przyspieszyć proces agregowania danych do sprawozdań oraz do księgowania;
- współpracowano z biegłymi rewidentami przy badaniu sprawozdania finansowego Miasta Wrocławia za 2014 r.;
- wygrano sprawę w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącą rozliczania się Gminy i jednostek budżetowych z zakresu podatku VAT.

z zakresu sprawozdawczości:

- sporządzono **73** zbiorcze/łączne sprawozdania budżetowe i statystyczne, które przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Ministerstwa Finansów, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Krajowego Biura Wyborczego;
- sporządzono **288** jednostkowych sprawozdań budżetowych i statystycznych z Urzędu, Organu i własnych jednostki samorządu terytorialnego;
- opracowano sprawozdanie roczne za 2014 r. oraz informację za pierwsze półrocze 2015 r. z wykonania budżetu Miasta Wrocławia;
- opracowano sprawozdanie roczne za 2014 r. oraz informację za pierwsze półrocze 2015 r. z wykonania planu finansowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury Miasta Wrocławia;
- sporządzono informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Wrocławia za I półrocze 2015 r. w zakresie rozliczenia wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich;

- sporządzono bilans z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2014 r., sprawozdanie finansowe Miasta Wrocławia za 2014 r., bilans skonsolidowany Miasta Wrocławia za 2014 r. oraz sporządzono miesięczne deklaracje wpłat na PFRON oraz deklaracje VAT-7.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE FINANSOWYM

W roku 2015 zrealizowano następujące zadania:

- sporządzono część finansową założeń społeczno-gospodarczych na rok 2016;
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie budżetu Miasta wraz z uzasadnieniem;
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2016-2043 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć;
- zakończono negocjacje i podpisano aneks do umowy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na zwiększenie wysokości przyznanej Miastu linii kredytowej z preferencyjnym oprocentowaniem na finansowanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014-2017;
- przeprowadzono **4** zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na kredyty przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta w 2015 r. i spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych i **2** zamówienia na kredyty krótkoterminowe, rewolwingowe na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- podpisano **17** umów pożyczek i dotacji z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na udzielenie dofinansowania zadań w ramach programu pn. „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1. Program pilotażowy KAWKA”;
- opracowano **7** projektów zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2015-2043 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć oraz **7** projektów zmian Budżetu Miasta na 2015 r. i zmian planu finansowego Miasta na 2015 r., opracowano **44** zarządzenia Prezydenta zmieniające plan dochodów i wydatków budżetu Miasta na 2015 r. oraz Zarządzenia Prezydenta zmieniające zarządzenie w sprawie opracowania planu finansowego Miasta na 2015 r.;
- wprowadzono zmiany wynikające ze zmian uchwały w sprawie budżetu Miasta oraz zmian planu finansowego Miasta na 2015 r. do systemu SAP i zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2015-2043 do programu Besti@;
- opracowano na cele sprawozdawczości materiał dotyczący przebiegu wykonania wieloletniej prognozy finansowej Miasta za I półrocze 2015 r.;
- planowano i monitorowano wydatki na obsługę zadłużenia Miasta, wydatki związane z obsługą zadań inwestycyjnych oraz leasingu, a także przychody i rozchody budżetu Miasta;
- monitorowano poziom zaciąganych zobowiązań, poprzez rejestrację w Centralnym Rejestrze Zobowiązań zawieranych umów, zamówień, aneksów i innych dokumentów księgowych, będących podstawą dokonania wydatku;
- monitorowano miesięczne wykonania dochodów i wydatków, na bazie których opracowywano przewidywane wykonanie budżetu roku 2015, poziomu długu i wskaźników zadłużenia oraz jego wpływu na finanse Miasta w kolejnych latach;
- sporządzono na potrzeby sprawozdawczości kwartalną informację o poziomie wyłączeń z relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- przygotowywano codzienne raporty o bieżącym stanie środków finansowych na rachunku bankowym budżetu Miasta oraz stanie zaangażowania środków pochodzących z kredytów, pożyczek oraz emisji obligacji komunalnych;

- opracowano raporty z wykonania budżetu Miasta oraz Prognozę Finansową Miasta na lata 2015-2018 dla Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- sporządzono kwartalne sprawozdania dla Narodowego Banku Polskiego w zakresie zaciągniętych zobowiązań dewizowych;
- opracowano analizę wpływu operacji leasingu i dopłat zwrotnych na potrzeby przeprowadzonej kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE ZARZĄDZANIA NALEŻNOŚCIAMI

W roku 2015 zrealizowano następujące zadania:

z zakresu monitorowania należnościami podjęto czynności mające na celu objęcie działaniami windykacyjnymi jak największej kwoty zaległości z tytułu podatków, opłat, należności cywilnoprawnych i należności publicznoprawnych:

- wystawiono łącznie **48 848** upomnień i wezwań do zapłaty na łączną kwotę **111 124 537,90 zł**, z czego wyegzekwowano **33 210 798,49 zł**;
- wystawiono łącznie **24 897** tytułów wykonawczych do egzekucji administracyjnej (w tym **6 698** do Naczelników Urzędów Skarbowych) na łączną kwotę **13 286 948,20 zł**, z czego wyegzekwowano **4 115 130,38 zł**;
- prowadzono windykację należności cywilnoprawnych w **1072** sprawach, z czego w 2015 r. przyjęto do realizacji **402** spraw, a zakończono **270** spraw, z których wyegzekwowano kwotę **1 231 109,86 zł**;
- dokonano **271** zgłoszeń wierzytelności na łączną kwotę **1 688 031,01 zł** celem przyłączenia się do podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości, z których wyegzekwowano **23 976,39 zł**;
- przekazano łącznie **1302** spraw celem skierowania na drogę postępowania sądowego o zapłatę należności;
- przekazano **13** wniosków do radców w celu przeprowadzenia postępowania spadkowego;
- uzyskano **280** postanowienia sądu i akt poświadczenia dziedziczenia;
- dokonano **22** wpisów do Krajowego Rejestru Długów;
- dokonano **26** wpisów do hipotek i ustanowiono zastaw skarbowy.

z zakresu ulg rozpatrywano wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dotyczących podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej, podatków i opłat stanowiących w całości dochód Miasta, a pobieranych przez Urzędy Skarbowe oraz w zakresie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym

Lp.	Zadanie	Ilość
1.	Ilość wydanych decyzji podatkowych	201
2.	Ilość wydanych decyzji administracyjnych	100
3.	Ilość wydanych postanowień podatkowych	297
4.	Ilość wydanych postanowień administracyjnych	31
5.	Ilość zawartych porozumień w spłacie należności cywilnoprawnych	122
6.	Ilość sporządzonych pism kończących postępowanie cywilnoprawne (bez rozpatrzenia, bezzasadne, odmawiające udzielenia ulgi)	141
7.	Ilość wydanych zawiadomień i wezwań (postępowanie podatkowe, administracyjne, cywilnoprawne)	694

8.	Ilość wydanych postanowień w trakcie postępowania podatkowego i administracyjnego (art. 200 Op, art. 140 Op, art. 36 Kpa i inne)	344
9.	Ilość wydanych zaświadczeń o pomocy de minimis	97
10.	Ilość rozpatrzonych wniosków o ulgę podatkową	473
11.	Ilość rozpatrzonych wniosków o ulgę w spłacie należności niepodatkowych	137
12.	Ilość rozpatrzonych wniosków o ulgę w spłacie należności cywilnoprawnych	261

z zakresu egzekucji należności pieniężnych egzekwowano należności pieniężne, dla których organ gminy jest właściwy do ich ustalania lub określania i pobierania.

Na dzień 1 stycznia 2015 r. w bazie danych znajdowało się **42 429 szt.** tytułów wykonawczych, na podstawie których prowadzone były postępowania egzekucyjne. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wpłynęło do realizacji **26 746** sztuk tytułów wykonawczych.

Celem wyegzekwowania należności Gminy objętych tytułami wykonawczymi zastosowano następujące środki egzekucyjne wskazane w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji:

Zastosowane środki egzekucyjne	Ilość tytułów wykonawczych, na których zastosowano środki egz. (w szt.)
Egzekucja z pieniędzy	2 685
Egzekucja z rachunków bankowych	23 325
Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	4 751
Egzekucja z wierzytelności i praw majątkowych	1 813
Egzekucja ze świadczeń zaopatrzenia emerytalnego i ubezpieczenia społecznego	1 895
Egzekucja z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	2
Egzekucja z ruchomości zajęcie ruchomości	21

W wyniku zastosowanych środków egzekucyjnych w okresie sprawozdawczym wyegzekwowano łącznie kwotę **6 334 198,64 zł**. Na sumę tą złożyły się:

Należności główne	5 185 015,58 zł
Odsetki	587 808,59 zł
Koszty upomnień	115 768,80 zł
Koszty egzekucyjne	445 605,67 zł
RAZEM	6 334 198,64 zł

W 2015 r. zakończono postępowania egzekucyjne prowadzone w oparciu o **34 427** sztuk tytułów wykonawczych.

W trakcie prowadzonych postępowań egzekucyjnych wydano **3 255** postanowień.

z zakresu pomocy publicznej:

- rozpatrzono **22** wnioski o przystąpienie przedsiębiorców do programu pomocy regionalnej oraz rozpatrzono **11** wniosków o zwolnienie w ramach pomocy de minimis dla przedsiębiorców, którzy rozpoczynają działalność gospodarczą we Wrocławiu;
- udzielono **11** zwolnień w ramach pomocy regionalnej dla przedsiębiorców inwestujących we Wrocławiu;
- przeprowadzono **8** kontroli podatkowych u przedsiębiorców, mających na celu weryfikację spełnienia i przestrzegania warunków zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie uchwalonych przez Radę Miejską Wrocławia programów regionalnej pomocy inwestycyjnej;
- sporządzano i na bieżąco przekazywano sprawozdania zbiorcze do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące udzielonej przez Gminę pomocy publicznej udzielanej w różnych formach oraz wprowadzano na bieżąco przesyłane korekty sprawozdań;
- wspierano i współpracowano z innymi komórkami Urzędu Miejskiego i innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław w zakresie udzielania informacji, wytycznych oraz analiz w sprawach dotyczących pomocy publicznej, w tym pośredniczono w uzyskiwaniu opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie projektów uchwał stanowiących podstawę udzielania pomocy publicznej;
- prowadzono działania informacyjne i promocyjne w zakresie wdrożonych, nowych programów umożliwiających zwolnienie z podatku od nieruchomości przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Wrocławia;
- monitorowano udzieloną pomoc publiczną w zakresie regionalnej pomocy inwestycyjnej (maksymalna intensywność pomocy, budżety programów pomocowych);
- weryfikowano beneficjentów pomocy publicznej w SHRIMP w celu ustalenia kwoty otrzymanej przez nich pomocy publicznej;
- sporządzono **9** opinii na temat występowania pomocy publicznej;
- przygotowano **4** projekty uchwał.

z zakresu rozwoju projektu Wrocławskiej Karty Miejskiej:

- podpisano **2** porozumienia dotyczące kodowania funkcjonalności URBANCARD na Elektronicznych Legitymacjach Studenckich, Pracowniczych lub Doktoranckich;
- podpisano **4** porozumienia z nowymi partnerami programu URBANCARD Premium;
- zawarto **3** umowy z bankami dotyczące wydawania karty miejsko-płatniczej z funkcjonalnością URBANCARD;
- przeprowadzono **2** postępowania przetargowe, w wyniku których zawarto **3** umowy;
- udzielono **10** zleceń na dostawę środków rzeczowych przeznaczonych na nagrody dla uczestników programu URBANCARD Premium i użytkowników PLIP;
- rozpatrzono **9 000** wniosków o udzielenie statusu Premium w ramach programu URBANCARD Premium;
- nagrodzono **22** uczestników programu URBANCARD Premium.

Departament Obsługi i Administracji

POLITYKA PERSONALNA

ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Stan na dzień 31 grudnia/rok	Kobiet	Mężczyzn	Razem	w tym niepełnozatrudnieni
2008	1 495	482	1 977	33
2009	1 484	486	1 970	36
2010	1 474	490	1 964	40
2011	1 463	494	1 957	44
2012	1 461	496	1 957	40
2013	1 483	496	1 979	37
2014	1 503	456	1 959	42
2015	1 514	452	1 966	53

Zwolnienia w okresie 1 stycznia 2015 r. – 31 grudnia 2015 r.

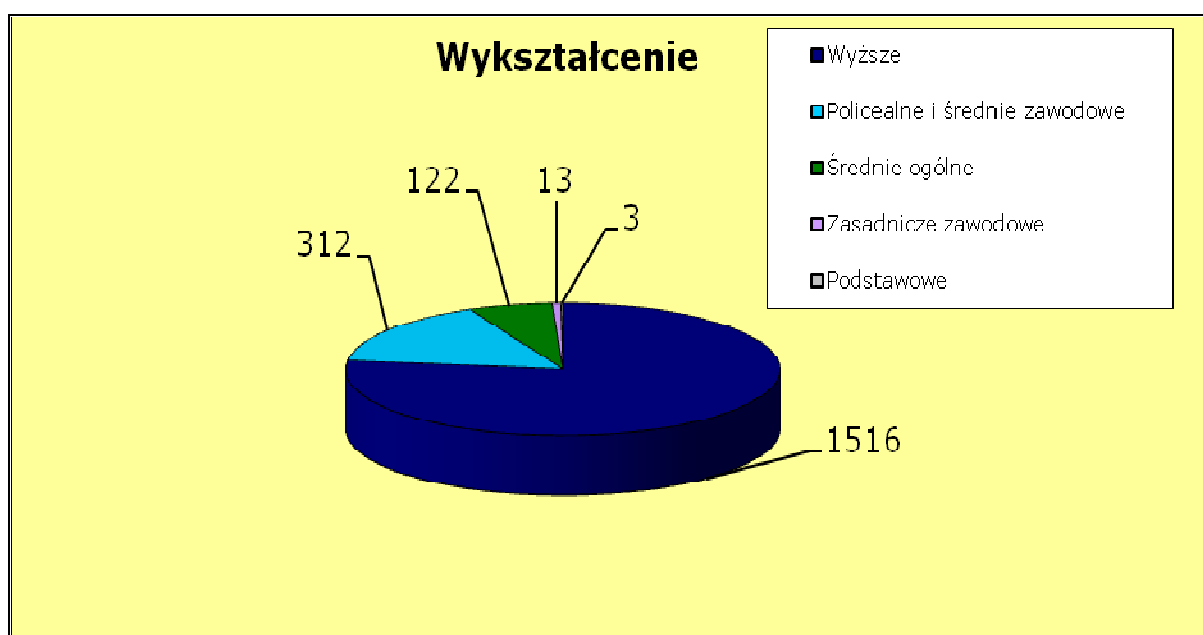
	Zwolnionych		
	Kobiet	Mężczyzn	Ogółem
Razem:	74	27	101
w tym: emerytura	27	4	31

Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	Kobiet	Mężczyzn	Razem
Podejmujący pracę po raz pierwszy:	13	2	15
w tym absolwenci:			
liceum ogólnokształcących	0	0	0
szkół policealnych i średnich zawodowych	1	0	1
szkół wyższych	6	1	7
absolwenci ogółem:	7	1	8

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

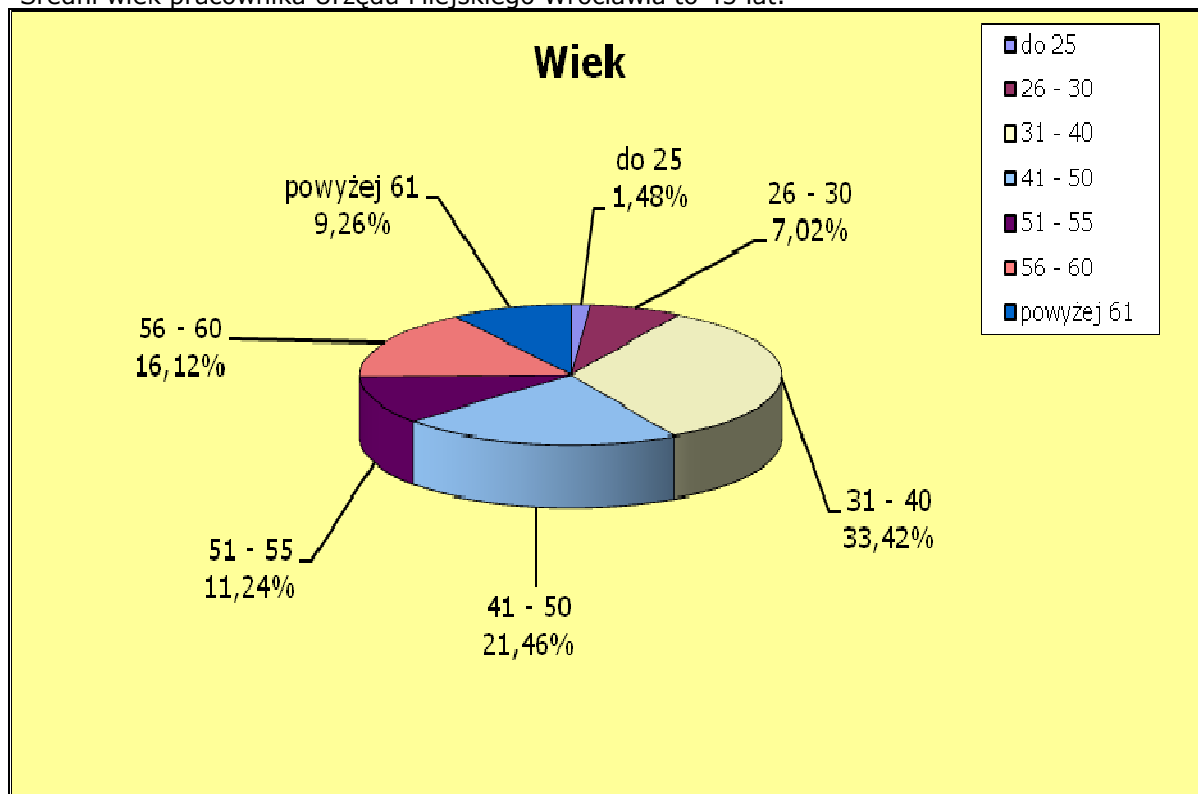
Wykształcenie	Ilość osób	%
Wyższe	1 516	77,11%
Policealne i średnie zawodowe	312	15,87%
Średnie ogólne	122	6,21%
Zasadnicze zawodowe	13	0,66%
Podstawowe	3	0,15%

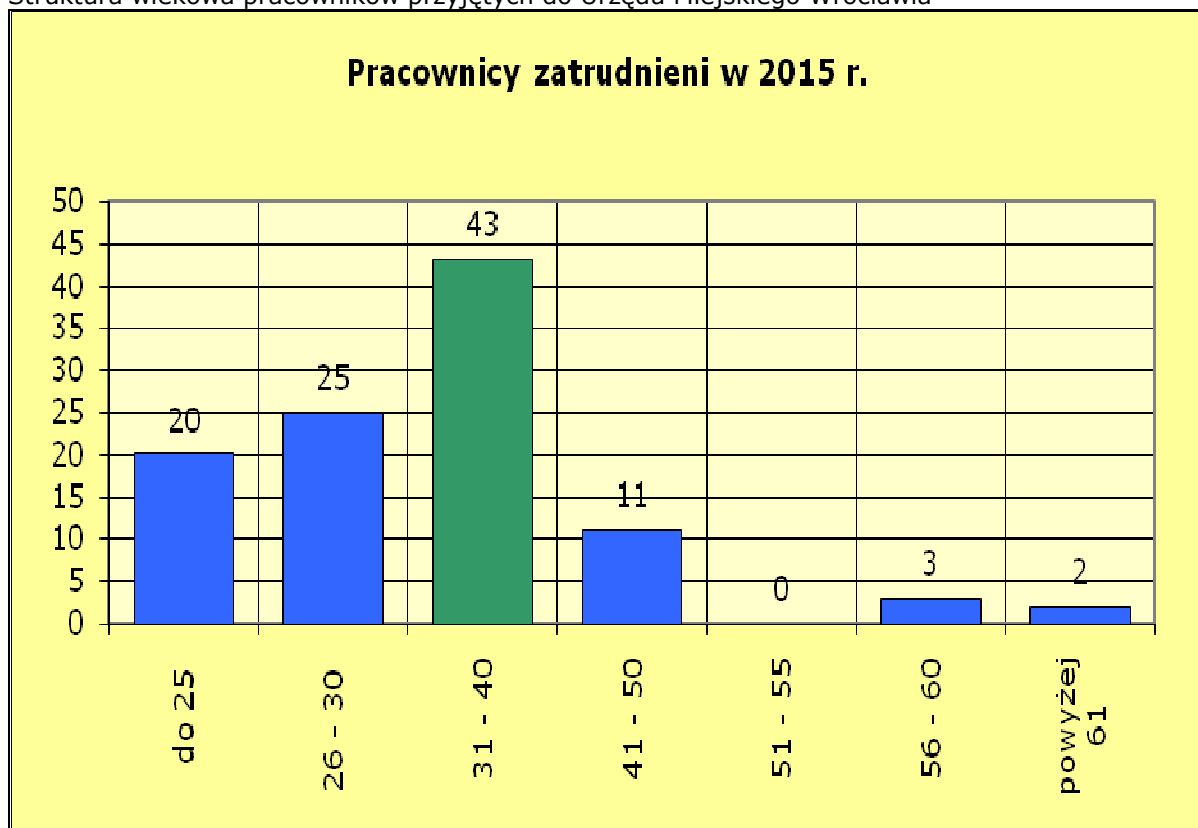
Podział wiekowy

Przedział wiekowy	Ilość osób	%
do 25	29	1,48%
26 - 30	138	7,02%
31 - 40	657	33,42%
41 - 50	422	21,46%
51 - 55	221	11,24%
56 - 60	317	16,12%
powyżej 61	182	9,26%

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45 lat.

Struktura wiekowa pracowników przyjętych do Urzędu Miejskiego Wrocławia

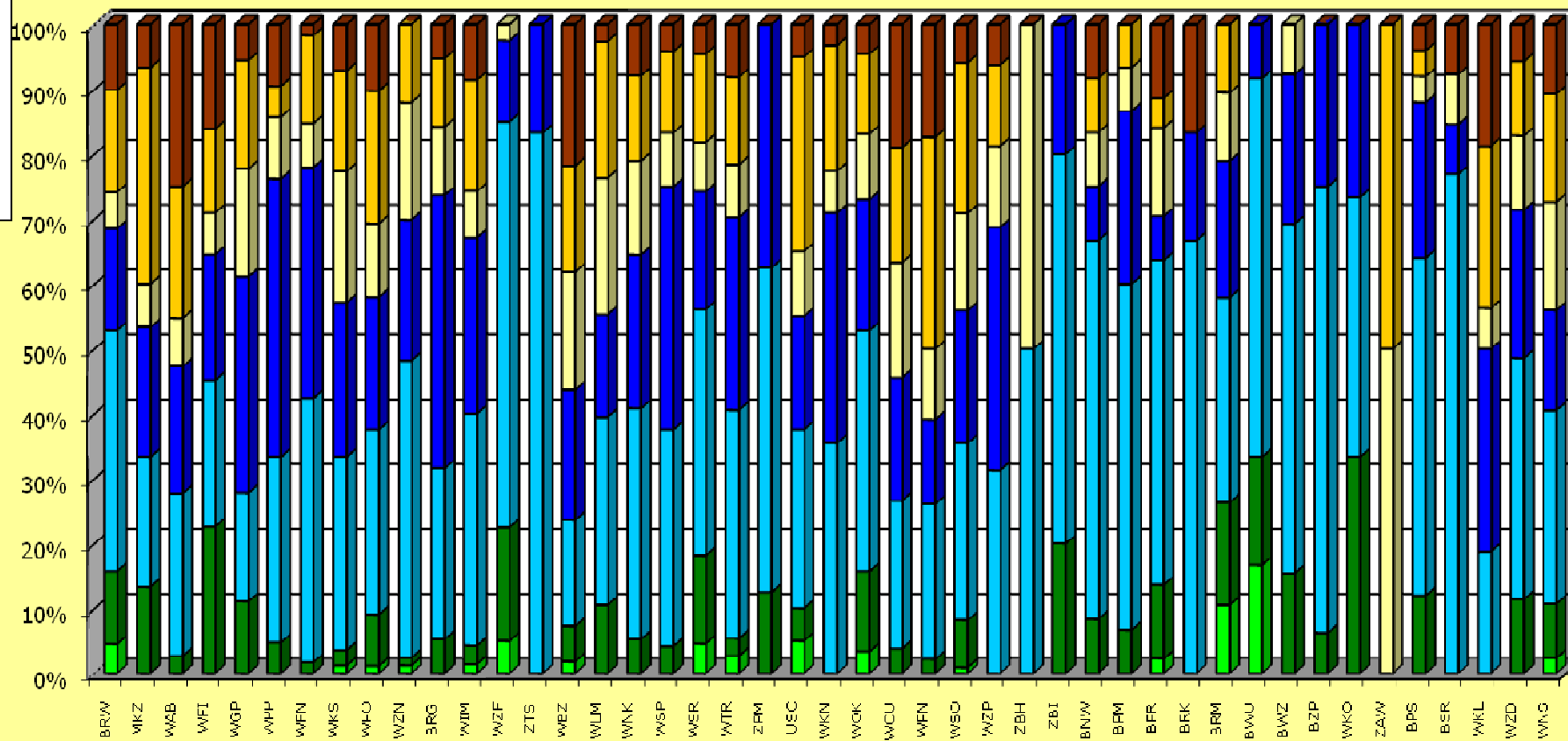
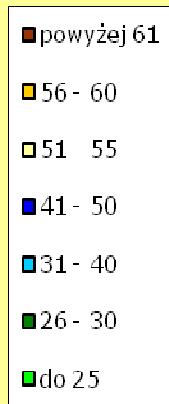

Najliczniejszą grupą nowoprzyjętych do pracy w Urzędzie Miejskim stanowili pracownicy w wieku **31-40 lat, stanowili oni 41,3 %** ogółu przyjętych do pracy w 2015 r.

Struktura wiekowa pracowników w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

Dep.	Wydział	Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych							Średnia wieku	
		do 25	26 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 55	56 - 60	powyżej 61	Wydział	Dep.
DAR	BRW	4	10	33	14	5	14	9	43,4	47,5
	MKZ	0	2	3	3	1	5	1	48,3	
	WAB	0	4	37	29	11	30	37	49,8	
DEU	WFI	0	7	7	6	2	4	5	43,5	44,4
	WGP	0	2	3	6	3	3	1	45,6	
	WPP	0	1	6	9	2	1	2	44,1	
DFP	WFN	0	1	24	21	4	8	1	43,6	45,0
	WKS	1	2	25	20	17	13	6	46,5	
	WPO	1	7	25	18	10	18	9	46,2	
	WZN	1	1	38	18	15	10	0	43,4	
DIG	BRG	0	1	5	8	2	2	1	44,6	42,7
	WIM	1	2	25	19	5	12	6	44,6	
	WZF	2	7	25	5	1	0	0	34,5	
	ZTS	0	0	5	1	0	0	0	36,3	
DNR	WBZ	1	3	9	11	10	9	12	50,4	45,0
	WLM	0	4	11	6	8	8	1	45,7	
	WNK	0	4	27	18	11	10	6	45,3	
	WSP	0	1	8	9	2	3	1	44,4	
	WSR	3	9	25	12	5	9	3	41,2	
	WTR	1	1	13	11	3	5	3	43,7	
	ZPM	0	1	4	3	0	0	0	39,6	
DOA	USC	2	2	11	7	4	12	2	46,2	46,2
	WKN	0	0	11	11	2	6	1	45,5	
	WOK	3	11	33	18	9	11	4	41,4	
	WOU	0	3	18	15	14	14	15	49,8	
	WPN	0	1	11	6	5	15	8	50,4	
	WSO	2	16	60	45	33	51	13	46,2	
	WZP	0	0	5	6	2	2	1	45,8	
	ZBH	0	0	1	0	1	0	0	46,0	
	ZBI	0	1	3	1	0	0	0	36,8	
DPR	BNW	0	1	7	1	1	1	1	41,8	40,4
	BPM	0	1	8	4	1	1	0	39,9	
	BPR	1	5	22	3	6	2	5	41,1	
	BRK	0	0	4	1	0	0	1	41,2	
	BRM	2	3	6	4	2	2	0	39,4	
	BWU	2	2	7	1	0	0	0	33,2	
	BWZ	0	2	7	3	1	0	0	38,4	
	BZP	0	1	11	4	0	0	0	37,6	
	WKO	0	5	6	4	0	0	0	35,9	
	ZAW	0	0	0	0	1	1	0	54,0	
DSS	BPS	0	3	13	6	1	1	1	40,1	43,4
	BSR	0	0	10	1	1	0	1	39,1	
	WKL	0	0	3	5	1	4	3	50,8	
	WZD	0	4	13	8	4	4	2	43,6	
WNS	WNS	2	7	25	13	14	14	9	45,8	45,8
Ogółem		29	138	657	422	221	317	182	45,0	

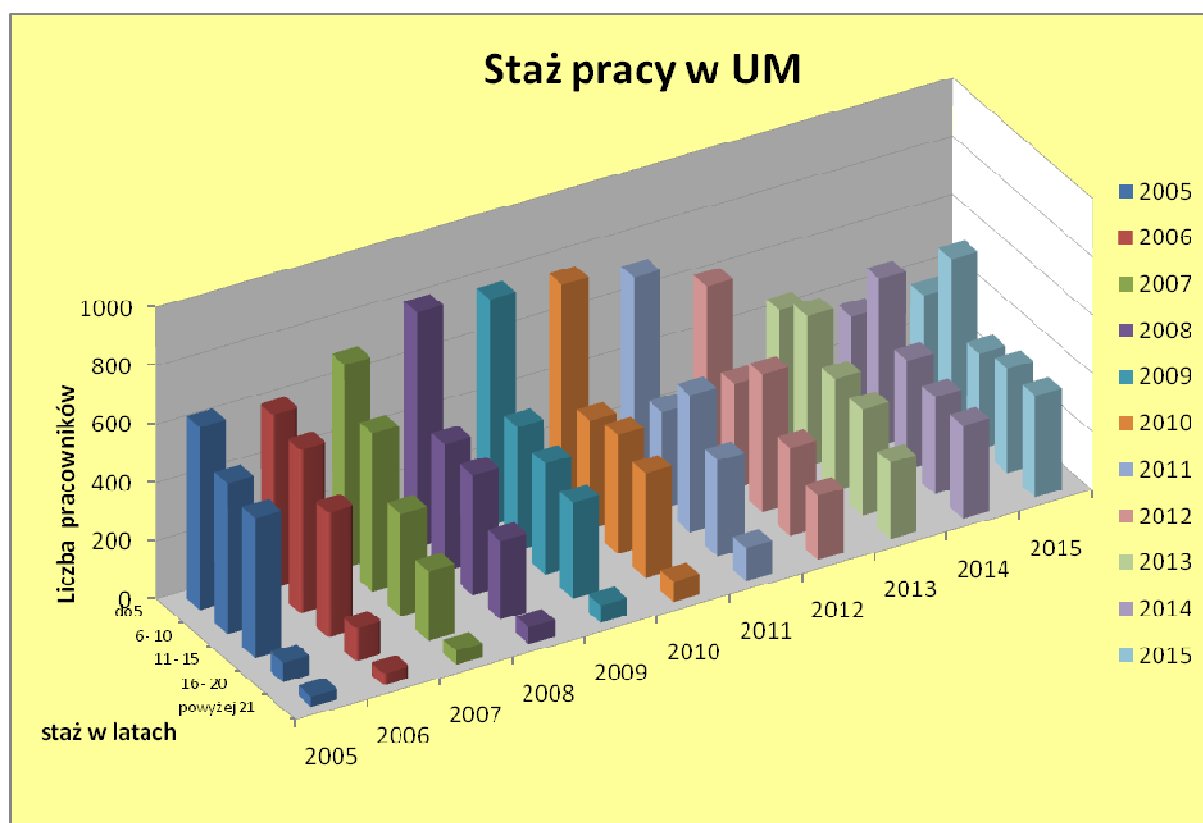
Struktura wiekowa w wydziałach

Wydział

STAŻ PRACOWNIKÓW

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Średni staż pracy w UM	12,4	12,0	11,4	10,8	10,0	9,4	8,7
Średni staż pracy ogółem	21,0	20,8	20,3	19,6	18,8	18,4	17,9

BADANIA MEDYCYNY PRACY

W 2015 r. na badania medycyny pracy, zarówno wstępne jak i okresowe skierowano łącznie **913** pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZATRUDNIENIE W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Ilość obsługiwanych kierowników gminnych jednostek organizacyjnych i ich zastępców przez Dział Kadr WOK w 2015 r. – 54 (w tym 4 zastępców instytucji kultury)

Zmiany kadrowe – organizacyjne w jednostkach w 2015 r.:

- likwidacja samorządowego zakładu budżetowego o nazwie Centrum Integracji Społecznej i utworzenie jednostki budżetowej pod nazwą Wrocławskie Centrum Integracji – Uchwała RM Nr XVIII/3521/15 z 26 listopada 2015 r.

OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWE

- Zobowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego za 2014 r. było 657 osób w tym 308 osób to kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych, 23 osoby wchodzące w skład zarządów jednoosobowych Spółek Gminy Wrocław
- W dniu 15 października 2015 r. na Sesji Rady Miejskiej Wrocławia Sekretarz Miasta Pan Włodzimierz Patalas złożył sprawozdanie z analizy oświadczeń majątkowych za 2014 r.
- Analizy dokonały również Urzędy Skarbowe właściwe dla miejsca zamieszkania osób zobowiązanych. O ich wynikach poinformowano zarówno osoby zainteresowane, jak również Departament Edukacji, Biuro Nadzoru Właścicielskiego Urzędu oraz jednostki MOPS, ZDiUM, PUP dokonujące analizy oświadczeń majątkowych swoich pracowników, którzy otrzymali upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia.

NABÓR NA WOLNE STANOWISKA URZĘDNICZE

W 2015 r. wszczęto **82** nabory na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w tym **74** naborów zewnętrznych oraz **8** naborów wewnętrznych.

Zestawienie naborów w latach: 2009 – 2015

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość postępowań	63	62	68	52	74	79	82

Zestawienie naborów zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2015 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA UMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA MERYTORYCZNE	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA KIEROWNICZE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W BIP	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W PRASIE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W SERWISACH INTERNETOWYCH
UMW	74	73	1	74	0	7
BPM	2	1	1	2	0	0
BPR	2	2	0	2	0	0
BPS	1	1	0	1	0	0
BRG	1	1	0	1	0	0
BRM	3	3	0	3	0	0
BRW	6	6	0	6	0	0
BWO	1	1	0	1	0	0
USC	3	3	0	3	0	0
WAB	2	2	0	2	0	0
WBZ	2	2	0	2	0	0
WED	2	2	0	2	0	0
WFI	3	3	0	3	0	0
WFN	2	2	0	2	0	0
WIM	4	4	0	4	0	2
WKL	1	1	0	1	0	0
WKO	2	2	0	2	0	0

WKS	2	2	0	2	0	0
WLM	6	6	0	6	0	0
WNS	1	1	0	1	0	0
WOK	1	1	0	1	0	1
WOU	1	1	0	1	0	0
WPO	1	1	0	1	0	0
WPP	1	1	0	1	0	0
WSO	5	5	0	5	0	0
WSP	1	1	0	1	0	0
WSR	6	6	0	6	0	0
WTR	1	1	0	1	0	1
WZD	1	1	0	1	0	0
WZF	3	3	0	3	0	0
WZN	4	4	0	4	0	2
ZBI	2	2	0	2	0	0
ZTS	1	1	0	1	0	1

W 2015 r. wszczęto 8 naborów wewnętrznych na stanowiska merytoryczne, w tym:

- 1 w Biurze ds. Partycypacji Społecznej;
- 1 w Biurze Rozwoju Wrocławia;
- 1 w Biurze Zarządzania Projektami;
- 1 w Wydziale Finansowym;
- 1 w Wydziale Organizacyjnym i Kadr;
- 1 w Wydziale Zarządzania Funduszami;
- 1 w Zespole ds. Bezpieczeństwa Informacji;
- 1 w Zespole ds. Rozwoju Transportu Szynowego.

SKOLENIA

W okresie sprawozdawczym pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia podnosili swoje kwalifikacje zawodowe głównie poprzez udział w szkoleniach tematycznych związanych z zajmowanymi stanowiskami i kompetencjami komórek organizacyjnych, w których są zatrudnieni.

Szkolenia merytoryczne były organizowane przez Wydział Organizacyjny i Kadr na wniosek odpowiednich komórek, m.in. w związku z wprowadzonymi zmianami w obowiązujących przepisach prawa.

Raporty ewaluacyjne potwierdziły wysoką ocenę przeprowadzonych szkoleń.

Zestawienie udziału w szkoleniach w Urzędzie Miejskim Wrocławia w roku 2015.

SKOLENIA ZAMKNIĘTE	ILOŚĆ UCZESTNIKÓW*	WYDANO
Szkolenie „Profesjonalna obsługa klienta”	143	51 900
Szkolenie „ Aktualna problematyka gospodarowania nieruchomościami publicznymi w świetle Ustawy o gospodarce nieruchomościami i innych ustaw oraz orzecznictwa”	68	13 000
Szkolenie BHP	243	8 586
Szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej	109	8 400
Szkolenie „Kodeks Postępowania Administracyjnego”	142	11 500

Szkolenie „Prawo zamówień publicznych”	15	14 000
Szkolenie „Problematyka podziału nieruchomości wieczystoksięgowych/odłączenia części nieruchomości i zakładania nowych ksiąg wieczystych/wyodrębnienie lokali	49	7 200
Szkolenie „Zaawansowana komunikacja jako narzędzie skutecznej współpracy w zespole”	67	28 800
Szkolenie „Zmiany w podatkach i opłatach lokalnych oraz uchwały podatkowe na 2016 r.”	46	7 500
Szkolenie „Zarządzanie stresem oraz emocjami, równowaga praca – życie”	72	32 500
Szkolenie „Opłata reklamowa w gminach i zmiany w ordynacji podatkowej – 2016 r.”	68	12 000
Szkolenie „Stres w pracy oraz jego wpływ na występowanie wypadków przy pracy i chorób zawodowych	60	0,00
Szkolenie z zakresu: „Systemu Zarządzania Środowiskowego EMAS”	205	54 900

**każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach*

W omawianym okresie liczba uczestników szkoleń otwartych wyniosła 482 osoby (przy czym każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach).

Ponadto pracownicy otrzymali dofinansowanie do nauki na: kursach językowych (9 osób), kursach długoterminowych (3 osoby) oraz na studiach (9 osób).

Realizacja szkoleń w ujęciu finansowym

Realizacja planu budżetowego na wydatki szkoleniowe 2015 r.			
	Plan	Wydano	Wykonanie
Szkolenia ogólnie, w tym:		289 404,21	
szkolenia zamknięte	295 000	195 386	98,10%
szkolenia otwarte		94 018,21	
szkolenia z zakresu Systemu Zarządzania Środowiskowego EMAS	64 000	54 900	85,78%
studia i kursy	88 500	39 665	44,82%

SŁUŻBA PRZYGOTOWAWCZA

Służba przygotowawcza organizowana jest w formie samokształcenia i kończy się egzaminem.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. łącznie służbę przygotowawczą odbyły 64 osoby.

OCENA PRACOWNICZA

W maju 2015 r. miała miejsce okresowa ocena pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia. Ocena odbywa się co dwa lata i podlegają jej osoby zatrudnione na stanowiskach urzędniczych.

Ocenionych zostało 1 614 pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Pracownikom wyznaczono kryteria na kolejny okres podlegający ocenie, która odbędzie się w maju 2017 r.

ŚWIADCZENIA SOCJALNE

Tytuł wydatków	Ilość korzystających pracowników	Kwota
Dopłata do wypoczynku pracowników i ich rodzin	1 168	895 000 zł
Zapomogi	310	360 360 zł
Refundacje: Zajęcia sportowe i imprezy kulturalne	1 140	413 000 zł
Wycieczki	45	4 860 zł
Pożyczki mieszkaniowe	292	2 562 292 zł
Razem		4 235 512 zł

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Realizując zarządzenie nr K/11/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 marca 2010 r. w sprawie Instrukcji udostępniania informacji publicznej w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2015 r. rozpatrzono i udzielono odpowiedzi na 999 wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz 3 699 odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, które zgodnie z zapisami ustawy o dostępie do informacji publicznej traktowane są również jako przedmiotowe wnioski.

Wydział Organizacyjny i Kadr, jako komórka koordynująca działania z zakresu rozpatrywania i realizacji zadań związanych z informacją publiczną:

- udzielił około **20** odpowiedzi zbiorczych na złożone zapytania;
- wydał **18** decyzji odmawiających udostępnienia informacji publicznej;
- wydał **1** decyzję umarzającą postępowanie o udostępnienia informacji publicznej;
- wydał 1 decyzję uchylającą decyzję I instancji (jako organ II instancji).

PRZECIWDZIAŁANIE MOBBINGOWI I DYSKRYMINACJI W ZATRUDNIENIU

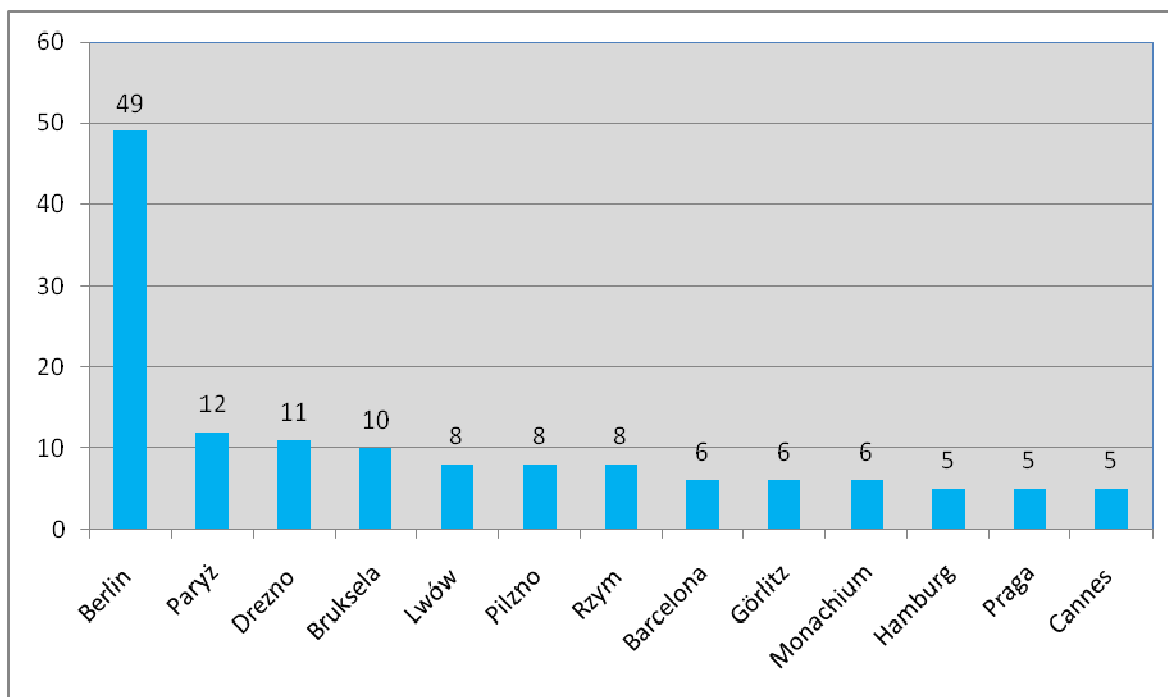
W 2014 r. prowadzone były następujące działania z zakresu przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji:

- w ramach służby przygotowawczej 76 pracowników Urzędu Miejskiego zostało przeszkolonych z tematyki przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy;
- w ramach realizacji postanowień zawartych w Protokole oceny skuteczności antymobbingowej odbywały się bieżące spotkania z Przedstawicielem związków zawodowych w celu koordynacji działań antymobbingowych w Urzędzie. W ramach powyższych działań prowadzono na bieżąco konsultacje z wszystkimi zainteresowanymi pracownikami;
- opracowano nowe założenia polityki antymobbingowej w Urzędzie Miejskim i ujednolicono procedury postępowania w tym zakresie.

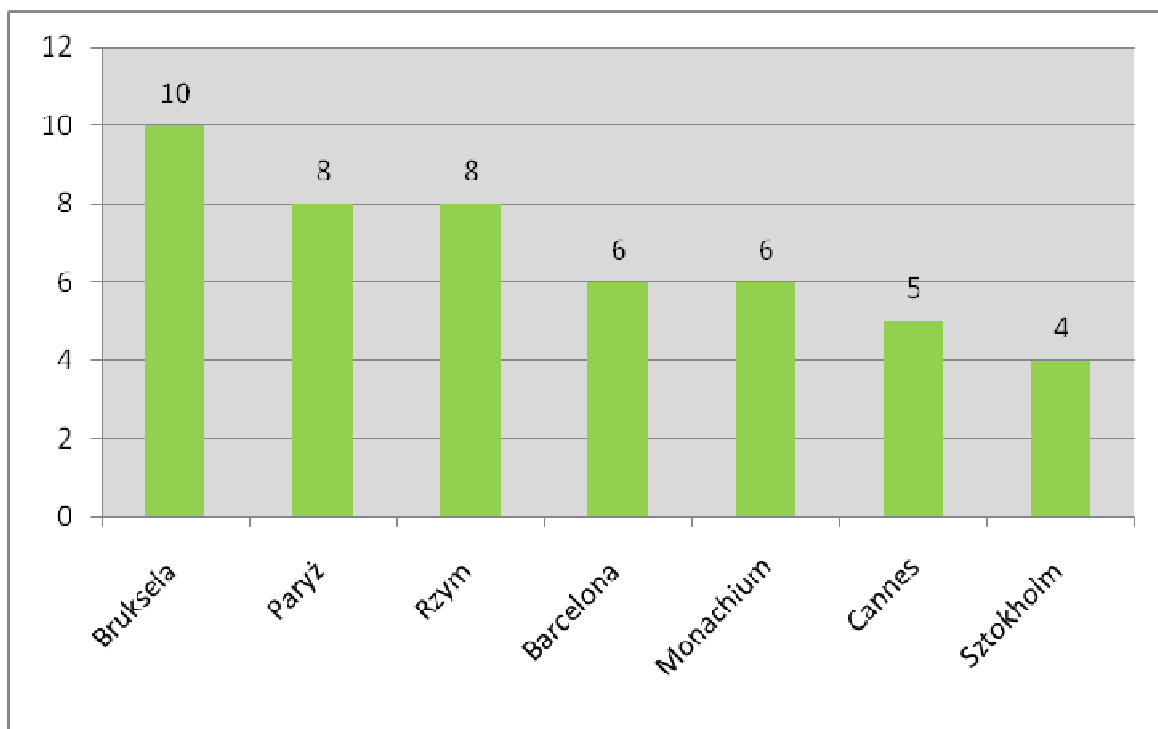
DELEGACJE SŁUŻBOWE PRACOWNIKÓW URZĘDU

W 2015 r. zrealizowano **924** wyjazdy w ramach podróży służbowych na obszarze kraju. Jednocześnie pracownicy Urzędu odbyli **187** delegacji zagranicznych, w przypadku **69** wyjazdów środkiem transportu był samolot.

Najczęstszymi kierunkami zagranicznych wyjazdów służbowych pracowników UMW w 2015 roku były: Berlin (49 delegacji), Paryż (12), Drezno (11), Bruksela (10), Lwów (8), Pilzno (8), Rzym (8), Barcelona (6), Görlitz (6), Monachium (6), Hamburg (5), Praga (5), Cannes (5).

Natomiast najczęstszymi kierunkami delegacji związanych z przelotami były: Bruksela (10), Paryż (8), Rzym (8), Barcelona (6), Monachium (6), Cannes (5), Sztokholm (4).

STAŻE, PRAKTYKI STUDENCKIE ORAZ PRAKTYKI ABSOLWENCKIE

W 2015 r. Urząd Miejski Wrocławia wspierając program zwalczania bezrobocia we Wrocławiu oraz powiecie wrocławskim kontynuował działania w zakresie organizacji staży dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu.

Staż jest formą aktywizacji zawodowej bez nawiązania stosunku pracy pomiędzy bezrobotnym a pracodawcą i pozwala osobie bezrobotnej w zdobyciu dodatkowych umiejętności praktycznych, dzięki czemu w znaczny sposób zwiększają się jego szanse na rynku pracy.

W zależności od rodzaju i zakresu zadań danego stanowiska pracy, stażem objęte były osoby z wykształceniem średnim jak również z wykształceniem wyższym. Staż w Urzędzie trwa od 3 do 12 miesięcy i jest uzależniony głównie od potrzeb poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz środków finansowych przeznaczonych na ten cel przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu.

Jednocześnie w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywają się praktyki studenckie, w ramach których studenci szkół wyższych poznają od strony praktycznej zasady i procedury wykonywania zadań publicznych oraz nabywają doświadczenia zawodowe, pozwalające przełożyć swoją wiedzę teoretyczną na praktyczną. Studenci, odbywający praktyki, poznając specyfikę pracy w administracji samorządowej, także stanowią potencjalną grupę osób, która w przyszłości może zasilić szeregi kadrowe Urzędu.

W 2015 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywały się również praktyki absolwenckie. Na praktykę absolwencką może zostać przyjęta osoba, która ukończyła co najmniej szkołę gimnazjalną oraz w chwili rozpoczęcia praktyki nie ukończyła 30 roku życia. Osoba odbywająca praktykę absolwencką nie musi posiadać statusu ucznia ani studenta, skierowana jest ona do osób, które zakończyły pewien stopień edukacji. Czas trwania praktyki absolwenckiej nie może przekroczyć 3 miesięcy.

Dodatkowo Urząd Miejski Wrocławia we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim, Wyższą Szkołą Oficerską Wojsk Lądowych oraz Dolnośląską Szkołą Wyższą organizował płatne staże współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Staże te były organizowane w ramach następujących projektów:

- „Praktyczne kształcenie dla rynku pracy”,
- „Synergia dla przyszłości. Międzysektorowa współpraca pracodawców i Uniwersytetu Wrocławskiego dla zwiększenia szans absolwentów kierunków humanistycznych na rynku pracy”,
- „Akademia Rozwoju – kluczem wzmocnienia kadr polskiej gospodarki”,
- „Kształcimy dla zwiększenia porządku i bezpieczeństwa publicznego”,
- „Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych – bezpieczne państwo”.
- „Program Rozwoju Zdobycia Praktycznych Kompetencji w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu”,
- „Program Kirklanda”.

W projektach tych udział wzięło ogólnie 11 osób, a na miejsca ich realizacji wyznaczone zostały następujące komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia:

- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
- Wydział Organizacyjny i Kadr,
- Wydział Środowiska i Rolnictwa,
- Biuro Rozwoju Gospodarczego,
- Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości.

Liczba osób które odbywały staż oraz praktyki w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

Komórka organizacyjna	Liczba praktykantów	Liczba stażystów
Wydział Obsługi Urzędu	1	3
Biuro Rozwoju Wrocławia	38	1
Wydział Architektury i Budownictwa	12	5
Wydział Środowiska i Rolnictwa	13	10

Wydział Organizacyjny i Kadr	2	3
Wydział Prawny		1
Wydział Nieruchomości Komunalnych	1	
Urząd Stanu Cywilnego		3
Wydział Edukacji	1	4
Wydział Zarządzania Funduszami	1	
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa		5
Wydział Spraw Obywatelskich	11	15
Wydział Księgowości	4	8
Biuro Rozwoju Gospodarczego		2
Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy	1	1
Wydział Transportu	1	
Biuro Rady Miejskiej		2
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	6	4
Biuro Zarządzania Projektami	1	1
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	1	4
Wydział Lokali Mieszkalnych		2
Biuro Prezydenta		2
Biuro ds. Partycypacji Społecznej		1
Wydział Inżynierii Miejskiej	1	4
Biuro Funduszu Spójności	2	4
Biuro Współpracy z Zagranicą	2	
Wydział Podatków i Opłat	1	3
Biuro Sportu, Turystyki i Rekreacji		1
Biuro ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi		1
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych		1
Wydział Finansów i Infrastruktury Oświatowej		2
Wydział Zarządzania Należnościami	1	9
Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi		1
RAZEM	101	103

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE W URZĘDZIE ORAZ MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

REGULAMIN ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Zmiany zachodzące w strukturze organizacyjnej Urzędu w 2015 r. oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianie zarządzenia nr 900/07 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia wprowadzonej zarządzeniem nr 461/15 Prezydenta Wrocławia z 12 lutego 2015 r., w wyniku której Urząd Stanu Cywilnego został wydzielony ze struktury Wydziału Spraw Obywatelskich.

Zarządzeniem nr **835/15** Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia wprowadzono nowy **Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego Wrocławia**. Kolejne zmiany w strukturze organizacyjnej Urzędu oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianach zarządzenia nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, tj.:

- zarządzenie nr 461/15 Prezydenta Wrocławia z 12 lutego 2015 r.;
- zarządzenie nr 1361/15 Prezydenta Wrocławia z 1 czerwca 2015 r.;
- zarządzenie nr 2196/15 Prezydenta Wrocławia z 4 września 2015 r.;
- zarządzenie nr 2416/15 Prezydenta Wrocławia z 1 października 2015 r.;
- zarządzenie nr 2633/15 Prezydenta Wrocławia z 20 października 2015 r.;
- zarządzenie nr 3174/15 Prezydenta Wrocławia z 28 grudnia 2015 r.;

Regulacje dotyczyły między innymi zmian w strukturze Departamentu Edukacji oraz Departamentu Infrastruktury i Gospodarki oraz zmian w zadaniach bieżących realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU

W związku z koniecznością dostosowania treści regulaminów organizacyjnych poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu do wprowadzanych zmian w ich strukturze i funkcjonowaniu, w 2015 r. przedstawiono **dwadzieścia cztery** projekty nowych regulaminów wewnętrznych. Po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia zaktualizowano regulaminy, które obowiązują od dnia:

Regulamin Organizacyjny Departamentu Spraw Społecznych	1 stycznia 2015 r. 1 kwietnia 2015 r. 1 czerwca 2015 r. 1 października 2015 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji	1 lipca 2015 r. 10 sierpnia 2015 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Infrastruktury i Gospodarki	1 stycznia 2015 r. 1 kwietnia 2015 r. 1 lipca 2015 r. 10 sierpnia 2015 r. 1 października 2015 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Obsługi i Administracji	16 lutego 2015 r. 1 kwietnia 2015 r. 1 września 2015 r. 2 listopada 2015 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Prezydenta	20 stycznia 2015 r. 1 maja 2015 r. 1 grudnia 2015 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Finansów Publicznych	1 kwietnia 2015 r. 1 października 2015 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Edukacji	1 lutego 2015 r. 1 października 2015 r.
Regulamin Departamentu Architektury i Rozwoju	13 listopada 2015 r.

AKTY WEWNĘTRZNE URZĘDU

Realizowano zadania w zakresie przygotowania, jak również opiniowania przedstawionych projektów wewnętrznych aktów normatywnych. Opracowano ponad 50 wewnętrznych aktów normatywnych, w tym m. in.:

- przygotowano nowy Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego Wrocławia wprowadzony zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 835/15 z dnia 1 kwietnia 2015 r.

- 7 zarządzeń zmieniających Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- około 20 zarządzeń dot. powołania i funkcjonowania zespołów zadaniowych,
- opracowano i aktualizowano zarządzenia dot. funkcjonowania Urzędu, w tym m.in.:
 - w sprawie wprowadzenia centralnej ewidencji umów zleceń i umów o dzieło,
 - w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
 - w sprawie sposobu i zasad przeprowadzania oceny pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia,
 - w sprawie wprowadzenia Regulaminu naboru kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
 - w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu wynagradzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
 - w sprawie realizacji czynności kancelaryjnych oraz postępowania z dokumentacją spraw ostatecznie załatwionych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
 - w sprawie ustanowienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia Zintegrowanego Systemu Zarządzania,
 - w sprawie zasad i trybu postępowania obowiązującego przy podróżach służbowych pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

W 2015 r. Wydział Organizacyjny i Kadr opiniował **10** regulaminów miejskich jednostek organizacyjnych, zatwierdzonych następnie przez Prezydenta Wrocławia. Powyższe akty zostały przygotowane zgodnie z procedurą określoną przez zarządzenie nr 10065/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie określenia procedury wyrażania zgody na treść regulaminów organizacyjnych miejskich jednostek organizacyjnych Wrocławia.

NAZWA JEDNOSTKI	DATA ZATWIERDZENIA
Powiatowy Urząd Pracy	27 stycznia 2015 r.
Centrum Usług Informatycznych	16 lutego 2015 r.
Wrocławski Tor Wyścigów Konnych	5 marca 2015 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	20 marca 2015 r.
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	1 kwietnia 2015 r.
Miejskie Centrum Usług Socjalnych	24 czerwca 2015 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1 września 2015 r.
Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich	1 września 2015 r.
Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania	22 września 2015 r.
Zarząd Zasobu Komunalnego	21 grudnia 2015 r.

Ponadto opiniowano **8 statutów jednostek organizacyjnych. PEŁNOMOCNICTWA I UPOWAŻNIENIA**

W okresie sprawozdawczym przygotowano i wydano:

- **970** pełnomocnictw Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – **380**,
 - dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – **549**,
 - dla podmiotów zewnętrznych – **41**;
- **531** upoważnień Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - dla dyrektorów i pracowników Urzędu – 380,
 - dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – 151.

Porównanie liczby udzielonych pełnomocnictw

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA	645	731	742	729	662	970

Porównanie liczby udzielonych upoważnień

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA	763	731	429	518	609	531

PIECZĄTKI I PIECZĘCIE

W 2015 r. zrealizowano zamówienia na **618** sztuk pieczętek urzędowych na łączną kwotę **24 766,40** zł oraz **48** zamówień na pieczęcie metalowe wykonane przez Mennicę Polską S.A. dla Departamentu Edukacji (koszty ich wytworzenia ponoszą zamawiające jednostki oświatowe). Skasowano i zlikwidowano **182** polimery. Do wykonania **139** sztuk nowych pieczętek, wykorzystane zostały automaty z odzysku pozostające w dyspozycji Wydziału Organizacyjnego i Kadr, co przyczyniło się do redukcji wydatków związanych z realizacją zamówień w tym zakresie.

Porównanie liczby zrealizowanych zamówień na pieczętki

2010	2011	2012	2013	2014	2015
660	857	718	879	721	618

OBSŁUGA KANCELARYJNA

W 2015 r. Kancelaria Ogólna Urzędu przyjęła ok. **85 000 listów poleconych** i około **200 000 listów zwykłych** adresowanych do wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, we wszystkich lokalizacjach.

Wysłano pocztą ok. **394 000 sztuk listów poleconych** i ok. **185 000 sztuk listów zwykłych** oraz **450 paczek** i **505 sztuk przesyłek kurierskich**, co kosztowało ok. **2 047 000 zł**.

Doręczyciele otrzymali do roznieśienia 56 000 szt. przesyłek z potwierdzeniem odbioru z czego doręczyli ok. 49 300 szt. Listy nedoręczone zostały wysłane pocztą i mieszczą się w wymienionej wyżej ilości. We wrześniu 2015 r., utworzono trzecią lokalizację Kancelarii ogólnej w budynku przy pl. Kromera 44, w której docelowo pracują 2 osoby.

W 2015 r. pracowało we wszystkich lokalizacjach kancelarii 14 osób stałego personelu oraz 6 doręczycieli. Kancelaria przyjęła, zarejestrowała i wywiesiła na urzędowej tablicy ogłoszeń około 1 100 obwieszczeń sądowych i komorniczych, a po okresie ich wywieszenia, zwróciła nadawcom. Wyszukano i złożono odpowiednie dokumenty do 580 szt. reklamacji przesyłek rejestrowanych.

PLATFORMA ePUAP

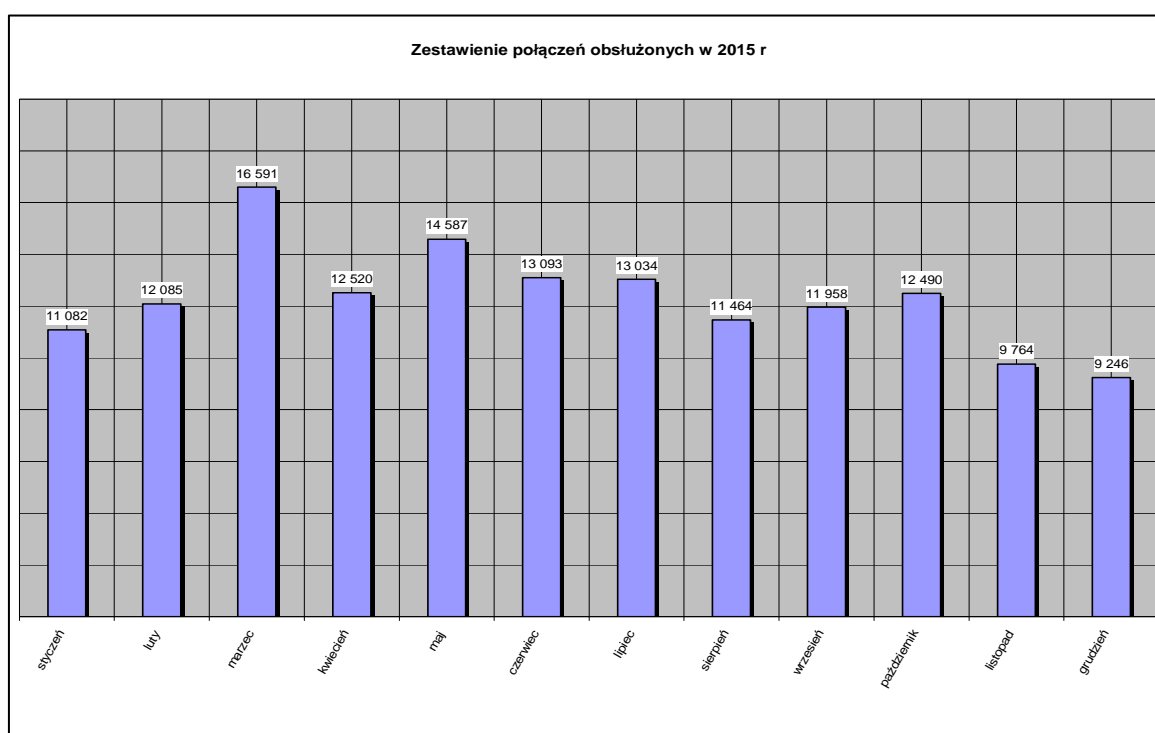
W kontaktach z klientami zewnętrznymi Urząd Miejski Wrocławia wykorzystuje rozwiązania, dzięki którym za pośrednictwem internetowej platformy ePUAP bezpłatnie można załatwić szereg spraw urzędowych. Z katalogu usług świadczonych przez Urząd, dostępnych na platformie w 2015 r. na skrzynkę ePUAP Urzędu wpłynęło około **2 000** wniosków opatrzonych wymaganym podpisem kwalifikowanym. Na wnioski zarówno przesłane przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, udzielono łącznie około **250** odpowiedzi. Liczba usług oferowana przez Urząd na platformie ePUAP systematycznie wzrasta. Przy zwiększonej ilości usług oferowanych przez Urząd na platformie ePUAP przewiduje się większą liczbę wniosków składanych tą drogą w 2016 r.

INFORMACJA O URZĘDZIE

Rok 2015 był dwunastym pełnym rokiem działalności Punktu Informacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia w obiekcie pl. Nowy Targ 1-8. W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny urzędu Miejskiego obsłużył około **123 000** klientów – średnio **450** klientów dziennie, w tym około **50** telefonów dziennie, co w skali roku dało około **14 000**. Szczególny wzrost klientów odnotowano w pierwszym kwartale 2015 r. ze względu na wzmożoną ilość składanych ankiet weryfikacyjnych do wniosków mieszkań socjalnych i w trzecim kwartale mieszkań do remontu. W tym okresie pracownicy Punktu Informacyjnego przyjęli około **4 000** ankiet weryfikując jednocześnie ich kompletność i poprawność wypełniania.

TELEINFORMATYCZNE CENTRUM OBSŁUGI MIESZKAŃCA

IŁOŚĆ OBSŁUŻONYCH POŁĄCZEŃ OD MIESZKAŃCÓW

Od początku 2015 r. w sumie obsłużonych zostało **147 914** połączeń telefonicznych, a średnia miesięczna ilość połączeń wyniosła **12 326**.

W 2015 r. TCOM obsługiwał również dodatkowe kampanie informacyjne: w ciągu trwania 2015 r. obsługę zgłoszeń telefonicznych Help Desk – około **13 151** połączeń, w okresie marzec – czerwiec, telefoniczną informację w sprawach rekrutacji do placówek pedagogicznych prowadzoną przez Wydział Edukacji – około **2 246** połączeń, wybory parlamentarne oraz prezydenckie – **5 913** połączeń, Program KAWKA – **179** połączeń, Premium Urbancard – **126** połączeń, WBO – **119** połączeń.

PRZYPORZĄDKOWANIE TEMATÓW ZGŁOSZEŃ POSZCZEGÓLNYM WYDZIAŁOM

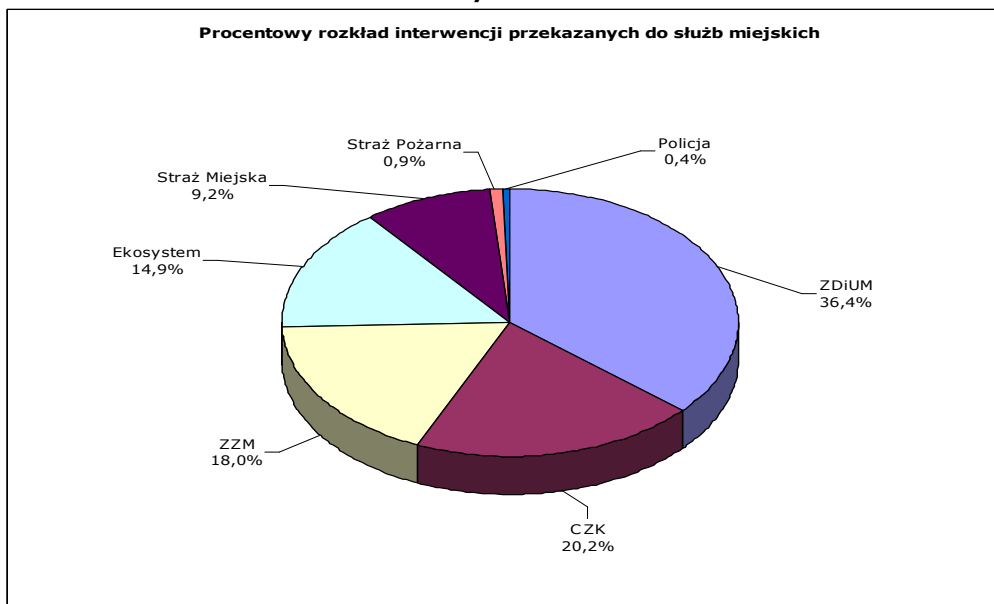
W 2015 r. najczęściej (37,49%) rozmów telefonicznych dotyczyło tematów z zakresu Informacji Ogólnych urzędu (adresów, nr telefonów, godzin przyjęć, numerów kont, opłat, ogólnych informacji miejskich). Kolejnym obszarem tematycznym (34,13%) były sprawy z obszaru WSO. Z zakresu WAB obsłużono (15,33%) tematów rozmów. Rozmów dotyczących spraw z zakresu WED było 3,09%, a WPO 2,35%. Reszta zdiagnozowanych obszarów tematycznych poruszanych w rozmowach z mieszkańcami, w podziale na

poszczególne wydziały, wyniosła ilościowo poniżej procenta, co sumarycznie wskazuje poniższy diagram w pozycji „Pozostałe”.

Dodatkowo 6,17% stanowią połączenia z zakresu Help Desk CUI.

ZGŁOSZENIA PRZEKAZANE DO SŁUŻB / JEDNOSTEK MIEJSKICH

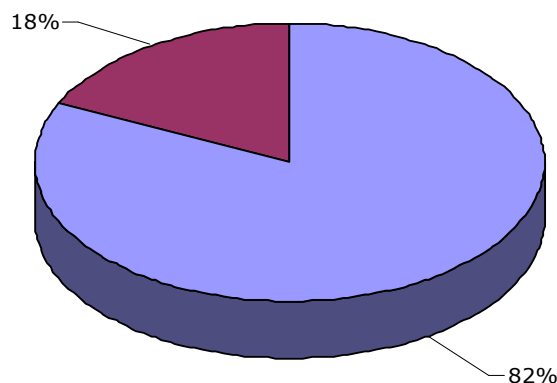

W 2015 r. najwięcej (36,4%) zgłoszonych telefonicznie spraw od mieszkańców dotyczyło obszaru działania ZDiUM, (20,2%) dotyczyło obszaru działania WBiZK (CZK), (18%) dotyczyło obszaru działania ZZM, (14,9%) Ekosystemu.

WSPÓŁCZYNNIK POŁĄCZEŃ OBSŁUŻONYCH PRZEZ I I II LINIĘ

Wśród obsługiwanych w TCOM połączeń telefonicznych 82% zostało zakończonych bez potrzeby przełączenia klienta do ekspertów II linii poszczególnych wydziałów. 18% spraw rozwiązanych zostało przy udziale i pomocy ekspertów II linii wydziałów. Powyższą sytuację obrazuje poniższy diagram.

Współczynnik rozmów telef. obsługowanych przez I i II linię TCOM

■ Połączenia obsługowane w I linii ■ Połączenia obsługowane w II linii

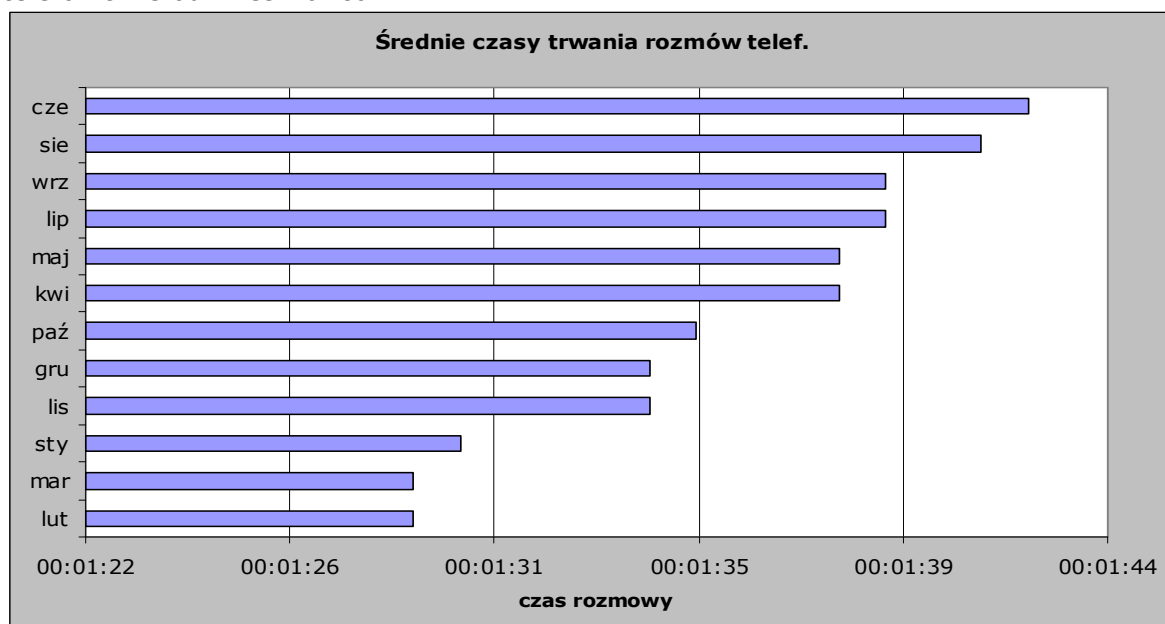
Zmiana parametrów procentowych w stosunku do roku poprzedniego wynika z zatrudnienia w TCOM nowych pracowników oraz prowadzenia akcji informacyjnych z zakresu m.in.: Programu InfoKawka, WBO 2015, PIT 2014, Parku Kulturowego, gdzie ze względu na zakres merytoryczny spraw wymagane jest wsparcie eksperckie.

ŚREDNIE CZASY OBSŁUŻONYCH ROZMÓW TELEFONICZNYCH

Rozkład średnich czasów połączeń w 2015 r. obrazuje poniższy wykres.

Średni czas rozmów w całym 2015 r. to **1 minuta 36 sekund**.

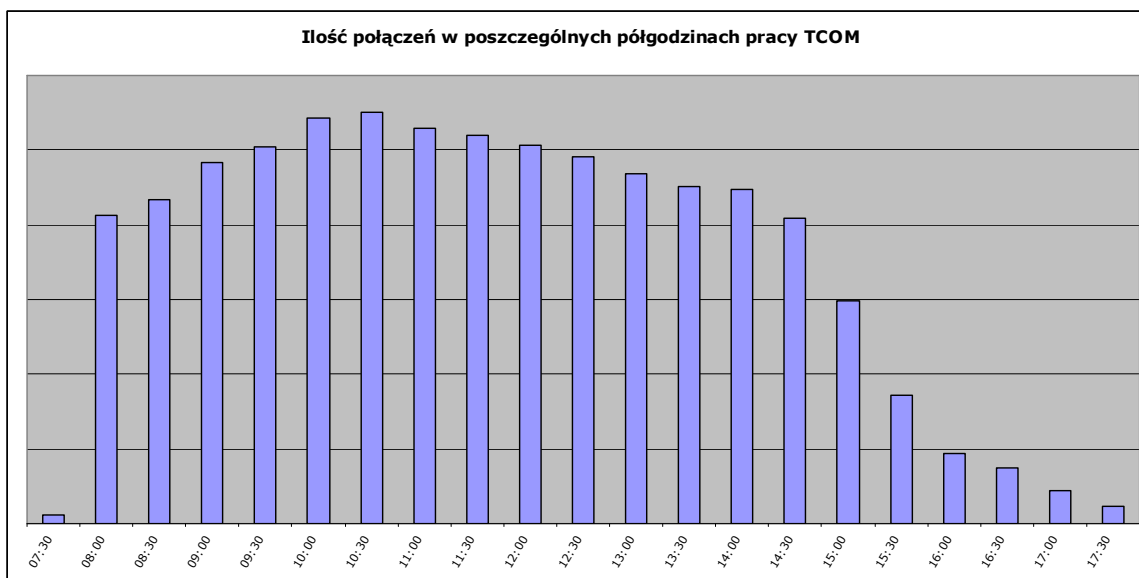
Dzięki na bieżąco prowadzonym analizom ruchu telefonicznego, zapewniona została odpowiednia ilość Konsultantów w poszczególnych godzinach pracy Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańców, w wyniku czego odpowiedziano na wszystkie połączenia telefoniczne od mieszkańców.

PIKI ILOŚCI POŁĄCZEŃ W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE PÓŁGODZINY DNIA PRACY

Poniższy wykres obrazuje rozkład ilości połączeń obsługiwanych przez pracowników TCOM w ciągu dnia ich pracy w rozbiciu na poszczególne półgodziny.

W 2015 r. w przedziale czasu pomiędzy godzinami 8.00 a 14.30 natężenie ruchu wyraźnie było największe. Poza tym przedziałem czasu, ruch dopiero wzrastał (godz. 7.30 – 8.00) lub malał (15.00 – 18.00).

REALIZACJA DODATKOWYCH PROCESÓW OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW W TCOM

W 2015 r. zespół TCOM WOK obsłużył dodatkowe kanały komunikacji elektronicznej:

- **2 225** - sesje chat,
- **256** - formularzy kontaktowych,
- **63** - e-maile.

PLANOWANE DZIAŁANIA NA 2016 R.

W 2016 r. planowane jest zakończenie rozpoczętego na początku 2015 r. projektu wdrożenia platformy mobilnej obsługującej zgłoszenia mieszkańców wraz z rozszerzeniem obecnie funkcjonującego w ramach TCOM WOK systemu CRM, z wybranymi jednostkami miejskimi: ZZM, Straży Miejskiej, MPWiK.

Dodatkowo w 2016 r. rozpoczną się prace nad wdrożeniem Wirtualnego Doradcy Mieszkańca na stronach BIP urzędu, który w zamierzeniu ułatwić ma mieszkańcom wyszukiwanie informacji i procedur urzędowych.

Systematycznie diagnozowane będą także obszary pracy TCOM, w których dokonać można optymalizacji procesów obsługi klienta, tak aby stale podnosić ich jakości oraz poziom satysfakcji mieszkańców miasta.

FUNKCJONOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Realizacją zadań w zakresie Zintegrowanego Systemu Zarządzania kierował Pełnomocnik Prezydenta ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

W okresie od stycznia do marca 2015 r. realizowane były szkolenia dla Audytorów wewnętrznych (doskonalące) Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Szkolenia z zakresu Systemu Zarządzania Jakością oraz Systemu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

zrealizowano w 2 grupach po 2 dni dla 27 osób łącznie. W dwudniowych szkolenia z Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) wzięło udział 30 osób, w podziale na dwie grupy. Natomiast w jednodniowym szkoleniu z Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym uczestniczyło 27 osób (I grupa).

W pierwszym kwartale odbyła się również analiza działań podejmowanych w 2014 r. z uwzględnieniem stopni realizacji zadań, która pozwoliła na wyznaczenie celów i zadań na 2015 r.

W okresie od marca do maja 2015 r. odbyły się audyty wewnętrzne zgodnie z Planem audytów podpisanym przez Prezydenta Wrocławia z dnia 10 marca 2015 r. Audyty zrealizowano pod kątem spełnienia wymagań:

- Normy PN-EN ISO 9001:2009;
- System Ekozarządzania i Audytu (EMAS)
- Normy PN-N 18001:2004;
- Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym.

W czerwcu przeprowadzony został Przegląd środowiskowy - zawierający ocenę stanu formalno-prawnego, przedstawienie aspektów środowiskowych, analizę aktualnych praktyk i działań podejmowanych przez Urząd Miejski Wrocławia.

Urząd po raz kolejny pozytywnie przeszedł weryfikację Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS. Weryfikację przeprowadziła firma zewnętrzna, czego poświadczeniem jest Oświadczenie weryfikatora środowiskowego w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych z 23 czerwca 2015 r.

W wyniku działań prowadzonych w I półroczu, w miesiącach lipiec-październik 2015 r. dokonano aktualizacji dokumentacji systemowej.

W listopadzie 2015 r. odbył się Przegląd Zarządzania, na którym ustalono adekwatność polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów ZSZ oraz działania doskonalące na 2015 r.

Urząd Miejski Wrocławia, po pozytywnym wyniku audytu nadzoru, utrzymał certyfikaty w zakresie:

- Systemów Jakości (PN-EN ISO 9001:2009) i Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (PN-N 18001:2004) – numer rejestracyjny certyfikatu 0198 150 01011
- Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (Wymagania. Wydanie drugie. Warszawa, luty 2010) - numer certyfikatu 1/SA/2013.

Przez cały rok, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, prowadzone były szkolenia dla pracowników zatrudnianych w Urzędzie, praktykantów i stażystów w ramach obowiązkowych szkoleń wstępnych oraz w ramach służby przygotowawczej.

WYBORY I REFERENDA

W dniu 10 maja 2015 r. odbyła się pierwsza a 24 maja 2015 r. druga tura wyborów Prezydenta RP. W dniu 6 września 2015 r. przeprowadzone zostały dwa referenda: krajowe i lokalne. Natomiast w dniu 25 października 2015 r. miały miejsce wybory do Sejmu RP i do Senatu RP.

WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W dniu 10 maja 2015 r. odbyła się pierwsza tura, a w dniu 24 maja 2015 r. druga tura wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z postanowieniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 lutego 2015 r. o zarządzeniu wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wykonano szereg zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem tych wyborów w dniach 10 i 24 maja 2015 r.:

- przygotowano propozycje zmian granic stałych obwodów głosowania,
- przygotowano projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmian w podziale na stałe obwody głosowania,
- przygotowano informację o numerach i granicach stałych obwodów głosowania,
- sporządzono geografie wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 281 obwodów stałych obwodów głosowania oraz dla 25 obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- dokonano aktualizacji spisów wyborców.

W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było w pierwszej turze **503 939** osób, w drugiej turze **515 472** osoby) podczas wyborów Prezydenta RP wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	I tura	II tura	Razem
Dopisano do spisu wyborców	7 453 osób	3 762 osób	11 215
Wykreślono ze spisów wyborców	16 176 osób	8 707 osób	24 883
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	2 665 osób	3 574 osób	6 239
Przyjęto wnioski o dopisanie do spisu wyborców od	8 953 osób	4 003 osób	12 956
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	79 osób	30 osób	109
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	304 osób	164 osób	468

REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWE I LOKALNE

W dniu 6 września 2015 r. zorganizowane zostało głosowanie w referendum ogólnokrajowym oraz referendum lokalnym w istotnych sprawach dla mieszkańców Wrocławia.

W związku z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 czerwca 2015 r. o zarządzeniu ogólnokrajowego referendum oraz Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie przeprowadzenia referendum lokalnego w istotnych sprawach dotyczących mieszkańców Wrocławia w dniu 6 września 2015 r.:

- przygotowano propozycje zmian granic stałych obwodów głosowania,
- przygotowano projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmian w podziale na stałe obwody głosowania,
- przygotowano informację o numerach i granicach stałych obwodów głosowania,
- sporządzono geografie wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów osób uprawnionych do głosowania,
- wydrukowano spisy osób uprawnionych do głosowania dla 281 obwodów stałych obwodów głosowania oraz dla 24 obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- dokonano aktualizacji spisów osób uprawnionych do głosowania.

W ramach aktualizacji spisów osób uprawnionych (w spisie podstawowym umieszczonych było w referendum krajowym **501 432** osoby, w referendum lokalnym **497 901** osób) do udziału w referendum krajowym i lokalnym – wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności w referendum	Krajowym	Lokalnym
Dopisano do spisu wyborców	815 osób	523 osób
Wykreślono ze spisów wyborców	9 022 osób	7 794 osób
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	509 osób	0
Przyjęto wnioski o dopisanie do spisu wyborców od	728 osób	0
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	4 osób	4 osób
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	40 osób	2 osób

WYBORY DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W dniu 25 października 2015 r. zorganizowane zostało głosowanie w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 25 października 2015 r.:

- przygotowano propozycje zmian granic stałych obwodów głosowania,
- przygotowano projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmian w podziale na stałe obwody głosowania,
- przygotowano informację o numerach i granicach stałych obwodów głosowania,
- sporządzono geografie wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 281 obwodów stałych obwodów głosowania oraz dla 25 obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- dokonano aktualizacji spisów wyborców.

W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było **504 451** osób) podczas wyborów parlamentarnych – wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	Liczba osób
Dopisano do spisu wyborców	10 162 osoby
Wykreślono ze spisów wyborców	20 312 osób
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	3 495 osób
Przyjęto wnioski o dopisanie do spisu wyborców od	12 724 osób
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	152 osób
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	375 osób

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Aby jak najściślej wypełniać wymogi ustawy, wymagania użytkowników wewnętrznych i klientów zewnętrznych w sierpniu 2014 r. rozpoczęła się migracja danych Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia na serwery firmy LOGONET Sp. z o.o. z Bydgoszczy. Proces ten zakończył się sukcesem (pełnym przeniesieniem zasobów) w styczniu 2015 r. Od tej pory wszelkie prace informatyczne polegają na udoskonalaniu i dostosowywaniu BIP-u do wymogów prawa i oczekiwań Klientów. Wprowadzane zmiany

widoczne są tak na stronie jak i w panelu administracyjnym służącym do zamieszczania/publikowania informacji na stronach BIP-u.

Uprawnienia do samodzielnej publikacji w BIP-ie posiada aktualnie ok. 50 pracowników Urzędu, zwanych Redaktorami, którzy zostali przeszkoleni i przygotowani do samodzielnej pracy. Są to m.in. pracownicy: Biura ds. Partycypacji Społecznej, Biura Rady Miejskiej, Biura Rozwoju Wrocławia, Wydziału Architektury i Budownictwa, Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Wydziału Środowiska i Rolnictwa, Wydziału Zamówień Publicznych oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

W panelu administracyjnym wprowadzonych zostało kilka znaczących udogodnień, m.in.:

- poprawiony został sposób wgrywania, aktualizowania i porządkowania załączników;
- poprawiony został mechanizm podglądu tworzonych artykułów;
- wprowadzona została możliwość generowania XML-ów każdego artykułu;
- wprowadzona została możliwość wgrywania i kadrowania zdjęć;
- stworzony został specjalny moduł do wprowadzania petycji;
- umożliwiona została publikacja porządków obrad Rady Miejskiej Wrocławia i porządków posiedzeń Komisji RMW bez konieczności korzystania z systemu BIPLO (integracja e-sesji i BIP);
- przygotowany został moduł specjalny do udostępniania w BIP-ie Punktów Użyteczności Publicznej (integracja POI i BIP), który w pełni wykorzystany zostanie w 2016 r.;
- W celu poprawy bezpieczeństwa logach systemowych widoczne są nieudane próby logowania.

Realizując zapisy ustaw:

- na wniosek ABI UMW, na stronie głównej Biuletynu udostępniony został link do Rejestru zbiorów danych osobowych;
- poprawiono strony pod względem ich dostosowania dla osób niepełnosprawnych (WCAG);
- w zakładce „Urząd” powstała specjalna strona pt. „Petycje” zawierająca podstawowe informacje o petycjach, możliwości ich składania, procedurze rozpatrywania oraz listę złożonych petycji (wraz z dedykowaną wyszukiwarką);
- w zakładce „Urząd” powstała strona zawierająca wykaz zgłaszanych zgromadzeń publicznych;
- stworzona została zakładka pt. „Nieodpłatna pomoc prawna” zawierająca informacje o możliwości i sposobach skorzystania z tej formy pomocy; w celu ułatwienia dotarcia do ww. informacji na stronie głównej umieszczony został specjalny baner;
- udostępniony został urzędowy rejestr umów.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom Klientów:

- poprawiono mechanizm wyszukiwarki i wprowadzono możliwość szybkiego przeszukiwania także treści opublikowanych plików zapisanych w popularnych formatach, takich jak: doc, docx, rtf, odf, txt oraz pdf pod warunkiem, że zawierają warstwę tekstową, a nie obrazkową (scan);
- wprowadzono integrację wyszukiwarki BIP z bazą aktów prawnych na podstawowym poziomie;
- dodano kolejne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (WCAG);
- stworzono stronę dla osób głuchoniemych z danymi teleadresowymi do tłumacza języka migowego, filmami informującymi (w języku migowym) w jaki sposób umówić się na wizytę w UMW.

W 2016 r. planowana jest m.in. prezentacja punktów użyteczności publicznej (POI) na stronach BIP oraz udostępnienie usługi Wirtualnego Doradcy Mieszkańca.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy realizuje zadania zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704 ze zm.), Zarządzeniem nr 900/07 Prezydenta Wrocławia w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia (ze zm.) oraz założenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania i wymogi normy PN-N-18001.

W 2015 r. Zespół podejmował szereg działań w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi wymogami oraz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Podejmowane działania mają w szczególności na celu zapobieganie wypadkom przy pracy i schorzeniom mogącym wiązać się z wykonywaną pracą. Poniżej zostały wymienione istotne działania w poszczególnych obszarach oraz stwierdzony stan bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ilości realizowanych postępowań i zadań w zakresie wybranych zagadnień

Rodzaj sprawy	2015 r.	2014 r.
Wypadki przy pracy i zrównane z wypadkami przy pracy	14	17 w tym 2 nieuznane
Zdarzenia potencjalnie wypadkowe	13	24
Postępowania ws. wypadków w drodze do pracy i z pracy	24	19 w tym 1 nieuznany
Opiniowanie wniosków ws. odzież, obuwiu robocze, środki ochrony indywidualnej	10	26
Weryfikacja dot. stanowisk pracy kobiet w ciąży i pracowników niepełnosprawnych	42	30
Instrukcje stanowiskowe bhp i instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	4 w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego Wrocławia	10
Ocena ryzyka zawodowego	4	6
Opracowanie, aktualizacja procedur i Zarządzeń Prezydenta.	5 w tym opracowanie dla WOU procedury postępowania w razie ataku terrorystycznego	1
Przeszkolono w zakresie instruktażu ogólnego bhp	342	340
Opracowanie lub aktualizacja broszur bhp	2	2
Udział i przeglądy obiektów w ramach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy	10	10
Ocena komputerowych stanowisk pracy (ilość wydziałów/biur)	7	0

WYPADKI PRZY PRACY, WYPADKI W DRODZE DO I Z PRACY, ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

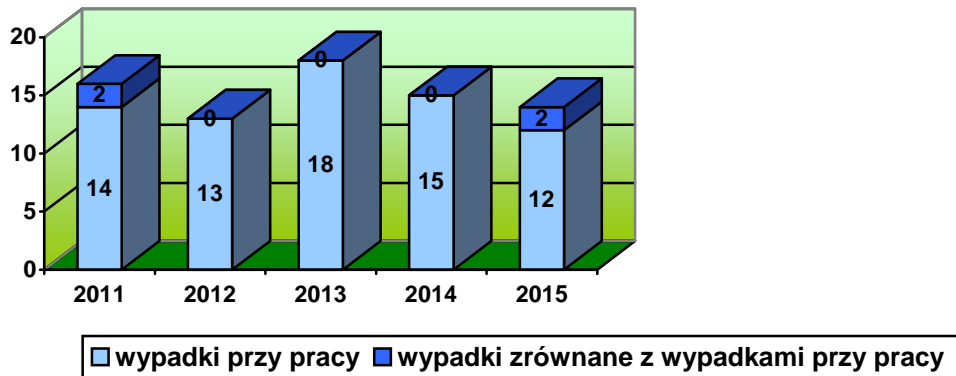
- Zakończono postępowania w sprawie 14 zdarzeń zgłoszonych i zakwalifikowanych jako: 12 - wypadki przy pracy, 2 - wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej).

W ramach prowadzonych ustaleń nie stwierdzono wypadków zbiorowych (co najmniej 2 osoby poszkodowane w jednym czasie) oraz aby skutkami były urazy ciężkie lub śmiertelne. Skutkami wypadków były lekkie urazy. Najczęściej występująca przyczyną

zdarzeń wypadkowych było niezachowanie wystarczającej uwagi przez poszkodowanego pracownika.

Do 1 zdarzenia wypadkowego przyczyniły się techniczne warunki pracy, tj. incydentalny przypadek wypadnięcia okna z górnego mocowania podczas otwierania i uderzenie pracownika. W związku ze zdarzeniem wskazano administratorom obiektów środki profilaktyczne w postaci sprawdzenia mocowań podobnych mechanizmów okien w Urzędzie.

Poniższy wykres obrazuje ilość pracowników Urzędu poszkodowanych w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej), w kolejnych latach

- Zakończono postępowania dot. 24 zgłoszeń wypadków w drodze z pracy do domu bądź z domu do pracy, które również zostały odpowiednio zakwalifikowane. Wszystkie zdarzenia, miały wyłącznie znamiona wypadków lekkich, przeważnie powodujących czasową niezdolność do pracy. Podjęto działania w sprawie 13 zgłoszeń zdarzeń kwalifikowanych jako potencjalnie wypadkowe, gdzie zaistniały symptomy wypadku przy pracy lecz pracownicy nie doznali urazów lub wystąpiły okoliczności zagrożenia wypadkami i ich następstwami.

CHOROBY ZAWODOWE

Na bieżąco współpracowano z lekarzem medycyny pracy w zakresie stosowania profilaktyki i zapobiegania schorzeniom związanym z warunkami środowiska pracy, podczas:

- przeglądów stanowisk pracy w ramach komisji bhp,
- omawiania kart ocen ryzyka zawodowego,
- konsultacji dotyczących indywidualnych stanowisk pracy.

Opracowano ankietę za pomocą której zaplanowano w latach 2015-2017 przeprowadzić ocenę wszystkich stanowisk komputerowych w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Ankietę w 2015 r. przesłano do części komórek organizacyjnych i po wypełnieniu przez pracowników, podejmowano działania zmierzające do wyeliminowania zawartych uwag. Przyjęta forma ankiety i informacje w niej zawarte, uwzględniają optymalizowanie działań na rzecz doskonalenia stanu bhp, w aspektach:

- spełnienia wymagań prawnych,
- świadomości pracowników,
- zaangażowania pracowników,
- umiejętności prawidłowego postępowania i komunikacji w zakresie właściwego wyposażenia indywidualnego stanowiska pracy oraz organizacji pracy,
- bieżącego nadzoru nad warunkami pracy na stanowisku komputerowym (narzędzie).

Dokonano zmian dotyczących optymalizacji względem aktualnych potrzeb i aktualizacji broszury: „BHP na co dzień”. W tym zakresie konsultowano się z koordynatorami Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Broszura

dostępna jest stale dla wszystkich pracowników w zasobach sieciowych, w lokalizacji „M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP\Publikacje, porady” i m.in. przekazywana jest nowozatrudnianym osobom. Broszura wskazuje podstawowe informacje z zakresu bhp oraz dostęp do osób i dokumentów szczegółowych związanych z utrzymaniem właściwego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opracowując broszury, w treści ujmowane są powiązania z inną dokumentacją niezbędną lub pomocną w zakresie bhp.

Dokonano zmian dotyczących optymalizacji względem aktualnych potrzeb i aktualizacji broszury: „Higiena pracy”, informującej o higienie pracy przy komputerze. Broszura dostępna jest obecnie w zasobach sieciowych M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP\Publikacje, porady – plik: „Higiena pracy”. Broszura rozsyłana jest do pracowników wraz z ankietą oceny stanowisk komputerowych.

Na przestrzeni 2015 r. chorób zawodowych nie stwierdzono. Zespół ds. BHP podejmował niezbędne czynności mające na celu ustalenia warunków pracy byłych pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, w związku ze zwróceniem się przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu, w sprawach 2 przypadków podejrzeń choroby zawodowej,

SZKOLENIA Z ZAKRESU BHP

- Pracownicy Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przeprowadzili szkolenia wstępne ogólne dla 342 osób (pracowników, stażystów, praktykantów), co jest ilością zbliżoną do skierowanych na takie szkolenia w poprzednim, 2014 r. (340 osób).
- Prowadzono bieżącą współpracę z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr, dotyczącą m.in. wyznaczania osób na właściwe ze względu na zajmowane stanowisko pracy, obowiązkowe szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Przekazywano bieżące materiały i informacje z zakresu BHP, dotyczące specyfiki Urzędu Miejskiego Wrocławia, do wykorzystania podczas szkoleń okresowych.
- Opracowano i przekazano do Wydziału Prawnego treść nowego Zarządzenia Prezydenta ws. szkolenia pracowników Urzędu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- W ramach doskonalenia z zakresu szkoleń okresowych, wystosowaniu do części pracowników ankiety oceniające wykładców, warunki i sposób prowadzenia zajęć przez Ośrodek Szkolenia ZNYK&WYDRA BHP. Na podstawie ankiet stwierdzono, że szkolenia ogólnie oceniane są przez uczestników bardzo dobrze.
- Na bieżąco uaktualniano w lokalizacji sieciowej M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP, dostępne dla pracowników materiały.

SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

- Udzielano porad i zaleceń związanych z organizacją nowych stanowisk pracy.
- We współpracy z Wydziałem Obsługi Urzędu podejmowano działania przez pracownika Zespołu ds. BHP o przystosowanie stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, które były nowotworzone bądź reorganizowane w Urzędzie. Przeprowadzano przeglądy w tym zakresie.
- Udzielano konsultacji i przeprowadzano przeglądy obiektów UMW związanych ze spotkaniami komisji bhp, która zbierając się okresowo, omawiała na bieżąco środki profilaktyczne. W ramach tych działań nie stwierdzono istotnych uchybień lub zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie
- Udzielano szeregu informacji i porad dla wydziałów Urzędu, pracowników i jednostek gminnych.
- Opiniowano wnioski dyrektorów wydziałów o przyznanie odzieży i obuwia roboczego dla pracowników Urzędu.
- Na ogólnodostępnej w Urzędzie lokalizacji sieciowej: M:\BHP_EMAS_instrukcje\BHP, udostępniane są i aktualizowane istotne i bieżące informacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (instrukcje, oceny ryzyka zawodowego, programy

- szkoleń dla kadry kierowniczej Urzędu, informacje dotyczące organizacji udzielania pierwszej pomocy itp.), wspomagające pracę kierownictwa.
- Współpracowano z lekarzem medycyny pracy, prowadząc również ustalenia z zakresu wydawanych zaleceń dot. organizacji stanowisk pracy.
 - Prowadzono czynności związane z pisemną korespondencją, w tym elektroniczną, jaka wpływała do Zespołu.
 - Opracowano instrukcje stanowiskowe bhp:
 - we współpracy z Wydziałem Obsługi Urzędu, dotyczące: użytkowania drabin i podestów, użytkowania szlifierki dwutarczowej;
 - we współpracy z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, dotyczącą prac na wysokości;
 - zaktualizowano instrukcję dotyczącą postępowania w razie wypadku przy pracy lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego.
 - Zaktualizowano karty ocen ryzyka zawodowego, a w szczególności:
 - stanowiska pracy pracownika administracyjno – biurowego,
 - stanowiska pracy referenta – dostarczyciela przesyłek urzędowych,
 - stanowiska pracy konserwatora budynków,
 - stanowiska pracy pracownika wykonującego pracę na wysokości.
 - Opracowano, we współpracy z Wydziałem Obsługi Urzędu oraz Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, a następnie wdrożono nową formę instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, tj. jednolita instrukcja dla wszystkich obiektów, z załącznikami odpowiednio uwzględniającymi ich specyfikę (m.in. plany ewakuacji z uwzględnieniem rozmieszczenia elementów p.poż). Takie rozwiązanie ma na celu ułatwienie posługiwania się dokumentem, w tym w przypadku przenoszenia pracowników pomiędzy obiektami (instruktaże stanowiskowe). Instrukcja została rozpropagowana przez Zespół ds. BHP w Urzędzie Miejskim Wrocławia i jest ogólnie dostępna w zasobach sieciowych, w lokalizacji: „M:\BHP_EMAS_Instrukcje\Instrukcje_ppoz_i_podczas_awarii\Instrukcje ppoż”.
- Z ww. instrukcją wraz z odpowiednim załącznikiem, zapoznany musi być każdy pracownik Urzędu, za pisemnym potwierdzeniem.

W RAMACH ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Pracownicy Zespołu ds. BHP, po odbyciu szkoleń dla audytorów wewnętrznych brali czynny udział w audytach wewnętrznych oraz zewnętrznych, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW, co przyczyniało się również do poprawy stanu bhp w Urzędzie. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania przeprowadzono audyty wewnętrzne obejmujące wymagania Polskiej Normy 18001 m.in. w zakresie:

- komunikowania się w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- postępowania w związku z wypadkiem przy pracy lub zdarzeniem potencjalnie wypadkowym,
- monitorowania bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- zarządzania oceną ryzyka zawodowego.

W trakcie przeprowadzonych audytów nie stwierdzono zaniedbań lub nieprawidłowości mających istotny wpływ na bezpieczeństwo lub higienę pracy. Procesy przebiegają zgodnie z opisanymi procedurami. Audytorzy wewnętrzni podczas przeglądu procesu wnosili własne propozycje zmian mogące mieć wpływ na doskonalenie systemu, w tym stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Przeprowadzony audyt zewnętrzny w komórce bhp potwierdził właściwość prowadzonych przez Zespół ds. BHP działań i spełnienie wymagań systemu.

Zespół BHP brał bezpośredni udział w aktualizacji obowiązujących w Urzędzie procedur związanych wynikających w szczególności z Polskiej Normy 18001. Uczestniczono w organizowanych przez Urząd spotkaniach i szkoleniach dotyczących Zintegrowanego Systemu Zarządzania, mających na celu m.in. doskonalenie zarządzania w zakresie BHP.

Szczególnie istotne zadania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, na bieżąco realizowane:

- profilaktyka – reagowanie na zagrożenia i zapobieganie występowaniu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, współpraca z lekarzem medycyny pracy,
- postępowania w związku ze zgłoszonymi wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze z domu do pracy i z pracy do domu – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy (Dz. U. Nr 105, poz. 870), i odpowiednio zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 924),
- realizacja procesu szkoleń z zakresu BHP (w porozumieniu z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr) – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.),
- analiza i ocena ryzyka zawodowego pracowników Urzędu – zgodnie z Kodeksem pracy,
- wypełnianie zadań związanych z udziałem w Komisji BHP, m.in. dokonującej przeglądów budynków i stanowisk pracy w Urzędzie - zgodnie z Kodeksem pracy.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy powołana zarządzeniem nr K/54/09 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2009 r. ze zm., w 2015 r. zebrała się na 10 posiedzeniach, realizując cele wyznaczone w Planie spotkań na 2015 r. Komisja m.in. wskazywała zgłaszane przez pracowników i stwierdzone podczas przeglądów, potrzeby dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach Urzędu i bezpośrednio na stanowiskach pracy. Podczas spotkań i przeglądów uświadamiano pracowników w ich prawach i obowiązkach. W ramach działań Komisja miała na uwadze identyfikację ewentualnych zmian które wymagałyby aktualizacji „Karty oceny ryzyka zawodowego”. Wskazywano ewentualne potencjalne zagrożenia oraz sposoby im zapobiegania. Zwracano uwagę na organizację i wyposażenie stanowisk pracy, pomieszczeń, stan klatek schodowych, korytarzy obiektów w których wykonują obowiązki służbowe pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zwracano się do administratorów obiektów o informacje dotyczące sprawności instalacji elektrycznych, odgromowych, dymowych. Formułowano zalecenia i przypominano o zasadach wyposażania w zakresie apteczek pierwszej pomocy, zabezpieczania wszelkiego rodzaju przewodów przebiegających w pomieszczeniach pracy, oznakowania i wyposażania miejsc gdzie może występować zwiększone ryzyko wypadku, wskazywano propozycje ewentualnych modernizacji. Interweniowano w tych miejscach, gdzie pracownicy zgłaszali problemy Oddziałowym Społecznym Inspektorom Pracy lub bezpośrednio członkom Komisji BHP.

Realizacja szeregu wydanych przez Komisję zaleceń, przyczynia się do stałej poprawy warunków pracy pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, wpływa na zmniejszenie ilości występujących wypadków przy pracy oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa zachorowań na choroby zawodowe. Komisja BHP poprzez swoje działania, uwzględnia również odpowiednie przyczynianie się do jak najlepszego wizerunku urzędu i urzędnika, dla klientów zewnętrznych.

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Aby jak najściślej wypełniać wymogi ustawy, wymagania użytkowników wewnętrznych i klientów zewnętrznych w sierpniu 2014 r. rozpoczęła się migracja danych Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia na serwery firmy LOGONET Sp. z o.o. z Bydgoszczy. Proces ten zakończył się sukcesem (pełnym przeniesieniem zasobów) w styczniu 2015 r. Od tej pory wszelkie prace informatyczne polegają na udoskonalaniu

i dostosowywaniu BIP-u do wymogów prawa i oczekiwań Klientów. Wprowadzane zmiany widoczne są tak na stronie jak i w panelu administracyjnym służącym do zamieszczania/publikowania informacji na stronach BIP-u.

Uprawnienia do samodzielnej publikacji w BIP-ie posiada aktualnie ok. 50 pracowników Urzędu, zwanych Redaktorami, którzy zostali przeszkoleni i przygotowani do samodzielnej pracy. Są to m.in. pracownicy: Biura ds. Partycypacji Społecznej, Biura Rady Miejskiej, Biura Rozwoju Wrocławia, Wydziału Architektury i Budownictwa, Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Wydziału Środowiska i Rolnictwa, Wydziału Zamówień Publicznych oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

W panelu administracyjnym wprowadzonych zostało kilka znaczących udogodnień, m.in.:

- poprawiony został sposób wgrywania, aktualizowania i porządkowania załączników;
- poprawiony został mechanizm podglądu tworzonych artykułów;
- wprowadzona została możliwość generowania XML-ów każdego artykułu;
- wprowadzona została możliwość wgrywania i kadrowania zdjęć;
- stworzony został specjalny moduł do wprowadzania petycji;
- umożliwiona została publikacja porządków obrad Rady Miejskiej Wrocławia i porządków posiedzeń Komisji RMW bez konieczności korzystania z systemu BIPLO (integracja e-sesji i BIP);
- przygotowany został moduł specjalny do udostępniania w BIP-ie Punktów Użyteczności Publicznej (integracja POI i BIP), który w pełni wykorzystany zostanie w 2016 r.;
- W celu poprawy bezpieczeństwa logach systemowych widoczne są nieudane próby logowania.

Realizując zapisy ustaw:

- na wniosek ABI UMW, na stronie głównej Biuletynu udostępniony został link do Rejestru zbiorów danych osobowych;
- poprawiono strony pod względem ich dostosowania dla osób niepełnosprawnych (WCAG);
- w zakładce „Urząd” powstała specjalna strona pt. „Petycje” zawierająca podstawowe informacje o petycjach, możliwości ich składania, procedurze rozpatrywania oraz listę złożonych petycji (wraz z dedykowaną wyszukiwarką);
- w zakładce „Urząd” powstała strona zawierająca wykaz zgłaszanych zgromadzeń publicznych;
- stworzona została zakładka pt. „Nieodpłatna pomoc prawna” zawierająca informacje o możliwości i sposobach skorzystania z tej formy pomocy; w celu ułatwienia dotarcia do ww. informacji na stronie głównej umieszczony został specjalny baner;
- udostępniony został urzędowy rejestr umów.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom Klientów:

- poprawiono mechanizm wyszukiwarki i wprowadzono możliwość szybkiego przeszukiwania także treści opublikowanych plików zapisanych w popularnych formatach, takich jak: doc, docx, rtf, odf, txt oraz pdf pod warunkiem, że zawierają warstwę tekstową, a nie obrazkową (scan);
- wprowadzono integrację wyszukiwarki BIP z bazą aktów prawnych na podstawowym poziomie;
- dodano kolejne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (WCAG);
- stworzono stronę dla osób głuchoniemych z danymi teleadresowymi do tłumacza języka migowego, filmami informującymi (w języku migowym) w jaki sposób umówić się na wizytę w UMW.

W 2016 r. planowana jest m.in. prezentacja punktów użyteczności publicznej (POI) na stronach BIP oraz udostępnienie usługi Wirtualnego Doradcy Mieszkańca.

PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU PODWYŻSZENIE JAKOŚCI OBSŁUGI KLIENTÓW ORAZ USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU

Wydział Obsługi Urzędu realizując zadania regulaminowe w 2015 r. podejmował działania w oparciu o wcześniej wyznaczone cele, takie jak:

- utrzymanie infrastruktury Urzędu Miejskiego Wrocławia i zasobów w stanie gwarantującym możliwie jak najlepsze i terminowe realizowanie zadań przez wszystkie komórki i biura pozostające w strukturze Urzędu,
- podwyższanie standardów obsługi klienta wewnętrznego i zewnętrznego,
- optymalizacja kosztów zakupów na potrzeby klienta wewnętrznego.

REMONTY I INWESTYCJE

Wykonując obowiązki zarządcy, administrowano 14 obiektami Urzędu Miejskiego o zróżnicowanym stanie technicznym.

Na bieżące remonty tych nieruchomości wydatkowano w 2015 r. kwotę **1 312 725 zł**.

Najpilniejszym zadaniem remontowym było zabezpieczenie pomieszczeń przyziemia w wyremontowanym i odrestaurowanym budynku przy pl. Nowy Targ 1-8 przed zalewaniem wód opadowych, gdzie wykonano odwodnienie liniowe i remont komory studziennej.

Kolejnym istotnym działaniem z uwagi na wagę zadań realizowanych przez Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy, był remont układu zasilania urządzeń elektrycznych w Centrum Zarządzania Kryzysowego w obiekcie przy ul. Strzegomskiej 148. W wyniku wykonanego remontu uzyskano większą stabilność zasilania Centrum, zminimalizowano także możliwość wystąpienia awarii, jak i skutków w razie jej wystąpienia.

W okresie objętym sprawozdaniem, Wydział wykonał również prace remontowe poprawiające komfort pracy, estetykę budynków i zabezpieczenie zasobów na składowanie dokumentacji wytwarzanej przez Wydziały i Biura. Do nich możemy zaliczyć:

- wymianę stolarki okiennej i okien dachowych w obiekcie przy Sukiennicach 10,
- remont klatki schodowej przy ul. Świdnickiej 53 wraz z adaptacją powierzchni na składowanie dokumentacji archiwalnej,
- odrestaurowanie drzwi wejściowych głównych do obiektu przy pl. Nowy Targ 1-8.

Następną grupę prac stanowiły remonty dostosowujące pomieszczenia i infrastrukturę do aktualnie obowiązujących norm i wymagań w budynkach użyteczności publicznej. Były to:

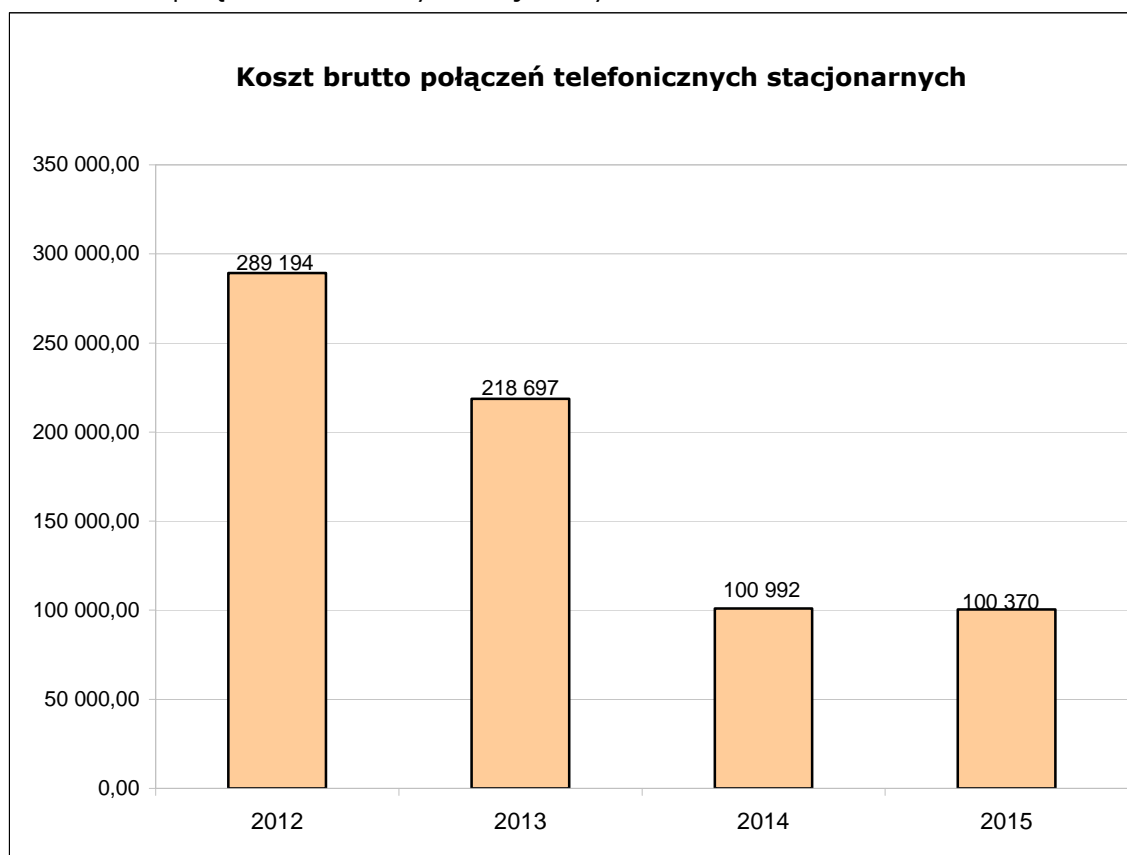
- remont pomieszczeń sanitarnych wraz z przystosowaniem ich do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wymiana instalacji elektrycznej, cyrkulacji instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji wywiewnej,
- remont pomieszczeń przyziemia i zorganizowanie w pomieszczeniach Archiwum Zakładowego zlokalizowanego przy pl. Nowy Targ 1-8 czytelnicy dla klientów zewnętrznych. Wydzielenie czytelnicy z odrębnym wejściem zapewniło standard bezpieczeństwa zasobu archiwalnego oraz poprawiło komfort obsługi klienta. Pomieszczenie to zostało wyposażone w trzy niezależne stanowiska pracy oraz sprzęt kopiujący umożliwiający klientowi wykonanie na miejscu kopii udostępnionych dokumentów.

W związku z nałożeniem na Gminę obowiązku uruchomienia punktów bezpłatnej pomocy prawnej, wyremontowano i wyposażono 7 lokali przekazanych z zasobu komunalnego przez jednostki organizacyjne Gminy, co pozwoliło na terminowe uruchomienie bezpłatnych porad prawnych.

LOGISTYKA

W 2015 r. podjęto działania zapewniające lepsze warunki komunikacji teleinformatycznej w ramach telefonii komórkowej. Uruchomiono nowe standardy bezprzewodowego dostępu do internetu, połączeń głosowych wychodzących oraz przychodzących telefonii stacjonarnej na telefonię komórkową. Wdrożony i utrzymywany stały monitoring ilości połączeń i zastosowany system obciążeń pracowników za prywatne rozmowy telefoniczne skutkowało w 2015 r. dalszą tendencją spadku kosztów rozmów telefonicznych telefonii stacjonarnej.

Koszt brutto połączeń telefonicznych stacjonarnych

W wyniku zawartej we wrześniu 2015 r. umowy na świadczenie usług telefonii komórkowej zapewniono nową jakość komunikacji nie tylko dla pracowników Urzędu ale i dla innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław. Uzyskano dodatkowo efekt obniżenia kosztów związanych z telefonią komórkową. Ocena wysokości obniżenia wydatków w tym zakresie będzie możliwa w 2016 r. tj. po okresie rocznego obowiązywania umowy.

W celu poprawy jakości jak i szybkości kserowanych dokumentów dla klientów wewnętrznych, po analizie potrzeb poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie urządzeń kserograficznych, zakupiono 6 nowych kserokopiarek cyfrowych.

W 2015 r. podjęto działania mające na celu stabilizację kosztów utrzymania stanowiska pracy na poziomie porównywalnym z lat ubiegłych. Pomimo podjętych czynności polegających na bieżącej analizie zgłoszeń i ich weryfikacji, średnioroczny koszt utrzymania 1 stanowiska pracy wzrósł w stosunku do 2014 r. o kwotę 248 zł.

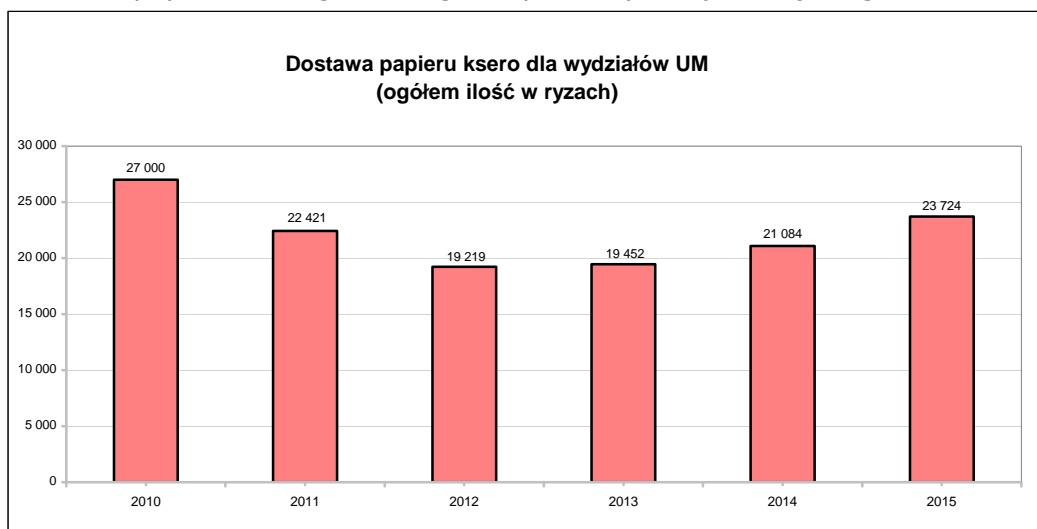
Średnioroczny koszt 1 stanowiska pracy

Rok	Koszt utrzymania 1 stanowiska pracy bez kosztów osobowych (zł brutto)
2013	2 206
2014	2 153
2015	2 401

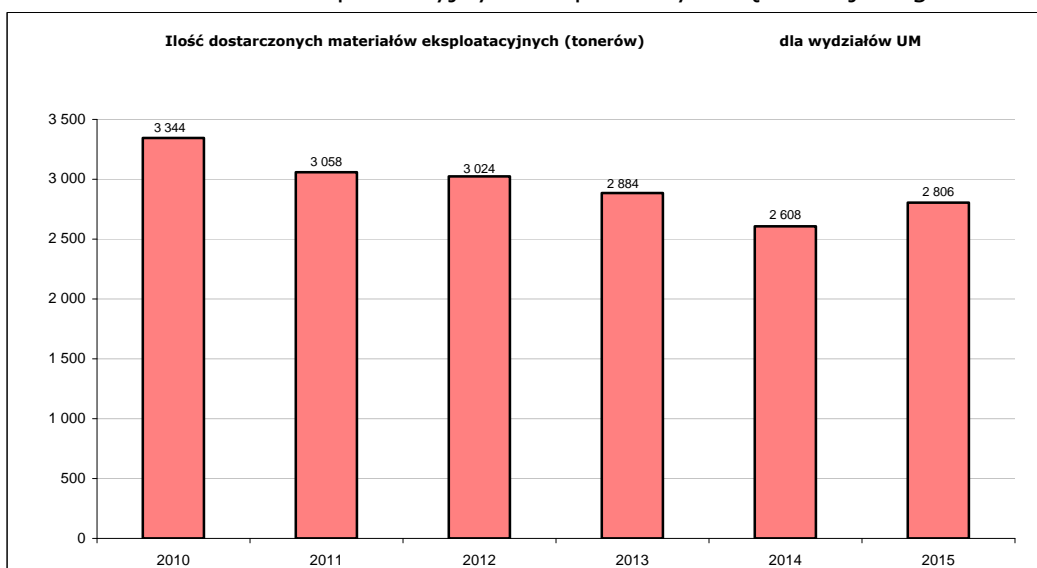
Podstawowymi czynnikami wpływającymi na koszt utrzymania stanowiska pracy były wydatki związane z zakupem materiałów eksploatacyjnych oraz papieru kserograficznego.

W 2015 r. odnotowano 12% wzrost zużycia papieru kserograficznego w stosunku do 2014 r. Analiza struktury jego dostaw wykazała, że wzrost był proporcjonalny do wzrostu ilości wykonywanych zadań. Dodatkowo progres ten wynikał z konieczności przygotowania dokumentacji wyborczej i związanej z organizacją referendum krajowym i lokalnym.

Dostawa papieru kserograficznego na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia

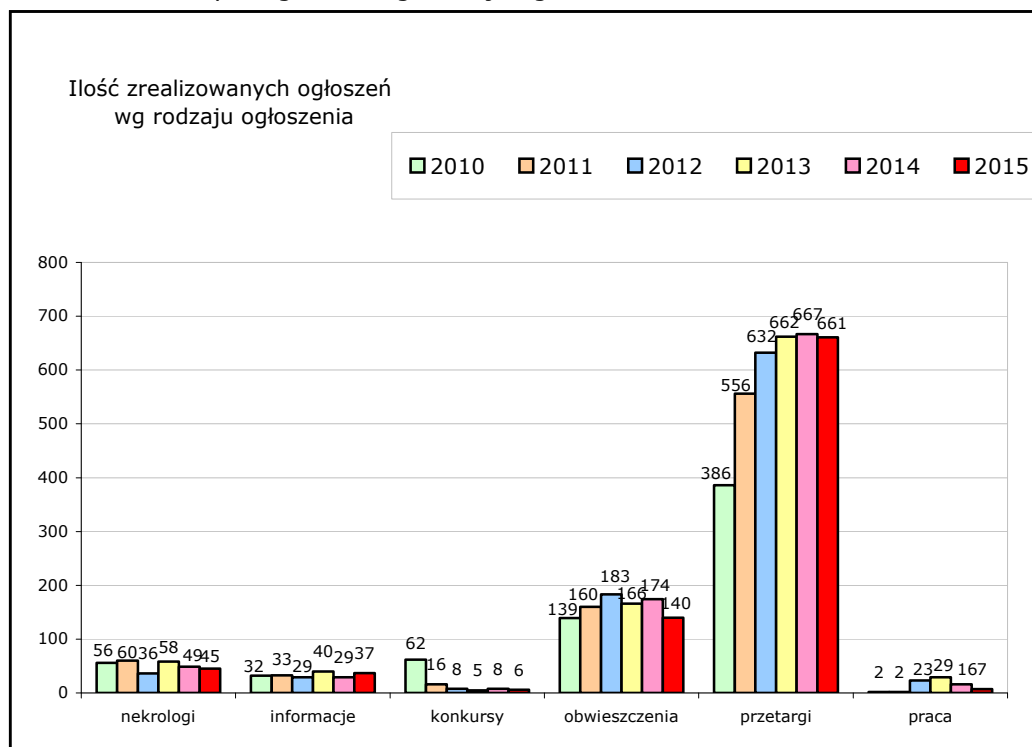
Dostawa materiałów eksploatacyjnych na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia

Ponadto działania logistyczne koncentrowały się na realizacji bieżących potrzeb komórek organizacyjnych w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania Urzędu Miejskiego z zakresu:

- zaopatrzenia w artykuły piśmiennie – biurowe, książki, bilety komunikacji miejskiej, artykuły spożywcze, materiały konserwatorskie, środki czystości, wyposażenie budynków i inne drobne zakupy artykułów na potrzeby bieżące wydziałów Urzędu,
- zamieszczania ogłoszeń Urzędu Miejskiego w prasie codziennej o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnokrajowym oraz na portalach internetowych.

Ilość zrealizowanych ogłoszeń wg rodzaju ogłoszenia

TRANSPORT

W 2015 r. kontynuowano prace również nad optymalizacją zapewnienia usług transportowych. Na podstawie analizy stanu technicznego posiadanej floty, kosztów utrzymania pojazdów oraz kosztów osobowych podjęto działania zarządcze polegające na zmniejszeniu ilości środków transportowych oraz zmniejszeniu ilości etatów.

Oszczędności w zakresie zakupu paliwa oraz serwisowania samochodów

Rok	Koszt zakupu paliwa (zł brutto)	Koszt serwisowania samochodów (zł brutto)
2014	384 228,14	157 720,19
2015	276 680,99	123 433,61

UBEZPIECZENIA

W 2015 r. Wydział kontynuował program ubezpieczenia jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław rozpoczęty w 2014 r.

W związku z zawarciem nowych polis, gwarantujących ochronę ubezpieczeniową w 2015 r., Wydział podjął działania informacyjne, mające na celu przybliżenie ubezpieczonym jednostkom przedmiotu, zakresu, warunków ubezpieczenia oraz obowiązujących procedur.

W kwietniu 2015 r. w celu podwyższenia jakości i usprawnienia obsługi jednostek, rozpoczęła działanie aplikacja internetowa mAuto, służąca do szybkiego zgłaszania szkód komunikacyjnych. Aplikacja pozwala użytkownikom na dokonywanie zgłoszeń z każdego możliwego urządzenia stacjonarnego lub mobilnego, które posiada dostęp do Internetu. Wdrożone narzędzie jest kompatybilne z funkcjonującą już platformą IMS, która służy jednostkom do zgłaszania szkód z ubezpieczeń majątkowych i odpowiedzialności cywilnej.

W celu przygotowania optymalnego programu ubezpieczenia na lata 2016-2017, prowadzono działania mające na celu pozyskanie jak największej liczby informacji od jednostek dotyczących przede wszystkim: stanów technicznych nieruchomości, realizowanych zadań oraz inwestycji planowanych do realizacji w latach trwania programu ubezpieczenia.

Zebrane dane posłużyły do opracowania programu, który przewidywał:

- zwiększenie oczekiwanego zakresu ochrony poprzez włączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkody wynikające z błędnej obsługi urządzeń mechanicznych oraz szkód w transporcie, a także poprzez zwiększenie kwoty limitu odpowiedzialności ubezpieczyciela za zdarzenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej w związku z zarządzaniem drogami,
- obniżenie udziałów własnych w szkodach osobowych i rzeczowych w związku z zarządzaniem infrastrukturą miejską i zadaniem utrzymania porządku w Gminie,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa nieruchomości pozostających w trwałym zarządzie jednostek oświaty oraz nieruchomości wchodzących w skład zasobu komunalnego Gminy poprzez ubezpieczenie tego majątku w wartościach odtworzeniowych, gwarantujących możliwość odbudowy mienia w przypadku wystąpienia szkody całkowitej np. na skutek pożaru lub powodzi,
- wprowadzenie korzystniejszych finansowo dla Gminy mechanizmów rozliczenia: składki należnej ubezpieczycielowi w związku ze wzrostem majątku, który pozwolił na obniżenie kosztów o 50% oraz rozliczenia składki w związku z automatycznym objęciem ochroną nowonabywanego mienia, który pozwolił na obniżenie kosztów o 15%,
- wdrożenie systemu uproszczonej likwidacji szkód, usprawniającej współpracę pomiędzy jednostką a ubezpieczycielem i skrócenie procesu uzyskania odszkodowania.

Propozycje zmian programowych zostały przedstawione kierownikom ubezpieczonych jednostek na odbytych spotkaniach i uzyskały ich akceptację. Jednocześnie zostały one również przyjęte przez podmioty świadczące usługi ubezpieczeniowe, co znalazło odzwierciedlenie w złożonych w postępowaniu ofertach i będzie realizowane w latach 2016-2017.

W połowie roku została przeprowadzona coroczna aktualizacja mienia zgłaszanego przez jednostki do ubezpieczenia.

Zrealizowana została umowa ubezpieczenia członków oraz wolontariuszy biorących udział w międzynarodowej konferencji Wrocław Global Forum odbywającej się w dniach od 11 do 13 czerwca 2015 r.

Ponadto w I połowie 2015 r., włączono do ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązującego programu majątek Narodowego Forum Muzyki, którego wartość wyniosła ponad 380 mln zł. oraz sfinalizowano kwestie ubezpieczenia urządzeń zlokalizowanych w Centrum Zarządzania Ruchem i Transportem Publicznym oraz elementów służących do obsługi Inteligentnego Systemu Transportu o wartości około 13 mln zł.

W ciągu 2015 r. odnowiono i zrealizowano umowy ubezpieczeniowe w przedmiocie: ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na rzecz członków czterech Ochotniczych Straży Pożarnych, ubezpieczenia kosztów leczenia oraz nzw podczas zagranicznych podróży służbowych, ubezpieczenia nzw wolontariuszy, praktykantów i stażystów, świadczących prace na rzecz Gminy Wrocław.

Dodatkowo przy wykorzystaniu polisy ubezpieczenia wystaw, zapewniona została ochrona 52 imprez kulturalnych.

W 2016 r. planowana jest, przy współpracy z brokerem ubezpieczeniowym, analiza produktów oferowanych na rynku ubezpieczeniowym w zakresie ubezpieczenia infrastruktury mostowej i obiektów inżynierskich.

PRZEJMOWANIE MASY SPADKOWEJ

W ramach działań Koordynatora ds. koordynacji postępowań przy przejmowaniu masy spadkowej, w 2015 r. z **75** prowadzonych spraw **16** postępowań zostało zakończonych spisem inwentarza.

Dwa lokale mieszkalne zostały sprzedane, tj.:

- przy ul. Żmigrodzkiej 28/3 za kwotę **202 000 zł**,
- przy ul. Skłodowskiej-Curie 15/58 za kwotę **190 000 zł**;

Pozostałe przychody związane m.in. ze sprzedażą majątku ruchomego, wpłaconych wkładów mieszkaniowych, depozytów, kont bankowych, lokat, wyniosły **304 940,95 zł**;

Łączna wartość przychodów w 2015 r. – **696 940,95 zł**.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W ramach regulaminowej działalności w 2015 r. Wydział Zamówień Publicznych **zarejestrował** w Centralnym Rejestrze Postępowań **105** wniosków o wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne, z tego:

- **1** wniosek został wycofanych z inicjatywy Wnioskującego,
- w przypadku **4** wniosków nastąpiła odmowa wszczęcia postępowania ze względu na brak przesłanek prawnych do uruchomienia procedury we wnioskowanym trybie.

W liczbie pozostałych **100** wniosków mieszczą się:

- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego przez Komisję Przetargową – **81** postępowań, w tym:
 - w trybie przetargu nieograniczonego – **69** postępowań,
 - w trybie zamówienia z wolnej ręki – **12** postępowań;
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzanego przez Osobę Wskazaną w trybie z wolnej ręki – **16** postępowań;
- wnioski zgłoszeniowe w sprawie rejestracji zamówienia udzielanego na podstawie **§ 5** Regulaminu zamówień publicznych w trybie zamówienia z wolnej ręki – **1** postępowanie;
- wnioski zgłoszeniowe w sprawie rejestracji zamówienia udzielanego na podstawie **§ 24** Regulaminu zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego – **2** postępowania.

W ramach regulaminowej działalności w 2015 r. przeprowadzonych zostało łącznie **100** postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w tym:

- Wydział Zamówień Publicznych przeprowadził **97** postępowań o zamówienia publiczne:
 - w zakresie **usług** – **71** postępowań,
 - w zakresie **dostaw** – **13** postępowań,
 - w zakresie **robót budowlanych** – **13** postępowań;
- Biuro Funduszu Spójności na podstawie § 5 Regulaminu przeprowadziło – **1** postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki w zakresie usług;
- Komendant Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej na podstawie § 24 Regulaminu przeprowadził – **2** postępowania w trybie przetargu nieograniczonego w zakresie dostaw.

W ramach regulaminowej działalności w zakresie prowadzonych postępowań wydano **114 decyzji**, w tym:

- o powołaniu Komisji Przetargowych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia – **81 decyzji**,
- o zmianie składu Komisji Przetargowej - **17 decyzji**,
- o powołaniu Osób Wskazanych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki - **16 decyzji**.

Ponadto, w ramach regulaminowej działalności zarejestrowano:

- **1 decyzję** Dyrektora Biura Funduszu Spójności o powołaniu Komisji Przetargowej do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki;
- **2 decyzje** Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej Spójności o powołaniu Komisji Przetargowej do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym, w ramach uprawnień Wykonawców, zostało wniesionych **5 informacji** o niezgodnej z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych czynności podjętej przez Zamawiającego, w tym:

- trzy informacje na czynności dokonane przed otwarciem ofert:
 - dwie dotyczyły opisu sposobu spełniania warunków udziału w postępowaniu w treści Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, Zamawiający w obu przypadkach nie uwzględnił podniesionych zarzutów,
 - Trzecia informacja dotyczyła ustalenia wartości zamówienia. Zamawiający pozostawił ją bez rozpatrzenia, gdyż pismo w tej sprawie zostało wniesione po terminie;
- dwie informacje na czynności dokonane po otwarciu ofert (wybór oferty). W jednym przypadku Zamawiający uznał podniesione zarzuty za bezzasadne. Natomiast w drugim przypadku, Zamawiający uwzględnił podniesione zarzuty i dokonał ponownego wyboru oferty.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym zostało wniesionych **5 odwołań** na czynności Zamawiającego, 4 na czynności dokonane po otwarciu ofert (wybór oferty), 1 na czynność przed otwarciem ofert (brak wymaganego wadium).

Rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, były następujące:

- 1 odwołanie zostało uwzględnione,
- 2 odwołania zostały oddalone,
- 1 odwołanie zostało zwrócone z uwagi na braki formalne (tj. nieuiszczenie wpisu w terminie),
- 1 umorzenie postępowania odwoławczego (odwołujący wycofał odwołanie).

Również, w ramach regulaminowej działalności:

- Na podstawie projektów planów zamówień przesłanych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, **został sporządzony Harmonogram zamówień publicznych** w Urzędzie Miejskim Wrocławia w zakresie robót budowlanych, dostaw i usług na 2015 r.
- Na podstawie zgłoszeń przesłanych przez komórki organizacyjne Urzędu, wprowadzono do **Harmonogram zamówień publicznych 2 422 zmiany** dot. dodania nowego lub rezygnacji z dotychczasowego zamówienia, wartości zamówienia, terminu wszczęcia procedury jak również informacji o wcześniej nieplanowanych zamówieniach o wartości nie przekraczającej równowartości 30 000 euro.
- Sporządzone zostało **roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach** w 2014 r. i przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

- Sporządzono i **skierowano do publikacji** w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej **wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w 2015 r. zamówieniach publicznych** w Urzędzie Miejskim Wrocławia.
- Na podstawie § 49 Regulaminu zamówień publicznych w 2015 r. zaplanowano i przeprowadzono **okresową kontrolę zamówień udzielonych z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy Pzp** w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. **W okresie objętym kontrolą udzielono w Urzędzie 2 127 zamówień.** Wszystkie zostały objęte kontrolą, na tę okoliczność sporządzono protokoły z ustaleniami pokontrolnymi.
- Na podstawie § 51 Regulaminu zamówień publicznych Wydział dokonał **kontroli prawidłowości przeprowadzenia procedury przez Osobę Wskazaną w 16** postępowaniach udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.
- Na podstawie § 33 Regulaminu zamówień publicznych **Wydział zaopiniował 40 projektów aneksów** wprowadzających zmiany do zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.
- **Na każde żądanie zainteresowanych udostępniano do wglądu protokoły postępowania** o zamówienie publiczne wraz załącznikami w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz.1198 ze zm.), zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 223 poz. 1458).
- Zarejestrowano i **rozpatrzono 25 wniosków o udostępnienie informacji publicznej.**
- Dokonano **archiwizacji 230 dokumentacji** z zakończonych postępowań o zamówienia publiczne.
- **Zarejestrowano w dzienniku korespondencji** wpływającej i wychodzącej w tut. Wydziale łącznie **7 027 pism**, w tym:
 - korespondencji wychodzącej **3 555**, w tym:
 - w ramach Urzędu – 2 013,
 - na zewnątrz – 1 542,
 - korespondencji przychodzącej **3 472**, w tym:
 - w ramach Urzędu – 2 099,
 - na zewnątrz – 1 373.
- Prowadzono na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu a także jednostek organizacyjnych Gminy **działalność informacyjną i konsultacyjną w zakresie przepisów prawa zamówień publicznych.**
- W ramach prowadzonej działalności, w związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w art. 46 ust. 5 pkt 1 i 46 pkt 4a ustawy Prawo zamówień publicznych, w przypadku 2 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (tj. odmowa podpisania umowy, w drugim przypadku wykonawca nie złożył wymaganych dokumentów) **zostało zatrzymane wadium wniesione przez Wykonawców**, w łącznej kwocie 20 300 zł.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym Wydział Zamówień Publicznych został poddany kontrolom:

Wewnętrznym, a mianowicie przez:

- Zespół ds. Audytu. Ocena zgodności z wymaganiami Zintegrowanego Systemu Zarządzania w zakresie ISO9001, 18001, EMAS, SPZK – procesy realizowane w Dziale Analiz WZP oraz prowadzenie postępowania i badanie, ocena ofert, rozstrzygnięcie postępowania.
- Nie stwierdzono żadnych niezgodności.
- Wydział Kontroli Urzędu Miejskiego Wrocławia. Wykonywanie kontroli zarządczej w obszarze udzielania zamówień publicznych w latach 2010 – 2015.
- Nie stwierdzono żadnych niezgodności.
- Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej Wrocławia, w zakresie:

- prawidłowości prowadzonych kontroli i analiz rejestrów zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych prowadzonych w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia;
 - prawidłowości przechowywania dokumentacji przetargowych oraz udostępniania w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Organów zewnętrznych, a mianowicie przez:

- Centrum Unijnych Projektów Transportowych. Kontrola doraźna zawartych umów wraz z aneksami w trakcie realizacji Projektu pn. Inteligentny system transportu 'ITS Wrocław, dot. postępowań na:
 - Przygotowanie i wdrożenie działań informacyjnych i promocyjnych w Projekcie - Etap II dofinansowanym ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Działanie 7.3 - Transport miejski w obszarach metropolitalnych (Projekt nr POIS.07.03.00-00-047/15-00), znak postępowania ZP/PN/65/2015/ZTS;
 - „Budowę Miejskiej Sieci Rurociągów Kablowych MSRK w ciągu ulic Granicznej, Strzegomskiej, Na Ostatnim Groszu oraz Lotniczej o łącznej długości 2 886 metrów”, znak postępowania ZP/PN/83/2011/WIN.
Do dnia 31 grudnia 2015 r. tut. Wydział nie został poinformowany o wynikach przeprowadzonej kontroli.
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach projektu na przeprowadzenie działań informacyjnych dla projektu pn. Remont i przebudowa budynku pokoszarowego przy ul. Sołtysowickiej 21 na budynek biurowy wraz z adaptacją na potrzeby Komendy Miejskiej Policji współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 - 2013, znak postępowania ZP/PN/41/2014/BZP i ZP/PN/58/2014/BZP.
Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach projektu na Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjno - promocyjnej projektu Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu, znak postępowania ZP/PN/11/2015/WZF.
Do dnia 31 grudnia 2015 r. tut. Wydział nie został poinformowany o jej wynikach.
- Najwyższa Izba Kontroli. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w zakresie wybranych aspektów gospodarki finansowej Gminy Wrocław w latach 2011-2014 (I kwartał) na:
 - Usługi w zakresie szacowania nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław na terenie miasta Wrocławia, znak postępowania ZP/PN/208/208/WNS;
 - Usługi w zakresie szacowania nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław, znak postępowania ZP/PN/148/2010/WNS;
 Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Najwyższa Izba Kontroli. Kontrola dotyczyła zleczonych usług prawniczych przez jednostki sektora finansów publicznych w województwie dolnośląskim w latach 2013 - 2015 (I półrocze).
Do wystąpienia pokontrolnego skierowanego w związku z przeprowadzoną kontrolą zostały zgłoszone zastrzeżenia. Postępowanie w toku.
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach projektu pn. Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do pl. Jana Pawła II wraz z budową kładki pieszo-rowerowej w rejonie pl. Orłąt Lwowskich we Wrocławiu, w ramach Ścieżki Kulturowej Czterech Świątyń, zamówienia na:
 - Przeprowadzenie usługi audytu zewnętrznego dla ww. projektu, znak postępowania ZP/PN/27/2012/BZF;

- Przeprowadzenie działań promocyjnych dla ww. projektu, znak postępowania ZP/PN/49/2012/BZF.

Do dnia 31 grudnia 2015 r. tut. Wydział nie został poinformowany o jej wynikach.

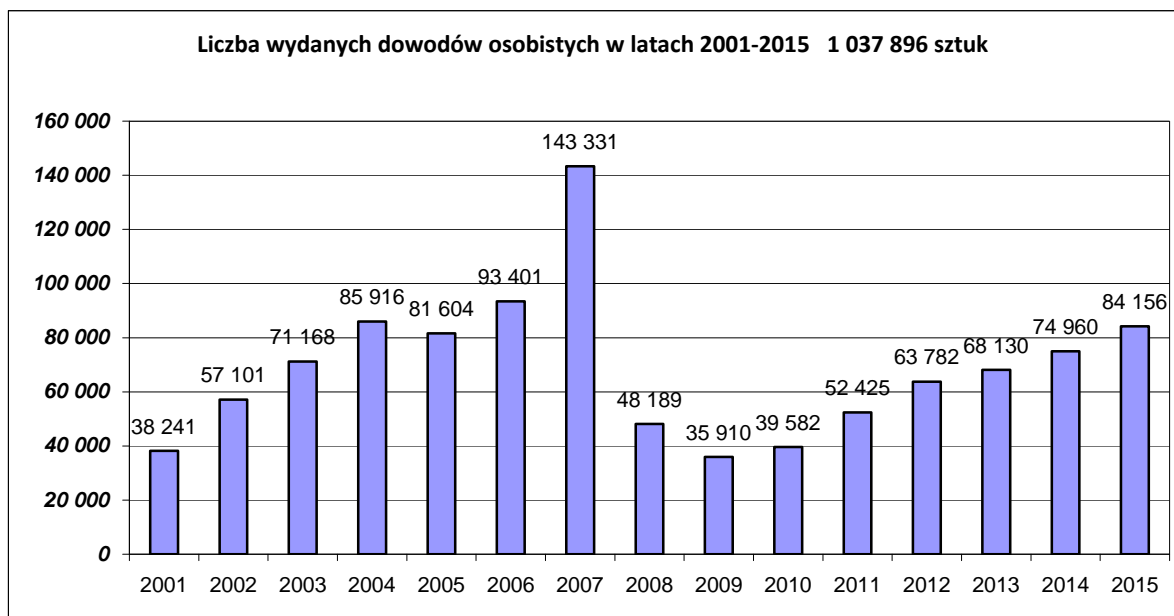
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach Projektu "Renowacja neoklasycznego budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia znajdującego się we Wrocławiu przy ul. Nowy Targ 1/8", zamówienie na: „Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnej projektu”, znak postępowania ZP/PN/45/2014/WZF.
Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pismem z dnia 20 lipca 2015 r. poinformował o planowanej kontroli ex-post postępowania na „Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnej projektu: 'Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego", znak postępowania ZP/PN/59/2015/WZF.
Nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBŚLUGA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SPRAW OBYWATELSKICH

Wydział Spraw Obywatelskich realizował wynikające z ustaw, uchwał Rady Miejskiej Wrocławia i zarządzeń Prezydenta Wrocławia, zadania i kompetencje wymienione w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia w sposób precyzyjny określone w Regulaminie Organizacyjnym Departamentu Obsługi i Administracji oraz na podstawie posiadanych upoważnień.

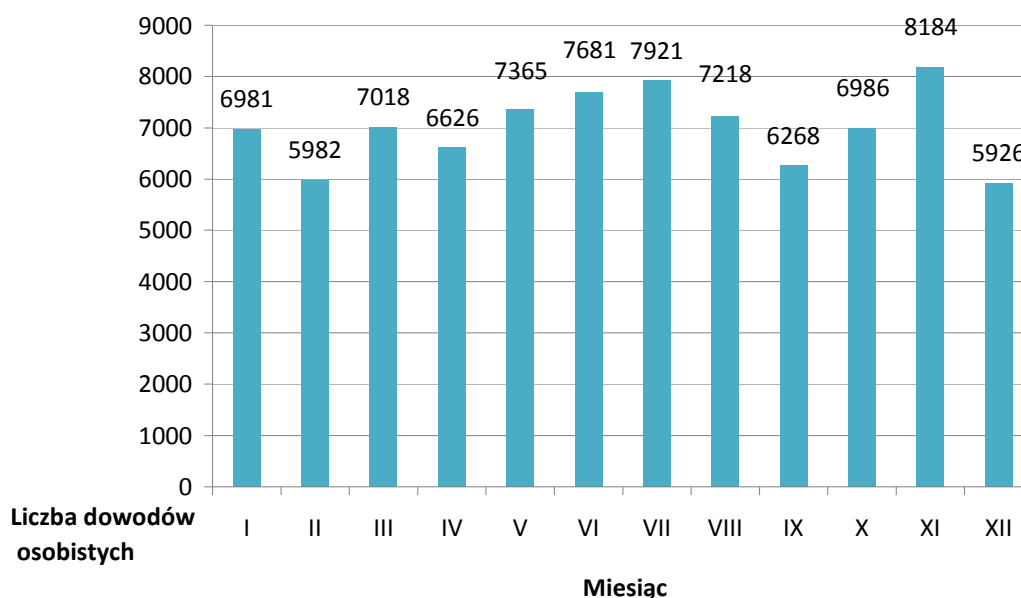
W oparciu o powyższe za 2015 r. zrealizowano następujące zadania:

Z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2010 r. Nr 167 poz. 1131 z późniejszymi zmianami) oraz z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2015 r. poz. 388 z późn. zm.):

W 2015 r. doręczono 913 dowodów osobistych osobom do ich domów, do szpitali, domów opieki społecznej (z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia itp.)

Liczba dowodów osobistych wydanych w miesiącach 2015r. - 84 156 szt.

Ponadto:

Czynności	Ilość
Zameldowano na pobyt stały	16 428
Wymeldowano z pobytu stałego: w tym za granicę:	9 225
Wymeldowano z pobytu stałego z poza Wrocławia przy jednoczesnym zameldowaniu w nowym miejscu pobytu we Wrocławiu	4 998
Wymeldowano z pobytu czasowego trwającego ponad 3 m-ce z poza Wrocławia przy jednoczesnym zameldowaniu w nowym miejscu pobytu we Wrocławiu	615
Zameldowano na pobyt czasowy ponad 3 miesiące	15 301
Wymeldowano z pobytu czasowego ponad 3 miesiące	1 913
Zameldowano na pobyt czasowy cudzoziemców	6 658
Zgłoszono zameldowanie na pobyt czasowy do 3 miesięcy	182
Wymeldowano na czasową nieobecność ponad 3 miesiące za granicę	331
Dokonano zmian wynikających z aktów stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa, zgony i inne)	5 872
Wydano poświadczenia zamieszkania	36 359
Wydano zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	13 895
Wypożyczono teczki osobowe Policji, Sądom, Prokuraturom	455
Sprowadzono teczki dowodowe z organów ewidencji ludności z terenu kraju	5 477
Przekazano teczki osobowe innym organom ewidencji ludności na terenie kraju	5 994
Razem:	112 232

Oraz:

Czynności	Ilość
Wystąpiono o nadanie, zmianę lub usunięcie numeru PESEL	2 079
dokonano na wniosek MSW aktualizacji i weryfikacji rekordów w systemie PESEL	51 237
Udzielono informacji adresowej z ewidencji ludności - oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych (osobom fizycznym i prawnym)	40 761 21 955
Udzielono informacji o nowo nadanych numerach PESEL	2 010
Przeprowadzono na wniosek Urzędów Skarbowych we Wrocławiu weryfikację prawidłowości danych osobowych zawartych w systemie PESEL w oparciu o przekazane wykazy podatników. Weryfikacje przeprowadzono w oparciu o gminny zbiór meldunkowy i dokumenty źródłowe tj. akty urodzeń, zgonów lub kserokopie dokumentów tożsamości cudzoziemców.	1 410
Wyjaśniono rozbieżności pomiędzy danymi zgromadzonymi w NFZ w celu zapewnienia poprawności działania systemu EWUŚ, a danymi przekazywanymi do NFZ przez MSW w zbiorze PESEL. Sprawdzono rekordy z dokumentami m. in. aktami stanu cywilnego, z zachowanymi kserokopiami dokumentów tożsamości cudzoziemców.	2 005
Uzupełniono zbiór meldunkowy o dane osobowo-adresowe byłych mieszkańców Wrocławia. Dołączono rekordy do systemu	2 191
Dokonano na wniosek MSW w gminnym zbiorze meldunkowym aktualizacji rekordów	3 410
Razem:	127 058

Na dzień 31 grudnia 2015 r. zameldowanych było we Wrocławiu 612 373 osób w tym 589 044 na pobyt stały.

Z ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz. U. Nr 22, poz. 162 z 1933r. ze zmianami):

- przyjęto 6 sprawozdań z przeprowadzonych - na podstawie decyzji Prezydenta Wrocławia - zbiórek publicznych, zakończonych w 2015 r.
- ponadto przygotowano i przekazano życzenia (podpisane przez Prezydenta Wrocławia) osobom, które w 2015 r. ukończyły 100 lub więcej lat. Życzenia takie otrzymały 63 osoby.

Z ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1392) wydano:

- 1 decyzję przyznającą pomoc finansową repatriantom (zwrot części kosztów za remont mieszkania),
- przyjęto 1 wniosek o zwrot części kosztów za remont mieszkania,
- udzielono pomocy przy załatwianiu spraw życiowych (obsługa bankomatu, uiszczenie opłat, zakładanie konta w banku,
- udzielono pomocy przy wypełnianiu, pisaniu, interpretacji dokumentów (ZUS,PUP,USC,DUW, NFZ),
- otoczono opieką i wsparciem nowo przybyłe rodziny repatriantów (wizyty pracowników w domach w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu),
- przewieziono osoby starsze schorwane do urzędów i różnych instytucji,
- kontaktowano się telefonicznie z repatriantami w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu w różnych życiowych sprawach,
- udzielono pomocy 5 rodzinom przy odbiorze przydzielonego lokalu mieszkalnego (kontakt z WLM, ZZK - w przypadku remontu, pomoc przy odbiorze lokalu, pomoc przy podpisywaniu umowy najmu, pomoc w wypełnianiu wniosków dot. przyłączenia mediów do danego mieszkania),

- przyjęto i zaktualizowano 71 wniosków osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu, które przekazano do Komisji Promocji i Współpracy z Zagranicą,
- przygotowano 4 projekty uchwał zapraszających repatriantów do Wrocławia oraz 1 projekt uchwały zapraszający 6 rodzin nieokreślonych imiennie repatriantów do Wrocławia,
- koordynowano działania związane z realizacją uchwały zapraszającej 6 rodzin nieokreślonych imiennie oraz działania wynikające z zawartego z Wojewodą Dolnośląskim Porozumienia w sprawie przyznania Gminie Wrocław dotacji celowej z budżetu państwa,
- Przygotowano 102 dokumenty finansowe dotyczące wypłat świadczeń finansowych tj.: środki na aktywizację zawodową repatrianta (szkolenie), na zagospodarowanie i na bieżące utrzymanie,
- skierowano do DUW 13 wniosków wraz z decyzjami dot. wypłat środków z budżetu państwa na zagospodarowanie i zwrot kosztów przejazdu dla repatriantów,
- sporządzono rozliczenie i sprawozdawczość z przyznawanych dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych z budżetu gminy,
- przygotowano projekt budżetu dotyczący repatriantów i sporządzono sprawozdanie w tym zakresie.

Z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz.584 z późn. zm.), oraz z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808) wykonał następujące czynności:

Gmina	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne(aktualizacje duplikaty, zaświadczenia, potwierdzenia	Razem
Wrocław	6 784	16 086	10 109	4 346	433	37 758

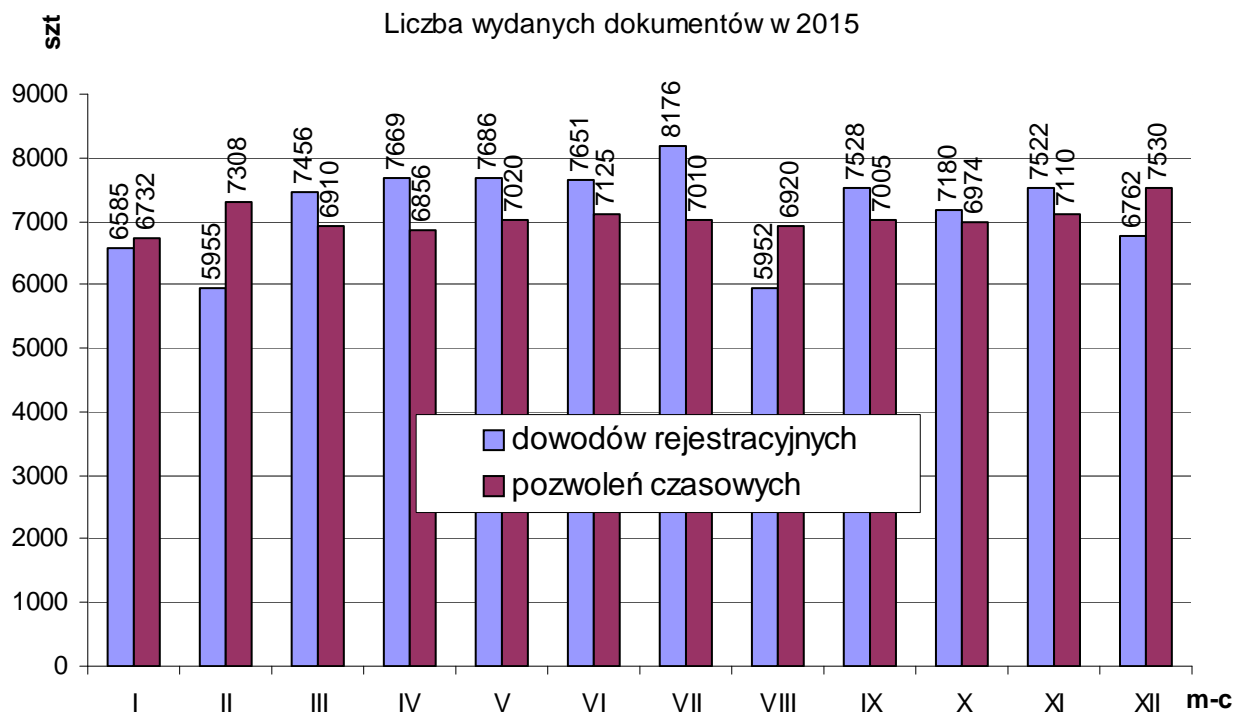
W 2015 r. wykonano ogółem 51 200 czynności w zakresie ewidencji działalności gospodarczej, udzielono 382 pisemnych informacji o przedsiębiorcach do Ministerstwa Gospodarki, urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Kontroli Skarbowej, prokuratury, sądów powszechnych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i osobom fizycznym.

Ponadto udzielono około 10 581 informacji telefonicznie oraz 197 drogą elektroniczną osobom zainteresowanym rejestracją działalności gospodarczej. Przyjęto 40 894 interesantów w sprawach merytorycznych. Dział wykonuje zadania dot. wniosków o wpis do CEIDG, zatem nie wydaje dokumentacji o aktualnych danych o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

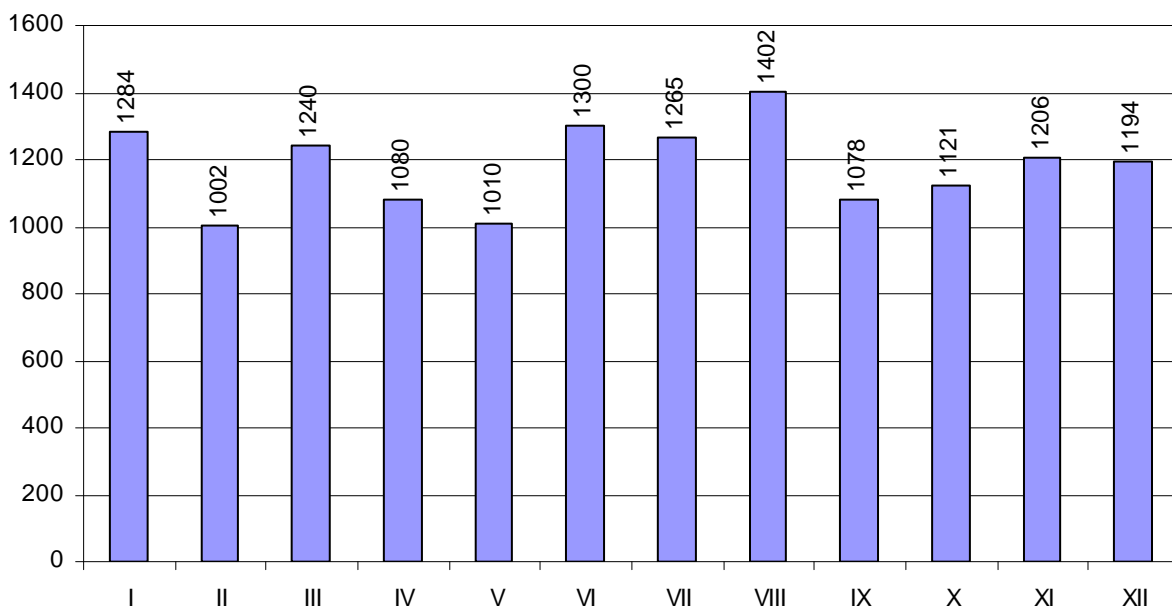
Z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, (Dz. U. Nr 108, poz. 908 z 2005 r. z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2015 r. poz. 155) :

- **w zakresie rejestracji pojazdów:**
 - ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w 2015 r. – 86 122,
 - ilość wydanych pozwoleń czasowych w 2015 r. – 84 500;

W 2015 r. odnotowano wzrost pierwszej rejestracji pojazdów ogółem, w tym również pojazdów sprowadzanych z zagranicy.

Liczba pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2015 r.

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2015 r. – 14 182
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2014 r. – 13 518
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2013 r. – 12 382
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2012 r. – 11 768

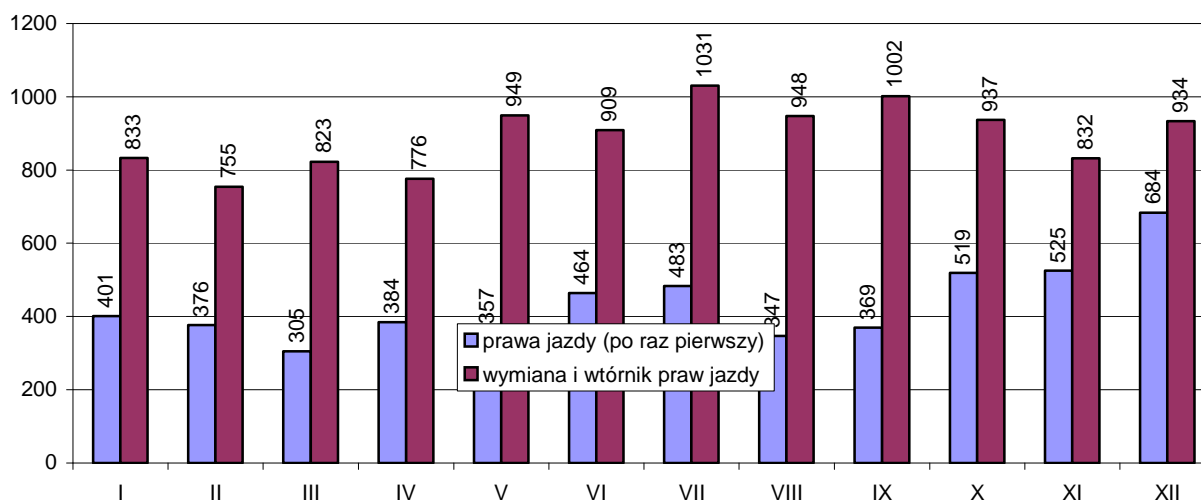
Ponadto:

Czynności	Ilość
Wydano dowody rejestracyjne stałe	86 122 szt.
Wydano nowe tablice rejestracyjne stałe : - samochodowe : - przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki :	50 780 kpl. 9 113 szt.
Wydano pozwolenia czasowe	84 500szt.
Wydano tablice rejestracyjne tymczasowe : - samochodowe : - przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki:	2 396 kpl. 908 szt.
Przyjęto zgłoszenia o sprzedaży pojazdów	25 810 szt.
Wyrejestrowano pojazdów na stałe	5 089 szt.
Przyjęto dowody rejestracyjne zatrzymane przez policję	23 145 szt.
Wydano dowody rejestracyjne po zatrzymaniu przez policję	22 780 szt.
Przyjęto dokumenty modyfikujące dane w pojazdach (wpis: hak, gaz, zastaw, korekta danych)	129 270 szt.
Wydano kart pojazdów	13 775 szt.
Wydano nalepki kontrolne	51 120 szt.
Wydano znaki legalizacyjne	72 600 szt.
Wydano zaświadczeń: w tym o rejestracji pojazdów	1 038 szt. 639 szt.
Wydano kompletów tablic indywidualnych ogółem dla Województwa Dolnośląskiego: w tym: dla Wrocławia	586 szt. 255 szt.
Wydano decyzje o nadaniu nr nadwozia, silnika, dorobienia tabliczki zastępczej	239 szt.
Razem:	580 165

Na dzień 31 grudnia 2015 r. zarejestrowanych we Wrocławiu było 475 150 pojazdów, w tym 365 050 pojazdów osobowych.

- w zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami:

Liczba wydanych dokumentów w 2015 r.

Ilość wydanych praw jazdy po raz pierwszy w 2015 r. – 5 214
Ilość wymienionych i wtórników praw jazdy w 2015 r. – 10 729

Ponadto:

Czynności	Ilość
Wydano praw jazdy	15 943
Wydano pozwoleń tramwajowych	162
Wydano międzynarodowych praw jazdy	1074
Zaądzano z innych urzędów akt kierowców	2 805
Przekazano do innych urzędów akta kierowców, którzy zmienili adres zamieszkania	1 518
Zarejestrowano i zweryfikowano dokumenty w związku z wydaniem postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy bądź orzecznym wyrokiem sądu	1 944
Wydano decyzji w sprawach nadzoru nad kierującymi ogółem :	3 405
w tym :	
- skierowaniu na badania lekarskie lub psychologiczne	1 314
- cofnięciu uprawnień	638
- przywróceniu uprawnień	361
- umorzeniu postępowania	77
- zatrzymaniu prawa jazdy	698
- skierowaniu na egzamin sprawdzający kwalifikacje	218
- o odmowie wydania prawa jazdy	10
- o uchyleniu decyzji lub zmianie decyzji	89
Wydano PKK na egzamin sprawdzający kwalifikacje po zatrzymaniu prawa jazdy na okres powyżej 1 roku	664
Ewidencja osób , którym orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, a nie posiadających prawa jazdy	155
Zarchiwizowano dokumenty przekazane z Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego dot. osób, które w ciągu 1 roku nie uzyskały uprawnień do kierowania pojazdami	803
Przekazano dokumenty do Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego na wniosek strony	91
Udzielono pisemnych odpowiedzi w sprawach uprawnień do kierowania pojazdami	724
Przyjęto korespondencję	7 938
Wysłano na wniosek strony prawa jazdy pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru	934
Wydano profil kandydata na kierowcę (PKK)	8 845
Wydano zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym	141
Razem:	47 146

Na dzień 31 grudnia 2015 r. 361 461 mieszkańców Wrocławia posiadało prawa jazdy.

W zakresie podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej tj. przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców

Na terenie miasta Wrocławia do ww. rejestru w 2015 r. wpisanych było:

Stacji kontroli pojazdów	59
Ośrodków szkolenia kierowców	77 (aktywnych – 52, zawieszonych – 25)

Wpisano do ewidencji:

Instruktorów nauki jazdy	39
Wykładowców	0
Łączna liczba instruktorów nauki jazdy	416
Łączna liczba wykładowców	1

Nadano uprawnienia:

Diagnostom	7
Łączna liczba diagnostów	195

Wykonane czynności:	ilość
Przeprowadzono kontrole SKP coroczne	59
Przeprowadzono kontrole SKP doraźne	4
Przeprowadzono kontrole OSK coroczne	53
Przeprowadzono kontrole OSK doraźne	20
Postępowania administracyjne w stosunku do przedsiębiorcy prowadzącego SKP	0
Postępowania administracyjne w stosunku do przedsiębiorcy prowadzącego OSK (w trakcie)	3
Postępowania administracyjne w stosunku do diagnostów – cofnięcie uprawnień (w trakcie)	1
Postępowania administracyjne w stosunku do instruktorów – wykreślenie z ewidencji	73
Skreślenia OSK na wniosek przedsiębiorcy	12
Skreślenia OSK z urzędu w wyniku postępowania	2
Skreślenia SKP na wniosek przedsiębiorcy	3
Skreślenia SKP urzędu w wyniku postępowania	0
Ogółem	230

Z ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21 poz.112 z późn. zm.):

Wydano **453** decyzji dotyczących rejestru wyborców wszystkie o wpisaniu do rejestru wyborców. Żadna z decyzji nie została zaskarżona.

SPOSÓB ZAŁATWIENIA SKARG I WNIOSKÓW DOTYCZĄCYCH URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA W 2014 R.**Z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zmianami):**

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków zaewidencjonowano 99 skarg i 10 wniosków.

Zestawienie skarg i wniosków zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków (CRSiW) w 2015 r. w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego (stan na 31 grudnia 2015 r.).

Segment	Adresaci skarg i wniosków	Skargi		Wnioski	
		2014	2015	2014	2015
A	Urząd Miejski Wrocławia				
	Departament Prezydenta	2	1	-	-
	Departament Finansów Publicznych	6	5	-	-
	Departament Obsługi i Administracji	12	17	1	-
	Departament Spraw Społecznych	5	2	1	1
	Departament Edukacji	-	3	1	-
	Departament Nieruchomości i Eksploatacji	13	17	4	2
	Departament Architektury i Rozwoju	3	4	-	-
	Departament Infrastruktury i Gospodarki	4	7	18	6
	Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości*	7	5	-	-
Ogółem segment: / A / - UMW		52	61	25	9
B	Jednostki organizacyjne Miasta (jednostki i zakłady budżetowe)	28	24	2	-
C	Spółki prawa handlowego	9	11	-	1
D	Inne	-	3	-	-
Ogółem segmenty: / B + C + D /		37	38	2	1
Ogółem : / A + B + C + D /		89	99	27	10

*Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości podlega bezpośrednio Panu Adamowi Grehlowi Wiceprezydentowi Wrocławia.

Spośród wszystkich skarg (99) zaewidencjonowanych w 2015 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków, 61 skarg (61,62%) dotyczyło Urzędu Miejskiego Wrocławia, natomiast 38 skarg (38,38%) odnosiło się do zadań wykonywanych przez pozostałe jednostki organizacyjne Miasta, tj. przez jednostki i zakłady budżetowe oraz spółki prawa handlowego.

W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego odnotowano nieznaczny wzrost ilości skarg skierowanych pod adresem komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia (o 17,31%). Natomiast na podobnym poziomie odnotowano ilość skarg dotyczących jednostek organizacyjnych Miasta (jednostek i zakładów budżetowych oraz spółek prawa handlowego).

Spośród 61 skarg dotyczących Urzędu Miejskiego Wrocławia, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. - 51 skarg załatwiono ostatecznie, z tego:

- 8 (15,69%) - uznano za uzasadnione,
- 3 (5,88%) - uznano za częściowo uzasadnione,
- 40 (78,43%) - uznano za nieuzasadnione.

Pozostałych 10 skarg znajdowało się w toku załatwiania.

Do dnia 31 grudnia 2015 r. zaewidencjonowano w CRSiW ogółem 10 wniosków.

Spośród 9 wniosków mieszczących się w kompetencjach komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, 5 wniosków zostało rozpatrzonych ostatecznie w sposób następujący:

- 0 (0%) uznano za uzasadnione,
- 3 (60%) uznano za częściowo uzasadnione,
- 2 (40%) uznano za nieuzasadnione.

Pozostałe 4 wnioski dotyczące Urzędu Miejskiego Wrocławia znajdowało się w toku załatwiania.

AKTA STANU CYWILNEGO

Urząd Stanu Cywilnego we Wrocławiu W 2015 r. wykonywał zadania z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz aktualizacji danych w aktach stanu cywilnego na podstawie oświadczeń stron, decyzji administracyjnych i prawomocnych orzeczeń sądowych:

- od 1 stycznia 2015 r. do 28 lutego 2015r na podstawie ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688 z póź. zm.);
 - od 1 marca do 31 grudnia 2015r. na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1741 ze zm.),
 - od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz.1414 ze zm.),
- jako zadania zlecone z zakresu administracji publicznej na podstawie art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 34, poz.198 z póź. zm.).

W Urzędzie Stanu Cywilnego:

- rejestruje się urodzenia, małżeństwa i zgony, które miały miejsce we Wrocławiu,
- nadaje się numery PESEL noworodkom,
- wpisuje się do Rejestru Stanu Cywilnego zdarzenia stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa i zgony), które miały miejsce za granicą,
- aktualizuje się akty stanu cywilnego,
- wydaje się odpisy i zaświadczenia z Rejestru Stanu Cywilnego,
- wydaje się kserokopie z aktów stanu cywilnego,
- wydaje się zaświadczenia: o stanie cywilnym, zaświadczenia potwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (do ślubu konkordatowego), zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego,
- przyjmuje się oświadczenia o uznaniu dziecka, o zmianie imienia/nazwiska dziecka, o wyborze nazwiska noszonego po zawarciu związku małżeńskiego oraz o nazwisku dzieci zrodzonych z małżeństwa,
- wydaje się decyzje administracyjne o zmianie imienia i/lub nazwiska,
- organizuje Jubileusze Długoletniego Pożycia Małżeńskiego.

W oparciu o powołane przepisy w 2015 r. sporządzono/wręczono/wydano/przyjęto/wpisano

CZYNNOŚCI:	ILOŚĆ
akty urodzeń	11 188
w tym dzieci urodzonych we Wrocławiu	9 658
akty małżeństw, w tym:	3 591
małżeństw cywilnych	1 764
małżeństw konkordatowych	1 107
małżeństw zawartych we Wrocławiu	2 871
małżeństw zawartych poza lokalem Urzędu	110
małżeństw w których przynajmniej jeden z nupturientów jest cudzoziemcem	146
akty zgony	7 963
w tym osób zmarłych we Wrocławiu	7 705
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	216
w tym podczas jubileuszu zorganizowanego w USC	
zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	255
decyzje o odtworzeniu treści i transkrypcji aktu stanu cywilnego	2 408
decyzje o sprostowaniu i uzupełnieniu aktu stanu cywilnego	4 713
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	827
Decyzje-zezwoleń na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	110
zawiadomienia (art. 65 Kpa)	20

zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	269
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	2 007
zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku	125
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	11 492
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	79 825
kserokopie z akt stanu cywilnego	2 607
oświadczenia o uznaniu dziecka	3 276
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	168
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego na podstawie wyroków i postanowień sądowych, decyzji administracyjnych i oświadczeń strony	4 546
przypiski	31 591
Powiadomienia wysłane do organów ewidencji ludności i dowodów osobistych	8 313
wnioski o wydanie dowodu osobistego	8 500

Ponadto wykonywaliśmy nowe zadania w następującej ilości

Migracja aktów stanu cywilnego do Rejestru Stanu Cywilnego	24 279
Realizacja zleceń innych urzędów stanu cywilnego	10 315
Wydawanie zaświadczeń o stanie cywilnym	211
Nadawanie numerów Pesel noworodkom	7 947

Wpływy z pobranej w Urzędzie Stanu Cywilnego wyniosły w 2015 r.:

- z opłaty skarbowej – 1 215 814 zł,
- z opłaty dodatkowej za udzielenie ślubu poza lokalem urzędu stanu cywilnego - 79 000 zł.

CZYNNOŚCI KONTROLNE W URZĘDZIE ORAZ W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

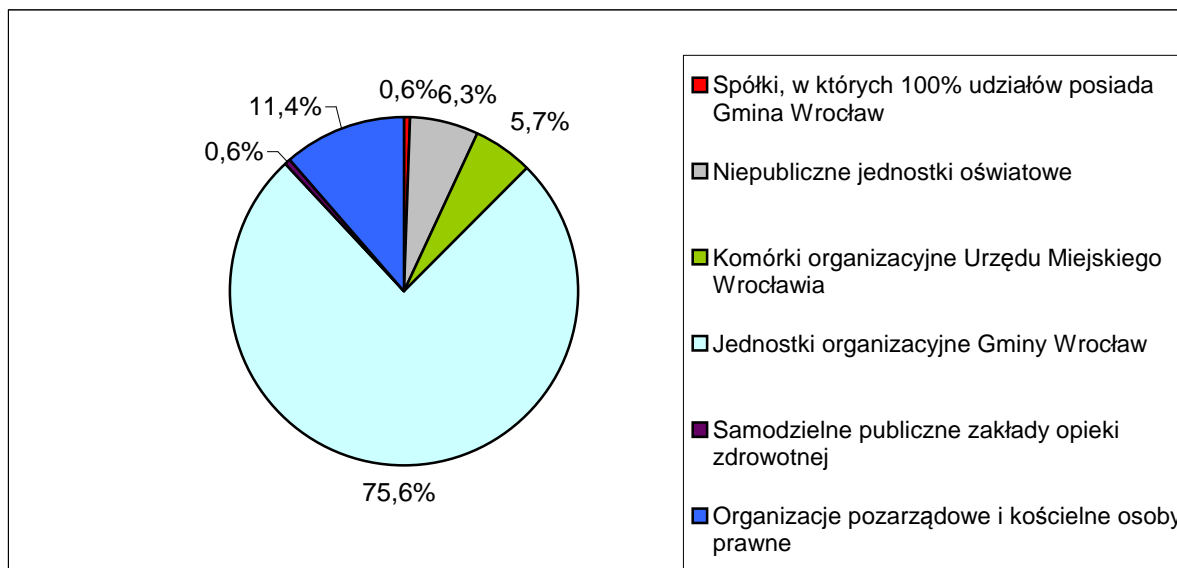
KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI

Wydział Kontroli przeprowadzał w 2015 r. kontrole w oparciu o Plan Kontroli na 2015 r., który został zrealizowany w 96%, przeprowadzono **176** kontroli, z czego **158** to kontrole planowe, a **18** to kontrole o charakterze doraźnym.

Działaniami kontrolnymi objęto wyszczególnione jednostki

Wyszczególnienie	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	W sumie
Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław	124	9	133
Niepubliczne jednostki oświatowe	11	0	11
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	18	2	20
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	5	5	10
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	0	1	1
Spółki, w których 100% udziałów posiada Gmina Wrocław	0	1	1
RAZEM	158	18	176

Struktura przeprowadzonych kontroli według rodzajów jednostek

Kontrole przeprowadzono w:

- jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław, w szczególności w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, w zakresie:
 - zgodności planowania i realizacji budżetu z zasadami opracowanymi przez organ prowadzący,
 - zagadnień finansowo–księgowych, organizacyjno-prawnych i kadrowo-płacowych,
 - przestrzegania przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków nauki i pracy,
 - przestrzegania przepisów ustawy Kodeks pracy i Prawo zamówień publicznych,
 - prawidłowości opracowania i wdrożenia oraz stosowania wybranych procedur dotyczących organizacji pracy jednostek,
 - zgodności ze stanem faktycznym danych o liczbie uczniów wykazanych w SIO, mających wpływ na kwotę uzupełniającą części oświatowej subwencji ogólnej;
- niepublicznych jednostkach oświatowych, w zakresie:
 - zgodności liczby uczniów wykazywanych w informacjach miesięcznych z danymi zawartymi w dokumentacji szkolnej,
 - prawidłowości wykorzystania dotacji podmiotowych,
 - prawidłowości prowadzenia dokumentacji szkolnej;

Kontrolą objęto jednostki oświatowe, którym przekazano w 2014 r. dotacje w łącznej kwocie **6 732 781 zł**, co stanowiło 5,66% kwoty dotacji przekazanych przez Gminę Wrocław.
- organizacjach pozarządowych i kościelnych osobach prawnych, w zakresie:
 - realizacji umów o prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz umów o współfinansowaniu ich działalności za lata 2011-2014;
 - W powyższym zakresie przeprowadzono kontrole w organizacjach pozarządowych, którym przekazano w latach 2011-2014 środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i z budżetu Miasta Wrocław w łącznej kwocie **14 522 000 zł**, co stanowiło 100% przekazanych środków.
 - realizacji umów dotacyjnych;
 - Kontrolą objęto podmioty, którym przekazano w 2014 r. dotacje w łącznej kwocie **3 810 589 zł**, co stanowiło 4,05% kwoty środków dotacji przekazanych przez Gminę Wrocław na realizację zadań publicznych.
- komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, w zakresie:
 - terminowości wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - przestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych,

- prawidłowości udzielania bonifikat od opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości,
 - prawidłowości prowadzenia dokumentacji księgowej i finansowej,
 - realizacji Miejskiego Programu Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej,
 - prowadzenia spraw związanych z nadzorem nad stacjami diagnostycznymi oraz dotyczącymi wycinki drzew;
- Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Wrocławskie Centrum Zdrowia, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych;
 - spółce Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w zakresie przestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wyniki kontroli zostały przekazane kierownikom kontrolowanych podmiotów i dyrektorom komórek organizacyjnych Urzędu sprawującym nadzór nad kontrolowanymi podmiotami oraz monitorującym realizację wykorzystania środków publicznych przez organizacje pozarządowe i osoby prowadzące niepubliczne jednostki oświatowe.

Kontrole przeprowadzone w 2015 r. wykazały nieprawidłowości głównie w zakresie:

- nieaktualności i niestosowania obowiązujących w jednostkach wewnętrznych procedur,
- nieprzestrzegania zapisów umów zawieranych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zawartych umów najmu i użyczenia,
- nieprzestrzegania przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków nauki i pracy,
- wykazywania w Systemie Informacji Oświatowej danych niezgodnych ze stanem faktycznym,
- sporządzania przez gminne jednostki oświatowe projektów planów finansowych niezgodnie z zasadami określonymi przez organ prowadzący,
- nieuzasadnionego zawyżania wysokości należnej dotacji, poprzez wykazywanie przez osoby prowadzące niepubliczne jednostki oświatowe liczby uczniów niezgodnej ze stanem faktycznym,
- wykorzystania dotacji przez niepubliczne jednostki oświatowe oraz organizacje pozarządowe,
- rzetelności sprawozdań i rozliczeń otrzymanych środków finansowych składanych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- niezgodności sposobu realizacji zadań publicznych z postanowieniami zawartych umów, a także nieprzejrzystości i nierzetelności w ich dokumentowaniu,
- niestosowania lub nieprawidłowego stosowania przepisów ustawy o rachunkowości, w odniesieniu do rozliczania otrzymanych dotacji.

W następstwie podjętych czynności kontrolnych:

- wprowadzono w kontrolowanych podmiotach działania i mechanizmy proceduralne oraz organizacyjne mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i sytuacji ponownego ich występowania,
- wskazano kierownikom i pracownikom kontrolowanych podmiotów zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, m.in. związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- dokonano korekty danych w Systemie Informacji Oświatowej,
- kierownictwo Urzędu uzyskało informacje o obszarach, w których kontrolowane podmioty prawidłowo realizowały zadania oraz o obszarach wymagających szczególnego nadzoru,
- skompletowano dokumentację pozwalającą prowadzić postępowania w zakresie zwrotów dotacji wykorzystanych nieprawidłowo i po terminie oraz pobranych w nadmiernej wysokości,
- osoby zarządzające organizacjami pozarządowymi oraz osoby prowadzące niepubliczne jednostki oświatowe poszerzyły swoją wiedzę w zakresie obowiązujących

norm prawnych, prawidłowości i zgodności swoich działań z przepisami prawa oraz wydatkowania i rozliczenia przekazanych środków publicznych.

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ZEWNĘTRZNE PODMIOTY KONTROLNE

W 2015 r. w Rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Urzędzie Miejskim Wrocławia zarejestrowano **36 kontroli**. Łączny czas trwania kontroli w 2015 r. wyniósł 1 413 dni, ponieważ część kontroli była prowadzona równolegle. Najdłużej trwającymi były kontrole przeprowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli – ogółem 491 dni.

Wydział Kontroli koordynował udzielanie zbiorczych odpowiedzi na pytania kierowane do Prezydenta Wrocławia w czasie trwania postępowań kontrolnych. Działania w tym zakresie polegały na wspomaganiu pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, poprzez konsultacje przy tworzeniu pisemnych informacji służących do opracowania zbiorczych odpowiedzi.

Prowadzono również działania związane z koordynacją i bieżącym monitoringiem udzielania odpowiedzi, w zakresie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, dotyczących zakończonych kontroli zewnętrznych. Kontynuowano współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław w zakresie udzielania odpowiedzi, w szczególności podczas kontroli prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Udzielanie odpowiedzi na pytania kontrolujących oraz dotyczące bieżącej realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, odbywało się z zachowaniem wyznaczonych terminów.

POZOSTAŁE ZADANIA

W zakresie pozostałych zadań Wydział Kontroli koordynował i monitorował terminowe udzielenie odpowiedzi w **51 sprawach** związanych z postępowaniami, innymi niż kontrole wykonywane w Gminie Wrocław, prowadzonymi przez organy i instytucje, współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław. Ilość prowadzonych spraw w ww. zakresie pozostała na poziomie porównywalnym do 2014.

Koordynacja i monitoring obejmowały również 17 spraw dotyczących kontroli organizacji pozarządowych oraz niepublicznych jednostek oświatowych przeprowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej we Wrocławiu, w zakresie dotacji udzielonych przez Gminę Wrocław.

Ponadto przekazywano do komórek organizacyjnych Urzędu zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w podmiotach innych niż Gmina Wrocław, sporządzane przez zewnętrzne organy kontroli.

Koordynowano również procedurę przebiegu samooceny kontroli zarządczej oraz przygotowano zbiorczą informację o stanie kontroli zarządczej za 2014 r. dla Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Gminy Wrocław. Informacja zbiorcza została sporządzona z uwzględnieniem informacji z 275 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław oraz 29 komórek organizacyjnych Urzędu.

Samoocena została sporządzona także w oparciu o analizę materiałów z kontroli zewnętrznych i wewnętrznych wykonaną przez Wydział Kontroli na podstawie dokumentacji pokontrolnej.

Sporządzono 19 sprawozdań z zakresu kontroli, przygotowano 11 informacji poprzedzonych analizą wraz z dokumentacją w zakresie udzielania informacji publicznej oraz zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej 130 plików z dokumentacją przebiegu i efektów kontroli.

W 2015 r. opracowano zasady i tryb przeprowadzania kontroli instytucjonalnej oraz tryb tworzenia rocznego planu kontroli, które zostały wprowadzone do stosowania Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia.

Wydział zaangażowany był również w prace nad opracowaniem tekstu uchwały w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne.

OBSŁUGA PRAWNA

Sposób funkcjonowania obsługi prawnej w 2015 r. regulowało zarządzenie nr K/8/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie organizacji obsługi prawnej w Urzędzie Miejskim Wrocławia (od dnia 30 grudnia 2015 r. zarządzenie Prezydenta nr K/54/15), które określało:

- zakres oraz tryb obsługi prawnej świadczonej na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu;
- funkcjonowanie zastępstwa procesowego;
- tryb zlecania usług prawnych kancelariom zewnętrznym.

Zadania realizowane przez radców prawnych obejmowały obsługę prawną Urzędu i organów Miasta, a w szczególności:

- zastępstwo procesowe w postępowaniach przed sądami powszechnymi i sądami administracyjnymi oraz przed innymi organami;
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych aktów normatywnych, umów i porozumień;
- udzielanie opinii prawnych, wyjaśnień oraz konsultacji;
- nadzór nad formalnoprawną stroną procedur przetargowych.

Przed sądami powszechnymi prowadzono **2 599** spraw, z których **1 998** zostało wszczętych w 2015 r.

Sprawy przed sądami cywilnymi

Miasto jako powód	Ilość
o zapłatę	940
o eksmisję	707
o stwierdzenie nabycia spadku	36
inne sprawy	54
Razem	1 737

Miasto jako pozwany	Ilość
o ustalenie	192
o stwierdzenie nabycia spadku-sprawy przy udziale Gminy	86
o zapłatę z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego	210
inne sprawy (podział majątku, zasiedzenie, rozgraniczenie nieruchomości)	257
o ustalenie służebności drogi koniecznej i służebności przesyłu	36
Razem	781

W 2015 r. zapadły rozstrzygnięcia w **1 343** sprawach:

- sprawy wygrane – 1 069,
- sprawy przegrane – 217,
- sprawy rozstrzygnięte w inny sposób – 57.

Sprawy przed WSA/NSA

Przedmiot skargi	Ilość
na uchwały Rady Miejskiej	19
na decyzje Prezydenta	6
Razem	25

Wśród spraw sądowych ilościowo dominowały postępowania:

- o zapłatę z tytułu użytkowania wieczystego, dzierżawy, bezumownego korzystania z nieruchomości, najmu;
- o eksmisję z lokali mieszkalnych, o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku najmu, o dostarczenie lokalu socjalnego, o podział majątku;
- o zasiedzenie, o aktualizację opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości;
- o wyjawienie majątku dłużnika, upadłościowe i układowe, przeciwko członkom zarządów firm;
- o zapłatę z tytułu udzielonych środków PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne.

Radcowie prawni zatrudnieni w Urzędzie:

- parafowali pod względem formalnoprawnym około 1 500 dokumentów (umowy, akty normatywne, zarządzenia, uchwały, dokumenty przetargowe, porozumienia, pisma w postępowaniu administracyjnym);
- wydali 259 pisemnych opinii prawnych;
- uczestniczyli w naradach oraz konsultacjach świadcząc doradztwo prawne na rzecz pracowników, dyrektorów oraz kierownictwa Urzędu.

Z dniem 11 października 2012 r. w Wydziale Prawnym została utworzona sekcja ds. legislacji, której główne zadania to weryfikacja aktów prawnych przekazywanych przez Wydziały/Biura na sesje Rady Miejskiej Wrocławia w zakresie techniki legislacyjnej oraz współdziałanie i konsultacje w procesie przygotowania projektów aktów normatywnych.

W 2015 r. zostało wydanych 145 opinii w zakresie przekazywanych do opiniowania projektów uchwał.

W zakresie realizacji budżetu Wydziału Prawnego zostało przygotowanych 293 wnioski o dokonanie płatności.

Pracownicy działu organizacyjnego przygotowali 2 451 pełnomocnictw procesowych.

Z dniem 1 stycznia 2013 r. Wydział Prawny przejął do realizacji zadania w zakresie prowadzenia postępowań upadłościowych, zgłaszania wierzytelności Gminy Wrocław oraz Skarbu Państwa z Wydziału Podatków i Opłat.

Raport ze spraw upadłościowych za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

- ilość spraw czynnych na początek okresu 133,
- ilość spraw podjętych w okresie 76,
- ilość spraw zakończonych w okresie 41,
- **ilość spraw czynnych na koniec okresu 168** (sprawy upadłościowe toczące się od 2000 r. do 2015 r.) w tym:
 - **90 spraw** -realizacja dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych (zgłaszanie wierzytelności Gminy Wrocław w postępowaniach upadłościowych),
 - **58 spraw**- realizacja dochodów z mienia komunalnego (zgłaszanie wierzytelności Gminy Wrocław w postępowaniach upadłościowych),
 - **20 spraw**-realizacja dochodów Skarbu Państwa (zgłaszanie wierzytelności Skarbu Państwa-Prezydent Wrocławia w postępowaniach upadłościowych).

W 2015 r. zakończono łącznie 13 spraw, w tym:

- 7 spraw upadłościowych GW – podatki,
- 5 sprawy upadłościowe GW - dochody,
- 1 sprawa upadłościowa SP - dochody.

Do właściwych sądów upadłościowych w Polsce zostało złożonych **35** pism procesowych w tym:

- **zgłoszenia wierzytelności** - szt.**19** na łączną kwotę **673 792,84 zł**
 - Gmina Wrocław – podatki 10 zgłoszeń,
 - Gmina Wrocław-dochody 8 zgłoszeń,
 - Skarb Państwa-dochody 1 zgłoszenie;zgłoszenia wierzytelności obejmowały:
 - o osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (2),
 - o osoby prawne (9),
 - o osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej (8) upadłości konsumenckie.
- **zgłoszenia uzupełniające, dodatkowe** – szt. **11**, na łączną kwotę **77 014,06 zł**, w tym: Gmina Wrocław 44 976,37 zł, Skarb Państwa Prezydent Wrocławia – 32 037,69 zł)
- **oddanie głosu na Zgromadzeniu Wierzycieli** – szt. **3**
- **zarzuty, zażalenia** - szt.**2**

Zgłoszenia wierzytelności Gminy Wrocław i Skarbu Państwa dotyczą postępowań upadłościowych związanych z likwidacją majątku dłużnika oraz z możliwością zawarcia układu.

Wierzytelności Skarbu Państwa - Prezydent Wrocławia stanowią kwotę 249,39 zł z tytułu użytkowania wieczystego gruntów będących własnością Skarbu Państwa.

Wierzytelności Gminy Wrocław stanowią kwotę 673 543,45 zł, z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych, podatku od nieruchomości od osób fizycznych, kosztów egzekucyjnych, kosztów upomnienia oraz opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów będących własnością Gminy Wrocław, kosztów procesu, opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, opłaty za pobyt w Izbie Wytrzeźwień oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Łączna wysokość zgłoszonych wierzytelności w 2015 r. dla **Gminy Wrocław** to kwota **718 519,82 zł**, a dla **Skarbu Państwa-Prezydent Wrocławia** to kwota **32 287,08 zł**.

RAZEM 750 806,90 zł.

W 2015 r. założono 76 spraw upadłościowych, z tego 19 zgłoszeń wierzytelności Gminy Wrocław i Skarbu Państwa-Prezydent Wrocławia, tj. 25%.

Oprócz tego sporządzono **263** sztuk innych pism, w tym:

- 76 rozdzielników dotyczących upadłości osób fizycznych i prawnych,
- 18 pism o przydzielenie radcy prawnego do prowadzenia postępowania upadłościowego,
- 26 wniosków o udzielenie pełnomocnictwa Prezydenta Wrocławia dla radców do zgłoszenia wierzytelności GW i SP w postępowaniach upadłościowych, do oddania głosu na Zgromadzeniu Wierzycieli, do uczestnictwa w pracach Rady Wierzycieli,
- 35 pism do poszczególnych komórek merytorycznych Urzędu-przekazanie kopii zgłoszeń wierzytelności,
- 28 informacji o listach wierzytelności w toczących się postępowaniach upadłościowych,
- 16 informacji o planach podziału,

- 10 informacji o zakończonych bądź umorzonych postępowaniach upadłościowych przekazanych do komórek merytorycznych Urzędu,
- 14 wniosków do Sądu o odpisy prawomocnych postanowień o zakończonych postępowaniach upadłościowych,
- 8 pism skierowanych do komórek merytorycznych Urzędu wraz z kartą obiegu sprawy i prawomocnym postanowieniem celem przeniesienia odpowiedzialności na osoby trzecie na niezaspokojone wierzytelności w zakończonych postępowaniach upadłościowych,
- 6 pism od syndyków, nadzorców sądowych i zarządców w sprawie nr kont, na które wpływały kwoty z planów podziału, z układow,
- 22 inne pisma,
- 4 opinie dotyczące oddania głosu na Zgromadzeniu Wierzycieli.

Łączna ilość pism i zgłoszeń wierzytelności w toczących się postępowaniach upadłościowych w 2015 r. to liczba **298**.

Źródłem aktualnych informacji o toczących się sprawach upadłościowych jest Monitor Sądowy i Gospodarczy, które jest przeglądany 1-2 razy w tygodniu.

Na bieżąco w sądzie upadłościowym spisywane są dane dotyczące list wierzytelności, planów podziału, umorzeń lub ukończeń postępowań upadłościowych, propozycji układowych, a także wszelkiego rodzaju informacje (z akt sądowych) niezbędne do analizy i kontroli przebiegu postępowania upadłościowego.

W wyniku podziału funduszy masy upadłości w ostatecznych planach podziału na konto Gminy Wrocław i Skarbu Państwa wpłynęły środki finansowe w wysokości 158 154,39 zł. W 2016 r. będą realizowane zatwierdzone układy w 2015 r. na Zgromadzeniach Wierzycieli.

Założono w EZD w 2015 r., 98 spraw upadłościowych, z tego zakończono 28 spraw, pozostało 70 aktualnych spraw upadłościowych w systemie EZD.

W ramach zadań nie wynikających z Regulaminu Organizacyjnego w Wydziale Prawnym realizowany jest program praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem jest zdobycie doświadczenia w pracy w jednostce samorządu terytorialnego. Program rozpoczął się w październiku 2010 r., a w 2015 r. 3-tygodniową praktykę odbyło w Urzędzie 32 studentów.

BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI

Działania realizowane w 2015 r. w zakresie ochrony danych osobowych obejmowały m.in.:

- pełną realizację postanowień ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135) wraz z wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi;
- przeprowadzenie sprawdzeń zgodności przetwarzania danych osobowych w **6** zbiorach z przepisami o ochronie danych osobowych (lipiec – grudzień 2015 r., Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie trybu i sposobu realizacji zadań w celu zapewniania przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych przez administratora bezpieczeństwa informacji);
- przeszkolenie **322** osób z zakresu ochrony danych osobowych; w tym realizacja szkoleń początkowych, które odbywa każdy pracownik/praktykant/stażysta/etc. przed rozpoczęciem pracy. Uczestnicy szkolenia otrzymują skrypt (opracowany przez ABI UMW) zawierający zarówno omówienia postanowień ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135) jak i Polityki bezpieczeństwa Informacji i Instrukcji zarządzania systemem informatycznym

- służącym do przetwarzania danych osobowych obowiązującej w Urzędzie Miejskim Wrocławia a także podstawowych wymagań normy ISO/IEC 27001;
- przeprowadzenie **3** dedykowanych szkoleń na wniosek komórki organizacyjnej UMW bądź wskutek realizacji działań korygujących i naprawczych;
 - wydanie **1 110** szt. upoważnień do przetwarzania/udostępniania danych osobowych;
 - nadzorowanie wydania **482** szt. upoważnień do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w rejestrze PESEL, rejestrze dowodów osobistych i rejestrze stanu cywilnego oraz rejestrach systemów informatycznych, w których prowadzone są przedmiotowe rejestry;
 - zarejestrowanie **11** nowych zbiorów danych osobowych;
 - zaktualizowanie **28** zbiorów danych osobowych;
 - parafowanie **59** umów w zakresie powierzenia przetwarzania danych osobowych podmiotom zewnętrznym działając na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych;
 - wydanie **12** Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia. Biuletyny zawierały interpretacje GIODO, odpowiedzi na pytania, studium przypadku, etc. pytanie : odpowiedź, aktualne zagadnienia dot. bezpieczeństwa informacji, informacje dot. aktualnych zagrożeń na niwie bezpieczeństwa danych/informacji: informacje prasowe, informacje z portali dziedzinowych/specjalistycznych, wskazanie i omówienie zagadnień dot. bezpieczeństwa w sieci, wskazanie aktualnych incydentów dot. informacji;
 - przesyłanie (drogą elektroniczną) Dyrektorom komórek organizacyjnych UMW opracowanych informacji dot.: sposobów prawidłowego stosowania postanowień ustawy, zmian w prawie w zakresie ochrony danych osobowych, przykładowych treści dokumentów, zauważonych możliwych zagrożeń bądź wątpliwości z tego zakresu zadaniowego wraz z przypomnieniem wymagań i procedur zawartych w Polityce Bezpieczeństwa Informacji/Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych obowiązującej w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
 - nowelizowanie (dwukrotne) Polityki Bezpieczeństwa Informacji/Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych obowiązujących w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU

OGÓLNA SYTUACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem Wrocław i Powiat Wrocławski. Według stanu na koniec 2015 r. w Urzędzie zarejestrowanych było 14 420 bezrobotnych: 12 232 z Wrocławia oraz 2 188 z Powiatu Wrocławskiego.

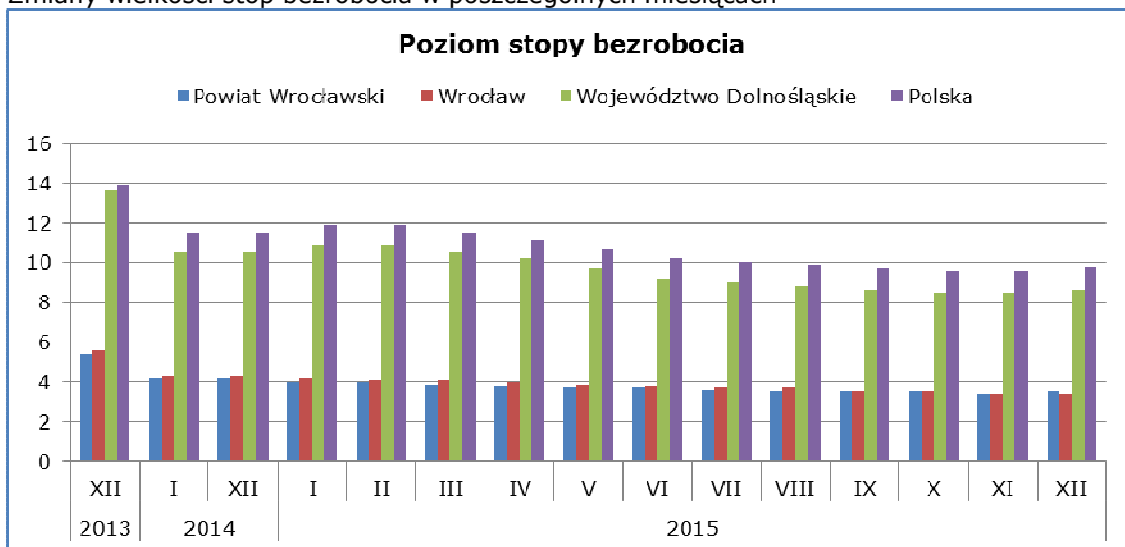
W porównaniu do 2014 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 2 629 osób (o 2 354 osoby we Wrocławiu i o 275 osób w Powiecie Wrocławskim).

Prawo do zasiłku według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. posiadało 2 318 osób (16,07% zarejestrowanych bezrobotnych, 1 911 osób z Wrocławia i 407 z Powiatu Wrocławskiego).

STOPA BEZROBOCIA

Stopy bezrobocia na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiły 3,4% we Wrocławiu oraz 3,5% w Powiecie Wrocławskim i zmalały w porównaniu do ubiegłego roku odpowiednio o 0,9% i 0,7%.

Zmiany wielkości stóp bezrobocia w poszczególnych miesiącach

XII	I	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
5,4	4,2	4,2	4,0	4,0	3,9	3,8	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5	3,5	3,4	3,5
5,6	4,3	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0	3,9	3,8	3,7	3,7	3,5	3,5	3,4	3,4
13,6	10,6	10,6	10,9	10,9	10,6	10,2	9,7	9,2	9,0	8,8	8,6	8,5	8,5	8,6
13,9	11,5	11,5	11,9	11,9	11,5	11,1	10,7	10,2	10,0	9,9	9,7	9,6	9,6	9,8

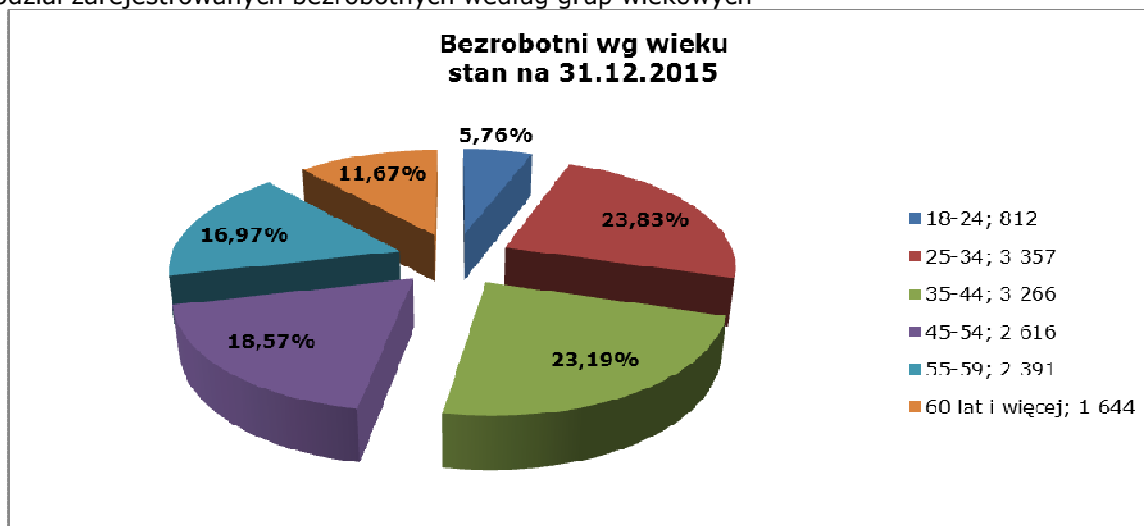
Tak niskiego bezrobocia dotąd nie odnotowaliśmy. Jesteśmy jednym z trzech dużych urzędów w Polsce, obok Poznania i Warszawy z najniższą stopą bezrobocia w kraju.

Stopa bezrobocia na obszarze działania Urzędu nie przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju w dniu 30 czerwca 2014 r., w związku z czym w 2015 r. zasadniczo okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosił 6 miesięcy.

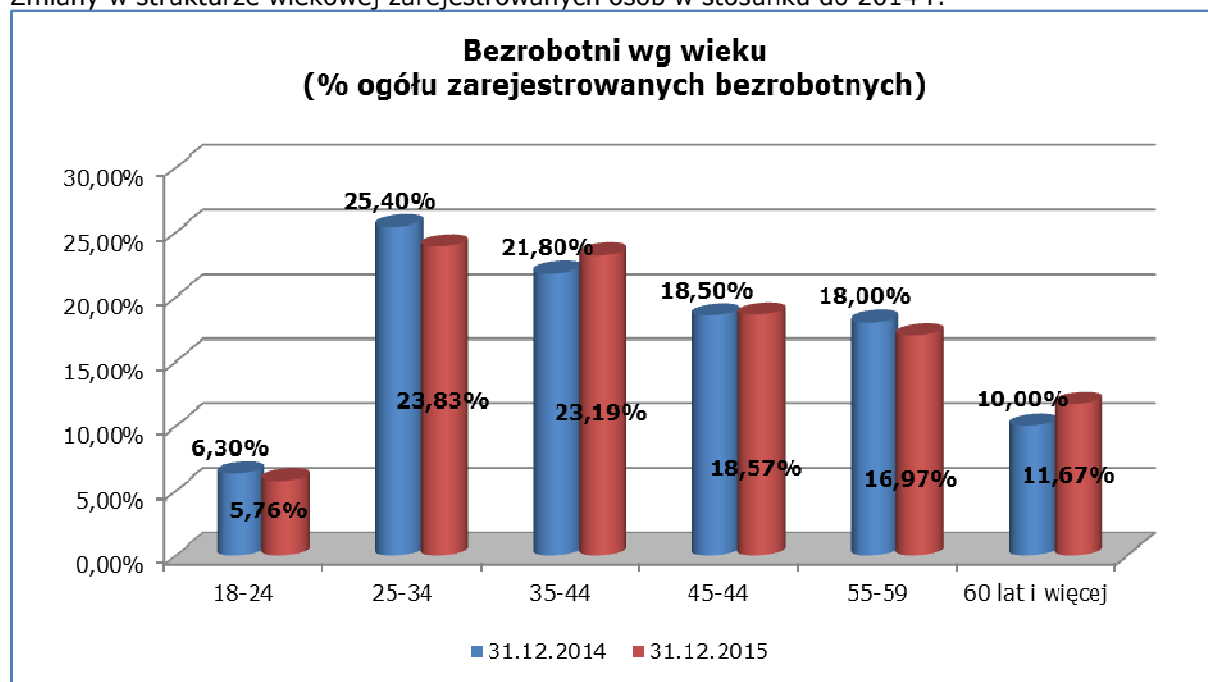
STRUKTURA BEZROBOCIA

Wiek bezrobotnych

Podział zarejestrowanych bezrobotnych według grup wiekowych

Zmiany w strukturze wiekowej zarejestrowanych osób w stosunku do 2014 r.

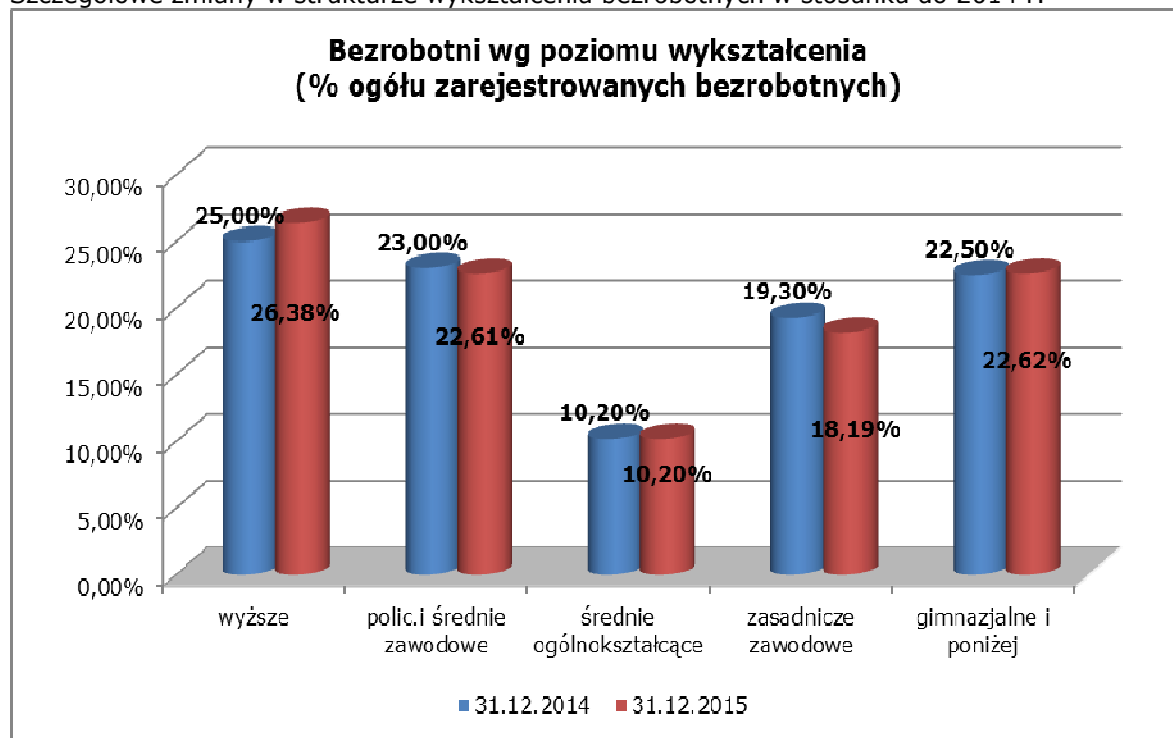

Wykształcenie

W 2015 r., podobnie jak w roku ubiegłym, najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Stanowili jedynie 10,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najliczniejsza natomiast była grupa z wykształceniem wyższym, która stanowiła 26,38% całej populacji bezrobotnych. Wzrost liczebny tej grupy systematycznie postępuje; w 2005 r. odsetek ten wynosił 9,7%.

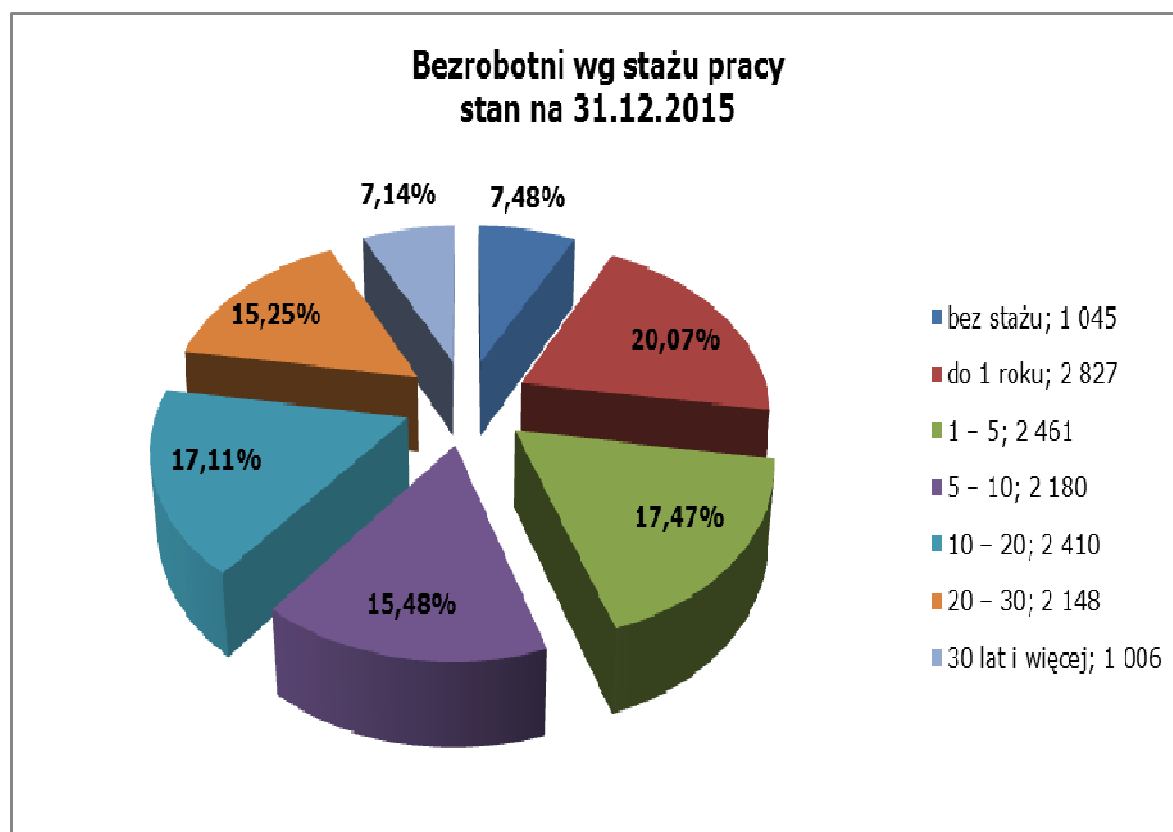

Szczegółowe zmiany w strukturze wykształcenia bezrobotnych w stosunku do 2014 r.

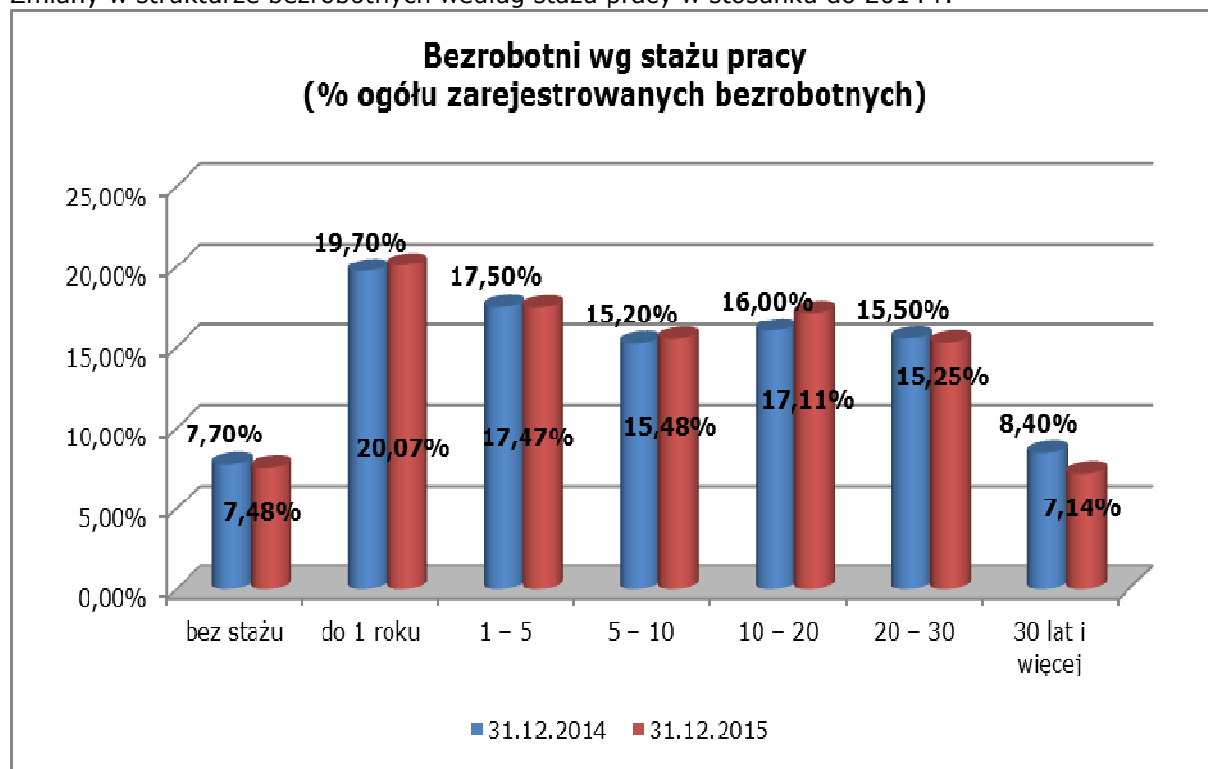

Staż pracy

W strukturze osób bezrobotnych według stażu pracy niezmiennie największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku (20,07%), a w następnej kolejności osoby ze stażem od 1 do 5 lat (17,47%).

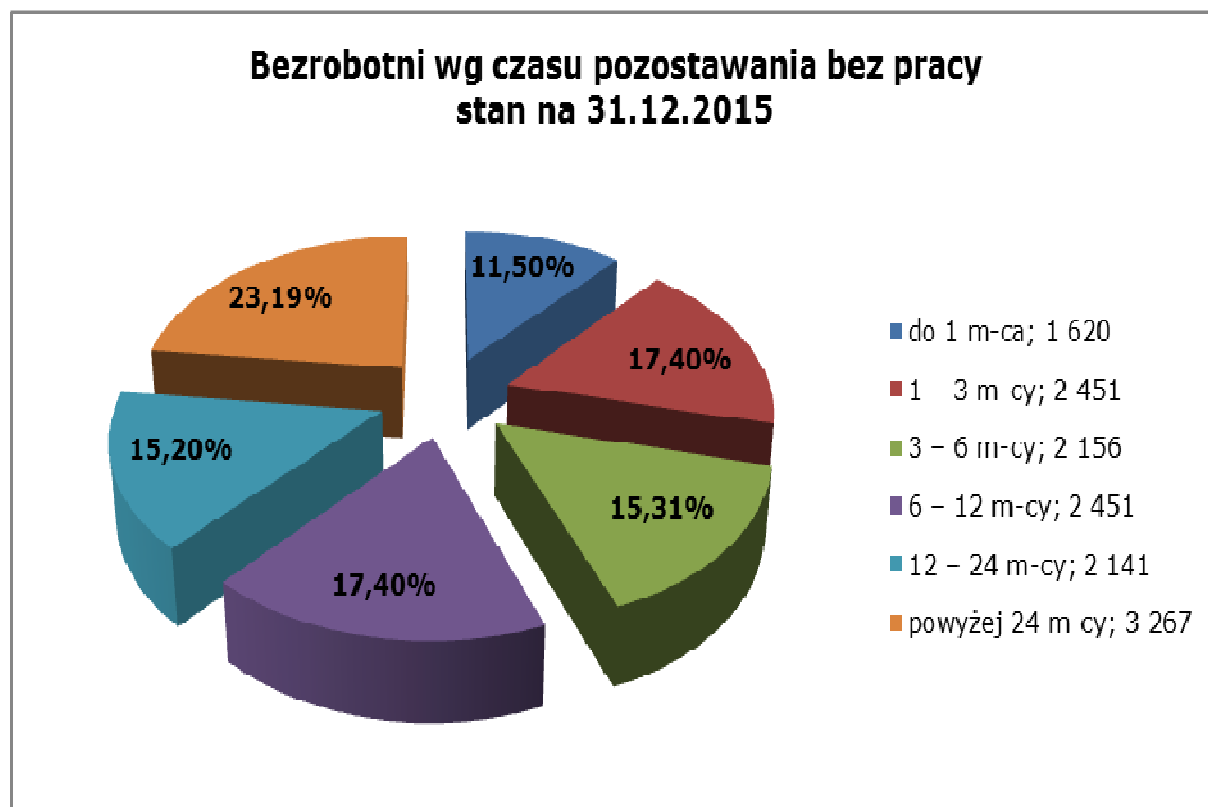

Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w stosunku do 2014 r.

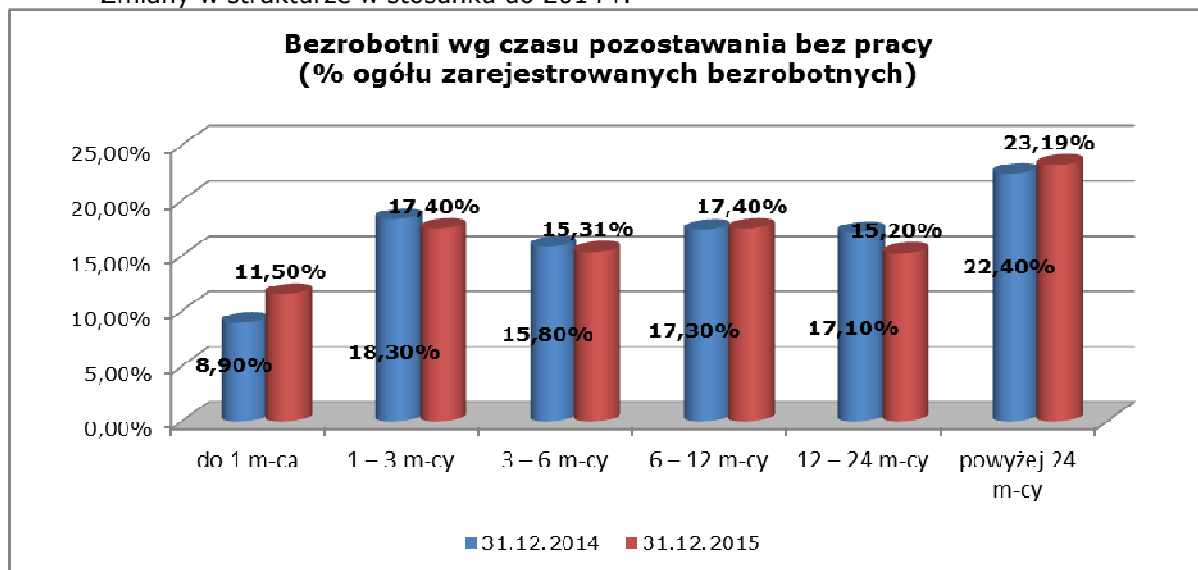

Czas pozostawania bez pracy

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni pozostający w rejestrach powyżej 24 miesięcy, którzy stanowią 23,19% populacji.

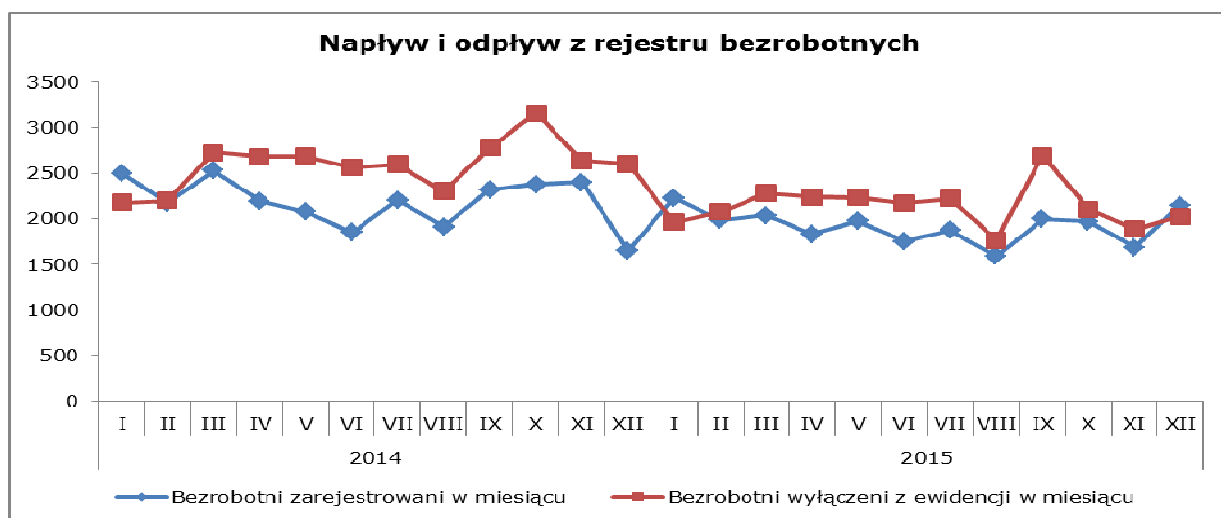

Zmiany w strukturze w stosunku do 2014 r.

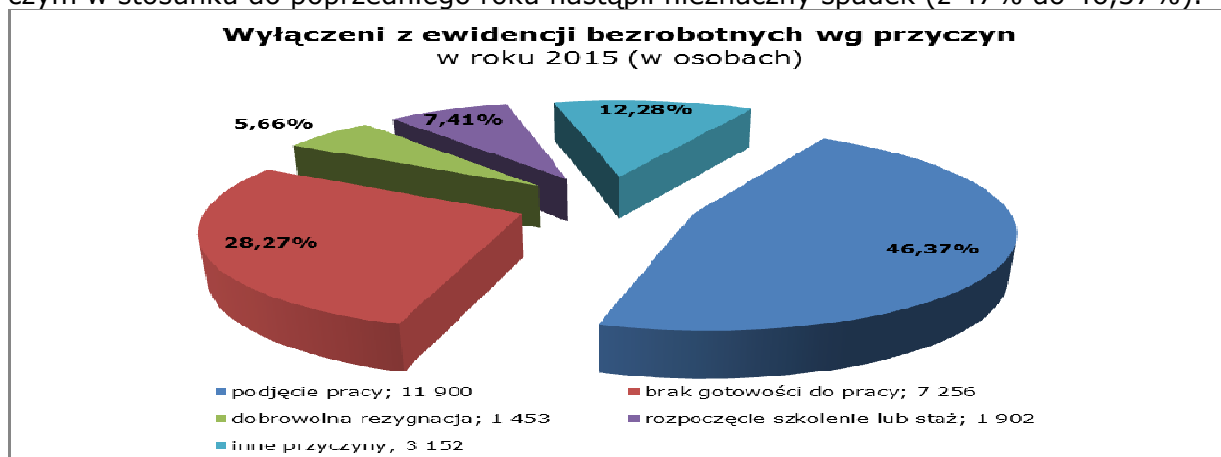

FLUKTUACJA BEZROBOTNYCH

W 2015 r. zarejestrowało się 23 066 osób bezrobotnych, natomiast wyrejestrowało – 25 663.

Najczęstszą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych było podjęcie pracy, przy czym w stosunku do poprzedniego roku nastąpił nieznaczny spadek (z 47% do 46,37%).

USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

POŚREDNICTWO PRACY

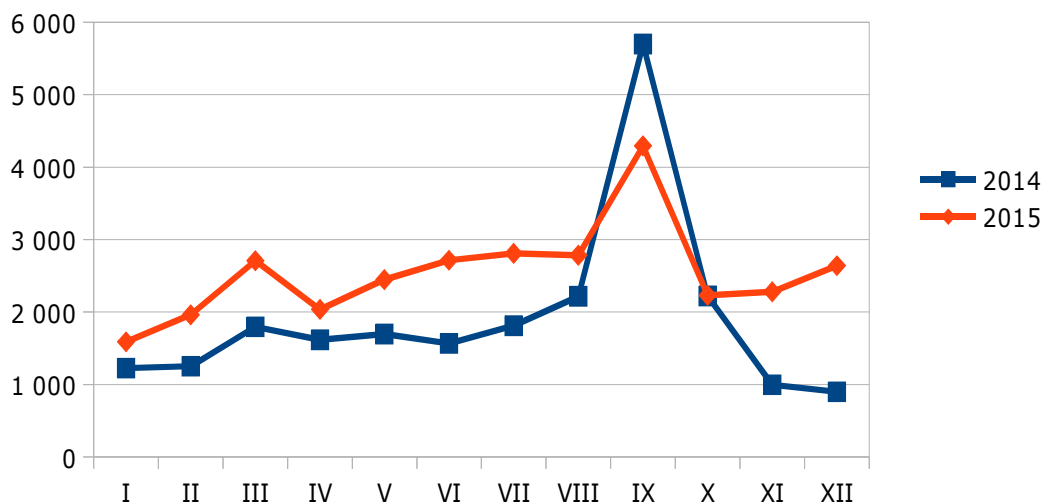
W 2015 r. Urząd posiadał **30 497** ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym **2 782** dla osób niepełnosprawnych. Oferty zatrudnienia stanowiły 91,82% (28 001 ofert), natomiast pozostałych 2 087 ofert obejmowało staże, przygotowanie zawodowe dorosłych i prace społecznie użyteczne natomiast 409 oferty na subsydiowane miejsca pracy. Najwięcej ofert dotyczyło zawodów niewymagających wysokich kwalifikacji:

- pakowacz ręczny - 1 199 ofert;
- pracownik ochrony fizycznej - 1 167 ofert;
- sprzedawca - 998 ofert;
- robotnik magazynowy - 996 ofert;
- pozostali magazynierzy i pokrewni - 987 ofert;
- pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani - 972 oferty;
- magazynier - 904 oferty;
- pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani - 730 ofert;
- pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne - 622 oferty;
- pomocniczy robotnik budowlany - 529 ofert.

Napływ ofert pracy w porównaniu do 2014 r.

Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej

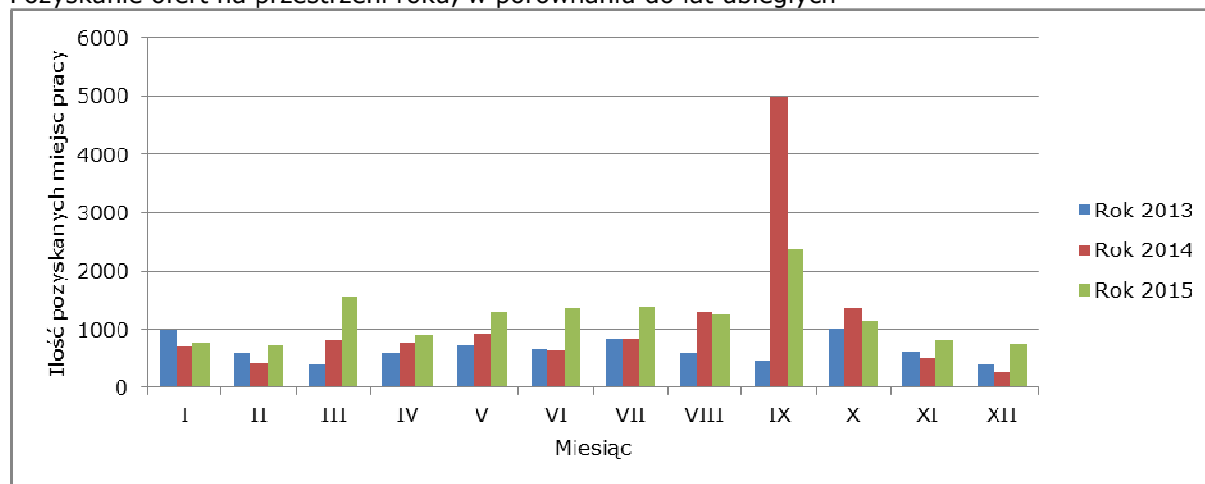
napływ w miesiącu

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014	1226	1252	1796	1617	1698	1566	1813	2217	5698	2223	997	899
2015	1589	1963	2709	2036	2448	2715	2810	2783	4293	2232	2279	2640

W 2015 r. pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego nawiązali kontakt z **727 nowymi pracodawcami**. W wyniku kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną **pozyskali oni 14 311 ofert pracy**. Ponadto w celu promocji i pozyskania miejsc odbywania stażu, pośrednicy skontaktowali się z **1 474 pracodawcami**, co zaowocowało złożeniem wniosków stażowych przez **215 firm** na **557 stażystów**.

Pozyskanie ofert na przestrzeni roku, w porównaniu do lat ubiegłych

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013	990	596	398	594	709	647	845	582	463	1004	616	405
2014	688	427	813	774	918	622	841	1290	4974	1367	500	264
2015	787	715	1564	903	1292	1363	1395	1247	2368	1132	818	727

Pośrednicy pracy pełniący funkcję klienta indywidualnego odnotowali **118 640** wizyt osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w efekcie których wydano **29 575** skierowań do pracodawców.

W ramach sieci EURES pośrednicy dysponowali 4 969 miejscami pracy za granicą; asystent EURES udzielił pomocy 2 272 osobom zainteresowanym miejscami pracy zgłoszonymi przez pracodawców z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W 2015 r. zorganizowano 48 giełd pracy, na które zaproszono 1 018 osób, a zgłosiły się 774 osoby. Giełdy organizowano głównie na stanowiska: pracownik magazynowy, pracownik/operator produkcji, sprzedawca-kasjer i monter.

Pośrednicy pracy skierowali 2 276 osób do doradców zawodowych w celu udzielenia porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia lub skierowania na specjalistyczne badania lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania.

W 2015 r. pośrednicy pracy zarejestrowali **36 004** oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi przyjęte od pracodawców (wzrost o 10 918 w stosunku do 2014 r.) oraz wydali **2 459** informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy zgłaszającego zamiar zatrudnienia cudzoziemca (wzrost o 1 578 w stosunku do 2014 r.).

PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwem zawodowym objęto łącznie 5 371 osób w ramach 9 417 wizyt indywidualnych oraz 119 osób w ramach 17 porad grupowych. Z informacji zawodowej skorzystało 206 osób podczas 16 spotkań grupowych oraz 20 indywidualnych wizyt.

Doradcy zawodowi wzięli również udział w Ogólnopolskim Tygodniu Kariery organizowanym pod patronatem Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej oraz przeprowadzili 4 warsztaty dla osób bezrobotnych, w tym osób z niepełnosprawnością, 3 spotkania grupowe dla młodzieży klas maturalnych oraz 2 spotkania grupowe połączone z warsztatami dla osób osadzonych w zakładzie karnym.

We współpracy z Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej podlegającym Ministerstwu Obrony Narodowej przeprowadzono grupowe spotkanie informacyjne dla kadr wojskowych zajmujących się rekonwersją i doradztwem, w którym uczestniczyło 50 osób.

Zorganizowano również 10 grupowych spotkań informacyjnych dla zwalnianych grupowo pracowników, w których wzięło udział łącznie około 400 osób.

SZKOLENIA

W 2015 r. na szkolenia skierowano 368 osób (z tego 308 mieszkańców Wrocławia i 60 osób z Powiatu Wrocławskiego). W ciągu roku szkolenia ukończyły 344 osoby (289 z Wrocławia, 55 z Powiatu Wrocławskiego).

Struktura osób szkolących się

	Wrocław liczba osób/% kończących szkolenia zamieszkałych we Wrocławiu	Powiat Wrocławski liczba osób/% kończących szkolenia zamieszkałych w powiecie wrocławskim
osoby niepełnosprawne	17 / 5,88%	2 / 3,64%
wiek		
osoby w wieku 18 - 24	21 / 7,27%	9 / 16,36%
osoby w wieku 25 - 34	92 / 31,83%	12 / 21,82%
osoby w wieku 35 - 44	89 / 30,80%	15 / 27,27%
osoby powyżej 45 roku życia	87 / 30,10%	19 / 34,55%
wykształcenie		
wyższe	84 / 29,07%	10 / 18,18%
policealne i średnie zawodowe	76 / 26,30%	14 / 25,45%
średnie ogólnokształcące	40 / 13,84%	6 / 10,91%
zasadnicze zawodowe	55 / 19,03%	17 / 30,91%
gimnazjalne i poniżej	34 / 11,76%	8 / 14,55%

W związku z potrzebą kompleksowego przygotowania klientów do realnych wymagań pracodawców zorganizowano cieszące się dużym powodzeniem szkolenia powiązane z praktykami u pracodawców. Z 13 kursów zorganizowanych w 2015 r., 7 było wzbogaconych o praktykę u pracodawcy, m. in.:

- Obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie oraz 4-tygodniowa praktyka u pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy;
- Pracownik działu logistyki oraz 4-tygodniowa praktyka u pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy;
- Spawanie zaawansowane metodą TIG zakończone egzaminem TÜV oraz 2 tygodniowa praktyka u pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Praktyki trwały od 80 do 160 godzin. Był to czas przeznaczony na zapoznanie się z zadaniami wykonywanymi bezpośrednio na stanowiskach pracy i na praktyczne wykorzystanie zdobytej na kursie wiedzy.

Z uwagi na trafność doboru, potwierdzoną wysokim odsetkiem osób zatrudnionych po szkoleniu Urząd będzie nadal współpracował z pracodawcami oferującymi praktyki.

W związku z dużym zapotrzebowaniem na pracowników w branży transportu drogowego, w 2015 r. Urząd kontynuował wdrożony w 2013 r. program szkolenia grupowego kierowców:

- Operator żurawi HDS – kurs zakończony egzaminem państwowym przed komisją UDT – dla 10 osób uprawnionych;
- Prawo jazdy kategorii C+E – dla 10 osób uprawnionych;
- Szkolenie okresowe – przewóz rzeczy – dla 16 osób uprawnionych.

Oczekiwanym efektem szkoleń jest zatrudnienie osób po ukończeniu nauki.

Efektywność szkoleń w 2015 r.

	Liczba kończących szkolenia w 2015 r.	Liczba podejmujących pracę w trakcie i w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia	Efektywność szkoleń (w %)
Wrocław	289	153	52,94
Powiat Wrocławski	55	41	74,55
ogółem:	344	194	56,40

Bezrobotni mają też możliwość ubiegania się o skierowanie na wskazane przez siebie szkolenie. W 2015 r. Urząd sfinansował 87 kursów dla 63 osób z Wrocławia i 24 mieszkańców Powiatu, między innymi:

- Opiekun w żłobku;
- Prawo jazdy kat. C + przewóz rzeczy, kat. E/C + przewóz rzeczy, kat. D + przewóz osób;
- Szkolenie dla diagnostów;
- Operator koparki kl. I, koparko-ładowarki kl. III;
- Instruktor szkolenia psów.

W 2015 r. nie były udzielane pożyczki szkoleniowe.

W ramach aktywizacji zawodowej osób uprawnionych, Urząd ma możliwość finansowania kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu. Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2015 najczęściej wnioskowano o sfinansowanie egzaminów na uzyskanie prawa jazdy kat. C, kat. C/E, kat. D; pojawiła się również potrzeba sfinansowania egzaminu dla diagnosty samochodowego, egzaminu na instruktora techniki jazdy w zakresie kat. B, egzaminu SEP i na uprawnienia spawalnicze. Łącznie sfinansowano egzaminy 48 osobom (33 z Wrocławia, 15 z Powiatu Wrocławskiego).

Z ustawowej możliwości sfinansowania kosztów studiów podyplomowych w 2015 r. skorzystało 19 osób (z tego 18 mieszkańców Wrocławia i 1 osoba z Powiatu Wrocławskiego), w zakresie:

- Edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej;
- Rachunkowości i podatków;
- Wyceny nieruchomości;

- Zarządzania projektami;
- Zamówień publicznych i partnerstwa publiczno-prywatnego;
- Ciepłownictwa i ogrzewnictwa, Auditingu Energetycznego oraz świadectwa charakterystyki energetycznej;
- Inżynierii oprogramowania – Java Web Developer;
- Języka angielskiego w nauczaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

W 2015 r. po raz pierwszy bezrobotni do 30. roku życia skorzystali z nowej ustawowej formy pomocy i złożyli wnioski o bonus szkoleniowy. Szkolenia, przejazdy i zakwaterowanie w ramach bonusu sfinansowano dwóm osobom.

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

W 2015 r. po raz pierwszy finansowano koszty kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców powyżej 45. roku życia z wyodrębnionego z Funduszu Pracy Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Zainteresowanie kształceniem ustawicznym było ogromne. Pracodawcy wnioskowali o sfinansowanie szkoleń (1 378 osób), o opłacenie kosztów studiów podyplomowych (23 osoby), w kilku przypadkach o sfinansowanie egzaminów i badań lekarskich.

Urząd zawarł 198 umów na łączną kwotę 3 228 156,56 zł.

STAŻE

Organizowanie stażu w miejscu pracy jest najpopularniejszą formą wsparcia osób bezrobotnych od wielu lat. Celem stażu jest przygotowanie bezrobotnego do pracy i podpisanie z nim umowy o pracę. Po zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w maju 2014 r. z tej formy może korzystać szersze niż poprzednio grono osób bezrobotnych, dlatego Urząd znaczną część środków Funduszu Pracy w 2015 r. przeznaczył właśnie na ten instrument.

W 2015 r. pracodawcy złożyli 1 364 wnioski o organizację stażu, zawarto 1 047 umów. Ponad 88% wniosków o organizację stażu złożyli pracodawcy z Wrocławia, pozostałe pochodziły od pracodawców z Powiatu Wrocławskiego.

	Liczba złożonych wniosków	%
Miasto Wrocław	1 203	88,20
Powiat Wrocławski	161	11,80
Razem:	1 364	100

Stażami objęto 1 543 osoby, z tego 1 356 osób z Wrocławia i 187 osób z Powiatu Wrocławskiego.

Oprócz staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy, staże były organizowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER dla osób do 30 roku życia i RPO dla osób powyżej 30 roku życia.

	Umowy zawarte ze środków PO WER	Umowy zawarte ze środków RPO	Umowy zawarte ze środków Funduszu Pracy
Miasto Wrocław	257	79	608
Powiat Wrocławski	24	6	73
Razem:	281	85	681

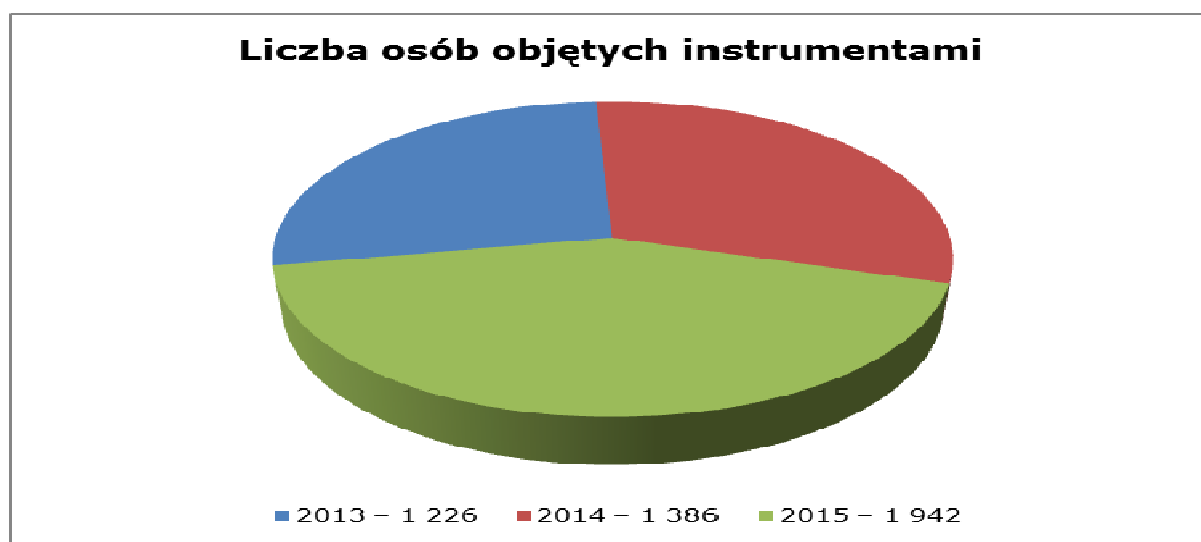
Odsetek osób zatrudnionych po zakończeniu stażu, tzw. efektywność, za 2015 r. dla staży sfinansowanych ze środków PO WER wynosi 68,55%, ze środków RPO 27,7%, a dla staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy 82,51%.

Ponadto bezrobotni do 30. roku życia mogą korzystać z formy wsparcia jaką jest bon stażowy. W 2015 r. bony stażowe otrzymało 60 osób (51 osób z Wrocławia, 9 osób z Powiatu Wrocławskiego). Efektywność zatrudnieniowa wynosi 100% i z tego tytułu premie wypłacono 9 pracodawcom.

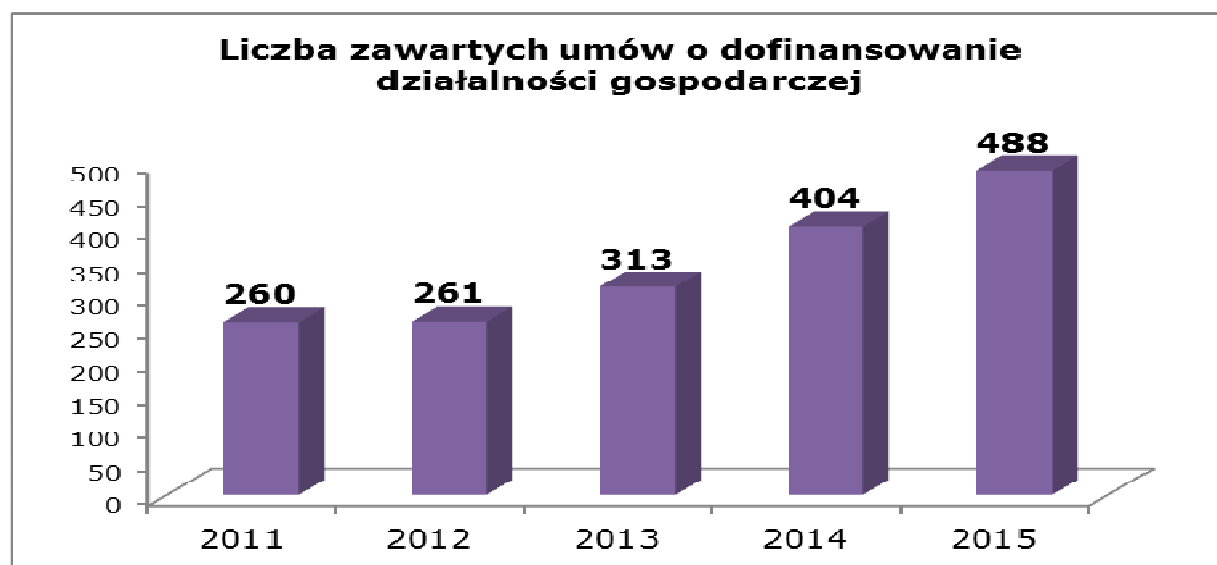
INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Instrumentami rynku pracy (do których zaliczamy prace interwencyjne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy, dofinansowanie działalności gospodarczej, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, jednorazową refundację składek na ubezpieczenie społeczne, zatrudnienie wspierane, dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50. roku życia, bon zatrudnieniowy) objęto 1 942 osoby, więcej o 556 niż w 2014 r. oraz więcej o 716 w porównaniu do 2013 r.

W 2015 r. pomoc była skierowana przede wszystkim do osób niepełnosprawnych, powyżej 50. roku oraz osób do 30. roku życia. Wybrane programy aktywizacji skutecznie przyczyniły się do powrotu na rynek pracy bezrobotnych oraz zmniejszenia liczby osób pozostających bez pracy na terenie działania Urzędu, co potwierdzają wskaźniki efektywności zatrudnienia osób bezrobotnych po zakończeniu realizacji programów.

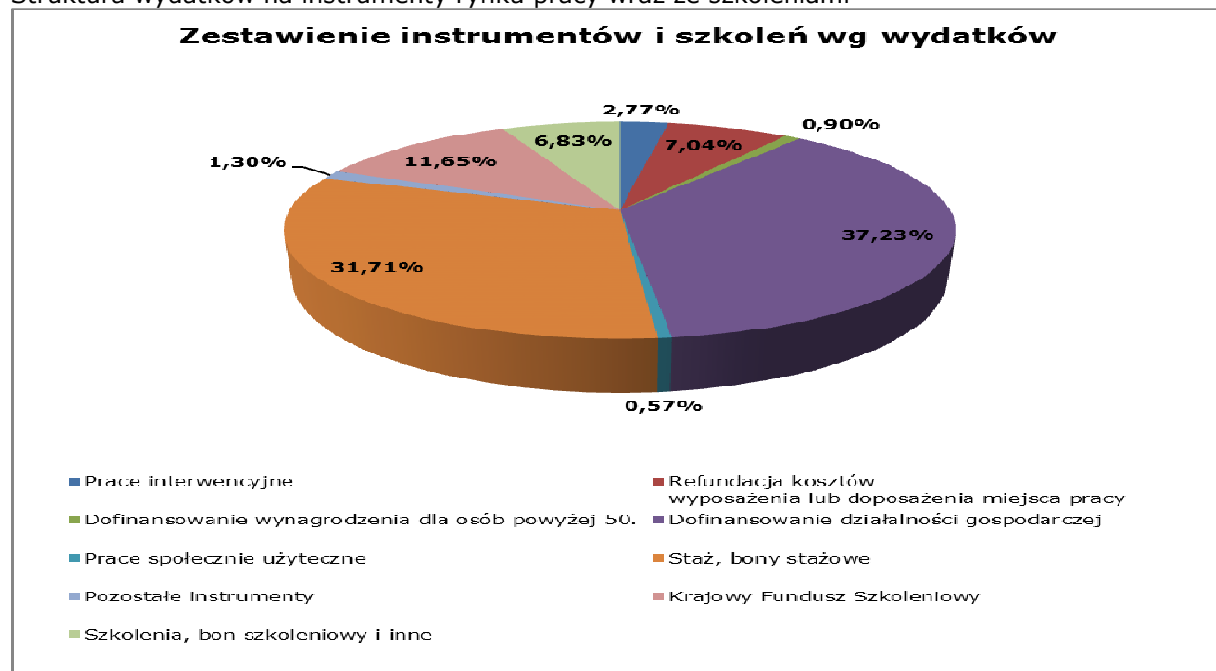
W 2015 r. udzielono dofinansowania na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej 488 osobom bezrobotnym.

Niektóre z działań w ujęciu liczbowym

Instrumenty rynku pracy oraz szkolenia, KFS i inne	Liczba złożonych wniosków	liczba zawartych umów	liczba umów monitorowanych z lat ubiegłych	liczba osób objętych instrumentem	liczba osób skierowanych	wydatki w tys. zł
Prace interwencyjne	161	118	57	198	135	712,61
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	110	79	197	399	156	1 808,08
Dofinansowanie działalności gospodarczej	788	488	533	1 021	488	9 567,53
Jednorazowa refundacja ZUS	1	0	4	4	0	13,72
Prace społecznie użyteczne	4	4	3	180	180	146,81
Program Aktywizacja i Zatrudnienia	1	1	0	20	20	6,91
Roboty publiczne	1	1	3	4	4	44,04
Zatrudnienie wspierane	0	1	2	3	1	9,03
Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50 r.ż.	77	59	5	63	57	230,80
Bon zatrudnieniowy	42	34	3	36	33	102,23
Bon zasiedleniowy	25	17	0	12	12	84,78
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla spółdzielni socjalnej	1	2	0	2	0	1,67
Staż, bony stażowe	1 364	1 047	18	1 543	1 525	8 148,07
Szkolenia, bon szkoleniowy i inne	228	223	9	390	390	1 754,46
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	263	198	Nie dotyczy	1 401	1 401	2 994,83

Struktura wydatków na instrumenty rynku pracy wraz ze szkoleniami

PROJEKTY RYNKU PRACY

W 2015 r. Urząd podpisał porozumienie z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w celu realizacji Programu Regionalnego skierowanego do osób powyżej 50. roku życia.

W ramach programu wsparciem planowano objąć 75 osób bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie. Wobec przypadków przerwania staży skutkujących zwolnieniem środków, programem objęto dodatkowo 34 osoby, które również zostały skierowane do odbycia stażu u pracodawców i przedsiębiorców.

Forma aktywizacji	Planowana liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem	Ilość osób objętych wsparciem w ramach programu	Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na dzień 31.12.2015
jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	5	5	100%
staż	70	104 (w tym 53 kobiety)	81,91%
Razem:	75	109 (w tym 53 kobiety)	90,95%

Ponadto w 2015 r. Urząd w ramach osi 8. Rynek Pracy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020 zrealizował projekt **„Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30. roku życia w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław”** współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu wyniósł 3 753 600 zł. W ramach projektu objęto wsparciem 428 osób bezrobotnych (w tym 357 kobiet). Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne w większości znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym:

- osoby powyżej 50 roku życia - 124 osoby (w tym 97 kobiet);
- osoby niepełnosprawne - 29 osób (w tym 20 kobiet);
- osoby długotrwale bezrobotne - 265 osób (w tym 226 kobiet);
- osoby o niskich kwalifikacjach - 170 osób (w tym 136 kobiet);
- osoby należące do pozostałych kategorii - 71 osób (w tym 70 kobiet).

Część osób kwalifikowało się do więcej niż jednej kategorii.

W ramach projektu objęto uczestników następującymi instrumentami i usługami rynku pracy:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe – wszyscy uczestnicy projektu – 428 osób (w tym 357 kobiet);
- staże – 289 osób (w tym 253 kobiety);
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 139 osób (w tym 104 kobiety).

Efektywność zatrudnieniowa na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 64,88%.

W 2015 r. Urząd Pracy zrealizował także w ramach Poddziałania 1.1.2 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) projekt **„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wrocławskim (I) oraz powiecie m. Wrocław (I)”** współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu wyniósł 6 165 800 zł. W ramach projektu wsparcie uzyskały 643 młode osoby (w tym 409 kobiet) – tzw. młodzież NEET (młodzież nieuczącą się, niepracującą i nieszkolącą się), które nie ukończyły 30 roku życia, w tym:

- 25 osób niepełnosprawnych (w tym 10 kobiet);
- 232 osoby długotrwale bezrobotne (w tym 144 kobiety);
- 221 osób o niskich kwalifikacjach (w tym 120 kobiet);
- 284 osoby, które nie wpisują się do w/w kategorii (w tym 194 kobiety);
- 83 osoby z terenów wiejskich (w tym 56 kobiet).

Jedna osoba mogła należeć do kilku kategorii.

Instrumenty i usługi rynku pracy, którymi objęto uczestników projektu w ramach proponowanego wsparcia aktywizacyjnego:

- szkolenia – **8 osób**;
- staże – **414 osób** (w tym 286 kobiet);

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – **221 osób** (w tym 123 kobiety);
- Indywidualny Plan Działania – **643 osoby** (w tym 409 kobiet).

Wszyscy uczestnicy zostali objęci wsparciem w postaci pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego.

Efektywność zatrudnieniowa na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 72%.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

TARGI PRACY

W dniu **24 kwietnia 2015 r.** Centrum Aktywizacji Zawodowej Urzędu we współpracy z Zachodnią Izbą Gospodarczą zorganizowało Targi Pracy, których oferta skierowana była przede wszystkim do osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie, a także do wszystkich zainteresowanych znalezieniem bądź zmianą pracy. Zaprezentowano ofertę dla osób w każdym wieku, o różnym poziomie wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Celem Targów Pracy było umożliwienie bezpośredniego kontaktu pracodawców z poszukującymi zatrudnienia oraz promowanie aktywnej postawy na rynku pracy.

Podczas Targów, odbywających się na dziedzińcu Urzędu przy ul. Glinianej 20-22, swoją ofertę zaprezentowało wielu cenionych pracodawców. Wśród wystawców znaleźli się: Clar System, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej, Przedsiębiorstwo HAK, InterKadra, Jeronimo Martins, MM, Nestle, MAX-POWER, Pollux, Job Impulse, Trenkwalder, Manpower, Netto, Aterima, ABC-Service, Work Service SA, Poczta Polska, ALIAS OFFIE, Leasing Team, IKEA, TRANSLINE GROUP, ADECCO, UPC Polska, W-SUPPORT, LG Display, Egis Road Operation.

Zaprezentowano także oferty pracy będące w bazie Urzędu oraz oferty pracy za granicą, realizowane za pośrednictwem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w ramach sieci EURES.

WSPÓŁPRACA Z AGENCJAMI ZATRUDNIENIA

W ramach działań zmierzających do pozyskania jak największej liczby ofert pracy, kontynuowano współpracę z agencjami zatrudnienia działającymi na rynku pracy Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego. W dniu **12 marca 2015 r.** w siedzibie Urzędu odbyło się **spotkanie przedstawicieli działających we Wrocławiu agencji zatrudnienia.**

Celem spotkania było podsumowanie dotychczasowej współpracy, wzajemna wymiana doświadczeń oraz ustalenie dalszego zakresu wspólnych działań na rzecz poprawy sytuacji na wrocławskim rynku pracy.

W programie spotkania znalazła się prezentacja oferty usług i instrumentów rynku pracy Urzędu przeznaczonych dla pracodawców, w tym możliwości wsparcia kształcenia ustawicznego pracodawców oraz pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, oferta pośrednictwa pracy świadczonego przez Urząd w zakresie organizacji targów pracy, udostępniania pracodawcom miejsc do prowadzenia rekrutacji na terenie urzędu, a także omówiono propozycje rozwoju wzajemnej współpracy.

W spotkaniu aktywny udział wzięli przedstawiciele agencji Interkadra, Maxpower, Manpower, Leasing Team oraz Pollux.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI GOSPODARCZYMI

W ramach współpracy z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podejmowano wspólne działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jak też podkreślania wagi rozwoju przedsiębiorczości.

W 2015 r. Urząd szczególnie intensywnie współpracował z Zachodnią Izbą Gospodarczą, w tym przy organizacji Targów Pracy 24 kwietnia 2015 r., oraz spotkaniu informacyjno -

konsultacyjnym 15 maja 2015 r. w Centrum Biznesowo - Konferencyjnym ZIG we Wrocławiu poświęconym przedstawieniu oferty kierowanej do przedsiębiorców i pracodawców dotyczącej wsparcia w tworzeniu miejsc pracy oraz finansowania szkoleń. Kontynuowano współpracę ze wszystkimi samorządami gospodarczymi, z którymi podpisano w roku 2014 porozumienie tworzące instytucję Partnerstwa Lokalnego na rzecz rynku pracy w zakresie upowszechnienia wśród pracodawców informacji o ofercie Urzędu, prowadzonych naborach wniosków i innych istotnych działaniach, związanych z realizacją projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020, Regionalnego Programu Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020 oraz zadań Urzędu Pracy finansowanych z Funduszu Pracy, w tym w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

WSPÓŁPRACA Z POZOSTAŁYMI PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI

W 2015 r. Urząd współpracował m. in. z następującymi partnerami zewnętrznymi Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (udział w spotkaniach z inwestorami, zainteresowanymi lokalizacją inwestycji na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podczas których prezentowano ofertę usług i instrumentów rynku pracy); samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej (udział w spotkaniach z inwestorami zainteresowanymi lokalizacją inwestycji na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podczas których prezentowano ofertę usług i instrumentów rynku pracy), Legnicką Specjalną Strefą Ekonomiczną (udział w spotkaniach z inwestorami), Starostwem Powiatu Wrocławskiego, gminami z terenu Powiatu Wrocławskiego, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych oraz mediami o zasięgu lokalnym i regionalnym.

W dniu **31 lipca 2015 r.** w **Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej** odbyło się **spotkanie informacyjne**, podczas którego pracownicy Urzędu przedstawili kilkudziesięciu pracodawcom narzędzia wspierające tworzenie miejsc pracy oraz szkolenia pracowników.

14 września 2015 r. przedstawiciele Urzędu Pracy wzięli udział w **II Forum Inwestycyjnym Powiatu Wrocławskiego**, w trakcie którego została przedstawiona oferta Urzędu kierowana do pracodawców i inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

W dniu **16 października 2015 r.** w siedzibie Urzędu Pracy odbyło się **spotkanie** dyirekcji i pracowników Urzędu z kierownikami **Ośrodków Pomocy Społecznej** z terenu Wrocławia oraz Powiatu Wrocławskiego, w trakcie którego pracownicy Urzędu oraz MOPS we Wrocławiu przedstawili informacje i doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI), jak również efekty programu.

W dniu **20 listopada 2015 r.** przedstawiciele Urzędu mieli okazję uczestniczyć w seminarium **„Nowoczesne pośrednictwo pracy w publicznych służbach zatrudnienia”**, które odbyło się w Warszawie z inicjatywy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Udział w debacie wzięli przedstawiciele 11 urzędów pracy z całego kraju, którzy zaprezentowali najlepsze rozwiązania w zakresie pośrednictwa pracy oraz promocji usług i instrumentów rynku pracy. Na spotkaniu dyskutowano na temat wykorzystania nowoczesnych technologii przez publiczne służby zatrudnienia. Następnie przedstawiciele Urzędów Pracy oraz współpracujący z nimi pracodawcy podzielili się doświadczeniami i dobrymi praktykami we wzajemnej współpracy, mówili o budowaniu przyjaznych relacji ze światem biznesu oraz kształtowaniu pozytywnego wizerunku służb zatrudnienia. Urząd zaprezentował swoje działania na podstawie wielostronnej współpracy podczas rekrutacji do centrum logistycznego AMAZON oraz udziału w projekcie „Wrocław Koduje”. Przedstawicielka firmy ADECCO Poland omówiła model współpracy pracodawcy z publicznymi służbami zatrudnienia - w sposób szczególny wyróżniła współpracę firmy z Urzędem.

W dniu **10 grudnia 2015 r.** przedstawiciele Urzędu uczestniczyli w spotkaniu dyrektorów urzędów pracy z Dolnego Śląska z przedstawicielami związku pracodawców Dolnośląscy Pracodawcy, aktywnego członka Konfederacji Lewiatan w celu podsumowania działania Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2015 oraz wypracowania propozycji standardów funkcjonowania KFS w nowym roku. Spotkanie miało charakter roboczo -

konsultacyjny i było jedynym takim wydarzeniem w skali całej Polski. Inicjatywa ta jest dowodem wspólnego zaangażowania i troski o rozwój pracodawców i pracowników na lokalnym rynku pracy. Wypracowane standardy pozwalają mieć nadzieję na coraz lepszą współpracę w zakresie realizacji działań w ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA

Celem programu jest praca u podstaw z uczestnikami, mająca na celu przywrócenie ich na rynek pracy, ale za sukces należy uznać zwiększenie motywacji i chęci do aktywności zawodowej oraz przygotowanie do lepszego radzenia sobie na rynku pracy, w tym utrwalenie pożądaných i potrzebnych na rynku pracy nawyków. W dniu 27 lutego 2015 r. Urząd Pracy we Wrocławiu zawarł z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu porozumienie określające zasady współpracy przy realizacji Programu Aktywizacja i Praca. Program objął 20. podopiecznych MOPS, którzy są jednocześnie osobami bezrobotnymi. PAI ukończyli wszyscy uczestnicy, 16. z nich zmieniono profil pomocy z III na II, tzn. z grupy osób oddalonych od rynku pracy do grupy osób zdolnych do powrotu na rynek pracy przy wsparciu Urzędu. Wśród uczestników PAI nastąpił wzrost motywacji do pokonywania własnych barier i ograniczeń oraz wzrost motywacji do podjęcia aktywizacji społecznej i zawodowej. W związku z dużym zaangażowaniem kadr realizujących PAI zarówno ze strony Urzędu jak i Ośrodka współpraca przebiegała płynnie, a zadania były sprawnie realizowane.

W dniu 16 lutego 2015 r. Urząd zawarł wstępne porozumienie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Siechnicach z siedzibą w Świętej Katarzynie w sprawie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych mieszkańców miasta i gminy Siechnice będących klientami pomocy społecznej.

W spotkaniu, które odbyło się 18 listopada 2015 r. i na które zaproszono przedstawicieli innych ośrodków pomocy społecznej, pracownicy Urzędu oraz MOPS podsumowali PAI i zachęcali uczestników spotkania do organizacji PAI na terenie gmin powiatu.

PROGRAM REGIONALNY DLA BEZROBOTNYCH 50+

W dniu 21 stycznia 2015 r. Urząd jako jeden z siedmiu Urzędów Pracy zawarł porozumienie z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu w sprawie realizacji programu regionalnego skierowanego do bezrobotnych osób powyżej 50. roku życia, zainicjowanego przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Planowanym efektem programu było uzyskanie przez co najmniej 70% uczestników zatrudnienia, a uzyskano 90,95%.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W marcu 2015 r. Urząd Pracy we Wrocławiu podpisał porozumienia z gminami Czernica, Kobierzyce i Siechnice w sprawie realizacji prac społecznie użytecznych. Porozumieniami zostały objęte osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania urzędu pracy.

PROGRAM „BEZROBOTNI DLA GOSPODARKI WODNEJ I OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ”

W dniu 17 kwietnia 2015 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Dolnośląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu a Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy we Wrocławiu, Urzędem Pracy oraz Gminą Jordanów Śląski. Celem porozumienia było zatrudnienie przez gminę Jordanów Śląski osób bezrobotnych w ramach robót publicznych. Zatrudnieni mieli za zadanie utrzymanie w porządku w okresie letnim zieleni na wałach przeciwpowodziowych oraz brzegach rzek i kanałów na terenie Jordanowa.

UMOWA PARTNERSKA NA RZECZ WZROSTU ZATRUDNIENIA I ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH

W dniu 2 czerwca 2015 r. Dyrektor Urzędu wraz z dyrektorami pozostałych 22 urzędów pracy z terenu Dolnego Śląska podpisał umowę partnerską z Regionalnym Związkiem Pracodawców Konfederacji Lewiatan – Dolnośląscy Pracodawcy z siedzibą w Szczawnie Zdroju na rzecz wzrostu zatrudnienia i wzrostu kompetencji i mobilności mieszkańców Dolnego Śląska, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania przedsiębiorczości i potrzeb lokalnej gospodarki.

SPOTKANIA KONSULTACYJNO - INFORMACYJNE

W celu promocji i zwiększenia stanu wiedzy klientów o możliwościach korzystania z instrumentów rynku pracy oraz promowania usług Urzędu doradcy klienta z Centrum Aktywizacji Zawodowej zorganizowali dni informacyjno - konsultacyjne, na które zaproszono osoby bezrobotne oraz pracodawców. Biorący w nich udział przedsiębiorcy, w większości nie korzystający z usług Urzędu, wykazywali zainteresowanie przedstawionymi propozycjami wyrażając gotowość zatrudnienia osób bezrobotnych, natomiast bezrobotni zostali zapoznani z możliwościami wsparcia przez Urząd:

- 23 stycznia – dwa spotkania informacyjne;
- 20 lutego – dwa spotkania pod hasłem „Szansa na sukces”, celem było promowanie zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia; spotkanie zostało wzbogacone wykładem pracowników Urzędu Skarbowego Wrocław-Fabryczna;
- 20 marca – dwa spotkania pod hasłem „Droga do zatrudnienia”, kierowane do osób powyżej 50. roku życia chcących podjąć własną działalność gospodarczą oraz do pracodawców chcących zatrudnić osoby 50+; spotkanie zakończyło się wykładem pracownika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 15 i 21 maja - spotkaniach z przedstawicielami pracodawców, celem było informowanie o możliwości zorganizowania szkoleń na wniosek indywidualny bezrobotnego, organizowania szkoleń w ramach umów trójstronnych oraz możliwości skorzystania z dofinansowania ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, a także możliwości wsparcia przedsiębiorców i pracodawców w tworzeniu miejsc pracy;
- 22 maja – spotkanie pod hasłem „Młodzi na rynku pracy” dla osób bezrobotnych do 30. roku życia, chcących rozpocząć działalność gospodarczą; spotkanie zakończyło się prelekcją pracownika Urzędu Skarbowego Wrocław-Fabryczna;
- 23 czerwca i 10 lipca – celem było promowanie usług i instrumentów oraz informowanie osób do 30. roku na temat wsparcia w rozpoczęciu działalności gospodarczej w ramach projektu PO WER.

INNE DZIAŁANIA

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy pośrednicy pracy uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach:

- 13 - 15 stycznia – w organizacji spotkań bezrobotnych z przedstawicielami Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu w celu przedstawienia możliwości przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji;
- 10 lutego – w konferencji podsumowującej projekt „Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych” organizowanej przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych;
- 7 marca – w objęciu patronatem medialnym i udziale w Targach Pracy - Kariera w IT;
- 24 marca – w konferencji organizowanej przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu wspólnie ze Stowarzyszeniem POSTIS, upowszechniającej projekt „PI Nowa droga – innowacyjny model współpracy z przedsiębiorstwami w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej młodocianych więźniów”;
- 14 kwietnia – w konferencji podsumowującej II edycję Miejskiego Programu Wsparcia Współpracy Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz sektora aktywności gospodarczej „Mozart”;

- 14 kwietnia – w spotkaniu w Urzędzie Gminy Długołęka z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu wymiany informacji o możliwościach aktywizacji zawodowej i społecznej wspólnych klientów Urzędu i GOPS;
- 17 kwietnia – w konferencji organizowanej przez przedstawicielstwo regionalne Komisji Europejskiej w Polsce z cyklu „Mam prawo” pt. „Imigrant czy obywatel – kim jesteśmy na unijnym rynku pracy”, z udziałem Elżbiety Bieńkowskiej, Komisarz UE ds. rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP w Komisji Europejskiej oraz przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej;
- 28 maja – w konferencji organizowanej w Lesznie przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Jak skutecznie wspierać? – Dobre Praktyki w zakresie Aktywizacji Zawodowej osób w wieku 50+”;
- 17 czerwca – w konferencji upowszechniającej projekt „Kontynenty Wrocławia” – kompleksowy program wsparcia obywateli państw trzecich zamieszkałych we Wrocławiu, organizowanej przez Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu;
- 18 czerwca – w konferencji prasowej „Poszukiwani odpowiedzialni i wrażliwi społecznie” – inauguracji konkursu i kampanii na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych Lodołamacze 2015 na Dolnym Śląsku;
- 22 czerwca – w konferencji upowszechniającej projekt „Model wsparcia jako innowacyjne narzędzie wzmacniające współpracę publicznych i niepublicznych instytucji pomocy społecznej oraz przedsiębiorców dedykowane gminnym zespołom interdyscyplinarnym”, realizowany przez Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu – „Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy ekonomicznej”;
- 29 czerwca – w warsztatach dotyczących współpracy ze społecznością romską organizowanych przez Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego Nomada;
- 24 września – w Dolnośląsko-Opolskiej Regionalnej Gali Jubileuszowej X Edycji Konkursu Lodołamacze 2015 r.;
- 15 października – w spotkaniu w siedzibie DB Schenker z przewoźnikami – właścicielami firm transportowych w zakresie nawiązania współpracy w poszukiwaniu i zatrudnieniu przez przewoźników DB Schenker Logistics kierowców zawodowych z kategoriami prawa jazdy: B, C i C+E;
- 23 października – w Gali z okazji 70-lecia Dolnośląskiej Izby Rzemieśniczej we Wrocławiu;
- 16 listopada – w uroczystości obchodów Dnia Pracownika Socjalnego organizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- 20 listopada – w seminarium „Nowoczesne pośrednictwo pracy w Publicznych Służbach Zatrudnienia”, organizowanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie;
- 25 listopada – w warsztatach organizowanych przez Główny Urząd Statystyczny – „Portal Geostatystyczny – platforma nowych możliwości”;
- 1 - 2 grudnia – w seminarium w Serocku „Zatrudnienie cudzoziemców – przegląd przepisów i wyzwań”, organizowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Specjaliści ds. programów w ramach aktywizacji zawodowej brali udział w następujących przedsięwzięciach:

- 1 kwietnia – w ogólnopolskim programie „Środa z Funduszami dla osób planujących podjęcie działalności gospodarczej” organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich;
- 14 kwietnia – w konsultacjach organizowanych we współpracy z GOPS w Długołęce dla osób bezrobotnych mających na celu przedstawienie oferty Urzędu;
- 15 maja – w spotkaniu informacyjno – konsultacyjnym organizowanym przez Urząd w Centrum Biznesowo - Konferencyjnym Zachodniej Izby Gospodarczej, którego celem było przedstawienie oferty Urzędu kierowanej do przedsiębiorców i pracodawców oraz dotyczącej wsparcia w tworzeniu miejsc pracy i finansowania szkoleń;

- 23 czerwca – w prelekcji, informującej o wsparciu oferowanym przez nasz Urząd umożliwiającym aktywne wejście na rynek pracy młodzieży i studentów, w ramach ogólnopolskiego programu „Bezpieczne Praktyki i Środowisko 2015” organizowanym przez Federację Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT, Główną Komisję Młodzieży Zespół ds. Programu Bezpieczne Praktyki i Środowisko, którego celem jest współdziałanie na rzecz praktycznej nauki zawodu młodzieży i studentów szkół technicznych;
- 24 lipca – w spotkaniu w Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, podczas którego zaprezentowane zostały wsparcia ułatwiające zatrudnienie młodych pracowników tj. między innymi w postaci zatrudnienia w ramach bonu zatrudnieniowego oraz bonu zasiedleniowego.
- 20 maja i 23 listopada – w spotkaniu organizowanym przy współudziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu w zakresie propagowania rozpoczęcia działalności gospodarczej przy współudziale środków publicznych.

Specjaliści ds. rozwoju zawodowego przygotowali opracowanie pt. „Analiza rynku pracy Powiatu Wrocławskiego i miasta Wrocław 2015 rok”. W ramach badań zostały przeprowadzone ankiety z pracodawcami i z bezrobotnymi klientami Urzędu. Ankieta pozwoliła na wnikliwą analizę lokalnego rynku pracy, dzięki czemu łatwiej jest planować działania aktywizujące osoby bezrobotne i wspieranie pracodawców na lokalnym rynku pracy.

OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

W 2015 r. wydano **63 499** decyzji administracyjnych w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Bezrobotnym wydano **85 131** zaświadczeń, w tym **11 873** w systemie SEPI – w ramach elektronicznej i bez udziału klienta wymiany danych pomiędzy Urzędem Pracy a ośrodkami pomocy społecznej.

Zostało zaskarżonych **328** decyzji, które przekazano do Wojewody Dolnośląskiego, co stanowi około **0,52%** wydanych decyzji. Zestawienie zbiorcze wydanych decyzji zawiera załącznik do niniejszego sprawozdania.

SKARGI I WNIOSKI

W 2015 r. złożono 16 skarg i 3 wnioski. Żadna skarga nie była uzasadniona.

WARUNKI FUNKCJONOWANIA URZĘDU

W 2015 r. służbę przygotowawczą odbyło 2 nowo przyjętych pracowników na stanowiska urzędnicze. Wszyscy złożyli egzamin końcowy z wynikiem pozytywnym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w Urzędzie zatrudnionych było 214 osób, w tym 54 pośredników pracy, 9 doradców zawodowych, 24 specjalistów ds. rozwoju zawodowego i 24 specjalistów ds. programów, pełniących funkcję doradców klienta.

Pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe na organizowanych i finansowanych z Funduszu Pracy szkoleniach, z zakresu m. in. wydawania decyzji administracyjnych, pomocy de minimis, prawa wekslowego, prawa zamówień publicznych, efektywnej realizacji instrumentów i usług rynku pracy, wybranych zagadnień prawa gospodarczego i handlowego, roli doradcy klienta w realizacji zadań pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, zatrudniania cudzoziemców, wybranych zagadnień prawa pracy oraz ochrony danych osobowych. Łącznie przeszkolono 168 osób.

ARCHIWUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

ZASÓB ARCHIWUM

Archiwum Miejskie Wrocławia przechowuje akta zlikwidowanych jednostek komunalnych (*przedsiębiorstw komunalnych*) i placówek oświatowych (*m.in. szkoły, przedszkola, zespoły szkolno-wychowawcze, poradnie pedagogiczne, itp.*) oraz istniejących gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień w łącznej liczbie **394** (w tym są też akta jednostek wchłoniętych przez ostatnią likwidowaną instytucję), co stanowi **ok. 3 670 mb** dokumentacji aktowej.

Zespół ds. Zlikwidowanych Jednostek Organizacyjnych – ok. **2 520 mb**

Zespół ds. Istniejących Jednostek Organizacyjnych – ok. **1 150 mb**

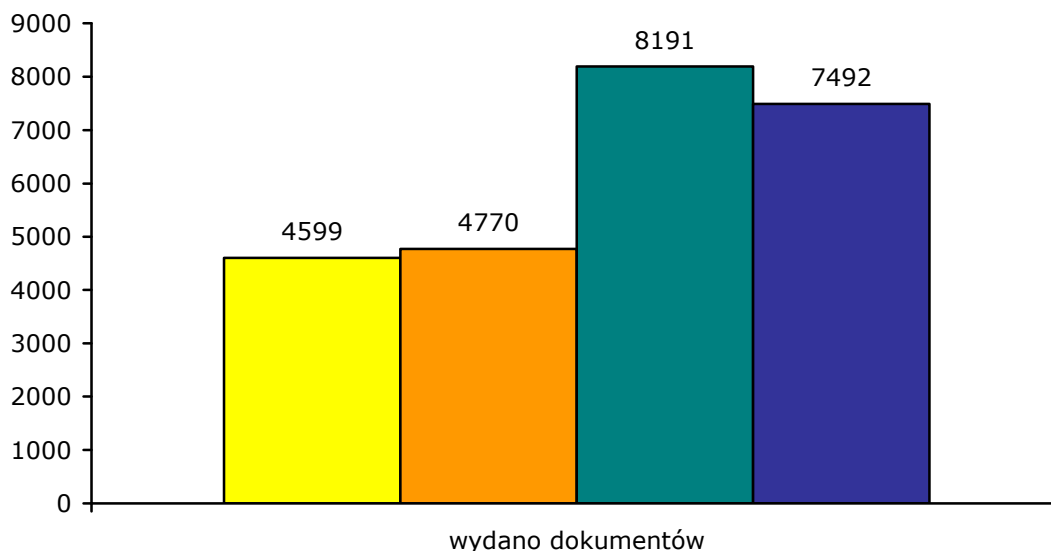
DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

Działalność merytoryczna Archiwum Miejskiego skupiona jest przede wszystkim na następujących zadaniach:

Udostępnianie zasobu archiwalnego poprzez:

- wystawianie zaświadczeń do rent, emerytur, kapitału początkowego np. o wynagrodzeniu, zatrudnieniu, okresach składkach i nieskładkowych itp.,
- wydawanie uwierzytelnionych kserokopii przechowywanej dokumentacji,
- wypożyczenia dokumentacji do sądów okręgowych i rejonowych,
- udostępnianie dokumentacji do wglądu w siedzibie archiwum (*np. pracownikom izby skarbowej i urzędów skarbowych, pracownikom Zarządu Zasobu Komunalnego, itp.*),
- wystawianie innych zaświadczeń.

Liczba wydanych dokumentów w latach 2012 - 2015

Przejmowanie akt zlikwidowanych i przekształcanych jednostek komunalnych i placówek oświatowych.

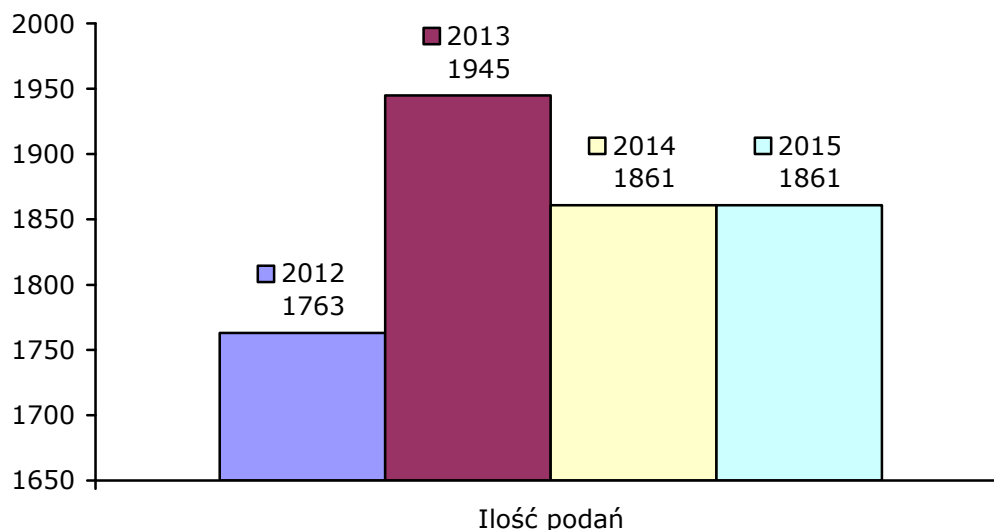
W 2015 r. przyjęto na stan dokumentacją z następujących jednostek:

- Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu,
- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego we Wrocławiu,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 we Wrocławiu,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego we Wrocławiu.

Bieżące opracowywanie i konserwowanie przechowywanego zasobu aktowego.

- bieżąca konserwacja i kompleksowe porządkowanie dokumentacji – 85,4 mb,
- sporządzanie komputerowej ewidencji zasobu – 13 954 poz.
- wypożyczenia dokumentacji do spraw – 799 spraw,
- przejmowanie dokumentacji – 273,5 mb.

Ilość podań wpływających do Archiwum

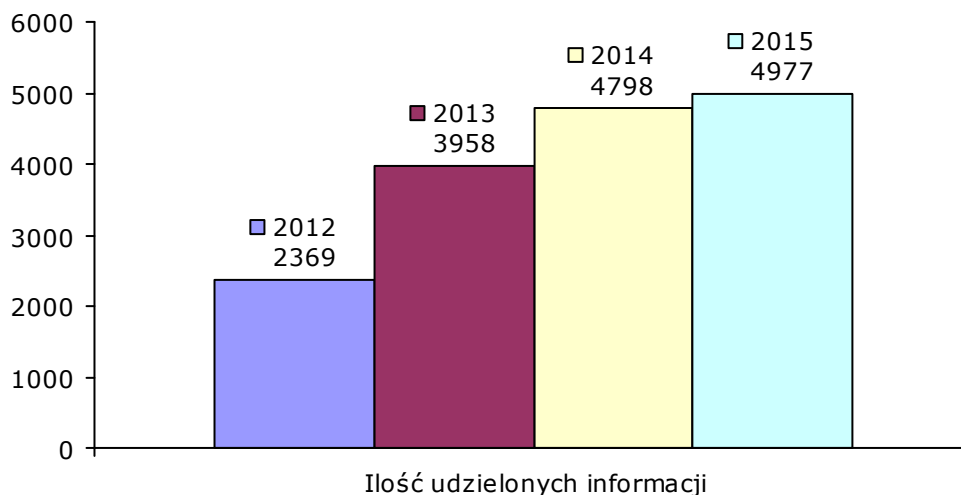

Zbieranie danych do katalogu akt zlikwidowanych zakładów pracy (państwowych, samorządowych podlegających Marszałkowi Woj. Dolnośląskiego, spółdzielni pracy, spółek cywilnych, spółek z o.o.).

Bieżąca współpraca z Archiwum Państwowym we Wrocławiu (konsultacje archiwalne), sądami, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędami administracji państwowej i samorządowej, itp.

Prowadzenie spraw bieżących: korespondencja, przyjmowanie podań telefoniczne i bezpośrednie w Sekretariacie Archiwum udzielanie informacji i porad nt. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej.

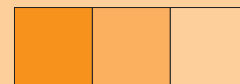
Liczba udzielonych informacji dot. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej w latach 2012 - 2015

Archiwum Miejskie co roku przyjmuje praktykantów z Uniwersytetu Wrocławskiego, z Instytutu Historycznego o specjalności archiwalnej w liczbie od 2 do 10 osób.

Archiwum wychodząc naprzeciw potencjalnym zagrożeniom mikrobiologicznym w 2015 r. przeprowadziło następujące działania:

- kompleksowa dezynfekcja całego budynku z użyciem preparatu biobójczego,
- wymiana wykładzin dywanowych na wykładziny zmywalne w pomieszczeniach pracy z dokumentami,
- wyposażenie stanowisk pracy w środki biobójcze,
- zakup specjalistycznego odkurzacza do dokumentów,
- przeprowadzono punktowe badania mikrobiologiczne dokumentacji, które wykazały, że ryzyko wywołania chorób u pracowników jest mało prawdopodobne oraz badania mikrobiologiczne powietrza na stanowiskach pracy i w magazynach, z których wynika, że powietrze cechowało się odpowiednim poziomem czystości mikologicznej, znacznie poniżej dopuszczalnych stężeń.

Departament Spraw Społecznych

KULTURA

Rok 2015 dla kultury Wrocławia to przede wszystkim ostatni etap przygotowań do Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Realizowano politykę mecenatu – organizowano otwarte konkursy ofert oraz nabory ofert, dofinansowywano cenne kulturalne inicjatywy, rozdano wiele stypendiów dla uzdolnionej artystycznie młodzieży, wręczono nagrody w zakresie kultury. Kolejny raz odbyło się Święto Wrocławia. Ponadto wykonywano czynności organizatora wobec 26 instytucji kultury (w tym. dotacje podmiotowe, sprawozdawczość, prowadzenie rejestru instytucji kultury, nadawania i opiniowanie dokumentów organizacyjnych instytucji (statut, regulamin organizacyjny), które realizowały swoje programy.

EUROPEJSKA STOLICA KULTURY (ESK) 2016

Biuro Festiwalowe IMPART 2016 rok 2015 rozpoczęło organizacją serii otwartych spotkań z Kuratorami ESK odpowiedzialnymi za program artystyczny Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Kilkumiesięczny cykl prezentacji kuratorskich był okazją do zapoznania się z najważniejszymi przedsięwzięciami programu ESK Wrocław 2016. Zaprezentowane projekty stały się przedmiotem otwartych dyskusji, umożliwiających wymianę poglądów między organizatorami obchodów a mieszkańcami Wrocławia.

W roku 2015 Biuro Festiwalowe IMPART 2016 promowało Europejską Stolicę Kultury oraz Miasto Wrocław podczas tak prestiżowych wydarzeń międzynarodowych i ogólnopolskich jak: Targi turystyczne ITB w Berlinie, Salon du Livre de Paris, Feria del Libro de Madrid, Międzynarodowe Tragi Książki w Krakowie oraz Wrocławskie Tragi Dobrych Książek. Dużym wyróżnieniem była możliwość zaprezentowania wystawy „Dispositions” jako oficjalnego wydarzenia towarzyszącego 56 Biennale Sztuki w Wenecji. Ekspozycja, nad którą opiekę merytoryczną i artystyczną sprawował Michał Bieniek, Kurator ESK Wrocław 2016 ds. sztuk wizualnych poruszała temat wyłączeń, odnosząc się zarówno do doświadczeń drugiej wojny światowej, jak i współczesnych konfliktów oraz migracji. Zrealizowane specjalnie na wystawę i wkomponowane w przestrzeń renesansowego „palazzo” prace artystów z Niemiec, Polski i Ukrainy mówiły o utracie domu i poszukiwaniu swojego miejsca. Zadając pytania dotyczące tożsamości, wykorzenienia, trwania, przymusu, zgody czy konfliktu tworzyły wielowątkową opowieść splecającą naszą przeszłość ze współczesnością.

Na przestrzeni minionego roku odbyły się liczne spotkania i wizyty studyjne mające na celu nawiązanie współpracy międzynarodowej, organizację wspólnych projektów artystycznych i kulturalnych oraz wymianę doświadczeń z innymi Europejskimi Stolicami Kultury. Szczególnie istotnym w kontekście międzynarodowej polityki kulturalnej Biura był zjazd ECoC Family. Podczas trwających trzy dni warsztatów i spotkań grupy reprezentujące byłe, obecne oraz przyszłe Europejskie Stolicy Kultury miały okazję wymienić doświadczenia związane z przygotowaniem obchodów ESK oraz podjąć dyskusję nad koncepcją i przyszłością formuły Europejskich Stolic Kultury. W spotkaniach wzięło udział blisko pięćdziesięciu przedstawicieli różnych instytucji kultury odpowiedzialnych za organizację obchodów ESK.

Ponadto na przestrzeni 2015 r. kontynuowano współpracę z przedstawicielami Fundacji Eu - Japan Fest, japońskiej organizacji rokrocznie współpracującej z Europejskimi Stolicami Kultury oraz reprezentantami Fundacji Donostia 2016 odpowiedzialnej za program ESK San Sebastian 2016. Zainicjowano również kooperacje z Instytutem Francuskim oraz Ambasadą Izraela, przy projektach angażujących francuskich i izraelskich artystów.

Istotnym wydarzeniem międzynarodowym było także otrzymanie przez miasto Wrocław, jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016 nagrody imienia Meliny Mercouri przyznawanej przez Komisję Europejską w Brukseli.

Ważnym aspektem bieżącej działalności Biura była także intensywna współpraca z miastem Lwów w ramach programu „**Wrocław – Lwów**”, która w 2015 r. zaowocowała organizacją po raz pierwszy we Wrocławiu międzynarodowego festiwalu

jazzowego „**Jazz Bez**”, polsko – ukraińskiej inicjatywy artystycznej o ponad piętnastoletniej tradycji.

We współpracy z ukraińską Fundacją Dzyga zrealizowano specjalne projekty muzyczne z udziałem artystów z Ukrainy, Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Austrii, Portugalii i Polski. Podczas jednego z koncertów wystąpił laureat ubiegłorocznego konkursu Jazz nad Odrą zespół *Vehemence Quartet*. Rezultatem współpracy z miastem Lwów była również organizacja Międzynarodowego Seminarium Bibliotekarzy, przedsięwzięcia będącego elementem XXII Forum Wydawców we Lwowie. Tematem seminarium był przyszłość bibliotek publicznych, znaczenia i roli bibliotek w erze powszechnej digitalizacji, sposobów finansowania i organizacji bibliotek oraz strategii rządowej i samorządowej w Polsce w tym zakresie.

Szczególnie ważnym wydarzeniem w kontekście ponadlokalnej działalności Biura była organizacja wspólnie z Narodowym Centrum Kultury dwudniowej konferencji „Koalicji Miast”, której rezultatem było podpisanie przez Prezydenta Rafała Dutkiewicza oraz Prezydentów miast partnerskich deklaracji współpracy.

Na przestrzeni roku 2015 kontynuowano spotkania warsztatowe Otwartej Grupy Roboczej ESK – Dolny Śląsk skupiającej instytucje i organizacje kultury z regionu, mającej na celu opracowanie koncepcji planowania obchodów ESK Wrocław 2016 na Dolnym Śląsku. Przedstawiciele instytucji kultury, samorządów lokalnych oraz dolnośląscy artyści i animatorzy kultury będący członkami Grupy zostali zaproszeni do współtworzenia programu „Dolnośląskiej Platformy Kultury ESK +”, w ramach którego w roku obchodów ESK Wrocław 2016 prowadzonych będzie wiele projektów o zasięgu regionalnym, m.in.: „ART-BUS”, „NieKongres Animatorów Kultury na SLOT ART Festival”, „Silesia Art_ Biennale”, „Festiwal Sztuki. Kultura małych i średnich miast”, „Czytanie miasta” i wiele innych. Efektem współpracy Biura z Otwartą Grupą Roboczą było wydanie publikacji „Spinacz. Wolne pomysły z Dolnego Śląska na rok 2016 i potem”.

Najważniejszym wydarzeniem ubiegłego roku była artystyczna zapowiedź programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016, do której doszło podczas multimedialnego widowiska na Stadionie Miejskim we Wrocławiu. Podczas ponad godzinnej prezentacji Kuratorzy ESK Wrocław 2016 odpowiedzialni za program obchodów zaprezentowali najważniejsze działania artystyczne w ramach swoich obszarów kuratorskich. Prezentację programu ESK Wrocław 2016 uświetniły występy wielu wybitnych artystów, a także koncert Andrea Bocellego znakomitego włoskiego śpiewaka i kompozytora. W ramach Weekendu Pełnego Kultury, którego elementem była prezentacja programu ESK Wrocław 2016, zrealizowano blisko trzydzieści projektów w ramach programu „**Mosty**”, nad którym opiekę artystyczną sprawował Chris Baldwin, Kurator ESK Wrocław 2016 ds. performance. W wyniku kilkustopniowego naboru, do programu zostało zakwalifikowanych dwadzieścia sześć projektów, których założenia były następnie rozwijane pod okiem specjalistów w trakcie trwających kilkanaście miesięcy warsztatów artystycznych. Wśród zwycięskich pomysłów znalazły się m.in. projekty: „Hug”, „Laboratorium dźwięku”, „Kładka Kapeluszników”, „Puls miłości”, „Most do San Sebastian”, „On – Off” czy „Rappers&Sappers”. Podczas Weekendu Pełnego Kultury dwadzieścia sześć mostów i kładek Wrocławia oddane zostało w ręce młodych Dolnoślązaków. W ciągu dwudniowego wydarzenia zamieniły się one w sceny teatralne, przestrzenie koncertowe, pracownie plastyczne i ciemnie fotograficzne. Dzięki zaangażowaniu kilkuset twórców, profesjonalistów i amatorów, dzieci i dorosłych, powstało we Wrocławiu dwadzieścia sześć nowych przestrzeni sztuki, w których każdy mógł stać się artystą. W wydarzeniu wzięło udział ponad pięciuset artystów i sześciuset wolontariuszy oraz blisko sto tysięcy widzów. Pierwszej odsłonie programu kuratorskiego Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 towarzyszyło także wydanie książki programowej pod tytułem „Przestrzenie dla piękna. Projektowane”. Książka została wydana w trzech wersjach językowych polskiej, angielskiej i niemieckiej oraz udostępniona on-line na stronie ESK Wrocław 2016.

Istotnym wydarzeniem w czerwcu 2015 r. było również otwarcie Barbary - Centrum Informacyjnego Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Budynek kultowego niegdyś baru mlecznego przy Przejściu Świdnickim, kojarzony m.in. z happeningami Pomarańczowej Alternatywy, w związku z przygotowaniem do obchodów ESK Wrocław

2016 otrzymał nowe przeznaczenie stając się ponownie miejscem spotkań Wrocławian. W nowocześnie zaprojektowanym wnętrzu zlokalizowano otwartą dla gości kawiarnię, sale wielofunkcyjną oraz salę konferencyjną, a także sale warsztatowe i biura ESK Wrocław 2016. W 2015 r. cyklicznie odbywały się tu m.in. imprezy taneczne pod nazwą „Cicha Barbara”, warsztaty dla dzieci, spotkania autorskie, konferencje, wystawy, pokazy filmowe, spektakle czy prezentacje prac rezydentów goszczonych w ramach programu „**A-i-R Wro**”. Jednym ze stałych elementów wyposażenia i wystroju Barbary stała się wystawa „**Usiądź po polsku**” - przegląd polskiego designu od 1941 r. aż do współczesności.

W ramach przygotowań do Europejskiej Stolicy Kultury 2016 w roku 2015 Biuro Festiwalowe IMPART 2016 zrealizowało wiele projektów, do których zaliczyć należy m.in.: „**Wrocław. Wejście od Podwórza**” – to projekt będący częścią programu sztuk wizualnych ESK Wrocław 2016, nad którym opiekę merytoryczną i artystyczną sprawuje Michał Bieniek, Kurator ESK Wrocław 2016 ds. sztuk wizualnych. Celem projektu jest obudzenie świadomości i odpowiedzialności Wrocławian za ich najbliższe otoczenie oraz aktywizacja potencjału ludzkiego poprzez realizację serii interwencji artystycznych w zaniedbanych, oddalonych od centrum częściach miasta – przede wszystkim na wrocławskich podwórkach, przestrzeni często uznawanej za „niczyją”. Idea projektu zakłada współpracę mieszkańców Wrocławia oraz zaproszonych artystów przy wypracowywaniu najlepszego rozwiązania na danej przestrzeni wspólnej. Rezultatem projektu zainicjowanego w ubiegłym roku była realizacja szeregu interwencji artystycznych (np. „Nieskończony zielony”, „Jeź”, „Kolekcja”, „Projekt ogrodów społecznych Fundacji Dom Pokoju”, „Plac na glanc”, „Mijamy się”), w Przedmieściu Oławskim, Ołbinie, Hubach i Kleczkowie.

W celu przybliżenia Wrocławianom kultury kraju Basków oraz San Sebastian, Biuro Festiwalowe IMPART 2016 zorganizowało trzecią już edycję projektu „**BASK – Otwarta Pracowni Kultury Baskijskiej**”. Ubiegłoroczne działania skupiły na tym, co może wydarzyć się jutro, którego perspektywa pełna jest marzeń i planów. Potencjalne scenariusze, mocno zakorzenione w teraźniejszości, zostały rozwinięte podczas warsztatów kulinarnych, modowych, interwencji artystycznych dla dzieci i dorosłych. Zaprezentowano również rezultaty rezydencji baskijskich artystów goszczonych we Wrocławiu oraz polskich artystów przebywających w San Sebastian.

Aby zachęcić oraz zmobilizować mieszkańców Wrocławia do współtworzenia programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016, w roku 2015 zorganizowano drugą już edycję programu „**mikroGRANTY ESK 2016**”. Główną ideą programu jest wsparcie oddolnych inicjatyw artystycznych oraz zaangażowanie jak największej liczby mieszkańców Wrocławia we współtworzenie oferty kulturalnej miasta. Edycja ubiegłoroczna została zorganizowana pod hasłem „Przestrzenie dla piękna”, tożsamym z tytułem aplikacji, dzięki której Wrocław otrzymał miano Europejskiej Stolicy Kultury 2016. W 2015 r. przeprowadzono pięć naborów do programu, w których wyłoniono do realizacji ponad pięćdziesiąt oddolnych projektów. Nabory miały charakter otwartego konkursu, w ramach którego zgłaszano pomysły na działania społeczno - kulturalne z każdej dziedziny sztuki. Ostatni nabór dotyczący pomysłu na oryginalny wrocławski prezent został skierowany do lokalnych artystów. Jego efektem była produkcja miejscowych artefaktów, gadżetów i materiałów promocyjnych, które zgodnie z założeniami będą rozdawane podczas Weekendu Otwarcia - inauguracji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 w styczniu 2016 r.

Istotnym przedsięwzięciem o zasięgu ogólnopolskim realizowanym w 2015 r. przez Biuro Festiwalowe IMPART 2016 był projekt „**Koalicja Miast**” polegający na kooperacji kulturalnej jednostek samorządowych, które ubiegały się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Działania Koalicji realizowane w 2015 r. miały na celu przygotowanie podwalin współpracy, której efektem będzie prezentacja kulturowa miast partnerskich - Gdańska, Katowic, Lublina, Łodzi, Poznania i Szczecina – podczas obchodów Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Wrocław stanie się wówczas sceną, na której spotkają się najlepsze pomysły i praktyki kulturowe z każdego z miast. Inicjatywa ta, zapoczątkowana w związku z objęciem przez Wrocław tytułu ESK Wrocław 2016, stworzy nowe możliwości w zakresie wymiany kulturalnej pomiędzy miastami, promowania lokalnych artystów oraz

tworzenia wspólnych projektów artystycznych i kulturalnych. W ramach projektu powstanie również niezależny zespół *Think Tank* pracujący przez cały rok nad rozwojem strategią i polityką rozwoju kultury w miastach. „Koalicja Miast” stanie się platformą wymiany doświadczeń, siecującą polskie samorządy i instytucje, przyczyniającą się do podnoszenia kompetencji kadr sektora kultury.

Ważnym elementem lokalnej polityki kulturalnej w 2015 r. było także wspieranie wrocławskiego sektora kultury. Poprzez szerokie spektrum działań składających się na program **„Akademii Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016”** zapoczątkowano długofalowy proces wzmacniania potencjału wrocławskiego sektora kultury. Przedsięwzięciem zrealizowanym w ramach Akademii ESK Wrocław 2016 była całoroczna edycja projektu „Audience Development” skierowana do przedstawicieli organizacji pozarządowych z Wrocławia i regionu - niezależnie od stanowiska, miejsca pracy - do wszystkich tych, którym zależy na lepszym funkcjonowaniu organizacji, świadomym i strategicznym budowaniu relacji z publicznością. W wyniku otwartego naboru do udziału w projekcie zaproszono piętnaście organizacji. W trakcie całorocznego programu szkoleniowego zorganizowano dwudniowe warsztaty wprowadzające do metody *Audience Development*, cztery tury konsultacji indywidualnych, pięciodniową wyjazdową sesję warsztatową oraz wizyty studyjne dla każdego uczestnika w dowolnej organizacji kultury w Europie. Wszystkie spotkania prowadzili dla uczestników polscy i brytyjscy eksperci z zakresu rozwoju i budowania publiczności.

W roku 2015 Biuro Festiwalowe IMPART 2016 zrealizowało kolejne edycje międzynarodowych programów rezydencyjnych.

Pierwszy z nich to program rezydencji artystycznych „A-i-R Wro”, którego głównym celem jest stworzenie międzynarodowej platformy umożliwiającej artystom, kuratorom, organizacjom i instytucjom kultury współdziałanie oraz wymianę doświadczeń, praktyk i wiedzy. Na przestrzeni ubiegłego roku, w ramach programu przeprowadzono otwarte nabory na rezydencje w kraju i za granicą, konkurs na współorganizację rezydencji artystycznych dla organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych z Wrocławia i Dolnego Śląska oraz międzynarodowy cykl spotkań „A-i-R WroTalks” dla osób zajmujących się rezydencjami. Program „A-i-R Wro” we współpracy z organizacjami i instytucjami z Wrocławia i Dolnego Śląska zrealizował również projekty rezydencyjne w całym regionie, wspierając tym samym rozwój lokalnego środowiska artystycznego i kulturalnego. W trakcie zorganizowanych w ubiegłym roku rezydencji odbyło się ponad siedemnaście wydarzeń kulturalnych (spotkań i warsztatów artystycznych połączonych z prezentacją efektów pracy), w których wzięło udział blisko trzy tysiące osób.

Drugim międzynarodowym przedsięwzięciem rezydencyjnym zrealizowanym w ramach przygotowań do Europejskiej Stolicy Kultury był projekt **„CYBER Akademia – Miasto Cyfrowe”**, którego głównym celem jest rozwijanie kompetencji medialnych i informacyjnych polskich i zagranicznych kadr kultury. W ramach programu „CYBER Akademia – Miasto Cyfrowe” zaproszono do Wrocławia grupę dwudziestu osób, reprezentujących europejską kadrę kultury i mediów - blogerów, radiowców, PR - owców, osób odpowiedzialnych za promocję kultury, marketingowców, menedżerów kultury, krytyków sztuki, artystów, kuratorów, dziennikarzy i redaktorów - aby podczas dwóch kilkudniowych sesji warsztatowych, serii spotkań z ekspertami oraz wizyt studyjnych w wybranych instytucjach kultury poddać dogłębnej analizie współczesne metody komunikacji procesów kulturotwórczych w dużych ośrodkach miejskich. Efekty wspólnej pracy – rekomendacje, wnioski oraz propozycje najbardziej innowacyjnych praktyk – złożyły się na publikację podsumowującą projekt, która ukazała się w grudniu 2015 r.

Całorocznym przedsięwzięciem zorganizowanym przez Biuro Festiwalowe IMPART 2016 we współpracy z warszawską Fundacją Jutropera była trzecią edycją projektu **„Głos wykluczonych”**. Ideą projektu jest łączenie grup wykluczonych społecznie z profesjonalnymi artystami, czego efektem jest wspólne tworzenie spektakli teatralno – muzycznych. Głównym tematem działań prowadzonych w roku 2015 był spektakl teatralny „Sen Nocy Letniej” według autorskiego scenariusza Michała Znanieckiego. Do realizacji spektaklu zostali zaproszeni m.in. seniorzy z Miejskiego Centrum Usług Socjalnych, podopieczni Miejskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz przedstawienie środowisk mniejszości narodowych i grup etnicznych, które przez cały rok

przygotowywały widowisko pod opieką artystyczną Michała Znanieckiego oraz instruktorów Fundacji Jutropera. Efekty pracy zostały zaprezentowane podczas spektaklu teatralnego wystawionego w Centrum Kultury Zamek w Leśnicy.

W roku 2015 Biuro Festiwalowe IMPART 2016 zorganizowało bądź współorganizowało szereg przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych, będących elementami programów kuratorskich Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć: projekt „**Komiksofon**”, wystawę „**Inwazja**”, „**Wybory Literackie**”, „**Czytanie w ciemnościach**” oraz „**Europejską Noc Literatury**”.

MECENAT

W otwartych konkursach ofert oraz naborach ofert dofinansowano wiele projektów, z których najważniejsze to:

- XXV Festiwal Piosenki Młodzieżowej „KAROLEK” 2015,
- „koRepetycje muzyczne” – kontynuacja,
- X Jubileuszowy Festiwal „Wieczory organowe u Bożej Opatrzności”,
- Wieczory Tumskie,
- XVII Festiwal Kultury Żydowskiej "Simcha",
- Cykl koncertów „Wieczory Lisztowskie” we Wrocławiu,
- XIII Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów - Debiuty 2015,
- Koncerty Hawdalowe,
- XXIV Międzynarodowy Festiwal Maj z Muzyką Dawną,
- III Festiwal Piosenki Poetyckiej "Pieśniarze Niepokorni",
- 6. Koncert na Tekach,
- Muzyka Młodego Wrocławia,
- Wieczory Złotnickie,
- Energia Dźwięku 9,
- V Ogólnopolski Festiwal Piosenki Harcerskiej i Turystycznej „Bumerang”,
- Akademia Nowej Sztuki. Małe Instrumenty – Samoróbka,
- 42. Festiwal Barbórkowy Chórów Akademickich,
- Muzyczne Spotkania Kultur "PAX ET BONUM PER MUSICAM – XII Międzynarodowy Festiwal i Imprezy Towarzyszące”,
- Wrocławski Festiwal Gitarowy GITARA+,
- Start dziecięcej aktywności w ramach ESK 2016 - Festiwal Piosenki Dziecięcej,
- Bębniarze,
- XIV Spotkanie z Poezją i Piosenką Religijną,
- Ethno Jazz Festival,
- XIX FESTIWAL MUZYKI KAMERALNEJ WIECZORY W ARSENALE,
- Wrocław Industrial Festival,
- 3-Majówka 2015,
- Avant Art Festival,
- Podróże po strunach im. Marka Długosza,
- „Muzyczny Szlak Wrocławia. Etap I”,
- Jubileusz Jerzego Kichlera,
- Udział chóru „Piastuny” w międzynarodowym projekcie wymiany kulturalnej chórów z Czech, Niemiec i Polski pt. Choros – Festival,
- XIII Edycja Przeglądu Sztuki Survival,
- prowadzenie działalności kulturalnej w wyremontowanych (w ramach projektu europejskiego) oficynach przy ul. Roosvelta 5a i przy ul. Jagiellończyka 10a,
- prowadzenie teatru „Pieśń Kozła”,
- Brave Festival. Święte Ciało,
- Brave Kids,
- prowadzenie teatru Ad Spectatores,
- Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicznych BUSKERBUS,
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty,
- Festiwal Filmu Amerykańskiego,
- Kino Nowe Horyzonty,

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży (Stowarzyszenie „Trampolina”, Fundacja „Kairos”, Fundacja „Dzielnica Wzajemnego Szacunku Czterech Wyznań”),
- Gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich,
- Prowadzenie Centrum Edukacji Historycznej „Konspira”,
- Zorganizowanie Festiwalu Niezależnej Kultury Białoruskiej,
- Prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast” wraz z pracami adaptacyjnymi oraz doposażeniem pomieszczeń,
- Zorganizowanie koncertu Mateusza Otremby w ramach V Festiwalu Kultury Protestanckiej,
- Międzynarodowa konferencja naukowa „Stanisław Lem – wizjoner szczęśliwych i nieszczęśliwych światów. Recepcja twórczości w sztukach plastycznych, kinie, literaturze i krytyce artystycznej.

DOFINASOWANE INICJATYWY KULTURALNE

Wydanie płyt CD:

- „Jose Torres symfonicznie”,
- „Historie znikąd” (Elettrovoce – Agata Zubel i Cezary Duchnowski),
- „Celuloid” (Duet gitarowy Artur Lesicki – Marek Napiórkowski),
- „Wieczór Wrocławia” (Miki Mousoleum – zespół Krzysztofa Kamana),
- „Wybitne utwory fletowe kompozytorów śląskich XX wieku” (Wykonawca m.in. Grzegorz Olkiewicz – flet),
- „Leć głosie” (debiutancka płyta Magdaleny Zawartko i Grzegorza Piaseckiego),
- „Michał Michalski Piano Recital” (debiutancka płyta pianisty Michała Michalskiego),
- „only a human being” (Bente Kahan sings Różewicz),
- Gnomonika (debiutancka płyta saksofonisty Tomasza Pruchnickiego),
- „OKU-LA-LA-RY” (piosenki do tekstów Tuwima i muzyką Włodzimierza Szomańskiego),
- utwory chóralne Rafała Augustyna – Cantores Minores Wratislavienses,
- Ars Cantus – utwory à capella z tzw. Kodeksu Wrocławskiego z XV wieku.

Promocja kultury, dialog międzykulturowy, upowszechnianie literatury, działalność edukacyjna:

- Ekumeniczne Spotkania Noworoczne (Stowarzyszenie Prawosławne),
- Kutia i Wrocławskie Kolędowanie (Związek Ukraińców w Polsce),
- Dzień Judaizmu w Kościele Katolickim (Fundacja Dom Pokoju),
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży (Stowarzyszenie „Trampolina”, Fundacja „Kairos”, Fundacja „Dzielnica Wzajemnego Szacunku Czterech Wyznań”),
- Gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich,
- współpraca z Radami Osiedli,
- prowadzenie nieodpłatnej działalności kulturalnej, edukacyjnej i artystycznej, skierowanej do dzieci, młodzieży i seniorów w dwóch oficynach na terenie zrewitalizowanego Nadodrza. Kontury Kultury i OKAP to miejsca prowadzone przez fundacje: Kilo Kultury i OK, Art., których działania skoncentrowane są na integrację społeczną. Znakomitym przykładem sukcesu w tej dziedzinie jest zrealizowany w 2015 r. przez fundację OK, Art. i mieszkańców projekt Podwórko – nasze atelier,
- działalność Centrum Edukacji i Kultury Żydowskiej w Synagodze Pod Białym Bocianem (Fundacja Bente Kahan), polegająca na:
 - organizacji spotkań z twórcami, artystami, wykładowcami – autorytetami działającymi na rzecz przeciwdziałania stereotypom i przywracania pamięci o historii i dziedzictwie,

- wystawieniu spektakli dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – spektakle edukacyjne pokazujące żydowską historię i tradycję, historię Wrocławia i Breslau,
- organizacji spektakli i koncertów otwartych dla publiczności – spektakle i koncerty organizowane dla upamiętnienia ważnych dni (np. Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu),
- zorganizowanie Dni Wzajemnego Szacunku – upamiętniające wydarzenia Nocy Kryształowej; głównym punktem obchodów jest Marsz Wzajemnego Szacunku,
- wystawy na II emporze Synagogi (min. 4 wystawy w roku),
- realizacji festiwalu Lato w Synagodze pod Białym Bocianem – cykl koncertów odbywających się w letnie niedziele – artyści prezentują dorobek różnych kultur, różnorodność muzycznych stylów,
- zorganizowanie we Wrocławiu „Dni pamięci Natalii Gorbaniewskiej”, 28 – 29 listopada 2015 r., czyli uroczystych obchodów drugiej rocznicy śmierci wybitnej rosyjskiej poetki, obrończyni praw człowieka, działaczki społecznej, tłumaczki literatury polskiej na język rosyjski, wieloletniej przewodniczącej wrocławskiej nagrody literackiej „Angelus”. W ramach zadania odbył się cykl spotkań i konferencji z udziałem najważniejszych osób związanych ze społeczną, polityczną i artystyczną działalnością Natalii Gorbaniewskiej. Do Wrocławia przyjechali jej synowie z rodzinami, weterani ruchu dysydenckiego w ZSRR, weterani polskiej „Solidarności”, znani intelektualiści z Rosji, Ukrainy, Białorusi, USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji. Kulminacyjnym elementem obchodów Dni był aspekt pacyfistyczny - podpisana przez wszystkich uczestników rezolucja „Przeciwko wojnie i nienawiści”.
- Czwartki Literackie. Spotkanie z literatami (SPP) – kontynuacja ponad dwudziestoletniej tradycji cotygodniowych spotkań pisarzy z czytelnikami,
- działalność wydawnicza, popularyzatorska i artystyczna Stowarzyszenia Kulturalno-Artystycznego RITA BAUM,
- zorganizowanie międzynarodowej konferencji naukowej w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego pn. „W poszukiwaniu granic książki. Perspektywa twórcy, odbiorcy, badacza”, 2 - 4 grudnia 2015 r. (Uniwersytet Wrocławski).

Współpraca ze związkami kombatanckimi, święta państwowe, rocznice:

- obchody Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada – ceremoniał wojskowy i państwowy został wzbogacony Radosną Paradą Niepodległości oraz koncertem w Narodowym Forum Muzyki,
- zorganizowanie we Wrocławiu ogólnopolskich uroczystości pn. „Kwiecień miesiącem Pamięci Golgoty Wschodu”, 16 - 17 kwietnia 2015 r., na które złożyły się: msza św. w Bazylice Mniejszej z udziałem pocztów sztandarowych, z ceremoniałem wojskowym, uformowanie kolumny marszowej i przemarsz uczestników pod pomnik Ześląńców Sybiru przy pl. Strzeleckim we Wrocławiu, wystąpienie gości, apel poległych, salwa honorowa, składanie wieńców pod pomnikiem (Związek Sybiraków, Oddział we Wrocławiu),
- organizowanie odczytów, prelekcji, spotkań i pokazów o tematyce historycznej, społecznej i zdrowotnej dla środowiska kombatanatów i innych organizacji pozarządowych oraz dla młodzieży szkolnej (Światowy Związek Żołnierzy AK),
- zorganizowanie we Wrocławiu obchodów 70-lecia utworzenia związku „Wolność i Niezawisłość”, 30 - 31 sierpnia 2015 r. (Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość Stowarzyszenie Społeczno-Kombatanckie, Oddział Dolnośląski,
- obchody Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych.

Promocja kultury Wrocławia poprzez opublikowanie książek, wydawanie czasopism oraz zamieszczenie logotypów Miasta: „Europejska Stolica Kultury Wrocław 2016” i „Wrocław miasto spotkań” oraz tekstu: „Publikacja dofinansowana przez miasto Wrocław”:

- „Przewodnik Nowy cyrk i sztuka w przestrzeni publicznej”, Stowarzyszenie Kejos Theater,

- „KINtop. Antologia wczesnego kina”, pod red. A. Dębskiego i M. Loiperdingera; Uniwersytet Wrocławski - Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta,
- „Zadymy we Wrocławiu. Wrocławskie manifestacje uliczne w stanie wojennym 1982-1983”, L. Ziątkowski,
- „Wrocławska niezależna scena muzyczna w latach 1979 - 1989”, P. Piotrowicz, Stowarzyszenie Kulturalno-Artystyczne Rita Baum,
- „Proces Piotra Bednarza”, K. Grzelczyk, Wydawnictwo Profil Antoni Wójtowicz,
- „Wrocławski Komitet Obywatelski – wybory samorządowe 27 maja 1990 r.”, W. Suleja; Wydawnictwo Profil Antoni Wójtowicz,
- publikacja jubileuszowa „Panorama Raclawicka we Wrocławiu 1985 - 2015. Kultura i turystyka”, Muzeum Narodowe we Wrocławiu,
- „Jazz we Wrocławiu 1945 - 2000”, B. Klimsa, Wydawnictwo c2 Grzegorz Mieczkowski,
- „Twierdza. Solidarność Walcząca – podziemna armia”, I. Janke, Wielka Litera, czasopismo „Italica Wratislaviensa” (2014, nr 5: „Włoski Wrocław”; Wydawnictwo Adam Marszałek,
- „Ósmy Arkusz”, wkładka w miesięczniku „Odra” numery 1 - 12; Ośrodek Kultury i Sztuki,
- 20. nr „Dolnośląskiego Rocznika Literackiego Pomosty”; Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, Oddział we Wrocławiu,
- Czasopismo kulturalno-artystyczne „Rita Baum”, Stowarzyszenie Kulturalno-Artystyczne Rita Baum,
- Pismo teatralne „Nietak-t”, nr: 19, 20, 21; Fundacja Teatr Nie-Taki,
- Magazyn Materiałów Literackich CEGŁA (Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Młodych Artystów GRAWITON, nr 31, 32, 33; Fundacja Na Rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza,
- 71. numer czasopisma „Format”; Akademia Sztuk Pięknych,
- album monograficzny pt. „Wanda Gołokowska”; Akademia Sztuk Pięknych,
- wkładki z materiałami poświęconymi Literackiej Nagrodzie Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrodzie Poetyckiej Silesius w Tygodniku Powszechnym.
- produkcja audycji telewizyjnych z Gal wręczenia Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius. Transmisja online na stronach www.angelus.wroclaw.pl i www.wroclaw.pl z gal wręczenia Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius. Reklama Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus na portalu www.wp.pl.

Współpraca z Województwem Dolnośląskim:

- Dolnośląski Konkurs Filmowy, przyznano dofinansowanie następującym filmom:
 - Pokot, reż. Agnieszka Holland (Studio Filmowe TOR) – 500 000 zł,
 - Wołyń, reż. Wojciech Smarzowski (Film It Sp. z o.o.) – 355 000 zł,
 - Sługi Boże, reż. Mariusz Gawryś (Prasa i Film) – 300 000 zł,
 - Wielki tydzień, reż. Jarosław Fret (Stowarzyszenie Filmowców Polskich) – 45 000 zł,
 - Szukamy życia w grobach, reż. Piotr Lachmann (Media Kontakt Sp. z o.o.) - 59 000 zł,
 - W absolutnej ciszy, reż. Łukasz Śródka (Camera Nera Sp. z o.o.) – 41 000 zł;
- w 2015 r. Wrocław Film Commission udzieliła (w różnym zakresie) pomocy 40 producentom polskim i zagranicznym, którzy realizowali i zamierzają realizować filmy w regionie i zamierzają realizować filmy w regionie. WFC w szerokim zakresie wspierała polskich producentów, m.in. tych, którzy otrzymali wsparcie finansowe dla swoich filmów z funduszy IX Dolnośląskiego Konkursu Filmowego w 2015 r., przy poszukiwaniu lokacji oraz uzyskiwaniu pozwoleń na realizację zdjęć, a także pośrednicząc w kontaktach z lokalnymi władzami i przedstawicielami lokalnej administracji publicznej. W związku z otrzymywanymi zapytaniami odnośnie lokacji, WFC nawiązała współpracę z producentami m.in. ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Niemiec czy Indii, odpowiedzialnymi za realizację zarówno filmów fabularnych i dokumentalnych jak i programów telewizyjnych czy interaktywnych.

Noc Muzeów 2015

W wydarzeniu wzięło udział **75** instytucji, które odwiedziło łącznie ponad **110 000** osób.

STYPENDIA ARTYSTYCZNE PREZYDENTA WROCŁAWIA

Na rok szkolny i akademicki 2015/2016 złożono 173 wnioski stypendialne, w tym: 94 wnioski muzyczne, 27 wniosków tanecznych, 35 wniosków plastycznych, 14 wniosków teatralnych, 1 wniosek filmowy, 2 wnioski literackie.

Przyznano 125 stypendiów, w tym:

- 23 stypendia całoroczne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów w wysokości 300 zł miesięcznie na okres 10 miesięcy (od września 2015 r. do czerwca 2016 r.),
- 20 stypendiów całorocznych dla studentów krajowych uczelni artystycznych w wysokości 400 zł miesięcznie na okres 9 miesięcy (od października 2015 r. do czerwca 2016 r.),
- 6 stypendiów całorocznych na studia za granicą w wysokości 600 zł miesięcznie na okres 9 miesięcy (od października 2015 r. do czerwca 2016 r.),
- 76 stypendiów jednorazowych w kwotach od 600 zł do 5 400 zł.

NAGRODY

Prezydenta Wrocławia ufundował:

- nagrodę miesięcznika „Odra” dla Józefa Hena,
- nagrody dla 7 wrocławskich bibliotekarzy z okazji Dnia Bibliotekarzy i Bibliotek
- dla laureatów Nagrody **WARTO** w ramach plebiscytu „Gazety Wyborczej”:
 - Łukasz Rusznica, sztuki wizualne,
 - Michał Kozłowski, literatura,
 - Bartosz Porczyk, teatr,
 - Krzysztof Skonieczny, film,
 - projekt Tempus Fantasy, muzyka.

Wrocławska Nagroda Teatralna i Muzyczna 2015

W dniu 30 listopada 2015 r. w Narodowym Forum Muzyki odbyły się jedenasta edycja Wrocławskiej Nagrody Teatralnej i szesnasta edycja Wrocławskiej Nagrody Muzycznej. Podczas Gali wystąpiła Rozalia Kierc, stypendystka Prezydenta Wrocławia.

Laureatem Wrocławskiej Nagrody Teatralnej został **Krystian Lupa** za reżyserię „Wycinki Holzfällen”, spektaklu który z siłą arcydzieła stawia trudne pytania o sens awangardy i uczciwość sztuki.

Laureatami Wrocławskiej Nagrody Muzycznej w muzyce rozrywkowej został **Radek Bednarz**, pomysłodawca EKLEKTIK SESSION – za nowatorstwo w tworzeniu muzycznego wydarzenia angażującego środowisko i publiczność w spotkanie z różnymi dziedzinami sztuki natomiast w muzyce poważnej **Giovanni Antonini** – za program Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans w 2014 r., pełen muzycznych odkryć i najwyższego kunsztu wykonawczego.

Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius – VIII Edycja

Wyróżnienie i promocja najważniejszych dzieł i twórców polskiej poezji. Nagrodę stanowią statuetka SILESIUS autorstwa Michała Staszczaka i czek na kwotę: 100 000 zł za całokształt twórczości, 50 000 zł za książkę roku, 20 000 zł za debiut roku. W 2015 r., jury w składzie: prof. Jacek Łukasiewicz, prof. Piotr Śliwiński, Justyna Sobolewska, dr Grzegorz Jankowicz, dr Adam Poprawa, prof. Tadeusz Sławek, przyznało nagrody SILESIUSA:

- za całokształt twórczości – Jackowi Podsiadle,
- w kategorii „za debiut” – Michałowi Książkowi, za tomik "Nauka o ptakach",
- w kategorii „książka roku” – Marcinowi Sendeckiemu za tomik poezjo, „Przedmiar robót”.

Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus – X Edycja

Najważniejsza nagroda w dziedzinie twórczości prozatorskiej opublikowanej w języku polskim. Nagroda jest przyznawana corocznie pisarzom pochodzącym z Europy Środkowej. Wyboru laureata dokonało dziewięcioosobowe jury, pod przewodnictwem Mykoły Riabczuka. Nagrodę stanowi czek na 150 000 zł oraz statuetka autorstwa Ewy Rossano. Laureatem w 2015 r. został Serhij Żadan (Ukraina) za powieść „Mezopotamia”. Zorganizowano też spotkanie autorskie z pisarzami nominowanymi do nagrody.

ŚWIĘTO WROCŁAWIA 13 - 28 czerwca 2015 r.

Na działania w ramach obchodów święta 24 czerwca w dniu imienin patrona miasta złożyły się msza święta w intencji mieszkańców Wrocławia, uroczysta sesja Rady Miejskiej Wrocławia w salach Ratusza.

Wzorem lat ubiegłych konkurs na plakat artystyczny święta oraz wystawę po-konkursową przeprowadzono przy współpracy z Akademią Sztuk Pięknych. Plenerowa wystawa prac laureatów konkursu zaprezentowana została na ul. Świdnickiej.

Z najważniejszych propozycji programowych należy wymienić:

- WrocLove Fest – koncerty: Salif Keita "The Acoustic Tour", Finał Eliminacji do Przystanku Woodstock 2015, Shantel & Bucovina Club Orkestar, Toto, Tribute to Michael Jackson,
- koncerty zespołów mniejszości narodowych i etnicznych „Kalejdoskop Kultur – VIII Festiwal Mniejszości Narodowych i Etnicznych” w Parku Staromiejskim,
- Art of Improvisation Festiwal – międzynarodowy projekt poświęcony sztuce improwizowanej,
- VI Europejskie Dni Dziedzictwa Chrześcijaństwa,
- Festiwal Kultury Kresowej,
- Festiwal Podwodny Wrocław,
- Noce Kościołów - seria koncertów i wykładów,
- spektakle Bajkobusu,
- Festiwal Wysokich Temperatur,
- pierwsza odsłona ESK Wrocław 2016 – multimedialne widowisko uświetnione koncertem Andrei Boccellego na Stadionie Miejskim.

Obchodom święta towarzyszyły różnorodne imprezy plenerowe, spektakle, festyny oraz wystawy, klubowe koncerty organizowane przez miejskie instytucje kultury i Rady Osiedla, we wszystkich dzielnicach miasta (ponad 50 imprez).

Głównymi patronami medialnymi święta była TVP Wrocław, Gazeta Wyborcza oraz Radio Wrocław i Radio RAM oraz portal Kreatywny Wrocław. W ramach kampanii reklamowej informacje promujące wydarzenia artystyczne oraz o programie święta zamieszczała Gazeta Wyborcza i nadawało na swojej antenie Radio Wrocław i Radio Ram. Wydrukowano po 500 sztuk plakatu artystycznego i afisza programowego oraz 5 000 ulotek reklamowych, kolportowanych na imprezach oraz za pośrednictwem różnych instytucji.

Miejskie tablice pamiątkowe - zainstalowanie i zorganizowanie uroczystości odsłonięcia tablic upamiętniających wybitnych wrocławian. W 2015 r. uhonorowany został Zbigniew Ryś. Zainstalowano także: tablicę pamiątkową przedstawiającą Wrocław w 1945 r. – w Sukiennicach oraz tablicę upamiętniającą pierwszą wzmiankę w dokumencie pisany (w bulii wrocławskiej papieża Hadriana IV z 23 kwietnia 1155 r.) o miejscowości Muchobór.

KOD KULTURY MIASTA

Kod Kultury Miasta jest wrocławskim programem kulturalnym, którego celem jest upowszechnienie dostępu i zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców miasta w kulturze. Korzystając z programu osoby uczestniczące w ofercie kulturalnej Wrocławia, otrzymują atrakcyjne nagrody.

Kod Kultury Miasta jest nowoczesnym programem opartym na kodzie QR i aplikacji na smartfony (dostępnej dla systemów Ios, Android i WindowsPhone). Program został dostosowany do oczekiwań rosnącej liczby użytkowników nowoczesnych technologii. Dla tych, którzy nie korzystają ze smartfonów nośnikiem kodu jest specjalna karta, dostępna w instytucjach kultury biorących udział w programie.

Kod Kultury Miasta to także doskonałe źródło informacji o tym, co dzieje się we Wrocławiu. Aplikacja oraz strona www projektu stanowią praktyczny przewodnik po wydarzeniach kulturalnych w mieście, a osoby korzystające z programu otrzymują newsletter z wybranymi, polecanymi wydarzeniami.

Strona internetowa www.wroclaw.pl/kodkultury oferuje wszelkie informacje na temat programu, łącznie z nagrodami, miejscami oraz wydarzeniami. Dane te oferuje także aplikacja mobilna.

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY

BIURO FESTIWALOWE IMPART 2016 (BFI)

Poza przygotowywaniem Europejskiej Stolicy Kultury 2016 r. BFI 2016 realizował inne statutowe zadania. Przy ulicy Mazowieckiej 17, w ciągu całego roku miały miejsce liczne imprezy: koncerty, wystawy, spektakle, spotkania autorskie etc.

Zrealizowaliśmy około 200 imprez w ramach Teatru Piosenki, Wrocławskiego Teatru dla Dzieci oraz pomysłów autorskich pionu producenckiego.

Z ogromnym sukcesem od ponad roku, grana jest własna produkcja, spektaklu akrobatyczno-tanecznego „**Prometeusz**” z udziałem aktorów/akrobatów w reżyserii Kamila Przybosia.

W kwietniu odbyła się 51. edycja **Jazzu nad Odrą**. Bogaty program festiwalu to obok zróżnicowanych koncertów, przede wszystkim światowej sławy artyści prezentujący wielość gatunków oraz technik wykonawczych.

W 2015 r. odbyły się 24 koncerty oraz 3 wystawy. Miłośnicy jazzu wysłuchali m.in.: zespół Dave'a Liebmana – znakomitego saksofonisty, kontrabasisty Larsa Danielssona, Lee Konitz Trio (Lee Konitz współpracował z Milesem Davisem, Ornettem Colemanem, Charlesem Mingusem), formacje: The Bad Plus, David Sanborn Electric Band, Dave Douglas High Risk Electric Group, Seamus Blake Quartet, Tomasz Pruchnicki Quartet, Ewelina Serafin Quartet, Artur Dutkiewicz Trio, Marius Neset Quintet. Fani jazzu wysłuchali również NSI Quartet z Krakowa – laureata 50. Jazzu nad Odrą.

Organizatorzy Jazzu nad Odrą postawili na popularyzację muzyki jazzowej przez prezentację dokonań wybitnych polskich i zagranicznych artystów. Wyrazisty i wieloaspektowy program koncerty zespołów i artystów indywidualnych, publiczne przesłuchania konkursowe młodych utalentowanych muzyków spowodowały, że impreza dotarła do szerokiego grona odbiorców i stała się elementem skutecznej promocji miasta i regionu. Widzowie licznie skorzystali z okazji obejrzenia i wysłuchania najwybitniejszych dokonań polskiej i światowej muzyki jazzowej.

W maju dla dzieci odbył się **Ogólnopolski Przegląd Dziecięcych Filmów Animowanych – Halo Echo**. Grono twórców filmowych, związanych z środowiskami dzieci tworzących filmy i entuzjastów tej twórczości, podjęło inicjatywę stworzenia ogólnopolskiego FORUM prezentacji dziecięcej twórczości filmowej. Działania podyktowane były społeczną potrzebą ogarnięcia i uporządkowania pokażnej części dorobku polskiej animacji filmowej, zaniedbywanej i marginalizowanej, bo tworzonej przez nieświadome wartości swoich prac dzieci. Autorzy projektu próbują wykazać, że poważne traktowanie tego obszaru dokonań twórczych dopełnia, dodaje niezbędnego kolorytu, sensu, a także uzupełnia bardzo wątłą i rwącą się sztafetę pokoleń twórców filmów animowanych. Główną intencją inicjatorów przedsięwzięcia było zebranie informacji o wszystkich polskich dzieciach tworzących filmy animowane oraz dotarcie do nich niezależnie od miejsc, w których tworzą swoje dzieła filmowe. Tak więc w wyniku realizacji przedsięwzięcia na terenie Polski powstało kilkanaście ośrodków, działających przy różnych instytucjach kultury i oświaty, których liderzy „halo echo” będą docierać do wszystkich zakątków swojego regionu i proponować dzieciom tworzącym filmy skorzystanie z mecenatu zorganizowanej struktury.

Czas letni to muzyka organowa i kolejna, 22. edycja festiwalu **Non Sola Scripta**. Wydarzenie składa się z cyklu koncertów o jednej i wyjątkowej formule programowej. Określa ją łaciński tytuł informujący, że nie tylko to, co jest zapisane w tekście lub partyturze nutowej, jest treścią festiwalowych prezentacji.

Koncerty festiwalowe, jak co roku, były realizowane w letnie niedzielne wieczory począwszy od 27 czerwca do 23 sierpnia. Podczas wakacyjnych prezentacji muzycznych zagrali wybitni artyści z Polski i z zagranicy (m.in. Andrzej Chorosiński, Piotr Rojek, Bernhard Gfrerer, 30 osobowy chór z Niemiec-Domkantorei Schleswig, Jean-Christophe Geiser ze Szwajcarii, Andreas Liebig z Austrii, Franz Loerch, Roman Perucki czy wybitny pianista - Adam Makowicz). Światowej klasy muzycy zaprezentowali własne improwizacje wokalne i instrumentalne oraz klasykę światowej literatury muzycznej w zabytkowych wnętrzach Kolegiaty Św. Krzyża na wrocławskim Ostrowie Tumskim.

Festiwal wpisał się na stałe do letniej oferty artystycznej i turystycznej Wrocławia i Dolnego Śląska.

Jesień w BFI 2016, to czas festiwalu i trzecia edycja **Międzynarodowego Festiwalu Dla Dzieci**, zapisująca się sukcesem medialnym i frekwencyjnym. W ciągu pięciu dni festiwalu odwiedziło nas około 5000 uczestników. Było to wielkie, czterodniowe święto dzieci. W tym czasie Wrocław odwiedzili artyści z Polski i ze świata, prezentując najciekawsze propozycje teatru dla dzieci. Najmłodszy natomiast opanowali miasto, byli najważniejsi! W kolorowych korowodach przemierzali miasto, ucząc się poprzez zabawę. Odbyły się akcje w plenerze, wędrowniki teatrów i uliczne prezentacje. Na scenach Impartu zaprezentowali się artyści z dorobkiem i początkujący aktorzy z pasją - wykonawcy, którzy z wielkim szacunkiem odnoszą się do młodego widza, odbyły się spektakle mądre, interaktywne, wielokulturowe.

III Festiwal Teatrów Dla Dzieci we Wrocławiu to początek procesu, w którym zamierza się oczarować dzieci dobrymi spektaklami, a dorosłym otworzyć oczy na wielką wagę obcowania dzieci ze sztuką. Sztuka teatralna jest formą wyjątkową, syntezą obrazu, ruchu, muzyki i przez to działa uwrażliwiająco i rozwijająco w wielu aspektach. W sztuce dla dziecka ważnym elementem jest zabawa, która poprzez teatr staje się formą pracy z dziećmi i co za tym idzie, działa na poziomie wrażliwości, kształtowania estetyki, ekspresji ruchu, odkrywania własnego ciała, pojęcia wyjątkowej przestrzeni teatralnej i przestrzeni codziennej. Festiwal był pierwszym w Polsce międzynarodowym wydarzeniem dla widzów poniżej 10 roku życia. Oprócz dobrej zabawy, to również czas edukacji, spotkań, rozmów i debat na temat praw dziecka i obowiązku dorosłych w zapewnieniu dzieciom dostępu do szeroko pojętej kultury, sztuki i edukacji.

W listopadzie BFI 2016, jak co roku, był producentem wykonawczym Radosnej Parady Niepodległości. Zgodnie z tradycją, 11 listopada wrocławianie całymi rodzinami spotkali się w centrum miasta, by oddać hołd bohaterom walk o odzyskanie niepodległości oraz wziąć udział we wspólnym pochodzie, manifestując w ten sposób przywiązanie do chlubnej historii.

W uroczystych obchodach 97. Rocznicy Odzyskania Niepodległości wzięli udział przedstawiciele władz województwa i miasta, kombatanci, mieszkańcy Wrocławia, a przede wszystkim uczniowie wrocławskich szkół. W obchodach tego święta, na wrocławskim Rynku udział wzięło kilkanaście tysięcy osób.

W grudniu odbyła się 7. edycja festiwalu **WROsound**, znanego wcześniej pod szyldem Wrocławski Sound. Koncerty odbyły się na dwóch scenach koncertowych Impartu. Festiwal, który w latach 2009 - 2013 odbywał się pod nazwą „Wrocławski Sound”, łącznie zaprezentował już przeszło 90 zespołów oraz ponad 100 godzin muzyki granej na żywo. WROsound prezentuje coraz szersze horyzonty muzyczne, uniemożliwiając jednoznaczne określenie rodzaju muzyki, który jest prezentowany. Skład każdego festiwalu wyznacza Odra, która dzięki swojej naturalnej ścieżce wyznacza międzynarodowy kierunek poszukiwań zespołów, kapel czy intrygujących projektów muzycznych. Uczestnicy mieli już okazję wysłuchać twórczości artystów nie tylko z Polski, ale również z Czech i Niemiec. Przy otwartości na zagranicznych artystów i międzynarodowym charakterze festiwalu organizatorzy nie zapominają również o wrocławskim rynku muzycznym. Nie można zapominać o potencjale jaki drzemie w lokalnych artystach, w ich kreatywności oraz bogactwie gatunków muzycznych, które tworzą. Celem festiwalu WROsound jest

pokazanie szerszej publiczności, że we Wrocławiu każdy znajdzie coś dla siebie- miłośnicy spokojnych melodii, pasjonaci elektronicznych kompozycji, fani ciężkiego brzmienia, jak i również odkrywcy nowych, intrygujących projektów. Nowatorskie działania chcemy też promować, a każdego z uczestników festiwalu zaskoczyć.

W grudniu zagrali: Breslaux, Dead Snow Monster, Electro Acoustic Beat Sessions, Enchanted Hunters, Endy Yden, Ghosts Of Breslau, Kyklos Galaktikos (Czechy), Stary Malenka, Ukryte Zalety Systemu, Ventolin (Czechy), Moire Pop.

W ramach Teatru Piosenki odbywają się co miesięczne prezentacje młodych talentów laureatów Ogólnopolskich festiwali piosenki artystycznej i aktorskiej. Celem cyklu pt. "Przed premierą" jest możliwość pokazania się młodych wykonawców przed szerszą publicznością opiekę artystyczną sprawuje Bogusław Sobczuk. Ponadto cyklicznie w ramach Teatru Piosenki grany jest kultowy spektakl Leningrad, który gromadzi tłumy publiczności. W roku 2015 na scenie Teatru Piosenki wystąpili artyści ikony piosenki aktorskiej między innymi: Michał Bajor, Stanisława Celińska, Katarzyna Groniec i inni.

Średnia frekwencja na wszystkich wydarzeniach to około 85%, łącznie wszystkich wydarzeń, w roku 2015 r. odbyło się 590 z udziałem 660 239 osób, w tym 53 634 biletowane i 606 605 niebiletowane.

Narodowe Forum Muzyki (NFM)

W 2015 r. **Orkiestra Symfoniczna NFM** zagrała 49 koncertów: 15 wydarzeń odbyło się w sali koncertowej przy ul. Piłsudskiego a 28 w NFM przy pl. Wolności. W 11 koncertach orkiestrą dyrygował Benjamin Shwartz.

Koncerty poza siedzibą Orkiestry:

- 3 stycznia 2015 r. - w Hali Stulecia – koncert noworoczny,
- 19 czerwca 2015 r. – Stadion Wrocław podczas prezentacji programu ESK,
- 24 czerwca 2015 r. – Kolegiata św. Krzyża i św. Bartłomieja. Obchody Święta Wrocławia,
- 29 sierpnia 2015 r. – Baltic Sea Festival, Sztokholm (koncert dedykowany Arvo Pärtowi), transmisja na antenie Szwedzkiego Radia i w ramach międzynarodowej współpracy EBU,
- 11 września 2015 r. – Tallin (Estonia), Nargen Festival,
- 1 października 2015 r. – jubileusz 70-lecia Politechniki Wrocławskiej, główny gmach uczelni.

NFM Leopoldinum – Orkiestra Kameralna wykonała 31 koncertów: 4 w Niemczech, 4 w ramach Leo Festival, 6 we Francji oraz 1 wspólnie z orkiestrą Sinfonietta Cracovia w Krakowie.

W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. **Wrocławska Orkiestra Barokowa** wykonała łącznie 35 koncertów, w tym: 23 koncerty w Polsce i 12 koncertów zagranicznych. Koncerty WOB poza Wrocławiem to występ w Neuzelle w Niemczech (20-21 marca), koncert w ramach festiwali Easter Festival of Sacred Music (Brno, Czechy) oraz Vilniaus Festivalis 2015 (9 czerwca Wilno), trasa koncertowa z Olgą Pasiecznik z repertuarem Haydna i Beethovena (Węgry, Niemcy), trasa koncertowa WOB po Niemczech (kościół pw. św. Mikołaja w Jüterbog oraz w kościół pw. św. Marii w Bernau).

W 2015 r. **Chór NFM** wziął udział w 26 koncertach. Wystąpił m.in. w Katowicach (Sala koncertowa NOSPR), Warszawie (Uniwersytet Muzyczny i Filharmonia Narodowa), Toruniu (z Toruńską Orkiestrą Symfoniczną w ramach XIX Festiwalu Toruń – Muzyka i Architektura) oraz Szczecinie z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii im. M. Karłowicza. Chór wykonał koncerty z dyrygentami gościnnymi: Paul Mc Creesh (w ramach Akademii Haendlowskiej), Anna Szostak, Jurgis Cābulis, Tõnu Kaljuste; wystąpił na festiwalu Musica Electronica Nova (premiera utworu Joanny Woźny), wziął udział w koncertach testowych w nowym budynku NFM, a także Gali Otwarcia Narodowego Forum Muzyki oraz w ramach 50. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans. Nagrał materiał na nową płytę CD z muzyką a cappella.

Lutosławski Quartet wziął udział w 16 wydarzeniach: 13 koncertach (3 we Francji, 2 w Warszawie, 6 we Wrocławiu, 1 w Zakopanem, 1 w Budapeszcie), warsztatach w Paryżu (współorganizowane przez ProQuartet i w IRCAM Centre Pompidou), nagraniach po koncercie z Uri Cainem.

Inne

W dniach od 16 do 18 października 2015 r. - **NFM Eklektik Session 2015** Międzynarodowa platforma artystyczna oraz cykl wydarzeń odbywających się w formule festiwalowej we Wrocławiu. W ramach festiwalu odbyło się 6 wydarzeń.

Działalność **Chóru Chłopięcego** w 2015 r. objęła łącznie 24 inicjatywy: 13 koncertów chóralnych, 4 warsztaty wokalne, 4 koncerty telewizyjne, 3 koncerty w ramach oprawy Mszy Świętej. Oprócz zajęć wpisanych w stały grafik pracy chóru śpiewacy uczestniczą także w odbywających się kilka razy w roku sesjach warsztatowych prowadzonych przez np. Paula McCreasha, Eamonna Dougana, Matthew Vennera, Jamesa Burtona. Biorą udział m.in w Festiwalach: Wratislavia Cantans, Leo Festiwal, Śpiewająca Polska.

Festiwal Musica Elektronica Nova 6. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Elektroakustycznej 15–23 maja 2015 r. Tytuł edycji: ELEKTRO-VISION. Prezentacja najnowszej muzyki elektronicznej w różnych wariantach: autonomicznym, współdziałającym z muzyką instrumentalną i wokalną, a także twórczo współgrającym z filmem i obrazem w ruchu. W ciągu 9 dni festiwalu odbyło się 40 wydarzeń z 10 różnych kategorii (koncerty, wystawy, warsztaty dla dzieci, klasy mistrzowskie, spotkania z artystami, wykłady, filmy z muzyką na żywo, specjalne pokazy filmowe, performance, taniec współczesny), w których wzięło udział 140 artystów. Odbyło się 16 spotkań warsztatowych z dziećmi i młodzieżą poszerzających wiedzę na temat muzyki współczesnej. Na festiwalu miało miejsce 25 prawykonania polskich oraz 6 zamówionych specjalnie przez festiwal MEN premierowych kompozycji.

Leo Festiwal_W ramach festiwalu zrealizowano 4 koncerty w dniach 30 maja – 6 czerwca 2015 r. (Zamek Topacz, sala koncertowa Filharmonii we Wrocławiu, sala koncertowa Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego, Kościół pw. Św. Marii Magdaleny). Celem festiwalu jest prezentowanie i propagowanie twórczości artystycznej Orkiestry Kameralnej Leopoldinum. Główne wątki edycji Leo Festiwalu w 2015 r. dotyczyły trzech kwestii: umiejętności tworzenia przez społeczeństwo stref ciszy, przekształceniu potencjału agresji w uspokajającą, taneczną energię, tematu nurtów kulturowych/wody .

Jazztopad 12. edycja festiwalu 19-29 listopada 2015 r.: 11 koncertów w NFM. Wspólnie z Kinem Nowe Horyzonty zaoferowano najmłodszej publiczności Jazz Morning Kids (filmowo-jazzowe poranki dla dzieci). Odbyły się Polish Jazz Showcase (24-25 listopada). W ostatni weekend festiwalu odbyły się krótkie koncerty w mieszkaniach prywatnych.

Melting Pot Made in Wrocław_Laboratorium improwizacji w ramach ESK Wrocław 2016. Inicjatywa festiwalu Jazztopad otwierająca scenę dla młodych artystów z różnych krajów europejskich, która stawia przede wszystkim na improwizację i nieprzewidywalny wynik zderzeń artystycznych indywidualności – specjalistów w dziedzinie muzyki, sztuk wizualnych oraz ruchu.

LAB.4 (luty/marzec) z udziałem festiwalu i organizacji: Jazztopad (Polska), Handelbeurs Concertzaal (Belgia), Eesti Jazzliit (Estonia) i JazzWerkRuhr (Niemcy). Koncert finałowy 1 marca 2015 r.; **LAB.5** (koniec kwietnia 2015 r.) z udziałem artystów z Polski, Niemiec, Belgii oraz Irlandii (wspólny performance w opuszczonej wrocławskiej Zajezdni Tramwajowej). Koncert finałowy 30 kwietnia 2015 r. odbył się z okazji Międzynarodowego Dnia Jazzu UNESCO; **LAB.6** (26 - 27 września 2015 r.). Muzyce improwizowanej towarzyszył powstający na żywo komiks; **LAB.7** (koniec listopada 2015 r.). Spotkanie na styku muzyki i tańca. Do wspólnych twórczych eksperymentów zaproszono artystów z Polski, Niemiec, Belgii, Luksemburga i Danii.

Singing Europe II edycja, dwa wydarzenia: koncert z udziałem zespołu Voces8 oraz oratorium Edwarda Elgara *Sen Gerontiusa*. W projekcie wzięły udział cztery amatorskie chóry akademickie z Polski i Czech (blisko 200 chórzystów), które przez sześć dni pracowały pod kierunkiem Agnieszki Franków-Żelazny i Paula McCreasha.

Współorganizacja projektów ESK 2016 We współpracy m.in. z Biurem Festiwalowym Impart 2016, Instytutem im. Jerzego Grotowskiego, Operą Wrocławską, Muzeum Współczesnym, Muzeum Architektury – 38 projektów z zakresu szeroko rozumianych sztuk audiowizualnych, muzycznych, architektonicznych, wydawniczych, teatralnych i wystawienniczych.

Wratislavia Cantans w dniach 6 - 19 września 2015 r., jubileuszowa 50. edycja zatytułowana „Niech żyje Wratislavia Cantans”. Koncepcję programową przygotował włoski

dyrygent i instrumentalista Giovanni Antonini. W jubileuszowym festiwalu udział wzięły: 4 orkiestry symfoniczne, 5 orkiestr kameralnych, 10 chórów, 7 zespołów, ponad 50 solistów. W ramach festiwalu zainicjowany został cykl koncertów „Muzyczne skarby Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego”. Odtworzone zostały programy trzech koncertów festiwalowych z pierwszej edycji Wratislavii Cantans. Podczas festiwalu wykonanych zostało ponad 180 utworów. Zarejestrowanych zostało 11 koncertów – w tym 4 transmitowane przez Polskie Radio Program II.

Forum Musicum. Festiwal poświęcony jest muzyce dawnych epok wykonywanej na dawnych instrumentach na sposób „historycznie poinformowany” tzn. zakłada wykonanie muzyki w oparciu o dostępne historyczne źródła wiedzy. 12. Międzynarodowy Festiwal Forum Musicum, 15-22 sierpnia 2015 r. odbył się pod hasłem „Musica Recitata” – Muzyka powstała z mowy. W ramach festiwalu odbyło się 5 koncertów, w których udział wzięło 68 artystów.

Projekt Akademia Chóralna. W ramach projektu prowadzone były działania dla ponad 250 chórów (organizacja przeglądów chórów i koncertów), ponad 200 dyrygentów (dofinansowanie pracy dyrygentów, finansowanie pracy kuratorów regionalnych, organizacja warsztatów, seminariów dla dyrygentów), dla 60 śpiewaków (Polski Narodowy Chór Młodzieżowy – sesje koncertowe i koncerty), jak również przygotowane zostały wydawnictwa merytoryczne i nutowe.

Cykl Koncertów Filharmonia Dla Młodych I Filharmonia Familijna, 24 koncerty z cyklu Filharmonia dla Młodych kierowane są do uczniów I i II etapu edukacyjnego oraz dzieci przedszkolnych. Spotkania odbywają się w salach koncertowych Narodowego Forum Muzyki, podczas których prezentują się różne zespoły kameralne lub Orkiestra NFM Filharmonia Wrocławska, z udziałem dyrygentów, solistów, aktorów lub tancerzy. Celem koncertów jest utrwalanie elementarnych wiadomości o muzyce i przygotowanie młodych słuchaczy do aktywnego i świadomego odbioru muzyki. Filharmonia Familijna to cykl 9 koncertów, który powstał z myślą o całych rodzinach. Goszczą tu rodzice z dziećmi, dziadkowie z wnukami, a nawet rodzice spodziewający się dziecka. Koncerty odbywają się w wybranych miesiącach w niedzielne przedpołudnia w Sali Głównej NFM. Celem koncertów jest przygotowanie słuchaczy do aktywnego i świadomego uczestnictwa w muzycznym życiu kulturalnym Wrocławia.

Koncerty edukacyjne dla młodzieży. Poszczególne wydarzenia zaplanowane w ramach cyklu Koncerty Edukacyjne dla Młodzieży odbywają się co dwa miesiące w głównej Sali NFM. Adresowane są do uczniów szkół gimnazjalnych i średnich. Szeroki zakres tematyki koncertów, bogaty repertuar i kreatywne podejście animatorów muzycznych pozwalają uczestnikom doświadczyć wielu estetycznych przeżyć wynikających z obcowania z muzyką „na żywo”. Spotkania dla młodzieży mają za zadanie uczyć świadomego odbioru muzyki, pokazywać twórczość różnych kultur, epok oraz przybliżać sylwetki znanych kompozytorów. Celem jest rozbudzanie u młodzieży wrażliwości na piękno oraz wzbudzanie ciekawości świata – tego który nas otacza i tego istniejącego wewnątrz. W 2015 r. odbyło się 5 takich koncertów.

Cykl spotkań „Otwarta Próba Orkiestry” dla uczniów szkół gimnazjalnych i średnich. Spotkania w dniach: 13 lutego; 5 marca; 11 czerwca; 11 września 2015 r.

Wyjazdowe Audycje Muzyczne 9 miesięcy – 667 audycji. Wyjazdowe Audycje Muzyczne to cykl koncertów adresowany do uczniów szkół podstawowych i dzieci przedszkolnych. Podczas koncertów prezentują się różne zespoły kameralne. Czas trwania koncertu to jedna godzina lekcyjna, a w przedszkolu 30 minut. Audycje połączone są z różnymi zadaniami i zabawami.

„Pośpiewaj Mi Mamo, Pośpiewaj Mi Tato” W ramach projektu muzycy przeprowadzają bezpłatne warsztaty śpiewu dla rodziców spodziewających się potomstwa oraz rodziców małych dzieci. Zajęcia odbywają się w szkołach rodzenia, na szpitalnych oddziałach położniczych oraz w miejscach przyjaznych dzieciom. Mama i tata uczą się śpiewania kołysanek i piosenek dziecięcych oraz dowiadują się, jak ważny jest dla malucha kontakt z muzyką. W roku 2015 w ramach projektu zajęcia prowadzono w 38 placówkach edukacyjnych i zdrowotnych (m.in. szkoły rodzenia, żłobki, Fundacja Evangelium Vitae, Fundacja Familijny Wrocław, Miejska Biblioteka Publiczna, Centrum Rozwoju Dziecka BEREK, kluby dziecięce, Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka, Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, MOPS, Luxmed). Realizacją spotkań zajmowało się

11 wokalistów – prelegentów, którzy prowadzili zajęcia na terenie miasta Wrocławia i innych miast Polski. Zakładana ilość uczestników, do których kierowana jest kampania, to średnio 444 osoby miesięcznie i średnio miesięcznie 63 zajęcia śpiewające. Projekt ma charakter dobrowolny.

Centrum Edukacyjne NFM Centrum Edukacyjne NFM prowadzi działalność od 2 listopada 2015 r. Oferta zajęciowa kierowana jest do grupy wiekowej od 0 do 15 r.ż. Oferta obejmuje zajęcia śpiewające w ramach „Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato”, zajęcia gordonowskie, rytmikę, chór dla dzieci, pracownię piosenki, zajęcia musicalowe. Poszczególne zajęcia prowadzone są przez 8 instruktorów.

Wydawnictwa: płyta **Salzburška Msza Maryjna** Program: W.A. Mozart – Missa brevis B-dur KV 275, Sancta Maria, Mater Dei F-dur KV 273, Alma Dei creatoris F-dur KV 277, Ave verum Corpus D-dur KV 618, Sonata B-dur KV 212, Sonata Es-dur 67, Sonata F-dur KV 244, Sonata F-dur KV 224, **Stanisław Moniuszko – Litanie Ostrobramskie** Wydawnictwa książkowe (oprócz stałych druków dla sezonu artystycznego oraz druków festiwalowych), **E. Kofin** – Historia Wratislavia Cantans. Tom II – dykcja Tadeusza Strugały 1978–1996, **Przestrzeń dla piękna** – album z fotografiami Łukasza Rajcherta.

WROCLAWSCY KAMERALIŚCI CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES

W roku 2015 chór Cantores Minores Wratislavienses wykonał 7 koncertów we Wrocławiu (m.in. inaugurując Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans 3-chórowym *Magnificatem* M. Zieleńskiego), a także w Warszawie i Legnicy. Od 2014 r. realizują grant z MKiDN na 3-letni projekt przywrócenia do życia koncertowego zbiorów księcia Jerzego Rudolfa z Legnicy (zwanym „Rudolphiną”). W ramach projektu co roku odbywa się 6 koncertów (razem 18) oraz nagrane zostają 2 płyty CD (razem 6). Z NInA otrzymali grant na digitalizację całości zbiorów Rudolphiny, co zostało wykonane we współpracy z Biblioteką Narodową, Biblioteką Uniwersytecką we Wrocławiu oraz Towarzystwem Przyjaciół Nauk w Legnicy (ponad 40 000 skanów) i w sierpniu 2015 r. zakończyli ten projekt. W czerwcu nagrali płytę z kolędami z tego zbioru (Rudolphina 4). Ze środków MKiDN (infrastruktura kultury) zakupili przy wsparciu gminy W-w klawesyn i violone. Wydali też płytę z utworami chóralnymi R. Augustyna.

Zespół Ars Cantus dał w 2015 r. 6 koncertów we Wrocławiu (m.in. na Wratislavia Cantans), a także m.in. na festiwalach w Płocku, Grudziądzu i Bieczu, a także w Warszawie i Legnicy, oraz nagrał w listopadzie płytę z muzyką M. A. Ingegneriego (Rudolphina 3). W styczniu zostały ukończone nagrania wrocławskiego kodeksu z XV wieku, a płyta ukazała się w tym roku.

Na Dniach Muzyki Organowej w Gliwicach wystąpił działający od 7 lat w instytucji męski kwartet *Stoltzer Ensemble*. Zespół wystąpił także z koncertami we Wrocławiu, Legnicy i Warszawie oraz na Św. Krzyżu, gdzie nagrał płytę z XIII - wiecznym Graduałem Wiślickim. Płyta ukaże się w tym roku.

Przeprowadzili także I etap remontu nowej sali prób przy ul. Ruskiej 46c.

OŚRODEK DZIAŁAŃ ARTYSTYCZNYCH FIRLEJ

W 2015 r. Ośrodek Działań Artystycznych „Firlej” zrealizował 194 przedsięwzięcia o charakterze artystycznym, w tym 37 koncertów muzycznych, 5 wystaw fotograficznych i wiele innych ciekawych wydarzeń jak np.: warsztaty dla dzieci, spotkania edukacyjne dla seniorów. Z oferty kulturalnej ODA „Firlej” skorzystało ponad 20 000 widzów. Najważniejsze koncerty:

- Asymmetry Festival 1-3 maja 2015 r.
- Astronautalis – 12 czerwca 2015 r.
- Lord and The Liar – 10 września 2015 r.
- Ufomammut – 28 października 2015 r.

KLUBY I OŚRODKI KULTURY

Kluby i ośrodki kultury prowadzą środowiskową działalność w dziedzinie animacji społeczno – kulturalnej, edukacji kulturalnej i promocji wydarzeń artystycznych. Swoje zadania realizują poprzez koła zainteresowań (plastycznych, muzycznych, teatralnych

i fotograficznych, zajęcia muzyczno – taneczne, nauki gry na instrumentach) a także cykliczne spotkania literackie, koncerty kameralne oraz prezentacje wystawiennicze.

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH

Odbył się cykl koncertów i warsztatów muzyki improwizowanej SOLO FESTIWAL . Liczba uczestników na koncertach i warsztatach – to 207 osób, odbyło się 6 koncertów oraz 6 warsztatów muzycznych (styczeń-maj 2015 r.)

Odbywały się cykliczne zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia stałe dla dorosłych, w tym muzycznej dla 16 grup po 16 uczestników. W 2015 r. odbyło się 191 takich warsztatów.

Obyło się 6 koncertów (207 uczestników) w sumie 36 przedsięwzięć (4 639 uczestników).

WROCŁAWSKI KLUB FORMATY – NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA

Klub prowadził warsztaty, zajęcia, pracownie artystyczne: nauka gry na gitarze, perkusji, nauka gry na instrumentach klawiszowych, pracownia plastyczna, wokalna, teatralna oraz pilates, warsztaty z terapii tańcem „Twórczy Krąg Kobiet”, warsztaty pracy z oddechem. Odbyły się imprezy cykliczne: „Artystyczne Party”, imprezy dla dzieci: Bal Noworoczny dla dzieci w wieku przedszkolnym, „Feriada w Formatkach”, „Dzień Dziecka” – impreza dla dzieci: program artystyczny, gry, zabawy, konkursy. Ponadto rozszerzono działalność pracowni artystycznych o pracownię muzyczną – gitara – drugi instruktor, Twórczy Krąg Kobiet – druga grupa oraz VI Międzynarodowy Festiwal Ambientalny. Zrealizowano Koncert kolęd i pastorałek uczestników zajęć pracowni muzycznych WKFormaty i ODT Światowid oraz w ramach akcji 60+ Kultura – warsztaty tańców w kręgu, warsztaty rękodzieła i warsztaty prozdrowotne. W sumie odbyło się 20 koncertów (1 026 uczestników) w sumie 38 przedsięwzięć (2 056 uczestników).

KLUB MUZYKI I LITERATURY

Zrealizowano XXII edycję Międzynarodowego Mistrzowskiego Kursu Pianistycznego. W kursie wzięło udział 31 pianistów. Kurs prowadzony był przez prof. A.Orłowieckiego z Sankt Petersburga i prof. Andrzeja Jasińskiego w terminie od 16 do 28 sierpnia 2015 r. Przeprowadzono cykl wykładów prof. Marka Dyżewskiego pn. Collegium Musicum. Odbyło się 6 wykładów z 435 uczestnikami. Zorganizowano 10 koncertów z cyklu Stypendyści Samorządu Wrocławia – Miastu. Odbyło się 10 koncertów z 481 uczestnikami. Opublikowano katalog do wystawy Bronisława Wolanina. W sumie odbyło się 197 koncertów (9 354 uczestników) w sumie 384 przedsięwzięć (18 088 uczestników).

WROCŁAWSKI KLUB ANIMA

W klubie działało 345 stałych grup z 2 767 uczestnikami, przeprowadzono 56 imprez cyklicznych i okazjonalnych z 6 408 uczestnikami.

KLUB „POD KOLUMNAMI”

W klubie działały 94 stałe grupy z 668 uczestnikami, przeprowadzono 68 imprez cyklicznych i okazjonalnych z 6 355 uczestnikami.

CENTRUM KULTURY ZAMEK

W Centrum odbyły się: Noc Świętojańska, Dni Fantastyki, Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa, Jarmark Jadwiżański, Brzdąc na Zamku - cykl spotkań z muzyką i baśniami, Wrocławskie Warsztaty Muzyczne Wojtka Pilichwskiego, Spacerem po Leśnicy (3 spotkania z młodzieżą i seniorami), Kultury Świata – cykl spotkań z podróżnikami, saksońsko – dolnośląski Jarmark Bożonarodzeniowy, wydano Gazetę Leśnicką - dwutygodnik osiedlowy.

CENTRUM KULTURY AGORA

W Centrum zrealizowano: Art of Improvisation Creative Festival, 30. Festiwal Śpiewających Przedszkolaków, 19. Festiwal Teatrów Przedszkolnych, XXIII Festiwal Piosenki Obcojęzycznej, 16. Ogólnopolski Festiwal Ewentualnych Talentów Aktorskich FETA, 13. Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów Debiuty 2015, Senior Art 2015 -

Senioralny Przegląd Małych Form Teatralnych i Kabaretowych, warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży.

OŚRODEK DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH ŚWIATOWID

W Ośrodku zrealizowano: Ethnos – Kultury Świata – Wielka Wyspa Jak Kuba Gorąca, Artystyczne Warsztaty Wokalne z udziałem Pauliny Przybysz, Festiwal Bajkopisarzy „Piernikowa chata”, 50-lecie Ośrodka Działań Twórczych Światowid - Plenerowa impreza, Zrób sobie Mikołajki – Mikołajkowe warsztaty plastyczne, Plenerowy festyn z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, Światowid klasycznie - cykl koncertów muzyki kameralnej, Jazz w Światowidzie - cykl koncertów muzyki jazzowej.

CENTRUM KULTURY WROCŁAW-ZACHÓD

W Centrum zrealizowano: „Wykluczeni z kultury”, „Islandia i Polska przeciw wykluczeniu z kultury”, Biesiada Literacka – dyskusje, projekcje filmowe, Scena Młodego Widza- spektakle dla najmłodszych widzów, Scena Prezentacji- koncerty, spektakle teatralne (m.in. Raz Dwa Trzy, kabaret „Ani Mru Mru, Kabaret Hrabi, Formacja Chatlet, spektakl teatralny „Obietnica Poranka”, spektakl operetkowy „Wesoła Wdówka”), Galeria Sztuki Współczesnej- wernisaże (m.in. Czesława Wiącka, uczniów wrocławskich szkół artystycznych czy wyklejankę Wisławy Szymborskiej).

MUZEUUM MIEJSKIE WROCŁAWIA (MMW)

We wszystkich Oddziałach MMW realizowane były wystawy zgodnie z planem na rok 2015. Poza tym organizowano sesje i cykle wykładów, w których jako publiczność uczestniczyli pracownicy naukowcy oraz wrocławscy przewodnicy i wrocławianie zainteresowani historią miasta. Jak zwykle we wszystkich Oddziałach odbyła się Noc Muzealna, ciesząca się ogromną popularnością.

MUZEUUM HISTORYCZNE, PAŁAC KRÓLEWSKI

„Arcydzieła malarstwa polskiego z przełomu XIX i XX wieku” (otwarcie – 4 października 2014 r.), kurator Katarzyna Kurpiewska. Po raz pierwszy publicznie pokazane zostały dzieła najważniejszych artystów polskich działających na przełomie XIX i XX wieku pochodzące z wrocławskiego, prywatnego zbioru, to modelowa kolekcja malarstwa polskiego. Na wystawie w Pałacu Królewskim zaprezentowanych zostało około 70 dzieł, wśród nich prace tak znanych artystów jak: Olga Boznańska, Józef Chełmoński, Jan Cybis, Julian Fałat, Aleksander Gierymski, Alfons Karpiński, Jacek Malczewski, Tadeusz Makowski, Józef Pankiewicz, Zygmunt Rozwadowski, Hanna Rudzka – Cybisowa, Jan Stanisławski, Zofia Stryjeńska, Władysław Ślewiński, Zygmunt Waliszewski, Wojciech Weiss, Stanisław Witkiewicz, Leon Wyczółkowski, Stanisław Wyspiański i inni. Część z obrazów wchodzących w skład kolekcji była już prezentowana w najważniejszych muzeach polskich i zagranicznych, jednak większość została pokazana publicznie po raz pierwszy. Ekspozycja została podzielona na grupy tematyczne: pejzaż, symbolizm i ekspresjonizm, folklor, portret, akt, martwa natura. Do wystawy wydany został katalog.

„Max Wislicenus. Malarz wrocławskiej secesji” (7 marca – 31 maja 2015 r.), kurator Anna Kania-Saj. Pierwsza wystawa prac jednego z najciekawszych artystów działających w I poł. XX wieku na Śląsku, twórcy wrocławskiej secesji i propagatora sztuki stosowanej. Max Wislicenus, niemiecki malarz i projektant gobelinów, plakatów, druków, mebli oraz witraży, od 1896 r. nauczyciel rysunku i sztuki włókienniczej w Królewskiej Wyższej Szkole Sztuki i Rysunku Artystycznego we Wrocławiu. Prace malarskie głównie portrety i pejzaże wykonane przez Wislicenusa (1861-1957) wybitnego malarza, profesora w Królewskiej Szkole Sztuki i Rzemiosła Artystycznego we Wrocławiu. Na wystawie pokazanych zostało prawie 70 prac artysty pochodzących z różnych okresów jego działalności twórczej i reprezentujących wszystkie podejmowane przez artystę tematy: malarstwo olejne, projekty do gobelinów i same gobeliny oraz projekt plakatu. Prezentowane prace pochodziły ze zbiorów Muzeum Sztuki Dekoracyjnej w Dreźnie, Muzeum Miejskiego w Budziszynie, Muzeum Śląskiego w Görlitz, Muzeum Narodowego

we Wrocławiu, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Miejskiego Wrocławia, Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze oraz z kolekcji prywatnych.

„1947 BARWY RUIN. Warszawa i Polska w odbudowie na zdjęciach Henry'ego N. Cobba” (6 maja - 28 czerwca 2015 r.), kurator – Marzena Smolak, wystawa Domu Spotkań z Historią i Fundacji Warszawa. Prezentowane na wystawie barwne fotografie wykonał w 1947 r. Henry N. Cobb, student architektury na Harvardzie. Są to fotografie kolorowe, co jest ogromną rzadkością na zdjęciach Polski w latach 40. Zdjęcia pochodzą m.in. z Warszawy, Katowic, Piekar Śląskich, Szczecina. Wśród eksponowanych fotografii znalazły się również widoki powojennego Wrocławia.

„Artyści wrocławskiej ASP w kolekcji Muzeum Miejskiego Wrocławia” (21 lutego – 2 maja 2015 r.), Jan Trzynadłowski. Wystawa poświęcona była artystom-pedagogom związanym z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych w okresie 1946 – 2015. Pokazano tutaj prace 43 twórców – profesorów i rektorów, wykładowców Akademii m.in.: Eugeniusz Geppert, Hanna Krzetuska-Geppert, Waldemar Cwenarski, Stanisław i Maria Dawscy, Antoni Mehl Eugeniusz Get-Stankiewicz, Józef Hałas, Jan Jaromir Aleksion, Jan Chwałczyk, Krystyna Cybińska, Zbigniew Horbowy, Konrad Jarodzki, Zbigniew Karpiński, Andrzej Klimczak-Dobrzaniecki, Stanisław Kortyka, Anna Malicka-Zamorska, Alfons Mazurkiewicz, Zdzisław Nitka, Stanisław Pękalski, Jacek Szewczyk, Anna Szpakowska-Kujawska, Przemysław Tyszkiewicz, Janina Żemojtel. Prezentowana kolekcja malarstwa wrocławskiego po 1945 r. to reprezentatywny zbiór dzieł najwybitniejszych, powojennych artystów Wrocławia, którzy w ciągu ostatniego półwiecza decydowali o kształcie współczesnego wrocławskiego malarstwa, rzeźby, grafiki, szkła i ceramiki.

„Z cyklu Drzewa. Fotografie Stefana Arczyńskiego”, (4 sierpnia – 31 października 2015 r.), kurator Marzena Smolak. Na wystawie zaprezentowanych zostało 60 oryginalnych autorskich odbitek bromosrebrowych. Na ekspozycji znalazły się fotografie drzew egzotycznych oraz gatunków rodzimych. Przez lata Stefan Arczyński uwieczniał je podczas swoich licznych podróży. Najstarsza fotografia została wykonana w 1956 r. w Karkonoszach, najmłodsza w 1996 r. w Taos w Nowym Meksyku.

„Banknoty i druki opozycyjnych organizacji”, (marzec) Szczepan Rudka, Ekspozycja najważniejszych druków-banknotów wydawanych przez organizacje podziemne w czasie Stanu Wojennego.

„Milczące Piękno” wystawa fotograficzna P. Morawskiego (23 października – 22 listopada 2015 r.). Na wystawie pokazane zostały 22 fotografie Piotra Morawskiego utrzymane w odcieniach szarości. Wszystkie wykonano w latach 2013-2015 na zabytkowych nekropoliach m.in. w Pradze, Bukareszcie, Wilnie, Budapeszcie, Brnie, Lublinie, Warszawie, Dreźnie, Wiedniu, Kolonii.

„Przybieżeli do Betlejem. Szopki Bożonarodzeniowe w kulturze chrześcijańskiej” (otwarcie – 6 grudnia 2015 r.), kurator Magdalena Szmida-Półbratki. Na wystawie pokazanych zostało ponad 130 szopek bożonarodzeniowych wykonanych przez twórców profesjonalnych oraz ludowych w różnych częściach świata. Znalazły się na niej szopki z Europy, Afryki, obu Ameryk, Azji i Australii, sprowadzane zarówno z kolekcji polskich jak i zagranicznych. Wśród nich szczególne miejsce zajmują śląskie szopki skrzynekowe i krakowskie. Prezentowane na wystawie szopki zaskakują swoją różnorodnością oraz rozmiarami.

MUZEUM SZTUKI MIESZCZAŃSKIEJ, STARY RATUSZ

„I to było możliwe. Wrocław w obiektywie Adama Feliksa Czelnego”, (29 czerwca – 30 września 2015 r.), kurator Halina Okólska. Ekspozycja fotografii A. F. Czelnego (1909-1992). W 2015 r. minęła siedemdziesiąta rocznica zakończenia II wojny światowej. Z tej okazji MMW przypominało jak wyglądał i czym żył Wrocław w latach 40. XX wieku. Wyobrażenie o tych trudnych latach reorganizacji miasta dały fotografie Adama Feliksa Czelnego, które w MMW gromadzi Dział Historii Wrocławia. Na wystawie pokazane zostały fotografie, które w większości nie były wcześniej pokazywane ani publikowane.

„Piwo we Wrocławiu” (19 czerwca – 31 grudnia 2015 r.), kurator Jan Trzynadłowski. Na wystawie zaprezentowano przedmioty związane z dziejami wrocławskiego browarnictwa do 1945 r. Główną część ekspozycji zajęły kufle, dzbany, kubki i butelki, używane do serwowania i picia piwa we Wrocławiu, w okresie od XVII do XX wieku oraz beczki do przechowywania tego napoju. Ważnym elementem ekspozycji były zabytki związane z piwiarnią ratuszową w Piwnicy Świdnickiej oraz szyldy reklamowe browarów działających niegdyś we Wrocławiu. Ozdobą wystawy był obraz olejny Eduarda Kaempffera, ukazujący żołnierzy pruskich i mieszczan wrocławskich pijących piwo w „Piwnicy Świdnickiej” w 1741 r., namalowany w 1907 r. w celu wzbogacenia wnętrza tego lokalu. Płótno zostało pokazane po raz pierwszy od 1945 r.

Z cyklu **Patio Młodych** - pokazów młodych wrocławskich artystów, kurator Anna Kania-Saj. „Anna Bujak. Oszołomienie” (10–31 października 2015 r.). Artystka jest jedną z najciekawszych postaci młodego pokolenia polskich twórców. Na wystawie zaprezentowano animalistyczne formy przestrzenne (technika mixed media, stal, aluminium): pełne oraz otwarte, będące rodzajem rozwijającego się w przestrzeni, zgeometryzowanego rysunku. Obiekty przestrzenne uzupełniały prace rysunkowe i fotomontaże.

„Aleksandra Urban. Dziewczyny mówią tak myślą nie” (10 kwietnia – 3 maja 2015 r.), kurator Ewa Pluta, Aleksandra Urban jest absolwentką wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Malarstwa i Rzeźby, autorką kilku wystaw indywidualnych i uczestniczką prestiżowych wystaw zbiorowych w Polsce i zagranicą m.in. w Szwecji, Węgrzech, Szkocji, Brazylii i USA. Na artystka pokazała 12 prac: obrazów olejnych i grafik oraz jedną rzeźbę i fotografię. Większość została wykonana w latach 2014 – 2015.

„Fotografia Dzikiej Przyrody” – cykliczna wystawa fotograficzna (4 – 29 listopada 2015 r.) Wystaw zwycięskich prac z konkursu fotograficznego Wildlife Photographer of the Year 2014, organizowanego przez Natural History Museum w Londynie oraz BBC Worldwide. Na tegoroczną edycję wystawy złożyły się zdjęcia nagrodzone i wyróżnione w 13 kategoriach oraz w 3 nagrodach specjalnych, a jedna ze 100 fotografii tworzących wystawę jest autorstwa znakomitego polskiego fotografa przyrody Łukasza Bożyckiego.

MUZEM MILITARIÓW, ARSENAŁ MIEJSKI

„Mundur żołnierza polskiego ze zbiorów Muzeum Militariów”, (otwarcie 11 sierpnia 2015 r.), kurator dr Mariusz Cieśla. Muzeum Militariów po raz pierwszy zaprezentowało swoją kolekcję mundurów. Na ekspozycji znalazło się 74 mundurów oraz 46 czapek i nakryć głowy, używanych przez żołnierza polskiego od odzyskania niepodległości do dnia dzisiejszego. Jako najcenniejsze, a przy tym prawie w pełni kompletne wymienić trzeba mundury polskich pilotów walczących w Polskich Siłach Powietrznych w Wielkiej Brytanii czy mundury generałów, których służba związana była z garnizonem wrocławskim. Wystawę uzupełniają odznaki jednostek i szkół wojskowych, wojska polskiego od XX - lecia międzywojennego do dzisiaj. Kolekcja mundurów Muzeum Militariów jest jedną z większych tego typu w Polsce.

MUZEM ARCHEOLOGICZNE, ARSENAŁ MIEJSKI

„Domasław – nekropolia arystokracji z wczesnej epoki żelaza (VIII-VI w. p.n.e.)”, (20 grudnia 2014 r. - 2 lutego 2015 r.), kurator Radosław Jarysz, wystawa przygotowana przez Muzeum Archeologiczne oraz Zespół Badań Ratowniczych Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk Oddział we Wrocławiu. Na wystawie zostały pokazane efekty badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 2006 – 2008 na stanowisku Domasław. Prezentowana wystawa miała przybliżyć zagadnienie bogato wyposażonych w luksusową halsztacką ceramikę grafitowaną i malowaną, przedmioty z brązu, żelaza, kamienia, szkła, bursztynu grobów z wczesnej epoki żelaza.

„Zaginione – Ocalone. Szczecińska kolekcja starożytności pomorskich”, (11 lutego – 7 czerwca 2015 r.) Wystawa przygotowana przez Muzeum Narodowe w Szczecinie Eksponowane na wystawie zabytki pochodzący ze zbiorów przedwojennego Muzeum Miejskiego w Szczecinie ewakuowanych pod koniec II wojny światowej. Dopiero

w latach sześćdziesiątych XX rozpoczęły się starania o ich odzyskanie. Po wieloletnich staraniach oraz negocjacjach prowadzonych na szczeblu dyplomatycznym, wymiana została zrealizowana w 2009 r. Na wystawie zaprezentowana została część zbiorów, które dobrane zostały pod kątem różnorodności form i kategorii znalezisk datowanych od epoki kamienia, po wczesne średniowiecze.

Sól (z) ziemi. Od neolitu po współczesność (22 lutego – 22 kwietnia 2015 r.) Historię wydobywania soli na ziemiach polskich od neolitu po współczesność opowiedziały okazy soli, narzędzia górnicze, makiety kieratów, wozów i statków transportujących sól, królewskie dokumenty i portrety żupników, materiały, sprzęty i narzędzia, XIX wieczne tablice informacyjne a także makiety i najstarsze podziemne fotografie archiwalne i współczesne.

Zatopione imperium. Park Archeologiczny Baję (16 września - 4 października 2015 r.), wystawa fotograficzna to owoc podróży fotografów Marcina Trzczińskiego i Wojciecha Zgoły współpracujących z Zakładem Archeologii Podwodnej Uniwersytetu Warszawskiego w miejsce podwodnych wykopalisk prowadzonych w słynnym w czasie Imperium Rzymskiego kurorcie Baję położonym nad Zatoką Neapolitańską we Włoszech.

Skarb z Głogowa (4 grudnia 2015 r. – 28 lutego 2016 r.) Skarb średniowieczny z Głogowa zaskakuje ogromną różnorodnością zgromadzonych w nim typów monet. Dominują w nim monety polskie, większość z nich jest bardzo rzadko spotykana, a niektóre okazy znane są tylko i wyłącznie z tego depozytu. Najstarsze monety pochodzą z przełomu XI i XII w. natomiast najmłodsze okazy datuje się na pierwszą kwartę XIII w. Skarb został ukryty prawdopodobnie między 1210 r. a 1215 r. Wystawę „Skarb z Głogowa” otwarto po raz pierwszy w 1994 r. w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie.

MUZEUM SZTUKI MEDALERSKIEJ, PAŁAC KRÓLEWSKI

„Znad Dunaju, Weławy i Wisły. Medalierzy i ich dzieła” - październik – Krystyna Zięba, Bronisław Kowalewski (OKiS), Arsenał Miejski.

„Skarby Stanisława Augusta – Władysław Jagiełło oraz Historia Monety Polskiej – floren Władysława Łokietka” – czerwiec - wystawa w siedzibie Narodowego Banku Polskiego Oddział we Wrocławiu, ul. Ofiar Oświęcimskich – kurator wystawy: Barbara Kozarska-Orzeszek.

„Skarby Stanisława Augusta – Władysław Warneńczyk oraz Historia Monety Polskiej – grosz Kazimierza Wielkiego” - Wrzesień - wystawa w siedzibie Narodowego Banku Polskiego Oddział we Wrocławiu, ul. Ofiar Oświęcimskich – kurator wystawy: Barbara Kozarska-Orzeszek.

MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW

W roku 2015 siedzibie Muzeum Współczesnego Wrocław były prezentowane 24 wystawy, w tym 2 wystawy stałe oraz 22 wystawy czasowe, w tym jedna z wystaw 5 edycji TIFF FESTIVAL. Ponadto Muzeum Współczesne Wrocław zorganizowało także wystawę podróżującą **„Dziki Pola. Historia Awangardowego Wrocławia”**, która w 2015 r. prezentowana była w „Zachęcie” Narodowej Galerii Sztuki oraz Kunsthalle w Koszycach.

W roku 2015 w przestrzeni wystawienniczej odbyły się następujące wystawy:

Tomasz Broda — od Rubęsa do Pikasa, czyli zrób sobie arcydzieło, zaprezentowane zostały instalacje przestrzenne oraz plakaty nawiązujące do „światowych” arcydzieł, z którymi artysta prowadzi od kilku lat twórczy dialog.

Niemcy nie przyszli, od 19 grudnia 2014 r. do 23 lutego 2015 r. (kurator: Michał Bieniek). Tytuł wystawy „Niemcy nie przyszli” – odnosi się w przewrotny sposób do rozpowszechnionej wśród mieszkańców Wrocławia (jeszcze długo po wojnie) obawy o powrót do miasta Niemców i bezpośrednio tego następstwa – utratę majątku, przestrzeni życiowej, kolejne przesiedlenie. Na wystawie zaprezentowane zostały prace wykonane w różnych technikach: od instalacji, rysunków, przez video i fotografię.

In Progress, od 19 września 2014 r. do 2 lutego 2015 r. (Agnieszka Kubicka - Dzieduszycka). In progress to wybór instalacji, zapisów filmowych, wideo oraz fotografii z lat 1965 - 2012 z kolekcji Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych oraz audiowizualne materiały kontekstowe ze zbiorów Centrum Sztuki WRO.

Jerzy Piątek - Nowy Jork, tylko kilka osób, od 21 listopada 2014 r. do 5 stycznia 2015 r. (kurator: Bartek Lis). Na wystawie zaprezentowane zostały fotografie, powstałe podczas podróży artysty do Ameryki, ukazujące przestrzenie Nowego Jorku.

Wystawa interaktywna - Uzewnętrzniać - Patrycja Mastej (kurator: Magdalena Skowrońska), od 19 września 2014 r. do 11 października 2015 r. Patrycja Mastej inspirując się tańcem butoh, wycięła fragmenty przedstawień ludzkiego ciała, które wprawione przez odbiorców w ruch pozwolą na ekspresję wytlumionych gestów i postaw.

Ziemia, od 20 lutego do 4 maja 2015 r. (kurator: Sylwia Serafinowicz). Wystawa poświęcona była ziemi jako materiałowi, pojęciu i tłu dla działań konceptualnych na przykładzie wybranych prac powstałych między latami pięćdziesiątymi i dniem dzisiejszym. Prezentowani artyści: Agnieszka Brzeżańska, Jan Chwałczyk, Wanda Gołkowska, Jarosław Fliciński, Zdzisław Jurkiewicz, John Latham, Natalia LL, Szymon Małecki, Robert Smithson and Nancy Holt.

Agnieszka Brzeżańska – Ziemia rodzinna/Ma Terra (kurator: Anna Borowiec), od 20 lutego do 1 czerwca 2015 r. Tytuł wystawy Agnieszki Brzeżańskiej nawiązywał do tytułu wydanego w 1955 r. albumu „Ziemia Rodzinna” opracowanego przez poetów Tadeusza Kubiaka i Artura Międzyrzeckiego oraz fotografa Edwarda Hartwiga, na który składają się fotografie i wiersze opiewające piękno rodzimych krajobrazów. Na wystawie zaprezentowane zostały fotografie, rysunki gliną na papierze oraz ceramiczne wazy.

Maciej Skawiński – Miasto. Porządki, od 27 lutego do 31 marca 2015 r. Na wystawie zaprezentowane zostały fotografie Macieja Skawińskiego, który najchętniej posługuje się dokumentem i reportażem fotograficznym, ponieważ w jego opinii to właśnie fotografia pozwoli stworzyć najwierniejszy, najgłębszy i najbardziej przejmujący obraz współczesnego człowieka.

Miękkie kody. Tendencje konceptualne w sztuce słowackiej od 20 marca do 18 maja 2015 r. (kurator: Vladimir Beskid). Wystawa „Miękkie kody. Tendencje konceptualne w sztuce słowackiej” była pierwszą tak szeroką prezentacją współczesnej sztuki słowackiej w Polsce. Wystawa skupiała się na jednej z kluczowych tendencji słowackiej sztuki współczesnej i nowoczesnej – działaniach konceptualnych i postkonceptualnych na przestrzeni ostatnich pięciu dekad w sztuce wizualnej na Słowacji, poczynając od lat 60. do współczesności.

Wystawa na XX-lecie Wrocławskich Szkół Fotograficznych AFA i PHO-BOS (kurator: Maciej Ulrich), od 10 kwietnia do 11 maja 2015 r. Wystawa z okazji XX-lecia Wrocławskich Szkół Fotograficznych AFA i PHO-BOS to przekrojowe zestawienie prac absolwentów od początku istnienia szkół, ukazujące bardzo szerokie spektrum medium, jakim jest fotografia.

Janicka & Wilczyk, Inne miasto, od 29 maja do 17 sierpnia 2015 r. „Inne miasto” to projekt fotograficzny zrealizowany w konwencji dokumentalnej. Praca jest próbą wizualnego opisanie terenu d. getta warszawskiego (1940-1943), utworzonego przez hitlerowskie Niemcy w sercu miasta, stolicy Polski.

Vot ken you mach?, od 29 maja do 31 sierpnia 2015 r. (kurator: Rafał Jakubowicz). Międzynarodowa wystawa przygotowana we współpracy z Kunsthalle w Dresden (z kuratorkami Christiane Mennicke-Schwarz i Valentiną Marcenaro) miała pierwszą prezentację w Kunsthaus Dresden w 2013 r. Rozszerzona edycja wrocławska obejmuje prace kilkudziesięciu artystów identyfikujących się z tożsamością żydowską i tworzących w Europie. Wystawie towarzyszył bogaty program muzyczny, filmowy i literacki.

Daniel Malone. Niezidentyfikowane obiekty artystyczne w epoce sztuki aktualnej (kurator: Sylwia Serafinowicz), od 26 czerwca do 7 września 2015 r. Daniel Malone odczarowuje eksperymentalne praktyki Galerii pod Moną Lisą w serii interwencji i „niezidentyfikowanych obiektów”. Punktem wyjścia projektu jest dokumentacja fotograficzna i tekstowa galerii prowadzonej między 1967 r. i 1971 r.

w siedzibie Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki przez Jerzego Ludwińskiego i Marię Berny.

Palimpsest. Zbyszek Kordys (kurator: Bartek Lis), od 12 czerwca do 7 lipca 2015 r. Zbyszek Kordys fotografuje nieistniejące cmentarze, miejsca niepamięci. Schowane lub niewidzialne są ważnym komentarzem na temat naszej (nie)pamięci.

Alegorie tożsamości. Dorota Sitnik, od 17 lipca do 12 października 2015 r. Tożsamość, która stała się tematem fotografii Doroty Sitnik, jest tożsamością doskonale rozpoznaną, opisaną i zilustrowaną przez samą autorkę przy pomocy obrazów natury.

Nowa sztuka dla nowego społeczeństwa (kurator: Jasna Jakšić, Ivana Kancir), od 25 września do 30 listopada 2015 r. Wystawa „Nowa sztuka dla nowego społeczeństwa”, pierwsza w Polsce monografia sztuki kraju, który właśnie dołączył do Unii Europejskiej, została przygotowana we współpracy z głównym Muzeum Sztuki Współczesnej w Zagrzebiu i ukazywała kierunki, ruchy i zjawiska artystyczne, prezentujące powojenną chorwacką neoawangardę w linii nurtu neokonstruktywistycznego, która była obecna w Zagrzebiu od lat 50. XX wieku, a szczyt jej rozwoju przypadał na lata 1961 – 1973, gdy miały miejsce międzynarodowe wystawy ruchu Nove Tendencije (Nowe Tendencje). Umożliwiły one komunikację pomiędzy twórcami, krytykami i grupami artystycznymi, takimi jak Groupe de Recherche d'Art Visuel (GRAV), Equipo 57 z Hiszpanii, Gruppo N, Gruppo T, MID, Gruppo 63, Operativo R i Azimuth z Włoch, Zero z Niemiec czy Anonima Group ze Stanów Zjednoczonych. Na wystawie prezentowane były prace zarówno chorwackich artystów (Boris Bučan, Tomislav Gotovac, Sanja Iveković, Aleksandar Srnec, Josip Stošić), jak i twórców z innych krajów byłego bloku wschodniego, ale również z zachodniej Europy (Alberto Biasi, Jesus Raphael Soto, François Morellet, André Cadere, Annette Messager, Victor Vasarely), powstałe w różnych technikach: obrazy, grafiki, obiekty, instalacje, fotografie, dokumentacja fotograficzna i audiowizualna.

Vlado Martek – granice języka (kurator: Anna Borowiec), od 25 września do 16 listopada 2015 r. Wystawa chorwackiego artysty o międzynarodowej reputacji - Vlado Martka - poświęcona była poetyckim eksperymentom artysty, dla którego poezja stanowi istotny punkt wyjścia w odkrywaniu nieskończonego potencjału języka w sztukach wizualnych. Na wystawie zaprezentowane zostały prace, w których artysta w różny sposób dociera do granic języka, podejmując dialog z tradycją poezji, w tym także poezji wizualnej (Apollinaire, Mallarmé, Baudelaire, Majakowski), tworząc obiekty poetyckie (*poetski objekti*), przed-poezję, książki artystyczne (*autorske knjige*), samizdaty, mapy geograficzne.

Laureana Toledo i Dr Lakra: Punxdefektuoz. Work in progres (kurator: Sylwia Serafinowicz), od 9 października do 23 listopada 2015 r. Dr Lakra i Laureana Toledo są artystami wizualnymi z Meksyku. W 2014 r. postanowili nakręcić film o początkach kultury punk w mieście Meksyk. Odwiedzili swoich przyjaciół i archiwa w celu skonstruowania narracji, która przedstawiłaby to złożone zjawisko w szerszym, społeczno-ekonomicznym kontekście. Wystawa w Muzeum Współczesnym Wrocław prezentowała fragmenty powstającego dokumentu, fotografie oraz ulotki, fanzyny i winyle, które niegdyś wypełniały alejki targu El Tianguis del Chopo – głównego punktu wymiany nagrań muzycznych oraz miejsca debaty dotyczącej zmian zachodzących w konsekwencji zniszczeń wywołanych w mieście przez trzęsienia ziemi 19 i 20 września 1985 r.

Wystawa interaktywna - W ziemi (kurator: Magdalena Skowrońska), od 23 października 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. Kolejna odsłona interaktywnej instalacji Patrycji Mastej z cyklu Samoobsługowe Muzeum przenosi zwiedzających w głębokie doświadczenie wielozmysłowe. Zanurzeni w ziemi, za pomocą subtelnych bodźców obudzą wzrok, dotyk, zapach i słuch, by uwarżliwić się na intuicyjne doświadczanie sztuki znajdującej się na pozostałych wystawach.

Wonder' land. Ania Gubernat, Magdalena Kmieciak (Kurator: Ida Smakosz), od 16 października do 21 grudnia 2015 r. Osiaj projektu było archiwalne zdjęcie rodzinne, pochodzące z „mitycznej” podróży do Nowego Jorku, wokół którego artystki budują swój „wonderland”, wymagowaną krainę, przestrzeń marzeń i pragnień. Nostalgia za miejscami z naszych wspomnień i ciekawość tych, których jeszcze nie znamy. Tęsknotę

za naturą i doskonałością. Wonder' land to próba zmierzenia się ze swoimi marzeniami, z osobistym mitem raj. Powstały w wyniku dialogu artystek i wykorzystujący różne media projekt, miał charakter otwartego krajobrazu, mapy emocji, którą da się w nieskończoność rozbudowywać.

Jest / nie Ma. Wystawa Prac z Kolekcji DTZSP (kuratorzy wystawy: Przemek Pintał, Michał Grzegorzek), od 27 listopada 2015 r. do 4 stycznia 2016 r. Wystawa „jest / nie ma” składała się z prac zrealizowanych w różnym czasie — począwszy od prac Anny Kutery z roku 1978, aż po prace Wojciecha Pukocza i Toma Swobody, które powstały w ciągu ostatnich dwóch, trzech lat. Ekspozycja prezentowała prace zakupione w roku 2015 do kolekcji Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych.

Stała wystawa MWW — Stanisław Dróżdź „Pojęciokształty” od 23 maja 2014 r. 9 maja 2015 r. Muzeum Współczesne Wrocław utworzyło stałą ekspozycję prac Stanisława Dróżdźa z kolekcji własnej, kolekcji Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych oraz depozytu pani Anny Dróżdź. Punktem wyjścia stałej ekspozycji jest wystawa Stanisława Dróżdźa w Galerii Foksal w Warszawie w 1994 r., zatytułowana Pojęciokształty. Poezja Konkretna.

Stała wystawa MWW — Archiwum Jerzego Ludwińskiego, od 26 lipca 2013 r. 1 grudnia 2016 r. (kurator: Piotr Lisowski, aranżacja: Robert Rumas). Archiwum Jerzego Ludwińskiego w Muzeum Współczesnym Wrocław to stała przestrzeń ekspozycyjno-badawcza, łącząca w sobie elementy wystawy, archiwum i magazynu sztuki. Ta potrójna struktura podporządkowana jest głównej roli Archiwum jaką stanowi ukazanie intelektualnej spuścizny Jerzego Ludwińskiego i jego znaczenia dla kształtowania się wrocławskiej oraz polskiej sceny artystycznej przełomu lat 60. i 70. XX wieku.

W przestrzeni wystawienniczej Muzeum miała miejsce wystawa 5 edycji festiwalu **Tiff Festival / Roots & Fruits** (kuratorka wystawy: Anna Kazimierczak), w dniach 3-13 września 2015 r. W ramach 5. edycji TIFF Festival // Polska NOW! W Muzeum Współczesnym Wrocław prezentowana była wystawa wybranych prac wielokrotnie nagradzanych studentów Łódzkiej Szkoły Filmowej.

W roku 2015 skupiano się na organizacji ważnych wystaw czasowych dotyczących regionu Europy Środkowej i promocji najistotniejszych zjawisk sztuki współczesnej. W roku 2015 siedzibę Muzeum odwiedziło **35 396 osób**, w działaniach edukacyjnych wzięły udział 6 863 osoby. W przestrzeni Muzeum zorganizowane zostały 22 wystawy czasowe, w tym cztery powstałe przy współudziale instytucji zagranicznych („Miękkie kody. Tendencje konceptualne w sztuce słowackiej”, „Nowa sztuka dla nowego społeczeństwa”, „Vot Ken You Mach”, „Laureana Toledo i Dr Lakra: Punxdefektuozoz. Work in Progres”), a zaplanowane wydarzenia towarzyszące wystawom prezentowanym w przestrzeni MWW (wykłady, oprowadzania kuratorskie, projekcje filmów i program edukacyjny) przyciągnęły widzów w różnym wieku i o różnym stopniu zaangażowania w życie kulturalne Miasta, oswajając ich ze sztuką współczesną. W roku 2015 zorganizowano wystawę podróżującą „Dzikię pola. Historia Awangardowego Wrocławia”, która prezentowana była w „Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki” oraz w Kunsthalle w Koszycach, a w roku 2016 przeniesiona zostanie do Muzeum Sztuki Współczesnej w Zagrzebiu, Kunstmuseum w Bochum oraz do Ludwig Museum w Budapeszcie. Wystawę tę odwiedziło łącznie 23 325 osób w roku 2015, oraz wystawę „Samoobsługowe muzeum – Ziemia – zorganizowaną przez dział edukacyjny w „Domarze” – łącznie 8 000 osób. W ramach programu społecznego w MWW odbyło się ponad siedemdziesiąt wykładów, debat i dyskusji. Bogaty program edukacyjny obejmował niemal 200 warsztatów zorganizowanych dla dzieci w ramach coniedzielných warsztatów rodzinnych, warsztatów dla szkół, czy też Rozrusznika Wystaw. W Muzeum odbyło się kilka wystaw współorganizowanych z najważniejszymi instytucjami wystawienniczymi w Polsce, takie jak choćby „Janicka & Wilczyk. Inne miasto” czy „Dzikię pola. Historia Awangardowego Wrocławia (Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa). Dużym sukcesem okazała się otwarta w maju ekspozycja „Vot Ken You Mach”, a także zainaugurowana we wrześniu wystawa „Nowa sztuka dla nowego społeczeństwa”.

MUZEUM ARCHITEKTURY

Zenon Prętczyński. Wystawa w została przygotowana z okazji jubileuszu dziewięćdziesiątych urodzin Zenona Prętczyńskiego oraz trzydziestej rocznicy pierwszej prezentacji dokonań architekta, która miała miejsce w lipcu 1985 r. właśnie w tym muzeum. Ekspozycja podsumowywała ponad sześć dekad twórczości Jubilata – od pierwszych prac konkursowych z 1952 r., przez kilka dziesięcioleci projektów i realizacji, aż po współczesne koncepcje założeń pomnikowych i architektonicznych. Ważne miejsce wśród nich zajmuje jedna z najważniejszych w powojennej historii miasta realizacji architektoniczno-urbanistycznych, czyli Kościuszkowska Dzielnica Mieszkaniowa, wybudowana w latach 1954–1956, zaprojektowana przez Romana Tunikowskiego wspólnie z zespołem architektów związanych z Miastoprojektem Wrocław.

Buszko – Franta, od 25 kwietnia – 7 czerwca 2015 r. Wystawa prezentowała dorobek najbardziej znamienitego duetu w historii śląskiej architektury – Henryka Buszki i Aleksandra Franty. Ich projekty są dziś interpretowane jako jedne z najważniejszych ikon śląskiej architektury. Katowicki „tauzen” – czyli osiedle Tysiąclecia, z charakterystycznymi punktowcami przypominającymi kolby kukurydzy, „gwiazdy” na osiedlu Roździeńskiego, czy niezwykle kompleks domów sanatoryjnych w Ustroniu, to najbardziej rozpoznawalne realizacje duetu. Oprócz nich na wystawie zostało zaprezentowanych kilkadziesiąt innych projektów i realizacji architektów, od wczesnych dzieł z lat 50-tych, po projekty z lat 90-tych.

„Paryskie pracownie artystów” to tytuł wystawy i towarzyszącej jej publikacji autorstwa Jeana-Clauda Delorme i Anne-Marie Dubois. Małżeństwo – architekt i dziennikarka – oraz fotograf David Boureau przez ponad dwa lata podążali śladem paryskich pracowni artystów. Efektem ich wędrówek po Paryżu był zbiór fotografii przedstawiających dawne i współczesne atelier, opatrzonech wnikliwymi opisami architektury i wystroju wnętrza pracowni, a czasem także anegdotami o zajmujących je artystach. Tak zrodził się pomysł wydania albumu – przewodnika po najpiękniejszych i najciekawszych, a nierzadko i trudno dostępnych paryskich atelier. Pokazywana w Muzeum Architektury we Wrocławiu ekspozycja obejmowała kilkadziesiąt wielkoformatowych zdjęć pozwalających prześledzić historię architektury paryskich pracowni oraz ich zmieniającą się na przełomie dziesięcioleci funkcję, zależną od statusu społecznego artysty i jego własnego wyboru.

Zvi Hecker. Stronice Księgi, od 18 czerwca – 27 września 2015 r. Wystawa „Stronice Księgi” była retrospektywą Zvi Tadeusza Heckera i zapisem kolejnych etapów jego twórczości, której źródłem była w latach 60. i 70. XX wieku geometria, a w późniejszych dekadach – metafora. Ekspozycja przygotowana przez Muzeum Architektury pokazywana była wspólnie z wystawami poświęconymi dziełu jego nauczyciela i mistrza Alfreda Neumanna oraz ucznia Rafi Segala. Wśród zaprezentowanych obiektów znalazły się zarówno przykłady „architektury wielościanu”, jak np. ratusz w Bat Yam (1960-1963) czy dom mieszkalny Dubinera w Ramat Gan (1961-1963), przykłady architektury wynikającej z zafascynowania strukturą słonecznika ze słynnym domem Spirala w Ramat Gan (1985-1989) i szkołą żydowską im. Heinza-Galińskiego w Berlinie (1991-1995) czy obiekty, dla których inspiracją była księga, jak np. Centrum Kultury Żydowskiej w Duisburgu (1996-2000) i pomnik na miejscu spalonej synagogi przy Lindenstraße w Berlinie upamiętniający Noc Kryształową (1998). Ponadto na wystawie zostały zaprezentowane wybrane projekty konkursowe z ostatnich lat na gmachy muzeów w Polsce, m.in. wyróżniony projekt Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAP w Krakowie oraz Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.

Architektura upakowywania przestrzeni: życie i twórczość Alfreda Neumanna, od 18 czerwca – 27 września 2015 r. Pierwsza w historii wystawa poświęcona Alfredowi Neumannowi oraz towarzysząca jej publikacja, miały swoją światową premierę w kwietniu 2015 r. w ostrawskim Gabinecie Architektury. Ekspozycja, której towarzyszyły modele architektoniczne i naturalnej wielkości moduły przestrzenne skonstruowane specjalnie z myślą o tej prezentacji, koncentrowała się na najważniejszych projektach Neumanna w Izraelu, realizowanych w latach sześćdziesiątych XX wieku we współpracy

z Zvi Heckerem i Eldarem Sharonem, przedstawiając jego wizję nowego rodzaju architektury nowoczesnej.

Dlaczego malują? Twórczość chorych psychicznie ze zbiorów dr. Andrzeja Janickiego, od 28 sierpnia – 11 października 2015 r. To pierwsza prezentacja tak zwanej sztuki psychopatologicznej. Pokazywane na wystawie rysunki i obrazy pochodzą z kolekcji doktora Andrzeja Janickiego, wieloletniego dyrektora Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Stroniu Śląskim, który dużo wysiłku poświęcił badaniom nad sztuką osób chorych psychicznie. Na potrzeby wystawy doktor Janicki wybrał ponad sto prac, które uznał za najbardziej interesujące przede wszystkim od strony artystycznej. Każdej z nich towarzyszy opis zawierający informacje o przebiegu choroby jej autora, ze szczególnym uwzględnieniem okresu twórczego. W przeważającej większości prace te zostały zrealizowane na małych formatach papieru, tektury lub brystolu przy użyciu ołówka, akwareli, tuszu i kredek.

Tradycje wystawiennicze we Wrocławiu w latach 1818-1948, od 8 października – 22 listopada 2015 r. Jednym z ciekawszych zjawisk występujących w XIX i pierwszej połowie XX wieku były wystawy, zarówno światowe jak i regionalne. Wzorem wielu miast europejskich, we Wrocławiu, stolicy dużej prowincji śląskiej, już od 1818 r. organizowano pokazy rzemiosła i przemysłu, które z biegiem czasu zmieniały swój charakter. W Muzeum Architektury we Wrocławiu pokazane zostały miejsca wrocławskich wystaw i budynki, w których te ekspozycje organizowano. Oprócz projektów architektonicznych i fotografii, zaprezentowano nigdy do tej pory nie pokazywaną w tak dużej ilości kolekcję ponad 200 pocztówek wydrukowanych przy okazji Wystawy Stulecia, WuWY oraz WZO. Wyświetlany był także film Tomasza Bagińskiego o wrocławskim „Expo 2012” i animacja wykonana przez studentów z Helsinek, z fragmentami archiwalnego filmu o wystawie światowej w Paryżu w 1900 r. i prezentowanym tam pawilonem fińskim. W trakcie trwania wystawy odbyła się też premiera filmu animowanego Darii Rzepieli o „Wrocławskich wystawach sprzed 1913 r.”.

20 lat Pracowni Projektowej Studio EL, 15 października – 3 stycznia 2016 r. Wystawa podsumowywała 20 lat pracy wrocławskiej pracowni, której najważniejsze osiągnięcia realizacyjne to: przebudowy stacji paliw CPN we Wrocławiu i regionie (lata 1992-1997), Hotel Park Plaza przy ulicy Drobnera we Wrocławiu (1998 r.), Dom Handlowy HOWELL przy ulicy Szewskiej (2000 r.), Galeria Dominikańska (2002 r.), biurowiec Globe Trade Centre „Globis” przy ulicy Powstańców Śląskich (2006 r.), który otrzymał pierwszą nagrodę w konkursie Piękny Wrocław na najlepszą realizację w kategorii budynek użyteczności publicznej, Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu (2008 r.), Plac Centralny w Szczyrku (2011 r.), kompleks budynków Uniwersytetu Rzeszowskiego (2012 r.), zespół budynków biurowych przy ulicy Karkonoskiej we Wrocławiu (w budowie). Pracownia jest laureatem wielu prestiżowych nagród i wyróżnień. Na wystawie zostały zaprezentowane najważniejsze realizacje oraz wybrane projekty konkursowe Studia EL. W 2015 r. Muzeum Architektury opublikowało łącznie sześć wydawnictw: Paryskie pracownie artystów, aut. Jean-Claude Delorme, Anne-Marie Dubois, Muzeum Architektury we Wrocławiu 2015, polska wersja językowa, s. 158, nakład 500 egz., Zvi Hecker. Stronice Księgi, red. Urszula Gołota, Muzeum Architektury we Wrocławiu 2015, polska i angielska wersja językowa, s. 154, nakład 500 egz., 50 lat Muzeum Architektury we Wrocławiu, folder jubileuszowy, red. Wiesława Moniak, Gabriela Sadowska, Muzeum Architektury we Wrocławiu 2015 r., polska wersja językowa, s. 122, nakład 700 egz., Mój wiek XX. 1971 – 2000, aut. Olgierd Czerner, Muzeum Architektury we Wrocławiu 2015, polska wersja językowa, s. 446, nakład 500 egz., Dlaczego malują? Twórczość chorych psychicznie ze zbiorów dr. Andrzeja Janickiego, Muzeum Architektury we Wrocławiu 2015, polska wersja językowa, s. 196, nakład 500 egz., 20 lat Pracowni Projektowej Studio EL, red. Edward Lach, Muzeum Architektury we Wrocławiu 2015, polska wersja językowa, s. 349, nakład 544 egz. Muzeum Architektury we Wrocławiu pozyskało do swoich zbiorów 148 obiektów, w tym 142 darowizny oraz 6 obiektów zakupionych.

W ramach współpracy z zagranicznymi partnerami: ICAM – udział w pracach Zarządu, The Getty Foundation, Los Angeles, Stany Zjednoczone – grant w ramach programu Keeping It Modern na rzecz przygotowania Konserwatorskiego Planu Zarządzania dla Hali

Stulecia we Wrocławiu, Kabinet Architektury, Ostrava, Czechy – współpraca przy organizacji wystaw „Architektura upakowywania przestrzeni: życie i twórczość Alfreda Neumanna” oraz „Rafi Segal. Architektura: koncepcje i formy”, MAO | Muzej za arhitekturo in oblikovanje, ORIS Kuća arhitekture / House of Architecture, Swiss Architecture Museum, HDA Beogradska internacionalna nedelja arhitekture, Trienal de Arquitectura de Lisboa, MAXXI - Museo nazionale delle arti del XXI secolo, TAW (Tirana Architecture Weeks), Copenhagen Architecture Festival, Ruby Press, Prishtina Architecture Week, CANactions – współpraca przy organizacji międzynarodowego projektu naukowego Future Architecture Platform. Ponadto realizowano: przygotowanie Konserwatorskiego Planu Zarządzania dla Hali Stulecia we Wrocławiu, grant The Getty Foundation w ramach programu Keeping It Modern, udział w pracach Zarządu ICAM, udział w konferencji naukowej „Stare Miasto we Wrocławiu”, udział w międzynarodowym projekcie naukowym Future Architecture Platform, członkostwo w Stowarzyszeniu Architektów Polskich SARP Oddział we Wrocławiu, modernizacja stałej wystawy „Architektoniczne rzemiosło artystyczne od XII do XX wieku”, przygotowanie wspomnieniowej książki profesora Olgierda Czernera, pierwszego dyrektora Muzeum Architektury we Wrocławiu, publikacja artykułów dotyczących architektury Wrocławia lata 1900-1939 w wydawnictwach naukowych, publikacja krytycznych i publicystycznych artykułów w prasie ogólnopolskiej prowadzenie autorskiego projektu edukacyjnego „Architektura w pudełku” przygotowanie i realizacja programu obchodów jubileuszu 50-lecia Muzeum Architektury we Wrocławiu.

W ramach inwestycji i prac konserwatorskich: remont i przebudowa Sali Romańskiej w Muzeum Architektury we Wrocławiu to kontynuacja prac modernizacyjnych podjętych w latach 2013-2014, obejmujących remont dachu i wymianę stolarki okiennej, przebudowę głównej sali wystawienniczej (kościół) oraz montaż nowoczesnego systemu oświetlenia kościoła i zaciemnienia okien. W 2015 r. prace realizowane były w ramach programu Rozwój infrastruktury kultury, priorytet Infrastruktura kultury, i przebiegać będą w trybie dwuletnim - w latach 2015–2016. Projekt finansowany jest ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Gminy Wrocław. Projekt realizowany od czerwca do grudnia 2015 r. zakładał przebudowę Sali Romańskiej oraz modernizację układu zasilania i oświetlenia. Celem zadania było pozyskanie nowoczesnej przestrzeni wystawienniczej, wyposażonej w najnowsze technologie; renowacja fasady XV-wiecznego kościoła św. Bernardyna ze Sieny, który od niemal pięćdziesięciu lat pełni funkcję głównej przestrzeni ekspozycyjnej Muzeum Architektury we Wrocławiu, prowadzona była od czerwca do grudnia 2015 r. Modernizacja wg projektu architekta Macieja Małachowicza zrealizowana została dzięki wsparciu finansowemu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Gminy Wrocław; „Architektoniczne rzemiosło artystyczne od XII do XX wieku” to jedyna ekspozycja w Polsce, która gromadzi wyroby wielu dziedzin rzemiosła artystycznego pod kątem ich powiązania z architekturą. Obejrząc tu można wytwory szklarstwa i witrażownictwa, kaflarstwa i sztukatorstwa, rzemiosł kowalskich i ślusarskich, odlewnictwa, wyroby stolarskie i kamieniarskie, a także drewniane stropy i malarstwo plafonowe. Obiekty pochodzą nie tylko z terenu Śląska, ale także z innych regionów Polski i Europy. Dzięki uzyskanej w 2015 r. dotacji ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego odnowiono ekspozycję, częściowo przearanżowano ją i wzbogacono o nowe eksponaty, m.in. piec w stylu art deco i dwa średniowieczne witraże. Prace koncepcyjne i wykonawcze trwały od listopada 2014 r. do listopada 2015 r.

BWA WROCŁAW

Zrealizowano 55 przedsięwzięć, w których wzięło udział ok. 47 702 osób – w tym 29 wystaw realizowanych w siedzibach czterech galerii BWA Wrocław (Awangarda, Dizajn, Szkła i Ceramiki oraz Studio BWA), z frekwencją 43 703.

GALERIA MIEJSKA

W 2015 r. Galeria Miejska we Wrocławiu zorganizowała łącznie 12 wystaw. Wśród nich 7 gościło w murach Galerii Miejskiej we Wrocławiu, jedna została zorganizowana na terenie miasta Wrocławia w instytucjach współpracujących (Food Art Gallery, Hotel

Monopol, Centrum Kongresowe przy Hali Stulecia i na Pergoli) oraz 3 poza granicami kraju. Dwie wystawy zagraniczne miały formę przeglądów sztuki, zorganizowanych przy współpracy z instytucjami międzynarodowymi (OSTRALE'015 i JCE Biennale Twórczości Młodych). Trzecia z zagranicznych wystaw została zorganizowana w Galerii Miejskiej w Pardubicach (Czechy), natomiast czwarta w Polskim Instytucie w Sofii (Bułgaria). Galeria Miejska we Wrocławiu brała również udział w 24. Wrocławskich Targach Dobrych Książek, odbywających się we Wrocławskim Centrum Kongresowym, konkursach artystycznych i projektach towarzyszących Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Dodatkowo w ramach wystaw organizowano oprowadzania i spotkania z artystami. Poniżej wystawy.

Henryk Musiałowicz „Musiałowicz/Cieślak” 8 stycznia – 1 marca 2015 r.

Wystawa została zorganizowana w czeskiej galerii Miejskiej w Pardubicach (Galerie města Pardubic) przy współpracy z Galerią Miejską we Wrocławiu. Wystawa miała na celu prezentację twórczości Henryka Musiałowicza przy okazji uroczystych obchodów setnych urodzin artysty. Prace prezentowane na ekspozycji pochodziły z różnych okresów życia Musiałowicza. Ekspozycji prac towarzyszyły zdjęcia wykonane przez Macieja Cieślaka – fotografa dokumentującego artystę w jego pracowni oraz podczas procesu tworzenia dzieł. Wystawę odwiedziło 400 osób.

Roman Opałka „Roman Opałka. Trzy pierwsze dekady twórczości” 16 stycznia – 7 marca 2015 r. Wystawa we wrocławskiej Galerii Miejskiej przedstawiła mniej znany wycinek dorobku twórcy: jego okazałe obrazy na tekturze, obraz olejny z serii „Alfabet grecki”, liczne rysunki, gwasze, a także projekty i zrealizowane kompozycje plakatów, medali oraz okładek książek. Są to prace zadziwiające swoją znakomitą formą, perfekcją techniczną, śmiałą kompozycją i kolorystyką, które Roman Opałka tworzył w Warszawie przez trzy dekady poprzedzające jego wyjazd do Francji w 1977 r. Wystawiane eksponaty stanowiły część obszernej prywatnej kolekcji różnych prac Romana Opałki, liczącej ponad 200 obiektów, obejmującej także liczne fotografie, dokumenty, pamiątki etc. Za swoiste uzupełnienie ekspozycji posłużył zespół autorskich, unikatowych fotogramów powstałych w pracowni artysty w Bazerac oraz na Biennale 1995 w Wenecji, wykonanych przez znakomitego fotografa Czesława Czaplińskiego. Wystawę odwiedziło 1 350 osób.

Artur Grochowski, Katarzyna Rak, Tomasz Skórka, Karolina Krawczyk, Marcelina Groń, Agnieszka Ewa Braun, Zuzanna Ziółkowska, Berenika Kowalska „Ciała a rzeczy” 12 marca – 2 maja 2015 r. Zainteresowanie problemem ciała i wieloznacznością tego terminu w naukach humanistycznych obserwowane jest od dawna, podczas gdy „zwrot ku rzeczom” to jeden z elementów wciąż krzepnącej posthumanistyki. Odbicie tej tendencji było również zauważalne na wystawie – zdecydowanie więcej było ciał, choć nie oznacza to, że rzeczy nie doszły do głosu. Za sprawą zestawienia pulsujących energią i barwami obrazów Zuzy Ziółkowskiej, ukazujących czującą i posiadającą pamięć cielesność, z zastygłymi w szarości figurami Tomasza Skórki, z których wypompowano życie do ostatniej kropli, podjęty zostanie, z jednej strony, problem tworzywa i treści żyjącego ciała, a z drugiej m.in. problematyka postpamięci i uwarunkowań przetrwania dzieł sztuki w czasie i przestrzeni. Obrazy Marceliny Groń przedstawiały nieostrość oraz niejednoznaczność granic i subiektywność odbioru elementów budujących rzeczywistość, podczas gdy instalacje Miłosza Flisa przeniosły widzów do światów niemożliwych, w których rzeczy nieraz zdominowały ciała. Z kolei multimedialna instalacja Agnieszki Ewy Braun stanowiła intymną rejestrację konfrontacji artystki ze swoją tożsamością, ciałem oraz jego pamięcią. Obrazy i wycinanki Bereniki Kowalskiej pozwoliły pochylić się nad pięknem „błędów” w ludzkich ciałach oraz dominacją rzeczy w ludowych rytuałach pogrzebowych. Całość wystawy dopełniły: rzeźby Karoliny Krawczyk będące peanem na cześć ciała niedoskonałego, a także prezentowane na patio budynku przy placu Solnym 14 dwie wielkoformatowe realizacje autorstwa Artura Grochowskiego oraz tria: Klaudii Lipczewskiej, Moniki Martys-Mroczek i Katarzyny Rak. Wystawę odwiedziło 1 240 osób.

Julia Curyło „Kury uwolnione w przestrzeni miejskiej” 3 kwietnia – 29 kwietnia 2015 r. Projekt Kury Julii Curyło to instalacja składająca się z kilkunastu sztuk kur pneumatycznych. Projekt ma formę otwartą – galerii kur, wciąż powiększanej o nowe

rzeźby. Kury wypełnione powietrzem, pokryte nadrukiem przedstawiającym najciekawsze zjawiska sztuki kobiecej i feministycznej zarówno w Polsce jak i na świecie składają się na nowoczesną i groteskową formę wystawy malarstwa „kobiecego”. Wybór artystek i ich prac jest subiektywny – są to postaci i dzieła w jakiś sposób znaczące dla Curyło. Niezwykle ważna jest sama forma wizualna danej pracy – artystka wybrała obiekty, które przemawiały do niejformalnie. Fragmenty dzieł pokazanych na Kurach to cytaty, elementy lub interpretacje. Artystka nawiązała do twórczości Artemizji Gentileschi, Mary Cassat, Suzanne Valadon, Louise Bourgeois, Soni Delaunay, Fridy Kahlo, Lee Krasner, Pauli Modersohn-Becker, Georgii O’Keeffe, Niki de SaintPhalle, Mariny Abramovic, Yoko Ono, Barbary Kruger, Jenny Holzer, Shirin Neshat, Aliny Szapoczniko, i Natalii LL. Większość wybranych prac mówi o kobietach i dotyka ich problemów. Seria kur jest niekończącą się grą z kontekstem, stereotypem i widzem, który odkrywa kolejne przestrzenie znaczeniowe. Wystawę odwiedziło 8 000 osób.

Iwona Cur, Agata Gertchen, Piotr Jędruszczak, Michał Kochański, Marta Kubiak, Aleksandra Prusinowska „Młoda grafika” 8 maja – 12 czerwca 2015 r. Galeria Miejska we Wrocławiu i Galeria STALOWA w Warszawie, na co dzień promujące przede wszystkim młode malarstwo, podjęły się zadania, które w pierwszej chwili wydaje się dość karkołomne, bo odnoszące się do – jeszcze niedawno mało popularnej dziedziny sztuki – grafiki. W ostatnim czasie obserwujemy interesujące zjawisko – jesteśmy świadkami renesansu zainteresowania klasycznymi technikami graficznymi. Paradoksalnie po okresie inwazji grafiki cyfrowej, a także digitalnych multiplikacji dzieł malarskich, grafice warsztatowej udało się zachować status wyjątkowości. Najmłodszy graficy w sposób wyjątkowy podchodzą do swojego medium. Upominają się o prawo do bezpośredniego, bliższego malarstwu, fotografii czy plakatowi odbioru swoich dzieł. Przede wszystkim zrywają z małymi formatami, chcą zmienić podejście traktujące tę dziedzinę sztuki jako formę kameralną. Na wystawie Młoda Grafika dominują grafiki o wymiarach dużych i średnich obrazów. Są wykonane w tradycyjnych technikach, ale często są też świadectwem podejmowanych przez młodych artystów poszukiwań własnych technik. Jednym z najciekawszych przykładów takich poszukiwań są przestrzenne (3D) wielkoformatowe prace Michała Kochańskiego. Wystawę odwiedziło 2 036 osób.

Marcin Harlander, Radosław Ślany „Czwarty wymiar kreski” 26 czerwca – 6 sierpnia 2015 r. Podczas wystawy zostały zaprezentowane prace Marcina Harlandera i Radosława Ślanego zebrane pod wspólnym mianownikiem, jaki wyznaczyła kreska – jeden z najistotniejszych aspektów rysunku, malarstwa oraz sztuki w ogóle. Marcin Harlander to twórca działający na uboczu wrocławskiego środowiska artystycznego. Od lat konsekwentnie szuka własnego miejsca we współczesnej sztuce, radykalnie prezentując swoje przemyślenia z zakresu filozofii i historii sztuki przy pomocy farby i pędzla, a także performansów, instalacji oraz happeningów. Artystyczne poczynania Marcina Harlandera bardziej przypominają działalność malarzy wyklętych rodem z paryskiej cyganerii, niż grzecznych plastyków drugiej dekady XXI w. W Galerii Miejskiej we Wrocławiu zawisną typowe dla tego twórcy obiekty malarskie z pogranicza abstrakcji i figuracji. Twórczość Harlandera wyróżnia to, że poprzez zestawienie kolorów i form potrafi wykrzesać nowe wartości z przedmiotów, które od wielu lat niczemu nie służą. Intencja malarza wiąże się z chęcią pokazania wpływu obrazu na otoczenie, stąd też artysta rzadko wykorzystuje tradycyjne podłoża. Do malowania swoich znaków używa fragmentów mebli, kartonów, banerów, szuflad, desek do prasowania i wielu innych starych lub niepotrzebnych przedmiotów, często ubarwiając je farbą, również wyłowioną ze śmietniska. Obrazy Harlandera, powstające za sprawą prostych środków, nadają tytułowej kresce wielowymiarowość, a ściślej czwór wymiarowość, czyli długość, szerokość, przestrzeń i charakter wydobywany z niewidzialnego (w ramach doświadczeń mistycznych i metafizycznych). Wystawę odwiedziło 400 osób.

Agnieszka Ewa Braun, Miłosz Flis, Artur Grochowski, Marcelina Groń, Albertyna Kacalak, Kasia Kmita, Barnaba Mikułowski, Eugeniusz Minciel, Tomasz Skórka, Małgorzata Et Ber Warlikowska, Marcin Zawicki, Xy Anka Mierzejewska OSTRALÉ’015 „HANDLE WITH CARE” 10 lipca – 27 września 2015 r.

Galeria Miejska we Wrocławiu promowała polskich artystów na przeglądzie sztuki OSTRALÉ’015. Dziewiąta edycja wydarzenia rozpoczęła się 10 lipca 2015 r. w Dreźnie.

Motywy przewodnim tegorocznego święta sztuki jest hasło „HANDLE WITH CARE”, czyli „Obchodzić się z uwagą”. Ostrale to jedna z największych międzynarodowych wystaw, poświęcona różnym dziedzinom sztuk performatywnych i wizualnych. Festiwal odbywa się w wyjątkowym miejscu – na terenie byłej drezdeńskiej rzeźni miejskiej (pola Ostragehege, słynna Rzeźnia numer 5). 20 000 m² industrialnych przestrzeni wypełniono pracami około 240 artystów, w tym 14 reprezentujących Galerię Miejską we Wrocławiu. Są to twórcy posługujący się różnymi technikami, takimi jak malarstwo (Marcelina Groń, XY ankamierzejewska oraz Lech Twardowski, którego wielkoformatowa praca „Fukushima” o wymiarach 10 x 20 metrów zawiesznie na KulturpalastDresden w centrum miasta), grafika (Aleksandra Prusinowska), rzeźba (Małgorzata Warlikowska), instalacja (Agnieszka Ewa Braun, Miłosz Flis, Eugeniusz Minciel), wycinanki (Kasia Kmita) czy grafika multimedialna (Barnaba Mikułowski). Podczas przeglądu sztuki OSTRALE'015 wręczono nagrody publiczności. Pierwszą nagrodę otrzymał Barnaba Mikułowski za pracę „Cząstki Elementarne”, natomiast drugie miejsce zajął Miłosz Flis za instalację „Kapsuły”. Wystawę odwiedziło 40 000 osób.

Marcin Zawicki, Vítondráček „Vítondráček/Marcin Zawicki/malarstwo” 21 sierpnia – 10 października 2015 r. Wystawa „VítOndráček/Marcin Zawicki/ malarstwo” to przegląd najciekawszych prac z dorobku dwóch skrajnie różniących się od siebie twórców. Każdy z nich mając do dyspozycji wydzieloną przestrzeń ekspozycyjną zaproponował własne wizje światów niemożliwych, chociaż w wybranych przypadkach niepokojąco bliskich naszej rzeczywistości. Wystawę odwiedziło 630 osób.

Miłosz Flis, Michał Frydrych, Marcelina Gron, Kornel Janczy, Berenika Kowalska, Izabela Łeska, Tomasz Poznysz i Magdalena Sawicka JCE Międzynarodowe Biennale Sztuki Młodych „OPPORTUNITYKNOCKSONLYONCE” 15 października – 3 listopada 2015 r. Prace ośmiu artystów reprezentują Polskę podczas międzynarodowego biennale sztuki Jeune Création Européenne. Wystawa odbyła się już we Francji, a w 2016 r. odbędzie się w Danii, Polsce, na Łotwie, we Włoszech, w Hiszpanii i Portugalii. W Polsce biennale będzie gościć we Wrocławiu, gdzie odbędzie się w ramach obchodów Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Miłosz Flis, Michał Frydrych, Marcelina Groń, Kornel Janczy, Berenika Kowalska, Izabela Łeska, Tomasz Poznysz i Magdalena Sawicka - prace tych artystów przez dwa lata będą prezentowane w kolejnych krajach uczestniczących w projekcie. Jeune Création Européenne, Biennale Młodej Sztuki Europejskiej, jest unikatowym międzynarodowym projektem artystycznym. Założeniem i główną ideą wystawy jest cyrkulacja artystyczna - formuła wystawy podróźnej, przemieszczającej się między krajami uczestniczącymi w wydarzeniu, która pozwala na promocję artystów zarówno w środowiskach artystycznych jak wśród bardzo szerokiej publiczności odwiedzającej ekspozycję w każdym z krajów. JCE to projekt organizowany od 2000 r. przez przylegające bezpośrednio do Paryża miasto Montrouge i prezentowany w kolejnych miastach europejskich. Każdy kraj reprezentowany jest przez kilku artystów (w edycji 2015-2017 będzie to osiem osób) podczas przemieszczającej się przez dwa lata przez Europę ekspozycji. Tuż po otwarciu Biennale, jury przyznało nagrodę Grand Prix polskiej artystce Magdalenie Sawickiej za pracę „Pożegnanie”. Podczas Francuskiej edycji wystawę odwiedziło 6 000 osób.

Mariusz Mikołajek „ALL THAT JEANS” 29 października – 5 grudnia 2015 r. Wystawa stanowiła prezentację najnowszych prac wrocławskiego artysty Mariusza Mikołajka – autora przejmujących serii malarskich, akcjonisty i społecznika. Denim wypełnił szczerze wszystkie sale galerii pełniąc, przypuszczalnie po raz pierwszy na taką skalę, rolę podłoża malarskiego. Kuratorem wystawy był Mirosław Jasiński. Wystawę odwiedziło 985 osób.

Agnieszka Ewa Braun, Miłosz Flis, Barnaba Mikułowski “Locked in space/Enslaved in time” 16 listopada 2015 r. – 29 stycznia 2016 r. Locked in space/Enslaved in time to tytuł wystawy organizowanej przez Instytut Polski w Sofii przy współpracy z Galeria Miejską we Wrocławiu. Wystawa poświęcona prezentacji twórczości trójki wybitnych – młodych artystów związanych z miastem Wrocław, Agnieszki Ewy Braun, Miłosza Flisa oraz Barnaby Mikułowskiego. Kuratorem wystawy była Agnieszka Słowińska. Locked in speace/ Enslaved in time w wolnym tłumaczeniu oznacza Zamknięci w przestrzeni/Zniewoleni w czasie, nawiązując tym samym do prac artystów oraz formy ich prezentacji. Paradoksalnie tytuł wystawy odnosi się także do techniki

w jakiej artyści prezentują swoje prace, szeroko rozumiane nowe media oraz stale zwiększające się możliwości najnowszej techniki zaczynają przekraczać granice muzealnych sal ekspozycyjnych. Większość prac prezentowanych na wystawie wykorzystuje sztukę szeroko rozumianych 'nowych mediów': instalacje multimedialne oraz video-art. Na wystawie zgromadzono prace zarówno rozprawiające się z tematem dosłownie jak i instalacje, które wręcz wymykają się z narzuconych tytułowych ram wystawy. Wystawę do końca 2015 r. odwiedziło 515 osób.

Piotr Błażejowski „W DRODZE – razem ze mną” 10 grudnia 2015 r. – 23 stycznia 2016 r. Wystawa związana jest z jubileuszem 40-lecia pracy twórczej i akademickiej Piotra Błażejowskiego. Zorganizowana została przez Galerię Miejską we Wrocławiu oraz Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Artystycznego – cyklicznego przedsięwzięcia OKiS. Całe przedsięwzięcie jest wspólną podróżą po dwunastu prestiżowych galeriach i salonach wystawienniczych w Polsce. Prezentacja w Galerii Miejskiej we Wrocławiu zakończy tegoroczną wędrówkę tej wystawy. Ekspozycji towarzyszy wydana przez Ośrodek Kultury i Sztuki oraz Akademię Sztuk Pięknych we Wrocławiu obszerna monografia pt. „Piotr Błażejowski. W DRODZE – razem ze mną” poświęcona sztuce jubilata, jak również malarzom, współpracownikom i przyjaciołom artysty. Wystawę do końca 2015 r. odwiedziło 420 osób.

GALERIA ENTROPIA

Plan merytoryczny na rok 2015 został zrealizowany zgodnie z założeniami a w kontekście statystycznym istotnie rozszerzony. Dotyczy to zarówno ilości wystaw (18 plan: 14), jak i wydarzeń, pokazów, spotkań (ogółem 29 wobec 22 planowanych). Wynika to z charakteru działalności Galerii jak i dynamiki niektórych zdarzeń. Również jeśli chodzi o działalność warsztatową (Warsztaty Filmu Animowanego dla dzieci) plan został w pełni zrealizowany. Galeria programowo współpracuje z wieloma instytucjami kulturalnymi, stowarzyszeniami, inicjatywami (m.in. Związkiem Kompozytorów Polskich, Centrum Sztuki WRO, TIFF Festival, ASIFA Poland) i angażuje się w realizację zewnętrznych projektów artystycznych. Poniżej wystawy.

Jan Mioduszewski „Drabina. Sytuacja malarstwa w roku 2015” performans, wystawa, spotkanie 13 - 26 stycznia 2015 r., 220 widzów. Bardzo istotny dyskurs nt. zagadnień i nurtów sztuki aktualnej przedstawiony w formie malarstwa i rysunku performatywnego. Autor uprawia malarstwo, performans, tworzy instalacje. Pracuje w ASP w Warszawie. Od 2002 r. swoje działania sygnuje nazwą „Fabryka mebli”.

Szymon Kobylarz „Symulacje” 30 stycznia - 23 lutego 2015 r., 300 widzów. Jedna z istotniejszych programowo wystaw w 2015 r. artysty podejmującego ostatnio w swoich pracach zagadnienia porządku, chaosu, ich matematycznej i wizualnej reprezentacji. Artysta zrealizował w Galerii pracę site-specific oraz zaprezentował modele i szkice obiektów, które projektuje korzystając z formuł i ciągów matematycznych (np. ciągu Fibonacciego).

Marcelo Zamzenhoff „Niewygodny komunikat”. Media Art Biennale WRO 2015, 13 - 28 maja 2015 r., 650 widzów. Bardzo rozbudowany interaktywny projekt medialny angażujący najsłynniejsze postaci/głasy polskich lektorów radiowych i telewizyjnych zazwyczaj nieznanymi „z wyglądu”.

Koji Kamoji i Krystian „Truth” Czaplicki obrazy/obiekty, 10 - 31 lipca 2015 r., 350 widzów. Wystawa-dialog artystów różnych generacji i o różnym dorobku: słynnego artysty związanego od lat 60 z Galerią Foksal w Warszawie i jednego z najbardziej znanych i cenionych artystów wrocławskich młodego pokolenia. Istotną cechą projektu była koegzystencja prac i komponowanie z nich wystawy/instalacji we wspólnej przestrzeni wizualnej. Wystawa miała 2 odsłony.

„Katalog Entropii Sztuki” (lokalizacja: Fundacja In Situ, Sokołowsko) 24 lipca 2015 r. – 1 czerwca 2016 r. W roku 2015 - 500 widzów. Galeria prowadzi wiele projektów i cykli, w tym rozbudowany i wielowątkowy „Katalog Entropii Sztuki”. Ten zmieniający się i powiększający zbiór obiektów, dzieł sztuki, konceptów ponad 90 artystów znalazł swoje miejsce w Sokołowsku (Fundacja InSitu) na blisko rocznej (trwającej aktualnie) wystawie będącej pod naszą opieką kuratorską.

OGNISKO KULTURY PLASTYCZNEJ IM. EUGENIUSZA GEPPERTA

Program merytoryczny został zrealizowany. Prowadzący pracownie przekazali słuchaczom wiedzę o technikach plastycznych i ćwiczyli umiejętności przewidziane w programie merytorycznym. Prowadzono zajęcia w pracowniach: rysunku i malarstwa – pięciu, rzeźby, ceramiki, szkła artystycznego, tkaniny artystycznej, grafiki warsztatowej, fotografii cyfrowej – trzech, działań artystycznych, komputerowego projektowania graficznego, filmu. W galeriach Ogniska cyklicznie prezentowano prace słuchaczy. W galerii Ogniska prezentowaliśmy również prace profesjonalnych artystów. Na przełomie lipca i sierpnia odbył się plener malarsko - fotograficzny. Na przełomie sierpnia i września odbył się plener malarski. W galeriach ogniska odbyły się wystawy poplenerowe naszych słuchaczy.

OŚRODEK „PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ”

Najważniejsze wydarzenia realizowane przez Ośrodek.

- obchody 50. rocznicy powstania Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich:
- wystawa **„Pojednanie/Versöhnung in progres... Kościół katolicki i relacje polsko - niemieckie po 1945 r.”**, od 18 listopada 2015 r. – do 17 stycznia 2016 r., miejsce: Stary Ratusz we Wrocławiu, liczba odwiedzających: 1 800, w Berlinie - 1 000,
- przegląd filmowy **„Pojednanie w budowie”**, miejsce: Barbara - infopunkt, kawiarnia, 18 listopada 2015 r., liczba uczestników: 50,
- koncert kameralny z okazji 50. rocznicy wystosowania Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich, Narodowe Forum Muzyki, 18 listopada 2015 r., liczba uczestników: 136,
- spektakl **„Operacja Orędzie”**, miejsce: Barbara - infopunkt, kawiarnia, 18 listopada 2015 r., liczba uczestników 50,
- współpraca przy organizacji wystawy **„Nieznany ojciec Europy”**, premiera: Rzym 24 października - 7 grudnia 2015 r., liczba uczestników: 10 000,
- projekt **„Kominek European Youth Forum”** – międzynarodowe seminarium dla młodzieży, miejsce: Parlament Europejski, Bruksela, 28 - 30 października 2015 r., liczba uczestników: 26; miejsce: Wrocław 19 - 21 listopada 2015 r., liczba uczestników 28,
- wydanie i promocja książki **„Against Yalta”** (Wrocław – Warszawa – Bruksela), nakład 2 000 egz.,
- konferencja promująca projekt budowy Centrum Historii Zajezdnia **„ZajezdniaSTART”**, Kino Nowe Horyzonty, 27 października 2015 r., liczba uczestników: 150,
- cykl wykładów **Historia Magistra Vitae**:
 - 8 stycznia - wykład prof. Kazimierza M. Ujazdowskiego - liczba słuchaczy: 30;
 - 12 lutego - wykład Dariusza Misiejuka - liczba słuchaczy: 30,
 - 12 marca – panel dyskusyjny Kominek, liczba uczestników: 30,
 - 16 kwietnia - wykład Marty Kowalskiej-Fic, liczba słuchaczy: 30,
 - 21 maja - wykład dr Roberta Żurka, liczba słuchaczy 30,
 - 18 czerwca - wykład dr Dariusza Galewskiego – liczba słuchaczy 30,
 - 10 grudnia – wykład dr Anny Sutowicz – liczba słuchaczy: 30;
- **Grant Oral History**, 4 osób otrzymało grant naukowy,
- stypendium im. gen. Augusta Emila Fieldorfa **„Nila”**, grudzień 2014 r. wyłoniono 3 stypendystów, realizacja projektu 2015 r.,
- wydanie 4 numerów **kwartalnika „Pamięć i Przyszłość”**, nakład każdego numeru 600 egz.,
- wydanie 4. tomu pisma naukowego **„Wrocławskiego Rocznika Historii Mówionej”**, nakład 150 egz.,
- wydanie komiksu **„Tajemnica Madonny z Wrocławia”**, autorzy Witold Tkaczyk, Jacek Michalski, nakład 3 000 egz. (j. polski) i 250 egz. (j. angielski),
- wystawa **„Przez wrocławskich ulic sto”**:
 - 18 – 31 maja – miejsce: pl. Solny - liczba zwiedzających: 10 000,

- 1 – 12 czerwca – miejsce: ul. Kuźnicza - liczba zwiedzających: 6 000,
- 20 – 31 lipca – miejsce: ul. Oławska, liczba zwiedzających: 10 000,
- 20 września - dni otwarte MPK, miejsce: zajezdnia nr IV ul. Powstańców Śląskich, liczba zwiedzających: 500,
- 24 – 7 września – miejsce: ul. Świdnicka,
- wystawa „**Witold Romer – naukowiec i artysta**”, miejsce: Rynek, 31 lipca – 13 sierpnia 2015 r., liczba zwiedzających: 10 000,
- wystawa „**Kowboje Wyklęci**”, Festiwal Tajemnic Zamek Książ, 14 sierpnia - 30 września 2015 r., miejsce: Zamek Książ, liczba zwiedzających: 8 000,
- wystawa „**Zabytki Kresów**”, miejsce: ul. Kuźnicza, 15 - 30 czerwca 2015 r., liczba zwiedzających: 6 000 os.,
- wystawa „**Droga do wolności 1980-1989 w obiektywie NAF Dementi**”, miejsce: Hala Stulecia, 28 - 31 sierpnia 2015 r., liczba zwiedzających: 2 000, 11 listopada - 13 grudnia 2016 r., miejsce: Centrum Kultury Agora, liczba zwiedzających: 100,
- wystawa „**Polacy na Islandii**”, miejsce: pl. Solny, 4 - 17 grudnia 2015 r., liczba odwiedzających: 10 000,
- wystawa „**Ludwik Hirszfild (1988-1954)**”, miejsce: Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, 20 kwietnia – 8 października 2015 r., liczba odwiedzających 20 000,
- wystawa „**Golgota Wschodu**”, Lutynia, 4 czerwca 2015 r., liczba zwiedzających: 100,
- Studencko-doktorancka konferencja naukowa „**W kręgu pamięci – opowieści o wojnie**”, miejsce: Sala nr 13 w Centrum im. Willy'ego Brandta (ul. Strażnicza 1-3), 27 maja 2015 r., liczba uczestników; 50,
- konferencja „**25 lat samorządu miejskiego we Wrocławiu**”, miejsce: Ratusz Sala Sesyjna, 28 maja 2015 r., liczba uczestników: 30,
- konferencja naukowa „**Współdziałanie i konflikt: społeczeństwo w przestrzeni gór na początku XX wieku**”, miejsce: Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego ul. Szewska 49, 11 -12 czerwca 2015 r., liczba uczestników: 20,
- konferencja naukowa „**Bezdomna Europa. Migracje po II wojnie światowej we współczesnych badaniach humanistów**”, 16-17 września 2015 r., miejsce: Szczecin, liczba uczestników 80,
- cykl seminariów „**Miasto w czasach wolności**”:
 - 12 listopada - prowadzący Piotr Czekierda, Maciej Litwin, Marek Mutor, liczba uczestników: 10,
 - 26 listopada - prowadzący Maciej Litwin, liczba uczestników: 10,
 - 10 grudnia - prowadzący Marek Mutor, liczba uczestników 10,
 - 17 grudnia - prowadzący Maciej Litwin, liczba uczestników 10;
- konferencja naukowa „**Oral history – usage and methodology**”, miejsce: hotel Patio, 4 grudnia 2015 r., liczba uczestników: 35,
- panel dyskusyjny „**Akademicki Wrocław - powojenna tożsamość miasta w relacjach profesorów**”; miejsce: Instytut Historyczny Uniwersytet Wrocławski, 26 listopada 2015 r., liczba uczestników: 60,
- **Zjazd Europejskiej Platformy Pamięci i Sumienia**, miejsce: Ratusz, 17 - 19 listopada 2015 r., liczba uczestników: 43,
- pokaz filmów „**Kadry Wrocławia**” w ramach 15.MFF T-mobile Nowe Horyzonty, 27 czerwca 2015 e., liczba uczestników: 169,
- projekcja filmu „**Za to że żyjemy, czyli Punk z Wrocka**” w ramach konkursu Powiększenie podczas Festiwalu Nowe Horyzonty, liczba uczestników: 40,
- **2. Przegląd Archiwalnych Filmów o Wrocławiu**, Kino Nowe Horyzonty, 25 - 29 listopada 2015 r., liczba uczestników: 1 297,
- koncert **wRock for Freedom – Legendy Rocka**, 29 sierpnia 2015 r., miejsce: Hala Stulecia, liczba uczestników: 6 000,
- koncert **wRock for Freedom – Dzień Niepodległości**, 11 listopada 2015 r., miejsce: Narodowe Forum Muzyki, liczba uczestników: 1 600.

W ramach realizacji zadań związanych z **Centrum Historii Zajezdnia** Ośrodek wspierał proces inwestycyjny adaptacji zajezdni położonej we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej 184 na cele utworzenia Centrum Historii Zajezdnia, objęty dofinansowaniem w ramach programu „Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego” współfinansowanego

z Mechanizmu Finansowego EOG 2009–2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Ośrodek uczestniczył w pracach wraz z Urzędem Miejskim Wrocławia, odpowiedzialnym za finansowanie projektu i aplikację do EGO NMF, oraz z Zarządem Inwestycji Miejskich, odpowiedzialnym za realizację procesu budowlanego. Ośrodek pełnił rolę głównego użytkownika w Komitecie Sterującym inwestycją. Ponadto koordynował prace partnerów projektu i ich agend tj.: Biura Zarządzania Funduszami UMW, Zarządu Inwestycji Miejskich, innych partnerów oraz koordynacja prac wewnątrz Ośrodka i zarządzanie projektem EOG, a także rozliczanie środków pochodzących z EOG w ramach zadań realizowanych przez Ośrodek. Ośrodek prowadził również dokumentację projektu. W zakresie prac **Programu Dokumentacyjnego** wykonano zaplanowane działania polegające na: opracowaniu zbiorów i udostępnianiu ich w systemie Mona 3-W (4 125 nowych rekordów); pozyskaniu ok. 2 000 różnorodnych zbiorów od osób prywatnych: skany i oryginalne dokumenty, fotografie, ulotki, plakaty, czasopisma oraz wydawnictwa podziemne II obiegu.

Przeprowadzono działania prowadzące do merytorycznego „stworzenia” Centrum Historii Zajeżdźnia poprzez wprowadzenia tematyki przyszłej ekspozycji głównej do przestrzeni oraz debaty publicznej. Realizowane były one zgodnie z głównymi liniami tematycznymi. Rocznica przemian wolnościowych w 1989 r. oraz dorobek wrocławskiej opozycji demokratycznej lat 80. XX wieku. W tym obszarze zrealizowano m.in. wystawę plenerową „Droga do wolności 1980-1989 w obiektywie Niezależnej Agencji Fotograficznej Dementi”, kontynuowana była seria wydawnicza dotycząca znaczących postaci i zagadnień dot. działalności opozycji demokratycznej, zrealizowano dwa koncerty z cyklu „wRock for Freedom” i kontynuowane były prace nad filmem dokumentalnym „Bitwa wrocławska”, którego premiera zaplanowana jest na sierpień 2016 r. Zajeżdźnia przy ul. Grabiszyńskiej jako miejsce – symbol powojennej historii Wrocławia. W związku z tą linią tematyczną zrealizowano konferencję promującą projekt budowy Centrum Historii Zajeżdźnia „#ZajeżdźniaSTART”, systematycznie organizowane były konferencje prasowe informujące opinie publiczną o postępach prac i akcji zbierania pamiątek a także prowadzona jest strona internetowa CHZ oraz profile projektu na portalach społecznościowych. Rola Ziemi Zachodnich w przewyciężaniu powojennego podziału Europy. Kontynuowano realizację projektów związanych z pracami badawczymi i upowszechnianiem wiedzy na temat działalności i dorobku kard. Bolesława Kominka. Realizowano również projekty związane z rocznicami w szczególności: 29 sierpnia i 11 listopada – koncerty „wRock for Freedom”, 50. Rocznicy powstania Orężdźia biskupów polskich do biskupów niemieckich, ogłoszenie stypendium im Fieldorfa Nila. Ponadto realizowano dokumentowanie i upowszechnianie powojennej historii i dorobku wrocławskiej nauki i kultury (m.in. konferencja naukowa „Akademicki Wrocław – powojenna tożsamość miasta w relacjach profesorów”, wydanie publikacji „Nauka w powojennym Wrocławiu 1945–2015 w 70. rocznicę powstania polskiego środowiska naukowego we Wrocławiu”), przekrojowe narracje dotyczące powojennej historii Ziemi Zachodnich (konferencje naukowe „Współdziałanie i konflikt: społeczeństwo w przestrzeni gór na początku XX wieku”, „Bezdomna Europa. Migracje po II wojnie światowej we współczesnych badaniach humanistów”, projekty wydawnicze). Kontynuowano program badawczy zbierania relacji mieszkańców Wrocławia Kontynuowano w tym zakresie program zbierania relacji najstarszych mieszkańców Wrocławia (m.in. przedwojenna Polonia, Ludzie z literą P, pionierzy). W zakresie zadań związanych z **ESK 2016** Ośrodek rozpoczął realizację wystawy „Siedem cudów Wrocławia i Dolnego Śląska”, (zaplanowana na 2016 r.): zakończono prace związane z tworzeniem tekstów na wystawę, pozyskano materiały ikonograficzne i multimedialne na potrzeby wystawy i projektów towarzyszących, wyprodukowano elementy składowe wystawy, wykonano stand promujący wystawę, nawiązano współpracę z partnerami projektu, pozyskano eksponaty na wystawę, wyprodukowano elementy składowe wystawy, tj. m.in. gabloty, w których prezentowane będą obiekty oryginalne, opracowano koncepcję aranżacji sali edukacyjnej przy wystawie „7 cudów Wrocławia i Dolnego Śląska” oraz programu edukacyjnego kierowanego do dzieci odwiedzających wystawę, wyłoniony został wykonawca strony www poświęconej wystawie „7 cudów Wrocławia i Dolnego Śląska”, wydano katalog

wystawy w wersji polsko-angielskiej, nakład 3 000 egz., w ramach projektu „Komiksy ESK” powstał „Tajemnica Madonny z Wrocławia”, autorstwa Witolda Tkaczyka, Jacka Michalskiego, zrealizowano zadanie stałe polegające na udziale Ośrodka w różnych projektach miejskich podejmowanych jako działania ESK, ukazała się „Nauka w powojennym Wrocławiu 1945–2015 w 70. rocznicę powstania polskiego środowiska naukowego we Wrocławiu” pod redakcją dr. Wojciecha Kucharskiego, dr Katarzyny Bock-Matuszyk oraz prof. Grzegorza Straucholda, nakład 700 egzemplarzy, przygotowany został scenariusz, kosztorys oraz założenia ekspozycyjne scenograficznej wystawy poświęconej postaci i twórczości Henryka Jerzego Chmielewskiego - Papcia Chmiela oraz polskiemu komiksowi po II wojnie światowej, opracowana została koncepcja działań promocyjnych związanych z projektem oraz osiągnięcie i utrzymanie wysokiej frekwencji przez cały okres trwania wystawy. W ramach działań promocyjnych w prasie ogólnopolskiej – dzienniku Rzeczpospolita w weekendowym dodatku „Plus Minus” ukazały się artykuły szerzej omawiające zagadnienie dotyczące procesu pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej oraz wystosowania Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. Na wystawie prezentowany będzie oryginał Orędzia wypożyczony z Historisches Archiv des Erzbistums z Kolonii. Ponadto stworzony został klip multimedialny (video-art.) o tytule "7 Cudów". Klip multimedialny będzie promował wystawę po jej oficjalnym otwarciu. Realizowano działania promocyjne mające na celu zapewnienie właściwej komunikacji społecznej i odbioru realizowanych przedsięwzięć, m.in. prowadzenie serwisów internetowych Ośrodka, budowanie relacji z odbiorcami projektów i programów, wydawanie biuletynu informacyjnego pt. „Na Pamięć”.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (MBP)

Sieć Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu liczy 46 filii oraz 4 punkty biblioteczne oraz 2 MultiCentra, stan zbiorów wyniósł 839 762 jednostek bibliotecznych (j.b.) na łączną kwotę 16 338 340 zł. W roku 2015 łączne wydatki na zakup materiałów bibliotecznych wyniosły 941 297 zł. W 2015 r. struktura zakupów: książki – 34 652 j.b. na kwotę 763 760,25 zł, książka mówiona - 2 671 j.b. na kwotę 46 617,34 zł, filmy - 993 j. b. na kwotę 73 978,90 zł, pozostałe dźwiękowe - 464 j.b. na kwotę 13 184,78 zł, czasopisma - 441 j.b. na kwotę 43 757,54 zł, zarejestrowano: 119 727 czytelników, 2 077 137 wypożyczeń, 1 345 972 odwiedzin. Poniżej zrealizowane projekty.

Na dobry początek - wyprawki czytelnicze, przedstawienia lalkowe „Bajkowej Biblioteki”, cykliczne imprezy rodzinne w 6 bibliotekach. Projekt adresowany do rodziców i dzieci w wieku od 0 do 5 lat, a także do rodziców spodziewających się potomstwa. Program realizowany od września 2010 r. Jego głównym celem jest promocja kontaktu z książką od najmłodszych lat. W 2015 r. rozdanych zostało 1 000 wyprawek. W 18 cyklicznych imprezach rodzinnych zorganizowano 370 warsztatów i 20 spektakli „Bajkowej Biblioteki”. Termin: styczeń – grudzień 2015 r. Uczestnicy: 13 000 w tym 1 000 odbiorców wyprawek, miejsce: imprezy rodzinne - Filie MBP nr 1, 4, 22, 29, 44, 46, 54. Wyprawki czytelnicze rozdawane są we wszystkich filiach MBP.

Równoleżnik Zero - Wrocławski Festiwal Podróżniczy im. Olgerda Budrewicza IV edycja. Kontynentem przewodnim była Ameryka Północna i przynależna do niej Ameryka Środkowa. Formuła festiwalu to wiele różnorodnych wydarzeń min.: spotkania z podróżnikami i autorami książek, warsztaty tańca, warsztaty o tematyce kulturowej, koncerty muzyki etnicznej, degustacje kuchni z różnych regionów oraz prezentacje multimedialne. Dla najmłodszych uczestników festiwalu odbyły się interesujące warsztaty, które odkryły przed dziećmi tajemnice Ameryki Północnej i Środkowej. Gościem specjalnym był podróżnik, dziennikarz i reportażysta Tomek Michniewicz. Gośćmi RZ byli również m.in. laureaci tegorocznych Kolosów Piotr Strzeżysz i Mateusz Waligóra. Termin: 9 - 11 kwietnia 2015 r. Uczestnicy: 6 500 Miejsce: Filie nr 57 i 58 (Mediateka).

Manga café - warsztaty dla młodzieży zainteresowanej kulturą Japonii. W ramach klubu tworzona jest mangowa biblioteka (kolekcje mangi i mahwy), organizowane warsztaty dotyczące tworzenia komiksu, warsztaty filmowe (ekranizacja mangi), warsztaty origami, kaligrafii, wystawy prac młodzieży, pokazy technik walk japońskich, spotkania

z azjatyckimi grami planszowymi typu GO, Jishaku i Mahjong. Przy współpracy Fundacji Przyjaźni Polsko-Japońskiej NAMI zorganizowany został w bibliotece Międzynarodowy Festiwal Shogi. Uczestniczyło w nim ok. 250 osób. W turniejach Dobutshu Shogi oraz Shogi uczestniczyło ponad 70 zawodników z 7 krajów europejskich w tym z Polski oraz kilku z Japonii i jeden z Australii. Gośćmi specjalnymi były Japonki: Madoka Kitao-autorka Dobutshu shogi (wersji dziecięcej Shogi) oraz Che Isikawa prowadząca warsztaty Sorobanu- japońskiego liczydła. Z pośród wydarzeń Mangi café warto także wymienić wystawy -min.: wystawa "Japońskie inspiracje" Mariusza Gosławskiego lub warsztaty malowania kawą japońskiej architektury sakralnej. Termin: styczeń – grudzień 2015 r. Uczestnicy: 250 Miejsce: Filia nr 42.

Program partnerski OK – program lojalnościowy MBP. Zniżki dla czytelników MBP w 75 instytucjach partnerskich. Termin: styczeń - grudzień 2015 r. Miejsce: 75 wrocławskich instytucji. Prawo do korzystania z programu mają wszyscy czytelnicy MBP (ponad 120 000).

Szkoła w mieście – edukacja multimedialna, muzyczna, kulturalna. Zajęcia dla wrocławskich szkół biorących udział w miejskim projekcie. Termin: styczeń - grudzień 2015 r. Miejsce: MultiCentrum2 Liczba uczestników: 1 542.

Laguage Cafe – konwersacje językowe prowadzone przez wolontariuszy native-speakerów. Zajęcia prowadzone były w 9 grupach językowych. Termin: styczeń - czerwiec, październik - grudzień 2015 Miejsce: Mediateka Liczba uczestników: 677.

Miesiąc Spotkań autorskich - miesięczny cykl spotkań z 62 autorami. Festiwal odbywa się w Brnie, Koszycach, Ostrawie i Wrocławiu. Poza coraz szerszym wachlarzem imprez towarzyszących Miesiąc Spotkań Autorskich składa się zawsze z dwóch głównych linii programowych, jedna reprezentuje literaturę rodzimą (tj. według miejsca odbywania się festiwalu literaturę czeską, słowacką i polską), a druga przedstawia literaturę kraju, który w danym roku jest gościem honorowym (w poprzednich latach np. Kanada, Francja, Szkocja, Białoruś) w tym roku Ukraina. Imprezie towarzyszyła wystawa plenerowa MSA na ul. Świdnickiej. Termin: 5 lipca – 4 sierpnia 2015 r. Uczestnicy: 2 500 Miejsce: Filia nr 58 (Mediateka).

Rowerem do Biblioteki – projekt łączący pasję czytelniczą z zamiłowaniem do rowerów. Cykl imprez ma na celu zachęcić rowerzystów do korzystania z naszej sieci bibliotek, a czytelników do poruszania się po mieście rowerem. Przy wielu filiach zostały już zainstalowane stojaki rowerowe. W kwietniu zorganizowane zostały w kilku filiach MBP spotkania autorskie, warsztaty, serwis rowerowy, znakowanie rowerów, konkursy na stronie internetowej MBP. Termin: 20 - 25 kwietnia 2015 r. Uczestnicy: 300 Miejsce: Filie nr:1, 5, 6, 7, 17, 40, 46, Multicentrum.

Korowód Żywej Książki - impreza plenerowa zorganizowana dla mieszkańców Leśnicy. W korowodzie i licznych warsztatach udział wzięli uczniowie pobliskich szkół. Termin: 3 czerwca 2015 Uczestnicy: 600 Miejsce: Dom Kultury Zamek, Filia nr 2.

Biblioteka Plenerowa - rodzinne zabawy czytelnicze na Wyspie Słodowej, festynach osiedlowych, na placach przed bibliotekami. W programie: gry terenowe, warsztaty plastyczne, spacer po okolicy z przewodnikiem, nauka kołysanek, teatrzyk Kamisibai, zabawy z językiem angielskim. Termin: maj-wrzesień 2015 r. Miejsce: Wyspa Słodowa, Festyny osiedlowe Liczba uczestników: 6 700.

Noc w bibliotece we Lwowie i Stanisławowie – maj (80 uczestników, dzieci w wieku 10-13 lat, trzy autorki, wolontariusze).

Spotkania autorskie w Grodnie i w Wołkowysku – 24 - 26 września (trzy autorki, trzy spotkania, uczestnictwo 300 dzieci w wieku 8 – 15 lat).

Dni literatury polskiej w Lille (Francja), 14 - 17 października (dwie autorki; sześć warsztatów dla dzieci – 70 uczestników, pięć spotkań z młodzieżą i dorosłymi – 200 uczestników, panel dyskusyjny – 110 uczestników).

Plan merytoryczny został zrealizowany zgodnie z założeniami. Zrealizowano również działania ponadplanowe, związane z pojawieniem się w trakcie trwania roku nowych projektów. Działania skierowane były do wszystkich grup wiekowych czytelników: rodziców z małymi dziećmi (m.in. „Na dobry początek”, imprezy rodzinne), dzieci i młodzieży (m.in. „Szkoła w mieście”, „Biblioteka Plenerowa”, „Maraton książkowy”, konkursy plastyczne, spotkania autorskie, działania MultiCentrum, zajęcia dla szkół

i przedszkoli), osób dorosłych (spotkania autorskie w ramach DKK, program partnerski OK, internetowe konkursy czytelnicze, Światowy Dzień Książki, Tydzień Bibliotek, Żywa Biblioteka, zajęcia dla seniorów, etc.), bibliotekarzy.

Ponadto Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, jako druga biblioteka w Polsce, od września 2015 r. udostępnia swoim czytelnikom możliwość bezpłatnego wypożyczenia ebooków z oferty serwisu Legimi! Każdy posiadacz naszej elektronicznej karty bibliotecznej może otrzymać specjalny kod, dający dostęp do 12 000 ebooków znajdujących się w ofercie Legimi. Zapadła decyzja, że Światowy Kongres Bibliotekarzy IFLA 2017 odbędzie się we Wrocławiu. Kilka tysięcy bibliotekarzy z całego świata zjedzie w sierpniu 2017 r. do Wrocławia. Podczas sesji zamykającej tegoroczny kongres bibliotekarzy w Cape Town (RPA) prezes IFLA Sinikka Sipilä oficjalnie ogłosiła, że Światowy Kongres Bibliotekarzy 2017 odbędzie się we Wrocławiu. Światowy Kongres Bibliotekarstwa i Informacji IFLA jest największym i najważniejszym w świecie wydarzeniem związanym z bibliotekarstwem i informacją naukową. Coroczny kongres IFLA odbywa się zawsze w sierpniu, za każdym razem w innym kraju i gromadzi od 3 500 do 5 000 profesjonalistów z ok. 120 krajów. W ramach organizowanego przez ESSK programu Mosty MBP współrealizowała projekty „Step by step” na Mostku Czarownic i „Tonący książki się chwyta” na Moście Uniwersyteckim. Biblioteka przeprowadziła też wiele przedsięwzięć kulturalnych w tym 3 971 zajęć edukacyjnych i popularyzatorskich dla 61 282 uczestników.

WYDAWNICTWO WARSTWY

Nowo powstałe w ramach Biblioteki wydawnictwo promowało się w ramach spotkań w Miejskiej Bibliotece Publicznej, wydało 9 tytułów, zorganizowało warsztaty, wystawy panele dyskusyjne/konferencje, spotkania autorskie, festiwale.

VI Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży DOBRE STRONY, 28 - 31 maja 2015 r. Podczas Targów Dobre Strony po raz piąty została wręczona Nagroda Prezydenta Wrocławia. DOBRE STRONY (dla Wydawnictwa za najlepszą książkę dla dzieci lub młodzieży). Podczas uroczystego Wieczoru Laureatów 6. Targów Książki dla Dzieci i Młodzieży DOBRE STRONY poznaliśmy laureata konkursu „Dobre Strony 2015”, (werdykt jury na stronie www.wpdk.pl). Prestiżowa nagroda, ufundowana przez Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza, trafiła do Wydawnictwa Zakamarki z Poznania. Jury spośród pięciu nominowanych tytułów wybrało książkę poruszającą temat wojny. Ogólnopolski Konkurs „DOBRE STRONY” na Najlepszą Książkę dla Dzieci i Młodzieży jest stałym elementem wrocławskich Targów. W 2015 r. nagroda została przyznana już po raz piąty. Jury w składzie: Piotr Młodożeniec (przewodniczący), Ewa Gruda, Anita Wincencjusz-Patyna, Katarzyna Stoparczyk oraz Jakub Krofta w pierwszym etapie konkursu nominowało do nagrody 5 tytułów wybranych spośród 40 zgłoszonych książek. Były to: Davide CALI, Serge Bloch, Wróg, Wydawnictwo Zakamarki, Poznań 2014, Tomi Ungerer, Crictor i inne niesamowite stwory, Wydawnictwo Format, Wrocław 2014, Blexbolex, Ballada, Wydawnictwo Wytwórnia, Warszawa 2014, Taro Miura, Tokio, Wydawnictwo Tako, Toruń 2014, Iwona Chmielewska W kieszonce, Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań 2015. Rozstrzygnięty został po raz czwarty konkurs dla dzieci i młodzieży „A to moja bajka właśnie...”. Swoje bajki, baśnie i komiksy nadesłało ponad 6 000 uczniów z całej Polski (lista laureatów na stronie www.wpdk.pl). Dobre Strony zgromadziły rzeszę najmłodszych czytelników, Bajarzy i Moli Książkowych. Podczas czterech dni namiot o powierzchni 700 m² odwiedziło ponad 18 000 czytelników. W trakcie czterech dni targów odbyły się spotkania z autorami i ilustratorami książek. Na młodych czytelników czekali autorzy i ilustratorzy literatury dziecięcej oraz młodzieżowej, m.in. Iwona Chmielewska, Piotr Sommer, Andrzej Maleszka, Joanna Krzyżanek, Jan Bajtlik, Rafał Kosik, Katarzyna Bogucka, Krzysztof Kiełbasiński, Ewa Kozyra-Pawlak, Tomasz Broda, Joanna Kubica, Joanna Preisner, Jakub Bogusz, Marcin Mortka, Agata Widzowska, Agnieszka Mielech, Kinga Grabowska, Agnieszka Czaderna, Anna Paszkiewicz, Emilia Kiereś, Małgorzata Żółtaszek, Adam Jaromir, Anna Sokalska, Magdalena Zarębska. W przestrzeni targów zorganizowano także warsztaty i wystawę

rzeźb słynnego artysty Józefa Wilkonia, które cieszyły się ogromną popularnością. W Targach dla Dzieci i Młodzieży Dobre Strony wzięło udział 36 wystawców z całej Polski (lista do wglądu na stronie internetowej www.wpdk.pl).

Wrocławskie Targi Dobrych Książek, 3 - 6 grudnia 2015 r. Po raz pierwszy targi odbyły się w Centrum Kongresowym Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1. Wstęp na targi oraz spotkania z pisarzami jest bezpłatny. Podczas czterech dni WTDK odwiedziło 50 000 czytelników. Publiczność była bardzo zróżnicowana – od najmłodszych aż po seniorów. Byli to czytelnicy indywidualni, a także grupy zorganizowane, np. uczniowie szkół, studenci, drukarze, księgarze i bibliotekarze. Dla dzieci przygotowano specjalną salę zabaw. Zajęcia prowadziła Natalia Talarek ze Studia Tęczówka. Dorośli w tym czasie mogli odwiedzać stoiska, kupować książki oraz uczestniczyć w spotkaniach autorskich. W 24. Wrocławskich Targach Dobrych Książek wzięło udział blisko **150 wystawców** z całej Polski. Czytelnicy mogli uczestniczyć w stu spotkaniach z pisarzami, tłumaczami, redaktorami, drukarzami, ilustratorami, animatorami. Odbywały się dyskusje, wykłady oraz imprezy promujące czytelnictwo. Imprezy towarzyszące Targom: finał akcji „Cały Wrocław czyta” – rozdanie nagród, gry i zabawy dla dzieci. Organizatorem akcji propagującej ideę czytania i kulturę książki jest Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, akcja charytatywna „Wyłóż książki na stół!” współorganizowana z dolnośląskim producentem mebli JAFRA. Zbierano książki dla Domu Dziecka w Obornikach Śląskich, Domu Samotnej Matki w Głogowie oraz Szkoły Podstawowej w Osolinie. Zebrano ponad 2 500 książek, retrogranie z RetroGralnią – inicjatywa mająca przybliżyć wszystkim zainteresowanym tematykę historii informatyki, gier video i komputerów. Interaktywna wystawa najpopularniejszych w Polsce w latach 80. komputerów i konsol, od których zaczęła się historia polskiej informatyzacji. Ekspozycji interaktywnej towarzyszyła wystawa starych książek i czasopism o komputerach. Zaprasza Fundacja Pro Fantastica i Retrogralnia.pl, Co to jest pierwsza pomoc i kto może jej udzielać? Podstawowe zasady bezpieczeństwa szkolenie dla szkół przeprowadziła Grupa Ratownictwa Medycznego PCK Wrocław, Film Stare druki w nowych szatach. Książkę „od podszewki” znajdują konserwatorzy zabytków z wrocławskiego Ossolineum. Przechowywane w ossolińskiej bibliotece arcyenne zabytki, zwane starodrukami, dotrwały do naszych czasów w różnym stanie. Aby ratować te zniszczone, potrzeba fachowej wiedzy i rzadkich już dziś umiejętności. Film *Stare druki w nowych szatach* prezentuje pełną konserwację tomiku *Dzieł* Moliere z 1750 r. Począwszy od demontażu książki, aż po ponowne jej uszycie i oprawienie. Z czytelnikami spotkali się oraz swoje książki podpisywali m.in. Janusz Majewski, Mariusz Urbanek, ks. Adam Boniecki, Wojciech Mann, Adam Wajrak, Marek Niedźwiecki, prof. Jan Hartman, Magdalena Grzebałkowska czy Lech Majewski, Beata Maciejewska, Tomasz Kuba Kozłowski i Danuta Błahut-Biegańska, Ziemowit Szczerek, Włodzimierz Kowalewski, Krystyna Sienkiewicz, rumuński pisarz Lucian Dan Teodorovici, którego powieść „Matei Brunul” znalazła się w finale Literackiej Nagrody Europy Środkowej ANGELUS.

W 2015 r. po raz dwudziesty czwarty przyznano nagrody w Konkursie na Najlepszą Książkę Roku „Pióro Fredry”. Jury oceniło 170 książek zgłoszonych przez 58 wydawców i wybrało Książkę Roku 2015. Jury obradowało w składzie: przewodniczący jury prof. Marcin Cieński (Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego), prof. Christos Mandzios (Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu), prof. Paweł Jarodzki (Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Galeria BWA), Michał Nogaś (krytyk literacki, dziennikarz Radiowej Trójki) oraz Maciej Orłoś (Telewizja Polska, ambasador akcji Cała Polska Czyta Dzieciom). Tytuł Książki Roku przyznano wydawnictwu Czarne za publikację „Kucając” Andrzeja Stasiuka za: „pełne wykorzystanie niewielkiej przestrzeni książki dla stworzenia wielowymiarowego obrazu naszej rzeczywistości, za umiejętne – i oszczędne – operowanie środkami edytorskimi pozwalającymi czytelnikowi na uczestniczenie w świecie artystycznej wyobraźni”.

WROCŁAWSKI TEATR WSPÓŁCZESNY

W 2015 r. w Teatrze odbyło się 201 spektakli, w tym 6 premier, które obejrzało 22 206 widzów, ponadto miały miejsce 23 przedsięwzięcia z 7 367 uczestnikami.

PREMIERY

Niewidzialny Chłopiec Tymoteusza Karpowicza - reżyseria: Weronika Szczawińska, Scena na Strychu, prapremiera: 14 lutego 2015 r., spektakl zrealizowany w ramach projektów: strefy_kontakt 2016 i Wrocław – Europejska Stolica Kultury 2016;

Koniec świata w Breslau Marka Krajewskiego - adaptacja: Krzysztof Kopka, Agnieszka Olsten, reżyseria: Agnieszka Olsten, Duża Scena, prapremiera: 16 maja 2015 r.; spektakl zrealizowany w ramach projektów: strefy_kontakt 2016 i Wrocław – Europejska Stolica Kultury 2016;

Nie trzeba (He надо) Asji Wołoszynej - przekład: Tatiana Drzycimska, reżyseria: Kamila Michalak, Scena na Strychu, prapremiera 27 czerwca 2015 r., w ramach cyklu: wtw://prosta_historia;

Dziwny Pasażer Tymoteusza Karpowicza - reżyseria: Andrzej Ficowski, Mała Scena, premiera: 12 września 2015 r., w ramach cyklu: wtw://teatr_w_ciemnościach;

Odejście Głodomora Tadeusza Różewicza - reżyseria: Andrzej Ficowski, Scena na Strychu, premiera: 11 października 2015 r., w ramach cyklu: wtw://teatr_w_ciemnościach;

Wyspy Galapagos. Król Dawid Helmuta Kajzara - reżyseria: Andrzej Ficowski, Mała Scena, premiera: 11 grudnia 2015 r., w ramach cyklu: wtw://teatr_w_ciemnościach.

NAGRODY, WYRÓŻNIENIA

Nagroda indywidualna w dziedzinie scenografii dla Anny Met za scenografię do „Bram raj” Jerzego Andrzejewskiego w reżyserii Pawła Passiniego przyznana przez Jury Konkursu na Inscenizację Dawnych Dzieł Literatury Polskiej „Klasyka Żywa” (28 listopada 2015 r.).

WROCŁAWSKI TEATR LALEK

W 2015 r. w Teatrze odbyło się 301 spektakli, w tym 5 premier, które obejrzało 44 385 widzów, ponadto miały miejsce 175 przedsięwzięcia z 9 966 uczestnikami oraz 1 przegląd z 4 570 widzami.

PREMIERY

w środku słońca gromadzi się popiół Artura Pałygi – reżyseria: Agata Kucińska, premiera: 29 stycznia 2015 r., Scena Kameralna 16+.

Noc bez księżycy Etgara Kereta i Shiry Geffen - scenariusz i dramaturgia: Marta Giergielewicz, reżyseria i choreografia: Maćko Prusak, premiera: 29 maja 2015 r., Duża Scena, otwarcie 3. Przeglądu Nowego Teatru dla Dzieci 4+.

Miraże. Baśnie ludów wschodu - tekst: Szczepan Orłowski, reżyseria: Ewelina Marciniak, premiera: 12 września 2015 r., Duża Scena 6+.

Kręcipupa - scenariusz, scenografia, reżyseria: Tomasz Maśląkowski, premiera: 17 października 2015 r., Scena na Piętrze 1-5, Koprodukcja Fundacji LALE.Teatr i Wrocławskiego Teatru Lalek.

Może morze - tekst: Malina Prześluga reżyseria: Michał Derlatka scenografia: Michał Dracz muzyka: Igor Gawlikowski, premiera: 14 listopada 2015 r., Scena Kameralna 5+.

NAGRODY

Sam, czyli przygotowanie do życia w rodzinie reż. Jakub Krofta – 17 września 2015 r., II Festiwal Małych Prapremier; Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu Grand Prix Nagroda Jury Dziecięcego Nagroda za muzykę dla Grzegorza Mazonia Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci i Młodzieży Korczak 2015; Polski Ośrodek Międzynarodowego Stowarzyszenia Teatrów dla Dzieci Młodzieży ASSITEJ Wyróżnienie dla Grzegorza Mazonia za tytułową rolę.

Po sznurku reż. Joanna Gerigk – 14 września 2015 r., II Festiwal Małych Prapremier; Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu Nagroda za reżyserię i za tekst dla Joanny Gerigk Nagroda za najlepszą rolę męską dla Tomasza Maśląkowskiego.

Czarodziejski flet reż. Marek Zákostelecký - 9 października 2015 r., XXII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Spotkania; Teatr Baj Pomorski w Toruniu Nagroda za reżyserię dla Marka Zákostelecký'ego.

Grzegorz Mazoń – aktor - został laureatem Nagrody im. Leona Schillera, przyznawanej przez ZASP młodemu artyście, w dniu 30 marca 2015 r.

INSTYTUT IM. JERZEGO GROTOWSKIEGO

Instytut realizuje swoje cele przez różne formy działalności m.in.: przedstawienia, wystawy, spotkania, warsztaty, publikacje, kursy. W ramach Instytutu działa **Teatr ZAR**, który w 2015 r. w swej wrocławskiej siedzibie zagrał 26 spektakli, które zgromadziły 2 320 widzów. Ponadto w Teatrze odbyło się m.in. 7 warsztatów z 78 uczestnikami, 2 wystawy z 3 600 uczestnikami oraz przedstawiono 6 filmów dla 860 widzów. Podczas wyjazdów ZAR zaprezentował m.in. 16 koncertów dla 3 940 słuchaczy i przeprowadził 14 warsztatów dla 232 uczestników.

Instytut realizował programy edukacyjne jak np. **bodyCONSTITUTION**, który kontynuował międzykulturowy dialog o treningu aktora, **Akademii Teatru Alternatywnego** projekt wszechstronnej, interdyscyplinarnej i nieformalnej edukacji teatralnej, której celem jest podniesienie kompetencji animacyjnych, artystycznych i kulturotwórczych liderów alternatywnych zespołów teatralnych, **Kino Teatralne**. Instytut kontynuował swój program **Masters in Residence** oraz działalność wydawniczą (Gazeta Teatralna "Didaskalia", Polish Theatre Perspectives, Icarus Publishing Enterprise (IPE)). W 2015 r. odbył się już 3. festiwal małych form teatralnych **Monosytuacje 3**, w którym wzięło udział ok. 900 widzów.

W celu zwiększenia dostępności do kultury Instytut zrealizował projekt **WŁĄCZAMY KULTURĘ**, którego głównymi celami były: stwarzaniu możliwości uczestnictwa w kulturze osobom objętym działaniem kuratorskiej służby sądowej okręgu wrocławskiego, poprawa dostępu do kultury dla osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, nie mających środków i możliwości uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych, rozpoznanie mechanizmów wykluczających z uczestnictwa w kulturze, mechanizmów utwierdzających to wykluczenie i tych, które można nazwać recydywą samo wykluczenia a także wypracowanie rekomendacji nie tylko dla ESK, ale dla głębokich przemian inicjujących procesy przemodelowujące dostępność kultury we Wrocławiu.

TEATR MUZYCZNY CAPITOL

W 2015 r. w Teatrze odbyło się 185 spektakli, w tym 2 premiery, które obejrzało 85 960 widzów, w ramach Przeglądu Piosenki Wrocławskiej odbyło się 55 spektakli, w tym 19 premier, które obejrzało 13 659 widzów.

PREMIERY

- „Trzej muszkietierowie” - premiera: 10 października 2015 r.,
- „Dancing Queen” - premiera: 8 maja 2015 r.,
- 36. Przegląd Piosenki Aktorskiej - premiera: 20 - 29 marca 2015 r.,
- Koncert Galowy „Proszę Państwa, będzie wojna” reż. Monika Strzępka,
- Koncert Finałowy „Wielkie przemówienia” reż. Radosław Rychcik,
- Konkurs Aktorskiej Interpretacji Piosenki,
- Chór Komentujących Wrocławian,
- Gaba Kulka i Konstanty Andrzej Kulka z towarzyszeniem Fair Play Quartet,
- Katarzyna Groniec „ZOO” – piosenki Agnieszki Osieckiej,
- „Głuptaska” w reż. Jerzego Bielunasa z muzyką Mateusza Pospieszalskiego,
- Skubas - koncert nowej płyty artysty,
- „Bał, czyli wieczór zapoznawczy. Gra zespół Variete”,
- „Melancholia/Violetta Villas”,

- Ute Lemper „Last Tango in Berlin”,
- „The War” („Wojna”) z rosyjskiego SounDrama Studio, reż. Vladimir Pankov. Dakh Daughters Band „Roses”,
- Cory McAbee,
- Barbatuques "Individuo Corpo Coletivo" Vinicio Capossela,
- NURT OFF – 12 premierowych przedstawień teatralnych, wybranych w drodze konkursu 12 scenariuszy,
- „Biegacze” – Kamila Michalak,
- „Czekając na Otella” – Jan Naturski,
- „Oddech – życie” – Grupa Artystyczna bravo2art,
- „Pieśni przepiękne” – Inicjatywa Sentymentalna,
- „Pitagoras.uni” – Stowarzyszenie Kejos The-at-er,
- „Przytul stracha” – Kinga Maciejewska (dla dzieci!),
- „System failure” – Włodzimierz Teo Dumski,
- „Fabularny przewodnik po ostatnich pożegnaniach” – Klub Komediiowy,
- „Występy nago, czyli show z dźwiękami dla dorosłych” – Jadwiga Wianiecka,
- „Ulotny” – Karolina Kirsch, Adam Pater,
- „Miniatury” – Kojro/Siwak i Kurkot Kollektiv,
- „Alicja. Przestyszenie. Halucynacja dźwiękowa na motywach Lewisa Carrolla” – Maria Kwiecień.

OCHRONA ZDROWIA I SPRAWY SPOŁECZNE

Środki finansowe przeznaczone na programy zdrowotne dla dzieci, młodzieży i dorosłych ukierunkowane są na podnoszenie poziomu wiedzy i kształtowanie umiejętności i zachowań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych i chorób.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHORÓB

W roku sprawozdawczym 2015, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **3 554 844 zł**, z której wydatkowano **3 554 674 zł**, co stanowi **99,99%**.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHORÓB – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2015, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **1 983 300 zł**, z której wydatkowano **1 953 516 zł**, co stanowi **98,50%**.

PROFILAKTYKA WAD I SCHORZEŃ NARZĄDU WZROKU U DZIECI DO LAT 5

Celem programu jest wczesne wykrywanie wad i schorzeń narządu wzroku u dzieci do 5 lat, uczęszczających do wrocławskich przedszkoli poprzez wykonywanie specjalistycznych badań okulistycznych.

W 2015 r. badaniami objęto **3 035** dzieci. W zbadanej populacji stwierdzono u dzieci 388 wady wzroku (12,78% przebadanych), z których 280 (72,16%) zostały wykryte po raz pierwszy, potwierdzono 97 wad (25%). Wśród stwierdzonych wad wzroku dominują astygmatyzm nadwzroczny i nadwzroczność.

Dzieci, u których stwierdzono wady i schorzenia narządu wzroku mogą skorzystać z dalszej diagnostyki i leczenia w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA WAD I SCHORZEŃ NARZĄDU WZROKU I SŁUCHU W POPULACJI DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Celem programu jest wczesne wykrywanie wad i schorzeń narządu wzroku i słuchu u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz podejmowanie działań leczniczych w ramach świadczeń finansowanych przez NFZ.

Odbiorcy programu	Planowana do badania populacja uczniów	liczba zbadanych dzieci		Liczba osób z wadami wzroku	Procent liczby osób z wadami wzroku	Liczba osób z wadami słuchu	Procent liczby osób z wadami słuchu
		wzrok	słuch				
Uczniowie szkół podstawowych	15 395	12 804	12 804	3 447	26,92%	711	5,55%
Uczniowie szkół gimnazjalnych	2 149	1 688	1 688	648	38,38%	47	2,78%
Razem osób	17 544	14 492	14 492	4 095	28,25%	758	5,2%

W 2015 r. programem objęto **14 492** uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. W obecności rodziców wykonano **26** uczniom pogłębione badania okulistyczne w kierunku wczesnej diagnostyki jaskry i złożonych wad wzroku oraz udzielono jednej indywidualnej konsultacji otolaryngologicznych.

Najczęściej rozpoznawane wady wzroku u uczniów to:

- nadwzroczność u dzieci klas I szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, nadwzroczność i astygmatyzm krótkowzroczny u dzieci klas III szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, astygmatyzm krótkowzroczny, nadwzroczność i astygmatyzm nadwzroczny u dzieci klas V szkół podstawowych,
- krótkowzroczność u uczniów klas II szkół gimnazjalnych.

Z badań diagnostycznych narządu słuchu wynika, że najczęściej występującą wadą jest obniżenie ostrości słuchu w stopniu lekkim i średnim.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA I ZAPOBIEGANIA WADOM POSTAWY U DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ PN. „TRZYMAJ SIĘ PROSTO”

Program realizowany jest w tzw. **Centrach Korekcji Wad Postawy**, utworzonych na potrzeby programu. Celem programu jest zapobieganie pogłębianiu się i utrwalaniu wad postawy ciała u dzieci i młodzieży w wieku od 4 do 19 lat poprzez wczesne ich wykrywanie i korygowanie poprzez działania edukacyjne i korekcyjne oraz kształtowanie nawyku aktywności ruchowej i odpowiedzialności za własne zdrowie.

Kompleksowe zajęcia edukacyjno-korekcyjne odbywają się na sali gimnastycznej oraz basenie, w cyklu 6 tygodniowym. Udzielane są indywidualne instruktaże ćwiczeń korekcyjnych dla dzieci i ich rodziców do wykonywania w domu.

„Centra Korekcji Wad Postawy”	Ilość wykonanych zabiegów		Wykonane badania lekarskie		
	basen	sala gimnastyczna	wstępne	kontrolne	razem
Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ	5 002	4 112	493	265	758
NZOZ Wrocławskie Centrum SPA	7 274	9 095	881	473	1354
Przychodnia Specjalistyczno-Rehabilitacyjna PULSANTIS Sp. z o.o.	2 032	3 165	332	147	474
Międzywojewódzka Przychodnia Sportowo-Lekarska im. prof. E. Jokla i prof. sir L. Guttmanna	2 379	4 124	656	214	868
Razem	16 687	20 496	2 362	1 099	3 454

W 2015 r. w Programie uczestniczyło **3 252** dzieci, w wieku przedszkolnym i szkolnym. U większości dzieci wykonano 2 badania lekarskie (kwalifikujące i kontrolne) oraz przeprowadzono 6 tygodniowy cykl zajęć korekcyjnych. Wśród uczestników programu było **356** dzieci z rodzin wielodzietnych, objętych programem „Dwa plus trzy i jeszcze więcej”.

PROGRAM PROFILAKTYKI PRÓCHNICY ZĘBÓW U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM 3-5 lat

Celem programu jest zmniejszenie występowania choroby próchnicowej u dzieci w wieku 3-5 lat poprzez zintegrowane działania edukacyjne i profilaktyczno-lecznicze.

W 2015 r. w programie brało udział **76** wrocławskich przedszkoli, w których jest ok. **9 000** dzieci.

W ramach programu realizowane były następujące zadania:

- edukacja zdrowotna dla rodziców i dzieci w wieku 3-5 lat,
- spotkania lekarza stomatologa z dziećmi i personelem pedagogicznym w przedszkolu,
- wykonanie przeglądu stomatologicznego jamy ustnej podczas wizyty rodzica z dzieckiem w gabinecie stomatologicznym,
- wykonywanie u dzieci zabiegów profilaktyczno – leczniczych, finansowanych z NFZ lub odpłatnych, zalecanych przez lekarzy stomatologów.

W maju 2015 r. w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej, ul. Kazimierza Wielkiego 45 odbyła się konferencja informacyjno – szkoleniowa dla nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz lekarzy stomatologów, realizatorów programu profilaktycznego pn. **„Niech wiedzą mali i duzi, że zdrowie zaczyna się w buzi”**. W konferencji wzięło udział **80** osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻENÍ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez przeprowadzenie edukacji zdrowotnej oraz wykonanie szczepień ochronnych szczepionką przeciwko wirusowi HPV w populacji 13-letnich dziewcząt, zamieszkałych we Wrocławiu.

Program ma charakter wieloletni i podzielony jest na jednoroczne edycje, na które składają się zajęcia edukacyjne w szkołach oraz szczepienia 13-letnich dziewcząt, uczennic klas I wrocławskich gimnazjów.

Każda edycja programu rozpoczyna się we wrześniu i kończy w sierpniu następnego roku. Edukacją zdrowotną objęci są uczniowie I klas wrocławskich gimnazjów i ich rodzice.

W piątej edycji programu, która rozpoczęła się we wrześniu 2014 r. i była kontynuowana w pierwszym półroczu 2015 r. wykonano szczepienia p/HPV u 1 700 dziewcząt urodzonych w 2001 r. oraz urodzonych nie wcześniej niż w 1997 r., które z przyczyn zdrowotnych nie mogły być zaszczepione w IV edycji programu.

Szósta edycja programu rozpoczęła się we wrześniu 2015 r. i objęto szczepieniami p/HPV **1 459** dziewcząt urodzonych w 2002 r. oraz urodzonych nie wcześniej niż w 1997 r.

We wrześniu 2015 r. odbyła się konferencja informacyjno–szkoleniowa dla nauczycieli oraz pielęgniarek, realizatorów programu pn. **„Rakowi szyjki macicy można zapobiec”**.

PROGRAM EDUKACYJNO – PROFILAKTYCZNY „ZDROWA MATKA I DZIECKO”

PROGRAM ŚWIADOMEGO RODZICIELSTWA I MACIERZYŃSTWA W RAMACH „SZKÓŁ RODZENIA”

Celem programu jest przygotowanie kobiet do naturalnego porodu, opieki nad noworodkiem i niemowlęciem, złagodzenie lęku związanego z hospitalizacją oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym w okresie ciąży i porodu.

Program realizowany jest w 4 Szkołach Rodzenia znajdujących się przy wrocławskich szpitalach. Zajęcia edukacji zdrowotnej oraz ćwiczenia gimnastyczne i relaksacyjne prowadzą doświadczone położne i rehabilitanci. Zajęcia odbywają się wg opracowanych standardów w nowoczesnie wyposażonych w sprzęt i środki dydaktyczne salach szkoleniowych. Podczas 10 - tygodniowego kursu w programie odbywają się spotkania z ginekologiem, neonatologiem, stomatologiem oraz psychologiem. W 2015 r.

w zajęciach uczestniczyło **685** osób, w tym **354** kobiety ciężarne i **331** osoby towarzyszące.

W 2015 r. Fundacja „Evangelium Vitae” przeprowadziła projekt „Chrońmy życie” w formie kampanii informacyjnej o wspieraniu życia w początkowym okresie. Projekt „Chrońmy życie” to pomoc dzieciom i ich matkom, często pozostawionym samym sobie, a także rodzicom o niskim statusie ekonomicznym i niezaradnym życiowo. Kampania to także pokazanie niepodważalnej wartości każdego życia ludzkiego, nawet zagrożonego ciężką chorobą czy wadami letalnymi, życia poczętego w wyniku czynu zabronionego oraz życia, które może trwać bardzo krótko. Zrealizowano następujące działania:

- kampanię informacyjną o możliwościach wsparcia dla kobiet w ciąży i z małymi dziećmi,
- obchody Dnia Dziecka Utraconego, ukazujące niepodważalną wartość ludzkiego życia,
- informację i doradztwo w zakresie możliwych form wsparcia oraz indywidualnych konsultacji, głównie telefonicznych w aspekcie pomocy psychologicznej.

Ważnym elementem kampanii był cykl **47** spotkań z wrocławską młodzieżą szkolną zarówno w ich szkołach jak i na terenie siedziby Fundacji. W spotkaniach uczestniczyło ok. **1 000** młodzieży. Przeprowadzono także 18 spotkań w parafiach m.in. dla narzeczonych przygotowujących się do sakramentu małżeństwa, dla katechetów oraz podczas sympozjum „Powołanie i misja rodziny w Kościele i świecie”. Wzięło w nich udział ponad **500** osób. Celem spotkań było ukazanie wartości życia ludzkiego i odpowiedzialności za nie oraz radzenia sobie z różnymi problemami, które mogą się pojawić na początku życia dziecka i jego matki, a także przedstawienie różnych możliwości wsparcia rodzin, a zwłaszcza kobiet samotnych. Informowano również o Oknie Życia. Elementem kampanii był kolportaż ulotek i plakatów oraz publikacja artykułów i emisja audycji radiowych, informujących o Oknie Życia oraz o formach pomocy kobietom ciężarnym. W Dniu Dziecka Utraconego, 15 października 2015 r. oprócz uroczystego pochówku prochów dzieci nienarodzonych odbyło się seminarium poświęcone wartości życia ludzkiego dedykowane rodzicom po stracie dziecka, ich bliskim, znajomym, a także środowiskom medycznym.

OŚRODKI INFORMACJI I EDUKACJI

W 2015 r. działania prowadzone były w **4** Ośrodkach Edukacyjno – Informacyjnych, w których udzielono **1 519** porad specjalistycznych i edukacyjnych. W programie wzięło udział **790** osób.

Wykaz realizatorów zadań oraz ilość zrealizowanych porad i liczba uczestników

Realizatorzy	Liczba przyjętych osób	Ilość przeprowadzonych edukacji i porad	Ilość warsztatów	Liczba uczestników warsztatów
Położne	268	778	6	558
Ginekolog	45	45	2	13
Pediatrzy	162	341	5	49
Pielęgniarki	157	251	2	23
Psycholog	13	23	10	53
Położna poradnictwo laktacyjne	33	37	6	58
Dietetyk	44	44	2	36
Razem	722	1 519	94	790

Największym zainteresowaniem kobiet ciężarnych cieszyły się zajęcia edukacyjne prowadzone przez położne przygotowujące do samoopieki i samoobserwacji w okresie ciąży, porodu, w tym porodu rodzinnego oraz pielęgnacji noworodka. Uczestnicy

programu korzystali ze spotkań indywidualnych, grupowych, warsztatów prowadzonych przez położną, psychologa, pediatrę, dietetyka.

Warsztaty pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym odbyło się **50** zajęć, w których uczestniczyło **379** rodziców z dziećmi w wieku od 3 do 36 miesięcy. Tematyką spotkań były również zagadnienia dotyczące stymulacji rozwoju niemowląt do lat 3 poprzez ruch i zabawę Warsztaty odbywają się w budynku Wrocławskiego Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego przy pl. Dominikańskim 6.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ W RODZINACH WIELODZIETNYCH "2+3 I JESZCZE WIĘCEJ"

W 2015 r. kontynuowane były szczepienia dzieci z rodzin wielodzietnych objętych „Program 2+3 i jeszcze więcej” przeciwko pneumokokom, meningokokom, rotawirusom i grypie.

Szczepionką przeciw grypie zaszczepionych zostało **38** dzieci, przeciw pneumokokom **107**, przeciw rotawirusom **11**, przeciw meningokokom **19** dzieci. Szczepienia wykonane zostały u **175** dzieci. Ponadto zaszczepiono przeciw grypie **152** dzieci z Domu Dziecka i Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.

Razem zaszczepiono **327** dzieci.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I OSÓB DOROSŁYCH Z ATOPOWYM ZAPALENIEM SKÓRY (AZS)

Celem programu jest poprawa jakości życia, zapobieganie ostrym nawrotom i powikłaniom chorobowym u osób z atopowym zapaleniem skóry poprzez działania edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne.

Do programu zakwalifikowano **111** osób skierowanych przez dermatologów, pediatrów i lekarzy POZ oraz na podstawie badań ankietowych rodziców przeprowadzonych w przedszkolach. Zrealizowano 289 indywidualnych konsultacji lekarskich. W grupowych zajęciach edukacyjnych wzięło udział **206** osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI NADWAGI, OTYŁOŚCI ORAZ INNYCH ZABURZEŃ OKRESU ROZWOJOWEGO DLA DZIECI WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH „UCZEŃ W FORMIE”

Celem programu jest zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością poprzez zwiększanie świadomości zdrowotnej oraz kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej dzieci zagrożonych nadwagą i otyłością oraz ich rodziców i opiekunów;
- kształtowanie nawyków prawidłowego odżywiania dzieci;
- ocena stanu zdrowia dzieci;
- kształtowanie postawy zdrowego stylu życia i odpowiedzialności za własne zdrowie.

W roku szkolnym 2014/2015 w IV edycji programu uczestniczyło **69** wrocławskich szkół podstawowych oraz **9** szkół gimnazjalnych. Pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania wykonały pomiary masy oraz wysokości ciała i obliczyły wskaźnik stanu odżywienia BMI u **13 573** uczniów, w tym **12 844** uczniów klas: I, III i V szkół podstawowych oraz **729** uczniów klas I szkół gimnazjalnych.

W 2015 r. rodzicom uczniów z nieprawidłowym wskaźnikiem BMI zaproponowano konsultacje specjalistyczne lekarza pediatry, dietetyka, psychologa i fizjoterapeuty w Klinice Endokrynologii i Diabetologii Wieku Rozwojowego Uniwersytetu Medycznego oraz w Przychodni Wrocław Stare Miasto.

Do punktów konsultacyjnych zgłosiło się **316** dzieci wraz z rodzicami.

W październiku 2015 r. rozpoczęto V edycję programu na lata 2015-2016 w **74** szkołach podstawowych. Przeprowadzono badania przesiewowe u **14 190** uczniów.

W ramach Programu zrealizowano dla społeczności szkolnych następujące działania:

- wykład dla pielęgniarek medycyny szkolnej pt. „Otyłość u dzieci -problem społeczny oraz dlaczego fruktoza jest trucizną” przeprowadzony przez prof. Annę Noczyńską;
- warsztaty szkoleniowe dotyczące zasad prawidłowego odżywiania dla dzieci – mgr Oliwia Bazylewicz;
- wykład dla nauczycieli i rodziców pt. „Zasady prawidłowego żywienia dzieci szkolnych, czyli co szkodzi, a co służy zdrowiu dzieci” - prof. Anna Noczyńska;
- wykład dla nauczycieli pt. „Rola żywienia w profilaktyce cukrzycy i chorób metabolicznych” - prof. Anna Noczyńska;
- wykład dla nauczycieli pt. „Żywnienie ma znaczenie, co i w jakich ilościach spożywać dla zachowania zdrowia” - prof. Bożena Regulska-Iłow.

W zajęciach edukacyjnych dla społeczności szkolnych wzięło udział ok. **650** nauczycieli, rodziców i pielęgniarek medycyny szkolnej oraz **179** uczniów.

Na potrzeby realizacji programu wydrukowano materiały informacyjno-edukacyjne: „Raport z realizacji programu profilaktyki nadwagi, otyłości i innych zaburzeń wieku rozwojowego dla dzieci i młodzieży szkolnej” oraz materiały promujące program (plakaty, teczki, zakładki, naklejki).

We współpracy z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu opracowanie zostały:

- jadłospisy dla przedszkoli, szkół podstawowych, szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zbilansowane pod względem wartości energetycznej i zawartości makro – mikroskładników,
- listy produktów zalecanych i niewskazanych przy sporządzaniu posiłków, z uwzględnieniem uzasadnienia,
- listy produktów zamiennych w obrębie grup produktów wykorzystywanych do sporządzania posiłków, które powinny znaleźć się w codziennej racji pokarmowej,
- wskazówki dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym dotyczących składu kolacji będącej dopełnieniem posiłków spożywanych w przedszkolu,
- specyfikacja surowców i produktów zawierająca skład oraz opis jakościowy surowców i produktów wykorzystywanych w jadłospisach.

PROGRAMY W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHOROBY CYWILIZACYJNYCH DLA OSÓB DOROSŁYCH

PROGRAM PN. ROZSZERZENIE DOSTĘPU DO REHABILITACJI SERCOWO-NACZYNIOWEJ W RAMACH WTÓRNEJ PREWENCJI CHOROBY SERCOWO-NACZYNIOWYCH

Program realizowano od lutego do grudnia 2015 r. Programem objęte były osoby pełnoletnie, mieszkańcy Wrocławia, po przebytych zawale mięśnia sercowego lub po zabiegach wykonanych na naczyniach wieńcowych, jednak nie później niż w okresie do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu.

W ramach programu prowadzone były zajęcia ruchowe połączone z instruktażem do samodzielnego wykonywania ćwiczeń w warunkach domowych oraz specjalistyczne konsultacje lekarskie i badania EKG wysiłkowe.

Pacjenci uczestniczyli w zajęciach grupowych i indywidualnych z dietetykiem oraz psychologiem.

Na podstawie oceny rezerwy wieńcowej, podczas kontrolnej próby wysiłkowej na bieżni ruchomej u uczestników programu stwierdzono znaczny wzrost wydolności fizycznej.

W programie wzięły udział **233** osoby.

PROGRAM PROFILAKTYKI CUKRZYCY I ZABURZEŃ METABOLICZNYCH DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Celem programu jest zwiększenie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia o zagrożeniu cukrzycą oraz poprawa jakości życia chorych na cukrzycę i przeciwdziałanie jej powikłaniom poprzez:

- działania informacyjno-edukacyjne i propagowanie idei pomocy osobom chorym na cukrzycę,
- kształtowanie u osób chorych na cukrzycę umiejętności obserwowania objawów choroby i właściwej ich interpretacji,
- naukę samokontroli i samoobserwacji w cukrzycy,
- motywowanie do aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym pracy zawodowej, ruchu i wypoczynku,
- poprawę sprawności fizycznej i aktywny udział chorych na cukrzycę w zajęciach ruchowych,
- zapobieganie hiper i hipoglikemii,
- utrzymanie dobrego samopoczucia psychicznego oraz uczenie chorych na cukrzycę sposobów radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne.

W ramach programu, w **22** Punktach Edukacyjnych na terenie Wrocławia prowadzono indywidualną edukację osób chorych na cukrzycę, zagrożonych chorobą i innymi zaburzeniami metabolicznymi. W 2015 r. udzielono **3 404** porad edukacyjnych, z których skorzystało **2 819** osób, w tym **1 654** po raz pierwszy.

Udzielano również **1 140** porad specjalistycznych, w tym: 115 diabetologicznych, 124 psychologiczne i 901 dietetycznych.

W 6 Ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia prowadzono zajęcia aktywizacji ruchowej z elementami ćwiczeń rehabilitacyjnych.

W zajęciach ruchowych na sali gimnastycznej i pływalni oraz w terenie uczestniczyło **325** osób.

Podczas wakacyjnego obozu szkoleniowego dla dzieci i młodzieży z cukrzycą zapewniono wsparcie edukatora diabetologicznego oraz psychologa. W obozie uczestniczyło 30 dzieci. Dla nauczycieli i personelu pomocniczego przeprowadzono szkolenia dotyczące dziecka z cukrzycą w przedszkolu i szkole. W szkoleniach wzięło udział **217** osób.

W szkoleniu dla pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania wzięło udział **51** osób.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ I WSPIERANIA OSÓB CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN/OPIEKUNÓW.

Celem programu jest poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin/opiekunów poprzez zintegrowane działania edukacyjne, informacyjne i wspierające.

W ramach programu prowadzono cykl warsztatów i wykładów pn. „Wrocławska Akademia Cukrzycowa 2015” dla osób chorych na cukrzycę. Łącznie w 3 grupach szkoleniowych wzięło udział **31** osób.

Raz w miesiącu prowadzone były grupowe zajęcia edukacyjne dla osób chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów. Udział w zajęciach bierze ok. **540** osób.

W dwóch szkoleniach wyjazdowych łącznie wzięło udział **59** osób, w tym **30** osób z cukrzycą typu 2 oraz **29** osób z cukrzycą typu I.

W szkoleniu dla pielęgniarek diabetologicznych pn. „Zalecenia Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego na 2015 r.”, wzięło udział **10** osób.

W konferencji szkoleniowej pn. „Cukrzyca typu 2-lżejsza czy trudniejsza”, zorganizowanej w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z Cukrzycą udział wzięło **246** osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI POWIKŁAŃ CUKRZYCY „STOPA - CUKRZYCOWA”

Celem programu jest ograniczenie liczby powikłań u chorych na cukrzycę z rozpoznanyim zespołem stopy cukrzycowej oraz zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych z powodu amputacji stopy, poprzez:

- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób chorych na cukrzycę dotyczących zasad pielęgnacji ciała ze szczególnym uwzględnieniem stóp,
- wczesną, kompleksową ocenę zagrożenia,
- zabezpieczenie stóp specjalnym obuwiem ochronnym, indywidualnie dobranym dla każdego pacjenta.

W programie prowadzona jest ambulatoryjna opieka nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej, w tym indywidualne badania oceny stanu ukrwienia stopy oraz edukacja zdrowotna. Na podstawie wyniku badania pedobarograficznego możliwy jest indywidualny dobór profilaktycznych wkładek do obuwia oraz wykonanie obuwia ortopedycznego. Prowadzone działania są komplementarne do świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ. W 2015 r. programie wzięło udział **850** osób.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWEGO STYLU ŻYCIA I AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ U OSÓB W WIEKU SENIORALNYM „55 PLUS”

Celem programu jest poprawa sprawności ruchowej i zapobieganie schorzeniom narządu ruchu, zaburzeniom metabolicznym oraz promowanie zdrowego stylu życia u osób po 55 roku życia, poprzez:

- utrzymanie i/lub zwiększenie sprawności psycho-fizycznej,
- zmniejszenie dolegliwości bólowych w obrębie narządu ruchu,
- zmniejszenie napięcia psychicznego i mięśniowego wywołanego długotrwałym stresem,
- kształtowanie postawy aktywnego stylu życia,
- profilaktykę chorób narządu ruchu.

Program realizowany jest w 5 placówkach medycznych usytuowanych w różnych rejonach miasta, w których odbywają się zajęcia edukacyjne i aktywności ruchowej. Uczestnictwo w zajęciach poprzedzone jest konsultacją lekarską kwalifikującą do programu. Zajęcia ruchowe prowadzone są na sali gimnastycznej, pływalni oraz w terenie (nordicwalking). Uczestnicy programu mogą również korzystać z porad dietetyka.

W 2015 r. w zajęciach ruchowych uczestniczyło **1 209** osób, w tym **1 030** po raz pierwszy.

Udzielono **124** porady z zakresu żywienia. W wykładach dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki wzięło udział **625** osób.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWA I PROFILAKTYKI RAKA PIERSI I SZYJKI MACICY U KOBIET

Celem programu jest zwiększenie liczby nowotworów wykrytych we wczesnym stadium zaawansowania choroby poprzez zintegrowane działania edukacyjno-diagnostyczne, wśród mieszkank Wrocławia, poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy o zagrożeniach występowania chorób nowotworowych, w tym raka piersi,
- kształtowanie zachowań prozdrowotnych, ukierunkowanych na czynniki ryzyka chorób nowotworowych oraz aktywną profilaktykę,
- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa poprzez rozszerzenie dostępu do diagnostyki specjalistycznej.

Program edukacyjno-diagnostyczny wczesnego wykrywania raka piersi-„Samobadanie piersi”, realizowany jest przez grupę wyszkolonych pielęgniarek i położnych, które w Punktach Nauki Samobadania Piersi prowadzą indywidualną naukę samobadania piersi u kobiet w każdym wieku. Działalność edukacyjna prowadzona jest w **44** stałych

Punktach Nauki Samobadania Piersi na terenie miasta oraz w **18** szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

W 2015 r. z nauki samobadania piersi skorzystało **10 840** kobiet, w tym **8 841** po raz pierwszy. Kobiety badane po raz pierwszy otrzymały książeczkę samokontroli piersi i ulotkę edukacyjną. Kobiety wymagające konsultacji onkologicznej i diagnostyki specjalistycznej skierowano do lekarza onkologa.

Ze specjalistycznej konsultacji onkologicznej w Ośrodku skorzystało **8 457** kobiet, na leczenie szpitalne operacyjne lub skojarzone skierowano **237** kobiet. Wykonano **3 019** badań USG, **2 455** mammografii, **50** biopsji aspiracyjnych. Zmiany chorobowe wykryto u **112** kobiet. Raka piersi zdiagnozowano u **50** kobiet.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA DLA OSÓB Z OBRZĘKIEM LIMFATYCZNYM

Celem zadania jest przeciwdziałanie zdrowotnym i społecznym następstwom obrzęku limfatycznego u osób z grup wysokiego ryzyka oraz z widocznym obrzękiem limfatycznym poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz wykonywanie zabiegów udrażniających przepływ limfy.

Zajęcia edukacyjne prowadzone są przez fizjoterapeutę. Podczas zajęć pacjenci uczą się przeciwdziałania powstawaniu obrzęku limfatycznego poprzez manualny drenaż, bandażowanie oraz ćwiczenia obciążające układ limfatyczny.

W wyniku prowadzonych zajęć edukacyjno-kompensacyjnych u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn górnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o ok. **41,51%**, zauważono również znaczną poprawę ruchomości obręczy barkowej. Natomiast u pacjentów z obrzękiem limfatycznym w kończynach dolnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o **54,81%**.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. z programu skorzystało **165** pacjentów, w tym: **145** kobiet i **20** mężczyzn.

Przeprowadzono **1 911** godzin zajęć edukacyjno-kompensacyjnych.

PROFILAKTYKA GRYPY DLA OSÓB POWYŻEJ 65 R. Ż. ZAMIESZKAŁYCH WE WROCŁAWIU

Szczepienia przeciwko grypie są coroczną inicjatywą Miasta, która przyczynia się do poprawy jakości i skuteczności opieki geriatrycznej nad osobami w wieku podeszłym, co stanowi uzupełnienie świadczeń zdrowotnych.

Kryteria kwalifikacji uczestników:

- mieszkaniec miasta Wrocławia (potwierdzone dokumentem),
- wiek od 65 rok życia.

Osoba zgłaszająca się na szczepienie została poddana badaniu lekarskiemu i po wydaniu opinii przez lekarza internistę, zakwalifikowana (lub nie) do szczepienia.

Szczepienia rozpoczęto we wrześniu 2015 r. w czterech przychodniach na terenie Miasta. Szczepienia wykonywały pielęgniarki, posiadające specjalistyczne uprawnienia w tym zakresie.

W sezonie epidemicznym 2015/2016 zaszczepiono przeciw grypie **5 000** mieszkańców Wrocławia w wieku senioralnym 65+.

PROGRAM „STAN ZDROWOTNY JAMY USTNEJ A JAKOŚĆ ŻYCIA OSÓB W WIEKU STARSZYM Z WROCŁAWIA”.

Celem programu jest ocena stanu zdrowia jamy ustnej u osób powyżej 65 roku życia poprzez przeprowadzenie badań stomatologicznych i ankietowych oraz udzielanie porad zapobiegawczo-leczniczych.

W 2015 r. programem objęto **250** osób, u których wykonano przeglądy stomatologiczne i badania ankietowe. Osoby uczestniczące w badaniu uzyskały informacje o aktualnym

stanie zdrowia jamy ustnej oraz porady z zakresu profilaktyki i leczenia. Każdy pacjent otrzymał broszurę informacyjną oraz zestaw próbek stomatologicznych.

WSPARCIE OPIEKI NAD OSOBAMI PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYMI PRZEBYWAJĄCYMI W ŚRODOWISKU DOMOWYM - PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA

Celem realizacji programu promocji zdrowia jest pomoc choremu, jego rodzinie/opiekunom w zorganizowaniu opieki, pozwalającej na jak najdłuższe pozostanie chorego w rodzinie/domu poprzez kompleksowe działania edukacyjne. Program realizowany jest w warunkach domowych u osób przewlekle i nieuleczalnie chorych, wypisanych ze szpitala w okresie ostatnich 6 miesięcy po zakończonym leczeniu w warunkach stacjonarnych, które wymagają dalszej pomocy i wsparcia. Program obejmuje osoby z rozpoznaniem stanu po udarze, złamaniu szyjki kości udowej lub innymi skomplikowanymi urazami układu kostno-stawowego, z przewlekłymi schorzeniami narządu ruchu ograniczającymi sprawność ruchową, z przewlekłymi schorzeniami układu sercowo-naczyniowego i oddechowego, z przewlekłymi schorzeniami centralnego i obwodowego układu nerwowego, z przewlekłymi, trudno gojącymi się ranami wymagającymi pielęgnacji i utrzymania sprawności ruchowej podczas kontynuowania leczenia onkologicznego, w stanie śpiączki z własnym oddechem, z przetokami zewnętrznymi, czasowo unieruchomionymi w wyniku urazów wielonarządowych oraz problemami dotyczącymi zdrowia psychicznego oraz chorych zakwalifikowanych przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego do opieki długoterminowej i nie objętych tą opieką z powodu ograniczonego dostępu do w/w świadczeń lub oczekujących na miejsce w stacjonarnych placówkach opieki długoterminowej np.: Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze, Domy Pomocy Społecznej, hospicjum i inne, a także znajdujących się pod opieką Miejskiego Centrum Usług Socjalnych z powodu ograniczonej sprawności i samodzielności.

Program realizowany był od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 – 19.00.

Program realizowano od 1 sierpnia do 31 grudnia 2015 r.

W programie udział wzięło **162** osoby.

WSPARCIE DZIAŁAŃ TERAPEUTYCZNO-OPIEKUŃCZYCH NAD OSOBAMI STARSZYMI, PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYMI, W RAMACH OPIEKI STACJONARNEJ

ZAPEWNIENIE W WARUNKACH STACJONARNYCH CZASOWEJ OPIEKI PIELĘGNACYJNEJ OSOBOM NIESAMODZIELNYM, PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYM” W RAMACH PROGRAMU WSPARCIA RODZINY/OPIEKUNÓW W OPIECE NAD PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYMI PRZEBYWAJĄCYMI W ŚRODOWISKU DOMOWYM, TZW. ŁÓŻKA WYTCHNIENIA

Celem programu była pomoc rodzinom/opiekunom w sprawowaniu opieki nad przewlekle i nieuleczalnie chorymi przebywającymi w środowisku domowym poprzez zapewnienie chorym czasowej, stacjonarnej opieki pielęgnacyjnej, umożliwiającej rodzinie lub bezpośrednim opiekunom załatwienie spraw osobistych, domowych a także odpoczynku.

Zadania programu realizowały placówki opiekuńczo-lecznicze (ZOL-e), które zapewniają: całodobową opiekę pielęgnacyjną, zakwaterowanie na czas pobytu, wyżywienie z uwzględnieniem zaleceń dietetycznych lekarza, odpowiednie warunki do wypoczynku, udział w terapii zajęciowej i usprawniającej u chorych leżących z ograniczonym lub całkowitym brakiem sprawności. Osobom z zachowaną sprawnością pomoc w zakresie samoobsługi przy wykonywaniu czynności pielęgnacyjno – higienicznych, utrzymaniu codziennej higieny osobistej i otoczenia wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie ze wskazaniem i zaleceniami lekarza kierującego np. zmiana opatrunków, pielęgnacja p/odleżynowa i inne, podawanie leków zgodnie z zaleceniem lekarskim z uwzględnieniem drogi ich podawania, opiekę psychiczną i duchową w zależności od indywidualnych

potrzeb, bezpieczeństwo, pomoc lekarską w stanach nagłych zagrażających życiu, potrzebę poszanowania godności osobistej, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Realizatorzy zadania zapewнили chorym zindywidualizowaną, całodobową opiekę pielęgnacyjną, na okres nie dłuższy niż 3 tygodnie (21 osobodni).

Czasową opieką stacjonarną objęte są osoby dorosłe zamieszkałe we Wrocławiu

W terminie od 1 kwietnia do 22 grudnia 2015 r. Z programu skorzystało **79** pacjentów.

WSPARCIE OPIEKI PALIATYWNO – HOSPICYJNEJ ORAZ ORGANIZACJA WOLNEGO CZASU PACJENTÓW STACJONARNEGO HOSPICJUM WE WROCŁAWIU

Celem zadania była poprawa jakości życia pacjentów hospicjum poprzez wielokierunkowe działania pielęgnacyjno-opiekuńcze oraz wsparcie rodzin i opiekunów w czasie trwania choroby i po stracie osoby bliskiej.

Przekazane środki finansowe z UM pozwoliły na:

- skrócenie czasu oczekiwania na miejsce w hospicjum,
- zwiększenie obsady pielęgniarskiej i opiekuńczej w celu poprawy zindywidualizowanej opieki pielęgnacyjnej,
- zatrudnienie terapeuty zajęciowego, co wpłynęło korzystnie na organizację czasu wolnego pacjentów oraz rozwijanie indywidualnych i grupowych umiejętności chorych dostosowanych do stanu zdrowia,
- zatrudnienie psychologa; prowadzenie wsparcia psychologicznego dla chorych i ich rodzin/opiekunów na każdym etapie trwania choroby oraz w okresie żałoby, prowadzenie warsztatów psychologicznych dla personelu hospicjum nt. przeciwdziałania zjawisku stresu zawodowego, wypalania zawodowego, radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA ORAZ WSPARCIA RODZINY/OPIEKUNÓW W OPIECE NAD DZIEĆMI NIEULECZALNIE CHORYMI PRZEBYWAJACYMI W ŚRODOWISKU DOMOWYM WE WROCŁAWIU

Celem realizacji zadania jest poprawa jakości opieki medycznej nad dziećmi nieuleczalnie chorymi poprzez zapewnienie dodatkowej rehabilitacji oraz zastosowanie udogodnień w pielęgnacji domowej.

Zadanie polegało na wykonywaniu ćwiczeń oddechowych, zapobiegających powikłaniom w chorobie, masażu łagodzących przykurcze i niedowłady i poprawiających sprawność podczas wykonywania czynności życia codziennego, zastosowaniu udogodnień w procesie pielęgnacji w warunkach domowych.

Prowadzone zajęcia rehabilitacyjne pozwalają na łagodzenie dolegliwości bólowych, zapobiegają powikłaniom i następstwom spowodowanym nieuleczalną chorobą.

Program wspiera rodziny/opiekunów w sprawowaniu opieki nad nieuleczalnie chorym dzieckiem, pomaga również w sytuacjach trudnych.

Działaniami objęto **22** dzieci zamieszkałych we Wrocławiu. Zrealizowano **1 154,5** godzin zajęć rehabilitacyjnych i usprawniania ruchowego w tym: **1 117,5** godzin w środowisku domowym, **37** godzin w gabinecie rehabilitacyjnym.

PROWADZENIE W WARUNKACH STACJONARNYCH I AMBULATORYJNYCH EDUKACJI ZDROWOTNEJ ORAZ USPRAWNIANIA RUCHOWEGO U DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA ZE SCHORZENIAMI NEUROLOGICZNYMI, NARZĄDU RUCHU I INNYMI OGRANICZAJĄCYMI SPRAWNOŚĆ RUCHOWĄ

Celem zadania jest poprawa jakości życia mieszkańców Wrocławia ze schorzeniami narządu ruchu poprzez:

- zapobieganie powikłaniom narządu ruchu i pogarszaniu się stanu zdrowia
- poprawienie sprawności funkcjonalnej osób dorosłych
- podniesienie wiedzy dotyczącej znaczenia aktywności ruchowej dla zdrowia

- umożliwienie osobom czynnym zawodowo na powrót do pracy (skrócenie absencji chorobowej)
- skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia zdrowotne (rehabilitację) finansowane ze środków NFZ.

Każdy pacjent uczestniczył w zajęciach edukacji zdrowotnej.

Zadaniami programu objęto **122** pacjentów, zrealizowano **3 703** zabiegów fizjoterapeutycznych.

PROGRAM Wczesnego Wykrywania Chorób Układu Oddechowego ze szczególnym uwzględnieniem przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POCHP) u mieszkańców Wrocławia

Celem zadania jest wczesne rozpoznanie chorób układu oddechowego ze szczególnym uwzględnieniem przewlekłej obturacyjnej choroby płuc poprzez wykonywanie badań diagnostycznych u osób z grupy podwyższonego ryzyka będących mieszkańcami Wrocławia.

Badania wykonywano w sobotę oraz niedzielę przez personel medyczny posiadający kwalifikacje i uprawnienia zawodowe.

Zdiagnozowano **192** osoby w tym: 119 kobiet i 73 mężczyzn. Do dalszej diagnostyki skierowano 15 osób z objawami choroby.

WSPARCIE STACJONARNEJ PLACÓWKI MEDYCZNEJ W ZAKRESIE POPRAWY ORGANIZACJI PRACY I JAKOŚCI WYKONYWANYCH CZYNNOŚCI LECZNICZYCH I PIELEGNACYJNO-OPIEKUŃCZYCH CHORYCH POPRZEC ZAKUP SPRZĘTU SPECJALISTYCZNEGO

Celem zadania jest poprawa jakości opieki pacjentów Dolnośląskiego Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu ul. Grabiszyńska 105 poprzez zakup sprzętu specjalistycznego ułatwiającego wykonywanie czynności pielęgnacyjno-opiekuńczych.

Wsparcie finansowe Szpitala pozwoliło na zakup **12** łóżek szpitalnych z materacami.

PROMOWANIE IDEI HONOROWEGO KRWIODAWSTWA WŚRÓD MIESZKAŃCÓW WROCLAWIA POPRZEC DZIAŁANIA EDUKACYJNE ORAZ ZBIÓRKĘ KRWI

Celem zadania jest systematyczne zwiększanie liczby stałych dawców krwi oraz wzmocnienie świadomości społecznej młodego pokolenia i dorosłych mieszkańców Wrocławia, dotyczącej znaczenia krwi dla ratowania zdrowia oraz życia drugiego człowieka.

W ramach realizacji programu zorganizowano akcję honorowego krwiodawstwa wśród pracowników Urzędu Miejskiego, wrocławskich motocyklistów pn. „Motokropla” oraz akcję honorowego krwiodawstwa podczas obchodów 30-lecia Międzyzakładowego Klubu Honorowych Dawców Krwi PCK przy PKP Wrocław Główny. Przeprowadzono również zbiórkę krwi podczas Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia. Ponadto przeprowadzono prelekcje w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a także podczas jesiennej akcji honorowego krwiodawstwa na Wyższych Uczelniach Wrocławia m.in. „Wampirjada” i „Pijawka”. Przez okres 3 miesięcy w 25 miejscach na terenie miasta zamieszczone zostały billboardy przedstawiające problem niedoboru krwi w miesiącach wakacyjnych. Równocześnie prowadzona była kampania na wrocławskich telebimach oraz w środkach komunikacji miejskiej.

W wyniku przeprowadzonych akcji zebrano łącznie ok. **287** litrów krwi.

PROWADZENIE DZIAŁAŃ INFORMACYJNO-EDUKACYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW WROCLAWIA DOTYCZĄCYCH ZAGROZEŃ ZDROWOTNYCH WYNIKAJĄCYCH Z NISKIEJ EMISJI I ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA

Celem zadania jest motywowanie mieszkańców Wrocławia do zmiany zachowań i kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez prowadzenie działań informacyjno-

edukacyjnych zwiększających świadomość dotyczącą niskiej emisji oraz źródeł zanieczyszczenia środowiska

Zadanie wynika z realizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie priorytetów zdrowotnych dotyczących ograniczenia skutków zdrowotnych spowodowanych czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy i zamieszkania w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zadanie realizowane jest przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w ramach działań miejskiego programu Wydziału Środowiska i Rolnictwa „**KAWKA**”

PROGRAMY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ I WSPARCIA PSYCHOTERAPEUTYCZNEGO DLA DOROSŁYCH OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ, ICH RODZIN I OPIEKUNÓW.

Celem działań prowadzonych w środowisku jest skrócenie czasu leczenia osób chorych psychicznie w warunkach stacjonarnych, zapobieganie nawrotom choroby, prowadzenie opieki psychiatrycznej w warunkach ambulatoryjnych i domowych, przeciwdziałanie zerwaniu więzi z rodziną i najbliższym otoczeniem, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz pomoc choremu i jego rodzinie w adaptacji do nowej sytuacji zdrowotnej.

Kompleksową opieką lekarską, psychologiczną, psychoterapeutyczną i pielęgniarską objęto osoby: z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi i częstymi nawrotami choroby, w szczególności po przebytych leczeniu w oddziale psychiatrycznym stacjonarnym lub w oddziale dziennym psychiatrycznym, zgodnie z wydanym przez lekarza psychiatrę zaleceniem dalszego leczenia w środowisku domowym, zaburzone psychicznie, skierowane przez lekarza z poradni zdrowia psychicznego do objęcia psychiatryczną opieką środowiskową z powodu braku właściwego nadzoru i wsparcia w środowisku domowym.

Zadanie realizowane jest poprzez: regularne wykonywanie konsultacji psychiatrycznych pacjenta przebywającego w środowisku domowym z oceną stanu zdrowia i podejmowaniem decyzji dotyczącej dalszego postępowania terapeutycznego, udzielanie porad specjalistycznych pacjentowi i rodzinie, monitorowanie leczenia farmakologicznego, prowadzenie indywidualnych i grupowych sesji terapeutycznych, a także terapii rodzin.

Program zakłada również nawiązanie przez jego realizatorów współpracy z opiekunami i rodzinami osób z doświadczeniem choroby psychicznej, z lekarzem i pielęgniarką środowiskowo-rodzinną podstawowej opieki zdrowotnej oraz terenowym pracownikiem socjalnym. Uczestnicy programu są objęci dalszą specjalistyczną opieką Zespołu Leczenia Środowiskowego, w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. W ramach programu prowadzone są grupy wsparcia oraz klub pacjenta. Osoby z doświadczeniem choroby psychicznej są aktywizowane do podejmowania codziennych obowiązków i ról społecznych, mają udzielane wsparcie psychologiczne w celu uzupełnienia i podtrzymania leczenia farmakologicznego. Program jest uzupełnieniem świadczeń zdrowotnych finansowanych z NFZ. W 2015 r. programem objęto ok. **110** osób z doświadczeniem choroby psychicznej.

W październiku 2015 r. odbyły się Dni Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie pn. Umacnianie i zdrowienie. Dać nadzieję. W ramach kampanii prowadzone były różnego rodzaju warsztaty i szkolenia w tym V Forum Psychiatrii Środowiskowej. Wydarzenia towarzyszące to m.in. wernisaż, wystawa prac plastycznych, jarmark integracyjny, bezpłatne porady psychologiczno-psychiatryczne oraz terapeutyczne.

W kampanii społecznej wzięło udział ok. **300** osób.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DLA OSÓB Z PROBLEMAMI PSYCHOGERIATRYCZNYMI

Celem programu jest poprawa jakości opieki psychogeriatrycznej osób starszych poprzez rozszerzenie świadczeń finansowanych z NFZ, w ramach Poradni Psychogeriatrycznej.

W 2015 r. program realizowany był przez: 2 organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Dla Osób Z Problemami Pamięci „NIEZAPOMINAJKA” i Fundację „POZYTYWKA”), Przychodnię Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień WCZ SP ZOZ oraz Uniwersytet Medyczny. Opieką psychologiczną objęto **233** osoby po 60 roku życia, którym wcześniej zdiagnozowano problemy psychogeriatryczne.

PROGRAM POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ ORAZ PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Celem programu jest poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej, w tym przeciwdziałanie kryzysom psychicznym i stygmatyzacji oraz wsparcie dla ich rodzin i opiekunów.

Działania prowadzone dla osiągnięcia celu to:

- organizowanie wsparcia środowiskowego alternatywnego i/lub uzupełniającego w stosunku do psychiatrycznego leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego,
- udzielanie indywidualnego i grupowego wsparcia psychologicznego osobom z problemami zdrowia psychicznego oraz ich rodzinom i opiekunom,
- zorganizowanie różnych form zajęć klubowych ukierunkowanych na rozwój osobisty i aktywizację społeczną (np. arteterapia, choreoterapia, muzykoterapia itp.),
- organizowanie działań integrujących społecznie,
- prowadzenie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego dla osób z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzin,
- prowadzenie grup wsparcia dla osób z problemami zdrowia psychicznego oraz ich rodzin i opiekunów,
- organizowanie zajęć edukacyjno-korekcyjnych i terapeutycznych dla osób z zaburzeniami pamięci,
- prowadzenie edukacji i wsparcia dla rodzin osób z doświadczeniem choroby psychicznej (np. psychoedukacja na temat radzenia sobie z chorobą psychiczną w rodzinie),
- pozyskiwanie wolontariuszy zainteresowanych współpracą przy programach pomocowych skierowanych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz organizowanie szkoleń dla wolontariuszy.

Program realizowany jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2015 r. z różnych form pomocy skorzystało ok. **544 osoby**. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci programu korzystają w sposób systematyczny.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DLA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W TYM CHORYCH ONKOLOGICZNIE

W 2015 r. wolontariusze Fundacji „Dobrze że jesteś” objęli opieką ok. **5 000** pacjentów, z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego oraz Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu. Ze wsparcia psychologicznego (psycholog/psychoterapeuta) skorzystało ok. **517** osób doświadczających kryzysu zdrowia psychicznego związanego z długotrwałą lub nieuleczalną chorobą.

Projekt pn. „Akademia Walki z Rakiem” realizowany był przez Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji, w ramach którego prowadzono grupy wsparcia, klub pacjenta, konsultacje indywidualne z psychologiem/psychoterapeutą oraz wykłady dotyczące zdrowego odżywiania. Z oferowanych zajęć skorzystało **70** osób.

ŚWIADCZENIE SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Celem zadania zostało zrealizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na podstawie indywidualnej decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, przyznającej podopiecznemu specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńczych świadczone są w miejscu zamieszkania podopiecznego i obejmują uczenie oraz doskonalenie umiejętności:

- zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do samodzielnego życia,
- społecznego, codziennego funkcjonowania w życiu, w rodzinie,
- rozwiązywania trudności i niepowodzeń,
- gospodarowania pieniędzmi,
- przygotowywania posiłków,
- zachowania higieny, ładu i porządku w swoim środowisku (pokoju, miejscu zamieszkania).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. zrealizowano łącznie **20 489** godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Bezpośrednim realizatorem zadania jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ we Wrocławiu.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W roku sprawozdawczym 2015, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **1 684 739 zł**, z której wydatkowano **1 507 610 zł**, co stanowi **89,48%**.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2015, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **4 396 410 zł**, z której wydatkowano **4 379 678 zł**, co stanowi **99,62%**.

PORADNICTWO I POMOC TERAPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

POMOC TERAPEUTYCZNA DLA UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Terapia prowadzona była w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień WCZ SP ZOZ przy ul. Podwale 13 oraz przy ul. Wszystkich Świętych 2. Zajęcia dla pacjentów prowadzone były w formie treningów umiejętności i zachowań oraz treningów psychologicznych, w tym: trening asertywności, trening umiejętności wychowawczych, trening radzenia sobie z głodem alkoholowym, trening uważności, trening poczucia własnej wartości, trening asertywnych zachowań abstynenckich (TAZA), warsztaty pracy nad złością, trening zapobiegania nawrotom, warsztat pracy nad urealnieniem obrazu siebie, trening interpersonalny. W 2015 r. z programu skorzystało **249** osób. Realizowano również program wsparcia terapeutycznego dla uzależnionych, współuzależnionych, DDA oraz terapię rodzin. Z oferty skorzystało **299** osób.

W ramach zadania zrealizowano także program profilaktyczny „Korekta”, z którego skorzystało **959** osób.

W ramach oddziaływań rehabilitacyjnych, w dwóch klubach abstynenta, realizowany był program wsparcia i rozwoju dla osób uzależnionych i współuzależnionych a także Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym wzięło udział **156** osób.

Ponadto, prowadzono poradnictwo indywidualne dla członków grupy DDA, dla uzależnionych i współuzależnionych oraz poradnictwo prawne, z których to działań skorzystało **638** osób.

Wrocławskie Centrum Zdrowia zorganizowało również superwizje dla realizatorów zadań własnych oraz specjalistów zatrudnionych w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie Gminy Wrocław. W superwizjach wzięło udział **158** realizatorów działań profilaktycznych i terapeutów.

Z programów szkoleń dotyczących wsparcia rozwoju zawodowego skorzystało **36** realizatorów zadań, w tym **6** osób uzyskało dofinansowanie do szkolenia umożliwiającego uzyskanie tytułu specjalisty terapii uzależnień.

PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WSPARCIA TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM

W ramach programu realizowane są trzy zadania: prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych; prowadzenie opieki psychologicznej dla uczniów i wychowanków MOS i MOW oraz program wsparcia rodziny. Celem pierwszego zadania jest wczesna profilaktyka uzależnień szczególnie wśród dzieci i młodzieży realizowana poprzez psychoedukację, rozwój umiejętności radzenia sobie z emocjami oraz wzmocnienie postaw promujących zdrowy styl życia. Program stanowi uzupełnienie świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach opieki ambulatoryjnej oraz dziennego oddziału opieki psychiatrycznej, finansowanych przez NFZ. Odbiorcami programu jest również młodzież szkolna, używająca alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, uzależniona od komputera a także ich rodzice lub opiekunowie. Praca z tą grupą odbywa się poprzez konsultacje z lekarzem psychiatrą, terapeutą uzależnień oraz terapię indywidualną pogłębioną.

Zadanie drugie polega na realizacji działań profilaktycznych z zakresu uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży z placówek wychowawczych. Celem programu jest zmniejszenie ryzyka związanego ze spożywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. W programie realizowane są m.in. treningi asertywności, interpersonalne i ćwiczenia warsztatowe ukierunkowane na radzenie sobie w trudnych sytuacjach.

Celem zadania trzeciego jest kompleksowa opieka nad rodzinami dzieci, które są podopiecznymi Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED”. Systemowa pomoc całej rodzinie, zapewnia trwały efekt terapeutyczny w opiece nad dziećmi i młodzieżą.

W 2015 r. w programie uczestniczyły **1 442** osoby.

Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED” we Wrocławiu, przy ul. Białowieskiej 74a.

PROGRAM PROFILAKTYKI ANTYTYTONIOWEJ

W ramach programu działa Punkt Antytytoniowy. W czasie dyżurów specjalistów, w 2015 r. udzielono **390** porad psychologicznych i **447** konsultacji lekarskich. Porady w zakresie przeciwdziałania paleniu tytoniu udzielane były również podczas spotkań z uczniami i studentami. Edukacją objęto **7 736** osób.

PROGRAMY ŚRODOWISKOWE WSPIERAJĄCE ABSTYNENCJĘ ORAZ PROMUJĄCE AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ POPRZEC WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI KLUBÓW ABSTYNENTA

Celem programu jest ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu poprzez utrzymanie abstynencji i aktywizację społeczną. Zadania realizowane były przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz 3 wrocławskie organizacje pozarządowe, prowadzące Kluby Abstynenta. W 2015 r. z różnych form wsparcia oferowanych w klubach skorzystało ogółem ok. **1 800** osób.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWEGO STYLU ŻYCIA WROCLAWSKICH RODZIN

Program ma na celu promowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów poprzez aktywny udział wrocławskich rodzin w zajęciach rekreacyjnych i sportowych.

W ramach programu odbyły się 4 festyny rodzinne na terenie obiektów sportowo-rekreacyjnych wrocławskich osiedli. W imprezach łącznie uczestniczyło: ok. 2 000 osób. Uczestnicy festynu brali udział w wielu atrakcjach sportowych. Można było skorzystać z porad dietetyka oraz nauczyć się udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Dzieci otrzymały zdrowy poczęstunek oraz pamiątkowe upominki. Rodziny otrzymały również ulotki informujące o zasadach zdrowego odżywiania.

PORADNICTWO I SZKOLENIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

PORADNICTWO DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY

Celem programu jest świadczenie ambulatoryjnej pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej mieszkańcom Wrocławia znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ochrony przed przemocą.

Cele szczegółowe:

- świadczenie systemowej pomocy wyjścia z kryzysu osobom doświadczającym szkód ze strony nadużywających alkoholu,
- pomoc dzieciom i dorosłym zagrożonym przemocą.

W 2015 r., w ramach programu, z pomocy i wsparcia skorzystało **3 336** osób. Udzielono **2 585** porad psychologicznych, **992** porady prawne, **885** porad pedagogicznych, odbyło się **69** spotkań grup terapeutycznych. Pokój przesłuchań dla dzieci mieszczący się w Fundacji Non Licet, użytkowany był **41** razy przez Prokuraturę i sądy rodzinne oraz w celach terapeutycznych.

W ramach Telefonu Zaufania udzielono **1 046** porad telefonicznych, w tym dla 606 kobiet i 440 mężczyzn.

Na stronie internetowej Wrocławskiej Kampanii Przeciwdziałania Przemocy www.kampaniaprzemoc.pl w Punkcie Pomocy E-Mail dla dzieci, młodzieży, dorosłych i ich bliskich zagrożonych przemocą i pozostających w kryzysie, udzielono **334** porady.

PROGRAM „ZESPOŁÓW ŚRODOWISKOWEJ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ”

Celem programu jest udzielenie psychologicznego wsparcia ofiarom przemocy domowej w miejscu zdarzenia oraz udostępnienie informacji o miejscach i formach pomocy. W skład zespołu interwencyjnego oprócz policji wchodzi psycholog oraz pracownik socjalny, którzy przybywają bezpośrednio do miejsca zdarzenia, bez względu na porę dnia. W 2015 r., pomocą i wsparciem objęto **149** rodzin, w tym **150** dzieci.

Realizatorem programu jest SP ZOZ Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED.

PROGRAM KOREKCYJNO - EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY

Cele głównym zadaniem jest zapobieganie przemocy w rodzinie poprzez zmianę patologicznych schematów zachowań oraz działania korekcyjne i edukacyjne dla sprawców przemocy.

Cele szczegółowe:

- nabywanie wiedzy dotyczącej zachowań agresywnych (rodzaje agresji, przyczyny, konsekwencje agresji krzywdzącej bliskie osoby),
- nabywanie umiejętności rozpoznawania i respektowania granic innych ludzi,
- nabywanie umiejętności zadośćuczynienia bliskim osobom za wyrządzone krzywdy,
- poznawanie konstruktywnych metod rozładowywania napięcia i radzenia sobie ze stresem,
- uświadomienie uczestnikom programu związku zachowań agresywnych z problemem używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- nabywanie umiejętności budowania pozytywnych relacji z innymi ludźmi opartych na szacunku.

W indywidualnym programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy uczestniczyło **109** osób, a w programie grupowym 21 osób.

Z konsultacji w ramach działań punktu informacyjno-konsultacyjnego skorzystało **147** osób.

PROGRAM WZMACNIANIA RODZINY

W ramach działań korekcyjno-edukacyjnych realizowano Program Wzmacniania Rodziny, w którym uczestniczyło **35** rodzin. Działania psychoedukacyjne skierowane są do rodziców i dzieci w zakresie wzmocnienia postaw prospołecznych, dotyczą umiejętności porozumiewania się bez stosowania przemocy.

Realizatorem zadania jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

WARSZTATY PROFILAKTYCZNE Z ZAKRESU PRZEMOCY DOMOWEJ

Warsztaty pn. „Bez klapsa - jak z szacunkiem i miłością wyznaczać dziecku granice”, są kontynuacją rozpoczętych w 2010 r. działań, realizowanych w ramach Wrocławskiej Kampanii Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci. Celem warsztatów szkoleniowych jest wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych umiejętności rodziców/opiekunów oraz podniesienie poziomu wiedzy personelu medycznego w zakresie rozpoznawania objawów przemocy u dzieci i właściwego udzielania pomocy. Programem objęto **442** rodziców/opiekunów. W warsztatach profilaktycznych dla uczniów wrocławskich gimnazjów uczestniczyło **1 612** osób.

PROGRAMY RESOCJALIZACJI OSÓB SKAZANYCH, ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

PROGRAM EDUKACYJNO-SZKOLENIOWY DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Program realizowany jest w Zakładzie Karnym nr 1 we Wrocławiu. Skierowany jest do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniem od środków psychoaktywnych. Celem programu jest wykształcenie, poprzez art-terapię, umiejętności psychospołecznych ułatwiających reintegrację społeczną osób skazanych. W programie w 2015 r. uczestniczyło **45** osób (kobiet i mężczyzn) odbywających karę pozbawienia wolności.

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH NA RZECZ MIASTA WROCŁAWIA „PER SALDO”

Celem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez organizowanie prac społecznie użytecznych na rzecz Wrocławia, w ramach zastępczego odbywania kary pozbawienia wolności. Upowszechnienie kar nieizolacyjnych oznacza, że znacząca liczba osób skazanych będzie mogła nadal funkcjonować we własnym środowisku rodzinnym i społecznym, co gwarantuje większą skuteczność resocjalizacyjną. System pozwalający na odbywanie kary poza więzieniem tzw. wolność kontrolowana, jest zdecydowanie tańszy od kosztów wykonywania kary bezwzględnej pozbawienia wolności w zakładzie zamkniętym i jednocześnie przynosi wymierne korzyści w postaci wykonanych prac. Programem objęte są osoby skazane, skierowane przez Sąd do zastępczego odbywania kary w formie prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta.

W ramach programu osoby skazane pod nadzorem wykonywały nieodpłatnie drobne usługi remontowo-budowlane w placówkach oświatowych i opieki zdrowotnej oraz prace porządkowe na terenie Wrocławia. Liczba zasądzonych godzin przeznaczonych na wykonanie prac społecznie użytecznych w 2015 r. wyniosła **45 071** godziny, z czego odpracowanych zostało **12 288,5** godzin. Do Stowarzyszenia Pomocy „Ludzie Ludziom” – organizatora prac, skierowanych zostało **458** wyroków orzekających karę ograniczenia wolności i pracę społecznie użyteczną. Różnica w ilości zasądzonych i odpracowanych godzin wynika z następujących przyczyn:

- Skazanych, wobec których zasądzono karę ograniczenia wolności, po rzetelnym wykonaniu połowy orzeczonej kary (zasądzonych godzin), sąd zwalnia z wykonania reszty kary, uznając ją za wykonaną (art. 83 kk);
- Część skazanych, nie stawia się w wyznaczonej placówce w ustalonym terminie lub pracują bardzo nieregularnie;
- Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc, z jakimi współpracuje stowarzyszenie i potrzeby wskazywane przez te placówki i instytucje, nie ma możliwości zapewnienia tylu godzin pracy, która pokryje zasądzone wyroki.

PORADNICTWO W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW RODZINNYCH W RAMACH PUNKTÓW PORADNICTWA RODZINNEGO

Celem zadania jest udzielanie wsparcia rodzinom, szczególnie znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w wypełnianiu ich podstawowych funkcji, w tym opiekuńczo-wychowawczej, poprzez zorganizowanie systemu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Zakres realizowanych zadań:

- diagnozowanie potrzeb oraz udzielanie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i socjalnej,
- prowadzenie edukacji w formie wykładów, szkoleń, warsztatów, szczególnie w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich oraz kształtowania i rozwijania umiejętności podtrzymywania więzi rodzinnych,
- pomoc rodzicom i opiekunom w radzeniu sobie z trudnościami w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży,
- udzielanie wsparcia przy podejmowaniu ważnych decyzji życiowych, wyboru drogi życiowej i aktywnego przygotowania się do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie,
- prowadzenie edukacji w zakresie odpowiedzialnego rodzicielstwa,
- udzielanie pomocy, gdy istnieje potrzeba ochrony macierzyństwa,
- promowanie pozytywnego wizerunku rodziny pełnej, wielodzietnej i wielopokoleniowej,
- prowadzenie mediacji rodzinnych,
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz osobom współuzależnionym i rodzinom.

W 2015 r. z różnych form wsparcia i pomocy skorzystało **7 025** osób. W ramach programu udzielono ok. **12 020** porad specjalistycznych dla osób indywidualnych, par i rodzin oraz zorganizowano kilkadziesiąt warsztatów, wykładów i grupowych form wsparcia, w których wzięło udział **914** osób.

W 2015 r. odbyły się 2 spotkania Zespołu merytorycznego ds. poradnictwa rodzinnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadanie oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Podczas spotkań wymieniano doświadczenia z realizacji poszczególnych zadań, relacjonowano czas oczekiwania do poszczególnych specjalistów, omawiano zmiany w przepisach prawnych dotyczących organizacji pozarządowych oraz przypomniano zasady współpracy z Gminą Wrocław szczególnie w zakresie przygotowywania stosownej dokumentacji. Poradnie promowały organizowane przez siebie wydarzenia skierowane do wrocławskich rodzin.

Organizacje prowadzące poradnictwo rodzinne brały czynny udział w Miesiącu Rodziny prowadząc warsztaty dla rodziców i specjalistów oraz promując swoją działalność podczas pikników rodzinnych.

W 2015 r rozpoczęła się realizacja zadania pn.: „Prowadzenie KLUBU MAM w rejonie Osiedla Nadodrże we Wrocławiu”. Jest to kontynuacja zadania realizowanego w roku 2014 pod nazwą Działania na Rzecz Rodziny, Macierzyństwa, Rodzicielstwa, Upowszechniania i ochrony Praw Dziecka, w zakresie Nauki i Edukacji, Oświaty i Wychowania, Pomocy Rodzinom i Osobom w Trudnej Sytuacji Życiowej pn. KLUB MAM.

Celem zadania jest wspieranie matek w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz ich aktywności społecznej i rozwoju osobistego. Zadanie polega na:

- organizowaniu spotkań (prelekcji, wykładów, mini-warsztatów) ze specjalistami (psychologiem, pedagogiem, logopedą, dietetykiem etc.),
- prowadzeniu (w ramach organizowanych spotkań) edukacji w zakresie odpowiedzialnego rodzicielstwa, ochrony macierzyństwa, budowania więzi rodzinnych i tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju dziecka, promocji zdrowego stylu życia, profilaktyki przemocy wobec małego dziecka, profilaktyki uzależnień w kontekście radzenia sobie ze stresem oraz problemami związanymi z pełnieniem ról w rodzinie itp.,
- wzmacnianiu poczucia własnej wartości i kompetencji oraz wspomaganie rozwoju osobistego,
- umożliwieniu mamom wymiany informacji, doświadczeń, a także ubrań i akcesoriów dziecięcych,
- organizowaniu spotkań i warsztatów mających na celu aktywizację kobiet pozostających w domu ze względu na opiekę nad dzieckiem/dziećmi do podejmowania ról zawodowych i społecznych (powrót do pracy, podjęcie wolontariatu lub innej aktywności na rzecz społeczności lokalnej), jak również do samorozwoju i samorealizacji,
- organizowaniu opieki dla dzieci podczas trwania spotkań.

W 2015 r. odbyło się **50 spotkań**, w których uczestniczyło **107 mam**.

ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIECIOM I MŁODZIEŻY W ŚWIETLICACH ŚRODOWISKOWYCH

W 2015 r. w **39** świetlicach środowiskowych, w tym **33** prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz 6 przez Rady Osiedli, objętych opieką wychowawców było ponad 2 000 dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Świetlica jest placówką wsparcia dziennego, która prowadzi zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą oraz w sposób racjonalny organizuje dzieciom i młodzieży czas wolny od zajęć szkolnych.

Celem działalności świetlicy środowiskowej jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi.

Oferta świetlic adresowana jest szczególnie do rodzin potrzebujących wsparcia w opiece nad dziećmi. Zajęcia w świetlicach przeznaczone są dla dzieci i młodzieży w wieku **6-18** lat i odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Uczestnictwo w zajęciach świetlicy jest bezpłatne.

W świetlicach środowiskowych dzieci otrzymują pomoc w nauce, bezpiecznie i atrakcyjnie spędzają czas wolny, poprawiają kondycję na zajęciach sportowych, poznają i uczą się rozumieć i akceptować siebie, odkrywają i rozwijają talenty, uczą się dbać o zdrowie, zwiedzają ciekawe miejsca, oglądają interesujące filmy, spektakle, wystawy, znajdują przyjaciół.

Świetlice oferują dzieciom i młodzieży następujące zajęcia: edukacyjne (odrabianie lekcji, korepetycje uzupełniające zaległości w nauce, naukę języków, obsługę komputerów, itp.), rozwijające zainteresowania (plastyczne, muzyczne, fotograficzne, teatralne i inne), profilaktyczne (rozwój osobisty, profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie przemocy), rekreacyjno-sportowe, rozmowy z pedagogiem lub psychologiem, wycieczki i wyjścia (do kina, teatru, na wystawy, do ZOO, itp.), wypoczynek w czasie ferii zimowych i wakacji letnich (bezpłatnie lub częściowo odpłatnie).

Ponadto, w świetlicach realizowany jest całoroczny program profilaktyczny, w wymiarze przynajmniej jednej godziny zajęć tygodniowo.

Program profilaktyczny ma na celu nabywanie i rozwijanie umiejętności społecznych, m.in. wzbogacenie wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz zagrożeń wynikających ze spożywania substancji psychoaktywnych, sposobów radzenia sobie z emocjami, promocję zdrowego stylu życia, wzmacniania poczucia własnej

wartości, higieny osobistej i ekologii. W ramach programu profilaktycznego realizowane są również zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy na tle rasowym, narodowościowym i światopoglądowym.

Rodzice otrzymują pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Podczas pobytu w świetlicy, w miarę możliwości, dzieci otrzymują posiłek w formie półproduktów lub produktów gotowych do spożycia (kanapki, jogurty, owoce, warzywa, napoje i inne).

W 2015 r. odbyło się w Sulistrowiczkach spotkanie integracyjno – szkoleniowe dla liderów świetlic środowiskowych. W wyjeździe udział wzięło 22 przedstawicieli świetlic.

Celem wyjazdu było doskonalenie kompetencji merytorycznych i organizacyjnych kierowników i wychowawców świetlic środowiskowych oraz wymiana informacji i doświadczeń. Przeprowadzono 5 warsztatów m.in. warsztaty z zabaw integracyjnych, fundraisingu, czyli pozyskiwania funduszy, warsztat prowadzony przez policjanta Komendy Miejskiej Policji dotyczący rozpoznawania środków psychoaktywnych, z którymi młodzież najczęściej eksperymentuje. Blok integracyjny był okazją do przedstawienia i prezentacji działalności poszczególnych świetlic oraz momentem do wymiany doświadczeń.

W trakcie 2015 r. zostały zorganizowane dla kierowników i wychowawców świetlic środowiskowych 4 szkolenia doskonalące kompetencje merytoryczne i organizacyjne m.in. szkolenie z Pedagogiki Montessori, mediacji rówieśniczych i zarządzania konfliktem oraz tańców integracyjnych. Każde ze szkoleń kończyło się uzyskaniem certyfikatu. Łącznie w szkoleniach wzięło udział **76** osób.

Zorganizowano konferencję pn. „Razem dla świetlic”, w której uczestniczyli przede wszystkim przedstawiciele świetlic środowiskowych i innych instytucji. Łącznie w konferencji udział wzięło ok. **70** osób.

W ciągu roku odbywały się indywidualne konsultacje dla organizatorów świetlic oraz spotkania ze wszystkimi podmiotami w ramach zespołu merytorycznego ds. dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic środowiskowych. Odbyło się 5 spotkań, w trakcie których omawiano i rozwiązywano bieżące problemy.

W 2015 r. dzieci i młodzież ze świetlic środowiskowych wzięły udział w 4 imprezach, których celem była integracja, poprawa jakości funkcjonowania w grupie rówieśniczej oraz możliwość zdrowego i aktywnego spędzenia czasu wolnego. Dzieci i młodzież uczestniczyły w I Międzyświetlicowej Olimpiadzie Sportowej, we Flash Mobie „Świetlice przytulają Ratusz”, w Grze Miejskiej „Na tropie tajemnicy Wrocławia” oraz w Międzyświetlicowym Turnieju Piłki Nożnej . Łącznie w imprezach udział wzięło ok. **900** dzieci i młodzieży z **32** świetlic.

Pracownicy świetlic prowadzą również platformę edukacyjno – informacyjną na temat wrocławskich świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży. Na stronie internetowej zamieszczane są różne informacje.

Platforma jest przeznaczona zarówno dla organizacji prowadzących świetlice, rodziców dzieci i młodzieży, pedagogów, potencjalnych sponsorów, wolontariuszy oraz społeczności lokalnej.

REALIZACJA OFERTY PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKOLEŃ PODNOSZĄCYCH KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I RODZICÓW WE WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

PROGRAM WROCŁAWSKIEJ SIECI PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ PROMUJĄCYCH ZDROWIE - ORGANIZACJA I MONITOROWANIE DZIAŁAŃ KOORDYNATORÓW DS. PROMOCJI ZDROWIA W PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

Celem Wrocławskiego Programu Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie jest wychowywanie dla zdrowia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Wrocławską Sieć Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie tworzy **68** przedszkoli oraz **132** szkoły ze wszystkich poziomów nauczania, w tym: **63** szkoły podstawowe, **31** gimnazjów, **25** szkół ponadgimnazjalnych oraz **13** szkół specjalnych.

We wszystkich szkołach należących do sieci zostali powołani koordynatorzy ds. promocji zdrowia. W celu efektywnej współpracy utworzono **8** zespołów merytorycznych, w pracach których aktywnie uczestniczy ponad **250** nauczycieli. Zespoły koordynatorów spotykają się systematycznie celem omówienia bieżących problemów w realizacji programu. Każda grupa koordynatorów ma do wykonania określone zadania, wynikające z rozpoznanych problemów wychowawczych.

Zadania realizowane w 2015 r.

GRUPA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
Grupa przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurs dla dzieci „Przedszkolaki o zdrowiu śpiewają i wiosnę witają”, - Konkurs plastyczny „Żyj zdrowo”, - Konkurs „Przepis na zdrowie”, - Rajd sportowo – ekologiczny, - Konkurs plastyczny „Ruch to zdrowie”, - Konkurs plastyczny „Witaminki nasze zdrowe”, - Spartakiada sportowa - Przeprowadzenie szkoleń „Przedszkole promujące zdrowie” - Konkurs plastyczny „Bezpieczny przedszkolak” - Konkurs plastyczny „Jem z głową - Konkurs plastyczny „Owoce na start” - Pokaz mody ekologicznej 	465 dzieci 200 nauczycieli 103 rodziców 48 intendentów i kucharzy
Grupa I szkół podstawowych	<ul style="list-style-type: none"> - Międzyszkolny konkurs wiedzy o komunikacji „Szybko, bezpiecznie i ekologicznie po Wrocławiu” - Warsztaty dla uczniów „Bądź przyjacielem swojego zdrowia” 	56 uczniów 27 nauczycieli 5 rodziców
Grupa II szkół podstawowych	<ul style="list-style-type: none"> - Międzyszkolny Konkurs graficzno-plastyczny „Zioła – życiodajne rośliny”, - Warsztaty edukacyjno –integracyjne pod hasłem: "Stoliczku nakryj się" 	95 uczniów 57 nauczycieli 5 rodziców
Grupa III szkół podstawowych	<ul style="list-style-type: none"> - Międzyszkolny Turniej Ekologiczny, - Konkurs Plastyczny „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”, - Międzynarodowy Konkurs „Rowerowy zawrót głowy” - Międzyszkolny Konkurs „Bezpieczeństwo na drodze” 	231 uczniów 74 nauczycieli 8 rodziców
Grupa szkół specjalnych	<ul style="list-style-type: none"> - Impreza sportowo – rekreacyjna „Wyścigi na Smoczych Łodziach” - Międzyszkolny Konkurs Wiedzy i Plastyczny „Zdrowo jemy – nie tyjemy”, - Impreza rekreacyjno – sportowa „Sportowe Mikołajki”, - Turniej z zakresu profilaktyki HIV/AIDS 	534 uczniów 139 nauczycieli 4 rodziców
Grupa szkół gimnazjalnych	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurs wiedzy o zdrowiu „Postaw na zdrowie”, - Konkurs Plastyczny na plakat „Papierosy, alkohol, narkotyki – utracone możliwości, - Konkurs Wiedzy „Masz Prawa i Obowiązki”, - Konkurs na plakat z okazji Międzynarodowego Dnia Tolerancji „Młodzież i tolerancja”, - Konkurs nt. HIV/AIDS „Ćwicz Siłę Umysłu” - Szkolenie „Szkoła promująca zdrowie” 	189 uczniów 80 nauczycieli
Grupa szkół ponadgimnazjalnych	<ul style="list-style-type: none"> - X Gimnazjalny Konkurs Pierwszej Pomocy - Piknik Świętojański, - Wrocławska Olimpiada Pierwszej Pomocy, - projekt „Transplantacja – Aktywacja”, - Konkurs profilaktyki zakażeń i chorób przenoszonych drogą płciową „Dbam o życie” 	1 056 uczniów 73 nauczycieli 7 rodziców
RAZEM		2 626 uczniów 650 nauczycieli 132 rodziców 48 intendentów i kucharzy

PROGRAMY PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ REKOMENDOWANE PRZEZ PAŃSTWOWĄ AGENCJĘ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Programy profilaktyki uzależnień dla uczniów mają na celu:

- obniżenie skłonności do podejmowania ryzykownych zachowań związanych ze środkami psychoaktywnymi,
- odkłamanie stereotypowych przekonań i mitów wynikających z nadużywania alkoholu,
- ułatwienie identyfikacji problemu wynikającego z życia w rodzinie z problemem alkoholowym,
- kształtowanie postawy asertywnych zachowań wobec osób nakłaniających do zażywania środków psychoaktywnych,
- umacnianie systemu wartości społecznych,
- dostarczenie wiedzy na temat szkód wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych.

Programy realizowane w 2015 r.:

- „Korekta” - program profilaktyczno - interwencyjny przeznaczony dla uczniów pełnoletnich,
- „Noe” - program realizowany w formie dużego mityngu; przeznaczony dla uczniów w wieku od 15 do 19 lat,
- „Debata” - program profilaktyki alkoholowej i narkotykowej; przeznaczony dla uczniów w wieku od 12 do 15 lat,
- „Spójrz inaczej” - program profilaktyki narkotykowej, przeznaczony dla uczniów w wieku od 9 do 12 lat,
- „Cukierki” - program profilaktyki uzależnień dla dzieci z przedszkoli i nauczania zintegrowanego szkół podstawowych,
- „Smaki życia – czyli debata o dopalaczach” - program profilaktyki uzależnień dla młodzieży w wieku 15 - 18 lat.

Zrealizowane programy	Liczba uczniów
„DEBATA”	2 497 uczniów
„NOE”	2 949 uczniów
„KOREKTA”	2 173 uczniów
„SPÓJRZ INACZEJ”	1 204 uczniów
„CUKIERKI”	219 uczniów
„SMAKI ŻYCIA – CZYLI DEBATA O DOPALACZACH”	67 uczniów
RAZEM	9 109 uczniów

PROGRAM PROMOCJI ZDROWEGO STYLU ŻYCIA RODZINY

Program ma na celu promowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów poprzez aktywny udział wrocławskich rodzin w zajęciach rekreacyjnych i sportowych.

W ramach programu odbyło się 8 festynów rodzinnych. W imprezach łącznie uczestniczyło: ok. 4 400 osób. Uczestnicy festynu brali udział w wielu atrakcjach sportowych. Można było skorzystać z porad dietetyka oraz nauczyć się udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Dzieci otrzymały zdrowy poczęstunek oraz pamiątkowe upominki.

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ SPECJALNYCH

Program ma na celu przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży szkół specjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności.

We wrocławskich szkołach specjalnych i ośrodkach szkolno-wychowawczych zostały zrealizowane działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży, mające na celu:

- profilaktykę uzależnień,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wspomaganie rozwoju osobistego i emocjonalnego,
- kształtowanie umiejętności społecznych,
- rozwijanie umiejętności komunikacji,
- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- poprawę samooceny,
- zwiększenie motywacji,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności.

Działanie	Liczba uczniów
Warsztaty taneczne	230
Warsztaty performatywno – dramowe	75
Warsztaty z aktywnej percepcji sztuki	119
Warsztaty cyrkowe	135
Zajęcia z redukcji stresu i eliminowania agresji	143
Warsztaty multimedialne	61
Warsztaty z ekspresji plastycznej i animacji artystycznej	32
Wyjścia kulturalne / pokazy	282
RAZEM	1 077

PROGRAM PROFILAKTYKI ZINTEGROWANEJ „ARCHIPELAG SKARBÓW”

Program ma na celu wspieranie rozwoju osobistego oraz kształtowanie u młodzieży gimnazjalnej postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób.

Działania programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów” obejmują profilaktykę uzależnień, profilaktykę przemocy, profilaktykę HIV/AIDS, profilaktykę ryzykownych zachowań seksualnych.

Program rekomendowany jest przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii zgodnie z założeniami „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego”.

Działania programu kierowane były do uczniów klas II i III szkół gimnazjalnych, rad pedagogicznych oraz rodziców. W każdej szkole przeprowadzona została diagnoza, na podstawie której przygotowane są indywidualne „Raporty z diagnozy zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej” oraz odbyły się dwa mityngi dla młodzieży, szkolenie dla rodziców i szkolenie dla rad pedagogicznych.

W 2015 r. w 19 wrocławskich szkołach gimnazjalnych zrealizowano program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów”. Programem objętych zostało: **1 820** uczniów, **779** rodziców i **310** nauczycieli.

Łącznie w drugiej edycji programu „Archipelag skarbów” realizowanej w roku szkolnym 2014/2015 wzięło udział 20 wrocławskich szkół gimnazjalnych. Programem objętych zostało: **2 046** uczniów, **1 012** rodziców i **369** nauczycieli.

W listopadzie 2015 r. rozpoczęto trzecią edycję programu, który w roku szkolnym 2015/2016 obejmie 20 wrocławskich szkół gimnazjalnych.

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

W ramach programu realizowano warsztaty i zajęcia indywidualne o charakterze psychoedukacyjnym dla uczniów wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające poczucie własnej wartości i integrację rówieśniczą. W działaniach programu wzięło udział **3 302** uczniów.

PORADNICTWO I POMOC W RAMACH PRAC GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W 2015 r. do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło **622** wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Zaproszono **1 412** osoby, z czego zgłosiły się **413** osoby. Na badania przez biegłego sądowego skierowano **545** osób (podjęto 545 uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wydali **343** opinie.

Do Sądów Rejonowych Wrocławia (Śródmieścia, Fabrycznej i Krzyków) skierowano **475** (podjęto 475 uchwał) wniosków o wydanie postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec **198** osób (wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych). W ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, założono **48** Niebieskich Kart, a sprawy trafiły do tzw. „Zespołu interdyscyplinarnego”. Z porad i pomocy Komisji skorzystało ok. **2 000** osób.

Ponadto członkowie Komisji uczestniczyli w **104** postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji. Udział członków Komisji w postępowaniach dotyczy przede wszystkim spraw, gdzie na podstawie wywiadu ustalono, że ma miejsce przemoc oraz pokrzywdzonymi są małoletnie dzieci.

Członkowie Komisji w ramach realizacji zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty uczestniczyli w **2 191** spotkaniach grup roboczych powołanych na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących rodzin, w których ma miejsce przemoc wynikająca z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O WYDANIE ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ/PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W oparciu o uchwałę nr XIII/241/11 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie zasad usytuowania we Wrocławiu miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia zakazu sprzedaży, podawania oraz spożywania napojów alkoholowych w miejscach, obiektach lub na określonych obszarach w 2015 r. rozpatrzono **1 622** wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Opinię pozytywną otrzymało **1 605** wniosków, natomiast negatywną **17** wniosków.

WSPÓŁPRACA GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH Z INNYMI INSTYTUCJAMI ORAZ ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ

- Sądy Rejonowe (Wydziały Rodzinne i Nietletnich) poszczególnych dzielnic Wrocławia: kierowanie przez komisję wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu

- odwykowemu osób zgłoszonych do komisji oraz wniosków o wgląd w sytuację małoletnich, będących pod opieką osoby nadużywającej alkoholu;
- Policja - kierowanie do komisji zgłoszeń/informacji o osobach, które podczas interwencji domowych były pod wpływem alkoholu;
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – kierowanie do komisji zgłoszeń/informacji o osobach - podopiecznych, którzy nadużywają alkoholu;
 - Wydział Spraw Obywatelskich - uaktualnianie danych (miejsce pobytu, zmiana miejsca zameldowania) osób zgłoszonych do Komisji.

ZWALCZANIE NARKOMANII ORAZ ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W roku sprawozdawczym 2015 na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **40 000 zł**, z której wydatkowano **38 000 zł**, co stanowi **95%**.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ - PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2015 na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **948 960 zł**, z której wydatkowano **929 394 zł**, co stanowi **97,94%**.

PORADNICTWO I POMOC TEARPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

PORADNICTWO, PSYCHOTERAPIA, DZIAŁANIA ŚRODOWISKOWE, PUNKTY KONSULTACYJNE

Celem programu jest zwiększenie dostępności do poradnictwa oraz poprawa skuteczności terapii i readaptacji osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin.

Cele szczegółowe:

- zapewnienie dostępności do informacji o miejscach i formach pomocy,
- zapewnienie pomocy i wsparcia osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom (poradnictwo i usługi terapeutyczne),
- ograniczanie szkód społecznych i ryzykownych zachowań, wynikających z używania narkotyków,
- ograniczanie liczby osób zażywających narkotyki,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na terenie Wrocławia realizują przede wszystkim organizacje pozarządowe. Organizacje posiadają odpowiednie warunki lokalowe oraz dysponują specjalistyczną kadrą pozwalającą na prawidłową i efektywną realizację powierzonych zadań. W 2015 r. w ramach programu w Punktach Konsultacyjnych udzielono **ok. 6 000** porad (telefonicznie, osobiście i przez internet). Z różnych form wsparcia i terapii, zarówno indywidualnej jak i grupowej, skorzystało **998** osób. Programami edukacyjnymi, poradnictwem edukacyjnym i działaniami środowiskowymi objęto grupę około **3 300** osób. W rekomendowanych programach profilaktyki selektywnej wzięły udział **123** osoby (młodzież i dorośli).

PROGRAM REDUKCJI SZKÓD NARKOTYKOWYCH

Celem programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych szkód, wynikających z używania środków psychoaktywnych. Fundacja PozyTYwka oraz Centrum Redukcji Szkód Stowarzyszenia RETURN prowadzą Punkty Konsultacyjne zapewniające specjalistyczną opiekę, poradnictwo i pomoc socjalną. Fundacja PozyTYwka prowadzi działania środowiskowe związane z redukcją szkód głównie wśród użytkowników siłowni i centrów fitness, zaś Stowarzyszenie RETURN prowadzi działania ukierunkowane na redukcję szkód zdrowotnych m.in. poprzez realizację programu wymiany igieł

i strzykawek, dystrybucję materiałów opatrunkowych, prezerwatyw oraz materiałów edukacyjnych. W okolicach dworców PKP i PKS oraz w trakcie dużych imprez (Juwenalia, Majówka itp.) realizowany jest program „Street-worker”, polegający na prowadzeniu działań informacyjno-edukacyjnych wśród osób używających środki psychoaktywne. Stowarzyszenie RETURN realizuje także program klubowy, w ramach którego udzielane są porady dla osób podejmujących ryzykowne zachowania.

W ramach programu udzielono ok. **1 100** porad (edukacyjnych i motywacyjnych). Z różnych form wsparcia (poradnictwo, wczesna interwencja) skorzystały **573** osoby. Działaniami środowiskowymi „street-working” objęto **210** osób. Ze wsparcia w ramach działań „party-working” skorzystało ponad **3 670** osób. Z oferty świetlicy „drop-in” skorzystało **112** osób uzależnionych. W ramach programu wydano również **5 900** strzykawek, **6 120** igieł, **282** opatrunki oraz ok. **7 700** prezerwatyw.

PROGRAM SUBSTYTUCYJNEGO LECZENIA METADONEM

Program stanowi uzupełnienie substytucyjnego leczenia metadonem, finansowanego w ramach kontraktu z NFZ. Leczenie substytucyjne jest formą opieki medycznej stosowaną w uzależnieniu od opiatów, wykorzystującą substancję o właściwościach i działaniu podobną do narkotyku, który spowodował uzależnienie. Podawanie takiej substancji zapobiega występowaniu zespołu abstynencyjnego oraz redukuje skutki zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniem. Leczenie substytucyjne jest na ogół kierowane do narkomanów, którzy nie mogą poradzić sobie z nałogiem po całkowitym odstawieniu narkotyku.

W 2015 r. programem metadonowym objęto **242** pacjentów. Wszystkie osoby przyjęte do programu miały wykonane badanie w kierunku przeciwciał anty-HIV i anty-HCV. Pacjenci, oprócz codziennego przyjmowania metadonu, uczestniczą w terapiach indywidualnych oraz grupowych odbywających się na terenie placówki. W ramach programu uruchomiono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym można uzyskać informację o możliwościach i zasadach podjęcia leczenia/terapii oraz miejscach i formach pomocy służb i instytucji działających na terenie Miasta. W punkcie konsultacyjnym udzielano także porad specjalistycznych.

ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROGRAM BEZPŁATNEGO TESTOWANIA W KIERUNKU WYKRYWANIA WIRUSA HIV

W ramach programu prowadzone jest anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV u mieszkańców Wrocławia i osób odwiedzających miasto oraz motywowanie ich do leczenia. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków i Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych.

W Przychodni Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, Filia przy ul. Podwale 7, działalność prowadzi Punkt Konsultacyjno – Diagnostyczny.

W 2015 r. przeprowadzono **3 345** testów w kierunku zakażenia HIV, zakażenie wirusem HIV wykryto u **52** osób.

PORADNICTWO DLA OSÓB ZAGROŻONYCH ZAKAŻENIEM HIV I CHORYCH NA AIDS

Celem zadania jest zapewnienie dostępu do informacji osobom z problemem HIV/AIDS w szczególności zakażonym, chorym oraz członkom ich rodzin. W ramach programu obok wsparcia w punkcie konsultacyjnym udzielane są porady w formie „Telefonu Zaufania”. W 2015 r. udzielono **866** porad telefonicznych, internetowych i osobistych. Ze wsparcia psychologicznego skorzystały **23** osoby chore na AIDS lub zakażone HIV.

REALIZACJA ZADAŃ DZIAŁU ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2015 do Działu Zezwoleń wpłynęło **5 426** wniosków, podań i pism w sprawach dotyczących wydania lub w związku z korzystaniem z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano **3 820** decyzji, w tym:

- 1 962 zezwolenia na sprzedaż alkoholu w handlu i gastronomii,
- 826 zezwoleń jednorazowych (festyny, targi itp.),
- 32 zezwolenia na wyprzedaż zapasów,
- 62 zezwolenia na organizację przyjęć,
- 717 decyzji wygaszających zezwolenia,
- 88 decyzji zmieniających - w trybie art. 155 k.p.a.,
- 95 decyzji umarzających postępowania,
- 7 decyzji odmawiających wydania zezwoleń,
- 25 decyzji cofających zezwolenia,
- 6 decyzji uchylających.

W roku sprawozdawczym przedsiębiorcy zawnioskowali o wydanie 2 024 zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz na sprzedaż napojów alkoholowych podczas organizacji przyjęć. W celu zebrania materiału dowodowego, niezbędnego do podejmowania decyzji, sporządzono ponad 3 000 wystąpień do organów i jednostek opiniujących wydawanie zezwoleń.

SIEĆ PLACÓWEK SPRZEDAŻY ALKOHOLU

Ustalone przez Radę Miejską Wrocławia limity ilości placówek sprzedaży alkoholu o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) wynosiły:

- **1 000** - dla placówek handlu detalicznego,
- **700** - dla placówek gastronomii.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. limitowanych placówek handlu detalicznego było **975**.

Dyslokacja placówek handlu detalicznego wg dzielnic

Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole
127	186	265	260	137

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. limitowanych placówek gastronomicznych było 639.

Dyslokacja placówek gastronomii wg dzielnic

Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole
383	73	85	66	32

KONTROLA PRZESTRZEGANIA PRAWA

Kontrole punktów sprzedaży

W roku sprawozdawczym pracownicy Działu (w tym Sekcji Monitoringu i Kontroli) przeprowadzili planowane i doraźne kontrole w **16** placówkach handlowych oraz gastronomicznych. Przedmiotem kontroli było przestrzeganie przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń w punktach sprzedaży, których dotyczyły interwencje albo usytuowanie punktów sprzedaży objętych wnioskami o wydanie zezwoleń.

W ramach podejmowanych działań własnych i wynikających z interwencji mieszkańców, Policji, Straży Miejskiej Wrocławia lub innych organów, których celem było zapewnienie przestrzegania prawa na terenie Miasta, przeprowadzono postępowania administracyjne dotyczące **24 punktów sprzedaży**.

W ramach współpracy ze Strażą Miejską, Komisariatami Policji, Komendą Miejską Policji, Sądami, Prokuraturą, Inspekcjami, zarządcami budynków oraz Radami Osiedli przygotowano **59 wystąpień**.

Kontrole oświadczeń o wartości sprzedaży

W roku 2015 prowadzono czynności kontrolne dotyczące weryfikacji rzetelności oraz prawdziwości składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w wytypowanych punktach sprzedaży. Skontrolowano **150** wydanych zezwoleń, w 62 punktach sprzedaży objętych kontrolą, w tym:

- **26** zezwoleń w **13** punktach sprzedaży – w toku działań kontrolnych,
- **124** zezwolenia w **49** punktach sprzedaży – kontrola zakończona w 2015 r.

W toku weryfikacji oświadczeń o wartości sprzedaży oraz dokumentów źródłowych złożonych przez przedsiębiorców przygotowano **15 wystąpień** do hurtowni, inspekcji handlowej, urzędów skarbowych i celnych.

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

W styczniu 2015 r. posiadacze zezwoleń złożyli **1 815** oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do weryfikacji wysokości wniesionych opłat za korzystanie z zezwoleń. Weryfikację opłat przeprowadzono w ciągu roku trzykrotnie, po upływie terminu każdej z trzech rat opłat za korzystanie z zezwoleń.

Na wniosek przedsiębiorców wydano **39** zaświadczeń potwierdzających wniesienie opłaty za korzystanie z zezwolenia.

WPŁYWY Z TYTUŁU OPŁAT

W 2015 r. wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń wyniosły **14 931 094 zł**.

Podobnie jak w latach ubiegłych nastąpił wzrost pozyskiwanych środków finansowych z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Głównym powodem tego wzrostu jest wzrost sumarycznej wartości sprzedaży napojów alkoholowych, wykazywanej w składanych przez posiadaczy zezwoleń oświadczeniach. Wysokość opłaty za korzystanie z zezwoleń w danym roku jest bowiem pochodną wykazywanych wartości sprzedaży za rok poprzedni. Warto podkreślić, że wzrost wartości sprzedaży alkoholu nie jest równoznaczny ze wzrostem ilości sprzedanego alkoholu. Na uzyskiwane wartości sprzedaży ma bowiem istotny wpływ cena, po której oferowany jest alkohol. Środki z opłat za korzystanie z zezwoleń przeznaczane są na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Stały wzrost pozyskiwanych środków zilustrowano w tabeli, zawierającej zestawienie wpływów z lat 2011-2015.

2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
13 505 826 zł	13 905 435 zł	14 321 916 zł	14 477 719 zł	14 931 094 zł

Wdrażanie nowych rozwiązań

W trakcie roku 2015 trwały prace udoskonalające oprogramowanie do obsługi zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (OTAGO – KOALA). Prace dotyczyły zarówno poprawy działania systemu, jak i obejmowały modyfikacje związane z planowanymi zmianami w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W roku sprawozdawczym prowadzono również prace informatyczne, których efektem docelowym ma być prezentowanie punktów sprzedaży wraz z funkcjonującymi w nich zezwoleniami na sprzedaż napojów alkoholowych na internetowej mapie Wrocławia.

Stale modyfikowano i udoskonalano stronę internetową Działu w ramach BIP, uzupełniając ją o nowe formularze do pobrania, opisy procedur, ważne informacje oraz ogłoszenia bieżące dla przedsiębiorców. Publikowano ponadto cyklicznie wykazy funkcjonujących we Wrocławiu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na placówki handlowe i gastronomiczne. Wykazy umieszczano również na portalu Otwarte Dane we Wrocławiu.

Na stronie internetowej Działu w ramach BIP funkcjonował też kalkulator opłat – narzędzie, ułatwiające samodzielne wyliczenie wysokości opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Program poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych – środki budżetowe Gminy Wrocław.

Realizacja programu polegała na stopniowym eliminowaniu istniejących barier, poprawie warunków socjalno – bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz integracji ze środowiskiem. Aktywizacja osób niepełnosprawnych związana była m.in. ze wsparciem działań mających wpływ na rozwój osobisty i edukację osób niepełnosprawnych oraz przełamywaniem negatywnego stereotypu o osobach z niepełnosprawnościami.

W okresie sprawozdawczym ogłoszono **2** otwarte konkursy ofert na realizację następujących zadań publicznych:

- Program poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych – w wyniku jego rozstrzygnięcia, z organizacjami pozarządowymi zawarto **3** umowy dotacyjne dotyczące realizacji następujących zadań:
 - Program poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych – Klub Aktywności „Po Drodze” dla młodzieży i dorosłych osób z autyzmem z Wrocławia.
 - Program poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych – doradztwo dla niewidomych i niedowidzących z Wrocławia.
 - Program poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych – Wrocławski Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.
- Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych – działania informacyjne dotyczące dostępności obiektów użyteczności publicznej - w wyniku jego rozstrzygnięcia zawarto jedną umowę dotacyjną. Oferta była skierowana do wszystkich osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia, poruszających się w przestrzeni miejskiej Wrocławia.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, **na podstawie art. 19a** ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 25 lutego 2010 r.), zawarto jedną umowę dotyczącą realizacji działań na rzecz wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 we Wrocławiu, niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim.

REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON

Celem realizacji zadań była integracja i aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych, przygotowanie do uzyskania i wykonywania pracy, utrzymania zatrudnienia oraz awansu zawodowego. Zadania w 2015 r. realizowane były zgodnie z uchwałą Nr LXIV/1649/14

Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie określenia zadań Miasta Wrocławia z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych w 2015 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Informacja dotycząca wysokości środków na realizację zadań w roku 2015, przekazana została przez Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pismem z dnia 13 lutego 2015 r. Podział środków pomiędzy realizowanymi zadaniami dokonany został w oparciu o zapotrzebowanie z lat ubiegłych i roku sprawozdawczego, po uwzględnieniu istniejących zobowiązań.

W 2015 r. na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych realizowaną przez Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych przeznaczono **kwotę 2 000 000 zł**, w roku 2013 kwota przeznaczona na to zadanie wynosiła **3 043 000 zł**.

Wydatkowanie środków PFRON na zadania realizowane w 2014 r. i 2015 r.

Rehabilitacja zawodowa i społeczna	Limit środków na rok 2014	Limit środków na rok 2015
Środki na podjęcie działalności gospodarczej przez osobę niepełnosprawną (art. 12a)	750 000 zł	500 000 zł
Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej (art. 26e ust. 1)	893 000 zł	300 000 zł
Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy (art. 26d)	100 000 zł	0 zł
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (art. 36);	1 300 000 zł	1 200 000 zł
Razem rehabilitacja zawodowa i społeczna:	3 043 000 zł	2 000 000 zł

Środki PFRON przeznaczone na podjęcie działalności przez osoby niepełnosprawne

Do dnia 31 grudnia 2015 r. wpłynęło 14 wniosków osób niepełnosprawnych w sprawie przyznania dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zawarto 11 umów na kwotę 500 000 zł. Na podstawie zawartych umów **11 osób** niepełnosprawnych, w tym 6 mężczyzn i 5 kobiet, podjęło działalność gospodarczą. Wnioskodawcy najczęściej podejmowali działalność usługową. Średnia wieku osób rozpoczynających działalność gospodarczą wynosiła 43 lata; z wykształceniem wyższym było 3 osoby i średnim 8 osób. Wśród osób, które rozpoczynały prowadzenie działalności gospodarczej z udziałem środków PFRON 7 osób legitymowało się lekkim stopniem niepełnosprawności, 3 umiarkowanym i 1 osoba znacznym stopniem niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację 12 umów zawartych w latach 2012-2013 (wygaśnięcie zobowiązań).

Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia

Do dnia 31 grudnia 2015 r. 8 pracodawców złożyło wnioski w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia 9 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym pracodawcy z otwartego rynku pracy złożyli 7 wniosków. Pozytywnie rozpatrzono 4 wnioski i negatywnie 4 wnioski. Zawarto 4 umowy, na podstawie których na utworzenie **6 stanowisk pracy** (w tym 2 stanowiska w zakładzie pracy chronionej), przyznano refundacje w kwocie łącznej w wysokości 300 000 zł. Średni koszt utworzenia 1 stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej wyniósł: 50 000 zł. Na utworzonych stanowiskach pracy zatrudniono 4 kobiety i 2 mężczyzn.

Zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych do realizacji przez organizacje pozarządowe (środki PFRON)

Celem realizacji zadania była integracja oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Zadania zlecane były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

We współpracy z organizacjami pozarządowymi podejmowane były działania mające na celu profilaktykę, edukację, wsparcie oraz kształtowanie świadomości społeczności lokalnej na temat niepełnosprawności i możliwych form pomocy. W ramach programów realizowanych przez Miasto prowadzone były m.in. rehabilitacja, warsztaty rozwoju umiejętności psychospołecznych oraz aktywności twórczej. Prowadzone były także działania informacyjne, poradnictwo i szkolenia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

W 2015 r. ogłoszono 1 otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn.: „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych zleczana ze środków PFRON”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu ofert z organizacjami pozarządowymi zawarto **26** umów dotacyjnych w sprawie realizacji zadań publicznych.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19a ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw, zawarto dwie umowy dotacyjne z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Z oferty skorzystało ok. **5 600 bezpośrednich beneficjentów**. Ponadto trzy z realizowanych projektów skierowane były do szerokiego grona odbiorców, w tym wszystkich mieszkańców miasta oraz turystów i innych osób zainteresowanych.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby

- zajęcia terapeutyczne mające na celu powrót kobiet po chorobie nowotworowej piersi do pełnej sprawności psychofizycznej; wystawa „NIM RAK DA ZNAK”, działania edukacyjno-profilaktyczne na terenie Miasta dla kobiet w różnym wieku.
- Klub Aktywizacji Społecznej i Zawodowej „Na Zakręcie” dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej oraz pracowni administracyjno – zawodowej, artystyczno-integracyjnej i terapeutycznej;
- „Podnosimy jakość życia osób niepełnosprawnych” - prowadzenie cyklicznych zajęć szkoleniowych dla osób niepełnosprawnych aktywizujących je zawodowo i społecznie.
- „Oswoić lwa” – warsztaty dla osób niepełnosprawnych chorych na stwardnienie rozsiane;
- Prowadzenie grupy środowiskowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych „NA SZEWSKIEJ”;
- „Droga do samodzielności” – aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie samopomocowej grupy wsparcia przy jednoczesnym prowadzeniu indywidualnego treningu samodzielności;
- „Razem pokonamy raka” – utworzenie grupy środowiskowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych chorych onkologicznie;
- integracyjne zajęcia sportowe Klubu Myszki Norki dla dzieci niepełnosprawnych;
- zajęcia nauki i doskonalenia pływania dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z Wrocławia.

Z oferty skorzystało 1 264 osób niepełnosprawnych.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu

integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenia ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji. Prowadzenie szkoleń i psychoedukacji w obszarze seksualności osoby niepełnosprawnej intelektualnie dla rodziców, członków rodzin z problemem niepełnosprawności intelektualnej, nauczycieli, opiekunów, przedstawicieli organizacji pozarządowych i różnych grup zawodowych;
Z oferty skorzystało 500 osób z otoczenia osób niepełnosprawnych.

Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych

- prowadzenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin, otoczenia oraz podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych – Wrocławski Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych,
 - prowadzenie poradnictwa dla osób niewidomych i niedowidzących z Wrocławia;
- Z oferty skorzystało 470 osób niepełnosprawnych.

Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:

- mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych;
- rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną;
- usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem oraz z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach.
- „Usługi asystenckie drogą do samodzielności i aktywności” – prowadzenie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych z Wrocławia o charakterze kompensującym braki wynikające z niepełnosprawności i wyspecjalizowanym, której celem jest motywowanie osoby z niepełnosprawnością do aktywnego udziału w życiu społecznym;
- „Razem aktywni” – prowadzenie zajęć integracyjno – edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, mających na celu rozwijanie i utrwalanie ich kompetencji społecznych;
- „Kluby Terapeutyczne” dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób z autyzmem z Wrocławia;
- zajęcia i warsztaty dla osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim;
- świadczenie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych wspierających je w niezależnym życiu w ramach ośrodka asystenckiego;
- „Sztuka Aktywności 2015” – prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć warsztatowych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem z terenu Wrocławia;
- klub środowiskowy „Pozytywka” dla dzieci i młodzieży z zespołem Downa;
- „Jestem samodzielny – dbam o siebie” – prowadzenie indywidualnych i grupowych zajęć zwiększających kompetencje społeczne osób niepełnosprawnych z niepełnosprawnością intelektualną.

Z oferty skorzystało 257 osób niepełnosprawnych.

Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:

- doradztwo zawodowe,
- przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymaniu

w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, w tym: „Dobre wsparcie na starcie warunkiem sukcesu” – wsparcie absolwentów i uczniów ostatnich klas szkół specjalnych w wejściu na rynek pracy.

Z oferty skorzystało 30 osób niepełnosprawnych.

Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach

- udział zawodników niepełnosprawnych w zawodach sportowych XXVI Międzynarodowe Zawody Pływackie „Memoriał Marka Petruszewicza”,
- „Adapter” – pokazy filmowe dla niewidomych i niesłyszących w Kinie Nowe Horyzonty,
- „Dzień Dziecka mnie uskrzydla”.

Z oferty skorzystało 670 osób niepełnosprawnych.

Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji

- „Możesz być po naszej stronie” - prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji,
- „Organizer” - prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej – portalu informującego o działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych zamieszkujących we Wrocławiu,
- prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji „Wrocław dla wszystkich, czyli mobilność drogą do aktywności i kultury”,
- „Kreatywne Pączkowe Drzewo” – realizacja przedstawień teatralnych dla dzieci, zawierających przesłanie dydaktyczne odnośnie integracji osób niepełnosprawnych.

Oferty skierowane były do osób niepełnosprawnych oraz wszystkich zainteresowanych mieszkańców Wrocławia oraz innych użytkowników przestrzeni miejskiej.

DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NIE ZWIĄZANE BEZPOŚREDNIO Z FINANSOWANIEM ZADAŃ

- monitorowanie rynku pracy osób niepełnosprawnych, w tym:
 - zarejestrowanego bezrobocia,
 - zatrudnienia w zakładach pracy chronionej,
 - zatrudnienia na utworzonych z udziałem środków PFRON miejscach pracy;
- pozyskiwanie nowych partnerów współuczestniczących w rozwiązywaniu problemów środowiska osób niepełnosprawnych;
- prowadzenie doradztwa organizacyjno – prawnego i ekonomicznego dla osób niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą, szerokiego doradztwa w zakresie rehabilitacji zawodowej;
- podnoszenie świadomości pracodawców o potrzebach i prawach zatrudnionych osób niepełnosprawnych, celach i istocie rehabilitacji zawodowej i społecznej – szkolenia i spotkania informacyjne;
- poradnictwo i konsultacje dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne na otwartym i chronionym rynku pracy – szkolenia i spotkania informacyjne;
- poradnictwo i konsultacje dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ponadto:

- przeprowadzono 30 wizytacji w zakresie realizowanych zadań;
- sporządzono wymagane sprawozdania z prowadzonej działalności;
- przeprowadzono spotkania z przedstawicielami wrocławskich organizacji pozarządowych prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. W trakcie tych spotkań wymieniano doświadczenia związane z realizacją programów

finansowanych przez Miasto, identyfikowano potrzeby i problemy osób niepełnosprawnych.

RZECZNIK DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Promocja działań Miasta na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez edukację i podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych między innymi przy współpracy ze środkami masowego przekazu (odpowiedzi na pytania czytelników, wywiady), w tym m.in. współpraca z Gazetą Wyborczą, Gazetą Wrocławską, Radiem Wrocław, Radiem Rodzina, Radiem Eska, Radiem RMF FM, Radiem Zet, Radiem Tok FM, TVP, TVP Wrocław, TVN, TVN 24, Polsat, Polsat News i portalami internetowymi);
- Diagnozowanie potrzeb Miasta z zakresu rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem aspektów przedkładanych przez osoby niepełnosprawne;
- Udzielanie porad oraz sporządzanie informacji w zakresie ochrony praw i interesów osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez informowanie osób niepełnosprawnych o ich prawach i obowiązkach wynikających z obowiązujących przepisów prawa (udostępnianie właściwych przepisów, pomoc w ich zrozumieniu i stosowaniu) oraz analizowanie wniosków i zapytań i konsultowanie z osobą niepełnosprawną podejmowanych w jej sprawie działań i decyzji;
- Koordynacja i promocja działań podejmowanych w ramach programu „Bez barier”;
- Inicjowanie i realizacja projektów wspierających osoby niepełnosprawne;
- Pełnienie dyżurów i podejmowanie działań służących rzetelnej pomocy osobom niepełnosprawnym;
- Współpraca z instytucjami (w tym m.in. Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich), Komisją UE, organizacjami pozarządowymi, służbami, samorządami wojewódzkimi i gminnymi oraz innymi organami w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz przestrzegania ich praw.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w 2015 r. wydatkował środki finansowe w wysokości 100 000 zł dla **Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 we Wrocławiu** przy ul. M. Skłodowskiej-Curie na zakup sprzętu medycznego tj. aparatu ultrasonograficznego dla Kliniki Ginekologii i Położnictwa.

ORGANIZACJA I ZAPEWNIENIE OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 SPRAWOWANEJ W FORMIE ŻŁÓBKÓW NIEPUBLICZNYCH, KLUBÓW DZIECIĘCYCH ORAZ DZIENNEGO OPIEKUNA

Celem realizacji zadania jest zwiększenie ilości i dostępności miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie Gminy Wrocław poprzez dofinansowanie opieki prowadzonej w Żłóbkach niepublicznych oraz poprawa jakości opieki, poprzez sprawowanie nadzoru nad żłóbkami i klubami dziecięcymi.

Zadanie zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 polega w szczególności na:

- zapewnieniu dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- zagwarantowaniu dzieciom właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzeniu zajęć opiekuńczo – wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dzieci, właściwych do wieku dzieci wg opracowanego programu zajęć odpowiednio dla różnych grup wiekowych,
- współpracy z rodzicami i opiekunami prawnymi dziecka,
- zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w czasie przebywania w żłobku oraz odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami,

- zapewnianiu opieki przez personel o kwalifikacjach oraz ilości godzin określonych w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Od 1 lipca 2011 r. żłobki publiczne funkcjonują w jednostce budżetowej, tzn. we **Wrocławskim Zespole Żłobków**.

Opieka nad dziećmi sprawowana w formie Dziennego opiekuna jest realizowana przez **Wrocławskie Centrum Integracji (wcześniej Centrum Integracji Społecznej)**.

W związku z wejściem w życie z dniem 4 kwietnia 2011 r. ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. nr 45 poz. 235), oprócz finansowania miejsc w żłobkach publicznych, gmina uzyskała możliwość finansowania i zlecenia zadań z zakresu opieki nad dziećmi powyżej 20 tygodnia życia podmiotom wpisanym do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia oraz zatrudniania i finansowania dziennego opiekuna. Wdrożenie alternatywnych form opieki stało się kluczowym zadaniem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w latach 2011-2015, w związku z potrzebą większej ilości miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania **wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych** prowadzonego w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych. Żłobek lub klub dziecięcy musi spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz wydanych do niego rozporządzeniach, dotyczących warunków, jakie spełniać ma lokal, w którym sprawowana jest opieka nad dziećmi oraz kwalifikacji i doświadczenia kadry.

W 2015 r. wpisano do rejestru 21 podmiotów, w tym 19 żłobków i 2 kluby dziecięce oraz wykreślono 6 żłobków.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. do Rejestru wpisanych było **97** żłobków, z tego **15** publicznych oraz **82** niepubliczne oraz **4** kluby dziecięce. Ilość miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła **4 654** w tym w żłobkach publicznych **2 091**, w niepublicznych **2 496**. Ilość miejsc w klubach dziecięcych wynosiła **67**.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. podpisanych było **105 umów** na dofinansowanie **1 954 miejsc** w **72** żłobkach niepublicznych prowadzonych przez **59** podmiotów gospodarczych oraz organizacji pozarządowych. Podmioty wybrane w otwartych konkursach zapewniały opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 współfinansowaną z budżetu Gminy Wrocław.

Umowy te zostały zawarte na okres do dnia 31 sierpnia 2016 r.

W ramach zawartych na dzień 31 grudnia 2015 r. umów dofinansowano **1 854 miejsca** opieki nad dziećmi w żłobkach niepublicznych oraz **100 miejsc** w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Oddział Fundacji „Promyk Słońca”. W związku z integracyjnym charakterem tej placówki oprócz realizowania zadań jw. dzieci niepełnosprawne i wymagające wczesnego wspomaganie rozwoju w czasie pobytu w żłobku korzystały ze specjalistycznych zajęć prowadzonych przez rehabilitantów, logopedów i psychologów.

Na realizację zadania polegającego na zapewnianiu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w żłobkach niepublicznych w 2015 r. wydatkowano łącznie kwotę **10 855 970 zł**, w tym kwotę **841 125 zł** na żłobek integracyjny prowadzony przez Fundację „Promyk Słońca”, **179 550 zł** na żłobki prowadzone przez Fundację Familijny Poznań oraz **9 835 295 zł** na pozostałe żłobki niepubliczne.

Ilość miejsc w żłobkach wg danych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w latach:

Rok/ rodzaj placówki	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ilość miejsc w żłobkach publicznych	1 650	1 890	1 970	1 990	1 990	2 091	2 091
Ilość miejsc w żłobkach niepublicznych	brak danych	brak danych	769	1 090	1 646	2 118	2 496
Ilość miejsc dofinansowanych przez Gminę Wrocław w żłobkach niepublicznych	-	-	429	821	1 070	1 565	1 954

Przeprowadzono nadzory w 28 żłobkach niepublicznych oraz w 15 żłobkach miejskich funkcjonujących w ramach Wrocławskiego Zespołu Żłobków.

INNE ZADANIA :

- łącznie opracowano 14 projektów uchwał Rady Miejskiej, w tym:
 - 7 dotyczących zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Gmina Wrocław,
 - 2 sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Wrocławia,
 - 1 w sprawie określenia zadań Miasta z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych w roku 2015 ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz 1 w sprawie przyjęcia Wrocławskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2015-2017,
 - 1 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wrocławia na rok 2016;
 - 1 w sprawie ustalenia na terenie Wrocławia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży,
 - 1 w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez gminę Wrocław;
- Opracowano 6 projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia;
- Sporządzono 24 informacje dla Biura Rozwoju Wrocławia w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Prowadzono wykaz dziennych opiekunów, wpisano 9 opiekunów, wykreślono 12 opiekunów;
- Wydano 21 zaświadczeń o wpisie do Rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz 6 decyzji o wykreśleniu żłobka z rejestru żłobków i klubów dziecięcych;
- Wydano 9 decyzji dotyczących udzielonych dotacji.

SAMODZIELNE PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ

WROCŁAWSKIE CENTRUM ZDROWIA SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia

W 2015 r. W CZ SP ZOZ realizował zakontraktowane z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczenia medyczne:

Świadczenia	Wartość wykonanych świadczeń
Podstawowa opieka zdrowotna	5 940 330,14 zł
Medycyna szkolna	924 925,30 zł
Opieka specjalistyczna	5 109 252,77 zł
Rehabilitacja lecznicza	1 667 361,81 zł
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	4 754 339,40 zł
Razem:	18 396 209,42 zł

Ilość pacjentów zadeklarowanych do POZ - 25 339,

Ilość udzielonych porad łącznie- 270 477, w tym:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ) - 110 777,
- Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (AOS) - 71 778,
- Kompleksowa Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (KAOS) - 2 770,
- Psychiatria - 80 189,
- Rehabilitacja - 4 963,

- Medycyna szkolna - ilość uczniów objętych opieką - 15 961.

Programy promocji zdrowia realizowane w 2015 r.

- realizacja programu profilaktyczno – terapeutycznego w zakresie pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem oraz uzależnieniem od alkoholu i współuzależnionym – na kwotę 382 800 zł,
- realizacja programu profilaktyczno-terapeutycznego w zakresie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym od narkotyków, przeciwdziałania nałogowi palenia tytoniu, zapobiegania HIV – na kwotę 433 446 zł,
- realizacja programu profilaktyczno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej oraz powadzeniu warsztatów profilaktycznych – na kwotę 349 200 zł,
- organizacja działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej – na kwotę 19 900 zł,
- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV – na kwotę 470 995,29 zł,
- realizacja programów zdrowotnych w ramach zintegrowanych działań na rzecz poprawy jakości życia i ochrony zdrowia mieszkańców – na kwotę 2 391 488,30 zł,
- realizacja zadania pn.: Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 417 840 zł,
- realizacja zadania pn. Program promocji zdrowia i zapobiegania wadom postawy u dzieci i młodzieży szkolnej – „Trzymaj się prosto” na kwotę 175 966 zł.

Łączna wartość programów realizowanych ze środków Gminy Wrocław **4 641 635,59 zł.**

Program z Urzędu Marszałkowskiego pn. „Program leczenia substytucyjnego - zwiększenie dostępności usług terapii indywidualnej, grupowej oraz interwencji środowiskowej dla osób objętych programem metadonowym oraz szkolenia podnoszące kompetencje zawodowe osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne i psychoterapeutyczne ze sprawcami przemocy domowej - na kwotę 40 000 zł.

Łączna wartość realizowanych programów **4 681 635,59 zł.**

Inne źródła przychodów

ŹRÓDŁO PRZYCHODÓW	KWOTA
Dochody z umów najmu	161 923,42 zł
Medycyna pracy	113 206,60 zł
Inne (badania np. densytometryczne, USG, EEG, rehabilitacja płatna, szczepionki)	1 032 360,72 zł
Pozostałe przychody operacyjne	194 088,43 zł
Przychody finansowe	84 654,16 zł
Razem	24 664 078,34 zł

SP ZOZ SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD PROFILAKTYCZNO-LECZNICZY „PROVITA”

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia:

W 2015 r. SZPL „PROVITA” zrealizował zakontraktowane w Narodowym Funduszu Zdrowia następujące świadczenia medyczne:

ŚWIADCZENIA	WARTOŚĆ WYKONANYCH ŚWIADCZEŃ
Rehabilitacja lecznicza	3 802 794,32 zł
Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna	1 006 603,35 zł
Stomatologia	123 882,66 zł
Podstawowa Opieka Zdrowotna	2 491 057,39 zł
Razem:	7 424 337,72 zł

Ilość pacjentów zadeklarowanych do POZ - 12 451,

Ilość udzielonych porad lekarskich - 87 820, w tym:

- w ramach podstawowej opieki zdrowotnej - 44 088,
- (w tym na NFZ 19 630), w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej - 24 894,
- stomatologia - 1 500,
- medycyna pracy - 17 338.

Inne źródła przychodów:

- świadczenia zdrowotne udzielane w ramach umów z podmiotami gospodarczymi (służba medycyny pracy) oraz innymi ZOZ (głównie diagnostyka) – 1 002 294,77 zł,
- na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego badanie kandydatów do szkół ponadpodstawowych – 30 325 zł,
- wynajem pomieszczeń – 210 774,96 zł,
- inne w tym usługi komercyjne – 457 917,31 zł;

Razem: 1 701 312,04 zł.

Programy profilaktyczne

Prowadzenie w warunkach stacjonarnych i ambulatoryjnych edukacji zdrowotnej oraz usprawniania ruchowego u dorosłych mieszkańców Wrocławia ze schorzeniami neurologicznymi, narządu ruchu i innymi ograniczającymi sprawność ruchową 197 700 zł.

Razem: 197 700 zł.

Pozostałe przychody operacyjne – 92 975,04 zł

Przychody finansowe – 12 701,33 zł

Łącznie przychody w 2015 r. - 9 429 026,13 zł

CENTRUM NEUROPSYCHIATRII „NEUROMED” SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia:

- Poradnia neurologiczna dla dzieci - 288 903 zł,
- Poradnia neurologiczna - 73 438,92 zł,

Razem: 362 341,92 zł

- Oddział dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży - 2 246 938,30 zł,
- Oddział Dzienny Młodzieżowy - 365 670 zł,
- PZP dla dzieci i młodzieży - 639 063 zł,
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym - 294 372 zł,
- PZP dla dorosłych - 180 081 zł,
- Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu - 109 386 zł,
- Leczenie środowiskowe/domowe - 213 050,80 zł,
- Poradnia Psychologiczna - 77 445 zł,

Razem: 4 126 006,10 zł.

Ośrodek Rehabilitacji Diennej

- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego - 489 888,60 zł,
- Rehabilitacja słuchu i mowy - 73 606,40 zł,

Razem: 563 495 zł.

Inne (nadwykonania) - 69 118,80 zł,

Razem: (z nadwykonaniami) - 5 120 961,82 zł.

Ilość udzielonych porad – 28 504, w tym:

- Poradnia neurologiczna dla dzieci - 5 876,
- Poradnia neurologiczna – 1 380,
- PZP dla dzieci i młodzieży - 7 616,
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym – 4 814,
- PZP dla dorosłych – 3 056,
- Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu – 2 115,
- Leczenie środowiskowe/domowe - 2 685,
- Poradnia Psychologiczna – 962,

Liczba osobodni: 29 846, w tym:

- Oddział Dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży (osobodzień) – 18 299,

- Oddział Dzienny Psychiatryczny dla młodzieży (osobodzień) – 4 313,
- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego (osobodzień) - 6 122,
- Rehabilitacja z dysfunkcją narządu słuchu i mowy (osobodzień) - 1 112.

Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób:

- Program działań korekcyjno-edukacyjnych wobec ofiar przemocy domowej w środowisku zdarzenia - **139 390,53 zł**;
- Program profilaktyki uzależnień i wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem - **350 000 zł**;

Razem programy finansowane z budżetu Miasta: 489 390,53 zł.

Pozostałe:

- Dofinansowanie do wynagrodzeń rezydentów - 156 240 zł,
- Sprzedaż towarów handlowych – Apteka (w tym refundacja NFZ) - 654 358,36 zł,
- Szkoła nr 12 (zwrot kosztów) - 101 650,71 zł,
- Odsetki - 9 877,61 zł,
- Pozostałe przychody - 294 668,78 zł,

Łączne dochody: 6 827 147,81 zł.

SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA

W roku budżetowym 2015 zrealizowano szereg projektów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, przy czym większość z nich to działania wieloletnie, realizowane od kilku lat, jak Program Młodzieżowych Centrów Sportu, Grup Szkolenia Podstawowego, Basketmania, Footballmania i Volleymania, które dają już konkretne wyniki i cieszą się dużym zainteresowaniem wśród wrocławskich dzieci i młodzieży.

Jednocześnie Miasto Wrocław jest areną prestiżowych wydarzeń sportowych, które na stałe zagościły w kalendarzu imprez o czym poniżej.

PROGRAM MŁODZIEŻOWYCH CENTRÓW SPORTU (PROGRAM MCS)

Program był realizowany poprzez wsparcie finansowe szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki tj. minimum 10 pkt. (średnia z ostatnich trzech lat) w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Program miał na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników w ogólnopolskiej punktacji ministerstwa. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 19 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano: 790 000 zł.

PROGRAM GRUP SZKOLENIA PODSTAWOWEGO (PROGRAM GSP)

Program był realizowany w formie wsparcia finansowego, podstawowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych które nie są objęte ww. systemem. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzież w różnych dyscyplinach sportowych umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 24 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano: 500 000 zł.

SZKOLENIA W SPORTACH WALKI

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki tj. szermierka, zapasy, judo, boks, taekwon-do, karate, kickboxing, ju-jitsu, kendo itp., które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu

Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych które nie są objęte ww. systemem. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzież w sportach walki umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 19 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano: 400 000 zł.

PROGRAM BASKETMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju koszykówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Koszykówce Mężczyzn „Eurobasket 2009”-Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w koszykówce we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorami zadania były wrocławskie kluby koszykarskie tj. WKS „Śląsk”, Wrocławski Klub Koszykówki, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław i organizacje pozarządowe tj. Stowarzyszenie „Stores”, Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

W ramach działania wydatkowano: 900 000 zł.

PROGRAM FOOTBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki nożnej we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012™”-Wrocław Miasto Gospodarz oraz zarządzaniem klubem sportowym WKS Śląsk Wrocław S.A.). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w piłce nożnej mężczyzn oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 11 wrocławskich klubów piłkarskich.

W ramach działania wydatkowano: 680 000 zł.

PROGRAM VOLLEYMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju siatkówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji FIVB Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska 2014-Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dziewczęta i chłopcy. Program miał na celu wprowadzenie jednolitego systemu szkolenia dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania był wrocławski klub siatkarski „Młoda Gwardia”.

W ramach działania wydatkowano: 550 000 zł.

PROGRAM TRENER OSIEDLOWY

Program był realizowany na zlecenie Miasta Wrocław w formie powierzenia Wrocławskiemu Szkolnemu Związkowi Sportowemu. Polegał na organizacji imprez oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży spędzających czas wolny na szkolnych i osiedlowych boiskach oraz terenach zielonych. W 2015 r. na wytypowanych boiskach zajęcia prowadziło 47 trenerów osiedlowych. Poprzez obecność Trenera Osiedlowego dbano o bezpieczeństwo uczestników czego efektem był brak zagrożeń patologicznych w miejscach gdzie działał trener. Co roku program przyciąga bardzo dużą

liczbę dzieci i młodzieży biorących czynny udział w zajęciach i imprezach sportowo - rekreacyjnych.

W ramach działania wydatkowano: 600 000 zł.

IMPREZY I ZAJĘCIA SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych, które organizowały i przeprowadzały imprezy lub zajęcia sportowe uaktywniające wrocławskie dzieci i młodzież szkolną oraz mieszkańców Wrocławia. Dofinansowano projekty związanych z zajęciami i z imprezami oraz zawodami o zróżnicowanym poziomie sportowym i organizacyjnym (od lokalnych imprez sportowych poprzez ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy sportowe) tj. Międzynarodowy Turniej Szermierczy „Challenge Wratislavia”, Zawodów na Ergometrze Wioślarskim „Ergowiosła”, Turniej Tenisa Ziemnego „Wrocław Open”, Mistrzostw Polski Karate WKF, Mistrzostwa Wrocławia w Nordic Walking, Bieg Solidarności, Międzynarodowy Turniej w Karate Tradycyjnym, Międzynarodowy Turniej Taneczny, Puchar Świata w Łucznictwie, Bieg na 10 km, Puchar Świata w Tańcu Standardowym, Mistrzostwa Polski w Piłce Nożnej Ulicznej, Młodzieżowe Igrzyska Sportowe, Rolkoteka The World Games, Międzynarodowy Turniej Karate WKF i Cykl Imprez Sportowo-Rekreacyjnych oraz zajęcia sportowe z piłkami Eduball.

W ramach działania wydatkowano: 1 517 000 zł.

LOKALNE IMPREZY, ZAJĘCIA I SZKOLENIE SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych w trybie bezkonkursowym 19a, które organizowały i przeprowadzały imprezy, zajęcia i szkolenie sportowe o charakterze lokalnym dla wrocławskich dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Wrocławia m.in. turniej gimnastyki artystycznej, zajęcia z tenisa stołowego, szkolenie w szermierce itd. Dofinansowaniem objęto 44 projekty sportowe.

W ramach działania wydatkowano: 338 950 zł.

SZKOLENIE DZIECI I MŁODZIEŻY UZDOLNIONEJ SPORTOWO

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo z dyscyplin takich jak; koszykówka, piłka siatkowa, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, lekkoatletyka, biegi na orientację, kajakarstwo, strzelectwo sportowe, hokeja na trawie i boks. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników przez dzieci i młodzież uzdolnione sportowo umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby tj. WKS „Śląsk”, UKS Gimbasket, Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu i Stowarzyszenie Perspektywa, MKS „MOS” Wrocław i MKS Polar Wrocław-Zawidawie.

W ramach działania wydatkowano: 3 180 000 zł.

SZKOLENIE I UDZIAŁ W ROZGRYWKACH

Zadanie było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia i udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych z dyscyplin takich jak: piłka nożna mężczyzn, żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet i piłka siatkowa mężczyzn. Zadanie miało na celu osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby tj. WKS „Śląsk Wrocław” S.A., Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Śląsk Wrocław Basketball S.A., 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław i Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu.

W ramach działania wydatkowano: 8 336 000 zł.

CAŁOROCZNY SYSTEM SZKOLNYCH IMPREZ SPORTOWYCH

Realizowany w formie powierzenia finansowego konkretnych przedsięwzięć sportowych tj. organizacja i przeprowadzenie ligi, meczy, zawodów, turniejów z różnych dyscyplin sportowych o charakterze systemowym i całorocznym dla wrocławskich dzieci i młodzieży szkolnej tj. Igrzyska, Gimnazjada i Licealiada. Realizatorem zadania był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

W ramach działania wydatkowano: 220 000 zł.

23. OTWARTE MISTRZOSTWA WROCŁAWIA

Zrealizowane w formie powierzenia zadania Stowarzyszeniu „Otwarte Mistrzostwa Wrocławia”, które zorganizowało całoroczny cykl zawodów w 21 dyscyplinach sportowych, dla około 40 tysięcy mieszkańców Wrocławia i okolic. Najbardziej popularne dyscypliny to: siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, biegi długie oraz piłka nożna 6-osobowa i halowa.

W ramach działania wydatkowano: 180 000 zł.

SPORT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zajęcia i imprezy sportowe realizowane w formie wsparcia finansowego organizacji pozarządowych. W 2015 r. udzielono wsparcia finansowego organizacjom pozarządowym, prowadzącym zajęcia, imprezy i przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób niepełnosprawnych m.in. Międzynarodowy Turniej Tenisa na Wózkach „Wrocław CUP”, Międzynarodowy Integracyjny Turniej Tańca Towarzyskiego z udziałem Par Osób Niepełnosprawnych i Audiodeskrypcja podczas wydarzeń sportowych.

W ramach działania wydatkowano: 255 000 zł.

LOKALNY OŚRODEK PN. „KIBICE RAZEM”

Zadanie, które powstało na bazie sprzyjających okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012™” realizowane było w formie powierzenia zadania Fundacji „Convention Bureau-Wrocław”, która prowadziła lokalny ośrodek pn. „Kibice Razem”, który miał na celu zminimalizowanie zachowań agresywnych, a także przekonań o charakterze rasistowskim wśród niektórych polskich kibiców piłkarskich za pomocą długoterminowej pracy edukacyjno-pedagogicznej polegającej na bezpośrednim i codziennym kontakcie z grupą docelową. Jak również miał na celu wspieranie pozytywnych wzorców kibicowania, a także tendencji zmierzających do demokratyzacji środowiska kibiców, jego upodmiotowienia i wyzwolenia z dominacji grup o charakterze chuligańskim. Do głównych zadań ośrodka należało: prowadzenie lokalu przy ul. Szewskiej we Wrocławiu, praca pedagogiczna z kibicami, współpraca z takimi instytucjami jak kluby sportowe, władze miejskie, szkoły, lokalne media, stowarzyszenia oraz udział w meczach piłkarskich, praktykach, stażach i spotkaniach dotyczących ww. projektu na terenie Polski i Europy.

W ramach działania wydatkowano: 200 000 zł.

STYPENDIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY UTALENTOWANEJ SPORTOWO

Przyznano stypendia sportowe za wybitne wyniki w dyscyplinach olimpijskich, a w szczególności za zajęcie miejsca medalowego na Mistrzostwach Polski, Europy i Świata. Przyznano 407 stypendiów sportowcom (w tym 46 sportowcom niepełnosprawnym) z 29 wrocławskich klubów w 34 dyscyplinach. Łącznie: 332 uczniom i 85 studentom (w tym 227 mężczyzn i 180 kobiet).

W ramach działania wydatkowano: 651 000 zł.

NAGRODY SPORTOWE PREZYDENTA WROCŁAWIA

Przyznano nagrody 85 sportowcom (w tym 33 kobiet i 52 mężczyzn) oraz dla 43 trenerów (w tym 3 kobiety i 40 mężczyzn) z 18 wrocławskich klubów w 21 dyscyplinach sportowych, którzy osiągnęli medalowe miejsca na Mistrzostwach Europy i Świata.

W ramach działania wydatkowano: 710 000 zł.

PROMOCJA MIASTA WROCŁAWIA POPRZEZ SPORT

W 2015 r. Miasto Wrocław było promowane poprzez m.in.:

- Rozgrywki Orlen Ligi w siatkówce kobiet – „Impel Volleyball” S.A.,
- Rozgrywki I Ligi w piłce ręcznej mężczyzn – Śląsk Wrocław Handball Team Sp. z o.o.,
- Rozgrywki Ekstraligi w piłce nożnej kobiet, zawody w tenisie stołowym – Klub Sportowy „AZS Wrocław” Akademickiego Związku Sportowego,
- Mistrzostwa Świata Juniorów w Podnoszeniu Ciężarów - Polski Związek Podnoszenia Ciężarów,
- Puchar Europy Juniorów i Juniorek w Judo,
- Międzynarodowe i ogólnopolskie rozgrywki w brydżu sportowym w związku z organizowanymi w 2016 r. we Wrocławiu Mistrzostwami Świata przez Polski Związek Brydża Sportowego,
- Międzynarodowe i ogólnopolskie rozgrywki w piłce ręcznej Mężczyzn w związku z organizowanymi w 2016 r. we Wrocławiu Mistrzostwami Europy w Piłce Ręcznej Mężczyzn.

Duże przedsięwzięcia sportowe promujące Wrocław zgromadziły ogromną widownię, jednocześnie cieszyły się dużym zainteresowaniem polskich i zagranicznych mediów, co przyczyniło się do promocji miasta poprzez sport.

W ramach działania wydatkowano: 9 498 454 zł.

WSPÓLORGANIZACJA IMPREZY PN. „OPERACJA ZACHÓD”

VII edycja tej Imprezy odbyła się na terenie Lotniska Aeroklubu Wrocławskiego Szymanów, przy trasie E-5 Wrocław- Poznań w dniach 9 - 10 maja 2015 r. Przez dwa dni imprezy zaprezentowano wystawę historycznego i współczesnego sprzętu militarnego, obóz polowy Grup Rekonstrukcji Historycznych koordynowany przez Stowarzyszenie Miłośników Pojazdów Militarnych i Historii "Twierdza Wrocław", a także festiwal piosenki żołnierskiej. Impreza przeznaczona jest dla miłośników militariów, którzy odwiedzają piknik z całymi rodzinami, często wielopokoleniowymi. W tym roku odbywała się pod znakiem uczczenia rocznicy powstania serialu „4 pancerni i pies”. W festynie wzięło udział ponad 500 uczestników a odwiedziło go ponad 20 000 osób. Szeroką relację z imprezy na stronach internetowych prezentowała "Gazeta Wrocławska", "żywe" studio na poligonie uruchomiło Radio Wrocław.

W ramach działania wydatkowano: 50 000 zł.

ŚWIĘTO WROCŁAWSKIEGO ROWERZYSTY

To przedsięwzięcie było realizowane w ramach wsparcia finansowego stowarzyszenia pn. Wrocławska Inicjatywa Rowerowa. Była to największa, niesportowa impreza rowerowa w regionie, której celem było promowanie ruchu rowerowego, jako doskonałego środka transportu, a także integracja środowisk miłośników rowerów. Formuła imprezy składała się z dwóch stałych elementów: wielkiego Peletonu głównymi ulicami miasta przy dźwiękach muzyki i plenerowego Bajk-pikniku z mnóstwem atrakcji. Dla najmłodszych zaś zorganizowane zostały różne zawody i konkursy największym zainteresowaniem cieszyły się Wyścigi Rowerkowe. Podobnie było ze stanowiskiem policji (znakowanie rowerów), które, jak co roku, było mocno oblegane. Można też było pojeździć na tallbajku, pobawić się bańkami mydlanymi, pomalować

twarz, zrobić pamiątkowe zdjęcia, czy pojechać na dmuchanej zjeżdźalni. W peletonie i pikniku wzięło udział ponad 3 tysiące rowerzystów.

W ramach działania wydatkowano: 35 000 zł.

SERWIS INTERNETOWY WWW.REKREACJA.WROC.PL

Kontynuacja prowadzenia serwisu miejskiego, który w sposób czytelny i przekrojowy prezentuje możliwości spędzenia wolnego czasu we Wrocławiu. W całości poświęcony jest szeroko pojętej rekreacji. Portal spełnia ważną rolę w promocji Wrocławia jako miejsca nastawionego na aktywny wypoczynek i rozrywkę.

W ramach działania wydatkowano ok. 500 zł.

ZABYTKOWA LINIA TRAMWAJOWA

Przy współpracy w ramach wsparcia finansowego z Towarzystwem Miłośników Wrocławia w 2015 r. kursowały we Wrocławiu zabytkowe tramwaje. Linia była obsługiwana przez wagony typu LH: „Baba Jaga oraz „Juliusz” 102 N na dwóch trasach. W okresie od 27 kwietnia do 27 września kursowały dwa tramwaje w każdą niedzielę (od 12.00 do 19.00 - co godzinę), a w sobotę jeden (od 13.00 do 20.00), co daje w sumie ponad 515 godzin kursowania tramwajów. Przystanki znajdują się przy pl. Teatralnym, pl. Dominikańskim, pl. Grunwaldzkim i pod Halą Stulecia, a sam tramwaj przemieszcza się po dwóch malowniczych i historycznych trasach miasta, ceny biletów są ściśle określone i wynosiły odpowiednio 2, 3, 4 i 6 złotych.

W ramach działania wydatkowano: 40 000 zł.

SIEĆ PUNKTÓW INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

W 2012 r. została stworzona sieć punktów informacji turystycznej w ramach dotacji przez Dolnośląską Organizację Turystyczną. W 2015 r. kontynuowano zadanie realizując kolejne zapisy umowy wieloletniej z Dolnośląską Organizacją Turystyczną dotyczące stworzonej sieci punktów informacji turystycznej, które znajdowały się w Porcie Lotniczym im. Mikołaja Kopernika i na Dworcu Głównym PKP. Z informacji turystycznej skorzystało ponad 100 000 osób i wydano około 200 000 materiałów informacyjnych.

W ramach działania wydatkowano: 300 000 zł.

EWIDENCJA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE, NIEBĘDĄCYCH HOTELAMI

W 2015 r. do ewidencji dopisało się 47 obiektów i na dzień 31 grudnia 2015 r. figurowało w sumie ok. 300 obiektów, oferujących łącznie ok. 4 000 miejsc noclegowych.

HEJNALISTA WROCŁAWSKI

Pan Tadeusz Nesterowicz to muzyk od wielu lat związany z Wrocławiem i od wielu lat wykonujący hejnał Wrocławia z wieży Wrocławskiego Ratusza. Atrakcja ta na stałe wpisała się już w krajobraz turystyczny Naszego Miasta i jest rokrocznie realizowana. Hejnał był wykonywany w każdą niedzielę o godz. 12.00.

W ramach działania wydatkowano: 10 000 zł.

ŚWIATOWE IGRZYSKA SPORTOWE THE WORLD GAMES 2017.

Światowe Igrzyska Sportowe, w związku, z którymi przeprowadzono szereg działań, aby miasto Wrocław było gotowe do przyjęcia tak dużej międzynarodowej imprezy sportowej. The World Games to rozgrywana od 1981 r. wielkie święto sportu, organizowane zawsze rok po letnich igrzyskach olimpijskich przez International World Games Association (IWGA) pod patronatem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (MKOL). To także promocja miasta i kraju w świecie. Ale przede wszystkim wyjątkowa idea promowania

ruchu i zdrowego trybu życia. Biuro Sportu, Turystyki i Rekreacji koordynuje działania, które w imieniu Miasta realizuje spółka „Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.” w związku z umową partnerską. W ciągu minionego roku wykonano także cały szereg działań mających promować i przybliżyć tematykę tej imprezy wśród Wrocławian oraz osób odwiedzających miasto. The World Games 2017 we Wrocławiu to ponad 30 dyscyplin, takich jak sporty wodne, lotnicze czy drużynowe. To kilka tysięcy zawodników i zawodniczek, którzy odwiedzą Wrocław, by zмагаć się na nowych oraz wyremontowanych obiektach sportowych. To tysiące kibiców, którzy podążą w ślad za nimi.

W ramach działania wydatkowano: 879 926 zł.

PARTYCYPACJE I KONSULTACJE SPOŁECZNE

Biuro ds. Partycypacji Społecznej powstało z dniem 1 czerwca 2015 r. na mocy zarządzenia nr 1361/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 czerwca 2015 r. zmieniającego zarządzenie nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Biuro powstało na bazie Biura ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Zespołu ds. Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Zadaniem BPS było kontynuowanie dotychczasowych zadań połączonych komórek oraz podjęcie się realizacji nowych zagadnień.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2015 (WBO)

Budżet partycypacyjny to proces decyzyjny, w ramach którego mieszkańcy współdecydują o dystrybucji określonej puli środków publicznych na wybrane przez nich zadania. We Wrocławiu, od 2013 r. odbywa się to pod nazwą Wrocławski Budżet Obywatelski. Jego integralną częścią jest publiczna dyskusja pomiędzy mieszkańcami, dotycząca finansowych zgłaszanych przez nich projektów. W 2015 r. budżet obywatelski dyskutowany był na poziomie ogólnomiejskim. Jego wyniki są wiążące, poprzez skierowanie do realizacji propozycji inwestycji, wybranych przez mieszkańców. Budżet obywatelski nie jest działaniem jednorazowym, lecz długofalowym procesem, organizowanym rokrocznie. Kolejne edycje WBO pokazują duży potencjał po stronie mieszkańców ale i ogromne ich zaangażowanie na etapie głosowania.

Zakres WBO 2015 obejmował zorganizowanie naboru i weryfikacji projektów złożonych przez mieszkańców Wrocławia, przy maksymalnej wartości projektu - 2 000 000 zł.

Wartość środków przeznaczonych na realizację WBO 2015 wyniosła **20 000 000 zł**, gdzie:

- 8 000 000 zł przeznaczono na projekty o wartości do 150 000 zł,
- 7 200 000 zł na projekty o wartości od 150 do 500 000 zł,
- a 4 800 000 zł na projekty o wartości od 500 000 do 2 000 000 zł.

W 2015 r. przeprowadzono szereg spotkań, w ramach których przedstawiono mieszkańcom Wrocławia zasady ubiegania się o środki w ramach WBO 2015. Analogiczne spotkania odbyły się też na etapie weryfikacji złożonych projektów.

W ramach naboru złożonych zostało **817** projektów, z czego **545** dopuszczonych zostało do głosowania. W głosowaniu wzięło udział ok. 170 000 wrocławian. Do realizacji wybrali oni 79 projektów.

Zakończenie zadań inwestycyjnych w ramach WBO 2015 planowane jest w 2016 r.

Pod koniec 2015 r. w roku konsultacji społecznych ustalono zasady WBO 2016. Pierwszym elementem konsultacji była ankieta, którą można było wypełnić podczas głosowania na projekty WBO. Z tej możliwości skorzystało ponad 14 000 osób. Następnie, w dniach od 16 listopada do 2 grudnia 2015 r. uruchomiony był portal konsultacyjny, na którym mieszkańcy zostawili 119 opinii na temat zasad WBO. Konsultacje zakończyły się otwartym seminarium w CRZ Krzywy Komin 5 grudnia 2015 r., a opracowane tam zasady zostały ostatecznie ustalone przy udziale Wrocławskiej Rady ds. Budżetu Obywatelskiego i radnych Rady Miejskiej Wrocławia.

W roku 2015 realizowano też projekty wybrane w ramach WBO 2014. Z **89** projektów ukończono **74**, natomiast prace nad **15** projektami są kontynuowane i zakończą się do połowy 2016 r.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Mieszkańcy mają pomysły i wiedzę, jak uczynić życie w naszym mieście bardziej przyjaznym i komfortowym. BPS przeprowadziło w roku 2015 szereg konsultacji społecznych w istotnych dla mieszkańców sprawach. Wiedza i doświadczenie pozyskane tą drogą pozwala w bardziej wszechstronny sposób spojrzeć na konkretne zadania i lepiej je realizować. Na potrzeby procesu, stworzono platformę konsultacji społecznych <http://www.wroclaw.pl/konsultacje-spoeczne>. To miejsce dialogu pomiędzy mieszkańcami a Urzędem Miejskim. Tutaj przedstawiamy przedmiot, treść i zakres danych konsultacji – czego sprawa dotyczy, co podlega konsultacjom, informujemy o planowanych spotkaniach, warsztatach itp. W trakcie konsultacji można wyrazić swoją opinię, poznać potrzeby innych, zadawać pytania urzędnikom i ekspertom. Przebieg, relacja oraz wyniki konsultacji prezentowane są również w tym właśnie miejscu.

WYSPA SŁODOWA 7

<http://www.wroclaw.pl/wyspa-slodowa-7-konsultacje-spoeczne>

Terminy: 23 lutego – 30 maja 2015 r.

Temat - Zagadnienie:

Zagospodarowanie przestrzeni ponad 100 letniej kamienicy na Wyspie Słodowej w centrum Wrocławia. Zebranie opinii na temat jej funkcjonalności, przeznaczenia i dalszych działań miasta w tej kwestii.

Zorganizowano 8 spotkań z mieszkańcami i dwa warsztaty. W efekcie zgłoszone zostały 34 pomysły na to, jaką funkcję powinien pełnić budynek. Istotne okazało się zachowanie publicznego i otwartego charakteru Wyspy Słodowej (nie na sprzedaż). Kamienica powinna zaś pełnić funkcje kulturalne, edukacyjne i centrotwórcze. Założono funkcje prowadzenia gastronomii oraz usług hotelowych. Decyzją władz miasta przeprowadzono konkurs na operatora kamienicy. Obecnie trwają prace grupy inicjatywnej i zespołów projektowych, mające na celu dokonanie ustaleń w zakresie przebiegu remontu, ochrony konserwatorskiej, rozwiązań technicznych i finansowych. Wyznaczony został kierownik projektu, który z ramienia UMW koordynuje temat.

REFERENDUM WROCLAWSKIE 2015 – PYTANIE AUTORSTWA MIESZKAŃCÓW

Terminy: 6 – 25 czerwca 2015 r.

Temat - Zagadnienie:

Mieszkańcy Wrocławia mieli możliwość zaproponowania najważniejszych ich zdaniem pytań dotyczących funkcjonowania i przyszłości miasta. Nadesłano 231 propozycji,

z pośród których, Komisja ds. Partycypacji Rady Miejskiej Wrocławia dokonało wyboru 5 najważniejszych zagadnień.

Następnie przeprowadzono badania sondażowe. Ostatecznie jedno pytanie obywatelskie: „Czy jesteś za zwiększeniem nakładów na rewitalizację kamienic oraz wewnątrz międzyblokowych i podwórek?” znalazło się w puli 4 pytań ogólnomiejskiego referendum, które odbyło się 6 września 2015 r.

KONSULTACJE SPOŁECZNE DOTYCZĄCE PLACU J. PIŁSUDSKIEGO NA KARŁOWICACH

<https://www.wroclaw.pl/plac-pilsudskiego-konsultacje-spoleczne>

Terminy: 15 września – 4 października 2015 r.

Temat - Zagadnienie:

Celem konsultacji było zasięgnięcie opinii i zebranie uwag lokalnej społeczności odnośnie koncepcji architektonicznej zagospodarowania i rewitalizacji placu Józefa Piłsudskiego, przygotowanej przez zespół architektoniczny Buck Studio. Koncepcja wykonana została w ramach działań pod nazwą "Akupunktura Miasta" – inicjatywa Stowarzyszenia Architektów Polskich (SARP) – oddział Wrocław. Podczas konsultacji zbierano uwagi mieszkańców, uruchomiono elektroniczny formularz składania uwag.

Istotnym elementem procesu konsultacji było spotkanie z mieszkańcami, jakie zorganizowano 19 września 2015 r. Zarówno na samym placu jak i w Gimnazjum nr 24, była okazja do wyrażenia opinii, naniesienia w plastyczny sposób uwag, dyskusji oraz obejrzenia wizualizacji zagospodarowania placu, spotkania z autorami koncepcji oraz poznania historii miejsca (spacer z przewodnikiem). Podczas konsultacji zebrano łącznie 251 komentarzy mieszkańców dotyczących różnych aspektów zagospodarowania placu J. Piłsudskiego. Wszystkie zostały przekazane Departamentowi Infrastruktury i Gospodarki, który ma przeprowadzić proces przygotowania dokumentacji projektowej rewitalizacji pl. Józefa Piłsudskiego.

KONSULTACJE SPOŁECZNE - UPORZĄDKOWANIE PARKOWANIA NA BISKUPINIE I SĘPOLNIE

<http://www.wroclaw.pl/strategia-rozwoju-wroclawia-2030/parkowanie-sepolno-biskupin/>

Terminy: 12 października – 1 listopada 2015 r.

Temat - Zagadnienie:

Problem zastawionych przez samochody osiedlowych uliczek urósł do jednej z najważniejszych kwestii, mającej wpływ na jakość życia mieszkańców Wielkiej Wyspy. Większość aut parkowanych jest tutaj niezgodnie z przepisami, zupełnie eliminując możliwość korzystania pieszych z chodnika. Celem konsultacji była wspólna rozmowa, wysłuchanie stanowisk i uwag, refleksja nad problemem niewłaściwie zaparkowanych samochodów na ulicach Sępolna i Biskupina. Próba odpowiedzi na pytanie – jak zapewnić bezpieczną przestrzeń dla pieszych i rowerzystów? Jak wygospodarować więcej miejsc parkingowych? Konsultacje zorganizowano z inicjatywy Prezydenta Wrocławia. Odpowiedzialni: Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Wydział Inżynierii Miejskiej, Oficer Pieszy. Współpracowano z Radą Osiedla Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszewice.

Przeprowadzono 4 spotkania z mieszkańcami Biskupina i Sępolna. Uruchomiono elektroniczny formularz zgłaszania uwag. Podczas konsultacji zebrano, zarówno na spotkaniach, jak i drogą elektroniczną 130 komentarzy i propozycji, które będą gruntownie analizowane. Propozycje mieszkańców będą brane pod uwagę przy opracowaniu optymalnych rozwiązań dotyczących parkowania i organizacji ruchu na osiedlach.

KONSULTACJE SPOŁECZNE - EWALUACJA WROCŁAWSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO 2015. OPRACOWANIE REKOMENDACJI I ZASAD WBO 2016

<https://www.wroclaw.pl/ocen-wbo2015/> Terminy: 16 listopada – 6 grudnia 2015 r.

Temat - Zagadnienie:

Projekt Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, aby mógł się rozwijać, stawać się coraz lepszym i bardziej rozpoznawalnym, powinien podlegać corocznej ewaluacji. Temu służyły

konsultacje społeczne (spotkanie i warsztaty) oraz wspólna dyskusja z mieszkańcami co, jak i w jakim stopniu należy zmieniać. Pożyteczna rozmowa, zebrane uwagi (łącznie 119 komentarzy i propozycji) stały się podstawą opracowania rekomendacji do WBO 2016 dla radnych miejskich i Społecznej Rady ds. Budżetu Obywatelskiego. Ostatecznym wynikiem konsultacji było ogłoszenie nowych zasad, które obowiązywać będą podczas realizacji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego w roku 2016. Ważnym elementem ewaluacji projektu WBO (jako takiego - nie tylko edycji 2015) stała się ankieta, którą BPS starało się zainteresować mieszkańców podczas głosowania na projekty. Odbiór przerósł oczekiwania. Ponad 14 tysięcy osób zdecydowało się wziąć udział w badaniu, w którym padały najważniejsze pytania o WBO, narzędzia oraz procedury jemu towarzyszące. Kompleksowe wyniki ankiety dostępne są w tym miejscu:

<https://www.wroclaw.pl/ocen-wbo2015/ankieta-wyniki>. Warto nadmienić i podkreślić, że zdecydowana większość mieszkańców Wrocławia zna zasady WBO i uważa je za zrozumiałe oraz za najważniejszy aspekt projektu uważa osobisty wpływ na swoje osiedle, otoczenie w którym żyje oraz zwiększanie komfortu życia.

PETYCJE

Petycje są formą bezpośredniego uczestnictwa obywateli w procesie sprawowania władzy. Zgodnie z art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej każdy ma prawo składać petycje. Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Tryb rozpatrywania petycji określa ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. poz. 1195). Ustawa weszła w życie z dniem 6 września 2015 r.

Koordinację całości spraw związanych z petycjami wnoszonymi do organów Miasta prowadzi Biuro ds. Partycypacji Społecznej.

W celu realizacji obowiązków wynikających z ustawy Biuro przygotowało na stronie internetowej Wrocławia www.wroclaw.pl oraz w BIP-ie Urzędu Miejskiego Wrocławia **wyczerpujące informacje** na temat petycji, w tym m.in. dotyczące sposobu i miejsca składania, druki do pobrania oraz formularz elektroniczny.

Informacje te są dostępne w zakładkach:

- Wrocław Rozmawia - Złóż petycję on-line: www.wroclaw.pl/petycje,

- BIP Urzędu Miejskiego Wrocławia - Poradnik Klienta:

<http://bip.um.wroc.pl/sprawa-do-zalatwienia/19277/zlozenie-petycji>, BIP Urzędu Miejskiego Wrocławia: <http://bip.um.wroc.pl/petitions/563>, gdzie zamieszczone są wszystkie odwzorowania cyfrowe złożonych petycji wraz z kompletem korespondencji, zgodnie art. 8 ustawy.

Ponadto, przygotowano dwie aplikacje: do publikacji petycji w BIP oraz do rejestracji petycji, w tym wpływających za pośrednictwem formularza elektronicznego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. do Urzędu Miejskiego Wrocławia wpłynęło **8** petycji, z czego:

- na 5 udzielono odpowiedzi,
- 1 petycję pozostawiono bez rozpatrzenia na podstawie art. 7 ust 1. ustawy,
- dla 2 petycji termin udzielenia odpowiedzi upływa w lutym 2016 r.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Biuro ds. Partycypacji Społecznej prowadzi bazę danych o organizacjach pozarządowych – Generator NGO.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaewidencjonowanych w nim było:

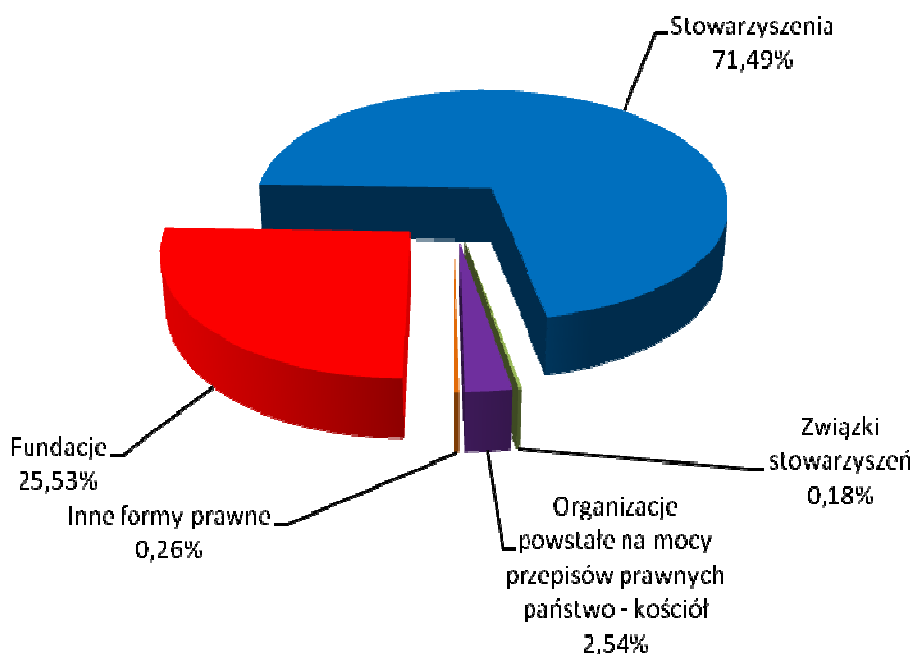
- **1 119** fundacji,
- **2 938** stowarzyszeń,
- **7** związków stowarzyszeń,
- **108** organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- **2** związki wyznaniowe,

- **11** organizacji o innych formach prawnych.
 Łącznie składa się to na **4 185** organizacji, z których **323** posiada siedzibę poza Wrocławiem, a w bazie znajdują się z uwagi na to, iż współpracują z Miastem poprzez realizację zadań publicznych na rzecz Miasta i mieszkańców.

Z kolei, organizacje pozarządowe posiadające **siedzibę we Wrocławiu**, znajdujące się w wykazie Generatora NGO to:

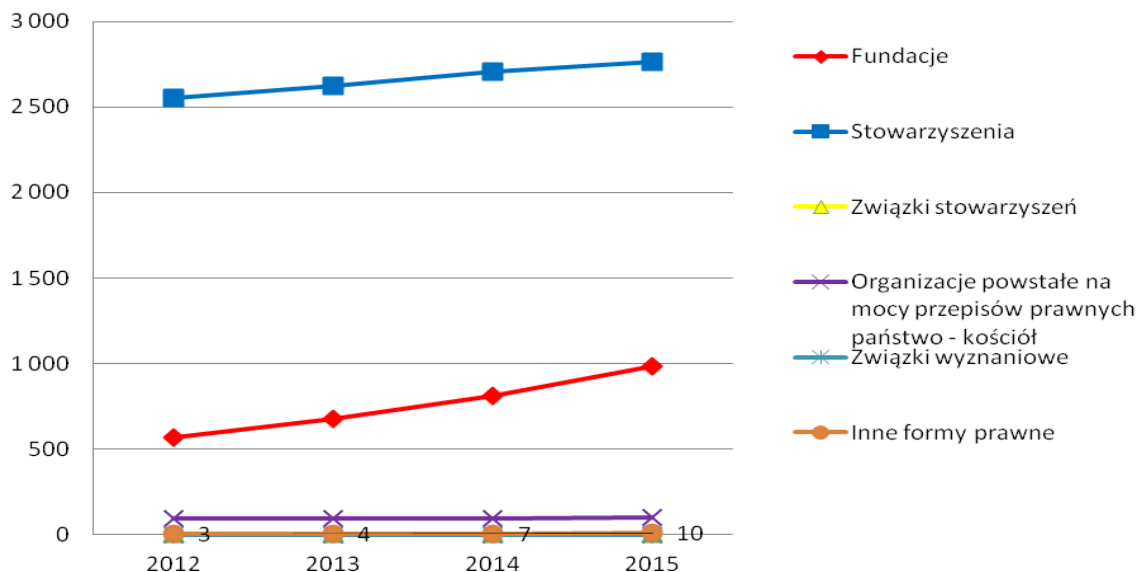
- **986** fundacji,
 - **2 761** stowarzyszeń,
 - **7** związków stowarzyszeń,
 - **98** organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
 - **10** organizacji o innych formach prawnych,
- Łącznie składa się to na **3 862** organizacje.

Struktura organizacji pozarządowych znajdujących się w Generatorze NGO, mających siedzibę we Wrocławiu według stanu na dzień 31.12.2015r. (według formy prawnej)

Liczba organizacji pozarządowych znajdujących się w Generatorze NGO prowadzonym przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej z siedzibą we Wrocławiu (według stanu na 31 grudnia danego roku)	2012	2013	2014	2015
Fundacje	570	677	813	986
Stowarzyszenia	2 551	2 621	2 704	2 761
Związki stowarzyszeń	7	5	5	7
Organizacje powstałe na mocy przepisów prawnych państwo - kościół	94	95	96	98
Związki wyznaniowe	1	0	0	0
Inne formy prawne	3	4	7	10
Ogółem	3 226	3 402	3 625	3 862

Liczba organizacji pozarządowych znajdujących się w Generatorze NGO prowadzonym przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej z siedzibą we Wrocławiu (według stanu na 31 grudnia danego roku)

Prezentowane zestawienia analityczne pokazują nieznaczną tendencję wzrostową liczby organizacji pozarządowych, przede wszystkim fundacji i stowarzyszeń.

Wzrost zainteresowania działalnością w obszarze III sektora jest zarówno wynikiem wzrostu świadomości obywatelskiej społeczeństwa demokratycznego, ale również jest związane z brakiem ofert pracy na rynku pracy. Stąd też sporą część środków finansowych zaplanowanych na szkolenia przeznacza się na ofertę szkoleń, których celem jest podnoszenie kwalifikacji i profesjonalizacja pracy w organizacjach pozarządowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Prezydent Wrocławia sprawował nadzór nad **2 761** stowarzyszeniami z siedzibą we Wrocławiu.

Dodatkowo organ nadzorujący prowadził w ramach swoich uprawnień następujące działania:

Do Sądu wydanych zostało **160** opinii ogółem, w tym:

- **68** opinii w sprawie rejestracji stowarzyszeń,
- **92** opinie w sprawie wpisu zmian do statutów już zarejestrowanych stowarzyszeń.

Wydano **4** decyzje w sprawie wpisu klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonych przez Prezydenta Wrocławia.

Nie wydano żadnej decyzji w sprawie wykreślenia klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej z ewidencji klubów sportowych prowadzonych przez Prezydenta Wrocławia.

Wydano **2** decyzje o wpisie uczniowskiego klubu sportowego do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.

Nie wydano żadnej decyzji w sprawie wykreślenia uczniowskich klubów sportowych z ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonych przez Prezydenta Wrocławia. Nie wydano żadnej decyzji umarzającej postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia wniosku o wpis klubów sportowych do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.

Organ nadzorujący nie wystąpił do Sądu z żadnym wnioskiem o ustanowienie kuratora dla klubu sportowego nie posiadającego zarządu zdolnego do działań prawnych. Wystąpiono do Sądu z **1** wnioskiem o rozwiązanie stowarzyszenia.

Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:

- wpisie **46** stowarzyszeń do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - **44** stowarzyszenia,
- wpłynęło **8** informacji o utworzeniu stowarzyszenia zwykłego, w tym wszystkie zostały przyjęte do wiadomości i nie wystąpiono do sądu o zakazanie działalności stowarzyszeń,
- wpisie **173** fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - **57** fundacji,
- wykreśleniu **1** fundacji z Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.

WROCŁAWSKA RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem powoływanym przez Prezydenta Wrocławia. Ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym działalności pożytku publicznego i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi.

Do zadań **Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego** należy m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

WRDPP kadencji 2013 – 2015 odbyła w roku 2015 jedno posiedzenie. W tym samym roku upływała jej kadencja, dlatego **ogłoszono i przeprowadzono wybory. Prezydent Wrocławia powołał WRDPP w nowej odsłonie na lata 2015 – 2017.**

W 2015 r. nowa WRDPP odbyła **3** oficjalne posiedzenia i podjęła **3** uchwały.

Obsługę administracyjno – biurową WRDPP pełni Biuro ds. Partycypacji Społecznej. Protokoły z posiedzeń WRDPP dostępne są w BIP UM Wrocławia.

Więcej informacji: <http://bip.um.wroc.pl/artykuly/179/wrdpp>

SERWISY INFORMACYJNE NA STRONACH INTERNETOWYCH WROCŁAWIA ORAZ PROFILE FACEBOOK

Prowadzono i aktualizowano następujące strony internetowe na portalu www.wroclaw.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej UM Wrocławia:

Wrocławski Budżet Obywatelski: <http://www.wroclaw.pl/wbo>

Aktualności dotyczące projektu, listy i realizacje projektów, zasady, dział FAQ, kontakt Obecność na Facebook'u – Wrocławski Budżet Obywatelski <https://www.facebook.com/wroclawskibudzetobywatelski>

Wrocław Rozmawia: <http://www.wroclaw.pl/rozmawia>

Platforma kontaktu z mieszkańcami, konsultacji społecznych, aktualności, dobre praktyki Obecność na Facebook'u – Wrocław Rozmawia. <https://www.facebook.com/wroclawrozmawia/>

Dla NGO: <http://www.wroclaw.pl/organizacje-pozarządowe>

m.in. Informacje o BPS, Sektor 3, WRDPP, dostęp do Generatorsa Ofert i Sprawozdań, Grupy Dialogu Społecznego. <http://www.wroclaw.pl/aktualnosci-ngo>
Aktualności NGO (wiadomości własne BPS skierowane do NGO, informacje własne NGO).

Biuletyn Informacji Publicznej: <http://bip.um.wroc.pl/>

m.in. informacje o BPS, otwarte konkursy ofert oraz inne tryby wsparcia finansowego, sprawy do załatwienia, najem lokalu użytkowego przez NGO, formularze do pobrania, zestawienia, programy współpracy i sprawozdania.

PROJEKT „ZOSTAW SWÓJ 1% WE WROCŁAWIU!”

Zostaw swój 1% we Wrocławiu!” - to hasło kampanii promocyjnej, którą prowadzono od początku roku do końca kwietnia 2015 r. Akcja miała zachęcić mieszkańców Wrocławia do przekazywania części podatku (1%) na rzecz wrocławskich organizacji pożytku publicznego.

Główne cele, idea kampanii:

- wsparcie publicznej działalności wrocławskich organizacji oraz realizacji ważnych i wszechstronnych zadań na rzecz Wrocławia i wrocławian,
- budowanie aktywności obywatelskiej i lokalnej tożsamości.

Motyw kampanii: Zostaw swój 1% we Wrocławiu.

Dlaczego to takie ważne?

- Przekaż swój 1% zgodnie z Twoją wolą. Najważniejsze aby to zrobić. My zachęcamy - zostaw go we Wrocławiu!.
- Przekazując 1% wspieramy działalność organizacji na rzecz wrocławian. Ważne zadania i cele społeczne, akcje charytatywne. Wszystko to dzieje się z pożytkiem dla Wrocławia i nas samych.
- To przykład aktywności i odpowiedzialności obywatelskiej.
- Budujemy w ten sposób naszą lokalną tożsamość.
- Pamiętajmy - 1% to nie tylko największe organizacje pożytku publicznego. We Wrocławiu jest wiele podmiotów, które mogą dużo zrobić i są godne naszego zaufania. Dzielimy i mnożmy dobro wokół siebie - po sąsiedzku.

Przeprowadzono kampanię informacyjną skierowaną do mieszkańców Wrocławia, klientów Urzędu Miejskiego Wrocławia. Dystrybuowano plakaty i ulotki m.in. w Centrach Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Opublikowano i promowano informacje na stronie internetowej Wrocławia – www.wroclaw.pl.

PROJEKT „WŁĄCZENIE NOWYCH TECHNIK KONSULTACYJNYCH DO PROCESU KONSULTOWANIA POLITYK PUBLICZNYCH GMINY WROCŁAW” FINANSOWANY Z PROGRAMU OPERACYJNEGO „KAPITAŁ LUDZKI”

Lider projektu - Federacja Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Partner projektu – Gmina Wrocław (Realizator – ZOJM).

Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet V. Dobre rządzenie, Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora, Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego. Realizacja: 2013 r. – 2015 r.
Całkowita wartość projektu: 240 330 zł.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- przeprowadzono warsztaty konsultacyjne z przedstawicielami NGO,
- upowszechniono wiedzę o technikach konsultacyjnych - konsultacje decyzji strategicznych, konsultacje decyzji taktycznych.

W maju 2015 r. odbyła się konferencja podsumowująca projekt, rozesłano poradniki dotyczące technik konsultacyjnych oraz odbyło się ostatnie spotkanie Grupy Sterującej projektu. W II kwartale 2015 zakończono również finansową i rzeczową realizację projektu, przeprowadzono ostatnie bieżące rozliczenia finansowe oraz złożono końcowy

wniosek o płatność wraz z częścią sprawozdawczą. W sierpniu 2015 r. końcowy wniosek o płatność został zatwierdzony przez IP.

CZUJNIK WSPÓŁPRACY GMINY WROCŁAW I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

„Czujnik Współpracy” to przedsięwzięcie, którego celem było zbadanie jakości współpracy Gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi. Inicjatorami i realizatorami przedsięwzięcia byli pracownicy Biura ds. Partycypacji Społecznej oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych takich jak: Fundacji Wspierania Organizacji Pozarządowych Umbrella, Fundacji Dom Pokoju, Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, Dolnośląskiego Stowarzyszenia Pomocy Ofiarom Przystępstw Karta 99 oraz Fundacji na Rzecz Rozwoju Społecznego Cooperantem.

W czasie badania, które było realizowane od 15 maja do 15 czerwca 2015 r., kwestionariusz ankiety był dostępny na stronie www.czujnik.org (stworzonej specjalnie na potrzeby sondażu), w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w siedzibie Sektora 3 oraz roznoszony był przez wolontariuszy do organizacji pozarządowych, które w ostatnich dwóch latach współpracowały z Gminą Wrocław.

Badanie opierało się na metodyce Lokalnego Indeksu Jakości Współpracy, którego narzędzia zostały dostosowane do potrzeb środowiska wrocławskiego.

Kwestionariusz ankiety składał się z 5 części, zatytułowanych kolejno:

- Ogólna ocena jakości współpracy,
- Gmina Wrocław jako partner organizacji pozarządowych,
- Organizacje pozarządowe jako partner Gminy Wrocław,
- Uwarunkowania oraz rezultaty współpracy Gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi,
- Informacje o organizacji wypełniającej ankietę.

Po opracowaniu wyników badania zorganizowano dwa spotkania liderów organizacji pozarządowych wraz z liderami jednostki samorządu terytorialnego, podczas których zdiagnozowano wspólne problemy i wypracowano rekomendacje do drugiej edycji „Czujnika współpracy”, która odbędzie się w 2017 r.

Wspólnie wypracowane rekomendacje do drugiej edycji „Czujnika współpracy”:

- pozyskanie środków finansowych zewnętrznych na badanie: środki finansowe Gminy Wrocław jak i innych instytucji zewnętrznych,
- zbadanie opinii urzędników nt współpracy Gminy Wrocław i organizacji pozarządowych,
- zwiększenie liczby ankiet i ich kanałów dystrybucji,
- usprawnienie kanałów komunikacji wewnętrznej pomiędzy realizatorami projektu,
- podtrzymanie strony internetowej projektu www.czujnik.org.

SZKOLENIA

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 miały miejsce dwa bloki szkoleń dla organizacji pozarządowych, w których ogółem zostało przeszkolonych **978** osób, w tym: szkolenia w ramach Wrocławskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 (809 osób) i szkolenia w ramach Pozarządowego Ośrodka Kariery (169).

Szkolenia były skierowane zarówno do nowo powstałych organizacji pozarządowych i miały na celu zapoznanie ich z zagadnieniami prawnymi i organizacyjnymi dotyczącymi funkcjonowania NGO (np. zakładanie fundacji krok po kroku, tworzenie stowarzyszenia krok po kroku, pozyskiwanie środków na działalność statutową organizacji, podstawy tworzenia projektów, itp.), jak i do organizacji już działających, których celem było podniesienie potencjału i profesjonalizacji ich pracy (np. jak efektywnie współpracować z biznesem?, podstawy tworzenia i zarządzanie projektami w metodologii PCM, itp.).

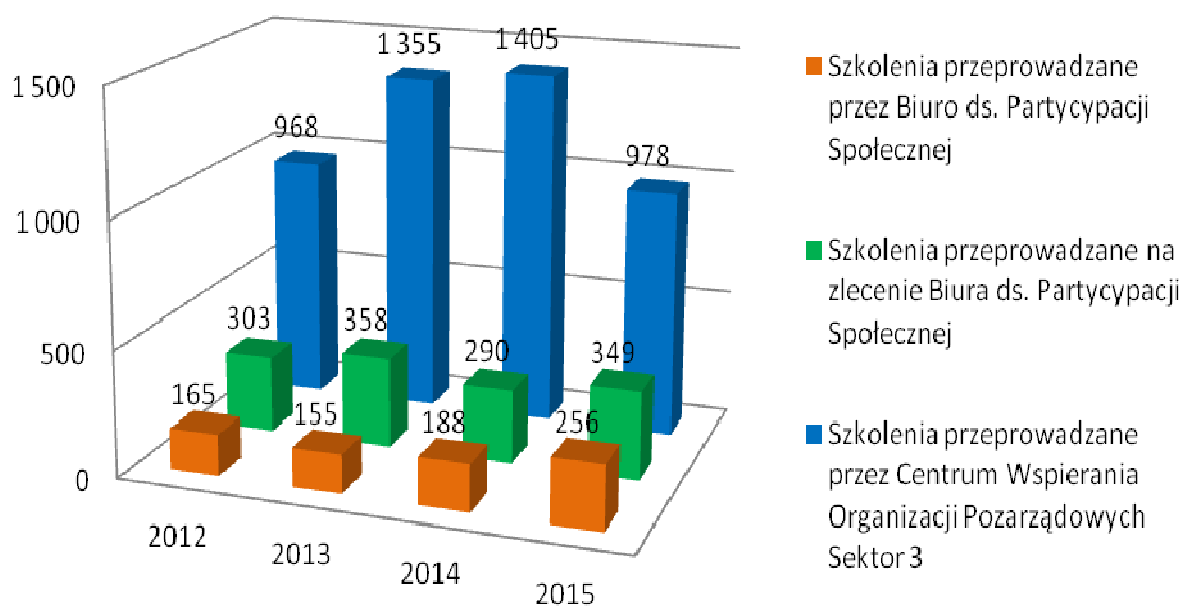
Część szkoleń miała również charakter ogólnorozwojowy, jak np. teamwork – praca zespołowa, przywództwo, autoprezentacja, radzenie sobie ze stresem, itp. Przeprowadzono cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, udzielających dotacji celowych dla organizacji pozarządowych. Tematem szkoleń były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w 2016 r. oraz przygotowanie do realizacji nowego zadania publicznego tj. prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W szkoleniach udział wzięło **256** osób.

Na zlecenie Biura ds. Partycypacji Społecznej przeprowadzono cykl szkoleń o zróżnicowanej tematyce, w których udział wzięło **349** osób. Szkolenia były skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych i miały na celu podnoszenie profesjonalizacji pracy np. szkolenie z zakresu BHP, podstawy księgowości i sprawozdawczość NGO, kursy instruktażowe dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży, itp.

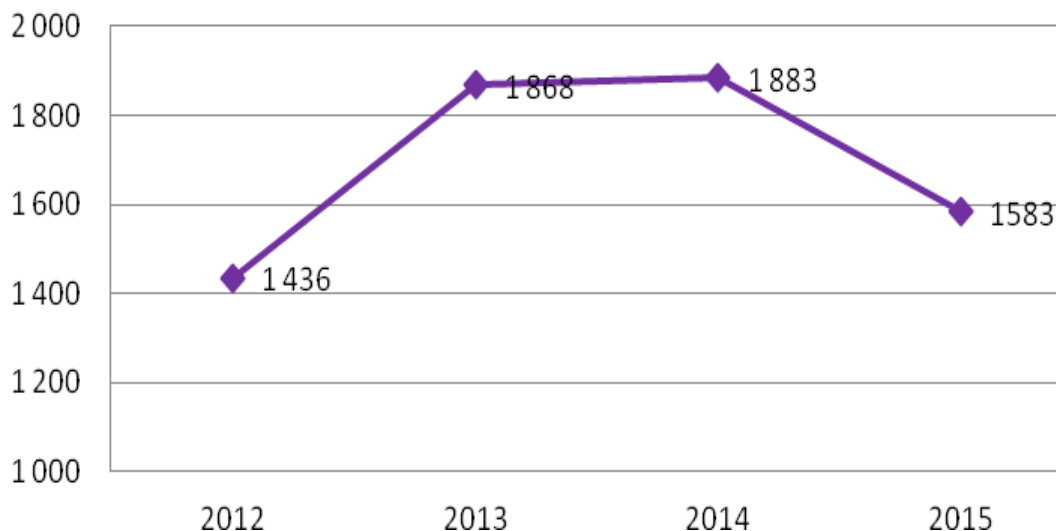
Ogółem w 2015 r. zostały przeszkolone łącznie 1 583 osoby.

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi	2012	2013	2014	2015
Szkolenia przeprowadzane przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej	165	155	188	256
Szkolenia przeprowadzane na zlecenie Biura ds. Partycypacji Społecznej	303	358	290	349
Szkolenia przeprowadzane przez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3	968	1 355	1 405	978
Ogółem	1 436	1 868	1 883	1 583

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi w latach 2012 - 2015

Łączna liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi w latach 2012 - 2015

Jak prezentują dane analityczne, liczba szkoleń w prezentowanym okresie utrzymuje się na wysokim poziomie. Więcej szkoleń przeprowadzono w latach 2013 i 2014, z kolei rok 2015 jest porównywalny z rokiem 2012.

Rokrocznie część szkoleń ma na celu podnoszenie potencjału i profesjonalizacji pracy organizacji pozarządowych wraz z doskonaleniem umiejętności ogólnorozwojowych i interpersonalnych uczestników, część natomiast jest związana z bieżącymi potrzebami np. w zakresie zmian przepisów, doskonalenia narzędzi informatycznych, itp. żadna z tych dziedzin nie jest zaniedbywana, a wahania występujące w kolejnych latach są wynikiem różnicy tych potrzeb.

LICZBA I STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W 2015 r. Biuro ds. Partycypacji Społecznej na podstawie **172** otwartych konkursów ofert przygotowało łącznie **461 umów dotacyjnych** na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, w tym:

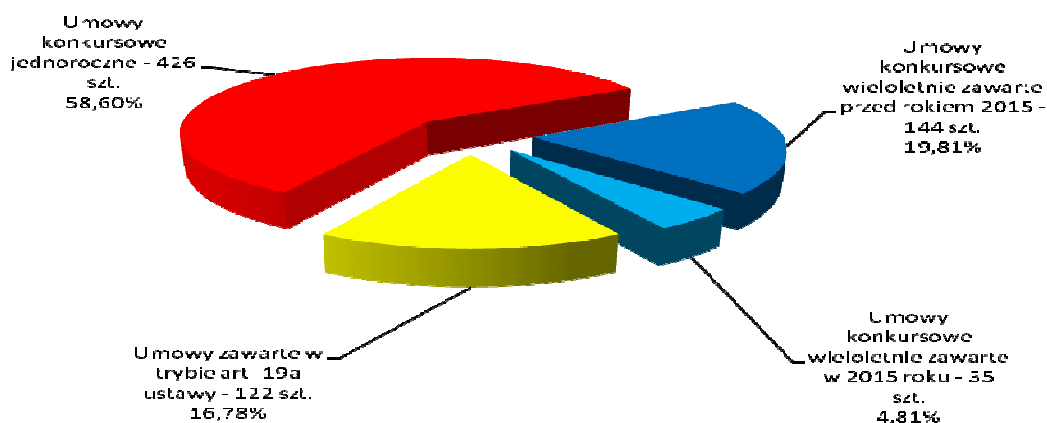
- **426** umów jednorocznych,
- **35** umów wieloletnich.

Ponadto, na podstawie otwartych konkursów ofert zawartych przed rokiem 2015 obowiązywało **144** umów wieloletnich.

W trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Biuro ds. Partycypacji Społecznej przygotowało łącznie **122** umowy (na **280** złożonych ofert).

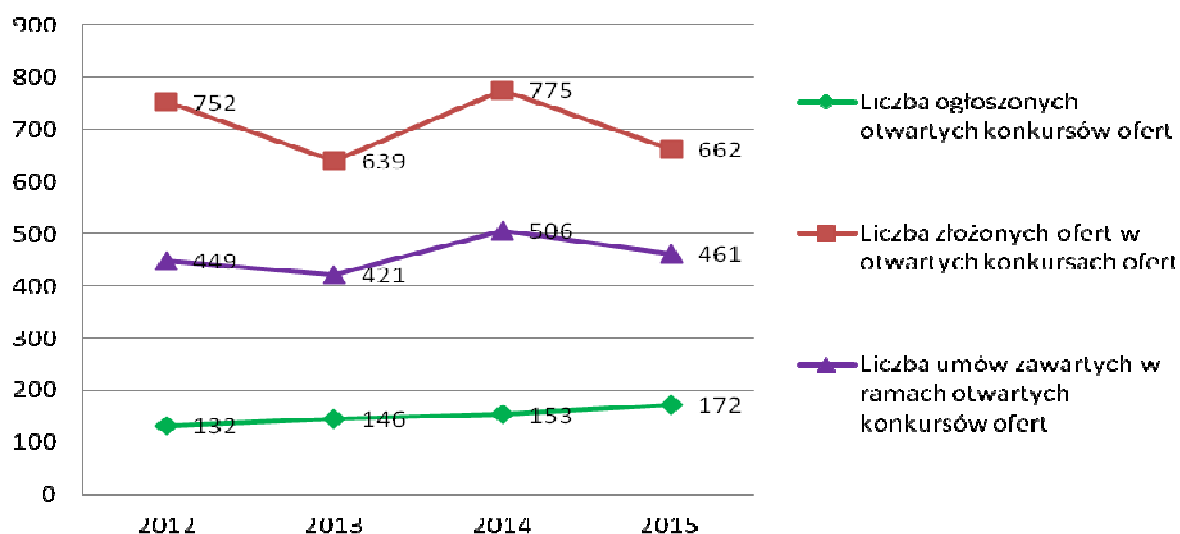
łącznie w 2015 r. podpisano **727** umów dotacyjnych.

Struktura umów dotacyjnych obowiązujących w 2015 roku

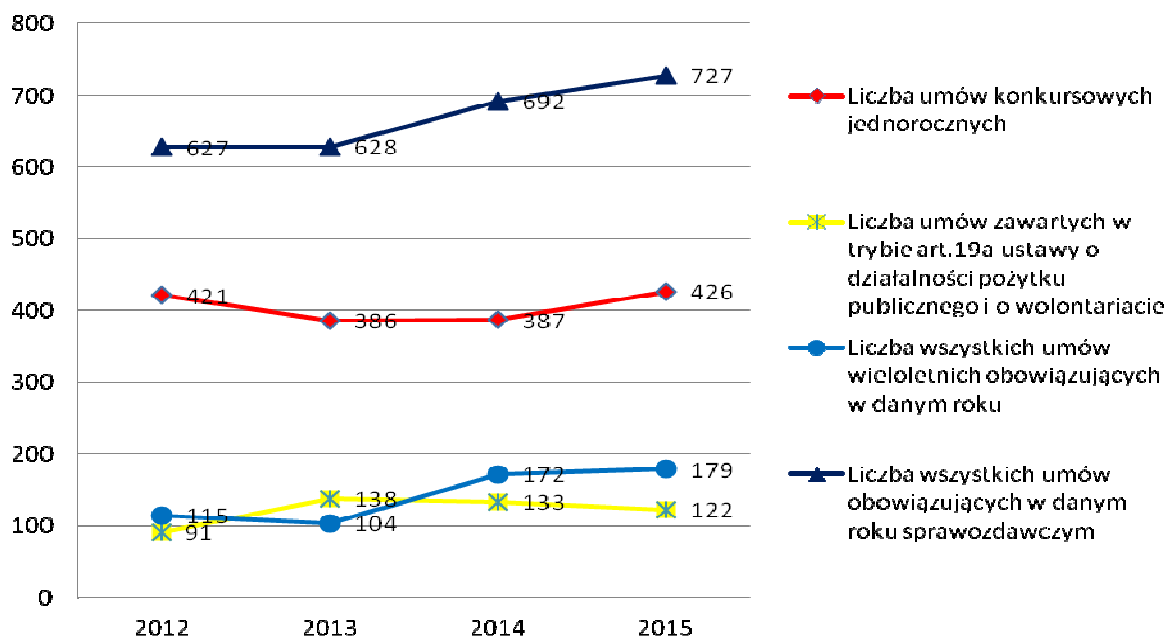
Zestawienie ilości otwartych konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2012	2013	2014	2015
Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	132	146	153	172
Liczba złożonych ofert w otwartych konkursach ofert	752	639	775	662
Liczba umów konkursowych jednorocznych	421	386	387	426
Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych w roku sprawozdawczym	28	35	119	35
Liczba umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (poz. 3 i 4)	449	421	506	461
Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych przed rokiem sprawozdawczym	87	69	53	144
Liczba umów zawartych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	91	138	133	122
Liczba wszystkich umów wieloletnich obowiązujących w danym roku (poz. 4, 6)	115	104	172	179
Liczba wszystkich umów obowiązujących w danym roku sprawozdawczym (poz. 3,4,6,7)	627	628	692	727

Liczba otwartych konkursów ofert, liczba ofert i zawartych umów w latach 2012 - 2015

Na powyższym wykresie przedstawiono liczbę corocznie ogłaszanych otwartych konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych w ich wyniku umów. W porównaniu z rokiem poprzednim, w roku 2015 nastąpił spadek liczby składanych ofert i zawieranych umów, co ma związek z zawarciem wielu nowych umów wieloletnich w 2014 r., dla zadań całorocznych w celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług, tak ważnych w obszarze pomocy społecznej, takich jak: domy pomocy społecznej, centra wsparcia, prowadzenie mieszkań chronionych, poradnie rodzinne i profilaktyczne, kluby i świetlice środowiskowe, etc.

Liczba obowiązujących umów zawartych z organizacjami pozarządowymi w latach 2012 - 2015

Liczba obowiązujących umów wykazuje nieznaczne wahania z niewielką tendencją wzrostową, która jest spowodowana głównie stopniowym przechodzeniem na zawieranie umów wieloletnich dla zadań, dla których jest to uzasadnione, tj.:

- dla zadań całorocznych w celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług,
- w szczególności w zakresie pomocy społecznej,
- dla zadań sezonowych o określonej specyfice, dla których ważna jest nazwa i marka organizatora np. festiwal Nowe Horyzonty.

Analizując dane ilościowe zadań realizowanych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tj. z pominięciem otwartego konkursu ofert widać, iż osiągnięty poziom ilościowy stanowi poziom nasycenia możliwości przerobowych realizacją zadań przez organizacje pozarządowe w tym trybie (tryb ten został wprowadzony przez ustawodawcę ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 28 poz. 146).

REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH W RAMACH DOTACJI CELOWYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W 2015 r. nadzorowano merytorycznie:

- 52 umowy jednoroczne,
- 23 umowy wieloletnie,
- 16 umów w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

WROCŁAWSKIE CENTRUM WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SEKTOR 3 ORAZ POZARZĄDOWY OŚRODEK KARIERY (POK)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2015 r. (umowa wieloletnia 2013-2015).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 560 000 zł.

Celem ogólnym projektu było wspieranie powstawania i rozwoju wrocławskich organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych oraz promowanie III sektora, jako atrakcyjnego miejsca pracy i aktywności wolontariackiej oraz rozwoju kompetencji.

O skali działań, które przyczyniły się do realizacji założonych celów ogólnych i szczegółowych, wskazanych w ofercie realizacji zadania publicznego świadczyć mogą następujące wskaźniki:

WCWOP Sektor 3:

- liczba osób, które skorzystały z usług WCWOP Sektor 3: 25 443,
- liczba NGO, które skorzystały z usług: 1 130,
- liczba wynajmów sal: 1 945,
- liczba osób, które skorzystały ze stanowisk do pracy biurowej: 542,
- liczba godzin szkoleń zleczanych: 213,
- liczba godzin szkoleń w ramach wolontariatu pracowników: 120,
- liczba osób, które skorzystały ze szkoleń: 809,
- liczba godzin doradztwa: 403,
- liczba godzin konsultacji: 517,
- liczba osób, które skorzystały z porad i konsultacji: 937.

Pozarządowy Ośrodek Kariery:

- liczba ofert pracy, wolontariatu, staży, praktyk w ngo zgłoszonych do POK: 23,
- liczba kandydatów do pracy, wolontariatu, staży, praktyk w ngo, którzy zgłosili się do POK: 67,
- liczba osób, które podjęły pracę, wolontariat, staż lub praktykę zawodową: 7,
- liczba osób, które skorzystały z porad POK: 110,
- liczba godzin szkoleniowych: 72,
- liczba uczestników szkoleń: 169.

W corocznym badaniu m.in. satysfakcji klientów WCWOP Sektor 3 i POK oceny przedstawicieli ngo w ponad 90% były bardzo dobre i dobre.

Największym wydarzeniem współrealizowanym przez zespół pracowników i wolontariuszy WCWOP Sektor 3 były IV Dolnośląskie Targi Organizacji Pozarządowych „Dzień Społecznej Super Mocy”.

PROWADZENIE PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO W FORMIE KLUBU ŚRODOWISKOWEGO

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2015 r. (umowa wieloletnia 2014-2015).

Liczba zawartych umów: 18

Liczba odbiorców: **1 200**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartymi umowami: 733 734 zł. Celem realizacji ww. zadania publicznego było głównie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu w formie realizacji zajęć merytorycznych oraz umożliwienie dzieciom i młodzieży rozwijania zainteresowań, kreatywności, uczenia się właściwego reagowania w sytuacjach trudnych, jak również umożliwienie dzieciom i młodzieży poznania atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego.

Zadaniem klubów środowiskowych jest stwarzanie sytuacji, w których dzieci i młodzież:

- aktywnie rozwijają swoje zainteresowania,
- uczą się pozytywnych wzorców społecznych,
- rozwijają kreatywność,
- uczą się zachowań asertywnych,
- są przygotowywane do dokonywania właściwych wyborów w dalszym życiu.

Działania klubów środowiskowych opierają się na ustawie o pieczy zastępczej i obejmują: pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań poprzez formy: teatralne, muzyczne, plastyczne, sportowe, interdyscyplinarne oraz wycieczki tematyczne, warsztaty/treningi rozwijające umiejętności psychospołeczne i interpersonalne, promocję zdrowia

i profilaktykę uzależnień. W miarę możliwości kluby zapewniają dzieciom dożywianie. Kluby środowiskowe współpracują z rodzicami, opiekunami prawnymi oraz instytucjami je wspierającymi oraz z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się podobnymi działaniami na rzecz dzieci i młodzieży.

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY - WYJAZDOWE LATO 2015

Okres realizacji: 20 kwietnia – 21 września 2015 r., w tym zadanie właściwe: 26 czerwca - 31 sierpnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 22

Liczba odbiorców: **1 625**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartymi umowami: 621 000 zł.

Pięć organizacji pozarządowych dokonało zwrotu niewykorzystanej dotacji na konto Gminy Wrocław w łącznej wysokości 32 024,13 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie wyjazdowych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych, z uwzględnieniem zajęć programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej, przeciwdziałania uzależnieniom oraz poprawy zdrowia i kondycji fizycznej. Uczestnikami zadania były dzieci i młodzież w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 26 lat). Wypoczynek zorganizowany był na terenie całego kraju.

W ramach wypoczynku dzieci i młodzież uczestniczyły w:

- zajęciach programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej, przeciwdziałania uzależnieniom, w formie warsztatów, pogadarek i prelekcji, konkursów,
- zajęciach edukacyjnych o szerokiej tematyce,
- wycieczkach turystyczno - krajoznawczych: autokarowych, rowerowych, pieszych, statkiem oraz wyjściach kulturalno – oświatowych,
- grach, zabawach, konkursach i zajęciach integracyjnych,
- zajęciach sportowo – rekreacyjnych,
- zajęciach tematycznych, tym m.in.: plastycznych, muzycznych, teatralnych, tanecznych, językowych.

Dodatkowo wypoczynek wzbogaciły liczne wycieczki i atrakcje, które podniosły świadomość dzieci i młodzieży na temat regionów Polski jako obszarów atrakcyjnych pod względem kulturowym, krajobrazowym i turystycznym.

PROWADZENIE OŚRODKA DLA OSÓB NIETRZEŻWYCH ZATRZYMANÝCH NA TERENIE WROCŁAWIA WRAZ Z PROWADZENIEM PORADNICTWA DLA OSÓB UZALEŻNIONÝCH OD ALKOHOLU LUB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM „WROPON”

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2015 r. (umowa wieloletnia 2015-2017).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **10 068** osób.

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 1 850 000 zł.

W ramach realizacji zadania prowadzony był Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym (WROPON) przez organizację pozarządową pn. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego. Ośrodek pełni ważne funkcje prowadzące do eliminowania zagrożeń jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla swojego zdrowia i życia lub innych osób poprzez przyjmowanie w celu wytrzeźwienia osób będących pod wpływem alkoholu, doprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz umożliwia kierowcom, sprawdzenie stanu trzeźwości poprzez bezpłatne badanie alkomatem. Ośrodek poprzez swoje działania motywuje do zmiany negatywnych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu. Prowadzi kampanie informacyjne o dostępnych usługach: leczniczych, terapeutycznych, socjalnych na terenie Wrocławia. Udziela osobom bezdomnym nietrzeźwym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym - pomocy w zakresie zapobiegania ryzykownym zachowaniom oraz niwelowania ich skutków oraz promuje styl życia wolny od alkoholu i nałogów,

poprzez prowadzenie działań profilaktycznych i poradnictwa w zakresie problemów alkoholowych.

Wysokość opłaty za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym w Dziale Izba Wytrzeźwień wynosi 300 zł na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia Nr LVIII/1489/14 z dnia 22 maja 2014 r. Dochód Gminy Wrocław w 2015 r. z tytułu opłat za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym wynosił 535 092,48 zł.

W 2015 r. Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym udzielił następującej pomocy osobom nietrzeźwym lub szukających wsparcia w rozwiązaniu problemu alkoholowego oraz osobom bezdomnym:

- łączna liczba przyjętych osób do WrOPON – **10 068** osób,
- do Działu Izba Wytrzeźwień w WrOPON przyjęto **6 803** osoby,
- do Działu Osób Bezdomnych WrOPON przyjęto **3 265** osób bezdomnych z czego:
 - 455 osób bezdomnych skorzystało z kąpeli,
 - 318 osób bezdomnych skorzystało z czystej odzieży,
 - 835 osób bezdomnych skorzystało z ciepłych posiłków;
- do Działu Przerwywania Ciągów Alkoholowych w WrOPON nie przyjęto żadnej osoby. Dzięki współpracy z Oddziałem Odwykowym osoby zainteresowane są kierowane bezpośrednio do szpitala we Wrocławiu przy ul. C. Korzeniowskiego,
- świadczenia higieniczno-sanitarne dla osób zgłaszających się z zewnątrz (osoby bezdomne) – 510 osób,
- z działań motywacyjno-terapeutycznych skorzystało ogółem 258 osób z czego:
 - 175 osób skorzystało z poradnictwa tylko raz,
 - 10 rodzin (20 osób) skorzystało z poradnictwa wielokrotnie,
 - 63 osoby uczestniczyły w terapii alkoholowej;
- z warsztatów profilaktyki alkoholowej skorzystało:
 - 150 uczniów z 9 placówek szkolnych,
 - 12 osób z jednej grupy studenckiej,
 - 15 osób z zespołów kuratorskich (Białystok, Bielsko Biała, Toruń),
 - 13 osób z MOPS (pracownicy socjalni i podopieczni),
 - 12 osób z Aresztu Śledczego we Wrocławiu;
- w WrOPON, na podstawie Porozumienia nr 3/2013 z dnia 1 sierpnia 2013 r. zawartego z Komendantem Wojewódzkim Policji, przeprowadzono przez lekarzy 2 998 badań do (PdOZ) dla potrzeb Policji, co ma znaczenie dla bezpieczeństwa miasta, ponieważ dzięki temu Policja oszczędza około 6 000 godzin, które mogą być wykorzystane dla interwencji na terenie Wrocławia,
- do WrOPON zgłosiło się 1 198 kierowców na dokonanie bezpłatnych badań stanu trzeźwości,
- Przedstawiciel WrOPON prezentował działalność tej placówki na:
 - Wrocławskim Forum ds. Uzależnień i Przemocy zorganizowanym przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM Wrocławia oraz Fundację Praesterno w dniach 16 – 17 października 2015 r.,
 - konferencji dla pracowników służb więziennych, kuratorów i pracowników socjalnych zorganizowanej przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej – konferencja odbyła się w Karpaczu w dniach od 6 do 8 maja 2015 r.,
 - forum (przeciw)wykluczeniu we Wrocławiu w dniach, 29 września 2015 r., 16 listopada 2015 r. i 29 grudnia 2015 r. organizowanym przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Wrocławskie,
 - Forum Wymiany Doświadczeń „Przeciwdziałanie Bezdomności” w dniu 13 kwietnia 2015 r. w Kolegium Pracowników Służb Społecznych przy ul. Trzebnickiej 42,
 - spotkaniu w dniu 24 lutego 2015 r. w trakcie wizyty w Miejskim Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Krakowie przy ul. Rozrywka 1 wraz z pracownikami MOPS i MCUS we Wrocławiu,
 - na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Wrocławiu, które odbyło się w dniu 8 kwietnia 2015 r. w WrOPON.

ANALIZA FUNKCJONALNA WROCŁAWSKICH OSIEDLI – OPRACOWANIE

Okres realizacji: 1 września 2015 r. – 21 września 2016 r. (umowa dwuletnia 2015-2016)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: bez ograniczeń

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 240 000 zł.

W ramach realizacji zadania w 2015 r. prowadzone były działania związane z przygotowaniem opracowania analizy funkcjonalnej wrocławskich osiedli, które polegały między innymi na powołaniu społecznego zespołu badawczego, przestrzennego zespołu badawczego oraz zespołu międzynarodowych ekspertów. Zespoły te zbadają i opiszą społeczeństwo obywatelskie 48 wrocławskich osiedli, dokonają analizy działania samorządności lokalnej, na najniższym, osiedlowym poziomie, pod kątem aktywności i form organizowania się mieszkańców tych osiedli, ich umiejętności i świadomości odnośnie wpływania na to co dzieje się w ich najbliższej okolicy oraz narzędzi komunikacji, miejsc spotkań, form kontaktów między mieszkańcami 48 osiedli. Przeanalizowane zostaną istniejące i tworzone dokumenty, opracowania, analizy mające wpływ na lokalne społeczności i możliwe do wykorzystania przy budowaniu strategii aktywizacyjnej dla mieszkańców. Zespoły zidentyfikują kluczowe problemy i bariery, które hamują rozwój demokracji uczestniczącej na wrocławskich osiedlach oraz zidentyfikują trendy w kraju i poza jego granicami, które mogłyby w przyszłości stanowić podstawę budowy nowego modelu aktywnego społeczeństwa lokalnego.

Na podstawie przeprowadzanych badań analiza funkcjonalna wrocławskich osiedli w formie papierowego dokumentu powstanie w 2016 r.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO- KULTURALNO – EDUKACYJNEGO „ZAJEZDNIĄ PROJEKTÓW MIĘDZYKULTUROWYCH

Okres realizacji: 1 lutego – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **200**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 400 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i prowadzenie Centrum Społeczno-Kulturalno-Edukacyjnego pt. "Zajezdnia projektów międzykulturowych" dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych. W związku z Europejską Stolicą Kultury 2016 istnieje potrzeba wsparcia infrastrukturalnego realizacji obywatelskich przedsięwzięć społeczno - kulturalnych na terenie Wrocławia. Projekt ten wspierał około 30 przedsięwzięć, m.in. Centrum Wolontariatu Akcyjnego udostępnia infrastrukturę na potrzeby Miejskiego Wolontariatu Akcyjnego i wspiera 10 akcji miejskich.

PROMOCJA I ROZWÓJ WOLONTARIATU WE WROCŁAWIU – II EDYCJA

Okres realizacji: 20 kwietnia – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców – **5 000**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 120 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było kompleksowe i długofalowe wzmocnienie wolontariatu we Wrocławiu oraz budowa jego trwałych struktur w oparciu o rozwiązanie o charakterze systemowym. Cel ten realizowany był poprzez:

- aktywizację i integrację środowiska organizacji pozarządowych i instytucji publicznych działających w obszarze wolontariatu,
- rozpoznanie kondycji, potrzeb i deficytów wolontariatu we Wrocławiu,
- przeprowadzenie działań edukacyjno-promocyjnych wśród wrocławian,
- zapewnienie wsparcia doradczego,
- przeprowadzenie rekrutacji wolontariuszy do działań akcyjnych i przygotowywanych przez podmioty korzystające,
- zwiększenie dostępności ofert wolontariatu i informacji o wolontariacie,
- opracowanie i wdrożenie narzędzi usprawniających pozyskiwanie i organizowanie wolontariuszy,
- opracowanie i rozpowszechnianie publikacji dotyczących wolontariatu.

REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH LUB INNYCH ZEWNĘTRZNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W ROKU 2015

Okres realizacji: 13 kwietnia – 15 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **460**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 12 300 zł.

Celem realizacji zadania publicznego była aktywność społeczna promująca integrację międzypokoleniową w ramach projektu pn. „Wesołe jest wspólne życie maluszka i staruszka”. Projekt zakładał zwiększenie aktywności osób po 60 roku życia, podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej poprzez kontakty seniorów z młodszymi członkami społeczeństwa, pogłębienie wiedzy na temat zmian społecznych zachodzących wraz z wiekiem. Organizacja pozyskała na to zadanie dofinansowanie z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach realizacji programu ASOS.

REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH LUB INNYCH ZEWNĘTRZNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W ROKU 2015 - II EDYCJA

Okres realizacji – brak

Liczba zawartych umów: brak

Liczba odbiorców – brak

Planowana kwota dotacji: 37 700 zł, wypłacona kwota dotacji: 0 zł.

W wyniku otwartego konkursu ofert dotację przyznano 1 organizacji pozarządowej, organizacja zrezygnowała z podpisania umowy, a tym samym z dotacji ponieważ nie otrzymała środków finansowych z zewnętrznych źródeł finansowania. Organizacja aplikowała o dofinansowania zadania publicznego w partnerstwie z niemiecką organizacją ISMO-„International Society for Mobile Youth Work” w ramach programu Priorytet dla Europy Środkowej, Wschodniej i Południowej.

Celem realizacji zadania publicznego miało być wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez streetworking osiedlowy, do którego przeszkolonych miało być 30 osób - przedstawicieli różnych grup zawodowych.

REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH LUB INNYCH ZEWNĘTRZNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W ROKU 2015 - III EDYCJA

Okres realizacji: 14 października – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców – **30**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 11 950 zł.

W wyniku otwartego konkursu ofert dotację przyznano 1 organizacji pozarządowej w kwocie 30 720 zł, przy czym organizacja zrezygnowała z części przyznanej dotacji i ostatecznie otrzymała dotację w wysokości 11 950 zł, ponieważ dostała mniejsze dofinansowanie, niż pierwotnie zakładała z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI).

Celem realizacji zadania publicznego było ułatwienie procesu integracji międzykulturowej i adaptacji 30 obywateli Ukrainy (w I cyklu zajęciowym współfinansowanym ze środków Gminy Wrocław) w społeczeństwie polskim poprzez zwiększenie umiejętności posługiwania się językiem polskim. Zadanie polegało na organizowaniu kursów języka polskiego, prowadzonych na dwóch poziomach zaawansowania.

PROWADZENIE DODATKOWYCH ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 lutego – 31 grudnia 2015 r. (umowy jednoroczne).

Liczba zawartych umów: 10

Liczba odbiorców: **1 551**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartymi umowami: 215 000 zł.

W ramach realizacji zadania prowadzone były projekty rozwijające aktywność, zainteresowania, uzdolnienia m.in. w dziedzinach:

- społecznej, w tym wolontariat,
- naukowej, w tym z zakresu nauk ścisłych (zabawy matematyczne, nauka programowania, robotyka, grafika komputerowa), zajęcia ekologiczne,
- artystycznej, w tym origami płaskie, warsztaty artystyczne (ceramiczne, graficzne, malarskie, plastyczne i teatralne), warsztaty z rękodzieła tradycyjnego z różnych kultur, warsztaty instrumentalne z wykorzystaniem starych instrumentów, muzykoterapia, warsztaty fotograficzne, pantomima, zajęcia taneczne – nauka tańców i przyśpiewek ludowych, zajęcia muzyczne – zajęcia grupowej emisji głosu.

EDUKACJA EKOLOGICZNA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 9 lutego – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców – **1 818**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 88 840 zł.

Projekt obejmował kompleksową kampanię edukacyjną promującą postawy odpowiedzialności za stan Wrocławia, w szczególności za wygląd estetyczny („zielone jest piękne” – nasadzenia drzew i roślin), stan porządkowy (kampania edukacyjna promująca postawy odpowiedzialności za stan porządkowy miasta), oszczędzanie energii.

DODATKOWE ZAJĘCIA WYRÓWNAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 16 lutego – 31 grudnia 2015 (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **64** uczestników

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 25 000 zł.

Zadanie polegało na realizacji zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych, pozaszkolnych) będących odpowiedzią na zapotrzebowanie dzieci i młodzieży w zakresie wyrównywania ich szans edukacyjnych (korepetycje) z przedmiotów szkolnych (język polski, hiszpański, angielski, niemiecki; fizyka, chemia, matematyka; historia, biologia, przyroda).

AKTYWIZACJA MŁODZIEŻY DO DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z MŁODZIEŻOWYM BUDŻETEM OBYWATELSKIM

Okres realizacji: 16 marca – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **157**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 50 000 zł.

Młodzieżowy Budżet Obywatelski to nowoczesna formuła wspierania aktywności społecznej i obywatelskiej młodzieży oraz wzmocnienia kluczowych kompetencji – współpracy w zespole, działania projektowego, przedsiębiorczości – poprzez wykorzystanie metodyki edukacji pozaformalnej - uczenia się przez działanie i partycypację. Adresatem zadania była młodzież w wieku do 21 roku życia. W ramach zadania zorganizowano konkurs na realizację samodzielnych projektów i inicjatyw społecznych na rzecz lokalnych społeczności Wrocławia przez nieformalne grupy młodzieżowe. Młodzieżowe grupy uzyskały wsparcie merytoryczne, logistyczne i finansowe w realizacji swoich pomysłów. 44 autorskich projektów dofinansowano w kwocie do 1 000 zł, z czego zostało zrealizowanych 38 projektów.

KOMPLEKSOWY PROGRAM EDUKACYJNY NA TEMAT OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO RZEK I AKWENÓW WROCŁAWIA

Okres realizacji: 1 czerwca 2015 r. – 21 października 2016 r. (umowa dwuletnia).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **470** oraz osoby korzystające z platformy edukacyjnej eODRA.pl

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 99 800 zł.

Zadania polegało na realizacji kompleksowego programu edukacyjnego na temat ekologii i ochrony środowiska naturalnego rzek i akwenów Wrocławia, dedykowanego m.in.

dzieciom i młodzieży, uwzględniającego potrzeby osób niepełnosprawnych. W skład programu weszły następujące działania:

- stworzenie internetowej platformy edukacyjnej (modułu ekologia) poświęconej rzece Odrze,
- przeprowadzenie akcji sprzątania rzek Wrocławia (m.in. Odry, Oławy, Ślęzy) połączonej ze szkoleniem na temat zanieczyszczenia rzek i konsekwencji z tym związanych,
- szkolenie nauczycieli wrocławskich szkół i placówek oświatowych w celu uzupełnienia wiedzy z zakresu ekologii i ochrony środowiska rzek i akwenów oraz przygotowania nauczycieli do obsługi i wykorzystania powstałej platformy edukacyjnej,
- stworzenie modelu edukacyjnego Wrocławskiego Węzła Wodnego oraz planszy informacyjnej na temat wpływu rzeki na zrównoważony rozwój w szczególności Wrocławia.

OBYWATELSKI WROCLAW

Okres realizacji: 1 listopada 2015 r. – 31 grudnia 2016 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **240**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 46 230 zł.

Zadanie polegało na organizacji i przeprowadzeniu projektu pn. OBYWATELSKI WROCLAW. Adresatem zadania była młodzież gimnazjalna z wrocławskich szkół (20 zespołów 12 - osobowych). Podczas realizacji projektu:

- przeprowadzono specjalistyczne warsztaty dla uczniów z zakresu edukacji obywatelskiej, diagnozowania potrzeb społeczności lokalnej i planowania działań projektowych wraz z doradztwem indywidualnym - uczestnicy zapoznali się m.in. z Wrocławskim Budżetem Obywatelskim (WBO) i Młodzieżowym Budżetem Obywatelskim Wrocławia (MBO); efektem warsztatów było opracowanie założeń projektów, które mogą zostać złożone w ramach WBO lub MBO,
- wydano 2 przewodniki infograficzne w formie elektronicznej skierowane do uczniów i nauczycieli - publikacje dotyczą narzędzi partycypacji obywatelskiej młodzieży oraz są przewodnikiem po Wrocławskim Budżecie Obywatelskim i Młodzieżowym Budżecie Obywatelskim Wrocławia.
- utworzono społeczność Młody Obywatelski Wrocław, która skupia młodych i zaangażowanych społecznie mieszkańców Wrocławia, opartą o media społecznościowe (grupa Facebook, konto Twitter oraz Instagram) w celu usprawnienia przepływu informacji o działaniach lokalnych w sferze społecznej między grupami nieformalnymi, osobami aktywnymi lub chcącymi podjąć aktywność, użytkownikami wydarzeń społecznych, organizacjami pozarządowymi i instytucjami, działającymi z młodzieżą i dla młodzieży, stanowiącymi otoczenie młodych ludzi.

WSZYSTKO GRA – SZKOLNE ORKIESTRY DĘTE

Okres realizacji: 1 sierpnia – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **40**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 26 300 zł.

Zadanie polegało na realizacji pilotażowego muzycznego programu edukacji kulturalnej. W Gimnazjum Nr 1 i Gimnazjum Nr 14 we Wrocławiu utworzono i prowadzono szkolną amatorską orkiestrę dętą.

KONKURS KULINARNY

Okres realizacji: 15 listopada 2015 r. – 7 grudnia 2016 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **42**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 20 000 zł.

Zadanie polegało na organizacji i przeprowadzeniu I WROCLAWSKIEGO KULINARNEGO RAJDU MŁODYCH MISTRZÓW adresowanego do młodzieży uczącej się i/lub mieszkającej we Wrocławiu. W finale konkursu uczestniczyło 8 drużyn dwuosobowych. Konkurs został

przeprowadzony w odpowiednio przygotowanej sali wraz z wyposażeniem w stanowiska z kuchniami i zapleczem niezbędnym do wykonywania zadań w HASTON CITY HOTEL. Podczas konkursu organizatorzy zapewnili udział mistrzów kulinarnych w pracach JURY, atrakcyjne nagrody dla uczestników oraz pokazy kulinarne prezentowane przez polskich szefów kuchni.

PROJEKT „WIATR W ŻAGLE”

Okres realizacji: 20 października – 30 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców – **30**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 35 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było szkolenie umiejętności żeglarskich dzieci i młodzieży uczącej się we Wrocławiu połączone z kształtowaniem postaw i wychowaniem przez żeglarstwo. Wyjazdowe i stacjonarne warsztaty młodych liderów z komunikacji interpersonalnej, zarządzania projektem, pedagogiki zabawy miały zapewnić rozwój kompetencji młodzieży niezbędnych do pracy na rzecz środowiska wrocławskiego dający podstawę do stworzenia ruchu społecznego na rzecz budowy żaglowca, który będzie jednostką szkoleniową dla środowiska wrocławskiej młodzieży.

CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH – PAULIŃSKA

Okres realizacji – 2 stycznia – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **10** organizacji pozarządowych

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 30 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie Centrum, w którym swoje siedziby ma 10 organizacji pozarządowych. Centrum ma stanowić zaplecze infrastrukturalne dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego na terenie miasta Wrocławia między innymi z zakresu kultury, ochrony zdrowia i spraw społecznych. Zapewniono kompleksową i profesjonalną obsługę finansowo-księgową jak również odpowiednią opiekę i utrzymanie obiektu.

PRZYGOTOWANIE ORAZ DYSTRYBUCJA PACZEK DLA POTRZEBUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Okres realizacji: 10 – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców – **1 000** osób

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 90 000 zł.

W ramach realizacji zadania prowadzone były działania związane z przygotowaniem i dostarczeniem 1 000 paczek żywnościowych dla najuboższych i potrzebujących mieszkańców Wrocławia. Paczki zostały przygotowane i bezpłatnie przekazane do wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej punktów dystrybucji znajdujących się na terenie Wrocławia. Organizacja dokonywała zakupu produktów spożywczych o przedłużonej okresie przechowywania np. konserwy, olej, jak również produkty suche, takie jak np. cukier, mąka, herbata oraz materiałów do zapakowania paczek.

WSPARCIE MERYTORYCZNE I ORGANIZACYJNE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH PROWADZĄCYCH PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO W FORMIE KLUBÓW ŚRODOWISKOWYCH

Okres realizacji: 13 lutego – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **250**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 65 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego była próba wyjścia na przeciw potrzebom klubów środowiskowych, opiekunom/liderom oraz młodzieży w nich działającej, zainteresowanej chęcią pomagania innym i tym, jak ową pomoc realizować bezpiecznie, dobrze i skutecznie.

Głównymi celami konkursu była: organizacja konsultacji merytorycznych oraz szkoleń specjalistycznych dla liderów placówek wsparcia dziennego w formie świetlic i klubów środowiskowych, organizacja cyklicznych imprez dla dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wsparcia dziennego w formie świetlic i klubów środowiskowych, integracja i wymiana doświadczeń klubów i świetlic środowiskowych, tworzenie wspólnych dla klubów i świetlic obszarów działań.

WSPARCIE TECHNICZNE BAZY SPORTOWEJ I DYDAKTYCZNEJ ZESPOŁU SZKÓŁ Z MATURĄ MIĘDZYNARODOWĄ

Okres realizacji: 16 lutego – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 200 000 zł.

Zadanie polegało na polepszeniu warunków nauczania w Zespole Szkół EKOLA z maturą międzynarodową poprzez rozbudowę bazy sportowej (budowę sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym) i dydaktycznej wraz z zagospodarowaniem terenu we Wrocławiu przy ul. Zielińskiego 56.

WSPARCIE TECHNICZNE POLEGAJĄCE NA POLEPSZENIU WARUNKÓW GRZEWCZYCH NOCLEGOWNI PRZY UL. MAŁACHOWSKIEGO 13 WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 20 października – 15 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 120 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była adaptacja wydzielonego pomieszczenia w noclegowni i wykonaniu w nim kotłowni olejowej do zasilania w ciepło instalacji centralnego ogrzewania wraz z koniecznymi i niezbędnymi przeróbkami innych instalacji.

WSPARCIE TECHNICZNE POLEGAJĄCE NA POLEPSZENIU WARUNKÓW PRZECIWOŻAROWYCH SCHRONISKA DLA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN PRZY UL. BOGEDAINA 5 WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 3 sierpnia – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 125 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było dostosowanie budynku schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Bogedaina 5 we Wrocławiu do obecnie obowiązujących wymagań przeciwpożarowych m.in.:

- obudowa klatki schodowej osłonami ogniotrwałymi,
- wstawienie drzwi przeciwpożarowych,
- wykonanie systemu oddymiania klatki schodowej,
- montaż modułów oświetlenia awaryjnego oraz czujników dymu.

Realizacja zadania trwale podniosła poziom bezpieczeństwa osób przebywających w budynku, w którym prowadzone są działania z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji bezdomnych a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

WSPARCIE TECHNICZNE, PRACE ADAPTACYJNE ORAZ WYPOSAŻENIE POMIESZCZEŃ NA POTRZEBY PROWADZENIA KLUBU ŚRODOWISKOWEGO W REJONIE OŁBIN-PLAC BEMA-ul. PRUSA WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 27 kwietnia – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: **25-30**

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 70 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było przystosowanie lokalu na potrzeby prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży (klub środowiskowy) na ul. Prusa po byłym kinie Lalka poprzez objęcie dzieci i młodzieży działaniami opiekuńczymi, wychowawczymi, edukacyjnymi mając w szczególności na uwadze:

- rozwój zainteresowań i talentów,
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych,
- poprawę sprawności fizycznej,

- organizację czasu wolnego, w tym udział w zajęciach kulturalnych,
- realizację programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie uzależnień wśród uczestników zadania.

WSPARCIE TECHNICZNE, PRACE ADAPTACYJNE I WYPOSAŻENIE POMIESZCZEŃ NA POTRZEBY PROWADZENIA KLUBU ŚRODOWISKOWEGO W REJONIE OŁBIN – WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 31 lipca – 31 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 50 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było utworzenie, wyposażenie i prowadzenie młodzieżowego klubu środowiskowego IMPULS na osiedlu Ołbin w lokalu dawnej filii Miejskiej Biblioteki Publicznej. Po wykonaniu prac adaptacyjno-remontowych w klubie prowadzone były zajęcia z młodzieżą (w tym młodzieżą niepełnosprawną), która ze względu na trudną sytuację materialną swoich rodziców ma utrudniony dostęp do edukacji i kultury. W ofercie klubu były darmowe korepetycje oraz wartościowe propozycje spędzania wolnego czasu.

WSPARCIE TECHNICZNE POLEGAJĄCE NA ZABEZPIECZENIU I REMONCIE ELEWACJI BUDYNKU PRZY UL. SOŁTYSOWICKIEJ 59A – ETAP I

Okres realizacji: 10 września – 18 grudnia 2015 r. (umowa jednoroczna).

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 25 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było zabezpieczenie i remont elewacji budynku przy ul. Sołtysowickiej 59a, m.in. uzupełnienie i wykonanie tynku renowacyjnego, malowanie, wymiana rynien i rur spustowych. Wszelkie prace zostały wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami wraz z uzyskaniem wszelkich zezwoleń i zaświadczeń. Wszelkie urządzenia posiadały niezbędne atesty bądź inne dokumenty dopuszczające je do użytkowania, określone przepisami prawa.

WSPARCIE TECHNICZNE REALIZACJI ZADANIA POLEGAJĄCEGO NA URUCHOMIENIU I PROWADZENIU PRZEDSZKOLA INTEGRACYJNEGO

Okres realizacji: 1 lutego 2008 r. – 31 sierpnia 2018 r. (umowa wieloletnia 2008-2018).

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: do **150** dzieci

Kwota dotacji wypłacona w 2015 r. zgodnie z zawartą umową: 0 zł (kwota dotacji wypłacona w latach 2008 – 2009: 1 800 000 zł)

Fundacja PROMYK SŁONCA, w ramach umowy wieloletniej, realizowała I etap zadania polegającego na przygotowaniu miejsca do uruchomienia i prowadzenia przedszkola integracyjnego w latach 2008 - 2009, natomiast w latach 2009 - 2018 realizuje II etap zadania - prowadzenie przedszkola integracyjnego.

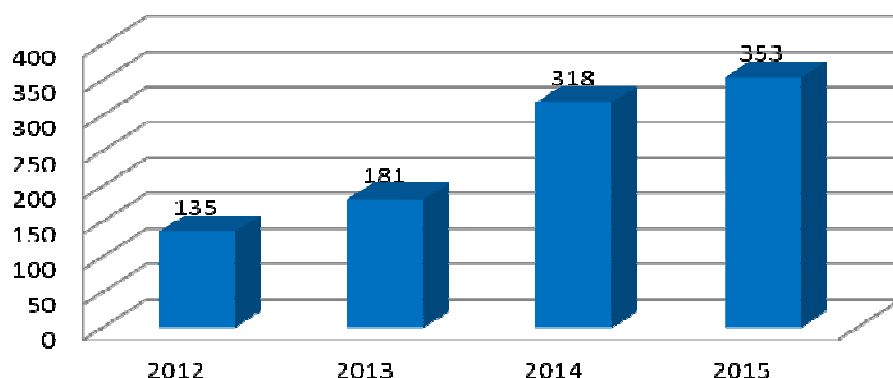
OPINIOWANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ORAZ UDZIELANIE REKOMENDACJI

W 2015 r.:

- wydano **353** opinie w sprawach lokalowych organizacji pozarządowych dla: Departamentu Edukacji (250), Zarządu Zasobu Komunalnego (73), Wrocławskich Mieszkań Sp. z o.o. (16), Wydziału Nieruchomości Komunalnych (10), Młodzieżowego Centrum Sportu (2), Wrocławskiej Rewitalizacji Sp. z o. o. (1), Biura Prezydenta (1); opinie dotyczyły przede wszystkim udostępnienia pomieszczeń szkolnych, pozyskania w najem gminnych lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym oraz przedłużenia wygasających umów najmu;
- przeprowadzono wspólnie z zarządcami gminnych nieruchomości – Zarządem Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskimi Mieszkaniami Sp. z o. o. **50** wizytacji nieruchomości gminnych, użytkowanych przez organizacje pozarządowe;

- przyjęto i przekazano gminnym zarządcom nieruchomości **51** sprawozdań z działalności prowadzonej w gminnych lokalach użytkowych;
- ogłoszono zaproszenie do składania koncepcji utworzenia i prowadzenia Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych poprzez zagospodarowanie nieruchomości przy ul. Tramwajowej 1 – 3 stanowiącej własność Gminy Wrocław; w odpowiedzi na zaproszenie wybrana została koncepcja Stowarzyszenia Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiolowych „Tratwa”;
- udzielono **3** opinie w sprawie organizacji pozarządowych oraz ich inicjatyw. Opinie BPS/DSS były jedną z podstaw do decyzji Biura Prezydenta Wrocławia o przyznaniu patronatu honorowego Prezydenta Wrocławia.

Liczba opinii wydanych w sprawach lokalowych przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej w latach 2012 - 2015

Przyjęto i zaopiniowano wnioski organizacji pozarządowych w sprawie pozyskania w najem lokali użytkowych z zasobów Gminy Wrocław w trybie bezprzetargowym. W tej sprawie opracowana została procedura, która jest dostępna na stronie internetowej Wrocławia <http://www.wroclaw.pl/najem-lokali-uzytkowych> wraz z obowiązującymi formularzami.

Liczba wydawanych opinii w sprawach lokalowych wykazuje tendencję wzrostową, co jest związane z tendencją wzrostową liczebności nowo powstałych organizacji, świadczy też o stale rosnącej aktywności organizacji pozarządowych.

UDOSTĘPNIANIE GMINNYCH NIERUCHOMOŚCI ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM

W roku 2015 organizacje pozarządowe użytkowały łącznie **351** nieruchomości gminnych na podstawie całorocznych i wieloletnich tytułów prawnych (lokale użytkowe, nieruchomości zabudowane i nieruchomości niezabudowane). Powyższe liczba uwzględnia dane z:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (249),
- Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (39),
- Wydziału Nieruchomości Komunalnych (39),
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (14),
- Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4 (10).

Nieruchomości użytkowane były na podstawie następujących tytułów prawnych:

- najem (238),
- użyczenie (64),
- użytkowanie (23),
- dzierżawa (14),
- użytkowanie wieczyste (9),
- bezumownie (3).

Ponadto organizacje korzystały z infrastruktury lokalowej szkół i obiektów sportowych z przeznaczeniem na m.in. różnorodne zajęcia sportowe i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. W roku 2015 obowiązywały łącznie **633** krótkoterminowe umowy na pomieszczenia szkolne, sale gimnastyczne i obiekty sportowe. Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Wydziału Przedszkoli i Szkół Podstawowych (291),
- Wydziału Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych (246),
- Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław (96).

W roku 2015 realizowana była kolejna edycja Programu „Bezpłatnego udostępniania, organizacjom pozarządowym, sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez Miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych”. W ramach programu:

- rozpatrzono pozytywnie 71 wniosków organizacji pozarządowych,
- zawarto 71 umów z organizacjami pozarządowymi na pomieszczenia szkolne,
- rozpatrzono negatywnie 7 wniosków organizacji pozarządowych.

W salach gimnastycznych prowadzone były zajęcia z całej gamy dyscyplin sportowych, m.in. z piłki nożnej, siatkowej, koszykówki, tańca sportowego, gimnastyki artystycznej.

Ważną rolę w zakresie zapewniania infrastruktury lokalowej dla organizacji pozarządowych pełniło **Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4**, prowadzone w gminnym budynku przez Fundację Przemian Społecznych „Zmiana”. Placówka przy ul. Paulińskiej 4 prowadzi działalność od września 2011 r. i zapewnia pomieszczenia dla 10 organizacji pozarządowych, realizujących projekty w różnych obszarach społecznych. Projekty te wpisują się w działania Miasta na rzecz rewitalizacji rejonu Nadodrza. Do głównych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w Centrum w roku 2015 należały m.in. Klub Środowiskowy PajdArt (projekt skierowany do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, grupa wsparcia „Razem pokonamy raka”, czasopismo internetowe „Skarby Kultury” oraz klub seniora.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA – PRZYGOTOWANIE DO PROWADZENIA ZADANIA

W związku z wejściem w życie z dniem 12 stycznia 2016 r. ustawy z dnia z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej Miasto zostało zobowiązane w listopadzie i grudniu 2015 do przygotowania 25 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Punkty zostały umiejscowione w 10 lokalizacjach. Lokale zostały wyremontowane a stanowiska pracy wyposażone zgodnie z wytycznymi ww. ustawy jako rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

W 21 punktach spośród 25 będą udzielane nieodpłatne porady prawne przez radców prawnych i adwokatów wskazanych odpowiednio przez Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu oraz przez Okręgową Radę Adwokacką.

W ramach otwartego konkursu ofert 2 organizacje pozarządowe będą realizowały zadanie publiczne pn. „nieodpłatna pomoc prawna” w 4 punktach.

INNE ZADANIA

- W oparciu o przeprowadzone konsultacje na podstawie Uchwały Nr XXXVII/2437/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Wrocławia (j.t. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 2103) przyjęto:
 - Uchwałę Nr VII/94/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie konsultacji dotyczących przeznaczenia kamienicy nr 7 na Wyspie Słodowej,

- Uchwałę Nr XV/276/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 r. w sprawie konsultacji dotyczących wyboru projektów przeznaczonych do realizacji w ramach „Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2015”.
- W oparciu o przeprowadzone konsultacje na podstawie Uchwały Nr LIV/1559/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (j.t. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3063) przyjęto:
 - Uchwałę Nr XVII/309/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 października 2015 r. w sprawie Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w roku 2016,
 - Uchwałę Nr XIX/385/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 grudnia 2015 r. zmieniającą uchwałę Nr XVII/309/15 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w roku 2016,
 - Uchwałę Nr XIX/387/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Wrocławia.
- Przygotowano i przedstawiono Radzie Miejskiej na sesji w dniu 16 kwietnia 2015 r. „Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w roku 2014”.
- Przygotowano Zarządzenie Nr 3155/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie trybu postępowania przy udzielaniu dotacji organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Przygotowano Zarządzenie Nr 3206/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawie w sprawie zasad postępowania w celu przeprowadzania konsultacji projektów aktów prawa miejscowego z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem i to zarówno poprzez pomoc finansową, pracę socjalną, jak i tworzenie odpowiednich programów pomocowych, wsparcia i osłonowych.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gmina i powiat, obowiązane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub prawnych do

zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Biorąc pod uwagę, iż **12 608** osób w rodzinie korzysta z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, **4 845** osób otrzymuje dodatek do wydatków mieszkaniowych, dla **11 419** rodzin wypłacane są zasiłki rodzinne, a **3 645** osób otrzymuje wypłaty z funduszu alimentacyjnego, co daje łączną liczbę osób korzystających z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS – **32 517** czyli **5,12%** mieszkańców Wrocławia. Szacuje się, iż ok. **4,5% mieszkańców Wrocławia w skali roku obejmowanych jest pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi**, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy.

W 2015 r. na realizację zadań wydatkowano **189 894 829,06 zł**, w tym na realizację poszczególnych zadań przeznaczono:

- 74 033 772,70 zł na zadania zlecone Gminie;
- 86 581 031,41 zł na zadania własne Gminy;
- 27 571 264,26 zł na zadania własne Powiatu;
- 1 708 760,69 zł na zadania zlecone Powiatowi.

W MOPS realizowane były dwa zadania publiczne w ramach resortowych programów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej:

- Zadanie publiczne realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” – dofinansowanie wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na kwotę **148 750 zł** (dotacja),
- Zadanie publiczne realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” – dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny na kwotę **179 770 zł** (dotacja),

W I półroczu 2015 r. kontynuowany był projekt " Wrocław Miastem Aktywnych" na który wydatkowano **1 225 855,96 zł** – wartość całego projektu w 2015 r. wyniosła – **1 181 352,74 zł** (środki UE).

Kontynuowano również realizację projektu innowacyjnego testującego "Karnet 15+ - model współpracy trójsektorowej" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, na który w roku 2015 wydatkowano kwotę **3 821,40 zł**.

Dodatkowo na podstawie zarządzenia Nr 574/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2015 r. (z późn. zm.) dysponowano środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w wysokości **6 891 361,89 zł na rehabilitację społeczną osób z niepełnosprawnością** (na obsługę zadania 199 037,91 zł), w tym prowadzenie 4 Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Działalność WTZ-ów dofinansowała Gmina w kwocie **378 942 zł**. Ponadto MOPS realizował pilotażowy program „Aktywny Samorząd” gdzie kwota wydatków w roku 2015 wynosiła **1 218 764,74 zł**.

W 2015 r. Miasto prowadziło samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych **13** całonocnych domów pomocy społecznej o łącznych wydatkach **40 431 292,94 zł**, **1** mieszkanie chronione na które wydatkowano **337 365 zł** oraz **45** placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 18 typu rodzinnego) o łącznych wydatkach **25 067 495,88 zł**, na ubezpieczenie zdrowotne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wydano - **178 083,55 zł**, placówkę wsparcia dziennego dla dzieci

"Iskierka" o łącznych wydatkach **2 200 600 zł**, **6** środowiskowych domów samopomocy – na które wydatkowano - **2 390 349,92 zł**, ośrodki wsparcia: **7** dziennych domów pomocy społecznej i Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny "Pensjonat dla Osób Starszych" – przy ul. Kamieńskiego 91 oraz Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta o łącznych wydatkach – **5 720 087,32 zł** oraz dwa ośrodki – Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy i Dom dla bezdomnych kobiet, matek z dziećmi oraz kobiet w ciąży (prowadzone przez Stowarzyszenie "Akson") – **1 036 800 zł.**, Nadodrzańskie Centrum Wsparcia z budżetem w wysokości **849 937,60 zł**.

Miasto wydało **1 228 572,96 zł** na obsługę realizacji usług opiekuńczych w MCUS.

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania wydatkowało na rodziny zastępcze **502 346,20 zł** w tym **412 346,20 zł** z projektu unijnego "Wrocławska droga do wolontariatu".

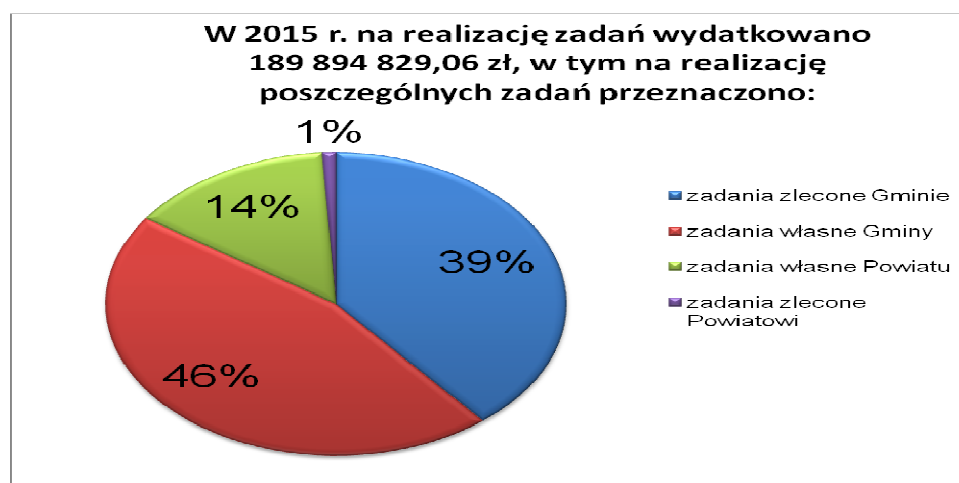
MOPS nadzorował pracę **7** schronisk i **1** noclegowni dla osób bezdomnych, w których są **543** miejsca, **1** łaźnię, **3** kuchnie charytatywne wydające dziennie ok. **1 600** posiłków oraz "Ogrzewalni". Łączne dofinansowanie przez Gminę ww. zadań – wyniosło **3 388 840 zł**.

W 2015 r. zostały zorganizowane przez 3 organizacje pozarządowe Wigilie dla najuboższych mieszkańców Wrocławia – **78 186,13 zł**.

W 2015 r. przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie **478 000 zł**.

Budżet MOPS w latach 2011 – 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem bez PFRON	166 101 350	173 954 421	182 747 355	184 596 637	189 894 829
Zadania zlecone Gminie	70 869 947	72 045 982	71 707 240	71 068 300	74 033 773
Zadania własne Gminy	71 594 493	75 901 497	81 029 119	84 272 472	86 581 031
Zadania własne Powiatu	22 325 930	24 543 472	28 596 192	27 714 568	27 571 264
Zadania zlecone Powiatowi	1 310 980	1 463 470	1 395 460	1 531 447	1 708 761
Zadania powierzone Powiatowi	-	-	19 344	9 850	-
PFRON	5 185 551	6 873 116	5 070 915	5 508 825	6 891 362

ZADANIA WŁASNE FINANSOWANE Z BUDŻETU GMINY Z UWZGLĘDNIENIEM ZADAŃ WŁASNYCH GMINY DOTOWANYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA

	2011	2012	2013	2014	2015
Świadczenia rodzinne – dofinansowanie Gminy do zadań bieżących	4,17%	4,07%	8,34%	4,39%	5,38%
Zasiłki i pomoc w naturze	18,42%	17,85%	18,30%	10,49%	10,23%
Dodatki mieszkaniowe	10,84%	11,25%	11,77%	11,46%	9,90%
Domy pomocy społecznej – inne powiaty	7,95%	7,65%	7,34%	7,05%	6,51%
Ośrodki pomocy społecznej	37,98%	36,95%	34,38%	36,46%	37,23%
„Posiłek dla potrzebujących” - dotacja	0,87%	0,91%	1,13%	0,71%	0,08%
Rodziny zastępcze	10,67%	11,76%	11,40%	11,81%	11,86%
Ośrodki wsparcia	2,98%	2,84%	2,98%	2,99%	3,46%
Placówki opiekuńczo wychowawcze	5,10%	5,13%	4,20%	4,18%	3,90%
Inne	1,02%	1,59%	0,16%	10,26%	11,45%

Na szkolenie kadry kierowniczej i pracowników w roku 2015 MOPS wydatkował łącznie **201 182 zł**.

W sprawach przyznania świadczeń udzielanych przez MOPS wydano w 2015 r. **82 973** decyzje administracyjne.

Ilość decyzji administracyjnych i orzeczeń wydawanych przez MOPS i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
MOPS	94 564	96 254	96 769	94 945	82 973
PZON	9 864	10 518	9 750	10 011	10 676

W 2015 r. MOPS pozyskał **1 509 872,74 zł** ze środków zewnętrznych w ramach realizowanych projektów: „Wrocław Miastem Aktywnych” oraz zadań publicznych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” (wkład własny do projektów wynosił łącznie **934 200,66 zł**).

Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS	3 549 820	4 620 288	4 034 166	2 912 288,33 (w tym dla MOPS: 2 870 038,33)	1 509 872,74

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu Gminy Wrocław

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń (zł)
Zasiłki celowe	5 897	9 650 686
Zasiłki okresowe - w tym dotacja z budżetu państwa	1 012	1 938 480 1 317 719
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów posiłków też w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2 713 w tym liczba dzieci korzystająca z posiłku 1 176	1 585 366 w tym dotacja 876 000

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2015 r. wyniosła – **356,84 zł**, natomiast średnia wysokość zasiłku okresowego – **388 zł**.

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu państwa

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń (zł)
Zasiłek stały (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 984	8 838 403
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ZUS (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 755	798 241
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone Gminy)	28	409 960

Średnia wysokość zasiłku stałego w 2015 r. wyniosła **463,52 zł**.

Ilość osób pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2011 - 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Zasiłki stałe	2 129	2 157	2 168	2 114	1 984
Zasiłki okresowe	1 823	1 564	1 376	1 217	1 012
Zasiłki celowe	7 393	6 933	7 206	6 581	5 897

DOŻYWIANIE DZIECI I MŁODZIEŻY WE WROCŁAWIU W LATACH 2011-2015 R. (PROGRAM WSPIERANIA FINANSOWEGO GMIN W ZAKRESIE DOŻYWIANIA „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” - TYLKO POSIŁKI DLA DZIECI UCZĄCYCH SIĘ ORAZ DZIECI DO LAT 7)

Rok	Koszt dożywiania ogółem (zł)	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody (zł)	Środki z budżetu Gminy (zł)	Udział procentowy Gminy (%)	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży
2011	803 508	306 305	497 203	61,87	1 450
2012	762 279	368 741	393 538	51,63	1 547
2013	805 845	359 659	446 186	55,36	1 789
2014	444 974	289 010	155 964	35,05	1 263
2015	539 018	252 718	286 300	53,12	1 176

Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” przewiduje dofinansowanie z budżetu państwa pomocy w następujących formach:

- **posiłek**, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- **zasiłek celowy** na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Na realizację całego Programu MOPS wydatkował w 2015 r. – **1 585 366 zł**, z tego z budżetu Wojewody – **876 000 zł**. Procentowy udział Gminy w realizacji całego Programu wyniósł w 2015 r. – **44,74%**.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Wykonanie zadań powiatu finansowanych przez PFRON w latach 2011 – 2015

Kwota wydatkowana na poszczególne zadania

	2011	2012	2013	2014	2015
	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	396 948	796 813	198 902	549 578	199 343
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	3 181 140	3 310 011	3 334 032	3 361 158	3 410 478
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	959 979	1 992 331	1 338 181	1 268 422	2 415 177
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	101 914	193 997	44 863	71 232	153 586
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	0	0	0	0	5 794
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	486 555	580 861	154 937	258 435	494 493
Ogółem	5 126 536	6 874 013	5 070 915	5 508 825	6 678 871

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach

	2011	2012	2013	2014	2015
	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	509 w tym 219 opiekunów	964 w tym 316 opiekunów	241 w tym 115 opiekunów	628 w tym 223 opiekunów	202 w tym 99 opiekunów
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	215	225	227	229	232
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1034	1 801	1 323	901	1 174
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	93	128	48	54	115
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	-	-	-	-	2
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	78	104	51	52	90

Z usług **Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego** będącej w strukturach Działu Adaptacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2011– 2015 skorzystała następująca ilość osób:

	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość osób	252	230	199	151	153

AKTYWNY SAMORZĄD

Program „**Aktywny samorząd**” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Aktywny Samorząd 2015

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji zawodowej lub wsparcie ich w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu w rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej,

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się,

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Aktywny Samorząd 2015

Aktywny Samorząd Moduł I	Ilość umów	Wykonanie (zł)
Obszar A 1 Dofinansowanie zakupu/montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	0	0
Obszar A 2 Dofinansowanie uzyskania prawa jazdy kategorii B	10	10 382
Obszar B 1 Dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania	0	0
Obszar B 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego	6	12 000
Obszar C 1 Dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0
Obszar C 2 Dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanego elektrycznego wózka inwalidzkiego	15	30 000

Obszar C 3 Dofinansowanie zakupu protezy kończyny na III poziomie jakości	11	192 750
Obszar C 4 Dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny na III poziomie jakości	2	14 202
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej-dofinansowanie do przedszkoli	29	36 554
Moduł II Dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym	265	748 362
Ogółem	338	1 044 250

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pracą socjalną objęto **1 953** osoby i rodziny. Interweniowano w **268** sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej oraz poradnictwo specjalistyczne na rzecz osób niesłyszących i doradztwo w ramach aktywizacji społeczno - zawodowej prowadzono dla **3 543** osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2011 - 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Praca socjalna	3 125	3 804	2 716	2 189	1 953
Interwencja kryzysowa	307	277	220	309	268
Poradnictwo specjalistyczne	4 072	2 955	3 420	4 485	3 543

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

W okresie sprawozdawczym usługi opiekuńcze świadczone dla **2 522** osób (w ramach zadań własnych). Z usług świadczonych przez opiekunów zatrudnionych w Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego, które realizowało na zlecenie Gminy Wrocław najczęściej korzystały osoby samotne, obłożnie chore. Usługi świadczyło średniomiesięcznie **611** osób pełniących obowiązki opieki domowej. Decyzje przyznające usługi opiekuńcze wydawane są przez poszczególne Zespoły Terenowej Pracy Socjalnej oraz Zespół ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2011-2015

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem (zł) środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów (zł)
2011	10 443 206	2 313	976 191	2 452 878
2012	10 876 897	2 326	995 665	2 434 616
2013	11 840 644	2 459	1 085 170	2 322 743
2014	12 652 332	2 599	1 160 339	2 566 644
2015	11 434 690	2 522	1 013 181	2 578 875

Od dnia 1 września 2013 r. realizacją **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi** na terenie Wrocławia zajmuje się **Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej**, z siedzibą przy ul. Podróżniczej 26/28 we Wrocławiu. Posiadane przez WCZ SP ZOZ zaplecze w zakresie świadczenia usług zdrowotnych dla osób chorych psychicznie, a także przewlekle i długoterminowo chorych, umożliwia podmiotowi kompleksową obsługę osób

wymagających wsparcia zarówno zdrowotnego jak i opiekuńczego. Z tej formy pomocy skorzystało **28 osób**, a pomoc świadczyło średniomiesięcznie **16 opiekunek**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2011-2015

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody (zł)	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2011	529 218	43	29 401
2012	555 786	38	30 877
2013	493 882	33	26 548
2014	434 420	31	21 721
2015	409 960	28	20 498

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych siedmiu dziennych domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób starszych (dla **316** osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo – adaptacyjnym (dla **133** osób).

Profil DDPS	Adres	Ilość miejsc	DDPS prowadzony przez
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11 50-451 Wrocław	65	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67 50-008 Wrocław	40	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych z deficytem pamięci	ul. Ignacego Kraszewskiego 2 50-229 Wrocław	15	Stowarzyszenie Pod Wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów"
Dla osób starszych	ul. Litewska 20 51-354 Wrocław	65	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny „Pensjonat dla Osób Starszych”			
Dla osób starszych	ul. Henryka Michała Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	133	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ponadto opiekę dzienną dla **188** osób zapewniano w 6 środowiskowych domach samopomocy.

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego Leopolda 2 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom” Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	30	Dolnośląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDz „Ostoja”

ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 oficyna 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”
ŚDS dla osób psychicznie chorych typ (A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	50	Stowarzyszenie “W Naszym Domu”
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	24	Fundacja „Opieka i Troska”

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) MOPS rozeznali **904** nowe środowiska osób wymagających opieki całodobowej, przeprowadzono **522** wywiady aktualizujące sytuację osób oraz oceniono sytuację dochodową **1 405** osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Liczba zawartych umów z osobami obowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi **310** (w tym **168** umów zawarto w 2015 r.) na kwotę **1 487 457,86 zł.**

W 2015 r. wydano **2 693** decyzje w tym m.in.: **375** decyzji kierujących, **26** kierująco-odpłatnościowych, **276** decyzji umieszczających, **1 019** decyzji o odpłatności, **75** decyzji odmawiających udzielenia pomocy i **922** decyzje inne dotyczące spraw prowadzonych przez pracowników DPIN m.in. umarzających postępowanie, uchylające, wygaszające oraz żądające zwrotu zastępczo wniesionych opłat przez Gminę Wrocław za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej i innych związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez osoby obowiązane.

W domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2015 r. umieszczono **235** osób. Poza Wrocławiem w różnych powiatach na terenie całej Polski zostało umieszczone **19** osób. W Domach Pomocy Społecznej na terenie innych powiatów przebywa łącznie **269** osób, skierowanych przez Gminę Wrocław.

Budżet na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2015 r. wynosił **40 777 581 zł** a wykonanie w tym zadaniu 40 431 292,94 zł.

Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za osoby (mieszkańców Wrocławia) umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości **7 357 515 zł.**

Na miejsce w domach pomocy społecznej we Wrocławiu oczekuje **541** osób, a na miejsca w domach pomocy w innych powiatach oczekuje **15** osób.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej

Profil Domu	Adres	Ilość miejsc	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca (zł)
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-433 Wrocław	236	3 360
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędziańska 66-68 54-106 Wrocław	159	3 480
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	2 834,39
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155	3 143
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	3 584,08
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	3 517
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	3 118,67

DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	2 957,63
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29a 51-124 Wrocław	7	3 401,70
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała Leopolda Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	3 530,85
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	2 985,23
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	5	3 684,83
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Wejherowska 28 54-239 Wrocław	72	3 569,93

Formę opieki całodobowej stanowiło mieszkanie chronione dla 17 osób

Profil mieszkania chronionego	Adres	Ilość miejsc	Placówkę prowadzi na zlecenie Gminy Wrocław
Mieszkanie chronione przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	17	Fundacja L'ARCHE

OŚRODEK WSPARCIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ PRZY UL. REYMONTA 8 WE WROCŁAWIU

Od 24 listopada 2015 r. zmiana organizacyjna – Ośrodek Wsparcia – Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży.

Ośrodek Wsparcia działa na podstawie Zarządzenia Nr 26/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Wsparcia przy ul. Reymonta 8.

Ośrodek ma charakter integracyjny, pomoc udzielana jest osobom, które wyrażą zgodę w formie oświadczenia na udział w zajęciach integracyjno/edukacyjnych oraz deklarują wolę współpracy w procesie usamodzielniania. Warunkiem udzielenia pomocy w ramach Ośrodka jest podpisanie krótkotrwałego lub długotrwałego kontraktu socjalnego.

Ośrodek Wsparcia udziela pomocy w formie:

- schronienia,
- wsparcia socjalnego,
- wsparcia specjalistycznego,
- konsultacji interwencyjnych w ramach całodobowego telefonu zaufania MOPS.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Klient Ośrodka otrzymuje:

- usługę pracy socjalnej indywidualnie dostosowaną do sytuacji życiowej w porozumieniu z Klientem Ośrodka,
- dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego) stosownie do potrzeb,
- możliwość korzystania z oferty grup wsparcia, warsztatów edukacyjnych, grup samopomocowych oraz udziału w grupowych spotkaniach integracyjnych.

Od dnia 20 kwietnia 2015 r. w Ośrodku Wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, przy ul. Reymonta 8 przebywa jedna, wieloosobowa rodzina rumuńskich Romów licząca 19 osób (12 osób dorosłych i 7 dzieci w wieku od 3 do 16 lat). Rodzina zajmuje 6 pokoi. Mieszkańcy ośrodka mają do dyspozycji kuchnię wraz z wyposażeniem, 2 łazienki, pralnię oraz świetlicę.

Z każdym z mieszkańców prowadzona jest indywidualna praca socjalna, skoncentrowana na dzień dzisiejszy na:

- pomocy w uregulowaniu pobytu w Polsce – aktualizacja dokumentacji, rejestracja w PUP, meldunek, PESEL itp.,
- pomocy w zdobyciu zatrudnienia dla dorosłych mieszkańców ośrodka – kontakt z pracodawcami, doradztwo zawodowe,
- pomocy w uregulowaniu sytuacji prawnej dzieci mieszkańców – pomoc w formalnościach dotyczących uzyskania statusu obywatela Rumunii oraz dokumentu tożsamości,
- pomocy w uzyskaniu diagnostyki lekarskiej – szczepienia dzieci, pomoc w rejestracji do lekarza dorosłych mieszkańców oraz ich dzieci.

Oprócz schronienia i pracy socjalnej w Ośrodku Wsparcia odbywają się także zajęcia umiejętności społecznych:

- nauka języka polskiego,
- ekonomika gospodarstwa domowego,
- warsztaty szycia – będące odpowiedzią na deklarowane przez mieszkanki zainteresowania zdobyciem nowego zawodu,
- spotkania indywidualne mające postać rozmów z mieszkańcami na tematy ich dotyczące lub interesujące.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu obejmuje zasięgiem swojego działania powiat wrocławski grodzki i ziemski.

W Zespole zatrudnionych było 13 pracowników administracyjno-biurowych oraz 22 członków składów orzekających, wykonujących inną pracę zarobkową na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2015 r. przyjęto ogółem **10 511** wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem **10 676** orzeczeń:

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom po 16 roku życia)

Wyszczególnienie	Liczba
Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, w tym:	7 442
- lekki stopień	3 131
- umiarkowany stopień	3 016
- znaczny stopień	1 295
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	1 401
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności (utrzymanie w mocy poprzedniej decyzji)	634
Razem	9 477

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom do 16 roku życia)

Wyszczególnienie	Liczba
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności (utrzymano w mocy poprzednia decyzję)	27
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	259
Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	913
Razem	1 199

Liczba wydanych kart parkingowych

Wyszczególnienie	Liczba
Karty wydane osobom niepełnosprawnym	2 278
Karty wydane placówkom zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	27
Razem	2 305

Zespół realizował również zadania starosty w zakresie wystawiania legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub jej stopień.

Ogółem wystawiono **2 754** legitymacji osoby niepełnosprawnej, w tym 711 legitymacji wydano osobom przed 16 rokiem życia na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności.

Wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły **1 522 928,81 zł** i w całości pokryte zostały z dotacji celowej przekazanej z budżetu państwa.

PIECZA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM (art. 182 ust. 5)

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Rodzinną pieczę zastępczą to system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi zawodowe, spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;

Rodzina zastępcza niezawodowa – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;

Zawodowa rodzina zastępcza - pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej;

Zawodowa specjalistyczna – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi;

Rodzinny dom dziecka – tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawujące opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej.

Realizacja celów ustawy generuje następujące zadania i potrzeby, w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej:

ZAPEWNIENIE DZIECIOM PIECZY ZASTĘPCZEJ W RODZINACH ZASTĘPCZYCH I RODZINNYCH DOMACH DZIECKA

W roku 2015 w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało umieszczonych łącznie **125** dzieci. W przypadku większości rodzin żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba dzieci przyjętych do różnych form rodzinnej pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych	W rodzinnych domach dziecka
liczba dzieci do 18 roku życia umieszczona w pieczy zastępczej, z tego:	72	29	22	2
z rodziny naturalnej	54	25	10	0
z rodzinnej pieczy zastępczej	8	0	3	2
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	9	2	2	0
inne	1	2	7	0

W 2015 r. opieką koordynatorów i pracowników socjalnych było objętych w przeciągu całego roku łącznie **826** rodzin zastępczych, w których przebywało **1 047** dzieci. W tej liczbie 607 rodzin to rodziny spokrewnione (736 dzieci), 205 rodziny to rodziny niezawodowe (244 dzieci), zaś 14 rodzin to rodziny zawodowe (w różnych okresach przebywało w nich łącznie 54 dzieci). Funkcjonują ponadto 2 rodzinne domy dziecka, w których, w przeciągu całego roku, przebywało 13 dzieci.

Rodzinna piecza zastępcza we Wrocławiu

Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe łącznie		Rodzinne domy dziecka		RODZINA PIECZA ZASTĘPCZA ŁĄCZNIE	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
540	661	173	210	14	31	2	13	729	915

Powyższe zestawienie obrazuje, że pieczę zastępczą w zdecydowanej większości sprawują rodziny spokrewnione z dzieckiem. Niezależnie od zalet, jakie posiada opieka osób spokrewnionych, część tego typu rodzin nie wywiązuje się prawidłowo z zadań na nich spoczywających. Dzieci wychowujące się w rodzinach spokrewnionych bardzo często podlegają nadal niewłaściwym wpływom środowiskowym. Najliczniejszą grupę wśród opiekunów spokrewnionych z dziećmi stanowią osoby w wieku 56 - 65 lat, czyli typowym dla dziadków, a nie rodziców (rozwiązaniem optymalnym jest sytuacja, gdy różnica wieku pomiędzy dzieckiem a rodzicami zastępczymi kształtuje się tak jak w rodzinie naturalnej). Dlatego bardzo ważne jest tworzenie warunków do powstawania i działania zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych. Aby zrealizować cele ustawy, konieczne jest przeznaczenie środków na zapewnienie osobom sprawującym zawodową pieczę zastępczą odpowiedniego wsparcia merytorycznego i finansowego oraz umożliwienie rozwoju i stabilizacji zawodowej. Ważną kwestią jest promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej (zamieszczanie informacji dla kandydatów na stronie internetowej, dystrybuowanie ulotek, publikowanie artykułów w prasie lokalnej, emitowanie audycji radiowych i telewizyjnych).

Istotne jest rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu pozyskania odpowiednich kandydatów oraz stałe prowadzenie naboru.

W niektórych sytuacjach wskazana jest także pomoc w zakresie uzyskania odpowiedniego zaplecza lokalowego (szczególnie w odniesieniu do rodzinnych domów dziecka).

ORGANIZOWANIE WSPARCIA OSOBOM USAMODZIELNIANYM OPUSZCZAJĄCYM RODZINY ZASTĘPCZE, RODZINNE DOMY DZIECKA

Obecnie wsparciem MOPS we Wrocławiu jest objętych **295** dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 143 osoby nadal pozostające w rodzinach zastępczych).

Usamodzielnienie to długotrwały proces, który wymaga widzenia osoby usamodzielniającej się w szerokim spektrum jej potrzeb i sytuacji życiowej.

Wielu wychowanków ma problemy związane z wychowywaniem się poza rodziną. Są to przede wszystkim problemy emocjonalne, trudności z nawiązywaniem relacji i podtrzymywaniem więzi. Decyzje wychowanków co do wyboru poziomu i kierunku kształcenia często są podejmowane bez uwzględnienia własnych predyspozycji, zainteresowań oraz sytuacji na rynku pracy. Potrzebne są działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji społecznych (umiejętności osobiste i interpersonalne). Konieczne jest stwarzanie okazji do odkrywania własnego potencjału, zainteresowań oraz tworzenie warunków do ich rozwoju. Istnieje także potrzeba uzyskania wsparcia w zakresie wiedzy o rynku pracy, edukacji o zawodach, zdobyciu pierwszych doświadczeń zawodowych (kontakty z pracodawcami, udział w szkoleniach zawodowych, stażach).

Ważnym zadaniem jest pomoc w stabilizacji sytuacji mieszkaniowej (w tym umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym).

Część zadań w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży wypełnia Młodzieżowe Centrum Wsparcia (zadanie na zlecenie Gminy Wrocław realizuje Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego z Wrocławia). Do Centrum kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej). W ramach realizowanego zadania jego odbiorcy są przygotowywani do odpowiedzialnego wejścia w dorosłość, poprzez:

- zapewnienie bezpiecznych warunków mieszkaniowych (4 lokale mieszkalne przeznaczone dla 30 osób łącznie);
- wsparcie psychologiczne (indywidualne oraz w formie warsztatów);
- wsparcie pedagogów oraz opiekunów (moderowanie grup mieszkaniowych, trening ekonomiczny, pomoc w nauce);
- wsparcie pracownika socjalnego (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, kontakt z rodziną biologiczną);
- udzielanie pomocy prawnej (pomoc w dochodzeniu należnych uprawnień, pisma procesowe);
- wsparcie doradcy zawodowego (umiejętności związane z poruszaniem się po rynku pracy);
- pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego.

Należy dążyć do utrzymania kompleksowego wsparcia w tej formie.

Bardzo duże znaczenie we wspieraniu procesu usamodzielnienia ma współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz udział młodzieży w projektach.

W roku 2015 wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, będący pod opieką MOPS we Wrocławiu korzystali ze wsparcia:

- projektu współfinansowanego przez UE „Wrocław Miastem Aktywnych” – 78 usamodzielnianych wychowanków, w wieku 15 - 25 lat;
- Fundacji Robinson Crusoe – 6 usamodzielnionych wychowanków, w wieku 17 - 25 lat.

W ramach projektów młodzież rozwijała kompetencje społeczne i zawodowe, korzystała ze wsparcia w postaci szkoleń, treningów, warsztatów, badań, wyjazdów edukacyjnych, dofinansowania do nauki. Uczestnicy poznawali także świat wrocławskich organizacji pozarządowych, mieli możliwość realizacji swoich zainteresowań i pasji.

Konieczne jest stałe poszukiwanie partnerów do działań w ramach projektów oraz motywowanie młodzieży do udziału w adresowanych do nich przedsięwzięciach.

ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEZ TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA: GRUP WSPARCIA, SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, RODZIN POMOCOWYCH

Zgodnie z ustawą zawodowe rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i korzystania ze wsparcia, w celu uniknięcia wypalenia zawodowego. Ponadto mogą korzystać z okresowej przerwy w sprawowaniu

opieki nad powierzonymi im dziećmi. Z przerwy, o której mowa, skorzystało w 2015 r. 5 rodzin zastępczych zawodowych.

Okres pełnienia funkcji opiekuna zastępczego jest wliczany do okresu zatrudnienia, od którego zależy przyznanie lub wysokość świadczeń, przysługujących pracownikom od pracodawcy.

Aktualnie wszystkie rodziny zastępcze będące pod opieką MOPS we Wrocławiu mają zapewniony bezpłatny dostęp do specjalistycznego wsparcia w ramach projektu „Nadzieja na jutro” realizowanego przez Fundację „Pozytywka”. W ramach realizowanego zadania fundacja prowadzi pełną diagnostykę psychologiczną, terapię psychologiczną indywidualną i rodzinną, diagnostykę i terapię neurologopedyczną, terapię pedagogiczną, konsultacje dla opiekunów z rodzin zastępczych, grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Ponadto Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewnia specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne) w ramach własnych zasobów kadrowych.

Regularnie (raz w miesiącu) odbywają się spotkania grupy wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą, cyklicznie organizowane są warsztaty umiejętności wychowawczych dla opiekunów zastępczych. W związku z istniejącym zapotrzebowaniem, wskazane jest utrzymanie w/w wsparcia na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z wytycznymi ustawy, rodziny objęte są opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (na ich wniosek) lub innego specjalisty (pracownika socjalnego, pedagoga).

ZAPEWNIENIE FINANSOWANIA

- świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z Wrocławia, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka - na terenie Miasta Wrocławia lub na terenie innego powiatu (porozumienia),
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka (w tym: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie),
- szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych.

W zakresie właściwości Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydano w 2015 r. **2 553** decyzje administracyjne, w tym:

- 1 228 dla rodzin zastępczych,
- 275 dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- 1 050 dla rodziców biologicznych.

Na podstawie art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości odpowiadającej kwocie przyznanych świadczeń. Istnieje możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty, na podstawie przesłanek określonych w uchwale Nr XLVII/1138/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. Urz. Woj. Dol. 2013 r., poz. 4447). MOPS przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej dane o rodzicach biologicznych, którzy mają zaległości, za okres dłuższy niż 12 miesięcy, z tytułu ponoszenia opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. Do dnia 30 czerwca 2015 r. MOPS przekazywał dane o zaległościach rodziców biologicznych tylko do jednego z czterech Biur Informacji Gospodarczej, tj. Krajowego Rejestru Długów. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, od dnia 1 lipca 2015 r. MOPS jest zobowiązany do przekazywania danych o zaległościach rodziców biologicznych do czterech Biur Informacji

Gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów, Info Monitor, Rejestr Dłużników ERIF, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej). Na dzień 31 grudnia 2015 r. liczba dłużników zgłoszonych przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej wyniosła **129**.

W 2015 r. przyznano rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka świadczenia w łącznej wysokości **9 424 444 zł**, w tym:

- wydatki na rodziny zastępcze spokrewnione – **6 087 124 zł**;
- wydatki na rodziny zastępcze niezawodowe – **2 691 714 zł**;
- wydatki na rodziny zastępcze zawodowe – **451 942 zł**;
- wydatki na rodzinne domy dziecka – **192 890 zł**;
- wydatki na rodziny pomocowe – **774 zł**.

W 2015 r. oprócz świadczeń obowiązkowych przyznano na rzecz dzieci do 18 roku życia, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem ich zamieszkania. Świadczenia te zostały przyznane dla **492** dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych, **127** dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych, **22** dzieci z rodzin zastępczych zawodowych oraz dla **9** dzieci z rodzinnego domu dziecka. Łącznie wydano na ten cel **383 888 zł**.

Wszystkie rodziny zastępcze zawodowe otrzymały w 2015 r. świadczenie w wysokości po **2 500 zł**, na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w celu polepszenia warunków mieszkaniowych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących w 2015 r. na terenie Wrocławia przebywało **96** dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. Szczegółowe zestawienie wraz z sumami kwot przekazanych przez inne powiaty z tytułu ich utrzymania (porozumienia) przedstawia poniższa tabela:

Dzieci pochodzące z innych powiatów, przebywające w pieczy zastępczej na terenie Wrocławia

Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)
Powiat Brzeski	3	23 760	Powiat Olsztyński	1	12 000
Powiat Bolesławiecki	4	81 172,73	Powiat Oławski	4	36 156,77
Powiat Dzierżoniowski	1	6 633,33	Powiat Ostródzki	2	15 840
Powiat Głogowski	4	52 065,79	Powiat Piaseczyński	1	14 467,20
Powiat Górowski	1	7 920	Powiat Piotrowski	1	15 000
Powiat Jaworski	1	9 920	Powiat Polkowicki	2	28 269,60
Powiat Jeleniogórski	1	6 600	Powiat Skarżyński	1	8 120
Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski	2	13 876,77	Powiat Słupski	2	24 000
Powiat Kłodzki	2	18 394,17	Miasto Strzelecki	1	9 060
Powiat Kołobrzegi	1	7 920	Powiat Strzeliński	2	24 648,79
Powiat Koniński	1	8 498,71	Powiat Szczecinecki	1	14 441,94
Powiat Krośnieński	1	12 000	Powiat Średzki	9	87 400
Miasto Legnica	2	16 088,58	Powiat Świdnicki	4	48 000
Powiat Lubiński	2	22 620	Powiat Trzebnicki	5	51 804,29

Powiat Lwówecki	3	34 920	Powiat Wałbrzyski	3	36 000
Powiat Mrągowski	1	12 350	Powiat Wołowski	2	28 869,60
Powiat Nowosądecki	1	12 000	Powiat Wrocławski	13	145 913,07
Powiat Nyski	3	26 780,40	Powiat Ząbkowicki	2	24 600
Powiat Oleśnicki	2	26 770,22	Powiat Zgorzelecki	4	43 920
RAZEM				96	1 068 801,96

W roku 2015 w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało **128** dzieci pochodzących z Wrocławia (Miasto Wrocław przekazywało środki na ich utrzymanie, na podstawie zawartych porozumień). Poniższe zestawienie obrazuje szczegółowe dane: Dzieci z Wrocławia, umieszczone w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)
Powiat Bełchatowski	1	10 320	Powiat Policki	1	7 920
Powiat Będziński	1	12 000	Powiat Polkowicki	1	7 920
Powiat Bolesławiecki	1	22 185,90	Miasto Poznań	1	12 000
Powiat Chełmiński	1	14 400	Powiat Prudnicki	1	11 858,40
Powiat Dzierżoniowski	2	18 240	Powiat Pszczyński	1	12 000
Powiat Głogowski	1	12 000	Miasto Siedlce	1	12 000
Powiat Gostyński	1	7 560	Powiat Strzeliński	1	10 658,40
Powiat Jeleniogórski	2	24 000	Powiat Strzyżowski	1	20 775,80
Miasto Jelenia Góra	1	7 920	Miasto Szczecin	1	8 520
Powiat Kamiennogórski	1	7 920	Powiat Średzki	3	31 364
Miasto Kalisz	1	5 160,97	Powiat Świdnicki	3	17 436,77
Powiat Kłodzki	2	27 941,41	Powiat Trzebnicki	8	101 899,60
Powiat Koszaliński	1	11 185,77	Powiat Wałbrzyski	1	9 882
Miasto Legnica	1	12 000	Miasto Stołeczne Warszawa	5	60 846,60
Powiat Milicki	1	8 120	Powiat Wieluński	1	12 000
Powiat Obornicki	1	7 920	Powiat Wieruszowski	3	32 120
Powiat Oleski	1	7 920	Powiat Włoszczowski	4	37 048
Powiat Oleśnicki	4	43 926,67	Powiat Wołowski	2	19 921,14
Powiat Oławski	9	91 280	Powiat Wrocławski	51	585 985,35
Powiat Ostrzeszowski	1	12 000	Powiat Zielonogórski	1	7 920
Miasto Opole	1	12 000	Powiat Żarski	1	7 920
Powiat Opolski	1	10 403,22	Razem	128	1 414 400

Pomoc dla osób usamodzielnianych - wychowanków pieczy zastępczej wyniosła **1 301 799 zł**, w tym:

- pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości **845 747 zł** (pomoc dla 152 wychowanków rodzin zastępczych);

- pomoc na usamodzielnienie w kwocie **251 108 zł** (55 osób);
- pomoc na zagospodarowanie w kwocie **204 944 zł** (70 osób).

Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (56 osób), zamieszkujący na terenie Wrocławia, skorzystali z nieodpłatnych szkoleń, przygotowujących ich do pełnienia roli opiekuna zastępczego (po pozytywnym zakończeniu procesu kwalifikacji). Szkolenia, na zlecenie Gminy Wrocław prowadziła Fundacja MAIO, wg autorskiego programu „Podróż do Rodzicielstwa”. Łącznie na ten cel wydano kwotę **37 750 zł**.

Łącznie na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej wydano **704 829 zł**.

Świadczenia, określone w ustawie jako obligatoryjne, są wypłacane systematycznie, zgodnie z planem. Zasadnym wydaje się także zabezpieczenie odpowiednich środków na świadczenia uznaniowe, które poprawiają jakość sprawowanej opieki.

Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia poniższe zestawienie:

Potrzeby w zakresie świadczeń finansowych na 2016 r.

Rodzaj świadczenia	Ilość	kwota jednostkowa	Koszt całkowity
świadczenia dla rodzin zastępczych, zamieszkujących w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci pochodzące z Wrocławia	128 dzieci	930 zł	1 428 480 zł
świadczenia dla rodzin zastępczych z Wrocławia, w których przebywają dzieci z innych powiatów na podstawie zawartych porozumień	85 dzieci	950 zł	918 000 zł
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	841 dzieci	780 zł	8 193 600 zł
jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	160 dzieci	1 500 zł	226 000 zł
świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	5 rodzin/ 12 miesięcy	1 000 zł	60 000 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	3RDD/ 18 rodzin	różne kwoty świadczeń	30 000 zł
świadczenie na pokrycie nieprzewidzianych kosztów związanych z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka	3 RDD	2000 zł	6 000 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo	10 rodzin	1 000 zł	10 000 zł
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	620 dzieci	600 zł	372 000 zł
pomoc dla osób usamodzielnianych (kontynuacja nauki, usamodzielnienia, zagospodarowania)	140 osób	różne kwoty świadczeń	1 056 525 zł
SUMA			12 300 605 zł

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2015 we Wrocławiu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowało **45** placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym **18** placówek typu rodzinnego.

W 2015 r. Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Przystanek Dobrej Nadziei” przy ul. Borowskiej 181-187 we Wrocławiu został połączony z Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu. Obecnie Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania składa się z 14 placówek opiekuńczo – wychowawczych łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjne o łącznej liczbie 206 miejsc dla wychowanków.

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej prowadzi nadzór nad wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie Wrocławia; współpracuje z sądami, asystentami

rodzinnymi, szkołami i rodzinami biologicznymi wychowanków oraz obejmuje wsparciem pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Ogółem placówki dysponują **493** miejscami, w tym **108** miejsc w rodzinnych domach dziecka. W 2015 r. do wszystkich placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano **308** nowych wychowanków. W 2015 r. z placówek opiekuńczo-wychowawczych ogółem skorzystało **715** dzieci.

Rok 2015 był kolejnym rokiem współpracy z Fundacją PozyTYwka, która świadczy pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz terapeutyczną wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i rodzin zastępczych.

W maju 2015 r. zakończono realizację projektu „Wrocław Miastem Aktywnych”.

Wychowankowie opuszczający jedną z form instytucjonalnej bądź rodzinnej pieczy zastępczej mogą korzystać z Młodzieżowego Centrum Wsparcia prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego we Wrocławiu:

- możliwość zamieszkania w mieszkaniu dla usamodzielnianych wychowanków,
- wsparcie psychologiczne (poradnictwo, diagnoza problemowa, terapia psychologiczna),
- pomoc prawna,
- doradztwo zawodowe,
- treningi ekonomiczne,
- profilaktyka uzależnień.

W ciągu całego roku 2015 Fundacja Robinson Crusoe kontynuowała realizację projektu kompleksowego wspierania procesu usamodzielniania osób dorastających w różnych formach pieczy zastępczej.

Działalność kontynuowały placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy „Iskierka”, które działaniami opiekuńczo – wychowawczymi i terapeutycznymi obejmowały nie mniej niż 200 dzieci z terenu miasta Wrocławia.

ŚWIADCZENIA I KOSZTY REALIZACJI ZADAŃ

W zakresie właściwości Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wydano **1 444** decyzje administracyjne.

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków pieczy instytucjonalnej wyniosła ogółem **395 685,01 zł**, w tym:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki w wysokości **336 199,57** (89 osób),
- pomoc na usamodzielnienie w wysokości **33 177** (6 osób),
- pomoc na zagospodarowanie w wysokości **26 308,44 zł** (9 osób).

Na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia wydano łącznie **25 067 495,88 zł**. Na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydano łącznie **246 607,44 zł**.

Na utrzymanie placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy „Iskierka” na terenie Wrocławia wydano **2 200 600 zł**.

Świadczenia i koszty realizacji zadań związanych z opieką nad rodziną i dzieckiem w latach 2011-2015 w (zł)

	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych	7 414 716	8 472 589	8 720 412	10 419 004	9 424 445
Utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych	21 423 160	21 156 547	21 507 472	24 328 021	25 067 496
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych na terenach innych powiatów	1 458 016	1 635 034	1 559 215	1 478 216	1 661 007

REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ ŚRODKÓW RZĄDOWYCH

W roku 2015 Sekcja Projektów Rozwojowych w Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi MOPS, realizowała zadania w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne. W 2015 r. pozyskano dotacje ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości **1 509 872,74 zł**. Ponadto realizowany był projekt „KARnet 15+ - model współpracy trójsektorowej”, na który pozyskano dofinansowanie w latach ubiegłych.

Pozyskane dofinansowanie w 2015 r.

Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu (zł)	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Wkład własny (zł)
Wrocław Miastem Aktywnych	1 181 352,74	1 181 352,74 (środki UE)	W całości rozliczony w 2014 r.
Nadal Aktywni	251 415,93	0	251 415,93 (środki Gminy Wrocław)
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” – ASYSTENT RODZINY	532 207,88	179 770	352 437,88
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” – KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	479 096,85	148 750	330 346,85
SUMA	2 444 073,40	1 509 872,74	934 200,66

PROJEKT „WROCŁAW MIASTEM AKTYWNYCH”

W 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację dwuletniej edycji (2014 – 2015) projektu systemowego „Wrocław Miastem Aktywnych”. Projekt skierowany był do **500** klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym **320** osób w kontraktach socjalnych i **180** osób w Programach Aktywności Lokalnej (ze względu na rezygnacje uczestników i dodatkowe nabory ostatecznie w projekcie wzięło udział **609** osób). Ponad **46%** planowanej liczby uczestników projektu stanowiły osoby z niepełnosprawnością (32% - osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, 14% - osoby niepełnosprawne zgodnie z definicją PO KL). Ze wszystkimi uczestnikami prowadzono pracę socjalną.

W ramach zawartych **397 kontraktów socjalnych** i ich odmian zrealizowane zostały w 2015 r. następujące działania w poszczególnych Instrumentach Aktywnej Integracji:

AKTYWIZACJA SPOŁECZNA

- konsultacje ze specjalistami ds. aktywizacji społeczno-zawodowej (PASZ) – 280 osób;
- konsultacje z psychologiem CPSR – 26 osób;
- treningi ogólnorozwojowe kompetencji życiowych dla osób z niepełnosprawnością psychiczną – 7 osób;
- treningi ogólnorozwojowe kompetencji życiowych dla osób niesłyszących 8 osób;
- wsparcie tłumacza języka migowego dla osób niesłyszących – 10 osób;
- warsztaty ogrodniczo - konserwatorskie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (8 osób);
- warsztaty autoprezentacji metamorfoza – 106 osób;
- wsparcie tłumacza języka migowego dla osób głuchych – 11 osób.

AKTYWIZACJA EDUKACYJNA:

- kurs komputerowy grupowy - 2 osoby;
- kurs komputerowy dla osób z niepełnosprawnością - 5 osób;
- kurs językowy- 10 osób;
- zajęcia edukacyjne wyrównujące braki w nauce - 3 osoby;
- dofinansowanie edukacji na poziomie policealnym - 1 osoba;
- dofinansowanie edukacji na poziomie wyższym - 3 osoby;
- prawo jazdy kategorii B - 80 osób;
- operator wózków widłowych z modułem magazyniera - 29 osób;
- konserwator z uprawnieniami do 1 kV - 6 osób;
- pracownik gospodarczy - 2 osoby;
- pomoc kuchenna - 3 osoby;
- opiekun osoby zależnej - 7 osób.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA:

- praktyka zawodowa po kursie opiekuna osoby zależnej - 7 osób,
- praktyka zawodowa po kursie operator wózków widłowych z modułem magazyniera - 28 osób.

U uczestników nastąpił wzrost poziomu kompetencji społecznych, wychowawczych i osobistych, wzrost poziomu kluczowych umiejętności pracowniczych (językowych, informatycznych), zwiększyły się kwalifikacje i kompetencje zawodowe, wzrósł poziom umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz wzrósł poziom zaradności życiowej i umiejętności radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

Klienci uczestniczący w zajęciach mieli możliwość korzystania również ze wsparcia w postaci opieki nad osobami zależnymi. Łącznie z tej formy wsparcia skorzystało **7** rodzin.

W **10** Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej oraz Zespole ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców MOPS realizowane były Programy Aktywności Lokalnej (**PAL**). Objęto nimi **192** uczestników oraz osoby z otoczenia. Programy były wspierane licznymi działaniami środowiskowymi tj. festynami integracyjnymi z różnorodnymi atrakcjami dla całych rodzin, wyjściami integracyjnymi i edukacyjnymi (m.in. do: teatru), spotkaniami społecznymi, obywatelskimi i partnerskimi oraz seminariami edukacyjnymi.

Kontynuując Programy z roku 2014 obok działań środowiskowych, proponowany był szeroki wachlarz instrumentów aktywizacji społecznej i edukacyjnej, dzięki którym uczestnicy PAL mogli uzyskać wielopłaszczyznową pomoc i wsparcie.

Ze względu na specyfikę Wrocławia, tj. wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów, w zależności od specyfiki i potrzeb rejonu Programy Aktywności Lokalnej w każdym obszarze miasta przyczyniały się do poprawy jakości życia mieszkańców, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz stworzeniu silnych społeczności lokalnych.

Programy te realizowane były na: Osiedlach Karłowice, Różanka - PAL „Aktywna Polanka”, Osiedlu Leśnica - PAL „Aktywna Leśnica”, Osiedlach Gądów, Kosmonautów, Nowy Dwór i Kuźniki - PAL - „Aktywny Gądów”, Osiedlu Nadodrże - PAL „Aktywne Nadodrże”, Osiedlu Szczepin - PAL „Aktywny Szczepin”, na Osiedlu Brochów - PAL „Aktywny Brochów”, Osiedle Gajowice - PAL „Aktywne Gajowice”, Osiedle Przedmieście Oławskie - PAL „Aktywne Przedmieście Oławskie”, Osiedle Ołbin - PAL „Aktywny Ołbin”, Osiedle Plac Grunwaldzki - PAL „Aktywny Plac Grunwaldzki” oraz Osiedle Bolesława Krzywoustego i Zawidawie - PAL „Aktywne Zawidawie”, a także PAL „Aktywne Centrum Wsparcia” w rejonie mieszkania chronionego z ulicy Lelewela.

W sprawną realizację Programów Aktywności Lokalnej zaangażowani byli m.in. koordynatorzy Programów Aktywności Lokalnej (11), Animatorzy Lokalni (12 osób), pracownicy realizujący pracę socjalną, specjaliści zatrudnieni w MOPS (71 osób) oraz podmioty zewnętrzne.

W programach PAL zrealizowano następujące działania:

PAL 1 – Aktywny Szczepin - warsztat kompetencji społecznych, trening umiejętności manualnych, warsztat autoprezentacji. Zorganizowano wyjścia edukacyjne, integracyjne oraz festyny.

PAL 2 - Aktywna Leśnica - prowadzono zajęcia z Animatorem Lokalnymi i Brokerem Edukacyjnym. Odbywały się warsztaty kompetencji wychowawczych, warsztaty rękodzieła i warsztaty autoprezentacji, a także spotkania edukacyjne i społeczne, wyjścia edukacyjne do teatru. Zrealizowano kolejne festyny.

PAL 3 – Aktywny Gądów – zorganizowano zajęcia z Animatorem Lokalnym, wizytę studyjną w spółdzielni socjalnej (Biskupice), warsztaty „Perfekcyjny Gospodarz” oraz warsztaty autoprezentacji. Zorganizowano spotkania społeczne i edukacyjne oraz festyn.

PAL 4 – Aktywne Gajowice – przeprowadzono trening z obsługi urządzeń biurowych, warsztaty rozwoju osobistego, warsztaty recyklingu, warsztaty komputerowe, zajęcia z Animatorem Lokalnym oraz wizytę studyjną w spółdzielni socjalnej (Biskupice). Działała również Pracownia Rodzinna. Zorganizowano wyjścia edukacyjne oraz spotkania społeczne i edukacyjne, a także seminaria. Dodatkowo odbył się festyn z okazji Dnia Dziecka.

PAL 5 – Aktywny Brochów – odbyły się zajęcia z Animatorem Lokalnym, wizyta studyjna w spółdzielni socjalnej (Biskupice), warsztaty komputerowe i warsztat „Ja i moje zdrowie” oraz warsztat autoprezentacji. Dodatkowo organizowano liczne spotkania społeczne i edukacyjne, a także inicjatywy społeczne oraz festyn.

PAL 6 – Aktywne Przemieście Oławskie – realizowane były Warsztaty rozwoju osobistego, Trening wyobraźni przestrzennej, warsztaty autoprezentacji, wizyta studyjna w spółdzielni socjalnej (Biskupice) oraz zajęcia z Animatorem Lokalnym. Zorganizowano wyjścia edukacyjne, integracyjne oraz spotkania społeczne i edukacyjne, a także festyn.

PAL 7 – Aktywne Nadodrze - prowadzono zajęcia z Animatorem Lokalnym, Trening z podstaw obsługi komputera, warsztaty autoprezentacji. Zorganizowano wizytę studyjną w spółdzielni socjalnej (Biskupice) i grupę wsparcia dla uzależnionych, działała Pracownia Rodzinna. Odbywały się spotkania integracyjne, społeczne i edukacyjne oraz Inicjatywy społeczne. Dodatkowo zorganizowano festyn.

PAL 8 – Aktywny Ołbin – odbywały się spotkania z Animatorem Lokalnym, warsztaty rozwoju osobistego i energii, warsztat autoprezentacji, zorganizowano wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej (Biskupice) kontynuowano warsztat technik manualnych i trening aktywizacji zawodowej. Zorganizowano spotkania społeczne i wyjścia edukacyjne oraz festyn.

PAL 9 – Aktywny Plac Grunwaldzki - realizowano zajęcia z Animatorem Lokalnym, Warsztat: Rynek Pracy, Warsztat komputerowy, warsztat autoprezentacji oraz wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej (Biskupice). Zorganizowano spotkania społeczne, edukacyjne, debaty społeczne, a także inicjatywy społeczne, imprezy edukacyjne i festyn.

PAL 10 – Aktywna Polanka - prowadzono Pracownię Rodzinną, zajęcia z Animatorem Lokalnym, warsztaty decoupage, warsztaty autoprezentacji. Zorganizowano wizytę studyjną w spółdzielni socjalnej (Biskupice). Dodatkowo kontynuowano warsztaty kompetencji społecznych. Odbyło się wiele spotkań społecznych, inicjatyw społecznych, wyjście edukacyjne oraz festyn.

PAL 10 – Aktywne Zawidawie – odbywały się zajęcia z Animatorem Lokalnym, warsztaty arteterapii, warsztaty decoupage oraz warsztaty autoprezentacji. Działała również Pracownia Rodzinna. Odbywały się regularne spotkania społeczne.

PAL ZOBU – Aktywne Centrum Wsparcia - realizowano Zarządzanie gospodarstwem domowym, Warsztat savoir-vivre, wizytę studyjną w spółdzielni socjalnej (Biskupice) oraz warsztat autoprezentacji. Dodatkowo zorganizowano spotkania społeczne.

W ramach działań o charakterze środowiskowym zrealizowano szereg spotkań, które skierowane były do uczestników i osób zaangażowanych w realizację różnych zadań w obszarze pomocy społecznej, w tym m.in. coroczne Forum Aktywności Lokalnej oraz spotkania podsumowujące realizację Programów Aktywności Lokalnej na poszczególnych Zespołach. Zorganizowano również wyjście edukacyjne do Ogrodu Zoologicznego dla grupy osób głuchoniemych i ich otoczenia.

Wartość projektu w roku 2015 wyniosła 1 181 352, 74 zł w tym:

- **środki UE – 1 181 352,74 zł;**
- **wkład własny (środki jst) – został rozliczony w całości w 2014 r.**

PROJEKT „NADAL AKTYWNI”

Projekt aktywizacyjny „Nadal Aktywni” realizowany był w okresie IX – XII 2015 i w całości finansowany ze środków Gminy Wrocław. Skierowany był do **194** zagrożonych wykluczeniem społecznym klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w większości – byłych uczestników projektu „Wrocław Miastem Aktywnych” 2008 - 2015. Dodatkowo: 13 dzieciom uczestników zapewniono opiekę w trakcie zajęć rodziców, a 33 dzieci wzięło wraz ze swoimi rodzicami udział w wyjazdowych warsztatach kompetencji wychowawczych.

Głównym celem projektu było wypracowanie (w przypadku nowych osób) lub podtrzymanie i umocnienie wypracowanych podczas „WMA” pozytywnych zmian w życiu społecznym, osobistym, rodzinnym i zawodowym uczestników, zwłaszcza w zakresie:

- kompetencji wychowawczych, poprawy relacji w rodzinach, umiejętności kreatywnego spędzania czasu z dziećmi i opieki nad nimi;
- kompetencji pracowniczych, umiejętności sprawnego poruszania się po rynku pracy i aplikowania o pracę;
- kompetencji społecznych, zwiększenia integracji społecznej i aktywności obywatelskiej, uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta;
- wsparcia osób zmagających się z problemem uzależnienia czy przemocy;
- umacniania małych społeczności lokalnych.

Dodatkowo wsparciem objęto przebywających na terenie Wrocławia obcokrajowców (z terenu Unii Europejskiej i krajów trzecich), którzy w ramach projektu korzystali z nauki języka polskiego na różnych poziomach. Osoby te nie brały udziału w „WMA”.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- wyjazdowe warsztaty kompetencji wychowawczych dla rodziców z dziećmi (23 rodziców i 33 ich dzieci);
- warsztaty „W stronę zatrudnienia” (18 osób, w tym 5 osób z niepełnosprawnością psychiczną);
- kurs języka polskiego dla obcokrajowców (18 osób w ramach 4 grup zajęciowych).

W ramach Programów Aktywności Lokalnej realizowanych w trakcie „WMA” przez poszczególne Zespoły Terenowej Pracy Socjalnej (**ZTPS**) oraz Zespół ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców (**ZOBU**) zostały zorganizowane różne formy aktywności społecznej i edukacyjnej. Pomoc i wsparcie skierowane zostało zarówno do osób, które uczestniczyły w poprzednich edycjach PAL i do nowych uczestników.

Do sprawnej realizacji zaangażowane zostały osoby koordynujące działania na poszczególnych Zespołach (11 osób) oraz specjaliści zatrudnieni w MOPS, którzy prowadzili wsparcie (35 osób).

Zrealizowano następujące zadania:

- **ZTPS 1** - warsztat racjonalnego gospodarowania, warsztat z zakresu zagrożeń wynikających z marginalizacji i wykluczenia społecznego;
- **ZTPS 2** - warsztat kompetencji wychowawczych;
- **ZTPS 3** - trening rozwoju osobistego i aktywizacji społecznej, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu;
- **ZTPS 4** - grupę samopomocową, punkt informacyjny, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu;
- **ZTPS 5** - warsztat kompetencji wychowawczych;
- **ZTPS 6** - warsztat rozwoju kreatywności, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu;
- **ZTPS 7** - akademię lidera, warsztaty rozwoju osobistego, Pracownię Rodzinną, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, wyjście edukacyjne do teatru, grupę wsparcia dla uzależnionych oraz zorganizowano inicjatywy społeczne, m.in. przygotowanie i wystawienie świątecznego spektaklu dla dzieci;
- **ZTPS 8** - warsztaty aktywności lokalnej, warsztaty rozwoju kreatywności, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu;
- **ZTPS 9** - akademię inicjatyw społecznych, grupę samopomocową, warsztaty rozwoju osobistego, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu;
- **ZTPS 10** - grupę samopomocy dla osób doświadczających przemocy, Pracownię Rodzinną;
- **ZOBU** - warsztat edukacyjno-kulturalny, warsztat prowadzenia zdrowego trybu życia, wizytę studyjną do spółdzielni socjalnej „Gniazdko” i Muzeum Ceramiki w Bolesławcu.

Oprócz tego wspólnie z uczestnikami projektu aktywizacyjnego „Nadal Aktywni” przeprowadzono inicjatywę społeczną w formie kampanii poruszającej problemy społeczne.

Wartość projektu w roku 2015 wyniosła 251 415,93 zł i w całości były to środki pozyskane od Gminy Wrocław.

PROJEKT „KARNET 15+ - MODEL WSPÓŁPRACY TRÓJSEKTOROWEJ”

W czerwcu 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu zakończył realizację trwającego od trzech lat projektu innowacyjnego testującego „KARNet 15+ - model współpracy trójsektorowej”, który finansowany był w całości ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu I. Zatrudnienie i integracja społeczna. „Działanie 1.2. – Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej.” Celem projektu było wypracowanie przez przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego skutecznego modelu wspierania młodzieży w wieku 15 – 25 lat we wchodzeniu na rynek pracy.

W ramach współpracy trójsektorowej projekt realizowali wrocławscy i poznańscy partnerzy: w roli Lidera – Wrocławska Rewitalizacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ATTESTOR s. c. Ewa Kuzilek – Sekścińska, Ewa Suchożebrska, Wrocławska Pracownia Psychoedukacji i Terapii „PLUS” Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Gmina Wrocław/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, Gmina Poznań/Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu, Fundacja Aktywności Lokalnej, PL.architekci.

Na początku 2015 r. zakończyły się prace nad produktem finalnym, na który składa się Diagnoza Modelu oraz podręcznik upowszechniania testowanego modelu Kluby Aktywności Różnorodnych KARNet 15+ - model współpracy trójsektorowej. Pierwsza część produktu jest wypadkową wyników badań z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej oraz

doświadczeń partnerów realizujących projekt. Drugie opracowanie zawiera praktyczne porady nt. stosowania i wdrażania wypracowanych w ramach projektu rozwiązań. W marcu 2015 r. projekt został pozytywnie zaakceptowany przez Krajową Sieć Tematyczną i możliwe było rozpoczęcie ostatniej fazy projektu, tj. Upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu polityki.

W ramach upowszechniania oprócz akcji promujących Model odbyły się dwa dwudniowe seminaria upowszechniające informacje o Modelu KARnet 15+ oraz dwa dwudniowe spotkania warsztatowe wdrażające w tematykę Modelu.

Pierwsze seminarium odbyło się w dniach 12 - 13 maja 2015 r. w Hotelu Gdańsk Marina w Gdańsku, natomiast drugie w Hotelu Lenart w Wieliczce. W ramach tych spotkań realizatorzy projektu opowiadali o swoich doświadczeniach z fazy testowania oraz o praktycznych aspektach związanych z zawiązaniem partnerstwa trójsektorowego, skuteczności działań Modelu w pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym, w tym tej z pieczy zastępczej, metodach pracy skoncentrowanej na zasobach i wsparciu pracy pracowników instytucji pomocy społecznych.

Warsztaty wdrożeniowe dotyczące innowacyjnego Modelu KARnet 15+ odbyły się w terminach: 10 - 11 czerwca 2015 r. i 17 - 18 czerwca 2015 r. w Hotelu Sowiec Dolina w Kamionkach k. Dzierżonowa.

Projekt „KARnet 15+ – model współpracy trójsektorowej” został wyróżniony w dziedzinie innowacji społecznych nagrodą Lidera Rozwoju Regionalnego 2015. Nagroda przyznawana jest corocznie w programie prowadzonym przez Polską Agencję Przedsiębiorczości oraz redakcje: Biznes Plus w Gazecie Wyborczej i Forum Przedsiębiorczości – Dziennik Gazeta Prawna. Kapituła nagrody przyznaje ją za działania inwestycyjne i wykorzystanie funduszy unijnych na rzecz rozwoju lokalnego.

Łączna wartość projektu: 2 293 608,71 zł.

ZADANIA PUBLICZNE W RAMACH „PROGRAMU ASYSTENT RODZINY I KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2015” WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

W ramach zadań zrealizowano następujące działania:

- wsparcie **167** wrocławskich rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez **15 asystentów rodziny** w formie: opracowania planu pomocy rodzinie, wspierania aktywności społecznej i zawodowej rodzin, prowadzenia konsultacji wychowawczych dla rodziców, pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, psychologicznych, pomocy w organizacji gospodarstwa domowego, itp.; wsparcia udzielono w rodzinach o łącznej liczbie **dzieci 314**;
- wsparcie **175** wrocławskich rodzin zastępczych przez **10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej** w formie: wsparcie w wypełnianiu zadań rodziny zastępczej, przygotowania planu pomocy dziecku, zapewnienia specjalistycznej pomocy dla dzieci (psychologicznej, rehabilitacyjnej, edukacyjnej), udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin, itp.; wsparcia udzielono w rodzinach o łącznej liczbie dzieci 232.

Asystent rodziny: koszt całkowity **532 207,88 zł** w tym **179 770 zł dotacji** MPiPS oraz **352 437,88 zł wkładu własnego**.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej: koszt całkowity **479 096,85 zł** w tym **148 750 zł dotacji** MPiPS oraz **330 346,85 zł wkładu własnego**.

NADODRZAŃSKIE CENTRUM WSPARCIA

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia (NCWS) jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, która rozpoczęła działalność na początku 2013 r. NCWS ma siedzibę we Wrocławiu przy ul. Rydygiera 43abcd i 45a. Nieruchomości w których NCWS realizuje zadania statutowe MOPS zostały wyremontowane w ramach realizacji projektu pn. „Kreacja Nadodrzańskie Centrum Wsparcia – kluczowego elementu infrastruktury służącej społeczności lokalnej i podopiecznym MOPS”.

W roku 2015 Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało działania w zakresie pomocy społecznej o charakterze;

- **dziennym** mającym na celu szeroko rozumiane wsparcie rodziny oraz aktywizowanie społeczności lokalnej;
- **całodobowym** oferując niezbędną pomoc socjalną i wsparcie specjalistyczne w ramach ośrodka wsparcia.

W **zakresie działań całodobowych** Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało zadania dotyczące wsparcia osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał pomocy w formie:

- konsultacji interwencyjnych;
- wsparcia specjalistycznego;
- wsparcia socjalnego;
- schronienia;
- telefonu interwencyjnego.

W zakresie schronienia Mieszkańcom OIK zapewniono:

- zakwaterowanie w umeblowanych pokojach wieloosobowych;
- możliwość korzystania z innych pomieszczeń i ich wyposażenia.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Mieszkańcy OIK:

- zostali objęci indywidualną pracą socjalną;
- uzyskali potrzebne wsparcie z zakresu poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego;
- uzyskiwali wsparcie finansowe, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami;
- otrzymywali podstawowe środki czystości, artykuły spożywcze i odzież.

W roku 2015 w ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzono **610** działań interwencyjnych z czego **275** interwencji dotyczyło osób, które zgłosiły się do OIK osobiście i **335** interwencji w stosunku do osób, które nawiązały kontakt za pośrednictwem telefonu i komunikatora internetowego. Na pobyt czasowy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto **163** osoby. Beneficjentami były głównie osoby doświadczające przemocy w rodzinie, ale również były to osoby niepełnosprawne, wychowankowie placówek opiekuńczo wychowawczych, uchodźcy i osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych o różnym charakterze.

W ZAKRESIE DZIAŁAŃ DZIENNYCH W NADODRZAŃSKIM CENTRUM WSPARCIA

- Zorganizowano bezpłatne, specjalistyczne:
 - konsultacje psychologiczne (**1 027** konsultacji dla **651** osób, w tym 96 dzieci);
 - poradnictwo prawne (z którego skorzystało 248 osób).
- Oferowano inne bezpłatne formy wsparcia mające na celu wspieranie rodziny i aktywizowanie środowiska lokalnego:
 - doradztwo w ramach Punktu Aktywizacji Społecznej i Zawodowej;
 - wsparcie udzielane podczas indywidualnych spotkań z brokerem edukacyjnym;
 - warsztaty o charakterze cyklicznym wśród których znalazły się:
 - warsztaty w ramach projektu: „Aktywizacja i integracja”,
 - warsztaty kompetencji społecznych i wychowawczych,

- o warsztaty komputerowe, artystyczne i animacji ruchowych w ramach realizacji programów PAL w ZTPS,
 - o warsztaty dla asystentów rodzin;
- szkolenia o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się:
 - o szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze,
 - o szkolenia dotyczące komunikacji w rodzinie,
 - o szkolenia „Praca ze sprawcą przemocy”,
 - o szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- inne jednorazowe formy edukacyjne.
- spotkania, mające na celu aktywizowanie środowiska lokalnego, propagowanie inicjatyw społecznych i promowanie cennych pomysłów, wśród nich:
 - o spotkania Organizatorów Społeczności Lokalnej;
 - o spotkania Animatorów Lokalnych,
 - o spotkania integracyjne,
 - o spotkania partnerskie,
 - o debaty;
- Ponadto na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia:
 - kontynuowano spotkania grupy samopomocowej dla osób uzależnionych;
 - zorganizowano cykliczne spotkania grupy wsparcia dla rodzin zastępczych;
 - kontynuowano działalność punktu poradnictwa zawodowego na odległość;
 - asystenci rodzin zorganizowali festyn z okazji Dnia Dziecka dla rodzin objętych programem wsparcia;
 - odbywały się ponadto:
 - o dyżury członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - o spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - o spotkania Grup Roboczych i Liderów ds. przeciwdziałania przemocy,
 - o konferencje, wizyty studyjne,
 - o spotkania rodziców z dziećmi przy udziale kuratorów,
 - o dni otwarte Funduszy europejskich,
 - o spotkania robocze i organizacyjne zespołów merytorycznych,
 - o szkolenia i superwizje dla pracowników,
 - o sesje coachingowe dla kadry zarządzającej MOPS.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ CENTRUM PRACY SOCJALNEJ I RODZINY

Działania CPSR w 2015 r. ukierunkowane były na realizację zadań związanych:

- z podnoszeniem jakości pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w tym pracowników nowozatrudnionych;
- z udzielaniem wsparcia merytorycznego i emocjonalnego pracownikom socjalnym i asystentom rodziny;
- z poradnictwem specjalistycznym, konsultacjami i udzielaniem wsparcia mieszkańcom Wrocławia w tym klientom MOPS i rodzinom przeżywającym trudności;
- z nadzorem i koordynowaniem zadań wykonywanych przez asystentów rodziny powołanych na rzecz wspierania rodzin w zakresie wypełniania ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz koordynatorami MOPS;
- z realizacją Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” oraz Ogólnopolską Kartą Dużej Rodziny;
- ze współpracą z pracownikami socjalnymi w zakresie realizowanego przez MOPS projektu systemowego „Wrocław Miastem Aktywnych” oraz „Nadal Aktywni”;
- ze współpracą z pracownikami socjalnymi i instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej;
- z wdrażaniem środowiskowej metody w pracy socjalnej;
- z organizacją i koordynowaniem praktyk w MOPS;
- z organizacją i koordynowaniem prac społecznie użytecznych, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- z koordynacją wolontariatu na rzecz osób i rodzin objętych pomocą MOPS;

- z koordynowaniem superwizji zewnętrznej indywidualnej i grupowej dla pracowników MOPS;
- z zapewnieniem obsługi organizacyjno-technicznej Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Formy szkoleniowe zrealizowane na rzecz pracowników socjalnych i asystentów rodziny służące podnoszeniu jakości warsztatu pracy zrealizowane w roku 2015 przez:

Specjalistów pracy zespołowej

TEMAT SZKOLENIA	TERMIN	ILOŚĆ OSÓB	GRUPA DOCELOWA
„Diagnoza w pracy socjalnej”	8 kwietnia 2015 r.	9	Asystenci rodziny
„Plan pracy i kontrakt socjalny w pracy socjalnej”	17 kwietnia 2015 r.	11	Asystenci rodziny
„Ocena i ewaluacja w pracy socjalnej”	24 kwietnia 2015 r.	11	Asystenci rodziny
Spotkanie ewaluacyjne grupowe	29 października 2015 r.	11	Pracownicy socjalni

Konsultantów psychologów

TEMAT SZKOLENIA	TERMIN	ILOŚĆ OSÓB	GRUPA DOCELOWA
Spotkania superwizyjne dla asystentów rodziny	18 lutego 2015 r.	4	Asystenci rodziny
	17 czerwca 2015 r.	6	
	15 lipca 2015 r.	10	
	19 sierpnia 2015 r.	7	
„Praca z dzieckiem z niepełnosprawnością”	14 października 2015 r.	11	
„Etapy rozwoju psychicznego dzieci w wieku od 0-10 lat”	21 października 2015 r.	12	
„Rozpoznawanie u dzieci i młodzieży symptomów uzależnienia od substancji psychoaktywnych”	28 października 2015 r.	11	
„Etapy rozwoju psychicznego dzieci w wieku 11-18 lat”	18 listopada 2015 r.	11	
„Rozwój seksualny dzieci i młodzieży”	25 listopada 2015 r.	11	
„Jak rozmawiać z dziećmi o seksie”	2 grudnia 2015 r.	9	
„Praca z rodzicem z niepełnosprawnością intelektualną”	16 grudnia 2015 r.	10	

Inne formy wsparcia związane ze wsparciem specjalistycznym podnoszącym kompetencje zawodowe pracowników MOPS, zrealizowane przez;

specjalistów pracy zespołowej:

- towarzyszenie pracownikom socjalnym podczas pracy w środowisku - **116** razy;
- wsparcie pracowników socjalnych w formie rozmów indywidualnych - **573** rozmowy;
- asystowanie nowozatrudnionym pracownikom socjalnym przy przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych - **149** razy;
- wprowadzenie zgodnie z procedurą **28** nowych pracowników socjalnych oraz **13** asystentów rodziny;
- przeprowadzenie z pracownikami socjalnymi **3** spotkań dotyczących ewaluacji wybranych przypadków prowadzonej pracy socjalnej;
- udzielenie **1 436** konsultacji merytorycznych według wybranej specjalizacji pracownikom socjalnym i asystentom rodziny.

Poradnictwo specjalistyczne na rzecz mieszkańców Wrocławia i klientów MOPS realizowane jest w CPSR min. przez specjalistów pracy zespołowej, konsultantów psychologów i pedagogów, koordynatorów oraz przez specjalistów i konsultantów w punktach aktywizacji społeczno-zawodowej.

W 2015 r. specjaliści pracy zespołowej MOPS udzielili łącznie **400** porad dla **217** rodzin, z czego **46** odbyło się w środowisku klienta bez udziału pracownika;

Usługi psychiatryczne świadczone były w **363** rodzinach (607 osób w rodzinie). łącznie zrealizowano **460** wizyt domowych. Wizyty realizowane były przez **3** lekarzy psychiatrów. Dwóch lekarzy zatrudnionych w ramach umowy z MOPS – **322** wizyty oraz lekarza zatrudnionego przez Wrocławskie Centrum Zdrowia w ramach „Programu edukacji zdrowotnej oraz motywowania do podjęcia leczenia specjalistycznego osób z podejrzeniem zaburzeń psychicznych, będących pod opieką terenowego pracownika socjalnego” – **138** wizyt.

Interwencje u osób zaburzonych psychicznie odbywały się głównie w obecności pracowników socjalnych, a w razie potrzeby koordynatora CPSR oraz policji, pielęgniarki środowiskowej, pracowników straży miejskiej.

Konsultanci psychologzy i pedagodzy objęli pracą psychologiczną i pedagogiczną **705** klientów, będących członkami **675** rodzin. łącznie zrealizowali **1 767** porad specjalistycznych, w tym: w miejscu zamieszkania klienta **656** razy, stacjonarnie w placówkach MOPS **932** razy oraz **179** razy w ramach dyżurów dla rodzin na terenie Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej.

Konsultanci podejmowali także działania w interwencjach kryzysowych na rzecz **9** rodzin. Na rzecz projektu WMA konsultacje psychologiczne przeprowadzono z **25** klientami MOPS. Konsultanci przeprowadzili **230** konsultacji indywidualnych z pracownikami socjalnymi, włączali się w prace grup roboczych w zakresie problematyki dotyczącej przemocy w rodzinie **487** razy (na rzecz 202 rodzin) oraz uczestniczyli w zespołach problemowych mających na celu pomoc w rozwiązaniu trudnej sytuacji rodzin **33** razy (na rzecz 20 rodzin). Spotkania realizowane były we współpracy z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny i innymi specjalistami MOPS.

Ponadto konsultanci prowadzili w 2015 r. cykliczne warsztaty dla seniorów usprawniające pamięć w Dziennych Domach Pomocy „Pogodna jesień” – 17 razy i „Na Ciepłej” – 4 razy na rzecz łącznie 54 osób.

W ramach współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego konsultanci psychologzy przeprowadzili warsztat dla 8 wrocławskich wolontariuszy nt: „Radzenie sobie w kontakcie z trudnym klientem”.

W 2015 r. konsultanci przeprowadzili także warsztaty kompetencji rodzicielskich.

Z zakresu porozumiewania się bez przemocy i stawiania granic odbyły się po 2 edycje szkoleń.

TYTUŁ WARSZTATU	TERMIN	ILOŚĆ OSÓB	UWAGI
„Mów tak aby dziecko cię usłyszało wg Metody Porozumienia bez Przemocy”	4 lutego 2015 r. 11 lutego 2015 r.	9	Szkolenie dwudniowe
„Gdzie leżą granice: kiedy i jak je stawiać”	3 marca 2015 r. 4 marca 2015 r.	10 7	2 edycje

Zapoczątkowany również został cykl 10 spotkań edukacyjnych z których w 2015 r. odbyły się 4 spotkania

TYTUŁ WARSZTATU	TERMIN	ILOŚĆ OSÓB
Psychologia rozwojowa dzieci w wieku 0 do 10 roku życia	17 listopada 2015 r.	5
Postawy rodzicielskie i style rodzicielskie	24 listopada 2015 r.	5
Stawianie granic, metody wyciągania konsekwencji wobec dziecka	1 grudnia 2015 r.	4
Skuteczne komunikowanie się z dzieckiem, rola pochwał	8 grudnia 2015 r.	3

Konsultant socjolog, posługujący się językiem migowym, podjął działania na rzecz **33** osób z dysfunkcją narządu słuchu (63 osoby w rodzinie). W roku 2015 udzielił ogółem **209** porad, podjął **2** sprawy interwencyjne na rzecz klientów. Towarzyszył **125** razy **20** klientom niesłyszącym w załatwianiu spraw urzędowych. Ponadto asystował pracownikom socjalnym przy wywiadach środowiskowych oraz innych działaniach podejmowanych w rodzinach porozumiewających się w języku migowym. Wspierał również asystentów rodziny w kontakcie z klientami z dysfunkcją narządu słuchu.

Praktyki zawodowe i studenckie.

W komórkach organizacyjnych MOPS praktyki zawodowe odbywało w 2015 r. **33** studentów i słuchaczy. Praktyki realizowane były w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej, Zespole Koordynacji i Monitoringu Pieczy Zastępczej, Dziale Adaptacji Osób Niepełnosprawnych, Dziale Pomocy Instytucjonalnej, Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny, Rodzinnych Domach Dziecka, Dziennym Domu Pomocy „Pogodna Jesień”, w Dziennym Domu Pomocy „Na Ciepłej”.

Wykaz poszczególnych szkół i ilość studentów

UCZELNIA	KIERUNEK	IŁOŚĆ OSÓB
Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji TWP ul. Wagonowa 9	Pedagogika rodzinna	3
	Praca socjalna- doradca socjalny	6
Uniwersytet Wrocławski	Studia Podyplomowe w zakresie Diagnostyki oraz Systemowej Pracy z Rodziną	5
	Praca socjalna	7
	Resocjalizacja	1
	Administracja	1
Uniwersytet Medyczny	Wydział Nauk o Zdrowiu	1
Kolegium Pracowników Służb Społecznych	Praca socjalna	5
Ośrodek Kształcenia Lekarzy	Medycyna rodzinna	3
Papieski Wydział Teologiczny	Pedagogika	1
RAZEM		33

ASYSTENT RODZINY

Termin „**asystent**” pochodzi od słowa „**asysta**”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. W roku 2015 MOPS **dysonował 15 etatami** dla asystentów rodziny.

Do głównych zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (okresowa ocena następuje po 6 miesiącach pracy z rodziną. Harmonogram planowanych ocen dla poszczególnych rodzin znajduje się w dokumentacji asystenta);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny.

Asystent rodziny, realizując swoje zadania, odpowiedzialny był za koordynowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji rodziny.

W roku 2015 asystenci rodziny współpracowali łącznie z **167 rodzinami**. Średnio asystent rodziny współpracował z ponad 11 rodzinami, z tego:

- do 3 miesięcy z 34 rodzinami,
- powyżej 3 do 12 miesięcy z 67 rodzinami,
- powyżej roku z 21 rodzinami.

W roku 2015 asystent rodziny zakończył współpracę z 45 rodzinami, w tym:

- ze względu na osiągnięte cele z 18 rodzinami,
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę z 16 rodzinami,
- ze względu na brak efektów z 6 rodzinami,
- ze względu na zmianę metody pracy z 1 rodziną.

Asystenci rodziny podjęli się również zorganizowania i przeprowadzenia w roku 2015 cyklicznych warsztatów dla rodziców „**Baju, baju przy czaju**”, których celem była realizacja zadań wynikających z założeń pracy asystenta rodziny, dotyczących podniesienia umiejętności interpersonalnych (nawiązywania i podtrzymywania relacji, zachowań asertywnych, umiejętnego słuchania i wypowiadania się, rozwijania empatii) młodych mam. Naukę właściwych zachowań społecznych w czasie spotkań integracyjnych, zabaw oraz wspólnego sporządzania posiłków. Poprawę relacji rodzinnych, aktywizację społeczno – zawodową, wymianę doświadczeń życiowych oraz możliwość nauczenia się przez uczestniczki warsztatów sporządzania posiłków. W warsztatach uczestniczyło **9 mam wraz z dziećmi**. Uczestniczki warsztatów zaangażowały się również w finał akcji Dni Kromki Chleba organizowanej przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w dniu 19 września 2015 r. W związku z tym wydarzeniem 31 sierpnia 2015 r. odbyły się warsztaty artystyczne dla najmłodszych, którzy wraz z rodzicami i asystentami przygotowali prace plastyczne o tematyce żywnościowej. W przeddzień akcji mamy wspólnie z asystentami rodziny upiekły chleb.

Ponadto asystenci prowadzili warsztaty świąteczne dla rodzin zarówno przed świętami Wielkanocnymi jak i Bożego Narodzenia. Celem warsztatów było m.in. wzmocnienie więzi emocjonalnych w grupie i gronie rodzinnym poprzez wykorzystanie posiadanych sprawności i umiejętności. Założonym efektem było także wywołanie radości z powodu zbliżających się świąt, uczestnictwa bliskich osób we wspólnej zabawie. Asystenci rodziny przy czynnym współudziale rodzin zorganizowali 27 czerwca 2015 r. festyn rodzinny na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia.

PUNKTY AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ (PASZ)

Działania PASZ kierowane były do osób nieaktywnych społecznie i zawodowo, osób pozostających bez zatrudnienia, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Oferta PASZ, to przede wszystkim szeroko rozumiana aktywizacja społeczno -zawodowa, edukacja i wsparcie.

Poradnictwa udzielono **592** osobom (1 205 osób w rodzinach). W tej liczbie było **310** kobiet (761 osób w rodzinie), **243** osoby brały udział w projekcie systemowym „Wrocław Miastem Aktywnych” - w tym 160 kobiet.

W ogólnej liczbie (592) klientów PASZ odnotowano **53** osoby z rodzin wielodzietnych (259 osób w rodzinie), **34** osoby po pobycie w zakładach karnych (52 osoby w rodzinie), **8** osób narodowości romskiej (22 osoby w rodzinie) oraz **158** klientów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (245 osób w rodzinie).

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Program prac społecznie użytecznych, realizowany od 2006 r., skupia się na wspieraniu działań służących reintegracji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Celem tych prac jest przede wszystkim

przygotowanie osób wykluczonych do pełnienia ról zawodowych oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym, a udział w programie ma służyć zwiększaniu zdolności do zdobycia i utrzymania zatrudnienia. Prace społecznie użyteczne, w maksymalnym wymiarze 10 godzin tygodniowo, organizowane są w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. W ramach prac społecznie użytecznych wykonywane są różne rodzaje prac między innymi: prace administracyjno – biurowe, porządkowe, gospodarcze, opiekuńcze.

Miejsca pracy w ramach PSU organizowane są w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (np. ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej),
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej (np. szkoły, domy kultury, biblioteki, przedszkola, żłobki).

Projekt Prac Społecznie Użytecznych w 2015 r. realizowany był w okresie IV-XII. Pozyskano – **207** miejsc pracy w **50** instytucjach pożytku publicznego.

Do projektu pracownicy socjalni i specjaliści Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny zgłosili **179** osób, w tym 80 kobiet.

W ramach prac społecznie użytecznych skierowano do pracy **178** osób (w tym 80 kobiet), z czego **148** osób (w tym 80 kobiet) podjęło prace społecznie użyteczne.

W wyniku podjętych działań na rzecz bezrobotnych klientów MOPS we Wrocławiu (praca socjalna, aktywizacja zawodowa poprzez PSU) zatrudnienie na otwartym rynku pracy uzyskało **9** osób (w tym 6 kobiet).

WSPÓŁPRACA Z CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2015 współpracował z Centrum Integracji Społecznej (CIS) na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Wrocławia. Pracownicy socjalni MOPS na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych skierowali łącznie **168** osób do uczestnictwa w CIS w ramach realizacji projektów „Centrum aktywnych” oraz do szkoleń poza projektowych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym. Centrum Integracji Społecznej podpisało Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) ze **107** osobami. W trakcie realizacji zajęć rozwiązano IPZS z 4 osobami.

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonuje na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 listopada 2010 r. Nr LVI/1715/10 w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Na podstawie zarządzenia nr 887/11 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie **Prezydent Wrocławia** w skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołał **19** osób, przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu, Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu, Prokuratury, Policji, Urzędu Miejskiego Wrocławia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych. Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny zapewnia obsługę organizacyjną - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2015 r. odbyło się **7** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Liczba czynnych procedur wynosiła **1 583**, liczba osób w rodzinach to **4 574** osób, z czego **1 781** kobiet, **1 615** mężczyzn oraz **1 178** dzieci. W okresie sprawozdawczym do Zespołu wpłynęło **1 036** niebieskich kart, powołano **920** grup roboczych, odbyło się **5 780** posiedzeń grup roboczych, zamknięto **720** procedur

niebieska karta, z czego ze względu na ustanie przemocy w rodzinie **648**, ze względu na brak zasadności podejmowania działań **72**. Monitorowano **1 594** środowiska dotknięte problemem przemocy w rodzinie.

Osób stosujących przemoc było **1 448** z czego **190** kobiet, **1 253** mężczyzn, **5** dzieci. Osób doznających przemoc było **1 955** w tym **1 315** kobiet, **483** dzieci i **157** mężczyzn.

W dniach od **25 listopada do 10 grudnia 2015 r.** przeprowadzono pierwszą wrocławską **kampanię przeciwko przemocy „Biała wstążka”**. Adresatami kampanii byli świadkowie przemocy. Celem kampanii było podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale także nawiązanie dialogu i poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach kampanii odbyły się następujące wydarzenia:

- Konferencja inauguracyjna – 25 listopada 2015 r.,
- Eventy „Białej wstążki” na wrocławskim Rynku – 26 listopada 2015 r., 30 listopada 2015 r., 8 grudnia 2015 r.;
- Debaty filmowe dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - 27 listopada 2015 r. – temat: „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie we Wrocławiu”,
 - 2 grudnia 2015 r. – temat: „Przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć”,
 - 9 grudnia 2015 r. – temat: „Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci”;
- 10 grudnia 2015 r. – umieszczanie tabliczek z hasłami przeciwko przemocy wobec dzieci na dwóch wrocławskich placach zabaw: przy ul. Krasińskiego oraz w Parku Staszica.

Partnerami kampanii byli: MOPS, CIS, Policja, Fundacja Non Licet, Świetlica środowiskowa „Źródło”, Zarząd Zieleni Miejskiej, Miasto Wrocław, WKS Śląsk Wrocław Handball Team, WKS Śląsk Wrocław S.A., Uniwersytet Wrocławski Koło Naukowe Praw Człowieka. Inicjatywa przeprowadzenia kampanii „Biała wstążka” należy do liderów ds. przemocy.

METODA ŚRODOWISKOWA

Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny (CPRS) w 2015 r. włączało się również w działania dotyczące wdrażania metody środowiskowej. CPRS było odpowiedzialne za podsumowanie działań rocznych wszystkich Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej oraz Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców.

W 2015 r. we wszystkich Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej realizowana była, przez pracowników socjalnych, środowiskowa metoda pracy socjalnej. Metoda ta polega na organizowaniu społeczności lokalnej, a także na współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami celem poprawy warunków życia mieszkańców. Metoda środowiskowa to swojego rodzaju interwencja, realizowana w postaci pracy społecznej lub kulturalnej z wyraźnym podkreśleniem, że ukierunkowana jest na całą społeczność lokalną: dzielnicę, osiedle, ulicę, a nie tylko na jednostkę. Wspomniana interwencja opiera się w dużej mierze na wykorzystaniu społecznego systemu powiązań grup i jednostek. Jednym z wielu celów przyświecającej wrocławskiej strategii polityki społecznej jest „tworzenie (przy aktywnym udziale społeczności lokalnej) warunków i przesłanek służących do zaspokajania potrzeb zbiorowych i indywidualnych mieszkańców oraz rodzin, w tym warunków rozwojowych dla wszystkich grup wiekowych lokalnej społeczności”. Jest to bardzo ważny zapis realizowany przez Zespoły Terenowej Pracy Socjalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy wykorzystaniu metody środowiskowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest instytucją, której przypada główna rola w koordynacji rozwiązywania problemów społecznych we współdziałaniu z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi wchodzącymi w te obszary problemowe. Coraz częściej celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu jest nie tylko pomoc doraźna, ale integracja ze społeczeństwem i aktywizowanie klientów. W pracy z rodziną i osobą stosowane są instrumenty aktywnej integracji: praca socjalna, kontrakt

socjalny. Wdrażany jest instrument asystenta rodziny, co wyraźnie wskazuje na zmianę możliwości pracy z klientem, a także w oczekiwanych efektach tej pracy.

Zasadniczym celem metody środowiskowej jest mobilizacja mieszkańców, kształtowanie postaw obywatelskich zapewniających rozwój społeczności.

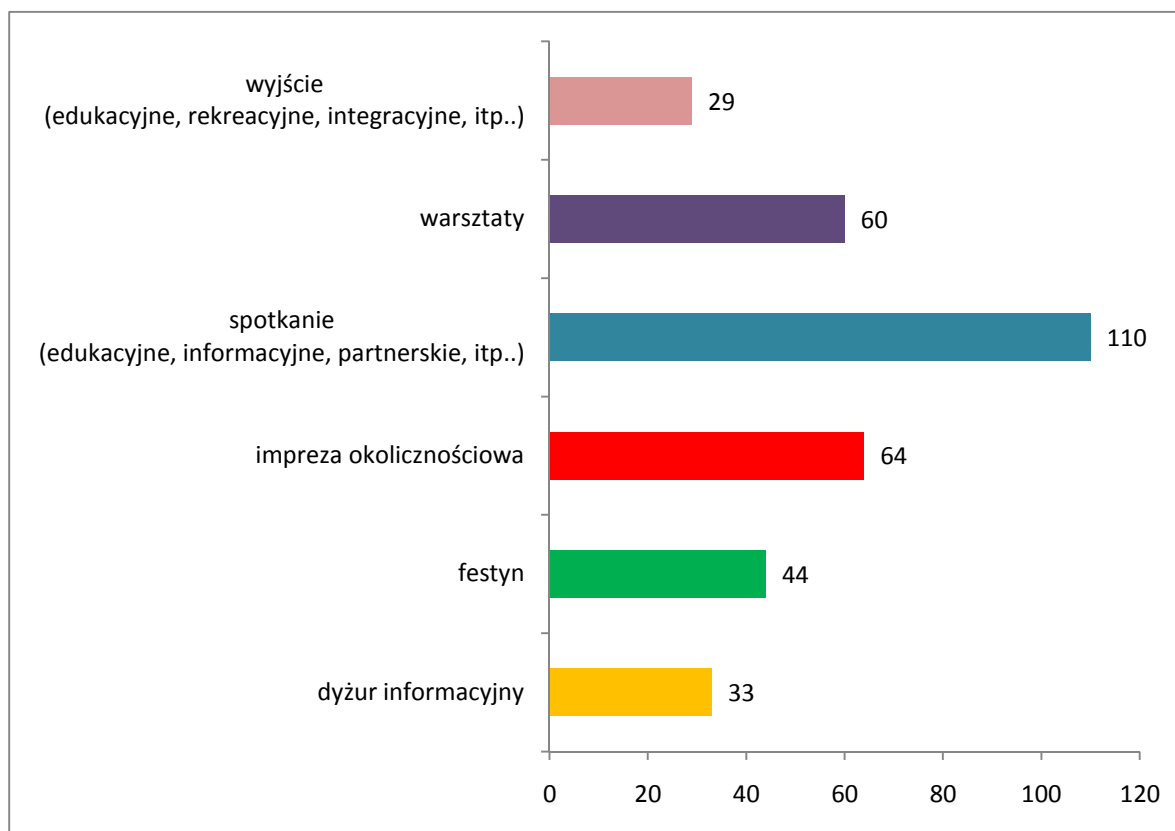
Pracownicy socjalni realizując środowiskową metodę pracy socjalnej dążyli do tego, aby w społecznościach uruchomiły się procesy rozwojowe lub, aby uległy wzmocnieniu, dzięki czemu możliwa stanie się, poprawa, jakości życia członków danej społeczności. Metoda środowiskowa adresowana jest do społeczności słabych, zmarginalizowanych, których członkowie narażeni są na wykluczenie społeczne.

Wszelkie działania wynikające z realizacji metody środowiskowej oparte były na mapach zasobów i potrzeb, a także na wiedzy i doświadczeniu pracowników socjalnych. Dzięki posiadanym mapom zasobów i potrzeb pracownicy mogli precyzyjniej określić cele, dzięki, którym nastąpi rozwój i aktywizacja danej społeczności, a także przekształcone zostaną niektóre struktury i elementy oraz postawy.

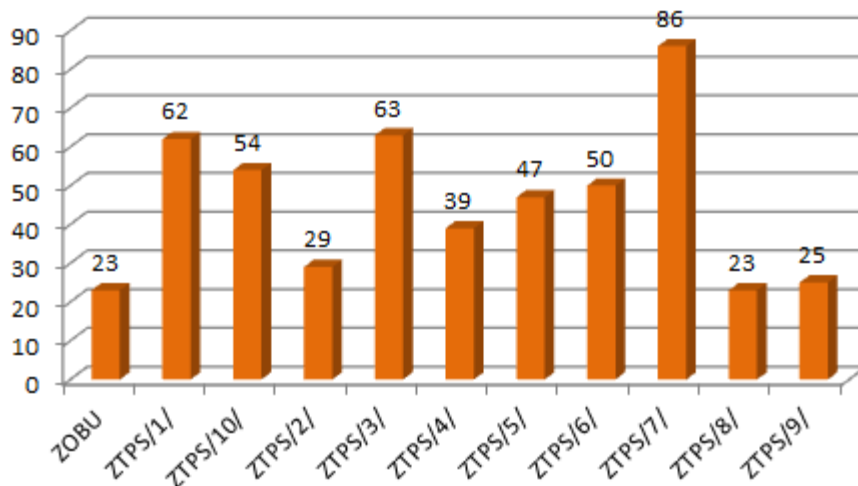
Należy podkreślić, że zgodnie z podstawową zasadą metody środowiskowej pracownicy socjalni nie podejmowali działań dla społeczności, ale przez społeczność i wspólnie z nią, mając na celu tworzenie wspólnoty przez przełamanie poczucia izolacji i osamotnienia, budowanie więzi emocjonalnych i poczucia bezpieczeństwa wśród członków społeczności.

W 2015 r. w działania środowiskowe realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zaangażowanych było 237 pracowników w tym 10 zastępców kierowników Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej oraz Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców.

Spośród najczęstszych działań środowiskowych realizowanych w 2015 r. należy wymienić: organizację lub udział w spotkaniach (edukacyjnych, informacyjnych, partnerskich), warsztaty oraz organizację, bądź udział w imprezach okolicznościowych i festynach. Poniżej na wykresie przedstawiony został wykaz najczęściej występujących działań.

Wykres poniżej przedstawia zestawienie liczbowe działań środowiskowych z podziałem na poszczególne Zespoły. Wśród jednostek, w których podejmowane były najliczniej działania środowiskowe wymienić należy ZTPS 1, ZTPS 3 i ZTPS 7.

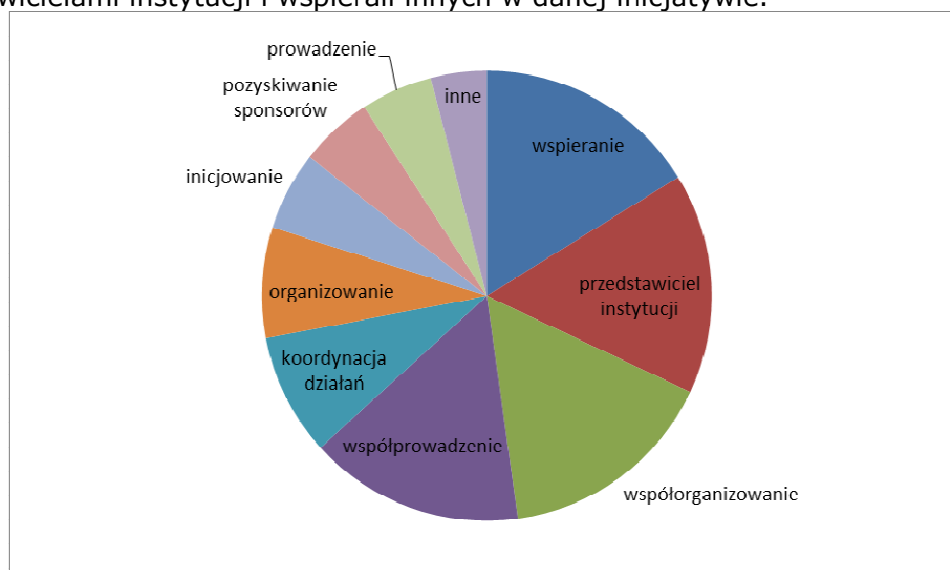

W dalszym ciągu w MOPS wdrażany jest **model OSŁ** - Organizowania Społeczności Lokalnej w oparciu o realizację działań środowiskowych oraz Programów Aktywności Lokalnej (budowanie spójności społecznej, funkcje integracji i aktywizacji społecznej, oddziaływanie na środowisko lokalne w celu poprawy, jakości jego funkcjonowania).

Organizowanie Społeczności Lokalnej, to proces którego celem jest pobudzanie i wspieranie mieszkańców, instytucji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych dotyczących danej społeczności. OSŁ opiera się na założeniach, że efektywne wspomaganie oraz pełna integracja ze społeczeństwem, osób i rodzin, szczególnie ze środowisk i obszarów marginalizowanych, nie jest możliwa bez odpowiedniego przetwarzania środowiska, w którym żyją. Tylko aktywne i prężne społeczności stwarzają szansę na samorealizację dla osób i grup w nim funkcjonujących. Podejmowane w ramach OSŁ działania mają na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu im poczucia podmiotowości i poczucia wpływu na własne życie.

Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

Poniżej zamieszczony wykres przedstawia informacje o poszczególnych najważniejszych rolach organizatorów społeczności lokalnej, pracując w oparciu o metodę środowiskową. Z umieszczonych tam danych wynika, że najczęściej współorganizowali i współprowadzili wydarzenia (przy czym warto zauważyć, że najczęściej kolejnym zarówno współorganizatorem czy współprowadzącym był także OSŁ), a także byli przedstawicielami instytucji i wspierali innych w danej inicjatywie.

W 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację projektu systemowego „Wrocław Miastem Aktywnych”. W ramach tego projektu realizowano, dalszy ciąg edycji z 2014 r., 12 Programów Aktywności Lokalnej dla łącznie 212 beneficjentów. Podobnie jak w poprzednich latach programy te proponowały szeroki wachlarz instrumentów aktywizacji społecznej, edukacyjnej oraz szereg działań środowiskowych, dzięki którym uczestnicy PAL mogli uzyskać wielopłaszczyznową pomoc i wsparcie.

Dwa zespoły, spośród 11, które realizują PAL posiada, od 2010 r., Certyfikat CAL, który został przyznany na pięć lat. Certyfikat przyznany został za rozwój metody środowiskowej oraz realizację zadań na wysokim poziomie.

Reasumując należy podkreślić, że dzięki wykorzystaniu metody środowiskowej zostały zainicjowane procesy dotyczące zmian społeczności ich naprawy i ulepszania. W procesach tych bezpośrednio zaangażowani byli mieszkańcy danej społeczności. Rola pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w procesie zmian polegała na budowaniu relacji pomiędzy konkretnymi mieszkańcami, a grupami i instytucjami, a także na edukowaniu poprzez animowanie różnych wydarzeń.

Pracownicy realizujący metodę środowiskowej pracy socjalnej podejmowali liczne działania, dzięki którym nastąpiło efektywne wspomaganie oraz integracja ze społeczeństwem osób i rodzin, szczególnie ze środowisk marginalizowanych. Wszystkie podejmowane działania miały na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu najsłabszym poczucia podmiotowości i wpływu na własne życie i funkcjonowanie środowiska w którym żyją.

Aktywizacja społeczności lokalnych to działanie mające na celu rozwój tych społeczności pod względem gospodarczym, kulturowym a szczególnie społecznym. Aktywizacja ta opiera się na sieci powiązań, na kontaktach, ale przede wszystkim na wspólnym działaniu. Jest to forma mobilizowania ludzi do zaradności, a także do wyzwalań i wzmocnienia potencjału rozwojowego.

Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

Ponadto w roku 2015 pracownicy socjalni prowadzili 3 Punkty Informacyjne i 1 Punkt Informacyjno – Konsultacyjny na rzecz mieszkańców Wrocławia. Punkty najczęściej usytuowane były przy radach osiedlowych, spółdzielniach mieszkaniowych czy parafiach. Łącznie z usług Punktów skorzystało 375 osób. Pracownicy socjalni udzielili w roku 2015 - 235 porad z zakresu min.: poradnictwa socjalnego, możliwości uzyskania różnych form pomocy (w tym w instytucjach świadczących szeroko rozumiane wsparcie na terenie Wrocławia).”

REALIZACJA PROGRAMU POMOCY DLA RODZIN WIELODZIELNYCH „DWA PLUS TRZY I JESZCZE WIĘCEJ”

Program realizowany jest na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 r. z późn. zm. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”.

W 2015 r. do Programu przystąpiło **667 nowych rodzin.**

Od września 2005 r. (od początku realizacji Programu) do końca 2015 r. deklarację uczestnictwa w Programie wypełniło **5 525** rodzin, z tego 622 rodziny przestały spełniać kryteria (dzieci ukończyły 24 lata lub rodzina wyprowadziła się z Wrocławia), ostatecznie na dzień 31 grudnia 2015 r. liczba rodzin uczestniczących w Programie wyniosła

4 903 (10 361 – liczba rodziców/opiekunów; 18 210 - liczba dzieci w rodzinach – łącznie **28 571 uczestników Programu**).

Ważność Karty Rodzina Plus, w 2015 r., przedłużyły **1 872** rodziny, wypełniając ankietę ewaluacyjną.

W 2015 r. zostały wdrożone i zrealizowane wszystkie formy wsparcia i pomocy zawarte w ofercie Programu, w tym:

- pomoc finansowa dla rodzin spełniających kryteria dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na: żywność, odzież, obuwie, wyposażenie do szkoły, wypoczynek letni i zimowy, opłaty mieszkaniowe i inne;
- bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne i dla osób bezrobotnych;
- warsztaty edukacyjne dla rodziców;
- zorganizowano grupy uczestników na: Mikołajki, warsztaty „pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato”, warsztaty muzyczne z Jose Torrese, przejazd zabytkowym tramwajem, baseny szkolne;
- bezpłatne przejazdy dla rodziców i dzieci środkami komunikacji miejskiej na wszystkich liniach w soboty, niedziele i święta;
- bezpłatne przejazdy 2 kl. pociągów osobowych Kolei Dolnośląskich i Przewozów Regionalnych w soboty, niedziele i święta w granicach miasta Wrocławia;
- wstęp do ZOO w specjalnej cenie dla całej rodziny, niezależnie od ilości dzieci, w każdy dzień tygodnia;
- bezpłatne warsztaty teatralno - plastyczne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka oraz warsztaty ceramiki, malarstwa i grafiki organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Wrocławska Galeria Młodych;
- ulgowe bilety wstępu na kąpieliska Morskie Oko, Kłokoczyce i Glinianki, codziennie przez cały sezon;
- bezpłatny wstęp na baseny udostępniane przez wybrane szkoły podstawowe;
- ulgowe bilety na rejsy po Odrze parostatkami Wiktoria i Nereida;
- ulgowe bilety wstępu w dni robocze na Opatowicką Wyspę Przygody;
- ulgowe bilety wstępu na lodowisko przy Stadionie Wrocław w sobotę i niedzielę w godzinach 9.00 do 11.00 zaproponowane przez Wrocławskie Centrum Treningowe Spartan;
- bezpłatny wstęp na Wieżę Widokową w Bazylice Mniejszej p.w. św. Elżbiety;
- bezpłatny wstęp do Centrum Poznawczego dla 4 osób w rodzinie, dla pozostałych osób wstęp w cenie biletu ulgowego;
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Humanitarium bez konieczności dopłat za wstęp dzieci;
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci;
- ulgowe bilety do teatrów: Współczesnego, Polskiego, Lalek oraz Centrum Sztuki Impart, Teatru Muzycznego Capitol, Opery Wrocławskiej;
- bezpłatny wstęp do oddziałów Muzeum Miejskiego Wrocławia i Muzeum Architektury oraz na wystawy w galeriach;
- bezpłatne badania i rehabilitacja wad postawy dla dzieci i młodzieży do 19 roku życia w Centrach Korekcji Wad Postawy;
- preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla osób z Rodzin Plus posiadających orzeczenie o niepełnosprawności;
- bezpłatne szczepienia przeciw pneumokokom i grypie, (ograniczona ilość, akcja realizowana w wyznaczonej placówce w okresie jesienno-zimowym);
- pomoc dzieciom w nauce świadczoną przez wolontariuszy;
- zorganizowanie dla 500 dzieci z Rodzin Plus imprezy mikołajkowej w Sali Audytoryjnej przy Centrum Kongresowym we Wrocławiu, ul. Wystawowa 1.

W 2015 r. podpisano 16 porozumień z prywatnymi oferentami, którzy zapewniają dla Rodzin Plus ulgi na zakup swoich produktów i usług.

Oferta komercyjna dla Rodzin Plus objęła:

- zniżki na usługi rehabilitacyjne realizowane w Ośrodkach Profilaktyki i Rehabilitacji Creator;
- zniżki na grę w kręgle i na usługi gastronomiczne w Klubie Creator-Strefie Spotkań;
- zniżki na usługi w Poradniach Ginekologicznych i Położnictwa oraz w Poradniach Specjalistycznych należących do firmy Mediconcept Sp. z o. o.;
- zniżki na semestralne kursy grupowe języka angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego w szkole językowej Global Language Academy oraz na korepetycje językowe dla dzieci w siedzibie szkoły;
- zniżki w ośrodkach wypoczynkowych: „Malinowe Wzgórza” w Górkach Wielkich (Beskidy) i „Rajski Dom” w Kudowie Zdrój;
- zniżki oferowane przez Firmę piTERN wykonawcę i dystrybutora systemów fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych;
- zniżki oferowane przez firmę Pulchra producenta ręcznie robionej biżuterii;
- zniżki oferowane przez firmę Mechanika, Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe na naprawy samochodów osobowych i dostawczych wraz z ulgami na zakup części zamiennych;
- zniżki w Księgarni DODO;
- zniżki na zakupy w sklepie internetowym sportowysklep.com;
- zniżki na porady prawne w firmie AM-Group Prawo dla Każdego;
- Biuro Rachunkowe AS proponuje bezpłatną pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej i usługę księgową przez pierwszy miesiąc bezpłatnie;
- Akademia Technik Fryzjerskich Sp. z o. o. proponuje bezpłatne strzyżenie z modelowaniem oraz zniżki na koloryzację i pielęgnację włosów;
- zniżki w Hipermarkecie Leclerc na zabawki, wyroby papiernicze i szkolne, produkty kosmetyczne dla dzieci, artykuły spożywcze dla niemowląt, odzież dziecięcą i niemowlęcą;
- zniżki proponowane przez firmę JotBe – komputer Serwis na akcesoria dla dzieci, nosidełka ergonomiczne, przyczepki rowerowe;
- zniżki w Delikatesach Familijnych przy ul. Gajowej i Chojnowskiej, w każdy wtorek;
- zniżki na usługi hotelowo-gastronomiczne w Pensjonacie Nowy Gierałtów u Wanata;
- zniżki w opłacie za zajęcia proponowane w 10 sekcjach przez Klub Sportowy Taekwon-do Samuraj;
- zniżki na ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oferowane przez firmę superubezpieczenia.pl;
- zniżki na okulary i inne akcesoria oferowane przez Firmę Optymal;
- zniżki oferowane przez Wrocławską Księgarnie Archidiecezjalną;
- zniżki na usługi fizjoterapeutyczne oferowane przez firmę ReTuR Rehabilitacja Dziecięca;
- zniżki na zaopatrzenie ortopedyczne dla dzieci oferowane przez Specjalistyczną Firmę Ortopedyczną Med-Orth;
- zniżki na zajęcia pozalekcyjne oferowane przez firmę MultiEdukacja.

Od 1 stycznia 2015 r. rządowy program dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny. realizowany jest w oparciu o Ustawę o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.

Od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 r. wniosek o wydanie Karty Dużej Rodziny złożyły **1 444** rodziny wielodzietne. W 2015 r. wydano **8 275** kart dla **1 689** rodzin.

Od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. wydano **13 351 Kart** dla **2 689** rodzin, w tym 4 929 Kart dla rodziców/opiekunów i 8 422 Karty dla dzieci.

WYPŁATA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Dział Świadczeń mający swoją siedzibę przy ul. Hubskiej 30/32 zajmuje się wypłatą:

- dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków dla opiekunów,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów,
- świadczeń rekompensujących utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe a także pokrywaniem bieżących należności związanych z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierzom uznanym za posiadających na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanym za samotnych, w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej.

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe w 2015 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe – dane liczbowe za lata 2011 - 2015

Wyszczególnienie	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w (zł)	10 178 385	11 300 000	12 900 000	12 639 997	11 146 002
Liczba wydanych decyzji	10 042	9 935	10 111	9 807	8846
Ilość wypłaconych dodatków	48 935	49 830	51 824	50 600	45096
Średnia wartość wypłaconego dodatku w (zł)	208	226,77	248,92	249,80	247,16
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego	5 000	5 549	5 719	5 359	4 845

Dodatki energetyczne

Dodatki energetyczne w 2015 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zmianami) oraz uchwały nr XXII/1906/04 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie upoważnienia dyrektora MOPS do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej nie należących do zadań z zakresu pomocy społecznej, zmienionej uchwałą nr XXXV/2335/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2015 r. oraz uchwałą nr L/1258/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 2013 r.

Dodatki energetyczne – dane liczbowe

Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.
Kwota wypłaconych dodatków - ogółem	143 532 zł	179 408 zł
Liczba wydanych decyzji	2 822	2 671
Ilość wypłaconych dodatków	10 700	13 057
Średnia wartość wypłaconego dodatku	14,54 zł	13,74 zł
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	1 628	1 721

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE, ZASIŁEK DLA OPIEKUNÓW

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85212 – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” wydatkowano kwoty:

- **50 891 102** zł - na świadczenia rodzinne, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, zasiłki dla opiekunów i składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów);
- **19 322 348** zł - na świadczenia z funduszu alimentacyjnego (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- **1 709 695** zł – na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz uchwały Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 3863).

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85295 – „Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie” wydatkowano kwotę **78 510** zł na realizację rządowego programu wspierania osób i niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne zgodnie z odpowiednimi rozporządzeniami.

W Dziale Świadczeń w sekcjach obsługujących świadczenia rodzinne i alimentacyjne wydano łącznie **23 356** decyzji administracyjnych. Ponadto w związku ze zmianą przepisów w sprawie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych dokonano 803 przyłączenia do postępowania egzekucyjnego.

W celu usprawnienia i obniżenia kosztów wypłacanych świadczeń wprowadzono od października 2010 r. karty przedpłacone stanowiące Instrument Pieniądza Elektronicznego. W 2010 r. wydano po raz pierwszy **960** kart.

W 2015 r. wydano **513** nowych kart. łącznie w 2015 r. **824** klientom wypłacano świadczenia za pomocą Instrumentu Pieniądza Elektronicznego.

Realizacja świadczeń w 2015 r. kształtowała się następująco

Wyszczególnienie	Kwota (zł)	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	43 610 900	11 419 rodzin
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 249 000	265 rodzin
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	1 201 001	190 osób
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	2 830 200	753 osób
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	19 322 348	2 518 rodzin łącznie 3 645 osób
Łączna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, na zasiłek dla opiekunów na składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów i fundusz alimentacyjny	70 213 449	-
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka wypłacane ze środków Gminy Wrocław	1 709 695	971 rodzin
Realizacja rządowego programu wspierania osób i niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	78 510	67 osób

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacane w latach 2011 -2015 oraz zasiłek dla opiekunów latach 2014 -2015

	2011 r. (zł)	2012 r. (zł)	2013 r. (zł)	2014 r. (zł)	2015 r. (zł)
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	41 861 335	41 132 459	41 617 168	38 967 749	43 610 900
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	6 219 000	475 506	3 649 000	3 039 000	3 249 000
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	915 000	1 290 000	2 117 391	1 696 000	2 830 200
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	19 037 658	19 760 317	20 294 208	20 091 812	19 322 348
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	-	-	-	2 252 259	1 201 001

Dział wydał **135** decyzji o rozłożeniu na raty kwoty **196 271 zł** nienależnie pobranych świadczeń.

Realizując zadania zapisane w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 859) aktualizowano w biurach informacji gospodarczej informacje o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Średnio miesięcznie w 2015 r. zgłoszonych było **5 370** osób.

Pomoc o charakterze socjalnym dla uczniów

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz uchwały nr X/183/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maja 2015 r. udzielono uczniom lub słuchaczom pomocy materialnej o charakterze socjalnym wypłacając stypendia i zasiłki szkolne.

Zasiłki i stypendia szkolne przyznane i wypłacone w 2015 r.

Wyszczególnienie	zasiłki	stypendia
Kwota wypłaconych świadczeń - ogółem	8 560 (zł)	448 042 (zł)
Liczba wydanych decyzji	60	1039
Ilość decyzji przyznających świadczenia i nierozliczonych przez klientów (nie przyniesiono dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków)	0	266
Sumaryczna liczba dzieci, którym wypłacono świadczenia szkolne	39	909

Świadczenia rekompensujące utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe a także pokrywające należności związane z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierzom uznanym za posiadających na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanym za samotnych w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej.

Na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz Statutu MOPS **41** osobom wypłacono świadczenie rekompensujące utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy podczas odbywania ćwiczeń wojskowych na kwotę **49 961,31 zł** oraz **1** osobie zrefundowano należności związane pokryciem bieżących opłat mieszkaniowych na kwotę **401,82 zł**. Wszystkie te świadczenia są refundowane przez Wojewódzki Sztab Wojskowy. W powyższych sprawach wydano **45** decyzji.

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W związku z realizacją prawa dostępu do informacji publicznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w 2015 r. MOPS rozpatrzył **18** (osiemnaście) wniosków złożonych przez osoby i podmioty zainteresowane. W przypadku **3** (trzech) z nich została wydana decyzja odmawiająca udzielenia informacji publicznej.

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

W związku z realizacją Zarządzenia Nr 90/2011 Dyrektora MOPS z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do ochrony danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu (z późn. zm.) oraz zarządzenia Nr 34/2015 Dyrektora MOPS z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do ochrony danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (z późn. zm.) w **2015** r., na wniosek kierowników komórek organizacyjnych MOPS, przeszkolono i przyznano uprawnienia do przetwarzania danych osobowych dla **423** pracowników MOPS, współpracowników oraz praktykantów i stażystów.

Ponadto, do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zgłoszono do rejestracji **5** nowych zbiorów, w których przetwarzane są dane osobowe i dokonano **20** zgłoszeń aktualizacyjnych.

DODATKOWE ZADANIA

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027.) Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i upoważniona przez prezydenta osoba wydał **1 416 decyzji** potwierdzających prawo do opieki zdrowotnej świadczeniobiorców, którzy nie są zaliczeni do kręgu osób „ubezpieczonych”.

Dział Finansowy – Sekcja Windykacji w 2014 r. wystawiała upomnienia osobom, które otrzymały decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach lub żądaniach zwrotu świadczeń.

Ilość wystawionych upomnień, tytułów wykonawczych oraz ilość decyzji o układach ratalnych z klientem przedstawia poniższa tabela.

Działalność w zakresie procedury windykacyjnej przedstawia się następująco

TREŚĆ	DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH		POMOC SPOŁECZNA		FUNDUSZ ALIMENTACYJNY		DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH	
	ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]	ilość	wartość [zł]
WYSTAWIONO UPOMNIENIA	370	613 343	1 316	2 043 141	2 516	13 601 880	5	7 788
WYSTAWIONO TYTUŁY WYKONAWCZE	332	429 931	1 460	1 753 013	151	740 725	4	5 660
UKŁADY RATALNE - UGODY	135	196 271	17	54 878	85	156 621	5	7 872

Należności w kwocie **8 407 072** zł odzyskano w wyniku potrąceń, wpłat własnych dłużników, rat oraz realizacji tytułów wykonawczych.

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2015 r. umorzono należności na ogólną kwotę **423 149 zł.**

Tytuły dokonanych umorzeń

Tytuł dokonanych umorzeń	Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń (zł)
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.	34	32 602,24
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego	16	26 884,88
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego	11	32 479,93
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	25	263 479,33
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	8	15 477,87
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej	2	8 289,31
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku stałego	1	1 300
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego	3	803,80
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego	1	122,43
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na kontynuowanie nauki	4	8 850,53
Umorzenia z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2	25 795,55
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z tytułu pomocy finansowej do świadczenia pielęgnacyjnego	6	3 133,11
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na dofinansowanie wypoczynku dziecka w rodzinie zastępczej	1	611,57
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku dla opiekuna	2	3 318,67
OGÓŁEM	116	423 149,22

Odzyskane należności i umorzenia w latach 2011 – 2015

	2011 (zł)	2012 (zł)	2013 (zł)	2014 (zł)	2015 (zł)
Kwota odzyskanych należności	4 830 897	6 960 935	7 061 036	7 788 148	8 407 072
Umorzenia	149 805	134 142	453 817	666 558	423 149

W 2015 r. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru w Dziale Prawnym, Organizacji i Nadzoru sporządził **6** projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia (wszystkie przyjęte przez RMW) i **8** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia oraz rozpoznał 145 skarg i odpowiedział na **108** skarg.

W 2015 r. w ZDON zostały przygotowane 2 decyzje w sprawach dotyczących zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, udzielonych przez Gminę Wrocław organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej. Decyzje te zostały wydane przez Dyrektora MOPS.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej (t.j. z 2015 r., poz. 163) wypłacane jest wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2015 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 506 008,16 zł dla 90 opiekunów prawnych** (mających pod opieką **140 osób**).

Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie postanowień sądowych. Na przestrzeni lat 2011 – 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Kwota wypłaconych wynagrodzeń	145 106	230 498	278 224	353 000	506 008,16
Ilość opiekunów prawnych	37	53	73	79	90
Ilość osób dla których została ustanowiona opieka prawna, która jest opłacana ze środków publicznych	61	85	105	119	140

Na podstawie prawomocnych wyroków Sądów powołujących się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r. (sygn. akt III CZP 6/14) zostały wypłacone wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2015 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 27 343,92 zł dla 8 kuratorów** (mających pod opieką 8 osób).

Konsultanci prawni udzielili porad prawnych **1 779** osobom i rodzinom.

Dnia 11 marca 2011 r. zostało podpisane Porozumienie w sprawie określenia zasad współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiego Centrum Usług Socjalnych oraz Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu w zakresie przepływu informacji i realizowania zadania polegającego na świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie Gminy Wrocław. Niniejsze porozumienie ma na celu zapewnienie usług opiekuńczych w dni wolne od pracy i święta. Dotyczy to osób szczególnie samotnych, które wymagają tej pomocy, a nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego. Pomoc ta polega na zapewnieniu niezwłocznej opieki w zakresie potrzeb bytowych (wyżywienie), jak i opieki pielęgniarstwa (pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz zaleconej przez lekarza pielęgnacji, wykupienia zaleconych leków).

W 2015 r. Pogotowie Ratunkowe zgłosiło łącznie **45 osób** do tej formy pomocy. Zgłoszenia przyjmuje dyżurujący pracownik Zespołu ds. Organizacji i Nadzoru.

Od 1 Stycznia 2014 r. realizatorem usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych jest Dział Usług Opiekuńczych Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego we Wrocławiu, natomiast od 1 września 2013 r. realizatorem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest Wrocławskie Centrum Zdrowia. W roku 2015 przeprowadzono kontrolę jakości świadczonych usług opiekuńczych przez wyżej wymienione podmioty w miejscu zamieszkania klienta. Łącznie sprawdzono **262 środowiska**.

Zgodnie z art. 12b ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej - w przypadku gdy osoba, nad którą nie została ustanowiona opieka prawna, wymaga opieki innej osoby oraz nie jest w stanie samodzielnie odebrać przysługującej jej renty socjalnej - świadczenie to wypłaca się osobie sprawującej opiekę faktyczną nad osobą uprawnioną do renty socjalnej. Sprawowanie faktycznej opieki potwierdza prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby uprawnionej do renty socjalnej. W przypadku naszego Miasta takie zaświadczenia potwierdza Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych. W 2015 r. były wydane **2** takie zaświadczenia.

Na wnioski składane przez Przewodniczących Komisji Rekrutacyjnych, Kierownicy Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, potwierdzili **107** okoliczności zawartych w oświadczeniach składanych przez rodziców i opiekunów prawnych oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi w procesie rekrutacji do publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych.

W ramach realizacji uchwały nr LV/1390/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2014-2018, a także Zarządzenia nr 11565/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu dostosowanych do ich potrzeb życiowych, MOPS rozeznał potrzeby w tym zakresie dla **28 osób i rodzin** i wystąpił do Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych o skierowanie ich do miejsc pobytu przystosowanych do ich potrzeb życiowych. Łącznie w miejscach pobytu przebywa na koniec 2015 r. 40 osób i rodzin (86 osób w rodzinie).

W 2014 r. rozpoczęto pochówki Dzieci Martwo Urodzonych we Wrocławiu. Zadanie realizują wspólnie z MOPS, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu, Fundacja Evangelium Vitae, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 we Wrocławiu, Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. W 2015 r. odbyły się 4 uroczyste pochówki. Na grobie ustawiono pomnik Dzieci Nienarodzonych.

W roku 2015 r. Spółka „Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.” zgłosiła **444 osoby** ubiegające się o **udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia** z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego celem potwierdzenia sytuacji materialnej przez pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni – zgodnie z rejonizacją - sporządzili łącznie **110 kart informacyjnych** u klientów korzystających z pomocy materialnej wypłacanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2015 r. Zarząd Zasobu Komunalnego wystąpił z wnioskiem o informacje dot. **jednej rodziny**, która ubiegała się o umorzenie należności pieniężnych za opłaty mieszkaniowe.

Zgodnie z zarządzeniem nr 8034/13 Prezydenta Wrocławia z dn. 15 lipca 2013 r. w sprawie określenia trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny, zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu, na pisemny wniosek Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2015 r. MOPS umieścił w mieszkaniach interwencyjnych znajdujących się w Ośrodku Opiekuńczo – Adaptacyjnym „Pensjonat dla Osób Starszych” przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu **1 rodzinę repatriantów (2 osoby)**.

Sekcja Informatyki MOPS w roku 2015 oprócz bieżącej pracy administracyjno-serwisowej związanej z utrzymaniem ciągłości pracy oprogramowania i infrastruktury informatycznej, przeprowadziła:

- zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i licencjami (zestawy komputerowe, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, skanery itp.), w postępowaniu przetargowym, na łączną kwotę: 180 933 zł;
- zakup serwera na potrzeby systemu dziedzicznego „Oprogramowanie do Obsługi Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego”, w postępowaniu przetargowym, na łączną kwotę: 22 140 zł;
- zakup i wdrożenie przełączników sieciowych, w postępowaniu przetargowym, na łączną kwotę: 30 946 zł;
- szkolenie użytkowników systemu informatycznego POMOST Std. dla 43 osób, na łączną kwotę 2 500 zł;
- wdrożenie i uruchomienie nowego serwisu BIP, we współpracy z Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu;
- podpisanie porozumienia z Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu określającego zakres i poziom świadczenia usług informatycznych, w szczególności dotyczących wsparcia i asysty technicznej systemu finansowo-księgowego OTAGO.
- przygotowanie i wprowadzenie w życie Regulaminu obsługi zgłoszeń serwisowych realizowanych przez Sekcję Informatyki w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje łącznie 75 nieruchomościami

Liczba nieruchomości	Właściciel nieruchomości	Tytuł prawny MOPS
57	Gmina Wrocław	trwały zarząd
4	Gmina Wrocław	umowa użyczenia
4	Spółdzielnia Mieszkaniowa	umowa najmu
6	Od osób fizycznych	umowa najmu
1	Polskie Koleje Państwowe – Oddział Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu	umowa najmu
1	Hornet Nieruchomości Sp. z o.o.	umowa najmu
1	Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu	porozumienie
1	Towarzystwo Budownictwa Społecznego	umowa najmu

W 2014 r. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru w Dziale Prawnym, Organizacji i Nadzoru sporządził **6** projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia (wszystkie przyjęte przez RMW) i **8** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia oraz rozpoznał i odpowiedział na **111** skarg.

Sekcja ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi nadzorowała w 2015 r. pracę **31** organizacji pozarządowych realizujących **46** następujących zadań:

- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu A;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu B;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu A i C;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego;
- organizowanie i prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- przygotowanie i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka zamieszkujących na terenie Wrocławia;
- kompleksowe wspieranie procesu usamodzielnienia dla osób dorastających w różnych formach pieczy zastępczej;
- prowadzenie zbiorowego żywienia w kuchniach charytatywnych i innych miejscach wydawania posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Gminy Wrocław;
- przygotowanie Wigilii dla najuboższych mieszkańców Wrocławia;
- organizowanie i prowadzenie łaźni i magazynu wydającego odzież dla osób najuboższych i bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- organizowanie i prowadzenie schronienia i magazynów wydających odzież dla osób bezdomnych posiadających ostatnie stałe zameldowanie w Gminie Wrocław;
- prowadzenie magazynów przekazujących żywność organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność na rzecz osób najuboższych;
- prowadzenie ogrzewalni oraz realizowanie pakietu interwencyjnego dla osób bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn;
- prowadzenie Ośrodka Wsparcia na terenie Wrocławia dla osób bezdomnych;
- prowadzenie ośrodka realizującego w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym system pieczy zastępczej;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla kobiet oraz kobiet z dziećmi;

- prowadzenie zespołu mieszkań chronionych dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- prowadzenie domu dla bezdomnych;
- prowadzenie domu dla bezdomnych kobiet, matek z dziećmi oraz kobiet w ciąży;
- prowadzenie całodobowych domów pomocy społecznej;
- organizowanie i prowadzenie dziennego domu pomocy dla osób starszych z deficytem pamięci;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Środki łącznie przekazane organizacjom w 2015 r. i podlegające rozliczeniu przez Sekcję wyniosły **28 629 316,60 zł** w tym:

- **7 647 376,13 zł - zadania własne Gminy,**
- **2 389 649,92 zł - zadania zlecone Gminy,**
- **18 245 426,43 zł - zadania własne Powiatu,**
- **346 864,12 zł - zadania zlecone Powiatowi,**
- **0 zł – zadania powierzone Powiatu.**

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba nadzorowanych organizacji	33	32	33	31	31
Zadania własne Gminy (zł)	3 746 987	6 374 853	6 422 836	7 159 191,37	7 647 376,13
Zadania zlecone Gminy (zł)	2 009 474	2 315 698	2 059 200	2 254 182,26	2 389 649,92
Zadania własne Powiatu (zł)	19 177 311	17 669 136	15 325 071	17 281 890,36	18 245 426,43
Zadania zlecone Powiatu (zł)	308 772	344 000	310 000	310 000	346 864,12
Zadania powierzone Powiatowi (zł)	0	0	0	12 150	0
Środki łącznie przekazane organizacjom (zł)	25 242 544	26 703 687	24 117 107	27 017 413,99	28 629 316,60

Dnia 1 listopada 2015 r. na okres zimowy tj. do dnia 31 marca 2016 r. została otwarta całodobowa **Ogrzewalnia** dla osób bezdomnych (**100 miejsc**) prowadzona na zlecenie Gminy Wrocław przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie. Placówka usytuowana jest przy ul. Gajowickiej 62 we Wrocławiu.

WROCLAWSKIE CENTRUM OPIEKI I WYCHOWANIA

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej 29 jest jednym z elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. WCOW jest jednostką organizacyjną Miasta działającą w formie jednostki budżetowej.

Misją Centrum jest:

- współpraca z rodziną i otoczeniem wychowanka w celu jego powrotu do domu rodzinnego lub znalezienie najlepszego rozwiązania dla danego dziecka w konkretnej sytuacji życiowej,
- staranie, by dzieciom pozbawionym zainteresowania i właściwej opieki w rodzinnych domach stworzyć dom zastępczy, w którym mogą czuć się jak u siebie.

WCOW zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

W dniu 1 kwietnia 2015 r. nastąpiło połączenie WCOW z ZPOW „Przystanek Dobrej Nadziei” zgodnie z Uchwałą Nr VIII/114/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 marca

2015 r. w sprawie połączenia Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Przystanek Dobrej Nadziei” we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 181-187 z Wrocławskim Centrum opieki i Wychowania z siedzibą przy ul. Lekcyjnej 29.

WCOW począwszy od 1 kwietnia 2015 r. posiada **206 miejsc** -120 WCOW oraz 86 ZPOW „Przystanek Dobrej Nadziei”.

Wychowankowie WCOW mieszkają w Placówkach usytuowanych w **14** lokalizacjach:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu, limit miejsc: 30; (każda grupa liczy 10 wychowanków),
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Poleska 15/31 we Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/9 we Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Rogowska 32/1a we Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Litewska 72/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 7 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/2 we Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 8 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/14 we Wrocławiu, limit miejsc 6,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 typu specjalistyczno-terapeutycznego ul. Borowska 187a we Wrocławiu, limit miejsc 10, która w zostanie przekształcona w Placówkę nr 9 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Maślicka 8a/23 Wrocławiu, limit miejsc 14,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Borowska 181-187 we Wrocławiu, limit miejsc: 30; (każda grupa liczy 10 wychowanków),
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 11 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Gazowa 22/3 we Wrocławiu, limit miejsc 10,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 12 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Gazowa 22/7 we Wrocławiu, limit miejsc 10,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 13 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kołłątaja 31/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 14 typu socjalizacyjno- interwencyjnego ul. Podwale 67/8 i 8a we Wrocławiu; limit miejsc 14.

W 2015 r. w Placówce nr 4 przy ul. Kamieńskiego 253/1 utworzone zostały miejsca dla nieletnich dziewcząt w ciąży oraz nieletnich matek z dziećmi.

Wsparcie dla nieletnich wychowanek pieczy zastępczej ma za zadanie zapobiegać ich wykluczeniu społecznemu. Stanowi istotny element przygotowania do samodzielności nastolatek, którym zagmatwane losy życiowe odebrały szczęśliwe dzieciństwo i które zwykle nie posiadają świadomości zdarzeń i ich następstw w kontekście wczesnego macierzyństwa.

Nastolatki zachodzące w ciążę są narażone na społeczny ostracyzm. Tym bardziej dotyczy to dziewcząt z placówek, które w większości wywodzą się z rodzin dysfunkcyjnych (alkohol, przemoc, bieda, pobyt rodziców w zakładach karnych). Dodatkowym argumentem wskazującym na ryzyko wykluczenia są często zachowania o charakterze demoralizacji (np. wagary, zachowania agresywne, itp.).

Zagrożenie marginalizacją wiąże się również z brakiem instytucjonalnej odpowiedzi na potrzeby wskazanej grupy. Praca z nieletnimi połączona z oddziaływaniami wychowawczymi stanowi element zapobiegania ich wykluczeniu oraz przygotowania do pełnienia ról społecznych i życiowych (rola matki). Stworzenie w ramach pracy z nieletnimi matkami specjalistycznych mechanizmów wspierających oparte jest o wnikliwą diagnozę indywidualną w obszarach: stanu zdrowia, rozwoju emocjonalnego, rozwoju poznawczego, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji społecznych oraz poczucia umiejscowienia kontroli oraz sytuacji rodzinnej.

Do podstawowych założeń Programu „My Mamy” realizowanego w Placówce nr 4 należą:

- objęcie nieletnich matek kompetentnymi oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi;
- wsparcie nieletnich wychowanek w ciąży umieszczonych w pieczy zastępczej z uwzględnieniem ich potrzeb oraz specyfiki sytuacji, w której się znalazły;
- przygotowanie nieletnich do macierzyństwa lub do umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, adopcyjnej;
- uregulowanie sytuacji społeczno – bytowej wychowanek (usamodzielnienie);
- zapobieganie zjawisku nastoletniego rodzicielstwa (profilaktyka);
- edukacja społeczno – prawna.

Przedział wiekowy wychowanek WCOW obejmował dzieci w każdym wieku - od niemowląt po dzieci pełnoletnie-uczące się. Przyjęcie dzieci odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie organizacyjnym WCOW oraz Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Dla wychowanek umieszczonych w placówce przygotowywana jest diagnoza psychologiczno-pedagogiczna dziecka oraz diagnoza jego sytuacji rodzinnej.

Ze względu na zmiany organizacyjne związane z połączeniem od 1 kwietnia 2015 r. z ZPOW „Przystanek Dobrej Nadziei” zmieniła się struktura organizacyjna WCOW. Powstał Dział Finansowy z podległym mu Działem Obsługi oraz Dział Organizacyjno-Kadrowy, wydzielony został również Zespół specjalistów, w skład którego wchodzi: pedagodzy, psycholodzy, terapeuci, pracownicy socjalni, pielęgniarki i zatrudnieni na umowach cywilno-prawnych logopedzi.

W okresie sprawozdawczym, w związku z procesem łączenia Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Przystanek Dobrej Nadziei”, w toku fazy przygotowawczej, wykonano działania (spotkania z pracownikami obu jednostek, wizyty w POW przy ul. Borowskiej we Wrocławiu) mające na celu zebranie informacji na temat specyfiki funkcjonowania obu Placówek i opracowania modelu synergicznego połączenia obu systemów. W okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2015 r. ujednotwiono następujące obszary działalności:

- sposób gromadzenia dokumentacji odzwierciedlającej pracę specjalistów,
- zreorganizowano przestrzeń pracy specjalistów i zbudowano zespół specjalistów wspomagających pracę wychowawców, składający się z pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, pielęgniarek, terapeutów i logopedów przyporządkowanych do danych grup wychowawczych/placówek,
- zreorganizowano sposób zarządzania procesami pracy przez specjalistów według wzorów i procedur WCOW,
- rozpoczęto proces budowania tożsamości zespołów, w szczególności w zakresie utożsamiania się nowych pracowników z kulturą pracy we WCOW.

Zadaniem nadrzędnym zespołu specjalistów Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania jest wsparcie merytoryczne pracy wychowawców na rzecz dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum oraz ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia dzieciom opieki i wychowania oraz zaspokojenia niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych, z poszanowaniem podmiotowości podopiecznych i ich systemów rodzinnych.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi 7 Zespołów przedmiotowych realizowało swoje zadania przy pomocy specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, terapeuty, logopedy i pielęgniarki, przyporządkowanych do wsparcia wyznaczonych grup wychowawczych.

Zakres wykonanych przez Zespół działań w okresie sprawozdawczym skupiał się zasadniczo na realizacji działań w następujących obszarach:

- Zarządzanie procesem pracy z rodziną oraz regulacja sytuacji prawnej dzieci zabezpieczonych we WCOW, a szczególnie:
 - diagnostyka rodzin pochodzeniowych dzieci umieszczonych w WCOW pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu,
 - współpraca z rodzicami biologicznymi nakierowana na aktywizację systemu rodzinnego do wykorzystania własnych zasobów w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej będącej przyczyną zabezpieczenia dziecka w placówce,
 - współpraca z ZTPS, sądami, kuratorami, policją, asystentami rodzin i innymi instytucjami działającymi na polu niesienia pomocy osobom potrzebującym w zakresie pogłębienia diagnostyki środowisk rodzinnych dzieci umieszczonych w WCOW oraz objęcia wsparciem w/w systemów rodzinnych nakierowanym na wzrost możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego,
 - bieżące monitorowanie sytuacji w rodzinach pochodzeniowych dzieci przebywających na przepustkach i urlopowanych,
 - ustalanie uprawnień do dochodów dzieci, w tym alimentów.
- Zarządzanie procesem adopcji dzieci zabezpieczonych we WCOW w przypadku uregulowania ich sytuacji prawnej poprzez pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców, a w szczególności:
 - opieka terapeutyczna, psychologiczna i pedagogiczna wobec dzieci pozostających w procesie adopcyjnym uwzględniająca szczególne potrzeby emocjonalne wychowanków w tym okresie;
 - ścisła współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym,
 - ścisła współpraca z kandydatami na rodziny adopcyjne,
 - ścisła współpraca z systemami rodzinnymi nakierowana na złagodzenie skutków emocjonalnych dzieci przygotowywanych do życia w rodzinach adopcyjnych.
- Zarządzanie procesem budowania diagnozy i jej aktualizacji oraz procesem opiekuńczo-wychowawczym i edukacyjnym dzieci zabezpieczonych we WCOW, w tym szczególnie:
 - opieka psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, medyczna i logopedyczna nad wychowankami WCOW zgodnie z ich potrzebami,
 - prowadzenie zajęć specjalistycznych indywidualnych i grupowych z wychowankami WCOW adekwatnie do potrzeb oraz organizowanie roku szkolnego dzieci,
 - współpraca z lekarzami specjalistami i wykonywanie konsultacji w obszarze psychiatrycznym oraz neurologicznym oraz innymi adekwatnie do potrzeb dzieci,
 - organizacja zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z instytucjami działającymi na polu pomocy rodzinie i dziecku, między innymi z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Sądami Rodzinnymi, Policją, szkołami i innymi adekwatnie do potrzeb,
 - sporządzanie diagnoz, raportów i opinii na temat sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z rodzinami zaprzyjaźnionymi,
 - ścisła współpraca z wychowawcami na rzecz usprawniania procesów opiekuńczych wobec dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum.
 - Mikrostrukturę zespołu specjalistów wspierającego proces opiekuńczo-wychowawczy dzieci zabezpieczonych we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania przedstawia poniższy schemat:

Ponadto w okresie sprawozdawczym, w ramach usprawniania procesów pracy, członkowie Zespołu specjalistów brali udział w dwukrotnym monitoringu dokumentacji wychowanków, organizowanym od 1 kwietnia 2015 r. w systemie kwartalnym oraz w organizowanych adekwatnie do potrzeb spotkaniach zespołów przedmiotowych o charakterze informacyjno-organizacyjnym. Członkowie Zespołu działając na rzecz wsparcia oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci zabezpieczonych we WCOW zorganizowali szkolenia wewnętrzne z zakresu przeciwdziałania rozwojowi uzależnień dzieci i młodzieży, których tematem były tzw. dopalacze oraz z zakresu opieki prawnej, regulacji sytuacji prawnej dzieci i alimentacji na ich rzecz. W ramach tworzenia spójnego systemu oddziaływań środowisk działających na polu pomocy dziecku i rodzinie, szczególnie w zakresie oddziaływań na systemy rodzinne oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, Zespół specjalistów zorganizował i uczestniczył w spotkaniach z przedstawicielami Sądu Rodzinnego dla Wrocławia Śródmieście, Policji oraz Zespołów Kuratorskich przy Sądach Rodzinnych dla Wrocławia Krzyki, Śródmieście i Fabryczna, jak również z przedstawicielami Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we Wrocławiu zwłaszcza pod kątem pogłębiania współpracy z asystentami rodzin. Odpowiadając na sygnalizowane zapotrzebowanie w obszarze usprawnienia procesów przejść wychowanków do innych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych na terenie Wrocławia, Zespół specjalistów zorganizował spotkanie z ich przedstawicielami i opracował zbiór zasad, pozwalających na złagodzenie skutków emocjonalnych towarzyszących dzieciom podczas zmiany środowiska wychowawczego.

W ostatnim kwartale minionego roku podjęto także działania nakierowane na oszacowanie potrzeb szkoleniowych wychowawców i specjalistów WCOW oraz rozpoczęto przygotowania do ich realizacji w kolejnym roku sprawozdawczym (m. innymi: praca z dzieckiem obciążonym zespołem Aspergera, wsparcie dziecka w procesie adopcyjnym, superwizje, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, komunikacja dialogiczna). Rozpoczęto także przygotowania do spotkań z przedstawicielami Sądów Rodzinnych dla Wrocławia Fabrycznej i Krzyki, które planowane są do realizacji w 2016 r. Zespół specjalistów w okresie sprawozdawczym każdorazowo włączał się do udziału w różnorodnych imprezach okolicznościowych organizowanych na rzecz dzieci zabezpieczonych we WCOW udzielając adekwatnego do potrzeb wsparcia zarówno dzieciom jak i ich opiekunom.

Rok 2015 był dla Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania czasem dużej aktywności i realizacji wielu inicjatyw. Poniżej przedstawiamy wybrane działania:

Most(I)y- projekt w ramach MikroGranty ESK

Zostaliśmy zaproszeni do realizacji projektu w ramach MikroGrantów ESK „MOSTY”. Od stycznia do maja trwały spotkania i warsztaty z wychowankami. MOST(I)Y- bo taki tytuł nosił nasz projekt- łączył w sobie elementy słuchowiska i audiowycieczki, małego spektaklu dokumentalnego i szkicu portretowego. Niczym w Grze w klasy Julio Cortáзара uczestnicy wybierają swój własny sposób poruszania się po historiach, które dzieją się zawsze w określonych miejscach, są z nimi nierozzerwalnie splecione. To podróż realna i metaforyczna zarazem, próba stworzenia emocjonalnej mapy realnie istniejących miejsc. Podążając za opowieścią, tworzoną przede wszystkim za pomocą środków akustycznych, wyobrażenia i osobisty kontakt każdego z uczestników pozwoliły wypełnić jej granice, intensywnie doświadczyć tego wycinka czasoprzestrzeni. Przewodnikami po obszarach intymnych, nieoficjalnych, pozostających poza publicznym dyskursem są wrocławskie dzieci i młodzież. To z perspektywy młodych twórców: ich opowieści, wiedzy i niewiedzy, doświadczeń i osobowości uczestnicy spojrzeli na to, co wydaje się dobrze znane. Eksperci od własnego życia, od dnia codziennego, samodzielnie stworzą artystyczną wypowiedź, która nie udaje rzeczywistości. Przedstawili jedynie złożony świat, w którym jednostka nadal się liczy, zaś prawda przybiera zawsze postać narracji. Autorami projektu byli: Marta Kurowska, Bartosz Kurowski, Hubert Michalak, Robert Maniak.

Spektakl „Królowa wróżek: Sen nocy letniej” w ramach Europejskiej Stolicy Kultury

Młodzież Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania została zaproszona do kolejnej edycji Głosu Wykluczonych w ramach Europejskiej Stolicy Kultury. Królowa Wróżek: Sen Nocy Letniej w reżyserii Michała Znanieckiego to widowisko teatralno- muzyczne w oparciu o słynny dramat Szekspira. Młodzież miała okazję współpracować ze znanymi aktorami i muzykami: między innymi z Markiem Koterskim oraz Małgorzatą Bogdanowicz, a także Michałem Koterskim, Melą Koteluk. Premiera miała miejsce na Zamku w Leśnicy, który scenerią pozwolił przenieść widzów w świat bajki. Nasi wychowankowie dali poznać się podczas spektaklu jako młodzież chętna do współpracy, odpowiedzialna za powierzone zadania, co potwierdził w jednym z porannych programów telewizyjnych Michał Koterski- wymieniając z imienia występujących w spektaklu wychowanków- dziękując im za okazaną pomoc i współpracę. Projekt był również okazją do integracji wychowanków z innymi grupami społecznymi: z seniorami oraz z mniejszościami narodowymi. Stało się to okazją do poznania innych kultur, a także kształtowaniem empatii na potrzeby drugiego człowieka.

Lato w Teatrze 2015

W ciągu dwóch tygodni **od 29 czerwca do 12 lipca 2015 r.** uczestnicy warsztatów pracowali pod opieką profesjonalistów nad spektaklem pod roboczym tytułem (INNI) w reżyserii Maćka Prusaka. Pokazy finałowe odbyły się 11 i 12 lipca na Dużej Scenie Wrocławskiego Teatru Lalek. Motywem przewodnim tegorocznej edycji LATA W TEATRZE w WTL była "inność" - widziana z perspektywy dorastającego dziecka, konfrontującego się ze światem. Wiek dojrzewania to czas, kiedy "młodzi dorośli" z jednej strony boją się odrzucenia przez grupę, a z drugiej dążą do podkreślenia własnej odmienności, indywidualności. Ta sprzeczność rodzi napięcie, wywołuje emocje, zmusza do dokonywania wyborów. Wszystko to zostało wykorzystane jako źródło twórczego potencjału w pracy nad spektaklem. Ważny był dla nas nie tylko efekt końcowy warsztatów. Chcieliśmy, by praca, którą wykonywaliśmy w trakcie zajęć, pomogła uczestnikom mierzyć się z problemem "inności" - własnej czy napotykaniej w codziennym życiu.

Turniej o Puchar Domu

W czerwcu 2015 r. podczas Festynu Rodzinnego, zakończył się Turniej o Puchar Domu. W Turnieju wzięło udział 6 grup Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania, realizując od października 2014 r. comiesięczne zadania. Wychowankowie mieli okazję wykazać się swoją kreatywnością, uczyli się współpracy w zespole oraz odpowiedzialności za

powierzone zadania. Podczas Turnieju dzieci pomagały potrzebującym organizując akcje charytatywne, brały udział w zajęciach sportowych, ale również mogły wykazać się swoimi umiejętnościami muzycznymi i filmowymi- nagrywając piosenkę i teledysk. Nagrodą główną w Turnieju był wyjazd do Energylandii, co zostało zrealizowane we wrześniu 2015 r.

Koncert „Życzliwi- nie tylko od święta”

14 grudnia we Wrocławskim Teatrze Lalek odbył się uroczysty koncert „Życzliwi- nie tylko od święta” organizowany przez Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania wraz z Przedszkolem nr 56 we Wrocławiu. Koncert stał się podziękowaniem dla wszystkich osób, instytucji- wspierających pieczę zastępczą. Główną gwiazdą wieczoru była Natalia Lubrano wraz z zespołem Żesławski Quartet oraz pantomima brzeskiego teatru w spektaklu „A gdyby..”. Podczas koncertu nagrodzeni tytułem „Życzliwy Roku 2015” zostały osoby, które nie tylko „od święta” pomagają dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. Planowana jest kolejna edycja koncertu.

XI Koncert „Aniołkowe Granie”

12 lutego 2015 r. we Wrocławskim Teatrze Lalek odbył się XI koncert charytatywny pt. „Aniołkowe Granie”. Koncert co roku jest dedykowany dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej. Głównymi organizatorami koncertu są dwa wrocławskie przedszkola, które już 11 razy zagrały dla dzieci. Koncert jest finałem akcji charytatywnej do której włączają się placówki oświatowe organizując upominki dla wychowanków placówek rodzinnych.

Zakończenie Projektu „Wrocławska Podróż do Wolontariatu”

18 grudnia 2015 r. w Teatrze TOTU uroczystym koncertem zakończył się projekt „Wrocławska Podróż do Wolontariatu”, realizowany od lutego 2013 r. Do 3 edycji projektu zaproszonych zostało 100 wolontariuszy i 50 wychowanków z pieczy zastępczej. Każda edycja trwała 10 miesięcy. Był to czas dla wolontariuszy i wychowanków na realizację założeń projektu. Nawiązało się wiele relacji, przyjaźni między wolontariuszami i wychowankami. Wolontariusze, którzy w większości byli studentami pedagogiki poznali system rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Stali się dużą pomocą dla wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Projekt przyniósł wiele pozytywnych zmian postaw społecznych wśród wychowanków, a wolontariuszom dał możliwość rozwoju i zdobycia doświadczenia. Część z wolontariuszy biorących udział w projekcie, po jego zakończeniu podjęła zatrudnienie w placówce opiekuńczo- wychowawczej, a część kontynuuje wolontariat. Podczas koncertu kończącego projekt- podsumowaliśmy podjęte działania, a także wspominaliśmy dzięki multimedialnej prezentacji- wiele wspólnie spędzonych chwil.

Wolontariat i współpraca ze sponsorami

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania od wielu lat współpracuje z wrocławskimi oddziałami dużych firm, które oferują wolontariat pracowniczy. Należą do nich: HP, Credit Suisse, Credit Agricole, EY Global Services Sp. z o. o, MERCEDES-BENZ Grupa Wróbel. Przez cały rok organizowane są zajęcia i warsztaty dla dzieci, a także systematyczna pomoc edukacyjna. Wolontariusze pomogli również w pracach remontowych oraz porządkowych, np. malowanie mieszkań czy grabienie liści. Firma Mercedes zatrudniała wychowanków WCOW w okresie wakacyjnym: z pracy sezonowej skorzystało 8 wychowanków, 3 kontynuuje zatrudnienie w trybie weekendowym.

W okresie sprawozdawczym opracowano plan współpracy na rok 2016 obejmujący dalsze wsparcie edukacyjne i zawodowe, wsparcie finansowe, współorganizację wycieczek krajoznawczych oraz wyjazdu do fabryki Mercedesa w Kassel w Niemczech. WCOW współpracuje również ze sponsorami, którzy w wielu działaniach wspierają wychowanków. To przede wszystkim organizacja prezentów świątecznych dla wszystkich dzieci, a także dofinansowanie wyjazdów wakacyjnych i imprez okolicznościowych.

INNE DZIAŁANIA

Organizacja wycieczek i kolonii: kolonia w Lubiatowie, wyjazd na wymianę młodzieży do Hannoveru, dwa wyjazdy do Pogorzelic, obóz harcerski w Niesulicach, wycieczka do Warszawy. W ramach cyklu „Skarby Dolnego Śląska” zorganizowano wyjazdy: Góry Sowie (czerwiec 2015 r.), Zamek Piastów Śląskich (sierpień 2015 r.), Opole na bis (październik 2015 r.). W ramach cyklu „Szlakiem Księżnej Daisy”: Kopalnia srebra w Tarnowskich Górach (wrzesień 2015 r.), Zamek w Pszczynie (wrzesień 2015 r.), Zamek Książ (październik 2015 r.).

Warsztaty usamodzielnienia – blok zajęć dla wychowanków powyżej 16 r.ż. poświęconych aspektom dorosłości. W okresie sprawozdawczym zorganizowano warsztaty kulinarne „Master Chef”, Warsztaty budżetowe (gry symulacyjne z zakresu gospodarowania budżetem), przygotowano plan warsztatów do realizacji w roku 2016 („Papierowy świat” we współpracy z MOPS, Miejskim Centrum Wolontariatu, PUP, Wydziałem Lokali Mieszkalnych UMW, „Ogrodowe rewolucje” - blok praktyczno - techniczny, „Metamorfozy” - blok wizażu). Współpraca z Fundacją Robinson Crusoe – wsparcie procesu usamodzielnienia.

Szkoły Promujące Zdrowie (wychowankowie wzięli udział w wyścigu „Smoczych Łodzi”, konkursach międzyplacówkowych: „Zdrowe żywienie”, „Profilaktyka HIV i AIDS”, „Mikołajki Sportowe”).

W ramach integracji zorganizowano szereg imprez wewnątrzplacówkowych: m.in. „Piknik rodzinny” (czerwiec 2015 r.); „Święto pieczonego ziemniaka” (październik 2015 r.); „Bał andrzejkowy z wróżbami” (listopad 2015 r.), Mikołajki w Loopy’s Worldzie (grudzień 2015 r.). Wychowankowie korzystali także z oferty kulturalnej Wrocławia – baseny, kino, Wrocławskie Centrum Kultury, szeregu imprez plenerowych, wyjścia na mecze sportowe.

Działalność Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” w roku 2015

Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” powołany Uchwałą Rady Miasta i funkcjonujący od 1 stycznia 2013 r. kontynuował w 2015 r. działalność pięciu placówek wchodzących w jego skład. Te placówki to: Placówka Interwencyjna nr 1, Placówka Interwencyjna nr 5, Placówka Socjalizacyjna nr 2, Placówka Specjalistyczno – Terapeutyczna nr 3 i Placówka Specjalistyczno – Terapeutyczna nr 4. Przedmiotem działalności Dziecięcego Domu jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, w ramach limitu miejsc: **66**.

W roku 2015 w Dziecięcym Domu przebywało ogółem **123** dzieci. Z tej liczby przyjętych zostało na wniosek sądu – **120** dzieci, na wniosek matki – **2**, w wyniku interwencji policji – **1** dziecko. W roku 2015 przyjęto **53** dzieci.

Wszystkie środowiska rodzinne zdiagnozowano i opracowano plany pracy z rodziną na rzecz powrotu dziecka do rodziny własnej. W wyniku podjętej przez rodziców współpracy **16** dzieci powróciło do swoich rodzin. We współpracy z sądami i ośrodkami adopcyjnymi umieszczono **31** dzieci w rodzinach adopcyjnych i **10** dzieci w rodzinach zastępczych (w rodzinach spokrewnionych – **8**, w obcych – **2**), do rodzinnego domu dziecka – **1** dziecko. Do ZOL i DPS wypisano **2** dzieci. Ogółem wypisano z Dziecięcego Domu **60** wychowanków. Funkcję opiekuna prawnego sprawowano dla **53** wychowanków.

Wszyscy przebywający w Dziecięcym Domu wychowankowie objęci byli opieką medyczną (całodobową opieką pielęgniarską oraz codzienną opieką lekarską) oraz opieką specjalistyczną i terapeutyczną.

We wszystkich placówkach Dziecięcego Domu prowadzona była praca dydaktyczno – wychowawcza zgodnie z planem.

Sprawozdanie z wykonania budżetu:

W 2015 r. wydano środki na działalność w kwocie **4 940 776, 54 zł** większej o 17 088,26 zł w stosunku do roku 2014. Zwiększone środki przeznaczono na wynagrodzenia osobowe, wypłaty nagród jubileuszowych.

OPIEKA MEDYCZNA

Wszystkim wychowankom zapewniono całodobową opiekę pielęgniarską oraz codzienną opiekę lekarza pediatry.

U dzieci przebywających w Dziecięcym Domu zdiagnozowano następujące deficyty zdrowotne: wcześniactwo (22), żółtaczką noworodków (15), wrodzone zapalenie płuc (14), drożny otwór owalny (9 w tym u dwójki dzieci wykonano zabieg operacyjny), hypotrofia wewnątrzmaciczna (8), przepuklina (3), niska masa urodzeniowa (8), wylewy dokomorowe (7), niska masa urodzeniowa (8), stan płodu spowodowany chorobami zakaźnymi u matki (7), zaburzenia napięcia mięśniowego (7), FAS (7), zez (6), anemia wtórna (5), zamartwica urodzeniowa (5), poszerzenie układu komorowego mózgu (5), zespół dymorficzny (4), niedotlenienie wewnątrzmaciczne (4), niedosłuch (4), dzieci noszące okulary (4), ubytek międzykomorowy (4), opóźnienie psychoruchowe (4), małogłowie (3), wodniaki jąder (2), kiła wrodzona (2), padaczka (2), oraz dysplazja oskrzelowo – płucna, stomia, fenylketonuria odmatczyzna, mózgowie porażenie dziecięce, pletwa krtani, zespół di Georga, stopy końsko- szpotawe.

Zdiagnozowane deficyty miały wpływ na wysoki wskaźnik zachorowalności. Zanotowano **552** zachorowania, głównie były to: infekcja górnych dróg oddechowych (205), nieżyt nosa (71), infekcja wirusowa (65), zmiany skórne (55), dyspepsja (47), zapalenie gardła (20), zapalenie ucha (16), zapalenie spojówek (15), alergię (14), zapalenie oskrzeli (14), wiatrówka (7), i inne. Leczenie antybiotykiem zastosowano u 74 dzieci, oraz leczenie objawowe u 478 dzieci.

W roku 2015 przeprowadzono **341** konsultacji specjalistycznych: konsultacje neurologiczne (56), laryngologiczne (56), okulistyczne (39), ortopedyczne (37), kardiologiczne (32), chirurgiczne (24), genetyczne (16), stomatologiczne (13), ortodontyczne (13), poradnia chorób zakaźnych (11), gastrologiczne (11), poradnia zdrowia psychicznego (9), dermatolog (7), neonatolog (5), poradnia chorób płuc (5), endokrynolog (4), nefrolog (3). Przeprowadzono 14 hospitalizacji dzieci., w trybie planowym (7), w trybie nagłym (7).

W ramach profilaktyki zdrowotnej i według kalendarza szczepień przeprowadzono **379** szczepień u **170** wychowanków.

Przebywało **16** dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności (w tym 13 z wniosku Dziecięcego Domu).

OPIEKI SPECJALISTYCZNA I TERAPEUTYCZNA

Wśród obserwowanych problemów manifestowanych przez dzieci dominowały zaniedbania opiekuńczo - wychowawcze, emocjonalno – społeczne oraz deficyty rozwojowe (większość wychowanków). Wśród wychowanków – **37** doznało agresji emocjonalnej, alkoholowej i fizycznej (w tym 2 z zespołem dziecka maltretowanego), 43 dzieci z rozwojem nieharmonijnym, opóźnionym i zaburzonym, 11 dzieci ze stwierdzonym syndromem FAS.

Wszystkie dzieci miały zapewnioną opiekę psychologiczną – pedagogiczną oraz uczestniczyły w zajęciach specjalistycznych: wyrównawczych, korekcyjnych, usprawniających, wyciszających, stymulujących, relaksacyjnych i edukacyjnych prowadzonych różnymi metodami. Dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności zapewniono wielospecjalistyczną terapię, w tym fizjoterapię.

Terapią logopedyczną objęto 41 wychowanków.

Obowiązek szkolny realizowało ogółem 9 dzieci w Szkole Podstawowej nr 12 we Wrocławiu, wszystkie otrzymały w roku szkolnym 2014 - 2015 promocję do następnej klasy, a obowiązek wychowania przedszkolnego pięcioletków realizowało ogółem 8 dzieci.

PRACA DYDAKTYCZNO – WYCHOWAWCZA

W Dziecięcym Domu prowadzone były zajęcia dydaktyczno – wychowawcze na podstawie Ramowego Roczego Planu Pracy oraz według Harmonogramu Imprez i Uroczystości w ramach których przeprowadzono:

- zajęcia specjalistyczne (grupowe i indywidualne)

Zajęcia wg. pedagogiki Montessori

Pieczenie ciastek

- bale karnawałowe, zajęcia taneczne i plastyczne organizowane w Dziecięcym Domu i poza nim (zaproszenia do liceum, szkoły podstawowej, przedszkola, ośrodka duszpasterstwa akademickiego),

Bal karnawałowy

Zajęcia taneczne

- zajęcia kulturalne: wyjścia do kina, teatru, opery,
- zajęcia edukacyjne w Multicentrum, muzeum, fabryce lizaków, Ogrodzie Botanicznym, Zoo, w gospodarstwie agroturystycznym; warsztaty filmowe,
- zajęcia poznawcze i usamodzielniające: zakupy w Hali Targowej, Pasażu Grunwaldzkim, sklepie spożywczym i kwaciarni,
- zajęciach sportowe na basenie, w Liceum Ogólnokształcącym Nr II, w Klubie Kajakarskim „Wiadrus”,
- udział w imprezach organizowanych przez sponsorów w restauracji „Kuchnia Marche”, „Wanda”, „Mc Donald’s”, lodziarni „Grycan” połączonych z nauką savoir – vivre dla dzieci,
- zajęcia społeczne i integracyjne w czasie uroczystości na terenie Dziecięcego Domu: urodziny wychowanków, Dzień Dziecka, święta kościelne (Boże Narodzenie, Wielkanoc, św. Mikołaj) i państwowe (1 Maja, Święto Flagi, Dzień Niepodległości),

Dzień Dziecka

Wizyta św. Mikołaja

- wycieczki krajoznawcze i rekreacyjne do Trzebnicy (jazda szynobusem), skansenu w Marcinowie, na Ślężę, do lasu na grzyby,

Na szczycie Ślęży

Na grzybach

- organizowany był wypoczynek letni: dwa dwutygodniowe turnusy nad jeziorem w Wieleniu dla 28 i 16 wychowanków (wyjazd częściowo sponsorowany) oraz kolonie letnie w Bardzie Śląskim dla dwóch wychowanek (w całości sponsorowany).

Wakacje w Wieleniu

Wakacje w Wieleniu

WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE

W celu realizacji zadań statutowych zapewniono wychowankom warunki socjalno – bytowe zgodne z obowiązującymi standardami, z uwzględnieniem wieku i potrzeb dzieci.

MIEJSKIE CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH

W 2015 r. Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało opiekę dla **2 433 mieszkańców Wrocławia średniomiesięcznie**, w tym opiekę całodobową w domach pomocy społecznej dla **641 mieszkańców średniomiesięcznie**, dzienną opiekę w miejscu zamieszkania dla **1643 klientów średniomiesięcznie** i dzienną opiekę w ośrodkach wsparcia dla **161 klientów średniomiesięcznie**. Podopiecznymi są osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej decyzją administracyjną wydaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom odpowiednio usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą z wrocławskich placówek oświatowych. Wartością dodaną MCUS jest możliwość realizacji oferty opiekuńczej i wspomagającej jednocześnie dla mieszkańców domów pomocy społecznej, klientów dziennych domów pomocy społecznej oraz zainteresowanych klientów usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Spotkania i konferencje, projekty, wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć w MCUS

W dniach 6 - 8 września 2015 r. w domach pomocy społecznej przy ul. Macznej i ul. Karmelkowej odbyła się wizyta studyjna dla uczestników projektu **„Strategia rozwoju usług opieki długoterminowej nad osobami starszymi”**. Projekt zorganizowany został przez Ministretwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Diakonię ze środków Unii Europejskiej.

W ramach wizyty gościliśmy Panią Dyrektorkę Zuzannę Grabusińską z Departamentu Polityki Senioralnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

W MCUS na bieżąco monitorowana jest możliwość pozyskiwania środków przez domy pomocy społecznej. Z uwagi na wykluczenie z tej możliwości domów pomocy społecznej powyżej 30 miejsc, stale podejmowane są działania mające na celu zlikwidowanie dyskryminowanych mieszkańców w większych obiektach.

Istotnym wydarzeniem roku 2015 była realizacja projektu w partnerstwie z Fundacją Jutropera w ramach przedsięwzięć związanych z Europejską Stolicą Kultury 2016 i możliwość uczestnictwa mieszkańców i klientów MCUS w spektaklu operowo-teatralnym **„Królowa wróżek: Sen nocy letniej”** w reżyserii Michała Znanieckiego. Mieszkańcy domów pomocy społecznej i klienci MCUS wraz z wychowankami Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz mniejszościami narodowymi (m.in. zespół ukraińsko-łemkowski, Amatorski Teatr Żydów Bolskich, Grecki Pyram) do udziału w spektaklu przygotowywali się wiele miesięcy pracując z profesjonalistami. Mieszkańcy i klienci MCUS wystąpili w Centrum Kultury Zamek w Leśnicy.

Wspólnie ze Stowarzyszeniem na rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei” zorganizowany został VI Integracyjny Turniej gry w BULE - SOFT, który został przeprowadzony w hali sportowej Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W wydarzeniu tym uczestniczyły cztery reprezentacje mieszkańców MCUS oraz dwie reprezentacje klientów MCUS, reprezentacje Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego, Akademii Wychowania Fizycznego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej oraz reprezentacje weteranów z Klubu Sportowego „PETANKA” z Wałbrzycha i Jedliny Zdrój (mistrzowie Polski Weteranów).

Informacje medialne dotyczące istotnych wydarzeń w MCUS

W ramach Dni Seniora organizowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora działającego w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu, MCUS aktywnie włączyło się w realizację atrakcji, wydarzeń i obchody.

Praktyki uczniów i studentów oraz współpraca dla celów naukowych w MCUS

Na terenie jednostek w MCUS odbywały się praktyki dla studentów uczelni wyższych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przygotowania do zawodów w obszarze opieki i wsparcia dla osób starszych, chorych, niepełnoprawnych oraz ich rodzin, m.in. opiekun medyczny, opiekunka środowiskowa, opiekun osoby starszej, a także na następujących kierunkach: pielęgniarstwo długoterminowe, pielęgniarstwo opieki paliatywnej, pielęgniarstwo w fizjoterapii, fizjoterapia w geriatrici, dietetyka.

Współpraca w tym zakresie realizowana była w porozumieniu z następującymi jednostkami:

- Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich – Wydział Nauki o Zdrowiu,
- Uniwersytetem Wrocławskim (Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych,
- Instytutem Psychologii, Wydziału Nauk Społecznych Instytut Socjologii),
- Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu,
- Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych we Wrocławiu,
- Wyższą Szkołą Fizjoterapii,
- Dolnośląską Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu,
- Europejskim Centrum Kształcenia Podyplomowego we Wrocławiu,
- TEB Edukacja,
- Centrum Nauki i Biznesu " Żak" Sp. z o.o.,
- Nestor Group,
- Ośrodkiem konsultingowo-szkoleniowym Kadr Medycznych Jolanta Westwalewicz,
- Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
- Dolnośląską Szkołą Wyższą (Zakład Pedagogiki Społecznej i Poradownictwa),
- Zaoczną Policealną Szkołą „COSINUS III” we Wrocławiu,
- Szkołą Europejską „Eurocollege”,
- Policealnym Studium KADRA Edukacja sp. z o.o.,
- Niepubliczną Wyższą Szkołą Medyczną (Wydział Profilaktyki i Zdrowia),
- Spółdzielnią Pracy „Oświata”,
- Kolegium Pracowników Służb Społecznych,
- „Sukces” Edukacja.

Dane dotyczące liczby praktykantów w MCUS w latach

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba praktykantów	68	141	195	335	336	417	340

Na terenie domów pomocy społecznej MCUS ankiety dla celów badań naukowych prowadziły następujące uczelnie:

- Uniwersytet Medyczny, Wydział Nauk o Zdrowiu,
- Kolegium Pracowników Służb Społecznych,
- Uniwersytet Opolski – Wydział Historyczno – Pedagogiczny.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W MCUS funkcjonują następujące domy pomocy społecznej:

- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 - dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych,**
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66-68 - dla przewlekle somatycznie chorych,**
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 - dla przewlekle somatycznie chorych,**

- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 - dla osób przewlekle psychicznie chorych.**

Standaryzacja w domach pomocy społecznej

Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających - mieszkańców.

Standaryzacja pozwala na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, ale też ma wymierny wpływ na koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej.

Wszystkie domy pomocy społecznej funkcjonujące w MCUS uzyskały standard do końca 2010 r. i działają na podstawie:

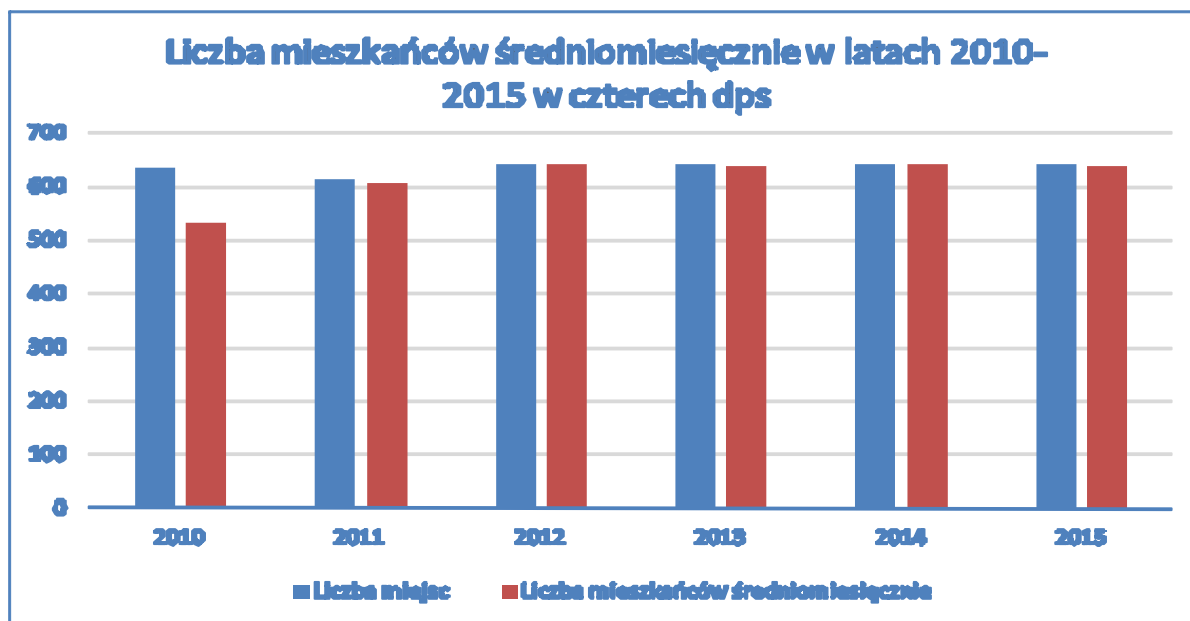
- Decyzji Nr PS.II.9013-15/10 z dnia 15 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędziańskiej 66/68 we Wrocławiu
- Decyzji Nr PS.II.9013-26/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał **zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25/27 we Wrocławiu – zmiana adresu na ul. Karmelkowa 25 – decyzja Nr PS-KNPS1.9423.12.2012 z dnia 13 sierpnia 2012 r.**
- Decyzji Nr PS.II.9013-9/10 z dnia 7 września 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu
- Decyzji Nr PS.II.9013-16/10 z dnia 22 listopada 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał **zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławiu** (Decyzja Nr PS.KNPS1.9423.3.2012 z dnia 27 marca 2012 r. zmieniającą decyzję nr SSZ.II.9013/14/2001 z dnia 10 września 2001 r. Wojewoda Dolnośląski wydał **zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławiu, zwiększając liczbę miejsc do 155 oraz zmieniając typ domu).**

Uzyskanie i utrzymanie standardu pozwoliło na otrzymanie w 2015 r. dotacji z budżetu Państwa dla czterech domów pomocy społecznej w łącznej kwocie 3 806 518,57 zł.

Liczba mieszkańców w poszczególnych DPS w latach 2010-2015

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny
DPS dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych przy ul. Mącznej	125	101,1	125	123,4	125 (I-III. 2012) 155 (IV-XII. 2012)	125 (I-III. 2012) 154,7 (IV-XII. 2012)	155	153,2	155	154,75	155	155
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych przy ul. Kaletniczej	100	93,8	94	94	94	93,8	94	93,9	94	94,08	94	94
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Rędziańskiej	188	164,8	159	158,6	159	158,5	159	158,8	159	158,70	159	159
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Karmelkowej	225	173,3	236	233,7	236	236	236	234,3	236	236	236	235
SUMA	638	533	614	609,7	614 (I-III. 2012) 644 (IV-XII. 2012)	613,3 (I-III. 2012) 643 (IV-XII. 2012)	644	640,2	644	643,66	644	643

Liczba mieszkańców w czterech domach pomocy społecznej w latach 2010-2015 w stosunku do liczby miejsc średniomiesięcznie

Koszt utrzymania mieszkańca

Budżet domów pomocy społecznej w 2015 r. wyniósł 28 443 858 zł.

Wykonanie budżetu w domach pomocy społecznej w 2015 r.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	Wykonanie budżetu 2015 (zł)	Odpłatność mieszkańca (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego (zł)	Liczba mieszkańców średni comiesięcznie	Wykorzystany budżet na jednego mieszkańca miesięcznie (zł)	Koszt Gminy Wrocław* z pomniejszeniem. Odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca średniomiesięcznie (zł)
DPS przy ul. Mącznej	6 423 408	1 952 212	843 899	154,76	3 460	1 954
DPS przy ul. Karmelkowej	10 409 035	2 411 508	1 380 711	235,81	3 679	2 338
DPS przy ul. Rędzińskiej	7 243 801	1 401 244	950 686	158,72	3 803	2 568
DPS przy ul. Kaletniczej	4 367 614	769 663	637 223	91,75	3 872	2 625
Srednio wykonanie budżetu na mieszkańca w czterech domach pomocy społecznej					3 703	2 371

*Uwaga: Dane nie uwzględniają pomniejszenia kosztu Gminy Wrocław o wpłaty za pobyt wnoszone przez małżonka, wstępnych, zstępnych lub innych osób za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej – dane nie są dostępne w MCUS.

Koszt utrzymania w domu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, oznacza kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu. Do kosztu utrzymania mieszkańca wlicza się również koszt amortyzacji. W 2015 r. uzyskano także dodatkowe

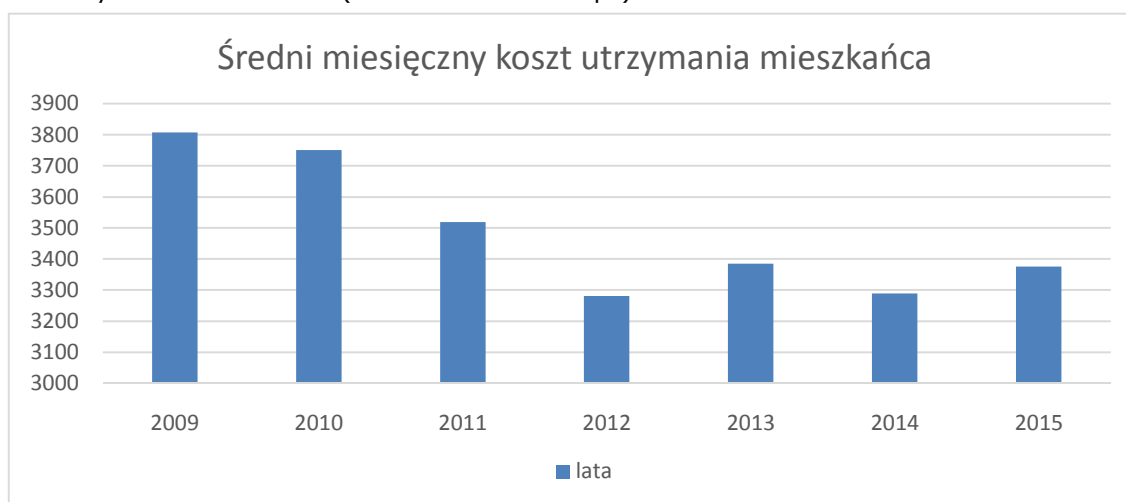
środki od Wojewody Dolnośląskiego, które mają wpływ na wzrost kosztu utrzymania mieszkańca.

W związku z powyższym **rzeczywisty miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2014 r. znajdzie odpowiednie odzwierciedlenie w średnim miesięcznym koszcie utrzymania mieszkańca określonym na rok 2015**, niemniej jest on podwyższony o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej w latach 2009-2015 obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
przy ul. Mącznej	3 930 zł	3 828 zł	3 739 zł	3 190 zł	3 200 zł	3 110 zł	3 143 zł
przy ul. Rędzińskiej	3 811 zł	3 565 zł	3 425 zł	3 437 zł	3 529 zł	3 408 zł	3 480 zł
przy ul. Kaletniczej	3 742 zł	3 549 zł	3 318 zł	3 241 zł	3 510 zł	3 407 zł	3 517 zł
przy ul. Karmelkowej	3 745 zł	4 056 zł	3 594 zł	3 257 zł	3 301 zł	3 229 zł	3 360 zł
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca	3 807 zł	3 751 zł	3 519 zł	3 281 zł	3 385 zł	3 289 zł	3 375 zł

Koszt utrzymania mieszkańca (średnia z czterech dps) w latach 2009-2015

Ogólne informacje dotyczące mieszkańców w poszczególnych domach pomocy społecznej

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	DPS przy ul. Mącznej	DPS przy ul. Rędzińskiej	DPS przy ul. Karmelkowej	DPS przy ul. Kaletniczej
Liczba mieszkańców średniomiesięcznie	154,76	158,72	235,81	91,75
Procent kobiet i mężczyzn wśród mieszkańców	72,73% 27,27%	44% 56%	50% 50%	44,68% 55,32%
Średnia wieku mieszkańców	78,62	70,2	78,73	61,75
Najstarszy mieszkaniiec/mieszkanica	104	94	98	91
Najmłodszy mieszkaniiec/mieszkanica	29	30	25	23
Zgony	32	22	41	5
Przyjęcia nowych mieszkańców	32	27	42	5
Rezygnacja	2	4	2	-

Zadania opiekuńcze i dostęp do świadczeń medycznych

Realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, po rozpoznaniu potrzeb mieszkańca, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy domów pomocy społecznej byli objęci całodobową opieką personelu w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarstwa oraz pielęgniarstwa opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia. W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w domu pomocy społecznej), mieszkańcy mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, a także ze świadczeń logopedycznych. Mieszkańcy domów pomocy społecznej mieli zapewniony dostęp do psychologów oraz zapewniony dostęp do lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów.

Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ		DPS przy ul. Mącznej	DPS przy ul. Rędziańskiej	DPS przy ul. Karmelkowej	DPS przy ul. Kaletniczej
Sposób poruszania się mieszkańca	osoba leżąca	20	37	37	5
	wózek inwalidzki	22	50	134	4
	chodzik	22	10	7	7
	laska/kule	20	18	15	2
	samodzielny	70	44	44	76
Kwalifikacja pielęgniarska - skala Barthel	0-40	38	88	138	8
	41-60	19	36	48	4
	61-100	97	35	50	82
Konsultacje i badania specjalistyczne		578	387	1 158	272
Konsultacja i terapia logopedyczna		479	587	720	478
Hospitalizacje		79	61	167	25
Interwencje pogotowia ratunkowego		120	72	203	32
Wizyty lekarzy świadczone na miejscu w DPS	lekarz POZ	2 931	3 984	6 813	1 302
	Neurolog	155	223	262	10
	Psychiatra	602	961	704	641
Liczba interwencji policji		5	17	14	10

Domy pomocy społecznej, zgodnie z obowiązkiem zapisanym w ustawie o pomocy społecznej, pokrywały opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.). **Średnie miesięczne dofinansowanie do leków na jednego mieszkańca wyniosło 16,47 zł i było niższe niż w 2014 r. o 0,62 zł (3,63%).**

Zapewnienie żywienia

Całodobowe wyżywienie dla mieszkańców domów pomocy społecznej zapewniała kuchnia centralna w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej, z której są przywożone posiłki do pozostałych domów. Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do podstawowych produktów żywnościowych w tak zwanych kuchenkach oddziałowych. Kuchnia centralna zapewnia także posiłki dla czterech dziennych domów pomocy społecznej w MCUS.

Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego mieszkańca domu pomocy społecznej (całodzienne wyżywienie) wyniosła 7,59 zł.

Zestawienie wydanych posiłków kuchni centralnej MCUS dla klientów dziennych dps i mieszkańców dps

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ/ DZIENNY DPS	Śniadanie	II Śniadanie	Obiad	Podwie- czorek	Kolacja
DPS przy ul. Karmelkowej	83 995	-	83 988	83 995	83 995
56643DPS przy ul. Mącznej	55 367	-	55 338	55 367	55 367
DPS przy ul. Rędzińskiej	56 643	-	56 634	56 643	56 643
DPS przy ul. Kaletniczej	33 574	-	33 561	33 574	33 574
Dzienny DPS przy ul. Żeromskiego	-	5 239	5 239	5 239	-
Dzienny DPS przy ul. Skwierzyńskiej	-	-	9 069	-	-
Dzienny DPS przy ul. Kościuszki	-	-	7 138	-	-
Dzienny DPS przy ul. Komuny Paryskiej	-	-	9 931	-	-
Razem	229 579	5 239	260 898	234 818	229 579

Działania wspomagające (aktywizacja i terapia)

Na rzecz mieszkańców podejmowane były na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych domach pomocy społecznej. Prowadzono działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz usprawniającą mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowane były różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku. Do najważniejszych wydarzeń organizowanych przez MCUS można zaliczyć:

- udział w spektaklu teatralno-operowym „Królowa wrózek. Sen nocy letniej”, będącego częścią Projektu Głos Wykluczonych we współpracy z Fundacją Jutropera,
- IV Edycja „BRAVE KIDS” – występ zespołów dziecięcych w ramach BRAVE Festival,
- XI Turniej Warcabowy o puchar MCUS,
- XXI Ogólnopolski Turniej Szachowy Domów Pomocy Społecznej,
- XIX Turniej Gry w Tysiąca,
- VI Integracyjny Turniej gry w BULE – SOFT,
- III Turniej Gry w Bule Triplety,
- „Wspólne grillowanie” – impreza integracyjna,
- „Piknik Rodzin”,
- obchody Dni Seniora – Wrocław 2015:
 - „Marsz kapeluszy”,
 - Targi Senioralne.

W miarę możliwości realizowano spotkania integrujące mieszkańców różnych domów pomocy społecznej, także spoza Wrocławia oraz zapewniano uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kierowanych do starszej społeczności celem integracji ze środowiskiem lokalnym. W tym zakresie głównie podejmowano działania integracyjne z dziećmi i młodzieżą oraz organizacjami zrzeszającymi osoby starsze. Warto wymienić kilka tych wydarzeń. oraz wskazać podmioty, z którymi współpracujemy na bieżąco. Są to m.in.:

- występ dzieci z Gimnazjum „ATUT”,
- koncert chóru seniorów „Aster”,
- koncerty seniorów kabaretu „Drugi”,
- koncert Edwarda Reszke i Piotra Damasiewicza,
- koncert Jacka Zawadzkiego,
- występ „Kabretu Absurdzik” z Towarzystwa Kultury Czynnej,
- koncert chóru „ART” z Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- koncert Kapeli Timingeriu,
- koncert „ArTrio”,
- występ orkiestry dętej z Kobierzec,
- występ Teatru „Maska” z Krakowa,

- koncert Marcina Szczurskiego,
- występy „Teatru Domowego”,
- występ Katarzyny Georgiou,
- występ chóru Magnolia,
- koncerty chórów „ „Asturia”, „Basylica Cantans”, „Złotniczanie”,
- recital Wojciecha Lawnikowicza,
- występ kabaretu „Arka”,
- występy zespołu seniorów przy Ośrodku Działań Twórczych „Światowid”,
- występy Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus,
- występy artystów reprezentujących Stowarzyszenie Wschód – Zachód,
- występy dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 26,
- występy dzieci i młodzieży z Zespołu Szkół nr 21,
- występy dzieci z Zespołu Szkół nr 18 i Gimnazjum nr 75,
- występy młodzieży z Liceum Ogólnokształcącego nr XII,
- występ chóru „Canta Maria”,
- występy kapeli „Gieni Dutki”,
- finał projektu teatralnego „Królowa wrózek. Sen nocy letniej” - Teatr Muzyczny Capitol,
- występy chóru „Ballada” z Centrum Kultury Zamek,
- występy zespołu instrumentalno- wokalnego seniorów „Niezależni”,
- występy dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 25, Szkoły Podstawowej nr 63, Przedszkola nr 19, Szkoły Podstawowej nr 16, Przedszkola nr 11, Przedszkola nr 49, Gimnazjum nr 14, Przedszkola Bajkowa Dolina,
- występy młodzieży z Gimnazjum Nr 40,
- występy dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 118,
- występy dzieci z Gimnazjum nr 14,
- występy dzieci z Przedszkola „Bajka”, Przedszkole Nr 64,
- występ dzieci z Prywatnej Szkoły Podstawowej im. Leonardo da Vinci.

A także podejmowana na bieżąco współpraca m.in. z:

- Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wrocławiu
- Wrocławskim Centrum Seniora działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu oraz klubami seniora
- Biurem Promocji Miasta Wrocławia

Placówkami oświatowymi, m.in.: Szkołą Podstawową nr 118, Przedszkolem nr 16, Przedszkolem nr 100, Przedszkolem Niepublicznym Bajka, Świetlicą Środowiskową „Źródełko”, Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii nr 2, Gimnazjum Językowym Parnas, Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Nieśłyszących, Zespołem Szkolno - Przedszkolnym nr 15, Szkołą Podstawową nr 25, Przedszkolem nr 11, Zespołem Szkolno - Przedszkolnym nr 16, Szkołą Podstawową nr 26, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym nr 12, Leonardo da Vinci Niepubliczną Szkołą Podstawową, Stowarzyszeniem Ogród Wyobraźni, Uniwersytem Wrocławskim, Kołem Inicjatyw Twórczych z Wydziału Psychologii, Akademią Wychowania Fizycznego.

Organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Starszych Chorych i Niepełnosprawnych KOLORY NADZIEI, Stowarzyszeniem Teatralnym „Pieśń Kozła”, Ewangelickim Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. M. Lutra we Wrocławiu, Dolnośląskim *Stowarzyszeniem* Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPD z – Ostoja, Stowarzyszeniem „Wschód Zachód”, Fundacją Jutroopera, Fundacją Aktywny Senior, Towarzystwem Kultury Czynnej.

Instytucjami kultury we Wrocławiu, m.in., Operą Wrocławską, Muzeum Etnograficznym, Muzeum Narodowym, Teatrem Lalek, Teatrem Arka, Ogrodem Botanicznym, Ośrodkiem Działań Twórczych Światowid, Muzeum Poczty i Telekomunikacji Polskiej, Centrum Kultury Zamek i Centrum Kultury Agora, Siostrami Karmelitankami Dzieciątka Jezus ul. Zduńska 6.

Wizyty wolontariuszy, m.in.: Serve the City, z Zespołu Szkół nr 1, z Banku Credit Suisse – Oddział Wrocław.

Liczba ważniejszych zorganizowanych wydarzeń, imprez i wyjść w poszczególnych domach pomocy społecznej (uwaga: tabela nie prezentuje liczby codziennych oraz cyklicznych zajęć terapeutycznych i aktywizacyjnych prowadzonych z mieszkańcami)

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	DPS dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych przy ul. Mącznej	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Rędzińskiej	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Karmelkowej	DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych przy ul. Kaletniczej
Liczba ważniejszych wydarzeń kulturalno- oświatowych	63	30	80	15
Liczba ważniejszych wydarzeń sportowo- rekreacyjnych i innych	17	11	12	41

Pracownicy Zespołu Terapii Ruchowej prowadzili działania wspomagające polegające na podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem w szczególności wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca.

Powyższe postępowania miały na celu w znacznym stopniu ułatwić prowadzony proces aktywizacji mieszkańców, zmierzający do ich usamodzielnienia i pobudzenia zaradności życiowej, utrzymania na aktualnym poziomie sprawności ruchowej i psychicznej, zaspokajanie potrzeb kontaktu oraz kształtowanie poczucia wspólnoty. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników tj. wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie.

Postępowaniem terapeutycznym objęta była w poszczególnych domach pomocy społecznej następująca ilość mieszkańców (w %) DPS Mączna – ok. 50%, DPS Rędzińska – ok. 35%, DPS Kaletnicza – ok. 65%, DPS Karmelkowa – ok. 45%.

Dyżury pracowników domów pomocy społecznej

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu rodzin mieszkańców, na terenie domów pomocy społecznej od dwóch lat realizowane są w godzinach popołudniowych dyżury kierowników Działów Opiekuńczych oraz pracowników Zespołów Pracy Socjalnej i Terapii Zajęciowej, co służy poprawie jakości świadczonych usług. W ramach dyżurów podejmowane są działania wspierające personel w sytuacjach trudnych i niestandardowych, nadzór nad prawidłowym wykonywaniem zadań przez personel. Ponadto dyżury umożliwiają realny kontakt osobom odwiedzającym mieszkańców z personelem kierowniczym, co pozwala na efektywniejsze załatwienie bieżących spraw – udzielanie informacji, dopełnienia niezbędnych formalności związanych z pobytem osoby bliskiej w domu pomocy społecznej.

USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Usługi opiekuńcze w ramach systemu pomocy społecznej przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku choroby lub innych przyczyn wymagają wsparcia lub osobom w rodzinie, którym rodzina nie była w stanie tej pomocy zapewnić. Realizowano usługi opiekuńcze i specjalistyczne w miejscu zamieszkania, zgodnie z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi otrzymanymi z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały

osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwanie chore. Były to osoby zarówno samotne, jak i posiadające rodzinę. Zakres świadczonych usług był dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów. Klientów samotnie gospodarujących odnotowano **1 084**, natomiast w rodzinie **1 438**. Usługi opiekuńcze świadczone dla **2 522** osób, narastająco. Średniomiesięcznie usługi świadczone dla **1 643** klientów. W skali 2015 r. odnotowano w zadaniach własnych **1 013 181** godzin, w tym **120 056** godzin zrealizowano w soboty, niedziele i święta. Średniomiesięcznie liczba zrealizowanych godzin wyniosła **84 432** godziny. Usługi opiekuńcze realizuje wyłoniona w drodze konkursu NGO Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

Budżet usług opiekuńczych (zadania własne) w 2015 r.

RODZAJ USŁUG – zadanie własne/zadanie zlecone	Wykonanie budżetu 2015 (zł)	Odpłatność klienta (zł)	Liczba klientów średniomiesięcznie	Koszt w przeliczeniu na jednego klienta średniomiesięcznie (zł)	Koszt Gminy Wrocław z pomniejszeniem odpłatności na jednego klienta średniomiesięcznie (zł)
USŁUGI OPIEKUŃCZE Rozdział 85228 zadania własne	13 607 470	2 578 875,25	1 643	690	559

Zadłużenie klientów narastająco za lata 2007-2015 wyniosło 117 288,47 zł, w tym za osoby zmarłe 33 534,22 zł, za osoby, które zrezygnowały z pomocy w formie usług 22 394,28 zł, aktualnie korzystający klienci 61 359,97 zł.

Tabela. Struktura klientów ze względu na wiek

Wiek w latach (przedziały)												
Liczba klientów	1 do 11	12 do 15	16 do 21	22 do 38	39 do 49	50 do 59	60 do 64	65 do 74	75 do 79	80 do 89	90 do 99	Pow. 99 lat
		4	1	2	20	46	142	180	371	339	1 031	379

Usługi zrealizowano u **1 863 kobiet** oraz **659 mężczyzn**. Liczba klientów samotnie gospodarujących **1 084**, liczba klientów w rodzinie **1 438**.

Fluktuacja opiekunek realizujących usługi opiekuńcze u klienta (dane Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego).

Rok	Fluktuacja pracowników		Średniomiesięczne zatrudnienie	Średniomiesięcznie zatrudniano (nowi pracownicy)
	Nowo przyjęci pracownicy	Pracownicy zwolnieni		
2015	222	197	611	18

Wynagrodzenie opiekunów w 2015 r. wynosiło: **9 zł** za dni powszednie, **11 zł** za soboty, niedziele i święta.

Średnia miesięczna liczba godzin wypracowana przez jednego opiekuna - 138 godzin. Średnie miesięczne wynagrodzenie jednego opiekuna wyniosło 1 227 zł. (dane Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego).

Organizacją usług opiekuńczych i kontrolą usług w terenie zajmowało się 11 pracowników koordynujących, 4 pracowników o kwalifikacjach pielęgniarskich (do 06 czerwca 2015 r. - 5 pracowników) oraz 4 pracowników administracji. Usługi opiekuńcze w środowisku wykonywało **611** opiekunek średniomiesięcznie. Jakość wykonanych usług przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono ich **1 547** (przez koordynatorów usług) i **2 011** (przez pracowników o kwalifikacjach pielęgniarki). Pracownicy o kwalifikacjach pielęgniarki pomagały również

opiekunkom w wykonaniu zabiegów higienicznych i zleconej przez lekarza pielęgnacji, uczestniczyły przy sporządzaniu katalogu usług.

Aktywizacja klientów i współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Pracownicy w ramach realizacji swoich zadań współpracują ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Ekumeniczną Stacją Opieki, pielęgniarkami podstawowej opieki zdrowotnej, Wrocławskim Towarzystwem Opieki Paliatywnej, które wspiera działalność Hospicjum Domowego przy Dolnośląskim Centrum Onkologii, Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu, Policją, Strażą Pożarną, Fundacją Opieka i Troska, Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu i innymi instytucjami w miarę potrzeb.

Na bieżąco informuje się klientów o możliwości skorzystania z oferty Grupy MANAS - Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w zakresie świadczeń logopedycznych w domu klienta.

Jeden pracownik Działu uczestniczył w przygotowaniu i przeprowadzeniu Integracyjnego Turnieju Gry w Bule-Soft organizowanym przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych Kolory Nadziei.

Zainteresowani klienci usług opiekuńczych wzięli udział w „Dniach Seniora” 2015 m.in. w Marszu Kapeluszy na wrocławskim Rynku. Klienci na bieżąco byli informowani o możliwości skorzystania z oferty Ekumenicznej Stacji Opieki obejmującej kompleksową opiekę w domu chorego „Jesteśmy dla Was” oraz opieki długoterminowej dla osób przewlekle i nieuleczalnie chorych przebywających w środowisku domowym oraz ich rodzin. Zainteresowani klienci usług skorzystali z bezpłatnych szczepień przeciw grypie w ramach oferty dla seniorów realizowanej przez Wrocławskie Centrum Zdrowia. Pracownicy Działu Usług Opiekuńczych współpracowali ze Stowarzyszeniem Miłosierdzia Św. Wincentego a’ Paulo przy Parafii Św. Anny w celu pozyskiwania pościeli, ręczników, odzieży, pampersów dla poszczególnych klientów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Dzięki współpracy ze Wspólnotą Ewangelizacyjno-Modlitewną AGALLIASIS oraz ICHTIS zorganizowano i rozdano 16 świątecznych paczek dla najbardziej potrzebujących klientów usług opiekuńczych, zakupiono odkurzacz dla jednej rodziny oraz pomagano w zorganizowaniu funduszy, które zostały przekazane na konto Dolnośląskiej Fundacji Rozwoju Ochrony Zdrowia (DOLFROZ) z przeznaczeniem na leczenie i rehabilitację wskazanego klienta korzystającego z pomocy w formie usług.

Dwóch pracowników wzięło udział w szkoleniu zorganizowanym przez Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu z zakresu organizacji świadczenia usług opiekuńczych na terenie Gminy Wrocław.

Realizacja dyżurów interwencyjnych

W ramach dyżurów polegających na interwencyjnym świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta (w soboty, niedziele i święta oraz w dni robocze poprzedzające dni wolne od pracy) odnotowano 19 interwencji, z tego:

- 19 osób wymagało wsparcia w dniu dyżuru,
- 10 osób zostało objętych pomocą w formie usług opiekuńczych na dalszy okres.

Podnoszenie jakości świadczonych usług

Na uruchomiony numer telefonu dla opiekunów i klientów w związku z koniecznością zapewnienia ciągłości opieki w dni wolne od pracy, udzielono wyjaśnień i wsparcia 78 osobom w soboty, niedziele i święta. Przeprowadzono Indywidualny Plan Wsparcia Klienta u 3 klientów (zakończono IPWK u 3 klientów). Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego przeprowadziło szkolenia praktyczne dla opiekunek - przeszkolono 8 opiekunek (28 deklarowało udział w szkoleniu) z zakresu żywienia osób starszych, leżących i przewlekle chorych. W okresie sprawozdawczym przygotowano dane oraz dokumentację do konkursu na organizowanie i realizację usług opiekuńczych i specjalistyczne usługi opiekuńczych.

Przeprowadzono wśród klientów ankietę dotyczącą oceny jakości usług. Badanie przeprowadzono również w celu określenia stopnia zadowolenia klienta z tej formy

pomocy. Ankieta przeprowadzono wśród 93 klientów DUO. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego we współpracy z MCUS i Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych z ul. Trzebnickiej w zakresie wdrożenia nowych standardów usług w związku z planami MPiPS, przeprowadził akcję informacyjną wśród opiekunek dotyczącą możliwości uzupełnienia wykształcenia kierunkowego. Przy współpracy CIS, MOPS i MCUS pilotażowo wdrożono u 50 klientów, korzystających z pomocy w formie usług, ofertę przygotowaną przez CIS w zakresie korzystania z kompleksowych usług gospodarczych.

WSPARCIE DZIENNE – ZESPÓŁ DZIENNYCH DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

W MCUS funkcjonuje Zespół Dziennych Domów Pomocy Społecznej, który realizuje zadania opiekuńcze i wspomagające dla osób starszych o zmniejszonej sprawności psychofizycznej w następujących dziennych ośrodkach wsparcia:

- **Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Skwierzyńskiej 23/2,**
- **Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. T. Kościuszki 67,**
- **Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Komuny Paryskiej 11,**
- **Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. S. Żeromskiego 37/1.**

Wszystkieienne domy posiadają od 2009 r. „**Certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom**” nadawany przez Wrocławskie Centrum Seniora działające w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu.

Wśród klientów korzystających z usług dziennych domów były osoby posiadające świadczenia emerytalne, rentowe bądź zasiłki socjalne. W 2015 r. **średnia wieku** wśród klientów wynosiła **75 lat**. W tym osoby ze schorzeniami psychosomatycznymi które stanowią 4% wśród klientów. Wśród klientów dziennych domów pomocy społecznej 60% to kobiety, gdzie średnia wieku to 76 lata, a 40% stanowią mężczyźni gdzie średnia wieku to 74.

Dane liczbowe dotyczące klientów dziennych domów pomocy społecznej.

DZIENNY DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	Liczba miejsc	Liczba wydanych decyzji	Liczba klientów korzystających średnio na miesiąc	Liczba klientów korzystających z bezpłatnego pobytu	Liczba osób oczekujących na miejsce w dziennym dps
DDPS przy ul. Kościuszki	40	36	32	3	0
DDPS przy ul. Komuny Paryskiej	65	58	44	20	0
DDPS przy ul. Skwierzyńskiej	45	58	26	7	2
DDPS przy ul. Żeromskiego	26	32	47	2	47
Razem	176	184	149	32	49

Każdy klient dziennych domów posiadał decyzję administracyjną z indywidualnym naliczeniem odpłatności za pobyt zależnym od wysokości dochodu klienta. **Średnia wysokość ustalonej odpłatności w 2015 r. wyniosła 124,68 zł miesięcznie.**

Jedną z przyczyną dla których w 2015 r. występowały wolne miejsca w przypadku dwóch dziennych domów pomocy społecznej, były pogarszający się stan zdrowia uniemożliwiający korzystanie z usług w ośrodku wsparcia, zgony wśród najstarszych klientów Zespołu Dziennych Domów Pomocy Społecznej oraz naliczone zbyt wysokie koszty za pobyt (wg bezpośrednich informacji od rezygnujących klientów).

W 2015 r. wydrukowano ulotki Zespołu Dziennych Domów Pomocy Społecznej, które pracownicy MCUS pozostawili w okolicznych aptekach, w Centrum Seniora, w Centrum Wolontariatu, w efekcie tych działań – do ośrodka przy ul. Komuny Paryskiej zgłosiły się - 3 osoby, do Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kościuszki - 1 osoba. Informowano również Zespoły Terenowej Pracy Socjalnej o wolnych miejscach w Dziennych Domach Pomocy Społecznej. Kolportaż ulotek odbywał się również we

wrześniu podczas Targów Senioralnych zorganizowanych w ramach Wrocławskich Dni Seniora 2015.

Gorący posiłek w dziennych domach

Posiłki są przygotowywane w kuchni centralnej w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 i dowożone samochodem przystosowanym do przewozu posiłków. We wrześniu przeprowadzono ankietę badającą zadowolenie klientów z której wynika, że z jakości posiłków **zadowolonych jest 95%** klientów. Zanotowano **wzrost** poziomu osób zadowolonych w stosunku do roku poprzedniego o **12%**.

Dzienne domy posiadają wprowadzony system HACCP, gwarantujący Dobre Praktyki Higieniczne oraz bezpieczeństwo żywności i żywienia. W 2015 r. został przeprowadzony zewnętrzny **audyt** systemu, potwierdzony **Certyfikatem** zaświadczającym że dzienne domy pomocy społecznej wprowadziły i doskonały zasady systemu HACCP w zakresie dystrybucji posiłków dla Klientów w ramach cateringu.

Liczba posiłków wydanych i zakupionych podczas wycieczek dla Klientów w dziennych domach, narastająco, w podziale na meldunki w dziennych dps zgodnie z decyzją administracyjną

Dzienny Dom Pomocy Społecznej	Liczba wszystkich posiłków wydanych w roku 2015	Liczba posiłków wydanych klientom którym przyznano bezpłatne świadczenie w roku w 2015
ul. Kościuszki 67	7 138	573
ul. Komuny Paryskiej 11	9 931	3 268
ul. Skwierzyńska23/2	9 069	1 007
ul. Żeromskiego 37/1	5 239	434
Razem	31 377	5 282

Budżet dziennych domów

Wykonanie budżetu 2015 (zł)	Odpłatność klientów (zł)	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	Liczba miejsc	Koszt jednego miejsca (zł)	Koszt jednego miejsca z pomniejszeniem odpłatności (zł)
1 218 312	162 202	DDPS przy ul. Kościuszki	150	480	415
		DDPS przy ul. Komuny Paryskiej			
		DDPS przy ul. Skwierzyńskiej			
		DDPS przy ul. Żeromskiego	26	1 135	991

Działalność aktywizacyjna

Rok 2015 przebiegał pod patronatem papieża Jana Pawła II, w związku z tym zostało poczynionych wiele aktywności m.in. odbyła się wycieczka do Wadowic – miejsca wychowania Karola Wojtyły, a także spotkania prelekcyjne dotyczące jego twórczości i osobowości, odbył się także cykl warsztatów filmowych dotyczących miejsc świętych odwiedzanych przez papieża Jana Pawła II.

Ponadto w dziennych domach pomocy społecznej w roku 2015 odbywały się cykliczne zajęcia arteterapeutyczne, podczas których klienci wykonywali różnego rodzaju ozdoby i dekoracje, głównie z masy solnej, papieru, co przyczyniło się do usprawnienia motoryki małej. O kondycję fizyczną klientów dbano podczas regularnie prowadzonych zajęć gimnastycznych, a o spokój i równowagę duchową podczas zajęć relaksacyjnych. W trakcie zajęć z muzykoterapii klienci poznawali piosenki ludowe oraz biesiadne. W ośrodkach gościły różne zespoły muzyczne, kabarety, szkoły i przedszkola na występach artystycznych. Klienci zwiedzili wiele wystaw w Muzeum Narodowym we Wrocławiu, a także zobaczyli kilka spektakli teatralnych na scenach Teatru Polskiego, Teatru Arka i widowisk w gmachu Opery Wrocławskiej. Dodatkowo klienci brali czynny udział w obchodach Dni Seniora we Wrocławiu.

W ramach zajęć edukacyjnych zostały zorganizowane spotkania z dietetykiem, jak również klienci uczestniczyli w spotkaniach dyskusyjno-edukacyjnych we Wrocławskim Centrum Seniora.

Dane liczbowe dotyczące udziału klientów w organizowanych wydarzeniach i imprezach.

Dzienny dom pomocy społecznej	Liczba zorganizowanych poczęstunków	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	Liczba uczestników narastająco	Wskaźnik do budżetu zadaniowego (średnia liczba uczestników w wydarzeniu)
ul. Kościuszki 67	19	95	1 571	16,53
ul. Komuny Paryskiej 11	19	138	2 239	16,22
ul. Skwierzyńska 23/2	19	104	1787	17,18
ul. Żeromskiego 37/1	19	98	1642	16,75
Wskaźnik Zespołu Dziennych DPS za 2014 r. na potrzeby budżetu zadaniowego		435	7 239	16,64

W stosunku do roku 2014 znacznie wzrosła liczba organizowanych wydarzeń i liczba uczestników.

Wsparcie specjalistyczne

W ramach realizacji zadania terapeutyczno-opiekuńczego w zddps zapewnione było wsparcie psychologiczne. Klienci mieli możliwość korzystania ze specjalistycznej porady w wyznaczone dni dwa razy w miesiącu. W ramach tej współpracy prowadzone były konwersacje, zajęcia integracyjne, konsultacje indywidualne oraz spotkania grupowe.

WROCLAWSKI ZESPÓŁ ŻŁOBKÓW

Wrocławski Zespół Żłobków w roku sprawozdawczym 2015 realizował zadania statutowe. Działalność jednostki opiera się w szczególności na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat trzech w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2013 r, poz. 1457) oraz obsługą żłobków pod względem organizacyjno-technicznym, jak zamówienia publiczne, zapewnianie ciągłej obsługi techniczno-eksploatacyjnej zarządzanego zasobu w zakresie: konserwacji, napraw, usuwania awarii obiektów, instalacji i urządzeń technicznych oraz wyposażenia żłobków, dostawy energii elektrycznej, ciepłej, gazu oraz wody wraz z odprowadzeniem ścieków, usług porządkowo-sanitarnych, transportowych, ochrony mienia, prowadzenie spraw finansowych i księgowych, kadrowych, bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawozdawczości.

Realizacja zadań, jak wyżej, wymaga od pracowników właściwych temu przedsięwzięciu cech, jak: sumienność, rzetelność, dyspozycyjność, specjalistyczna wiedza i ogromne doświadczenie oraz właściwe podejście do dziecka.

W kwietniu 2015 r. w ramach Wieloletniego Planu Inwestycyjnego - Program Budowy i Przebudowy Żłobków – zakończono zadanie inwestycyjne: Przebudowa i remont kapitalny Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego 17. W lipcu 2015 r. rozpoczęto przebudowę i remont kapitalny Żłobka nr 3 przy ul. Białowieskiej 27. Zakończenie robót planowane jest w I-szym kwartale 2016 r.

W skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków wchodzi 15 żłobków:

- Żłobek nr 1, ul. Lwowska 20;
- Żłobek nr 2, ul. Zemska 33;
- Żłobek nr 3, ul. Białowieska 33;
- Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25;
- Żłobek nr 5, ul. Dokerska 5;
- Żłobek nr 6, ul. Krowia 1;

- Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9;
- Żłobek nr 8, ul. Sądowa 6;
- Żłobek nr 9, ul. Wrońskiego 13d;
- Żłobek nr 10, ul. Henryka Brodatego 17;
- Żłobek nr 11, ul. Hubska 39;
- Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska 85a;
- Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107;
- Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c;
- Żłobek nr 15, ul. Łukowa 37.

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

Podstawowym zadaniem żłobka jest stworzenie dzieciom jak najlepszych warunków do rozwoju osobistego, intelektualnego i społecznego.

Wiek żłobkowy to wyjątkowy okres w dalszym rozwoju dziecka. Każde dziecko w tym wieku posiada wrodzony potencjał, rozwija się według własnych możliwości i od dorosłych w dużej mierze zależy czy osiągnie dojrzałość w danym wieku.

Specyfika pracy z dzieckiem w tym właśnie okresie polega na ostrożnym doborze form i metod pracy z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb oraz dostosowanie ich do poziomu rozwoju dziecka, co pozwala dzieciom na pełne i aktywne uczestnictwo w życiu grupy.

Celem Wrocławskiego Zespołu Żłobków jest wyposażenie dziecka w narzędzia pozwalające mu w dalszych etapach życia na dokonywanie wyborów i samostanowienia o sobie. Chcemy, by dzieci komunikowały się i uczyły relacji z drugim człowiekiem, a także, aby były w przyszłości samodzielne i świadome własnych potrzeb i preferencji ludzi.

Cele ogólne:

- **dzieci:**
 - wspieranie aktywności, samodzielności, odpowiedzialności dzieci, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne na kolejnych szczeblach edukacji;
 - tworzenie warunków sprzyjających wspólnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
 - dostosowanie tempa pracy do rzeczywistych możliwości dzieci;
 - angażowanie dzieci do samodzielnego wykonywania niektórych podstawowych czynności życiowych;
 - rozwijanie umiejętności współpracy w grupie i zespole;
 - kształtowanie wiary we własne siły.
- **personel żłobka:**
 - umożliwienie doskonalenia organizacji i metod pracy wychowawczo-dydaktycznej;
 - tworzenie sytuacji sprzyjających współpracy ze środowiskiem i podejmowaniu przez opiekunów twórczej komunikacji we wszystkich aspektach oddziaływań;
 - pogłębienie współpracy z rodzicami dla szeroko pojętego dobra dziecka.
- **rodzice:**
 - włączenie rodziców do współpracy i wspólnej zabawy;
 - dostarczenie opiekunom informacji o rozwoju i postępach dzieci;
 - wspomaganie własnych dzieci „w drodze do bycia przedszkolakiem”.

Działalność dydaktyczno-wychowawcza

Przez cały rok obok opieki pielęgnacyjnej prowadzone są zabawy i zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, zróżnicowane pod kątem rozwoju psychofizycznego dzieci dla każdej grupy wiekowej. Organizuje się je zgodnie z opracowanym w poszczególnych żłobkach planem na dany miesiąc. Głównym założeniem są przede wszystkim działania zmierzające do usamodzielniania się dzieci, rozbudzanie ciekawości świata oraz tworzenie

warunków do nabywania przez dzieci umiejętności związanych z etapem rozwoju, w którym się aktualnie znajdują. Treści zawarte w planach zostały zrealizowane, a dodatkowo uatrakcyjnione np. przez wprowadzenie do edukacji tematu ochrony środowiska - udział maluchów w segregowaniu śmieci.

Zajęcia dydaktyczne

- nauka przestrzegania ustalonych norm i zasad dotyczących czasu zabawy i pracy, bezpieczeństwa w żłobku i na spacerach, porządku i odpowiedniego zachowania w sali w czasie zabawy i zajęć oraz w czasie spożywania posiłków;
- zajęcia i zabawy mające na celu zintegrowanie dzieci, współdziałanie, wyrobienie poczucia współodpowiedzialności;
- wzbogacanie słownictwa dzieci, doskonalenie umiejętności wypowiadania się, próby kształtowania umiejętności doprowadzenia rozpoczętych działań do końca,
- pogadanki i opowiadania zaznajamiające dzieci z otaczającym je środowiskiem i rozwijające wiedzę na temat bezpieczeństwa, dobrego zachowania itp.;
- zgadywanki;
- zabawy integracyjne z chustą Klanza;
- teatryki „pacynkowe”.

Zajęcia czytelnicze - wdrażanie dzieci do aktywnego słuchania czytanych głośno opowiadań, bajek, wierszy, czytanie bajek terapeutycznych (relaksacyjnych, psychoedukacyjnych - poszerzających wiedzę o otoczeniu, rozwijających wyobraźnię dziecka oraz pozwalających na kształtowanie u dzieci mowy biernej i czynnej).

Zajęcia muzyczne i rytmiczne – rozwijanie pamięci muzycznej, słuchu i poczucia rytmu, wspólne śpiewanie piosenek, nauka wystukiwania rytmu i tempa, poznawanie przez dzieci różnych instrumentów muzycznych, gry i zabawy dźwiękowo - ruchowe w rytm muzyki, ćwiczenie reakcji dziecka na zmiany tempa oraz melodii, nauka piosenek i tańców do prostej choreografii z piłką, obręczą i szarfą, zapoznanie dzieci z literaturą muzyczną i stałe poszerzanie repertuaru, przygotowywanie dzieci do imprez okolicznościowych odbywających się w żłobku.

Zajęcia ruchowe w salach zabaw oraz zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu - ćwiczenie sprawności ruchowej i manualnej dziecka, ćwiczenia z wykorzystaniem kształtek rehabilitacyjnych, torów przeszkód, basenu z piłeczkami, zajęcia ruchowe na materacach rehabilitacyjnych, ćwiczenie rzutu do celu, podskoków, ćwiczenia wyrabiające równowagę, zajęcia z wykorzystaniem sprzętu znajdującego się na placu zabaw: zjeżdżalnie, piłki, przybory do zabawy w piaskownicy.

Zajęcia plastyczne nauka rozpoznawania kolorów, rysowanie, malowanie, wyklejanie, wydzieranie, zabawy z plasteliną i masą solną.

Zajęcia tematyczne w kąciakach: kuchennym fryzjerskim, łazienkowym itp. umożliwiające dzieciom integrację oraz kształtujące umiejętności wspólnej, zgodnej zabawy.

Zajęcia relaksacyjne - zabawy oddechowe, słuchanie muzyki relaksacyjnej.

Zajęcia logopedyczne - ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia głosowe, nauka wierszy ćwiczących prawidłową artykulację. Zabawy usprawniające mięśnie języka, żuchwy i warg.

Zajęcia edukacyjno-ekologiczne – uwrażliwiające dzieci na otoczenie – ludzi, zwierzęta, przyrodę. Nauka proekologicznych postaw.

Zajęcia propagujące zdrowy styl życia - profilaktyka zdrowia dzieci - kształtowanie nawyków dbania o higienę osobistą: mycie rącek, nauka prawidłowego i regularnego mycia zębów, zabawy i pogadanki dotyczące zdrowego odżywiania, profilaktyka wad zgryzu. Organizowanie zabaw ruchowych przeciwdziałających wadom postawy i płaskostopiu - chodzenie na palcach, chodzenie na piętach, wykonywanie rytmicznych podskoków.

Przykładowe zajęcia przygotowane na potrzeby dzieci, realizowane w 2015 r. w Żłobku nr 2:

- **„Jak zachowują się ptaki jesienią”**. Obserwacja przyrody podczas zabaw dzieci w ogrodzie – przeloty ptaków, charakterystyczny ruch skrzydeł, ubarwienia piór.
- **„Bal Zielonego Jabłuszka”**. Zabawa dydaktyczna. Dzieci przebrane były za zielone, żółte i czerwone jabłuszka. Zagadki – zgadnij gdzie schowało się jabłuszko? „Jaki to owoc? – wyróżnianie spośród innych owoców jabłuszka po smaku, wizyta „Jabłuszkowego Robaczka”, Wspólna zabawa przy muzyce. Jabłkowe ozdoby i prace plastyczne, konkursy sprawnościowe i zabawy zespołowe. Wspólnie śpiewano „jabłkowe” piosenki oraz tańczono „jabłkowy” taniec.
- **Zabawa liśćmi**. Angażowanie dzieci w pomoc przy porządkowaniu ogrodu – grabienie liści i wkładanie ich do worka. Działania poprzedzone opowiadaniem i zabawą ruchową przy piosence.
- **„Szykujemy ptaszkom domek”**. Zachęcanie dzieci do codziennego dokarmiania ptaków w karmniku zamontowanym na terenie żłobka. Obserwacja ptaków.
- **Dzień dyni w naszym żłobku**. Dzieci poznały dynię jako warzywo rosnące w ogródku, fizycznie ją dotykały, wąchały i próbowały. Drażono dynie, z których wykonano lampiony. Podświetlone latarką zdobiły później hol żłobka. Dzieci słuchały piosenki o dyni, oglądały ilustracje, kosztowały supę dyniową z groszkiem ptysiowym, przygotowaną na obiad.
- **Karmimy psiaki**. Pomagamy zwierzątkom w schronisku przetrwać zimą. Działanie długofalowe w okresie całej zimy. Zorganizowanie wśród rodziców i dzieci dobrowolnej zbiórki karmy, zbędnych kocy oraz innych rzeczy nadających się dla zwierząt w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu.
- **Kiermasz Bożonarodzeniowy**. Na specjalnie przygotowanych stołach znalazły się własnoręcznie wykonane przez dzieci, opiekunów i rodziców bożonarodzeniowe dekoracje, m.in.: choinki z szyszek, stroiki, bombki, kartki świąteczne, wypieki i itp. Kiermasz wzbudził ogromne zainteresowanie zarówno rodziców jak i dzieci. Ozdoby były bardzo pomysłowe i kolorowe. Dzięki hojności i zaangażowaniu rodziców udało nam się zebrać kwotę, która pozwoli dzieciom zorganizować ciekawą wycieczkę.

W 2015 r. w żłobkach organizowano różnego rodzaju imprezy dla dzieci, część z nich z udziałem członków rodziny. Dzieci występują przed szeroką widownią, mają okazję zaprezentować swoje umiejętności recytatorskie i wokalne:

- Bal karnawałowy – tańce i zabawy przy muzyce;
- Dzień Babci i Dziadka - program artystyczny przygotowany przez opiekunki i dzieci, symboliczne prezenty dla dziadków – wykonane przez opiekunów i dzieci;
- Dzień Kobiet - wprowadzenie dzieci w tematykę Święta Kobiet – piosenki, wierszyki i laurki dla Pań;
- Pierwszy Dzień Wiosny – występy dzieci, wiersze i piosenki na pożegnanie zimy i powitanie wiosny;
- Wielkanocny zajaczek – nawiązanie w zabawie do Świąt Wielkanocnych;
- Dzień Pluszowego Misia – zapoznanie dzieci z historią pluszowego misia, uwrażliwianie na potrzeby innych;
- Dzień Dziecka;
- Dzień Mamy i Taty;
- uroczyste zakończenie edukacji w żłobku – występy dzieci, wręczenie dyplomów i teczek z pracami plastycznymi;
- odwiedziny Św. Mikołaja – przywitanie Św. Mikołaja, gry i zabawy, wspólne śpiewanie piosenek, rozdanie prezentów, sesja zdjęciowa;

- przystrajanie choinki kolorowymi ozdobami;
- Hej kołęda, kołęda – wspólne śpiewanie kolęd przy choince z towarzyszeniem pianina;
- Jasełka – przedstawienie z okazji Świąt Bożego Narodzenia w wykonaniu opiekunów i dzieci;
- wizyty w przedszkolach – zabawy integracyjne z przedszkolakami.

W Żłobku nr 2, 4 odbyło się spotkanie z policją wrocławską – dzieci miały okazję porozmawiać z policjantami i obejrzeć sprzęt policyjny.

W Żłobku nr 2, 4 i 15 odbyła się wizyta strażaków połączona z prezentacją sprzętu pożarniczego. Dzieci zapoznały się z zawodem strażaka.

Wizyty w żłobkach grup teatralnych z repertuarem przedstawień interaktywnych, w których dzieci brały czynny udział, występując w niektórych scenach. Przedstawienia teatralne w 2015 r.: Troskliwe Misie, Król Zwierząt, Zajęcza chatka, Wiosna u Kubusia Puchatka, Calineczka, Kożucha Kłamczucha, Trzy świnki, Froszek Czyścioszek, Zdrowa marchewka dla Guci, Złota rybka, Małpka Fiki Miki, Bocian i żabka, Czerwony Kapturek, Stoliczku nakryj się, Lampa Aladyna.

W żłobkach odbywają się także przedstawienia przygotowane w całości przez opiekunów.

Działania/inicjatywy/innowacje podejmowane w żłobkach

Kontynuowano współpracę z Katedrą i Zakładem Stomatologii Zachowawczej i Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w ramach pilotażowego programu dotyczącego profilaktyki choroby próchnicowej wśród dzieci żłobkowych w wieku 1-3 lat. Placówka objęta programem to Żłobek nr 6.

Wprowadzono zajęcia dydaktyczne w małych grupach dzieci, z wykorzystaniem pomocy rozwijających sprawność ruchową, intelektualną i poznawczą. Organizowano wystawy okolicznościowe związane z bieżącymi wydarzeniami w żłobkach, porami roku, tradycjami i świętami. Przygotowywano spektakle teatralne z udziałem dzieci w połączeniu z nauką dialogów i poruszania się po scenie.

Prowadzone są zajęcia usprawniające aparat mowy, ćwiczenia prawidłowej wymowy trudnych wyrazów. Wprowadzono mini zajęcia sportowe oraz rywalizację sportową w pojedynkach między dwoma uczestnikami, elementy metody Edwina E. Gordona czyli umuzykalnienie małych dzieci poprzez śpiew a capella oraz tzw. rytmiczanki, zabawy wyciszające emocje, dodające odwagi i śmiałości w zabawie z dorosłym.

W ciągu całego roku **rodzice na bieżąco są informowani** o postępach w rozwoju swojego dziecka, o problemach na jakie napotykają opiekunowie w codziennych sytuacjach wychowawczych. Rodzicom udziela się porad indywidualnych i grupowych na zebraniach ogólnych. Prowadzone są kąciaki czytelnicze z poradami dla rodziców o zagadnieniach związanych z rozwojem dziecka. Prowadzone są tablice informacyjne dla rodziców, na których zamieszczane są: regulamin placówki, aktualny jadłospis, harmonogram aktualnych wydarzeń oraz najważniejsze informacje dotyczące działalności żłobka.

W żłobkach jest organizowany dzień otwarty, na który zapraszani są rodzice z dziećmi nowoprzyjętymi. Razem mają możliwość obejrzenia pomieszczeń poszczególnych grup i poznać opiekunów.

Propagowany jest zdrowy styl życia poprzez udział pracowników żłobków w szkoleniach w ramach ogólnopolskiego programu „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy” – wspieranie prawidłowego żywienia u małych dzieci. Wprowadzanie zdrowego stylu życia odbywa się także przez organizowanie zabaw, które mają na celu wyrabianie zdrowych nawyków żywieniowych.

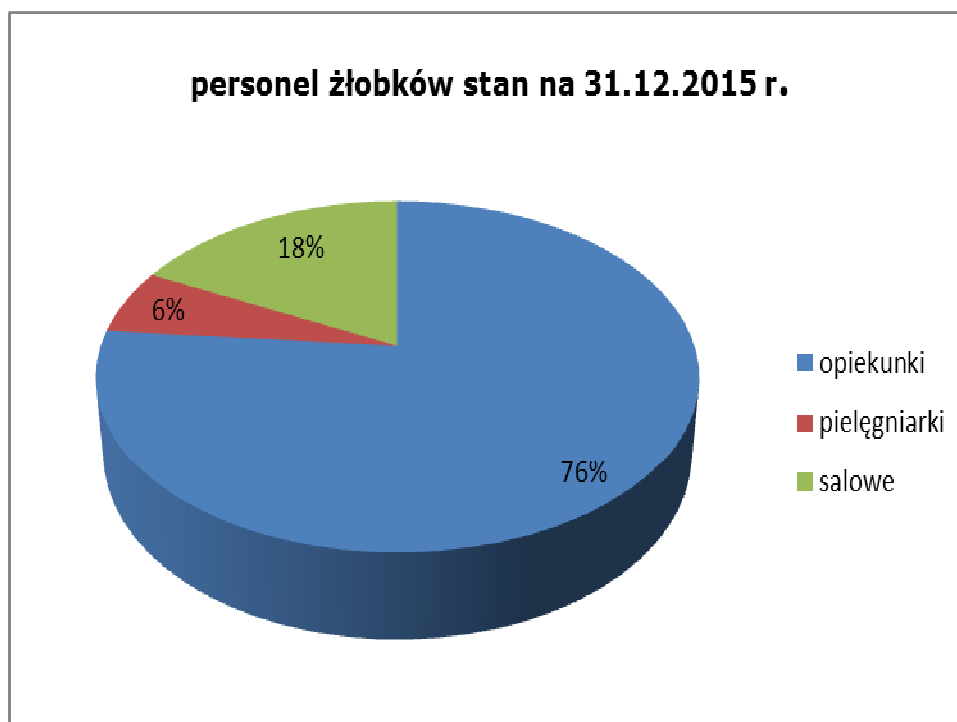
Na korytarzach żłobka znajdują się tablice z pracami dzieci. Prace przez nie wykonywane są zamieszczane kilkanaście razy w ciągu roku, dzięki temu rodzice na bieżąco śledzą postępy w rozwoju sprawności manualnej i wyobraźni swoich dzieci.

PRACOWNICY SPRAWUJĄCY OPIEKĘ NAD DZIEĆMI

W dniu 31 grudnia 2015 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 243 opiekunów i 19 pielęgniarek, przy pomocy 56 salowych/sprzątaczek.

W dniu 31 grudnia 2014 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 243 opiekunów i 19 pielęgniarek, przy pomocy 52 salowych/sprzątaczek.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku salowej/sprzątaczkę po podniesieniu swoich kwalifikacji (ukończeniu odpowiedniej szkoły) mogą awansować na stanowisko opiekuna.

Wykaz dzieci w poszczególnych żłobkach i grupach

żłobek	wykonanie etatów opiekunów	ilość miejsc normatywnych	ogółem liczba dzieci	ilość grup	liczba dzieci w żłobkach		
					poniżej 1 roku życia	powyżej 1 roku życia	w wieku 2 lat i więcej
nr 1	18	142	142	4	4	64	74
nr 2	16	121	121	3	7	61	53
nr 3	remontowany	remontowany	0	0	remontowany	remontowany	remontowany
nr 4	18	126	127	3	0	37	90
nr 5	15	120	120	3	6	62	52
nr 6	14	113	112	3	8	64	40
nr 7	17	126	126	3	6	72	48
nr 8	18	141	141	4	3	59	79
nr 9	10	82	82	2	1	39	42
nr 10	18	137	137	4	4	64	69
nr 11	17	124	124	3	0	56	68
nr 12	16	125	125	3	3	56	66
nr 13	16	125	125	3	0	59	66
nr 14	30	215	215	7	12	56	147
nr 15	37	266	266	8	7	110	149
OGÓŁEM	262	1 963	1 963	53	61	859	1 043

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W ZESPOLE

W nadzorowanych obiektach służba bhp przeprowadziła 8 kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy. Kontrole miały charakter sprawdzający realizację założeń „planu naprawczego”. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono 23 usterki na odcinku bezpieczeństwa i higieny pracy. Na bieżąco informowano pracodawcę o stwierdzonych zagrożeniach zawodowych oraz przedstawiano wnioski zmierzające do usuwania tych zagrożeń. Służba bhp objęła szkoleniem wstępnym z zakresu bhp 36 nowo zatrudnionych pracowników a szkoleniem okresowym z zakresu bhp 95 pracowników. Służba bhp informowała pracowników o ryzyku zawodowym i jego roli w środowisku pracy podczas szkoleń wstępnych, szkoleń okresowych z zakresu bhp oraz podczas przeprowadzanych dochodzeń powypadkowych.

DZIAŁANIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Ewakuacja

W lipcu i sierpniu 2015 r. przeprowadzono próbną ewakuację w 13 obiektach tj. w Żłobkach nr 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15. Ćwiczenie ewakuacyjne przeprowadzono pod nadzorem pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia. Z uwagi na przeprowadzany remont w Żłobku nr 3 i planowany remont w Żłobku nr 6 odstąpiono od przeprowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych w tych obiektach. Decyzję skonsultowano z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic

W 2015 r. dokonano przeglądów technicznych urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic, które znajdują się we wszystkich obiektach Wrocławskiego zespołu Żłobków:

- hydranty zewnętrzne - 3 szt.,
- hydranty wewnętrzne - 53 szt.,
- węże hydrantowe - 27 szt.,
- wyłączniki przeciwpożarowe w 10 obiektach,
- awaryjne oświetlenie ewakuacyjne w 10 obiektach,
- systemy oddymiania klatek schodowych w 8 obiektach,
- centrale przeciwpożarowe w 3 obiektach.

Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego

W 2015 r. zaktualizowano 9 Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów żłobkowych oraz sporządzono nową Instrukcję dla Żłobka nr 10. W chwili obecnej wszystkie obiekty posiadają aktualne Instrukcje.

Wymiana sprzętu ppoż. na nowy

Zakupiono 7 szt. oznakowania „miejsca zbiórki do ewakuacji”, zakupiono i zamontowano 1 szt. drzwi ppoż. o klasie EI 30 dla Żłobka nr 9.

Remont obiektów

W 2015 r. oddano do użytkowania wyremontowany Żłobek nr 10. Budynek został wyposażony w system oddymiania klatek schodowych, przeciwpożarowe wyłączniki prądu, oświetlenie ewakuacyjne, system sterowania klapami przeciwpożarowymi – UCS 6000, wydzielono i obudowano klatki schodowe. Obiekt podzielono na dwie strefy pożarowe. Po remoncie budynek spełnia wymagania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego.

Naprawa istniejących urządzeń przeciwpożarowych

W Żłobku nr 2 wymieniono przeciwpożarowy wyłącznik prądu. W Żłobkach nr 7 i nr 10 wymieniono klamki w drzwiach przeciwpożarowych. W Żłobku nr 15 naprawiono drzwi

przeciwpożarowe i System Alarmu Przeciwpożarowego (SAP). W Żłobku nr 13 naprawiono klapę dymową. W Żłobkach nr 11 i nr 13 wymieniono akumulatory w centrali SAP.

REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Wykonanie zadania inwestycyjnego **INW/211** pozwoliło na zwiększenie efektywności pracy pracowników obsługujących pion żywienia oraz pralni. Obniży to koszty eksploatacyjne Zespołu w przyszłych okresach w zakresie zużycia energii i napraw urządzeń. Zakupiono między innymi piece konwekcyjno-parowe (Żłobek nr 2 przy ul. Zemskiej 33 i nr 15 przy ul. Łukowej 17), pralnicowirówki (Żłobek nr 7 ul. Drukarka 9 i nr 11 ul. Hubska 39), szatkownice (Żłobki nr 2, 7, 8 i 10) oraz sokowirówki (Żłobki nr 2, 8 i 10).

W 2015 r. Wrocławski Zespół Żłobków współrealizował **Program Budowy i Przebudowy Żłobków (zadanie WPI/127)**.

Przy realizacji inwestycji przebudowy i remontu Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego 17:

- uczestniczono w naradach na placu budowy na bieżąco opiniując proponowane zmiany wykonawcze pod kątem założeń funkcjonalno-użytkowych;
- uczestniczono w odbiorze końcowym robót oraz przekazaniu obiektu do użytkowania;
- powiadomiono Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o wznowieniu działalności żłobka – zakładu zbiorowego żywienia;
- przekazywano Inwestorowi reklamacje dotyczące ujawnionych wad w okresie użytkowania oraz uczestniczono w odbiorach robót wykonanych w ramach gwarancji;

W 2015 r. zrealizowane zostało zadanie inwestycyjne **INW/127: Przebudowa i remont budynku Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego 17 wraz z zagospodarowaniem terenu** polegające na przystosowaniu budynku do obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, przystosowaniu układu funkcjonalnego budynku do potrzeb żłobka, wzmocnieniu konstrukcji budynku, wymianie instalacji i sieci sanitarnych, wymianie instalacji elektrycznych, wymianie instalacji technologicznych, wykonaniu prac modernizacyjnych w zakresie zagospodarowania terenu.

Przy realizacji inwestycji przebudowy i remontu Żłobka nr 3 przy ul. Białowieskiej 27:

- przekazano na rzecz Zarządu Inwestycji Miejskich zgodę do dysponowania nieruchomością;
- analizowano, ustalano oraz przekazywano uwagi do programu funkcjonalno-użytkowego;
- dokonano zatwierdzenia ostatecznej wersji programu funkcjonalno-użytkowego;
- analizowano poszczególne koncepcje projektu pod kątem założeń programu funkcjonalno-użytkowego oraz wytycznych HCCP;
- przekazano budynek żłobka wraz z terenem wyłoniemu przez ZIM wykonawcy robót;
- powiadomiono Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o zaprzestaniu działalności żłobka na okres przebudowy – zakładu zbiorowego żywienia;
- na bieżąco opiniowano proponowane zmiany wykonawcze pod kątem założeń funkcjonalno-użytkowych;

Przy realizacji inwestycji przebudowy i remontu Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej 1

- przekazano na rzecz Zarządu Inwestycji Miejskich zgodę do dysponowania nieruchomością;

- uczestniczono we wszystkich spotkaniach z projektantem, na których omawiano zakres zmian i niezbędnych uzupełnień dokumentacji projektowej oraz dokonywano uzgodnień;
- analizowano, ustalano oraz przekazywano uwagi do programu funkcjonalno-użytkowego;
- dokonano zatwierdzenia ostatecznej wersji programu funkcjonalno-użytkowego.

W związku z faktem, iż dwukrotnie ogłaszany przez ZIM przetarg na przebudowę i remont Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej 1 w drugiej połowie 2015 r – I etap, dotyczący przebudowy węzła żywienia, nie doprowadził do wyłonienia wykonawcy robót, Zespół podjął następujące działania:

- przywrócił do pierwotnego stanu żłobek, umożliwiając rozpoczęcie od dnia 1 września 2015 r. działalności statutowej w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3;
- dnia 7 sierpnia 2015 r. zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o zmianę na 2016 r. terminu wykonania obowiązków wynikających z decyzji nr 2043/14 z dnia 21 marca 2014 r., a polegających na zapewnieniu: bezpośredniego połączenia obieralni wstępnej z kuchnią; dostatecznej powierzchni stanowisk produkcyjnych, dostosowanych do wielkości produkcji;
- wnioskował o zmianę Wieloletniego Planu Inwestycyjnego w zakresie ujęcia zadania jw. w 2016 r.

Przy realizacji inwestycji przebudowy i remontu Żłobka nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej 85a:

- analizowano, ustalano oraz przekazywano uwagi do programu funkcjonalno - użytkowego;
- dokonano zatwierdzenia ostatecznej wersji programu funkcjonalno-użytkowego;
- uczestniczono w spotkaniach z projektantem, na których omawiano zakres zmian i niezbędnych uzupełnień dokumentacji projektowej.

Przy realizacji inwestycji przebudowy i remontu Żłobka nr 1 przy ul. Lwowskiej 20 - przekazano na rzecz Zarządu Inwestycji Miejskich zgodę do dysponowania nieruchomością.

Przy realizacji inwestycji przebudowy i remontu Żłobka nr 8 przy ul. Sądowej 6 - przekazywano Inwestorowi reklamacje dotyczące ujawnionych wad w okresie użytkowania oraz uczestniczono w odbiorach robót wykonanych w ramach gwarancji.

Ponadto Wrocławski Zespół Żłobków zrealizował między innymi następujące zadania:

- opracowano 59 kompletów dokumentacji (wniosek, opis przedmiotu zamówienia, oszacowanie wartości zamówienia) do postępowań przetargowych o zamówienie publiczne, celem realizacji zadań statutowych Zespołu;
- przeprowadzano bieżącą konserwację, naprawy i przeglądy dźwigów, kotłowni;
- przeprowadzono okresową kontrolę i czyszczenie przewodów kominowych wentylacyjnych i spalinowych;
- przeprowadzano bieżącą konserwację i naprawy separatorów tłuszczów, wentylacji i klimatyzacji;
- przeprowadzono okresową kontrolę instalacji i urządzeń sanitarnych służących ochronie środowiska, instalacji gazowych, elektrycznych, stanu technicznego obiektów i placów zabaw;
- przeprowadzano dezynsekcję, dezynfekcję i deratyzację we wszystkich obiektach zarządzanych przez Zespół;
- usuwano odpady biodegradowalne (trawa, liście, gałęzie) oraz odpady wielkogabarytowe;
- wyposażono obiekty zarządzane przez Zespół (Żłobek nr 1, 2, 4, 6, 8, 12 i 14 oraz przy ul. Fabrycznej 15) w kompostowniki na odpady biodegradowalne w ramach

programu prowadzonego przez Wydział Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia;

- wykonano badania mikrobiologiczne posiłków oraz badania fizykochemiczne wody;
- wykonano czyszczenie wraz z impregnacją posadzek, tarketów i dywanów oraz wykładzin, w tym środkami ogniochronnymi;
- zaopatrywano pracowników w sprzęt ochrony osobistej oraz odzież roboczą;
- przeprowadzono przegląd urządzeń elektrycznych będących na wyposażeniu Zespołu;
- dokonywano napraw obić materacyków tapicerowanych na przewijakach oraz mebli tapicerowanych (krzeselka do karmienia, leżako-bujaczki, kojce dla dzieci, fotele);
- dokonywano konserwacji i napraw rolet, żaluzji, moskitier;
- na placach zabaw przeprowadzono konserwację i naprawy urządzeń zabawowych;
- wykonano planowe prace pielęgnacyjne drzewostanu, drzew i krzewów, frezowanie karpin oraz usunięto skutki lipcowej wichury – połamane drzewa i krzewy (Żłobki nr 1, nr 6, nr 7);
- zakupywano i dostarczano do żłobków artykuły ogrodnicze, środki do pielęgnacji roślin, narzędzia ogrodnicze niezbędne do utrzymania trawników, krzewów i drzew na terenach żłobków;
- zakupiono i dostarczono do żłobków apteczki, wyposażenie apteczek oraz termometry bezdotykowe;
- sukcesywnie zaopatrywano żłobki w artykuły i akcesoria sanitarne oraz części zamienne armatury sanitarnej oraz artykuły budowlane i narzędzia budowlane, niezbędne do bieżących drobnych napraw hydraulicznych, sanitarnych, budowlanych i elektrycznych przeprowadzanych w ramach bieżącej konserwacji przez pracowników technicznego zabezpieczenia Zespołu;
- wykonywano konserwacji i naprawy urządzeń ogrodniczych, w tym kosiarek elektrycznych i spalinowych, podkaszarek wraz z przeglądami technicznymi.

We Wrocławskim Zespole Żłobków realizowano także zadania w zakresie: usuwania awarii w nadzorowanych obiektach, należytego zabezpieczenia wykonania umowy oraz zakupu usług remontowych.

Przeprowadzono 80 postępowań z zakresu ustawy Prawo zamówień publicznych zakończonych zawarciem umowy.

Poziom i wykonanie usług w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 przez rodziców i opiekunów są oceniane bardzo pozytywnie. Opinie te wyrażane są w kontaktach i rozmowach bezpośrednich z pracownikami żłobków. Aktualnie brak skarg na działalność Wrocławskiego Zespołu Żłobków w 2015 r.

Zadania i działania jednostki, o których mowa w sprawozdaniu rocznym podjęte w roku 2015 i w latach wcześniejszych będą nadal kontynuowane, w szczególności w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników w celu prawidłowego wypełniania celów statutowych, oraz dostosowywania obiektów żłobkowych do standardów europejskich.

MŁODZIEŻOWE CENTRUM SPORTU WROCŁAW

ORGANIZACJA OGÓLNOPOLSKICH, MIĘDZYNARODOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH PROMUJĄCYCH WROCŁAW

33 PKO Wrocław Maraton

13 września 2015 r. to Święto Wrocławskiego Sportu.

Na mecie biegu pojawiło się 4 757 zawodników w tym 742 kobiet i 4 015 mężczyzn z 18 państw świata w tym m.in. z Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Kenii, Niemiec, Czech, Węgier, Irlandii, Białorusi, Szwajcarii, Litwy, Francji. Niezwykle istotnym faktem z którego bardzo cieszą się organizatorzy jest jeden z największych(ponad 27%) w Polsce wśród maratonów wzrost frekwencji w stosunku do roku ubiegłego.

W biegu licznie uczestniczyli Dolnoślązacy (ponad 2 000 osób, w tym z Wrocławia ponad 1 000 zawodników). W ramach 33 PKO Wrocław Maratonu odbywały się:

- Mistrzostwa Polski Nauczycieli, w którym startowało 189 osób w tym 64 kobiety i 125 mężczyzn,
- Mistrzostwa Polski Solidarności, w którym startowały 74 osoby w tym 7 kobiet i 67 mężczyzn.
- Na wózkach inwalidzkich startowało 19 zawodników, w tym 2 kobiety.
- Imprezy towarzyszące podczas 33 PKO Wrocław Maraton:
 - Sztafeta maratońska „Biegnij po nadzieję” - jak w ubiegłym roku, bardzo ważnym elementem maratonu była akcja charytatywna mająca na celu pomoc małym pacjentom prof. Alicji Chywickiej. Podczas akcji zebrano kilkanaście tysięcy złotych na budowę nowej kliniki „Przylądek Nadziei” dla dzieci.
 - Bieg Rodzinny „Mila Olimpijska” - impreza ma już swoje stałe grono sympatyków. Biegają i młodszy i starsi, babcie i dziadkowie z wnukami, mamy i ojcowie z małymi dziećmi. W Biegu wzięło udział ponad 3 200 uczestników w tym: kobiet ponad 1 500, mężczyzn ponad 1 400, dzieci do 10 roku życia ponad 300.
 - Targi EXPO – uczestniczyło 32 wystawców na 29 stoiskach wystawienniczych z różnorodną gamą towarów, z przewagą ofert na sprzęt sportowy dla biegaczy,
 - Festyn „Rodzina z Maratończykiem” - uczestniczyło ponad 1 000 dzieci, które mogły wykazać się zarówno aktywnością sportową jak i aktywnością twórczą biorąc udział w proponowanych przez organizatorów konkursach, grach i zabawach.

3 PKO Nocny Wrocław Półmaraton – 20 czerwca 2015 r.

- Na mecie biegu stanęło 6 941 zawodników w tym 1 811 kobiet i 5 130 mężczyzn z 17 państw . Imponujący jest wzrost udziału kobiet w półmaratonie, co wyraźnie potwierdza fakt, że bieganie jest najbardziej popularną formą rekreacji wśród przedstawicielek płci pięknej.
- W biegu coraz liczniej uczestniczą wrocławianie i Dolnoślązacy. W półmaratonie wystartowało ponad 1 700 wrocławian, co napawa dużym optymizmem na przyszłość, tym bardziej, że w świadomości mieszkańców naszego miasta kształtuje się wiedza, że bieganie to najtańsza i najbardziej efektywna forma utrzymania dobrego poziomu zdrowia fizycznego i psychicznego.
- Pierwszy raz zorganizowano PKO Młodzieżowy Bieg Olimpijski im. Jerzego Witkowskiego dla blisko 80 młodych biegaczy uprawiających lekkoatletykę wyczynowo. Bieg upamiętnia postać znakomitego i niezwykle zaangażowanego organizatora sportu młodzieżowego i pedagoga we Wrocławiu.
- Połączenie wysiłku organizatorów półmaratonu z organizatorami imprezy „Mosty,, w ramach Programu Wrocław 2016 - Europejska Stolica Kultury przyniosła nadzwyczajne efekty. Biegacze, kibice, artyści na cudownie oświetlonej trasie nocnego półmaratonu stworzyli niepowtarzalny klimat.

Realizacja Programów Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław Trener Miejski

W programie pracuje 64 trenerów MCS, którzy prowadzą zajęcia sportowe w 21 dyscyplinach. Stałym szkoleniem sportowym w 2015 r. objęto 1 211 osób w wieku do lat 19. Dzieci i młodzież szkolona przez trenerów i instruktorów MCS zdobywała punkty dla Wrocławia w Ogólnopolskim Współzawodnictwie Sportowym Dzieci i Młodzieży prowadzonym przez Ministerstwo Sportu. Trenerzy zatrudnieni w MCS – prowadzą również obozy sportowe w których uczestniczą dzieci z Wrocławia. „Zima 2015 okres ferii” brało udział 32 trenerów zabierając ze sobą 416 uczestników obozów sportowych, „Lato 2015 Wakacje Letnie” – brało udział 41 trenerów zabierając ze sobą 736 uczestników obozów sportowych.

7 Edycja programu „I Ty Możesz Zostać Maratończykiem”.

Program „I Ty Możesz Zostać Maratończykiem” ma na celu stworzenie szerokiej oferty systemu treningowego dla jak największej grupy wrocławskich biegaczy. Projekt, z jednej strony będzie integrował wrocławskie środowiska biegowe, a z drugiej strony stwarzał

możliwość rozpoczęcia przygody z bieganiem. W założeniu program ma funkcjonować na trzech płaszczyznach: treningu biegowego, edukacyjnej i zdrowotnej. Tak rozumiany system będzie obejmował zarówno tych, którzy już biegają, jak i tych, którzy dopiero zamierzają rozpocząć przygodę z bieganiem.

- czas trwania programu - 34 tygodnie, tj. od 8 marca do 31 października 2015 r.
- uczestnik programu „I Ty możesz zostać maratończykiem” musi mieć ukończone 18 lat i uczestniczyło ponad 450 osób.
- spotkania uczestników:
 - Stadion Olimpijski, termin: niedziela godz. 9.00 i wtorek godz. 18.00,
 - Park Grabiszyński, termin: wtorek godz. 18.30 i czwartek godz. 18.30,
 - Park Zachodni, termin: niedziela godz. 9.00 i wtorek godz. 18.00,
 - Park Miejski w Oławie, termin: wtorek godz. 19.00 i czwartek godz. 19.00,
 - Stadion miejski w Sobótce, termin: wtorek godz. 18.00 i czwartek godz. 18.00.

Dla uczestników "I Ty możesz zostać maratończykiem" został przygotowany pakiet badań w Międzywojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej na Stadionie Olimpijskim:

- elektrokardiogram,
- laboratoryjne,
- ocena lekarska.
- Uczestnicy programu będą zobowiązani przeprowadzić badania w przychodni sportowo-lekarskiej,
- Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław wraz z Międzywojewódzką Przychodnią Sportowo-Lekarską na Stadionie Olimpijskim umożliwi wykonanie badania w poradni od poniedziałku do soboty w godzinach pracy Przychodni;
- Uczestnicy 3 PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu i 33 PKO Wrocław Maratonu będą mogli wykonać badania przed zawodami:
 - 19 czerwca i 20 czerwca w godzinach od 10.00 do 16.00;
 - 12 – 13 września i 13 września w godzinach od 10.00 do 16.00;
 - badania wskażą, czy uczestnicy nie mają przeciwwskazań do uprawiania biegania, zawierać będą wyniki badań: morfologię krwi, EKG wraz z opisem oraz interpretację lekarza medycyny sportowej;
 - koszt wymienionych powyżej badań to 60 zł.
- W roku 2015 program „I Ty możesz zostać maratończykiem” współpracował z firmą FORTUM. Partnerstwo zakładało wspieranie się nawzajem w akcjach równocześnie prowadzonych przez MCS Wrocław programu „I Ty możesz zostać maratończykiem”, a przez Fortum program „Honorowy Dawca Energii”, które promowały bieganie, jako środek do realizacji celu oraz trwały w tym samym okresie. Celem ITMZM, jest wytrenowania organizmu do przebiegnięcia 33 PKO Wrocław Maraton natomiast w HDEF przebiegnięcia jak największej ilości kilometrów. W rywalizacji udział brało 5 miast w Polsce o wyższą kwotę, która zostanie przekazana na cele charytatywne związane z potrzebami na rzecz dzieci danego miasta. Uczestnicy programu „I Ty możesz zostać maratończykiem 2015” zajęli czwarte miejsce i przekazali na rzecz dzieci trudnych objętych opieką przez Stowarzyszenie Biegnij po nadzieję kwotę 15 000 zł.

ORGANIZACJA IMPREZ SPORTOWYCH I REALIZACJA RÓŻNYCH FORM SPORTU I REKREACJI DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

8 Wrocławska Olimpiada Młodzieży

Zawody organizowane były wspólnie z Dolnośląskimi Związkami Sportowymi. W Olimpiadzie uczestniczyło 3 615 młodych wrocławskich sportowców rywalizujących od 9 maja do 14 czerwca 2015 r. w 25 dyscyplinach sportowych na wszystkich arenach naszego miasta. Głównym celem tej masowej imprezy jest ocena pracy klubów posiadających certyfikat Młodzieżowych Centrum Sportu bądź realizujących Program Grup Szkolenia Podstawowego. Poprzez udział młodych wrocławian uprawiających sport w formie wyczynowej w WOM udało się zaszczepić w nich ideę olimpijską, podnieść poziom ich wyszkolenia sportowego umożliwiającego przejście do grup o wyższym

poziomie. Dla trenerów realizujących Program MCS Wrocław „Trener Klubowy„ Wrocławska Olimpiada Młodzieży jest znakomitym narzędziem do oceny efektywności szkolenia i wychowywania. Optymistycznym jest fakt, że liczba uczestników WOM, co roku utrzymuje się na podobnym poziomie, co nastraja bardzo optymistycznie na przyszłe lata. W zawodach startują zawodnicy, którzy mają już za sobą paroletni okres szkolenia jak i zawodnicy z wieloletnim okresem wytrenowania – reprezentanci Polski, medaliści Mistrzostw Polski i Mistrzostw Europy.

Zimowy Młodzieżowy Turniej Piłkarski.

W tym największym na Dolnym Śląsku turnieju organizowanym w okresie ferii zimowych wzięły udział 64 drużyny (550 zawodników). Co roku w turnieju, który jest znakomitą możliwością spędzenia w aktywny sposób ferii zimowych przez chłopców, którzy z różnych względów nie wyjechali na obozy startuje kilkadziesiąt drużyn. Dla organizatorów półkolonii jest to kolejna, bardzo atrakcyjna propozycja do opracowania programu zajęć. Turniej rozgrywany jest w formule „ Open „: mogą w nim startować zarówno chłopcy uprawiający piłkę nożną w klubach jak i klasyczni amatorzy. Startują więc drużyny osiedlowe, szkolne, klasowe i klubowe.

3 Wakacyjny Młodzieżowy Międzynarodowy Turniej Piłkarski „Wrocław Trophy”

Turniej organizowany we współpracy z Fundacją Euro-Sportring i AWF Wrocław na Stadionie Olimpijskim w dniach 10 – 12 lipiec 2015. „Wrocław Trophy 2015” to największy czasie wakacji letnich w Polsce oraz jeden z największych w Europie turniej z udziałem ponad 3000 zawodników z 199 drużyn z 12 państw z całej Europy. Oprócz wspaniałej sportowej zabawy zawodnicy mogli zapoznać się z historią i zabytkami Wrocławia uczestnicząc w atrakcyjnym otwarciu Turnieju przeprowadzonym w przepięknej, nocnej atmosferze na Placu Solnym. Turniej przeznaczony dla klubów sportowych.

Współorganizacja festynów

MCS od początku swojego istnienia wspiera inne podmioty organizujące imprezy sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców Wrocławia. W 2015 r. przeprowadziliśmy część sportowo-rekreacyjną takich imprez jak: Święto Ulicy Świdnickiej, Piknik Osiedla Brochów 5 września na Boisku Orlik w których udział wzięło łącznie kilka tysięcy wrocławian.

Praktyki studenckie

MCS miał istotny wkład w procesie edukacji 53 studentów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Studenci podczas swoich praktyk uczestniczyli w opracowywaniu programów i bezpośrednio uczestniczyli w organizacji festynów rekreacyjnych wspomagali przy organizacji imprez sportowych MCS jak 33 PKO Wrocław Maraton, 3 PKO Nocny Wrocław Maraton czy 8 Wrocławska Olimpiada Młodzieży. Praktyki odbywały się w okresie od 1 maja do 30 września 2015 r. Umowa o współpracy MCS Wrocław i AWF Wrocław jest kontynuowana od wielu lat gdyż jest bardzo korzystna zarówno dla studentów jak i naszej jednostki.

„POLSKA BIEGA 2015”

W maju 2015 r. o godzinie 9.00 na terenie Stadionu Olimpijskiego wystartowała kolejna już edycja biegu. Zorganizowana ogólnopolska akcja biegania „Polska Biega” ma charakter rekreacyjny. Bieg odbył się na dystansie około 5 km., w którym wystartowało 195 osób.

5 Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska

Dla mieszkańców Wrocławia na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych na Partynicach. Trenerzy MCS wraz z zawodnikami zorganizowali pokaz swoich umiejętności, które zdobywają podczas zajęć treningowych oraz sprzętu sportowego. Został zorganizowany ogródek rekreacyjny i bieg na orientację dla rodzin z dziećmi. W czasie Pikniku

popularyzowane były niektóre dyscypliny, które znajdują się w programie X Światowych Igrzysk Sportowych The World Games Wrocław 2017.

23 Otwarte Mistrzostwa Wrocławia w biegach długich 2015 r.

- Cel imprezy:
 - popularyzacja biegania, jako najprostszej formy aktywności ruchowej,
 - wyłonienie Mistrza Wrocławia w biegach długich na rok 2015.
- Terminy i miejsca:
 - 8 marca – park Szczytnicki, al. I. J. Paderewskiego 35,
 - 15 marca – Stadion Wrocław, al. Śląska 1, Wrocław,
 - 20 czerwca – Stadion Olimpijski, al. I. J. Paderewskiego 35,
 - 9 sierpnia – park Szczytnicki, al. I. J. Paderewskiego 35,
 - 13 września – Stadion Olimpijski, al. I. J. Paderewskiego 35.
- W pięciu imprezach udział łącznie wzięło 14 653 uczestników.

Klasa MCS

27 października ruszył nowy program Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław, czyli Klasa MCS Wrocław”. Jego celem jest aktywizacja sportowa dzieci i młodzieży oraz popularyzacja zasad kulturalnego kibicowania. „Kibicujemy wrocławskim sportowcom” – to hasło przewodnie akcji „Klasa MCS Wrocław”.

W 2015 r. odbyły się następujące spotkania:

- w dniu 27 października 2015 r. gościliśmy na meczu PGNiG Superligi Mężczyzn, WKS Śląsk Wrocław - Vive Tauron Kielce w Hali Orbita – 30 dzieci;
- w dniu 15 listopada 2015 r. w Hali Orbita we Wrocławiu na meczu Śląsk Wrocław ze Startem Lublin w polskiej lidze koszykówki – 55 dzieci
- 9 grudnia 2015 r. z "Klasą MCS" byliśmy na meczu kobiecej piłki siatkowej w Lidze Mistrzyń, gdzie Impel Wrocław podejmował w Hala Orbita turecki Fenerbahce Grundig Stambuł. – 70 dzieci.

Program „Animators Sportu”

Program realizowany wspólnie z Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz Fundacją Rozwoju Kultury Fizycznej na wrocławskich Boiskach Orlik 2012 przy ul. Wiaduktowej i Terenowej. Każdy animator opiekował się młodzieżą w wymiarze 160 godzin miesięcznie od marca do listopada. Z takiej formy opieki, poprzez udział w zorganizowanych zajęciach piłkarskich, koszykarskich, ogólnorozwojowych i turniejach udział wzięło ok. 14 000 młodych wrocławian.

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Centrum Integracji Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy o zatrudnieniu socjalnym, kierując wsparcie do mieszkańców Wrocławia, którzy borykają się z trudnościami w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Do grup takich należą przede wszystkim osoby: długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, młode - bez doświadczenia zawodowego, po 50 roku życia, bezdomne, opuszczające zakłady karne, kobiety powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci, doświadczające przemocy, osoby uzależnione w trakcie i po odbyciu terapii odwykowej.

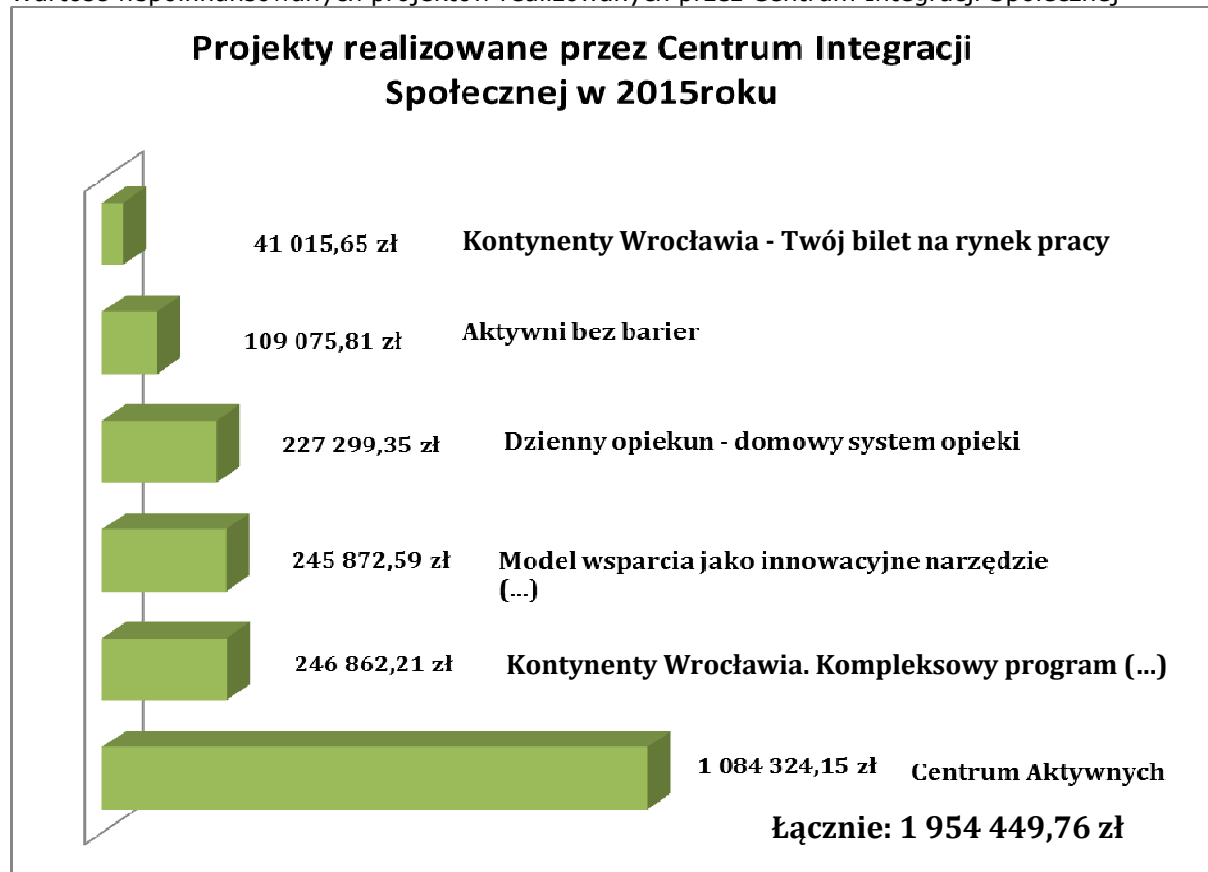
W 2015 r. Centrum kontynuowało również działania aktywizacji zawodowej dla rodziców chcących powrócić na rynek pracy i wymagających wsparcia w zakresie zorganizowania opieki nad dziećmi do 3 lat.

Ważnym obszarem aktywności Centrum jest zabezpieczenie środków na realizację zadań statutowych, w tym pozyskiwanie środków unijnych służących podwyższaniu kompetencji zawodowych osób w trudniejszej sytuacji na rynku pracy.

W roku 2015 Centrum realizowało 6 projektów, w tym 3 finansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, 2 projekty finansowane ze środków Funduszu na

Rzecz Obywateli Państw Trzecich oraz 1 finansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Centrum realizowało także zadania: „Praca dla lokalnej społeczności”, „STOP mowie nienawiści”, „Wrocławski Opiekun dzienny”, usług porządkowo – konserwacyjnych w mieszkaniach klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne działania finansowane ze środków Gminy Wrocław oraz dochodów własnych.

Wartość współfinansowanych projektów realizowanych przez Centrum Integracji Społecznej

Łączna wartość realizowanych w 2015 r. projektów wyniosła blisko 2 000 000 zł. Powyższe projekty przyczyniły się do realizacji polityki społeczno – gospodarczej Wrocławia na przestrzeni tych lat, zwłaszcza wśród Wrocławian szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

OBSZARY I FORMY WSPARCIA REALIZOWANE PRZEZ CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

ORGANIZACJA WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ZGODNIE Z ZAPISAMI USTAWY O ZATRUDNIENIU SOCJALNYM

PROJEKT „CENTRUM AKTYWNYCH”

Projekt realizowany był od 1 grudnia 2012 r. do 1 października 2015 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem projektu było wzmocnienie potencjału zawodowego i wyrównanie deficytów społecznych 210 niezatrudnionych mieszkańców Wrocławia, zagrożonych wykluczeniem społecznym w myśl Ustawy z dnia 12 marca 2012 r. o pomocy społecznej.

Projekt w szczególności adresowany był do: kobiet, osób powyżej 50 roku życia, osób z zasiłkiem okresowym z tytułu niepełnosprawności. Po czteromiesięcznym etapie szkoleniowo-doradczym realizowanym w Centrum uczestnicy projektu mieli możliwość przystąpienia do trzymiesięcznego stażu lub dwumiesięcznego zewnętrznego kursu zawodowego. W 2015 r. dokończono realizację V edycji projektu oraz w całości przeprowadzono VI oraz VII edycję.

Zgodnie z zapisami wniosku projektowego w miesiącach: styczeń-luty oraz maj-czerwiec 2015 r. przeprowadzono kampanię promocyjno – informacyjną, powiązaną z rekrutacją uczestników. Do bazy potencjalnych uczestników wpisano 108 osób. Rozkolportowano ponad 750 sztuk m.in. w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w Powiatowym Urzędzie Pracy, w siedzibie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w Fundacji Opieka i Troska, Stowarzyszeniu Akson, w Fundacji Wspierania Organizacji Pozarządowych UMBRELLA, w Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Zespole Adaptacji Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W trzech ostatnich edycjach szkoleniowych projektu zrealizowanych w 2015 r. wzięło udział **88 osób**. Uczestniczyły one m.in. w szkoleniach zawodowych (opiekun indywidualny, bukietarz-florysta, pracownik administracyjno-biurowy), komputerowych oraz w zajęciach z doradcą kariery i psychologiem. Po ukończeniu części szkoleniowo-doradczej i przeprowadzeniu egzaminów końcowych z kursów zawodowych i komputerowych 21 osób skierowano na staże/zajęcia reintegracji zawodowej, a 22 osoby na zewnętrzne kursy zawodowe (ratownictwo medyczne, kadry i płace, kasjer – sprzedawca).

W 2015 r. nawiązano współpracę przy organizacji staży/zajęć reintegracji zawodowej z kilkunastoma pracodawcami, m.in.: firmami ENER INTELI, Stekop, TAXEXPERT, IMPEL, Aldona Kucner Q-ALDO COMMUNICATION, ARPAPOL, ADMI, JUWENTUS, kwiaciarniami „Celozja” „Pod Kasztanami”, „Graszka”, „BLACK BACCARA”, „PRACOWNIA KREACJI Anna Trełka”, Spółdzielnią mieszkaniową KSIĄŻE MAŁE, firmą ogrodniczą „Ledum”, Miejskim Centrum Usług Socjalnych, Ewangelickim Centrum Diakonii i Edukacji DPS „Miłosierny Samarytanin”. Efektem działań, na polu aktywizacji społeczno-zawodowej, było **podjęcie zatrudnienia w 2015 r. przez 23 uczestników projektu (w tym 14 na podstawie stosunku pracy)** m.in. na następujących stanowiskach: pracownika obsługi biurowej, pracownika obsługi telefonicznej, asystenta ds. sprzedaży, opiekuna osoby zależnej, pomocy kuchennej, pracownika magazynu, bukietarza – florysty, pracownika ochrony, pracownika gospodarczego, dyspozytora radio-taxi.

ZADANIE „MODEL WSPARCIA-ETAP TESTOWANIA”

Zadanie realizowane było przez Centrum Integracji Społecznej (CIS) w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2015 r. i finansowane ze środków Gminy Wrocław. Zadanie było prowadzone przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu (MOPS).

Celem zadania była aktywizacja zawodowa i społeczna 30 osób niezatrudnionych, doświadczających przemocy w środowisku domowym. Do projektu mogły przystąpić osoby, które wyrażą wolę podpisania indywidualnego planu zatrudnienia socjalnego (IPZS) zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. Okres przystąpienia do projektu uczestników zaplanowany jest na lipiec i sierpień 2015 r. (III kwartał).

Dodatkowo zadanie zakładało organizację 9 comiesięcznych spotkań panelowych ekspertów i Liderów wrocławskich grup roboczych (LIDERZY) działających w obrębie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Efektem spotkań (tzw. panelu ekspertów) było wypracowanie przez Liderów dobrych praktyk w zakresie kierowania i zasad rekrutacji

osób niezatrudnionych doświadczających przemocy domowej. W ramach panelu przewidziane były szkolenia z praktykami dla Liderów. Zadanie zostało zakończone konferencją dotyczącą przeciwdziałaniu przemocy w środowisku domowym.

Zgodnie z założonym harmonogramem zadania w okresie sprawozdawczym kwiecień - grudzień 2015 r. zostały zrealizowane następujące działania:

- Podpisanie umowy z 23 osobami liderami tj. specjalistami rekomendowanymi przez wrocławski MOPS oraz przeprowadzenie 9 spotkań panelowych ekspertów i Liderów (kwiecień - grudzień 2015 r.). Organizacja 2 szkoleń dla LIDERÓW (maj - czerwiec 2015 r.) z prawnikiem/praktykiem z zakresu pomocy ofiarom przemocy oraz z psychologiem specjalizującym się w metodzie terapeutycznej skoncentrowanej na rozwiązaniu.
- Prowadzenie działań rekrutacyjnych we współpracy z Liderami MOPS (rekrutacja „wewnętrzna” przez pracowników MOPS, informowanie o projekcie na portalu CIS, dystrybucja ulotek, informowanie o projekcie pracowników placówek/instytucji/organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej).
- Informowanie i kierowanie zainteresowanych przystąpieniem do zadania osób do właściwych, wg. ich miejsca zamieszkania, Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego i wydania skierowania do przystąpienia do zadania „Model Wsparcia-etap testowania”. We współpracy z Liderami MOPS utworzono listę osób zainteresowanych wejściem do projektu.
- Zakup niezbędnych materiałów biurowych, podpisanie umów na: posiłki dla uczestników, badania lekarskie, ubezpieczenie NNW oraz na przygotowanie i opiniowanie Indywidualnych Planów Zatrudnienia Socjalnego.
- Wsparcie uczestniczek rozpoczęło się w VII i zakończyło w XII 2015 r. W tym okresie podpisano IPZS-y z 26 osobami, które na dzień podpisania umowy spełniały jeden z poniższych warunków: doświadczały przemocy w rodzinie i były objęte procedurą „Niebieskie karty” lub doświadczały przemocy w rodzinie w przeszłości, a jej skutki stanowiły istotną przeszkodę w wejściu/powrocie na rynek pracy i osiągnięciu niezależności ekonomicznej. Zrealizowano:
 - edycje szkoleniowe **5 m-cy**,
 - 1 edycja uzupełniająca **4 m-ce**.
- Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego realizowanego w zadaniu obejmował następujące formy wsparcia:
 - wsparcie psychologiczne,
 - warsztat kompetencji osobistych i społecznych,
 - kurs doskonalenia umiejętności zawodowych,
 - aktywizację zawodową,
 - praktyczne zajęcia zawodowe. (3 miesiące).Przez cały okres uczestnictwa z zadaniu uczestniczki objęte były indywidualnym wsparciem przez Koordynatora Wsparcia.
- W listopadzie zorganizowano konferencję „**#milczenie! Wroclawska kampania przeciwko przemocy: jesteś światkiem - zobacz, usłysz, nie milcz**”. Konferencja skierowana była do osób, które w swojej pracy realizują działania z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz do wszystkich, którzy chcieliby poszerzyć swoją wiedzę w tym zakresie. W ramach konferencji odbyły się seminaria/warsztaty. Łącznie w wydarzeniu uczestniczyło 80 osób. Na potrzeby konferencji przygotowano plakaty i broszury informacyjne.

Spośród 26 uczestniczek zadania 16 ukończyło realizację IPZS-u, natomiast 10 z różnych przyczyn (np. podjęcie pracy, problemy zdrowotne) przerwało jego realizację. Po zakończeniu uczestnictwa w zadaniu **15 Pań podjęło pracę tj. 57%**.

ZAJĘCIA REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ REALIZOWANE W RAMACH USTAWY O ZATRUDNIENIU SOCJALNYM I FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW GMINY WROCŁAW I PRZYCHODÓW WŁASNYCH CENTRUM

Zajęcia reintegracji społecznej i zawodowej finansowane są z dotacji Gminy Wrocław (zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym) dla niezatrudnionych mieszkańców Wrocławia znajdujących się w trudnej sytuacji - zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy to mieszkańcy Wrocławia - bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz osoby nieaktywne zawodowo pozostające w sytuacji powodującej zagrożenie wykluczeniem społecznym (w tym bezdomne, uzależnione od alkoholu, korzystające z terapii odwykowej, zwolnione z Zakładu Karnego). Uczestnicy zakwalifikowani do uczestnictwa w szkoleniu muszą spełniać przynajmniej jedno z kryteriów uczestnictwa wynikające z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

W 2015 r. w zajęciach w CIS uczestniczyło 68 osób, z czego **22 osoby ukończyły** uczestnictwo w jednym z następujących cykli szkoleń: „Konserwator ze specjalizacją utrzymanie czystości”, „Pracownik porządkowy – konserwator”, „Opiekun osoby zależnej” oraz „Pracownik administracyjno- biurowy”. Warsztaty prowadzone były od początku roku – dla osób kontynuujących uczestnictwo oraz od 2 lutego dla osób nowoprzyjętych. Do 31 grudnia 2015 r. zrealizowano w sumie 2 255 godzin zajęć z zakresu reintegracji zawodowej oraz 285 godzin z zakresu reintegracji społecznej. Uczestnicy, oprócz zajęć zawodowych skorzystali z doradztwa zawodowego, warsztatów umiejętności społecznych, które prowadził psycholog oraz szkoleń komputerowych i obsługi urządzeń biurowych. Oprócz zajęć grupowych przez cały okres 2015 r. odbywały się konsultacje indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym oraz informatykiem dostosowane indywidualnie do potrzeb uczestników – średnio 6 godzin konsultacji miesięcznie dla uczestnika. Uczestnikom zapewniono, zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym, badania lekarza medycyny pracy w kierunku orzeczenia możliwości podjęcia zatrudnienia na wybranym stanowisku pracy. Uczestnicy przeszkoleni zostali z zakresu BHP, w tym udzielania pomocy przedmedycznej. Zapewniliśmy ubezpieczenie NNW, odzież ochronną, codzienny posiłek oraz niezbędne narzędzia i materiały do szkoleń zawodowych. Uczestnikom wypłacane było świadczenie integracyjne ze środków Funduszu Pracy.

Dodatkowo uczestnicy grupy „Konserwator ze specjalizacją utrzymanie czystości” wykonywali prace konserwacyjno - porządkowych w ramach zadań realizowanych przez Centrum Integracji Społecznej oraz prace na rzecz zadania „ STOP mowie nienawiści” - wykonywane wraz z osobami odrabiającymi godziny w ramach prac społecznie użytecznych. Prace polegały na usuwaniu treści i elementów graficznych, które naruszają godność ludzką. Natomiast uczestnicy grupy „Pracownik porządkowy – konserwator” zaangażowani zostali do prac w ramach pilotażu usług gospodarczych. W okresie od listopada do grudnia 2015 r. usługami zostało objętych 49 lokali, a uczestnicy zrealizowali większość zajęć zawodowych w formie praktycznej. Do zadań należało odkurzanie, mycie podłóg, mycie okien, wycieranie mebli, pranie i zmiana pościeli, pranie koców, kołder, narzut, poduszek, pranie i wieszanie firan, układanie rzeczy w szafach i szafkach oraz inne prace dodatkowe, np. mycie żyrandoli, drzwi, framug, pranie dywanów.

KOBIETY NIEZATRUDNIONE DOŚWIADCZAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE

**PROJEKT „MODEL WSPARCIA JAKO INNOWACYJNE NARZĄDZIE
WZMACNIAJĄCE WSPÓŁPRACĘ PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH
INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW
DEDYKOWANE GMINNYM ZESPOŁOM INTERDYSCYPLINARNYM”**

Projekt innowacyjny realizowany w partnerstwie trójsektorowym. Liderem projektu realizowanego na poziomie ogólnopolskim, jest Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje Centrum Integracji Społecznej, partnerami są: Fundacja Centrum Praw Kobiet oraz firma Biurovita Sp. z o.o.

Celem projektu jest wypracowanie i przetestowanie metod skutecznej pracy z niezatrudnionymi kobietami w wieku 50+ doświadczającymi przemocy domowej – klientkami gminnych zespołów interdyscyplinarnych (ZI). Projekt realizowany jest w okresie od 1 sierpnia 2012 r. do 31 lipca 2015 r.

Działania projektowe rozpoczęły się 1 sierpnia 2012 r. W okresie styczeń - lipiec 2015 r. zrealizowano następujące działania:

- Kontynuowano pracę Biura Projektu, w tym prowadzono działania o charakterze upowszechniającym i włączającym:
 - prowadzenie strony internetowej projektu www.modelwsparcia.cis.wroclaw.pl,
 - upowszechnianie na bezpłatnych portalach internetowych, tj.: www.ngo.pl, www.ops.pl, www.mops.wroclaw.pl, www.wpis.irss.pl, www.pcpr.wroclaw.pl, www.cpk.org.pl, www.facebook.com/cpk.wroclaw;
- Organizowano spotkania i rozmowy z członkami gminnych zespołów interdyscyplinarnych w celu prezentowania produktu finalnego oraz uzyskania rekomendacji dla „Modelu Wsparcia”.
- Projekt został wyróżniony przez KIW zaproszeniem do udzielenia wywiadu do biuletynu „Innowacje bez Granic”.
- Na zaproszenie Stowarzyszenia "Aktywność Kobiet" przygotowano artykuł dotyczący Modelu Wsparcia do Biuletynu aktywność Kobiet;
- Wydano publikację "PRZEWODNIK PO MODELU WSPARCIA – narzędzie aktywizacji społeczno - zawodowej kobiet doświadczających przemocy w rodzinie" (1 000 szt.) oraz przygotowano zestawy seminaryjno - konferencyjne (notatnik, eko torba, długopis - 450 kompletów), które dystrybuowano wśród uczestników konferencji regionalnych i konferencji końcowej
- w maju i czerwcu 2015 r. zorganizowano:
 - 4 konferencje/seminaria upowszechniające w 4 regionach Polski (Zabrze, Gdańsk, Kielce i Białystok) pn. Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy ekonomicznej, podczas których prezentowano produkt finalny "MODEL WSPARCIA".
 - 22 czerwca 2015 r. we Wrocławiu zorganizowano konferencję końcową.
 - Wszystkie wydarzenia zostały objęte patronatem honorowym MPiPS Władysława Kosiniaka-Kamysza,
 - w konferencjach/seminariach udział wzięło 465 uczestników.
- W ramach kampanii w mediach ukazało się: 12 emisji w TV (w tym przygotowano i sześciokrotnie wyemitowano spot - program o Modelu Wsparcia: emisje w TVP Kielce, TVP Białystok i TVP Wrocław), 6 artykułów w prasie (5 w prasie ogólnej i 1 w prasie branżowej "Doradca w Pomocy Społecznej") i 4 audycje radiowe.
- Publikację „PRZEWODNIK PO MODELU WSPARCIA – narzędzie aktywizacji społ.– zaw. kobiet dośw. przemocy w rodzinie" rozesłano do 70 gminnych zespołów interdyscyplinarnych biorących udział w badaniach realizowanych na etapie przygotowania.
- Uzyskano 12 rekomendacji dla „Modelu wsparcia" jako elementu gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Produkt finalny rozesłano drogą elektroniczną do ponad 9 000 potencjalnych użytkowników.
- W okresie kwiecień - grudzień 2015 r. w Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu realizowane było zadanie „Model Wsparcia – etap testowania”, które stawiało kontynuację form wsparcia opracowanych w ramach projektu dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Model Wsparcia – etap testowania” realizowany był ze środków własnych Gminy Wrocław.

WROCLAW JAKO MIAST WIELU KULTUR-WSPARCIE CUDZOZIEMCÓW - OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH

PROJEKT „KONTYNENTY WROCLAWIA. KOMPLEKSOWY PROGRAM WSPARCIA OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH ZAMIESZKAŁYCH WE WROCLAWIU”

Projekt został zrealizowany w Centrum Integracji Społecznej w imieniu Gminy Wrocław w terminie 1 stycznia 2014 r.- 30 czerwca 2015 r. Zadania projektu w 75% zostały sfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich, pozostałe 25% stanowił wkład własny Gminy Wrocław.

W ramach „Kontynentów Wrocławia” udzielono wsparcia łącznie 198 Cudzoziemcom mieszkającym we Wrocławiu, w działaniach skierowanych do społeczeństwa przyjmującego wzięło udział 490 osób. Cudzoziemcy spoza Unii Europejskiej wzięli udział w kursie języka polskiego, komputerowym oraz treningu umiejętności społeczno – obywatelskich. W ramach działań integracyjno - adaptacyjnych zostały przeprowadzone dwa warsztaty kulinarne dla kobiet pn. „Oswajanie kultur”. Uczestniczki projektu podczas wspólnego gotowania poznawały polską kuchnię – tradycyjną i współczesną. Warsztaty miały duży potencjał integracyjny, Uczestniczki opowiadały o kulturze stołu i wzorcach gościnności panujących w ich kulturach. Wszystkim Uczestnikom projektu oferowane było również wsparcie indywidualne, m.in. porady prawne, psychologiczne, kadrowo-księgowo, tłumaczenia przysięgłe, doradztwo zawodowe, informatycznego oraz pomoc przy wypełnianiu dokumentów, PIT’ów za 2014 r. i wizytach we wrocławskich Urzędach. W ramach projektu finansowano również koszty związane ze zdaniem Egzaminu z Języka Polskiego jako Obcego, umożliwiającego otrzymanie polskiego obywatelstwa oraz certyfikatu ECDL, potwierdzającego nabyte umiejętności informatyczne. Cudzoziemcy w ramach projektu mogli dodatkowo skorzystać z dwóch szkoleń e-learningowych: „Poznaj swoje prawa” oraz „Abecadło przedsiębiorczości”. Całość działań była ukierunkowana na adaptację oraz integrację Cudzoziemców z wrocławianami.

W ramach projektu prowadzono również działania wśród społeczeństwa przyjmującego, mające na celu zaprezentowanie wielokulturowości Wrocławia, zbudowania otwartych postaw wrocławian wobec różnorodności kulturowej, wyznaniowej oraz wspieranie procesu dwustronnej integracji. W maju i czerwcu zorganizowano 2 spaceru po Wrocławiu „Szlakiem Kultur”. Wrocławianie, w tym Cudzoziemcy, mieli okazję zwiedzić Wrocław, poznać jego wielokulturową historię. W ramach wspierania procesu dwustronnej integracji w 2015 r. zrealizowano 5 warsztatów antydyskryminacyjnych w szkołach podstawowych. Miały one na celu budowanie wśród młodych wrocławianach otwartej postawy wobec wielokulturowości i przeciwdziałanie dyskryminacji. Zorganizowano również szkolenia „Spotkanie z różnorodnością kulturową” dla pracodawców i pracowników. Na zakończenie projektu zorganizowaliśmy konferencję upowszechniającą, w której wzięli udział przedstawiciele wrocławskich instytucji, NGO, diaspory migranckiej oraz Uczestnicy projektu. Zaproszenie eksperci omawiali i dyskutowali aktualne kwestie dotyczące legalizacji pobytu, wspierania procesu dwustronnej integracji oraz mediacji międzykulturowej. Zaprezentowaliśmy również Wrocławski Program MultiIntegracji wypracowany na podstawie działań w projekcie „Kontynenty Wrocławia...”.

W ramach projektu „Kontynenty Wrocławia...” podjęto również działania mające na celu zbudowanie platformy współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz Cudzoziemców. W dniach 14 – 17 maja 2015 r. wzięliśmy udział w IV Forum ds. Lokalnych Polityk Migracyjnych we Wrocławiu. Aktywnie zaangażowaliśmy się w prace grupy roboczej skupionej wokół wyzwań związanych ze zwiększonym napływem migrantek i migrantów z Ukrainy, ich przyjęciem i integracją z polskim społeczeństwem.

W trakcie trwania projektu nawiązaliśmy stałą współpracę m.in. z: Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim – Oddziałem Spraw Cudzoziemców, Urzędem Stanu Cywilnego, uczelniami wyższymi, Konsulatami oraz Krajową Platformą Współpracy Na Rzecz Integracji koordynowaną przez Międzynarodową Organizację do Spraw Migracji (IOM).

PROJEKT „KONTYNENTY WROCŁAWIA – TWÓJ BILET NA RYNEK PRACY”

Centrum Integracji Społecznej, w imieniu Gminy Wrocław, w 2015 r. przygotowało wnioski o dofinansowanie w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na projekt „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy”. Komisja konkursowa wysoko oceniła przedmiotowy projekt i został on rekomendowany do realizacji. „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy” stanowi kontynuację działań Gminy Wrocław w zakresie działań na rzecz integracji cudzoziemców spoza Unii Europejskiej.

Projekt rozpoczął się 1 listopada 2015 r., zaplanowano 5 edycji szkoleniowych do 30 września 2017 r. Zadania projektu są współfinansowane w 75% z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, 25% stanowi wkład Gminy Wrocław.

Celem projektu „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy” jest wzmocnienie potencjału zawodowego i zdolności adaptacyjnych obywateli państw trzecich mieszkających we Wrocławiu. W 2015 r. przyjęto 30 Uczestników projektu, łącznie do 2017 r. skorzysta 150 cudzoziemców. W projekcie przewidziano realizację szkoleń stacjonarnych dla cudzoziemców m.in.: aktywny kurs poruszania się po polskim rynku pracy, rozwijanie kluczowych kompetencji zawodowych, warsztaty kompetencji społecznych, intensywny kurs języka polskiego, tłumaczenia przysięgłe dokumentów niezbędnych do zatrudnienia na polskim rynku pracy, kurs komputerowy, konsultacje indywidualne, szkolenia e-learningowe „Poznaj swoje prawa”, „Abecadło przedsiębiorczości”, „Język polski – oficjalnie, biznesowo”, uczestnictwo w zajęciach Klubu Integra-CIS.

W projekcie zaplanowano również działania dla społeczeństwa przyjmującego (wrocławian) m.in.: konsultacje indywidualne i grupowe „Praca dla cudzoziemca – wskazówki dla pracodawców”, w zakładach pracy lub w siedzibie WCI, opracowanie „Wrocławskiego Modelu MultiIntegracji – w stronę rynku pracy” oraz konferencję upowszechniającą rezultaty projektu. Mają one na celu stworzenie płaszczyzny do dialogu międzykulturowego oraz zapobieżenie dyskryminacji obywateli państw trzecich.

Kontynuujemy współpracę nawiązaną m.in. z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim, instytucjami samorządowymi, uczelniami wyższymi, NGO, Krajową Platformą Współpracy Na Rzecz Integracji i diasporą migrancką. 30 listopada 2015 r. prezentowaliśmy oferty wsparcia mieszkańców Wrocławia – obywateli poza Unii Europejskiej podczas konferencji zorganizowanej przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

W dniach 17 - 18 grudnia 2015 r. wzięliśmy aktywny udział w konferencji zorganizowanej przez Międzynarodową Organizację do Spraw Migracji oraz Urząd do Spraw Cudzoziemców. Projekt był promowany podczas sesji networkingowej a zaangażowanie Gminy Wrocław w proces integracji cudzoziemców zostało przez nas przedstawione w eksperckim panelu dyskusyjnym nt. kształtowania lokalnych polityk integracyjnych – celów, planowania strategicznego, realizacji działań i ewaluacji. Uczestniczyliśmy również w 7 wrocławskich konferencjach tematycznych i spotkaniach na temat aktualnej sytuacji migracyjnej w Polsce i zapobieganiu mowie nienawiści.

WSPARCIE W POWROCIE NA RYNEK PRACY WROCŁAWIAN POWRACAJĄCYCH NA RYNEK PRACY, WYMAGAJĄCYCH ORGANIZACJI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3

PROJEKT „DZIENNY OPIEKUN- DOMOWY SYSTEM OPIEKI”

Centrum Integracji Społecznej realizowało projekt w imieniu Gminy Wrocław od 1 sierpnia 2013 r. do 30 czerwca 2015 r. Jego celem było umożliwienie powrotu na rynek pracy rodzicom dzieci, w wieku do lat 3 z terenu gminy Wrocław, poprzez wspieranie usług dziennego opiekuna.

Umowę o świadczeniu usług opiekuńczych w roku 2015 podpisało dodatkowo 2 Dzielnych opiekunów, co umożliwiło objęcie jednoczesnym wsparciem nawet 70 rodziców. W trakcie trwania projektu zostało podpisanych w sumie 16 umów o świadczenie opieki nad dziećmi do lat 3. Do końca 2015 r. ze wsparcia dziennego opiekuna skorzystało 74 uczestników projektu - rodziców dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat. W projekcie mogli wziąć udział nieaktywni zawodowo, bezrobotni lub przebywający na urloпах związanych z rodzicielstwem mieszkańcy Gminy Wrocław. Dzięki możliwości skorzystania z usług Dziennego opiekuna, aż 41 z nich powróciło na rynek pracy.

W ramach projektu podjęto szereg działań promocyjno- informacyjnych w celu dotarcia do kandydatów na opiekunów i uczestników projektu (rodziców), m.in. ogłoszenia prasowe, spoty telewizyjne i radiowe.

Jednocześnie w ramach projektu prowadziliśmy szczegółową ewaluację i monitoring świadczonych usług, by rodzice, którzy powierzają swoje dzieci opiekunom, mieli pełną gwarancję bezpiecznego rozwoju dziecka. Opiekunowie dzienni mieli obowiązek dokonywania regularnych obserwacji rozwoju psychomotorycznego powierzonych do opieki dzieci oraz wypełniali karty rozwoju dziecka. Kontynuacja działań podejmowanych w ramach projektu pozwoli na rozwijanie tej formy opieki nad dziećmi i stworzy alternatywne rozwiązanie służące mieszkańcom Wrocławia.

OSOBY, KTÓRYM ZASĄDZONO PRACĘ SPOŁECZNIE – UŻYTECZNIE

PRACA DLA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Projekt „Praca dla lokalnej społeczności” finansowany jest ze środków Gminy Wrocław. W ramach projektu organizowaliśmy prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby kierowane przez Sądy Rejonowe dla Wrocławia. Osoby skierowane wykonywały nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną orzeczoną w zamian kary pozbawienia wolności lub w zamian za nieściągalną grzywnę. Prace organizowane były przez Centrum Integracji Społecznej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyki skierował do prac społecznie użytecznych 130 osób, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabryczna skierował 120 osób, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieście 1 osobę. W 2015 r. **Sądy Rejonowe skierowały do Centrum Integracji Społecznej ogółem 251 osób, którym zasądzono łącznie 16570 godzin do odpracowania** - Sąd Rejonowy Wrocław- Krzyki zasądził 8 150 godzin, Sąd Rejonowy Wrocław – Fabryczna 8380 godzin oraz Sąd Rejonowy Wrocław- Śródmieście 40 godzin. **Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych odpracowały łącznie 10 170 godzin (w tym 1 983 godziny odpracowały osoby z 2014 r.).** Całość zasądzonych godzin przy

pracach społecznie użytecznych odpracowało łącznie 153 osoby (w tym 31 osoby z 2014 r.). W stosunku do 39 osób zastosowano karę pozbawienia wolności (w tym 22 osoby z 2014 r.), w stosunku do 2 osób odroczone wykonywanie kary a 13 osobom uznano karę za wykonaną (w tym 9 osobom z 2014 r.) . Pozostałe godziny zostaną odpracowane w kolejnych miesiącach 2016 r., ponieważ Sądy orzekają najczęściej możliwość odpracowania od 20 do 40 godz./m-c przez jedną osobę skazaną.

W 2015 r. zorganizowaliśmy pracę dla 251 osób (w tym dla 41 kobiet). Średnia wieku osób skazanych wyniosła 35 lat. Najstarszy skazany miał 68 lat a najmłodszy 18 lat.

Skazani kierowani byli przez Sądy do odbycia prac społecznie użytecznych w zamian za karę pozbawienia wolności za popełnienie następujących czynów karalnych: kradzież- 15%, jazda w stanie nietrzeźwym i spowodowanie zagrożenia w ruchu lądowym - 9%, posiadanie niedozwolonych środków psychotropowych - 3%, przywłaszczenie i niszczenia mienia - 10,5%, inne - 12,5%, obraza i okłamywanie służb porządkowych (policja, straż miejska) - 3,3%, brak informacji w orzeczeniu - 45,7%, niepłacenie alimentów - 1%.

Prace wykonywane były w 3 grupach: remontowo - budowlana, porządkowa oraz pielęgnacja terenów zielonych. Zorganizowano prace na terenie następujących placówek: Schronisko dla Kobiet prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Wrocławskie, Szkoła Podstawowa nr 85, Gimnazjum nr 22, Przedszkole nr 56, Przedszkole nr 4, Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, Zespół Placówek Oświatowych nr 2 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 99 we Wrocławiu, Miejskie Centrum Usług Socjalnych, Stowarzyszenie Pomocy Samotnym Matkom i Dzieciom, Centrum Integracji Społecznej, Samorządowa Jednostka Pomocnicza Miasta Wrocławia Osiedle Muchobór Mały, Stowarzyszenie Klub Krzewienia Abstynencji „Odnowa”, Stowarzyszenie pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy „Przyjaciele Seniorów”, Terapeutyczna Szkoła Podstawowa nr 119, Szkoła Podstawowa nr 9 we Wrocławiu, Przedszkole Integracyjne nr 89 im. J. Tuwima, Dolnośląski Specjalistyczny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy nr 13 dla Niewidomych i słabo Widzących we Wrocławiu, Przedszkole nr 96, Fundacja Przyjazny Dom im. S. Jabłonki we Wrocławiu, Noclegownia dla mężczyzn Towarzystwa Św. Brata Alberta we Wrocławiu a także na terenie Cmentarzy: Pawłowice, Jerzmanowo i Kiełczów.

W 2015 r. przeprowadzono następujące prace społecznie-użyteczne:

- comiesięczna opieka nad grobami osób pochowanych przez MOPS we Wrocławiu na cmentarzach: Jerzmanowo, Pawłowice, Kiełczów. Prace polegały na: koszeniu trawy porastającej miejsca pochówku oraz w ciągach komunikacyjnych (miesięcznie około 5 500 m²), niwelowanie terenu, naprawa lub wymiana krzyży, usuwaniu zniszczonego obramowania, odchwaszczanie i plewienie, porządkowanie mogił, porządkowaniu miejsc przyległych - usuwaniu śmieci, liści i gałęzi;
- prace porządkowe - na wszystkich obiektach (zamiatanie, odśnieżanie, usuwanie nieczystości, itp.),
- drobne prace remontowo- budowlane (uzupełnianie ubytków w ścianach, malowanie ścian, sufitów, drzwi, okien, kaloryferów, lamperii itp.),
- prace konserwatorskie (naprawa: zamków, ławek, mebli biurowych, kontaktów, gniazdek, wymiana żarówek, malowanie ławek i inne podobne prace),
- prace porządkowe na terenach zielonych (koszenie, grabienie liści, plewienie, kopanie pod nasadzenia, przecinanie drzewek i krzewów).
- inne wykonywane prace, to: koszenie trawy na wszystkich placówkach, grabienie, odchwaszczanie, zamiatanie, porządkowanie dróg komunikacyjnych na obiektach, odśnieżanie, malowanie i porządkowanie pomieszczeń, przenoszenie mebli, renowacja mebli (np. Schronisko Św. Brata Alberta, Szkoły i Przedszkola). W Stowarzyszeniu pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy „Przyjaciele Seniorów”- drobne prace remontowo- budowlane (malowanie, uzupełnianie ubytków w ścianach, naprawa okien i inne prace związane z utrzymaniem obiektu) oraz prace przy terenach zielonych (koszenie trawy, plewienie, przecinanie drzew i inne podobne prace).

Wykonanie wyroków orzeczonych w latach 2009 – 2015 w zakresie prac społecznie – użytecznych

ROK	Ilość osób skierowanych przez kuratorów na prace społecznie użyteczne	Ilość godzin zasądzonych	Ilość godzin odpracowanych	Procent wykonania wyroków	Ilość osób, które odpracowały cały wyrok	Procent osób, które odpracowały cały wyrok
od V. 2009	74	9 300	3 909	42%	13	17,6%
2010	111	10 914	5 583	51,2%	44	39,6%
2011	154	16 678	7 763	46,5%	74	48%
2012	213	20 192	10 973	54,3%	114	53,5%
2013	271	21 515	10 556	49,1%	127	46,9%
2014	249	17 588	8 831	50,2%	163 (w tym 26 osób z 2013 r.)	55%
2015	251	16 570	10 170 (w tym 1 983 godz. z 2014 r.)	49,5%	153 (w tym 31 osób z 2014 r.)	48.6%

Osoby kierowane do prac społecznie użytecznych miały zapewnioną pomoc psychologiczną, szczególnie w zakresie motywowania do podjęcia terapii odwykowej, korzystania z możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i motywacji do podjęcia zatrudnienia. Umożliwiliśmy jednocześnie korzystanie z konsultacji prawnych. Osoby wykonujące prace społecznie użyteczne na terenie Wrocławskiego Centrum Integracji mogły korzystać z zabiegów higienicznych (mycie, kąpiel oraz pranie odzieży osobistej).

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W 2015 r., w ramach realizacji zapisów porozumienia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do Centrum Integracji Społecznej uczestników projektu „**Wrocław Miastem Aktywnych**”. Dla uczestników zorganizowano treningi, kursy oraz warsztaty. Realizowane były: **Trening ogólnorozwojowy kompetencji życiowych pt. „Złota rączka”**, celem było nabycie umiejętności w zakresie wykonywania drobnych prac konserwacyjnych, przygotowanie uczestnika szkolenia do wejścia na rynek pracy poprzez umocnienie kompetencji pracowniczych, **Kurs komputerowy dla niepełnosprawnych**, **Kurs komputerowy grupowy**, **Warsztaty zarządzania gospodarstwem domowym**, **Warsztaty ogrodniczo - konserwatorskie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną**, których celem było podniesienie integracji społecznej, zwiększenie umiejętności komunikacyjnych a także umiejętności pracy w grupie, podniesienie poziomu poczucia własnej wartości, wiary we własne siły oraz wzrost umiejętności manualnych. Zorganizowano również **Trening kompetencji życiowych dla Osób Głuchych**. Realizowane formy wsparcia ukończyło 46 osób.

„STOP mowie nienawiści”

W 2015 r. Centrum Integracji Społecznej uczestniczyło w realizacji programu **STOP mowie nienawiści**.

Celem programu było zachęcenie mieszkańców Wrocławia do przeciwdziałania mowie nienawiści oraz reagowania na akty przemocy motywowane nienawiścią. Mowa nienawiści narusza ludzką godność osobistą, przynależność kulturową, narodową, etniczną czy religijną. Na co nie ma zgody w naszym mieście. Zgodnie z opracowanym w 2014 r. we współpracy ze wszystkimi uczestnikami programu schematem postępowania

z napływającymi od mieszkańców Wrocławia zgłoszeniami elementów graficznych mowy nienawiści Centrum Integracji Społecznej odpowiedzialne było za koordynowanie działań związanych z usuwaniem elementów graficznych mowy nienawiści od momentu wpływu zgłoszenia aż do momentu ich usunięcia.

W 2015 r. do Centrum wpłynęło 16 zgłoszeń elementów graficznych mowy nienawiści, z czego 7 zgłoszeń zostało zrealizowanych przez Centrum Integracji Społecznej, 9 zgłoszenia dzięki działaniom podjętym przez CIS usunęli Zarządcy nieruchomości.

ZADANIE: „WROCŁAWSKI OPIEKUN DZIENNY”

Zadanie stanowi kontynuację projektu „Wdrożenie programu opieki dziennej nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Wrocław” i jest realizowane przez Centrum Integracji Społecznej od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2016 r. Głównym celem zadania jest stworzenie możliwości godzenia życia prywatnego z zawodowym rodzicom dzieci w wieku do lat 3, poprzez zapewnienie opieki świadczonej przez dziennych opiekunów na terenie gminy Wrocław. W 2015 r. przeprowadzono dwa dodatkowe szkolenia dla opiekunów dziennych i rodziców z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz szkolenia dla opiekunów dziennych, prowadzone przez psychologa pt. „Komunikacja z rodzicem. Jak rozmawiać, aby uzyskać porozumienie” i przez pedagoga pt. „Zanim zostaną przedszkolakami. Przygotowanie przyszłych przedszkolaków przez Dziennych opiekunów”. Przeprowadzono także otwarte konkursy ofert w celu wyłonienia opiekunów dziennych świadczących swe usługi w ramach zadania. Umowę o świadczeniu usług opiekuńczych w roku 2015 podpisało 10 Dziennych opiekunów i rozpoczęło realizację opieki dziennej nad dziećmi. W ramach zadania podpisano również w 2015 r. 90 umów z rodzicami dzieci do lat 3. W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. z usług opiekunów dziennych skorzystało 121 rodziców dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat. W zadaniu, podobnie jak wcześniej w projekcie współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej, mogli wziąć udział nieaktywni zawodowo, bezrobotni lub przebywający na urloпах związanych z rodzicielstwem mieszkańcy Gminy Wrocław. W ramach zadania prowadzimy szczegółową ewaluację i monitoring świadczonych usług, by rodzice, którzy powierzają swoje dzieci opiekunom, mieli pewność bezpiecznego rozwoju dziecka i profesjonalnej opieki. Opiekunowie dzienni mają obowiązek dokonywania regularnych obserwacji rozwoju psychomotorycznego powierzonych do opieki dzieci oraz wypełniają karty rozwoju dziecka.

PROJEKT „AKTYWNI BEZ BARIER”

Projekt „Aktywni bez barier” był współfinansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i realizowany w okresie od 15 lipca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Głównym celem projektu było pobudzenie aktywności społeczno – zawodowej 15 osób doświadczających choroby psychicznej, mieszkańców Wrocławia, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Zadanie obejmowało realizację indywidualnej ścieżki wsparcia w miejscu zamieszkania klienta oraz trening społeczno- zawodowy, integrację kulturalną, edukację i wsparcie rodzin oraz otoczenia osób chorych psychicznie realizowane w Centrum Integracji Społecznej.

W ramach zadania przeprowadzono następujące działania:

- Wsparcie środowiskowe prowadzone przez Koordynatora wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania podopiecznego (trening umiejętności samoobsługowych, trening mieszkaniowy, trening budżetowy i zakupowy).
- Trening społeczno-zawodowy (Trening interpersonalny, Trening radzenie sobie ze stresem i chorobą, Trening autoprezentacji, Trening asertywności, Trening pracy, Spotkanie z pracodawcami, konsultacje indywidualne, grupa samopomocowa).

- Integracja społeczno-kulturalna (Trening kulinarny, Trening rękodzieła, Trening terapii tańcem i ruchem, Imprezy kulturalne).
- Edukacja i wsparcie rodzin oraz otoczenia osób chorych psychicznie (Warsztaty aktywnej pomocy dla osób bliskich/rodzin osób chorych psychicznie, Grupa wsparcia dla rodzin i bliskich, Wolontariat na rzecz osób chorych psychicznie, Piknik pod hasłem „Aktywni bez barier”).

Głównym celem zadania było pobudzenie aktywności społeczno – zawodowej 15 osób doświadczających choroby psychicznej, mieszkańców Wrocławia, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu-cel został osiągnięty. Realizacja zadania przyczyniła się do przełamania stereotypów wobec osób chorych psychicznie i włączenia najbliższego otoczenia w pomoc na rzecz tej grupy. Ze względu na specyfikę grupy docelowej zadanie zostało zrealizowane w ścisłej współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Zrealizowane w ramach zadania formy wsparcia pozwoliły na przywrócenie uczestnikom umiejętności pełnienia ról społecznych, umiejętności samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym oraz pobudzenie aktywności zawodowej.

USŁUGI KONSERWACYJNO – PORZĄDKOWE W MIESZKANIACH KLIENTÓW

W 2015 r. Centrum Integracji Społecznej we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Wrocławską Spółdzielnią Socjalną wykonywało usługi konserwacyjno – porządkowe w mieszkaniach klientów MOPS. Usługi realizowane były w ramach reintegracji społeczno - zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób bezdomnych. Usługi obejmowały: zmotywowanie osoby zamieszkującej lokal do wyrażenia zgody na uprzątnięcie i odświeżenie lokalu, w razie konieczności zmotywowanie osoby zamieszkującej lokal do czasowego opuszczenia lokalu i skorzystania z mieszkania czasowego (treningowego), uzyskanie pisemnej zgody na wykonanie czynności porządkowo – konserwacyjnych (w tym min.: wywiezienie odpadów komunalnych, zniszczonego wyposażenia i odzieży zgromadzonych w lokalu, przeprowadzenia usług dezynfekcyjnych, dezynfekcyjnych i deratyzacyjnych), kontakt z zarządcą nieruchomości, wsparcie psychologiczne w zakresie treningu czystości i higieny osobistej, sprzątanie mieszkania, wyniesienie nagromadzonych odpadów komunalnych do kontenerów oraz współpraca z MOPS i organizacjami charytatywnymi w celu pozyskania podstawowego wyposażenia - mebli, pościeli, odzieży i naczyń. W 2015 r. usługi konserwacyjno - porządkowe wykonane zostały w 53 lokalach mieszkalnych.

NAGRODY ZDOBYTE PRZEZ CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W 2015 r. Centrum Integracji Społecznej zostało wyróżnione w konkursie „Miasta Otwarte” za kompleksowe działania informacyjno-integracyjne samorządu na rzecz imigrantów. Wyróżnienia są przyznawane przez Fundację Inna Przestrzeń, organizatora Lokalnych Forów ds. Polityk Migracyjnych.

Centrum Integracji Społecznej otrzymało nominację w konkursie „Złote wachlarze 2015”, który jest organizowany przez Międzynarodową Organizację Do Spraw Migracji (IOM). Kapituła konkursowa nominowała Centrum Integracji Społecznej za zasługi na rzecz wspierania integracji migrantów w Polsce, stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez migracje lub budowania dobrych praktyk w zakresie zarządzania migracjami.

INNE DZIAŁANIA NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

W 2015 r. Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia powołał międzysektorowy Zespół ds. Migracji. Celem jego działania jest wymiana informacji na temat ofert wsparcia dla cudzoziemców i społeczeństwa przyjmującego,

wzajemne poznanie pracowników instytucji, NGO i diaspory migranckiej, poznanie zasobów, jakimi dysponują, budowanie wzajemnego zaufania we współpracy oraz opracowanie scenariuszy wsparcia cudzoziemców napływających do Wrocławia. Centrum Integracji Społecznej przyjęło rolę koordynatora działań Zespołu. W 2015 r. odbyły się 3 spotkania – 2 Zespołu ds. Migracji (grupa robocza) i 1 Zespołu Sterującego (reguluje działania grupy roboczej), podczas których przedstawiano obecne działania na rzecz cudzoziemców i społeczeństwa przyjmującego, skatalogowano formy wsparcia i wyznaczono cele operacyjne – przygotowanie scenariuszy i modeli działań integracyjnych skupionych wokół koczowiska Romów rumuńskich, bezpłatnej nauki języka polskiego oraz przygotowania Gminy na przyjęcie uchodźców w 2016 r. Uczestniczyliśmy w 7 wrocławskich konferencjach tematycznych i spotkaniach na temat aktualnej sytuacji migracyjnej w Polsce i zapobieganiu mowie nienawiści. Członkowie Zespołu wzięli również udział w konferencji organizowanej przez Międzynarodową Organizację do Spraw Migracji i Urząd do Spraw Cudzoziemców w dn. 17 - 18 grudnia 2015 r. w Warszawie.

CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Centrum Integracji Społecznej realizowało działania statutowe wynikające z ustawy o zatrudnieniu socjalnym:

- **182 osoby realizowały Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego**, w tym 107 osób podpisało Program w 2015 r.,
- uczestnicy skorzystali z 6 537 godzin szkoleń,
- **118 osób podniosło swoje kompetencje** i pomyślnie ukończyło realizację Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego,
- **39 osób** nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych **podjęło staże i praktyki zawodowe** u pracodawców,
- **42 osoby** niezatrudnione objęte Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego **podjęły pracę** (23%).

Centrum Integracji Społecznej realizowało projekty z funduszy zewnętrznych na łączną kwotę 1 954 449,76 zł:

- **682 osoby skorzystały ze wsparcia szkoleniowego**,
- przeprowadzono **7 360 godzin szkoleń**,
- w projekcie „Centrum Aktywnych”, adresowanym do niezatrudnionych mieszkańców Wrocławia, **udział wzięło 88 osób, spośród których 23 osoby podjęły zatrudnienie** (26%),
- w ramach zadania „Model wsparcia-etap testowania”, skierowanego do osób niezatrudnionych, doświadczających przemocy w środowisku domowym, **26 kobiet zostało objętych działaniami z zakresu reintegracji społeczno – zawodowej, a 15 pań podjęło zatrudnienie (57%)**,
- działania w projekcie „Model wsparcia jako innowacyjne narzędzie wzmacniające współpracę publicznych i niepublicznych instytucji pomocy społecznej oraz przedsiębiorców dedykowane gminnym zespołom interdyscyplinarnym” skupione były na upowszechnieniu wypracowanego modelu pracy z osobami doświadczającymi przemocy w mediach na terenie całego kraju, m.in. w TVP 3 Wrocław, Białystok Kielce, TV Pomorska, TV Silesia, Radiu Kielce, Radiu eM, Radiu Silesia, gazetach: Doradca w pomocy społecznej, Gazeta Wrocławska, Nasze Miasto, Niebieska linia oraz w kwartalniku Innowacje bez granic
- w ramach projektu „Kontynenty Wrocławia – kompleksowy program wsparcia obywateli państw trzecich zamieszkałych we Wrocławiu” odbyły się szkolenia i konsultacje dla cudzoziemców zamieszkałych we Wrocławiu oraz warsztaty antydyskryminacyjne dla społeczeństwa przyjmującego; działania te będą kontynuowane w 2016 r. w projekcie „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy”

- realizacja zadania Wrocławski Opiekun Dzienny **przyczyniła się do powrotu na rynek pracy ponad 50% rodziców korzystających z usług dziennego opiekuna,**
- **15 osób borykających się z chorobą psychiczną skorzystało z indywidualnej ścieżki wsparcia** obejmującej trening społeczno-zawodowy, integrację kulturalną w ramach projektu „Aktywni bez barier”
- **prace społecznie użyteczne odbyło 251 osób na łączną liczbę 16 570 godzin** (odpracowano 10 170 godzin).

Nowe zadania Centrum Integracji Społecznej, których realizacja rozpoczęła się w 2015 r.:

- na zlecenie Gminy Wrocław zrealizowano **prace konserwacyjno-porządkowych w 53 lokalach klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;** zadanie było realizowane we współpracy z Wrocławską Spółdzielnią Socjalną i Fundacją Ludzie Ludziom i Ludzikom,
- w ramach pilotażowego programu **usługami gospodarczymi objęto 49 lokali klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej** korzystających z usług opiekuńczych,
- podjęto 16 interwencji w sprawie usunięcia elementów graficznych mowy nienawiści w ramach programu **STOP mowie nienawiści,**
- **prace rozpoczął Zespół ds. Migracji** powołany przez Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia i koordynowany przez Centrum Integracji Społecznej.

Ponadto Centrum zostało wyróżnione w konkursie „Miasta Otwarte” za kompleksowe działania informacyjno-integracyjne oraz otrzymało nominację w plebiscycie „Złote wachlarze 2015” organizowanym przez Międzynarodową Organizację Do Spraw Migracji (IOM).

Centrum z sukcesem realizowało zadania zaplanowane na rok 2015 wypełniając misję i cele statutowe jednostki, w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Wrocławia, zgodnie z Ustawą o zatrudnieniu socjalnym.

Centrum aktywnie realizowało również „Założenia polityki społeczno – gospodarczej Wrocławia na 2015 r.” między innymi w zakresie:

- zwiększania dostępności oraz doskonalenia jakości usług opiekuńczych nad dzieckiem w wieku do lat 3,
- rozwijanie oferty działań informacyjno-edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez realizację programów edukacyjno-profilaktycznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta.

Działalność Centrum przyczyniła się również do poniesienia kwalifikacji społeczno-zawodowych cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu.

Na koniec 2015 r. podjęto starania w celu przekształcenia formy prawnej funkcjonowania Centrum z samorządowego zakładu budżetowego w jednostkę budżetową w celu usprawnienia gospodarki budżetowej. Przekształcenie zostało zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia nr XVIII/351/15 z dnia 26 listopada 2015 r.

RZECZNIK DO SPRAW RODZINY

- Zainicjowanie we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną, Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych powstania i działalności 2 Wrocławskich Klubów Rodzica, w filiach MBP: W Bibliotece Grafitt – Filii nr 5 przy ul. Namysłowskiej 8 oraz Filii nr 23 przy Bulwarze Ikara 29/31; program pilotażowy prowadzony ze środków pochodzących z nagrody dla Miasta Wrocławia w konkursie Dolny Śląsk przyjazny rodzinie” (Samorząd Województwa);
- Przygotowanie założeń rozwoju sieci Wrocławskich Klubów Rodzica na 2016 r. – powstanie 2 nowych Klubów w Filiiach MBP;

- Zainicjowanie we współpracy z Fundacją Rodzina i Przedsiębiorczość, Miejską Biblioteką Publiczną - Klubu Ojca - W Bibliotece Grafite - Filii nr 5 przy ul. Namysłowskiej 8;
- przygotowanie materiałów na konkurs Pary prezydenckiej „Dobry klimat dla rodziny” we współpracy z Wydziałem Zdrowia, Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, Wrocławskie Centrum Seniora;
- przygotowywanie materiałów i odpowiedzi prasowych dla Wydziału Komunikacji Społecznej;
- uczestnictwo w szkoleniach komunikacji mediów społecznościowych organizowanych przez Wydział Komunikacji Społecznej;
- uczestnictwo w konferencjach poświęconych problematyce rodziny, prezentacja działań miasta Wrocławia na rzecz rodziny:
 - „Wsparcie dziecka w systemie pieczy zastępczej”, konferencja Wsparcie społeczne systemu pieczy zastępczej, organizator: Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania;
 - „Interesariusze: klienci, podopieczni, petenci, korzystający z pomocy społecznej”, konferencja „Interesariusze pomocy społecznej”. 19 marca 2015 r., Kraków; Organizator konferencji: Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie;
 - referat pt. „Polityka rodzinna dużego miasta na przykładzie Wrocławia. Rodzina moich marzeń”, V Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Polityka rodzinna w Polsce. Dekada członkostwa w Unii Europejskiej”; 27-28 kwietnia 2015 r., Warszawa, Organizator: Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej.
- współpraca z Poradniami Rodzinnymi we Wrocławiu;
- stała współpraca z Centrum Rozwoju Rodziny i Pracy Socjalnej MOPS przy opracowywaniu Gminnego Programu Pomocy Rodzinie, realizacji programu Dwa plus trzy i jeszcze więcej;
- współpraca z mediami lokalnymi radio, prasa;
- udział w pracach Grupy Dialogu Społecznego dotyczących spraw Rodziny;
- współpraca z realizatorami Wrocławskiej diagnozy społecznej 2014;
- prowadzenie spraw indywidualnych mieszkańców, poradnictwo, udzielanie informacji;
- uczestnictwo w pracach Zespołów Problemowych prowadzonych przez MOPS, realizacja postanowień Upoważnienia nr 10/IV/2015 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 stycznia 2015 r.;
- koordynowanie posiedzeń Wrocławskiej Rady do Spraw Rodziny - Przewodniczący Wrocławskiej Rady do Spraw Rodziny;
- Współpraca z Fundacją Dom Pokoju realizatorem projektu „Mediacji Rówieśniczych” we wrocławskich szkołach;
- Współpraca ze Związkiem Dużych Rodzin 3 Plus Koło Wrocławskie przy organizacji Zjazdu Kół Związku Dużych Rodzin 3 Plus we Wrocławiu;
- Współpraca z Fundacją Wspierania Edukacji i Rozwoju Osobistego „Helios” przy realizacji projektu „Inkubator dla rodzica” Podnoszenie aktywności rodziców uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych przez tworzenie grup wsparcia w lokalnych społecznościach
- Współpraca z Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej przy opracowywaniu założeń uruchomienia Aglomeracyjnej Karty Dużej Rodziny;
- Przygotowywanie opracowań materiałów statystycznych na potrzeby Departamentu Spraw Społecznych.

GRUPY DIALOGU SPOŁECZNEGO

Grupa Dialogu Społecznego (GDS) - to nowa forma dialogu, kontaktu i współpracy z wrocławskimi organizacjami pozarządowymi, instytucjami, podmiotami gospodarczymi i innymi środowiskami społecznymi prowadzona od połowy roku 2013 we Wrocławiu.

Zadanie zainicjowane i prowadzone w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w Departamencie Spraw Społecznych w ramach kompetencji Rzecznika ds. Dialogu Społecznego.

Ideą, zamysłem tematycznym, obszarami zgłaszanymi przez organizacje pozarządowe - Grup Dialogu Społecznego jest prowadzenie dialogu, diagnoza i próba rozwiązywania ważnych problemów społecznych, jak również wskazywanie i promocja dobrych praktyk, poprawa efektywności działania i współpracy w różnych obszarach życia społecznego we Wrocławiu. Nade wszystko cenną wartością osiąganą w ramach pracy jest budowanie relacji społecznych pomiędzy instytucjonalnymi oraz indywidualnymi uczestnikami życia społecznego w mieście. Podłożem zawiązania GDS staje się zawsze pewien obszar tematyczny lub problemowy, którym intensywnie zainteresowane są organizacje pozarządowe, bądź środowiska społeczne bez trwałej formy organizacyjnej, bądź też podmioty administracji i służb publicznych.

W spotkaniach GDS uczestniczą przedstawiciele NGO, pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz przedstawiciele innych instytucji, również spoza sektora finansów publicznych. Formy pracy:

- spotkania dialogowe,
- spotkania robocze oraz bieżąca współpraca merytoryczna (przygotowanie spotkań, wymiana informacji, przygotowanie materiałów merytorycznych),
- debaty, konferencje, fora.

Dynamika pracy poszczególnych GDS jest pochodną decyzji samej Grupy oraz bieżącej potrzeby omawiania poszczególnych tematów dialogu. Powstały takie GDS, które posłużyły konkretnej wymianie informacji i komunikatów pomiędzy np. pozarządowymi i publicznymi podmiotami i aktywność ich zatrzymała się po jednym, dwóch lub trzech spotkaniach (np. GDS ds. mobilności, czy GDS ds. usług opiekuńczych). Część tematyki poruszanej podczas spotkań GDS przenosi się w sposób naturalny na forum obrad Rad Społecznych. Jednocześnie powstają nowe inicjatywy w obszarze dialogu społecznego owocujące powstawaniem GDS wokół kolejnych zagadnień tematycznych: wolność przekazu w życiu społecznym, uchodźcy, aktywność sportowa (bierna i czynna) wrocławian. Grupy Dialogu Społecznego szczególnie aktywnie funkcjonujące w drugiej połowie roku 2015 to: ds. rodziny, ds. zieleni miejskiej, ds. osób niepełnosprawnych, ds. uchodźców, ds. wolności przekazu, ds. aktywności sportowej.

Funkcję szerokiego dialogu społecznego spełniają również fora, debaty i konferencje: m.in. Debata „wygrany wygrany” – piąta edycja, skupiająca podmioty gospodarcze, pozarządowe, naukowe i samorząd; zjazd kół Związku Dużych Rodzin we Wrocławiu, Forum ds. uzależnień i przemocy, Konferencja „wolność przekazu” – odnosząca się do różnorodnych form przekazu publicznego i ich oddziaływania społecznego, Dolnośląski Festiwal Wolontariatu, czy też rozliczne fora dyskusyjne i konferencje skupione wokół środowisk senioralnych jak np.: „udział seniorów w życiu kulturalnym miasta” oraz „Jan Paweł II – człowiek spełniony”.

Podsumowując aktywność w obszarze dialogu społecznego w roku 2015 należy wyrazić ją liczbą ponad 50 różnych spotkań o średniej frekwencji od kilkunastu do kilkudziesięciu osób.

WROCLAWSKI ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony Uchwałą Nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2008 r. w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku 2011 r. funkcjonuje jako **samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław.**

Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010 r., pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **obiekt i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób**

niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.

Niepełnosprawnym pracownikom w 2015 r. była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Ośrodku Medycznym ZIEMO-VITA” na podstawie Umowy nr 111/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zapewniono 60 minut rehabilitacji dziennie. Wśród pracowników 6 osób poruszało się na wózkach inwalidzkich. Osoby te były codziennie wożone zakładowym samochodem na trasie dom – praca i praca – dom.

Podstawową **misją jednostki** jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników oraz przygotowanie niepełnosprawnych pracowników do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.

W 2015 r. realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przez cały rok odbywały się praktyki zawodowe w firmie Mc'Donalds, KFC, Starbucks oraz Pizza Hut.

Pracownicy w trakcie praktyk byli wspierani przez trenerów pracy w celu przyszłego podjęcia pracy na otwartym rynku. W tym celu także byli dodatkowo wspierani przez psychologa.

Przychody Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej **w 2015 r. wynosiły 2 679 333,51 zł** z czego:

- **666 250 zł** to **dotacja podmiotowa** z budżetu Miasta na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu – część kosztów wynagrodzeń personelu wraz z pochodnymi, odpis na ZFŚS, podatek od nieruchomości, wypłata dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi za 2014r, opłata notarialna,
- **81 667 zł** to **dotacja podmiotowa** z budżetu Województwa Dolnośląskiego na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej - część kosztów wynagrodzeń personelu,
- **862 000 zł** to środki przekazane przez Województwo Dolnośląskie ze środków **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu, w tym część kosztów wynagrodzeń personelu wraz z pochodnymi oraz kosztów wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników wraz z pochodnymi, a także innych kosztów wynikających z § 8 ust.1 rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej,
- **586 646,57 zł** to przychody uzyskane z działalności usługowo – wytwórczej Zakładu – przeznaczone na koszty prowadzenia działalności usługowo – wytwórczej, w tym kosztów wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników wraz z pochodnymi,
- **424 592,96 zł** to pozostałe przychody SODiR (system obsługi dofinansowań i refundacji wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych), wynagrodzenie płatnika składek,
- **787,63 zł** to pozostałe przychody finansowe(odsetki bankowe naliczone z konta dochodów własnych),
- **57 389,35 zł** to pozostałe przychody operacyjne.

W celu realizacji zadań świadczono usługi poligraficzne, gastronomiczne i cateringowe, ogrodnicze i porządkowe oraz zajmowano się obsługą techniczną szkoleń, konferencji i imprez okolicznościowych. W roku 2015 przychody z działalności usługowo - wytwórczej kształtowały się następująco:

- z usług gastronomicznych i cateringowych - kwota **352 701,67 zł**,
- z usług poligraficznych – kwota **226 363,12 zł**,

- z usług ogrodniczo-porządkowych – kwota **5 370,40 zł**
- z obsługi technicznej imprez okolicznościowych – kwota **2 211,38 zł**.

Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań. Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren oraz usługi cateringowe dla Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej, dla Zarządu Obsługi Jednostkami Miejskimi i Wyższej Szkoły Bankowej na podstawie całorocznych umów. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie jadalni usytuowanej na parterze budynku przy ul. Litomskiej 10. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miasta Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miasta.

W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika niepełnosprawnego przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności, którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.

	PLAN PRZYCHODÓW W 2015 R.		PLAN WYDATKÓW W 2015 R.												
	Naliczenie	Odsetki	usprawnienie i oprzyrządowanie stanowisk pracy w WZAZ	zakup sprzętu i wyposażenia dla ON - inne	rekreacja i życie kulturalne	zaspokajanie innych potrzeb (społecznych- turnusy)	pomoc w przygotowaniu do pracy poza zakładem	doksztalcanie i szkolenia	poprawa warunków pracy i rehabilitacji 40%	40%	pomoc w budowie remoncie i wyposażeniu form mieszkalnictwa chronionego	zakup i naprawa sprzętu rehabilitacyjnego	zakup leków i innych środków medycznych	usługi zewnętrzne pomoc ON higieniczno sanitarna, czynności samoobsługowe	wynagrodzenia specjalisty- opracowanie i realizacja programów rehabilitacji zawodowej i społecznej
			1	4	8	9	5	6	2	3	7	10	11	12	13
plan	140 000	3 500	4 000	5 000	82 337	30 000	45 000	5 000	40 000		500	1 000	1 500	500	12 000
wykonanie	141 209,61	298,85	-	-	60 110	17 185,7	40 040	-	38 541,76	500	-	5 029	805,36	-	7 140
% wykonania planu	100,86%	37,11%	0,00%	0,00%	73,00%	57,29%	88,98%	0,00%	97,60%		0,00%	502,90%	53,69%	0,00%	59,50%

Współpracując z Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej kontrahenci mogą odnosić wymierne korzyści:

- Jako podmiot uprawniony w świetle przepisów art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kontrahenci Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej mogą obniżyć obowiązkową wpłatę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu zakupu usług w naszym zakładzie. Dzięki takiej współpracy jednostki Gminy Wrocław uzyskały **w roku 2015 ulgi w kwocie 99 036,21 zł**.

- Jednostki będące w strukturach Gminy Wrocław mają prawo zlecenia usług Wrocławskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej z **pominięciem procedur ustawy o zamówieniach publicznych**.
- Jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe są zwolnione z podatku od towarów i usług w przypadku realizacji zleceń względem siebie.

Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces **łamania stereotypów** związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie Wrocławia:

- Na terenie budynku WZAZ organizowane są obwodowe komisje wyborcze, a w roku 2015 również obwodowe komisje ds. referendum (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),
- Personel Zakładu brał udział w tworzeniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
- Pracownicy niepełnosprawni wspierani przez instruktorów uczestniczyli w działaniach związanych z wdrażaniem w ramach działalności WZAZ procesu digitalizacji zbiorów bibliotecznych zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej.
- Zakład jest członkiem Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej i Innych Przedsiębiorstw Społecznych, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej.
- Zakład zawiązał w roku 2015 pierwsze porozumienia w zakresie partnerstwa działań na rzecz społeczności lokalnej Osiedla Szczepin, na terenie którego prowadzi działalność.

Miesiąc	Jednostki samorządu terytorialnego 2015 r.							Inne jednostki 2015 r.				Razem miesiąc
	CUI	MOPS	WCRS	GMINA	Zarząd Inwestycji Miejskich	Zarząd Cmentarzy Komunalnych	Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich	DIP	VERMEIREN	C&A	Wyższa Szkoła Bankowa	
Styczeń	-	3 196,47	-	-	-	-	400,70	-	8 289,64	-	637,47	12 524,28
Luty	-	5 811,38	-	109,59	-	-	642,95	-	9 671,42	-	1 468,55	17 703,89
Marzec	-	5 389,04	-	-	-	-	307,36	-	4 760,08	-	-	10 456,48
Kwiecień	-	9 489,34	-	1 111,73	-	-	-	627,84	5 155,44	-	1 554,82	17 939,17
Maj	-	11 847,01	-	184,94	-	-	-	-	5 616,60	-	-	17 648,55
Czerwiec	-	12 426,15	-	716,76	-	-	-	-	6 166,55	-	-	19 309,46
Lipiec	-	4 923,63	-	-	-	-	-	-	10 722,47	-	-	15 646,10
Sierpień	-	6 234,09	-	-	-	-	-	-	7 816,09	-	-	14 050,18
Wrzesień	-	5 679,17	-	-	-	-	-	-	6 759,05	-	-	12 438,22
Październik	111,57	6 642,83	-	-	-	-	-	1 593,01	6 285,49	-	-	14 632,90
Listopad	-	9 476,10	-	-	-	-	-	1 020,27	6 491,13	527,37	-	17 514,87
Grudzień	-	10 315,29	171,47	2 225,25	597,77	1 025,62	-	477,39	3 885,66	-	-	18 698,45
RAZEM ROK	111,57	91 430,50	171,47	4 348,27	597,77	1 025,62	1 351,01	3 718,51	81 619,62	527,37	3 660,84	188 562,55
RAZEM				99 036,21					89 526,34			188 562,55

Departament Edukacji

EDUKACJA

REORGANIZACJA SIECI SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

W roku 2015 dokonano analizy danych demograficznych w odniesieniu do rejonów urbanistycznych Wrocławia oraz analizy potrzeb i wykorzystania miejsc dydaktycznych w placówkach wszystkich typów. We współpracy z Biurem Rozwoju Wrocławia przeanalizowano prognozy demograficzne i zaproponowano modernizację sieci szkół. W konsekwencji wprowadzonych zmian opracowano uchwały, które uwzględniały wszystkie wprowadzone zmiany w sieci szkół i placówek:

- Uchwała nr XII/210/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia planu sieci i określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Wrocławia.
- Uchwała nr XII/212/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych na terenie Wrocławia.

Na skutek zmiany ustawy o systemie oświaty, Rada Miejska Wrocławia w dniu 20 marca 2013 r. podjęła szereg uchwał o likwidacji szkół ponadgimnazjalnych, które przestają funkcjonować w systemie oświaty. Przygotowano uchwały dotyczące likwidacji m.in. liceum profilowanego oraz uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Likwidacja ww. szkół wynikała z konieczności zastosowania przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205 z poz. 1206). Wygaszanie ww. szkół rozłożono na 3 lata, w miarę kończenia nauki przez kolejne roczniki uczniów. W roku 2015 wygaszono:

Nazwa Zespołu	Nazwa likwidowanej szkoły	Data likwidacji szkoły
Centrum Kształcenia Ustawicznego ul. Swobodna 73	Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Dorosłych	31 sierpnia 2015 r.
Zespół Szkół nr 2 im. I Korpusu Pancernego Wojska Polskiego ul. Borowska 105	Technikum Uzupełniające dla Dorosłych nr 2	31 sierpnia 2015 r.
Zespół Szkół Gastronomicznych ul. Kamienna 86	Technikum Uzupełniające dla Dorosłych nr 6	31 sierpnia 2015 r.

Ponadto, Rada Miejska Wrocławia na sesji w dniu 19 marca 2015 r. podjęła uchwały o likwidacji różnego typu szkół. Powodem był brak naboru oraz niewielka liczebność uczniów w ww. szkołach. Wykaz likwidowanych szkół zawiera poniższa tabela:

Nazwa zespołu	Nazwa likwidowanej szkoły	Data likwidacji szkoły
Zespół Szkół nr 2 ul. Borowska 105	Szkoła Policealna nr 10	31 sierpnia 2015 r.
Zespół Szkół nr 25 ul. Skwierzyńska 1-7	Szkoła Policealna nr 15	31 sierpnia 2015 r. oraz rozwiązanie Zespołu
Lotnicze Zakłady Naukowe ul. Kiełczowska 43	Liceum Ogólnokształcące XVI	31 sierpnia 2015 r.
Zespół Szkół nr 15 ul. Chopina 9b	Szkoła Podstawowa nr 48 dla Dzieci Słabosłyszących oraz Gimnazjum nr 8	31 sierpnia 2015 r. oraz rozwiązanie Zespołu

Dokonano analizy danych demograficznych oraz analizy potrzeb i wykorzystania miejsc w przedszkolach. Skutkiem tego Rada Miejska Wrocławia w dniu 19 marca 2015 r. podjęła Uchwałę nr VIII/129/15 w sprawie utworzenia z dniem 1 sierpnia 2015 r. przy ul. Kutnowskiej 10 przedszkola pod nazwą „Przedszkole nr 19 we Wrocławiu” i włączenia go uchwałą nr VIII/130/15 do nowo utworzonego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 19 przy ul. Januszowickiej 35-37. W skład zespołu weszła też istniejąca jednostka - Szkoła Podstawowa nr 47.

Zmiany w sieci przedszkoli prowadzonych przez Gminę Wrocław uwzględniono w nowej Uchwale nr XII/211/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wrocław.

W roku szkolnym 2015/2016 utworzono dodatkowo 450 miejsc przedszkolnych i 1 225 miejsc szkolnych w szkołach podstawowych i zespołach szkolno - przedszkolnych prowadzonych przez Miasto:

- 200 miejsc przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 47 przy ul. Kutnowskiej,
- 100 miejsc przedszkolnych w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 4 przy ul. Sołtysowickiej,
- 150 miejsc przedszkolnych w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 6 przy ul. Gałczyńskiego/Kurpiów,
- 375 miejsc szkolnych w Szkole Podstawowej nr 80 przy ul. Polnej,
- 275 miejsc szkolnych w Szkole Podstawowej nr 83 przy ul. Boya Żeleńskiego,
- 275 miejsc szkolnych w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 14 przy ul. Częstochowskiej,
- 300 miejsc szkolnych w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 4 przy ul. Sołtysowickiej.

W nowo utworzonych przedszkolach publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Gmina Wrocław, powstało dodatkowo 987 miejsc dla dzieci wieku 3 do 6 lat.

Kontynuując zapoczątkowaną w 2008 r. akcję: „**Założ domowe przedszkole we Wrocławiu**”, mającą na celu zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego, w ramach alternatywnych form wychowania przedszkolnego, w 2015 r. utworzono 5 punktów przedszkolnych niepublicznych z liczbą miejsc 125.

W ramach uzupełnienia sieci szkół we Wrocławiu zarejestrowano 125 nowych szkół i placówek niepublicznych, z czego 18 szkołom nadano uprawnienia szkoły publicznej. Natomiast w przypadku 134 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany wpisu do ewidencji, z czego dla 60 szkół dokonano również zmiany decyzji o nadaniu uprawnień szkoły publicznej. Jednocześnie w drodze decyzji wykreślono z ewidencji szkół i placówek niepublicznych 56 szkół i placówek, które nie rozpoczęły działalności w zgłoszonym terminie lub zaprzestały prowadzenia działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące i cofnięto zezwolenia na założenie publicznych punktów przedszkolnych 4 publicznym punktom, z uwagi na zakończenie działalności.

Wydano 13 zezwoleń osobom fizycznym i prawnym, z tego 12 na założenie publicznych przedszkoli, a 1 zezwolenie na założenie publicznej szkoły podstawowej specjalnej.

Struktura szkół/placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż jest wpisanych do ewidencji w 2015 r.

Typ szkoły/placówki	Liczba szkół/ placówek
Punkt przedszkolny	5
Przedszkole	15
Szkoła podstawowa	2
Szkoła podstawowa specjalna	1
Gimnazjum	4
Liceum ogólnokształcące	5
Szkoła policealna	16
Technikum	1
Placówka zapewniająca opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania	1
Placówka oświatowo-wychowawcza	1
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	4
Placówka kształcenia ustawicznego	7
Razem	62

Z dniem 1 września 2015 r. utworzono **dotatkowe oddziały integracyjne** w:

- Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Kowalskiej 105 (1 oddział),
- Szkole Podstawowej nr 9 przy ul. Nyskiej 66 (1 oddział),
- Szkole Podstawowej nr 26 przy ul. Suwalskiej 5 (1 oddział),
- Szkole Podstawowej nr 34 przy ul. Gałczyńskiego 8 (1 oddział).

Aktualnie (31 grudnia 2015 r.) w **176 oddziałach integracyjnych**, w placówkach prowadzonych przez Miasto, opieką i kształceniem objętych jest **646 uczniów** posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Oddziały integracyjne w roku szkolnym 2015 - 2016

Placówka	Liczba oddziałów	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (mających skierowanie Departamentu Edukacji)	Średnia liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (mających skierowanie Departamentu Edukacji)
Przedszkole	38	113	3,9
Szkoła podstawowa	91	365	4,0
Gimnazjum	37	129	3,5
Liceum ogólnokształcące	7	33	4,7
Technikum	3	6	2,0
RAZEM	176	646	3,9

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w latach 2011 -2015

Typ szkoły/placówki	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Przedszkola	103	103	103	104	105
Przedszkola specjalne	1	1	1	1	1
Szkoły podstawowe	70	70	71	71	71
Szkoły podstawowe muzyczne	4	4	4	4	4
Szkoły podstawowe specjalne	13	11	11	11	10
Gimnazja	40	40	41	41	40
Gimnazja specjalne	13	12	12	11	11
Licea ogólnokształcące	25	25	25	22	21
Licea ogólnokształcące specjalne	1	2	2	2	2
Licea profilowane	17	17	9	0	0
Technika	35	35	18	18	16
Zasadnicze szkoły zawodowe	10	10	10	10	9
Zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	5	5	5	5	5
Szkoły policealne	27	27	28	9	7
Szkoły plastyczne	2	2	2	2	2
Szkoła Mistrzostwa Sportowego	2	2	2	2	2
Centrum Kształcenia Praktycznego	1	1	1	1	1
Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze z internatami	5	4	4	4	4
Internaty	3	3	3	3	3
Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	1	1	1	1
Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	2	2	2	2	2
Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	6	6	6	6	6
Młodzieżowe Domy Kultury	4	4	4	4	4
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1	1	1	1	1
Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego nr 1	1	1	1	1	1
Schroniska młodzieżowe	2	2	2	2	2
	394*	391*	369*	338*	331*
	* w 244 siedzibach	* w 238 siedzibach	* w 238 siedzibach	* w 239 siedzibach	* w 238 siedzibach

Struktura przedszkoli rok szkolny 2015 - 2016

Przedszkola	Liczba jednostek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2014-2015
Publiczne	106	596	13 730	23,04	-2,48%
Niepubliczne	54	209	4 093	19,58	9,97%
Razem bez PP	160	805	17 823	22,14	0,12%
(PP) Alternatywne formy przedszkolne	79	125	1 140	9,12	-17,15%

Struktura szkół podstawowych 2015 - 2016

Szkoła podstawowa	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2014-2015
Klasa „0”	1 349	59	22,9	-41,45%
Klasa I	7 574	342	22,1	8,45%
Klasa II	6 858	317	21,7	39,70%
Klasa III	4 887	215	22,7	15,48%
Klasa IV	4 204	193	21,8	-13,60%
Klasa V	4 809	213	22,6	17,61%
Klasa VI	4 015	185	21,7	3,29%
Razem	33 696	1 524	22,1	7,75%

Struktura gimnazjów 2015 - 2016

Gimnazjum	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2014-2015
Klasa I	3 906	160	24,4	-4,1%
Klasa II	4 065	162	25,2	-4,4%
Klasa III	4 147	169	24,5	-0,2%
Razem	12 118	491	24,7	-2,9%

Struktura szkół ponadgimnazjalnych 2015/2016

Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku 2014/2015
LO	372	10 481	28,2	-1,9%
Licea profilowane	0	0	0	0
Technika	244	5 945	24,4	-0,2%
ZSZ	83	1 539	18,5	-11,9%
Szkoły policealne	1	29	29	31,8%
Szkoły artystyczne	10	253	25,3	-1,9%
Razem	710	18 247	25,7	-2,3%

Zestawienie zbiorcze uczniów w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto 2015 - 2016

Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	Wzrost/ spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2014/2015
Przedszkola	596	13 730	23,0	-2,5%
Szkoły podstawowe	1 524	33 696	22,1	7,8%
Gimnazja	491	12 118	24,7	-2,9%
LO	372	10 481	28,2	-1,9%
Szkoły zawodowe	328	7 513	22,9	-2,7%
Szkoły artystyczne	10	253	25,3	-1,9%
Razem	3 321	77 791	23,4	1,7%

PODNOSZENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

INICJATYWY I PROGRAMY EDUKACYJNE

We współpracy z Dolnośląską Szkołą Wyższą we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Wrocławskim kontynuowano badanie na temat **społecznych uwarunkowań funkcjonowania systemów edukacyjnych**. Projekt realizowany jest pod auspicjami International Research Network on Youth Education and Training - międzynarodowej sieci badawczej skupiającej badaczy z 12 państw (z Europy, Ameryki Północnej i Australii). Liderem projektu jest Centre for Research on Educational Systems, Victoria University, Australia.

Założeniem wspólnym projektu jest przeprowadzenie badań tą samą metodą w każdym z państw biorących udział w tym przedsięwzięciu. Celem projektu jest dogłębna analiza funkcjonowania systemów edukacyjnych w warunkach różnych systemów politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz zrozumienie uwarunkowań procesów zachodzących w edukacji i ich wpływu na społeczne losy młodych ludzi.

W roku 2015 kontynuowano badania w szkołach ponadgimnazjalnych. W badaniu wzięło udział 4 193 uczniów klas pierwszych z 42 szkół ponadgimnazjalnych. Szczegółowe raporty z realizacji projektu dostarczono do szkół biorących udział w badaniu, wyniki prezentowano na konferencjach organizowanych dla dyrektorów szkół oraz konferencjach międzynarodowych i zebraniach roboczych międzynarodowego zespołu badawczego ISCY.

W Pracowni Badań i Analiz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli przeprowadzono 14 **diagnoz z zakresu matematyki i języka polskiego** dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz z zakresu języków obcych (angielskiego i niemieckiego) dla szkół podstawowych. W diagnozach wzięło udział 17 182 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, 14 359 uczniów gimnazjów oraz 18 679 uczniów szkół podstawowych. Wyniki przeprowadzonych diagnoz podlegają analizie, która przedstawiana jest na konferencjach podsumowujących. W roku 2015 zorganizowano 33 spotkania dla dyrektorów i nauczycieli z 38 szkół ponadgimnazjalnych, 44 gimnazjów oraz 71 szkół podstawowych.

W ramach programów edukacyjnych należących do **Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej (WKE): Młodzi Obywatele Kultury (MOK), Młodzi Obywatele Nauki (MON)** oraz **Młodzi Obywatele Świata (MOŚ)**, których celem jest motywowanie wrocławskiego grona pedagogicznego oraz uczniów do działania wychodzącego poza ramowy system nauczania w placówkach oświatowych, podjęto różnorodne zadania z zakresu edukacji artystycznej, badawczej, eksperymentalnej i interdyscyplinarnej, ale również przeprowadzono integracyjne projekty społeczne. Przeprowadzono prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży poza budynkami szkolnymi, w przestrzeni miejskiej, w instytucjach kultury, część z nich pod patronatem Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Nadrzędnym celem **MOK** jest podnoszenie aktywności dzieci i młodzieży w świecie kultury.

MŁODZI OBYWARTELE KULTURY

Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
Wydawanie gazety programu MOK „Rok słowa”	Udostępniona na stronie szkoły	Gimnazjum nr 13	cały rok szkolny
Fakultet Filmowy – warsztaty praktyki filmowej dla uczniów	G14, LO IV, V, X, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Ekonomicznych	ATM Grupa S.A., Empiria Film	cały rok szkolny
Warsztaty dla zespołów redakcyjnych gazetek w szkołach podstawowych	Uczniowie 12 szkół podstawowych wraz z nauczycielami	Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 17	grudzień 2014 r. – luty 2015 r.
Warsztaty dziennikarskie dla nauczycieli i młodzieży szkół średnich	Uczniowie gimnazjów i liceów (G13, G14, LO V, LO X, ZS nr 6)	Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych i Krajowych	listopad 2014 r. – luty 2015 r.
Przegląd Szkolnych Teatrów INTEGRA– finał. Warsztaty teatralne dla uczniów	Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	Zespół Szkół nr 6 Teatr Lalek WCRS	marzec 2015 r.
Seminarium filmowe - <i>Edukacja filmowa w praktyce</i>	Nauczyciele przedszkoli sp i gimnazjów	Empiriafilm Krzywy Komin	kwiecień 2015 r.
Miejski Program Profilaktyki Logopedycznej	Nauczyciele przedszkoli i klas I – II sp.	Szkoła Podstawowa nr 108, WCRS	kwiecień – maj 2015 r.
Przegląd wiersza etiudy i bajki logopedycznej	Dla dzieci przedszkolnych i edukacji wczesnoszkolnej	Dom Kultury Śródmieście WCDN	kwiecień 2015 r.
Przegląd twórczości artystycznej w j. angielskim	Uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	Przedszkole nr 6 DK „Światowid” WCRS	maj 2015 r.
Forum gazetek szkolnych	Uczniowie szkół podstawowych	Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 17, WCRS	maj 2015 r.
IX Forum Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia – temat – <i>Literatura bez książek?</i>	Uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	XII Liceum Ogólnokształcące Gimnazjum nr 16 Mediateka ul. Namysłowska WCRS	maj 2015 r.
Festiwal Teatrów Przedszkolnych – współorganizacja	Dzieci przedszkolne	Przedszkole nr 104 WCRS WCDN	maj 2015 r.
Wrocławski Festiwal Tańca <i>Galop</i>	Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych	Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 17; WCRS	maj 2015 r.
Przegląd twórczości artystycznej w j. niemieckim	Dzieci i młodzież wszystkich poziomów edukacyjnych	Przedszkole nr 71 Impart WCRS	maj 2015 r.
Finał <i>Sztafety scrabble – Scrablówka majówka</i>	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 17 WCRS	maj 2015 r.
Uroczysta inauguracja Forum Pisarskiego Dzieci i Młodzieży	Uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Biuro Festiwalowe ESK 2016 Impart WCRS	maj 2015 r.
Uroczysty koncert dedykowany nauczycielom i uczniom działającym w MOK	Nauczyciele i uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	Orkiestra <i>Dziubek Band</i> Impart WCRS	maj 2015 r.
Przegląd Młodych Talentów	Dzieci i młodzież wszystkich p. edukacyjnych programu „Od inspiracji do kreacji”	Gimnazjum 14	czerwiec 2015 r.
Ogólnopolski Konkurs MAG słowa	Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	Gimnazjum 13	październik 2015 r.
Filmowy.wroc Przegląd Etiud Filmowych i warsztaty dla młodzieży	Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	Empiriafilm, Nowe Horyzonty,ATM	grudzień 2015 r.

W roku 2015 najważniejszym wydarzeniem WKE, w ramach projektu Młodzi Obywatele Nauki, był **II Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży**, zorganizowany w listopadzie we Wrocławskim Centrum Kongresowym. W Kongresie udział wzięło około 2 tysiące uczniów z wrocławskich szkół. Wydarzeniem poprzedzającym Kongres był:

Konkurs na Edukacyjny Projekt Badawczy, w ramach którego szkoły złożyły 40 projektów edukacyjnych. Celem Konkursu jak i Kongresu było stymulowanie ciekawości poznawczej oraz promowanie postawy badawczej uczniów. W Konkursie położono szczególny nacisk na promowanie postaw przedsiębiorczych oraz podnoszenie świadomości ekonomicznej uczniów oraz nauczycieli. Przeprowadzono warsztaty i konsultacje dla nauczycieli prowadzone przez pracowników naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego i specjalistów Biura Rozwoju Gospodarczego UMW. W trakcie Kongresu odbyła się **uroczystość nadania skwerowi** przy zbiegu ulic Adama Mickiewicza i Mikołaja Kopernika nazwy **Charlesa Proteusa Steinmetza**. Uroczystość, w której obok władz miasta i przedstawicieli środowiska naukowego udział wzięli uczniowie Gimnazjum nr 13, Gimnazjum nr 14 oraz dzieci z Przedszkola nr 2 i Przedszkola nr 121, poprowadził gość Kongresu, profesor Łukasz Turski.

MŁODZI OBYWATELE NAUKI

Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
Warsztaty dla nauczycieli dotyczące projektów badawczych	Nauczyciele wszystkich poziomów szkół (2 spotkania + konsultacje)	Gimnazjum nr 21, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Przyrodniczy, BRG UMW	styczeń 2015 r.
Uruchomienie II edycji: <i>Konkursu na edukacyjny projekt badawczy</i> w ramach przygotowań do II Kongresu Naukowego Dzieci i Młodzieży	Dla uczniów szkół wszystkich poziomów edukacyjnych	WCRS	luty 2015 r.
Działalność Akademii Talentów i Uzdolnień	Diagnoza uzdolnień, szkoły podstawowe, 10 szkół podstawowych, 500 uczniów	WCRS, PPP	maj 2015 r. – do końca roku
Działalność Akademii Talentów i Uzdolnień	Spotkania ekspertów dotyczących wspierania uzdolnień (2 grupy).	WCRS, Kapituła od inspiracji, dyrektorzy szkół podstawowych, gimnazjów i Liceum Ogólnokształcące	grudzień 2015 r.
II Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży	Dla uczniów i nauczycieli wszystkich poziomów edukacyjnych z udziałem dzieci przedszkolnych (o. 1 850 uczestników z 20 placówek).	WCRS, Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi, Biuro Rozwoju Gospodarczego, Wrocławski Ogród Zoologiczny, MPWiK	20 listopada 2015 r.

Główną ideą programu **Młodzi Obywatele Świata** jest rozwijanie postaw otwartości i tolerancji oraz kształcenie kompetencji do międzynarodowego programu kreatywności **Destination Imagination (DI)**. Najważniejsze działania w ramach MOŚ:

- kontynuowano kurs **Lekcje Twórczości**, prowadzony przez Akademię Twórczego Nauczyciela we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim. W ramach kursu przygotowano 78 nauczycieli z 31 szkół podstawowych do wdrożenia programu z zakresu kreatywności w edukacji wczesnoszkolnej – w roku szkolnym 2015-2016 oraz uruchomiono kolejną edycję kursu dla 82 nauczycieli z 41 przedszkoli oraz 81 nauczycieli z 34 szkół podstawowych;
- w ramach współpracy z Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności i Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego w dniach 7-8 marca zorganizowano **Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności** z gościnnym udziałem drużyn z Europy, Ameryki Północnej i Azji (11 drużyn międzynarodowych). W Olimpiadzie wzięły udział 122 drużyny, razem ok. 1 000 uczestników. W ramach tego projektu przygotowano nauczycieli wszystkich poziomów edukacyjnych do pełnienia roli trenerów szkolnych zespołów DI.
- udział w **Światowej Olimpiadzie Destination ImagiNation** w Knoxville (USA), która odbyła się w dniach 20 - 23 maja 2015 r. Do udziału w Olimpiadzie zakwalifikowała się drużyna „Smart Kids” ze Szkoły Podstawowej nr 63, która zajęła III miejsce, drużyna „Scheme Busters” z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5,

która zajęła X miejsce oraz drużyna „Asimo Team” z Gimnazjum nr 13 , która zdobyła Nagrodę Specjalną im. Leonarda da Vinci za wyjątkowo innowacyjne rozwiązanie w Wyzwaniu Technicznym,

- **Ambasadorzy Dialogu** - we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego zorganizowano warsztaty edukacyjne pn. Trening Komunikacji Międzykulturowej; przygotowano grupy nauczycieli do pełnienia roli mediatora w sprawach problematyki wielokulturowości, rasizmu, nietolerancji (50 nauczycieli z wszystkich poziomów edukacyjnych).

MŁODZI OBYWATELE ŚWIATA

Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
Destination ImagiNation – warsztaty dla nauczycieli	Nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności WCRS	listopad – 2014 r. marzec 2015 r.
Finał Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności	Dzieci przedszkolne i uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	j.w.	marzec 2015 r.
Światowa Olimpiada Kreatywności w Knoxville, USA	Szkoła Podstawowa nr 36, Liceum Ogólnokształcące nr 5, Gimnazjum nr 13	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności	maj 2015 r.
Ambasadorzy Dialogu – warsztaty dialogu międzykulturowego i komunikacji	Nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych	WCRS, organizacje pozarządowe	cały rok szkolny
Akcja charytatywna <i>Jarmark dominikański</i>	Dzieci i młodzież oraz nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadpodstawowych	Zakon o.o.Dominikanów WCRS	czerwiec 2015 r.
<i>Wspomnienie o Annie Walentynowicz</i>	Gimnazja nr 13, nr 14	WCRS, Ośrodek Pamięć i Przyszłość	7 października 2015 r.

Kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Nowe Horyzonty realizując kolejną edycję programu **Filmoteka szkolna. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej**. W programie dofinansowania zakupu całorocznych karnetów dla uczniów uczestniczyło 12 szkół (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19; Szkoła Podstawowa: nr 37, nr 46, nr 74, nr 76, nr 95 oraz Liceum Ogólnokształcące: nr I, nr III, nr VIII; Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, Zespół Szkół Ekonomiczno Administracyjnych). Na dofinansowanie zakupu karnetów przeznaczono kwotę 20 225 zł.

Kontynuowano 3 edycję projektu **„Kino-Szkoła-Kultura”** realizowaną przez Stowarzyszenie Kino Nowe Horyzonty. Celem projektu było kształtowanie u uczniów postaw szacunku dla różnorodnych religii, tradycji i kultur, przeciwstawianie się przejawom dyskryminacji, otwieranie się na mniejszości narodowe i etniczne oraz poszanowanie ich praw. Dla każdego etapu edukacyjnego przygotowano osobny cykl zajęć. Spotkania składały się z wprowadzenia do tematyki zajęć, seansu filmowego oraz – zależnie od tematu – warsztatów lub zadań do wykonania w szkole lub przestrzeni miejskiej. Nauczyciele otrzymali materiały dydaktyczne przygotowane przez konsultantów i doradców metodycznych WCDN. Na dofinansowanie projektu przeznaczono kwotę 1 120 000 zł. W poszczególnych edycjach wzięło udział:

- Kino Szkoła Kultura dla przedszkoli - 50 przedszkoli,
- Kino Szkoła Kultura dla klas I-III – 29 szkół podstawowych,
- Kino Wakacje Letnie - 22 szkoły podstawowe i gimnazja,
- Kino Dekonsumpcji - 11 gimnazjów.

W projekcie **Kino Dekonsumpcji** realizowanym z Kinem Nowe Horyzonty podjęto tematykę świadomej konsumpcji. Główny cel projektu i zaplanowane działania wpisywały się w cele kształcenia ogólnego na III etapie edukacji, tzn. kształtowanie u uczniów

postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie. Ważnym zadaniem projektu było rozwinięcie wśród uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

W ramach współpracy z Kinem Nowe Horyzonty, przy wiodącej roli WCDN przeprowadzono cykl warsztatów dla dzieci i rodziców, pod hasłem: **wychowanie z filmem**. Zajęcia odbywały się raz w miesiącu w ramach Filmowych Poranków w Kinie Nowe Horyzonty oraz podczas ferii zimowych. Po seansach filmowych prowadzono warsztaty psychologiczno-wychowawcze dla rodziców oraz warsztaty psychoedukacyjne i plastyczne dla dzieci. Dla nauczycieli, którzy prowadzili zajęcia z uczniami w WCDN przygotowano pomocnicze materiały dydaktyczne.

W 41 szkołach podstawowych i 23 gimnazjach kontynuowano realizację nowatorskiego programu pn. **„Język maszyn”** Celem programu była popularyzacja umiejętności programowania. Współorganizatorami projektu byli: Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi oraz Wrocławskie Centrum Akademickie. Zajęcia wdrażały uczniów do myślenia i działania algorytmicznego, oswajały, na bazie praktycznej, z fundamentalnymi pojęciami programowania i informatyki. Istotą projektu jest jego interdyscyplinarność, łączenie wielu dziedzin nauczania, wyrobienie podstawowych intuicji programistycznych, które pozwolą uczniom w przyszłości twórczo wykorzystywać maszyny w różnych dziedzinach życia. Swoją akces do projektu zgłosili nauczyciele różnych przedmiotów, nie tylko informatycznych.

We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli utworzono zespół koordynujący, przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli oraz zapewniono wsparcie w zakresie metodycznym. Do zbierania informacji o osiągnięciach uczniów zostały przygotowane zestawy zadań diagnozujących.

Kontynuowano realizację projektu **„Droga”**, który obejmował działania związane z wdrożeniem uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz działania związane z profilaktyką uzależnień, poprzez promowanie wzorców aktywności fizycznej, kształtowanie postaw sprzyjających samorozwojowi i odpowiedzialności. Dofinansowano projekt w kwocie 298 700 zł, uczestniczyło w nim 313 uczniów z Gimnazjów nr: 2, 7, 14, 18, 19, 23, Zespołów Szkół nr: 4, 6, 10 oraz Zespołów Szkolno – Przedszkolnych nr 10 i nr 15.

Zrealizowano projekt **„Niezła sztuka na wakacje”** - akcję wakacyjną Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej, prowadzoną w okresie 20 – 24 lipca 2015 r. w Krośnicach. Warsztaty w ramach tej akcji prowadzone były przez wykładowców, asystentów i studentów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Ich uczestnicy mieli okazję zapoznać się z różnymi formami artystycznymi z zakresu malarstwa, ceramiki, rzeźby oraz samodzielnie tworzyć własne prace. W projekcie brało udział 16 wychowanków Młodzieżowego Domu Kultury Fabryczna. Koszt realizacji projektu wyniósł 4 122 zł.

W ramach akcji **„Cały Wrocław czyta”** kontynuowano realizację projektu **„Wrocław stolicą czytania – tworzenie bajecznych ławeczek”**, zaplanowanego na lata 2012 - 2016. Ideą projektu jest zagospodarowanie istniejących oraz stworzenie nowych „bajecznych ławeczek”, które służą akcjom czytelniczym, działaniom artystycznym, bookcrossingowi. Funkcjonują one w ok. 120 przedszkolach i szkołach. W kwietniu 2015 r. w ramach akcji zorganizowano dwie konferencje dla liderów oraz akcję „książkowiezienie” we wrocławskich szkołach, placówkach oświatowych i instytucjach kultury. W ramach akcji i projektu zorganizowano konferencję dla liderów akcji, zainaugurowano akcję w Muzeum Współczesnym (400 uczestników), uczestniczono w obchodach Dnia Przedszkolaka. W czerwcu nastąpiło uroczyste otwarcie skrzyneczki do bookcrossingu przy Zamku Leśnickim, któremu towarzyszyła impreza plenerowa (300 uczestników) oraz odbył się finał konkursu na klip promujący czytanie. W październiku na pl. Nowy Targ, przy współudziale Wrocławskiego Centrum Seniora, uroczyste otwarto

13. skrzyneczkę do bookcrossingu. W grudniu, podczas Wrocławskich Targów Dobrych Książek, odbyła się uroczystość rozdania nagród dla szkół i placówek oświatowych najbardziej aktywnie popularyzujących czytelnictwo i bookcrossing. Impreza zorganizowana przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli zgromadziła 600 uczestników.

We wrześniu 2015 r. zorganizowano **IV edycję „narodowego czytania”**. Uczestnicy akcji prezentowali fragmenty „Lalki” Bolesława Prusa. Wydarzenie to zgromadziło w Ogrodzie Botanicznym ok. 700 uczestników. Projektowi patronuje Prezydent Rzeczypospolitej.

W Rządowym Programie „Książki naszych marzeń”, którego celem było dofinansowanie zakupu książek do bibliotek szkolnych, wzięło udział łącznie 66 szkół podstawowych. Zakupiono książki na łączną kwotę 171 129 zł, w tym wkład Gminy Wrocław wyniósł 34 207 zł.

Kontynuowano redagowanie **Strony KLIN** (Klub nie tylko dla nauczycieli) <http://www.wcdn.wroc.pl/klin>. Działalność KLIN-u wspierała nauczycieli i uczniów organizujących się wokół projektów przygotowywanych na rok 2016, kiedy to Wrocław stanie się Europejską Stolicą Kultury. Na stronie internetowej KLIN zamieszczano informacje o wydarzeniach oświatowych, spotkaniach, konferencjach, konkursach, projektach, uroczystościach. Na bieżąco dodawane były zakładki dotyczące różnych zagadnień, np. filozofii czy dietetyki szkolnej.

Kontynuowano działalność **Otwartej Pracowni Edukacji Kulturalnej**. Pracownia zajmowała się organizacją:

- pomocy młodym grupom twórczym i młodym artystom w zaprezentowaniu się szerokiej publiczności,
- zajęć pozalekcyjnych dla uczniów,
- porad, szkoleń, wykładów, konferencji, pokazów i prezentacji dla nauczycieli i dyrektorów wrocławskich placówek oświatowych.

We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli organizowano **konkursy** dla uczniów wszystkich etapów edukacyjnych:

- XIX Wrocławski Festiwal Teatrów Przedszkolnych,
- XII Konkurs Teatralny „W teatrzyku Jasia i Małgosi”,
- XV Konkurs „Wrocławskie Krasnale” dla klas I-III szkół podstawowych,
- XV Miejski Konkurs Matematyczny klas III szkół podstawowych,
- Konkurs Ogólnopolski „Ojczyzna Polszczyzna” dla szkół podstawowych i gimnazjów,
- VIII Wrocławski Konkurs Przyrodniczy „Supersowa”,
- XV Wrocławski Turniej Młodych Matematyków dla klas V-VI szkół podstawowych,
- XI Konkurs Języka Niemieckiego dla Szkół Podstawowych BIENCHEN,
- Konkurs Historyczny dla klas VI szkół podstawowych,
- XI Konkurs historyczny dla klas VI szkół podstawowych ,
- III Konkurs „Matematyka i ekonomia” dla uczniów szkół podstawowych,
- IX Konkurs „Matematyka i ekonomia” dla uczniów gimnazjów,
- Zintegrowany Turniej PRIMA APRILIS z EDUBALEM,
- Konkurs „Piękno Przyrody”,
- XV Miejski Konkurs Recytatorski „Spotkanie z wierszem”,
- Wrocławski Konkurs Matematyczny dla uczniów gimnazjum,
- VIII Przegląd Wiersza, Etiudy i Bajki Logopedycznej,
- Dolnośląski Konkurs Języka Francuskiego,
- Konkurs „Przyroda Dolnego Śląska”,
- Konkurs „Logika i matematyka” dla uczniów technikum.

Kontynuowano projekt **„Szkoła w mieście”**. W roku szkolnym 2015 - 2016 do projektu dołączyły 2 szkoły (ZSP nr 17 i ZS nr 5). Aktualnie w projekcie bierze udział 47 szkół.

Całość projektu finansuje Miasto. W 2015 r. na realizację projektu przeznaczono łączną kwotę 6 442 449 zł. W projekcie uczestniczyły 83 instytucje/organizacje realizujące zajęcia z podstawy programowej (teatry, domy kultury, stowarzyszenia, kina, muzea, obiekty sportowe, wyższe uczelnie). "Szkoła w Mieście" wzbogaca ofertę szkoły, dzieci i młodzież uczą się zaangażowania, współpracy, aktywności obywatelskiej, wrażliwości na potrzeby innych, wolontariatu, poznają ciekawe obiekty i instytucje działające w przestrzeni miasta.

We współpracy z **Biurem Współpracy z Uczelniami Wyższymi** realizowano 3 projekty:

- **„Gucio”** – warsztaty genetyczne dla licealistów w partnerstwie z pracownikami Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk;
- **„Matma nie gryzie”** – warsztaty matematyczne dla licealistów w partnerstwie z Wydziałem Matematyki Uniwersytetu Wrocławskiego;
- **„Porządne myślenie”** – warsztaty logiczno – krytyczne dla młodzieży licealnej w partnerstwie z Akademią Młodych Uczonych i Artystów.

Powyższe projekty są skierowane do wrocławskich licealistów. Ich celem jest krzewienie wiedzy z zakresu matematyki, genetyki, kultury myślenia logicznego i krytycznego. Projekty dofinansowano kwotą 41 000 zł.

Po raz dziesiąty włączono się w organizację **Dolnośląskiego Festiwalu Nauki (DFN)** we współpracy z Kolegium Rektorów Uczelni Wyższych. W ramach projektu „Światło nauki” przeprowadzono **Projekt Interaktywnych Pokazów** w ramach XVIII DFN, w którym uczestniczyły Szkoły Podstawowe nr: 12, 39, 61, 63, 68, 74, 76, 93, Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 1, 18, Gimnazja nr: 4, 6, 17, 18, 19, 24, 27, 40, Zespoły Szkół nr 10, 14, 24, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych oraz Licea Ogólnokształcące nr: I, IV, XV. Z budżetu Miasta na pokazy przeznaczono kwotę 62 456 zł (podział kosztów: szkoły podstawowe 20 958 zł, gimnazja 31 482 zł, szkoły ponadgimnazjalne 10 016 zł). Zorganizowano 113 pokazów, których celem było upowszechnienie i propagowanie nauki poprzez zabawę oraz popularyzowanie walorów matematyki i innych przedmiotów ścisłych. W pokazach wzięło udział 5 085 uczniów.

We współpracy z Instytutem Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuowano projekt **Wrocławski Portal Matematyczny** dostępny pod adresem www.matematyka.wroc.pl. Wzbogacono treści portalu o kilkaset artykułów i materiałów. Wrocławski Portal Matematyczny jest skierowany do nauczycieli matematyki i uczniów szkół wrocławskich. Jego celem jest podniesienie poziomu edukacji matematycznej poprzez dostarczanie materiałów wspomagających nauczycieli i popularyzujących tę naukę wśród uczniów, w tym także uczniów mniej uzdolnionych. Liczba odwiedzin strony Portalu to ok. 100 000 wejść na miesiąc. Realizacja projektu w roku 2015 kosztowała 150 000 zł.

W ramach współpracy międzynarodowej dofinansowano udział 4 uczniów w finale **Międzynarodowych Mistrzostw w Grach Matematycznych i Logicznych w Paryżu**. Konkurs skierowany jest do miłośników matematyki w każdym wieku i na każdym poziomie wtajemniczenia. Rozwiązywane zadania nie wymagają konkretnej wiedzy matematycznej, są to łamigłówki z zakresu tzw. matematyki rekreacyjnej, wymagające sprawnych technik rachunkowych, wyobraźni geometrycznej i logicznego myślenia.

We współpracy z Instytutem Inwentyki Sp. z o.o. w 4 szkołach podstawowych, 19 gimnazjach i 9 szkołach ponadgimnazjalnych kontynuowano realizację projektu **„Zajęcia pozalekcyjne z robotyki we wrocławskich szkołach”**. W ramach godzin z limitu etatów (lub godzin z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela) prowadzono Koła Robotyczne, którymi opiekowali się doktoranci Politechniki. Przeprowadzono zajęcia teoretyczne i warsztatowe dla uczniów i nauczycieli - opiekunów Kół.

We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego, w ramach programu „**Edukacja przedsiębiorczości**” zrealizowano projekt pt: „**Przedsiębiorczy przedszkolak**” – którego celem było kształtowanie postaw świadomych ekonomicznie i promowanie przedsiębiorczości wśród dzieci w wieku przedszkolnym (4 i 5-latki). Przewodnikiem dzieci w świecie ekonomii był sympatyczny krasnal Złotóweczka. W ramach projektu zorganizowano Turniej Przedsiębiorczego Przedszkolaka, konkurs dla placówek przedszkolnych „Reklamuję przedszkole”, oraz indywidualny konkurs plastyczny „Mój wymarzony pieniążek”. Do czerwca br. projekt realizowano w 24 placówkach przedszkolnych we współpracy z Nordea Bank Polska S.A. Na realizację projektu przeznaczono 19 650 zł. Poza tym zrealizowano projekt „**Lekcje z przedsiębiorczym Jankiem**”, który polegał na przeprowadzeniu lekcji dla klas I-III szkół podstawowych w 9 wrocławskich placówkach: Szkoły Podstawowe nr: 10, 17, 26, 30, 36, 58, 63,76, 83. Na realizację projektu przeznaczono kwotę 7 776 zł.

Z inicjatywy ZOJM, we współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego i Wydziałem Zarządzania Funduszami, w roku szkolnym 2014/2015 kontynuowano realizację projektu „**Mój pierwszy biznes przed 20-tką**”. Projekt, którego liderem jest Wyższa Szkoła Bankowa, skierowano do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, a jego główny cel to przygotowanie młodzieży do prowadzenia działalności gospodarczej w sieci, wspieranie przedsiębiorczości, rozwijanie kreatywności, a także edukacja w zakresie wiedzy ekonomicznej.

Po raz siódmy zorganizowano **Dzień Wrocławskiego Przedszkolaka**. Impreza odbyła się 9 czerwca 2015 r. na wrocławskim Rynku. Do udziału we wspólnej zabawie zaproszono dzieci z obszaru Aglomeracji Wrocławskiej. W imprezie uczestniczyły gminy: Zawonia, Żmigród, Sobótka, Jordanów Śląski, Długołęka, Brzeg, Wołów.

Kontynuowano prowadzenie innowacji pedagogicznych:

- „Wesoła wyprawa pociągiem na spotkanie z językiem niemieckim” w Przedszkolu nr 71,
- „Bezpieczny Przedszkolak” w Przedszkolu nr 106,
- „W magicznym świecie muzyki” w Przedszkolu nr 66,
- „Przestrzeń i czas” w Szkole Podstawowej nr 20,
- „Tu i tam warto być” w ramach projektu „Szkoła w Mieście” w Szkole Podstawowej nr 28,
- „Podróżuję z ortografikiem - gry i zabawy ortograficzne”, „Spotkanie z muzyką”, „Z dzienniczka trzecioklasisty” w Szkole Podstawowej nr 40 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4,
- „Lubię siatkówkę - program wychowania fizycznego dla klas IV- VI kładący nacisk na rozwój umiejętności z zakresu piłki siatkowej” w Szkole Podstawowej nr 71,
- „Comment ca va” w Szkole Podstawowej nr 82,
- „Zagraj z klasą” w Szkole Podstawowej nr 98,
- „Młody inżynier- konstruktor” w Szkole Podstawowej nr 21 w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 5,
- „Deutsch mit Computer ist prima” w Szkole Podstawowej nr 118,
- „Wrocław - moja droga do wiedzy” w Szkole Podstawowej nr 61,
- „Edukacja przez ruch – drzwiami do rozwoju dziecka młodszego” w Szkole Podstawowej nr 25 w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 15,
- „Let’s talk about English” w Gimnazjum nr 4,
- „Klasa mundurowa” w Gimnazjum nr 12 w Zespole Szkół nr 24,
- „Jak matematyka opisuje przyrodę w języku angielskim”, „Przybliżyć Europę”, „Tyle jest w każdym poznaniu nauki, ile jest w niej matematyki”, „Uczniowie badają lokalne środowisko przyrodnicze”, „Geopodróże w języku angielskim”, „Góry, chmury i mat.- fiz.”, „Ars Vivendi, czyli na scenie dziejów o sztuce życia”, „Pisanie można nauczyć się pisząc...”, „Temu, kto nie zna matematyki, trudno dostrzec głębokie piękno przyrody”, „Bliżej świata, bliżej ludzi” w Gimnazjum nr 13,
- „Nauka i technologia dla żywności” w Gimnazjum nr 6, Gimnazjum nr 18,

- „Klasa działań twórczych”, „Od matematyki do programowania” w Gimnazjum nr 19,
- „Zrozumieć fizykę i poznać przyrodę” w Gimnazjum nr 21,
- „Poznajemy świat. Rozszerzony program nauk przyrodniczych”, „W trzy lata dookoła świata” w Gimnazjum nr 23,
- „Znaki, zmienne, funkcje czyli rozmawiamy z maszynami”, „Piątki projektowe czyli uczenie się w działaniu z językiem angielskim”, „Humanistyka to jest to!”, „Porozmawiajmy o Tobie i innych” w Gimnazjum nr 24,
- klasa dziennikarsko - fotograficzna, „Z matematyką za pan brat”, „Poznajemy swoją Małą Ojczyznę”, „Matematyka w klasie trzeciej” w Gimnazjum nr 27,
- „Klasa ze squashem i j. angielskim ” w Gimnazjum nr 29,
- klasa ze zintegrowanym nauczaniem biologii i chemii „Pytaj przyrodę – odkryjesz jej prawa – zrównoważony rozwój” w Gimnazjum nr 30,
- „Kluczem do zrozumienia języka jest znajomość bagażu kulturowego jego użytkowników” w Gimnazjum Dwujęzycznym nr 48 w Zespole Szkół nr 5,
- „E- learning jako metoda wspomagająca opanowanie treści i umiejętności z podstawy programowej” w Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Od września 2015 r. **rozpoczęto realizację następujących innowacji:**

- „Światowe z nas przedszkolaki – poznajemy język niemiecki, a przez to kulturę, tradycje i znaki” w Przedszkolu nr 54,
- „Poszukiwacze zaginionych smaków, czyli podróż szlakiem turystyczno- kulinarnym” w Przedszkolu nr 10,
- „Matematyka z komputerem”, „Słucham i rozumiem” w Szkole Podstawowej nr 20,
- „Podróże filmowe”, „Matematyczne gry, czyli z matematyką na ty” w Szkole Podstawowej nr 40 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4,
- „Innowacja pedagogiczna w zakresie organizacji klasy usportowanej” w Szkole Podstawowej nr 67,
- „Let’s talk about culture”, „Akademia kodowania” w Szkole Podstawowej nr 71,
- „Kopać piłkę każdy może” w Szkole Podstawowej nr 98,
- „Elementy języka francuskiego w literaturze, historii, teatrze i kulturze Francji wprowadzone przy użyciu najnowszych technik informacyjno- komunikacyjnych”, „Mały poliglota” w Szkole Podstawowej nr 113 w ZSP 1,
- „Deutsch mit Computer ist prima”, „Wszystko o zdrowym żywieniu ucznia” w Szkole Podstawowej nr 118,
- „Lekcje twórczości - twórcze rozwiązywanie problemów w praktyce” w Szkołach Podstawowych nr: 8, 63, 71, 108, 3, 22, 37, 118, 113 w ZSP nr 1,
- „Wokół człowieka – w zdrowym ciele zdrowy duch” w Gimnazjum nr 18,
- „Bądź jak Leonardo da Vinci”, „Jestem z Wrocławia”, „Śladami Mistrzów”, „Spacer po Badminton House” w Gimnazjum nr 21,
- „Edukacja czytelniczo - medialna w nauczaniu języka angielskiego”, „Mam wpływ na zdrowie swoje i innych” w Gimnazjum nr 34,
- „Innowacyjny program nauczania biologii i chemii”, „Od kultury ojczystej do kultury krajów frankofońskich”, „Innowacyjny program nauczania matematyki z wykorzystaniem technologii informacyjnej dla klas I-III gimnazjum”, „Innowacyjny program nauczania fizyki w gimnazjum z elementami kształcenia przez dociekanie naukowe (IBSE)”, „Języki obce kluczem do sukcesu”, „Granice mojego języka są granicami mojego świata” w Gimnazjum nr 29,
- „Autorska klasa medialna”, „Autorska klasa biologiczno-chemiczno- przyrodnicza”, „Autorska klasa inżynierska” w Liceum Ogólnokształcące nr I,
- klasa architektoniczna, klasa matematyczna w Liceum Ogólnokształcące nr III,
- „Klasa z edukacją regionalną i elementami wiedzy o Dolnym Śląsku” w Liceum Ogólnokształcącym nr IX w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3,
- Klasa dziennikarska, przyrodnicza, politechniczna, ekonomiczna, prawnicza, medialna, europejska, dwujęzyczna w Liceum Ogólnokształcącym nr XIII,
- „Bądź przedsiębiorczy”, „Nauka i technologia dla żywności” w Zespole Szkół nr 19,
- „Zarządzanie kryzysowe w służbach mundurowych” w Zespole Szkół nr 23,

- „Przedsiębiorca w Unii Europejskiej”, „Business Administration”, „Administrowanie nieruchomościami” w Zespole Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych,
- „Służba w wojsku” w Lotniczych Zakładach Naukowych,
- „Nauczanie na odległość” w Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- „Wspieranie uczniów w rozwoju zawodowym i społecznym metodą tutoring” w Centrum Kształcenia Praktycznego.

W ramach współpracy z Ambasadą Francji w Polsce kontynuowano **naukę języka francuskiego**: w Przedszkolu nr: 28, 33, 79, w Szkole Podstawowej nr: 12, 36, 45, 74, 82. Łącznie na realizację języka francuskiego przyznano szkołom podstawowym 4,29 etatu.

W Przedszkolu nr 109 przy ul. Nowowiejskiej realizowano ofertę edukacyjną **dotyczącą grup bilingualnych** z językiem angielskim.

W Szkole Podstawowej nr 63 przy ul. Menniczej kontynuowano **naukę języka ukraińskiego** w wymiarze 12 godzin tygodniowo (0,67 etatu pedagogicznego). Do wrocławskich szkół podstawowych uczęszcza łącznie 142 dzieci pochodzenia ukraińskiego, na różnym etapie kształcenia (klasy I- VI). Korzystają oni z zajęć języka polskiego (242 godziny) oraz dodatkowych zajęć wyrównawczych (34 godziny).

W większości szkół podstawowych realizowano godziny przyznane na organizację dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia dla uczniów pochodzenia m.in. ukraińskiego, rosyjskiego, egipskiego, koreańskiego, brytyjskiego, francuskiego, niemieckiego, włoskiego, kazachskiego, norweskiego, hiszpańskiego, arabskiego, belgijskiego i amerykańskiego. Ogółem dla ok. 200 uczniów - cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 350.

W 8 gimnazjach prowadzono **naukę w dwóch językach**:

- Gimnazjum nr 1, 26 i 49 – w języku angielskim,
- Gimnazjum nr 10 - w języku hiszpańskim,
- Gimnazjum nr 18 – w języku włoskim,
- Gimnazjum nr 30 i nr 34 – w języku francuskim,
- Gimnazjum nr 48– w języku niemieckim.

Podobnie w 4 szkołach ponadgimnazjalnych:

- Liceum Ogólnokształcącym nr VIII - w języku francuskim,
- Liceum Ogólnokształcącym nr XIII – w języku niemieckim,
- Liceum Ogólnokształcącym nr IX – w języku włoskim,
- Liceum Ogólnokształcącym nr XIV – w języku angielskim.

Łącznie w 2015 r. w klasach dwujęzycznych w gimnazjach uczyło się 1 207 uczniów w 40,5 oddziałach, a w szkołach ponadgimnazjalnych 448 uczniów w 16 oddziałach.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 we współpracy z Konsulatem Republiki Federalnej Niemiec zorganizowano i przeprowadzono bezpłatne egzaminy dla uczniów uczących się języka niemieckiego poza granicami Niemiec (z całego Dolnego Śląska i nie tylko). Ponadto, kontynuowano realizację programu **Matury Międzynarodowej IBO** (International Baccalaureate Organization), zapewniającego uczniom edukację na najwyższym poziomie (stworzony dla uzdolnionych językowo uczniów szkół średnich kurs przeduniwersytecki kończący się egzaminami, pomyślany jako wszechstronne dwuletnie studium, przygotowujące absolwentów do podjęcia studiów na różnych uczelniach na całym świecie). W Gimnazjum Dwujęzycznym nr 26 kontynuowano realizację **międzynarodowego programu MYP (Middle Years Programme)**, przeznaczonego dla młodych ludzi w wieku od 11 do 16 lat. Gimnazjum Dwujęzyczne nr 26 prowadzi program IB World School - realizujący filozofię wymagającej, międzynarodowej edukacji o wysokiej jakości.

Kontynuowano program **tutoringu opiekuńczego**, którego celem jest pomoc uczniom w odkryciu i określeniu własnych możliwości w zakresie uzdolnień, potencjału, uwarunkowań psychofizycznych i społecznych przy użyciu metody tutoringu (indywidualnej pracy z uczniem opierającej się na regule mistrz – uczeń). Tutoring to m.in. zbudowanie mocnych relacji pomiędzy uczniami i nauczycielami, opartych na zaufaniu, pomocy w adaptacji szkolnej, wzmocnieniu motywacji do nauki. Tutoring realizowany jest łącznie w 19 gimnazjach (Gimnazjum nr: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, 14, 16, 19, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 49), w 6 liceach ogólnokształcących (Liceum Ogólnokształcące nr: I, V, VIII, XIV, XVII, XXIX), 1 technikum (Technikum nr: 16) oraz 4 zespołach szkół (ZS nr 7, ZS nr 24, ZSE-A, ZSZ nr 5), w których łącznie w roku szkolnym 2015 zaangażowanych było **191 tutorów**. Sfinansowano dodatki dla 191 tutorów w kwocie ok. 418 200 zł.

Realizowano zadania edukacyjne rządowego „**Programu integracji społeczności romskiej w Polsce**”, który ma na celu integrację dzieci romskich ze środowiskiem szkolnym, zwiększenie efektywności ich nauczania i rozbudzenie motywacji do nauki. W 2015 r., we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 135 uczniów pochodzenia romskiego.

Uczniowie pochodzenia romskiego	Rok szkolny 2014/2015
Liczba dzieci romskich objętych obowiązkiem szkolnym	139
Liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny	135
Średnia frekwencja uczniów romskich	73,28
Średnia ocen uczniów romskich	2,79
Liczba dzieci, które porzuciły naukę w czasie roku szkolnego (migracje, ślub etc.)	10
Liczba dzieci romskich uczestniczących w zajęciach wyrównawczych	I semestr - 99
	II semestr - 100
Liczba uczniów romskich - wypoczynek	4
Liczba zatrudnionych asystentów edukacji romskiej	3
Liczba nauczycieli wspomagających	9
Liczba dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkole	I semestr - 2 436 h
	II semestr - 1 718 h
Liczba dzieci romskich w świetlicach szkolnych	29

Gmina Wrocław na mocy porozumienia zawartego z Ministerstwem Edukacji Narodowej otrzymała dotację w wysokości 96 842 zł na **zakup strojów galowych i strojów sportowych dla uczniów pochodzenia romskiego uczęszczających do wrocławskich szkół dla których Gmina Wrocław jest organem prowadzącym**. Środki finansowe przekazano do budżetu szkół/placówek w okresie styczeń - grudzień 2015 r., z uwzględnieniem liczby uczniów romskich w poszczególnych szkołach. Realizacją ww. zadania zajmowali się w szkołach pedagodzy szkolni, asystenci romscy i nauczyciele wspomagający w porozumieniu z wychowawcami i rodzicami. Dodatkowo uczniowie pochodzenia romskiego z wrocławskich szkół otrzymali stypendia motywacyjne oraz zostali wyposażeni w podręczniki i pomoce dydaktyczne przez Fundację Integracji Społecznej PROM.

W Szkole Podstawowej nr 20 w okresie od września do grudnia 2015 r. przeprowadzono **zajęcia edukacyjne dla dzieci Romów rumuńskich z koczowiska**. W zajęciach uczestniczyło 15 dzieci. Koszt przeprowadzonych zajęć to 2 332 zł.

Kontynuowano realizację **Miejskiego Programu Profilaktyki Logopedycznej (MPPL)** w 18 placówkach: Przedszkole nr: 15, 16 (ZS-P 16), 18, 21, 30 (ZSP 13), 33, 35, 36, 48, 50, 66, 69 (ZSP 10), 77, 107, 121, 123; Szkoła Podstawowa nr: 67 (ZS-P 13), 27 (ZS-P 10). Ponadto do programu przystąpiły placówki: Szkoła Podstawowa nr: 27, 67 (ZSP 13). Głównym celem programu jest:

- systemowe wspomaganie rozwoju mowy i języka dzieci w wieku przedszkolnym,
- zapobieganie trudnościom w uczeniu się dzieci klas I-III (szczególnie 6-letnich).

Idea profilaktyki logopedycznej promowana jest poprzez organizowanie **Przeglądu Wiersza, Etiudy i Bajki Logopedycznej**, dzięki któremu dzieci z opóźnieniami rozwoju mowy i innymi trudnościami komunikacyjnymi mają możliwość zaprezentowania swoich nowo nabytych umiejętności, a nauczyciele piszący bajki logopedyczne do ich zaprezentowania szerszemu gronu. W kwietniu 2015 r. odbyła się VIII edycja Przeglądu.

W ramach MPPL kontynuowano współpracę z Katedrą Ortodoncji i Chirurgii Szcękowej AM we Wrocławiu oraz z Wojewódzką Poradnią Wad Słuchu we Wrocławiu.

Badaniami pre- i post- testowymi zostały objęte dzieci z nowoprzyjętych do Programu placówek: 3 - latki – 768 dzieci, 4 - latki – 600 dzieci oraz z grup kontrolnych: 3 - latki – 191 dzieci.

We współpracy z **Polską Akademią Umiejętności** zorganizowano cztery spotkania dydaktyczno-naukowe:

- XXIV otwarte spotkanie: 25 marca 2015 r. z prof. dr hab. Grażyną ADAMUS z Oregon Health & Science University, Ocular Immunology Laboratory, Casey Eye Institute, Department of Ophthalmology, Portland, OR 97239, USA; tytuł wykładu: „**Autoimmunologiczne mechanizmy w degeneracyjnych chorobach oka**”,
- XXV otwarte spotkanie: 9 kwietnia 2015 r. z prof. dr n. biol. Anną Grzegorzewicz z Colorado State University, Department of Microbiology, Immunology and Pathology, Fort Collins, CO - 80525 USA; tytuł wykładu: „**Leki przeciwgruźlicze o nowych mechanizmach działania**”,
- XXVI otwarte spotkanie: 30 września 2015 r. z prof. dr hab. Antonim Więdłochą z Centre for Cancer Biomedicine, Department of Biochemistry, Institute for Cancer Research, The Norwegian Radiumhospital, Oslo University Hospital, Montebello N0379 Oslo, Norway; tytuł wykładu: „**Fibroblastyczny czynnik wzrostowy – filogeneza i mechanizm przekazywania sygnału**”,
- XXVII otwarte spotkanie: 18 listopada 2015 r. z prof. Dr hab. Leszkiem Ignatowiczem z Center of Biotechnology and Genomic Medicine, Department of Medicine, Department of Cellular Biology and Anatomy School of Graduate Studies, Medical College of Georgia, Augusta, Georgia, USA; tytuł wykładu: „**Wpływ flory bakteryjnej jelita na rozwój odpowiadzie immunologicznej**”.

We współpracy z Wrocławskim Ogrodem Zoologicznym zrealizowano ofertę „**ZOO-EDUKACJA**” skierowaną do placówek wszystkich poziomów edukacyjnych. Celem prowadzonych zajęć było uzupełnienie i rozszerzenie wiedzy przyrodniczej, a także rozbudzenie u dzieci ciekawości świata i szacunku do przyrody. Na realizację zajęć przekazano 435 715 zł, a w zajęciach udział wzięło 12 395 dzieci.

We współpracy z **Centrum Poznawczym Hali Stulecia** zrealizowano ofertę zajęć z zakresu historii i architektury skierowaną do placówek wszystkich poziomów edukacyjnych. Zajęcia edukacyjne realizowane były w okresie styczeń-grudzień 2015 r. na łączną kwotę 615 205 zł. Uczestniczyło w nich 14 341 dzieci.

We współpracy z Wrocławskim Centrum Badań EIT+ realizowano zajęcia dla wrocławskich placówek oraz dla uczestników półkolonii letnich w okresie wakacji. Zajęcia odbywały się w **Humanitarium**. W ramach zajęć uczniowie mogli zwiedzać również wystawę „Play the music” oraz „Szkiełko i oko – tajemnice optyki”. Na zajęcia, w których wzięło udział 15 690 dzieci przeznaczono kwotę 450 000 zł.

We współpracy z Zespołem Szkół nr 6 kontynuowano działanie serwisu **Kadry Indywidualnego Nauczania**. Serwis aktualizuje bazę danych nauczycieli, z której korzystają szkoły zatrudniające nauczycieli do indywidualnego nauczania. Placówki oświatowe korzystając z pośrednictwa Zespołu Szkół nr 6 otrzymują informację dotyczącą nauczycieli spełniających ich oczekiwania (mieszkających lub pracujących w pobliżu ucznia oraz informację o kwalifikacjach nauczycieli).

W Zespole Szkół nr 6 kontynuowano program nowego sposobu **organizacji nauczania indywidualnego**. Dyrektor ZS nr 6, na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły, do której uczeń uczęszcza, organizuje nauczanie indywidualne. Tą formą nauczania indywidualnego objęto 38 uczniów.

Kontynuowano pracę **Zespołu Konsultacyjnego ds. Integracji**, w skład, którego wchodzi dyrektorzy placówek integracyjnych funkcjonujących na terenie Wrocławia (również niepublicznych), w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących funkcjonowania oddziałów integracyjnych oraz wymiany doświadczeń. W związku z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U z 2015 poz. 1113) skupiono się na problemach organizacji i finansowaniu kształcenia specjalnego w oddziałach masowych i integracyjnych.

Kontynuowano **program dla dzieci z Zespołem Downa** – w Przedszkolu nr 8 i Przedszkolu nr 109 oraz w dwóch szkołach podstawowych (SP nr 8, SP nr 9). W Szkole Podstawowej nr 26 uruchomiono oddział klasy I integracyjnej dla dzieci z Zespołem Downa.

Kontynuowano zadanie „**Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka**”. Sfinansowano realizację zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka prowadzonych przez **56** placówek dla 455 dzieci (Przedszkole Integracyjne nr: 93, 89; Przedszkole nr: 2, 6, 27, 3, 31, 43, 49, 5, 50, 51, 54, 55, 56, 58, 61, 71, 74, 77, 90, 92, 104, 106, 109, 110, 121, 124, 146, 149; Szkoła Podstawowa nr: 8, 28, 36, 37, 74, 78, 84, 93, 96, 98, 107; Zespół Szkolno - Przedszkolny nr: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 13, 5; Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 5 i nr 9; Zespół Szkół nr 10, 12, 21; Zespół Żłobkowo-Przedszkolny nr 3. Koszt prowadzenia tych zajęć wyniósł 2 247 046 zł.

Kontynuowano ofertę **klas z edukacją włączającą**. Obecnie w 112 placówkach masowych, w ramach edukacji włączającej realizuje obowiązek szkolny 287 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, z zaburzonym zachowaniem, słabosłyszących i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością intelektualną). Tym uczniom przyznawane są dodatkowe indywidualne godziny rewalidacyjne celem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 574 godzin tygodniowo (co stanowi ok. 31,9 etatu dodatkowo).

Z inicjatywy Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu przy współpracy Straży Miejskiej Wrocławia oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMW w 4 gimnazjach (Gimnazjum nr 4, 5, 11, 13) kontynuowano program prewencyjny „**Wrocławska Bezpieczna Szkoła**”. Celem programu było stworzenie szkoły bez zagrożeń. W roku 2015 w ramach programu odbyły się szkolenia dla nauczycieli, młodzieży i rodziców, na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich. Dodatkowo dla wszystkich uczniów gimnazjów wdrożony został program prewencyjny opracowany przez Komendę Miejską Policji we Wrocławiu - Wydział Prewencji i Patrolowy „Gimnazjalisto! Twoje życie -Twój wybór!”. Celem programu było zwrócenie uwagi na zjawisko przestępczości nieletnich, w tym przemoc rówieśniczą, cyberprzemoc, stalking.

KONTROLA OBOWIĄZKU NAUKI

W ramach kontroli realizacji obowiązku nauki wysłano 503 pisma do rodziców (opiekunów prawnych) dot. spełniania obowiązku nauki młodzieży w wieku 16-18 lat. Przekazano do Wydziału Księgowości UMW wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w administracji z postanowieniem o nałożeniu grzywny w stosunku do 3 rodziców/opiekunów prawnych dzieci (uczniów gimnazjum) oraz 2 rodziców/opiekunów prawnych dzieci (uczniów szkoły podstawowej), którzy nie realizują obowiązku nauki wynikającego z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156).

EDUKACJA SPORTOWA

W 64 szkołach podstawowych (tj. w 83%) kontynuowano program nauki pływania uczniów klas trzecich:

- na ośmiu basenach szkolnych – uczniowie 43 szkół,
- na basenach wynajmowanych: WKS Śląsk, SPA Wrocław ul. Teatralna, AWF, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Przyrodniczy - uczniowie 21 szkół. Łączny koszt najmu basenów w roku 2015 wyniósł 1 231 761 zł.

Dyscypliny w klasach sportowych

Dyscyplina sportowa	2014				2015			
	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Szkoła Ponadgimnazjalna	Razem	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Szkoła Ponadgimnazjalna	Razem
Pływanie	12,5	4	2,5	19	22	1	3	26
Piłka nożna	6	12	7	25	14	14,5	7	35,5
Lekkoatletyka/piłka ręczna			3	3	-	-	-	-
Lekkoatletyka/pływanie			3	3	-	-	-	-
Siatkówka	11	12	3	26	13	13	5	31
Koszykówka	6	6		12	13	2	3,5	18,5
Piłka ręczna	7	4		11	13	2,5	-	15,5
Lekkoatletyka	4,5	5	3	12,5	12	3,5	3	18,5
Szermierka	3,5	1,5		5	4	1	-	5
Klasy interdyscyplinarne	1		1	2	-	1	-	1
Klasy ogólnosportowe		2,5		2,5	-	-	-	-
Taekwondo-szermierka	3			3	3	-	-	3
wioślarstwo		1,5	1	2,5	2	1,5	1	4,5
dźudo		1,5		1,5	-	1	-	1
tenis	1,5			1,5	6	-	-	6
zapasy		1		1	-	1	-	1
Hokej na trawie					2		-	2
Squash					-	0,5	-	0,5
Ogółem klas	56	51	23,5	130,5	104	42,5	22,5	169

Łącznie w 2015 r. w 19 szkołach podstawowych funkcjonowały 104 oddziały sportowe, w których uczyło się 1 456 uczniów, 42,5 oddziału w 21 gimnazjach, w których uczyło się 1 117 uczniów i 22,5 oddziału w 4 szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczyło się 482 uczniów.

Liczba oddziałów sportowych we wrocławskich szkołach – 2015 r.

Typ szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba dodatkowych etatów w-f
Szkoły Podstawowe	61	1 456	48,19
Gimnazja	42,5	1 117	65,87
Szkoły Ponadgminaszjalne	22,5	482	27,13
Razem	126	3 055	141,19

W dniu 23 czerwca 2015 r. odbyły się **Młodzieżowe Igrzyska Sportowe**. Celem projektu było zapoznanie dzieci i młodzieży z nieolimpijskimi dyscyplinami sportowymi **The World Games**, zachęcenie do aktywności fizycznej w życiu codziennym. W finałach zorganizowanych na obiektach AWF wzięło udział 1 500 uczniów z 36 szkół.

W roku szkolnym 2014/2015 od stycznia do czerwca w 50 szkołach podstawowych realizowano projekt „**Mały Mistrz**”. Główną ideą projektu jest zachęcenie uczniów klas I-III szkół podstawowych do zdobywania nowych umiejętności ruchowych oraz podnoszenia sprawności fizycznej, kształtowania odpowiednich nawyków i postaw, w tym zwłaszcza dotyczących zdrowego stylu życia, a także podniesienie atrakcyjności zajęć, wzmocnienie roli nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i wychowania fizycznego. Projekt dofinansowano w kwocie **200 154 zł**. W roku szkolnym 2015/2016 od września do grudnia realizowano projekt w 26 szkołach podstawowych.

We współpracy z klubem Panthers Wrocław w 7 gimnazjach realizowano projekt „**Wrocławska Liga Futbolu Flagowego**”. Futbol flagowy jest bezkontaktową odmianą futbolu amerykańskiego. Projekt zakładał przeprowadzenie w roku szkolnym dwóch treningów tygodniowo w każdej ze szkół. Na potrzeby projektu szkoły zostały wyposażone w podstawowy sprzęt; dofinansowanie w kwocie **18 160 zł**.

We współpracy z sekcją - Biegi na Orientację WKS Śląsk Wrocław zrealizowany został projekt „**Bieg na Orientację**”, który jest jedną z dyscyplin sportu włączoną do programu zbliżających się Igrzysk Sportów Nieolimpijskich World Games 2017. Projekt realizowany był w 23 wrocławskich szkołach; dofinansowanie w kwocie **46 383 zł**.

We współpracy z Polskim Związkiem Tenisowym w Warszawie zrealizowany został program „**Tenis 10 w szkole**”. Głównym założeniem Programu jest gra na mniejszych kortach, stosowanie mniejszych rakiet oraz miękkich, wolniejszych piłek. Program realizowany był w 11 wrocławskich szkołach, dofinansowanie wyniosło **27 500 zł**.

W porozumieniu z Wrocławskim Torem Wyścigów Konnych – Partynice realizowano projekt „**Zajęcia z jeździectwa na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice**”. Program realizowano w 2 wrocławskich szkołach podstawowych. Gmina Wrocław dofinansowała projekt w kwocie **45 501 zł**.

Dofinansowano zajęcia klas sportowych profil squash w Gimnazjum nr 18 w hali Hasta la Vista na kwotę **27 175 zł**.

W ramach promocji **The World Games 2017** zorganizowano sztafetę **Flagi TWG** po wrocławskich szkołach i przedszkolach. Celem przedsięwzięcia było zapoznanie uczniów z nieolimpijskimi dyscyplinami sportowymi, które będą rozgrywane w trakcie Olimpiady, położenie większego nacisku na zdrowy tryb życia. Szkoły, w których odbyła się uroczystość: Przedszkole nr: 25, 35, 56, Szkoła Podstawowa nr: 12, 25, 27, 46, 72, 109, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr: 15, Gimnazjum nr: 1, 3, 13, 14, Gimnazjum Akademickie Politechniki Wrocławskiej, Zespół Szkół nr 3.

DORADZTWO ZAWODOWE

W ramach wrocławskiej koncepcji doradztwa zawodowego przy Centrum Kształcenia Praktycznego kontynuowano działalność **Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej** współpracującego ze wszystkimi doradcami zawodowymi zatrudnionymi we wrocławskich szkołach. W szkołach funkcjonuje **7 Szkolnych Ośrodków Kariery**. Łącznie we wrocławskich gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych w roku 2015 zatrudnionych było 24 doradców zawodowych na 23,02 etatach. W ramach zadań doradców prowadzone były m.in.: grupowe zajęcia aktywizujące, przygotowujące uczniów klas III gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych do świadomego wyboru ścieżki edukacyjnej, indywidualne porady dla uczniów i rodziców oraz grupowe spotkania dla rodziców dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji. W ramach **„Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery”**, wspólnie z Międzyszkolnym Ośrodkiem Wspierania Aktywności Zawodowej w dniach 19 - 25 października 2015 r. zorganizowano konferencję „Poznaj swojego doradcę kariery”, kierowaną do dyrektorów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a także do pedagogów, doradców zawodowych i pracodawców.

Rodzaje zajęć aktywizujących w roku 2015

Rodzaj zajęć aktywizujących	Liczba uczniów		Liczba uczniów i rodziców		Liczba rodziców		Ogółem (G+PG)
	G	SPG	G	SPG	G	SPG	
Grupowe zajęcia: przygotowanie ucznia do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej	4 131	1 291					5 422
Indywidualne porady dla uczniów i rodziców			1 494	332			1 826
Grupowe spotkania z rodzicami (rekrutacja)					2 542	231	2 773
Ogółem porad							10 021

Przeprowadzono **szkolenia** skierowane do doradców z wrocławskiej sieci doradztwa zawodowego takie jak:

- Prowadzenie pośrednictwa pracy dla młodzieży i osób poszukujących pracy,
- Prowadzenie usług w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej,
- Przyjmowanie wniosków o refundację kosztów wynagrodzeń w przypadku zatrudnienia pracowników młodocianych,
- Kierowanie młodzieży do jednostek OHP w celu uzupełnienia wykształcenia i zdobycia kwalifikacji zawodowych,
- Aktualizacja informacji dotyczących zasad rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych na rok szkolny 2015/2016,
- Plan nadzoru Kuratorium „Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w 2015 - 2016 r.”,
- Omówienie zasad rekrutacji do oddziałów dwujęzycznych, do szkoły sportowej, mistrzostwa sportowego i oddziałów sportowych.

Zorganizowano III finał konkursu zawodoznawczego dla gimnazjalistów pod tytułem: **„Zawodowo wystartuj w przyszłość”**. Celem konkursu było m.in. poznanie przez uczniów gimnazjów oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia w zawodach we Wrocławiu oraz przybliżenie zagadnień związanych z rynkiem pracy. Na bieżąco aktualizowano stronę wrocławskich doradców zawodowych www.doradcy-wroclaw.pl. Całkowita liczba wizyt na stronie w roku 2015 wyniosła 213 344.

Kontynuowano współpracę z przedsiębiorcami w ramach projektu **„Patronat pracodawców nad szkołami”**. Były to następujące szkoły: Lotnicze Zakłady Naukowe,

Elektroniczne Zakłady Naukowe, Zespoły Szkół nr: 2, 18, Centrum Kształcenia Praktycznego, Technikum nr 15. Szkoły współpracowały z firmami: RAWPLUG S.A., CONTROL SYSTEM, PNEUMAT SYSTEM, FORTACO, ELEKTROTIM, POLMER Sp.z.o.o., CARGILL, FORTUM, ABB JUNGHEINRICH, MERCEDES, SERWIS MAN, IVECO UNI TRUCK, KLANN, HEIDENHEIN, HASS, HENSEL, WAGO, TIM, KOELNER, LG LIFES GOOG, WHIRLPOOL, VOLZ, NEONICA, RADIOTECHNIKA MARKETING – współpraca w ramach Klastru Wspólnoty Wiedzy i Innowacji, PKP – Polskie Koleje Państwowe, Hotel Tumski, RADIOTECHNIKA MARKETING S.A., Drukarnia KEA, Drukarnia Beata Druk, PHU ZINART Systemy Graficzne, Michael Huber Polska, Drukarnia Opako, Wrocławska Drukarnia Naukowa oraz z pracodawcami zrzeszonymi w Cechu Rzemiosł Różnych, Dolnośląskim Cechu Piekarzy i Cukierników, Dolnośląskim Cechu Rzemiosł Metalowych Motoryzacyjnych.

Klasy patronackie w roku 2015

Zawód	Szkoła	Firma
technik mechanik pojazdów samochodowych, technik mechanik	ZS nr 2	MAN Truck&Bus Polska sp. z o.o., IVECO, Mercedes Benz
technik elektryk, elektryk	Centrum Kształcenia Praktycznego, ZS nr 18,	Elektrotim S.A. RAWPLUG S.A, Control System, Volz Hydraulik
technik mechanik	ZS nr 18	VOLZ HYDRAULIK
technik poligraf, technik cyfrowych procesów graficznych	Technikum 15	Drukarnie: KEA, ZINART< Kid, OTAKO, Beta-Druk, Wrocławska Drukarnia Naukowa i Houbergroup
technik mechatronik, technik mechanik	Lotnicze Zakład Naukowe	Bosch sp. z o.o., Asplex sp. z o.o., Whirlpool Polska, Parker Hannifin, Pneumat System
technik elektronik, technik mechatronik	Elektroniczne Zakład Naukowe	LG Display Wrocław Sp. z o.o.

DOSKONALENIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI

Wydano łącznie **221 decyzji dotyczących awansu zawodowego nauczycieli**. Zorganizowano i przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, zakończone wydaniem 221 decyzji o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. Na postępowania egzaminacyjne w 2015 r., wydano łącznie kwotę 41 890 zł.

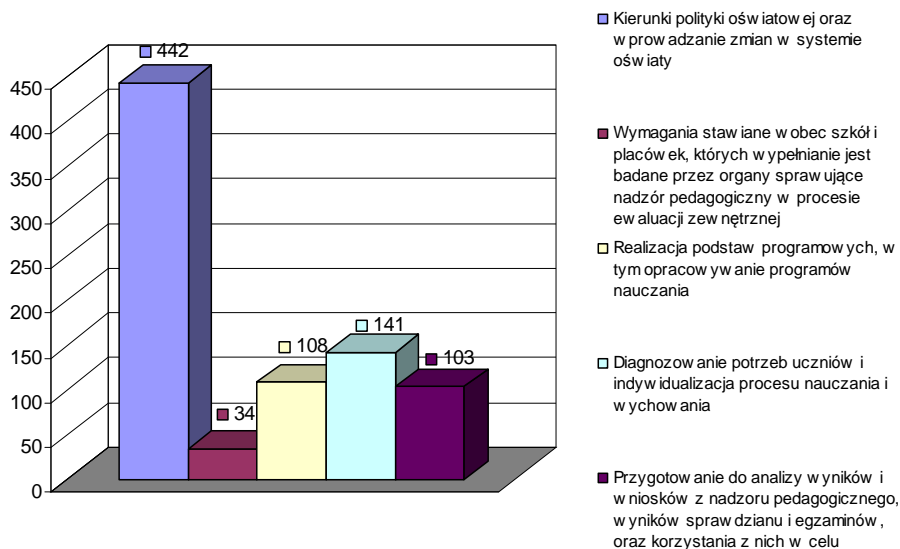
Na doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2015 r. przeznaczono 3 279 698 zł. Środki te zostały przekazane do dyspozycji dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Przyznane środki winny być rozdysponowane zgodnie z priorytetami zawartymi w zarządzeniu nr 473/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 lutego 2015 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz zgodnie z kryteriami zawartymi w zarządzeniu nr 474/15 z dnia 16 lutego 2015 r. w sprawie ustalenia form oraz specjalności, na które przyznane jest dofinansowanie w 2015 r. oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za dokształcanie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady doskonalenia nauczycieli. **Na sfinansowanie doradców metodycznych** (od stycznia do sierpnia 19,41 etatów, a od września do grudnia 18,74 etatów) **przeznaczono 1 542 960 zł.**

We **Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)** prowadzono **doskonalenie zawodowe** nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2014 r. poz. 1041 z późn. zm.), tj.:

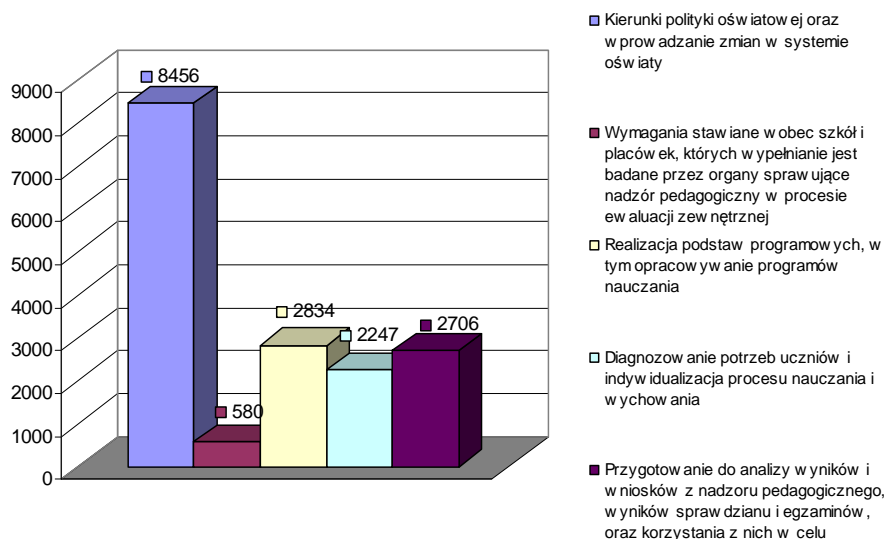
- 357 szkoleń dla nauczycieli wychowania przedszkolnego z liczbą 2 768 przeszkolonych nauczycieli,

- 478 szkoleń dla nauczycieli szkół podstawowych z liczbą 2 382 przeszkolonych nauczycieli,
- 331 szkoleń dla nauczycieli gimnazjum z liczbą 3031 przeszkolonych nauczycieli,
- 317 szkoleń dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych z liczbą 1 668 przeszkolonych nauczycieli.

Liczba form doskonalenia według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2014 r. poz. 1041 z późn. zm.).

Liczba przeszkolonych nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2014 r. poz. 1041 z późn. zm.).

W WCDN podjęto działania na rzecz włączania do procesu nauczania **edukacji globalnej** w kontekście realizowania podstawy programowej, inspirowania nauczycieli do podejmowania tematyki globalnej na zajęciach pozalekcyjnych oraz propagowania działania w Europejskim Roku na rzecz Rozwoju. W ramach współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (ORE) już po raz trzeci realizowano projekt **„Od edukacji globalnej do odpowiedzialności za świat”**. W listopadzie 2015 r. w szkołach obchodzono Tydzień Edukacji Globalnej pod hasłem „Równość od słów do czynów”, zwracając uwagę uczniów na współzależności globalne oraz kształtując u uczniów postawy otwartości, kreatywności i zaangażowania.

W ramach **Wrocławskich Spotkań Edukacyjnych** w WCDN zorganizowano trzy konferencje:

- **„Zagrożenia dla młodych ludzi związane z globalizacją i migracjami zarobkowymi”**, z udziałem Juliusza Karpińskiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
- **„Europejskie problemy fali migracyjnej – szanse, wyzwania, zagrożenia”** podczas której wykłady wygłosili: prof. Krzysztof Kubiak, ekspert ds. bezpieczeństwa, Uniwersytet Świętokrzyski („Migranci i uchodźcy – szanse i zagrożenia”), dr Ziad Abou Saleh, socjolog („Konteksty współczesnej migracji i uchodźstwa”), ks. Jerzy Babiak („Uchodźcy w Polsce – skuteczna edukacja”),
- **„Edukacyjny wymiar kształtowania postaw prospołecznych”**- z udziałem dr Agaty Świdzińskiej i dr Anny Bieganowskiej z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W ramach zadania realizowanego w polsko-szwajcarskim projekcie współpracy nr KIK 34 **Szkoła/przedszkole przyjazne żywieniu i aktywności fizycznej**, w WCDN realizowano projekt „Edukacja i wdrażanie zasad prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ocena wpływu tej edukacji na sposób żywienia, stan odżywiania, aktywność fizyczną i poziom wiedzy dzieci i młodzieży”. Celem projektu było kształtowanie prozdrowotnych postaw i w konsekwencji zapobieganie rozwojowi nadwagi i otyłości oraz innym chorobom przewlekłym. Po dwóch latach realizacji projektu certyfikaty „Placówka przyjazna żywieniu i aktywności fizycznej” otrzymało 60 wrocławskich placówek: 24 przedszkola, 16 szkół podstawowych, 16 gimnazjów i 4 szkoły ponadgimnazjalne. Są to: Przedszkole nr: 56, 107, 4, 92, 126, 102, 80, 77, 121, 66, 48, 117, 57, 52, 113, 16, 104, 51, 141, 28, 24, 91, 18, 99; Szkoła Podstawowa nr: 3, 23, 61, 63, 64, 18, 83, 76, 16, 109, 19, 28, 73, 26, 78, 27; Gimnazjum nr: 9, 40, 29, 1, 20, 15, 27, 25, 14, 13, 11, 31, 34, 18, 24, 19, Liceum Ogólnokształcące nr: I, X oraz Zespół Szkół nr 23 Zespół Szkół Ekonomicznych. Wszystkie placówki biorące w projekcie otrzymały materiały edukacyjne z zakresu żywienia i aktywności fizycznej (m.in. plakaty z piramidą żywienia, zasadami aktywności fizycznej, materiały informacyjno-promocyjne dla nauczycieli i rodziców, filmy edukacyjne „Zachowaj równowagę z Pascalem”).

Na stronie www.nauczycielpraca.wroc.pl funkcjonował „Oświatowy Rynek Pracy” – poświęcony nauczycielom, którzy szukają pracy we Wrocławiu; na stronach serwisu dyrektorzy szkół i placówek oświatowych ogłaszają wolne miejsca pracy dla nauczycieli, natomiast nauczyciele, którzy szukają pracy we Wrocławiu, mogą zostawić swoją ofertę na Tablicy Ogłoszeń Nauczycieli.

ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Po raz kolejny przeprowadzono elektroniczną rekrutację w przedszkolach i szkołach. W rekrutacji na rok szkolny 2015/2016 udział wzięło 23 600 dzieci i uczniów. Opracowano informator elektroniczny dostępny na stronie www.wroclaw.p.edu.pl zawierający ofertę edukacyjną wszystkich typów szkół i przedszkoli.

Typ placówki	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenie elektronicznej rekrutacji 2014/2015	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenie elektronicznej rekrutacji 2015/2016
Przedszkola	4 335	4 602
Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych	2 177	1 315
Szkoły podstawowe	6 716	7 360
Gimnazja	3 928	3 627
Szkoły ponadgimnazjalne	5 737	5 336
Ogółem liczba dzieci/uczniów przyjętych w wyniku elektronicznej rekrutacji	22 893	22 240

REALIZACJA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH

WSPARCIE SOCJALNE UCZNIÓW W RAMACH NARODOWEGO PROGRAMU STYPENDIALNEGO

Z budżetu państwa 2015 r. Wrocław otrzymał dotację celową na stypendia i zasiłki szkolne w wysokości 390 782 zł (okres wypłaty stypendiów: I-VI 2015 r.) Od stycznia kontynuowano wypłatę 1 538 stypendiów za rok szkolny 2014/2015 na kwotę 462 180 zł. Ponadto wypłacono 33 zasiłki szkolne na kwotę 3 960 zł. Wysokość jednorazowo wypłacanego zasiłku szkolnego wynosiła 120 zł. Od 1 września 2015 r. przekazano realizację świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym „Narodowy Program Stypendialny” do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Środki finansowe zaplanowane na wypłaty stypendiów szkolnych w 2015 r.

Rok szkolny		2014/2015 (I-VI)
Liczba złożonych wniosków		1 538 - kontynuacja
Liczba przyznanych stypendiów	Szkoły podstawowe	918
	Gimnazja	356
	Szkoły ponadgimnazjalne	264
	Ogółem	1 538
Środki finansowe przeznaczone na wypłaty stypendiów szkolnych		462 180 zł
Środki finansowe przeznaczone na wypłaty zasiłków szkolnych		3 960 zł
Środki finansowe przeznaczone na wypłaty stypendiów i zasiłków szkolnych		466 140 zł
Dotacja uzyskana przez Gminę Wrocław		390 782 zł

PROMOCJA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ – STYPENDIA NAUKOWE

W ramach Uczniowskiego Programu Stypendialnego zgodnie z uchwałą nr XXXVIII/868/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 14 lutego 2013 r., przyznano stypendia:

- uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata I, II lub III miejsca w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej. Ogółem wypłacono stypendium 351 stypendystom.
- uczniowi Szkoły Podstawowej nr 107 we Wrocławiu w wysokości 1 800 zł z tytułu zdobycia złotego medalu w finale Międzynarodowych Mistrzostw w Grach Matematycznych i Logicznych w Paryżu,
- uczniom, którzy zdawali maturę rozszerzoną z matematyki i kontynuowali naukę na wrocławskich uczelniach wyższych na kierunkach ścisłych i technicznych, w 2015 r. wypłacono stypendia na kwotę 1 630 200 zł (na okres 9 miesięcy po 300 zł miesięcznie),
- w ramach Konkursu Szkolny Nobel Wrocław 2015 wypłacono stypendia w 15 dziedzinach dla 15 uczniów wrocławskich szkół. Wysokość stypendium za okres wrzesień – grudzień 2015 r. wyniosła 1 400 zł na jednego ucznia.

Ogółem w ramach Uczniowskiego Programu Stypendialnego w 2015 r. wypłacono stypendia 1 584 stypendystom w kwocie 1 989 200 zł.

Wysokość dofinansowania w ramach Uczniowskiego Programu Stypendialnego w 2015

Uczniowski Program Stypendialny – uczniowie uzdolnieni			
Typ szkoły	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2015 (zł)
	2014/2015 (I-VI)	2015/2016 (IX-XII)	
Szkoły podstawowe	70	71	105 600
Gimnazja	60	67	125 600

Szkoły ponadgimnazjalne	30	39	84 000
Olimpijczycy	10	4	22 800
Razem	170	181	338 000
Uczniowski Program Stypendialny (stypendium matematyczne)			
	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2015 (zł)
	2014/2015 (I-VI)	2015/2016 (X-XII)	
Absolwenci wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych	624	594	1 630 200
Uczniowski Program Stypendialny – Szkolny Nobel Wrocław 2015			
	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2015 (zł)
Stypendyści Konkursu Szkolny Nobel Wrocław 2015	15		21 000

W ramach **Studenckiego Programu Stypendialnego** (zgodnie z uchwałą nr LV/1693/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 14 października 2010 r. z późn. zm. w sprawie zasad udzielania stypendiów dla studentów: wyjeżdżających za granicę, olimpijczyków), w 2015 r. wypłacono 91 stypendiów studenckich (kontynuacja z 2014 r.) na kwotę 142 200 zł.

Dofinansowanie stypendystów w ramach Studenckiego Programu Stypendialnego 2015 r.

Rodzaj stypendiów	Wysokość stypendium (zł)/m-c	2014			2015		
		Liczba stypendystów	Ogółem liczba m-cy	Wysokość dofinansowania w 2014 r. (zł)	Liczba stypendystów	Ogółem liczba m-cy	Wysokość dofinansowania w 2015 r. (zł)
Studenci wyjeżdżający za granicę	380	110	375	142 500	75	270	102 600
Olimpijczycy I,II,III m-ca	600	14	63	37 800	7	39	23 400
Olimpijczycy powyżej III m-ca	300	23	111	33 300	9	54	16 200
Razem		147	549	213 600	91	363	142 200

Od 3 sierpnia 2015 r. realizację Studenckiego Programu Stypendialnego przejęło Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi.

REALIZACJA PROGRAMÓW UNIJNYCH

Wspierano placówki w pozyskiwaniu środków unijnych m.in. poprzez organizowanie szkoleń oraz monitorowanie realizacji programów unijnych w następujących projektach:

„Aktywne doskonalenie – kompleksowe wsparcie dla szkół i przedszkoli we Wrocławiu” (w ramach POKL) – realizator projektu – Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli. 30 kwietnia 2015 r. zakończyła się druga edycja projektu. Realizowane były następujące formy wsparcia: warsztaty, konsultacje indywidualne oraz grupowe, szkolenia dla dyrektorów prowadzone przez ekspertów zewnętrznych. Celem projektu było podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli i dyrektorów poprzez stworzenie planów wspomaganie spójnych z rozwojem szkół

i przedszkoli w obszarach wymagających szczególnego wsparcia. Wsparciem objętych zostało 330 nauczycieli oraz 17 dyrektorów wrocławskich szkół i przedszkoli. Wszystkie wskaźniki w projekcie zostały zrealizowane na poziomie od 100% do 120%. Budżet projektu to 3 137 895 zł.

„Nowa jakość praktyk pedagogicznych II” (w ramach POKL) – projekt partnerski Gminy Wrocław realizowany od 1 września 2012 r. do 30 października 2015 r. Celem projektu była zmiana organizacji i poprawa jakości praktyk pedagogicznych dla 600 studentów Wydziału Wychowania Fizycznego na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z zastosowaniem metody superwizji przez 100 nauczycieli. Projekt realizowany był przez WCDN we współpracy z AWF we Wrocławiu. W 2015 r. do projektu zrekrutowano 116 nauczycieli z 33 wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych, zorganizowano szkolenia dla nauczycieli przed rozpoczęciem praktyk. W marcu i w maju 2015 r. w ramach projektu przeprowadzono praktyki studenckie. Każda placówka, w której odbywały się praktyki otrzymała sprzęt dydaktyczny niezbędny do ich prawidłowego przeprowadzenia. Budżet projektu to 1 992 178 zł.

Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacji zaplecza badawczego” - projekt realizowano w okresie od 1 grudnia 2009 r. do 31 czerwca 2015 r. w 17 wrocławskich gimnazjach przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie. W ramach projektu sprawdzano kompetencje językowe.

„Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II” - projekt systemowy realizowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego - Wydział Edukacji i Nauki oraz Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskonalenia Nauczycieli w Wałbrzychu jako głównego realizatora. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Realizowano projekty zawodoznawcze, w których brało udział 15 wrocławskich placówek, tj.: Zespoły Szkół nr: 1, 2, 3, 4, 18, 23, Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Ekonomiczno - Administracyjnych, Elektroniczne Zakłady Naukowe, Lotnicze Zakłady Naukowe, Centrum Kształcenia Praktycznego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 11, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych oraz Zespół Szkół Zawodowych nr 5. Wartość dofinansowania projektów zawodoznawczych wyniosła ogółem 168 818 zł, a ich celem było podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego młodzieży.

„Modernizacja centrów kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku” – realizację projektu zakończono w grudniu 2014 r. Projekt realizowano w partnerstwie z Województwem Dolnośląskim i 8 powiatami. Wartość dofinansowania – 9 880 141,95 zł. Zakupiono i przekazano szkołom nowoczesny sprzęt dla 52 pracowni zawodowych w 7 branżach: mechanicznej, samochodowej, elektryczno-energetycznej, mechatroniczno - elektronicznej, budowlanej, informatycznej i turystycznej. Wartość sprzętu przekazanego do 9 wrocławskich szkół i placówek wyniosła **11 625 830 zł**, przy udziale własnym Gminy Wrocław 1 745 687 zł, środki unijne 8 130 080 zł, dofinansowanie z budżetu województwa dolnośląskiego 1 742 061 zł. W okresie trwania projektu kwartalnie monitorowano wskaźniki projektu, które na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiły: liczba uczniów, którzy skorzystali z wrocławskich pracowni wyposażonych w ramach realizacji projektu: **6 355**, liczba bezpośrednio utworzonych miejsc pracy (etatów) w wyniku realizacji projektu we wrocławskich szkołach: **5,25**.

„Zagraniczne praktyki zawodowe dla młodzieży szansą na europejskim rynku pracy” - projekt realizowany w okresie od 14 kwietnia 2014 r. do 28 lutego 2015 r. przez Elektroniczne Zakłady Naukowe. Celem projektu było zdobycie praktycznego doświadczenia i wiedzy zawodowej młodzieży oraz przygotowanie jej do mobilności na europejskim rynku pracy. Budżet projektu wynosił 97 454 zł.

Realizacja programów unijnych w szkołach w 2015 r.

Projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki				
Placówka	Nazwa projektu	Budżet	Termin realizacji	Program
G nr: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 48	"Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego"	nie dotyczy	2009-2015	POKL
Nauczyciele mianowani i dyplomowani ze szkół ponadgimnazjalnych oraz studenci odbywający praktyki w szkołach	„Nowa jakość praktyk pedagogicznych II”	1 992 177 zł	2012-2015	POKL
W projekcie realizowanym przez WCDN biorą udział nauczyciele z Dolnego Śląska	„Aktywne doskonalenie – kompleksowe wsparcie dla szkół i przedszkoli we Wrocławiu”	3 137 895 zł	2013-2015	POKL
Elektroniczne Zakłady Naukowe	„Zagraniczne praktyki zawodowe dla młodzieży szansą na europejskim rynku pracy”	97 454 zł	2014-2015	POKL

Partnerskie Projekty Szkół Comenius 2013 - 2015. Czas trwania projektów 1 sierpnia 2013 – 31 lipca 2015 r. Wartość dofinansowania to kwota 145 000 euro. W projekcie wzięło udział 8 placówek: Przedszkole nr 54, Szkoła Podstawowa nr 30, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Gimnazjum nr: 17, 18, 29, Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół nr 6.

Partnerskie Projekty Szkół Comenius mają na celu rozwijanie wśród uczniów i kadry nauczycielskiej wiedzy o językach europejskich, różnorodności kultur i zrozumienia jej wartości; pomaganie w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Projekty w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego:

- **„Mój Zielony DOM”** projekt realizowany przez Centrum Kształcenia Ustawicznego w okresie od 1 czerwca 2014 r. do 30 września 2016 r. w czterech placówkach: Przedszkolu nr 58, Szkole Podstawowej nr 22, Zespole Szkół nr 4 oraz Zespole Szkół nr 24. Celem projektu jest podniesienie jakości i efektywności kształcenia w zakresie różnorodności biologicznej oraz ochrony ekosystemów w Polsce, przez inspirowanie aktywności badawczej, rozbudzanie ciekawości poznawczej, motywowanie do dalszej edukacji i działalności na rzecz ochrony środowiska naturalnego we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz oświaty. Budżet projektu to 2 629 554 zł.
- **„Wikingowie i Słowianie: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”** – projekt realizowany przez Gimnazjum 18 i norweską szkołę Ungdomskole z Lyngdal w okresie: 4 listopada 2013 – 31 października 2015 r. Celem projektu jest kształtowanie kompetencji językowych i społecznych oraz promowanie znajomości historii i jej wpływu na kształtowanie społeczeństwa. Budżet projektu wynosił 217 803 zł.

W ramach **Programu Erasmus+** realizowano w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r. przez Lotnicze Zakłady Naukowe projekt pt. **„Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów LZN, jako szansa rozwoju zawodowego i osobistego”**. Budżet projektu to 110 968 euro. Celem głównym projektu było podniesienie kwalifikacji uczniów Lotniczych Zakładów Naukowych oraz zwiększenie ich konkurencyjności na rynku pracy.

W ramach **programu Erasmus+ Edukacja zawodowa** 3 placówki (Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół nr 6) uczestniczą w projektach, których łączna kwota dofinansowania to 214 488 euro. Czas trwania projektów: 1 czerwca 2015 r. – 31 maja 2016 r. W Elektronicznych Zakładach Naukowych realizowany jest projekt Erasmus+ POWER, okres trwania: 31 grudnia 2014 – 30 grudnia 2016 r., koszt projektu wynosi 87 046 zł.

W ramach **Programu Erasmus+ Edukacja szkolna** – 5 placówek (Szkoła Podstawowa nr: 30, 61, 80, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6, Zespół Szkół nr 5) uczestniczy w projektach, których łączna kwota dofinansowania to 114 549 euro. Czas trwania projektów: 1 września 2014 r. – 31 sierpnia 2017 r. Program ma na celu rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o językach europejskich, różnorodności kultur, zrozumienia jej wartości oraz pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

W ramach **Programu Erasmus+ Edukacja szkolna** – 5 placówek (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, Zespół Szkół nr 6, Liceum Ogólnokształcące nr VII, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Gimnazjum nr 17) uczestniczy w projektach, których łączna kwota dofinansowania to 179 009 euro. Czas trwania projektów: 1 września 2015 r. – 30 czerwca 2018 r. Program ma na celu rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności języków i kultur europejskich oraz zrozumienia jej wartości; pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

DOFINANSOWANIE KOSZTÓW KSZTAŁCENIA MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW

W 2015 r. rozpatrzono 163 wnioski o dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, z czego **zrefundowano koszty kształcenia 94 pracodawcom na kwotę 822 701 zł za wykształcenie 133 uczniów**; 99 uczniów odbywało szkolenie w formie nauki zawodu, a 34 w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

DOFINANSOWANIE DOWOZU UCZNIÓW

Na podstawie umów zawartych w wyniku przetargu z przewoźnikami realizowano dowóz uczniów niepełnosprawnych do 24 szkół i placówek oświatowych: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1, Zespół Szkół nr 6, Zespół Szkół nr 21, Zespół Szkół nr 11, Szkoła Podstawowa nr 12, Gimnazjum nr 28, Zespół Placówek Oświatowych nr 2, Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 9, Przedszkole nr 125, Integracyjny Punkt Przedszkolny „Blue Kangaroo”, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 11, Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących nr 13, Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjny dla Wyjątkowych Dzieci, Zespół Szkół nr 12, Zespół Szkół nr 13, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 8, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 12, Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących i Słabosłyszących nr 12 oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10, Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Dar Losu” oraz Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Niebieski Latawiec”.

Na podstawie zarządzenia nr 12072/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 września 2014 r. zawarto umowy indywidualne z rodzicami określające warunki zwrotu kosztów za dowóz dziecka niepełnosprawnego do szkoły/placówki prywatnym samochodem osobowym i zwrócono rodzicom 83 dzieci koszt za dowóz ich dziecka do szkoły/placówki. **Z transportu skorzystało 334 uczniów, a jego koszt w roku 2015 wyniósł 2 441 235 zł.**

BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

W ramach rozwijania **edukacji regionalnej** kontynuowano współpracę z PTTK - Śródmieście i Zespołem Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży przy organizacji XIII edycji konkursu „**Szkoła Promująca Turystykę**”, w którym udział wzięły następujące placówki: Przedszkola nr: 5, 8, 10, 15, 54, 84, 97, 106, 149, 150, Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne; Szkoły Podstawowe nr: 19, 37, 38, 50, 51, 58, 90,

107; Gimnazja nr: 1, 4, 5, 15, 16, 25; Szkoły Ponadgimnazjalne: Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, Licea Ogólnokształcące nr: III, X, Zespół Szkół nr 3. Na organizację konkursu przeznaczono 10 000 zł.

W ramach **edukacji ekologicznej**:

- realizowano projekt **„Wrocławskie dzieci uczą segregować śmieci”**, kwota dofinansowania: 25 000 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 1 wygrała konkurs organizowany przez TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. W ramach projektu zostały zakupione pomoce dydaktyczne niezbędne do wyposażenia **„SALI PRZYRODY TAURON EKOENERGIA 2015”** na łączną kwotę 40 000 zł,
- Wspólnie z Fundacją Ekologiczną ARKA przeprowadzono akcję ekologiczną pod hasłem: **„Listy do Ziemi”**. Udział w tym przedsięwzięciu wzięło około 1186 uczniów z 8 wrocławskich placówek,
- udzielono szkołom i placówkom dotacji finansowych w kwocie 195 546 zł na **wyjazdy do Ośrodków Edukacji Ekologicznej**. W ramach przekazanych środków zorganizowano 211 wyjazdów,
- udzielono dotacji na realizację **49 programów edukacji ekologicznej** w kwocie 79 700 zł,
- zrealizowano II edycję kampanii **„Nasz Czysty Wrocław”**. Przeprowadzono następujące konkursy:
 - konkurs plastyczny na logo kampanii – Szkoła Podstawowa nr 37,
 - Mała Wenecja – konkurs na reportaż z elementami fotoreportażu - Zespół Szkolno Przedszkolny nr 13,
 - Graffiti – konkurs plastyczny – Przedszkole nr 99,
 - Kwiatowe bombardowanie – Przedszkole nr 121,
 - Co nas w oczy kłuje – wystawa fotograficzna – Przedszkole nr 99,
 - przedstawienie teatralne „Czyste miasto” – Zespół Szkolno Przedszkolny nr 13,
 - Rozświetlony Wrocław – konkurs plastyczno – konstruktorski Przedszkole nr 121.

Zrealizowano program **„Szare na zielone”**, który obejmował: nasadzenia drzew, krzewów i roślin okrywowych (w tym zielone ekrany, zieleń ozdobna), realizację elementów małej architektury związanej z zielenią (podpory do roślin, trejaże, pergole, murki oporowe), zabiegi pielęgnacyjno-ratownicze na istniejącym drzewostanie. W programie uczestniczyło 69 placówek oświatowych, w tym Przedszkola nr: 1, 2, 3, 4, 6, 12, 14, 18, 28, 43, 49, 52, 56, 61, 68, 79, 87, 89, 91, 93, 99, 106, 107, 110, 113, 117, 119, 121, 124, 125; Szkoły Podstawowe nr: 1, 3, 9, 12, 23, 28, 30, 63, 76, 93, 95, 96, 99, 109, 119; Gimnazja nr: 6, 16, 20, 23, 24, 28, 29, 39; Licea Ogólnokształcące nr: I, VII, VIII; Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 4, 8, 18; Zespoły Szkół nr: 6, 7, 11, 15, 18; Zespół Placówek Oświatowych nr 2, Lotnicze Zakłady Naukowe, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna nr 9, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5. Środki finansowe wykorzystane w roku 2015 na realizację programu to 1 334 820 zł.

Zorganizowano i dofinansowano w wysokości 45 000 zł wrocławską edycję **XXI Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych”**. W Konkursie udział wzięło 30 osób w kategoriach: *Ośmiu Wspaniałych i Ósemeczka* oraz 15 grup wolontariuszy w kategorii *Zgłoszenia Grupowe*. W kategorii „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” wybrano 8 osób ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz 3 osoby w kategorii „Ósemeczka”. Ponadto przyznano 3 wyróżnienia w kategorii *Ośmiu Wspaniałych* oraz 4 wyróżnienia w kategorii *Zgłoszenia Grupowe*.

OGÓLNOPOLSKI SAMORZĄDOWY KONKURS NASTOLATKÓW "OŚMIU WSPANIAŁYCH"				
	XVIII edycja lokalna 2011/2012	XIX edycja lokalna 2012/2013	XX edycja lokalna 2013/2014	XXI edycja lokalna 2014/2015
LICZBA ZGŁOSZEŃ ŁĄCZNIE w tym:	53	41	31	30
ÓSEMKI	33	22	27	26
ÓSEMECZKI	8	4	4	4
GRUPOWE	12	15	15	15
LICZBA LAUREATÓW I WYRÓŻNIONYCH w tym:	17	23	19	19
LAUREACI KONKURSU – ÓSEMKI	8	8	8	8
LAUREACI KONKURSU – ÓSEMECZKI	3	2	3	3
WYRÓŻNIENIA – Ósemki	3	3	4	4
WYRÓŻNIENIA – Ósemeczki	0	0	0	0
WYRÓŻNIENIA – Grupowe	3	6	4	4
BUDŻET	42 000	42 000	45 000	45 000

Przeprowadzono kolejną edycję konkursu na **najlepszy samorząd uczniowski** szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych Wrocławia. Wyróżniono 14 projektów z 12 szkół w 2 kategoriach – całokształt działalności i najlepsza inicjatywa. Łącznie wysokość nagród wyniosła 40 000 zł.

Nagrody przyznane w konkursie na najlepszy samorząd uczniowski szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych Wrocławia w roku 2015

Kategoria	Miejsce	Laureaci	Wysokość nagrody (zł)
Całokształt działalności (gimnazja)	I miejsce	Gimnazjum nr 27	5 000
	II miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 7	4 000
	II miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 16	4 000
	III miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 13	3 000
	III miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 52 (w Zespole Szkół nr 21)	3 000
Całokształt działalności (szkoły ponadgimnazjalne)	II miejsce	Zespół Szkół Budowlanych	4 000
	III miejsce	Liceum Ogólnokształcące nr XVII	3 000
Najlepsza inicjatywa (gimnazja)	społeczno-obywatelska	Gimnazjum nr 6 – „Śpiew serca”	2 000
	społeczno-obywatelska	Gimnazjum nr 9 – „Nienawiść – jesteśmy przeciw - projekt CEO”	2 000
	naukowa	Gimnazjum nr 13 – „W sieci Uz@leźnień / Nie przegr@j wakacji”	2 000
	organizacyjna	Gimnazjum nr 14 – „14 Muz 14-stki”	2 000
	społeczno-obywatelska	Gimnazjum nr 27 – „Szkolny Festyn Rodzinny”	2 000
Najlepsza inicjatywa (szkoły ponadgimnazjalne)	społeczno-obywatelska	Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych – „Rola mediów szkolnych. Czy są one tylko źródłem informacji o tym co dzieje się w szkole?”.	2 000
	organizacyjna	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych – „Wszystko w rękach młodych, czyli marketing oczami uczniów”.	2 000
Łącznie			40 000

Kontynuowano projekt **„Edukacja w Miejscach Pamięci”**, finansowany przez Gminę Wrocław. W 2015 r. wzięło w nim udział **135 szkół** w tym: 54 szkoły podstawowe, 36 gimnazjów i 45 szkół ponadgimnazjalnych. Łącznie w projekcie wzięło udział **12 192 uczniów**. Tradycyjnie już uczniowie szkół podstawowych brali udział w kilkugodzinnych zajęciach prowadzonych przez Fundację Dzielnicy Wzajemnego Szacunku Czterech Wyznań oraz w warsztatach Muzułmańskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego we Wrocławiu. Gimnazjaliści uczestniczyli w jednodniowym wyjeździe, podczas którego poznali historię takich miejsc, jak: były obóz koncentracyjny Gross - Rosen, Muzeum Jeńców w Łambinowicach, Kościół Pokoju w Świdnicy i Jaworze oraz zamek Książ w Wałbrzychu. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych podczas dwudniowego wyjazdu odwiedzili miejsca pamięci na wybranych terenach Polski np.: obóz Auschwitz Birkenau, Treblinkę, Getto, Muzeum Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego, obóz na Majdanku. Do znaczących efektów projektu należało poznanie przez młodych wrocławian miejsc kaźni, zagłady Polaków i innych narodów, kształtowanie u uczniów postaw tolerancji i szacunku dla innych religii oraz przekonań, budzenie dumy z narodowej historii. Koszt projektu 1 200 000 zł.

Kontynuowano projekt **„Przeciw obojętności, ignorancji...”** adresowany do młodzieży klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych. Ważnym celem było uwrażliwianie uczniów na niepełnosprawność innego człowieka, pokazanie obciążonej uprzedzeniami historii, zachęcanie do szanowania przestrzeni miasta, uczenie przedsiębiorczości, etyki, odbioru literatury i sztuki. Praktyczne ćwiczenia pracy w grupach, wzięcie odpowiedzialności za bliźniego, nauka empatii, przyjaźni i zaufania były realizowane za pomocą aktywizujących metod uczenia się – przez doświadczanie i działanie. Uczestnikami Projektu w części 1. i 2. byli uczniowie szkół ponadgimnazjalnych wrocławskich szkół. Przez dwa lata szkolne w projekcie wzięło udział ponad 1 000 uczniów z 44 klas oraz ponad 70 nauczycieli. W 3. części Projektu w I semestrze roku szkolnego 2015/2016 wzięli udział nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (60 nauczycieli – po 3 osoby z 20 szkół). Koszt projektu: 5 000 zł.

„Radosna Parada Niepodległości” została zorganizowana w ramach Radosnych Obchodów Święta Niepodległości; angażuje i aktywizuje środowisko oświatowe i mieszkańców miasta już od 14 lat. W Paradzie 2015 uczestniczyli nauczyciele i uczniowie z 60 szkół i placówek oświatowych oraz kilkanaście tysięcy wrocławian. Dzieci, młodzież i dorośli zaprezentowali formacje i postacie historyczne w strojach z danej epoki – byli to m.in. legionieści, ułani, husaria na hulajnogach, rycerze spod Grunwaldu, marszałek Piłsudski na kasztance, kosynierzy, uczestnicy Powstania Warszawskiego. Jury wyłoniło zwycięzców w trzech kategoriach wiekowych: szkoły podstawowe (SP 97), gimnazja (G 16), szkoły ponadgimnazjalne (ex aequo LO XIV, T 12, EZN). W organizowanych przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli konkursach plastycznych i historycznych w ramach Radosnych Obchodów Święta Niepodległości („Polscy wynalazcy, konstruktorzy, myśliciele”, „Planszowa gra patriotyczna”, „Bransoletka patriotyczna”, „DNA kamieni, ziemi, piasku – projekt o miejscach ważnych dla polskiej tożsamości”) wzięło udział ponad 300 uczniów, nagrodzono 150 autorów prac zbiorowych i indywidualnych oraz 30 nauczycieli przygotowujących laureatów konkursów. Patronat nad konkursem sprawował Prezydent Wrocławia oraz Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Koszt projektu: 37 000 zł.

PROJEKTY EDUKACYJNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI JEDNOSTKAMI

Wspierano szkoły w zakresie **wymiany międzynarodowej młodzieży**. Współdziałano z organizacją międzynarodową **„Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży”** w pozyskiwaniu dofinansowania dla 40 projektów realizowanych w 21 wrocławskich szkołach. W wymianie polsko-niemieckiej uczestniczyli uczniowie 8 gimnazjów (Gimnazja nr: 2, 16, 19, 23, 25, 27, 29 oraz Zespół Szkół nr 11) i 13 szkół ponadgimnazjalnych (Licea Ogólnokształcące nr: III, IV, VI, XII, XVII, Zespoły Szkół nr: 2, 3, 4, 5, 23, Zespół

Szkół Ogólnokształcących nr 5, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych oraz Zespół Szkół Zawodowych nr 5). Szkoły uzyskały dofinansowanie na realizację projektów w wysokości 140 655 zł.

Wysokość dofinansowania projektów realizowanych w ramach wymiany polsko-niemieckiej

Typ szkoły	2014		2015			
	Liczba zrealizowanych projektów w szkołach publicznych	Kwoty dofinansowania (zł)	Liczba placówek	Liczba uczniów wrocławskich szkół	Liczba zrealizowanych projektów w szkołach publicznych	Kwoty dofinansowania (zł)
G	15	63 865	8	342	14	45 759
SPG	24	83 055	13	662	26	94 896
RAZEM	39	146 920	21	1 004	40	1405

We współpracy z **Towarzystwem Miłośników Wrocławia** oraz Biurem Rady Miejskiej Wrocławia Urzędu Miejskiego Wrocławia zorganizowano:

- **XX edycję Wielkiej Nagrody Wrocławia,**
- **XII edycję Przedszkolnej Nagrody Wrocławia,**
- **VII edycję Magnum Praemium Wratislaviae.**

Celem przedsięwzięcia było połączenie wszystkich konkursów poświęconych historii, tradycji, kulturze i problemom współczesnego Wrocławia w jeden wspólny cykl. Przeprowadzone konkursy miały na celu uaktywnienie dzieci i uczniów wszystkich poziomów edukacyjnych w zdobywaniu wiedzy o własnym mieście, podjęcie działań zmierzających do poznania środowiska przedszkola, szkoły, osiedla i miasta, tworzenie warunków do pobudzania tożsamości regionalnej i kształtowania świadomości małej ojczyzny.

Wykaz konkursów realizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia, Przedszkolnej Nagrody Wrocławia oraz Magnum Praemium Wratislaviae

Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Wrocławiu "Wrocław, moje miasto"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum nr 15
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Plastyczny "Wrocław, Moje Miasto"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 44
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Poetycki "Wrocław w Twórczości Poetyckiej Młodzieży"	XX	Towarzystwo Miłośników Wrocławia i Miejską Bibliotekę Publiczną Filia nr 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wrocławskie Krasnale"	XV	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd Szlakami Zabytków i Miejsc Upamiętnionych	XXI	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Fotograficzny " Wrocław w Fotografii"	XX	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Moja Mała Ojczyzna"	XX	Gimnazjum nr 5; Towarzystwo Miłośników Wrocławia; PTTK - Oddział Wrocław
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XIX	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich Fundacja "Semper Fidelis" Szkoła Podstawowa nr 91
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Recytatorski "Wrocławska Młodzież Recytuje Wrocławskich Poetów"	XIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23

Wielka Nagroda Wrocławia	Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy	XXI	Szkoła Podstawowa nr 51 PTTK Oddział Wrocław; WCDN
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wratislavia Sacra"	XV	Gimnazjum nr 4 Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu
Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd "Wrocławskie Spacery Krajoznawcze"	XX	Młodzieżowy Dom Kultury "Wrocław - Śródmieście"
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Rajd Śladami Pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXI	Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocławski; Fundacja Kresowa "Semper Fidelis"; Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs na Multimedialną Prezentację o Wrocławiu	X	Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Literacki "Moja Wrocławska Baśń"	IX	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	XIII Wrocławski Konkurs "Szkoła Promująca Turystykę"	XIII	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Teatralny "W teatrzyku Jasia i Małgosi"	XII	Przedszkole nr 104; Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	XI Rajd "Smoka Strachoty"	XII	Przedszkole nr 106 Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne Fundacja "Strachota"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Wrocławski Ekoludek"	XII	Przedszkole nr 62
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Spacerkiem po Wrocławiu - Dawniej i Dziś"	XII	Przedszkole nr 63 Przedszkole nr 43
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Rymowanki Wrocławskie"	XII	Przedszkole nr 121
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Tańczące Przedszkolaki"	XIV	Przedszkole nr 18 "Wiolinek"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Przedszkole Promujące Turystykę"	XIV	Oddział PTTK Wrocław Śródmieście Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Poezji i Malarstwa "Wrocław w Twórczości Dziecięcej"	XIII	Przedszkole nr 149
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "W Bajkowym Okienku - Wrocław w Twórczości Literackiej Nauczycieli"	IX	Przedszkole nr 77 Miesięcznik "Bliżej Przedszkola"
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Historii Wrocławia "Wratislavia Aeterna"	VIII	Zespół Szkół nr 23
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs "Wrocław na Fotografii"	VII	Zespół Szkół nr 23
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Literacki	VIII	Liceum Ogólnokształcące nr X Muzeum Narodowe we Wrocławiu
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na Reportaż o Wrocławiu	VII	Zespół Szkół nr 23
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs o Wrocławiu w języku angielskim „My Wrocław”	III	Zespół Szkół nr 23

We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli we współpracy ze Stowarzyszeniem „Odra – Niemen” i MEN kontynuowano projekt dotyczący **doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół polskich na Litwie**. W październiku 2015 r. przeprowadzono 35 godzin warsztatów metodycznych dla 65 pracowników oświaty rejonu wileńskiego.

Tematyka szkoleń dotyczyła metod skutecznego nauczania/uczenia się, doskonalenia zasad oceniania i zadań nauczyciela-wychowawcy. Uczestnicy zajęć otrzymali materiały szkoleniowe i pomoce dydaktyczne przygotowane przez doradców metodycznych WCDN.

We współpracy z Fundacją WrOpenUp oraz Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego kontynuowano **II edycję konkursu kreatywnego „WrOpenUp”**, którego celem było promowanie wielokulturowości, **wzmocnienie otwartości młodych Wrocławian i przeciwdziałanie dyskryminacji**. Konkurs kierowany był do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a efektem finalnym Konkursu było stworzenie wspólnej interaktywnej Wielokulturowej Mapy Wrocławia. W przedsięwzięciu wzięło udział 27 zespołów z 19 szkół. Udział finansowy Gminy Wrocław – 5 000 zł.

We współpracy ze **Stowarzyszeniem Sędziów Polskich "IUSTITIA"** Oddział we Wrocławiu realizowano szkolenia dla uczniów i nauczycieli pt. **Podstawy edukacji prawnej młodzieży z wykorzystaniem książki „Apteczka prawna – Lex bez łez”**. Program edukacyjny inicjował również działania polegające na organizowaniu konkursów szkolnych o prawie i sądownictwie. W programie uczestniczyli uczniowie i nauczyciele 8 gimnazjów i 13 szkół ponadgimnazjalnych. Program ten dofinansowano kwotą 49 990 zł.

W ramach współpracy ze **Stowarzyszeniem AIESEC** przy Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu realizowano projekt pod nazwą „International Kindergarten” skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym.

Projekt „International Kindergarten” we wrocławskich przedszkolach

Placówka	Termin realizacji projektu	Liczba dzieci	Dofinansowanie (zł)
Przedszkole nr 27	6 – 24 lipca 2015 r.	25	400
Przedszkole nr 36	20 kwietnia – 31 maja 2015 r.	90	1 353
Przedszkole nr 58	20 kwietnia – 31 maja 2015 r.	100	1 353
Przedszkole nr 62	20 kwietnia – 31 maja 2015 r.	100	1 353
Przedszkole nr 91	20 kwietnia – 31 maja 2015 r.	100	1 353
Przedszkole nr 102	30 listopada 2015 r. – 22 stycznia 2016 r.	100	1 100
Przedszkole nr 130 (ZSP nr 3)	20 kwietnia – 31 maja 2015 r.	100	1 353
Razem		615	8 265

We współpracy z Fundacją Życia bez Przemocy w roku szkolnym 2014/2015 zrealizowano **Program Sen Żyrafy**. Projekt skierowany był do dzieci w wieku przedszkolnym, wzięło w nim udział 11 placówek przedszkolnych, Przedszkola nr: 4, 6, 12, 15, 18, 51, 56, 71, 77, 87, 106. Program miał na celu rozwinięcie podstawowych umiejętności interpersonalnych oraz poprzez zabawę w przyjaznej atmosferze pokazanie dzieciom różnicy pomiędzy komunikacją, która tworzy bariery, a taką, która buduje kontakt.

W ramach II edycji **Programu mPotęga** Fundacji mBanku, skierowanego do pasjonatów matematyki z niebanalnymi pomysłami, dofinansowanie na najciekawszy projekt otrzymały 3 wrocławskie placówki: Gimnazjum nr 21 projekt pn. „Matematyka nie jedno ma imię” – dofinansowanie na kwotę 6 200 zł, Gimnazjum nr 24 projekt pn. „Mat Miasto – innowacyjna metoda edukacji matematycznej” dofinansowanie na kwotę 7 938 zł i Gimnazjum nr 28 projekt pn. „O bryłach wiem wszystko” – dofinansowanie na kwotę 7 209 zł.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Lokalnych i Krajowych prowadzono w szkołach ponadgimnazjalnych **Warsztaty Akademii Dziennikarskiej**. To cykl

10 spotkań organizowanych na terenie szkoły raz w miesiącu, w ramach zajęć pozalekcyjnych, przez cały rok szkolny. Podczas warsztatów odbywały się treningi medialne oraz ćwiczenia dziennikarskie z udziałem operatora telewizyjnego, kamery, mikrofonu, oświetlenia, czyli profesjonalnego sprzętu służącego dziennikarzowi informacyjnemu. Uczniowie zapoznali się z wszystkimi etapami pracy twórczej: od poszukiwania tematu, pomysłu na atrakcyjne zaprezentowanie, realizację zdjęć i wywiadów w terenie, pracę z kamerą telewizyjną i mikrofonem po pracę związaną z postprodukcją. Finałem warsztatów była prezentacja reportażu przygotowywanego przez uczniów. W projekcie wzięło udział 7 szkół. Koszt realizacji wyniósł 12 250 zł.

Organizacje pozarządowe uzyskały dofinansowanie na realizację projektów edukacyjnych w **trybie art. 19 a ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** w kwocie 73 840 zł.

Oferent	Nazwa własna zadania	Dotacja	Termin realizacji
FUNDACJA PAX ET BONUM	„Wędrówki Szlakiem Wartości”	6 000	od 23 marca 2015 r. do 23 czerwca 2015 r.
Kilo Kultury Fundacja	W kino wtajemniczeni	3 050	od 1 czerwca 2015 r. do 30 czerwca 2015 r.
Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej	Laboratoria obywatelskie	10 000	od 16 lutego 2015 r. do 15 maja 2015 r.
Fundacji Wspierania Filozoficzno-Humanistycznych Działań Społecznych „SOCRATES”	Jestem, więc muszę myśleć –2015	4 790	od 2 października 2015 r. do 29 grudnia 2015 r.
Instytut Edukacji Społecznej	Młodzieżowy Budżet Obywatelski	50 000	od 16 marca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi ogłosiło konkurs na realizację zadania pn. **„Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży”**. Projekty realizowano w okresie od 2 października 2014 r. do 30 czerwca 2015 r. z łącznym dofinansowaniem w wysokości 41 300 zł. Celem realizacji projektów było:

- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży z placówek wszystkich poziomów edukacyjnych m.in. poprzez popularyzację osiągnięć nauki/kultury/wolontariatu,
- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności, rozwijanie kreatywności, zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży,

Do realizacji przyjęto 5 ofert:

- Stowarzyszenia Przyjaciół Szkoły przy Szkole Podstawowej nr 19 (2 oferty),
- Fundacji PAX ET BONUM,
- Stowarzyszenia Edukacji Krytycznej,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Sportów Wodnych i Rowerowych PEGAZ.

Organizacja pozarządowa **„Promyk Słońca”** na mocy umów dotacyjnych otrzymała w roku 2008 środki finansowe w wysokości 800 000 zł na wsparcie techniczne w tworzeniu nowych miejsc przedszkolnych. Okres realizacji umów przypada na lata 2008 - 2018.

ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CZASU WOLNEGO

W roku szkolnym 2014/2015 zorganizowano **wypoczynek zimowy**, z którego skorzystało 13 035 uczniów. Na ten cel przekazano z budżetu Miasta kwotę 621 311 zł. W ramach wypoczynku zimowego zorganizowano zajęcia otwarte w 34 szkołach, 5 placówkach specjalnych i w 2 MDK-ach oraz półkolonie w 38 szkołach i 3 MDK-ach. W ramach **wypoczynku letniego** zorganizowano półkolonie w 30 szkołach, 3 MDK-ach i 2 placówkach specjalnych, w których udział wzięło 7 248 uczniów. Łączny koszt dofinansowania 844 993 zł.

Rodzaj wypoczynku	Liczba placówek realizujących wypoczynek	Kwota dofinansowania (zł)
Wypoczynek zimowy	82	621 311
Wypoczynek letni	35	844 993
Razem	117	1 466 304

Ponadto w dniach 6 - 17 lipca 2015 r. dzieci z wrocławskich szkół podstawowych wzięły udział w **projekcie „Miasto Dzieci” w Topaczu** k. Ślęży. Celem projektu było promowanie wartości pracy, poznawanie przez zabawę różnych zawodów oraz budowanie postaw prospołecznych. Do realizacji projektu została stworzona specjalna infrastruktura miejska, w którą wkomponowano 40 zawodów, urzędy, bank, szpital i restauracje. Dzieci miały możliwość zarabiania własnych pieniędzy i zarządzania nimi, a czas wolny spędzały na zabawie i grach sportowych. W projekcie Miasto Dzieci wzięło udział 1 000 dzieci z 59 wrocławskich szkół podstawowych (w tym 26 szkół koordynatorów). Koszt realizacji projektu wyniósł 270 069 zł.

Kontynuowano realizację **Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa plus trzy i jeszcze więcej”**. Udostępniono bezpłatnie siedem basenów szkolnych dla rodzin wielodzietnych. Przygotowano łącznie, w każdym tygodniu, 198 miejsc na basenach.

W ramach działalności **4 Młodzieżowych Domów Kultury** z zajęć pozalekcyjnych skorzystało (łącznie z imprezami masowymi) 51 482 dzieci i młodzieży. Koszt funkcjonowania MDK-ów wyniósł **9 446 343 zł** (wg planu).

Uczniowie wrocławskich szkół i placówek oświatowych korzystali z oferty i realizowali zajęcia z łyżwiarstwa we **Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan**. Wydatkowano 2 499 490 zł na zajęcia sportowe obejmujące naukę jazdy na łyżwach. Zajęcia zostały zrealizowane w liczbie 2 037 godzin lekcyjnych.

W ramach **wyjazdów międzynarodowych** dofinansowano:

- wyjazd uczniów Gimnazjum nr 13, Szkoły Podstawowej nr 63, Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 na światowy finał olimpiady kreatywności **Destination Imagination** w Knoxville w USA,
- wyjazd dzieci korzystających z nauki języka ukraińskiego oraz lekcji religii grekokatolickiej na Ukrainę – Szkoła Podstawowa nr 63;
- wyjazd uczniów po zdanym egzaminie z języka chińskiego do Chin na zaproszenie Instytutu Konfucjusza w Xiamen – Gimnazjum nr 1;
- polsko – francuską wymianę młodzieży z College Henri Meck z Molsheim oraz wycieczkę do Paryża – Gimnazjum nr 30;
- wymianę ze szkołą Piandimeleto we Włoszech - Gimnazjum nr 34;
- udział uczniów klas dwujęzycznych z językiem francuskim w warsztatach językowych w Warszawie – Gimnazjum nr 34;
- międzyszkolną wymianę młodzieży z hiszpańską szkołą z Tarragony oraz z serbską szkołą z Belgradu – Liceum Ogólnokształcące nr IV;
- wycieczkę uczniów do Berlina w ramach projektu „Ad fontes” - Liceum Ogólnokształcące nr IV;
- wyjazd młodzieży do Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych CERN w Szwajcarii – Liceum Ogólnokształcące nr VII;
- międzyszkolną wymianę językową klas dwujęzycznych z językiem francuskim z Liceum Saint Remi-Roubaix w ramach współpracy między miastami partnerskimi Wrocław – Lille – Liceum Ogólnokształcące nr VIII;
- polsko – francuską wymianę młodzieży z liceum La Salle w Metz – Zespół Szkół nr 5.

Dofinansowano realizację wielu projektów, konkursów i olimpiad:

Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
Przedszkola	67	23 400
Zespoły Szkolno - Przedszkolne	31	17 400
Szkoły Podstawowe	36	14 300
Gimnazja	21	11 400
Licea Ogólnokształcące	13	16 150
Zespoły Szkół	51	4200
Młodzieżowe Domy Kultury	9	8 100
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	11	6 400
Razem	239	139 150

W ramach organizacji czasu wolnego dofinansowano realizację projektów i przedsięwzięć edukacyjnych, uroczystości i konkursów, w tym m.in.:

Nazwa Konkursu	Organizatorzy
Konkurs na audycję radiową projektu Coolturałny Wrocław	Gimnazjum nr 1
Międzylimnazjalny Interdyscyplinarny Konkurs „O Laur Hugona”	Gimnazjum nr 1
Przegląd Twórczości Zakazanej PRL	Gimnazjum nr 2
II Konkurs Matematyka i Ekonomia dla uczniów klas V-VI szkół podstawowych; VIII Konkurs Matematyka i Ekonomia dla uczniów klas I-III gimnazjów	Gimnazjum nr 9
V Dolnośląski konkurs nauk przyrodniczych "Victor"	Gimnazjum nr 29
XII Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów „Debiuty 2015”	Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście
Konkurs Gitarowy „Gitaromaniak”	Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna
III Wrocławski Almanach Filmowy "Sportowy Wrocław" oraz Turnieje Sportów Nieolimpijskich	Liceum Ogólnokształcące nr I
Ogólnopolski Przegląd Piosenki Licealisty "WYBRYK"	Liceum Ogólnokształcące nr III
Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów o puchar Prezydenta Wrocławia LIGA NAUKOWA w ramach którego odbywają się LIGA MATEMATYCZNA i LIGA HUMANISTYCZNA	Zespół Szkół 14
XIII Wrocławski Festiwal Teatrów Szkolnych "Zielona Gęś"	Zespół Szkół nr 9
XXIV Przegląd Kultury Młodych „Przekręt 2015”	Liceum Ogólnokształcące nr XVII
XIII Ogólnopolski Przegląd Twórczości Agnieszki Osieckiej „Bardzo Wielka Woda”	Liceum Ogólnokształcące nr XVII
XII Dolnośląskie Spotkania Teatrów Młodzieżowych CHOCHOŁ	Zespół Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży
Wielka Wrocławska 2015	Młodzieżowy Dom Kultury Wrocław - Krzyki
WROCMUN	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5
XX Festiwal Piosenki Ekologicznej	XIX Festiwal Piosenki Ekologicznej
Ogólnopolski Konkurs na Felieton	Liceum Ogólnokształcące nr XII
Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny FOT-ON dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	Liceum Ogólnokształcące nr III
Radosna Parada Niepodległości	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ESTETYKI SIEDZIB SZKÓŁ I PLACÓWEK

W roku 2015 priorytetem była modernizacja i poprawa stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych oraz budowa nowej bazy kształcenia. W sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Realizacja programów ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

Programy	Całkowity koszt inwestycji (zł)
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkoli:	
Budowa przedszkola w rejonie ul. Wałbrzyska/Dożynkowa – w trakcie realizacji	6 200 000
Rozpoczęcie rozbudowy Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 12 o 7- oddziałowe przedszkole przy ul. Suwalskiej	7 300 000
Zakończono remont dachu i elewacji oraz przebudowę przyłączy w budynku Przedszkola nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej 16a	535 000
Zakończono przebudowę sanitariatów, adaptację pomieszczeń po MBP na potrzeby dodatkowego oddziału w Przedszkolu nr 57 przy ul. Chorzowskiej	218 000
Zakończono rozbudowę Przedszkola nr 9 w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 6, ul. Gałczyńskiego/ ul. Kurpiów	3 300 000
W ramach dostosowania przedszkoli do wymogów PPIS, PIP, p.poż. itp. wykonano: - dodatkowe ogrodzenie placu zabaw w Przedszkolu nr 150 przy ul. Ignuta, - dodatkowe ogrodzenie placu zabaw w Przedszkolu nr 107 przy ul. Stysia.	100 000
Rozpoczęto prace nad wykonaniem dokumentacji na przebudowę budynku przy ul. Zwycięskiej 8a na potrzeby przedszkola	7 000 000
Budowa przedszkola na osiedlu Stabłowice ul. Wojanowska/Piotrkowska- w trakcie realizacji	8 300 000
Przebudowano plac zabaw przy Przedszkolu nr 51 przy ul. Warszawskiej	80 000
W ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego wykonano: - „Zielony Gaj”- ogród integracyjny przy Przedszkolu nr 109 przy ul. Nowowiejskiej, - „Ogród przedszkolny z bezpiecznym ogrodzeniem” w Przedszkolu nr 148 przy ul. Rogowskiej, - „Bezpieczne zabawy w ogrodzie przedszkolnym”- wykonanie ogrodzenia placu zabaw w Przedszkolu nr 113 przy ul. Lotniczej, - „Ogród zabaw u Skrzatów” w Przedszkolu nr 27 przy ul. Dembowskiego, - „Modernizacja placu zabaw Przedszkola nr 80 przy ul. Zielińskiego”, - „Muchoborski ogród Dzieci” w Przedszkolu nr 22 przy ul. Stanisławowskiej.	559 000
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych:	
Zakończono przebudowę budynku przy ul. Kutnowskiej na potrzeby 2 - oddziałowego przedszkola, przynależnego do SP nr 47 przy ul. Januszowickiej	772 000
Zakończono przebudowę poddasza budynku SP nr 24 (ZSP 14) na pomieszczenia 11 sal lekcyjnych przy ul. Częstochowskiej	3 100 000
Zakończono rozbudowę Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 4 przy ul. Sołtysowickiej o dodatkowych budynek i zagospodarowanie terenu	6 400 000
Rozpoczęto rozbudowę budynku Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 11 przy ul. Strachocińskiej	4 900 000
W trakcie procedury przetargowej na Wykonawcę rozbudowy budynku SP nr 25 (ZSP 15) przy ul. Stanisławowskiej o blok dydaktyczno- sportowy wraz z zagospodarowaniem terenu	13 800 000
Rozpoczęto rozbudowę budynku ZSP nr 10 przy ul. Rumiankowej o budynek dydaktyczny	12 800 000
Kontynuowano przebudowę budynku głównego Szkoły Podstawowej nr 84 przy ul. Górnickiego z dobudową nowego skrzydła do budynku dydaktycznego, sportowego i zagospodarowaniem terenu	45 000 000

Zakończono przebudowę sanitariatów oraz dostosowano budynek do wymogów p.poż. Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego	898 000
Zakończono rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 80 przy ul. Polnej o nowy budynek dydaktyczny	10 400 000
Zakończono rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya Żeleńskiego o nowy budynek dydaktyczny	5 700 000
Wybudowano dźwig dla niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego	165 000
Wybudowano pochylnię dla niepełnosprawnych w budynku Szkoły Podstawowej nr 90 przy ul. Orzechowej	95 000
Przebudowano przyłącze wody i kanalizacji sanitarnej w Zespole Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej oraz wykonano nowe przyłącze wod- kan. do posesji przy ul. Zatorskiej	213 000
Przebudowano dach oraz wykonano elewacje w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 7 przy ul. Koszykarskiej	1 489 000
Wybudowano miejsce gromadzenia odpadów stałych na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Bobrzej	26 800
Przebudowano węzeł żywienia w Szkole Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej	1 300 000
Przebudowano pomieszczenia po mieszkaniu dla potrzeb świetlicy w Szkole Podstawowej nr 68 przy ul. Szczęśliwej	135 300
W ramach dostosowania placówek szkół do wymagań p.poż., PPIs, PIP itp. wykonano : - wydzielenie p.poż. klatek schodowych w budynku Szkoły Podstawowej nr 73 przy ul. Glinianej wraz z oświetleniem ewakuacyjnym, instalacją hydrantowa i oddymiającą, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, - wydzielono klatki schodowe oraz zamontowano instalację oświetlenia p.poż. w budynku Zespołu Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego.	1 131 000
W ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego wykonano: - plac zabaw dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Wieczystej, - plac zabaw sportowo- rekreacyjnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Inżynierskiej, - „Wyspa przygód” ogólnodostępny plac zabaw sportowo- rekreacyjnych na terenie ZSP nr 18 przy ul. Poznańskiej, - modernizację boiska szkolnego w Szkole Podstawowej nr 108 przy ul. Chrobrego, - „Starszy, młody- nic nie szkodzi, działamy razem” budowa bieżni sportowej przy Szkole Podstawowej nr 95 przy ul. Starogajowej.	856 000
W trakcie realizacji budowa zespołu szkolno-przedszkolnych przy ul. Głównej (osiedle Stabłowice)	44 000 000
W trakcie realizacji budowa zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Kłodzkiej	37 550 000
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków gimnazjów:	
Przebudowa Gimnazjum nr 3 przy ul. Świstackiego - zakończono przebudowę sanitariatów	605 672
Przebudowa Gimnazjum nr 14 przy ul. Kołtąja, opracowano dokumentację na : kompleksową przebudowę bloku sportowego, budowę dźwigu osobowego i dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, dostosowanie szkoły do obowiązujących przepisów p.poż., termomodernizację całego budynku, zagospodarowanie terenu	63 289
Przebudowa Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej, wykonano kolejny etap tj. wymianę stolarki okiennej w budynku szkoły i w budynku bloku sportowego oraz wykonano remont sanitariatów w segmencie A	734 100
Przebudowa Gimnazjum nr 19 przy ul. Dembowskiiego, wykonano przebudowę instalacji elektrycznej w zakresie wymiany rozdzielnic głównej i tablic piętrowych oraz wymiany instalacji elektrycznej i telefonicznej w łączniku i sali gimnastycznej z zapleczem	233 954
W ramach dostosowania gimnazjów do wymagań p.poż., PPIs, PIP itp. wykonano instalację wodociągową i przeciwpożarową w Gimnazjum nr 17 przy ul. Ślężnej	120 000

Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół ponadgimnazjalnych:	
Opracowano koncepcję rozbudowy Liceum Ogólnokształcącego nr III przy ul. Składowej	87 007
Wykonano przebudowę budynku (termomodernizację elewacji) Liceum Ogólnokształcącego nr VIII przy ul. Zaporoskiej	1 169 853
Wykonano przebudowę i remont zaplecza sanitarno-szatniowego bloku sportowego w Zespole Szkół nr 22 przy ul. Parkowej	235 619
Zlecono opracowanie dokumentacji zamiennej dotyczącej budowy siedziby Liceum Ogólnokształcącego nr V przy ul. Kuronia, wykonano badania archeologiczno – antropologiczne	2 040 355
W ramach dostosowania szkół ponadgimnazjalnych do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp. dostosowano budynek schroniska młodzieżowego w Lotniczych Zakładach Naukowych przy ul. Kiełczowskiej do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych	542 000
W ramach dostosowania szkół ponadgimnazjalnych do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp. opracowano dokumentację projektową dotyczącą dostosowania do przepisów przeciwpożarowych, przebudowy części pomieszczeń przyziemia, remontu dachu i elewacji budynku Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej	9 323
W ramach dostosowania szkół ponadgimnazjalnych do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp. dostosowano budynek A Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej do obowiązujących wymogów ochrony przeciwpożarowej	532 500
W ramach dostosowania szkół ponadgimnazjalnych do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp. wykonano przeciwpożarowy wyłącznik prądu i rozbudowę instalacji oświetlenia awaryjnego antypanicznego w Zespole Szkół nr 6 przy ul. Nowodworskiej	10 200
Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych:	
Przebudowano salę gimnastyczną w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 17 przy ul. Wieczystej	1 587 000
Przebudowano salę gimnastyczną w Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Kowalskiej	959 000
Rozpoczęto prace nad wykonaniem dokumentacji projektowej na przebudowę sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców	1 500 000
Wykonano przebudowę i remont budynku basenu w Zespole Szkół nr 14 przy ul. Brucknera, w tym otrzymano dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach programu rozwoju bazy sportowej w wysokości 1 292 838 zł	4 910 788
Zlecono opracowanie dokumentacji dotyczącej budowy bloku sportowego w Gimnazjum nr 28 przy ul. Zachodniej	0

W ramach „małych projektów” inwestycyjnych i remontów w przedszkolach i szkołach podstawowych:

- wyremontowano dachy i elewacje w 4 placówkach za kwotę 1 546 000 zł,
- wymieniono okna w 1 placówce za kwotę 100 000 zł,
- wykonano remonty i drobne przebudowy w 8 placówkach za kwotę 1 028 000 zł,
- wymieniono ogrodzenia w 4 placówkach na kwotę 230 000 zł,
- wyremontowano sanitariaty w 2 placówkach za kwotę 541 000 zł,
- wymieniono instalacje elektryczne (w całości lub kolejne etapy) w 1 placówce za kwotę 285 000 zł,
- wykonano kompleksowy remont bloku żywienia w 1 placówce na kwotę 992 000 zł,
- wykonano prace przedprojektowe, ekspertyzy i badania w zakresie remontów za kwotę 153 000 zł,
- wykonano 1 nowy plac zabaw za kwotę 230 000 zł.

W ramach „małych projektów” inwestycyjnych i remontów w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych:

- wyremontowano dachy w 2 placówkach za kwotę 177 700 zł,
- wymieniono okna w 2 placówkach za kwotę 380 000 zł,
- wykonano drobne remonty w 6 placówkach za kwotę 87 828 000 zł,

- wykonano montaż nowych rozdzielnic wraz z podłączeniem przewodów i oznakowaniem obwodów elektrycznych w Zespole Szkół nr 23 przy ul. Dawida za kwotę 88 000 zł,
- wykonano dokumentacje projektowe za kwotę 108 334 zł.

Wykonano naprawy bieżące i usunięto **1 407 awarii** za kwoty:

- roboty budowlane: 557 000 zł,
- roboty dekarские: 551 000 zł,
- roboty elektryczne: 299 000 zł,
- roboty sanitarne wewnętrzne: 666 000 zł,
- roboty sanitarne zewnętrzne: 245 000 zł.

Najczęściej usuwane awarie dotyczyły naprawy dachów, instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji elektrycznej, instalacji centralnego ogrzewania.

W ramach rezerwy celowej wykonano przebudowę i remont zaplecza bloku sportowego oraz remont nawierzchni boiska z EPDM w **Liceum Ogólnokształcącym nr III przy ul. Składowej** za kwotę 501 297 zł.

Wykonano 2 boiska sportowe:

Placówka	Rodzaj boiska	Kwota (zł)
Szkoła Podstawowa nr 20 przy ul. Kamieńskiego	Boisko o sztucznej nawierzchni kauczukowo-poliuretanowej	425 000
Gimnazjum nr 16 przy ul. Jemiołowej	Boisko wielofunkcyjne wraz z bieżnią 4-torową 80 m	627 251
RAZEM		1 052 251

W sumie, w ramach realizacji programu **Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego** wykonano na łączną kwotę **1 415 000 zł**:

- boisko wielofunkcyjne z EPDM w Gimnazjum nr 30 przy ul. Jantarowej za kwotę 377 000 zł,
- boisko wielofunkcyjne z EPDM w Gimnazjum nr 6 przy al. Pracy za kwotę 730 000 zł,
- „tereny sportowo - rekreacyjne dla mieszkańców Sępolna i Biskupina” przy Zespole Szkół nr 19 przy ul. Spółdzielczej za kwotę 517 216 zł,
- „Zielony Gaj” - ogród integracyjny przy Przedszkolu nr 109 przy ul. Nowowiejskiej,
- „Ogród przedszkolny z bezpiecznym ogrodzeniem” w Przedszkolu nr 148 przy ul. Rogowskiej,
- „Bezpieczne zabawy w ogrodzie przedszkolnym”- wykonanie ogrodzenia placu zabaw w Przedszkolu nr 113 przy ul. Lotniczej,
- „Ogród zabaw u Skrzatów” w Przedszkolu nr 27 przy ul. Dembowskiego,
- „Modernizacja placu zabaw Przedszkola nr 80 przy ul. Zielińskiego”,
- „Muchobowski ogród Dzieci” w Przedszkolu nr 22 przy ul. Stanisławowskiej,
- plac zabaw dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Wiczystej,
- plac zabaw sportowo - rekreacyjnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Inżynierskiej,
- „Wyspa przygód” ogólnodostępny plac zabaw sportowo- rekreacyjnych za terenie ZSP nr 18 przy ul. Poznańskiej,
- modernizację boiska szkolnego w Szkole Podstawowej nr 108 przy ul. Chrobrego,
- „Starszy, młody - nic nie szkodzi, działamy razem” budowa bieżni sportowej przy Szkole Podstawowej nr 95 przy ul. Starogajowej.

ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM OŚWIATOWYM

Administrowano 33 mieszkaniami zlokalizowanymi w budynkach placówek oświatowych (stan na 31 grudnia 2015 r.). W roku 2015 do zasobu placówek przekazano łącznie 4 mieszkania. W 2015 r. akceptacji podlegało 1 068 umów zawartych przez

jednostki oświaty zarządzane przez Departament Edukacji. Zaakceptowano 986 umów najmu, 75 umów użyczenia, 4 umowy dzierżawy i 3 porozumienia, które zostały zawarte przez dyrektorów placówek oświatowych.

W ramach przedsięwzięć mających na celu racjonalizację **zużycia mediów w placówkach oświatowych** kontynuowano program „**Zdalnego Monitoringu Zużycia Energii i Mediów**”. W 2015 r. programem było objętych 221 placówek. Program umożliwił placówkom osiągnięcie oszczędności z tytułu zużycia energii i mediów dzięki świadomemu korzystaniu z mediów, możliwości bieżącego monitorowania zużycia energii i wody oraz dostosowaniu energii zamówionej do faktycznych potrzeb placówki.

Wspólnie z Biurem Sportu, Turystyki i Rekreacji realizowano program „*Bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez Miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych*”. Programem objęte są szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. W programie wzięło udział ponad 100 placówek oświatowych.

PODNOSENIE EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA SZKOŁAMI I PLACÓWKAMI OŚWIATOWYMI

Wysoka jakość edukacji to jedno z priorytetowych działań strategicznych Wrocławia. Celem długookresowego planowania kształtu wrocławskiej oświaty w aspekcie posiadanych zasobów materialnych i pozamaterialnych jest nie tylko sprostanie współczesnym wyzwaniom, ale realizacja strategii edukacyjnej Miasta na najwyższym poziomie. Zarówno już wprowadzone, jak i te zapowiadane, zmiany w ustawie o systemie oświaty zwiększają odpowiedzialność samorządów oraz znacznie rozszerzają katalog realizowanych działań.

W dniu 1 października 2015 r. zmieniono strukturę organizacyjną Departamentu Edukacji. Na dotychczasowej bazie utworzono trzy wydziały: Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych, Wydział Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych oraz Wydział Finansów Oświatowych. Po dokonaniu dogłębnej analizy realizowanych przez Departament Edukacji zadań utworzono Wydziały uwzględniające specyfikę kształcenia na poszczególnych etapach edukacji. Celem tej decyzji jest podniesienie jakości kompleksowego nadzorowania placówki z uwzględnieniem wszystkich aspektów jej działania - stąd koncepcja utworzenia zarówno w Wydziale Przedszkoli i Szkół Podstawowych jak i w Wydziale Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych działów projektów i infrastruktury oświatowej dedykowanych określonym typom placówek. Wydzielenie obszarów tematycznych sprzyja dokonywaniu analiz w celu optymalizacji kosztów utrzymania jednostek, ponadto usprawnia prace nad siecią szkół i ułatwia kontakt dyrektorów jednostek oświatowych z organem prowadzącym. Dla zachowania transparentności struktury DEU pozostałe działy i stanowiska niezbędne dla funkcjonowania Departamentu, a ze względów organizacyjnych niepodzielne lub niezwiązane tematycznie z Wydziałem Przedszkoli i Szkół Podstawowych i z Wydziałem Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych, włączono w strukturę Wydziału Finansów Oświatowych.

W dniu 3 września 2015 r. na sesji Rady Miejskiej Wrocławia została przyjęta uchwała nr XV/271/15 w sprawie **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej (WSE)**. Jest to dokument bazowy, wskazujący filary rozwoju edukacji we Wrocławiu. Wartości kluczowe WSE to: Otwartość i Kreatywność, Zaangażowanie i Rozwój. Programy określające szczegółowe przedsięwzięcia osadzone są w pięciu obszarach:

- Nauczyciele,
- Kultura szkolna,
- Świadomy obywatel,
- Edukacja a rynek pracy,
- Kultura czasu wolnego.

Wrocławska Strategia Edukacyjna powstała we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej, w ramach projektu „Włączenie nowoczesnych technik konsultacyjnych do procesów konsultowania polityk miejskich”. WSE to dokument partycypacyjny, jego uchwalenie poprzedzone było szerokimi konsultacjami społecznymi i eksperckimi. W procesie konsultacji założeń do WSE brały udział liczne instytucje i środowiska działające na rzecz edukacji, m.in.: Wrocławska Rada Edukacji Dzieci i Młodzieży, Dolnośląskie Kuratorium Oświaty, Centralna Komisja Egzaminacyjna, Dolnośląski Urząd Marszałkowski, przedstawiciele dyrektorów wrocławskich placówek oświatowych, nauczycieli, uczniów oraz mieszkańcy Wrocławia.

W celu wzmocnienia działań realizowanych w **Zintegrowanym Systemie Zarządzania Wrocławską Oświatą** prowadzono prace w zakresie następujących modułów:

- Globalny rejestr dzieci i młodzieży;
- Globalny rejestr rodziców/opiekunów prawnych;
- Monitorowanie ścieżki edukacyjnej ucznia;
- Sekretariat;
- Arkusz Organizacyjny;
- Planowanie lekcji;
- Księga zastępstw;
- Egzaminy zewnętrzne;
- Dziennik elektroniczny;
- Nabór elektroniczny;
- Zarządzanie kadrami;
- Budżetowanie i controlling;
- Ewidencja i utrzymanie nieruchomości;
- Platforma edukacyjna;
- Wrocławski System Biblioteczny.

Zgodnie z zapisami Umowy nr 3/2011 z dnia 4 sierpnia 2011 r. na Budowę Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Zarządzanie Wrocławską Oświatą realizowane jest II Zadanie tj. Świadczenie Serwisu Gwarancyjnego. W ciągu roku zrealizowano 3 824 zgłoszeń. Roczny koszt Serwisu Gwarancyjnego w ramach zawartych umów wyniósł 2 383 259 zł. W codziennej pracy nad ZSZWO uczestniczyło 36 użytkowników kluczowych oraz 10 koordynatorów.

Kontynuowano projekt wdrożenia **systemu telefonii cyfrowej VoIP we wszystkich placówkach oświatowych**. Celem projektu jest zastąpienie telefonii analogowej telefonią VoIP we wszystkich placówkach oświatowych, z możliwością wykonywania **bezpłatnych połączeń do innych placówek, Urzędu Miejskiego Wrocławia, CUI, ZOJM** oraz płatnych połączeń na zewnątrz sieci. Telefonía VoIP umożliwia jednoczesną pracę wszystkich aparatów telefonicznych. W ciągu roku dostarczono i uruchomiono w placówkach oświatowych **dodatkowo 349 telefonów VoIP**. Na potrzeby podłączenia telefonów bezprzewodowych do systemu telefonii VoIP dostarczono do placówek oświatowych 157 bramek VoIP.

Kontynuowano świadczenie usług na podstawie zawartego w dniu 28 lipca 2014 r. Aneksu nr 1008/14/XHY/J056 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31 marca 2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a Gminą Wrocław. Umowa ta obejmuje świadczenie usług telefonii VoIP we wszystkich placówkach oświatowych.

Dokonano **rozbudowy okablowania strukturalnego w 53 szkołach i placówkach oświatowych** na łączną kwotę 91 304 zł, na potrzeby rozbudowy systemu telefonii cyfrowej VoIP.

W dniu 9 marca 2015 r. rozpoczęto świadczenie usług faxu elektronicznego dla szkół i placówek oświatowych. Usługi świadczone na podstawie zawartego w dniu 11 grudnia 2014 r. Aneksu nr 1008/14/XHY/J076 do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31 marca 2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a Gminą Wrocław. Umowa ta obejmuje świadczenie usług faxu elektronicznego we wszystkich placówkach oświatowych.

Od 2 września 2014 r. sukcesywnie przekazywane są przez Wykonawcę **Wrocławskie Karty Identyfikacyjne**, które następnie przekazywane są do właściwych szkół. Do dnia 15 grudnia 2015 r. przekazano szkołom i placówkom oświatowym 6 521 kart identyfikacyjnych.

Przeprowadzono **konkursy na stanowisko dyrektora** szkół/placówek, w tym:

- 10 konkursów na stanowisko dyrektora przedszkoli (w Przedszkolach nr: 25, 27, 36, 41, 50, 57, 79, 82, 90, 106),
- 4 konkursy na stanowisko dyrektora szkół podstawowych (w Szkołach Podstawowych nr: 23, 61, 36, 39),
- 3 konkursy na stanowisko dyrektora w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych (w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych nr: nr 9, 11, 14),
- 1 konkurs na stanowisko dyrektora w Zespole Placówek Oświatowych nr 1,
- 2 konkursy na stanowisko dyrektora: Zespołu Placówek Oświatowych nr 3 oraz Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2,
- 2 konkursy na stanowisko dyrektora gimnazjum (Gimnazjum nr: 14 i 25),
- 3 konkursy na stanowisko dyrektora w szkołach ponadgimnazjalnych: Technikum nr 15, Liceum Ogólnokształcącego nr I oraz w Zespole Szkół Gastronomicznych.

W związku z upływem kadencji dyrektora przedłużono powierzenie stanowiska dyrektora w szkołach/placówkach, w tym w:

- Przedszkolu nr 6,
- Szkołach Podstawowych nr: 37, 85,
- Zespole Szkół nr 12,
- Zespole Szkół nr 13,
- Liceum Ogólnokształcące nr III,
- Zespole Szkół nr 23,
- Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Przygotowano wnioski i wystąpiono o przyznanie **Nagrody Ministra Edukacji Narodowej** dla 4 dyrektorów oraz **Nagrody Dolnośląskiego Kuratora Oświaty** dla 13 dyrektorów. **Prezydent Wrocławia** przyznał 159 nagród pieniężnych za wybitne osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze dla 48 dyrektorów i 111 nauczycieli szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez miasto Wrocławia.

Trzykrotnie przeprowadzono akcję zbierania i scalania danych z 723 szkół i placówek oświatowych za pomocą wymaganego ustawowo **Systemu Informacji Oświatowej**. Akcja objęła 325 podstawowych jednostek publicznych oraz 398 jednostek niepublicznych. System Informacji Oświatowej służy do uzyskiwania danych niezbędnych do prowadzenia polityki edukacyjnej, podnoszenia jakości i upowszechniania edukacji oraz do usprawniania finansowania zadań oświatowych.

Kontynuowano współpracę z 4 zespołami konsultacyjnymi, składającymi się z koordynatorów na każdym poziomie kształcenia. Zadaniem koordynatorów jest reprezentowanie środowiska nauczycielskiego przy konsultacjach zagadnień oświatowych.

Koordynatorzy zespołów konsultacyjnych w roku 2015/2016

Koordynator	Szkoła/Placówka
Jolanta Stasiuk	Przedszkole nr 18
Maria Chraczyńska	Przedszkole nr 22
Robert Siwy	Przedszkole nr 24
Małgorzata Boczek	Przedszkole nr 50
Bernadetta Ślusarek	Przedszkole nr 91
Anna Puławska	Przedszkole nr 102
Anna Ziolo	Przedszkole nr 121
Beata Lewandowska	Przedszkole nr 126
Halina Rączka	Przedszkole nr 141
Beata Rokut-Społowicz	Szkoła Podstawowa nr 12
Izabela Wojtycka	Szkoła Podstawowa nr 19
Lucyna Cempel	Szkoła Podstawowa nr 23
Urszula Krasoń	Szkoła Podstawowa nr 44
Iwona Kuźnik	Szkoła Podstawowa nr 76
Kinga Skiba	Szkoła Podstawowa nr 67 w ZSP nr 13
Barbara Rotte	Szkoła Podstawowa nr 118
Zofia Stawicka	Gimnazjum nr 1
Zofia Bentkowska-Sztonyk	Gimnazjum nr 2
Alicja Orzechowska	Gimnazjum nr 40
Mariola Kuźmicka-Mazurek	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5
Danuta Daszkiewicz - Ordyłowska	Liceum Ogólnokształcące nr XII
Bogumiła Mandat	Liceum Ogólnokształcące nr XV
Piotr Lusar	Zespół Szkół nr 18
Grażyna Skrętkowicz	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych

Zorganizowano **konferencje dla dyrektorów jednostek oświatowych** prowadzonych przez Miasto

Termin	Miejsce	Program
15-18 czerwca 2015 r.	Pierwoszów-Miłocin	<ul style="list-style-type: none"> - podsumowanie roku szkolnego 2014/2015 i propozycje działań na rok następny; - oferta Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli; - program Destination Imagination; - ochrona danych osobowych; - projekty edukacyjne; - współczesne trendy uczenia się i nauczania, a kompetencje przyszłości; - przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia w roku szkolnym 2015/2016; - blok budżetowy; - Lekcje Twórczości - twórcze rozwiązywanie problemów w praktyce;
16-18 listopada 2015 r.	Centrum Kształcenia Ustawicznego	<ul style="list-style-type: none"> - blok budżetowy; - warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym; - propozycje Pracowni Wspierania Kadry Kierowniczej WCDN; - ESK 2016 – projekty z udziałem wrocławskich placówek edukacyjnych; - najważniejsze problemy związane z przeprowadzonymi kontrolami sanitarnymi i wnioski po tych kontrolach; - prezentacja raportu z badań w ramach „Projektu Australijskiego”; - oferta Policji dotycząca walki z dopalaczami; - zachowania ryzykowne młodzieży na podstawie wstępnych wyników badań ESPAD; - zasady komunikacji społecznej; - praca z dziećmi przybywającymi z zagranicy (obserwowane problemy i propozycje rozwiązań).

ZARZĄD OBSŁUGI JEDNOSTEK MIEJSKICH (ZOJM)

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI EDUKACJI

W 2015 r. prowadzono **obsługę finansowo – księgową 159 jednostek oświaty**, których łączny budżet w 2015 r. wyniósł **449 892 768 zł**, z czego wydatki na wynagrodzenia i pochodne wyniosły 347 298 172 zł. W roku 2015 obsługą finansowo – księgową zostały objęte:

- Młodzieżowy Dom Kultury Wrocław Śródmieście;
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 19 (powstały z połączenia Szkoły Podstawowej nr 47 i nowo powołanego Przedszkola nr 19);
- Szkoła Podstawowa nr 36 (powstała po zlikwidowanym Zespole Szkół nr 15).

Informacja o liczbie obsługiwanych jednostek w zewnętrznych oddziałach ZOJM:

- w I Oddziale Zewnętrznym z siedzibą przy ul. Jemiołowej 57, liczba obsługiwanych jednostek wynosi 34.
- W II Oddziale Zewnętrznym przy ul. Worcella 3, liczba obsługiwanych jednostek wynosi 24.

Zintegrowany System Zarządzania Wrocławską Oświatą (ZSZWO):

- podejmowano działania w celu zrealizowania harmonogramu wdrożenia projektu, który obejmuje moduły wykorzystywane m.in. do obsługi finansowo-księgowej jednostek będących w obsłudze ZOJM oraz do własnej działalności jednostki. Prowadzono prace celem wzmożenia działań realizowanych w ZSZWO:
 - Finanse i księgowość;
 - Płace, fundusz bezosobowy, sprawozdawczość statystyczna;
 - Pracownicza Kasa Zapomogowo Pożyczkowa;
 - Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

W codziennej pracy nad ZSZWO uczestniczyło 14 użytkowników kluczowych/serwisantów i 6 koordynatorów.

Weryfikacja ZSZWO w zakresie **występowania danych osobowych w modułach ERP Finanse**. Weryfikacji podlegają wszystkie zakładki (ścieżki) w danej roli/uprawnieniu użytkownika pod kątem występowania danych osobowych. Weryfikacja odbywa się na bazie produkcyjnej, w której utworzono nową jednostkę testową/wirtualną - Zespół Placówek Oświatowych nr 5. ZOJM w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Wrocławską Oświatą ma do zweryfikowania pod kątem ochrony danych osobowych 35 ról/uprawnień z 47, które występują w komponencie ERP ZSZWO. Do dnia 31 grudnia 2015 r. zakończono weryfikację 25 ról co stanowi 71% z ilości ról przypisanych do ZOJM.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI JEDNOSTEK OŚWIATY

W programie służącym do „zaczytywania” sprawozdań pn. „Bestia”, przy użyciu **podpisu elektronicznego** podpisano sprawozdania budżetowe jednostek oświaty.

Dokonano ustaleń z Centrum Usług Informatycznych odnośnie założeń aplikacji do **przechowywania faktur elektronicznych**. Termin realizacji wdrożenia Repozytorium Faktur Elektronicznych - marzec 2016 r.

W II półroczu 2015 r. wprowadzono nową wersję „**Tabeli żywieniowej**” w formie aplikacji dostępnej po zalogowaniu się pod wskazanym adresem www. Udostępniono pracownikom jednostek możliwość wysyłania informacji do rodziców w postaci e-maili, o kwocie do zapłaty za żywienie i pobyt dziecka w jednostce oświatowej w danym miesiącu. Nowa wersja aplikacji daje możliwość generowania raportów z danymi miesięcznymi:

- zbiorcze zestawienie wpłat za świadczone usługi,
- lista wpłat za świadczone usługi,
- raport zbiorczy danych jednostki,
- paski z opłatami za pobyt/żywienie,
- lista osób, którym należy się zwrot z tytułu nieobecności/nadpłaty,
- lista osób, do których zostaną wysłane maile z informacją o odpłatności.

Opracowano i we wrześniu 2015 r. wdrożono procedurę dotyczącą rozliczania środków pochodzących ze źródła „z wpłat za wycieczki szkolne” przeznaczonych „na pokrycie wydatków związanych z organizacją wycieczek szkolnych uczniów” wykazanych w uchwale nr V/13/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie określenia samorządowych jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia oraz sposobu i trybu sporządzania planów finansowych dochodów i wydatków nimi finansowych, dokonywania zmian w tym planie i ich zatwierdzania.

Realizowano zadania określone w Rządowym Programie Pomocy Uczniom, a także zadania określone Ustawą o systemie oświaty, Uchwałą nr LVII/3378/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2006 r. oraz Uchwałą Rady Ministrów nr 202/2014 z dnia 7 października 2014 r.

Wypłacono pomoc materialną w zakresie:

Zakres wypłacanej pomocy	Ilość jednostek oświaty będących w obsłudze ZOJM na rzecz których uczniom wypłacono pomoc	Łączna kwota wypłacanej pomocy
stypendia szkolne	w 65 jednostkach	168 636 zł
zasiłki szkolne	w 12 jednostkach	1 658 zł
wyprawka szkolna	w 52 jednostkach	162 367 zł

Zakres wypłacanej pomocy	Ilość uczniów w jednostkach oświaty nie będących w obsłudze ZOJM którym wypłacono pomoc	Łączna kwota wypłacanej pomocy
wyprawki szkolne	408	92 143 zł
stypendia szkolne	86	14 337 zł

Przeprowadzono 43 planowane oraz 11 doraźnych inwentaryzacji w formie spisu z natury w jednostkach będących w obsłudze finansowo - księgowej ZOJM. Pracownicy Zarządu 101 razy przystępowali do oceny przydatności majątku do dalszego użytkowania lub likwidacji. Przeprowadzono czynności księgowe w zakresie majątku po zlikwidowanym Gimnazjum nr 8 oraz związane z przekształceniem Zespołu Szkół nr 15 i powstaniem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 19.

W ramach obsługi finansowo-księgowej przekazano do ZUS dokumenty zgłoszeniowe, miesięczne deklaracje rozliczeniowe, dokumenty korygujące za 159 płatników będących w obsłudze ZOJM oraz za 7 721 ubezpieczonych. W lutym 2015 r. sporządzono i przekazano Informację roczną dla 7 753 ubezpieczonych osób.

Rozpoczęto pracę w programie Interaktywny Płatnik PLUS (IPP) uruchomionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w 9 jednostkach oświaty i ZOJM. Głównym celem

wdrażania nowego programu jest dostęp on-line do informacji zgromadzonych na kontach osób ubezpieczonych oraz płatników składek w ZUS. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał kontroli w 39 jednostkach oświaty będących w obsłudze Zarządu. Protokoły pokontrolne nie wskazywały uchybień i nieprawidłowości.

Realizując zadania z zakresu statystyki przekazano:

- do GUS kwartalne sprawozdania Z-03, roczne sprawozdania Z-06 za 159 obsługiwanych jednostek oraz losowe Z-12 za 25 jednostek;
- do Departamentu Edukacji, informacje z wykonania wynagrodzeń i etatów zgodnie z art. 30a Karty Nauczyciela oraz comiesięczne meldunki z wykonania wynagrodzeń i etatów pracowników za obsługiwane jednostki;
- do Systemu Informacji Oświatowej informacje z wykonania wynagrodzeń i etatów wg stanu na 31 marca i 30 września za obsługiwane jednostki;
- raporty z wykonania etatów za okres I-XII do korekty Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

W związku z nowym kwartalnym obowiązkiem dotyczącym modernizowanego Systemu Informacji Oświatowej do jednostek przekazano raporty zawierające dane z wykonania wynagrodzeń, pochodnych i etatów pracowników.

Z dniem 1 lutego 2015 r. przejęto zadania związane z obsługą **Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych** dla pracowników oraz emerytów i rencistów szkół i placówek oświatowych Wrocławia w scentralizowanej obsłudze wraz z **obsługą funduszu zdrowotnego** dla pracowników czynnych i emerytowanych. W ramach przejętych obowiązków wykonano w szczególności następujące zadania:

- planowanie budżetu na zapomogi zdrowotne dla 239 jednostek;
- planowanie budżetu dla emerytów i rencistów placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto na podstawie złożonych oświadczeń o emeryturach i rentach;
- przyjmowanie, ewidencjonowanie i analiza pod względem formalnym wniosków na pożyczki mieszkaniowe i pozostałą działalność socjalną i fundusz zdrowotny;
- przygotowanie harmonogramu pracy komisji socjalnej oraz jej obsługa i udział w pracach;
- prowadzenie obsługi finansowo-księgowej wypłaconych świadczeń;
- analizowanie kont pożyczkobiorców, wyjaśnianie niezgodności w spłatach pożyczek mieszkaniowych, sporządzanie wykazu dłużników, windykacja należności;
- sporządzanie sprawozdań okresowych i finansowych z zakresu ww. zadań.

Dokonano wypłaty świadczeń socjalnych dla obecnych i byłych pracowników oświaty w poniżej wskazanych formach

Forma wypłacanych świadczeń	Orientacyjna ilość osób, którym wypłacono świadczenia	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
pożyczki mieszkaniowe	1 630	17 300 000 zł
dofinansowanie do wypoczynku tzw. grusza	6 650	5 870 000 zł
inne świadczenia socjalne	2 248	1 230 000 zł

Prowadzono również obsługę finansowo – księgową **Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych** dla 72 jednostek oświaty z własną komisją socjalną, tj. dla ok. 4 500 osób. W jednostkach tych w 2015 r. dokonano wypłaty świadczeń socjalnych dla obecnych i byłych pracowników oświaty w poniżej wskazanych formach.

Forma wypłacanych świadczeń	Łączna kwota wypłaconych świadczeń
dofinansowanie do wypoczynku	3 700 000 zł
inne świadczenia socjalne	3300 000 zł

Wyplacono **zapomogi zdrowotne** dla 1 920 osób na łączną kwotę 793 120 zł. Ponadto zorganizowano 29 szkoleń dla 88 pracowników ZOJM. Zakres tematyczny szkoleń dotyczył w szczególności obszarów księgowo – rachunkowych, sprawozdawczości, kontroli zarządczej, ochrony danych osobowych oraz skutecznej umiejętności pracy w sytuacjach stresowych i komunikacji. Łączna kwota wydatkowana na szkolenia to 65 200 zł.

Dla dyrektorów jednostek oświatowych uruchomiono **dostęp on-line do aplikacji** umożliwiającej podgląd wykonania budżetu tzw.: „**ZOJM-ik**” - serwisu internetowego z raportami on-line, który zawiera zestawienia w różnej konfiguracji z wykonania wydatków rzeczowych i płacowych jednostek oświatowych według stanu na koniec dnia poprzedniego oraz raporty dotyczące danych przekazywanych do System Informacji Oświatowej (SIO). W 2015 r. dyrektorzy jednostek uzyskali dostęp do poniższych raportów:

- wykonanie paragrafów rzeczowych;
- wykonanie paragrafów płacowych;
- plan finansowy jednostki;
- wykonanie dochodów i wydatków RDSJO;
- uzasadnienie do wykonania planu wydatków;
- wykonanie mediów;
- wykonanie – zakup środków żywności i usług cateringowych;
- wykonanie dochodów gminy z tytułu wpływów z opłat na żywienie i pobyt;
- kwartalny raport z planu finansowego i wykonanych wydatków do nowego SIO;
- tabela K01 - System Informacji Oświatowej;
- wydatki płacowe w rozbiciu miesięcznym;
- koszty z tytułu wynagrodzeń do nowego SIO.

Uruchomiono możliwość przesyłania drogą elektroniczną do poszczególnych pracowników danej jednostki informacji o ich wynagrodzeniu („paski z wynagrodzeń”).

ZADANIA Z ZAKRESU ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Zadania z zakresu realizacji projektów:

Projekt „Włączenie nowych technik konsultacyjnych do procesu konsultowania polityk publicznych Gminy Wrocław” finansowany z Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”. Liderem projektu była Federacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, partnerem – Gmina Wrocław. Realizacja: 2013 r. – 2015 r., całkowita wartość projektu: 240 330 zł.

W ramach projektu w 2015 r. zrealizowano następujące działania:

- przeprowadzono warsztaty konsultacyjne z przedstawicielami NGO i instytucji edukacyjnych;
- upowszechniono wiedzę o technikach konsultacyjnych:
 - konsultacje decyzji strategicznych;
 - konsultacje decyzji taktycznych.

W maju 2015 r. odbyła się konferencja podsumowująca projekt, rozesłano poradniki dotyczące technik konsultacyjnych oraz odbyło się ostatnie spotkanie Grupy Sterującej projektu. W II kwartale 2015 r. zakończono również finansową i rzeczową realizację projektu. W sierpniu 2015 r. końcowy wniosek o płatność został zatwierdzony przez Instytucję Pośredniczącą,

Projekt „Program bezpłatnych szkoleń ECDL dla Rad Osiedlowych” finansowany z Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”, realizacja projektu: luty 2014 r. – sierpień 2015 r., całkowita wartość projektu: 432 512 zł; Liderem jest firma CARGO, Partnerem - Gmina Wrocław.

W ramach projektu członkowie wrocławskich samorządów osiedlowych oraz osoby współpracujące z radami wrocławskich osiedli otrzymały wsparcie w postaci szkoleń

komputerowych z obszaru umiejętności ICT. W projekcie wzięło udział 185 osób, w wieku 25-64 lata;

Projekt "Punkt Eklektik Session" finansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, oraz budżetu Państwa i środków Gminy Wrocław. Realizacja projektu - lata: 2014-2015, całkowita wartość projektu: 1 219 639 zł. W kwietniu 2015 w Kinie Nowe Horyzonty przeprowadzono otwarty pokaz materiału video zarejestrowanego podczas jesiennej odsłony festiwalu. Ponadto wyprodukowano płytę CD i DVD z materiałem festiwalowym. W grudniu Operator programu zatwierdził Raport końcowy, tym samym projekt został rozliczony i zakończony,

Projekt „Mój pierwszy biznes przed 20-tką” łączący obszary edukacji, przedsiębiorców i rynek finansowy, realizowany wspólnie przez Gminę Wrocław oraz Wyższą Szkołę Bankową i Sponsora Strategicznego PKO BP. We wrześniu 2015 r. rozpoczęła się IV edycja projektu. Zajęcia dla młodzieży dotyczą nie tylko stworzenia i uruchomienia „biznesu w sieci”, ale także opracowania i wprowadzenia na rynek „gier planszowych”. 48 godzin zajęć warsztatowych w ciągu 8 miesięcy pozwala na uruchomienie aktywnego myślenia i ukierunkowanego działania na przedsiębiorczość, opracowanie przemyślanej oferty produktów i usług dla „e-sklepu” oraz przygotowanie pod względem marketingowym i finansowym. Również w zespołach „gier planszowych” wypracowane są zarówno „założenia”, jak i „mechanika” gier. Bazą jest tutaj myślenie strategiczne i praktyczna wiedza ekonomiczna.

Pozostałe działania realizowane w projekcie w 2015 r.:

- kontynuowano zajęcia z zakresu „e-sklepów” i „gier planszowych” dla uczniów z III edycji (20 zespołów z 19 wrocławskich szkół licealnych i zawodowych);
- zorganizowano wykłady dla uczniów objętych projektem z udziałem profesorów ekonomii (m.in. wykład prof. M. Nogi);
- zorganizowano spotkania z pracodawcami, przedsiębiorcami pomyślnie funkcjonującymi w e-biznesie;
- przeprowadzono warsztaty z autoprezentacji dla uczniów – uczestników projektu;
- przeprowadzono konkurs prac projektowych uczestników projektu oraz konferencję podsumowującą III edycję projektu;
- w siedzibie Wyższa Szkoła Bankowa przeprowadzono „Targi gier planszowych”;
- pozyskano sponsorów i przygotowano do produkcji zwycięskie gry planszowe związane z ESK 2016;
- uruchomiono kolejną - IV edycję projektu – rekrutacja szkół (uczniowie z 16 szkół licealnych i zawodowych);
- rozpoczęto realizację zajęć (IV edycja od października 2015).

Zadania z zakresu realizacji programu pn.: „Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020”:

- udział w spotkaniach roboczych poświęconych **„Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego”** w ramach RPO WD 2014-2020, zapoznanie się z kolejnymi wersjami Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, współpraca z Wydziałem Zarządzania Funduszami Europejskimi w zakresie opracowania założeń do „Strategii ZIT WrOF” oraz projektów strategicznych planowanych do ujęcia w ZIT WrOF, opiniowanie zapisów dokumentów/zmian dokumentów dotyczących RPO WD 2014-2020 (SZOOP, wskaźniki, strategie itd.),
- opracowano założenia projektu do RPO WD 2014-2020 **„Edukacja i partnerstwo bez barier - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w 14 wybranych placówkach na terenie WrOF (Wrocław, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia i Oborniki Śląskie)”. Przedmiotem projektu jest zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w 14 przedszkolach Gmin ZIT**

WrOF (Wrocław, Oborniki Śląskie, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia) w okresie od 1 lipca 2016 r. do 31 marca 2018 r. W ramach projektu planuje się realizację następujących działań:

- uruchomienie 600 nowych miejsc przedszkolnych (Przedszkole nr 10 i nr 8 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 we Wrocławiu; Przedszkole Publiczne w Obornikach Śl.; Przedszkole nr 1 w Sobótce; Przedszkole Publiczne w Pisarzowicach (ZSP); Przedszkole w Wysokiej (ZSP);
 - zorganizowanie zajęć dodatkowych dla 1 176 dzieci z 14 przedszkoli ww. Gmin, w tym 113 dzieci z niepełnosprawnościami z 6 wrocławskich przedszkoli (Przedszkole Integracyjne: nr 68, nr 89, Przedszkole nr 35 z oddz. integracyjnym, Przedszkole nr 8 w ZSP nr 12, Przedszkole Integracyjne nr 93, Integracyjne nr 12); jednego przedszkola w Gminie Oborniki Śl. (Przedszkole Publiczne) oraz 4 przedszkoli z Kobierzyc (Przedszkola Publiczne w Wysokiej, Ślęzie, Tyńcu Małym, Pustkowie Żurawskim);
 - objęcie kursami, szkoleniami lub studiami podyplomowymi 122 nauczycieli 14 przedszkoli ww. Gmin,
- opracowano założenia projektu **„Of course – kursy językowe i komputerowe dla mieszkańców Wrocławia”**, planowanego do zgłoszenia w ramach RPO WD 2014-2020. Przedmiotem projektu jest wsparcie w uzyskaniu i podniesieniu poziomu kompetencji kluczowych w zakresie TIK lub języka obcego (angielskiego lub niemieckiego) dla 270 mieszkańców Wrocławia - 150 kobiet (K) i 120 mężczyzn (M), znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób dorosłych o niskich kwalifikacjach i powyżej 50 roku życia oraz niepełnosprawnych, w okresie 1 września 2016 r. – 1 marca 2018 r. W ramach projektu będą organizowane szkolenia z ww. obszarów, zakończone certyfikacją dla każdego uczestnika, potwierdzającą uzyskany poziom kwalifikacji. Projekt dedykowany jest osobom chcącym rozwinąć kompetencje i uzyskać kwalifikacje TIK lub językowe, tj.: 180 (100K/80M) mieszkańcom Wrocławia (poprzez działania Rad Osiedlowych na rzecz aktywizacji mieszkańców na rynku pracy), a także 60 (30K/30M) osobom doksztalającym się w Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU) oraz 30 (20K/10M) pensjonariuszom Domów Pomocy Społecznej (DPS), w tym osobom niepełnosprawnym (ON), objętym opieką Miejskiego Centrum Usług Socjalnych (MCUS).
- kontynuowano prace nad projektem strategicznym **„Poprawa dostępności i rozwój e-usług oraz e-informacji związanych z kulturą dostępną dla turystów oraz mieszkańców ZIT WrOF”**. Projekt partnerski, Lider: Gmina Wrocław oraz 6 gmin należących do ZIT WrOF (Trzebnica, Wisznia Mała, Jelcz-Laskowice, Czernica, Kąty Wrocławskie, Długołęka).
- utworzono, monitorowano i aktualizowano informacje o możliwościach pozyskiwania środków zewnętrznych („baza programów”) na realizację projektów społecznych. W ramach tego zadania przygotowywany i dystrybuowany jest „Newsletter” nt. aktualnych programów dofinansowujących działalność samorządu terytorialnego.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI OSIEDLI

Na rzecz 47 samorządów Osiedli realizowano zadania z zakresu obsługi rachunkowo-księgowej, poradnictwa prawnego oraz zarządzania dwiema nieruchomościami. Łączny budżet Osiedli rozliczony przez ZOJM w 2015 r. wyniósł: 2 497 340 zł, w tym 667 801 zł na dodatkowe zadania o charakterze społecznym, realizowane przez samorządy po przekazaniu środków przez jednostki organizacyjne Gminy oraz komórki Urzędu Miejskiego (m.in. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Kultury, Biuro Sportu i Rekreacji, Wydział Środowiska i Rolnictwa).

W pierwszej połowie 2015 r. zarządzano dwiema nieruchomościami przekazanymi do korzystania Osiedlom, tj. wieżą ciśnień przy ul. Warszawskiej 2a oraz nieruchomością zabudowaną wraz z terenem wokół (plac zabaw, amfiteatr, urządzenia rekreacyjne) przy ul. Rękodzielniczej 1. W związku z zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w I połowie 2015 r. nastąpiło protokolarne przekazanie obu nieruchomości ich nowym, gminnym

zarządcom - wieżę ciśnień przy ul. Warszawskiej przejęła spółka Wrocławskie Mieszkania, natomiast nieruchomość przy ul. Rękodzielniczej przejął Zarząd Zasobu Komunalnego. Weryfikowano karty zadań inwestycyjnych na etapie planowania budżetu na kolejny rok. W 2015 r. 34 Osiedla złożyły łącznie 435 kart, które zgodnie z procedurą zapisaną w zarządzeniu nr 1717/15 Prezydenta Wrocławia przekazano jednostkom merytorycznym.

Wdrożono procedurę rozszerzonej obsługi płatności za media dostarczane do lokali przekazanych do korzystania Osiedlom na działalność statutową. Faktury z tego tytułu dostawcy mediów przesyłają bezpośrednio do ZOJM, a płatności dokonywane są z budżetów Osiedli w oparciu o zaplanowane wcześniej środki finansowe.

W maju 2015 r. uruchomiono dla samorządów Osiedli aplikację pn. Budżet online, umożliwiającą zdalny podgląd planu wydatków Osiedla.

Na swojej stronie internetowej w specjalnej zakładce dedykowanej Osiedlom ZOJM prowadzi bieżącą politykę informacyjną oraz zamieszcza niezbędne Osiedlom formularze, akty prawne, instrukcje. Za jej pośrednictwem przekazywane były również informacje kierowane do samorządów Osiedli przez inne jednostki organizacyjne Gminy (np. WCRS) oraz komórki Urzędu Miejskiego (np. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych).

Wydano kolejne cztery numery kwartalne Informatorów dla samorządów Osiedli, poświęcone zarówno informacjom z Miasta, jak również promujących dobre praktyki i cenne inicjatywy realizowane przez samorzady na rzecz społeczności lokalnych.

POZOSTAŁE ZADANIA STATUTOWE

Realizując zapisy statutu prowadzono także między innymi:

- obsługę prawną wszystkich jednostek oświaty i Osiedli,
- Obsługę finansowo-księgową zasobów mieszkaniowych administrowanych przez Wydział Finansów Oświatowych Departamentu Edukacji,
- Obsługę Pracowniczej Kasy Zapomogowo – Pożyczkowej 236 jednostek oświaty oraz czynnych i emerytowanych pracowników oświaty.

WROCLAWSKIE CENTRUM ROZWOJU SPOLECZNEGO (WCRS)

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW

Prowadzono punkt informacyjny dla seniorów i stronę internetową **www.seniorzy.wroclaw.pl**. Liczba odsłon to ok. 14 500 w skali miesiąca. W 2015 r. osobiście punkt informacyjny dziennie odwiedziło ok. 70 osób. Z porad telefonicznych w ramach Telefonu Seniora skorzystało dziennie średnio 50 osób.

Działały **punkty konsultacyjne dla seniorów**, z porad których miesięcznie średnio skorzystało ok. 200 osób. Punkty oferowały pomoc w zakresie porad prawnych, psychologicznych, dietetycznych, ustawy o pomocy społecznej, również dla seniorów z dysfunkcją słuchu, Klubu Aktywnego Seniora, Integracyjnego Klubu Kajakowego Osób

Niepełnosprawnych KAPOK (informacje na temat spływów kajakowych, których celem jest turystyczna rekreacja uczestników rehabilitacja osób niepełnosprawnych), Klubu Seniora Podróżnika; dyżury Doradcy UMW ds. Seniorów i członków Wrocławskiej Rady Seniorów.

Liczba osób korzystająca z usług Wrocławskiego Centrum Seniora	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Średnia liczba osób odwiedzających dziennie punkt informacyjny dla seniorów	40	50	60	70
Średnia liczba seniorów dzwoniących dziennie na Telefon Seniora	21	35	40	50
Średnia liczba osób odwiedzających miesięcznie punkty	100	150	170	200
Liczba odsłon strony internetowej seniorzy.wroclaw.pl wraz z podstronami: Wrocławska Karta Seniora, Dni Seniora	12 000 wejść	14 000 wejść	14 000 wejść	14 500 wejść

Zaktualizowano **bazę Klubów Seniora** – (obecnie 66 klubów) oraz bazy **Uniwersytetów Trzeciego Wieku** – (10 placówek); udzielono im merytorycznego i logistycznego wsparcia.

Zakupiono materiały przeznaczone do **promocji Wrocławskiego Centrum Seniora** i utrwalania pozytywnego wizerunku seniorów w przestrzeni miejskiej, w tym m.in.: koszulek „Aktywny senior”, wizytówek, toreb, ulotek informacyjnych, Wrocławskich Kart Seniora.

Pozyskano i przekazano informacje o usługach skierowanych do seniorów, oferowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i firmy (np. o warsztatach, kursach, spotkaniach).

Na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl zamieszczono liczne informacje dotyczące podejmowanych w mieście działań i inicjatyw skierowanych do osób starszych. Udało się również wypromować kluby seniora, które nie były aktywne w sieci. Na stronie www.kartaseniora.wroclaw.pl seniorzy mogli odnaleźć informacje na temat aktualnej listy partnerów i ofert w ramach programu Wrocławska Karta Seniora.

Prowadzono innowacyjny na skalę całego kraju program **„Miejsca Przyjazne Seniorom”**. Zadanie polegało na honorowaniu miejsc szczególnie przyjaznych osobom starszym, które wolne są od barier komunikacyjnych, architektonicznych lub miały specjalną ofertę dla osób po 60. roku życia. Do tej pory Certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom otrzymało już ponad 70 instytucji, w tym szkoły, centra kultury, biblioteki, kawiarnie i inne.

Miejsca Przyjazne Seniorom	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Miejsca Przyjazne Seniorom – liczba miejsc	49	58	66	70

Wrocławska Karta Seniora to innowacyjny program Wrocławskiego Centrum Seniora, skierowany do osób powyżej 60. roku życia mieszkających we Wrocławiu. Dzięki uczestnictwu w programie, seniorzy skorzystali z promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Program ten miał na celu zaktywizowanie jak największej liczby osób starszych poprzez możliwość wyboru atrakcyjnej oferty z uwzględnieniem zainteresowań i potrzeb seniorów. Do tej pory do programu przyłączyło

się już 150 partnerów z różnych dziedzin (m.in. kultura, rekreacja, ruch, zdrowie, turystyka). Z ich ofert korzystało ponad 30 000 osób powyżej 60. roku życia. Miesięcznie Wrocławskie Centrum Seniora wydawało ponad 400 Kart Seniora.

Wrocławska Karta Seniora	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Wrocławska Karta Seniora – liczba partnerów programu	45	70	95	150
Wrocławska Karta Seniora – całkowita liczba wydanych kart	7 000	10 000	16 000	30 000

Prowadzono stronę poświęconą **Akademii Rozwoju Seniora** - to program, który został zainicjowany w 2012 r. pod nazwą Wrocławska Akademia Międzypokoleniowa, jako przejaw realizacji założeń Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Odbiorcami projektu byli wrocławscy seniorzy w wieku 60. lat i więcej, szukający możliwości kształcenia się i rozwoju, a także młodzież gimnazjalna i studenci, którzy chcą nawiązać współpracę międzypokoleniową;

Akademia Rozwoju Seniora/ wcześniej Wrocławska Akademia Międzypokoleniowa – liczba uczestników zajęć	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
	220	230	700	1 200

W 2015 r., w ramach **Akademii Rozwoju Seniora** odbyło się 363 warsztaty oraz 126 wykładów i spotkań.

Nazwa warsztatu	Ilość spotkań
Joga	16
Język esperanto	47
Język angielski dla początkujących	35
Język angielski dla zaawansowanych	24
Język francuski dla początkujących	13
Język francuski konwersacje	13
Język migowy	9
Akademia Pozytywnego Seniora	8
Warsztaty pielęgnacji urody	26
Zarządzanie budżetem rodzinnym	4
Warsztaty fotograficzne	3
Warsztaty rekonstrukcji sukien dawnych	70
Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato	1
Zdrowie od kuchni	4
Edukacyjne warsztaty integracyjne	5
Integracja z KLANZĄ	2
Konsultacje komputerowe	78
Międzypokoleniowe ferie z grami planszowymi	4
Tworzenie haseł na Paradę Seniorów	1

NAZWA CYKLU WYKŁADÓW/SPOTKAŃ	ILOŚĆ SPOTKAŃ
Cykl „Polskie obyczaje i tradycje”	7
Cykl „Jaki wspaniały jest ten świat”	9
Wykład prof. Jana Miodka	1
Gimnastyka mózgu drogą do doskonalenia siebie	6
Herbertiada – spotkania poetyckie	6
„Spaceruj – Pomagaj” - akcja wspierania psów ze schroniska	2
Cykl „Zdrowie Seniora”	9
Szkoła Liderów	18
Wykłady dr Walentyny Wnuk	3
Szkolenie „Seniorze pokochaj internet”	1
Spokojna głowa seniora - psychogeriatrya	1
Centrum Spotkań	3
Mikrogranty ESK – spotkanie informacyjne	1
Posiedzenia Wrocławskiej Rady Seniorów	7
Spotkanie byłych uczestników projektu Babie Lato	1
Spotkanie pełnomocników uczelni	3
Spotkanie partnerów Dni Seniora	2
Spotkania Prezydenta Miasta Wrocławia w Klubach Seniora	12
Spotkania opłatkowe w Klubach Seniora	11
Spotkania partnerów i organizatorów programu „Edukacja do starości. Wrocław Miasto Pokoleń”	2
Spotkania komitetów: naukowego i organizacyjnego konferencji „Dni Gerontologii Wrocław 2015”	6
Spotkania aktywnych organizacji senioralnych z młodzieżą, podopiecznymi DPS i dziećmi w szpitalach	15

Promowano aktywności osób starszych w mediach; współpracowano z TVP Wrocław, z którą współtworzono **Telewizyjny Klub Seniora** (w 2015 r. 8 odcinków) oraz program **Moje miasto** (w 2015 r. 4 odcinki). Telewizyjny Klub Seniora to program poradnikowy, promujący imprezy i akcje skierowane do seniorów, np. pilotażowemu projektowi Europejskiej Stolicy Kultury 2016, w ramach którego w parkach pojawiły się Pawilony Kultury; współpracowano m.in. z redakcjami wrocławskich programów „Wrocław się”, „Wrocław pod lupą” czy „Nie przegap”, z telewizją internetową 71News, rozgłośniami radiowymi, opublikowano artykuły w bezpłatnych miesięcznikach: Gazeta Senior, Regionalny Magazyn Seniora, Głos Seniora. Informacje o działalności Wrocławskiego Centrum Seniora regularnie ukazywały się również w Gazecie Wrocławskiej w dodatku „Tygodnik 50+” oraz w Magazynie Aktywacja, Kalejdoskopie Miejskim Wrocławianin i Magazynie Dolnośląskim Zdrowie.

Współorganizowano i uczestniczono w wydarzeniach dla seniorów, takich jak:

- „Dni Babci i Dziadka” (styczeń-luty 2015 r.); w wydarzeniach wzięło udział ok. 1 000 osób;
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy (11 stycznia 2015 r.) – zorganizowano zbiórkę rękodzieła wśród seniorów i przekazano na aukcje charytatywne;
- Dzień Seniora w Arkadach Wrocławskich (24 stycznia 2015 r.) – odbyła się prezentacja rękodzieła seniorów z Klubów Seniora i UTW, prezentacja ofert firm i instytucji działających na rzecz seniorów, odbyły się występy artystyczne, konkursy, pokaz mody;
- „Kocham Wrocław” (14 lutego 2015 r.) – współorganizowano w partnerstwie ze Stowarzyszeniem TuRazem, Vinci Fit Art - Radość Życia, Ilustris, Stowarzyszeniem Zainspirowani. Celem było dostrzeżenie fascynujących we Wrocławiu rzeczy, miejsc, ludzi oraz integracja międzypokoleniowa;
- „Wspomnij piosenkę” (24 lutego br.) – zorganizowano występ Młodzieżowej Akademii Musicalowej dla seniorów w Biurze Festiwalowym IMPART. Udział wzięło ok. 200 osób;
- „Złota Księga Dobrych Praktyk na Rzecz Społecznego Uczestnictwa Osób Starszych” (16 kwietnia 2015 r.) – udział w gali podsumowującej pierwszą edycję projektu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w Warszawie. **Wrocławskie Centrum Seniora otrzymało Wyróżnienie za dwie strategie: „Miasto Pokoleń” i „Miejsca Przyjazne Seniorom”.** Intencją przedsięwzięcia było wypromowanie najbardziej wartościowych inicjatyw na rzecz seniorów, dotyczących m.in. wydłużania aktywności osób starszych, integracji międzypokoleniowej, tworzenia przyjaznej dla seniorów przestrzeni publicznej, wspierania usług umożliwiających zaspokajanie potrzeb osób starszych w zakresie opieki w ich mieszkaniach;
- zorganizowano polsko-niemieckie spotkanie seniorów (13 maja 2015 r.) w partnerstwie z Klubem Aktywnych Kobiet, Stowarzyszeniem Powiatów, Miast i Gmin Śląskich;
- „Dobry Klimat dla Rodziny” (15 maja 2015 r.) – **Wrocławskiego Centrum Seniora** otrzymał nominację w **III edycji konkursu Pary Prezydenckiej RP w kategorii Samorząd Przyjazny Seniorom**;
- zorganizowano Wyprzedaż Garażową na Grabiszynku (16 maja br.);
- współorganizowano wraz z Centrum Edukacji Międzykulturowej Europejski Festiwal Piosenki Esperanckiej (16-17 maja 2015 r.). Udział wzięło ponad 100 osób;
- „Najdłużej razem” (maj-wrzesień 2015 r.) – przygotowano i koordynowano konkurs dla par z najdłuższym stażem małżeńskim. W 2015 r. zgłosiły się 33 małżeństwa. Wygrała para z 71-letnim stażem małżeńskim;
- „Edukacja samorządowa dla seniorów” (maj-grudzień 2015 r.) – współorganizowano w partnerstwie z Radą Miejską Wrocławia zwiedzanie wnętrza Starego Ratusza oraz przygotowano spotkanie z Radnymi Rady Miejskiej na temat historii samorządu. Łącznie udział wzięło ok. 250 seniorów;
- „Czas na książkę” (3 czerwca 2015) – wzięto udział w projekcie Pań Niespodzianek, działających w ramach Akademii Rozwoju Seniora we Wrocławskim Centrum Seniora:
 - Dzień Dziadków w ramach Miesiąca Rodziny (7 czerwca 2015 r.);
 - Ogólnopolska Parada Seniorów (20 czerwca 2015 r.);
 - zorganizowano Forum liderów organizacji senioralnych „W poszukiwaniu modelu pracy klubu seniora” (22 czerwca 2015) – udział wzięło 60 osób;
- przygotowano i przeprowadzono akcję „Kubek zimnej wody”, akcję LATO 2015 (lipiec-wrzesień 2015 r.) – kampanię promującą przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa w czasie upałów;
- „Nie daj się oszukać” (lipiec-grudzień 2015 r.) – uczestniczono w partnerstwie w projekcie Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu; były to działania prewencyjne dotyczące bezpieczeństwa osób starszych;
- organizacja akcji „Otwarte warsztaty zdobienia kapeluszy” (26 sierpnia 2015 r.) – promującej międzypokoleniowe bicie Kapeluszonego Rekordu Guinnessa. Udział aktywnych senierek z grupy Panie Niespodzianki;

- „Cała Polska Czyta” (5 września 2015 r.) – udział grupy seniorów KREATYWNI działającej w Akademii Rozwoju Seniora we Wrocławskim Centrum Seniora, w ogólnopolskiej akcji propagującej czytelnictwo;
- **„Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Dni Gerontologii Wrocław 2015”**– współorganizacja konferencji w partnerstwie z Federacją Uniwersytetów Trzeciego Wieku (21-22 września 2015 r.). Głównym celem konferencji była prezentacja dorobku naukowego w zakresie badań nad starością podejmowanych w różnych uczelniach wyższych, upowszechnianie wyników badań, poszukiwanie optymalnych form pracy z osobami starszymi, inspiracja świata nauki do badania nowych problemów środowisk senioralnych, doskonalenie służb pracujących na rzecz środowiska senioralnego. W przedsięwzięciu łącznie wzięło udział ponad 200 osób;
- **„Dni Seniora – Wrocław 2015”** (25 września - 11 października 2015 r.) – przygotowano, wraz z licznymi partnerami, średnio 150 wydarzeń dla seniorów,
- w tym: Inaugurację na wrocławskim Rynku, Kapeluszczy Rekord Guinnessa, Marsz Kapeluszy, Targi Senioralne, Senioriada – Igrzyska sportowe dla seniorów, Festiwal filmowy, Ogólnopolski Festiwal Twórczości Senioralnej (Przeгляд Chórów Senioralnych, Przeгляд Małych Form Teatralnych i Kabaretów), Rajd Terenowy, Konkurs literacki, Dni Seniora w Miejskiej i Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej, Maraton Zumba, Festiwal Tańca, Akademię Zdrowia Seniora, Dni otwarte w przychodniach, warsztaty, międzypokoleniowe spotkania, bale, koncerty i pikniki; uroczyste podsumowanie odbyło się na Stadionie Miejskim. Liczba organizatorów i partnerów: ok. 100; liczba uczestników: kilkadziesiąt tysięcy osób z całej Polski.
- „Dna miasta: Starsze miasta 2015” (22 października 2015 r.) – współorganizacja w partnerstwie z Magazynem Miasta i Fundacją Res Publica warsztatu dla seniorów;
- „Aktywny senior czerpie radość w kontaktach z ludźmi, kulturą i przyrodą” (październik–listopad 2015 r.) - edukacyjne wycieczki ekologiczne na terenie Polski. W wycieczkach udział wzięło ok. 150 osób;
- „Wrocławskie Międzyuczelniane Pracownie Trzeciego Wieku – Sejsmograf” (październik-grudzień 2015 r.) – współorganizacja projektu w partnerstwie z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta. Przygotowanie podstaw programowych, organizacyjnych i lokalowo-wyposażeniowych do utworzenia i rozwoju senioralnego ośrodka badań twórczych i społecznych oraz pracowni.
- Międzynarodowe Sympozjum „Senior w różnych kulturach” (23 listopada 2015 r.) – współorganizacja wraz z Centrum Edukacji Międzykulturowej dwujęzycznego wydarzenia, z udziałem prelegentów z Brazylii, Węgier, Niemiec, USA i Polski, promującego międzykulturową integrację, promocję języka esperanto oraz ESK Wrocław 2016. Udział wzięło ponad 120 osób;
- „Wielcy nieobecni” (27 listopada 2015 r.) – zorganizowano wraz z aktywną grupą seniorów o-CAL-eni, koncert wspominkowy dla seniorów – w wykonaniu Pawła Wenderskiego. Udział wzięło ok. 100 osób;
- świąteczne warsztaty i spotkania (listopad-grudzień 2015 r.) – zorganizowano dla seniorów i młodzieży warsztaty tworzenia ozdób i kartek świątecznych. Łącznie w 8 spotkaniach udział wzięło ok. 130 osób, w tym młodzież i seniorzy;
- „Bezpieczny Senior” – przygotowano debatę (1 grudnia 2015 r.) w partnerstwie z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu, Strażą Miejską Wrocławia i Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów. Celem było ukazanie potrzeb i ważności prewencyjnych działań, niezbędnych w eliminacji różnego typu oszustw stosowanych głównie na osobach starszych. Udział wzięło blisko 100 osób;
- Mikołajki i kolędowanie na jazz-owo (7, 28 grudnia 2015 r.) – współorganizowano w partnerstwie z Jazz Club Vertigo;
- zainteresuj się: akcja ZIMA 2015-2016 (grudzień 2015 – marzec 2016 r.) – przeprowadzono kampanię promującą pomoc osobom bezdomnym i ubogim.
- pikniki osiedlowe i festyny parafialne – uczestniczono w wydarzeniu, przygotowano stoisko informacyjne Wrocławskiego Centrum Seniora, promowano projekty Centrum dla seniorów;

- organizacja wizyt studyjnych – w 2015 r. odbyło się 8 wizyt: seniorów z Bolesławca, Gliwic, Śremu, Świebodzic, Opola, Rudy Śląskiej, Małopolski oraz Białorusi i Ukrainy. Centrum odwiedziło łącznie ok. 200 osób.

Na działania Wrocławskiego Centrum Seniora w 2015 r. wydatkowano kwotę 238 200 zł.

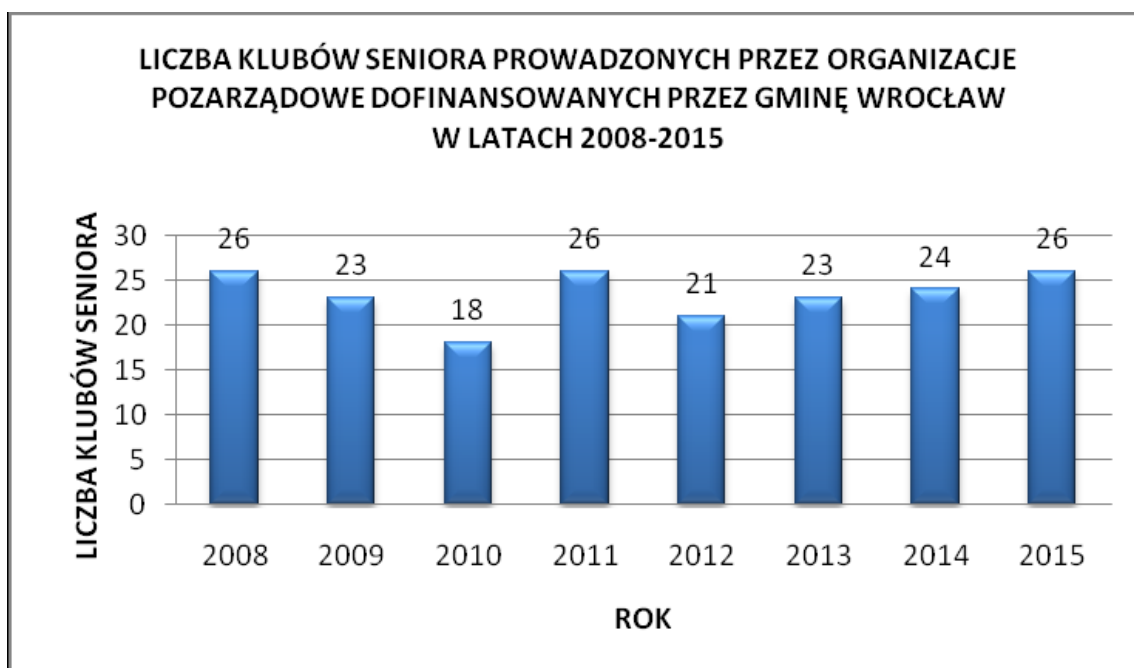
Dni Seniora - liczba uczestników	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	Ok. 5 000	Ok. 10 000	Ok. 15 000	Ok. 18 000

DZIAŁALNOŚĆ KLUBÓW SENIORA PROWADZONYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Przeprowadzono następujące działania:

- promocja zdrowego stylu życia (zajęcia edukacji zdrowotnej, zajęcia rehabilitacyjno-sportowe, konsultacje lekarskie, warsztaty z psychologiem);
- działania integracyjne (wspólne spotkania okolicznościowe, wieczorki taneczne, wycieczki edukacyjne, spotkania międzypokoleniowe);
- działania artystyczne, kulturalne (wernisaże, wystawy, występy chórów, wyjścia do kina, teatru);
- działania samopomocowe;
- działania promujące zainteresowania seniorów;
- działania edukacyjno-informacyjne (prowadzenie m.in. porad kulinarnych, krawieckich, obsługi komputera i nowoczesnych narzędzi komunikacji);
- działania z zakresu poradnictwa w tym: poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne;
- działania inspirujące i kreujące postawy twórcze;
- wykłady o różnej tematyce; szkolenia dla wolontariuszy z zakresu opieki nad ludźmi starszymi;
- prowadzono działalność informacyjną na rzecz seniorów.

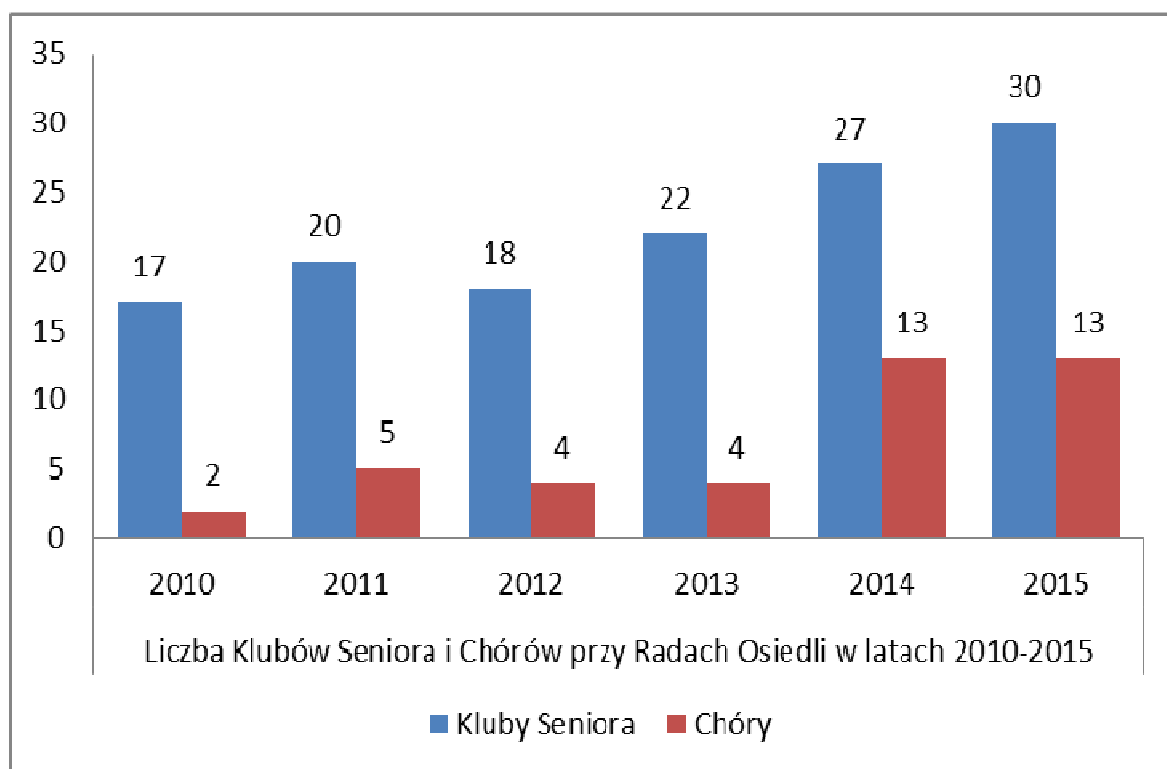
W 2015 r. **dofinansowano 26 Klubów Seniora**, zlokalizowanych w różnych częściach miasta. Należy do nich ponad 1 140 aktywnych członków. Na działalność Klubów Seniora **wydatkowano kwotę 270 000 zł.**

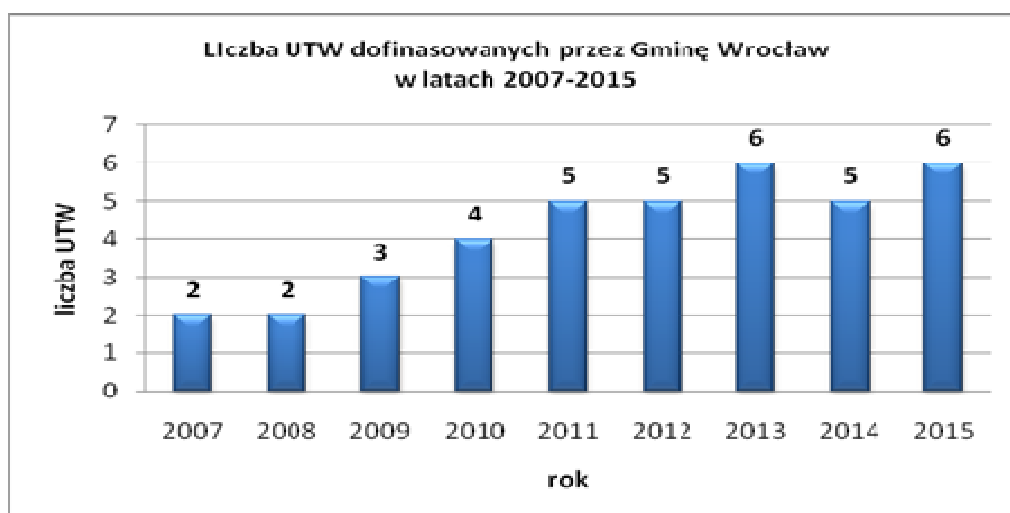
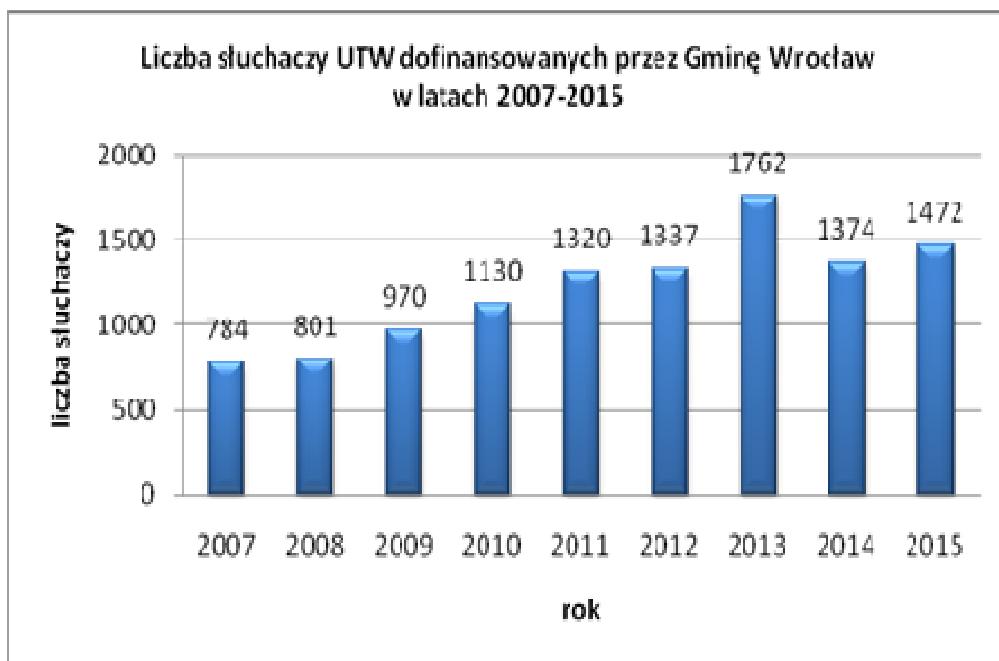
Aktywne życie zaczyna się po 60-ce – głównym celem zadania była poprawa jakości życia osób starszych. Do realizacji zadania włączono działania Stowarzyszenia promocji Sportu FAN. Zadanie dofinansowano kwotą 2 000 zł.

Kluby Seniora prowadzone przez Wrocławskie Rady Osiedla realizują program aktywizacji osób starszych, propagując ideę edukacji przez całe życie. Kluby seniora prowadzą m.in. lektoraty języka angielskiego, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i internetu, wspólne wyjazdy do kina, teatru opery czy filharmonii, rozwijanie twórczości amatorskiej. Ważną część spotkań obejmuje edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferuje również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. Kluby prowadzone przy Radach Osiedli docierają do 22 200 osób. W 2015 r. **dofinansowano 30 Klubów Seniora na kwotę 178 000 zł.**

Chóry osiedlowe sprzyjają powrotowi do tradycji spotykania się w ramach społeczności sąsiedzkiej, sprzyjają integracji międzypokoleniowej. Na działalność 13 chórów osiedlowych wydatkowano kwotę 37 200 zł (w tym 3 200 zł na II Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych oraz Przegląd Chórów na Kuźnikach).

Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW) - celem było prowadzenie działalności oświatowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, stymulowanie indywidualnego rozwoju oraz sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej słuchaczy, upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej. W 2015 r. dotację rozdysponowano stosownie do liczby słuchaczy pomiędzy 6 UTW (UTW w Uniwersytecie Wrocławskim, UTW w Uniwersytecie Ekonomicznym, UTW w Dolnośląskiej Szkole Wyższej, Uniwersytet Otwarty w Uniwersytecie Przyrodniczym, UTW w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Akademii Otwartej w Akademii Muzycznej). Liczba słuchaczy UTW dofinansowanych przez miasto od 2007 r. ma tendencję wzrostową z niespełna 800 osób w 2007 r. do 1 472 osób w roku 2015. Kwota dofinansowania 95 000 zł.

Wrocławskie kołędowanie 2015 - zadanie polegało na zorganizowaniu 20 grudnia 2015 r. w Rynku wspólnego śpiewania kolęd dla wrocławian. Na zadanie wydatkowano kwotę 13 400 zł.

WSPARCIE ŚRODOWISKA KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Upamiętnianie historii wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych - celem zadania była edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o mniej znanej historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. Zadanie polegało na prowadzeniu *Czytelni Kombatanta*, organizacji wystaw spotkań, seminariów, nieformalnych lekcji historii (920 osób) utrwalaniu dokumentów z okresu wojennego, których właścicielami są kombatanci i osoby represjonowane (w tym przygotowanie dokumentów do archiwizacji oraz przekazania do odpowiednich instytucji); wydawanie publikacji mających na celu międzypokoleniowy przekaz wartości; organizacja wyjazdów integracyjnych i spotkań środowiskowych, również międzypokoleniowych ze świadkami historii (290 uczestników) oraz zorganizowanie systemu wsparcia – kontynuacja projektu wolontariatu dla wrocławskich kombatantów

i osób represjonowanych. Zadanie realizowały trzy organizacje pozarządowe. Łączna kwota projektu to 65 580 zł.

Wsparcie wrocławskich obchodów rocznicowych organizowanych przez Związek Sybiraków. Zorganizowano również wspólne wyjście na spektakl „Isfahan – miasto dzieci”. Zadanie dofinansowano kwotą 1 632 zł.

70. Rocznica zakończenia II Wojny Światowej - w dniu 8 maja 2015 r. zorganizowano happening w Rynku (pl. Gołębi). Dofinansowano druk biuletynu po uroczystych obchodach. Na zadanie wydatkowano kwotę 55 000 zł.

Wspólne śpiewanie pieśni solidarnościowych - 13 grudnia 2015 r. odbył się koncert, podczas którego prawie 300 wrocławian odśpiewało wspólnie piosenki solidarnościowe. Z okazji kolejnej rocznicy wprowadzenia stanu wojennego wydany został dodruk zbioru pieśni solidarnościowych pt. *Piosenki „Solidarności”* w nakładzie 700 egzemplarzy. Zadanie dofinansowano kwotą 4924 zł.

Wigilia dla kombatantów Polskiego Państwa podziemnego i Żołnierzy Wyklętych - w dniu 19 grudnia 2015 r. w Sali Wielkiej Starego Ratusza zorganizowano spotkanie opłatkowe dla 180 osób, w tym transport dla ponad 40 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 15 555 zł.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA DYSKRYMINACJI

Program edukacji i integracji wielokulturowej – celem realizowanego po raz trzeci zadania było podnoszenie poziomu wiedzy oraz kształtowanie wśród mieszkańców Wrocławia postaw otwartości i tolerancji wobec innych narodów i kultur poprzez prowadzenie różnych form edukacji, rozwoju i integracji społecznej. W ramach realizacji programu zorganizowano:

- spotkania i zajęcia edukacyjno – integracyjne dla dzieci i młodzieży z udziałem obcokrajowców – artystów reprezentujących różne narodowości i kultury, autorytetów, osób publicznych, podróżników;
- propagowanie wiedzy o innych kulturach, których przedstawiciele mieszkają we Wrocławiu poprzez organizowanie konkursów, imprez plenerowych i koncertów otwartych dla mieszkańców;
- promocję dialogu międzykulturowego i aktywności osób odmiennych kulturowo w życiu społecznym Miasta;
- prowadzenie warsztatów budowania tolerancji i szacunku wobec innych kultur i tradycji;
- wypracowanie metod zmiany negatywnych postaw i zachowań społecznych wobec osób odmiennych kulturowo poprzez podwyższanie wiedzy o innych kulturach w społeczeństwie większościowym oraz działania o charakterze integracyjnym. Szacuje się, że w wydarzeniach realizowanych w ramach programu udział wzięło ponad 5 000 uczestników. Program realizowały cztery organizacje pozarządowe. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Program edukacji, promocji i integracji na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych – celem zadania było wspieranie mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zakresie zachowania tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz promowanie wielokulturowości Miasta. W ramach realizacji programu organizowana była nauka pieśni narodowych (17 dzieci), tańców narodowych (17 dzieci), pokazy tańców podczas uroczystości m.in. podczas Festiwalu Kalejdoskopu Kultur, Wrocławskiej Kutii, Dnia Jedności Chrześcijan, oraz podczas wyjazdu do Lwowa. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Na zadanie przeznaczono kwotę 30 000 zł.

VIII Festiwal „Kalejdoskop Kultur” - propaguje wielokulturowość Wrocławia, odbywa się od 2008 r. Jest to Porozumienie Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz

współpracujących w jego ramach ludzi, działających z pasją od wielu lat na rzecz promocji i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku. Celem Festiwalu było przybliżenie mieszkańcom Wrocławia dorobku artystów reprezentujących mniejszości narodowe, m.in. niemiecką, ukraińską, grecką, romską, łemkowską, żydowską oraz bułgarską. Festiwal angażuje nie tylko profesjonalnych artystów, lecz również amatorów zafascynowanych kulturą przodków i kultywujących ich tradycje. Dzięki swojej otwartej formule jest znaczącym elementem aktywizacji i integracji środowisk mniejszościowych we Wrocławiu, jak i na całym Dolnym Śląsku. W ramach wydarzeń festiwalowych w dniu 13 czerwca 2015 r. odbyła się parada mniejszości narodowych (ok. 300 osób), koncerty na Wyspie Słodowej (około 1 500 widzów podczas całego dnia), koncerty klubowe (około 750 osób), warsztaty (około 30 uczestników) oraz pokaz mody. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Kwota przeznaczona na realizację zadania to 75 000 zł.

VIII Festiwal Romski – odbył się w dniu 13 czerwca 2015 r. na scenie letniej Teatru Lalek; wzmacnianie tożsamości kulturowej i kultywowanie tradycji romskiej oraz aktywizacja wrocławskich Romów do udziału w życiu społecznym miasta. Szacuje się, że w wydarzeniu udział wzięło około 1 000 osób. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Kwota przeznaczona na realizację zadania to 30 000 zł.

Festiwal „Viva Ukraina - Viva Polonia” – głównym celem zadania były ochrona, prezentacja i promocja dziedzictwa kulturowego Ukraińców wraz z prezentacją tańców polskich. Związek Ukraińców w Polsce zorganizował koncert w auli Zespołu Szkół nr 14 ul. Brucknera 10 (470 osób) oraz w CK IMPART (350 osób). Zadanie wsparto kwotą 10 000 zł.

VI Przegląd Kultury Światowej – głównym celem zadania było promowanie różnorodności kulturowej wśród mieszkańców Wrocławia, kształtowanie postaw tolerancji, szacunku, dialogu międzykulturowego oraz integracji społecznej. W ramach zadania w dniu 27 maja 2015 r. w Oratorium Marianum odbył się przegląd, w tym pokazy tańców, śpiewu, popisy instrumentalne (laureaci Grand Prix wystąpili na scenie festiwalu Kalejdoskop Kultur); przygotowano również wystawę promującą wielokulturowość. Impreza zgromadziła 250 osób, wystawę obejrzało ok. 1 000 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Szkolenie dla służb publicznych z zakresu edukacji międzykulturowej oraz ich uczestnictwo w żywej bibliotece – działania projektu mają na celu zmianę postaw uczestników wobec osób reprezentujących mniejszości kulturowe, etniczne, społeczne oraz wobec obcokrajowców. W ramach zadania zorganizowano sesję Żywej Biblioteki, podczas której wrocławianie mieli okazję do rozmowy z „Żywymi Książkami”. W zadaniu udział wzięło 250 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 8 000 zł.

Rok wielokulturowy – Kalendarz 2016 – głównym celem zadania było promowanie różnorodności kulturowej wśród mieszkańców Wrocławia, kształtowanie postaw tolerancji, szacunku, dialogu międzykulturowego oraz integracji społecznej. W ramach zadania opracowano i wydrukowano 350 egzemplarzy Kalendarza Kalejdoskop Kultur. Zadanie dofinansowano kwotą 8 600 zł.

Rozbudowa Ejazyszlar – Karaimejskiej bazy literacko-bibliograficznej, części składowej Karaimejskiego Archiwum Cyfrowego - celem zadania były ochrona, prezentacja i promocja dziedzictwa kulturowego Karaimów Polskich. Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

Wsparcie Organizacji 100. Rocznicy Ludobójstwa Ormian w dniu 24 kwietnia 2015 r. – koncert muzyki ormiańskiej, marsz milczenia pod chaczkar przy kościele św. Wojciecha, złożenie wieńców i zapalenie zniczy przez przybyłe delegacje, spektaklu „Świadek” oraz pieśni ormiańskiej Nor Dzaghiğ w wykonaniu aktorów Teatru ZAR,

prezentacja materiałów dostarczonych przez Towarzystwo Ormian Polskich. Kwota wydatkowana na zadanie to 2 952 zł.

Skład publikacji M. Czachorowskiego „Czasopiśmiennictwo tatarskie i muzułmańskie w Polsce w latach 1945-2015” - w ramach zadania zlecono wykonanie składu publikacji M. Czachorowskiego. Na zadanie wydatkowano kwotę 1 000 zł.

Karaimsko-Łemkowskie spotkanie z dziedzictwem muzycznych - w dniu 19 grudnia 2015 r. zorganizowano w Muzeum Etnograficznym spotkanie integracyjne dla 200 osób, podczas którego odbył się koncert muzyki łemkowskiej i karaimskiej. Na zadanie wydatkowano kwotę 2 500 zł.

Seria autorskich warsztatów antydyskryminacyjnych dla mieszkańców Wrocławia p.t. „Stereotypy – Uprzedzenia - Dyskryminacja” - ich celem było uwrażliwienie i uświadomienie uczestnikom własnych stereotypów oraz uprzedzeń, a następnie pokazanie opartych na nich mechanizmach dyskryminacji i możliwościach przeciwdziałania dyskryminacji. Dzięki takiemu podejściu możliwe było dotarcie do własnych granic tolerancji, refleksja nad własnym zachowaniem wobec drugiego człowieka, nie tylko wyraźnie odmiennego kulturowo. Szkolenia oferowane były raz w miesiącu (z wyjątkiem przerwy wakacyjnej). W 2015 r. odbyło się 12 warsztatów, w których udział wzięło ok. 150 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 1 200 zł.

Ambasadorzy Dialogu - to projekt edukacyjny skierowany do nauczycieli wrocławskich szkół i przedszkoli. Do tej pory zgłosiło się ponad 130 pedagogów (w tym 50 bardzo aktywnych), którzy chcą w swoich placówkach szkolnych przekazywać wiedzę z zakresu wielokulturowości, tolerancji i postawy otwartości wśród dzieci i młodzieży. Ambasador pełni rolę reprezentanta swojego przedszkola lub szkoły, a także bierze udział w cyklicznych spotkaniach i warsztatach organizowanych przez WCRS, dzięki którym możliwe jest nawiązanie więzi pomiędzy przedstawicielami różnych placówek oraz wymiana doświadczeń i obserwacji. Zasadniczym celem powołania Ambasadorów Dialogu jest podniesienie kompetencji międzykulturowych uczniów i wychowanków przedszkoli, a także nauczycieli i pedagogów. Celem pośrednim jest usprawnienie komunikacji pomiędzy szkołami i przedszkolami, a Departamentem Edukacji w zakresie działań związanych z tematyką tolerancji, otwartości i życzliwości dla innych. W 2015 r. odbyło się 9 spotkań/szkoleń/warsztatów/wykładów, m.in.: "Jak wyobrażam sobie otwartą, wielokulturową szkołę", "Edukacja o prawach człowieka w zakresie przeciwdziałania mowie nienawiści i dyskryminacji", "Afryka bez maski. Jak mówić o Afryce bez powielania stereotypów", "Cyberbullying", "Porozumienie Bez Przemocy wg M. Rosenberga" (trenerka Dorota Whitten), "Islam jako dominująca religia współczesnych migrantów", "Przemoc z perspektywy świadka w ujęciu mechanizmów psychologicznych w koncepcji Projektu Bohaterskiej Wyobraźni prof. Philipa G. Zimbardo". Zadanie dofinansowano kwotą 19 520 zł.

Targi Edukacji Międzykulturowej - w dniu 12 lutego 2015 r. zorganizowaliśmy pierwsze w Polsce Targi Edukacji Międzykulturowej, których celem była wymiana dobrych praktyk i pozyskanie nowej wiedzy o tym jak podnosić kompetencje międzykulturowe w szkołach i przedszkolach. Targi okazały się wielkim sukcesem, zgromadziły dużą liczbę uczestników - około 150 osób, w tym ponad 70 nauczycieli, ponad 30 reprezentantów NGO oraz przedstawiciele władz miasta i jednostek miejskich (WCRS, BWO, WCDN, ZOJM). NGO, które wzięły udział w Targach: Fundacja Sztuka Zdrowie Tolerancja, Fundacja Bente Kahan, Fundacja Eudajmonia, Fundacja Semper Avanti, Fundacja Dom Pokoju, Fundacja WrOpenUp, Stowarzyszenie Diversja, Stowarzyszenie Sietar, Stowarzyszenie Nomada, Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa, Kalejdoskop Kultur, Muzułmańskie Centrum Kulturalno-Oświatowe, Młody Podróżnik, inicjatywa Kolorowe Dzieci. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 4 212 zł.

Wystawa „Wielokulturowi Wrocławianie” - projekt jest wystawą prezentującą zdjęcia 10 jej bohaterów wraz z opisami przybliżającymi osoby. Wystawę można wypożyczyć bezpłatnie do swojej szkoły, instytucji, placówki, etc. Od maja 2015 r. wypożyczyło ją 7 instytucji, w tym 3 szkoły: Restauracja Dobra Karma, Dom Pokoju, Mediateka, Alliance Francaise, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Gimnazjum nr 11, Zespół Szkół nr 3, Gimnazjum ATUT. Liczba widzów: 2 000 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 4 926 zł.

Sztafeta Szkół Stop Mowie Nienawiści - projekt edukacyjny prowadzony był we wrocławskich szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W każdej nominowanej szkole odbył się wykład na temat aktualnej symboliki mowy nienawiści dla grona pedagogicznego oraz reprezentacji uczniów, a także warsztat antydyskryminacyjny dla chętnych uczniów. Następowo także uroczyste przekazanie nominacji do następnej szkoły oraz podpisanie deklaracji „Stop mowie nienawiści”. Symbolem projektu jest złoty wałek - narzędzie służące do usuwania napisów z okolic szkoły, symboliki mowy nienawiści. W trakcie projektu rozdawane są materiały informacyjne i promujące adres mailowy do zgłaszania przejawów mowy nienawiści (smycze na klucze). W 2015 r. w Sztafecie udział wzięły następujące placówki: Licea Ogólnokształcące nr: I, III, VII, XI, VIII, Gimnazja nr 13, 29. Dodatkowo odbyły się 4 warsztaty z tematyki Mowy nienawiści dla szkół, około 120 przeszkolonych - Gimnazjum nr 22, Liceum Ogólnokształcące nr V, Zespół Placówek Oświatowych nr 3, Szkoła Podstawowa nr 80. Liczba przeszkolonych: 600 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 849 zł. Uruchomiono adres e-mailowy stopmowienienawisci@wcrs.wroclaw.pl, pod którym świadkowie mogą zgłaszać miejsca, w których spotkali się z symbolami mowy nienawiści. Współpracowano z Centrum Integracji Społecznej, Policją, Strażą Miejską, Zarządem Zasobu Komunalnego, Wrocławskimi Mieszkaniami, MPK, ZDIUM.

Warsztaty Cyberbullying. Cyberbullying to informacja bądź treść mająca na celu przestraszyć, zawstydzić, nękać lub zranić innych, opublikowana lub wysyłana online za pomocą nowych mediów. Od września 2015 r. do oferty Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego dołączył nowy projekt - Cyberbullying - warsztaty skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych oraz ostatnich klas szkół podstawowych. Warsztaty odbywały się w danej szkole podczas godziny wychowawczej, przez pierwszy semestr roku szkolnego 2015/2016. Celem warsztatu była prewencja, przeciwdziałanie przemocy w Internecie, uświadomienie nauczycielom i uczniom istnienia aktualnych zagrożeń w Polsce oraz wskazanie sposobów reagowania, przeciwdziałania i ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą w sieci. Do końca 2015 r. odbyło się 90 warsztatów dla 30 osób, razem przeszkolono 2 700 uczniów wrocławskich szkół (ostatnia klasa SP i wszystkie klasy Gimnazjum). Na realizację zadania przeznaczono kwotę 3 350 zł.

Warsztaty Bullying - są uzupełnieniem warsztatów Cyberbullying dla chętnych szkół. Opierają się na koncepcji Projektu Bohaterskiej Wyobraźni prof. Philipa G. Zimbardo. Warsztat dostarczał wiedzę, narzędzia, strategie i ćwiczenia, które pomagały w pokonaniu bierności z perspektywy świadka przemocy. przeszkolono 600 uczniów wrocławskich szkół (ostatnia klasa sp i wszystkie klasy gimnazjów). Na realizację zadania przeznaczono kwotę 6 028 zł.

Integracja rodzin obcokrajowców ze społeczeństwem przyjmującym. Zorganizowano spotkanie integracyjne w Szkole Podstawowej nr 20, w którym udział wzięły rodziny romskie z koczowiska przy ul. Kamieńskiego, dyrekcja i nauczycieli szkoły, przedstawiciele WCRS, Wydziału Edukacji, MOPS, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Ambasady Rumunii w Polsce. Spotkanie miało na celu pokazanie cudzoziemcom korzyści z zarejestrowania swojego pobytu w Polsce, korzyści płynących z edukacji dzieci oraz możliwości wsparcia rodziców w tej materii. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 1 742 zł.

Active Citizens - przeprowadzono 5-dniowe szkolenie dla liderów społeczności lokalnej na temat dialogu międzykulturowego, zasad efektywnej współpracy i budowania zaufania wśród sąsiadów. Udział w szkoleniu wzięło 20 liderów społecznych z wrocławskich osiedli. Projekt jest realizowany we współpracy i z dofinansowaniem British Council. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 15 089 zł.

Rozbudowanie strony internetowej www.wielokultury.wroclaw.pl, przeniesienie jej na wordpress. Strona dotyczy aktualnych działań edukacyjnych, oferty szkoleń i warsztatów m.in. dla szkół, jednostek miejskich i mieszkańców Wrocławia. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 1 230 zł.

Szkolenia/wykłady/warsztaty dla policji, nauczycieli, służb publicznych i liderów społecznych.

W 2015 r. zrealizowano m.in.:

- 31 marca 2015 r. w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Zespole Placówek Oświatowych nr 3 odbyły się warsztaty dla nauczycieli i wychowawców w ramach działań STOP MOWIE NIENAWIŚCI pt. STOP MOWIE NIENAWIŚCI;
- 1 kwietnia 2015 r. w Szkole Podstawowej nr 80 odbyło się szkolenie dla nauczycieli z symboliki mowy nienawiści, udział wzięło 16 nauczycieli. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 8 900 zł.

Powołano **Zespół ds. uczniów i rodzin obcojęzycznych**, który zajmuje się diagnozowaniem i poszukiwaniem rozwiązań dotyczących obecności uczniów i rodzin obcojęzycznych we wrocławskich szkołach i przedszkolach. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 415 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ OBCOKRAJOWCÓW MIESZKAJĄCYCH WE WROCŁAWIU

Infolink to zespół konsultantów, udzielający obcokrajowcom wsparcia w sprawach związanych z osiedleniem się i życiem we Wrocławiu. Współpracowano z prawnikiem, tłumaczami i specjalistami dialogu międzykulturowego, jak i z organizacjami pozarządowymi: Międzynarodową Organizacją ds. Migracji oraz fundacją „Nowa Przestrzeń”. W kwietniu 2015 r. z Infolinkiem podjął współpracę prawnik z uprawnieniami adwokata. 14 maja 2015 r. działania projektu zostały wyróżnione na arenie ogólnopolskiej poprzez **przyznanie Miastu Wrocław wyróżnienia tzw. Miasta Otwartego przez Krajową Platformę na rzecz Integracji działającą przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych**. W czerwcu 2015 r. przygotowano wniosek o dofinansowanie projektu do Funduszu Azylu, Migracji i Integracji Unii Europejskiej. Dzięki współpracy z punktem informacyjnym Unii Europejskiej zapewniono zestaw ulotek na temat praw i obowiązków obywateli Unii Europejskiej. W 2015 r. udzielono wsparcia 386 interesantom, z czego 276 osób było obywatelami Ukrainy. Zanotowano w ten sposób znaczący wzrost w stosunku do roku ubiegłego. Ponadto na stronie internetowej infolink.wroclaw.pl zarejestrowano 35 000 sesji i 59 000 odsłon. Osoby zgłaszające się do Infolinku pytały głównie o zasady otrzymania karty czasowego pobytu i o pomoc w wypełnieniu wniosku o kartę czasowego pobytu. Zadanie dofinansowano kwotą 42 161 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ RODZIN

Prowadzono portale informacyjno-kulturalne:

- mlodzi.wroclaw.pl – strona działa od 2006 r. To portal informacyjno-kulturalnym dla młodzieży informujący o koncertach, spotkaniach, warsztatach, szkoleniach, filmach, spektaklach, imprezach sportowych i rekreacyjnych;
- wroclawianienapolanie.pl – strona działa od 2010 r., można tu znaleźć informacje dotyczące kampanii, polan rekreacyjnych, wrocławskich parków oraz informacje o kampanii „Sprzątniesz, nie wdepniesz”;

- mlodenogi.pl – informacje dotyczące ligi „Młode Nogi Wrocławia”, a także rozgrywek pucharowych, które odbywały się w ramach tego programu – terminarz i relacje z rozgrywek, galeria zdjęć;
- mojarodzina.wroclaw.pl – informacje o rozwoju rodziny, szkoleniach i warsztatach dla rodziców;
- miesiacrodziny.pl – znalazły się na niej wszystkie wydarzenia organizowane w ramach Miesiąca Rodziny (z możliwością zapisów), informacje o partnerach, piknikach;
- centrum.mlodych.pl – strona domowa Młodzieżowego Centrum Informacji i Rozwoju;
- miastowformie.pl – informacje o wydarzeniach dotyczących zdrowia, dobrej formy i dbania o swoje samopoczucie, informacje o działaniach partnerów programu oraz artykuły prozdrowotne;
- infolink.wroclaw.pl – strona w języku polskim, angielskim i rosyjskim skierowana do obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu;
- szkolawformie.pl – strona mobilizuje do prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia, wolnego od uzależnień, znaleźć tu można informacje o prowadzonych w ramach programu zajęciach dla uczniów, warsztatach i szkoleniach dla nauczycieli, turniejach i zawodach sportowych, a także zdrowotnych konkursach;
- wyspa.wroclaw.pl – informacje na temat historii Wyspy Słodowej, wydarzeń, pikników i imprez odbywających się na Wyspie m.in. „Kino Plenerowe”, „Otwarta Scena”, „Sportowa Wyspa”, „Biblioteka Plenerowa” czy „Wyspa Gier”;
- tydzienruchu.wroclaw.pl – informacje dotyczące warsztatów, turniejów i zawodów sportowych w różnych dyscyplinach, wspólnych treningów, wieczorków tanecznych, sportów nieolimpijskich i dni otwartych u partnerów projektu.

Statystyki portali internetowych prowadzonych przez MCIR w latach 2010-2015

mlodzi.wroclaw.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	175 000	95 000
2015 r.	118 000	73 000
wroclawianienapolanie.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	20 000	10 000
2015 r.	14 000	7 600
mlodenogi.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	56 000	15 000
2015 r.	19 000	6 800
centrum.mlodych.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	8 000	2 500
2015 r.	4 800	1 900
mojarodzina.wroclaw.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	60 000	30 000
2015 r.	32 000	17 000
infolink.wroclaw.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	64 000	36 000
2015 r.	59 000	35 000
miastowformie.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	75 000	35 000
2015 r.	103 000	43 400
szkolawformie.pl	odsłony	odwiedziny

2014 r.	30 000	10 000
2015 r.	60 500	21 000
wcrs.wroclaw.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	93 000	30 000
2015 r.	126 000	40 000
wyspa.wroclaw.pl	odsłony	odwiedziny
2014 r.	160 000	60 000
2015 r.	140 000	61 000

Tydzień Ruchu - ponad 3 400 osób skorzystało z oferty sportowej przygotowanej dla mieszkańców Wrocławia. Działania rozpoczęto od Flash Move, który odbył się 13 września 2015 r. na Stadionie Olimpijskim podczas 33. PKO Wrocław Maratonu. W ramach Tygodnia Ruchu zorganizowano ponad 140 bezpłatnych zajęć w centrach fitness i szkołach tańca, w których udział wzięło blisko 1 000 osób. Zorganizowano ponad 60 lekcji WF-u, które zostały przeprowadzone przez trenerów z klubów fitness i szkół tańca, a także reprezentantów lokalnych drużyn i klubów sportowych. Wśród proponowanych aktywności znalazły się, m.in. unihokej, futbol amerykański, lacrosse, softball. W trakcie Tygodnia Ruchu zorganizowano na portalu wroclaw.pl konkurs pn. „Sportowe osiedla”, zrealizowano 3 pikniki sportowe dla mieszkańców Strachocina-Swojczyc-Wojnowa, Gajowic oraz Przedmieścia Oławskiego, 23 września 2015 r zorganizowano happening na ulicy Oławskiej wspólnie z piłkarzami WKS Śląsk Wrocław, odbyły się warsztaty żonglerskie oraz zajęcia z trenerem personalnym przy siłowniach plenerowych. Przygotowano 2 pikniki na Wyspie Piaskowej: inaugurację i zakończenie Tygodnia Ruchu. Ponadto Tydzień Ruchu zakończono dwugodzinnym Maratonem Fitness na Wyspie Słodowej. Zadanie dofinansowano kwotą 70 400 zł.

Ilość osób biorących udział w Tygodniu Ruchu w 2015 r.

Działanie	Ilość uczestników
Flash Move	100
Targi EXPO podczas Wrocław Maratonu	50
Zajęcia w klubach i centrach fitness	1 000
Zajęcia w szkołach	1 000
Pikniki sportowe na osiedlach	700
Happening z WKS Śląsk Wrocław	150
Warsztaty żonglerskie i siłownie plenerowe	50
Pikniki na Wyspie Piaskowej	300
Maraton Fitness	70
Łącznie	3 420

Liga „Młode Nogi Wrocławia” - liga piłkarska z udziałem grup nieformalnych i organizacji skupiających osoby działające na rzecz młodzieży, działająca od 2007 r. Na początku 2015 r. (styczeń-marzec) odbyła się 15. edycja ligi. Udział w rozgrywkach wzięło 8 drużyn.

Statystyki dotyczące ligi „Młode Nogi Wrocławia” w latach 2010-2015

Rok	Liczba meczów	Liczba drużyn	Liczba zawodników
2010	202	33	362
2011	194	21	212
2012	159	37	406
2013	342	82	692
2014	166	38	428
2015 (I półrocze)	56	8	96

Posadź swoje drzewo - akcja społeczna, której głównym celem było zachęcenie mieszkańców Wrocławia, a szczególnie Nowego Dworu, do aktywnego korzystania z terenów zlokalizowanych w parku Tysiąclecia. Podczas każdej z akcji w formie pikniku rodzinnego posadzono ponad 400 drzew. Akcja zorganizowana była przy współpracy Zarządu Zieleni Miejskiej, Lasów Państwowych i Departamentu Edukacji, Ekosystem Sp. z o.o. Kwota wydatkowana na zadanie 5 733 zł.

Good Life - celem projektu było zwiększenie kompetencji wychowawczych. Odbłyły się cztery spotkania 2 godzinne. O tematyce: „Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci”, „Samodzielność a nie samowola”, „Wpisywanie dziecka w role i uwalnianie od grania ról”, „Zajęcia antystresowe”. Dotacja w wysokości 2 200 zł.

Grudniowe warsztaty artystyczno-edukacyjne na Brochowie dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Dotacja w wysokości 2 000 zł.

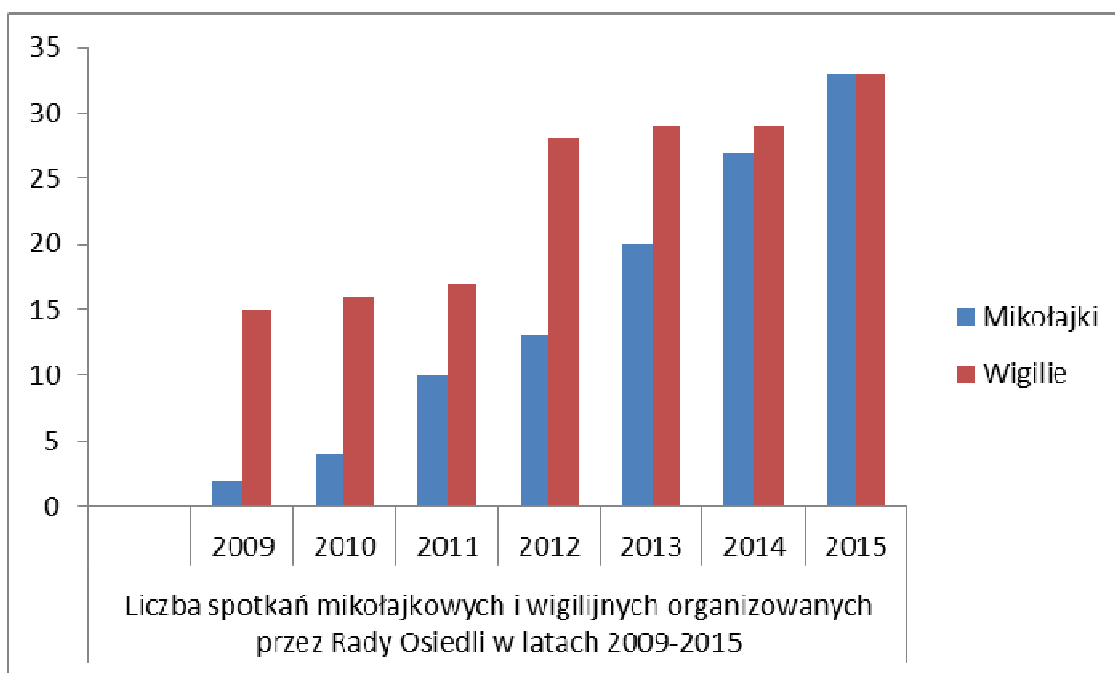
„Moja Rodzina” oraz „Miesiąc Rodziny” - zorganizowano konkursy i bezpłatne szkolenia dla rodziców pod nazwą „Akademia Rodzinna” w obszarach tematycznych: rehabilitacja, wychowanie, pierwsza pomoc oraz wyżywienie. Ponadto zorganizowano 4 duże imprezy plenerowe (24 maja, 31 maja, 7 czerwca, 21 czerwca). Nowością w tym roku był piknik z okazji Dnia Dziadków połączony z II Wrocławskim Festiwałem Chórów Osiedlowych. W realizację „Miesiąca Rodziny” włączyło się ponad 70 partnerów (wrocławskie instytucje, organizacje, stowarzyszenia i firmy). Opublikowano „Wrocławski Informator Rodzinny”, kalendarz z harmonogramem wydarzeń programu oraz ulotki informacyjne,

Zrealizowano zadanie integracyjno-aktywizacyjne dla dzieci z Pilzyc i okolic. Celem było zapewnienie opieki dzieciom w okresie ferii zimowych. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 776 zł.

Wrocław Games Fest 2015 – V edycja Międzynarodowego Festiwalu Gier Planszowych „Wrocław Games Fest 2015” który odbył się w dniach 28-29 listopada 2015 r. w Hali Sportowej Uniwersytetu Przyrodniczego. Celem projektu była promocja aktywnego spędzania wolnego czasu, a także przedstawienie nowoczesnych gier planszowych jako alternatywnej formy edukacji. Szacuje się, że w wydarzeniu wzięło udział około 1 400 osób. Dotacja w wysokości 2 600 zł.

Konferencja Naukowa „Solidarność Międzypokoleniowa” - odbyła się w dniu 23 czerwca 2015 r. Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

Wigilie i Mikołajki - organizowane przez Rady Osiedli Spotkania Wigilijne i Mikołajkowe skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na status materialny lub społeczny. W 2015 r. dofinansowano 33 Spotkania Wigilijne kwotą 25 610 zł oraz 33 Spotkania Mikołajkowe kwotą 25 990 zł.

Inne zadania społeczne realizowane przez Osiedla - każdego roku Rady Osiedli organizują turnieje sportowe, sekcje sportowe, uroczyste obchody 11 listopada, punkty porad prawnych, Dzień Seniora, sekcje fotograficzne, szkółki ekologiczne dla dzieci, przeglądy piosenki patriotycznej. W 2015 r. dofinansowano 31 zadań społecznych kwotą 47 650 zł.

WOLONTARIAT

Miejskie Centrum Wolontariatu (MCW) - celem działania jest wsparcie i integracja wrocławskich działań wolontaryjnych oraz popularyzacja idei wolontariatu wśród mieszkańców Wrocławia poprzez: poszerzenie wiedzy na temat możliwości włączenia się w działania wolontaryjne, tworzenie platformy pośrednictwa między organizacjami a wolontariuszami, prowadzenie działań na rzecz aktywizacji mieszkańców miasta i promocji wolontariatu, wsparcie szkoleniowe wolontariuszy i organizacji pozarządowych.

Platforma pośrednictwa - kontynuując działania z poprzednich lat, na bieżąco prowadzona i aktualizowana była elektroniczna baza ofert wolontariatu oraz baza kandydatów na wolontariuszy. Jako główne narzędzie informowania i pośrednictwa służyła funkcjonująca pod adresem wolontariat.wroclaw.pl strona internetowa Centrum Wolontariatu, a także profil na portalu społecznościowym Facebook (profil MCW lubi 4 374 użytkowników – stan na grudzień 2015 r.).

Oferta pośrednictwa Miejskiego Centrum Wolontariatu w latach 2011-2015

System pośrednictwa MCW	Kandydaci na wolontariuszy	Liczba zgłoszonych ofert	Liczba nowych organizacji	Liczba połączeń wolontariuszy z ofertami
2011 r. (od września)	378	103	36	250
2012 r.	680	131	88	1 123
2013 r.	1 344	132	67	1 354
2014 r.	1 773	145	67	1 280
2015 r.	1 115	142	69	1 226

W czerwcu zorganizowano rekrutację wolontariuszy na trzecią edycję turnusu **Miasta Dzieci na Zamku Topacz** w Ślęzie pod Wrocławiem. Wolontariusze pracowali przez 10 dni (6-17 lipca) w różnych punktach obsługi uczestników-mieszkańców Miasta Dzieci. Pracownicy Miejskiego Centrum Wolontariatu koordynowali pracę 11 wolontariuszy.

W ramach **współpracy z Zakładem Karnym nr 1** we Wrocławiu Miejskie Centrum Wolontariatu przeszkoliło i koordynowało pracę 50 wolontariuszy podczas czterech wydarzeń miejskich oraz działań w organizacjach pozarządowych.

Do największych wydarzeń kulturalnych i sportowych w roku 2015 z udziałem wolontariuszy rekrutowanych przez Miejskie Centrum należały: X Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination, 5. Mistrzostwa Wrocławia w Nordic Walking o Puchar Prezydenta, 15. MFF T-Mobile Nowe Horyzony, Projekt MOSTY ESK 2016, Brave Festiwal, XVII Festiwal Kultury Żydowskiej SIMCHA 2015, XX Festiwal Muzyki Kameralnej, Tumski CUP 2015, Archery World Cup 2015, Wrocław Business Run 2015, Wrocławskie Dni Seniora 2015, II Wrocławski Kongres Dzieci i Młodzieży.

Szkolenie pt. **„ABC wolontariatu”**. W roku 2015 r. odbyło się 10 szkoleń. Wzięły w nich udział 92 osoby. Dodatkowo odbyły się dwa szkolenia „ABC wolontariatu” dla osób osadzonych w Zakładzie Karnym nr 1 we Wrocławiu. Wzięło w nich udział 20 skazanych przygotowujących się do podjęcia wolont

Przygotowanie, rekrutacja i realizacja I edycji projektu wolontariatu miejskiego **„Wspieram Wrocław”**. II Piknik Wolontariatu zorganizowany został 5 września na Wyspie Słodowej. W dniach 5 października – 14 listopada 2015 r. odbyła się V edycja Miejskich Dni Wolontariatu. W ramach wydarzenia, przez 6 tygodni 32 trenerów z wrocławskich firm i korporacji przeprowadziło 30 profesjonalnych szkoleń dla wolontariuszy. W ponad 90 godzinach szkoleń wzięło udział 356 uczestników.

Szkolenia w ramach Miejskich Dni Wolontariatu 2011-2015

Rok	Liczba szkoleń	Liczba trenerów	Liczba partnerów	Liczba uczestników
2011	3	3	3	51
2012	13	22	4	125
2013	20	24	6	189
2014	17	18	5	158
2015	30	32	9	356

Wydano dwa kolejne numery „Gazety Wolontariatu”. Materiały do gazet przygotowane zostały przez wrocławskie organizacje, firmy i instytucje współpracujące z wolontariuszami.

Gazeta Wolontariatu w latach 2011-2015

Rok	Liczba numerów	Nakład łącznie
2011	3	13 000
2012	2	8 000
2013	2	8 000
2014	2	5 500
2015	2	6 000

W ramach akcji wolontaryjnych podczas V Dolnośląskiego Festiwalu Wolontariatu w dniu 3 grudnia 2015 r. zespół MCW zorganizował **warsztat tematyczny „Komunikacja wirtualna”** dla uczestników Festiwalu. 5 marca oraz 6 listopada odbyły się debaty „Wygrany-wygrany” dotyczące współpracy międzysektorowej. Wzięli z nich udział przedstawiciele biznesu (m.in. PwC, Google, Credit Suisse, UPS), dolnośląskich organizacji pozarządowych (m.in. RCWiP, Żyj kolorowo!, L’Arche, Siwy Dym, Fundacja Rosa, Fundacja Hobbit), wrocławskich uczelni wyższych oraz Urzędu Miasta Wrocławia. Celem tychże spotkań jest tworzenie platformy ułatwiającej nawiązywanie partnerstw międzysektorowych oraz realizacji wspólnych projektów NGO i biznesu.

Wolontariat towarzyszący dla osób osamotnionych - udział w grupach roboczych projektu „Meeting Dem – centrum spotkań dla osób z otępieniem i ich opiekunów” - efektem tych prac było utworzenie Centrum Spotkań przy ul. Ciepłej, którego otwarcie odbyło się 3 października 2015 r.; konferencji Alzheimer’s Cafe (30 maja), Dniach Gerontologii na Uniwersytecie Trzeciego Wieku (21 września), spotkaniach z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariatu dla kół wolontariatu z Leśnicy w CK Zamek (23 listopada), szkoleniu w Centrum Integracji Społecznej dla wolontariuszy towarzyszących osobom samotnym, podsumowaniu projektu „Jesteśmy dla Was, jesteśmy ważni”, prowadzonego przez Ekumeniczną Stację Opieki (15 grudnia), wizycie studyjnej w Warszawie: Centrum Pomocy Socjalnej Warszawa Śródmieście oraz Stowarzyszeniu „mali Bracia Ubogich”.

Wrocławska Szkoła Młodego Wolontariusza – projekt szkoleniowy. Szkolenia odbyły się w dwóch kategoriach: Szkolenia dla Wolontariuszy Projektów Młodzieżowych oraz Szkolenia dla Wolontariuszy Środowisk Lokalnych. W szkoleniach wzięło udział 100 osób. Celem projektu był rozwój społeczności lokalnej w zakresie kształtowania postaw prospołecznych, rozwoju kompetencji liderkich, wiedzy i doświadczenia z obszarów zarządzania projektami w organizacjach pożytku publicznego, organizacji wydarzeń. Dotacja w wysokości 3 000 zł.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Celem działań **Centrum Edukacji Społecznej** jest wspieranie edukacji szkolnej działaniami z zakresu edukacji nieformalnej, poprzez warsztaty dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych - poruszane tematy dotyczą komunikacji interpersonalnej, tworzenia relacji międzyludzkich, poznawania i budowania własnej osobowości, radzenia sobie ze stresem, integracji środowisk, kształtowania wartości i postaw obywatelskich; realizacja zadań związanych z Wrocławską Strategią Edukacyjną; aktywizacja społeczności lokalnej Brochowa i Nowego Dworu oraz wspieranie mieszkańców tych osiedli, ich pomysłów i inicjatyw oddolnych; animacja działań w Ośrodku Centrum Edukacji Społecznej na Brochowie jako miejsca przyjaznego mieszkańcom osiedla, otwartego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, z ciekawą ofertą wydarzeń.

Szkolenia i warsztaty dla liderów – przeprowadzono 11 szkoleń i warsztatów, w których udział wzięło 121 uczestników. Zadanie realizowano m.in. przy współpracy ze Stowarzyszeniem Centrum Edukacji CEL.

Warsztaty w szkołach – są działaniem łączącym ideę edukacji formalnej z nieformalną. Warsztaty wspomagają działania w ramach profilaktyki uzależnień, agresji i przemocy, są narzędziem w przeciwdziałaniu niedostosowaniu społecznemu wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, uzupełniają aktywności realizowane w ramach szkolnych programów wychowawczych. Od stycznia do grudnia 2015 r. przeprowadzono 123 warsztaty, w których udział wzięło 2 742 uczniów. Współpracę podjęto z 11 gimnazjami, 5 szkołami ponadgimnazjalnymi oraz 1 ogniskiem wychowawczym.

Warsztaty dla dzieci – twórcze, aktywne i atrakcyjne zajęcia o charakterze edukacyjno-artystycznym, które rozwijają umiejętności społeczne, pracę w grupie rówieśniczej, dostarczają wiedzy o otaczającym świecie, wspierają motorykę i zapewniają dobrą zabawę w wolnym czasie. Adresowane do dzieci mieszkających na terenie osiedla Brochów. Łącznie w roku 2015 zorganizowano 83 warsztaty i zajęcia dla dzieci, w których udział wzięło 1 082 uczestników.

Warsztaty dla młodzieży – celem warsztatów dla młodzieży w wieku 11-16 lat jest integracja z rówieśnikami, kształtowanie umiejętności pracy w grupie, wspieranie rozwoju zainteresowań i talentów oraz pogłębienie wiedzy o otaczającym świecie. Adresatami warsztatów jest młodzież mieszkająca przede wszystkim na terenie osiedla Brochów łącznie w 2015 r. zorganizowano 42 spotkań dla młodzieży, w których udział wzięło 233 uczestników.

Aktywizacja osiedla Brochów – odbywa się poprzez organizację wydarzeń, skierowanych do różnych grup mieszkańców Brochowa, współpracę, wspieranie i udział w wydarzeniach, organizowanych na terenie osiedla przez różne instytucje i organizacje, aktywne budowanie partnerstwa lokalnego, wspieranie inicjatyw oddolnych, jak również zapewnienie bezpłatnego dostępu do poradnictwa obywatelskiego.

W 2015 r. podjęto następujące działania:

- Poradnictwo obywatelskie na Brochowie,
- Spotkania partnerów lokalnych - 3 września uroczyście podpisano porozumienie powołujące „Partnerstwo dla Brochowa”, do którego przystąpiło 12 różnych instytucji, organizacji i firm,
- Jarmark Brochowski (27 czerwca),
- Konwersacje językowe na Brochowie,
- Warsztaty rysunkowe dla młodzieży i dorosłych,
- Spotkanie Mikołajkowe.

Program praktyk i wolontariatu – Centrum Edukacji Społecznej umożliwia studentom i absolwentom kierunków humanistycznych, w tym przede wszystkim pedagogiki oraz psychologii, realizację praktyk studenckich oraz wolontariatu. Są to przede wszystkim zadania związane z przygotowaniem i prowadzeniem zajęć dla dzieci i młodzieży, animacją i edukacją lokalną, prowadzeniem warsztatów edukacyjnych i psychospołecznych dla uczniów oraz prowadzeniem szkoleń i warsztatów dla osób dorosłych. Program zakłada również cykl szkoleń i warsztatów dla zespołu praktykantów i wolontariuszy.

Na działania Centrum Edukacji Społecznej oraz Miejskiego Centrum Wolontariatu przeznaczono kwotę 72 500 zł.

Destination Imagination – Oczyma Wyobraźni - w partnerstwie z Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności, Akademią Twórczego Nauczyciela-ODN oraz międzynarodową organizacją Destination Imagination Inc. od 1 sierpnia 2014 r. realizuje projekt *Destination Imagination – Oczyma Wyobraźni* w ramach programu *Młodzi Obywatele Świata*. Celem projektu jest przygotowanie zainteresowanych nauczycieli do wykorzystywania w nauczaniu metodyki twórczego rozwiązywania problemów, rozwijania potencjału twórczego uczniów, innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej. Poza tym program ma na celu:

- zwiększenie liczby nauczycieli, którzy w nauczaniu, w sposób zaplanowany, celowy i długofalowy będą wspierać i rozwijać umiejętności i zdolności uczniów w zakresie twórczego rozwiązywania problemów w praktyce, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej;
- przygotowanie nauczycieli i osób zaangażowanych w pracę z uczniami kreatywnymi do ich właściwego identyfikowania, wspierania, kierunkowania ich umiejętności i uzdolnień;
- wdrażanie strategii myślenia twórczego do nauczania i uczenia się;

- budowanie klimatu w szkole dla rozwijania kreatywności i innowacyjności wśród dzieci i młodzieży;
- upowszechnienie dobrych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych), wymiany doświadczeń w zakresie wdrażania do edukacji kreatywności, innowacji i pracy zespołowej;
- udział chętnych szkół Wrocławia w X Ogólnopolskiej Olimpiadzie kreatywności Destination Imagination – Oczyma Wyobraźni.

W ramach realizacji projektu została zorganizowana i przeprowadzona w dniach 6-8 marca 2015 r. we Wrocławiu **X Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination – Oczyma Wyobraźni**. Olimpiada miała charakter międzynarodowy, sprzyjała wymianie wiedzy i umiejętności w zakresie twórczego myślenia. W Olimpiadzie udział wzięło ponad 1000 uczestników z Polski oraz takich krajów jak Ukraina, Niemcy, Izrael, Turcja, Chiny, USA. W Olimpiadzie uczestniczyło:

- ponad 1 100 uczestników z różnych regionów Polski i z zagranicy (reprezentacje: Chin, Izraela, Singapuru, Turcji, Ukrainy, Niemiec i Stanów Zjednoczonych),
- blisko 860 uczniów (w tym 300 uczniów ze szkół wrocławskich),
- 175 nauczycieli,
- 38 ekspertów merytorycznych (w tym 5 międzynarodowych)
- 60 wolontariuszy (uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych Wrocławia).

Przeprowadzono badania ankietowane wśród uczestników Programu w celu określenia satysfakcji z poszczególnych aspektów zorganizowanego przedsięwzięcia oraz z działań długofalowych w projekcie takich jak: wpływ projektu na ich postrzeganie szkoły oraz własny rozwój. Zorganizowano pomoc dotyczącą wyjazdu polskiej reprezentacji (ok. 70 uczestników) na Światową Olimpiadę Kreatywności do Stanów Zjednoczonych w zakresie formalności wizowych, transportu, zakwaterowania i wsparcia merytorycznego. Przeprowadzono 4 szkolenia dla nowych trenerów w projekcie – nauczycieli szkół różnych etapów edukacyjnych, z różnych miast w Polsce. W szkoleniach dla nowych Trenerów wzięło udział łącznie 112 nauczycieli, w tym 50 nauczycieli szkół i placówek Wrocławia. Przeprowadzono warsztaty dla dzieci i młodzieży w dniach 18-22 maja 2015 r. oraz 8-12 czerwca 2015 r. w ramach projektu „Dojo - kreatywność i dyscyplina” w Starej Wsi. W warsztatach wzięło udział łącznie 150 uczniów wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych. Na zadanie przeznaczono kwotę 394 660 zł.

Kreatywny Wrocław - głównym celem realizacji zadania jest promocja miasta Wrocławia w kraju i za granicą, jako miasta tworzenia i wdrażania innowacji, wspierającego kreatywność oraz innowacyjność. Zadanie realizuje Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności. W ramach realizacji I części zadania w roku 2015 przeszkolono grupę nauczycieli z przedszkoli i szkół podstawowych we Wrocławiu do pracy z uczniami zgodnie z metodyką twórczego rozwiązywania problemów oraz przygotowano ich do udziału w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności Destination Imagination – Oczyma Wyobraźni. Rozpoczęto przygotowania do realizacji i przeprowadzenia we Wrocławiu Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności dla dzieci i młodzieży z udziałem uczniów i nauczycieli z innych krajów zaangażowanych w ten program. Do uczestnictwa w Olimpiadzie zgłosiło się ponad 200 drużyn z Polski i zagranicy, w tym z takich krajów jak: Ukraina, Turcja, Węgry, Izrael, Chiny, Stany Zjednoczone. Na zadanie przeznaczono kwotę 89 472 zł.

Finał Młodzieżowych Igrzysk Sportowych - celem Igrzysk było poznanie przez dzieci i młodzież sportów nieolimpijskich The World Games, udział w rywalizacji sportowej, zachęcenie do aktywności fizycznej w życiu codziennym. Wydarzenie realizowały 3 organizacje. W finałach wzięło udział 1 500 uczniów z 36 wrocławskich szkół. Dla kibiców zorganizowano 15 stacji sprawnościowych. WCRS w ramach wydarzenia dokonał zakupu okularów dla 3 000 uczestników (1 500 sztuk nadal pozostaje na stanie jednostki z przeznaczeniem dla inne wydarzenia lub Młodzieżowe Igrzyska Sportowe w 2016 r.), zapewniono m.in. scenę i nagłośnienie, zabezpieczenie medyczne, wykonanie

dokumentacji filmowej i fotograficznej wydarzenia oraz oprawę artystyczną wydarzenia. Na zadanie przeznaczono kwotę 49 011 zł.

Liczba uczestników i konkurencji Młodzieżowych Igrzysk sportowych w latach 2014 - 2015

	2014 r.	2015 r.
Liczba uczestników	12 000	1 500
Liczba konkurencji	4	7
Liczba punktów sprawnościowych	0	15

Zjazd Szkół Partnerskich/Camptoegether Wrocław 2015. Zjazd szkół partnerskich odbędzie się w dniach 6-11 czerwca 2016 r. na terenie Wrocławia. W ramach przygotowań (prowadzonych wspólnie z Biurem Współpracy z Zagranicą, Biurem Festiwalowym Impart (ESK 2016), w pierwszej połowie 2015 r. odbyły się spotkania informacyjne dla dyrektorów szkół i nauczycieli, na których przedstawione zostały założenia projektu, wstępny harmonogram oraz informacje dotyczące możliwości otrzymania środków zewnętrznych na przeprowadzenie wymiany uczniów. Na zadanie wykorzystano kwotę 115 190 zł.

Strategia Edukacyjna – w ramach zadania opracowano schemat baz danych do raportu otwarcia programów edukacyjnych, ustalono procedury powstawania i zatwierdzania programów, ustalono ostateczną formułę strategii (szczegółowość, narzędzia biznesowe do opisu strategii) oraz prowadzenia monitoringu strategii. Opracowano strategię informacyjną i strategię wdrażania nowych założeń strategii edukacyjnej (m.in. stworzenie i opracowanie merytorycznej oraz graficznej kampanii informacyjnej). Kwota wydatkowana na zadanie 159 869 zł.

Odsłona programu Europejskiej Stolicy Kultury - zakupiono bilety dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół na koncert Andrea Bocelli – inaugurację programu Europejskiej Stolicy Kultury. Koszt zadania 19 880 zł.

Parki Europejskiej Stolicy Kultury - przeprowadzona została pilotażowa edycja projektu Parki Europejskiej Stolicy Kultury. Uruchomiono 4 pawilony kultury (kontenery z nagłośnieniem, oświetleniem, sprzętem rekreacyjnym i sportowym), które czynnie działały we wrocławskich parkach: Południowym, Grabiszyńskim, Staszica i Jedności na Zakrzowie. Pawilony były czynne w każdą sobotę i niedzielę w przedziale: lipiec-wrzesień, mieszkańcy Wrocławia zorganizowali w nich ponad 200 wydarzeń (koncerty, wystawy, występy, warsztaty), w wydarzeniach zorganizowanych w pawilonach wzięło udział ponad 4 000 osób. Koszt zadania 66 400 zł.

Transmisja telewizyjna programu „Moje Miasto” - współfinansowano realizację 4 odcinków programu telewizyjnego „Moje Miasto” emitowanego na antenie TVP Wrocław. Poszczególne odcinki poświęcone były w szczególności: wakacyjnym działaniom rekreacyjno - sportowym na Wyspie Słodowej i Wyspie Piaskowej; pilotażowemu projektowi Parki Europejskiej Stolicy Kultury, przygotowaniom do Dni Seniora we Wrocławiu; Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej DNI GERONTOLOGII – WROCŁAW 2015 organizowanej przez Federację Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz Wrocławskie Centrum Seniora. Kwota wydatkowana 7 000 zł.

Wrocławska Koncepcja Edukacyjna w programach Młodzi Obywatele Klutury i Młodzi Obywatele Świata - to nowatorski nurt edukacyjny obejmujący systemowe rozwiązania w obszarze wspierania rozwoju dzieci i młodzieży. Dotyczy twórczych inicjatyw poprzez poszukiwania edukacyjne, inspiracje środowiskowe i inne, współpracę ze światem nauki i kultury w kraju i za granicą, budowanie wśród nauczycieli i uczniów postaw kreatywności, otwartości, współpracy, kompetencji międzykulturowych, wysokich standardów kultury osobistej. Kluczowymi wartościami Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej są: tożsamość, talent, technologia, tolerancja.

W ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej powstały trzy programy: Młodzi Obywatele Kultury, Młodzi Obywatele Nauki oraz Młodzi Obywatele Świata, które mają na celu motywować wrocławskie grono pedagogiczne oraz uczniów do działania wychodzącego poza ramowy system nauczania we wrocławskich placówkach oświatowych. 20 listopada 2015 r. odbył się II Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży. Wydarzeniem poprzedzającym Kongres był: *Konkurs na Edukacyjny Projekt Badawczy*. Zostało złożonych 40 projektów edukacyjnych, spośród których komisja konkursowa wyłoniła zwycięzców I, II oraz III miejsca na wszystkich poziomach edukacyjnych oraz wyróżniła 2 prace. W II wrocławskim Kongresie Naukowym Dzieci i Młodzieży udział wzięło ok: 1 850, w tym około 20 placówek oświatowych. Kwota wydatkowana na zadanie 96 036,07 zł.

Jarmark Dominikański Błogosławionego Czesława - to akcja charytatywna organizowana przez Klasztor Dominikanów we Wrocławiu. W tym roku po raz pierwszy WCRS był współorganizatorem tego wydarzenia. Zbiórka pieniędzy została przeznaczona na wyposażenie kliniki Przylądek Nadziei, którą wybudowała fundacja Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową. Zebrano kwotę 27 800 zł. Podczas jarmarku zaproszono do współpracy ponad 30 wystawców, zorganizowano pochód wenecki, z przedmiotów zbieranych nieodpłatnie przez Klasztor zorganizowano: księgarnię, kawiarenkę i sklep z odzieżą używaną. Na scenie wystąpiło ponad 10 artystów/grup. WCRS zaangażował do pracy przy projekcie stażystów oraz wolontariuszy z zakładu karnego.

KAMPANIE I PROGRAMY SPOŁECZNE

„Wrocławianie na Polanie” - prowadzono portal internetowy wroclawianienapolanie.pl, oraz profil projektu na Facebooku. W 2015 r. na stronie zanotowano 14 000 odsłon i 7 600 sesji. Prowadzono wypożyczalnię sprzętu sportowo-rekreacyjnego (m.in. leżaki, badmintony, turnballe, ścianka wspinaczkowa) udostępniany jest nieodpłatnie partnerom organizującym imprezy plenerowe (m.in. rady osiedla, organizacje pozarządowe). Zadanie dofinansowano kwotą 18 804 zł.

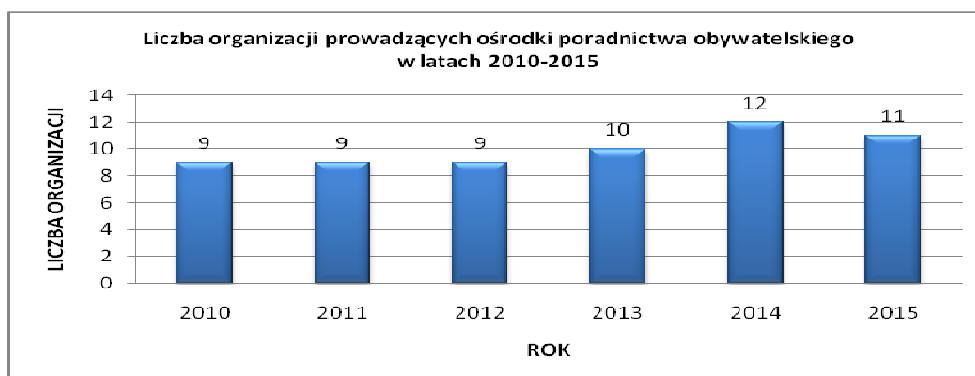
Profilaktyka i informacja o destrukcyjnej działalności sekt, niektórych ruchów religijnych i pseudoreligijnych - informowanie o metodach werbunku, manipulacji, udzielana była pomoc dla rodzin, w których pojawił się problem sekty, pomoc terapeutyczna i readaptacyjna dla osób będących pod wpływem sekt. We wrześniu 2015 r. zorganizowano konferencję dla środowisk związanych zawodowo z profilaktyką i informacją o destrukcyjnej działalności sekt. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Zadanie dofinansowano kwotą 60 000 zł.

Streetworking – specjalistyczna pomoc kierowana do osób żebrzących na terenie Wrocławia - celem zadania było przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku żebractwa w tym również zmuszania dzieci do procederu żebractwa na terenie gminy Wrocław. Działania prowadzone były przez pracę socjalną metodą streetworkingu przy wsparciu Straży Miejskiej. Podczas trwania akcji w miesiącach letnich wyświetlane były slajdy w środkach komunikacji miejskiej. W dniu 28 kwietnia 2015 r. zorganizowano spotkanie z wrocławskimi restauratorami, przedstawicielami MOPS, Policji i Straży Miejskiej na którym przekazano m.in. informacje związane z procedurą postępowania z żebrakami, założeniami kampanii oraz rozdano informacje dot. instytucji, placówek udzielających pomocy osobom potrzebującym. Kwota wydatkowana na zadanie 10 000 zł. Ponadto przeprowadzono Kampanię przeciwdziałania żebractwu „Dając pieniądze nie pomagasz. Pomagaj mądrze”.

Wspieranie ośrodków poradnictwa obywatelskiego oraz wrocławskich mediacji Celem programu było zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad oraz mediacji mieszkańcom, a także popularyzowanie tej formy rozwiązywania konfliktów na terenie Wrocławia; pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej, informowanie o przysługujących im uprawnieniach. W 2015 r. oprócz udzielania bezpłatnych porad prawnych,

pedagogicznych, psychologicznych, mediacji oraz konsultacji u kuratora sądowego, organizacje realizujące program zorganizowały również edukację prawną. Prowadziły między innymi warsztaty i szkolenia z zakresu znajomości przepisów prawa polskiego oraz prawa w Unii Europejskiej, idei mediacji i jej kształtów prawnych w polskim systemie prawa oraz warsztaty sporządzania pism procesowych. Przeprowadzony został także cykl szkoleniowo-warsztatowy w 10 lokalach na terenie miasta oraz we wrocławskich szkołach. Udzielono 16 000 porad, przeprowadzono 20 spraw mediacyjnych dla około 50 osób, w sumie odbyło się 40 godzin mediacji. Zorganizowano również 6 szkoleń dla 63 osób, w tym 4 szkolenia dla mediatorów rówieśniczych, 1 szkolenie dla mediatorów Pogotowia Mediacyjnego oraz 1 szkolenie dla służb społecznych. Łączna kwota dofinansowania to 286 000 zł. 4 lutego 2015 r. wrocławski Program Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji **został uhonorowany Nagrodą Główną Kongresu Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego** zorganizowanego przez Instytut Prawa i Społeczeństwa. Działania podejmowane przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Dolnośląskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przestępstw "Karta 99" zostały uznane za "Najlepszy model współpracy samorządu terytorialnego i organizacji poradniczych" w Polsce.

W tym samym roku Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, realizująca projekt "Włączenie nowych technik konsultacyjnych do procesu konsultacji polityk publicznych w Gminie Wrocław" uznała wrocławski Program Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji za przykład dobrej praktyki w dziedzinie konsultacji społecznych i współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Opis funkcjonowania programu i prowadzenia przez WCRS konsultacji z organizacjami pozarządowymi został opisany w jednym z rozdziałów Poradnika "Włączenie nowych technik konsultacyjnych do konsultacji społecznych we Wrocławiu".

Działania na rzecz standaryzacji usług oraz promocji działalności Wrocławskich Ośrodków Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji - zadanie polegało na produkcji spotu animowanego „Psołka, Czapek i Pan Trójkąt w filmie Wiatrak” promującego w niestandardowy i przyjazny sposób ideę mediacji oraz program Pogotowia Mediacyjnego. Film został rozdystrybuowany w środkach transportu MPK, bibliotekach, szkołach, organizacjach pozarządowych, Radach Osiedli, wśród partnerów instytucjonalnych, podczas kina Plenerowego na Wyspie Słodowej, na stronach i portalach internetowych, m.in. www.wroclaw.pl, stronach obsługiwanych przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.

Miesiąc Poradnictwa Obywatelskiego – przeprowadzono serię dyżurów poradniczych, szkolenia podnoszące świadomość oraz wiedzę prawną. W trakcie spotkań sporządzane były m.in. pisma procesowe, wnioski do sądu etc. Ponadto w ramach zadania przeprowadzono 4 szkolenia, podczas których słuchaczom przekazywana była wiedza z zakresu prawa krajowego i europejskiego oraz tematyki mediacyjnej. W szkoleniach udział wzięło 58 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

Świadomy Obywatel – Program upowszechniania idei poradnictwa obywatelskiego i mediacji we Wrocławiu - w ramach programu zrealizowano IV

Wrocławskie Dni Poradnictwa Obywatelskiego – Seminarium eksperckie na terenie Uniwersytetu SWPS w dniu 19 października 2015 r. Było to zwieńczenie rocznej pracy Zespołu Eksperskiego tworzonego przez przedstawicieli Policji, MOPS, kuratorów sądowych, pedagogów, mediatorów oraz organizacji pozarządowych działających w gminnym systemie poradnictwa obywatelskiego. Celem przedmiotowego Zespołu jest nie tylko budowanie partnerskich relacji między instytucjami oraz dążenie do kompleksowości i komplementarności podejmowanych działań, ale także podnoszenie kompetencji pracowników powyższych instytucji. W ramach „Świadomego Obywatela” zrealizowano również warsztaty filmowe popularyzujące ideę mediacji wśród młodzieży – „Mediacje są dla każdego”. W wyniku warsztatów przeprowadzonych w 4 szkołach powstały etiudy filmowe. Na realizację projektu przeznaczono kwotę 26 300 zł.

Kampania społeczna “Z szacunku do chleba” - odbyła się dnia 15 kwietnia 2015 r. Głównym celem kampanii jest przeciwdziałanie problemowi niedożywienia w Polsce i na świecie, marnotrawienia żywności oraz propagowanie zdrowego stylu żywienia z udziałem pełnowartościowego chleba. W ramach kampanii zorganizowano warsztaty kulinarne z udziałem nauczycieli i dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 71 z klas I-III. Finał kampanii odbył się w Galerii Dominikańskiej. Do kampanii specjalnie zaproszono przedstawicieli piekarni, cechu rzemiosł, przedstawicieli organizacji pozarządowych, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Bieg dla Hospicjów - zakupiono 500 koszulek i numerów startowych dla uczestników „Biegu dla hospicjów”. Na zadanie wydatkowano kwotę 17 676 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY PROZDROWOTNE

Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia - IX Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia odbyły się w dniach 26-27 września 2015 r. na Wyspie Słodowej. Celem kampanii było promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Wrocławia oraz motywowanie do zachowań prozdrowotnych. Udzielano bezpłatnych porad lekarzy specjalistów, psychologów, logopedów, dietetyków oraz fizjoterapeutów, dokonano pomiarów glukozy cholesterolu, ciśnienia, wykonano 120 badań EKG, skonsultowano wyniki badań u 670 osób, udzielano porad w zakresie profilaktyki cukrzycy i zaburzeń metabolicznych, chorób nowotworowych, przeprowadzono badania profilaktyczne w zakresie profilaktyki próchnicy zębów u dzieci w wieku przedszkolnym 3-5 lat, udzielono porad w zakresie promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki uzależnień. Zorganizowano warsztaty kulinarne dla pracowników placówek edukacyjnych. Warsztaty kulinarne odbyły się w dniach 29 września 2015 r., 5-6 grudnia 2015 r. na terenie SP 63 przy ul. Menniczej. Do udziału w Wrocławskich Dniach Promocji Zdrowia zaproszono wystawców ze zdrową żywnością i degustacją produktów. Przeprowadzono honorową zbiórkę krwi oraz rejestrację dawców szpiku, przeprowadzono warsztaty z pierwszej pomocy. Podczas wydarzenia rozdano ponad tonę jabłek. Na zadanie przeznaczono kwotę 128 736 zł.

Z sercem dla serca – zadaniem programu było zwiększenie wiedzy i świadomości uczestników o chorobach sercowo-naczyniowych, jako głównej przyczynie zgonów w Polsce, a także edukacja na temat czynników ryzyka tychże chorób. W ciągu realizacji zadania wykonano 670 ewidencjonowanych badań i oznaczeń oraz 87 konsultacji ze specjalistami. Zadanie dofinansowano kwotą 9 584 zł.

Miasto w formie - program promocji zdrowia, którego głównym celem jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Kluczowy element programu stanowi portal internetowy miastowformie.pl Statystyki strony: sesje – 43 400, odsłony – 103 000. Z portalem nieodłącznie zintegrowany jest profil na Facebooku, który w ciągu roku zyskał 1 000 nowych fanów. W wydarzeniach organizowanych przez program „Miasto w Formie” wzięło udział ok. 3 000 mieszkańców Wrocławia. Przeprowadzono szereg akcji o charakterze edukacyjnym: warsztaty, zajęcia ruchowe, konkursy, eventy i inne, m.in.:

- zajęcia sportowe w ramach zimowej odsłony „Fitness na Pergoli”,
- warsztaty pierwszej pomocy w ramach cyklu „Pomaganie jest fajne”,
- warsztaty „Krok po kroku w stronę zdrowego stylu życia”,
- „Dzień Zdrowia we Wrocławiu”. W wydarzeniu wzięło udział 17 partnerów. W programie imprezy znalazły się: porady dietetyczne, psychologa, kardiologa i internisty, szkolenia pierwszej pomocy oraz animacje dla dzieci. W bezpłatnych zajęciach sportowych w Classic Fitness wzięło udział ponad 100 osób,
- cykl warsztatów żywieniowych pn. „Prawidłowa masa ciała - jak to osiągnąć i jak to zrobić”, „Rodzinna lekcja zdrowego żywienia - zdrowe śniadanie” oraz „Zamień Fast Food na Slow Food”.
- współorganizacja 150 warsztatów zdrowotnych oraz zajęć sportowych w ramach projektu „Miesiąc Rodziny”.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę 56 700 zł.

Statystyki dotyczące programu „Miasto w Formie” w latach 2013-2015

Rok	Liczba eventów	Liczba uczestników eventów	Liczba warsztatów	Liczba uczestników warsztatów
2013	5	485	6	120
2014	6	1 318	28	868
2015	3	950	52	1 591

Szkoła w formie - celem programu jest promowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym oraz kształtowanie postaw zdrowotnych u dzieci i młodzieży szkolnej. Powadzono portal internetowy dla koordynatorów ds. promocji zdrowia oraz osób zainteresowanych tematyką edukacji zdrowotnej w przedszkolach i szkołach. Łącznie opublikowanych zostało 115 artykułów oraz wysłano 8 newslettery. Statystyki strony szkolawformie.pl w 2015 r.: 21 000 sesji, 60 500 odsłon. W ramach programu przeprowadzono 10 szkoleń dla koordynatorów ds. promocji zdrowia z Wrocławskiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie pt. „Odkryj w sobie potencjał zdrowia”. Dodatkowo przeprowadzone zostały:

- 2 warsztaty „Pokolenie Y, pokolenie X - bariery i wyzwania komunikacyjne”, w których uczestniczyło 40 osób,
- warsztat „Jak szybko i skutecznie zrelaksować szyję, ramiona i plecy”, w którym udział wzięło 40 osób,
- warsztaty z zakresu żywienia dla uczniów szkół podstawowych, w których uczestniczyło ok. 100 uczniów,
- warsztaty z pierwszej pomocy dla dzieci w wieku przedszkolnym, w których udział wzięło ponad 40 przedszkolaków.

W dniu 22 czerwca 2015 r. w Hali Stulecia odbyła się **IV Olimpiada „Asy Zdrowia”**, skierowana do uczniów szkół gimnazjalnych. W wydarzeniu wzięło udział 21 szkół. Podczas olimpiady gimnazjaliści mieli szansę zmierzyć się w 8 dyscyplinach sportowych: streetball, unihokej, piłka nożna, ringo, bule, dwa ognie, przeciąganie liny, tchoukball. W generalnej klasyfikacji zwyciężyło Gimnazjum nr 13, które w nagrodę otrzymało wyjazd na trzydniową wycieczkę. 10 października 2015 r. w Hali Stulecia we współpracy z The World Games 2017 odbył się **Maraton Sportów z TWG**, w którym udział wzięło ponad pół tysiąca dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół. 9 grudnia 2015 r. w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej odbyła się IV Konferencja szkoleniowa pt. „Żywienie ma znaczenie”, w której udział wzięło ok. 300 przedstawicieli wrocławskich przedszkoli i szkół (nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki szkolne). W ramach projektu **„Smacznie, zdrowo, wartościowo”** do wszystkich wrocławskich placówek edukacyjnych rozdyskrebowano materiały „Zdrowe żywienie w przedszkolu i szkole” - ponad 500 sztuk. Ponadto konsultowano i wydano jadłospisy dekadowe przeznaczone dla placówek wszystkich poziomów nauczania (opracowane we współpracy z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu) - 550 sztuk, edukacyjne maty śniadaniowe (2 000 sztuk), wobblery (400 sztuk) oraz tablice edukacyjne (300 sztuk).

W 2015 r. doradca ds. żywienia przeprowadził ponad 100 konsultacji w placówkach edukacyjnych, w tym 42 spotkania odbyły się w szkołach, 47 w przedszkolach i 13 w żłobkach. Ponadto doradca ds. żywienia przeprowadził 8 konsultacji dokumentacji przetargowych oraz wziął udział w ponad 30 różnych spotkaniach z zakresu edukacji żywieniowej w placówkach edukacyjnych oraz instytucjach miejskich. Zadanie dofinansowano kwotą 144 400 zł.

Statystyki dotyczące programu „Szkoła w Formie” w latach 2013-2015

Działanie	2013	2014	2015
Eventy prozdrowotne	3	-	1
Szkolenia dla nauczycieli	4	15	17
Olimpiada „Asy Zdrowia” – liczba uczestników	1 000	600	1 000
Konferencja dla nauczycieli – liczba uczestników	200	250	300

Szkolenia przeprowadzone w ramach projektu „Smacznie, zdrowo, wartościowo”

Odbiorcy	Liczba szkoleń	Liczba uczestników
Uczniowie	12	250
Rodzice	8	120
Intendenci i pracownicy stołówek	4	140
Ajenci sklepików szkolnych	4	20
Suma	28	530

Informatory i ulotki dla wsparcia działań prozdrowotnych - opracowano i wydrukowano: 10 rodzajów ulotek informacyjnych, zawierających informacje i dane teleadresowe instytucji i organizacji wspierających wrocławskie rodziny (łącznie nakład ok. 13 000):

- poradnictwo prawne i mediacje,
- poradnictwo rodzinne,
- świetlice środowiskowe i kluby młodzieżowe,
- zdrowa matka i dziecko, żłobki,
- programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży,
- programy profilaktyczne dla dorosłych,
- informator seniora,
- wsparcie dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej,
- profilaktyka uzależnień i przemocy.

Zadanie dofinansowano kwotą 30 000 zł.

Koprodukcja programu telewizyjnego „Zdrowiej” - realizowanego przez TVP Wrocław, poświęconego zagadnieniom ochrony zdrowia. Kwota wydatkowana to 59 000 zł. Wyprodukowano 8 odcinków.

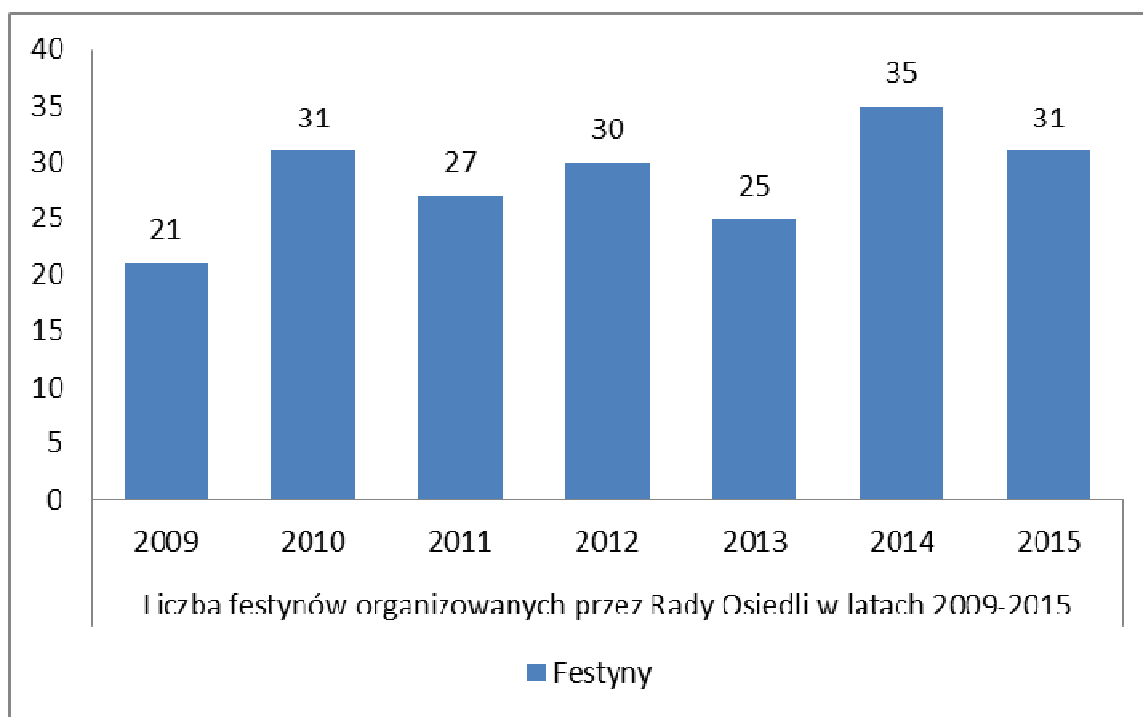
Magazyn Dolnośląski „Zdrowie” - opracowanie merytoryczne i graficzne materiałów edukacyjno-informacyjnych zakresu zdrowia publicznego i spraw społecznych w postaci wkładki do każdego z numerów ilustrowanego kwartalnika (nakład 5 000 egzemplarzy). Zadanie dofinansowano kwotą 20 000 zł.

Zabezpieczenie sanitarne dla Wrocławian – uczestników pieszej pielgrzymki na trasie Wrocław – Częstochowa (około 2 000 osób). Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

WSPOMAGANIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ORGANIZACJĘ WYDARZEŃ PLENEROWYCH, FESTYNÓW OSIEDLOWYCH I RODZINNYCH

V Wrocławski Orszak Trzech Króli – charakter imprezy pozwolił na popularyzację aktywnego spędzania wolnego czasu. Bardzo liczny udział rodzin, w dużej części młodych małżeństw z dziećmi, często w asyście dziadków przyczynił się do wzmocnienia więzi rodzinnych i społecznych. Szacuje się, że w wydarzeniu udział wzięło około 25 000 mieszkańców Wrocławia oraz gości. Podczas imprezy rozdano 5 000 śpiewników kolędowych. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Festyny Osiedlowe organizowane przez Rady - przyczyniły się do międzypokoleniowej integracji mieszkańców, aktywnego spędzania wolnego czasu. Rezultatem organizacji festynów przez Osiedla było rozbudzenie wśród mieszkańców Wrocławia nawyku czynnego brania udziału w życiu społeczności lokalnej. Na organizację 31 festynów w 2015 r. wydatkowano kwotę 84 400 zł.

Strony internetowe - poprzez działalność osiedlowych stron internetowych nastąpiło zwiększenie dostępu do informacji na temat działalności osiedli, organizacji działających na rzecz mieszkańców oraz informacji o bieżącym życiu osiedla. Lokalne fora internetowe stworzyły społeczności lokalnej możliwość wypowiadania uwag, postulatów oraz opinii na temat własnej okolicy, stały się platformą wymiany informacji między mieszkańcami osiedla. Wsparcie otrzymało 7 osiedlowych stron internetowych. Wydatkowano kwotę 5 150 zł.

Animacja Wyspy Słodowej - w ramach zadania zostały zorganizowane:

- Pierwszy Dzień Wiosny na Wyspie Słodowej;
- Majówka na Wyspie Słodowej. Przez cały czas trwania imprezy czynna była strefa warsztatowa: szcudła, slackline, maski gipsowe, scrapbooking, bębny, powrót do przeszłości (skakanki duże i małe). Ponadto chętni mogli wziąć udział w rozgrywkach laserowego paintballu – laser tag. Współorganizatorem wydarzenia było

- Stowarzyszenie Lokalnych Ośrodków Twórczych SLOT. Impreza zgromadziła 1 500 uczestników;
- pikniki w ramach „Miesiąca Rodziny”;
 - Kino Plenerowe;
 - Wyspa Gier (wypożyczalnia gier planszowych);
 - w ramach cyklu Wyspa Dzieci można było bezpłatnie wziąć udział w warsztatach artystycznych, twórczych zabawach na świeżym powietrzu, a także skorzystać z porad specjalistów w zakresie poradnictwa rodzinnego; prowadzono warsztaty śpiewu dla rodziców „Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato”;
 - Klasyka na Wyspie - muzyka klasyczna, jazzowa i dawna;
 - Śpiewająca Wyspa;
 - Taneczna Wyspa - bezpłatne zajęcia taneczne;
 - Biblioteka Plenerowa. Projekt realizowany we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną;
 - Otwarta Scena. W wakacyjne wieczory od lipca do września na Otwartej Scenie na Wyspie Słodowej wystąpiły 53 zespoły;
 - Sportowa Wyspa - organizowano pikniki na których wrocławianie mogli skorzystać ze sprzętów sportowych, wskazówek gry, wziąć udział w zorganizowanych rozgrywkach. Współpracowano z organizacją Infinity oraz komitetem organizacyjnym „The World Games 2017”;
 - Wyspa na fali – spotkania z kulturą japońską (warsztaty, pokazy i występy sceniczne,
 - Muzyczna Wyspa - warsztaty gitarowe podczas których uczestnicy zaznajamiali się z muzyką Argentyny, Peru, Hiszpanii, Meksyku;

Na stronie wyspa.wroclaw.pl znajdują się informacje na temat Wyspy Słodowej i wydarzeń, które się tam odbywają. Można tu znaleźć także zdjęcia i relacje z poszczególnych wydarzeń oraz informacje praktyczne (jak zorganizować event na Wyspie). W 2015 r. strona wyspa.wroclaw.pl zanotowała 140 000 odsłon i 61 000 sesji. Zadanie dofinansowano kwotą 136 634 zł.

Dofinansowanie kosztów produkcji i emisji audycji **„Radiowa Poradnia Rodzinna”** w Radiu Rodzina – poświęconych sprawom społecznym i zdrowotnym. Zadanie dofinansowano kwotą 24 000 zł.

Mobilne Muzeum Jana Pawła II - udostępnione na placu przy Kościele pw. św. M. Kolbego, w ramach promocji i przygotowań Wrocławia do Światowych Dni Młodzieży w 2016 r., w tym przypomnienia wizyt Papieża Polaka we Wrocławiu. Koszt 15 000 zł.

Utworzenie i prowadzenie **Centrum Informacyjnego na Ostrowie Tumskim** wraz z pracami adaptacyjnymi oraz wyposażeniem pomieszczeń. Celem działania Centrum jest podniesienie poziomu wiedzy wrocławian i turystów w obszarze historii i kultury Wrocławia i Dolnego Śląska, atrakcji turystycznych i kulturalnych, w tym projektów Europejska Stolica Kultury 2016 i Wrocław The World Games 2017; wsparcia socjalnego, społecznego, poradnictwa zdrowotnego i innego finansowanego ze środków publicznych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 30 000 zł.

Tworzenie i prowadzenie **Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór** przy Parafii pw. Opatrzności Bożej wraz ze wsparciem technicznym. Głównym zadaniem Centrum było podnoszenie poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców osiedla Nowy Dwór, poprzez organizację czasu wolnego, promocję aktywnego i zdrowego stylu życia, realizację zajęć sportowych, wydarzeń o charakterze kulturalnym, społecznym, integrującym środowiska. Realizacja zadania była możliwa po dokonaniu adaptacji istniejących pomieszczeń. Najważniejszą częścią obiektu jest sala sportowa ze ścianką wspinaczkową, której towarzyszy infrastruktura pomocnicza w postaci zaplecza oraz sanitariatów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 507 600 zł.

„Mali Wspaniali” - program prowadzenia zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W każdym oddziale programem objętych zostało 50-cioro dzieci w wieku 4-6 lat, w sumie 1 000 dzieci. Założeniami programowymi tego przedsięwzięcia było wspomaganie harmonijnego rozwoju przedszkolaków z głównym naciskiem na profilaktykę wad postawy i stóp. Dodatkowym atutem była nauka wybranych zagadnień ze sztuk walki, co wpłynęło na poprawę procesów poznawczych dzieci, zmniejszenie nadpobudliwości ruchowej, wzmocnienie wiary we własne siły, umiejętność współpracy w grupie, wzbudzenie potrzeby regularnego podejmowania ćwiczeń fizycznych. Każde zajęcia wynikające z proponowanego programu dostosowane były do wieku i możliwości psychofizycznych dzieci. Na zadanie wydatkowano kwotę 100 000 zł.

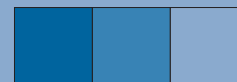
Uroczysty koncert dla osób i instytucji szczególnie zasłużonych i zaangażowanych w budowanie społecznego i kulturowego kapitału Miasta. W dniu 29 maja zorganizowano koncert w ramach podsumowania działań instytucji kulturalno – oświatowych, w tym szkół, Rad Osiedli, klubów seniora oraz organizacji pozarządowych. W trakcie trwania imprezy rozdane zostały podziękowania dla 21 instytucji szczególnie zasłużonych w budowanie społecznego kulturowego kapitału miasta. W ramach zadania zorganizowano również warsztaty interpersonalne. Na realizację projektu przeznaczono 72 215 zł.

Festyn Osiedlowy „Misja na Ołbinie” – w ramach zadania zorganizowano warsztaty, animacje i inne atrakcje dla mieszkańców Wrocławia. Ich celem była promocja aktywności ruchowej, zdrowego trybu życia oraz promocja zdrowia w rodzinie. Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

Warsztaty Jazzowe – w ramach zadania zorganizowano 4 warsztaty jazzowe dla dzieci i rodziców. Finał odbył się na Wyspie Słodowej w dniu 21 czerwca w ramach Pikniku Dzień Ojca. Zadanie dofinansowano kwotą 5 783 zł.

Koncert z okazji Dnia Dziecka - w ramach festynu odbyły się warsztaty, animacje oraz koncert. Zadanie dofinansowano kwotą 4 000 zł.

Piknik „Ojcowie na start” – zadanie polegało na zorganizowaniu sportowych zawodów mających na celu propagowanie aktywnego stylu życia. Zawody przeprowadzono w kilku kategoriach wiekowych i wzięło w nich udział kilkaset osób. Zadanie dofinansowano kwotą 9 480 zł.

Departament Infrastruktury i Gospodarki

INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA

INWESTYCJE

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI) na lata 2015-2019 – zmiany monitoringowe w 2015 r.

Uchwalony uchwałą budżetową nr V/17/14 z dnia 30 grudnia 2014 r., uwzględniając budżet miasta na 2015 r.

W ciągu 2015 r. do załącznika wprowadzono 174 zmiany wynikające z prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji.

Korekta załącznika wynikała z:

- prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji,
- konieczności wprowadzenia do planu nowych zadań.

Wprowadzono 7 nowych pozycji WPI:

- rozbudowa węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej we Wrocławiu,
- budowa północnej Obwodnicy Śródmiejskiej-etap II,
- przebudowa ul. Wilkszyńskiej,
- przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 (Obornicka, Pęgowska, Zajączkowska, Pełczyńska),
- utworzenie infrastruktury na potrzeby społeczne,
- rozwój działalności artystycznej i edukacyjnej Muzeum Współczesnego Wrocławia,
- adaptacja pomieszczeń na pierwszym piętrze Dworca Głównego PKP dla funkcji wystawienniczych i biblioteki.

Wydzielono z programu Poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej „Program ruchu pieszego”, w którym ujęto zadania z zakresu budowy chodników, progów zwalniających, azyli dla pieszych oraz sygnalizacji świetlnej.

Po zmianach Załącznik obejmuje 108 pozycji w 12-tu sektorach na łączną kwotę w latach planu: 3 354 337 000 zł, w tym:

- środki własne Miasta na kwotę w latach planu: 2 317 222 000 zł,
- środki UE na kwotę w latach planu: 547 736 000 zł,
- środki pozostałe: 489 379 000 zł.

PROWADZENIE MONITORINGU ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZAPISANYCH W BUDŻECIE 2015 R.

W ciągu 2015 r. prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów. Cyklicznie co ok. 3 tygodnie odbywały się spotkania monitoringowe ze Spółką Wrocławskie Inwestycje, Zarządem Inwestycji Miejskich oraz Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta.

Monitoringowi podlegało **149 zadań inwestycyjnych**, w tym: 101 dużych zadań inwestycyjnych (WPI) i 48 zadań drobnych.

W wyniku monitoringu zostało przeprowadzonych wiele zmian budżetowych. Większość zmian (dla zadań ujętych w WPI i zadań drobnych) była zaakceptowana na 8-miu Sesjach Rady Miejskiej natomiast niektóre zmiany (w zakresie zadań drobnych) wprowadzane były na bieżąco Zarządzeniami Prezydenta Wrocławia.

W ciągu roku opiniowano również zmiany budżetowe proponowane przez inne jednostki.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O URUCHOMIENIE REZERWY INWESTYCYJNEJ

W związku z brakiem możliwości zgłaszania do projektu budżetu Miasta na 2015 r. nowych jednorocznych zadań inwestycyjnych (tzw. zadań drobnych) wprowadzona została możliwość zgłaszania zadań pilnych do realizacji w trakcie trwania roku budżetowego. Środki na realizację tych zadań pochodziły z rezerwy inwestycyjnej

zaplanowanej w budżecie Miasta. W ciągu roku zaopiniowano i przekazano do Skarbnika Miasta 39 wniosków dotyczących uruchomienia rezerwy inwestycyjnej.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O URUCHOMIENIE PROCEDUR PRZETARGOWYCH

W związku z wymogiem ściślejszego monitorowania zaciąganych przez Miasto zobowiązań finansowych w zakresie wydatków inwestycyjnych wszystkie miejskie jednostki organizacyjne zostały zobligowane do występowania, przed uruchomieniem procedur przetargowych, o zgodę na ich uruchomienie do Wiceprezydenta Macieja Bluja. Wszystkie wnioski przed przekazaniem do Wiceprezydenta były opiniowane przez Wydział Inżynierii Miejskiej.

WROCŁAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI (WBO)

W ciągu 2015 r. prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji 84 zadań inwestycyjnych WBO 2014 na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów. Na cyklicznych spotkaniach monitoringowych co 3 tyg. z Zarządem Inwestycji Miejskich oraz Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta omawiane były harmonogramy postępu prac na poszczególnych zadaniach. Zweryfikowano i zaopiniowano 582 wnioski zgłoszone do edycji WBO 2015. Uczestniczono również w spotkaniach z mieszkańcami osiedli.

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH POWIERZONYCH DO REALIZACJI SPÓŁCE WROCŁAWSKIE INWESTYCJE

Na podstawie Zarządzenia nr 2888/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 marca 2008 r. z późn. zm., Spółce Wrocławskie Inwestycje zostało wydanych 14 nowych wskazań do realizacji dla zadań inwestycyjnych. W wyniku zgłoszonych zmian do harmonogramów realizacji wydano 19 aneksów do wskazań.

Raz na kwartał Spółka przedstawiała raport z wykonanych usług w poszczególnym kwartale 2015 r. Raporty zostały zweryfikowane pod kątem osiągnięcia kamieni milowych i postępu rzeczowego dla 40 zadań powierzonych Spółce do realizacji.

PRZYGOTOWANIE PROJEKTU BUDŻETU MIASTA NA 2016 R.

Projekt budżetu Miasta w zakresie wydatków inwestycyjnych opracowano w oparciu o zapisy § 3 i § 8 zarządzenia nr 1717/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie opracowania przez jednostki organizacyjne Miasta, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2016 r.

W projekcie budżetu wzięto pod uwagę przede wszystkim:

- zabezpieczenie środków na zadania kontynuowane,
- określone przez Wydział Finansów planowane limity wydatków,
- zaktualizowane wartości zadań i ich lata realizacji.

Po przeanalizowaniu wszystkich danych oraz po konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych departamentów i podległych im jednostek opracowano i przekazano do Skarbnika Miasta projekt budżetu Miasta na 2016 r., skierowany do I czytania w dniu 26 listopada 2015 r., w postaci załącznika nr 3 do uchwały budżetowej.

Załącznik nr 3 przedłożony do I czytania obejmował łącznie **77** zadań na sumaryczną kwotę **565 415 480 zł**, w tym środki Miasta w 2016 r. na kwotę **432 393 508 zł**.

W związku z monitoringiem inwestycji i dokonanymi rozliczeniami finansowymi zadań realizowanych w 2015 r. opracowano autopoprawkę do Projektu Budżetu Miasta na 2016 r., który został uchwalony w II czytaniu na Sesji Rady Miejskiej w dniu 22 grudnia 2015 r. Uchwalony załącznik nr 3 obejmuje łącznie **92** zadania na sumaryczną kwotę **617 969 997 zł**, w tym środki Miasta w 2016 r. na kwotę **478 695 006 zł**.

ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA WROCŁAWIA

Uczestniczono w opracowywaniu projektu Założeń polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia na 2015 r.

Zgodnie z zarządzeniem nr 225/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie udziału jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2015” – monitorowane były zadania koordynowane przez Departament Infrastruktury i Gospodarki oraz Wydział Inżynierii Miejskiej.

W ciągu roku sporządzone zostały 2 sprawozdania (półroczne) z powierzonych do realizacji przedsięwzięć, w tym:

PRIORYTET NR I: Europejska metropolia - miasto nowoczesnych przedsięwzięć

- Budowa obwodnicy osiedla Leśnicy od ul. Średzkiej do ul. Granicznej;
- Budowa osiedla "Nowe Żerniki";
- Organizacja The World Games 2017;
- Budowa Narodowego Forum Muzyki;
- Realizacja obiektu muzealno - wystawienniczego przy ul. Grabiszyńskiej 184;

PRIORYTET NR II: Gospodarka innowacyjna i rozwój

- Program rozwoju pod aktywność gospodarczą;
- MAN Wrocław. Budowa wrocławskiej sieci teleinformatycznej na potrzeby sprawnego zarządzania miastem;
- Budowa centralnego systemu informatycznego do gromadzenia i wymiany danych wraz z systemem raportowania oraz prezentacji w systemie WPSIP (GIS);
- Rozwój Inteligentnego Systemu Transportu ITS Wrocław;

PRIORYTET NR III: Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców

- Budowa ul. Raławickiej;
- Przebudowa ul. Okulickiego;
- Przebudowa ul. Starogroblowej;
- Przebudowa ul. Nowowiejskiej od ul. Piastowskiej do ul. Wyszyńskiego;
- Rozbudowa układu komunikacyjnego w obrębie osiedla Psie Pole;
- Rozbudowa obiektu zajezdni autobusowej przy ul. Obornickiej;
- Poprawa funkcjonalności komunikacyjnej w rejonie centrum;
- Uruchomienie informatycznej platformy usług elektronicznych dla Klientów Miasta;
- Realizacja Programu Rowerowego;
- Rozbudowa infrastruktury sieciowej i drogowej w północnych osiedlach Wrocławia - udział Miasta;
- Program inicjatyw lokalnych;
- Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej;
- Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych;
- Działania w zakresie programu rozwoju terenów pod mieszkalnictwo;
- Program rewitalizacji wysp odrzańskich i zieleni miejskiej.

REALIZACJA INWESTYCJI I MIEJSKICH PROJEKTÓW

MIEJSKA WYPOŻYCZALNIA SAMOCHODÓW ELEKTRYCZNYCH – ETAP PRZYGOTOWANIA

Cel projektu: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń na terenie miasta Wrocławia poprzez preferowanie alternatywnego niskoemisyjnego środka transportu.

Miejska wypożyczalnia samochodów elektrycznych to nowy, alternatywny i wygodny środek transportu publicznego, który polegać będzie na współdzieleniu się samochodami, tak by mogły być one wykorzystywane kilkakrotnie w ciągu dnia. Projekt umożliwi użytkownikom rezygnację lub istotne ograniczenie korzystania z własnego samochodu w obszarze centrum miasta. Dzięki temu zostanie uwolniona przestrzeń miejska, efektywniej wykorzystana infrastruktura drogowa a przede wszystkim nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. Wypożyczalnia będzie idealnym rozwiązaniem do pokonywania krótkich odległości zarówno dla mieszkańców, klientów biznesowych i turystów. Dla zwiększenia atrakcyjności systemu i promowania niskoemisyjnego środka transportu miasto planuje zapewnić przyszłym użytkownikom pewne przywileje z korzystania systemu drogowego miasta (bezpłatne parkowanie).

W dniu 14 sierpnia 2015 r. Gmina Wrocław wszczęła postępowanie na wybór Partnera Prywatnego w trybie koncesji na usługi, który uruchomi i będzie zarządzał wypożyczalnią

samochodów elektrycznych we Wrocławiu. Przedmiotem partnerstwa jest wspólna realizacja zadań oparta na podziale zadań i ryzyk. Obecnie trwa etap negocjacji.

UDOGODNIENIA DLA POSIADACZY POJAZDÓW ELEKTRYCZNYCH

Ilość pojazdów elektrycznych i hybrydowych		
	2013 r.	2015 r.
pojazdy elektryczne	22	41
samochody hybrydowe	14	497

Od stycznia 2014 r. obowiązuje zerowa stawka za parkowanie w strefie B i C oraz stawka 100 zł/rocznie w strefie A dla samochodów elektrycznych i hybrydowych, których emisja CO₂ w cyklu miejskim nie przekracza 100 g/km zgodnie z paragrafem 1 pkt. 4 uchwały nr XLVIII/1168/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 r.

Liczba wydanych abonamentów dla pojazdów elektrycznych i hybrydowych	
2014 r.	2015 r.
92	41

ZAGOSPODAROWANIE WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH W OBRĘBIE ZLEWNI RZEKI BROCHÓWKI

W dniu 10 kwietnia 2015 r. zawarte zostało trójstronne porozumienie pomiędzy Województwem Dolnośląskim, Gminą Wrocław i Gminą Siechnice w sprawie wspólnej realizacji zadania publicznego pn. „Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w obrębie rzeki Brochówka na terenie Gminy Wrocław i Gminy Siechnice”. W porozumieniu strony zobowiązały się do zgodnego współdziałania w celu realizacji zadania, w szczególności do podejmowania czynności zmierzających do pozyskania środków zewnętrznych i zapewnienia środków własnych na jego realizację oraz do spełnienia właściwych warunków prawnych oraz ram organizacyjnych, które umożliwią jak najszybszą realizację zadania.

Dalszym krokiem podjętym przez Gminy Wrocław i Siechnice było podpisanie w dniu 10 czerwca 2015 r. porozumienia w sprawie wspólnego opracowania wielowariantowej koncepcji programowo-przestrzennej na zagospodarowanie wód opadowych w zlewni rzeki Brochówki wraz z opracowaniem programu funkcjonalno-użytkowego dla wybranego wariantu koncepcji. W grudniu 2015 r. został rozstrzygnięty przetarg i wybrano firmę Instytut OZE z siedzibą w Kielcach, ul. Skrajna 41A do realizacji tego zadania.

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD MIESZKALNICTWO

Cel zadania: realizacja Programu pozwoli w szczególności na:

- zwiększenie liczby nowo budowanych mieszkań, poprzez stworzenie dogodnych uwarunkowań,
- usunięcie przeszkód terenowo-prawnych prowadzenia inwestycji w pasie drogowym,
- budowę większej liczby dróg publicznych z uzbrojeniem podziemnym przy optymalnym wydatkowaniu środków finansowych Gminy.

W 2015 r.:

- przeprowadzono spotkania z inwestorami zabudowy mieszkaniowej:
 - ul. Kowarzyka – CA-ME Sp. z o.o.,
 - Vantage Development – układ komunikacyjny Zachodniego Śródmieścia Przemysłowego,
 - ul. Konduktorska – TDJ Deweloper Sp. z o.o.

- przeprowadzono spotkania i rozpatrzono wnioski Podmiotów Zewnętrznych o przyjęcie do planu inwestycyjnego Gminy Wrocław realizacji inwestycji drogowych przy udziale Gminy i Podmiotu Zewnętrznego, składanych zgodnie z zarządzeniem nr 4862/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 listopada 2008 r.:
 - 2KDL – MCA Sp. z o.o.
 - droga 5KDD – ARCHICOM
 - ul. Laurowa – OSADA
 - boczna ul. Gromadzkiej 18KDD – DŚ Development
 - ul. Magellana – ARCHICOM
 - rondo Nyska/Piękna – grupa deweloperów
 - VANTAGE DEVELOPMENT - kZ1, kZ3, kL7
 - dokonano inwentaryzacji zainwestowania terenów przewidzianych pod zabudowę w obszarach programu,
 - podpisano porozumienia na wspólną realizację inwestycji z następującymi podmiotami:
 - JAKON – Kościańska
 - Olczyk LOKUM: ul. Międzyleska
 - ul. Magellana – ARCHICOM
 - rondo Nyska/Piękna – grupa deweloperów
 - droga 5KDD – ARCHICOM
 - ul. Laurowa – OSADA
 - ogłoszono przetarg na wybór wykonawcy robót:
 - ARCHOCOM – droga 8 KDL, 10 KDL, 20 KDD
 - zrealizowano:
 - rozbudowę systemu wod-kan - ul. Odolanowska,
 - uzbrojone pasy drogowe obsługujące tereny stanowiące ofertę miasta pod zabudowę jednorodzinna - ul. Stoszowska, Przemysłowska, Lubawska, Śremska.
- Lata realizacji: bezterminowo.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ I DROGOWEJ W PÓŁNOCNYCH OSIEDLACH WROCŁAWIA

Cel zadania: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. wraz z Gminą Wrocław w dniu 5 września 2012 r. zawarło Porozumienie nr 9/285/2012 o wspólnej realizacji sieci wodno-kanalizacyjnej i komponentu drogowego na 11 osiedlach Wrocławia. Realizację zaplanowano na lata 2013-2018. W ww. porozumieniu Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. zostało wskazane jako wspólny Zamawiający. Wykonawcy wybrani przez spółkę w przetargach wybudują łącznie ok. 86 km kanałów grawitacyjnych i rurociągów tłocznych, ok. 52 km sieci wodociągowych, 7 km kanalizacji deszczowej oraz nową nawierzchnię na ok. 17 km dróg.

W 2015 r.:

- po rozwiązaniu umowy na roboty, podpisano umowę z nowym wykonawcą robót budowlanych na osiedlu Ratyń,
- prowadzono realizację robót i prace będą kontynuowane w 2016 r. na osiedlach: Kowale, Polanowice - Sołtysowice, Ratyń, Widawa – Lipa Piotrowska,
- zakończono realizację robót na osiedlach: Osobowice, Zakrzów, Zgorzelisko, Pawłowice, Bieńkowice.

Lata realizacji: 2013-2018

Poniesione nakłady w 2015 r.: ok. 20 000 000 zł w ramach pozycji budżetowej Rozbudowa infrastruktury sieciowej i drogowej w północnych osiedlach Wrocławia - Dział 900, Rozdział 90001, § 6050/999, JUI-001, GW.

PROGRAM ROZWOJU ENERGETYKI

W 2015 r. w ramach programu przygotowano postępowanie przetargowe na wykonanie kolejnej edycji „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław”. Wyłoniono Wykonawcę tego dokumentu. Realizacja tego zadania umożliwi stworzenie dokumentu bazowego do rozbudowy sieci

zaopatrujących miasto Wrocław w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz poprawi efektywność energetyczną Gminy Wrocław.

Termin wykonania zadania: 23 listopada 2015 r. – 29 listopada 2016 r.

Wartość zadania: ok. 230 010 zł.

MODERNIZACJA ILUMINACJI STAREGO RATUSZA WRAZ Z ILUMINACJĄ WIEŻY I PRĘGIERZA

W 2015 r. zlecono wykonanie projektu na modernizację istniejącej iluminacji Ratusza oraz wybranych dodatkowych elementów. Dokumentacja techniczna została wykonana i odebrana w dniu 3 lipca 2015 r. Rozstrzygnięto przetarg na wykonanie powyższej iluminacji.

Termin wykonania zadania: 29 września – 26 listopada 2015 r.

Wartość zadania: 265 434 zł.

GRUPA ZAKUPOWA ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Zarządzeniem Prezydenta nr 9865/14 z dnia 13 lutego 2014 r. wyznaczono Urząd Miejski Wrocławia jako jednostkę właściwą do przygotowywania i przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej. Była to kontynuacja działań rozpoczętych w latach poprzednich, a związanych z zamówieniem energii elektrycznej na lata 2013 - 2014 (I Grupa Zakupowa).

W Skład II Grupy Zakupowej weszło 285 podmiotów z 3 429 punktami poboru energii elektrycznej. Roczny wolumen zakupionej energii to około 200 MWh.

W 2015 r. prowadzona była bieżąca obsługa Grupy Zakupowej polegająca na:

- prowadzeniu bazy danych uczestników grupy zakupowej oraz arkuszy punktów poboru energii,
- tworzeniu oraz wdrażaniu Systemu Zarządzania Energią Elektryczną,
- koordynacji zmian w zachodzących w punktach poboru energii Gminy Wrocław,
- uczestniczeniu w spotkaniach z firmami oferującymi różnego rodzaju usługi oraz towary związane z rynkiem energetycznym,
- uczestniczeniu w spotkaniach roboczych/konsultacjach z uczestnikami Grupy Zakupowej.

Wymierny efekt działania Grupy Zakupowej:

- jedno postępowanie przetargowe zamiast 285 postępowań prowadzonych odrębnie przez jednostki i spółki,
- oszczędności wynikające z różnicy cen na rynku energetycznym oferowane dla pojedynczych podmiotów (ponad 300 zł za MWh) a ceną uzyskaną w przetargu (234,80 zł za MWh),
- bieżący monitoring zużycia energii oraz identyfikacja i redukcja niepożądanych kosztów wynikających z wadliwego działania urządzeń elektrycznych.

KATEGORYZACJA DRÓG NA TERENIE WROCŁAWIA

Celem zadania była dalsza systematyzacja aktualnej sytuacji drogowej, tj. nadawanie drogom (ulicom) na terenie Wrocławia odpowiedniej kategorii wynikającej z ustawy o drogach publicznych.

W ramach realizacji zadania zebrano, oceniono i zweryfikowano materiały źródłowe konieczne dla przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wnioskowanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta działań dotyczących sieci dróg we Wrocławiu - obejmujących ustalanie ich przebiegu, nadawanie lub zmianę kategorii, wyłączenia z użytkowania.

Prowadzenie w ww. zakresie uzgodnień roboczych z Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta oraz Wydziałem Nieruchomości Komunalnych, w tym m.in. zgłaszanie konieczności regulacji stanów terenowo-prawnych pasów drogowych (konieczne podziały geodezyjne, prostowanie bądź uzupełnianie zapisów w ewidencji gruntów Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego lub w wykazie dróg Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta, itp.). Przygotowano do procedowania projekty uchwał Rady Miejskiej Wrocławia:

- w sprawie zaliczenia ulic we Wrocławiu do kategorii dróg gminnych (24 ulice),

- w sprawie pozbawienia kategorii drogi gminnej i wyłączenia z użytkowania (1 droga),
- w sprawie ustalenia przebiegów istniejących dróg gminnych (3 drogi),
- zmieniające uchwały obowiązujące (2 uchwały).

INNE ZADANIA

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

W myśl ustawy o ochronie zwierząt do zadań własnych gmin należy zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie. Ponadto ustawa ta nakłada na gminy coroczny obowiązek określenia, w drodze uchwały, „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt”. Gmina, w wyniku przeprowadzonego otwartego konkursu ofert, powierzyła opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, a tym samym realizację Programu, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi w Polsce, które prowadzi wrocławskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt. Celem Programu jest ograniczenie ilości bezdomnych zwierząt, zmniejszenie populacji wolno żyjących kotów, poprawa dobrostanu zwierząt oraz edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.

Jednym z głównych działań było zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsc oraz opieki w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt. Opieka nad zwierzętami polegała głównie na: zapewnieniu im schronienia przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, codziennej pielęgnacji, żywieniu, szczepieniach profilaktycznych, ochronie przed pasożytami, sterylizacji chirurgicznej zwierząt, leczeniu zwierząt chorych.

W 2015 r. do Schroniska przyjęto **1 053 kotów i 1 665 psów**. Poszukiwano nowych właścicieli dla zwierząt i w efekcie wydano do adopcji 960 kotów i 1 677 psów. Oznaczono elektronicznie 1 340 zwierząt. Przeprowadzono (w Schronisku) 795 zabiegów sterylizacji zwierząt. Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, opieką objęto wolno żyjące koty, tj.: sfinansowano (Gmina) zakup suchej karmy dla ich dokarmiania oraz zabiegi sterylizacji (1 954 koty). W Schronisku, zgodnie z ww. ustawą, uśpiono 78 tzw. „ślepych miotów”. Ponadto prowadzono działania edukacyjne (ulotki, strony internetowe, konkursy, prelekcje, imprezy targowe, plenerowe) w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania, propagowania sterylizacji i kastracji oraz znakowania, a także adopcji zwierząt bezdomnych.

Pracownicy Schroniska, po zgłoszeniu takiej konieczności przez mieszkańców Wrocławia, Policji lub Straży Miejskiej Wrocławia, wyłapywali, w sposób humanitarny, zwierzęta bezdomne i umieszczali je w Schronisku. Schronisko zapewniało całodobową opiekę weterynaryjną (dyspozycyjny lekarz weterynarii i karetka pogotowia) w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych.

Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami wykazało się bardzo dużym wkładem pracy własnych wolontariuszy, bez których wdrażanie programu przeciwdziałania bezdomności byłoby znacznie utrudnione.

Koszt realizacji programu: 2 500 000 zł.

Ponadto w Planie finansowym zarezerwowano środki finansowe w kwocie 20 000 zł na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego. O tego rodzaju dotację, udzielaną w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w 2015 r. mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, które działają na rzecz ochrony zwierząt i które złożą wnioski o dofinansowanie projektu – oferty realizacji zadania publicznego.

W 2015 r. z dotacji udzielonej w ww. trybie Fundacji Kocie Życie, zgodnie z zawartą umową nr D/WIM/19A/110/2015, zrealizowane zostało zadanie pn.: „Opieka nad zwierzętami bezdomnymi w formie prowadzenia domów tymczasowych”. W ramach działań podjętych przez Fundację zapewniono opiekę kotom bezdomnym oraz wolno żyjącym. Opieka polegała na karmieniu zwierząt, leczeniu, sterylizacji chirurgicznej, poszukiwaniu domów dla kotów i przeprowadzenie adopcji.

Na powyższe zadanie przeznaczono dotację w kwocie 8 450 zł.

UDZIELANIE ULG W SPŁACIE NIEPODATKOWYCH NALEŻNOŚCI

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr K/22/10 z dnia 17 maja 2010 r. w sprawie określenia trybu postępowania z wnioskami o udzielanie ulg w spłacie niepodatkowych należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym Wydział Inżynierii Miejskiej rozpatruje wnioski o udzielenie ulg w spłacie niepodatkowych należności przypadających Gminie Wrocław z tytułu kar i opłat w zakresie parkowania w strefie płatnego postoju oraz za zajęcie pasa drogowego (zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr K/22/10 z dnia 17 maja 2010 r.)

W 2015 r. wpłynęły 133 wnioski o udzielenie ulgi.

Wydano 122 decyzje, na które przysługiwało prawo do odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Odwołano się od 13 decyzji, co stanowiło 10,66% wszystkich wydanych decyzji, w tym:

- 5 decyzji utrzymano w mocy (38,46% odwołań),
- 1 decyzję uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji,
- 1 decyzję uchylono i orzekając co do istoty sprawy: umorzono część należności z tytułu nieuiszczonej opłaty dodatkowej za nieopłacone miejsce parkingowe w kwocie 20 zł oraz odmówiono umorzenia pozostałej części tej należności w kwocie 30 zł i umorzono postępowanie w sprawie umorzenia kosztów upomnienia, w wysokości 11,60 zł,
- 1 decyzję uchylono i orzekając co do istoty sprawy umorzono część należności z tytułu opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłaty za parkowanie w kwocie 20 zł oraz odmówiono umorzenia pozostałej części tej należności, w kwocie 30 zł,
- 3 decyzje rozpatrzono przez wydanie postanowienia stwierdzającego uchybienie terminu do wniesienia odwołania,
- 3 decyzje pozostają w toku.
- w jednej sprawie Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało trzy rozstrzygnięcia (postanowienie stwierdzające uchybienie terminu do wniesienia odwołania, postanowienie uchylające w całości postanowienie własne, decyzję utrzymującą w mocy decyzję organu pierwszej instancji).

Wydano 3 postanowienia w sprawie odmowy wszczęcia postępowania, na które przysługiwało zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Złożono 1 zażalenie, które zostało uchylone w całości. Wydano 7 zawiadomień o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania, 18 spraw rozpatrzono w innym trybie, 11 spraw na dzień 31 grudnia 2014 r. pozostało w toku.

OBSŁUGA ZADAŃ ZARZĄDZANIA POWIERZONYCH DO REALIZACJI SPÓŁCE WROCŁAWSKIE INWESTYCJE

Na podstawie zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 2888/08 z dnia 7 marca 2008 r. z późn. zm., Spółce Wrocławskie Inwestycje zostało wydane nowe wskazanie do realizacji dla zadania zarządzania pn. "Zarządzanie Parkowaniem Podziemnym w budynku Forum Muzyki we Wrocławiu".

W okresie wrzesień - grudzień 2015 r. podpisano 3 umowy na realizację usług ochrony, sprzątnięcia oraz rozliczenia kosztów zużycia energii elektrycznej. Ponadto zawarto umowę na uruchomienie i obsługę obiektu przez wybranego w drodze przetargu operatora, który rozpocznie realizację usługi w I kwartale 2016 r.

INWESTYCJE LOKALNE

REALIZOWANE PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

BUDOWA NOWYCH SYGNALIZACJI ŚWIETLNYCH

Cel zadania: zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, a także poprawa warunków i płynności ruchu.

W ramach zadania zakończono budowę sygnalizacji świetlnej na pl. Kościuszki wraz z aktualizacją dokumentacji projektowej.

Lata realizacji: 2014 – 2015

Całkowity koszt realizacji robót: 1 756 000 zł, w tym w 2015 r. wydano 1 699 000 zł.

INTELIAGENTNY SYSTEM TRANSPORTU "ITS WROCŁAW"

Celem projektu jest poprawa warunków i płynności ruchu w centrum miasta oraz na wybranych, ważnych ciągach komunikacyjnych. Inteligentny System Transportu dostarczy również Gminie Wrocław odpowiednie narzędzia do nadzoru i zarządzania ruchem. Z kolei pasażerowie otrzymają aktualną informację o planowanych godzinach odjazdów pojazdów komunikacji zbiorowej, a kierowcy informację o panujących warunkach ruchu, spodziewanych czasach przejazdu trasami alternatywnymi oraz wolnych miejscach parkingowych.

Zakres zadania obejmuje:

- rozbudowę kanalizacji teletechnicznej dla potrzeb ITS;
Lata realizacji: 2014-2015;
Całkowity koszt realizacji zadania w 2015 r. wyniósł 2 783 000 zł;
- rozbudowę podsystemu informacji przystankowej poprzez doposażenie przystanków komunikacji miejskiej w tablice DIP we Wrocławiu.
Lata realizacji: 2014-2015;
Całkowity koszt realizacji zadania w 2015 r. wyniósł 6 795 000 zł;

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

Celem wieloletniego programu jest poprawa stanu technicznego chodników, dróg, torowisk oraz obiektów inżynierskich.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego chodników w 2015 r. zrealizowano:

- budowę ciągu pieszego z oświetleniem łączącego ul. Pawią z ul. Kukuczki. Koszt realizacji wyniósł 148 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.,
- przebudowę chodnika przy ul. Brodzkiej. Koszt realizacji wyniósł 52 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.,
- przebudowę chodników przy ul. Spółdzielczej. Koszt realizacji wyniósł 277 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.,
- budowę ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Porębskiej. Koszt realizacji wyniósł 61 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.,
- przebudowę chodnika na ul. Trzebnickiej od pl. Św. Macieja do wejścia do budynku nr 24. Koszt realizacji wyniósł 151 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa pieszych oraz zachowania stanu infrastruktury w odpowiednim standardzie.

Dodatkowo zrealizowano prace związane z budową brakujących fragmentów chodników w ul. Gagarina, ul. Sobótki, na skrzyżowaniu ulic Kunickiego i Postępowej, wzdłuż ogrodzenia Hali TOYA, w ul. Sołtysowickiej, a także zmodernizowano przejścia dla pieszych w rejonie skrzyżowania ul. Maślickiej i ul. Rędzińskiej. Łączny koszt tych prac wyniósł 100 000 zł.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu oraz zachowania istniejącej infrastruktury w odpowiednim standardzie.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego obiektów inżynierskich zrealizowano:

- modernizację mostu Rakowieckiego. Koszt w 2015 r. wyniósł 2 064 000 zł,
- przebudowę zabytkowego mostu Jagiellońskiego południowego starego wraz z przebudową półki pod obiektem. Koszt w 2015 r. wyniósł 6 161 000 zł,
- budowę mostu tymczasowego wraz z objazdem tymczasowym dla mostu Pęgowskiego. Koszt w 2015 r. wyniósł 1 174 000 zł,

- zakończono montaż kładki dla pieszych przy moście Muchoborskim. Koszt w 2015 r. wyniósł 450 000 zł.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego nawierzchni ulic w 2015 r. realizowano zadania związane z wymianą nawierzchni, przebudową dróg, budową infrastruktury towarzyszącej poprawiającej bezpieczeństwo między innymi progami i azyłami, a także infrastruktury towarzyszącej takiej jak parkingi czy przystanki wiedeńskie.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w 2015 r. należą:

- przebudowa ul. Armii Ludowej na odcinku od ul. Dobroszyckiej do posesji nr 21 – koszt wyniósł 767 000 zł,
- poprawa stanu technicznego ul. Szczecińskiej – koszt wyniósł 1 538 000 zł,
- utwardzenie nawierzchni dróg gruntowych ulic: Lubawskiej, Przemysłowskiej, Stoszowskiej, Śremskiej, Dożynkowej, Brodzkiej, Junackiej, Jerzmanowskiej, Chełmskiej, Morawskiej, Krzyckiej, Malinowskiego, Gruzińskiej - koszt wyniósł 1 734 000 zł. Dodatkowo w toku realizacji powyższych zadań konieczne było pozyskanie decyzji na wycinkę drzew o łącznej wartości 707 000 zł,
- poprawa stanu technicznego fragmentu al. Kochanowskiego – koszt wyniósł 180 000 zł,
- budowa parkingu „parkuj i jedź” przy ul. Snycerskiej i Majchra – koszt wyniósł 640 000 zł,
- budowa progów i azyli dla pieszych – koszt wyniósł 295 000 zł,
- odbudowa po pracach MPWiK nawierzchni ul. Brodzkiej – koszt wyniósł 640 000 zł,
- zakup wiat przystankowych – koszt wyniósł 585 000 zł,
- przebudowa ul. Trzebnickiej w celu wyznaczenia drogi rowerowej – koszt wyniósł 130 000 zł,
- rozpoczęto budowę parkingu przy Centrum Biznesu Grafit – koszt wyniósł 270 000 zł,
- rozpoczęto rozbudowę układu drogowego w rejonie siedziby EIT+ na Pracach Odrzańskich – koszt wyniósł 53 000 zł,
- poprawa stanu technicznego nawierzchni nieutwardzonej parkingu przy bramie głównej cmentarza Grabiszyńskiego – rozliczenie zadania w 2016 r.

Zrealizowane zadania mają na celu przede wszystkim poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz komunikacji zbiorowej, a także usprawnienie ruchu i podniesienie komfortu poruszania się wszystkich użytkowników. Realizowane przebudowy dróg, chodników i mostów służą przede wszystkim utrzymaniu infrastruktury, w jak najlepszym standardzie celem zapewnienia ciągłości eksploatacji.

BUDOWA I PRZEBUDOWA OŚWIETLENIA ULIC I MIEJSC NIEBEZPIECZNYCH

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa wszystkich użytkowników dróg, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych. W efekcie realizacji powstało nowoczesne oświetlenie w miejscach, które dotychczas były niedoświetlone i w związku z tym mniej bezpieczne dla użytkowników dróg. W ramach zadania:

- zakończono budowę doświetlenia przejścia dla pieszych na ul. Buforowej w rejonie skrzyżowania z ul. Sarnią. Lata realizacji: 2014 – 2015, koszt realizacji robót wyniósł 74 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- zrealizowano budowę oświetlenia na ul. Kruszcowej na odcinku od ul. Jeleniogórskiej do ul. Tatrzańskiej. Lata realizacji: 2015 r., koszt realizacji robót wyniósł 119 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- zakończono budowę oświetlenia fragmentu ul. Traktatowej na odcinku od ul. Muchoborskiej do ul. Duńskiej. Lata realizacji: 2015 r., całkowity koszt realizacji robót wyniósł 125 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD MIESZKALNICTWO

Celem programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej terenów oraz przebudowa i dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych, w związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego.

W 2015 r. zrealizowano 70% prac związanych z budową drogi oznaczonej symbolem 10 KDL wraz z pętlą do zawracania w zespole urbanistycznym Jagodno-Wojszyce. Koszt wyniósł 1 204 000 zł

Zadanie jest realizowane przy współdziałaniu finansowym inwestora zewnętrznego.

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Celem programu jest poprawa warunków dojazdu do terenów, na których rozwijana jest działalność przemysłowa i usługowa.

W ramach zadania w 2015 r. zakończono przebudowę ul. Stargardzkiej. Lata realizacji: 2014-2015, koszt realizacji zadania wyniósł 937 000 zł, w 2015 r. wydatkowano 719 000 zł.

PROGRAM REWITALIZACJI ZIELENI, NABRZEŻY I WYSP ODRZAŃSKICH

Celem programu jest nadanie przyjaznego i rozpoznawalnego charakteru nocnemu krajobrazowi miasta. W ramach programu realizowane są przede wszystkim iluminacje obiektów sakralnych oraz mostowych.

W ramach zadania w 2015 r. zakończono modernizację iluminacji starego Ratusza we Wrocławiu z wybranymi elementami wystroju architektury wraz z wieżą i pręgierzem. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 265 000 zł, poniesiony w całości w 2015 r.

WROCŁAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI

W ramach zadania w 2015 r. zrealizowano:

- przesunięcie chodnika w ul. Vivaldiego, przestawienie latarni oraz wybudowano wzdłuż ul. Vivaldiego miejsca postojowe z możliwością parkowania ukośnego w stosunku do osi jezdni (projekt 238) - całkowity koszt zadania wyniósł 53 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- przebudowę chodnika przy ul. Boguszowskiej (odcinek ok. 100 m od strony zachodniej) - od ul. Łazurowej do ul. Kosmonautów (projekt 7) - całkowity koszt zadania wyniósł 45 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- wyrównanie nawierzchni drogi ul. Małomickiej na osiedlu Marszowice (projekt 46) - całkowity koszt zadania wyniósł 50 000 zł, całości poniesiony w 2015 r.
- budowę brakującego odcinka ciągu pieszego w osi ul. Malinowej (projekt 300) - całkowity koszt zadania wyniósł 19 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- budowę łącznika chodników przy ul. Smardzowskiej 2/ul. Klasztornej 54-60 - (projekt 490) - całkowity koszt zadania wyniósł 82 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- montaż progów zwalniających na ulicach: Ołowianej i Koziej (projekt 59 i projekt 383) - całkowity koszt zadania wyniósł 79 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- budowę chodnika przy ul. Sępiej od ul. Orlej do posesji nr 7 (projekt 243) - całkowity koszt zadania wyniósł 61 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- budowę ciągu pieszo-rowerowego pomiędzy ul. Wietrzną a ul. Róży Wiatrów umożliwiające korzystanie społeczności lokalnej z boisk ZSP nr 16 (projekt 167) - całkowity koszt zadania wyniósł 85 000 zł. Rozliczenie zadania nastąpi w 2016 r.
- remont chodnika w ciągu ul. Ignacego Daszyńskiego (projekt nr 212) - całkowita wartość przedmiotowego zadania wynosi 100 000 zł, w całości poniesiona w 2015 r.
- budowę chodnika wzdłuż ul. Jesionowej (projekt 286) - całkowity koszt zadania wyniósł 143 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- budowę doświetlenia na przejściach dla pieszych: ul. Kozanowska/Kolista, Kolista/Kozanowska oraz ul. Kozanowska/Wiślańska wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej (projekt 89) - całkowity koszt zadania wyniósł 70 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- wyznaczenie przejścia dla pieszych na ul. Podwale przy skrzyżowaniu z ul. Sikorskiego i zintegrowano z istniejącą sygnalizacją świetlną na skrzyżowaniu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej (projekt 335) - całkowity koszt zadania wyniósł 78 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- poprawę bezpieczeństwa pieszych na osiedlu Świniary (projekt 63) - całkowity koszt zadania wyniósł 43 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.

- wykonanie form przestrzennych dwóch stanowisk do gry w szachy w obrębie rynku Psie Pole (projekt 148) - całkowity koszt zadania wyniósł 54 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- wyrównanie i utwardzenie nawierzchni ul. Sosnowieckiej (projekt 479) - całkowity koszt zadania wyniósł 381 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- przebudowę ul. Kamiennej na odcinku od ul. Borowskiej do ul. Hubskiej w celu wyznaczenia pasów rowerowych po obu stronach jezdni (projekt 269) - całkowity koszt zadania wyniósł 445 000 zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 44 000 zł, rozliczenie finansowane zadania w 2016 r.
- budowę parkingu przy ul. Semaforowej (projekt 438) - całkowity koszt zadania wyniósł 86 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- przebudowę ul. Bożego Ciała w zakresie wyniesienia przejścia dla pieszych przy Teatrze Lalek (projekt 240) - całkowity koszt zadania wyniósł 46 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- budowę chodnika na Psim Polu od ul. Kiełczowskiej (projekt 35) - całkowity koszt zadania wyniósł 450 000 zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 327 000 zł. Rozliczenie finansowane zadania na początku 2016 r.
- przebudowę ul. Drobnera w celu wyznaczenia trasy rowerowej na odcinku od ul. Władysława Łokietka do mostu Uniwersyteckiego oraz wyznaczono pasy rowerowe ciągu ul. M. J. Piłsudskiego na odcinku od pl. Legionów do pl. Orłąt Lwowskich (projekt 269). Wyznaczono drogę rowerową w ciągu ul. Świeradowskiej na odcinku od ul. Strońskiej do ul. Piławskiej (projekt 193) - całkowity koszt zadania wyniósł 343 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- przebudowę ulic w celu wyznaczenia drogi rowerowej w ciągu ulic: bł. Czesława, P. Skargi i H. Kołłątaja (projekt 269) - całkowity koszt zadania wyniósł 426 000 zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 324 000 zł. Rozliczenie finansowane zadania na początku 2016 r.
- rozbudowę istniejącego układu oświetleniowego na ul. Morskiej (projekt 143) - całkowity koszt zadania wyniósł 42 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- budowę oświetlenia ulicznego przy ul. Smętnej (przy cmentarzu, projekt nr 282) - całkowity koszt zadania wyniósł 121 000 zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 2 000 zł. Rozliczenie finansowe nastąpi w 2016 r.
- w ramach zadania nr 400 „Bezpieczni piesi” wykonano:
 - poprawę bezpieczeństwa pieszych na ul. Kraszewskiego przy skrzyżowaniu z ul. Reymonta,
 - poprawę bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych przez ul. Jedności Narodowej oraz przez ul. Kasprowicza.
 Całkowity koszt zadania wyniósł 157 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.

W 2015 r. rozpoczęto realizację:

- przebudowy ul. R. Traugutta w celu wyznaczenia drogi rowerowej na odcinku od ul. Z. Krasińskiego do pl. Wróblewskiego (projekt 173) - całkowita wartość zadania wyniesie 651 000 zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 123 000 zł.
- budowy ciągów pieszo - rowerowych i przejść dla pieszych na Swojczycach (projekt 253) - całkowita wartość zadania wyniesie 712 000 zł, z czego w 2015 r. wydatkowano 123 000 zł, na odcinku nr 1 - ul. Swojczycka od stacji Orlen do ul. Magellana.

ZINTEGROWANY SYSTEM TRANSPORTU SZYNOWEGO W AGLOMERACJI I WE WROCŁAWIU - ETAP II

Cel zadania: zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności istniejącej infrastruktury torowej. Projekt jest przedsięwzięciem rozwojowym Miasta, służącym zwiększeniu atrakcyjności transportu publicznego w mieście oraz integracji miasta z regionem (aglomeracją).

W 2015 r. w ramach programu Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - etap II, realizowano zadania:

- remont torowiska tramwajowego w ul. Kujawskiej od pl. Wróblewskiego do estakady. Lata realizacji: 2015 r. - całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 1 599 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- wymiana dwóch rozjazdów tramwajowych dwutorowych wraz z łukami na skrzyżowaniu ul. Świdnickiej – Podwale. Lata realizacji: 2015 r. - całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 2 546 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- przebudowa torowiska w ul. Wróblewskiego, na odcinku od ul. Kopernika do ul. Tramwajowej wraz z rozjazdami. Lata realizacji: 2015 r. - całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 3 598 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.

REALIZOWANE PRZEZ ZARZĄD INWESTYCJI MIEJSKICH

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

Cel zadania: poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez budowę i przebudowę infrastruktury drogowej. **Poniesione w 2015 r. nakłady: 175 000 zł.**

W roku sprawozdawczym zrealizowano:

- przygotowano dokumentację projektową dla budowy chodnika w ul. Kowalskiej (od ul. Wilgotnej do Czajczej),
- rozpoczęto roboty budowlane w związku z budową chodnika w ul. Kowalskiej od przystanku autobusowego na wysokości posesji nr 116 -118 do końca zabudowy (posesji nr 150) z infrastrukturą - II etapy:
 - **Etap I:** wykonanie robót polegających na zarurowaniu odcinków rowu przydrożnego po stronie numerów parzystych w ul. Kowalskiej,
 - **Etap II:** budowa chodnika po stronie numerów parzystych w ul. Kowalskiej z infrastrukturą.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ I DROGOWEJ W PÓŁNOCNYCH OSIEDLACH WROCŁAWIA - UDZIAŁ MIASTA

Cel zadania: polepszenie standardu układu drogowego 11 osiedli Wrocławia w ramach projektu pn.: „Budowa sieci kanalizacji sanitarnych i wodociągowych na terenie osiedli w północno-wschodniej części Wrocławia” realizowanego wspólnie z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu, polegającym na budowie sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnych.

Lata realizacji: 2011 – 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 5 700 zł.

POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ W REJONIE CENTRUM – PRZEBUDOWA SKRZYŻOWANIA ULIC K. WIELKIEGO I ŚWIDNICKIEJ

Cel zadania:

- reorganizacja przestrzeni przed dawnym Barem Barbara,
- utworzenie podwójnych peronów tramwajowych z nadziemnym przejściem dla pieszych przez ul. Kazimierza Wielkiego,
- adaptacja pomieszczeń dla potrzeb komercyjnych w części podziemnej przejścia przy ul. Kazimierza Wielkiego wraz z utrzymaniem przejścia podziemnego dla pieszych.

Lata realizacji: 2014 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 12 723 000 zł

W roku sprawozdawczym:

- **Etap I** - zakończono roboty budowlane - zagospodarowanie terenu przed Biurem Festiwalowym Impart 2016 w tym min.: przebudowa schodów od strony ul. Świdnickiej, wykonanie schodów z płyt granitowych od strony ul. Szewskiej, montaż elementów małej architektury, budowę oświetlenia placu i podświetlenia drzew, montaż słupów oświetleniowych.
- **Etap II** - realizowano roboty budowlane - przebudowa przejścia podziemnego oraz terenu w rejonie skrzyżowania ul. K. Wielkiego i ul. Świdnickiej, w tym min.: budowa galerii w przejściu podziemnym, wykonanie przejścia naziemnego wraz z sygnalizacją świetlną, budowa peronów tramwajowych.

Obszar zlokalizowany w zespole zabytkowym: Zespół urbanistyczny Starego Miasta we Wrocławiu.

PRZEBUDOWA SIEDZIB RAD OSIEDLI

Cel zadania: poprawa stanu technicznego budynków Rad Osiedli.

Lata realizacji: 2015 r.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 440 000 zł

W 2015 r. zrealizowano zadania na rzecz:

- **Rady Osiedla Brochów** - wykonano roboty budowlane w sali konferencyjnej w szczególności: skucie zagrzybionych tynków, wykonanie nowych tynków renowacyjnych na wysokości 1,5 m od podłogi, malowanie ścian, malowanie sufitów w sali konferencyjnej,
- **Rady Osiedla Jerzmanowo-Jarnołów-Strachowice-Osiniec** - wykonano roboty budowlane w pomieszczeniu świetlicy w szczególności: skucie zagrzybionych tynków, wykonanie nowych tynków renowacyjnych na wysokości 1,5 m od podłogi, malowanie ścian świetlicy, wymiana instalacji gniazd wtyczkowych, wymiana instalacji oświetleniowej,
- **Rady Osiedla Lipa Piotrowska** - opracowano zamienną dokumentację projektową w zakresie ocieplenia i remontu elewacji całego budynku,
- **Rady Osiedla Pilczyce-Kozanów-Popowice** - wymieniono stolarkę okienną w budynku Ośrodka Działań Społeczno -Kulturalnych „PIAST” przy ul. Rękodzielniczej 1 we Wrocławiu,
- **Rady Osiedla Strachocin-Swojczyce-Wojnow** - wymieniono instalacje: elektryczne, centralnego ogrzewania, wodno- kanalizacyjną oraz wykonano instalację wentylacji,
- **Rady Osiedla Zacisze-Zalesie-Szczytniki** - wykonano roboty budowlane w pomieszczeniu sali spotkań i biura oraz korytarza prowadzącego do pomieszczeń Rady Osiedla w szczególności: wykonano gładzie na stropach i ścianach, dwukrotne malowanie powierzchni ścian i sufitów, zerwanie posadzki z tworzywa sztucznych, ułożenie wykładzin z tworzywa sztucznego PCV, montaż listew przyściennych z tworzywa sztucznego, wymianę drewnianej tablicy elektrycznej z licznikiem na nową z tworzywa sztucznego, renowację drzwi drewnianych i ościeżnic, montaż profili dekoracyjnych na powierzchni skrzydła płytowego pomiędzy pomieszczeniem nr 2 i 3.
- **Rada Osiedla Widawa** - wykonano ogrodzenie terenu boiska przy ul. Kominiarskiej - 300 mb.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE I ZADANIA TOWARZYSZĄCE INWESTYCJOM INFRASTRUKTURALNYM

Cel zadania: wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla noworozpoczynanych zadań zapisanych do realizacji w budżecie roku 2015 i latach następnych.

Lata realizacji: 2009 – 2017

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 132 000 zł

W 2015 r. zrealizowano dokumentacje projektowe, ekspertyzy i prace budowlane m.in. dla zadań:

- adaptacja pomieszczeń na I piętrze Dworca Głównego PKP dla funkcji wystawienniczych i bibliotecznych,
- remont i przebudowa kamienicy wraz z oficyną na Wyspie Słodowej 7, 7a dla potrzeb utworzenia „laboratorium partycypacji”, centrum kulturalnego, miejsca spotkań, działań artystycznych i społecznych,
- nasadzenia zieleni na obszarze ograniczonym ul. Awicenny, terenami kolejowymi, rzeką Ślężą, odcinkiem ul. Jordanowskiej i naturalnym ciekim wodnym,
- iluminacja Kładki nad Zatoką Gondol oraz obszaru posadowienia rzeźb 6 Ptaków Magdaleny Abakanowicz w obszarze Bulwaru Xawerego Dunikowskiego,
- zagospodarowanie terenu w rejonie skrzyżowania ul. Kazimierza Wielkiego i ul. Swidnickiej w zakresie przebudowy przejścia podziemnego - zamienny projekt budowlany.

W 2015 r. zrealizowano roboty budowlane wraz z osiągniętym efektem:

- wykonano i posadowiono „witaczy” Europejskiej Stolicy Kultury 2016 – „projektuj i buduj”,
- zamontowano zasobnik ciepłej wody w węźle cieplnym budynku Przedszkola nr 61 przy ul. Gajowickiej 199,
- wymieniono okap kuchenny w Przedszkolu nr 35 przy ul. Komuny Paryskiej 44-46,
- obniżenie kanalizacji teletechnicznej pod realizowaną budową drogi na terenie Centrum Bibliotecznego Kulturalnego FAMA przy ul. B. Krzywoustego 286.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z UTRZYMANIEM ZIELENI MIEJSKIEJ W RAMACH PROWADZENIA INWESTYCJI

Cel zadania: realizacja zadań związanych z pielęgnacją zieleni dla inwestycji, które zostały zrealizowane w poprzednich latach przez Zarząd Inwestycji Miejskich.

Lata realizacji: 2009 – 2017

Poniesione w 2015 r. nakłady: 100 000 zł

W 2015 r. zrealizowano:

- budowę drogi 1 KDL i 2 KDL na odcinku od ul. Kościańskiej do wysokości działki 79/4 AM 4 obręb Złotniki,
- budowę ulic wraz z infrastrukturą na odcinku od ul. Starogajowej do rowu B-9.5.,
- przebudowę drogi ul. Popowickiej w zakresie budowy lewostronnego i prawostronnego ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od ul. Wejherowskiej do istniejącego ciągu pieszo-rowerowego,
- budowę i przebudowę infrastruktury podziemnej i drogi w ul. Sikorczej i Szczygłej na osiedlu Kowale Ogrody,
- budowę nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Stajennej, budowę nawierzchni tymczasowej w ul. Obrońców Poczty Gdańskiej, ul. S. Frankowskiego i ul. E. Rydza - Śmigłego,
- budowę nawierzchni docelowej wraz z oświetleniem w ul. Nadolickiej od skrzyżowania z ul. Jelczańska/działka nr 9/2 AM-10, obręb Wojanów,
- budowę chodnika w ul. Dolnobrzeskiej od końca istniejącej zabudowy TBS do ul. Mokrzańskiej.

BUDOWA CENTRUM BIBLIOTECZNO-KULTURALNEGO FAMA PSIE POLE PRZY UL. BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO 286

Cel zadania: budowa Centrum Kultury i Centrum Bibliotecznego Psie Pole na miejscu dawnego kina Fama, które jest wpisane w założenia kompleksowej modernizacji Psiego Pola, zwłaszcza z przeniesieniem głównego ruchu (pieszego) do wewnętrznego pasażu (odwrócenie się od ulicy). Budynek Centrum będzie pełnił funkcje integrujące mieszkańców, zapewni dostępność do różnego rodzaju działań artystyczno - ruchowych oraz będzie pełnił funkcje "okna na świat" aktualnych trendów w dziedzinach artystycznych - widowiska, koncerty, spektakle.

Lata realizacji: 2013 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: zadanie realizowane z cesją bankową.

W 2015 r. realizowano roboty budowlane związane z budową Centrum Bibliotecznego – Kulturalnego FAMA Psie Pole przy ul. B. Krzywoustego 286.

PRZEBUDOWA Z ADAPTACJĄ SKRZYDŁA PAŁACU KRÓLEWSKIEGO NA POTRZEBY MUZEUM TEATRU

Cel zadania: przebudowa i remont obiektu dla potrzeb ekspozycji stałej i czasowej związanej z teatrem, w tym z twórczością Henryka Tomaszewskiego (elementy scenografii, stroje, lalki, elementy wystroju prywatnego domu). Odrestaurowanie elewacji budynku oraz wnętrza w szczególności zabytkowego drewnianego stropu kasetonowego.

Lata realizacji: 2014 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 3 848 000 zł

W 2015 r. zakończono przebudowę budynku skrzydła pałacowego przy pl. Wolności 7A dla potrzeb Muzeum Teatru - adaptacja obiektu dawnego skrzydła pałacowego dla celów

wystawienniczych wraz z udostępnieniem dla osób niepełnosprawnych. Realizacja w trybie projektuj-buduj:

- **Etap I:** opracowanie dokumentacji projektowej z zakresie przebudowy budynku skrzydła pałacowego przy pl. Wolności 7A dla potrzeb Muzeum Teatru,
- **Etap II:** przebudowa budynku skrzydła pałacowego przy pl. Wolności z zagospodarowaniem terenu.

Obiekt znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków w strefie ochrony konserwatorskiej i archeologicznej uznanej za pomnik historii „Wrocław – zespół historycznego centrum.”

Charakterystyka obiektu:

- powierzchnia zabudowy - 419 m²,
- powierzchnia użytkowa - 952 m²,
- kubatura - 5 450 m³.

Rozpoczęto prace związane z wykonaniem szklanej elewacji.

PRZEBUDOWA DAWNEGO BARU BARBARA NA NOWĄ SIEDZIBĘ BIURA FESTIWALOWEGO IMPART 2016

Cel zadania: utworzenie nowej siedziby Biura Festiwalowego IMPART 2016 w obiekcie po dawnym Barze Barbara w bliskim sąsiedztwie Rynku i w reprezentacyjnej lokalizacji, pozwala koordynować działania związane z Europejską Stolicą Kultury oraz umożliwia zainteresowanym bezpośredni kontakt z Biurem Festiwalowy i organizację w siedzibie biura imprez towarzyszących. Obiekt pełni funkcje centrum informacyjnego Europejskiej Stolicy Kultury, oraz jest przestrzenią wystawienniczą, koncertową, warsztatową i konferencyjną.

Lata realizacji: 2014 - 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 4 002 000 zł

W 2015 r. zakończono roboty budowlane w zakresie przebudowy pomieszczeń po dawnym Barze Barbara w budynku przy ul. Świdnickiej dla potrzeb nowej siedziby Biura Festiwalowego IMPART 2016.

Charakterystyka obiektu:

- powierzchnia zabudowy - 744 m²,
- powierzchnia użytkowa - 1 193 m²,
- ilość kondygnacji nadziemnych – 2,
- ilość kondygnacji podziemnych – 1.

CENTRUM HISTORII ZAJEZDNI WE WROCŁAWIU

Cel zadania: w zajezdni przy ul. Grabiszyńskiej utworzone zostanie miejsce nowoczesnych wystaw historycznych, projektów edukacyjnych i wydarzeń związanych z historią miasta i regionu. Celem przystosowania obiektu do celów wystawienniczych, zostaną zastosowane różne techniki ekspozycyjne, m.in.: ekspozycje i pokazy multimedialne, narracyjne, wymagające zaangażowania zwiedzającego, wielkie przestrzenne aranżacje, gry i wskazówki edukacyjne, światło i dźwięk, które cieszą się popularnością i sprawiają, że zwiedzanie stanie się przygodą i żywym spotkaniem z historią. Zadanie dofinansowane ze środków EOG.

Lata realizacji: 2014 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 11 686 000 zł

W 2015 r. kontynuowano realizację zadania w trybie „projektuj i buduj” dla Etapu I, w tym:

- opracowano dokumentację projektową dla Etapu I,
- prowadzono roboty budowlane w zakresie: przebudowy budynku zajezdni autobusowej przy ul. Grabiszyńskiej 184 na potrzeby centrum stałych i czasowych wystaw poświęconych powojennej historii Wrocławia dla potrzeb obiektu muzealno wystawienniczego wraz z niezbędnymi funkcjami towarzyszącymi oraz zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie.

W 2015 r. rozpoczęto realizację zadania w trybie „projektuj i buduj” dla Etapu II, w tym:

- opracowano dokumentację projektową dla Etapu II,

- prowadzono roboty budowlane w zakresie: przebudowy budynku biurowo-administracyjnego przy ul. Grabiszyńskiej 184 wraz z wykonaniem pozostałej części zagospodarowania terenu z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Prowadzono prace przygotowawcze oraz ogłoszono przetarg dla:

- budowy wystawy w podziale na:
 - Zadanie 1: dostawa sprzętu multimedialnego, audiowizualnego dla potrzeb wystawy stałej (współfinansowanie EOG),
 - Zadanie 2: budowa wystawy stałej (środki własne),
- dostawy i montażu wyposażenia IT, oprogramowania specjalistycznego i systemu projekcji FULL HD i systemu nagłośnienia dla potrzeb Centrum Historii ZAJEZDNIA przy ul. Grabiszyńskiej 184.
- dostawy mebli biurowych dla potrzeb wyposażenia Centrum Historii ZAJEZDNIA przy ul. Grabiszyńskiej 184.
- dostawy i montażu urządzeń do digitalizacji zbiorów dla potrzeb Centrum Historii ZAJEZDNIA przy ul. Grabiszyńskiej 184.

Wsparcie udzielone z funduszy norweskich i funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, oraz środków krajowych.

PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA WROCŁAWSKIEGO KLUBU FORMATY

Cel zadania: budowa nowej siedziby Wrocławskiego Klubu Formaty przy ul. Samborskiej 3, po uprzednim wyburzeniu istniejącego obiektu.

Funkcje:

- sala widowiskowa,
- sala wielofunkcyjna,
- pomieszczenia programowe (4 sale do muzyki, sala do plastyki wraz z zapleczem),
- pomieszczenia biurowe,
- zaplecze sanitarno-techniczne.

Zadanie realizowane zgodnie z założeniami programu "Europejska Stolica Kultury".

Lata realizacji: 2015 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 536 000 zł

W 2015 r. rozpoczęto realizację zadania w trybie „projektuj i buduj”, w tym:

- opracowano dokumentację projektową,
- prowadzono roboty budowlane.

PRZEBUDOWA POMIESZCZEŃ NA POTRZEBY CENTRUM NEUROPSYCHIATRII NEUROMED

Cel zadania: utworzenie nowoczesnego Centrum neuropsychiatrii dziecięcej i młodzieżowej, które sprostą zadaniom stawianym przez standardy leczenia neuropsychiatrycznego i rehabilitacji oraz zadaniom Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Lata realizacji: 2014 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 2 150 000 zł

W 2015 r. zakończono przebudowę i rozbudowę Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED przy ul. Białowieskiej 74a.

Charakterystyka obiektu:

- powierzchnia do budowy: 681,51 m²,
- kubatura: 1 619,2 m³,
- zagospodarowanie terenu: 696,69 m²,

- nasadzenia zieleni (powierzchnia terenu zielonego): 1 430,16 m².

Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektową dla nadbudowy, remontu i przebudowy Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED przy ul. Białowieskiej 74a z podziałem na Etapy:

- **Etap I:** nadbudowa o jedną kondygnację budynku nr 3 wraz z zagospodarowaniem terenu,
- **Etap II:** przebudowa i remont pomieszczeń budynku nr 1 i 2 wraz z zagospodarowaniem terenu.

BUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, DRÓG ORAZ MIEJSKICH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA OSIEDLU „NOWE ŻERNIKI”

Cel zadania: obiekt o funkcji ośrodka centrotwórczego ma za zadanie w sposób atrakcyjny urbanistycznie i architektonicznie wpisać się w otaczający krajobraz, umożliwić łączną realizację zadań ośrodka kultury oraz miejsca stymulującego aktywność lokalną mieszkańców, obejmując w swoim zakresie rozbudowę budynku schronu z początku lat 40-tych XX wieku zlokalizowanego na terenie przeznaczonym pod budowę.

Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej adresowane jest do wszystkich grup wiekowych i tematycznych.

Lata realizacji: 2013 - 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 280 000 zł (środki niewygasające)

W 2015 r. opracowano dokumentację projektową budynku Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej NOWE ŻERNIKI wraz z zagospodarowaniem terenu.

Charakterystyka obiektu:

- powierzchnia terenu: 8 209,8 m²,
- powierzchnia zabudowy: 1 750,4 m²,
- powierzchnia użytkowa obiektu: 1 449,8 m²,
- kubatura obiektu: 8 686 m³.

REWITALIZACJA BULWARU XAWEREGO DUNIKOWSKIEGO

Cel zadania: zwiększenie atrakcyjności bulwaru w kontekście turystyki aktywnej poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej o wyjątkowych wartościach historycznych, w miejscu pierwszych terenów spacerowych otaczających centrum miasta, w linii lewego brzegu Odry, na odcinku od Mostu Piaskowego.

Lata realizacji: 2014 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 549 000 zł

W 2015 r. realizowano roboty budowlane związane z rewitalizacją bulwaru, w tym:

- przebudowę ciągów pieszych z dopuszczeniem ruchu rowerowego wraz z elementami małej architektury, zielenią, oświetleniem oraz infrastrukturą techniczną,
- budowę amfiteatralnego zejścia do wody przy Placu Polskim wraz z elementami związanymi z żeglugą wodną i punktami cumowania małych jednostek pływających dla turystyki wodnej i regat żeglarskich - przystań turystyczna,
- budowę przystani pasażerskiej przy Urzędzie Wojewódzkim przeznaczonej do obsługi dużych jednostek pływających pasażerskich i restauracyjnych,
- remont Kładki Muzealnej przy Zatoce Gondol,
- budowę przyłączy infrastruktury technicznej do pawilonów usługowo gastronomicznych i przystani pasażerskiej przy Urzędzie Wojewódzkim,
- budowę kładki pieszej z dopuszczeniem ruchu rowerowego pod Mostem Pokoju z uzyskaniem decyzji pozwolenia na użytkowanie,
- wykonanie oświetlenia terenu,
- rewitalizację zieleni wysokiej i niskiej (wycinki sanitarne, kolizyjne, nasadzenia, przesadzenia),
- przebudowę chodnika przy Placu Polskim,
- posadowienie i wykonanie iluminacji 6 rzeźb PTAKI autorstwa M. Abakanowicz.

PROGRAM PRZEBUDOWY CENTRÓW USŁUG SOCJALNYCH

Cel zadania: poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów.

Lata realizacji: 2015 - 2017

Poniesione w 2015 r. nakłady: 478 000 zł

W 2015 r. realizowano dokumentację projektową dla:

- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej – przebudowa budynku,
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej – przebudowa części budynku.

W 2015 r. realizowano roboty budowlane dla Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej:

- rozbiórka budynków gospodarczych i technicznych budynku – roboty zakończone,
- zagospodarowanie terenu w podziale na zadania:
 - Zadanie 1: zagospodarowanie terenu wraz z elementami małej architektury,
 - Zadanie 2: założenie trawnika i nasadzenia.

PROGRAM BUDOWY I PRZEBUDOWY ŻŁOBKÓW

Cel zadania: budowa i rozbudowa żłobków w mieście w celu zwiększenia bazy opiekuńczo-wychowawczy dla dzieci w wieku od 6 tygodni do około trzech lat oraz poprawy stanu technicznego żłobków, polepszenia ich warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania.

Lata realizacji:

- Żłobek nr 10 ul. Henryka Brodatego:
 - lata 2013-2015 dokumentacja i roboty budowlane.
- Żłobek nr 3 ul. Białowieska:
 - lata 2014-2016 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- Żłobek nr 6 ul. Krowia:
 - lata 2014-2016 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- Żłobek nr 12 ul. Jugosłowiańska:
 - lata 2014-2017 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- Żłobek nr 1 ul. Lwowska:
 - Lata 2015-2016 dokumentacja projektowa.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 4 098 000 zł

W 2015 r. w ramach Programu budowy i przebudowy żłobków zrealizowano:

- kompleksową przebudowę budynku **Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego**, w tym m.in.: wykonano wymianę stolarki okiennej, przebudowę pomieszczeń wewnątrz budynku, przystosowanie budynku do wymogów przeciwpożarowych, przebudowę węzłów żywienia, wykonanie dźwigu kuchennego, wymianę wszystkich instalacji oraz przyłączy, wykonanie monitoringu wewnątrz i na zewnątrz budynku, naprawę dachu i zagospodarowanie terenu (elewacja budynku została przebudowana w latach wcześniejszych).

W 2015 r. w ramach Programu budowy i przebudowy żłobków rozpoczęto realizację:

- kompleksowej przebudowy budynku **Żłobka nr 3 przy ul. Białowieskiej**, w tym m.in.: wymiany wszystkich instalacji i przyłączy, przystosowania budynku do wymogów przeciwpożarowych, remontu dachu, przebudowy węzła żywienia i zagospodarowania terenu (elewacja budynku została przebudowana w latach wcześniejszych).

W 2015 r. w ramach Programu budowy i przebudowy żłobków przygotowano dokumentację projektową:

- kompleksowej przebudowy budynku **Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej**, w zakresie przebudowy węzła żywienia, wzmocnienia i naprawy konstrukcji budynku oraz naprawy posadzek i elewacji, przystosowania budynku do wymogów przeciwpożarowych, wymiany wszystkich instalacji i wykonania monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego,

- kompleksowej przebudowy **Żłobka nr 12 przy ul. Jugosłaviańskiej**, w zakresie zwiększenia liczby oddziałów z trzech na cztery, przystosowania budynku do wymogów przeciwpożarowych, wymiany wszystkich instalacji oraz przyłączy, przebudowy węzła żywienia, remontu dachu oraz elewacji wraz z termomodernizacją, zagospodarowania terenu.

W 2015 r. w ramach Programu budowy i przebudowy żłobków rozpoczęto prace projektowe:

- przebudowy budynku **Żłobka nr 1 przy ul. Lwowskiej**, w zakresie: remontu stropów wraz z termomodernizacją, wykonania izolacji przeciwwilgociowej fundamentów wraz z robotami towarzyszącymi, przebudowy i remontu budynku żłobka wraz z wykonaniem kanalizacji technologicznej, remontu elewacji wraz z termomodernizacją, zagospodarowania terenu.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI (WBO)

Cel zadania:

- aktywizacja i mobilizacja obywatelska mieszkańców,
- integracja mieszkańców,
- budowanie postaw obywatelskich i wzajemnego zaufania,
- przełamanie barier w kontaktach pomiędzy mieszkańcami,
- umożliwienie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami,
- edukację mieszkańców, w szczególności poprzez dostarczanie informacji i podnoszenie wiedzy o funkcjonowaniu budżetu Miasta Wrocławia.

Mieszkańcy Wrocławia mogą zaplanować i zgłaszać inwestycje zgodnie z programem WBO.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 3 039 000 zł.

W ramach programu WBO do realizacji w 2015 r., przekazano czternaście projektów wybranych drogą konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców Wrocławia:

- „Muchoborski Ogród Dzieci” - Przedszkole nr 22 przy ul. Stanisławowskiej:
 - w 2015 r. uporządkowano teren i wykonano kącik dydaktyczno-przyrodniczy dla dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 22 przy ul. Stanisławowskiej - wyremontowano budynek gospodarczy (wymiana pokrycia dachowego, remont elewacji wraz z wymianą stolarki drzwiowej) oraz wiatę śmietnikową, wykonano nowy chodnik prowadzący od ul. Stanisławowskiej do ogrodu (wjazd) do budynku oraz dojścia do śmietnika – 45 m², wykonano ogród zieleni, w tym: ogród warzywno – ziołowy ze stanowiskami dla grup dziecięcych, trejaże na powojnik przy budynku i przy ogrodzeniu, skalnika, budki lęgowe (dzięcioł, kos, zięba, sikorka, kowalik), hotel dla motyli, wieżę dla biedronek, dom dla jeża. Powierzchnia terenu objęta realizacją ok. 140 m²,
- Ogród zabaw u Skrzatów - Przedszkole nr 27 przy ul. Dembowskiego:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę placu zabaw przy Przedszkolu nr 27 przy ul. Dembowskiego - w strefie zabaw i ćwiczeń ruchomych utworzono nawierzchnię bezpieczną syntetyczną EPDM o powierzchni 125 m², plac zabaw wyposażono w urządzenia zabawowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy. Powierzchnia terenu objęta realizacją 3 828 m²,
- Modernizacja placu zabaw Przedszkola nr 80 przy ul. Zielińskiego:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę placu zabaw dla Przedszkola nr 80 przy ul. Zielińskiego - w strefie zabaw i ćwiczeń ruchomych utworzono nawierzchnię bezpieczną syntetyczną EPDM o powierzchni 55 m², plac zabaw wyposażono w urządzenia zabawowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy. Powierzchnia terenu objęta realizacją 3 036 m²,
- „Zielony Gaj” - projekt ogrodu zabaw przy przedszkolu z oddziałami integracyjnymi” - Przedszkole nr 109 przy ul. Nowowiejskiej:

- w 2015 r. wykonano przebudowę placu zabaw dla Przedszkola nr 109 przy ul. Nowowiejskiej - w strefie zabaw i ćwiczeń ruchomych utworzono nawierzchnię bezpieczną syntetyczną EPDM o powierzchni 130 m², plac zabaw wyposażono w urządzenia zabawowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy,
- „Bezpieczne zabawy w ogrodzie przedszkolnym” - wykonanie ogrodzenia placu zabaw w Przedszkolu nr 113 "Akademia Przedszkolaka" - ul. Lotnicza 22:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę ogrodzenia terenu Przedszkola nr 113 przy ul. Lotniczej - wyremontowano ogrodzenie o długości 252 mb, zamontowano furtki, bramy wjazdowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy,
- „Ogród przedszkolny z bezpiecznym ogrodzeniem” - Przedszkole nr 148 przy ul. Rogowskiej:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę ogrodzenia terenu Przedszkola nr 148 przy ul. Rogowskiej - wyremontowano ogrodzenia o długości 300 mb, zamontowano furtki i bramy, odtworzono nawierzchnie chodnikowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy,
- „Plac zabaw dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 17 w Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 17 przy ul. Wieczystej:
 - w 2015 r. wykonano budowę placu zabaw dla Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Wieczystej - w strefie zabaw i ćwiczeń ruchomych utworzono nawierzchnię bezpieczną syntetyczną EPDM o powierzchni 140 m², plac zabaw wyposażono w urządzenia zabawowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy. Powierzchnia terenu objęta realizacją 500 m²,
- „Wyspa Przygód” ogólnodostępny plac zabaw sportowo rekreacyjnych zlokalizowany na terenie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 18 przy ul. Poznańskiej:
 - w 2015 r. wykonano plac zabaw w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 18 przy ul. Poznańskiej, z wydzieleniem stref do ćwiczeń i zabaw ruchowych dla dzieci młodszych oraz dla dzieci starszych - w strefie zabaw i ćwiczeń ruchomych utworzono nawierzchnię bezpieczną syntetyczną EPDM o powierzchni 404 m², piaskownicę o powierzchni 116 m² z zestawem urządzeń do zabaw piaskiem, plac zabaw wyposażono w urządzenia zabawowe, zagospodarowano strefę zieloną o powierzchni 444 m² z dosianiem trawy, ogrodzono plac zabaw, ułożono chodnik z kostki betonowej o powierzchni 66 m². Powierzchnia terenu objęta realizacją 1 030 m²,
- „Starszy, młody - nic nie szkodzi, działamy razem” – Szkoła Podstawowa nr 95 przy ul. Starogajowej:
 - w 2015 r. wykonano zagospodarowanie terenów sportowych dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 95 przy ul. Starogajowej - bieżnię lekkoatletyczną 3-torową o długości 60 m o nawierzchni sztucznej EPDM, skocznnię w dal z rozbiegiem o długości 15 m z nawierzchnią EPDM, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy. Powierzchnia terenu objęta realizacją 900 m²,
- „Modernizacja boiska szkolnego” – Szkoła Podstawowa nr 108 przy ul. Chrobrego:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę strefy sportowej w Szkole Podstawowej nr 108 przy ul. Chrobrego - boisko wielofunkcyjne: przebudowano płytę boiska o nawierzchni asfaltowej, na boisko wielofunkcyjne wraz z odwodnieniem o wymiarach 14 x 25 m o nawierzchni kauczukowo-poliuretanowej z wykorzystaniem jako podbudowy istniejącej nawierzchni asfaltowej. Powstały boiska do gry: w mini piłkę ręczną o wymiarach, dwa boiska do streetbala, boisko do piłki siatkowej, zamontowano piłkochwyty wzdłuż boków boiska, wybudowano chodniki, wyremontowano murowe ogrodzenie po granicy działki (otynkowanie i przygotowanie pod wykonanie murala), wyremontowano teren rekreacyjno-sportowy w płn.-wsch. działki szkoły: zagospodarowano strefę zieloną, zamontowano stół betonowy do gry w ping ponga (z odzysku) i słupy z tablicami do kosza. Powierzchnia terenu sportowo - rekreacyjnego objętego realizacją 1 250 m²,
- „Plac zabaw sportowo-rekreacyjnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 109 "Ogródek dla aktywnych szkolniaczków", na osiedlu Grabiszyn - Grabiszyniek” - ul. Inżynierska:

- w 2015 r. wykonano przebudowę placu zabaw dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Nowowiejskiej - w strefie zabaw i ćwiczeń ruchomych nawierzchnię bezpieczną syntetyczną EPDM o powierzchni 170 m², plac zabaw wyposażono w urządzenia zabawowe, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy. Powierzchnia terenu objęta realizacją 900 m²,
- „Modernizacja bazy sportowej przy Gimnazjum nr 6 przy al. Pracy:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę terenów sportowych wraz z niezbędną infrastrukturą przy Gimnazjum nr 6 przy al. Pracy - boisko wielofunkcyjne o wymiarach 44 x 32 m o nawierzchni EPDM z odwodnieniem i piłko chwytnymi i z oświetleniem, chodnik komunikujący boisko z wyjściem z bloku sportowego, rozbudowano istniejący monitoring zewnętrzny. Rozpoczęto budowę bieżni 4 torowej o nawierzchni z EPDM wraz z rozbiegiem i skocznią,
 - przygotowano dokumentację projektową w zakresie: budowy nawierzchni ze sztucznej murawy z drenażem na boisku do piłki nożnej o wymiarach 50 x 25 m, wykonania boiska do siatkówki o wymiarach 24 x 15 m z EPDM z odwodnieniem wyposażone w piłkochwyty, wykonania dwóch torów do bulodromu, wykonania układu placów i chodników z wyłączeniem chodnika komunikującego boisko wielofunkcyjne z wyjściem z bloku sportowego, wykonania wjazdu od ul. Makowej, uporządkowania terenu, mała architektura, zieleń,
- „Boisko wielofunkcyjne przy Gimnazjum nr 30 ul. Jantarowa”:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę terenów sportowych w Gimnazjum nr 30 przy ul. Jantarowej - boisko wielofunkcyjnego o wymiarach 24 x 44 m o nawierzchni poliuretanowej wraz z piłkochwytnymi wzdłuż całego obwodu boiska, chodniki do boiska wielofunkcyjnego od istniejącego łącznika zlokalizowanego pomiędzy szkołą a salą gimnastyczną, zagospodarowano strefę zieloną: dosianie trawy. Powierzchnia boiska 1 056 m², powierzchnia chodników 90 m²,
- „Tereny sportowo - rekreacyjne dla mieszkańców Biskupina i Sępólna" – Zespół Szkół nr 19 przy ul. Spółdzielczej:
 - w 2015 r. wykonano przebudowę terenów sportowych w Zespole Szkół nr 19 przy ul. Spółdzielczej - boisko do gry w piłkę nożną o przepuszczalnej nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 22 x 24 m z drenażem, odwodnieniem z piłko chwytnymi, z wyposażeniem w: bramki stalowe, 3 ławki i kosze na śmieci, tereny sportowe i rekreacyjne z zakupem i montażem urządzeń sportowych: siłowni zewnętrznej i urządzeń fitness, bulodrom 2 torowy, ławki i kosze na śmieci, stołami do ping-ponga, stołami do gry w szachy, powierzchnia terenu sportowo - rekreacyjnego objętego realizacją 1 520 m².

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków szkół podstawowych w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawa stanu technicznego istniejących budynków w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Szkoła Podstawowa nr 3 ul. Bobrza:
 - rok 2014 dokumentacja projektowa - budowa miejsca gromadzenia odpadów stałych,
 - rok 2015 roboty budowlane - budowa miejsca gromadzenia odpadów stałych.
- Szkoła Podstawowa nr 9 ul. Nyska:
 - rok 2015 – dokumentacja projektowa – rozbudowa budynku szkoły.
- Szkoła Podstawowa nr 12 ul. Janiszewskiego:
 - rok 2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy dźwigu dla osób niepełnosprawnych.
- Szkoła Podstawowa nr 20 ul. Kamieńskiego:
 - rok 2015 roboty budowlane - przebudowa sanitariatów, dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych.
- Szkoła Podstawowa nr 24 ul. Częstochowska:

- lata 2014-2015 roboty budowlane przebudowa poddasza szkoły wraz z remontem dachu.
- Szkoła Podstawowa nr 47 ul. Januszowicka/Kutnowska:
 - lata 2014-2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowy budynku przy ul. Kutnowskiej 10 o dodatkowe dwa oddziały przedszkolne.
- Szkoła Podstawowa nr 68 ul. Szczęśliwa:
 - rok 2015 dokumentacja projektowa – przebudowa mieszkania na świetlicę,
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa mieszkania na świetlicę.
- Szkoła Podstawowa nr 80 ul. Polna:
 - lata 2012-2013 dokumentacja projektowa,
 - lata 2014-2015 roboty budowlane – rozbudowa szkoły o nowy budynek dydaktyczny.
- Szkoła Podstawowa nr 82 ul. Blacharska:
 - rok 2014 dokumentacja projektowa – przebudowa budynku szkoły,
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa bloku żywienia.
- Szkoła Podstawowa nr 83 ul. Boya Żeleńskiego:
 - lata 2014-2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowy budynku szkoły podstawowej.
- Szkoła Podstawowa nr 84 ul. Górnickiego:
 - lata 2013-2016 roboty budowlane – rozbudowa i przebudowa budynku dydaktycznego.
- Szkoła Podstawowa nr 90 ul. Orzechowa:
 - rok 2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy pochylni dla osób niepełnosprawnych wraz z przebudową schodów.
- Zespół Szkół nr 10 ul. Wilanowska:
 - rok 2015 dokumentacja projektowa – budowa przyłącza wodociągowego i kanalizacji sanitarnej,
 - rok 2015 roboty budowlane – budowa przyłącza wodociągowego.
- Zespół Szkół nr 10 ul. Zatorska:
 - rok 2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy przyłącza kanalizacji sanitarnej.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 ul. Sołtysowicka:
 - lata 2014-2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowy budynku szkoły podstawowej.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 ul. Koszykarska:
 - rok 2015 roboty budowlane – termomodernizacja dachu i elewacji.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10 ul. Rumiankowa:
 - lata 2015-2016 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowy budynku szkoły podstawowej.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 ul. Strachocińska:
 - lata 2014-2016 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowy budynku szkoły podstawowej.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 ul. Stanisławowska:
 - lata 2014-2015 dokumentacja projektowa,
 - lata 2015-2017 roboty budowlane - rozbudowa i przebudowa budynku szkoły.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w rejonie ul. Głównej os. Stabłowice:
 - lata 2014-2015 dokumentacja projektowa – budowa ZSP wraz z drogą dojazdową i przebudową układu drogowego,
 - lata 2015-2017 – roboty budowlane - budowa ZSP.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w rejonie ul. Kłodzkiej - osiedle Gaj:
 - lata 2014-2015 dokumentacja projektowa – budowa ZSP,
 - lata 2015-2017 – roboty budowlane - budowa ZSP.
- Liceum Ogólnokształcące nr XV ul. Wojrowicka
 - rok 2015 aktualizacja dokumentacji projektowej,
 - rok 2015 roboty budowlane – rozbiórka części przedszkolnej.
- dostosowanie szkół podstawowych do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp., w tym:

- Szkoła Podstawowa nr 73 ul. Gliniana - przebudowa wewnętrznej instalacji hydrantowej,
- Zespół Szkół nr 9 ul. Krajewskiego – dostosowanie do przepisów pożarowych.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 44 290 000 zł.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2015 r. zakończono zadania inwestycyjne:

- wykonano zadane miejsce gromadzenia odpadów stałych przy Szkole Podstawowej nr 3 ul. Bobrza,
- wykonano dźwig dla osób niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego,
- przebudowano sanitariaty i dostosowano budynek Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego do wymogów przepisów przeciwpożarowych,
- wykonano adaptację poddasza Szkoły Podstawowej nr 24 przy ul. Częstochowskiej celem utworzenia 3 klas i 5 pracowni wraz ze wzmocnieniem stropów międzykondygnacyjnych, remontem i dociepleniem dachu,
- rozbudowano budynek przedszkola przy ul. Kutnowskiej 10 należącego do Szkoły Podstawowej nr 47 przy ul. Januszowickiej o 2 oddziały przedszkolne,
- przebudowano pomieszczenia po mieszkaniu w Szkole Podstawowej nr 68 przy ul. Szczęśliwej na świetlicę,
- przebudowano wewnętrzną instalację hydrantową w Szkole Podstawowej nr 73 ul. Gliniana,
- rozbudowano budynek Szkoły Podstawowej nr 80 przy ul. Polnej o wolnostojący budynek dydaktyczny mieszczący 12 oddziałów szkolnych i trzy pracownie wraz z zagospodarowaniem terenu i placem zabaw,
- przebudowano blok żywienia w Szkole Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej,
- rozbudowano budynek Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego o skrzydło mieszczące 12 sal lekcyjnych i 2 pracownie wraz z zagospodarowaniem terenu,
- wykonano pochylnię dla osób niepełnosprawnych i przebudowano schody w Szkole Podstawowej nr 90 przy ul. Orzechowej,
- wykonano dostosowanie do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych w Zespole Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego,
- wykonano przyłącze wodociągowe do budynku Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej,
- wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej do budynku Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Zatorskiej,
- rozbudowę Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 4 przy ul. Sołtysowickiej o budynek dydaktyczny dla potrzeb 16-oddziałowej szkoły podstawowej (w tym: 12 oddziałów dla dzieci klas I-III i 4 oddziały dla grupy 5-6 latków) wraz z zagospodarowaniem terenu i placem zabaw,
- wykonano termomodernizację dachu i elewacji w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 przy ul. Koszykarskiej,
- wykonano rozbiórkę pustostanu części przedszkolnej przy Liceum Ogólnokształcącym nr XV przy ul. Wojrowickiej.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2015 r. kontynuowano zadanie inwestycyjne w zakresie przebudowy budynku głównego Szkoły Podstawowej nr 84 przy ul. Górnickiego z dobudową nowego skrzydła do budynku dydaktycznego wraz z zagospodarowaniem terenu.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2015 r. rozpoczęto realizację:

- rozbudowy i częściowej przebudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 10 przy ul. Rumiankowej o część dydaktyczną z 12 salami lekcyjnymi,
- rozbudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 11 przy ul. Strachocińskiej o część dydaktyczną mieszczącą 10 sal lekcyjnych,

- rozbudowy i przebudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Stanisławowskiej o część dydaktyczną z 12 salami lekcyjnymi oraz sportową po rozbiórce istniejącego bloku sportowego wraz z terenami sportowymi,
- budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice dla 1 200 uczniów z 8-oddziałowym przedszkolem, blokiem żywieniowym, sportowym i terenami sportowo-rekreacyjnymi,
- budowy Zespołu Szkolno Przedszkolnego na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej dla 750 uczniów z 8-oddziałowym przedszkolem, blokiem żywieniowym, sportowym i terenami sportowo-rekreacyjnymi.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2015 r. przygotowano dokumentację:

- w zakresie rozbudowy i przebudowy budynku Szkoły Podstawowej nr 9 przy ul. Nyskiej, w tym:
 - rozbudowa o 4-kondygnacyjną część dydaktyczną o powierzchni użytkowej 755,56 m² celem utworzenia 2 dodatkowych sal dydaktycznych, 2 świetlic, czytelnicy, biblioteki i pomieszczeń administracyjnych, połączonych przeszklonym łącznikiem z częścią istniejącą,
 - przebudowa części istniejącej w zakresie toalet i szatni,
 - dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
 - dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę windy osobowej w nowej części budynku, pochylni od strony wschodniej, toalet dla osób niepełnosprawnych na każdej kondygnacji,
- w zakresie przebudowy i remontu pomieszczeń po mieszkaniu w Szkole Podstawowej nr 68 przy ul. Szczęśliwej na świetlicę,
- w zakresie budowy przyłącza wodociągowego i kanalizacji sanitarnej dla potrzeb Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej,
- w zakresie budowy przyłącza kanalizacji sanitarnej budynku Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Zatorskiej wraz z unieczynnieniem istniejącego szamba,
- w zakresie rozbudowy i częściowej przebudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 10 przy ul. Rumiankowej wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu, w tym:
 - rozbudowa o część dydaktyczną celem utworzenia dodatkowych 12 sal lekcyjnych, sal gimnastyki korekcyjnej, świetlicy, biblioteki, jadalni,
 - przebudowa istniejącego obiektu wraz z instalacjami,
 - zagospodarowanie terenu, w tym budowy parkingu, chodników, zieleni i małej architektury,
- w zakresie rozbudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 11 przy ul. Strachocińskiej, w tym:
 - rozbudowę o część dydaktyczną dla potrzeb utworzenia dodatkowych 10 klas lekcyjnych wraz z niezbędnym zapleczem sanitarnym i szatniowym oraz rozbudowę łącznika i jadalni,
 - przebudowę obiektu istniejącego na styku z rozbudową, w tym jadalni,
 - remont i przebudowę zaplecza sanitarno-higienicznego bloku sportowego wraz z przyległym korytarzem do sali gimnastycznej,
 - modernizację i rozbudowę istniejącej kotłowni gazowej znajdującej się w segmencie administracyjno-technicznym, wraz z doprowadzeniem instalacji c.w.u do bloku sportowego,
 - rozbudowę istniejącego łącznika do sali gimnastycznej, celem powiększenia istniejącej jadalni.
- w zakresie rozbudowy i przebudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Stanisławowskiej, w tym:
 - rozbudowy o segment szkolny mieszczący 12 oddziałów wraz z przebudową/rozbiórką istniejącego bloku sportowego,
 - rozbudowy budynku o blok sportowy o powierzchni 700 m²,

- zagospodarowania terenu, w tym budowy: boisk, urządzeń sportowych i rekreacyjnych, przyłączy, instalacji zewnętrznych, komunikacji, miejsc postojowych, małej architektury, ogrodzenia terenu,
- w zakresie budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice wraz z drogą dojazdową i przebudową układu drogowego. W skład ZSP wejdzie:
 - 8-oddziałowe przedszkole z placem zabaw,
 - szkoła podstawowa dla 1 200 uczniów (44 klas i 4 pracowni) z biblioteką, salą gimnastyczną, świetlicami, kuchnią z jadalnią,
 - tereny sportowe: boisko wielofunkcyjne z EPDM, boisko do piłki nożnej ze sztuczną trawą, bieżnia ze skocznią, plac zabaw dla dzieci szkolnych,
- w zakresie budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej, w skład którego wejdzie:
 - 8-oddziałowe przedszkole z placem zabaw,
 - szkoła podstawowa dla 750 dzieci (22 klas, 8 pracowni), biblioteka, sala gimnastyczna, świetlice,
 - tereny sportowe: boisko wielofunkcyjne, bieżnia ze skocznią, plac zabaw dla dzieci przedszkolnych i szkolnych,
- aktualizacyjną rozbiórki części przedszkolnej przy Liceum Ogólnokształcącym na XV przy ul. Wojrowickiej.

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- rozbudowano cztery szkoły podstawowe: SP-47, SP-80, SP-83 i ZSP-4 o nowe pomieszczenia, w tym: 36 sal lekcyjnych, 3 pracownie, 2 sale dla dzieci w wieku 5-6 lat i 2 oddziały przedszkolne, wraz z przyobiekowym zagospodarowaniem terenu,
- przebudowano pomieszczenia wewnątrz budynków szkół, porządkując funkcję, poprawiając standard i stan techniczny, zwiększając liczbę pomieszczeń dla celów prowadzenia zajęć i dostosowując do norm i wymogów technicznych, tj.:
 - w szkole (SP-24) wykonano adaptację poddasza wraz remontem dachu i jego dociepleniem, wzmocnieniem stropów międzykondygnacyjnych celem utworzenia 3 sal i 5 pracowni,
 - w szkołach (SP-12 i SP-90) wykonano elementy dostosowania obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie: budowy dźwigu osobowego (SP-12) oraz pochylni wraz z przebudową schodów (SP-90),
 - w szkołach (ZS-9 i SP-73) wykonano prace związane z przystosowaniem obiektów do wymogów przepisów przeciwpożarowych: kompleksowo (ZS-9), w zakresie wewnętrznej instalacji hydrantowej (SP-73),
 - do dwóch budynków szkoły (ZS-10) wykonano przyłącza wodociągowe oraz jedno przyłącze kanalizacji sanitarnej wraz z unieczynnieniem szamba,
 - w szkole (SP-82) przebudowano blok żywienia,
 - w szkole (SP-20) przebudowano sanitariaty,
 - w szkole (ZSP-7) wykonano docieplenie dachu i elewacji,
 - w szkole (SP-68) na potrzeby świetlicy przebudowano pomieszczenia po mieszkaniu,

Wykonano elementy zagospodarowania terenu w zakresie:

- wykonania dwóch placów zabaw (SP-80 i ZSP-4),
- budowy zadaszonych miejsc gromadzenia odpadów stałych (SP-3),
- rozbiórki pustostanu części przedszkolnej (LO-XV).

Zakończono adaptację poddasza Szkoły Podstawowej nr 24 (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14) przy ul. Częstochowskiej celem utworzenia dodatkowych 3 klas i 5 pracowni, w tym:

- przebudowano nieużytkowe poddasze o pow. 963 m²,
- wyremontowano, przebudowano i ocieplono dach o pow. 2 520 m²,
- wzmocniono i obudowano płytami o odporności ogniowej stropy międzykondygnacyjne,

- przebudowano 3 klatki schodowe.

Zakończono rozbudowę istniejącego budynku przedszkola przy ul. Kutnowskiej 10 należącego do Szkoły Podstawowej nr 47 przy ul. Januszowickiej o 2 oddziały przedszkolne, w tym:

- wykonano kompleksowe roboty budowlane w zakresie budowy parterowego niepodpiwniczonego budynku o pow. użytkowej 200 m², w którym utworzono dwie sale przedszkolne z węzłem sanitarnym, szatnię dla dzieci,
- budynek połączono funkcjonalnie z istniejącym budynkiem,
- dostosowano zagospodarowanie terenu o 6 miejsc postojowych powiązanych z drogą dojazdową.

Zakończono rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej nr 80 przy ul. Polnej o wolnostojący budynek dydaktyczny z 12 oddziałami szkolnymi, w tym:

- wykonano kompleksowe roboty budowlane w zakresie budowy wolnostojącego 3-kondygnacyjnego budynku dydaktycznego o powierzchni użytkowej 1 938 m², w którym utworzono 12 sal lekcyjnych, cateringową wydawalnię z jadalnią, salę gimnastyczną z zapleczem sanitarno-szatniowym, szatnię, świetlicę, węzeł administracyjny, kotłownię gazową i toalety,
- budynek dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych i wyposażono w windę,
- wybudowano zewnętrzne sieci i przyłącza do nowego budynku szkoły,
- wykonano zagospodarowanie terenu przy nowobudowanym i istniejącym budynku szkoły: plac zabaw o powierzchni 341 m² wraz z urządzeniami, parking na 12 miejsc postojowych, chodniki, place, drogę wewnętrzną, ogrodzenie z bramami wjazdowymi i furtkami, miejsce gromadzenia odpadów, małą architekturę, zieleń,
- wykonano drogę dojazdową-łącznik pomiędzy ulicami Semaforową i Polną z organizacją ruchu docelowego.

Zakończono rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego o skrzydło mieszczące 12 sal lekcyjnych i 2 pracownie, w tym:

- wykonano kompleksowe roboty budowlane w zakresie budowy 4-kondygnacyjnego niepodpiwniczonego budynku dydaktycznego o powierzchni użytkowej 1 969 m² z 12 salami lekcyjnymi i pracowniami komputerową i językową, 2 świetlicami, gabinetami pedagogów, szatniami i toaletami,
- przebudowano starą część budynku szkoły w zakresie powiększenia jadalni, remontu przyległego korytarza oraz przebudowy istniejącej klatki schodowej,
- dostosowano obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych i wyposażono w windę ulokowaną w części przebudowanej klatki schodowej,
- wybudowano zewnętrzne sieci i przyłącza do nowego skrzydła szkoły,
- wykonano zagospodarowanie terenu: przebudowano teren działki w obrębie dziedzińca wewnętrznego na plac wielofunkcyjny z elementami zieleni i urządzeniami małej architektury, wybudowano drogę pożarową wraz z placem manewrowym, ciągi pieszo-jezdne, zagospodarowano strefę wjazdu z wykonaniem zjazdu z drogi publicznej i miejsc postojowych, wybudowano miejsce do składowania odpadów, przebudowano istniejące ogrodzenie,
- wyremontowano taras istniejącego budynku szkoły.

Zakończono rozbudowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 przy ul. Sołtysowickiej o budynek dydaktyczny dla potrzeb 16- oddziałowej szkoły podstawowej, w tym:

- wykonano kompleksowe roboty budowlane w zakresie budowy wolnostojącego niepodpiwniczonego budynku parterowego o powierzchni użytkowej 1 957,17 m², w którym utworzono: 4 sale dydaktyczne dla dzieci w wieku 5-6 lat, 12 sal dydaktycznych dla dzieci z klas 1-3 oraz pracownię komputerową, węzeł administracyjny, kotłownię, salę rekreacyjną z zapleczem, świetlicę, szatnię, toalety, jadalnię z zapleczem kuchennym (catering),
- dostosowano obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wybudowano zewnętrzne sieci i przyłącza do nowego budynku szkoły,

- wykonano zagospodarowanie terenu w zakresie: budowy placu zabaw o powierzchni 240 m² wraz z urządzeniami i nawierzchnią EPDM, przebudowy wewnętrznego układu komunikacyjnego z 36 miejscami postojowymi, zjazdem na drogę publiczną, drogą pożarową zakończoną placem manewrowym, ciągami pieszymi, nasadzeniami zieleni, elementami małej architektury, osłoną śmietnikową, przebudową ogrodzenia działki z bramą wjazdową i furtkami.

W Szkole Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej wykonano:

- przebudowę i remont pomieszczeń bloku żywienia wraz dostawą i montażem wyposażenia stałego pomieszczeń i wyposażenia technologicznego kuchni,
- przebudowę i remont pomieszczeń przyległych do bloku żywienia w tym sanitariatów,
- instalację hydrantową w całym budynku.

Poprawiono warunki termoizolacyjne obiektu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7 przy ul. Koszykarskiej poprzez remont i przebudowę dachu i elewacji, w tym:

- remont i przebudowa wraz z dociepleniem dachu o powierzchni 1 055 m² w części niższej budynku,
- remont elewacji z dociepleniem, izolacją ścian fundamentowych, wymianą stolarki drzwiowej zewnętrznej (elewacja południowa).

W Szkole Podstawowej nr 20 wykonano przebudowę budynku w zakresie:

- wydzielenia i wykonania toalet dla dziewcząt, chłopców, osób niepełnosprawnych i pracowników na trzech kondygnacjach budynku,
- wydzielenia pomieszczeń gospodarczych i zaplecza sali lekcyjnej,
- remontu sanitariatów przy zespole sportowym,
- dostosowania budynku do obowiązujących przepisów pożarowych poprzez wykonanie nowej instalacji hydrantowej, instalacji oddymiania, wymianę oświetlenia w piwnicy na oprawy posiadające moduły awaryjne, wymianę drzwi hydroforu i prowadzących na strych na pożarowe.

Dostosowano do potrzeb niepełnosprawnych budynek Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego w zakresie budowy szybu i montażu dźwigu osobowego, platformowego przystosowanego do przewozu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Udostępniono osobom niepełnosprawnym budynek Szkoły Podstawowej nr 90 przy ul. Orzechowej poprzez wykonanie platformy dla niepełnosprawnych i remont istniejących schodów zewnętrznych i spocznika przy wejściu głównym.

Zakończono adaptację pomieszczeń po mieszkaniu użytkowanych jako magazyn na świetlicę w Szkole Podstawowej nr 68 przy ul. Szczęśliwej. Powstała świetlica dla 20 dzieci o powierzchni 56,60 m².

Wykonano dostosowanie Zespołu Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego do obowiązujących przepisów pożarowych w zakresie:

- wydzielenia pożarowego klatek schodowych na wszystkich kondygnacjach,
- wymianę/montaż stolarki drzwiowej,
- montaż instalacji oświetlenia awaryjnego na drogach ewakuacyjnych.

Przebudowano wewnętrzną instalację hydrantową w budynku Szkoły Podstawowej nr 73 przy ul. Glinianej z uwzględnieniem instalacji wody zimnej i hydrantów pożarowych wraz z montażem zestawu hydroforowego w zaadaptowanym w tym celu pomieszczeniu piwnic.

Wykonano przyłącze wodociągowe do budynku Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej z wpięciem do miejskiej sieci wodociągowej uniezależniające obiekt od dostaw wody

przez sieci wewnętrzne Spółdzielni Mieszkaniowej im. Jana III Sobieskiego po wypowiedzeniu przez Spółdzielnię umowy w ww. zakresie.

Wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej do posesji przy ul. Zatorskiej należącej do Zespołu Szkół nr 10 wraz z unieczynnieniem istniejącego szamba i dotychczasowego przyłącza.

Wykonano rozbiórkę pustostanu części przedszkolnej przy Liceum Ogólnokształcącym nr XV ul. Wojrowickiej wraz z zabezpieczeniem ściany i fundamentów na styku z budynkiem rozbieranym.

Zakończono prace związane z uporządkowaniem terenu przy Szkole Podstawowej ul. Bobrza w zakresie budowy zadaszonych miejsc gromadzenia odpadów stałych. Prace stanowiły kontynuację robót w roku ubiegłym polegających na przebudowie ogrodzenia od strony ul. Popowickiej oraz przebudowie placu manewrowego przed wejściem głównym do szkoły wraz z wjazdem.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA PRZEDSZKOLI

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków przedszkoli prowadząca do zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawa stanu technicznego istniejących budynków w celu ulepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Przedszkole nr 51 ul. Warszawska:
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa placu zabaw,
- Przedszkole nr 56 ul. Wałbrzyska:
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa elewacji i dachu,
- Przedszkole nr 57 ul. Chorzowska:
 - rok 2015 roboty budowlane w zakresie przebudowy sanitariatów i dostosowania pomieszczeń po bibliotece na salę grupy przedszkolnej wraz z węzłem sanitarnym.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 przy ul. Gałczyńskiego:
 - lata 2014-2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowy budynku przedszkola.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 przy ul. Suwalskiej:
 - lata 2014-2016 realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowa o przedszkole.
- budynek przy ul. Zwycięskiej 8a:
 - rok 2015 opracowanie koncepcji funkcjonalno-przestrzennej, programu funkcjonalno-użytkowego i materiałów przygotowawczych
 - lata 2016-2017 realizacja w systemie „projektuj i buduj” adaptacji budynku na potrzeby przedszkola.
- Przedszkole przy ul. Berenta:
 - rok 2015 opracowanie materiałów przygotowawczych. Rezygnacja z realizacji zadania.
- Przedszkole w rejonie ul. Wałbrzyskiej/Dożynkowej:
 - lata 2014-2016 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy przedszkola.
- Przedszkole w rejonie ul. Wojanowskiej/Piotrkowskiej:
 - lata 2014-2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy przedszkola.
- Dostosowanie przedszkoli do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp., realizacja w 2015 r. w tym:
 - Przedszkole nr 74 ul. Krzywa – roboty budowlane,
 - Przedszkole nr 107 ul. Stysia – roboty budowlane,
 - Przedszkole nr 150 ul. Ignuta – roboty budowlane,
 - Przedszkole nr 31 dokumentacja projektowa – realizacja w latach 2015-2016.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 11 522 000 zł.

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2015 r. zakończono zadania inwestycyjne:

- zakończono rozbudowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Gałczyńskiego budynek przy ul. Kurpiów o 6 oddziałów,
- przebudowano plac zabaw przy Przedszkolu nr 51 ul. Warszawska,
- przebudowano elewację i dach Przedszkola nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej,
- adaptowano pomieszczenia po bibliotece na salę grupy przedszkolnej i przebudowano sanitariaty w Przedszkolu nr 57 przy ul. Chorzowskiej,
- zmodernizowano instalację wyciągową w pomieszczeniu kuchni Przedszkola nr 74 przy ul. Krzywej,
- wydzielono teren placu zabaw przy pomocy ogrodzenia na terenie Przedszkola nr 105 ul. Ignuta,
- oddzielono teren parkingu od terenu placu zabaw przy pomocy ogrodzenia na terenie Przedszkola nr 107 ul. Stysia.

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2015 r. rozpoczęto:

- opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy 8-oddziałowego Przedszkola w rejonie ulic Wojanowskiej i Piotrkowskiej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną. Powierzchnia użytkowa budynku ok. 1 209 m²,
- opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie rozbudowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Suwalskiej o 7-oddziałowe przedszkole wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną. Powierzchnia użytkowa budynku ok. 1 378 m²,
- opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie przebudowy i remontu budynku Przedszkola nr 31 przy ul. Kolbuszowskiej w celu doprowadzenia obiektu do zgodności z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, wymogami sanitarnymi i ochrony przeciwpożarowej z uwzględnieniem zaleceń opracowanej w 2014 r. ekspertyzy technicznej zabezpieczenia pożarowego budynku.

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2015 r. kontynuowano:

- wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy nowego budynku przedszkola 8-oddziałowego w rejonie ulic Wałbrzyskiej/Dożynkowej wraz z infrastrukturą techniczną, zagospodarowaniem terenu i budową drogi dojazdowej. Powierzchnia użytkowa budynku ok. 1 100 m².

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2015 r. przygotowano dokumentację:

- w zakresie budowy nowego przedszkola 8-oddziałowego w rejonie ulic Wałbrzyskiej/Dożynkowej wraz z infrastrukturą techniczną, zagospodarowaniem terenu i budową drogi dojazdowej,
- w zakresie budowy nowego przedszkola 8-oddziałowego w rejonie ulic Wojanowskiej i Piotrkowskiej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną,
- w zakresie rozbudowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 przy ul. Suwalskiej o 7-oddziałowe przedszkole wraz z zagospodarowaniem terenu,
- w zakresie materiałów przygotowawczych oraz koncepcji funkcjonalno-przestrzennej przebudowy budynku przy ul. Zwycięskiej 8A na przedszkole 8-oddziałowe.

Osiągnięto następujące efekty:

Rozbudowano budynek przedszkola przy ul. Kurpiów należący do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Gałczyńskiego o 6 oddziałów, w tym:

- wykonano kompleksowe roboty budowlane polegające na budowie parterowego budynku połączonego funkcjonalnie z istniejącym przedszkolem, w którym umieszczono 6 oddziałów z węzłami sanitarnymi, szatnie, węzeł żywienia (catering), pomieszczenia techniczne,
- uporządkowano teren działki poprzez budowę placu zabaw z wyposażeniem i nawierzchnią EPDM, budowę drogi pożarowej, ciągów pieszo-jezdnymi, 24 miejsc

postojowych i zagospodarowanie strefy wjazdu z drogi publicznej, zieleni i małą architekturę.

Zakończono adaptację pomieszczeń po bibliotece na salę dydaktyczną z węzłem sanitarnym oraz przebudowano dwa sanitariaty w Przedszkolu nr 57 przy ul. Chorzowskiej, w tym:

- wykonano przebudowę pomieszczeń po bibliotece na salę grupy przedszkolnej wraz z węzłem sanitarnym i przyległym korytarzem wraz z wymianą pionów instalacji wodnej za podłączeniem oraz wymianą pionów instalacji kanalizacji sanitarnej, dostawą i montażem wyposażenia stałego sanitariatów,
- przebudowano i wyremontowano dwa sanitariaty dziecięce na 1. piętrze wraz z wymianą pionów instalacji wodnej, dostawą i montażem wyposażenia stałego sanitariatów.

Przebudowano plac zabaw przy Przedszkolu nr 51 ul. Warszawska, w tym:

- doposażono plac w urządzenia zabawowe w tym urządzenie wielofunkcyjne, posadawiając je w bezpiecznych odległościach,
- w strefie zabaw i ćwiczeń ułożono nawierzchnię EPDM,
- zamontowano tabliczki informujące o sposobie wykorzystania i bezpiecznego użytkowania urządzenia.

Wykonano przebudowę dachu i remont elewacji Przedszkola nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej, w tym:

- przebudowano dach, wykonując jednocześnie instalację odgromową oraz obróbki blacharskie,
- wyremontowano elewację i wykonano izolację przeciwwodną,
- przebudowano przyłącza i sieć kanalizacji deszczowej.

Zmodernizowano instalację wyciągową w pomieszczeniu kuchni Przedszkola nr 74 przy ul. Krzywej wraz z montażem wentylatora dachowego.

Wydzielono teren placu zabaw przy pomocy ogrodzenia na terenie Przedszkola nr 105 ul. Ignuta.

Oddzielono teren parkingu od terenu placu zabaw przy pomocy ogrodzenia na terenie Przedszkola nr 107 ul. Stysia.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA GIMNAZJÓW

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków gimnazjów w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących budynków w celu ulepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Gimnazjum nr 3 ul. Świstackiego:
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa sanitariatów wraz z wymianą wodomierza,
- Gimnazjum nr 14 ul. Kołłątaja:
 - lata 2014-2015 dokumentacja projektowa w zakresie przebudowy budynku gimnazjum.
- Gimnazjum nr 7 ul. Kolisty:
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa sanitariatów w segmencie A i wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w części dydaktycznej budynku oraz okien w części wysokiej sali gimnastycznej,
- Gimnazjum nr 19 ul. Dembowskiego:
 - rok 2015 roboty budowlane - montaż tablicy głównej i tablic piętrowych, remont instalacji elektrycznej w łączniku sali gimnastycznej.
- Dostosowanie gimnazjów do wymagań p.poż. PPIS, PIP itp., w tym:
 - Gimnazjum nr 17 ul. Ślężna – roboty budowlane,
 - Gimnazjum nr 9/Szkoła Podstawowa nr 37 ul. Sarbinowska – roboty budowlane.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 886 500 zł.

W ramach budowy i przebudowy gimnazjów w 2015 r. zrealizowano zadania inwestycyjne:

- przebudowy sanitariatów w budynku Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej oraz wymiany wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w części dydaktycznej budynku oraz okien w części wysokiej sali gimnastycznej,
- w zakresie kolejnego etapu przebudowy sanitariatów w Gimnazjum nr 3 przy ul. Świstackiego i wymieniono wodomierz,
- wykonano etapy 1 i 4 przebudowy instalacji elektrycznej w Gimnazjum nr 19 przy ul. Dembowskiego, wykonując montaż tablicy głównej i tablic piętrowych oraz remont instalacji elektrycznej w łączniku sali gimnastycznej,
- dostosowania pomieszczeń w Gimnazjum nr 9 przy ul. Sarbinowskiej do potrzeb dzieci szkolnych,
- przebudowano instalację wodociągową przeciwpożarową w Gimnazjum nr 17 przy ul. Ślężnej.

W ramach budowy i przebudowy gimnazjów w 2015 r. przygotowano dokumentację w zakresie przebudowy budynku Gimnazjum nr 14 przy ul. Kołłątaja, w tym:

- kompleksowej przebudowy i remontu bloku sportowego oraz pomieszczeń piwnic,
- dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie budowy dźwigu osobowego obsługującego wszystkie kondygnacje i pochylni wraz z przebudową pomieszczeń parteru celem likwidacji barier architektonicznych,
- dostosowania szkoły do wymogów ochrony przeciwpożarowej,
- docieplenia (termomodernizacji) całego budynku wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej,
- zagospodarowania terenu obiektu w zakresie: boiska do siatkówki wraz z wyposażeniem boiska istniejącego i projektowanego w piłkopolu, skoczni do skoku w dal i bieżni, 10 miejsc postojowych w tym 1 dla osób niepełnosprawnych wraz z ich ogrodzeniem, poszerzenia chodnika, przebudowy istniejącego miejsca gromadzenia odpadów na zadane,
- przebudowy toalet na piętrach budynku.

Osiągnięto następujące efekty:

W celu poprawy stanu technicznego oraz doprowadzenia do zgodności z obowiązującymi przepisami, w ramach zadania, przeprowadzono przebudowę i remont w budynkach gimnazjów:

- przebudowano sanitariaty w segmencie A budynku Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej, w zakresie:
 - wymiany instalacji wod.-kan., wodociągowej i elektrycznej, wykonania okładzin z płytek ceramicznych ścian i podłóg, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, malowania ścian i montażu podwieszanych sufitów w toaletach dzieci i personelu, dostawy i montażu wyposażenia stałego sanitariatów,
 - wymiany stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w części dydaktycznej budynku oraz okien w części wysokiej sali gimnastycznej,
- wymieniono stolarkę okienną i drzwiową w budynku Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej, w zakresie:
 - stolarki okiennej pozostającej do wymiany po realizacji prowadzonej przez placówkę w tym zakresie i stolarki drzwiowej zewnętrznej w części dydaktycznej budynku,
 - okien w części wysokiej sali gimnastycznej,
- przebudowano sanitariaty w Gimnazjum nr 3 przy ul. Świstackiego, w zakresie:
 - wymiany instalacji wod.-kan., wodociągowej i elektrycznej, wykonania okładzin z płytek ceramicznych ścian i podłóg, malowania ścian i montażu podwieszanych sufitów w toaletach dzieci i personelu oraz kompleksowej przebudowy zapleczy sal lekcyjnych przy klatce skrzydła zachodniego na toalety, dostawy i montażu wyposażenia stałego sanitariatów,

- zamontowano wodomierz – podlicznik na istniejącym przyłączy,
- wykonano przebudowę instalacji elektrycznej w zakresie etapu 1 i 4 w Gimnazjum nr 19 przy ul. Dembowskiego, w tym:
 - wykonano montaż tablicy głównej i tablic piętrowych,
 - wyremontowano instalację elektryczną w łączniku sali gimnastycznej,
- dostosowano pomieszczenia w Gimnazjum nr 9 przy ul. Sarbinowskiej do potrzeb dzieci wczesnoszkolnych ze Szkoły Podstawowej nr 37 mieszczącej się w tym samym budynku. Prace prowadzono na powierzchni 360 m²,
- przebudowano instalację wodociągową przeciwpożarową w budynku głównym i bloku sportowym Gimnazjum nr 17 przy ul. Służnej.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków szkół ponadgimnazjalnych w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących budynków w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Liceum Ogólnokształcące nr VIII przy ul. Zaporoskiej:
 - rok 2015 roboty budowlane- termomodernizacja elewacji budynku.
- Liceum Ogólnokształcące nr III przy ul. Składowej:
 - rok 2015 prace przygotowawcze – opracowanie koncepcji rozbudowy budynku,
- Zespół Szkół nr 22 przy ul. Parkowej:
 - rok 2015 dokumentacja projektowa w zakresie przebudowy i remontu budynku
 - rok 2015 roboty budowlane – remont i przebudowa węzła sanitarno-szatniowego przy Sali gimnastycznej,
- Liceum Ogólnokształcące nr V przy ul. Kuronia:
 - rok 2015 opracowanie dokumentacji projektowej zamiennej budowy siedziby szkoły,
 - rok 2015-2016 prace przygotowawcze – badania archeologiczno-antropologiczne,
 - lata 2016-2017 roboty budowlane – budowa nowej siedziby szkoły,
- Dostosowanie szkół ponadgimnazjalnych do wymagań p.poż. PPIS, PIP it., w tym:
 - Centrum Kształcenia Ustawicznego – prace projektowe i roboty budowlane,
 - Lotnicze Zakłady Naukowe przy ul. Kiełczowskiej - realizacja w systemie „projektuj i buduj”,
 - Zespół Szkół nr 25 ul. Skwierzyńska – prace projektowe.
 - Zespół Szkół nr 6 ul. Nowodworska – roboty budowlane,

Poniesione w 2015 r. nakłady: 4 627 000 zł.

W ramach budowy i przebudowy szkół ponadgimnazjalnych w 2015 r. zrealizowano:

- przebudowę i remont elewacji budynku Liceum Ogólnokształcącego nr VIII przy ul. Zaporoskiej wraz z salą gimnastyczną i łącznikiem,
- etap 1 przebudowy i remontu budynku Zespołu Szkół nr 22 przy ul. Parkowej w zakresie węzła sanitarno-szatniowego i wymiany rozdzielnic głównej na parterze,
- dostosowanie budynku internatu Lotniczych Zakładów Naukowych przy ul. Kiełczowskiej do warunków ochrony przeciwpożarowej,
- rozbudowę oświetlenia awaryjnego antypanicznego i wyłącznik prądu w budynku Zespołu Szkół nr 6 przy ul. Nowodworskiej,
- dostosowanie budynku A Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej do warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie budowlano-elektrycznym.

W ramach budowy i przebudowy szkół ponadgimnazjalnych w 2015 r. przygotowano dokumentację:

- dostosowania budynków Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej do wymogów ochrony przeciwpożarowej w zakresie wymiany stolarki drzwiowej, wykonania instalacji oświetlenia ewakuacyjnego, instalacji hydrantowej, elektrycznej i oddymiania oraz wydzielenia pożarowego klatek schodowych w budynkach A i B.

- w zakresie przebudowy i remontu Zespołu Szkół nr 22 przy ul. Parkowej, w tym:
 - przebudowy i remontu pomieszczeń w budynkach A, B i C, wykonania instalacji co, hydrantowej, elektrycznej, wydzielenia pożarowego klatek schodowych, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej p.poż. w budynkach A i B, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach A i C oraz drzwiowej w budynku B,
 - remontu i przebudowy piwnic w budynku B na siłownię z zapleczem sanitarnym oraz remontu szatni,
 - remontu dachu z remontem pomieszczenia na poddaszu budynku B,
 - przebudowy i remontu elewacji budynków A, B i C z remontem daszków wejściowych, balkonów i montażem okien witrynowych na elewacji wschodniej,
 - zagospodarowania terenu poprzez przebudowę sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej, budowę drogi pożarowej, miejsca gromadzenia odpadów i przebudowę nawierzchni utwardzonych. Powierzchnia użytkowa szkoły 3 020 m².
- zamienną budowy siedziby Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Kuronia,
- koncepcję rozbudowy Liceum Ogólnokształcącego nr III przy ul. Składowej o obiekt trzykondygnacyjny, w części podpiwniczony z dwoma klatkami schodowymi, zawierający dodatkowe sale lekcyjne i pomieszczenia administracyjno-biurowe oraz pełnowymiarową salą gimnastyczną z zapleczem szatniowym i dwiema dodatkowymi salami. Budynek ma być dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę dźwigu osobowego i sanitariaty dla osób niepełnosprawnych.

W ramach budowy i przebudowy szkół ponadgimnazjalnych w 2015 r. rozpoczęto realizację:

- robót przygotowawczych w zakresie badań archeologiczno-antropologicznych poprzedzających budowę nowej siedziby Liceum Ogólnokształcącego nr V przy ul. Kuronia,
- opracowania dokumentacji projektowej w zakresie remontu i przebudowy Zespołu Szkół nr 25 przy ul. Skwierzyńskiej w podziale na etapy:
 - dostosowanie budynku do przepisów ochrony przeciwpożarowej,
 - remontu dachu,
 - remontu elewacji budynku wraz z jej dociepleniem.

Osiągnięto następujące efekty:

W celu poprawy stanu technicznego oraz doprowadzenia do zgodności z obowiązującymi przepisami, w ramach zadania, przeprowadzono w budynkach szkół ponadgimnazjalnych realizację robót budowlanych w zakresie:

- remontu i docieplenia elewacji Liceum Ogólnokształcącego nr VIII przy ul. Zaporoskiej, w tym:
 - montaż stolarki okiennej w strefie izolacji termicznej, nawiewników okiennych higrosterowanych, parapetów zewnętrznych, rolet wewnętrznych,
 - termoizolację elewacji w bezspoinowym systemie ocieplania,
 - namalowanie „oznakowania” elewacji budynku (5 znaków identyfikacji dedykowanych architekturze, w ramach stosowanej identyfikacji wizualnej dla wydarzeń Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016),
 - zabezpieczenie pozostałej elewacji systemem antygraffiti,
 - montaż na elewacji dwóch atestowanych zestawów do koszykówki;
 - montaż obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych.
- przebudowy i remontu węzła sanitarno-szatniowego w Zespole Szkół nr 22 przy ul. Parkowej wraz z wymianą rozdzielnicy głównej na parterze, w tym:
 - wykonanie prac budowlano-instalacyjnych i wykończeniowych polegających na wymianie instalacji wod.-kan., wodociągowej i elektrycznej, wykonania okładzin z płytek ceramicznych ścian i podłóg, malowania ścian i montażu podwieszanych sufitów, montażu nowej stolarki drzwiowej, systemowych kabin ustępowych i przegród natryskowych, dostawy i montażu wyposażenia stałego sanitariatów i szatni,
- dostosowania trzech placówek ponadgimnazjalnych do przepisów ochrony pożarowej w tym:

- wykonanie wydzielenia klatek schodowych oraz montaż urządzeń do usuwania dymu w budynku internatu Lotniczych Zakładów Naukowych przy ul. Kiełczowskiej wraz z wyposażeniem w hydranty wewnętrzne, oświetlenie awaryjne i przeciwpożarowy wyłącznik prądu,
- rozbudowa instalacji oświetlenia awaryjnego antypanicznego i wykonanie przeciwpożarowego wyłącznika prądu w Zespole Szkół nr 6 przy ul. Nowodworskiej,
- wydzielenie pożarowe klatek schodowych w budynku A Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej wraz z wymianą drzwi na drzwi o odporności ogniowej EI30, zabezpieczeniem środkami ochronnymi drewnianej konstrukcji dachu, montażem klap oddymiających i instalacji oddymiania, wykonaniem oświetlenia awaryjnego na drogach ewakuacyjnych, montażem dodatkowego wyłącznika prądu.

BUDOWA BASENÓW I PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH

Cel zadania: budowa i rozbudowa infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych w celu zwiększenia bazy sportowej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących bloków sportowych i basenów w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania.

Lata realizacji:

- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 17 przy ul. Wieczystej:
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa sali gimnastycznej,
- Zespół Szkół nr 14 przy ul. Brucknera:
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa basenu,
- Szkoła Podstawowa nr 8 przy ul. Kowalskiej:
 - rok 2015 dokumentacja projektowa zamienna,
 - rok 2015 roboty budowlane – przebudowa bloku sportowego.
- Szkoła Podstawowa nr 3 przy ul. Bobrzej:
 - rok 2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” wymiany oświetlenia w sali gimnastycznej,
- Hala Sportowa „Parkowa” przy ul. Parkowej:
 - rok 2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” przebudowy budynku,
- Szkoła Podstawowa nr 84 przy ul. Górnickiego:
 - lata 2015-2017 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy bloku sportowego z basenem,
- Gimnazjum nr 28 przy ul. Zachodniej:
 - lata 2015-2016 dokumentacja projektowa budowy bloku sportowego,
- Szkoła Podstawowa nr 61 przy ul. Skarbowców:
 - lata 2015-2016 dokumentacja projektowa przebudowy bloku sportowego

Poniesione w 2015 r. nakłady: 7 670 500 zł.

W ramach budowy basenów i przebudowy infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych w 2015 r. zrealizowano:

- przebudowę sali gimnastycznej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 17 przy ul. Wieczystej wraz z wykonaniem instalacji klimatyzacji w budynku przedszkola,
- rozbudowę, przebudowę i nadbudowę krytej pływalni przy Zespole Szkół nr 14 ul. Brucknera wraz z infrastrukturą towarzyszącą i likwidacją barier dla osób niepełnosprawnych,
- przebudowę i remont sali gimnastycznej z przebudową zaplecza sanitarno-szatniowego Szkoły Podstawowej nr 8 przy ul. Kowalskiej wraz z remontem dachu i dociepleniem stropu nad całym obiektem,
- wymieniono instalację oświetlenia sali sportowej budynku Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Bobrzej oraz zamontowano oświetlenie awaryjne,
- przebudowano i wyremontowano budynek Hali Sportowej „Parkowa” przy ul. Parkowej w zakresie węzła sanitarnego, części komunikacyjnej, węzła ciepła i dachu.

W ramach budowy basenów i przebudowy infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych w 2015 r. zlecono opracowanie dokumentacji:

- w zakresie przebudowy i remontu bloku sportowego w Szkole Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców, w tym:
 - remont dachu bloku sportowego oraz łącznika wraz z termomodernizacją,
 - wykonanie izolacji przeciwwilgociowej oraz wzmocnienia fundamentów bloku sportowego oraz łącznika,
 - remont sali gimnastycznej,
 - przebudowa i remont zaplecza sali gimnastycznej,
 - dostosowanie bloku sportowego do przepisów przeciwpożarowych,
 - remont elewacji bloku sportowego oraz łącznika wraz z termomodernizacją,
- w zakresie przebudowy i remontu bloku sportowego w Gimnazjum nr 28 przy ul. Zachodniej, w tym:
 - rozbiórki istniejącej sali gimnastycznej wraz z łącznikiem,
 - budowy dwukondygnacyjnego bloku sportowego połączonego z budynkiem dydaktycznym z funkcjami sali gimnastycznej i zaplecza sanitarno-szatniowego wraz z toaletą dla osób niepełnosprawnych,
 - zagospodarowania terenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą i parkingiem na 10 miejsc.

W ramach budowy basenów i przebudowy infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych w 2015 r. rozpoczęto:

- realizację w systemie „projektuj i buduj” budowy bloku sportowego z basenem o łącznej powierzchni użytkowej 6 755 m² przy Szkole Podstawowej nr 84 ul. Górnickiego wraz z łącznikiem i zagospodarowaniem terenu, w tym:
 - opracowanie zamiennej dokumentacji projektowej,
 - rozbiórka istniejącego bloku sportowego z łącznikiem oraz obiektów kolidujących z zakresem inwestycji,
 - budowa bloku sportowego z częścią basenową, wielofunkcyjną salą gimnastyczną wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
 - budowa parkingu podziemnego oraz boiska wielofunkcyjnego na dachu,
 - budowa łącznika pomiędzy budynkiem dydaktycznym a blokiem sportowym,
 - zagospodarowanie terenu w zakresie budowy bieżni, zieleni projektowanej, małej architektury, ciągów pieszo-jezdnych, ogrodzenia, pomieszczenia na odpady.

Osiągnięto następujące efekty:

Rozbudowano, przebudowano i nadbudowano krytą pływalnię przy Zespole Szkół nr 14 ul. Brucknera w zakresie:

- rozbiórki istniejącej przybudówki garażu i wykonanie na jej miejsce budynku szatniowo-sanitarnego za strefą wejściową,
- przebudowy 4-torowej niecki basenowej, stacji uzdatniania wody, kotłowni gazowej i wentylatorni,
- dostawy i montażu wyposażenia stałego sanitariatów i szatni,
- przebudowy i nadbudowy części obiektu dla potrzeb obsługi medycznej i ratownika,
- udostępnienia obiektu osobom niepełnosprawnym poprzez likwidację barier architektonicznych, w tym budowę pochylni i podnośnika oraz toalety i szatni dla niepełnosprawnych,
- wymiany stolarki okiennej i drzwiowej,
- remontu dachu i elewacji budynku, w tym wykonanie izolacji fundamentów, przebudowy i wymiany wszystkich instalacji,
- przyobiekтового zagospodarowania terenu z przebudową sieci kolidujących, budowę i przebudowę przyłączy.

Zadanie uzyskało dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej.

Przebudowano salę gimnastyczną Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 17 przy ul. Wieczystej wraz z wykonaniem instalacji klimatyzacji w budynku przedszkola. Zakres przeprowadzonych prac obejmował:

- kompleksowy remont sali gimnastycznej o powierzchni 539,9 m² i pomieszczeń przyległych, w tym instalacji sanitarnych wentylacji mechanicznej, co, instalacji oświetleniowej, dostawa i montaż wyposażenia stałego sanitariatów i sali gimnastycznej,
- wymianę stolarki drzwiowej wewnętrznej i częściowo zewnętrznej,
- wymianę stolarki okiennej wewnętrznej oraz remont elewacji północnej i zachodniej,
- remont wejść do bloku sportowego oraz schodów zewnętrznych i pochylni,
- wymianę pokrycia dachowego nad całym blokiem sportowym i łącznikiem,
- dobór wraz z montażem jednostek chłodzących i jednostek zewnętrznych w pomieszczeniach na I i II piętrze budynku z doprowadzeniem wszystkich potrzebnych instalacji.

Przebudowano i wyremontowano salę gimnastyczną z zapleczem sanitarno-szatniowym Szkoły Podstawowej nr 8 przy ul. Kowalskiej wraz z remontem dachu i dociepleniem stropu nad całym obiektem. Zakres prac obejmował:

- kompleksowy remont sali gimnastycznej wraz z przebudową zaplecza sanitarno-szatniowego o łącznej powierzchni użytkowej przebudowywanych pomieszczeń 204 m² w zakresie prac budowlanych i wykończeniowych, wykonania instalacji sanitarnych, co, wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej, instalacji elektrycznych, dostawy i montażu wyposażenia stałego sanitariatów i sali gimnastycznej,
- remont dachu o powierzchni 1 025 m² i docieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją całego obiektu szkoły.

Przebudowano i wyremontowano budynek Hali Sportowej „Parkowa” przy ul. Parkowej w zakresie węzła sanitarnego, części komunikacyjnej, węzła ciepła i dachu. Zakres prac obejmował:

- opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy obiektu,
- wykonanie kompleksowych robót budowlano-montażowych wraz z wykończeniowymi w zakresie przebudowy i remontu części sanitarno-szatniowej o powierzchni użytkowej 155 m², instalacji sanitarnych, zimnej wody, hydrantowej, wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej nawiewno-wywiewnej, co, instalacji elektrycznych, wyposażenia stałego sanitariatów i szatni,
- modernizację węzła ciepła,
- dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę sanitariatu,
- remont dachu części niższej obiektu z dociepleniem.

Wymieniono instalację oświetlenia sali sportowej budynku Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Bobrzej wraz z montażem oświetlenia awaryjnego. Zakres prac obejmował:

- wymianę oświetlenia ogólnego i awaryjnego sali sportowej magazynku podręcznego,
- remont oświetlenia awaryjnego w postaci montażu obok istniejących opraw oświetlenia awaryjnego opraw LED w ilości 40 szt.

BUDOWA BOISK PIŁKARSKICH O SZTUCZNYCH NAWIERZCHNIACH

Cel zadania: poprawa stanu technicznego infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych.

Lata realizacji:

- Szkoła Podstawowa nr 20 przy ul. Kamieńskiego:
 - rok 2015 roboty budowlane – budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z skocznią w dal oraz placu zabaw.
- Gimnazjum nr 16 przy ul. Jemiołowej:
 - rok 2015 realizacja w systemie „projektuj i buduj” przebudowy boiska z budową bieżni.
- Budowa boiska do hokeja przy ul. Niepodległości:

- lata 2014-2016 dokumentacja projektowa.
- Budowy boiska wielofunkcyjnego przy ul. Sopotkiej 23:
 - lata 2015-2016 realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- Budowy boiska przy ul. Strachowskiego 53:
 - lata 2015-2016 dokumentacja projektowa,
 - rok 2016 roboty budowlane.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 305 000 zł, w tym dotacja 100 000 zł z Ministerstwa Sportu i Turystyki – Szkoła Podstawowa nr 20.

W 2015 r. realizowano:

- opracowanie dokumentacji budowy boiska do hokeja przy ul. Niepodległości,
- opracowanie dokumentacji budowy boiska wielofunkcyjnego przy ul. Sopotkiej 23,
- opracowanie dokumentacji budowy boiska przy ul. Strachowskiego 53,
- przebudowę boiska szkolnego z budową bieżni o sztucznej nawierzchni na terenie Gimnazjum nr 16 przy ul. Jemiołowej – „projektuj i buduj”,
- budowę boiska wielofunkcyjnego wraz z infrastrukturą techniczną na terenie Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego - zadanie z dofinansowaniem ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Dolnośląskiego na lata 2015-2017 w kwocie 140 100 zł (w tym w 2015 r. w kwocie 100 000 zł).
- budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego.

Osiągnięto następujące efekty:

- na terenie szkoły Gimnazjum nr 16 przy ul. Jemiołowej zakończono budowę boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 30 x 44 m i bieżni 4 torowej o długości 80 m, o nawierzchni kauczukowo-poliuretanowej, zakończonej skocznią do skoku w dal o wymiarach 4 x 9 m, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, remontem bramy i nawierzchni wjazdu,
- na terenie Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego zakończono budowę boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 24 x 44 m o nawierzchni EPDM, rozbiegu z nawierzchni EPDM i skoczni w dal oraz piłkochwyty wraz z oświetleniem i odwodnieniem liniowym,
- na terenie Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego zakończono budowę placu zabaw wraz z zielenią wokół placu oraz ogrodzeniem terenu.

PRZEBUDOWA BUDYNKU STACJI UZDATNIANIA WODY WRAZ Z WYMIANĄ STACJI NA TERENIE KRYTEGO BASENU PRZY UL. RACŁAWICKIEJ

Cel zadania: przebudowa i remont basenu przy ul. Racławickiej 62 - opracowanie dokumentacji z etapowaniem robót oraz realizacja I Etapu w zakresie stacji uzdatniania wody.

Planowany zakres robót budowlanych do realizacji w 2016 r.:

ETAP I: modernizacja stacji uzdatniania wody z zachowaniem istniejącej technologii

Pozostały zakres do realizacji przez WKS ŚLĄSK.

ETAP II: remont basenu małego 25 m,

ETAP III: poprawa stanu technicznego podbasenia basenu małego i dużego

ETAP IV: rozbiórka budynku dawnej stacji uzdatniania wody basenów zewnętrznych wraz ze zmianą trasy sieci ciepłowniczej,

ETAP V a: zabudowa patia budynku socjalnego,

ETAP V b: remont łącznika między stacją uzdatniania wody a basenem 25 m.

Lata realizacji: 2015 - 2016

Poniesione w 2015 r. nakłady: 116 000 zł

W 2015 r. opracowano kompleksową dokumentację projektową.

BUDOWA BOISKA TRENINGOWEGO ZE SZTUCZNĄ NAWIERZCHNIĄ NA TERENIE STADIONU PIŁKARSKIEGO – NISKIE ŁĄKI

Cel zadania: budowa boisk piłkarskich w części zachodniej działki w zarządzie Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław, użytkownika terenu - Stadion „Oławka”.

Budowa boisk piłkarskich dzięki zastosowaniu nawierzchni z trawy sztucznej i oświetleniu boisk, pozwoli na poprawę warunków trenowania i rozgrywania meczów piłki nożnej oraz przeprowadzanie treningów na boisku z oliniowaniem do gry w hokeja na trawie, na obiekcie sportowym przy ul. Na Niskich Łąkach.

Lata realizacji: 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 2 999 800 zł

W 2015 r. zakończono roboty budowlane związane z budową boisk na terenie stadionu Piłkarskiego Niskie Łąki.

Charakterystyka obiektu:

Powstało boisko:

- do gry w piłkę nożną i hokeja na trawie o wymiarach: 96 x 65 m,
- do gry w piłkę nożną o wymiarach: 96 x 65 m,

wraz z oświetleniem.

Powierzchnia nawierzchni z trawy syntetycznej boisk nr 1 i nr 2 - 14 486,14 m².

Zadanie z dofinansowaniem z środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Dolnośląskiego na lata 2015-2017 w kwocie 1 118 700 zł.

REALIZOWANE PRZEZ ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH

Określenie zadania inwestycyjnego	Wielkość (ilość)	Koszt realizacji zł brutto	Skutki realizacji zadań
Rozbudowa oświetlenia zewnętrznego i monitoringu na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Psie Pole	16 kamer rejestrator 53 lampy	269 284,58	Zapewnienie oświetlenia zewnętrznego oraz monitoringu telewizyjnego na terenie całego cmentarza
Budowa zespołu kolumbariów na terenie Cmentarza Komunalnego Grabiszyn	190 nisz urnowych	403 898	Zapewnienie nowych miejsc grzebalnych do pochówków urnowych
Budowa monitoringu zewnętrznego na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Pawłowice	4 kamery + rejestrator	28 290	Zapewnienie monitoringu telewizyjnego na terenie cmentarza
Dokumentacja projektowa rozbudowy oświetlenia zewnętrznego i monitoringu na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Psie Pole	1 kpl	9 840	Umożliwienie wykonania inwestycji
Dokumentacja projektowa budowy kolumbarium na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Grabiszyn	1 kpl	28 142,40	Umożliwienie wykonania inwestycji
Pomnik nagrobny Dzieci Nienarodzonych (w ramach WBO)	1 szt.	85 433,11	Monument na miejscu pochówku prochów dzieci nienarodzonych

Koszt realizacji zadań inwestycyjnych przez Zarząd Cmentarzy Komunalnych w 2015 r. wyniósł **824 888,09 zł**.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW FUNDUSZU SPÓJNOŚCI/ISPA

REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROJEKTU NR 2000/PL/16/P/PE/018 „GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI WE WROCŁAWIU, ETAP I”

REKULTYWACJA SKŁADOWISKA ODPADÓW MAŚLICE – (KONTRAKTY NR 2000/PL/16/P/PE/018-W1 I 2000/PL/16/P/PE/018-W2)

Cel zadania: zminimalizowanie zagrożenia dla środowiska i zdrowia mieszkańców ze strony składowiska odpadów Maślice.

Lata realizacji: 2003-2015

W 2015 r. prowadzono sprawy związane z rozliczeniem zadania.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

Osiągnięto następujące efekty:

Wraz z wykonaniem Rekultywacji składowiska odpadów Maślice, osiągnięty został efekt ekologiczny Projektu przewidywany w „Porozumieniu o realizacji Projektu” zawartym pomiędzy Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Gminą Wrocław.

BUDOWA KOMPOSTOWNI ODPADÓW ZIELONYCH – (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/018-W3)

Cel zadania: wdrożenie programu gospodarki odpadami zmierzającego do zmniejszenia ilości odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania - postępowanie z odpadami zgodnie z przepisami polskimi i Unii Europejskiej.

Lata realizacji: 2008 - 2017

W 2015 r. nadzorowano trwający okres gwarancyjny dla robót naprawczych polegających na usunięciu wad stwierdzonych w wykonaniu posadzki i pokrycia dachu budynku wielofunkcyjnego na terenie Kompostowni odpadów zielonych.

W 2015 r. przeprowadzono przeglądy tych robót.

Okres gwarancyjny robót naprawczych posadzki trwa do kwietnia 2017 r.

Okres gwarancyjny robót naprawczych pokrycia dachu trwa do listopada 2016 r.

W 2015 r. trwało postępowanie arbitrażowe przy Krajowej Izbie Gospodarczej przeciwko Wykonawcy o zapłatę za zastępczą naprawę wad przez niego nie usuniętych.

W listopadzie 2014 r. Wykonawca kompostowni złożył pozew w sprawie zwrotu przez Gminę Wrocław 5% zatrzymanego wynagrodzenia i zwrotu części zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które zostały przez Gminę wykorzystane na zastępcze usunięcie wad w obiekcie.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 492 zł

Osiągnięto następujące efekty: uruchomienie obiektu Kompostowni przyczyniło się do wzmocnienia systemu gospodarki odpadami miasta, oraz spełnienia wymagań dyrektyw unijnych w zakresie odpadów biodegradowalnych.

REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH PROJEKTU NR 2000/PL/P/PE/019 „POPRAWA JAKOŚCI WODY WE WROCŁAWIU”

Cel Projektu: dostosowanie do Dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych 91/271/EWG oraz dyrektyw dotyczących wody pitnej 98/63/WE, 75/440/EWG i 80/778/EWG poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta Wrocławia, a także wykonanie pozostałej infrastruktury na osiedlu.

Osiągnięto następujące efekty: wraz z wykonaniem zadań na osiedlach objętych Projektem, osiągnięty został efekt ekologiczny Projektu przewidywany w „Porozumieniu o realizacji Projektu” zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Gminą Wrocław.

ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ – STABŁOWICE (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.1)

Lata realizacji: 2004 – 2017

W 2015 r. realizowano sprawy zgłaszane przez mieszkańców osiedla.

Nadzorowano trwający okres gwarancyjny dla robót naprawczych polegających na usunięciu wad stwierdzonych polegających na wykonaniu robót remontowych nawierzchni drogowej w ul. Jeleniogórskiej, Przesieckiej; regulacja włączów w ul. Głównej na osiedlu Stabłowice – wykonanie zastępcze.

Okres gwarancyjny zakończy się 6 października 2017 r.

W 2015 r. przeprowadzono przeglądy tych robót. Współpracowano z Zarządem Zieleni Miejskiej i Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta w ramach przeglądów gwarancyjnych.

Syndyk masy upadłości Hydrobudowa Polska S.A. kontynuował spór o ustalenie odpowiedzialności za wady nieusunięte w okresie gwarancji. Przygotowywano materiały do toczącego się postępowania sądowego.

Trwa spór sądowy o zapłatę, wszczęty w latach ubiegłych z powództwa inżyniera kontraktu za nadzór nad robotami.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

ROZBUDOWA OSIEDLWEJ SIECI KANALIZACYJNEJ ZŁOTNIKI - (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.2 I NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2)

W 2015 r. trwały sprawy sądowe i arbitrażowe o zapłatę, wszczęte w latach ubiegłych z powództwa wykonawców i podwykonawców.

Przygotowywano materiały do prowadzonych postępowań.

W 2015 r. prowadzono korespondencję z Komornikami prowadzącymi postępowania wobec Wykonawcy kontraktu 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 9 134 177 zł.

ROZBUDOWA KANALIZACJI OSIEDLA – OPORÓW II - (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.4)

W 2015 r. realizowano sprawy zgłaszane przez mieszkańców osiedla.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

BUDOWA DROGI GMINNEJ WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ W CZĘŚCI UL. E.K. MALECZYŃSKICH WE WROCŁAWIU - (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.4.1)

Lata realizacji: 2010-2015

W 2015 r. prowadzono monitoring korespondencji pomiędzy Starostwem Powiatowym w Oleśnicy, Wojewodą Dolnośląskim i właścicielami nieruchomości w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania za nieruchomości gruntowe, na którym Miasto wybudowało drogę wraz z uzbrojeniem.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

ROZBUDOWA KANALIZACJI OSIEDLA OŁTASZYN - (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.5)

Lata realizacji: 2007-2021

W 2014 r. na zadaniu Ołtaszyn Wykonawca robót będący w upadłości nie usunął usterek ujawnionych w okresie gwarancyjnym. Miasto poinformowało Wykonawcę robót, że prace te zostaną wykonane przez Strony trzecie na koszt Wykonawcy.

Zgodnie z warunkami kontraktowymi zlecone zostało wykonanie zastępcze. Nowy wykonawca został wyłoniony na podstawie wszczętego postępowania o zamówienie publiczne.

Zawarto umowę: „Usunięcie usterek na sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej oraz branży drogowej na osiedlu Ołtaszyn i Wojszyce we Wrocławiu – wykonanie zastępcze”.

Zgodnie z zawartą umową roboty zostały zakończone 9 listopada 2015 r.

Rozpoczął się okres gwarancyjny:

- dla robót w zakresie odbudowy nawierzchni tłuczniowych do dnia 16 listopada 2016 r.
- dla robót objętych umową, z wyłączeniem napraw kanału deszczowego metodą bezwykopową, odbudową nawierzchni tłuczniowych oraz odbudowy trawników, z terminem zakończenia okresu gwarancyjnego do 16 listopada 2018 r.
- dla naprawy kanału deszczowego metodą bezwykopową z terminem zakończenia okresu gwarancyjnego do 16 listopada 2021 r.

Nadzorowano trwający okres gwarancyjny dla robót naprawczych polegających na:

- usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej i sieci wodociągowej w ul. Opalowej we Wrocławiu. Dla wykonanych robót okresy gwarancyjne wygasają:
 - dla robót objętych umową z wyłączeniem naprawy kanału metodą rozkopową z terminem zakończenia okresu gwarancyjnego do 3 września 2017 r.
 - dla naprawy kanału metodą bezwykopową z terminem zakończenia okresu gwarancyjnego do 3 września 2019 r.
- wykonaniu robót remontowych polegających na usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej w ul. Motylkowej. Dla wykonanych robót okresy gwarancyjne wygasają:
 - dla robót nawierzchniowych z terminem zakończenia do 6 listopada 2015 r.

- dla robót objętych umową z wyłączeniem naprawy kanału metodą rozkopową z terminem zakończenia okresu gwarancyjnego do 6 listopada 2017 r.
- dla naprawy kanału metodą bezwykopową z terminem zakończenia okresu gwarancyjnego do 6 listopada 2019 r.

W 2015 r. przeprowadzono przeglądy tych robót. Współpracowano z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji i Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta w ramach przeglądów gwarancyjnych.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 4 124 812 zł.

ROZBUDOWA OSIEDLWEJ SIECI KANALIZACYJNEJ – ETAP II (WOJSZYCE I PARTYNICE, KRZYKI POŁUDNIE, KLECINA) - (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.6)

W 2015 r. realizowano sprawy zgłaszane przez mieszkańców osiedla, zakończyło się postępowanie skargowe na wyrok Sądu Arbitrażowego.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 72 300 zł.

ROZBUDOWA KANALIZACJI OSIEDLWEJ – ETAP III (BROCHÓW, JAGODNO) - (KONTRAKT NR 2000/PL/16/P/PE/019-03.7)

Lata realizacji: 2007-2016

W 2015 r. odbył się przegląd gwarancyjny zgodnie z postanowieniami zawartej umowy dodatkowej. Współpracowano z Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta w ramach przeglądów gwarancyjnych.

Okres gwarancyjny zakończy się 25 października 2016 r.

Prowadzono monitoring korespondencji pomiędzy Starostwem Powiatowym w Oleśnicy, Wojewodą Dolnośląskim i właścicielami nieruchomości w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania za nieruchomości gruntowe, na którym Miasto wybudowało drogę wraz z uzbrojeniem.

W okresie sprawozdawczym trwały negocjacje o odszkodowanie za czasowe zajęcie nieruchomości gruntowych oraz o ustalenie wynagrodzenia za udostępnienie Miastu gruntów będących własnością osób prywatnych na potrzeby dojazdu do urządzeń infrastruktury technicznej wybudowanej w ramach kontraktu. Przygotowano materiały pomocnicze dla rzeczoznawcy majątkowego mającego dokonać wyceny odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości gruntowych. Negocjacje nie zakończyły się w I półroczu 2015 r.

Trwa sprawa sądowa o zapłatę, wszczęta w latach ubiegłych z powództwa wykonawcy.

Realizowano sprawy zgłaszane przez mieszkańców osiedla.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 288 499 zł.

W ramach Projektu 019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu” osiągnięto następujące efekty:

Realizacja zadań przyczyniła się do zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zdrowia ludzkiego. Dzięki budowie wodociągów i kanalizacji sanitarnej poprawiło się bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców terenów objętych kontraktem (zwiększenie liczby osób objętych dostawą wody, zmniejszenie ilości ścieków odprowadzanych do gruntu, zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, likwidacja szamb i podłączenie nieruchomości do kanalizacji miejskiej). Poprawiła się również jakość życia mieszkańców poprzez budowę kanalizacji deszczowej, dróg i oświetlenia ulicznego. Uzbrojenie i zagospodarowanie terenów osiedli stworzyło korzystne warunki do rozwoju budownictwa jedno i wielorodzinnego oraz usługowego tej części Miasta. Budowa dróg i małej architektury (przystanki autobusowe) na osiedlach, w ramach zadań, przyczyniła się do poprawy warunków komunikacji miejskiej. Bezpieczne stały się także dojścia do szkół i przedszkoli, wyznaczone zostały nowe ścieżki rowerowe.

POZOSTAŁE UMOWY ZWIĄZANE Z PROJEKTEM 019 „POPRAWA JAKOŚCI WODY WE WROCŁAWIU”

BUDOWA ODCINKA KANALIZACJI SANITARNEJ W UL. KUNICKIEGO NA DZIAŁCE NR 1, 29-AM 18, DZ. NR 15 AM 26 OBRĘB MUCHOBÓR WIELKI ORAZ PRZEBUDOWA KANAŁU SANITARNEGO W ŁĄCZNIKU ULIC KUNICKIEGO I SŁONIMSKIEJ NA DZIAŁKACH NR 28/7,29 AM 18, OBRĘB MUCHOBÓR WIELKI WE WROCŁAWIU

Cel zadania: dostosowanie do Dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych 91/271/EWG poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Miasta Wrocławia.
Lata realizacji: 2011-2016

Zgodnie z postanowieniami umowy, Wykonawca udzielił 24 miesięcznej gwarancji na usuniętą usterkę (kanał i odbudowa nawierzchni) kanału sanitarnego w łączniku ulic Kunickiego i Słonimskiej.

Udzielona gwarancja wygasa z dniem 4 kwietnia 2016 r.

Osiągnięto następujące efekty: dzięki inwestycji polegającej na budowie kanalizacji sanitarnej poprawiły się warunki sanitarne dla mieszkańców zamieszkujących tereny objęte kontraktem. Umożliwiono podłączenie budynków wielorodzinnych do sieci kanalizacyjnej oraz poprawiono sprawność układu kanalizacyjnego w rejonie ulic Kunickiego i Słonimskiej.

Projekt przyczynił się do zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zdrowia ludzkiego. Poprawiło się bezpieczeństwo mieszkańców terenów objętych kontraktem (zmniejszenie ilości ścieków odprowadzanych do gruntu, zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, likwidacja szamb i podłączenie nieruchomości do kanalizacji miejskiej).

Poniesione w 2015 r. nakłady: 4 390 zł.

WYPŁATA MIASTU PŁATNOŚCI KOŃCOWYCH I ZAMYKANIE PROJEKTÓW FUNDUSZU SPÓJNOŚCI: PROJEKTU 018 GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI WE WROCŁAWIU, ETAP I” I PROJEKTU 019 „POPRAWA JAKOŚCI WODY WE WROCŁAWIU”

W 2015 r. dla Projektu 019 prowadzono prace nad wykazaniem osiągnięcia efektu ekologicznego i efektu rzeczowego. Podejmowane były działania związane z aktualizacją obiektów mieszkalnych nowowynbudowanych podłączonych do sieci kanalizacyjnej, wybudowanej w ramach projektu. Prowadzono również monitoring inwestycji planowanych do oddania do użytku do końca 2015 r. Aktualizowano posesje podłączone do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

W 2015 r. wykonano zasadnicze prace związane zarówno z rozliczeniem, jak i zamykaniem Projektów Funduszu Spójności – Projektu 018 i Projektu 019 realizowanych przez Biuro Funduszy Spójności od 2006 r., a Miasto od 2000 r.

W 2015 r. dla Projektu 018 „Gospodarka odpadami stałymi we Wrocławiu, etap I” oraz dla Projektu 019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu” prowadzono z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej korespondencję w sprawie procedowania wniosków o płatność końcową.

W wyniku pozytywnej oceny końcowej obu Projektów przez Komisję Europejską Miasto otrzymało w 2015 r. korektę systemową dla Projektu 018 w wysokości 269 306,40 euro, a dla Projektu 019 w wysokości 1 214 180,80 euro.

W kwietniu 2015 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał pismo Komisji Europejskiej z dnia 16 stycznia 2015 r. zatwierdzające aktualizację części analizy ekonomiczno-finansowej Raportu Końcowego Projektu 019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu” dotyczącą możliwości wprowadzenia poboru opłat za odprowadzenie ścieków opadowych oraz możliwości wprowadzenia dzierżawy majątku w miejsce przekazania majątku aporem.

Prowadzono prace nad przygotowaniem umów dzierżawy, ustaleniem wartości przekazywanego majątku, dokonaniem korekt dokumentów OT/PT w programie

Q-inwentaryzacja, ustaleniem wartości amortyzacji, ustaleniem kwot podatku VAT możliwego do odliczenia oraz sporządzeniem zestawień faktur z wyszczególnionymi kwotami podatku VAT do odliczenia (częstkowe rejestry zakupów).

Gmina Wrocław zawarła umowy dzierżawy z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A.:

- 30 listopada 2015 r. pomiędzy Gminą Wrocław a Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A. zawarta została umowa dzierżawy sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych z trwałej powierzchni do sieci i urządzeń kanalizacyjnych na terenie Miasta, wybudowanych w ramach Projektu nr 2000/PL/16/P/PE/019.
- 10 grudnia 2015 r. pomiędzy Gminą Wrocław a Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A. zawarta została umowa dzierżawy sieci i urządzeń wodociągowych oraz kanalizacji sanitarnej, wybudowanych w ramach Projektu nr 2000/PL/16/P/PE/019.

ZADANIA PROWADZONE PRZEZ WROCŁAWSKIE INWESTYCJE SP. Z O.O.

PRZEBUDOWA UL. STAROGROBLOWEJ

Cel zadania: wykonanie robót budowlanych polegających na przebudowie układu drogowego oraz infrastruktury podziemnej i naziemnej w rejonie wiaduktu kolejowego przy ul. Starogrobłowej na odcinku około 250 m w nawiązaniu do istniejących czteropasmowych odcinków ulicy.

Lata realizacji: 2012 - 2015

W 2015 r. zadanie zostało zrealizowane. Otrzymano pozwolenie na użytkowanie. Jedynie do wykonania pozostaje wciągnięcie kabla L23 na potrzeby zasilania PKP Energetyka.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 3 436 321 zł, na ścieżkę rowerową: 148 000 zł.

PRZYGOTOWANIE INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W ZWIĄZKU Z THE WORLD GAMES 2017 WRAZ Z RENOWACJĄ STADIONU OLIMPIJSKIEGO – STADION OLIMPIJSKI

Cel zadania: renowacja Stadionu Olimpijskiego zlokalizowanego przy ul. I. Paderewskiego we Wrocławiu. Obiekt jest wpisany na listę zabytków. Celem zadania jest zaprojektowanie oraz zrealizowanie robót budowlanych dotyczących renowacji Stadionu Olimpijskiego. Celem prac jest uzyskanie poprawy funkcjonowania Stadionu Olimpijskiego, jako areny zmagania w czasie The World Games 2017, jak również jako miejskiego stadionu dla dyscyplin nieolimpijskich (żużel, futbol amerykański, inne), a także obiektu, stanowiącego oprawę masowych imprez sportowych (maraton wrocławski), kulturalnych (widowiska, wykonania muzyczne) i innych.

Lata realizacji: 2013 - 2016

W 2015 r. zrealizowano:

- opracowanie studium koncepcyjnego dla zadania stadionu,
- rozpoczęcie robót budowlanych,
- zrealizowano prace związane z remontem i renowacją,
- wykonano konstrukcję żelbetową trybuny zachodniej w 50%,
- prowadzony jest remont trybuny wschodniej i parku maszyn wykonanie w ok 30%.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 20 000 zł, z umowy cesji: 18 267 443 zł.

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano pozwolenie na budowę, wykonano projekt budowlany.

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ W ZAKRESIE „PRZEBUDOWA WIADUKTU W UL. CHOCIEBUSKIEJ WE WROCŁAWIU”

Cel zadania: opracowanie projektu budowlanego wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektu wykonawczego i dokumentów przetargowych (elementów SIWZ) dla postępowania przetargowego celem realizacji przedsięwzięcia pn. Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej w zakresie „Przebudowy wiaduktu w ul. Chociebuskiej we Wrocławiu” wraz ze sprawowaniem nadzoru autorskiego.

Lata realizacji: 2014 – 2016

W 2015 r. zrealizowano:

- podpisano umowę z Wykonawcą robót INTOP,
- zakończono rozbiórkę starego wiaduktu nad czynną linią kolejową,
- rozpoczęto prace żelbetowe – wykonanie żelbetowych pali w gruncie pod konstrukcją nośną nowego wiaduktu.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 238 005 zł, z umowy cesji: 239 646 zł.

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano pozwolenie na budowę w zakresie Gminy Wrocław oraz województwa nad linią kolejową.

ZAGOSPODAROWANIE REJONU PARKU TYŚCIĄCLECIA OD STRONY UL. SUKIELICKIEJ WRAZ Z BUDOWĄ INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W RAMACH THE WORLD GAMES 2017

Cel zadania: przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenu leżącego wokół Parku Tyściąclecia, a przede wszystkim na budowie infrastruktury stricte sportowej związanej z organizacją The World Games 2017 wraz z mediami oraz zapleczem techniczno-sportowym. Ponadto zakres zagospodarowania obejmuje, budowę układu komunikacyjnego wraz z odwodnieniem, oświetleniem. W skład infrastruktury sportowej wchodzi: tor do wrotkarstwa szybkiego wraz z oświetleniem i odwodnieniem, tor do wrotkarstwa ulicznego wraz z oświetleniem i odwodnieniem. Do powyższego kompleksu sportowego istnieje potrzeba utworzenia infrastruktury towarzyszącej w postaci zaplecza mieszczącego szatnie dla zawodników, zaplecze sanitarne, biura zawodów, pomieszczenie dla mediów, zaplecze medyczne itp.

Lata realizacji: 2014 – 2017

W 2015 r.:

- wyłoniono Wykonawcę (projektanta),
- podpisano Umowy na projektowanie,
- wprowadzono etapowania do opracowanego projektu,
- złożono wnioski o dofinansowanie do Ministerstwa Sportu i Turystyki,
- podpisano umowę o dofinansowanie z Ministerstwem Sportu i Turystyki,
- ogłoszono przetarg na Wykonawcę robót budowlanych.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 235 431 zł

Osiągnięto następujące efekty: opracowano dokumentację projektową, uzyskano decyzję o trwałym wyłączeniu z produkcji rolnej, decyzję środowiskową, decyzję wodno prawną, decyzję archeologiczną, decyzję pozwolenia na budowę. W 2015 r. kwota wypłacona ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki to: 50 000 zł.

PRZEBUDOWA UL. MIŁOSZYCKIEJ

Cel zadania: opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji administracyjnych oraz sprawowaniem nadzoru autorskiego przy realizacji robót budowlanych.

Lata realizacji: 2011- 2017

W 2015 r. rozpatrzone zostało przez właściwego Ministra odwołanie od drugiej decyzji ZRID - wydana decyzja została utrzymana w mocy. W związku z uzyskaniem kompletu dokumentacji przeprowadzono postępowanie przetargowe na wybór Wykonawcy robót. W wyniku ogłoszonego przetargu w dniu 3 września 2015 r. podpisano umowę z wybranym Wykonawcą – firmą Skanska. Do końca 2015 r. zrealizowano następujący zakres prac:

- kanalizacja deszczowa 25%,
- przebudowa i budowa sieci elektroenergetycznych 20%,
- przebudowa sieci teletechnicznych 20%,
- przebudowa i budowa wodociągów 40%,
- budowa kanalizacji sanitarnej 40%,
- wycinka zieleni 70%.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 490 200 zł

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano ostateczność decyzji ZRID dla zakresu Gminy Wrocław. Przeprowadzono postępowanie przetargowe. Wybrano Wykonawcę robót i podpisano umowę na realizację prac. Rozpoczęto roboty budowlane.

BUDOWA NARODOWEGO FORUM MUZYKI

Cel zadania: zakończenie budowy.

W 2015 r. zrealizowano:

Zakres Budynku Narodowego Forum Muzyki (NFM):

- zakończono roboty instalacyjne (głównie instalacje teletechniczne – BMS, LAN, DSO),
- zakończono roboty wykończeniowe w części biurowo-usługowej budynku,
- uzyskano Pozwolenie na użytkowanie obiektu (Budynek NFM wraz z Parkingiem Podziemnym).

Sala główna:

- zakończono prace wykończeniowe ścian i balkonów,
- zakończono prace przy technologii sceny, zamontowano kurtyny akustyczne,
- wyposażono salę w sprzęt audio-wizualny (konsole, nagłośnienie, projektor, ekran),
- wykonano parkiet,
- zamontowano fotele na widowni.

Sale A, B, C:

- zakończono prace wykończeniowe ścian i sufitów, zamontowano kurtyny akustyczne,
- wyposażono sale w sprzęt audio (konsole, nagłośnienie),
- wykonano parkiety.

Zakres Parkingu Podziemnego i Placu:

- realizowany jest Program Prewencyjny (wykonano część techniczną Programu tj. wykonano instalację obniżającą ciśnienie pod płytą fundamentową),
- trwa realizacja etapu II (zabruk pl. Wolności na styku dwóch przyległych inwestycji: Przebudowa ul. Zamkowej oraz Remont Skrzydła Pałacowego),
- rozpoczęto realizację szklanych zadaszeń nad klatkami schodowymi parkingu podziemnego (uzyskano pozwolenie na budowę, podpisano umowę z Wykonawcą).

Poniesione w 2015 r. nakłady: 142 694 473 zł w tym spłata cesji 10 019 610 zł.

W związku z posiadaniem na zadaniu cesji zostały zapłacone odsetki w wysokości: 211 542 zł.

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano pozwolenie na użytkowanie i przekazano obiekt – Budynek do użytkowania przez instytucję kultury NFM. Wystawiono dokument OT na budynek. W zakresie parkingu – zawarto umowę na uruchomienie i obsługę obiektu przez wybranego w drodze przetargu operatora

PRZEBUDOWA UL. BUFOROWEJ W CIĄGU DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 395 WE WROCŁAWIU – ETAP I

Cel zadania: projekt przebudowy ulicy na dł. 2,9 km od wiaduktu kolejowego do granicy miasta wraz z przebudową wiaduktu z rezerwą pod torowisko tramwajowe. Powstanie jednolity ciąg komunikacyjny Bardzka – Buforowa od Obwodnicy Śródmiejskiej do granicy miasta w ciągu drogi nr 395 i dalej w kierunku wschodniej obwodnicy Wrocławia. Nastąpi poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia, ITS, priorytet komunikacji zbiorowej oraz poprawa skomunikowania dynamicznie zasiedlanych rejonów Wrocławia.

Lata realizacji: 2008 - 2018

W 2015 r. uzyskano pozwolenie prawomocne i ostateczne wodno-prawne oraz zlecono aktualizację dokumentacji projektowej

Poniesione w 2015 r. nakłady: 196 641 zł.

Osiągnięto następujące efekty: zadanie jest w fazie opracowania dokumentacji projektowej.

BUDOWA UL. RACŁAWICKIEJ

Cel zadania: budowa odcinka ul. Raclawickiej o długości 500 m od ul. Rymarskiej, oświetleniem ulicznym, budową ścieżek rowerowych, chodników i zagospodarowaniem zieleni wraz z budową kolektora deszczowego w ul. Raclawickiej.

Lata realizacji: 2009 - 2017**Poniesione w 2015 r. nakłady: 14 335 061 zł**

W 2015 r. zgłoszono zakończenie robót budowlanych i wykonano próby końcowe. Wystąpiono także o świadectwo przejęcia robót (roboty przygotowawcze, roboty rozbiórkowe, roboty sieciowe: prace na kolektorze deszczowym - zaawansowanie 100%, kanalizacja sanitarna - 100%, sieć MTKK, DIP i oświetlenie drogowe - 100%.

Osiągnięto następujące efekty: wybudowano kanał deszczowy i zakończono budowę drogi. W 2015 r. kwota wypłacona z umowy pożyczki i dotacji to: 8 642 034 zł.

PRZEBUDOWA UL. ZAMKOWEJ

Cel zadania: inwestycja obejmuje wykonanie dojazdu od strony ul. Kazimierza Wielkiego do parkingu podziemnego Narodowego Forum Muzyki poprzez wykonanie rampy zjazdowej do parkingu oraz zagospodarowanie architektoniczne terenu wraz z projektem dojazdu do przyległych posesji i dojścia do NFM w oparciu o wykonaną w 2012 r. koncepcję architektoniczno-budowlaną ul. Zamkowej.

Lata realizacji: 2013- 2016

W 2015 r. zrealizowany został etap I stanowiący zasadniczą część zamówienia, w skład którego wchodzi: prace projektowe, prace budowlane, budowa ciągu pieszo - jezdni, budowa sieci MTKK, przebudowa kolizyjnego uzbrojenia. Rozpoczęto roboty budowlane etapu II.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 9 867 463 zł (w tym ścieżka rowerowa 622 000 zł).

Osiągnięto następujące efekty: wykonano roboty budowlane dla etapu I w zakresie i terminie wynikające z kontraktu. Przekazanie etapu I do eksploatacji nastąpiło 10 grudnia 2015 r.

ZSTS – ETAP II – PRZEBUDOWA UL. NOWOWIEJSKIEJ OD UL. PRUSA DO UL. PIASTOWSKIEJ ORAZ REMONT OD UL. WYSZYŃSKIEGO DO UL. PRUSA

Cel zadania: zaprojektuj i wybuduj

- przebudowa układu drogowego ul. Nowowiejskiej z wbudowanym torowiskiem tramwajowym oraz infrastruktury podziemnej i naziemnej na odcinku od ul. Piastowskiej do ul. Prusa tj. ok. 550 m - ZAKRES I
- remont układu drogowego ul. Nowowiejskiej z wbudowanym torowiskiem tramwajowym wraz z przebudową sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na odcinku od ul. B. Prusa do ul. kardynała S. Wyszyńskiego tj. ok. 350 m – ZAKRES II

ZAKRES I poza robotami drogowo - torowymi obejmuje również infrastrukturę nadziemną i podziemną z uwzględnieniem usunięcia kolizji istniejącej infrastruktury z projektowaną.

Dokumentacja projektowa winna uwzględniać rozwiązania ujęte w projekcie pn. „Przebudowa ul. Nowowiejskiej na odc. od ul. Sienkiewicza do Prusa we Wrocławiu” oraz być uzupełniona o nowe obiekty i wytyczne wskazane w Programie Funkcjonalno-Użytkowym.

ZAKRES II obejmuje remont konstrukcji jezdni, torowiska oraz chodników, bez zmiany geometrii ulicy i torowiska, bez ingerencji w istniejącą infrastrukturę podziemną za wyjątkiem sieci wodociągowych oraz fragmentów sieci kanalizacyjnych, które to podlegają przebudowie. Na długości Zakresu II planuje się również budowę ścieżki rowerowej, sieci MTKK i SDIP.

Dla ww. prac zostanie opracowana dokumentacja projektowa w pełnym zakresie branżowym oraz pozyskane zostaną wszelkie niezbędne decyzje administracyjne łącznie ze zgodą na realizację inwestycji drogowej dla zakresu opisanego w PFU. Dokumentacja zostanie uzgodniona i zatwierdzona przez właściwe instytucje.

Lata realizacji: 2014-2015

W 2015 r.:

- zakończono pozytywnie spór z PSG nt. konieczności przebudowy sieci gazowej na koszt tego inwestora,
- zakończono roboty w zakresie przebudowy ul. Nowowiejskiej,
- przywrócono ruch tramwajowy, kołowy oraz pieszy,
- uzyskano decyzji pozwolenia na użytkowanie,

- przekazano inwestycję do eksploatacji.
- rozliczono inwestycję.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 16 175 594 zł

Osiągnięto następujące efekty:

- dokonano przebudowy ul. Nowowiejskiej bez finansowania przez Gminę Wrocław przebudowy sieci gazowej,
- uzyskano decyzje pozwolenia na użytkowanie w dniu 2 października 2015 r. – postanowienie PINB nr PINB-PU/DI/14974/537/5110/15/2015 z dnia 2 października 2015 r. o braku konieczności uzyskiwania pozwolenia na budowę,
- zadanie otrzymało dofinansowanie z UE, w ramach umowy o dofinansowanie projektu Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II.

ZSTS – ETAP II – ZADANIE 1 PRZEBUDOWA PĘTLI TRAMWAJOWEJ OPORÓW WRAZ Z ODCINKIEM TOROWISKA OD PĘTLI TRAMWAJOWEJ CMENTARZ GRABISZYŃSKI II

ZADANIE 2 PRZEBUDOWA UL. GRABISZYŃSKIEJ WE WROCŁAWIU NA ODCINKU OD CMENTARZA GRABISZYŃSKIEGO DO MOSTU NA RZECIE ŚLĘZA

Cel zadania: zaprojektuj i wybuduj

Przedmiotem zadania jest opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych (w zakresie dostosowania i aktualizacji do rozwiązań przyjętych w trakcie realizacji I Etapu inwestycji w 2014 r.), sprawowanie nadzoru autorskiego oraz wykonanie robót budowlanych dla:

Zadania 1 - Część I - przebudowa pętli tramwajowej Oporów wraz z odcinkiem torowiska od pętli tramwajowej Cmentarz Grabiszyński:

- długość nowego torowiska z nową trakcją po przebudowie - 1,2 km,
- budowa nowych peronów tramwajowych i autobusowych,
- budowa miejsc postojowych dla samochodów osobowych - 35 miejsc (w tym 4 dla osób niepełnosprawnych),
- budowa ścieżki rowerowej - 115 m,
- budowa kanalizacji MTKK - 0,6 km.

W ramach zadania:

- zostanie przebudowana istniejąca pętla tramwajowa,
- wewnątrz pętli tramwajowej zostanie wykonana pętla dla autobusów oraz parking dla samochodów osobowych,
- w obszarze pętli zostanie wykonana ścieżka rowerowa,
- zostanie wybudowane odwodnienie drogowe,
- zostanie wybudowane nowe oświetlenie drogowe na obszarze pętli tramwajowej i autobusowej,
- zostanie wybudowane przejście dla pieszych przez ul. Grabiszyńską z azylem,
- zostanie poszerzona ul. Grabiszyńska o pas do lewoskrętu na wjeździe do pętli autobusowej.

Część II - przebudowa ulicy Grabiszyńskiej na odcinku od cmentarza do mostu na rzece Ślęza w zakresie dróg i sieci uzbrojenia podziemnego i naziemnego:

- remont jezdni ul. Grabiszyńskiej - 0,8 km, szerokość - 7,0 m,
- budowa nowych chodników na długości - 0,5 km,
- budowa miejsc do parkowania - szer. 3,0 m, długość około 170 m,
- budowa nowego peronu autobusowego,
- przebudowa kabli zasilających oświetlenia drogowego - 200 m,
- przebudowa rozdzielczej sieci wodociągowej wraz z przyłączami (zakres MPWiK) - 0,8 km.

Lata realizacji: 2014-2016

W 2015 r. zrealizowano:

- rozstrzygnięto przetarg na roboty budowlane z elementami projektowania,
- podpisano umowę na roboty budowlane,
- wykonano wszelkie roboty budowlane,

- przywrócono ruch tramwajowy (w sierpniu 2015 r.), kołowy oraz pieszy (30 października 2015 r.),
- uzyskano niezbędne decyzje, pozwolenia na użytkowanie,
- przekazano inwestycję do eksploatacji,
- rozliczono inwestycję.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 10 776 202 zł

Osiągnięto następujące efekty:

- odebrano dokumentację projektową wraz ze wszystkimi uzgodnieniami,
- uzyskano decyzję Pozwolenie na Użytkowanie – postanowienie nr WIK.7740.313.2015.VII.21.3D.1 z dnia 14 września 2015 r. DINB o braku konieczności uzyskiwania pozwolenia na użytkowanie,
- zadanie otrzymało dofinansowanie z UE, w ramach umowy o dofinansowanie projektu Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II.

BUDOWA WYDZIELONEJ TRASY TRANSPORTU ZBIOROWEGO - METROBUS

Cel zadania: projektowanie

Opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej wraz z wariantami dla wybranych elementów oraz projektu budowlanego i projektów wykonawczych z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń dla wskazanego fragmentu i pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania 03900 pn. „Budowa wydzielonej trasy transportu zbiorowego – METROBUS” w zakresie:

- **Zadania 1** - budowa wydzielonej trasy transportu zbiorowego na odcinku od osiedla Nowy Dwór do ul. Góralskiej podzielonej na odcinki: **Odcinek A** - ul. Nowodworska – ul. Babimojska; **Odcinek B** - ul. Babimojska - łącznik pomiędzy ul. Strzegomską i ul. Robotniczą z obiektem nad linia kolejową; **Odcinek C** - (od łącznika ul. Strzegomskiej i ul. Robotniczej do ul. Góralskiej);
 - koncepcja wielobranżowej wydzielonej trasy transportu zbiorowego - jezdni autobusowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla odcinków: Odcinek C z wariantowaniem (min. 2 warianty) dla odcinków: Odcinek A, Odcinek B,
 - opracowanie Projektu budowlanego, projektów wykonawczych, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót, kosztorysu inwestorskiego, przedmiarów robót, przygotowanie wszelkich dokumentów, opracowań, pozwoleń, decyzji i materiałów w celu skutecznego złożenia wniosku o wydanie decyzji zezwolenia na realizację inwestycji drogowej wraz z pozyskaniem takiej decyzji posiadającej walor ostateczności tzn. wszystkie elementy niezbędne do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy robót i wykonania tych robót w wybranym wariantcie w podziale na trzy odcinki: A, B oraz C oraz sprawowanie nadzoru autorskiego.
- **Zadania 2** - budowa wydzielonej trasy transportu zbiorowego na odcinku od ul. Góralskiej do pl. Orłąt Lwowskich opracowanie:
 - koncepcji wielobranżowej wydzielonej trasy transportu zbiorowego – jezdni autobusowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, z wariantowaniem (min. 2 warianty): obszaru w sąsiedztwie istniejącego wiaduktu nad ul. Smolecką, obszaru pl. Orłąt Lwowskich, pozyskanie wszelkich niezbędnych uzgodnień.

Lata realizacji: 2015

W 2015 r.:

- zakończono wszelkie prace projektowe,
- uzyskano decyzję pozwolenia o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- wstrzymano się ze złożeniem wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej w związku ze zmianą celów Gminy Wrocław i postanowieniem o konieczności budowy trasy tramwajowej od osiedla Nowy Dwór do Pl. Orłąt Lwowskich rozwiązano umowę z Projektantem, wynegocjowano brak odszkodowania

oraz zwrot na rzecz Gminy Wrocław łącznie ok. 50 000 zł tytułem nie wykonanych czynności,

- rozliczono zadanie inwestycyjne,
- w miejsce zadania METROBUS realizowany będzie nowy projekt Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 989 301 zł

Osiągnięto następujące efekty:

- zakończono prace projektowe w tym uzyskanie decyzji nr WOOŚ.4210.23.2014.BZ.22 z dnia 20 maja 2015 r.,
- podpisano aneks nr 4 w dniu 30 czerwca 2015 r. z Projektantem – zakończenie współpracy z Projektantem oraz zwrot części wynagrodzenia na rzecz Gminy Wrocław.

ROZBUDOWA ZAJEZDNI AUTOBUSOWEJ PRZY UL. OBORNICKIEJ

Cel zadania: przedmiotem zadania inwestycyjnego jest rozbudowa istniejącej zajezdni autobusowej o dodatkowy plac postojowy wraz z niezbędnymi obiektami i sieciami uzbrojenia terenu dla zapewnienia prawidłowej obsługi zwiększonej ilości autobusów, które będzie obsługiwała zajezdnia przy ul. Obornickiej

Zakres prac: zaprojektowanie, wybudowanie i przekazanie do eksploatacji placu postojowego dla autobusów Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o. o. wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą:

- zespół hal: obsługi codziennej, sprzątnia oraz myjni wraz z pomieszczeniami technicznymi,
- stacja paliw wraz z nowym wyposażeniem,
- parking dla samochodów osobowych,
- przebudowa oświetlenia,
- odwodnienie wraz z wpięciem do istniejącej kanalizacji deszczowej,
- wykonanie zagospodarowania terenów zielonych.

Lata realizacji: 2014 – 2015

W 2015 r. zakończono budowę placu postojowego dla autobusów, infrastruktury podziemnej, zintegrowanej hali obsługi codziennej, sprzątnia i myjni. Zakończono przebudowę stacji paliw, wodociągu w ul. Obornickiej oraz budowę parkingu dla aut osobowych w pasie drogowym ul. Obornickiej.

Dla wszystkich obiektów uzyskano pozwolenia na użytkowanie. Plac postojowy, stacje paliw i nowa hala przekazano do eksploatacji Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 19 775 246 zł, w tym: płatność przez Gminę Wrocław 294 827 zł oraz 19 480 418 zł cesja (płatności przez Bank).

Osiągnięto następujące efekty: zakończono prace budowlane, uzyskano prawomocne pozwolenia na użytkowanie, wybudowane obiekty przekazano do eksploatacji Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o. o. i Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

PRZEBUDOWA UL. OKULICKIEGO

Cel zadania: w ramach realizacji zadania „Przebudowa ul. Okulickiego od ul. Przedwiośnie do ul. Odolanowskiej wraz z skrzyżowaniami i pętlą autobusową” planowane są roboty budowlane polegające na:

Zakres Gminy Wrocław:

- przebudowie jezdni ul. Okulickiego na odcinku od ul. Przedwiośnie do ul. Odolanowskiej wraz ze skrzyżowaniami z ul. Przedwiośnie, ul. Zatorską i ul. Odolanowską,
- przebudowie pętli autobusowej,
- budowie obustronnych chodników wraz z pasami zieleni publicznej,
- wyznaczeniu ciągu pieszo-rowerowego i miejsc postojowych,
- budowie kanalizacji deszczowej w ul. Okulickiego (nowoprojektowany kanał deszczowy biegnący od ul. Odolanowskiej wzdłuż ul. Okulickiego),
- budowie przyłącza kanalizacji sanitarnej na dz. nr 21/2 obręb Zakrzów,
- budowie przyłącza zasilającego punkt kontroli MPK przy pętli autobusowej,
- przebudowie sieci wodociągowej,

- przebudowie stalowego gazociągu niskiego ciśnienia DN 200 na De 225,
- przebudowie sieci elektroenergetycznej,
- budowie sieci MSRK, przebudowie sieci telekomunikacyjnej TPSA i Dialog S.A.

Zakres Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji:

- budowie kanalizacji sanitarnej w ul. Okulickiego wraz z kanalikami wyprowadzonymi do granic posesji.

Lata realizacji: 2014 – 2016

Na początku 2015 r. rozpoczęto roboty budowlane, z ruchu wyłączono całą ul. Okulickiego, ruch przeprowadzono objazdem. Dopuszczono do ruchu w dniu 1 listopada 2015 r. pozostałe roboty wykonano do 31 grudnia 2015 r.

W trakcie realizacji robót Zamawiający wyłączył zakres robót w rejonie ulic Okulickiego – Zatorska – Księżycowa – Stoczniowa. W trakcie realizacji robót ogłoszono i wyłoniono projektanta.

W dnia 18 grudnia 2015 r. wszczęto postępowania administracyjne w sprawie zmiany decyzji pozwolenia na wykonanie robót budowlanych z dnia 22 grudnia 2014 r.

Podpisano dodatkowe umowy na :

- wykonanie kanalizacji deszczowej fi 800/900 w rejonie ul. Stoczniowej – Księżycowej – Zatorskiej,
- kolizja sieci gazociągowej w rejonie „Ryneczku”,
- wykonanie chodnika ul. Stoczniowej,
- wykonanie nakładki bitumicznej ul. Niepodległości.

Powyższe roboty zakończono w grudniu 2015 r.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 10 964 111 zł (w tym ścieżka rowerowa 660 000 zł).

Osiągnięto następujące efekty: wykonano wszystkie roboty budowlane w zakresie i terminie wynikającym z kontraktu.

Decyzję zmieniającą pozwolenie na wykonanie robót wydano 12 stycznia 2016 r.

ZSTS – ETAP II – MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ NA ODCINKU UL. MARII SKŁODOWSKIEJ - CURIE W CELU WYDZIELENIA TOROWISKA TRAMWAJOWEGO

Cel zadania: przedmiotem inwestycji jest przebudowa ul. Marii Skłodowskiej - Curie na odcinku od ul. Cypriana Kamila Norwida do Mostu Zwierzynieckiego wraz ze skrzyżowaniami z przyległymi ulicami oraz infrastrukturą techniczną. Zakres przebudowy obejmuje odcinek ul. Skłodowskiej o długości ok. 500 m.

Lata realizacji: 2013 - 2016

W 2015 r. odbywały się przeglądy gwarancyjne.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 10 480 zł

Osiągnięto następujące efekty: zadanie otrzymało dofinansowanie z UE, w ramach umowy o dofinansowanie projektu Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II.

ZSTS – ETAP II – MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ W UL. KRUPNICZEJ W CELU WYDZIELENIA TOROWISKA WRAZ Z BUDOWĄ 4 NOWYCH PRZYSTANKÓW TRAMWAJOWYCH

Cel zadania: przebudowa ul. Krupniczej. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszelkich niezbędnych decyzji administracyjnych oraz sprawowanie nadzoru autorskiego w ramach projektu 03460 Przebudowa układu ulic Podwale – Krupnicza - Sądowa wraz z torowiskiem tramwajowym we Wrocławiu", z podziałem na zadania:

- zadanie I - obejmuje zaprojektowanie przebudowy ul. Krupniczej ok. 0,3 km w tym wymianę nawierzchni, budowę przystanków wiedeńskich, przebudowę torowiska oraz przebudowę infrastruktury technicznej oraz budowę przystanków komunikacji tramwajowej wzdłuż ul. Kazimierza Wielkiego na odcinku od ul. Krupniczej do ul. Zamkowej.
- zadanie II - odstąpiono od jego realizacji w zakresie przebudowy, zlecono remont w trybie zaprojektuj i wybuduj.

- zadanie III - obejmuje zaprojektowanie remontu ul. Sądowej ok. 0,3 km w tym wymianę nawierzchni, remont torowiska oraz przebudowę infrastruktury technicznej.

Lata realizacji: 2013 - 2015

W 2015 r.:

- wybudowano 2 perony przystankowe tramwajowe wraz z elementami wyposażenia w ul. Kazimierza Wielkiego,
- wykonano korektę programów sygnalizacji świetlnej na ul. Kazimierza Wielkiego,
- wybudowano kanalizację SDIP wraz z wyposażeniem i zasilaniem,
- wykonano zasilanie pod biletomaty UrbanCard,
- zgłoszono dodatkowe roboty budowlane (m.in. sygnalizacja świetlna i MTKK).

Roboty wykonała firma Pro-Tra Building Sp. z o. o.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 10 551 057 zł

Osiągnięto następujące efekty: zakończenie robót budowlanych w ramach ulicy Krupniczej. Zadanie otrzymało dofinansowanie z UE, w ramach umowy o dofinansowanie projektu Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II.

PRZYGOTOWANIE INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W ZWIĄZKU Z WORLD GAMES WRAZ Z RENOWACJĄ STADIONU OLIMPIJSKIEGO – PRZEBUDOWA BASENU PRZY UL. WEJHEROWSKIEJ

Cel zadania: przebudowa istniejącego kompleksu basenów odkrytych przy ul. Wejherowskiej polegająca na budowie basenu krytego 50 metrowego wraz z saunami, Wellnes, trybunami, siłownią i trybunami – jako kompleksowego obiektu sportowo – rekreacyjnego umożliwiającego przeprowadzanie profesjonalnych pływackich imprez sportowych wraz z remontem niecek pozostałych (rekreacyjna i brodzik z atrakcjami wodnymi) celem wykreowania miejsca całorocznej aktywności sportowej.

W 2015 r.:

- złożono wniosek o objęcie dofinansowaniem niecek zewnętrznych i oczekuje się na odpowiedź Ministerstwa Sportu i Rekreacji,
- rozpoczęto roboty budowlane w dniu 1 lipca 2015 r.,
- proceduje się zmianę źródła zasilania w energię ciepłą budynku, która przyniesie oszczędności w realizacji inwestycji oraz stanowić będzie istotny sposób na ograniczenie kosztów na etapie eksploatacji obiektu. Zmiany w tym zakresie pokrywa gestor sieci,
- złożono wniosek o płatność zadania z Funduszy Ministerstwa Sportu na wartość 7 000 000 zł, która wpłynęła na konto Gminy Wrocław w grudniu 2015 r.,
- przekazano do Ministerstwa Sportu i Rekreacji 4 sprawozdania kwartalne za 2015 r. i jedno roczne za 2014 r.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 17 230 369 zł

Osiągnięto następujące efekty: podpisano umowy z wykonawcą robót budowlanych w dniu 11 czerwca 2015 r.

- w zakresie zadania - Pływalnia Kryta - zakończona jest żelbetowa płyta fundamentowa, ściany zewnętrzne i wewnętrzne podziemia, praktycznie cała konstrukcja żelbetowa głównej niecki basenowej, niecka basenu rozgrzewkowego ma ukończone dno żelbetowe oraz wybetonowane ściany do połowy wysokości. Zabetonowany jest w połowie strop nad częścią podziemną obszaru pomieszczeń technicznych oraz przygotowywany jest do betonowania strop nad częścią podziemną wokół niecki głównej. Rozpoczęte jest układanie zbrojenia ścian kondygnacji parteru (ogólnie można powiedzieć że budynek „wychodzi z ziemi”). Zaawansowanie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.) - 25,26%
- w zakresie zadania - Kompleks basenów zewnętrznych - ukończone są roboty ziemne związane z wykonaniem podłoża pod niecki zewnętrzne. Budynek szatniowy A2 wykonany jest w stanie surowym otwartym (gotowe ściany zewnętrzne, konstrukcja dachu, posadzki betonowe). Wykonana jest podposadzkowa kanalizacja sanitarna oraz układane są rury osłonowe pod instalację elektryczną. W budynku stacji uzdatniania wody A3 ukończona jest płyta fundamentowa i żelbetowe ściany zewnętrzne części podziemnej, jak również podposadzkowa część kanalizacji sanitarnej. Wykonane jest zbrojenie ścian wewnętrznych części podziemnej –

przygotowywane do zabetonowania. Zaawansowanie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.) – 21,09%

ALEJA WIELKIEJ WYSPY WE WROCŁAWIU (W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA ZADANIA INWESTYCYJNEGO)

Cel zadania: projekt ma na celu budowę połączenia ul. Krakowskiej z ul. Mickiewicza, usprawnienie dojazdu do wschodniej części miasta tzw. „Wielkiej Wyspy” - miejsca bardzo wielu imprez i wydarzeń a także uzupełnienie miejskiego układu komunikacyjnego poprzez połączenie drogi krajowej 455 z ul. Armii Krajowej.

Lata realizacji: 2008 – 2020

W 2015 r. prowadzono i monitorowano sprawę odwołania Akcji Park Szczytnicki od wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Po oddaleniu zarzutów przez I i II instancję odwoławczą skarżący na przełomie 2014 i 2015 r. złożyli skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Po uzyskaniu w pierwszej połowie 2015 r. odpisu treści skargi Akcji Park Szczytnicki, w oczekiwaniu na wyznaczenie terminu rozprawy przygotowano odpowiedź na postawione w odwołaniu zarzuty. Do końca 2015 r. termin rozprawy przez NSA nie został wyznaczony.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów.

Osiągnięto następujące efekty: oczekujemy na wyznaczenie terminu przez NSA rozpatrzenia skargi Akcji Park Szczytnicki.

ZSTS ETAP II – PRZEBUDOWA UL. PRZYJAŻNI

Cel zadania: obejmuje prace przygotowawcze w zakresie opracowania dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych decyzji administracyjnych, umożliwiających rozpoczęcie robót budowlanych oraz wykonanie robót budowlanych. Zadanie podzielono na dwie części:

- zadanie częściowe nr 1 - Remont ul. Przyjaźni, polegający na poprawie nawierzchni w ul. Przyjaźni wraz z odwodnieniem nawierzchni jezdni, budowie i remoncie chodników i ciągów pieszo-rowerowych, wymianie torowiska tramwajowego i trakcji tramwajowej oraz budowie sieci MTKK,
- zadanie częściowe nr 2 - Remont pętli tramwajowej przy ul. Przyjaźni.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 674 764 zł

W 2015 r. zrealizowano:

- wykonanie nasadzeń zieleni zastępczej i kompensacyjnej w ramach realizacji zadania „Remont ul. Przyjaźni we Wrocławiu wraz z trzyletnim okresem pielęgnacji” – umowa nr ZP/PN/03380/04/2014 z dnia 14 listopada 2014 r.,
- budowę kanalizacji deszczowej na skrzyżowaniu ul. Przyjaźni i ul. Karkonoskiej – umowa nr ZP/PN/03380/05/2015 z dnia 15 maja 2015 r.

Osiągnięto następujące efekty: zadanie zostało zrealizowane w całości, odebrane i rozliczone.

03511 ROZBUDOWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO W OBRĘBIE OSIEDLA PSIE POLE

Cel zadania: parametry projektowanej ul. B. Krzywoustego:

- od KM 0+022,74 do KM 0+555 oraz od KM 0+961,17 do końca odcinka (za wyjątkiem odcinka o ograniczonym ruchu kołowym w strefie zamieszkania): ulica klasy L. szerokość pasa ruchu 3,0 m, szerokość chodnika min. 1,5 m, szerokość ścieżki rowerowej 1,5 – 2,0 m,
- od KM 0+555 do KM 0+961,17 (strefa zamieszkania): ulica klasy L. szerokość pasa ruchu 3,0 m (+0,5 m na ściek), szerokość chodników min. 1,5 m.

Projekt realizowany był również w zakresie ulic: Sycowskiej - rozbudowa układu drogowego ul. Sycowskiej z wydzielonymi miejscami postojowymi i Nowogorlickiej – przygotowanie dokumentacji do ogłoszenia przetargu na wykonanie łącznika ul. Gorlickiej od ronda ul. Krzywoustego do skrzyżowania ul. Gorlickiej z ul. Mulicką.

W 2015 r. zrealizowano w ramach zadania Budowa łącznika ul. Gorlickiej od projektowanego ronda w ul. Krzywoustego do skrzyżowania ul. Gorlickiej z ul. Mulicką:

- budowę łącznika ul. Gorlickiej od ronda w ul. Krzywoustego do skrzyżowania ulic Gorlickiej z ul. Mulicką – umowa nr ZP/PN/03511/01/2014 z dnia 2 kwietnia 2014 r. wraz z zamówieniami uzupełniającymi,
- przebudowę parkingu, wypłacono odszkodowania, zawarto ugode sądową do umowy ZP/ZU/0310/01/2012,
- budowę łącznika ul. Gorlickiej od ronda w ul. Krzywoustego do skrzyżowania ul. Gorlickiej z ul. Mulicką,
- wybudowano ścieżkę rowerową w ramach umowy ZP/PN/03511/01/2014 – na wykonanie dokumentacji projektowej oraz robót budowlanych,
- roboty budowlane na ul. Krzywoustego – nastąpił końcowy odbiór całości prac, obiekt przekazany do eksploatacji.

Zadanie zostało zrealizowane w całości, odebrane i rozliczone, obiekt został przekazany do eksploatacji.

Poniesione w 2015 r. nakłady na budowę ścieżki rowerowej - 120 000 zł.

Poniesione w 2015 r. nakłady na zadanie „Rozbudowa układu komunikacyjnego w obrębie osiedla Psie Pole – Rozbudowa ul. B. Krzywoustego na odc. od al. Jana III Sobieskiego do ul. Kiełczowskiej – zadanie 2 wraz z zagospodarowaniem rynku Psiego Pola” – **3 680 177 zł.**

BUDOWA OSI ZACHODNIEJ W CIĄGU DROGI KRAJOWEJ NR 94 WE WROCŁAWIU

Cel zadania: przedmiotem inicjatywy jest budowa nowej drogi, łączącej ul. Średzką z ul. Graniczną w podziale:

- Odcinek I – budowa obwodnicy od. Ul. Granicznej do ul. Osienieckiej,
- Odcinek II – budowa obwodnicy od ul. Osienieckiej do ul. Średzkiej,
- Odcinek III – przebudowa ul. Piółunowej od skrzyżowania z nowoprojektowaną obwodnicą osiedla Leśnica do skrzyżowania z ul. Jerzmanowską wraz ze skrzyżowaniem,
- Odcinek IV - roboty na terenach jednostki wojskowej (JW.) nr 1245.

Wpięcie nowej drogi do ul. Średzkiej jeszcze przed osiedlem Leśnica pozwala skierować ruch tranzytowy z drogi krajowej nr 94 na trasę omijającą osiedle Leśnica i doprowadzenie go do ul. Granicznej, dochodzącej do Autostradowej Obwodnicy Wrocławia. Po zakończeniu inicjatywy nie jest planowane pobieranie opłat za przejazd nową drogą, co wynika z obowiązujących przepisów dotyczących dróg publicznych.

Inwestycja spowoduje poprawę dynamiki ruchu w sieci transportowej Wrocławia, co wpłynie na zmniejszenie zużycia paliw w pojazdach. Zmniejszenie zużycia paliw wpłynie na redukcję wielkości emisji zanieczyszczeń ze spalania tych paliw. Redukcja emisji wpłynie na poprawę jakości powietrza we Wrocławiu.

Poprawa jakości i dynamiki ruchu komunikacyjnego w sieci transportowej miasta jest elementem rozwoju urbanizacyjnego.

Budowa ekranu akustycznego w ramach projektu przyczyni się do utrzymania wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego.

Lata realizacji: 2013 – 2019

W 2015 r. rozpoczęto działania zmierzające do złożenia wniosku o dofinansowanie dla zadania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Planowany termin II kw. 2015 r.

Rozpoczęto roboty budowlane dla Odcinków I i IV.

Trwały prace związane z przygotowaniem przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z wykonaniem wszystkich czynności niezbędnych do skutecznego uzyskania decyzji ZRID dla budowy łącznika ul. Beskidzkiej z ul. Gromadzką.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 314 007 zł

Osiągnięto następujące efekty:

- 16 stycznia 2015 r. podpisano umowę spłaty wierzytelności z bankiem PKO S.A. w ramach umowy na roboty budowlane,

- 21 lipca 2015 r. – uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę dwóch budynków garażowych na terenie JW. 1245 (nr decyzji I-W-31/15),
- 21 lipca 2015 r. – uzyskano decyzję o pozwoleniu na przebudowę budynku garażowego nr 91 na terenie JW. 1245 (nr decyzji I-W-30/15),
- 22 września 2015 r. – złożono wniosek o wydanie decyzji ZRID dla odcinka obwodnicy od ul. Ratyńskiej do ul. Piółunowej (11 grudnia 2015 r. – Wojewoda Dolnośląski wydał obwieszczenie o wszczęciu postępowania w tej sprawie).

BUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, DRÓG ORAZ MIEJSKICH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA OSIEDLU „NOWE ŻERNIKI”

Cel zadania:

- budowa układu komunikacyjnego oraz infrastruktury podziemnej i naziemnej planowanego osiedla „Nowe Żerniki” (WUWA 2),
- budowa skrzyżowania ul. Kosmonautów z planowaną Trasą Targową, stanowiącą główną oś komunikacyjną osiedla,
- przebudowa fragmentu ul. Kosmonautów w rejonie nowego skrzyżowania z dostosowaniem jej parametrów do prognozowanego natężenia ruchu.

Budowa osiedla „Nowe Żerniki”, ma na celu utworzenie miejsca umożliwiającego łączną realizację zadań ośrodka kultury oraz miejsca stymulującego aktywność lokalną mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych i tematycznych.

Osiedla mają również realizować założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta, poprzez utworzenie pensjonatu dla osób starszych, przedszkola czy żłobka. Pensjonat ma być miejscem dla osób z zachowaną zdolnością do samoobsługi, ale wymagających częściowego wsparcia w codziennym życiu. Taka forma opieki ma służyć utrzymaniu ludzi starszych w „normalnym” środowisku jak najdłużej.

Celem inwestycji jest również budowa osiedla przyjaznego środowisku, wykorzystującego ekologiczne systemy. Stąd planowana retencja wód opadowych, również w otwartych zbiornikach retencyjnych, których zagospodarowanie zielenią powinno tworzyć warunki rekreacyjne. Retencionowana woda wykorzystywana będzie do utrzymania terenów zielonych oraz ponownego wykorzystania w gospodarstwach domowych i obiektach użyteczności publicznej. Na obszarze osiedla planuje się uruchomienie komunikacji miejskiej, obsługiwanej przez elektryczne autobusy.

Lata realizacji: 2013 – 2018

W 2015 r. zrealizowano:

Rozliczono 98% umowy na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu „Nowe Żerniki””.

Część nr 1 - „Przebudowa ul. Kosmonautów w ciągu drogi Krajowej nr 94 we Wrocławiu w zakresie budowy skrzyżowania z Trasą Targową wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury” – zadanie zakończone. Rozliczono 96% zadania. Do uzyskania pozostaje decyzja pozwolenia na użytkowania, co poprzedzone musi być uzyskaniem zamiennej decyzji ZRID.

Część nr 2 - przebudowa mostu w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu wraz z odtworzeniem nawierzchni drogowej i torowiska tramwajowego oraz z wykonaniem projektów wykonawczych w tym zakresie – zakończono i rozliczono zadanie.

Część nr 3 - regulacja rzeki Ługowina wraz z budową rowu Ł-16A wraz z wykonaniem projektu wykonawczego w tym zakresie – zakończono i rozliczono zadanie.

Przygotowano, przeprowadzono i rozstrzygnięto (podpisano umowę z Wykonawcą) przetarg nieograniczony na Budowę infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury FORTUM na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu. Postępowanie wyjątkowe łączące jako wspólnych zamawiających podmioty publiczne (Gmina Wrocław, WI, i MPWiK S.A.) z podmiotem prywatnym (FORTUM).

Przygotowano, przeprowadzono i rozstrzygnięto (podpisano umowę z Wykonawcą) postępowanie na wyłonienie projektanta „Bazarku”.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 11 129 567 zł

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono umowy na roboty budowlane w zakresie Części 1, Części 2 i Części 3 zadania inwestycyjnego. Zrealizowano umowę w zakresie projektu „Bazarku”.

Uzyskano pozwolenia na budowę (2920/2015 z 15 czerwca 2015 r. PnB – IA, 2629/2015 z 29 maja 2015 r. ZRID – IB, 1345/2015 z 20 marca 2015 r. ZRID – IC, 900/2015 z 25 lutego 2015 r. PnB – IEI-D-90/15 z 31 marca 2015 r. PnB – IE Zgłoszenie z 20 lutego 2015 r. – IF).

W zakresie zadania Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury FORTUM na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu:

- przygotowano zaplecze budowy i Inżyniera,
- wykonano wycinki drzew,
- wybudowano drogi technologiczne,
- wykonano kanalizację deszczową w ciągu trasy targowej (2 KDZ),
- wykonano kanalizację deszczową wzdłuż drogi 4 KKD/1,
- wykonywany jest wielobranżowy projekt zamienny (zgodnie z założeniami umowy i OPZ).

Łączne zaangażowanie robót na tej inwestycji przekracza 5% i jest większe od planowanych w harmonogramie.

BUDOWA PAWILONU NA PLACU NOWY TARG

Cel zadania: opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej (projektu budowlanego projektów wykonawczych, przedmiarów robót, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót oraz kosztorysów inwestorskich) oraz uzyskanie wszelkich niezbędnych opinii, uzgodnień i decyzji administracyjnych w tym zakresie, w szczególności ostatecznego pozwolenia na budowę.

Lata realizacji: 2014 – 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 96 555 zł

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano dokumentację projektową wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami.

ZAGOSPODAROWANIE TERENU WSCHODNIEGO POMIĘDZY OBSZAREM STADIONU I RZEKĄ ŚLĘZĄ

Cel zadania: wykonanie północno – wschodniego fragmentu esplanady Stadionu Miejskiego.

Lata realizacji: 2014-2015

W dniu 31 marca 2015 r. podpisano umowę na wykonanie północno wschodniego fragmentu esplanady na kwotę 639 354 zł.

W 2015 r. trwała spłata raty wierzytelności wykupionych przez Bank: 700 733 zł.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 368 377 zł

Osiągnięto następujące efekty: zakończono i rozliczono zadanie.

PROGRAM ROWEROWY - BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO W UL. MARSZOWICKIEJ

Cel zadania: zakres inwestycji obejmuje budowę ciągu pieszo-rowerowego o długości ok. 3 km w ciągu ulicy Marszowickiej. Ciąg pieszo-rowerowy będzie posiadał nawierzchnie z betonu asfaltowego. W ramach projektu oprócz budowy ciągu pieszo-rowerowego wykonane zostaną: MTKK, oświetlenie, odwodnienie wraz z przebudową sieci wodociągowej, zieleni oraz obiektów inżynierskie (przepusty).

Lata realizacji: 2014 - 2016

W 2015 r. trwała realizacja robót budowlanych, których zaawansowanie na koniec IV kwartału wyniosło ok. 50%. Wypłacono odszkodowanie na podstawie decyzji starosty średzkiego na rzecz osoby prywatnej w kwocie 229 750 zł.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 5 987 308 zł

Osiągnięto następujące efekty:

W dniu 9 marca 2015 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji związanej z przebudową nawierzchni jezdni wraz z odwodnieniem ul. Marszowickiej.

W dniu 11 września 2015 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji i wykonanie robót budowlanych związanych z przebudową nawierzchni jezdni wraz z odwodnieniem ul. Marszowickiej na odcinku od ul. Małomickiej do ul. Głównej oraz od ul. Łanowskiego do ul. Małomickiej (Zakres Ziajka).

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ – PRZEBUDOWA UL. WEIGLA

Cel zadania: zadanie obejmowało rozbudowę ul. Weigla we Wrocławiu na odcinku od wjazdu na teren Szpitala Wojskowego do ul. Spiskiej oraz ul. Spiskiej od ul. R. Weigla do wjazdu na teren ASK przy ul. Borowskiej we Wrocławiu oraz budowę parkingu przy ulicy Weigla. Zakres przebudowy obejmował wzmocnienie i poszerzenie istniejącej drogi do szerokości 6 m wraz z budową obustronnych chodników o szerokości 2 m Ponadto projekt zakładał budowę kanałów MTTK, kanalizacji deszczowej, budowę oświetlenia drogowego oraz wycinkę kolidujących drzew i krzewów, budowę parkingu wraz z chodnikami o szerokości 2 m zlokalizowanego przy ul. Rudolfa Weigla na wysokości budynku Szpitala Klinicznego nr 36. Ponadto projekt zakładał przebudowę sieci wodociągowej.

Lata realizacji: 2014 - 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 2 955 007 zł

Osiągnięto następujące efekty: rozliczono i zakończono zadanie.

BUDOWA UL. WOJANOWSKIEJ

Cel zadania: opracowanie koncepcji odprowadzenia wód deszczowych oraz inwentaryzacji zieleni w związku z realizacją inwestycji „Budowa ul. Wojanowskiej i ul. Fiedorfa w ciągu Al. Stabłowickiej we Wrocławiu”.

Lata realizacji: 2014-2016

W 2015 r. trwały prace projektowe dla zadania.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów.

Osiągnięto następujące efekty: w dniu 26 czerwca 2015 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych.

POPRAWA STANU TECHNICZNEGO NAWIERZCHNI W UL. KONDUKTORSKIEJ

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa poprzez naprawę spękaną nawierzchni, budowę ciągu pieszo-rowerowego i oświetlenia.

Lata realizacji: 2015-2017

W 2015 r. zlecono opracowanie dokumentacji projektowej – podpisano umowę.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 198 zł

Osiągnięto następujące efekty: zadanie jest w fazie opracowania dokumentacji projektowej.

BUDOWA DRÓG W REJONIE NOWOBUDOWANEJ SZKOŁY PRZY UL. KŁODZKIEJ (ODCINEK DROGI MIĘDZY UL. KŁODZKĄ I STROŃSKĄ, 100 M UL. PIŁAWSKIEJ, 300 M UL. KUKUCZKI)

Cel zadania: zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, składających się na zadanie inwestycyjne w tym opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania.

Zakres prac projektowych i robót obejmuje przebudowę istniejącej infrastruktury oraz budowę kompletnych nowych ulic wraz z nową infrastrukturą w tym ścieżki rowerowe, ciągi piesze, oświetlenie uliczne, MTTKK ulicy:

- oznaczonej wg MPZP 1 KDL stanowiącą połączenie ulic na odcinku od ul. Strońskiej do istniejącej jezdni ul. Kukuczki (skrzyżowanie z ul. Kukuczki z ul. Pirenejską),
- oznaczonej wg MPZP 2KDD/1 na odcinku od ul. Strońskiej do skrzyżowania z drogi 2KDD/1 z 2KDD/3 ul. Kłodzka,
- oznaczonej wg MPZP 2KDD/3 na odcinku od ul. 2KDD/1 do skrzyżowania drogi 2KDD/3 z 2KDD/2 ul. Dzierżoniewskiej,
- oraz projekt budowy drogi pomiędzy ulicami 2KDD/2 a 2KDD/3 oznaczonej wg MPZP 3KDPR/4.

Budowę nowego odwodnienia wraz ze zbiornikami retencyjnymi.

Lata realizacji: 2016-2017

W 2015 r:

- przygotowano i rozstrzygnięto przetarg na wykonanie prac projektowych,
- podpisano umowę z Wykonawcą,
- opracowano i zatwierdzono KPP,
- wykonano przeważającą część prac projektowych.

W 2015 r. nie poniesiono nakładów.

Osiągnięto następujące efekty:

- umowa z wykonawcą nr ZP/PN/03960/01/2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.,
- zatwierdzone rozwiązania projektowe w zakresie KPP.

PRZEBUDOWA MOSTÓW CHROBREGO PŁN. I PŁD.

Cel zadania: mosty Chrobrego, położone są w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455, która łączy się z DK 98 (rondo Reagana) czyli realizuje bezpośrednie połączenie z siecią TEN-T. Stanowią podstawowe połączenie wschodniej części Województwa Dolnośląskiego z Wrocławiem i są alternatywnym połączeniem dla drogi krajowej nr 94. Przebudowa obiektu poprawi dostępność terenów aktywności gospodarczej usytuowanych przy ulicach Kowalskiej, Swojczyckiej i Mydlanej. Dodatkowo połączenie to umożliwi dostęp do obiektów kultury – wpisanej na listę UNESCO Hali Stulecia oraz Wrocławskiego Ogrodu Zoologicznego z unikatowym w skali kraju Afrykarium. Most Chrobrego łączy osiedla Sępolno i Zalesie na tzw. Wielkiej Wyspie – poprzez ulicę Adama Mickiewicza – z północnymi peryferiami (Swojczyce i ul. Swojczycka) i stanowi element ciągu komunikacyjnego prowadzącego z centrum Wrocławia do podwrocławskiego miasta Jelcz-Laskowice (droga wojewódzka nr 455).

Lata realizacji: 2015 – 2016

W 2015 r.

- trwały uzgodnienia/prace nad opracowaniem wstępnej koncepcji realizacji inwestycji. W zależności od wariantu jaki zostanie wybrany, obecny obiekt-pomost zostanie całkowicie przebudowany lub powstaną dwa osobne obiekty. Najbardziej korzystne (z punktu widzenia potencjalnie osiągniętego efektu oraz z uwzględnieniem możliwych utrudnień dla mieszkańców w funkcjonowaniu komunikacji zastępczej) jest budowa 2-ch osobnych nowych obiektów mostowych, z których jeden (budowany w I-szym etapie) będzie stanowił docelowo most drogowy, a drugi (budowany w II-im etapie) docelowo wydzielony most dla potrzeb komunikacji zbiorowej.
- zlecono i wykonano analizę techniczno-ekonomiczną przywrócenia nominalnej nośności 30 t dla Mostu Chrobrego.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 71 586 zł

Osiągnięto następujące efekty: uzgodniono i odebrano opracowaną wstępną koncepcję realizacji inwestycji oraz analizę techniczno-ekonomiczną przywrócenia nominalnej nośności 30 t dla mostów Chrobrego.

PROGRAM INICJATYW LOKALNYCH

Na podstawie uchwały nr uchwały nr V/17/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie budżetu Miasta na 2015 r. na zadania realizowane w ramach inicjatyw lokalnych w 2015 r. przeznaczono środki finansowe w wysokości: **3 688 000 zł**, ostatecznie kwotę tę zmniejszono w ciągu roku do kwoty: **1 850 880 zł**.

Do rozdysponowania tych środków upoważniony był Zespół do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, powołany zarządzeniem nr 10816/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 października 2010 r. wraz z późniejszymi zmianami (zarządzenie nr 117/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2011 r. oraz zarządzenie nr 3113 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 listopada 2011 r.).

W 2015 r. plan inicjatyw lokalnych obejmował 16 zadań, w tym:

- z zakresu infrastruktury technicznej: 1 zadanie,
- z zakresu drogowego: 15 zadań.

Opracowano materiały robocze poprzedzone wizjami w terenie jak i protokół końcowy. Wstępnie zaakceptowano 12 nowych zadań do ujęcia w planie inicjatyw lokalnych na 2015 r. Ostatecznie podpisano umowy i przyznano dofinansowanie dla 9 zadań drogowych. Zakończono realizację 6 zadań i opracowano dokumentację projektową. Zasadą prowadzenia działalności w zakresie inicjatyw lokalnych jest deklaracja, a następnie dobrowolna wpłata udziału własnego wnioskodawców w kosztach realizacji zadania. Ogółem w 2015 r. wpłaty te wyniosły 440 375 zł co stanowi 440,38% założonego planu dochodów.

ROZLICZENIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRYZNANYCH NA WSPIERANIE INICJATYW LOKALNYCH

Nazwa zadania	Plan po zmianach/ (przed zmianami)	Wykonanie	% wykonania
Program inicjatyw lokalnych /Dz. 600 Rozdz. 60016/	1 850 880 zł (3 688 000 zł)	1 850 862,82 zł	99,99%
realizowane przez ZDiUM	101 880 zł (0)	101 880 zł	100%
realizowane przez ZIM	1 749 000 zł (3 688 000 zł)	1 748 982,82 zł	99,99%

Ogółem wykonano:

- **kanalizacja deszczowa – L = 306 mb ≈ 0,30 km,**
- **nawierzchnia docelowa – L = 247 mb ≈ 0,25 km,**
- **nawierzchnia tymczasowa – L = 529 mb ≈ 0,53 km.**

Wnioski składane do Programu inicjatyw lokalnych dotyczyły głównie budowy dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem.

Wydatkowanie środków następowało w oparciu o procedury określone w Ustawie o zamówieniach publicznych.

W ramach programu Inicjatyw Lokalnych Zarząd Inwestycji Miejskich zrealizował:

- dokumentacje projektowe dla:
 - przebudowy drogi wraz z infrastrukturą w sięgaczu ul. Ołtaszyńskiej,
 - przebudowy drogi wraz z infrastrukturą w ul. Rdestowej,
 - przebudowy drogi wraz z infrastrukturą w sięgaczu ul. Kochanowskiego 24-26,
 - przebudowy drogi wraz z infrastrukturą w sięgaczu ul. Gałczyńskiego (na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Lechonia),
 - przebudowy drogi wraz z infrastrukturą w sięgaczu ul. Zagłębiowskiej 5-11,
 - przebudowy drogi sięgacza ul. Maleczyńskich 24-38,
 - przebudowy drogi sięgacza ul. Maleczyńskich 40-54,
 - przebudowy drogi ul. Maleczyńskich od ul. Morelowskiego do posesji nr 58.
- roboty budowlane dla zadań:
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Bursztynowej na odcinku od ul. Nefrytowej do ul. Opalowej,
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Sygnałowej 4b-6b,
 - budowa nawierzchni tymczasowej wraz z odwodnieniem w ul. Jaspisowej,

- budowa drogi wraz z infrastrukturą w ul. Łubinowej od ul. Parafialnej do ul. Orawskiej oraz w ul. Motylkowej od ul. Łubinowej do nr 13,
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Maleczyńskich nr 58-74,
- budowa oświetlenia w ul. Jarocińskiej nr 68-74 i 39-59,
- wymiana nawierzchni ul. Zabłocie we Wrocławiu na odcinku od bramy plebanii do posesji nr 5.

Poniesione w 2015 r. nakłady: 1 749 000 zł

W 2015 r. zakończono realizację inwestycji w zakresie budowy i przebudowy dróg:

- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Bursztynowej na odcinku od ul. Nefrytowej do ul. Opalowej o następujących parametrach:
 - długość drogi: 124,88 mb,
 - nawierzchnia drogi – kostka betonowa: 625 m²,
 - chodniki: 210 m²,
 - długość sieci kanalizacji deszczowej: 19,40 mb,
 - wpusty deszczowe: 3 szt.,
 - oświetlenie: słupy wraz z oprawami: 13 kpl.,
 - długość sieci MTKK: 126,50 mb,
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Sygnałowej 4b-6b o następujących parametrach:
 - długość drogi: 62,44 mb,
 - nawierzchnia drogi – beton asfaltowy: 301,90 m²,
 - chodniki: 200,25 m²,
 - długość sieci kanalizacji deszczowej: 30,60 mb,
 - wpusty deszczowe: 2 szt.,
 - włazy: 2 szt.,
 - oświetlenie: słupy wraz z oprawami: 2 kpl.,
 - kabel zasilający YAKSs 4 x 35 mm²: 99 mb,
 - długość sieci MTKK: 82,60 mb,
 - studnia SKR1: 1 szt.,
 - studnia SKO 2g: 2 szt.,
- budowa nawierzchni tymczasowej wraz z odwodnieniem w ul. Jaspisowej o następujących parametrach:
 - długość drogi: 283,24 mb,
 - nawierzchnia drogi – beton asfaltowy: 1 183,50 m²,
 - długość sieci kanalizacji deszczowej: 240,01 mb,
 - wpusty deszczowe: 5 szt.,
 - studnie kanalizacji deszczowej: 7 szt.,
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Maleczyńskich o następujących parametrach:
 - długość drogi: 59,87 mb,
 - nawierzchnia drogi – beton asfaltowy: 569 m²,
 - chodniki: 35 m²,
 - długość sieci kanalizacji deszczowej: 16,10 mb,
 - wpusty deszczowe: 3 szt.,
 - studnie kanalizacji deszczowej: 3 szt.,
 - oświetlenie: słupy wraz z oprawami: 2 kpl.,
 - kabel zasilający YAKXS 4 x 35: 109 mb,
 - długość sieci MTKK: 372 mb,

Pozostał do wykonania zakres związany z odtworzeniem istniejących trawników i krzewów. Termin realizacji: 30 czerwca 2016 r.

- wymiana nawierzchni ul. Zabłocie na odcinku od bramy plebanii do posesji nr 5 na powierzchni 156 m² (kostka betonowa),
 - długość: 65 mb, szerokość: 2,40 m,
- budowa oświetlenia w ul. Jarocińskiej nr 68-74 i 39-59 o następujących parametrach:
 - oświetlenie: słupy wraz z oprawami: 10 kpl.,
 - kabel zasilający YAKXS 4 x 35: 312 mb.

ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ

Zadania realizowane w 2015 r. obejmowały:

- **Wyznaczanie kontrapasów rowerowych (ul. Frycza Modrzewskiego).**
Cel zadania: połączenie systemu tras rowerowych.
W 2015 r. wybudowano 2 kontrapasy.
Osiągnięto następujące efekty: zapewniono możliwość jazdy w obu kierunkach ulicami Frycza Modrzewskiego oraz Świdnicką. Umożliwiono w ten sposób przejazd rowerzystów wzdłuż południowego brzegu Odry omijając remontowane bulwary (dla ul. Frycza Modrzewskiego).
- **Budowę dróg jedno- i dwukierunkowych.**
Cel zadania: kształtowanie nowych połączeń oraz spinanie istniejącej sieci tras rowerowych.
W 2015 r. zrealizowano drogi rowerowe na ulicach:
 - Traugutta (poprawa warunków ruchu dla pieszych i rowerzystów),
 - Legnickiej,
 - Trzebnickiej,
 - Mińskiej,
 - Świdnickiej,
 - Piłsudskiego,
 - Okulickiego,
 - Nowowiejskiej,
 - Oławskiej,
 - Kołłątaja
 - Kamiennej,
 - Pawiej,
 - Porębskiej.Poniesione nakłady: inwestycje własne i przy okazji innych inwestycji.
Osiągnięto następujące efekty: uzupełnienie o kolejne fragmenty istniejącej sieci tras rowerowych oraz poprawa bezpieczeństwa jazdy.
- **Budowę ciągów pieszo rowerowych.**
Cel zadania: nowe połączenia i spinanie istniejącej sieci dróg rowerowych.
W 2015 r. zrealizowano ciągi pieszo-rowerowe w ulicach:
 - Legnickiej,
 - Wróblewskiego,
 - Raclawickiej,
 - Okulickiego,
 - łącznik pomiędzy Wałbrzyską a Zabrodzką,
 - Wieczornej,
 - Kiełczowskiej,
 - Marszowickiej.Osiągnięto następujące efekty: uzupełnienie o kolejne fragmenty istniejącej sieci tras rowerowych oraz poprawa bezpieczeństwa jazdy.
- **Budowę słuz rowerowych.**
Cel zadania: zapewnienie bezpieczeństwa komunikacji rowerowej i upłynnienie ruchu rowerowego.
W 2015 r. zrealizowano: 23 słuz na ulicach:
 - Legnickiej,

- Trzebnickiej,
- Świdnickiej,
- Oławskiej,
- Piotra Skargi,
- Kołłątaja,
- Plac Bema,
- Wyszyńskiego.

Osiągnięto następujące efekty: poprawiono możliwość bezpiecznego przejazdu rowerzystom.

- **Budowę pasów rowerowych.**

Cel zadania: kształtowanie nowych połączeń oraz spinanie istniejącej sieci tras rowerowych.

W 2015 r. zrealizowano pasy rowerowe na ulicach:

- Legnickiej,
- Trzebnickiej,
- Świdnickiej,
- Piłsudskiego,
- Wróblewskiego,
- Kazimierza Wielkiego,
- Oławskiej,
- Błogosławionego Czesława,
- Piotra Skargi,
- Kołłątaja,
- Kamiennej,
- plac Bema,
- Plac Staszica.

Osiągnięto następujące efekty: uzupełnienie o kolejne fragmenty istniejącej sieci tras rowerowych oraz poprawa bezpieczeństwa jazdy.

- **Budowę przejazdów rowerowych oraz przejść dla pieszych.**

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa w ruchu rowerowym oraz pieszym.

W 2015 r.:

- wyniesiono przejazdy rowerowe i przejścia piesze (ulice: Młodych Techników, Inowrocławska, Dobra, Białowieska),
- wybudowano nowe przejście dla pieszych przez ul. Trzebnicką,
- wyniesiono dwa przejścia dla pieszych w ul. Nowogorlickiej,
- wykonano przejścia dla pieszych, np. przez ul. Swojczycką na wysokości ul. Torowej, przez ul. Zielińskiego, przez ul. Kurpiów.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa i wygody przejazdu.

- **Budowę kładki pieszo – rowerowej pod Mostem Warszawskim (na lewym brzegu rzeki).**

Cel zadania: połączenie systemu tras rowerowych.

W 2015 r. wybudowano 1 kładkę.

Osiągnięto następujące efekty: zapewniono możliwość jazdy w obu kierunkach pod mostami warszawskimi. Zapewnia to bezpieczeństwo rowerzystów jadących po wałach wzdłuż południowego brzegu Odry omijając oddalone przejazdy rowerowe w poziomie jezdni.

- **Uspokojenie ruchu oraz uporządkowanie parkowania.**

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez uporządkowanie parkowania, zaprojektowanie i wykonanie progów oraz objęcie strefą ruchu uspokozonego wybranych fragmentów miasta.

W 2015 r.:

- w ramach realizacji programu uspokoiania ruchu we Wrocławiu, wykonano strefy ruchu uspokozonego m.in. w obszarze placu Muzealnego, ul. Kobierzyckiej, ul. Idzikowskiego, ul. Ślicznej,
- zaprojektowano progi zwalniające (np. ul. Kampinoska, Zielna),
- wdrożono kontraruch rowerowy wokół placu Muzealnego jako element uspokoiania ruchu.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa pieszych, uwalnianie chodników z parkujących aut, zmniejszenie prędkości pojazdów

- **Poprawę bezpieczeństwa drogowego wokół szkół.**

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa dzieci dochodzących i dojeżdżających do szkół. W ramach realizacji zadania dokonano przeglądu szkół przed rozpoczęciem roku szkolnego, m.in. bieżących analiz stanu bezpieczeństwa na podstawie zgłoszeń szkół oraz rodziców.

W ramach uspokajania ruchu wokół placu Muzealnego przeprowadzono ankietę bezpieczeństwa wśród dzieci i rodziców oraz pracowników szkoły podstawowej. Ankieta ta stanowiła podstawę do analizy miejsc niebezpiecznych oraz do projektowania. Dokonano korekty organizacji ruchu również przy szkołach podstawowych przy ul. Januszowickiej, Wieczystej, Wietrznej i Sycowskiej.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa pieszych (dzieci oraz rodziców), uwolnienie chodników z parkujących aut, zmniejszenie prędkości pojazdów w rejonie szkół, zabezpieczenia przed parkowaniem przejść dla pieszych.

- **Rozpatrywanie wniosków mieszkańców z zakresu ruchu drogowego.**

Cel zadania: bieżąca analiza i poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W ramach realizacji zadania udzielono odpowiedzi na ponad 550 wniosków mieszkańców. Część z nich posłużyła jako podstawa do dokonania korekty organizacji ruchu docelowego.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

- **Wykonanie miejsc zastrzeżonych dla pojazdów osób niepełnosprawnych.**

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i przeciwdziałanie wykluczeniu osób niepełnosprawnych

W ramach realizacji zadania wykonano koperty dla pojazdów osób niepełnosprawnych na wnioski zainteresowanych w pobliżu obiektów użyteczności publicznej.

Przygotowano projekt zarządzenia w sprawie dodatkowych miejsc parkingowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

- **Wykonanie projektu mini ronda u zbiegu ul. Kołobrzeskiej i Hermanowskiej.**

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Na wniosek mieszkańców oraz w oparciu o statystyki policyjne wykonano projekt a następnie wdrożono projekt mini ronda u zbiegu ulic Kołobrzeskiej i Hermanowskiej.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

- **Budowę stojaków rowerowych.**

Cel zadania: zwiększenie ilości stojaków rowerowych.

W 2015 r. zamontowano 675 stojaków rowerowych.

Osiągnięto następujące efekty: zwiększenie dostępności miejsc z wygodnymi i bezpiecznymi stojakami rowerowymi.

- **Uspokojenie ruchu.**

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa oraz komfortu przejazdu rowerzystom oraz podróży pieszym.

W 2015 r.:

- wyniesiono skrzyżowanie w rejonie ul. Nowogorlickiej,
- wyniesiono skrzyżowanie ul. Nowowiejska,
- uspokojono ruch na Placu Staszica,
- ul. Kołątąja, uspokojenie ruchu +P-27.

Osiągnięto następujące efekty: poprawa bezpieczeństwa i wygody przejazdu.

ZADANIA EDUKACYJNO-PROMOCYJNE ZREALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU ROWEROWEGO PRZEZ WYDZIAŁ INŻYNIERII MIEJSKIEJ

Przeprowadzono w szkołach we Wrocławiu akcje edukacyjno-promocyjne „Rowerowa szkoła”, w ramach której w piętnastu klasach uczniowie wysłuchali prelekcji na temat roweru jako środka komunikacji oraz zasad bezpiecznego korzystania z roweru w ruchu miejskim. Zorganizowano także zajęcia praktyczne z jazdy rowerem w na placu

oraz strefie ruchu uspokojonego oraz przeprowadzono w 6 szkołach audyty rowerowe (analiza szkoły pod kątem barier w rozwoju ruchu rowerowego).

Opracowano i wydrukowano mapy rowerowej Wrocławia w wersji elektronicznej i papierowej w nakładzie 2 000 szt. Elektroniczną wersję map w formacie pdf udostępniono do ściągnięcia na stronie www.wroclaw.pl.

Przeprowadzono na terenie miasta Wrocławia rywalizację European Cycling Challenge. Jest to rywalizacja pomiędzy mieszkańcami europejskich miast w jak największej ilości przejechanych kilometrów na rowerze. Wrocław zajął II miejsce na 40 miast biorących udział w ECC.

Przeprowadzono kampanię promującą jazdę na rowerze, ze szczególnym naciskiem na rower jako środek transportu. W ramach kampanii umieszczono na terenie Miasta plakaty, billboardy, wyświetlano komunikaty na tablicach ITS, zorganizowano konkursy rowerowe, reklamy w radio, śniadania rowerowe, wystawę zdjęć poświęconą rowerzystom.

Współorganizowano Wrocławskie Święto Rowerzysty, tj. wspólny przejazd ulicami miasta wielotysięcznego pelotonu rowerzystów połączony z piknikiem rodzinnym w parku Tołpy.

ZADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU ROWEROWEGO PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

Celem przedsięwzięć realizowanych w ramach przedmiotowego programu jest rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście.

W 2015 r. zakończono:

- przebudowę ul. Traugutta w celu wyznaczenia drogi rowerowej na odcinku od Fosy Miejskiej do pl. Powstańców Warszawy. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 703 000 zł, wydatki poniesione w 2015 r.,
- budowę ścieżki rowerowej pod mostami Warszawskimi we Wrocławiu (brzeg lewy koryta rzeki Starej Odry). Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 649 000 zł, z czego wydatki poniesione w 2015 r. wyniosły 624 000 zł,
- przebudowę ul. Petuniowej i Wittiga. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 110 000 zł, wydatki poniesione w 2015 r.,
- budowę pasów rowerowych na ul. Trzebnickiej i pl. Św. Macieja na odcinku od ul. Łokietka do skrzyżowania z ul. Św. Wincentego oraz w rejonie pl. Powstańców Wielkopolskich wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 1 978 000 zł, z czego wydatki poniesione w 2015 r. wyniosły 1 895 000 zł,
- poszerzenie rampy zjazdowej pod wiaduktem kolejowym w ciągu ul. Legnickiej. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 260 000 zł, wydatki poniesione w 2015 r.,
- przebudowę ul. Św. Marcina oraz pl. Bema (od Mostów Młyńskich do ul. Prusa), pl. Staszica (od pl. Powstańców Wielkopolskich do skrzyżowania z ul. Łowiecką), ul. Świdnickiej i ul. Piłsudskiego, al. Jana III Sobieskiego (od ul. Krzywoustego do wyjazdu ze stacji benzynowej) w celu wyznaczenia tras rowerowych. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 480 000 zł, wydatki poniesione w 2015 r.,
- przebudowę ul. Legnickiej na odcinku od ul. Rybackiej do ul. Poznańskiej w celu wyznaczenia drogi rowerowej wraz z wyniesieniami przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych oraz uporządkowaniem parkowania. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 693 000 zł, wydatki poniesione w 2015 r.,
- przebudowę ul. Buforowej (boczna) w zakresie uspokojenia ruchu i wykonania poboczy. Całkowity koszt realizacji zadania wyniesie 83 000 zł, rozliczenie zadania nastąpi w 2016 r.,

- obniżanie krawężników na przejściach dla pieszych i ścieżkach rowerowych w rejonie skrzyżowań w obrębie dzielnic: Stare Miasto, Śródmieście, Psie Pole. Całkowity koszt realizacji zadania wyniesie 150 000 zł, rozliczenie zadania nastąpi w 2016 r.

Ponadto w 2015 r. rozpoczęto:

- budowę zjazdów z wału do istniejącej półki pod mostami Jagiellońskimi. Całkowita wartość zamówienia wyniesie 2 368 000 zł, z czego wydatki poniesione w 2015 r. wyniosły 1 644 000 zł,
- przebudowę ulic polegającą na wydzieleniu tras rowerowych w istniejących ciągach ulicznych: ul. Mickiewicza na odcinku od ul. I. Paderewskiego do ul. S. Konarskiego. Całkowita wartość zadania 1 243 000 zł, z czego wydatki poniesione w 2015 r. wyniosły 497 000 zł,
- budowę ścieżki rowerowej pod mostami Warszawskimi (brzeg prawy Kanału Żeglugowego). Całkowita wartość zadania wyniesie 4 895 000 zł, z czego wydatki poniesione w 2015 r. wyniosły 1 797 000 zł. Zadanie planowane jest do współfinansowania w ramach RPO WD 2014-2020.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy komfortu oraz bezpieczeństwa jazdy rowerem po Wrocławiu.

ZADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU RUCHU PIESZEGO PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

Celem wieloletniego programu jest poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury wraz z wprowadzeniem elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W ramach programu w 2015 r. zrealizowano:

- przebudowę nawierzchni Rynku celem dostosowania do poruszania się osób niepełnosprawnych, koszt realizacji: 2 356 000 zł,
- budowę brakujących chodników w ciągu ul. Maślickiej w rejonie ronda przy ul. Królewieckiej, koszt realizacji: 295 000 zł,
- 60% prac związanych z zagospodarowaniem terenu pomiędzy ul. Szybowcowa i Lotniczą we Wrocławiu, koszt realizacji 993 000 zł.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

PROJEKT ZINTEGROWANEGO SYSTEMU TRANSPORTU SZYNOWEGO

W 2015 r. koncentrowano się na realizacji Projektu: „Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II” oraz pracach przygotowawczych dla Projektów: „Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap III”, „Budowa wydzielonej trasy transportu zbiorowego *METROBUS*”, „Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia”, oraz „Rozbudowa węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej we Wrocławiu”.

Ponadto zajmowano się rozliczeniami Projektu „Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap I”, monitorowaniem trwałości Projektu oraz wskaźników rezultatu wymaganych na etapie umowy o dofinansowanie.

Podejmowano działania na rzecz przygotowania do realizacji nowych projektów z zakresu rozwoju transportu szynowego planowanych do współfinansowania ze środków UE na lata 2014-2020 zarówno z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, jak i w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych RPO WD. Zadania te dotyczyły przygotowania projektów z priorytetu związanego z rozwojem systemu kolejowego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Kolei Aglomeracyjnej.

Realizowano również inne zadania zlecone w tym przygotowywano analizy i opinie dotyczące usprawnień w komunikacji zbiorowej związanych m.in. z budową przystanków wiedeńskich, kreowaniem węzłów przesiadkowych, modernizacją sieci tramwajowej, rozjazdów itp.

REALIZACJA PROJEKTU ZINTEGROWANEGO SYSTEMU TRANSPORTU SZYNOWEGO W AGLOMERACJI I WE WROCŁAWIU – ETAP I

Projekt realizowany był w latach 2008-2013. W ramach Projektu zrealizowane zostały 44 podzadania składowe, w tym budowa nowych odcinków tras tramwajowych, modernizacja odcinków istniejących, dostawy nowego taboru tramwajowego, wdrożenie systemu sterowania z priorytetem dla tramwajów oraz budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych. Wszystkie te zadania służą uruchomieniu tras nowego systemu Tramwaj Plus, uruchomieniu nowej Trasy Średnicowej, zapewnienie priorytetu dla komunikacji tramwajowej na trasach Tramwaju Plus i Trasach Średnicowych oraz wykreowanie węzłów przesiadkowych umożliwiających wygodne przesiadki pomiędzy komunikacją miejską – tramwajową i autobusową oraz regionalną – kolejową i autobusową.

W 2015 r. podejmowano działania związane z:

- rozliczeniem finansowym refundacji UE, w tym z przekazywaniem refundacji na rzecz Partnera Projektu,
- uzyskaniem podwyższenia dofinansowania UE dla Projektu i zawarciem aneksu do umowy o dofinansowanie,
- monitorowaniem trwałości Projektu,
- realizacją wskaźników rezultatu zgodnie z umową o dofinansowanie.

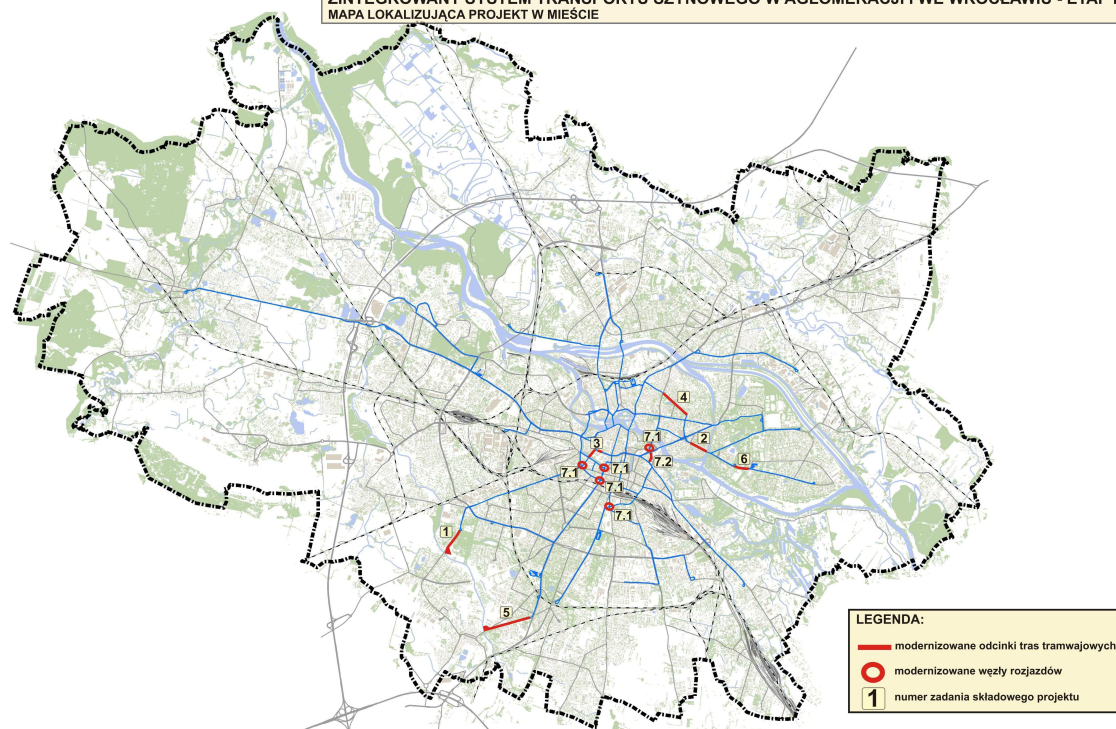
Ponadto dokonywano innych czynności przeglądowych i gwarancyjnych.

REALIZACJA PROJEKTU ZINTEGROWANY SYSTEM TRANSPORTU SZYNOWEGO W AGLOMERACJI I WE WROCŁAWIU – ETAP II

Projekt jest kontynuacją działań miasta na rzecz rozwoju transportu szynowego i jego integracji z innymi podsystemami transportu. Projekt składał się z ośmiu zadań związanych z modernizacją wybranych elementów miejskiej infrastruktury tramwajowej oraz zakupem nowych tramwajów wieloczlonych z częściowo niską podłogą.

Zadania składowe projektu:

- przebudowa pętli tramwajowej Oporów z odcinkiem torowiska od pętli tramwajowej Cmentarz Grabiszyński,
- modernizacja infrastruktury komunikacji zbiorowej na odcinku ul. Marii Curie - Skłodowskiej w celu wydzielenia torowiska tramwajowego,
- modernizacja infrastruktury komunikacji zbiorowej w ul. Krupniczej w celu wydzielenia torowiska wraz z budową 4 nowych przystanków tramwajowych,
- modernizacja infrastruktury komunikacji tramwajowej w ul. Nowowiejskiej,
- modernizacja infrastruktury komunikacji tramwajowej w ul. Przyjaźni - remont torowiska w ul. Przyjaźni wraz z pętlą tramwajową,
- modernizacja infrastruktury komunikacji tramwajowej w ul. Wróblewskiego - przebudowa torowiska w ul. Wróblewskiego na odcinku od ul. M. Kopernika do ul. Tramwajowej wraz z rozjazdami,
- modernizacja wybranych rozjazdów tramwajowych - wymiana rozjazdów wraz z montażem nowoczesnych mechanizmów nastawczych:
 - rozjazdy: ul. Piłsudskiego- ul. Świdnicka, ul. Świdnicka – ul. Podwale, pl. Legionów od strony ul. Sądowej, pl. Powstańców Warszawy od strony Mostu Pokoju,
 - remont torowiska tramwajowego w ul. Kujawskiej od pl. Wróblewskiego do estakady.
- zakup nowych tramwajów wieloczlonych z całkowicie lub częściowo niską podłogą.

Mapa lokalizująca Projekt w mieście

W 2015 r. kontynuowano roboty budowlane dla poszczególnych zadań składowych, realizowano dostawy tramwajów oraz wykonywano inne działania związane z procedurą ubiegania się o dofinansowanie UE Projektu, w tym związane z realizacją działań informacyjnych i promocyjnych.

Do końca grudnia 2015 r. zakończone zostały wszystkie roboty budowlane w ramach zadań składowych projektu, zakupiony i dostarczony został tabor tramwajowy, jak również przeprowadzono działania informacyjno-promocyjne.

Projekt zrealizowano zgodnie z zakresem deklarowanym w umowie o dofinansowanie.

Realizacja zadań związanych z dofinansowaniem UE Projektu

W 2015 r. realizowano zadania wynikające z procedury ubiegania się a następnie uzyskania dofinansowania UE Projektu, w szczególności związane z:

- umieszczeniem Projektu w wykazie podstawowym projektów kluczowych POIiŚ na lata 2007-2013,
- przygotowaniem i uzgodnieniem dokumentacji aplikacyjnej dla Projektu, w tym wniosku o dofinansowanie, studium wykonalności oraz analizy kosztów i korzyści dla Projektu,
- przygotowaniem załączników do wniosku o dofinansowanie, w tym dokumentacji z postępowań środowiskowych, pozwoleń na budowę i zgłoszeń robót budowlanych, załączników graficznych i innych,
- przygotowaniem i zawarciem umowy o dofinansowanie Projektu oraz załączników do umowy (umowa nr POIS.07.03.00-00.047/15-00 zawarta w dniu 24 czerwca 2015 r.),
- przygotowaniem i weryfikacją wniosków o płatność składanych w ramach Projektu,
- rozliczeniem finansowym refundacji UE, w tym z przekazywaniem refundacji na rzecz Partnera Projektu,
- uzyskaniem podwyższenia dofinansowania UE dla Projektu,
- monitorowaniem uzyskanych wskaźników produktu zgodnie z umową o dofinansowanie.

Realizacja działań informacyjnych i promocyjnych w Projekcie

W dniu 19 sierpnia 2015 r. ogłoszono przetarg na realizację zadania pn. „Przygotowanie i wdrożenie działań informacyjnych i promocyjnych w Projekcie pn. Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II dofinansowanym ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Działanie 7.3 - Transport miejski w obszarach metropolitalnych (Projekt nr POIS.07.03.00-00-047/15-00).

Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma UNIA Sp. z o.o. z Krakowa.

Firma ta zrealizowała następujące działania informacyjne i promocyjne:

- Przygotowanie trzech propozycji szaty graficznej materiałów informacyjnych i promocyjnych, w tym jednej nawiązującej do szaty graficznej Projektu pn. *Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap I* oraz uzgodnienia ich z Zamawiającym.
- Zaprojektowanie, wykonanie oraz dostarczenie Zamawiającemu materiałów informacyjnych i promocyjnych w tym m.in. ulotki informacyjnej ze schematem komunikacji miejskiej i gadżetów promocyjnych.
- Wykonanie, dostawa i instalacja tablic:
 - 2 szt. tablic informacyjnych na stelażu,
 - 5 szt. tablic pamiątkowych granitowych.
- Przygotowanie i przeprowadzenie konferencji podsumowującej realizację Projektu.
- Przygotowanie raportu z realizacji działań informacyjnych i promocyjnych w Projekcie pn. Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap II.

Granitowa tablica pamiątkowa zlokalizowana na pętli Oporów.

Tablica informacyjna zlokalizowana przy ul. Grabiszyńskiej.

Konferencja podsumowująca realizację Projektu ZSTŚ II - 5 listopada 2015 r.

Realizacja zadań przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.

W ramach Projektu zrealizowano zadanie związane z dostawą tramwajów z całkowicie lub częściowo niską podłogą.

W II połowie 2015 r. dostarczono do Wrocławia w ramach umowy zawartej w dniu 15 grudnia 2014 r. z firmą PESA Pojazdy Szynowe Bydgoszcz S.A. 8 szt. pojazdów tramwajowych PESA Twist z całkowicie niską podłogą. Na koniec 2015 r. rozliczono całość kontraktu z dostawcą, a MPK Sp. z o.o. rozpoczęło eksploatację wszystkich pojazdów.

Tramwaj PESA TWIST 2010NW

W dniu 17 marca 2015 r. ogłoszono przetarg na dostawę kolejnych 6 sztuk taboru tramwajowego w ramach Projektu. Jediną ofertę w przetargu złożyła poznańska fabryka MODERTRANS, z którą w dniu 7 lipca 2015 r. zawarto umowę na dostawy. Do końca grudnia 2015 r. dostarczono wszystkie pojazdy zamówione przez MPK Sp. z o.o., rozliczono całość kontraktu z dostawcą, a MPK Sp. z o.o. rozpoczęło eksploatację wszystkich pojazdów.

Tramwaj MODERUS BETA

Realizacja zadań przez Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.

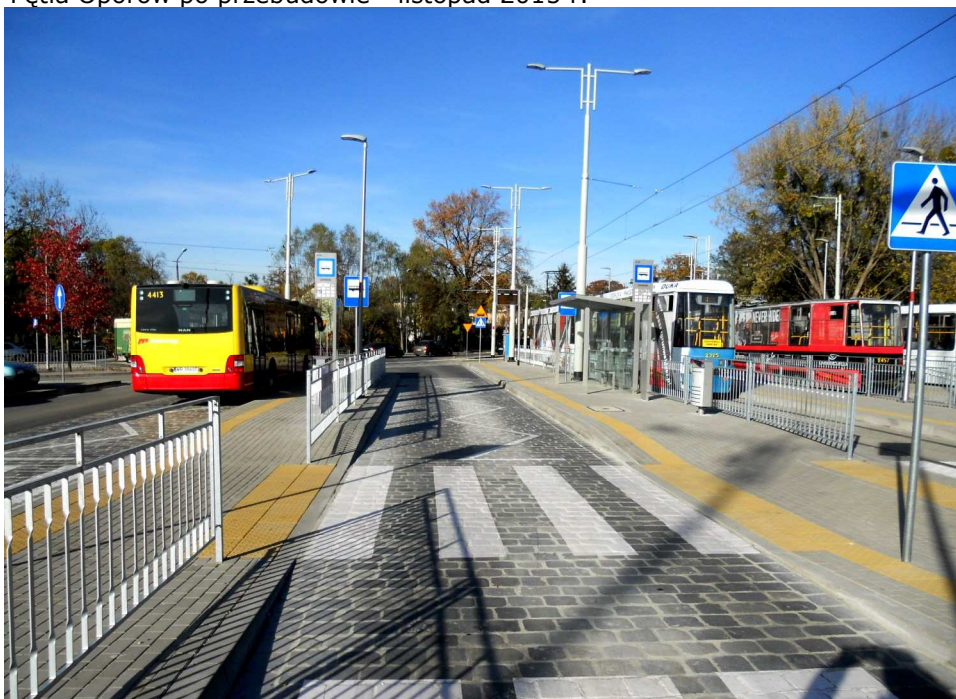
W 2015 r. realizowano następujące zadania w ramach Projektu:

Przebudowa pętli tramwajowej Oporów wraz z odcinkiem torowiska od pętli tramwajowej Cmentarz Grabiszyński:

- wykonano 1,2 km nowego torowiska wraz z trakcją,
- wybudowano nowe perony tramwajowe oraz autobusowe,
- wybudowano 35 miejsc postojowych dla samochodów osobowych (w tym 4 miejsca dla osób niepełnosprawnych),
- wybudowano 115 m ścieżki rowerowej,
- wybudowano 0,6 km kanalizacji MTKK,
- powstało nowe odwodnienie drogowe, oświetlenie uliczne, przejście dla pieszych,
- przebudowano istniejącą pętlę tramwajową – wewnątrz wykonano pętlę autobusową oraz parking przesiadkowy Park&Ride,
- uzyskano niezbędne decyzje, pozwolenia na użytkowanie, przekazano inwestycje do eksploatacji i rozliczono inwestycję.

Roboty budowlane wykonała firma STRABAG Sp. z o. o.

Pętla Oporów po przebudowie - listopad 2015 r.

Modernizacja infrastruktury komunikacji zbiorowej na odcinku ul. Marii Curie - Skłodowskiej w celu wydzielenia torowiska tramwajowego:

- po zakończeniu realizacji inwestycji prowadzone były przeglądy gwarancyjne.
- Roboty budowlane wykonywała firma SKANSKA S.A.

Modernizacja infrastruktury komunikacji zbiorowej w ul. Krupniczej w celu wydzielenia torowiska wraz z budową 4 nowych przystanków tramwajowych:

- wybudowano 2 perony przystankowe tramwajowe wraz z elementami wyposażenia w ul. Kazimierza Wielkiego,
- wykonano korektę programów sygnalizacji świetlnej na ul. Kazimierza Wielkiego,
- wybudowano kanalizację SDIP wraz z wyposażeniem i zasilaniem,
- wykonano zasilanie pod biletomaty Urbancard,
- zrealizowano dodatkowe roboty budowlane (m.in. sygnalizacja świetlna i MTKK).

Zasadnicze roboty budowlane dla zadania realizowano w 2014 r., jednakże w 2015 r. wykonano prace wyszczególnione powyżej. Roboty budowlane wykonywała firma Pro-Tra Building Sp. z o.o.

ul. Krupnicza po przebudowie (widok od ul. Kazimierza Wielkiego).

Modernizacja infrastruktury komunikacji tramwajowej w ul. Nowowiejskiej:

- zakończono roboty w zakresie przebudowy ul. Nowowiejskiej,
- przywrócono ruch tramwajowy, kołowy oraz pieszy,
- uzyskano decyzje pozwolenia na użytkowanie, przekazano inwestycje do eksploatacji i rozliczono inwestycję.

Roboty budowlane wykonała firma STRABAG Sp. z o. o. (wcześniej Heilit Woerner Sp. z o.o.).

ul. Nowowiejska po przebudowie - torowisko wbudowane w jezdnię.

Modernizacja infrastruktury komunikacji tramwajowej w ul. Przyjaźni - remont torowiska w ul. Przyjaźni wraz z pętlą tramwajową:

- zadanie zakończone i rozliczone w 2014 r.

Roboty budowlane wykonywała firma Bickhard-Bau Sp. z o.o.

Realizacja zadań przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta

W 2015 r. realizowano następujące zadania w ramach Projektu:

Modernizacja infrastruktury komunikacji tramwajowej w ul. Wróblewskiego - przebudowa torowiska w ul. Wróblewskiego na odcinku od ul. M. Kopernika do ul. Tramwajowej wraz z rozjazdami.

Wykonano roboty budowlane obejmujące:

- wymianę torów na podkładach betonowych wraz z podbudową tłuczniową - 450 mtp,
- wymianę rozjazdów jednotorowych pojedynczych wraz ze zwrotnicami - 2 szt,
- montaż napędu elektrycznego z wyświetlaczem położenia iglic - 1 szt,
- przebudowę przejazdów drogowych na przejazdy o nawierzchni gumowej - 7 szt,
- przekazano inwestycje do eksploatacji i rozliczono inwestycję,
- Roboty budowlane wykonała firma Przedsiębiorstwo Inżynieryjnych Robót Kolejowych „TOR-KRAK” Sp. z o.o.

ul. Wróblewskiego- torowisko po przebudowie.

Wymiana dwóch rozjazdów tramwajowych dwutorowych pojedynczych wraz z łukami na skrzyżowaniu ul. Świdnickiej – Podwale.

Wykonano roboty budowlane, których zakres obejmował:

- Etap I - rozjazd i łuki tramwajowe na ul. Świdnickiej w pobliżu DH "RENOMA" tj.:
 - wymianę rozjazdu dwutorowego pojedynczego z 6-ciu krzyżownic na istniejącej podbudowie – 1 kpl,
 - montaż do zwrotnicy najazdowej elektrycznego mechanizmu nastawczego z wyświetlaczem w kierunku przejazdu – 1 kpl,
 - wymianę łuków z szyn tramwajowych - 30 mtp,
 - wymianę zabudowy betonowej gr. 15 cm – 220 m²,
 - ułożenie nawierzchni z asfaltu twardolanego - warstwa ścierna 5 cm - 250 m².
- Etap II - rozjazd i łuki tramwajowe na ul. Podwale tj.:
 - wymianę rozjazdu dwutorowego pojedynczego z 6-ciu krzyżownic na istniejącej podbudowie – 1 kpl,
 - montaż do zwrotnicy najazdowej elektrycznego mechanizmu nastawczego z wyświetlaczem w kierunku przejazdu – 1 kpl,
 - wymianę łuków z szyn tramwajowych - 30 mtp,
 - wymianę zabudowy betonowej gr. 15 cm – 220 m²,
 - ułożenie nawierzchni z asfaltu twardolanego - warstwa ścierna 5 cm -250 m²,
 - przekazano inwestycje do eksploatacji i rozliczono inwestycję.

Roboty budowlane wykonała firma Spółdzielnia Pracy Robót Komunikacyjnych „SPOLBUD”.

Remont torowiska tramwajowego w ul. Kujawskiej od pl. Wróblewskiego do estakady:

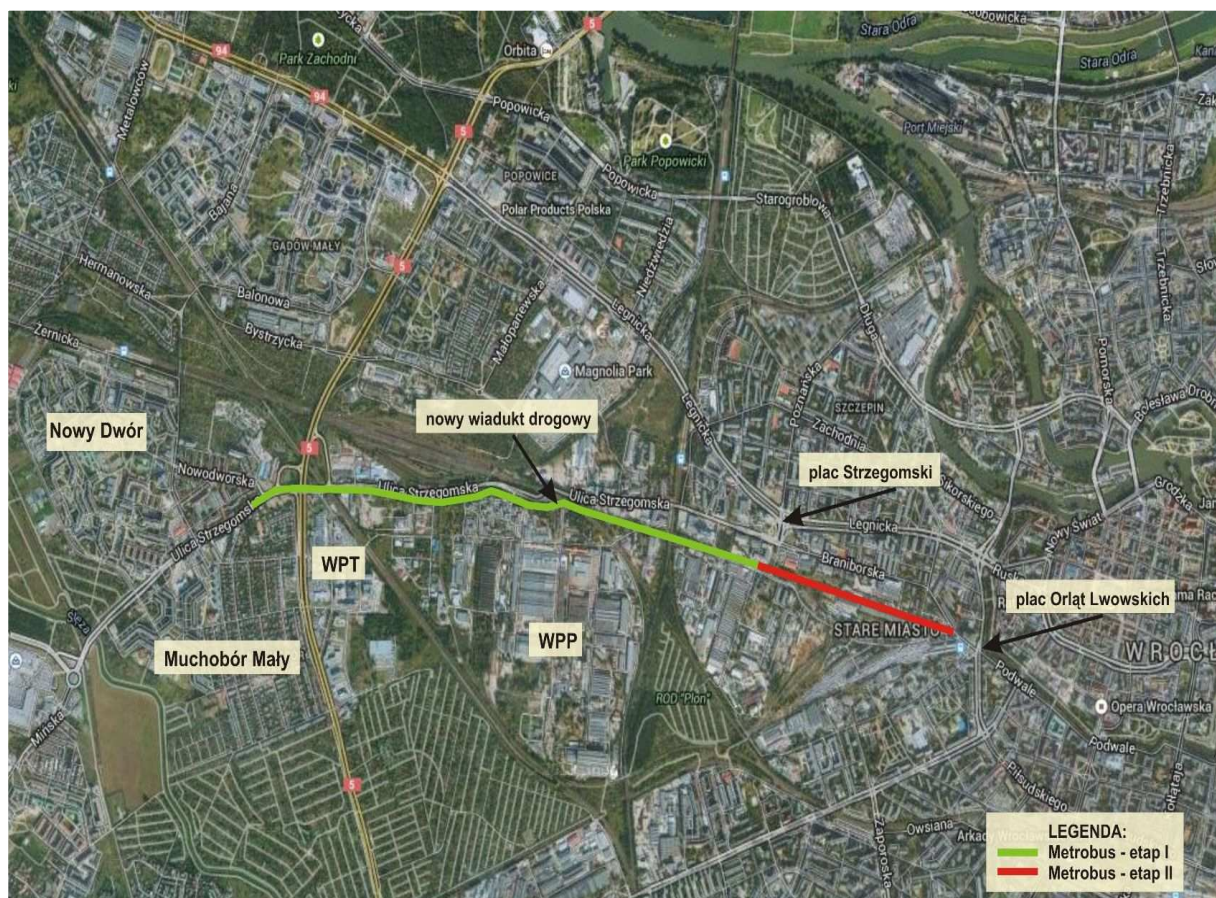
Wykonano roboty budowlane, których zakres obejmował:

- wymianę torów na podkładach betonowych, podbudowa tłuczniowa - dł. 327 mtp;
- wymianę torów na podbudowie betonowej (szyny kotwione do podbudowy, podlew ciągi z żywicy poliuretanowej, nawierzchnia z asfaltu lanego) - dł. 43 mtp. (przejazd w ul. Walońskiej);
- wymianę rozjazdu jednotorowego, pojedynczego wraz ze zwrotnicą najazdową na podbudowie betonowej, kotwiony do podbudowy betonowej kotwami, podlew z żywicy poliuretanowej - dł. 37,4 mtp., (zwrotnica ogrzewana i odwodniona);
- montaż elektrycznego napędu zwrotnicy najazdowej z trójkomorowym wyświetlaczem położenia iglic - 1 kpl;
- wymianę wygradzenia w międzytorzu.
- przekazano inwestycje do eksploatacji i rozliczono inwestycję.

Roboty budowlane wykonała firma Zakład Sieci i Zasilania Sp. z o.o.

REALIZACJA PROJEKTU „BUDOWA WYDZIELONEJ TRASY TRANSPORTU ZBIOROWEGO METROBUS”

Celem projektu planowanego do dofinansowania ze środków UE, było uruchomienie szybkiej, atrakcyjnej dla pasażerów i izolowanej od ruchu kołowego masowej komunikacji zbiorowej w jednym z głównych korytarzy komunikacyjnych zachodniej części Wrocławia (od osiedla Nowy Dwór w rejonie ul. Rogowskiej do pl. Orłąt Lwowskich), poprzez wybudowanie specjalnej, wydzielonej infrastruktury transportu zbiorowego oraz wydzielonej drogi rowerowej łączącej trasę rowerowe Nowego Dworu z centrum miasta. Dodatkowo w ramach Projektu planowany był zakup 8 ekologicznych wielkopojemnych pojazdów (z napędem hybrydowym lub elektrycznym) dla systemu METROBUS.

Schemat przebiegu trasy Metrobus

W 2015 r. kontynuowano prace przygotowawcze tj.

- procedurę uzyskania decyzji środowiskowej prowadzoną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu – decyzję środowiskową uzyskano w dniu 20 maja 2015 r.,
 - wspólnie z Wydziałem Transportu analizowano możliwości przedłużenia wydzielonej jezdni Metrobus na osiedle Muchobór Wielki oraz uwarunkowania techniczne i funkcjonalne takiej inwestycji,
 - prace projektowe tj. opracowanie dokumentacji technicznej dla pierwszego odcinka trasy od osiedla Nowy Dwór do rejonu ul. Śrubowej,
 - prace koncepcyjne dla drugiego odcinka trasy od ul. Śrubowej do pl. Orłąt Lwowskich.
- Prace projektowe realizowane były przez firmę TRAKT Sp. z o.o. na zlecenie Spółki Wrocławskie Inwestycje.

W II kwartale 2015 r., w wyniku sprzeciwu społecznego wobec budowy jezdni autobusowej oraz postulatów budowy trasy tramwajowej na osiedle Nowy Dwór:

- dokonano analizy wariantowej obu inwestycji,
- dokonano szacunkowej wyceny obu inwestycji, w tym wariantów dotyczących finansowania ze środków UE,
- przeprowadzono rozmowy ze środowiskiem organizacji pozarządowych oraz debatę dotyczącą obu inwestycji;

oraz podjęto decyzję o wygaszeniu projektu w pierwotnym kształcie oraz rozpoczęciu prac przygotowawczych dla nowego projektu pn. „Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z centrum Wrocławia”.

Wygaszenie projektu Metrobus wiązało się przede wszystkim z zakończeniem prac projektowych dla odcinka pierwszego oraz brakiem kontynuacji dla prac koncepcyjnych dla odcinka drugiego trasy, odstąpieniem od uzyskania zezwolenia na realizację inwestycji drogowej oraz dokonaniem odpowiedniej zmiany dotyczącej nowego projektu w dokumentach związanych z ubieganiem się o dofinansowanie UE.

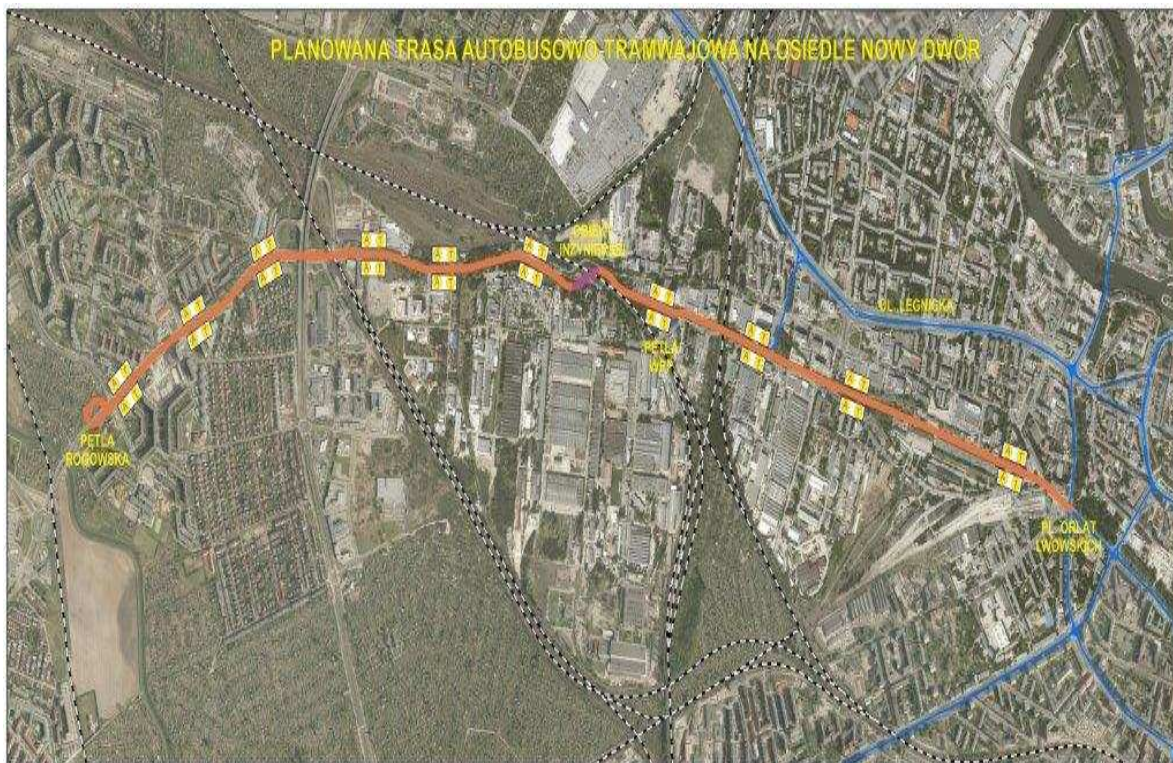
REALIZACJA PROJEKTU „BUDOWA WYDZIELONEJ TRASY AUTOBUSOWO-TRAMWAJOWEJ ŁĄCZĄCEJ OSIEDLE NOWY DWÓR Z CENTRUM WROCŁAWIA

Rozpoczęto prace przygotowawcze dla Projektu oraz czynności związane z formalnym zatwierdzeniem projektu do dofinansowania UE.

W dniu 23 czerwca 2015 r. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zaakceptowało przygotowaną propozycję nowego Projektu (budowa trasy autobusowo-tramwajowej zamiast trasy metrobusowej). Uzyskanie dofinansowania dla Projektu zależy będzie od oceny projektu i spełnienia wszystkich wymagań związanych z dofinansowaniem UE.

Celem projektu jest uruchomienie szybkiej, atrakcyjnej dla pasażerów i izolowanej od ruchu kołowego komunikacji zbiorowej – tramwajowej i autobusowej w jednym z głównych korytarzy komunikacyjnych zachodniej części Wrocławia (od osiedla Nowy Dwór w rejonie ul. Rogowskiej do pl. Orłąt Lwowskich), poprzez:

- budowę pętli tramwajowej w rejonie skrzyżowania Strzegomska/Rogowska,
- przebudowę istniejącej trasy autobusowej na trasę autobusowo-tramwajową na odcinku ul. Strzegomskiej pomiędzy ul. Rogowską i ul. Nowodworską,
- budowę całkowicie nowej, wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej obok ul. Strzegomskiej i Robotniczej od ul. Nowodworskiej do ul. Nabycińskiej, wraz z budową nowego wiaduktu autobusowo-tramwajowego nad linią kolejową w rejonie ulic Strzegomskiej i Wagonowej,
- budowę trasy autobusowo-tramwajowej na odcinku od ul. Nabycińskiej do pl. Orłąt Lwowskich wraz przebudową pl. Orłąt Lwowskich i włączeniem nowej trasy w istniejący system autobusowo-tramwajowy,
- budowę nowej stacji prostownikowej wraz z systemem zasilania dla obsługi trasy tramwajowej,
- budowę – jako zadanie towarzyszące – wydzielonej drogi rowerowej łączącej trasę rowerowe okolic Nowego Dworu z Centrum Miasta.

Schemat przebiegu trasy tramwajowo- autobusowej

W ramach prac przygotowawczych w roku 2015 opracowano:

- analizę możliwości technicznych i funkcjonalnych budowy trasy autobusowo-tramwajowej do rejonu pętli autobusowo-tramwajowej przy ul. Rogowskiej,
- analizę potencjałów pasażerów oraz stref dojazdu do przystanków,
- analizę możliwych zmian w układzie linii autobusowych i tramwajowych,
- porównanie wariantów przebiegu linii,
- analizę kosztową,
- uproszczoną analizę ryzyka dla inwestycji ze wskazaniem głównych źródeł zagrożeń i możliwych działań zapobiegawczych i minimalizujących.

Ponadto przystąpiono do opracowania wytycznych funkcjonalnych i technicznych dla nowego zakresu Projektu tj.

- zebrania wytycznych od zainteresowanych podmiotów tj. komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych,
- opracowania wspólnych wytycznych,
- przeprowadzenia procesu konsultacji wewnętrznych,
- uzgodnienia wytycznych, które staną się elementem SIWZ dla prac projektowych.

W ramach analiz środowiskowych na zlecenie Spółki Wrocławskie Inwestycje wykonano pomiary hałasu w kluczowych rejonach inwestycji wraz z ich analizą. Wnioski z analiz hałasu będą wykorzystane podczas procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej dla inwestycji.

REALIZACJA PROJEKTU „ZINTEGROWANY SYSTEM TRANSPORTU SZYNOWEGO W AGLOMERACJI I WE WROCŁAWIU – ETAP III A

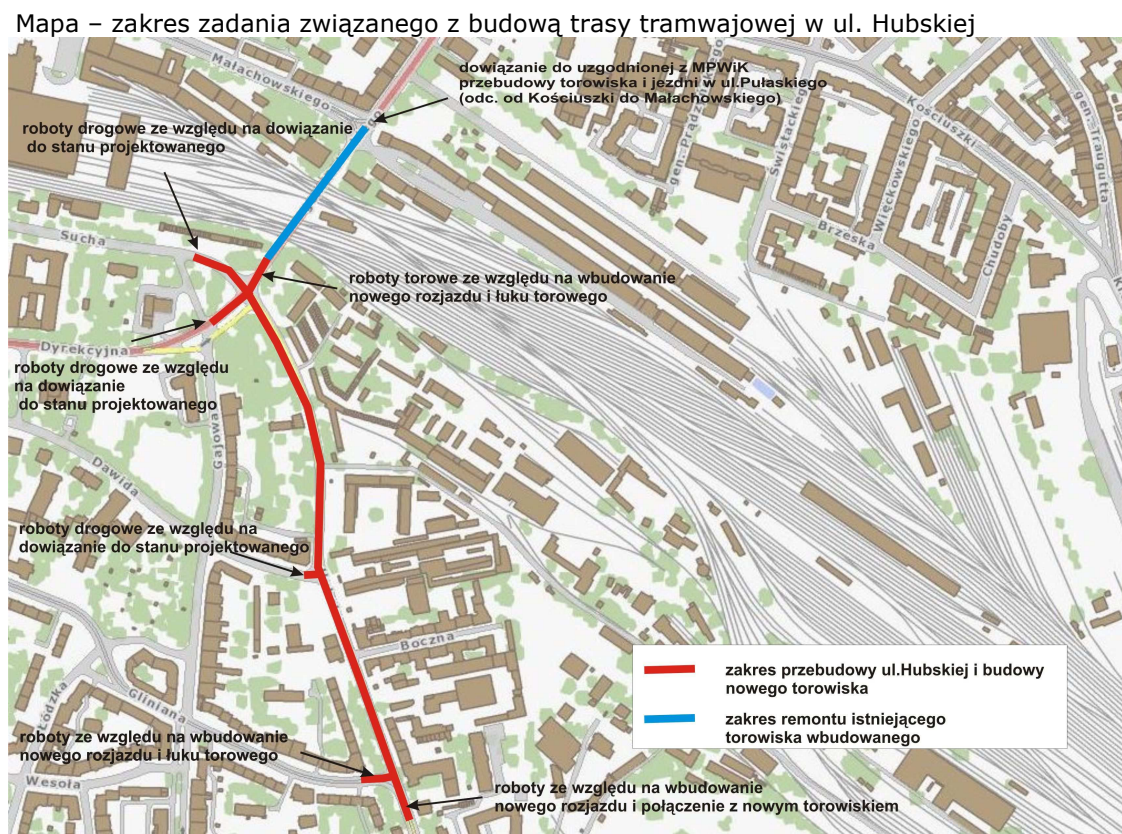
Celem projektu jest kontynuacja działań Miasta na rzecz rozwoju transportu szynowego we Wrocławiu i jego najbliższym otoczeniu oraz jego integracji z innymi podsystemami transportu zbiorowego, co ma się przyczynić do zwiększenia liczby pasażerów korzystających z transportu zbiorowego. Za cel generalny uznać można zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego we Wrocławiu poprzez poprawę płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne.

Zadania składowe Projektu:

- budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego kolejowo-tramwajowego przy stacji Wrocław Popowice (linia E-59), w formie zespołów przystanków tramwajowych i autobusowych zlokalizowanych w obszarze pod przebudowanym wiaduktem kolejowym,
- budowa odcinka dwutorowej wydzielonej trasy tramwajowej w ul. Popowickiej, Starogroblowej i Długiej (od ul. Milenijnej do Jagiełły) wraz z niezbędną infrastrukturą oraz nową stacją prostownikową,
- przebudowa wiaduktu kolejowego nad ul. Długą niezbędnego do budowy trasy tramwajowej (zadanie uzależnione od planowanych inwestycji kolejowych – możliwa realizacja części kolejowej przez PKP PLK),
- przebudowa odcinka ul. Hubskiej (od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej) polegająca na wbudowaniu torowiska tramwajowego wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej.

Trasa tramwajowa w ul. Hubskiej

W 2015 r. zakończono prace przygotowawcze, analizy wariantowe oraz opracowanie wytycznych projektowych.

Rozpoczęto również realizację prac projektowych dla inwestycji. Zadania realizowane przez Spółkę Wrocławskie Inwestycje obejmowały m.in.:

- przygotowanie i przeprowadzenie po konsultacjach i uzgodnieniach wytycznych funkcjonalnych i technicznych przetargu Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji administracyjnych oraz sprawowaniem nadzoru autorskiego przy realizacji robót budowlanych dla zadania: „Budowa trasy tramwajowej w ul. Hubskiej na odcinku od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej we Wrocławiu” – przetarg ogłaszano trzykrotnie, trzeci przetarg ogłoszono w dniu 24 lipca 2015 r.,
- w wyniku przetargu w dniu 4 września 2015 r. podpisano umowę z Wykonawcą tj. firmą PROGREG Sp. z o.o.,

- Wykonawca przystąpił do opracowania projektu budowlanego dla zadania tj. budowy torowiska tramwajowego wraz z przystankami, tracją tramwajową i zasilaniem na ul. Hubskiej oraz modernizacji torowiska tramwajowego wraz z tracją tramwajową na ulicy Pułaskiego - na odcinku od ul. Hubskiej do Małachowskiego,
- Wykonawca w ramach umowy rozpoczął również procedurę uzyskania decyzji środowiskowej dla zadania – procedurę tą prowadzi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, postępowanie środowiskowe wszczęto w dniu 3 grudnia 2015 r.

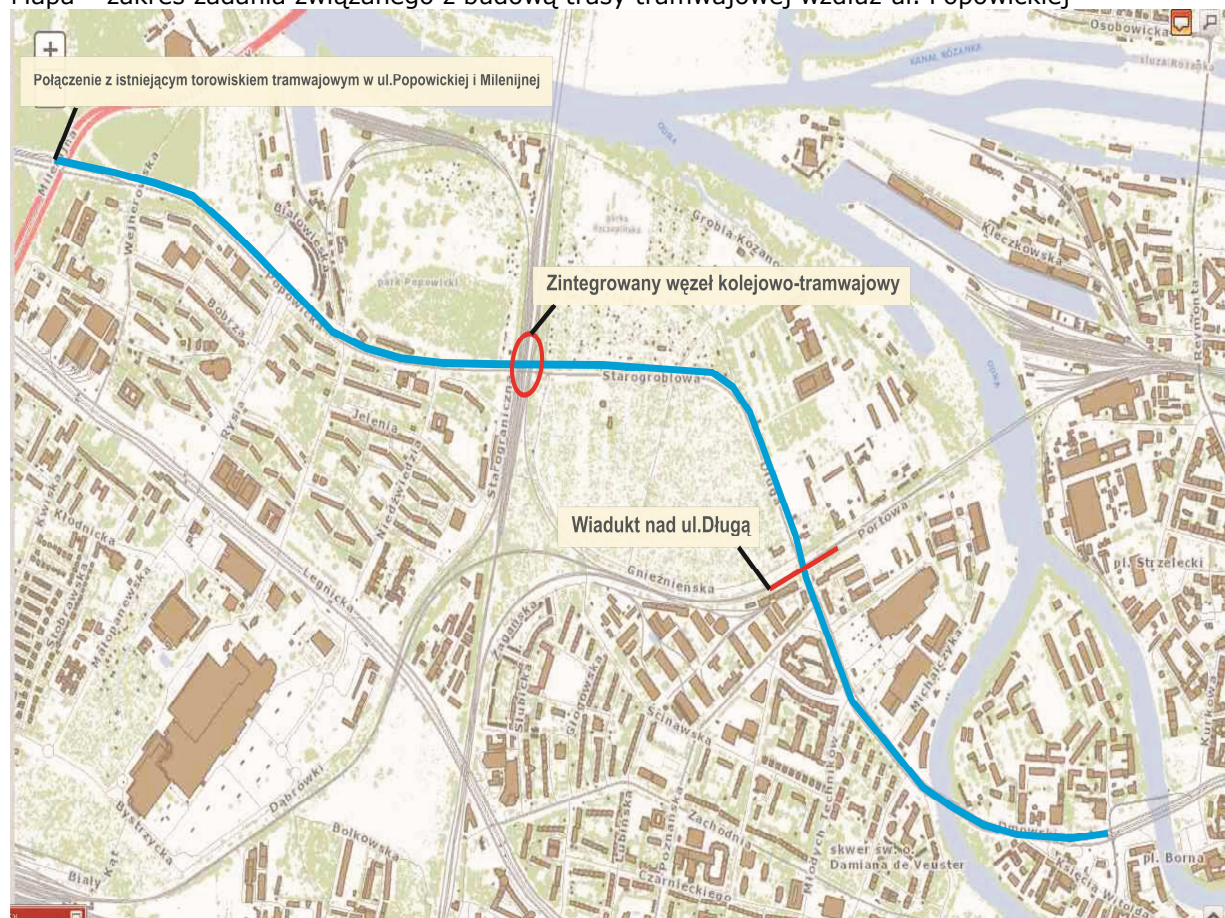
Zespół koordynował przygotowanie wytycznych technicznych oraz uczestniczył czynnie w Radach Technicznych związanych z projektowaniem.

Trasa tramwajowa wzdłuż ulic Popowickiej – Starogrobłowej - Długiej – W. Jagiełły

W 2015 r. przystąpiono do opracowania wytycznych funkcjonalnych i technicznych dla zadania tj.

- analizy koncepcji programowo-przestrzennej opracowanej na zlecenie Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta,
- analizy funkcjonalnej związanej z potencjałem pasażerów i rozmieszczeniem przystanków komunikacji zbiorowej,
- analizy rozwiązań komunikacyjnych związanych z powstającymi inwestycjami mieszkaniowymi w obszarze inwestycji,
- zebrania wytycznych od zainteresowanych podmiotów tj. komórek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych,
- opracowania wspólnych wytycznych,
- przeprowadzenia procesu konsultacji wewnętrznych,
- uzgodnienia wytycznych, które staną się elementem SIWZ dla prac projektowych.

Mapa – zakres zadania związanego z budową trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej

ZADANIA ZWIĄZANE Z UBIEGANIEM SIĘ O DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW Z ZAKRESU ROZWOJU TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Realizowano działania na rzecz uzyskania dofinansowania UE w nowej perspektywie na lata 2014-2020 dla projektów związanych z rozwojem transportu, w tym:

- w zakresie Projektów związanych z gospodarką niskoemisyjną w zakresie budowy infrastruktury transportu zbiorowego:
 - zgłoszono 8 projektów z zakresu przyjaznego środowisku transportu w aglomeracji;
 - propozycje projektów zostały uwzględnione w tzw. Kontrakcie Terytorialnym oraz na liście projektów kluczowych w bazie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF);
 - zgłoszono również propozycję 3 projektów do dofinansowania ze środków krajowych POIS do uwzględnienia na liście projektów kluczowych;
 - aktualizowano przekazane dane dotyczące zgłoszonych Projektów;
 - ściśle współpracowano z Wydziałem Zarządzania Funduszami.
- w zakresie Projektów związanych z transportem kolejowym na obszarze ZIT WrOF:
 - zgłoszono na listę projektów strategicznych ZIT WrOF 2 projekty związane z budową lub modernizacją stacji i przystanków kolejowych na terenie Wrocławia;
 - zgłoszono na listę projektów modernizację linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice wraz z infrastrukturą przystankową – rozpoczęto analizy i prace przygotowawcze dla Projektu;
- w zakresie Projektów związanych z systemem węzłów przesiadkowych i parkingów Park & Ride:
 - zgłoszono na listę projektów strategicznych ZIT WrOF kompleksowy projekt związany z budową i rozbudową węzłów przesiadkowych w rejonie stacji i przystanków kolejowych oraz pętli i przystanków tramwajowych;
 - rozpoczęto analizy i prace przygotowawcze dla Projektu.

ZADANIA DODATKOWE Z ZAKRESU INŻYNIERII RUCHU

Usprawnienia w komunikacji dla pojazdów TAXI i nowe postoje TAXI:

- korekty docelowej organizacji ruchu na ul. Bolesławieckiej we Wrocławiu – oznaczenie końca postoju TAXI,
- korekty docelowej organizacji ruchu w ciągu ul. Drzewieckiego we Wrocławiu – postój Taxi,
- koncepcja parkingu na ul. Granicznej,
- korekty docelowej organizacji ruchu na skrzyżowaniu ul. Grodzkiej z ul. Więzienną we Wrocławiu – tabliczki pod znakiem C-2,
- korekty docelowej organizacji ruchu w ciągu ul. Gwiaździstej we Wrocławiu – słupki.
- korekty docelowej organizacji ruchu na ul. Krawieckiej we Wrocławiu – likwidacja oznakowania,
- korekty docelowej organizacji ruchu w ciągu ul. Gwiaździstej we Wrocławiu – postój Taxi i słupki,
- korekty docelowej organizacji ruchu w ciągu ul. Sokolniczej we Wrocławiu – zmiana lokalizacji postoju.

Korekty docelowej organizacji ruchu - progi:

- korekty docelowej organizacji na ul. Odrodzenia Polski na odcinku od ul. Armii Ludowej do ul. Okulickiego we Wrocławiu – progi,
- korekty docelowej organizacji na ul. Jelenia na odcinku od ul. Niedźwiedziej do ul. Białowieskiej we Wrocławiu – progi,
- korekty docelowej organizacji na ul. Kunickiego na odcinku od ul. Postępowej do końca nawierzchni utwardzonej we Wrocławiu – progi,
- korekty docelowej organizacji na ul. Jędrzejowskiej na odcinku od ul. Świeżej do ul. Przemysłowskiej we Wrocławiu – progi.

Ponadto zrealizowano:

- Aktualizacja projektu czasowej organizacji ruchu w związku z organizowaną imprezą sylwestrową w Rynku.

- Opracowanie wytycznych dla wydzielonego torowiska tramwajowego w ul. Traugutta na odcinku od ul. Pułaskiego do ul. Krakowskiej.
- Inne: opiniowanie koncepcji i zatwierdzanie projektów ORZ i ORD, opiniowanie lokalizacji zjazdów, obsług komunikacyjnych.
- Opracowanie wytycznych do projektu „Budowa torowiska tramwajowego w ul. Długiej na odcinku od ul. Jagiełły do ul. Milenijnej”. Celem projektu jest uruchomienie szybkiego, atrakcyjnego dla pasażerów i izolowanej od ruchu kołowego masowej komunikacji zbiorowej w jednym z głównych korytarzy komunikacyjnych zachodniej części, poprzez wybudowanie specjalnej, wydzielonej infrastruktury transportu zbiorowego.

REMONTY I EKSPLOATACJA

PLAN EKSPLOATACJI

W 2015 r. opracowano kolejną edycję Planu Eksploatacji. Celem opracowania było zebranie danych i przedstawienie zaplanowanych na 2015 r. prac eksploatacyjnych i remontowych, realizowanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta. Dla pełniejszego efektu działań eksploatacyjnych dokument uzupełniono o istotne informacje i dane Zarządu Zasobu Komunalnego oraz Zarządu Zieleni Miejskiej dotyczące utrzymania terenów zewnętrznych.

Podstawą prawną opracowania Planu Eksploatacji w 2015 r. było zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 316/15 z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie opracowania i monitorowania Planu Eksploatacji Miasta na 2015 r.

Od 2008 r. Plan Eksploatacji Miasta sporządzany jest corocznie. W trakcie roku prowadzony jest bieżący monitoring planu. Jednostki odpowiedzialne za realizację planu prowadzą karty monitoringowe, które przedkładane w Wydziale Inżynierii Miejskiej stanowią podstawę do sporządzenia i przedstawienia sprawozdań z realizacji zadań eksploatacyjnych we Wrocławiu. W ramach zadania organizowane były cykliczne narady eksploatacyjne. Tworzenie i bieżące monitorowanie opracowania usprawniło koordynację prac w zakresie eksploatacji i utrzymania Miasta oraz zoptymalizowało wydatkowanie przeznaczanych na ten cel środków.

Obszary eksploatacji, które w 2015 r. poddane zostały monitoringowi Planu Eksploatacji:

- roboty drogowe:
 - drogi, chodniki – 1 508,59 km dróg o powierzchni 11 800 000 m²,
 - ścieżki rowerowe – 210,33 km ścieżek rowerowych;
- remonty i utrzymanie obiektów inżynierskich:
 - mosty - 107, wiadukty - 37, estakady – 16, kładki - 36, przepusty – 2 500, przejścia podziemne - 22, tunele samochodowe - 2, przejścia dla zwierząt – 11, bariery energochłonne (poza obiektami) - 33 000 mb, ekrany akustyczne – 7 800 mb.;
- konserwacja torów i zwrotnic:
 - tory tramwajowe (długość torów – 199 551 - mtp, zwrotnic 471 szt., w tym 136 szt. zwrotnic ryglowanych);
- remonty i konserwacja sieci trakcyjnej:
 - sieci trakcyjne (długość sieci trakcyjnej – 201 000 mtp, 223 000 mb linii kablowych, układy ogrzewania zwrotnic 175 szt., układy sterowania zwrotnic 50 szt.);
- oświetlenie:
 - oświetlenie pasa drogowego – 41 867 szt. punktów świetlnych oświetlenia drogowego w tym: 35 275 opraw sodowych, 5 152 szt. opraw rtęciowych, 1 430 szt. innych (metalohalogenkowe, diodowe, świetlówkowe), 3 029 szt. opraw iluminacji obiektów budowlanych oraz 103 latarnie gazowe na Ostrowie Tumskim;
- odwodnienie i fontanny:
 - wpusty deszczowe – ok. 20 000 szt., ok. 26 000 włazów, ok. 100 000 mb przykanalików, 9 fontann i ujęcie wody;
- szalety w pasie drogowym i w przejściach podziemnych:
 - 19 szaletów w samodzielnych obiektach i 5 szaletów w przejściach podziemnych;

- utrzymanie pomników:
 - 26 obiektów - pomniki, rzeźby i kompozycje przestrzenne;
- infrastruktura przystankowa:
 - 1 707 słupków przystankowych,
 - 819 ławek wolnostojących,
 - 448 gablot informacyjnych,
 - 1 003 wiat przystankowych (w tym 605 utrzymywanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, 28 wiat utrzymywane przez dzierżawców, a 370 wiat jest własnością firm reklamy zewnętrznej);
- inżynieria ruchu:
 - oznakowanie poziome ulic, oznakowanie pionowe ulic, elementy zabezpieczenia ruchu, sygnalizacja uliczna: skrzyżowania wyposażone w sygnalizację świetlną, przejścia aktywne, znaki zmiennej treści, wagi do preselekcyjnego ważenia pojazdów, sygnalizacje ostrzegawcze kierowców o nadjeżdżających o tramwajach, słupki automatyczne, wyświetlacze czasu, System Informacji Miejskiej: podświetlane punkty informacyjne, tabliczki kierunkowe, tablice, panele informacyjne wolnostojące tablice informacyjne.

REALIZACJA ZADAŃ REMONTOWYCH I EKSPLOATACYJNYCH PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

REMONTY NAWIERZCHNI BITUMICZNYCH

W 2015 r. wykonano **52 109 m²** napraw nawierzchni bitumicznych na podstawie zleceń za łączną kwotę **4 331 000 zł**, w tym na terenie:

- Dzielnicy Krzyki - 11 954 m² – za kwotę 1 003 000 zł,
- Dzielnicy Psie Pole - 13 403 m² – za kwotę 1 127 000 zł,
- Dzielnicy Fabryczna - 16 070 m² – za kwotę 1 255 000 zł,
- Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 10 682 m² – za kwotę 946 000 zł.

REMONTY NAWIERZCHNI Z KOSTKI KAMIENNEJ I BETONOWEJ, PŁYT BETONOWYCH I KAMIENNYCH

W 2015 r. wykonano **11 778 m²** napraw nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych za łączną kwotę **2 313 000 zł**, w tym na terenie:

- Dzielnicy Krzyki - 2 401 m² – za kwotę 515 000 zł,
- Dzielnicy Psie Pole - 2 544 m² – za kwotę 431 000 zł,
- Dzielnicy Fabryczna - 3 118 m² – za kwotę 532 000 zł,
- Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 3 715 m² – za kwotę 835 000 zł.

oraz:

- 10 570 m² ścinki poboczy na ulicach: Wilczyckiej, Muchoborskiej od ul. Klecińskiej do ul. Duńskiej - prawa strona i ul. Małomickiej od przepustu do ul. Marszowickiej w obie strony za kwotę 98 000 zł,
- 26 313 m² równania nawierzchni nieutwardzonych, w ulicach: Kunickiego, Brzezińskiej, Ostrowskiego od przejazdu PKP w kier. Mostu, Sarniej od nr 6 do granicy miasta, Vivaldiego od nr 86 do ul. Schuberta, Tatarskiej-łącznik od nr 5 do ul. Centralnej, Laotańskiej od ul. Wiaduktowej do ul. Warszawskiej, Heweliusza, Świt od ul. Spokojnej do nr 83, Łubinowej od ul. Orawskiej do nr 40, Nektarowej od ul. Pszczelarskiej do ul. Łubinowej, Jutrzenki, Walońskiej między ul. Mazowiecką, a wybrzeżem Słowackiego, Poleskiej, Stromej od ul. Skoczylasa do ul. Ślepej, Marszowickiej - sięgacz do nr 162, Nadrzecznej od ul. Ignuta, za łączną kwotę 268 000 zł.

Wykonane remonty bitumiczne oraz brukarskie były niezbędne dla zachowania bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego, ograniczenia wypłat powstałych z tytułu odszkodowań. Remonty wpłynęły na poprawę równości nawierzchni. Przywrócono spadki podłużne i poprzeczne, co umożliwiło właściwe odprowadzenie wody opadowej. Wydużona została trwałość nawierzchni w zakresie wymienianych warstw

konstrukcyjnych. Wykonane prace poprawiły komfort poruszania się po ciągach pieszych i rowerowych.

Wykonanie ścinki pobocza w rejonie nawierzchni nie posiadających odwodnienia drogowego umożliwi prawidłowe odprowadzenie nadmiaru wód opadowych poza granice pasa drogowego zmniejszając ryzyko szybszej degradacji nawierzchni bitumicznej. Dodatkowo w przypadku braku chodnika wzdłuż jezdni zwiększa bezpieczeństwo dla pieszych, rowerzystów oraz pojazdów zmuszonych do awaryjnego postoju. Ścinka pobocza jest niezbędnym zabiegiem, który wykonywany cyklicznie umożliwia przedłużenie żywotności całej nawierzchni, zapewniając spływ wód opadowych i błota pośniegowego.

Ponadto w ramach zawartych umów dodatkowych wykonano:

- 4 progi zwalniające na ul. Chełmońskiego oraz azyle dla pieszych skrzyżowaniu ulic Monte Cassino - Partyzanów za kwotę 104 000 zł,
- 3 progi zwalniające na ul. Brylantowej, 4 progi i 2 azyle na ul. Kampinoskiej za kwotę 291 000 zł,
- 4 progi zwalniające na ul. Koziej i 3 progi na ul. Ołowianej za kwotę 79 000 zł,
- przebudowę chodników przy ul. Spółdzielczej – 1 744 m² za kwotę 278 000 zł,
- 2 przejścia dla pieszych na ul. Maślickiej w rejonie ul. Rędzińskiej – 84 m² za kwotę 31 000 zł,
- parking dla Centrum Biznesu Grafit za kwotę 270 000 zł,
- obniżenia krawężników na przejściach dla pieszych w ulicach: Nobla róg ul. Pomorskiej i ul. Rydygiera, pl. Staszica róg ul. Św. Wincentego i ul. Łowieckiej, Chopina róg ul. Różyckiego, Krajewskiego róg ul. Partyzantów i Kosynierów Gdyńskich oraz na ścieżkach rowerowych na pl. Staszica przy parku, na ulicach Słowackiego, Krawieckiej, bł. Czesława, Szczytnickiej, Partyzantów, Dembowskiego, Polaka, Dubois, Purkyniego, Drobnera i Peronowej róg ul. Piłsudskiego za kwotę 98 000 zł,
- budowę ciągu pieszo – rowerowego wraz z oświetleniem łączącego ul. Pawią z ul. Kukuczki o powierzchni 415 m², za kwotę 208 000 zł,
- remont chodnika przy ul. Jesionowej o powierzchni ok. 900 m² za kwotę 143 000 zł,
- łącznik chodników przy ul. Smardzowskiej – ul. Klasztornej – 235 m² za kwotę 82 000 zł,
- ciąg pieszo – rowerowy pomiędzy ul. Wietrzną a ul. Róży Wiatrów – 700 m², za kwotę 85 000 zł,
- ciąg pieszo – rowerowy w ul. Porębskiej o pow. 53 m², za kwotę 61 000 zł,
- poprawę stanu nawierzchni nieutwardzonej w rejonie głównej bramy Cmentarza Grabiszyńskiego za kwotę 152 000 zł o powierzchni 650 m²,
- nawierzchnię tłuczniową w ul. Brodzkiej – 914 m², Jerzmanowskiej – 786 m², Junackiej – 1 057 m² i Chełmskiej – 612 m² za łączną kwotę 441 000 zł,
- remont peronu autobusowego na ul. Górniczej przy ul. Szklarskiej za kwotę 50 000 zł,
- poprawę stanu nawierzchni po kanalizacji sanitarnej ulic:
 - Lubawskiej – 2 040 m² za 241 000 zł,
 - Przemysłowskiej – 1 800 m², za kwotę 213 000 zł,
 - Stoszowskiej – 1 200 m² za 111 000 zł,
 - Śremskiej – 900 m², za 83 000 zł,
- budowę 315 m² chodnika przy ul. Sępiej za 61 000 zł,
- obniżenia krawężników na przejściach na ulicach: Krzywoustego, Bałtyckiej, Kasprowicza, Bończyka i Reymonta, za łączną kwotę 46 000 zł.

REMONTY OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH

Obszar remontów i eksploatacji obiektów inżynierskich obejmuje:

mosty - 107, wiadukty - 37, estakady – 16, kładki - 36, przepusty – 3 500, przejścia podziemne - 13, tunele samochodowe - 2, tunele pieszo-rowerowe – 9, przepusty dla zwierząt - 11, bariery energochłonne (poza obiektami) - 35 000 mb, ekrany akustyczne – 5 800 mb., balustrady – 20 350 000 mb.

W 2015 r. na remonty obiektów inżynierskich wydatkowano kwotę 2 772 000 zł, w tym między innymi na:

Obiekt – lokalizacja	Zakres robót	Wartość robót
Przejście podziemne na Placu Społecznym	remont schodów - 208 m ² , przygotowanie i montaż zbrojenia - 640 kg, remont odwodnienia liniowego - 15 mb	191 670,25 zł
Most Polanowicki	spawanie konstrukcji stalowej ustroju nośnego - 1 komplet	29 999,70 zł
Mosty Jagiellońskie	naprawa dylatacji bitumicznej oraz remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej - 114 m ² , wykonanie powłok antykorozyjnych konstrukcji betonowych oraz stalowych - 170 m ²	44 106,32 zł
Estakada w ciągu ul. Armii Krajowej	naprawa dylatacji bitumicznych typu TARCO - 31 mb, wykonanie asfaltu twardolanego - 112 m ² , uszczelnienie rys w nawierzchni bitumicznej - 330 mb	36 559,29 zł
Most Grunwaldzki	remont cząstkowy nawierzchni, wykonanie nowych powłok malarskich na konstrukcji elementów stalowych mostu - 598 m ² , demontaż części drewnianej pomostu wózka rewizyjnego pod mostem - 1 kpl.	83 748,03 zł
Most w ciągu ul. Bolesława Krzywoustego	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej	3 030,72 zł
Kładka nad Al. Jana III Sobieskiego	roboty zabezpieczające - 220 m ² , wykonanie dylatacji pozornych oraz uzupełnienie ubytków w kontr. żelbetowej	27 526,17 zł
Most Pokoju	naprawa nawierzchni na chodniku - 444 m ² i wykonanie nawierzchni z żywic elastomerowych, wykonanie dylatacji pozornych oraz oczyszczenie powierzchni betonowych - 888 m ² , naprawa umocnienia stożków, naprawa balustrad stalowych oraz kamiennych - 396 m ²	279 042,85 zł
Estakada Gądowianka	remont nawierzchni bitumicznej, zakup i montaż drobnej konstrukcji stalowej: kratki, blachy, kotwy, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji i blach ryflowanych oraz wymiana barier energochłonnych	10 075,07 zł
Most Złotej Lili	wymiana zniszczonych elementów balustrad - 1 876 kg, wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni betonowych - 50 m ²	51 768,24 zł
Most w ciągu ul. Kłokoczyckiej	wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni betonowej - 210 m ²	33 080,85 zł
Mosty Chrobrego	remont nawierzchni bitumicznej - 190 m ²	56 080,62 zł
Most Średzki Wschodni Stary	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji - 64 kg	2 857,54 zł
Most Pęgowski	wymiana uszkodzonych elementów balustrad na konstrukcjach inżynierskich - 86 kg	1 529,14 zł
Most Jarnoławski	remont podpory nurtowej - 46,40 m ²	53 643,25 zł
Przejście podziemne południowe na pl. Dominikańskim	roboty inwentaryzacyjne	1 799,49 zł
Most Maślicki, ul. Pilczycka	skucie skorodowanego betonu - 228 m ² , antykorozyjne zabezpieczenie balustrad stalowych - 98 m ² , ręczna reprofilacja konstrukcji - 228 m ² szpachlowanie kontr. betonowej 1 319,72 m ² malowanie konstrukcji - 1 319,72 m ² , remont stożków granitowych - 36 m ² wykonanie izolacji 1 260 m ² izolacja odziemna na konstrukcji - 130 m ² wykonanie balustrad stalowych schodów - 123 kg, wykonanie schodów żelbetowych - 2 komplety, montaż blach osłonowych dylatacji - 60 kg wykonanie dylatacji pozornych - 80 mb, montaż rusztowań podwieszanych	239 791,23 zł

Przejście podziemne Jana Pawła II	remont schodów granitowych, antykorozyjne zabezpieczenie balustrad oraz wymiana płytek betonowych 30 x 30, zakup i montaż drobnej konstrukcji stalowej (kratki, blachy, kotwy), ręczna reprofilizacja konstrukcji betonowej ,montaż rury PCV, wykonanie izolacji konstrukcji, wykonanie powłok malarskich, skucie skorodowanego betonu -58,90 m ² , wykonanie iniekcji żywicznej 43,20 mb, wykonanie nowej izolacji stropu - 208 m ² , wykonanie nowych powłok malarskich - 23 m ² , betonowanie konstrukcji betonem B30 - 2,50 m ³ , montaż rury śr. 600 mm, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 220 kg	164 933,22 zł
Most Milenijny	uzupełnienie nawierzchni z żywic epoksydowych - 68,90 m ²	36 913,53 zł
Kładka „Na Ostatnim Groszu”	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia 86 kg i wymiana zniszczonej balustrady stalowej - 49 kg	5 547,30 zł
Przejście podziemne pl. Strzegomski	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 38 kg, wykonanie nowej izolacji z papy termozgrzewalnej - 6,20 m ² , uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 86 kg, wykonanie dylatacji z blach nierdzewnych - 112 kg	11 237,40 zł
Most „Ratyński”	remont gzymsów betonowych - 65,90 m ² , antykorozyjne zabezpieczenie balustrad stalowych - 126, m ² , reprofilacja konstrukcji betonowych - 89,60 m ² , nałożenie powłok malarskich - 120,0 m ²	55 336,22 zł
Most R. Dmowskiego wsch	wykonanie dylatacji pozornych pionowych - 13 mb, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 52 kg	3 774,73
Most Sikorskiego	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej – 12 m ² , naprawa gzymsów bet. - 44 m ²	15 222,48
Tunel samochodowy pld	uzupełnienie stelaży pod montaż płyt z poliwęglanu (awaria) -110,80 kg, wymiana zniszczonych blach ryflowanych przekryć osadników komorowych przepompowni i wymiana zniszczonych płyt typu HPL 0651 Fundermax (poligles) - 72 m ²	29 904,12 zł
Most Uniwersytecki pln	wymiana płytek betonowych na chodniku - 12 m ²	357,93 zł
Przepust drogowy	remont muru oporowego - 1,5 m ³ , wymiana balustrady stalowej - 146 kg wraz z antykorozyjnym jej zabezpieczeniem – 20,8 m ²	6 580,75 zł
Kładka „Piaskowa”	uzupełnienie przeciągów z lin stalowych balustrady- 36 kg, uzupełnienie stalowych elem. odwodnienia - 52,60 kg	1 485,84 zł
Kładka „Przedświt”	wymiana uszkodzonych elem. odwodnienia – 49,8 kg	713,40 zł
Przejście „Brama Oławska”	wymiana zniszczonych schodów granitowych. Uzupełnienie pochwytu drewnianego balustrady	3 152,98 zł
Most „Dekarska II „	remont gzymsów betonowych - 31,20 m ² , antykorozyjne zabezp. balustrady stalowej -136,80 m ² , dźwigarów głównych - 36,20 m ² , reprofilizacja konstrukcji betonowej obiektu - 31,20 m ²	33 273,96 zł
Mosty - Osobowicki, Trzebnicki, R. Dmowskiego	remont cząstkowy naw. bitumicznej jezdni i chodników -23,80 m ² , nacięcie i uszczelnienie rys w naw. bitumicznej- -362 mb	9 890,18 zł
Przepust drogowy w ciągu ul. Nieprzyńskiej	remont kapitalny przepustu; wyk nowych murów oporowych, montaż przepustów żelbetowych skrzynkowych 1000 x 1200, wykonanie nowej naw, bitumicznej – 84 m ² , wykonanie zadruków skarp - 60 m ² , zabruku dna przepustu -38,90 m ² , izolacji – 300 m ² profilacja skarp i dna rowu - 150 m ²	141 863,06 zł
Kładka Bielarska	wykonanie antykorozyjne zabezpieczenie elementów stalowych – 723,80 m ² , wymiana pomostu drewnianego – 7,50 m ³ , oraz wymiana oświetlenia iluminacji kładki	314 880 zł

Kładki: Grudziądzka I, II, III, Siedlecka Szpacza, Brochowska Stara, Czackiego, most Brudzewa	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 963 m ²	21 516,39 zł
Przepust drogowy w ciągu ul. Adama Mickiewicza	naprawa muru oporowego – 10 m ²	654,36 zł
Most w ciągu ul. Wojciecha Brudzewa	wymiana zniszczonych elementów konstrukcyjnych obiektu – 48 m ²	9 234,84 zł
Schrony na ul. Pasteura	zabezpieczenie poprzez zasypianie wejść kruszywem – 223 m ³	15 498 zł
Wiadukt w ciągu ul. Kowalskiej	remont nawierzchni bitumicznej – 112 m ² , wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni betonowej – 90 m ²	68 788,98 zł
Wiadukt w ciągu ul. Kowalskiej, Estakada Tadeusza Bora Komorowskiego, Estakada Jana III Sobieskiego	wykonanie odwodnienia obiektów z rur PCV – 5,50 mb	1 488,30 zł
Estakady Jana III Sobieskiego	wykonanie naprawy umocnienia stożków – 80 m ²	18 130,20 zł
Most Żabia Ścieżka	wykonanie powłok antykorozyjnych powierzchni betonowych – 80 m ²	4 581,75 zł
Most Zwierzyniecki	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej – 120 m ²	18 622,20 zł
Mosty Warszawskie	uszczelnienie rys w nawierzchni bitumicznej – 140 mb, remont nawierzchni bitumicznej- uszczelnienie rys – 140 mb	5 077,44 zł
Most Piaskowy	wykonanie nowych spoin – 200 m ²	16 113 zł
Kładka Brochowska	remont nawierzchni bitumicznej – 40 m ²	8 314,80 zł
Kładka Siedlecka	wymiana konstrukcji drewnianej – 1,50 m ³	1 107 zł
Mosty Chrobrego, Most Kłokoczycki, Most Zakrzowski, Most Pawłowiczki, Most Sołtysowicki, Estakada w ciągu Armii Krajowej, Kładka Brochowska, Kładka Semaforowa	remont umocnienia stożków – 40 m ²	10 391,04 zł
Przejście tunelowe na Al. Armii Krajowej	wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego pow. stalowych – 12 m ²	9 165,96 zł
Przepust na ul. Konduktorskiej	remont przepustu – 1 szt.	15 807,47 zł
Przejście podziemne ul. Paderewskiego	wykonanie odwodnienia obiektu	46 000 zł
Mosty Mieszczańskie	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej, antykorozyjne zabezpieczenie konstrukcji stalowej obiektu – balustrady - 565,95 m ² , dźwigary główne - 345,90 m ² , remont cząstkowy naw. bitumicznej w strefie dylatacji - 160 m ² oraz naprawa stożka granitowego	100 876,73 zł
Kładka lewa, kładka Przedświt, kładka Oporowska, Żabia kładka, Most II ul. Stanisławowska	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej - 438,30 m ²	7 547,53 zł
Most Jarnołtowski	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 615 m ²	10 590,30 zł
Kładka Św. Antoniego	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 532,80 m ²	9 159,32 zł
Most Św. Klary	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 384,20 m ² , uzupełnienie elem. stalowych	7 009,52 zł

Kładka Orłąt Lwowskich	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 260 m ² , wymiana uszkodzonej balustrady - 50 kg, wymiana zniszczonych szyb balustrady - 10,50 m ² i montaż nowej tafli szklanej balustrady	21 033 zł
Kładka Piaskowa	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 179,80 m ²	3 096,16 zł
Przejście podziemne ul. Drzewieckiego	naprawa betonu przejścia podziemnego, oczyszczenie stalowych - 189,20 m ²	50 560,38 zł
Przejście ul. Młodych Techników	naprawa schodów, murów oporowych i naprawa zjazdów 1 200 m ² i remont stożków kamiennych – 168 m ²	78 797,40 zł
Most Osobowicki Płn.	naprawa chodnika 24 m ²	2 872,30 zł
Przejście podziemne Plac Szczytnicki	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 40 kg	1 476 zł
Most Pilczycki Stary	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 89,80 kg	3 313,62 zł
Przejście podziemne ul. Oławska	naprawa schodów kamiennych – 7 m ²	2 972,66 zł
Przejście podziemne Winogronowe	wykonanie izolacji stropu – 8,20 m ²	4 974,37 zł
Most Pilczycki Stary	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 42 kg	1 549,80 zł
Most Sikorskiego	naprawa balustrady stalowej – 32 m ² , przygotowanie obiektu pod nowy tramwaj	20 716,57 zł
Przepust drogowy ul. Stabłowicka	wykonanie murów oporowych żelbetowych - 2,50 m ³ , montaż balustrady stalowej - 234 kg i montaż rury z PVC –śred. 600 mm	17 219,75 zł
Mosty; Osobowicki, Milenijny, Ratyński, Maślicki	uszczelnienie rys w nawierzchni jezdni - 718 m ² , remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej -34,80 m ²	24 942,92 zł
Przepust drogowy w ciągu ul. Kaczeńcowej	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej	1485,84 zł
Most Pomorski płn.	zabezpieczenie komory przesyłowej	615 zł
Most Osobowicki płn.	wymiana zniszczonych płyt żelbetowych chodnika - 12,60 m ²	7 680,12 zł
Wiadukt ul.Strzegomska MS-54	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej	555,22 zł
Kładka „Słodowa”	uzupełnienie elem. stalowych odwodnienia - 48 kg	590,40 zł
Most R. Dmowskiego	uzupełnienie zabruku skarpy, naprawa cząstkowa schodów betonowych z lastryko - 16 m ² , wyk.dylatacji pozornych z mas trwaleplastycznych - 13 mb, remont schodów betonowych - 10,20 m ² , wykonanie izolacji podpór - 76,50 m ² , antykorozyjne zabezpieczenie balustrady stalowej – 50,60 m ²	19 954,91 zł
Przejście Słodowe pl. Dominikański	demontaż stropu drewnianego - 12 m ² , demontaż oświetlenia - 6 szt.	1 799,49 zł
Przejście podziemne - ul. Bajana	skucie skorodowanego betonu - 32 m ² , antykorozyjne zabezpieczenie balustrad stalowych - 92 m ² , konstrukcji betonowej - 418 m ² , remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej jezdni - 26 m ² i reprofilacja konstrukcji betonowej – 48 m ²	55 377,06 zł
Przejście podziemne ul. Horbaczewskiego	skucie skorodowanego betonu - 48,90 m ² wykonanie iniekcji żywicznej - 23 mb wykonanie nowej izolacji odziemnej - 133,60 m ² , wykonanie nowych powłok malarskich - 111 m ² , betonowanie konstrukcji betonem B30, montaż rur (sączki odwodnienia) - 8,40 mb, uzupełnienie stalowych elem. odwodnienia - 102 kg, reprofilacja i antyk. zab. betonu	63 844,38 zł

Obiekt – lokalizacja	zakres robót	Wartość robót
Przejście podziemne na Placu Społecznym	remont schodów – 208 m ² , przygotowanie i montaż zbrojenia- 640 kg, remont odwodnienia liniowego – 15 mb	191 670,25 zł
Most Polanowicki	spawanie konstrukcji stalowej ustroju nośnego – 1 komplet	29 999,70 zł
Mosty Jagiellońskie	naprawa dylatacji bitumicznej oraz remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej – 114 m ² , wykonanie powłok antykorozyjnych konstrukcji betonowych oraz stalowych – 170 m ²	44 106,32 zł
Estakada w ciągu ul. Armii Krajowej	naprawa dylatacji bitumicznych typu TARCO – 31 mb, wykonanie asfaltu twardolanego – 112 m ² , uszczelnienie rys w nawierzchni bitumicznej – 330 mb	36 559,29 zł
Most Grunwaldzki	remont cząstkowy nawierzchni, wykonanie nowych powłok malarskich na konstrukcji elementów stalowych mostu – 598 m ² , demontaż części drewnianej pomostu wózka rewizyjnego pod mostem – 1 kpl.	83 748,03 zł
Most w ciągu ul. Bolesława Krzywoustego	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej	3 030,72 zł
Kładka nad Al. Jana III Sobieskiego	roboty zabezpieczające – 220 m ² , wykonanie dylatacji pozornych oraz uzupełnienie ubytków w kontr. żelbetowej	27 526,17 zł
Most Pokoju	naprawa nawierzchni na chodniku – 444 m ² i wykonanie nawierzchni z żywic elastomerowych, wykonanie dylatacji pozornych oraz oczyszczenie powierzchni betonowych – 888 m ² , naprawa umocnienia stożków, naprawa balustrad stalowych oraz kamiennych – 396 m ²	279 042,85 zł
Estakada Gądowianka	remont nawierzchni bitumicznej, zakup i montaż drobnej konstrukcji stalowej: kratki, blachy, kotwy, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji i blach ryflowanych oraz wymiana barier energochłonnych	10 075,07 zł
Most Złotej Lili	wymiana zniszczonych elementów balustrad – 1 876 kg, wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni betonowych – 50 m ²	51 768,24 zł
Most w ciągu ul. Kłokoczyckiej	wykonie zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni betonowej – 210 m ²	33 080,85 zł
Mosty Chrobrego	remont nawierzchni bitumicznej – 190 m ²	56 080,62 zł
Most Średzki Wschodni Stary	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej Uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 64 kg	2 857,54 zł
Most Pęgowski	wymiana uszkodzonych elementów balustrad na konstrukcjach inżynierskich – 86 kg	1 529,14 zł
Most Jarnoławski	remont podpory nurtowej – 46,40 m ²	53 643,25 zł
Przejście podziemne południowe na pl. Dominikańskim	roboty inwentaryzacyjne	1 799,49 zł
Most Maślicki ul. Pilczycka	skucie skorodowanego betonu - 228 m ² , antykoroz. zabezpieczenie balustrad stalowych -98 m ² , ręczna reprofilacja konstrukcji - 228 m ² szpachlowanie kontr. betonowej 1 319,72 m ² malowanie konstrukcji -1 319,72 m ² , remont stożków granitowych - 36 m ² wykonanie izolacji 1 260 m ² izolacja odziemna na konstrukcji - 130 m ² wykonanie balustrad stalowych schodów - 123 kg, wykonanie schodów żelbetowych - 2 komplety, montaż blach osłonowych dylatacji - 60 kg wykonanie dylatacji pozornych - 80 mb, montaż rusztowań podwieszanych	239 791,23 zł
Przejście podziemne Jana Pawła II	remont schodów granitowych, antykorozyjne zabezpieczenie balustrad oraz wymiana płytek betonowych 30 x 30, zakup i montaż drobnej konstrukcji stalowej (kratki, blachy, kotwy), ręczna reprofilacja konstrukcji betonowej ,montaż rury PCV, wykonanie izolacji konstrukcji, wykonanie	164 933,22 zł

	powłok malarskich, skucie skorodowanego betonu - 58,90 m ² , wykonanie iniekcji żywicznej - 43,20 mb, wykonanie nowej izolacji stropu - 208 m ² , wykonanie nowych powłok malarskich - 23 m ² , betonowanie konstrukcji betonem B30 - 2,50 m ³ , montaż rury śr. 600mm, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia -220 kg	
Most Milenijny	uzupełnienie nawierzchni z żywic epoksydowych- 68,90 m ²	36 913,53 zł
Kładka „Na Ostatnim Groszu”	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia 86 kg i wymiana zniszczonej balustrady stalowej -49 kg	5 547,30 zł
Przejście podziemne pl. Strzegomski	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 38 kg, Wykonanie nowej izolacji z papy termozgrzewalnej - 6,20 m ² , uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 86 kg, wykonanie dylatacji z blach nierdzewnych - 112 kg	11 237,40 zł
Most „Ratyński”	remont gzymsów betonowych - 65,90 m ² , antykorozyjne zabezpieczenie balustrad stalowych - 126, m ² , reprofilacja konstrukcji betonowych - 89,60 m ² , nałożenie powłok malarskich - 120,0 m ²	55 336,22 zł
Most R. Dmowskiego wsch	wykonanie dylatacji pozornych pionowych - 13 mb, uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia - 52 kg	3 774,73 zł
Most Sikorskiego	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej - 12 m ² , naprawa gzymsów bet. - 44 m ²	15 222,48 zł
Tunel samochodowy pld	uzupełnienie stelaży pod montaż płyt z poliwęglanu (awaria) - 110,80 kg, wymiana zniszczonych blach ryflowanych przekryć osadników komorowych przepompowni i wymiana zniszczonych płyt typu HPL 0651 Fundermax (poligles) - 72 m ²	29 904,12 zł
Most Uniwersytecki pln	wymiana płytek betonowych na chodniku - 12 m ²	357,93 zł
Przepust drogowy	remont muru oporowego - 1,5 m ³ , wymiana balustrady stalowej - 146,0 kg wraz z antykorozyjnym jej zabezpieczeniem - 20,8 m ²	6 580,75 zł
Kładka „Piaskowa”	uzupełnienie przeciągów z lin stalowych balustrady- 36 kg, uzupełnienie stalowych elem. odwodnienia - 52,60 kg	1 485,84 zł
Kładka „Przedświt”	wymiana uszkodzonych elem. odwodnienia - 49,8 kg	713,40 zł
Przejście „Brama Oławska”	wymiana zniszczonych schodów granitowych. Uzupełnienie pochwytu drewnianego balustrady	3 152,98 zł
Most „Dekarska II „	remont gzymsów betonowych - 31,20 m ² , antykorozyjne zabezp. balustrady stalowej -136,80 m ² , dźwigarów głównych - 36,20 m ² , reprofilacja konstrukcji betonowej obiektu- -31,20 m ²	33 273,96 zł
Mosty- Osobowicki, Trzebnicki, R. Dmowskiego	remont cząstkowy naw. bitumicznej jezdni i chodników - 23,80 m ² , nacięcie i uszczelnienie rys w naw. Bitumicznej - 362 mb	9 890,18 zł
Przepust drogowy w ciągu ul. Nieprzyzyskiej	remont kapitalny przepustu; wyk nowych murów oporowych, montaż przepustów żelbetowych skrzynkowych 1000 x 1200, wykonanie nowej naw, bitumicznej - 84 m ² , wykonanie zadruków skarp - 60 m ² , zabruku dna przepustu - 38,90 m ² , izolacji - 300 m ² profilacja skarp i dna rowu - 150 m ²	141 863,06 zł
Kładka Bielarska	wykonanie antykorozyjne zabezpieczenie elementów stalowych - 723,80 m ² , wymiana pomostu drewnianego - 7,50 m ³ , oraz wymiana oświetlenia iluminacji kładki	314 880 zł
Kładki: Grudziądzka I, II, III, Siedlecka Szpacza, Brochowska Stara, Czackiego, most Brudzewa	impregnacja przeciwgrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej - 963 m ²	21 516,39 zł
Przepust drogowy w ciągu ul. Adama Mickiewicza	naprawa muru oporowego - 10 m ²	654,36 zł
Most w ciągu ul. Wojciecha Brudzewa	wymiana zniszczonych elementów konstrukcyjnych obiektu - 48 m ²	9 234,84 zł

Schrony na ul. Pasteura	zabezpieczenie poprzez zasypianie wejść kruszywem – 223 m ³	15 498 zł
Wiadukt w ciągu ul. Kowalskiej	remont nawierzchni bitumicznej – 112 m ² , wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni betonowej – 90 m ²	68 788,98 zł
Wiadukt w ciągu ul. Kowalskiej, Estakada Tadeusza Bora Komorowskiego, Estakada Jana III Sobieskiego	Wykonanie odwodnienia obiektów z rur PCV – 5,50 mb	1 488,30 zł
Estakady Jana III Sobieskiego	wykonanie naprawy umocnienia stożków – 80 m ²	18 130,20 zł
Most Żabia Ścieżka	wykonanie powłok antykorozyjnych powierzchni betonowych – 80 m ²	4 581,75 zł
Most Zwierzyniecki	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej – 120 m ²	18 622,20 zł
Mosty Warszawskie	uszczelnienie rys w nawierzchni bitumicznej – 140 mb, remont nawierzchni bitumicznej- uszczelnienie rys – 140 mb	5 077,44 zł
Most Piaskowy	wykonanie nowych spoin – 200 m ²	16 113 zł
Kładka Brochowska	remont nawierzchni bitumicznej – 40 m ²	8 314,80 zł
Kładka Siedlecka	wymiana konstrukcji drewnianej – 1,50 m ³	1 107 zł
Mosty Chrobrego, Most Kłokoczycki, Most Zakrzowski, Most Pawłowiczki, Most Sołtysowicki, Estakada w ciągu Armii Krajowej, Kładka Brochowska, Kładka Semaforowa	remont umocnienia stożków – 40 m ²	10 391,04 zł
Przejście tunelowe na Al. Armii Krajowej	wykonanie zabezpieczenia antykorozyjnego pow. stalowych – 12 m ²	9 165,96 zł
Przepust na ul. Konduktorskiej	remont przepustu – 1 szt.	15 807,47 zł
Przejście podziemne ul. Paderewskiego	wykonanie odwodnienia obiektu	46 000 zł
Mosty Mieszczkańskie	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej, antykorozyjne zabezpieczenie konstrukcji stalowej obiektu – balustrady - 565,95 m ² , dźwigary główne - 345,90 m ² , remont cząstkowy naw. bitumicznej w strefie dylatacji - 160 m ² oraz naprawa stożka granitowego	100 876,73 zł
Kładka lewa, kładka Przedświt, kładka Oporowska, Żabia kładka, Most II ul. Stanisławowska	impregnacja przeciugrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej 438,30 m ²	7 547,53 zł
Most Jarnołtowski	impregnacja przeciugrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 615 m ²	10 590,30 zł
Kładka Św. Antoniego	impregnacja przeciugrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 532,80 m ²	9 159,32 zł
Most Św. Klary	impregnacja przeciugrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 384,20 m ² , uzupełnienie elem. stalowych	7 009,52 zł
Kładka Orłąt Lwowskich	impregnacja przeciugrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 260 m ² , wymiana uszkodzonej balustrady - 50 kg, wymiana zniszczonych szyb balustrady - 10,50 m ² i montaż nowej tafli szklanej balustrady	21 033 zł
Kładka Piaskowa	impregnacja przeciugrzybiczna elementów konstrukcji drewnianej – 179,80 m ²	3 096,16 zł
Przejście podziemne ul. Drzewieckiego	naprawa betonu przejścia podziemnego, oczyszczenie stalowych - 189,20 m ²	50 560,38 zł

Przejście ul. Młodych Techników	naprawa schodów, murów oporowych i naprawa zjazdów 1 200 m ² i remont stożków kamiennych – 168 m ²	78 797,40 zł
Most Osobowicki Płn.	naprawa chodnika 24 m ²	2 872,30 zł
Przejście podziemne Plac Szczytnicki	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 40 kg	1 476 zł
Most Pilczycki Stary	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 89,80 kg	3 313,62 zł
Przejście podziemne ul. Oławska	naprawa schodów kamiennych – 7 m ²	2 972,66 zł
Przejście podziemne Winogronowe	wykonanie izolacji stropu – 8,20 m ²	4 974,37 zł
Most Pilczycki Stary	uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji – 42 kg	1 549,80 zł
Most Sikorskiego	naprawa balustrady stalowej – 32 m ² , Przygotowanie obiektu pod nowy tramwaj	20 716,57 zł
Przepust drogowy ul. Stabłowicka	wykonanie murów oporowych żelbetowych - 2,50 m ³ , montaż balustrady stalowej - 234 kg i montaż rury z PVC – śred. 600 mm	17 219,75 zł
Mosty: Osobowicki, Milenijny, Ratyński, Maślicki	uszczelnienie rys w nawierzchni jezdni - 718 m ² , remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej - 34,80 m ²	24 942,92 zł
Przepust drogowy w ciągu ul. Kaczeńcowej	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznej	1 485,84 zł

Wykonanie powyższych robót miało na celu podniesienie bezpieczeństwa użytkowników, przedłużenie żywotności obiektów inżynierskich oraz podniesienie estetyki mostów i wiaduktów, a także kładek dla pieszych, przejść podziemnych i ciągów ulic (bariery energochłonne, dźwiękochłonne, bariery ozdobne) na terenie miasta Wrocławia.

REMONTY BIEŻĄCE SIECI TRAKCYJNEJ, KABLI I ZWROTNIC ELEKTRYCZNYCH

W 2015 r. w ramach remontów sieci trakcyjnej:

- opracowano dokumentację projektową i wykonano roboty budowlane związane z realizacją zadania „Remont sieci trakcyjnej na ul. Sienkiewicza od pl. Bema do ul. Matejki we Wrocławiu.”,
- wykonano projekt i uzyskano zaświadczenia o braku sprzeciwu dla planowanego zamierzenia wykonania robót budowlanych dla zadania „Przebudowa sieci trakcyjnej tramwajowych na ul. Słowiańskiej, na odcinku od ul. Św. Wincentego do Placu Słowiańskiego, od izolatora granicznego nr 701 do izolatora granicznego nr 730”,
- wykonano wymianę przewodu jezdnego trakcji tramwajowej na Pętli Tarnogaj, od kotwienia sieci płaskiej w kierunku Pętli - 556 mtp.,
- wykonano wymianę linii nośnej trakcji tramwajowej na ul. Kosmonautów, od kotwienia przy izolatorze sekcyjnym nr 198 do kotwienia przy izolatorze sekcyjnym nr 199 – 2 100 mtp.,
- wykonano wymianę przewodu jezdnego trakcji tramwajowej na Pętli Biskupin, od kotwienia sieci płaskiej w kierunku Pętli – 668 mtp.,
- wykonano roboty budowlane (wraz z projektem) polegające na remoncie sieci trakcyjnej tramwajowej na Pętli Poświętne – 677 mtp.,
- wykonano ochronę przeciwporażeniową dla wiaduktów kolejowych przebiegających nad trakcją tramwajową:
 - w ciągu ul. Robotniczej – linia kolejowa nr 271,
 - w ciągu ul. Legnickiej – linia kolejowa nr 271,
łącznie 568 mb instalacji ochronnej.

Łączny koszt remontów sieci trakcyjnej w 2015 r. wynosi: 1 264 000 zł.

KONSERWACJA I UTRZYMANIE SIECI TRAKCYJNEJ

Konserwacja i utrzymanie sieci trakcyjnej ma na celu utrzymanie w pełnej sprawności technicznej elementów infrastruktury tramwajowej, takich jak: sieć trakcyjna, układy

sterowania zwrotnicami tramwajowymi, układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych, głowice kablowe z wyposażeniem towarzyszącym - linie kablowe trakcyjne, na terenie Wrocławia.

Zakres konserwacji sieci trakcyjnej obejmuje:

- sieć trakcyjną: 199 551 mtp,
- układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi: 47 szt.,
- układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych: 123 szt.,
- głowice kablowe: 722 szt.,
- wyposażenie towarzyszące - linie kablowe trakcyjne: 222 710 mtp.

Ponadto w ramach zadania wykonano:

- awaryjne przeniesienie słupa trakcyjnego – 2 szt. (ul. Białokörnacza – Łazienna, pętla Sępolno),
- awaryjną naprawę kabli trakcyjnych E-3(+,-) (ul. Ślężna/Wiśniowa, ul. Ślężna/Weigla),
- awaryjną wymianę przewodu jezdnego (Pl. Społeczny),
- awaryjną naprawę sieci trakcyjnej po wykoleju tramwaju (ul. Żmigrodzka),
- wprowadzenie izolacji i przywrócenie do układu wraz z pomiarami „pętli zwarcia” (ul. Wróblewskiego),
- awaryjną naprawę kabla trakcyjnego E-6(+,-) (ul. Ślężna/Sanocka i Powstańców Śląskich/Swobodna),
- awaryjną naprawę kabla trakcyjnego O-9(+) (ul. Słowiańska/Roosevelta),
- awaryjną naprawę kabla trakcyjnego N-2a(+) (ul. Piastowska/Nowowiejska),
- usunięcie skutków kataklizmu pogodowego z dnia 19 lipca 2015 r. na uszkodzonej sieci trakcyjnej, na: ul. Różyckiego/Szymanowskiego, ul. Paderewskiego/Mickiewicza, pl. Powstańców Śląskich (Rondo, od ul. Swobodnej do Pętli Krzyki), ul. Ślężna (od zajezdni tramwajowej do Pętli Park Południowy wraz z Pętlą), Pętla Wrocławski Park Przemysłowy, ul. Hallera (od ul. Powstańców Śląskich do ul. Mieleckiej), Pętla Hallera, ul. Podwałe, ul. Kosmonautów (od Pilczyc do Leśnicy), Biskupin (od Pętli Kopernika wraz z Pętlą Kopernika do Pętli Biskupin), ul. Traugutta/Krakowska/Opolska do Pętli Księża Małe, ul. Kościuszki (nr 158), ul. Pułaskiego (przed wiaduktem od ul. Małachowskiego), ul. Kwidzyńska, ul. Tarnogajska, ul. Grabiszyńska (od Al. Pracy do ul. Opolskiej), Pętla Grabiszyńska – cmentarz.

W 2015 r. na realizację zadania wydatkowano kwotę 3 955 000 zł.

UTRZYMANIE DRÓG I INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

BIEŻĄCE UTRZYMANIE OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH

W 2015 r. na roboty utrzymaniowe obiektów inżynierskich wydatkowano kwotę **3 364 000 zł.**

Zakres robót	Ilość	Wartość robót
montaż, wymianę i naprawę uszkodzonych balustrad, ekranów dźwiękochłonnych i barier energochłonnych na terenie miasta Wrocławia	36 km	750 175,72 zł
utrzymanie eksploatacyjne przejścia podziemnego oraz bieżącą konserwację 5 dźwigów osobowych i konstrukcji zadaszania na Rondzie Ronalda Reagana we Wrocławiu”	1 szt.	753 671,90 zł
utrzymanie skarp, konserwację urządzeń dylatacyjnych, oczyszczanie systemu odwodnienia, konserwację stalowych łożysk obiektów inżynierskich, mycie obiektów i ekranów na terenie miasta Wrocławia	238 obiektów	552 741,98 zł
wymianę uszkodzonych kabli w windzie nr 3 w przejściu podziemnym na Rondzie Ronalda Reagana	1 szt.	34 166 zł
utrzymanie czystości obiektów inżynierskich i ekranów akustycznych przez usuwanie graffiti, trwałe zabezpieczenie powierzchni, mycie szklanych balustrad kładek dla pieszych na terenie Wrocławia	238 obiektów + ekrany akustyczne	446 834,40 zł
opłatę za dozór techniczny dźwigów osobowych	5 szt.	4 452 zł

bieżącą konserwację i utrzymanie eksploatacyjne dwóch wind znajdujących się w obrębie Węzła Przesiadkowego w rejonie Stadionu Wrocław przy Al. Śląskiej	2 szt.	9 471 zł
utrzymanie dwóch tuneli samochodowych wraz z całą infrastrukturą w rejonie placu Dominikańskiego	2 szt.	9 840 zł
utrzymanie infrastruktury technicznej przejść podziemnych i tuneli pieszo-rowerowych	10 szt.	149 554,62 zł
utrzymanie i konserwację dwóch wind przy Moście Milenijnym	2 szt.	13 559,52 zł
utrzymanie i konserwację urządzeń dźwigowych przy obiektach inżynierskich na terenie miasta Wrocławia przy moście Milenijnym i Węźle Przesiadkowym w rejonie Stadionu Miejskiego	3 szt.	151 827,11 zł
utrzymanie 2 tuneli samochodowych w ciągu ul. Oławskiej	2 szt.	117 078,78 zł
wykonanie obliczeń statyczno-wytrzymałościowych estakady Zachodniej na pl. Społecznym w celu sprawdzenia możliwości przejazdów autobusów	1 szt.	12 177 zł
wykonanie projektu poprawy stanu przejścia Słodowego w ciągu ul. Oławskiej	1 szt.	34 000 zł
wykonanie projektu budowlanego zamiennego i projektu wykonawczego dla budowy ścieżki pieszo-rowerowej w ciągu ul. Ostrowskiego na połączeniu kładki z przejazdem kolejowym w ul. Krzemienieckiej	1 szt.	34 440 zł

Przeglądy szczegółowe wykonuje się co 5 lat. Celem przeglądu jest szczegółowe udokumentowanie stanu technicznego i funkcjonalnego obiektu, wskazanie uszkodzeń, które powinny zostać usunięte w ramach prac remontowych. Po wykonaniu przeglądu szczegółowego posiadamy informacje o wytrzymałości betonu na ściskanie, grubość i jakość (zawansowanie karbonatyzacji betonu) otuliny prętów zbrojeniowych, zawartość jonów chlorkowych w betonie, grubość powłoki zabezpieczenia antykorozyjnej elementów stalowych obiektu, wyniku pomiarów niwelacyjnych obiektu. Przegląd szczegółowy określa potrzebę opracowania ekspertyzy.

Lista obiektów dla których wykonano przeglądy szczegółowe w 2015 r.:

- Most Tramwajowy – Średzki Zachodni w ciągu ul. Średzkiej,
- Most Tramwajowy – Średzki Wschodni w ciągu ul. Średzkiej,
- Wiadukt drogowy płn. nad linią PKP w ul. Kosmonautów,
- Wiadukt drogowy pld. nad linią PKP w ul. Kosmonautów,
- Wiadukt drogowy nad linią tramwajową w ciągu ul. Lotniczej,
- Wiadukt drogowy płn. nad Esplanadą wraz z murami oporowymi w ul. Lotniczej,
- Wiadukt drogowy pld. nad Esplanadą wraz z murami oporowymi w ul. Lotniczej,
- Wiadukt drogowy płn. nad ul. Warciańską,
- Wiadukt drogowy pld. nad ul. Warciańską,
- Wiadukt drogowy płn. nad ul. Śląską,
- Wiadukt drogowy pld. nad ul. Śląską,
- Wiadukt drogowy płn. nad ul. Szczecińską,
- Wiadukt drogowy pld. nad ul. Szczecińską,
- Wiadukt drogowy płn. - rz. Ślęza ul. Lotnicza,
- Wiadukt drogowy pld. - rz. Ślęza ul. Lotnicza,
- Estakada drogowa zach. w ciągu al. Jana III Sobieskiego,
- Estakada drogowa wsch. w ciągu al. Jana III Sobieskiego,
- Most Oporowski - ul. L. Solskiego,
- Most Marszowicki - ul. Główna,
- Most drogowy potok Ługowina - ul. Maślicka,
- Most Ratyński - ul. A. Kośnego,
- Przejście tunelowe w nasypie - ul. Nadrzeczna,
- Most tramwajowy rz. Ślęza - ul. Maślicka,
- Most Pawłowski - ul. Przedwiośnie,
- Most Oławski - ul. Na Niskich Łąkach,
- Most Brodzki - ul. Janowska,
- Most Strzegomski wsch. - ul. Strzegomska,

- Most Strzegomski zach. - ul. Strzegomska,
- Most Piotra Skargi - ul. Piotra Skargi,
- Most Sołtysowicki rz. Widawa - ul. Sołtysowicka,
- Most drogowy II - ul. Zalipie,
- Wiadukt drogowy – ul. Kowalska,
- Kładka Wróblewskiego nr 2 przy ZOO od ul. Kopernika,
- Kładka Wróblewskiego nr 1 od ul. Wystawowej,
- Przejście podziemne Winogronowe ul. Oławska,
- Tunel samochodowy pñ. pod pl. Dominikańskim,
- Tunel samochodowy pñd. pod pl. Dominikańskim,
- Most Mieszczkański Stary ul. Mieszczkańska,
- Most drogowy, rów melioracyjny ul. Kłokoczycka,
- Most drogowy potok Kasina ul. Kunickiego,
- Most drogowy potok Ługowina ul. Grabowa,
- Most Wilczycki ul. Wilczycka,
- Most Świątnicki rz. Dolna Oława ul. Świątnicka,
- Most drogowy potok Brochówka ul. Wiaduktowa,
- Most Kłokoczycki rz. Dobra ul. Kłokoczycka,
- Most drogowy potok Ługowina ul. Osiniecka,
- Kładka Tadeusza Czackiego potok Czarna Woda.

Ekspertyzy techniczne, wykonywane są na podstawie wskazań w przeglądach. Ekspertyza wydana na podstawie specjalistycznych badań, pomiarów i obliczeń daje informacje o stanie technicznym całego obiektu lub jego części oraz informacje o dalszej przydatności do użytkowania i aktualnej nośności obiektu uwzględniając uszkodzenia. W ekspertyzie zawarte są informacje w jakim czasie należy wykonać projekt i remont danego obiektu.

Lista obiektów, dla których wykonano ekspertyzy techniczne w 2015 r.:

- Most Bolesława Chrobrego Południowy,
- Most Bolesława Chrobrego Północny,
- Most Zwierzyniecki,
- Most Sikorskiego (podpory),
- Estakada drogowa zachodnia al. Jana III Sobieskiego,
- Estakada drogowa wschodnia al. Jana III Sobieskiego,
- Most drogowy Ratyński,
- Wiadukt w ul. Kowalskiej,
- Most Oławski,
- Wiadukt drogowy nr I, w ciągu ul. Gazowej,
- Wiadukt drogowy nr II w ciągu ul. Gazowej,
- Most Pomorski Południowy,
- Most Polanowicki.

Orzeczenia techniczne:

- Kładka Jana III Sobieskiego – przydatność dalszej eksploatacji,
- Estakada Zachodnia pl. Społeczny – przydatność dalszej eksploatacji,
- Most Zakrzowski – ul. Gen. L. Okulickiego (nośność).

OŚWIETLENIE PASA DROGOWEGO

Na zadania w zakresie oświetlenia pasa drogowego w 2015 r. wydatkowano kwotę 31 445 000 zł., w tym na:

- zakup energii elektrycznej dla 978 Punktów Poboru Energii i na usługę dystrybucji energii elektrycznej dla 974 Punktów Poboru Energii. W roku 2015 zużyto energię elektryczną w liczbie 32 270 GWh,
- utrzymanie 42 212 punktów świetlnych oświetlenia drogowego i 3 029 szt. reflektorów iluminacji obiektów,
- wymianę 126 kompletnych latarni i wymianę 2 450 szt. opraw rtęciowych na energooszczędne sodowe,

- eksploatację i konserwację 103 gazowych punktów świetlnych na Ostrowie Tumskim wraz z zakupem energii gazowej. W roku 2015 zużyte zostało 50 750 m³ gazu,
- eksploatację i konserwację 8 drogowych stacji pogodowych i tablic informacyjnych wraz z transmisją danych na stronę internetową,
- wykonanie koncepcji projektu iluminacji świątecznej na sezon zimowy 2015/2016 w zakresie montażu, eksploatacji, demontażu i napraw elementów,
- czyszczenie z plakatów słupów i szafek oświetleniowych w liczbie 6 870 szt.

ZADANIA W ZAKRESIE ODWODNIENIA I FONTANN

W 2015 r. zrealizowano następujące prace eksploatacyjne w zakresie odwodnienia dróg i utrzymania fontann:

- utrzymywano w stałej sprawności w ramach ryczału 6 154 szt. wpustów deszczowych i przykanalików,
- oczyszczono ręcznie i mechanicznie wpusty deszczowe i przykanaliki w trybie zwykłym 31 742 szt. oraz 178 szt. w trybie awaryjnym,
- oczyszczono 28 szt. studni chłonnych i 1 272 mb odwodnienia liniowego,
- wykonano naprawy i remonty urządzeń odwodnienia ulicznego (włazy, wpusty, przykanaliki),
- prowadzono eksploatację na 9-ciu fontannach i ujęciu wody „Zdrój” na ul. Świdnickiej.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 3 000 000 zł.

W 2015 r. zostały odprowadzone ścieki opadowe z pasa drogowego na terenie Wrocławia z powierzchni **943 147 m²**.

Wydatkowana została kwota **4 521 356,09 zł**. Obejmowała ona płatność za 2015 r. oraz za okres od 25 marca 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

ZADANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA SZALETÓW ZLOKALIZOWANYCH W PASIE DROGOWYM I W PRZEJŚCIACH PODZIEMNYCH

W ramach prac związanych z realizacją zadania prowadzona była eksploatacja i konserwacja szaletów i pisuarów zlokalizowanych w pasie drogowym i w przejściach podziemnych (łącznie 24 obiekty).

Naprawy urządzeń wodno-kanalizacyjnych w sposób bieżący ograniczyły występowanie awarii i tym samym zmniejszyły wydatki ponoszone na dostawę wody i odbiór ścieków.

W ramach prac związanych z utrzymaniem szaletów wykonywane są również prace związane z malowaniem wewnątrz szaletów, usuwaniem graffiti z elewacji, naprawami lub wymianami urządzeń sanitarno-technicznymi takich jak np. podgrzewaczy wody, baterii umywalkowych, czy wykonywaniem różnych specjalistycznych napraw w szaletach np. wymiana rolet. W pisuarze na pl. Św. Macieja usunięto awarię wodno-kanalizacyjną wraz z naprawą powstałych uszkodzeń.

Na dostawę wody i odbiór ścieków w roku 2015 wydatkowano kwotę 45 000 zł.

Dostawa wody i odbiór ścieków są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania szaletów.

W 2015 r. wydatkowano kwotę 687 000 zł.

UTRZYMANIE POMNIKÓW

W ramach prac związanych z konserwacją i restauracją pomników wykonano:

- prace pielęgnacyjno-konserwatorskie pomnika „Iglicy” zlokalizowanej na pl. Solnym,
- prace pielęgnacyjno-konserwatorskie pomnika rzeźby „Powodzianka” zlokalizowanej przy moście Uniwersyteckim,
- prace pielęgnacyjno-konserwatorskie pomnika „Pręgierz” zlokalizowanego w Rynku,
- prace konserwatorskie pomnika fontanny „Szermierz” zlokalizowanej na pl. Uniwersyteckim.

Wszystkie prace przy pomnikach, rzeźbach i kompozycjach przestrzennych są wykonywane na podstawie Decyzji-Pozwoleń wydanych przez Miejskiego Konserwatora Zabytków.

W 2015 r. wydatkowano kwotę 67 000 zł.

INNE ZADANIA EKSPLOATACYJNE

Zakres prac wykonywanych w ramach zadań eksploatacyjnych obejmował między innymi zadania:

- wykonanie prac związanych z konserwacją 133 sztuk podświetlanych punktów informacyjnych,
- wykonanie prac związanych z konserwacją tabliczek z nazwami ulic.

W ramach tych prac wykonano między innymi:

- 318 szt. tabliczek z nazwami ulic,
- 148 szt. nowych słupków, na których są montowane tabliczki z nazwami ulic,
- poprawiono zawieszenie 186 szt. tabliczek,
- wykonano 174 tabliczki z nazwami ulic zgodnie z Systemem Informacji Miejskiej,
- zdemontowano 81 szt. nieczytelnych/uszkodzonych tabliczek z nazwami ulic;
- wykonanie projektów oznakowania ulic tabliczkami z ich nazwami według Systemu Informacji Miejskiej,
- weryfikację dokumentów dotyczących rozliczenia szkód pojazdów.

Na zadania eksploatacyjne w 2015 r. wydatkowano kwotę 487 000 zł.

UTRZYMANIE OBIEKTÓW WYPOSAŻENIA PRZYSTANKÓW

W ramach zadania wykonano:

- utrzymanie stanu technicznego oraz estetycznego wiat, słupków, ławek i gablot w wiatkach,
- modernizacje i naprawy wiat, naprawy nawierzchni pod wiatami, przestawienia, demontaże, złomowanie, usuwanie skutków wandalizmu, wykonanie i montaż słupków na nowych przystankach, wymianę słupków rurowych na kompaktowe, renowację i montaż słupków kompaktowych, wykonanie i montaż nowych ławek i gablot informacyjnych, mycie wiat, słupków i gablot informacyjnych.

W 2015 r. wydatkowano kwotę 1 742 000 zł.

KONSERWACJA I REMONTY WIAT

Liczba wiat znajdujących się na przystankach komunikacji miejskiej na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 1 018 szt.

Własnością Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta jest 651 wiat, z czego 623 jest utrzymywanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, a 28 wiat (typu PROMEST 25 szt. i typu CITY PIAZZA 3 szt.) przez dzierżawcę. Pozostałe 367 wiat jest własnością firm reklamy zewnętrznej.

W roku 2015 r. wykonano:

- nową konstrukcję 27 wiat przystankowych, polegającą na wykonaniu konstrukcji wsporczej, konstrukcji dachów z wykonaniem pokrycia z poliwęglanu, oszkleniu ścian, naprawie nawierzchni pod wiatą,
- 1 938 myć wiat z zastosowaniem środków chemicznych (część wiat wielokrotnie),
- bieżącą naprawę uszkodzonych wiat, polegającą na uzupełnianiu 250 m² wybitych szyb, wstawianiu lub ponownym mocowaniu blach osłonowych, naprawie ławek pod wiatą itp.

UTRZYMANIE ŁAWEK I SŁUPKÓW PRZYSTANKOWYCH

Liczba obsługiwanych przystanków na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 1 694 szt., słupków przystankowych wyniosła 1 706 szt. (na niektórych przystankach zlokalizowanych jest więcej niż jeden słupek przystankowy), ławek umieszczonych na przystankach wyniosła 868 szt., gablot do umieszczania informacji pasażerskiej zamontowanych w wiatkach wyniosła 868 szt.

W 2015 r. wykonano:

- 48 nowych słupków kompaktowych (z gablotami informacyjnymi 70 x 70 cm oraz 50 x 50 cm) wraz z montażem na przystankach,

- renowację 93 tablic znaków oraz nazw przystanków słupków kompaktowych,
- 123 nowe ławki wolnostojące wraz z montażem na przystankach,
- wymianę 335 m² zniszczonych w wyniku wandalizmu szyb z poliwęglanu i wkładów PCV w gablotach słupków oraz w gablotach umieszczonych w wiatrach,
- inne naprawy słupków i ławek (głównie usuwanie skutków wandalizmu),
- przestawienia słupków przystankowych i ławek w ramach zmiany organizacji ruchu wynikającej z prowadzonych remontów ulic,
- 4 683 mycia gablot słupków kompaktowych oraz gablot w wiatrach zastosowaniem środków chemicznych (część gablot wielokrotnie).

UTRZYMANIE I KONSERWACJA MEBLI MIEJSKICH W PASIE DROGOWYM

Zakres prac wykonywanych w ramach zadania utrzymanie i konserwacja mebli miejskich obejmował:

- konserwację, naprawy i mycie ławek miejskich,
- konserwację i naprawy wiat rowerowych,
- konserwację i naprawy donic i gazonów,
- naprawy koszy na śmieci typu staromiejskiego i miejskiego.

W ramach tych prac wykonano między innymi:

- konserwację, naprawy i mycie 180 ławek miejskich,
- konserwację 19 szt. wiat rowerowych,
- naprawę 10 szt. stojaków rowerowych,
- 5 szt. stojaków rowerowych typu staromiejskiego wraz z montażem.

W 2015 r. wydatki wyniosły 146 000 zł.

DZIERŻAWA WIAT

W ramach zadania sfinansowano opłatę za dzierżawę wiat od firm reklamy zewnętrznej oraz dzierżawę za miejsce pod przystanki zlokalizowane na terenie PKP.

W 2015 r. wydatek wyniósł 974 000 zł.

ZADANIA TOROWE WYKONYWANE PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA ZE ŚRODKÓW BĘDĄCYCH W DYSPOZYCJI WYDZIAŁU INŻYNIERII MIEJSKIEJ

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO TOROWISK

Celem projektu jest poprawa stanu technicznego torowisk tramwajowych oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej komunikacji tramwajowej.

W 2015 r. w ramach programu zrealizowano następujące zadania w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław:

- wymiana dwóch zwrotnic tramwajowych najazdowych wraz z montażem elektrycznych mechanizmów nastawczych zwrotnicy z wyświetlaczem położenia iglic w węźle rozjazdowym na ul. Słowiańskiej, całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 886 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- wymiana skrzyżowania torów z 16 krzyżownic na ul. Świdnickiej i ul. Piłsudskiego, całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 748 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.
- wymiana szyn tramwajowych i podkładów na pętli tramwajowej "Tarnogaj", całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 265 000 zł, w całości poniesiony w 2015 r.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się do zdecydowanej poprawy stanu infrastruktury torowej oraz bezpieczeństwa ruchu tramwajów, a także podniesienia komfortu dla pasażerów.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI

Ponadto, w ramach projektu nr 361 pn.: „Niech Skody nie hałasują, czyli szlifowanie torowisk” wykonano prace polegające na korekcyjnym szlifowaniu torowisk w kwocie 100 000 zł. Zakres prac obejmował ul. Legnicką na łączną długość 2 540,65 mtp na odcinkach:

- od Placu Jana Pawła II do pl. Strzegomskiego, długość: 1 874,65 mtp,

- od ul. Wejherowskiej do ul. Milenijnej, długość: 666 mtp.

Koszt szlifowania i napawania wyniósł 2 226 000 zł.

KONSERWACJA TORÓW I ZWROTNIC TRAMWAJOWYCH

Lokalna naprawa torowisk (regulacja, stabilizacja szyn, wymiana szyn, iglic zwrotnic, krzyżownic tramwajowych, naprawa nawierzchni drogowej), czyszczenie i konserwacja zwrotnic tramwajowych, utrzymywanie w sprawności elektrycznych napędów mechanizmów nastawczych zwrotnic na terenie Wrocławia.

Zakres konserwacji torów i zwrotnic tramwajowych obejmuje:

- tory tramwajowe: dł. 199 551 mtp,
- zwrotnice tramwajowe: 469 szt.,
- zwrotnice z elektrycznym napędem mechanizmu nastawczego i sygnalizatorem kierunku położenia iglic: 149 szt.

W ramach konserwacji torów tramwajowych dokonano między innymi:

- wymiany iglic zwrotnicznych – 53 szt.,
- wymiany zwrotnic – 8 szt.,
- wymiany szyn tramwajowych Ri60N – 994,55 mb,
- wymiany szyn LK – 26 mb,
- wymiany szyn kolejowych S49 – 185,80 mb,
- wymiany szyn kolejowych 75C – 6,16 mb,
- wymiany podkładów drewnianych – 146 szt.,
- wymiany podkładów żelbetowych – 121 szt.,
- naprawy nawierzchni bitumicznej w torowisku – 302,97 m²,
- naprawa nawierzchni z kostki kamiennej – 388,47 m²,
- naprawa nawierzchni z kostki betonowej – 58,75 m²,
- naprawa nawierzchni z płyt EPT – 26 szt.

W ramach konserwacji zwrotnic z elektrycznym napędem dokonano:

- wymiany odbiornika podczerwieni OP03 (Pętla Stadion Olimpijski),
- wymiany modułu pośredniczącego kontroli położenia iglic (ul. Żmigrodzka/Bałtycka),
- wymiany tłumika DD-100 – 3 szt.,
- wymiany tłumika EEA-62 – 4 szt.,
- wymiany przetwornicy (ul. Jedności Narodowej/Nowowiejska),
- wymiany przetwornicy Eni 600/24 – 3 szt.,
- wymiany modułu FEIG (ul. Piłsudskiego/Stawowa),
- wymiany wałka napędu zwrotnicy - 3 szt.,
- wymiany napędu zwrotnicy – 2 szt.,
- wymiany modułu TERM-0007 (Pętla Pętla),
- wymiany modułu TRACON (Teatralna/P.Skargi),
- wymiany modułu blokady torowej MER – 7 szt.,
- wymiany grzałki zwrotnic - 158 szt.,
- wymiany uszkodzonego sygnalizatora położenia iglic – 3 szt.
- wymiany uszkodzonej pętli indukcyjnej (Pętla Pilczyce),
- wymiany uszkodzonego sterownika zwrotnicy (Zajezdnia IV),
- wymiany uszkodzonych styczników SNF – 3 szt. (Plac Dominikański),
- wymiany uszkodzonych cięgieł – 1 kpl. (Jana Pawła II),
- wymiany uszkodzonego elektromagnesu (ul. Krakowska/Traugutta),
- wymiany uszkodzonej po wykolejeniu tramwaju szafy sterowniczej (Plac Wróblewskiego),
- wymiany skorodowanych rur do grzałek – 15 szt. (rejon A),
- wymiany modułu komputera Siemens KFE (Pl. Jana Pawła II),
- wymiany czujników indukcyjnych ifm IG5533 (ul. J.Narodowej/ul. Słowiańska),
- wymiany uszkodzonej po kolizji drogowej szafy sterowniczej oraz słupa z sygnalizatorem wskazującym kierunek położenia iglic,
- wymiany panela kontrolnego sterownika zwrotnicy – 2 szt.,

- wymiany modułu TRACON Siemens wraz z adapterem – 2 szt.,
- wymiany głównego sterownika komputera napędu zwrotnicy najazdowej (Rondo Reagana).
- montażu czujników TLC4 – 3 szt. (Most Szczytnicki),
- rozbudowy blokady zwrotnicy: sygnalizator +chanel detektor (Pętla Kromera),
- naprawy elektromagnesu (ul. Piłsudskiego/Stawowa),
- naprawy płyty głównej komputera (Jana Pawła II),
- naprawy przetwornicy – 2 szt. (Plac Teatralny),
- naprawy pętli blokady torowej (po kradzieży) (Pętla Pilczyce),
- naprawy układu blokady torowej (ul. Powstańców Śląskich),
- naprawy cewki elektromagnesu (Plac Dominikański),
- naprawy tłumika (ul. Jedności Narodowej),
- naprawy komputera zwrotnicy najazdowej (Plac Społeczny),
- zabezpieczenia - malowanie z odtłuszczeniem metalowych szafek i słupków farbą antykorozyjną.

Koszt konserwacji torów i zwrotnic tramwajowych wyniósł 9 921 000 zł.

SZLIFOWANIE KOREKCYJNE I NAPAWANIE SZYN W TORACH TRAMWAJOWYCH

Zakres prac obejmował:

- szlifowanie korekcyjne szyn na długości 1 897 mtp (ul. Legnicka: wjazd do PH „Magnolia” do ul. Wejherowskiej, od ul. Milenijnej do przystanku tramwajowego przy DH „ASTRA”),
- regenerację przez napawanie szyn na długości 274 mb (ul. Traugutta – Krasińskiego),
- szlifowanie korekcyjne szyn na długości 3 977 mtp (ul. Powstańców Śląskich, od ul. Piłsudskiego do ul. Hallera),
- regenerację przez napawanie szyn na długości 363 mb (ul. Kazimierza Wielkiego – przejście Świdnickie, ul. Piłsudskiego – Kołłątaja, Pętla Marino),
- podbijanie torów Plasserem na długości 1 624 mtp (ul. Krakowska).

Koszt szlifowania i napawania szyn w torach tramwajowych wyniósł 671 000 zł.

CHEMICZNE ODCHWASZCZANIE WYDZIELONYCH, NIEZABUDOWANYCH TOROWISK TRAMWAJOWYCH

Przeprowadzono chemiczne odchwaszczanie wydzielonych, niezabudowanych torowisk tramwajowych (jednokrotny wiosenny oprysk) na dł. 79 739 mtp oraz wykoszenie trawy na torowiskach zielonych o dł. 337 mtp.

Prace wykonano w lokalizacjach: ul. Armii Krajowej, ul. Bałtycka, ul. Bardzka, ul. Dmowskiego, ul. Drobnera (od ul. Łokietka do pl. Bema), ul. Dubois, ul. Grabiszyńska, ul. Hallera, ul. Kosmonautów, ul. Krakowska, ul. Kwidzyńska, ul. Legnicka, ul. Lotnicza (od ul. Na Ostatnim Groszu do ul. Metalowców), łącznik pomiędzy ul. Legnicką a ul. Robotniczą, ul. Kazimierza Wielkiego (od ul. Ruskiej do pl. Dominikańskiego), ul. Widok, ul. Mickiewicza (od ul. Wystawowej do pętli Sępolno), ul. Olszewskiego, ul. Oławska, ul. Traugutta, ul. Opolska, ul. Osobowicka, ul. Paderewskiego, ul. Piłsudskiego (od pl. Orłąt Lwowskich do pl. Legionów), ul. Powstańców Śląskich, Al. Karkonoska do ul. Przyjaźni, ul. Świeradowska (od ul. Bardzkiej do krańcówki) ul. Robotnicza, ul. Różyckiego, ul. Sienkiewicza, pl. Społeczny, pl. Staszica, ul. Ślężna, ul. Tarnogajska, ul. Toruńska, ul. Wróblewskiego, ul. Żmigrodzka, pętla Żmigrodzka, pętla Sępolno, pętla Zawalna, pętla Robotnicza, pętla Osobowice, pętla Pilczyce, pętla Hallera, pętla Kopernika, pętla Grabiszyńska – cmentarz, pętla Biskupin, pętla Stadion Olimpijski, pętla Tarnogaj, pętla Gaj, pętla Leśnica, pętla Park Południowy, pętla Kowale, pętla Księża Małe, pętla Krzyki.

Koszt chemicznego odchwaszczania torowisk wyniósł 80 000 zł.

OPTIMALIZACJA MOBILNOŚCI OBYWATELI I ZARZĄDZANIE TRANSPORTEM TOWAROWYM W ŚRODOWISKU MIEJSKIM OPTICITIES

Impuls do stworzenia projektu OPTICITIES bezpośrednio związany był z kwestią mobilności europejskich miast, uważanej obecnie za istotny element funkcjonowania społeczności europejskich – aż 75% mieszkańców UE żyje w obszarach miejskich.

Działania realizowane są w pięciu głównych wymiarach i dotyczą: dostępności (związanej z zbyt dużym przesyleniem konurbacji europejskich, wynikającym z natężenia transportu prywatnego i publicznego); środowiska (jego zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla, generowanym przez pojazdy i ciężarówki); jakości życia w miastach; transportu ciężarowego (generującego 15% zatorów miejskich) oraz zarządzenia przestrzenią publiczną.

Projekt OPTICITIES ma na celu stworzenie standardów dotyczących Multimodalnego Miejskiego Zbioru Danych, wykorzystanie innowacyjnych narzędzi i usług w zarządzaniu ruchem, implementację wytycznych, skierowaną do władz publicznych oraz rozpowszechnienie rezultatów projektu, tak by mogły one funkcjonować na skalę europejską.

Wrocław jest jednym z 5 miast pilotażowych projektu i wchodzi w skład konsorcjum. Miasto pracuje na systemach przetwarzania zbioru danych, za pośrednictwem urządzeń zlokalizowanych na drogach infrastruktury miejskiej. To właśnie integracja danych jest jednym z głównych czynników, wpływających na zwiększenie funkcjonalności zarządzania ruchem. Miasto Wrocław jest odpowiedzialne za integrację systemu Open ITS, z użyciem zebranych danych w systemie zarządzania dla pojazdów ciężarowych.

REALIZACJA OPTICITIES

Podczas działań związanych z projektem w roku 2015, został zakończony proces integracji systemów informatycznych ITS Wrocław. W ramach, którego wykonano aktualizację oprogramowania Neurocar Backoffice do najnowszej wersji 3.0, dzięki której możliwe było podłączenie do zasobów ITS dodatkowej infrastruktury badawczej zbierającej dane (tj. odcinkowy pomiar prędkości zamontowany przy ul. Kochanowskiego oraz system rejestracji przejazdów na czerwonym świetle RedLight zamontowany przy ul. Armii Krajowej-Ślężna). Zinventaryzowano i wykonano elektroniczną mapę miasta zawierającą ograniczenia tonażowe i wysokościowe w ruchu, która stała się bazą do nowo powstającego oprogramowania testowego w zakresie prowadzenia transportu ciężarowego w środowisku miejskim (Neurocar Navi). Ponadto zakończono instalację punktu pomiarowo ważącego zlokalizowanego przy ul. Żmigrodzkiej, który to wyposażony został w czujniki laserowe i wagowe oraz technologię bazującą na detekcji obecności pojazdu, rozpoznania tablic rejestracyjnych (ANPR), modelu, koloru, automatycznego rozpoznania tablic ADR. Techniki te, poszerzono o dane pochodzące z systemu ITS Wrocław, zebrane z innych urządzeń telematyki drogowej. W ramach zadania wykonano testy weryfikacyjno-pomiarowe, dotyczące przeprowadzenia badań jakościowych śledzenia pojazdów ciężarowych.

Całkowity koszt zadania w 2015 r. wyniósł 262 000 zł, w tym koszty bezpośrednie 243 000 zł, koszty pośrednie 19 000 zł.

REALIZACJA ZADAŃ REMONTOWYCH PRZEZ ZARZĄD INWESTYCJI MIEJSKICH

REMONTY BIEŻĄCE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Cel zadania: wykonanie remontów i usuwanie awarii budowlanych, dekarских, elektrycznych, sanitarnych wewnętrznych i zewnętrznych w placówkach oświatowych, zgodnie ze zgłoszonymi przez placówki oświatowe potrzebami oraz poprawa stanu technicznego budynków placówek oświatowych.

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót dekarских w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy lub wymiany elementów pokryć dachowych, obróbek blacharskich, elementów odwodnienia dachu, kominów oraz innych elementów dachu, w tym również konieczne naprawy konstrukcji dachowych,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: w wyniku przeprowadzonych robót w 2015 r. wyremontowano dachy w czterech placówkach oświatowych, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych tych placówek, oraz do ograniczenia strat ciepła.

Placówki, w których przeprowadzono remont:

- **Przedszkole nr 51 ul. Warszawska** – remont dachu krytego dachówką o powierzchni 205 m² wraz z dociepleniem, wykonaniem obróbek blacharskich, wymianą rynien i rur spustowych oraz instalacji odgromowej,
- **Szkoła Podstawowa nr 46 ul. Ścinawska** – remont dachu papowego bloku sportowego nad salą gimnastyczną o powierzchni 500 m² wraz z wymianą rynien i rur spustowych oraz instalacji odgromowej. Wykonany remont dachu jest kontynuacją prac wykonanych w placówce w 2012 r., w czasie którego wyremontowano dach nad połową bloku sportowego, czyli nad częścią basenową,
- **Szkoła Podstawowa nr 108 ul. Bolesława Chrobrego** – remont dachu krytego papą o powierzchni 1 080 m² wraz z dociepleniem, wykonaniem obróbek blacharskich, wymianą rynien i rur spustowych oraz instalacji odgromowej,
- **Zespół Szkół nr 21 ul. P. Ignuta** – remont dachu budynku łącznika krytego papą o powierzchni 430 m² wraz z dociepleniem, wykonaniem obróbek blacharskich, wymianą rynien i rur spustowych. Wykonany remont dachu jest kontynuacją prac wykonanych w placówce w latach 2011-2014, w czasie których wyremontowano dach nad segmentem A, A2, B, C i E szkoły wraz z termomodernizacją.

Ponadto na podstawie **180** zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów dachów, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające na dachach, zabezpieczając przed zalewaniem wodami opadowymi budynki.

Razem w 2015 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty dachów wyniosły wraz z wymian instalacji odgromowej: **801 000 zł.**

Usuwanie awarii i wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót elektrycznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawę lub wymianę elementów instalacji elektroenergetycznych, teletechnicznych i odgromowych,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wykonanych okresowych pomiarów natężenia światła w placówkach, w celu dostosowania oświetlenia elektrycznego do obowiązujących norm, wykonano remonty w zakresie:

- wymiany rozdzielnic elektrycznych w **pięciu** placówkach,
- wymiany (częściowej) opraw lamp wewnętrznych w **dwunastu** placówkach.

W tym:

- **Przedszkolu nr 52 ul. Łączności** – wykonano częściową wymianę instalacji elektrycznej oraz wymianę rozdzielnic głównej w budynku A,
- **Szkoła Podstawowa nr 96 ul. Krakowska** – wykonano remont instalacji elektrycznej w pomieszczeniach parteru łącznie z blokiem sportowym i przewodami oświetlenia zewnętrznego, remont instalacji elektrycznej na I piętrze. Wykonany remont jest kontynuacją prac wykonanych w placówce w latach 2011-2013 w czasie którego wykonano wymianę tablicy głównej oraz remont tablic rozdzielczych na piętrach szkoły wraz z liniami WLZ oraz wymianę instalacji elektrycznej w pomieszczeniach przyziemia,
- **Gimnazjum nr 24 ul. Przybyszewskiego** - wykonano remont oświetlenia wewnętrznego na LED (26 szt.),

- **Zespół Szkół nr 23 ul. Dawida** – wymieniono tablice rozdzielcze wraz z zasilaniem i montażem aparatów i urządzeń do obsługi stanowisk laboratoryjnych w dwóch pracowniach dydaktycznych.

Ponadto na podstawie **454** zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji elektrycznych, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji elektrycznej w placówkach oświatowych.

Razem, w 2015 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty instalacji elektrycznych wyniosły: **852 000 zł.**

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych wewnętrznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy lub wymiany elementów instalacji wodno-kanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: w wyniku przeprowadzonych robót w 2015 r. wyremontowano sanitariaty (w tym m.in. w czterech placówkach oświatowych wykonano kompleksowy remont wskazanych węzłów sanitarnych), system grzewczy (w tym m.in. w jednej placówce, w celu zwiększenia komfortu cieplnego w budynku zmieniono wyeksploatowany kocioł grzewczy), instalacje przeciwpożarowe, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych budynków, oraz do poprawy bezpieczeństwa pożarowego budynków.

Przeprowadzono remonty m.in.:

- **Przedszkole nr 121 ul. Tramwajowa** – wykonano remont sanitariatów dla dzieci oraz przyległych pomieszczeń o powierzchni 82 m² w zakresie wymiany instalacji wod.-kan. i c.o., wymiany posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej, wykonania nowych tynków oraz malowania ścian i sufitów,
- **Sportowa Szkoła Podstawowa nr 85 ul. Traugutta** – wykonano remont sanitariatów dzieci młodszych na parterze, I i II piętrze oraz pomieszczeń gospodarczych w piwnicy w zakresie remontu pomieszczeń, wymiany instalacji wod.-kan. i c.o., wymiany posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej. Wykonany remont pomieszczeń sanitarnych jest kontynuacją prac w placówce w 2014 r. w czasie którego wyremontowano toalety na parterze, I i II piętrze budynku szkoły, w tym wymieniono piony wentylacji, ścianki działowe, stolarkę okienną i drzwiową, ułożono płytki ceramiczne na ścianach, wymieniono instalację wod.- Kan. i elektryczną, pomalowano ściany i sufity,
- **Szkoła Podstawowa nr 118 ul. Bulwar Ikara** – wykonano modernizację sieci wewnętrznej wodociągowej wraz z montażem zaworów antyskażeniowych,
- **Szkoła Podstawowa nr 119 ul. Bytomska** – wyremontowano pomieszczenie kotłowni gazowej wraz z wymianą kotła gazowego wodnego z automatyką i instalacji systemu bezpieczeństwa p.poz.,
- **Liceum Ogólnokształcące nr III ul. Składowa** – wykonano remont pomieszczeń zaleczonego sanitarnego bloku sportowego na parterze i I piętrze budynku w zakresie remontu pomieszczeń, wymiany instalacji wod.-kan i c.o., wymiany posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej, ułożono płytki ceramiczne na ścianach.

Ponadto na podstawie **443** zgłoszeń placówek oświatowych w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji sanitarnej wewnętrznej wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji wodnokanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji.

Razem, w 2015 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty instalacji sanitarnej wewnętrznej wyniosły: **1 569 000 zł.**

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych zewnętrznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy lub wymiany elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: w 2015 r. na podstawie **64** zgłoszeń placówek oświatowych, przeprowadzono zabezpieczenia i remonty elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych.

Razem, w 2015 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty instalacji sanitarnej zewnętrznej wyniosły: **262 000 zł**

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót budowlanych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy elementów konstrukcyjnych budynków i budowli,
- naprawy elementów wykończenia obiektów budowlanych,
- naprawy trwałego wyposażenia obiektów budowlanych,
- naprawy elementów małej architektury, placów, chodników i dróg,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: przeprowadzono remonty placówek oświatowych w zakresie remontów sal, korytarzy, wymiany stolarki, zagospodarowania terenu m.in.:

- **Przedszkole nr 12 ul. Zgodna** - wykonano modernizację dźwigu towarowego,
- **Przedszkole nr 56 ul. Wałbrzyska** - wykonano wymianę uszkodzonych urządzeń zabawowych na placu zabaw,
- **Przedszkole nr 82 ul. Bończyka** - wykonano wymianę ogrodzenia zewnętrznego wraz z wykonaniem nowej podmurówki,
- **Przedszkole nr 87 ul. Pawłowa** - wykonano izolację ścian piwnic, remont tarasów, nawierzchni utwardzanych oraz piaskownicy.
- **Przedszkole nr 123 ul. Wojrowicka** - wykonano remont węzła żywienia w budynku przedszkola o powierzchni 154 m² w zakresie remontu pomieszczeń wraz z wymianą instalacji sanitarnych i elektrycznych, wykonaniem przyłącza kanalizacji technologicznej z separatorem tłuszczu i osadu,
- **Przedszkole nr 124 ul. Kopańskiego** - wykonano remont ogrodzenia o długości 60 mb wraz z montażem furtki wejściowej,
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 24 ul. Częstochowska** - wykonano naprawę piłkochwyłów oraz wymianę uszkodzonych korytek odwadniających na łuku bieżni,
- **Szkoła Podstawowa nr 2 ul. Komuny Paryskiej** - wyremontowano ogrodzenie frontowe ceglano-stalowego wraz z renowacją zabytkowych przęseł,
- **Szkoła Podstawowa nr 51 ul. Krepicka** - wykonano docieplenie północnej ściany szczytowej sali gimnastycznej i zaplecza szatniowego szkoły o powierzchni 210 m² oraz montaż osłon grzejnikowych na korytarzach i w sali gimnastycznej,
- **Szkoła Podstawowa nr 72 ul. Trwała** - wykonano remont pomieszczeń po mieszkaniu służbowym na klasy o powierzchni 50 m²,
- **Szkoła Podstawowa nr 99 ul. Inowrocławska** - wykonano remont ogrodzenia terenu o długości 250 mb wraz z montażem furtki i bramy wjazdowej,
- **Szkoła Podstawowa nr 108 ul. Bolesława Chrobrego** - wykonano remont elewacji wraz z termomodernizacją, w tym: izolację przeciwwilgociową i termiczną budynku szkoły z częściową wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, powierzchnia wyremontowanej elewacji wyniosła 2 100 m²,
- **Szkoła Podstawowa nr 30 ul. Zaporoska** - wykonano remont pomieszczeń sali lekcyjnej nr 31, w zakresie: malowania ścian i sufitów, remontu posadzki, wymiany wykładziny PCV, wymiany opraw oświetleniowych oraz wykonania osłon

grzejnikowych. Wykonano naprawę piłkochwyłów na boisku - montaż siatek polipropylenowych,

- **Zespół Szkół nr 9 ul. Krajewskiego** – wykonano remont nieczynnego sanitariatu na parterze przy klatce schodowej KS-2 na salę zajęć wraz z remontem przyległego korytarza oraz adaptacje mieszkania służbowego na sanitariaty i salę zajęć,
- **Zespół Szkół nr 15 ul. Chopina** – wykonano remont chodnika będącego dojściem do boiska szkolnego,
- **Liceum Ogólnokształcące nr III ul. Składowa** – wykonano remont nawierzchni EPDM boiska do piłki ręcznej i koszykówki o powierzchni 1 600 m²,
- **Liceum ogólnokształcące nr IV ul. Świstackiego** – remont trzech sal lekcyjnych po zalaniu po awarii centrali wentylacyjnej w zakresie wykonania gładzi gipsowych na ścianach i sufitach, malowania,
- **Liceum Ogólnokształcące nr VI ul. Hutnicza** – wykonano remont nawierzchni zjazdu do liceum w zakresie regulacji krawężników wraz z montażem, wymiany płyt chodnikowych, wykonania wymiany nawierzchni drogi z kostki betonowej, powierzchnia przebudowy wyniosła 52 m²,
- **Liceum Ogólnokształcące nr XI ul. Spółdzielcza** – wykonano prace naprawcze elewacji budynku liceum.

Ze środków remontowych przygotowano także dokumentacje projektowe w zakresie remontów sześciu placówek oświatowych, w tym:

- **Przedszkole nr 61 ul. Gajowicka** – przygotowano dokumentację remontu nawierzchni zjazdu do przedszkola,
- **Przedszkole nr 140 ul. Niedźwiedzia** – przygotowano dokumentację remontu sanitariatów w budynku A i B, strefy wejściowej do budynku oraz pomieszczeń socjalnych i dydaktycznych wraz z dostosowaniem ich do wymogów p.poż.,
- **Przedszkole nr 149 ul. Obornicka** – przygotowano dokumentację remontu bloku żywienia oraz dostosowania pomieszczeń przedszkola do wymogów p.poż.,
- **Szkoła Podstawowa nr 72 ul. Trwała** – przygotowano dokumentację remontu mieszkania służbowego dla potrzeb dydaktycznych, remontu dachu oraz wejścia głównego do szkoły, schodów zewnętrznych wraz z chodnikami i ogrodzeniem,
- **Zespół Szkół nr 18 ul. Młodych Techników** – przygotowano dokumentację projektową w zakresie remontu dachu budynku B oraz przybudówki od strony północnej, remontu dachu sali gimnastycznej i jej łącznika oraz dostosowania pomieszczeń szkoły do wymogów p.poż.,
- **Zespół Szkół nr 24 ul. Eluarda** - przygotowano dokumentację projektową remontu strefy wejścia głównego do szkoły wraz z remontem schodów zewnętrznych, ogrodzenia i chodników, remontu instalacji elektrycznej w budynku oraz dostosowania pomieszczeń do wymogów p.poż.

Z uwagi na bezpieczeństwo dzieci na terenie placówek oświatowych w ramach bieżących remontów wykonano:

- w jednej placówce wymianę uszkodzonej nawierzchni boiska z EPDM,
- w dwóch placówkach wykonano naprawę piłkochwyłów,
- w jednej placówce wymieniono uszkodzone urządzenia zabawowe na placu zabaw,
- w czterech placówkach wyremontowano ogrodzenia,
- w dwóch placówkach wykonano wyrównanie nawierzchni fragmentów chodników i zjazdów.

Na podstawie **224** zgłoszeń placówek oświatowych, w roku 2015 wykonano w zakresie usuwania awarii i remontów, naprawy elementów konstrukcyjnych, elementów wykończenia, napraw trwałego wyposażenia, naprawy elementów małej architektury, placów, chodników i dróg, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych.

Razem, w 2015 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty budowlane szkół wraz z przyległymi terenami wyniosły: **4 125 000 zł.**

REMONTY - REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z WYSTĄPIENIEM STANÓW KRYZYSOWYCH

Cel zadania: usunięcie szkód na placówkach oświatowych powstałych w wyniku nawałnicy, która przeszła przez Wrocław w dniu 19 lipca 2015 r.

Lata realizacji: 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 500 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty: przeprowadzono remonty placówek oświatowych w zakresie usunięcia skutków nawałnicy tj.:

- zabezpieczenie i remont uszkodzonych dachów w **30 placówkach**, w tym m.in.: Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych ul. Hauke-Bosaka, Zespół Szkół Budowlanych ul. Grabiszyńska, Zespół Szkół Zawodowych nr 5 ul. Dawida, Gimnazjum nr 3 ul. Świstackiego, Gimnazjum nr 6 al. Pracy, Gimnazjum nr 16 ul. Jemiołowa, Zespół Szkół nr 23 ul. Dawida,
- prace tynkarskie oraz malowanie sal po zalaniu, remont zniszczonych ogrodzeń, piłkochwyłów, nawierzchni placów zabaw i boisk w **20 placówkach**, w tym m.in.: Przedszkole nr 89 ul. Oporowska, Przedszkole nr 136 ul. Gliniana, Zespół Szkół Oświatowych nr 5 ul. Grochowa, Szkoła Podstawowa nr 85 ul. Traugutta, Zespół Szkół nr 4 ul. Powstańców Śląskich, Liceum Ogólnokształcące nr XV ul. Wojrowicka,
- udrożnienie studzienek kanalizacyjnych i odpływów w **6 placówkach**, w tym m.in.: Przedszkole nr 59 ul. Narcyzowa, Przedszkole nr 79 ul. Piwna, Przedszkole nr 136 ul. Gliniana, Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych ul. Hauke-Bosaka.

ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 8 PRZY UL. SKŁADOWEJ – REMONT SANITARIATÓW WRAZ Z WYMIANĄ PIONÓW

Cel zadania: wykonanie prac remontowych w sanitariatach dziewcząt na II i III piętrze Zespołu Szkolno – Przedszkolnego przy ul. Składowej, w celu poprawy standardów technicznych i warunków eksploatacji pomieszczeń sanitarnych uczniów.

Lata realizacji: 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 150 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty: wyremontowano dwa węzły sanitarne dziewcząt, o powierzchni 54 m² wraz z dostosowaniem urządzeń sanitarnych do wzrostu dzieci.

PRZEPROWADZENIE PRAC KONSERWATORSKICH SIEDZIBY ZARZĄDU INWESTYCJI MIEJSKICH

Cel zadania: wykonanie prac konserwatorskich i naprawczych siedziby Zarządu Inwestycji Miejskich przy ul. Januszowickiej 15a, w celu utrzymania należytego stanu technicznego budynku. Budynek pochodzi z roku 1901 i stanowi Własność Gminy Wrocław.

Lata realizacji: 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 13 000 zł

Osiągnięto następujące efekty:

W siedzibie ZIM przy ul. Januszowickiej 15a wykonano:

- remont pomieszczenia socjalnego na II piętrze budynku w zakresie malowania, układania kafelek,
- oczyszczenie schodów głównych wraz z lakierowaniem.

PROWADZENIE INWESTYCJI I OBSŁUGA ZADAŃ REMONTOWYCH NA RZECZ GMINY WROCŁAW

Cel zadania: wykonanie dokumentacji technicznej, ekspertyz, opinii oraz badań niezbędnych do przeprowadzenia planowanych do realizacji robót budowlanych.

Lata realizacji: 2015

Poniesione w 2015 r. nakłady: 153 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty: w 2015 r. opracowano w ramach tego zadania ekspertyzy i opinie techniczne, niezbędne do realizacji planowanych przez ZIM zadań.

REALIZACJA ZADAŃ REMONTOWYCH PRZEZ ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH

Określenie zadania remontowego	Wielkość (ilość)	Koszt realizacji zł netto	Skutki realizacji zadań
Remont dachu budynku kaplicy Cmentarza Komunalnego Oddział Osobowice	288 m ²	101 747,97	W wyniku remontu obiekt został zabezpieczony przed niszczącym działaniem czynników atmosferycznych.
Remont dachu budynku administracyjno-handlowo-usługowego na terenie Cmentarza Komunalnego Psie Pole	1 587 m ²	217 886,18	W wyniku remontu obiekt został zabezpieczony przed niszczącym działaniem czynników atmosferycznych.
Remont świetlików i dachu budynku kaplicy Cmentarza Komunalnego Oddział Psie Pole	411 m ²	194 308,94	W wyniku remontu obiekt został zabezpieczony przed niszczącym działaniem czynników atmosferycznych.
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego OSOBOWICE	1 266 m ²	75 613,53	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego Jerzmanowo	302 m ²	19 386,48	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego Psie Pole	1 511 m ²	92 943,67	poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont oświetlenia zewnętrznego starej części cmentarza Psie Pole	27 szt.	40 876,80	Poprawa stanu technicznego oświetlenia zewnętrznego
Projekt remontu dachu budynku przedpogrzebowego na terenie Cmentarza Komunalnego Psie Pole	1 kpl	5 640	umożliwienie wykonania remontu dachu będącego w złym stanie technicznym
Projekt remontu dachu budynku administracyjno-handlowo-usługowego na terenie Cmentarza Komunalnego Psie Pole	1 kpl	5 000	umożliwienie wykonania remontu dachu będącego w złym stanie technicznym
Projekt remontu izolacji przeciwwilgociowej budynków na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Osobowice ul. Osobowicka 59 i 59b	2 kpl	8 000	umożliwienie wykonania remontu izolacji przeciwwilgociowej
Dokumentacja projektowa remontu dachu pomieszczenia chłodni na terenie Cmentarza OSOBOWICE	1 kpl	1 000	umożliwienie wykonania remontu dachu po awarii więzara

Koszt realizacji zadań remontowych przez Zarząd Cmentarzy Komunalnych w 2015 r. wyniósł **762 403 zł.**

ZARZĄDZANIE RUCHEM

W 2015 r. realizowano zadania na terenie miasta w zakresie zarządzania i organizacji ruchu drogowego. Zatwierdzono 2 668 projektów organizacji ruchu, wydano 560 opinii w zakresie obsługi komunikacyjnej.

Przykładowe ważniejsze opinie do koncepcji projektów budowlanych i drogowych :

- obsługa komunikacyjna planowanego budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Rychtańskiej i ul. Browarnej,
- obsługa komunikacyjna planowanego zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Opolskiej 136,
- obsługa komunikacyjna budynku dawnego Domu Kultury przebudowywanego na budynek mieszkalno-handlowy przy ul. Bierutowskiej 2,
- obsługa komunikacyjna obiektu handlowego przy skrzyżowaniu ul. Maślickiej i Królewieckiej,
- obsługa komunikacyjna inwestycji polegającej na budowie stacji paliw przy al. Śląskiej,
- obsługa komunikacyjna budynku biurowego przy ul. Robotniczej 42,

- opinia odnośnie uzgodnienia obsługi komunikacyjnej zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z częścią usługową dla inwestycji Ogrody Hallera przy al. Hallera,
- obsługa komunikacyjna dla inwestycji polegającej na budowie budynku handlowego przy ul. Średzkiej 41,
- opinia odnośnie obsługi komunikacyjnej dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego z dopuszczeniem usług w parterze oraz garażem przy ul. Legnickiej, Poznańskiej i Lubińskiej.

Przykładowe ważniejsze zatwierdzenia projektów organizacji ruchu:

- projekt korekty organizacji ruchu zastępczego na czas budowy kanalizacji na osiedlach Widawa i Lipa Piotrowska,
- projekt organizacji ruchu docelowego na pl. Kościuszki,
- projekt organizacji ruchu docelowego na osiedlu Nowe Żerniki,
- projekt organizacji ruchu docelowego dla przebudowy ul. Miłoszyckiej,
- projekt korekty oznakowania docelowego na ul. Kiełczowskiej,
- projekt korekty oznakowania docelowego na ulicach: Kunickiego, Postępowej, Przedświt,
- projekt korekty oznakowania docelowego na rondzie Vaclava Hacla,
- projekt korekty oznakowania docelowego przy bramie głównej cmentarza Grabiszyńskiego,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z budową kanalizacji w ul. Kowalskiej,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z organizacją 33 Maratonu Wrocław,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z budową kanalizacji sanitarnej na osiedlu Sołtysowice,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z budową sygnalizacji na potrzeby ITS,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z remontem Mostu Jagiellońskiego,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z remontem Mostu Rakowieckiego,
- projekty organizacji ruchu zastępczego na czas imprez odbywających się we Wrocławiu: Festiwal T-mobile Nowe Horyzonty, Sylwester w Rynku, inauguracja Europejskiej Stolicy Kultury.

Opracowano i przekazano do realizacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta 343 projekty organizacji ruchu i korekt sygnalizacji świetlnej.

Projekty opracowane można podzielić na następujące grupy tematyczne:

- korekta oznakowania docelowego,
- korekta docelowych programów sygnalizacji świetlnej,
- strefy ruchu uspokozonego,
- projekty zastępczej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej,
- projekty lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (słupki, bariery).

W 2015 r. wydano **38** decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny oraz **24** zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ORGANIZACJĄ RUCHU W REJONIE CMENARZY W OKRESIE WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

W 2015 r. obejmowały one między innymi:

- organizację spotkań w sprawie podziału zadań związanych z organizacją ruchu zastępczego, komunikacją zbiorową, organizacją parkingów i handlu oraz zabezpieczenia rejonów cmentarzy, z udziałem przedstawicieli Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta, Policji, Straży Miejskiej, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego, Biura Rozwoju Gospodarczego, Zarządu Cmentarzy Miejskich, Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych, Wydział Transportu oraz Rejonowego Zarządu Infrastruktury,

- opracowanie harmonogramu wdrożenia organizacji ruchu zastępczego w rejonie cmentarzy,
- opracowanie materiałów na konferencję prasową na temat organizacji ruchu i parkowania w rejonie cmentarzy oraz funkcjonowania komunikacji specjalnej MPK w tym okresie,
- udział w komisjach odbiorowych związanych z wdrożeniem organizacji ruchu zastępczego,
- nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania organizacji ruchu w okresie świąta Wszystkich Świętych w dniu 1 i 2 listopada dyżur stały Zespołu Koordynacyjnego,
- wydanie 86 identyfikatorów na dojazd do cmentarzy w celach zaopatrzeniowych stoisk handlowych zorganizowanych w ramach kiermaszu świątecznego oraz punktów stałych (dowóz kwiatów, zniczy, itp.).

Przygotowana przez służby miejskie organizacja ruchu w okresie Wszystkich Świętych funkcjonowała zgodnie z założeniami nie odnotowano zakłóceń w ruchu komunikacji zbiorowej i indywidualnej.

NADZÓR NAD FUNKCJONOWANIEM RUCHU W MIĘŚCIE POPRZEC OBSERWACJE, OBJAZDY, KONTROLE CZASU PRZEJAZDU PRZEZ MIASTO

Wynikiem tych obserwacji jest podejmowanie działań mających na celu:

POPRAWĘ BEZPIECZEŃSTWA I PŁYNNOŚCI RUCHU UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO

- korekty programów sygnalizacji świetlnych - korekta długości (wydłużenie) otwarć dla pieszych i rowerzystów np.:
 - pl. Grunwaldzki,
 - ul. Kazimierza Wielkiego-Widok,
 - ul. Bałtycka-Obornicka,
 - ul. Kosmonautów - Fieldorfa,
 - ul. Sucha-Borowska,
 - ul. Prusa - Nowowiejska,
 - ul. Ślężna – Kaufland - PDP,
 - ul. Sułowska - Księgarska,
 - ul. Dubois - Pomorska,
 - pl. Staszica,
 - pl. Orłąt Lwowskich,
 - ul. Żmigrodzka - Na Polance,
 - ul. Strzegomska – Braniborska,
 - most Szczytnicki – Kochanowskiego;
- zmiany harmonogramów tygodniowej pracy sygnalizacji świetlnej polegające na wprowadzeniu pracy sygnalizacji trójkolorowej 24 h na dobę, w celu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych np.:
 - ul. Powstańców Śląskich – Wielka;
- korekty programów sygnalizacji zmieniające długości cyklu na skrzyżowaniach np.:
 - ul. Sucha – Borowska – Dyrekcyjna,
 - ul. Podwale – Traugutta,
 - ul. Kazimierza Wielkiego - Gepperta,
 - ul. Kazimierza Wielkiego - Krupnicza,
 - ul. Powstańców Śląskich - Hallera,
 - ul. Powstańców Śląskich – Jaworowa,
 - ul. Powstańców Śląskich - Sztabowa;
- zatwierdzenie projektów nowych sygnalizacji np.:
 - Metrobus,

- ul. Ślężna – Kaufland,
- ul. Borowska – Dyrekcyjna,
- ul. Ślężna – Studzienna.

WZROST PRZEPUSTOWOŚCI UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

- wydłużenie na sygnalizatorach otwarć zezwalających na ruch pojazdom komunikacji zbiorowej na skrzyżowaniach np.:
 - ul. Reymonta - Łowiecka,
 - ul. Drobnera - Dubois,
 - ul. Kosmonautów – Trasa Targowa,
 - ul. Grabiszyńska – Żelazna,
 - ul. Ślężna - Kamienna,
 - ul. Piłsudskiego - Świdnicka,
 - pl. Kromera,
 - ul. Piłsudskiego - Kołłątaja,
 - ul. Bałtycka – Kwiatowa;
- poprawę koordynacji pracy sygnalizacji:
 - ul. Legnicka,
 - ul. Powstańców Śląskich;
- w ramach wprowadzania Inteligentnego Systemu Transportu uczestniczono w procesie przygotowania oraz wdrażania systemu na terenie miasta m.in.:
 - weryfikowali dokumentację projektową programów pracy sygnalizacji świetlnej w trybie systemowym ITS,
 - dokonywali analiz i uzgodnień do przyjmowanych reguł sterowania dla programów ITS,
 - uczestniczyli w komisjach przy wdrożeniach programów systemowych ITS na skrzyżowaniach,
 - na bieżąco monitorują pracę programów sygnalizacji świetlnej w trybie systemowym w ramach dyżurów w Centrum Zarządzania Ruchem i Transportem Publicznym,
 - udzielają odpowiedzi na wnioski i uwagi mieszkańców dotyczące pracy ITS.

WPROWADZENIE ROZWIĄZAŃ USPRAWNIAJĄCYCH RUCH

- w 2015 r. w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu przygotowano projekty lokalizacji wyniesionych przejść dla pieszych pozwalających na bezpieczne przekroczenie jezdni przez pieszych uczestników ruchu drogowego oraz wyznaczono nowe dodatkowe przejścia dla pieszych na wybranych ulicach. Przykładowe lokalizacje przejść dla pieszych:
 - ul. Mickiewicza,
 - ul. Jaworowa,
 - ul. Rędzińska,
 - ul. Nyska,
 - ul. Dembowskiiego,
 - pl. Bohaterów Getta;
- w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia miejskiej komunikacji a także poprawy przepustowości dróg na obszarze Wrocławia wprowadzono w ciągu dróg krajowych organizację ruchu zakazującą wjazd do Wrocławia dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton, w godzinach szczytu komunikacyjnego i w godzinach nocnych. Zgodnie z zasadami wydawania zezwoleń, które co roku podlegają modyfikacji, jedynie firmy transportowe spełniające określone warunki otrzymują przepustki uprawniające do wjazdu na teren Miasta. Wprowadzono dodatkowe czasowe ograniczenia (6:30-8:30) w poruszaniu się samochodów ciężarowych na ul. Królewieckiej oraz

ul. Jeleniogórskiej, jako pilotażowy program odkorkowania ulic wrocławskich w porze porannego szczytu komunikacyjnego.

Od momentu wdrożenia w życie pierwszego zarządzenia odnotowujemy sukcesywny spadek ilości wydanych zezwoleń:

- 2011 r. – 6 720 szt.,
 - 2012 r. – 5 200 szt.,
 - 2013 r. – 4 117 szt.,
 - 2014 r. – 4 272 szt. (progres spowodowany dużą inwestycją – przebudową Wrocławskiego Węzła Wodnego),
 - 2015 r. – 3 793 szt.;
- od dnia 1 lipca 2015 r. wydano identyfikatory uprawniające do wjazdu pod znak B-1 na teren Ostrowa Tumskiego oraz ulic w ścisłym centrum Wrocławia:
 - 2015 r. – 199 szt.,
 - dokonano (dwa razy w roku) przeglądu poprawności oznakowania pionowego i poziomego, w wyniku którego dokonywane są bieżące korekty, oraz pomiar czasu przejazdu przez miasto po trasach: wschód – zachód; północ – południe,
 - prowadzono ścisłą współpracę z Komendą Miejską Policji w celu pozyskania danych dotyczących wypadków oraz kolizji na terenie miasta Wrocławia. Tworzenie mapy mającej na celu wskazanie miejsc potencjalnie niebezpiecznych.

Zestawienie ilości spraw załatwionych w zakresie zarządzania ruchem drogowym

Wykonane czynności	Ilość
Wydane zatwierdzenia do projektów technicznych organizacji ruchu	2 668
Odbiory i kontrole oznakowania w pasie drogowym	320
Załatwione wnioski z zakresu organizacji ruchu	1 967
Orientacyjna ilość udzielanych informacji (telefonicznie) z zakresu załatwianych spraw, a także opinii do działania w pasie drogowym	14 780
Orientacyjna ilość interwencji dotyczących zmian w organizacji ruchu (telefony, faksy, e-maile)	3 500
Wykonane wizje w terenie w zakresie inżynierii ruchu	5 500
Udział w naradach i spotkaniach dotyczących inżynierii ruchu	250
Prowadzenie Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	49
Wnioski rozpatrzone przez Komisję Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	1 724
Zrealizowane zalecenia przekazane przez Komisję Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	320
Opracowanie projektów technicznych zmian organizacji ruchu docelowego i programów sygnalizacji	343
Wydane opinie w zakresie obsługi komunikacyjnej	560
Wydane opinie w zakresie lokalizacji ogródków letnich	228
Wydane opinie w zakresie lokalizacji reklam	52
Wydane decyzje w sprawie wykorzystania dróg w sposób szczególny	38
Wydane zezwolenia na przejazd pojazdem nienormalnym	24
Wydane zezwolenia na całonocny wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dmc powyżej 18t	3 793

ROZWÓJ GOSPODARCZY I WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Działania realizowane są w celu wzmocnienia bazy ekonomicznej miasta poprzez tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu i zwiększeniu zatrudnienia. Służą wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw.

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Realizowano projekty służące wzmocnieniu potencjału gospodarczego Miasta, w tym przede wszystkim zadania w zakresie **wspierania Małych i Średnich Przedsiębiorstw**. Od lat prowadzony jest **Punkt Informacji Gospodarczej**, którego celem jest zapewnienie bieżącej informacji na temat procedur związanych z różnymi aspektami prowadzenia działalności gospodarczej, począwszy od jej rejestracji, wyboru formy opodatkowania, starania o pozyskanie dotacji lub innych form preferencyjnego dostępu do kapitału finansowego, po specyficzne sprawy administracyjne związane z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej.

Działalność Punktu obejmuje spotkania z przedsiębiorcami i osobami planującymi podjęcie działalności gospodarczej we Wrocławiu, udzielanie informacji i doradztwo telefoniczne oraz mailowe.

W ramach udzielania szeroko pojętej informacji gospodarczej przygotowano również, na prośbę przedstawicieli firm zagranicznych poszukujących kontrahentów z rynku MSP, zestawienia i krótkie analizy branż, podmiotów gospodarczych oraz potencjału gospodarczego Miasta i Gminy Wrocław, a także prowadzono działania wspierające nawiązywanie kontaktów z lokalnymi przedsiębiorcami. W ciągu roku wykonano 15 takich analiz.

Przy okazji spotkań, konferencji i seminariów przygotowywane są prezentacje multimedialne informujące o potencjale gospodarczym Wrocławia, inicjatywach i projektach, w których miasto uczestniczy. Rocznie przygotowanych jest kilkanaście prezentacji w języku polskim, angielskim, francuskim lub niemieckim.

Aktywnie współpracowano z izbami gospodarczymi, Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Wrocławskim Parkiem Technologicznym, Wrocławskim Parkiem Przemysłowym i Wrocławskim Centrum Badań EIT+ oraz innymi dolnośląskimi instytucjami otoczenia biznesu. Docierano do przedsiębiorców z informacjami o wydarzeniach gospodarczych w kraju i za granicą. Biuro dysponuje kilkunastoma branżowymi bazami danych.

REWITALIZACJA SERWISU BIZNES NA PORTALU INTERNETOWYM WROCLAW.PL

Rewitalizacja podserwisu Biznes na www.wroclaw.pl. Nadanie wysokiego priorytetu tematyce biznesowej ze szczególnym uwzględnieniem informacji przydatnych mikro i małym przedsiębiorcom oraz uwypuklenie progospodarczych inicjatyw miasta i regionu jako czynnik aktywizowania postaw przedsiębiorczych wśród wrocławian.

Wystąpiono z inicjatywą przebudowy serwisu poświęconego biznesowi znajdującego się na stronie www.wroclaw.pl. Celem projektu było nadanie tematyce biznesowej wysokiego priorytetu i przywrócenie jej należnej rangi wśród ważnych dla miasta tematów, prezentowanych w głównym serwisie internetowym Wrocławia. W ramach projektu opracowano koncepcję rozbudowy podserwisu dla przedsiębiorców z sektora mikro i małych przedsiębiorstw jako równowagi dla przeznaczonego dla inwestorów serwisu Invest in Wrocław, przygotowano strukturę serwisu oraz nawiązano współpracę z ARAW i portalem wroclaw.pl, którym zlecono przygotowywanie, wdrożenie i utrzymywanie serwisu Biznes na wroclaw.pl w przyszłości. Projekt będzie realizowany do końca I kwartału 2016 r.

Rok 2015 był poświęcony na przygotowanie podstaw nowej odsłony serwisu, tj.:

- opracowanie koncepcji rozbudowy serwisu Biznes,
- przygotowanie struktury serwisu,
- uzgodnienie i wykonanie projektu graficznego nowej strony (we współpracy z ARAW).

Koszt: 50 000 zł.

WSPÓŁPRACA W RAMACH MIEJSKIEGO PROGRAMU WSPARCIA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI ORAZ SEKTORA AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ „MOZART”

Uchwalony w 2012 r. przez Radę Miejską Wrocławia (uchwała nr XXIX/652/12) program stanowi wsparcie finansowe dla partnerstw utworzonych przez naukowców i firmy działające we Wrocławiu. Będzie on realizowany do 2018 r.

Celem programu jest tworzenie nowych, wysoko płatnych miejsc pracy w firmach działających we Wrocławiu, rozwój i wzrost konkurencyjności wrocławskich przedsiębiorstw oraz inicjowanie przepływu wiedzy między praktykami przedsiębiorczości a uczelniami w celu lepszego dostosowywania programów nauczania do potrzeb rynku pracy. Aktywni naukowcy i przedsiębiorcy mogą składać wnioski o wsparcie finansowe dla swoich projektów jako partnerstwa naukowo-biznesowe. Partnerstwa, których propozycje zostaną ocenione przez Miasto najwyżej, otrzymają dofinansowanie z budżetu miejskiego. Do końca 2014 r. udzielono wsparcia 78 partnerstwom naukowo-biznesowym; w 2015 r. zostało zakwalifikowanych do programu kolejnych 30 partnerstw. Aktywnie uczestniczą w pracach komisji konkursowej, oceniając przygotowane projekty współpracy, ich potencjał biznesowy, innowacyjność oraz potencjalny wpływ na poprawę konkurencyjności wrocławskich przedsiębiorstw.

Koszt: bezkosztowo.

REALIZACJA PROJEKTU „NOWA PERSPEKTYWA 2014-2020 SZANSĄ NA ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”

Cel projektu: przeprowadzenie cyklu warsztatów oraz doradztwo indywidualne w celu zwiększenia wiedzy firm i instytucji na temat źródeł finansowania działalności gospodarczej, uzyskanie wiedzy na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w ramach dostępnych środków unijnych, pogłębienie wiedzy na temat wytycznych obowiązujących w nowej perspektywie finansowej UE.

Okres realizacji: 21-31 grudnia 2015 r.

Projekt złożony przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie obejmował doradztwo oraz przeprowadzenie warsztatów na temat możliwości pozyskania środków finansowych w nowej perspektywie finansowej w ramach programów RPO i POWER 2014-2020.

Projekt skierowany przede wszystkim do osób oraz instytucji zainteresowanych aplikowaniem w konkursach związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz tworzeniem spółdzielni socjalnych.

Koszt: 9 840 zł.

PROGRAM URBACT II – PROJEKT URBACT MARKETS

Lata realizacji: 2013-2015

W 2015 r. Wrocław, wraz z 8 partnerami z Unii Europejskiej, kontynuował realizację projektu Urbact Markets w ramach programu URBACT II. W marcu odbyło się spotkanie podsumowujące, wizyta studyjna oraz międzynarodowa konferencja handlowa w Barcelonie, na temat nowoczesnego funkcjonowania targowisk i hal targowych (finansowanie, zarządzanie, logistyka, ekspozycja, segregowanie odpadów, promocja itp.). Praktyczne rozwiązania zaobserwowane podczas wizyt są wykorzystywane w miarę możliwości we Wrocławiu. Działania projektowe zakończono w maju, a rozliczenie projektu nastąpiło w czerwcu 2015 r., kiedy to Centrum Projektów Europejskich z Warszawy wydało certyfikat zatwierdzający wydatki. Projekt Urbact Markets był współfinansowany przez Unię Europejską w 80%.

Koszt: 6 500 zł.

POPRAWA WIZERUNKU UL. ŚWIDNICKIEJ I CENTRUM STAROMIEJSKIEGO

Cel projektu: wzbogacenie oferty handlowej i gastronomicznej, a tym samym wzmocnienie pozycji rynkowej przedsiębiorców prowadzących działalność w okolicy ścisłego centrum. Aby ścisłe centrum znów stało się salonem Wrocławia, rozpoczęto proces inicjowania szeregu działań inwestycyjnych i marketingowych zmierzających do uatrakcyjnienia tego obszaru.

Przez wiele lat centrum miasta, a szczególnie ul. Świdnicka i Rynek, były niekwestionowaną wizytówką Wrocławia - miejscem spotkań, wspaniałych zakupów i odpoczynku wrocławian i licznie odwiedzających miasto turystów.

Zmiany w sposobie prowadzenia handlu i w jego strukturze spowodowały zmniejszenie zainteresowania właścicieli sklepów lokowaniem się na ulicach handlowych na korzyść centrów oferujących kompleksowe usługi logistyczno-promocyjne.

Po kilkunastu latach powoli można zauważyć ponowne skierowanie uwagi handlowców na centra miast i główne ulice handlowe.

Działania, w ramach projektu prowadzone są na kilku płaszczyznach:

- gospodarki lokalami:
 - przeprowadzanie przetargów ofertowych na najem lokali ze ścisłym określeniem branży i wyłączeniem branż niepożądanych jak handel używaną odzieżą etc.,
 - szeroka promocją lokali wśród potencjalnych najemców
- wizerunkowej: tj. poprawy jakości przestrzeni publicznej i tworzenia nowej jakości miejsc centrotwórczych (prace nad oczyszczeniem placu Kościuszki, negocjacje z właścicielami i najemcami lokali dotyczące usunięcia wyklejanek i szpecących reklam z szyb),
- promocyjnej - mającej na celu przyciągnięcie wrocławian do centrum i sprawienie, aby zatrzymali się na Świdnickiej na dłuższą chwilę,
- dialogu z przedsiębiorcami działającymi na ul. Świdnickiej oraz mieszkańcami zainteresowanymi poprawą wizerunku w tym obszarze.

Przeprowadzono **warsztaty dotyczące przestrzeni publicznej**, w ramach których zaprojektowane zostały nowe szyldy oraz projekty witryn dla lokali położonych przy ul. Świdnickiej 28 – zgrupowanych wokół Sceny Kameralnej Teatru Polskiego.

„Strefa staromiejska we Wrocławiu - atrakcyjna lokalizacja dla handlu i usług”

W ramach działań promocyjnych został opracowany przez firmę DTZ materiał „Strefa staromiejska we Wrocławiu - atrakcyjna lokalizacja dla handlu i usług”. Stanowi on analizę obszaru, jego potencjału, uwarunkowań i możliwości. Daje ogólny obraz oraz prezentuje strukturę branżową handlu i usług w centrum staromiejskim.

Wrocławskie Sukiennice

W ramach projektu rewaloryzacji wrocławskich Sukiennic i nadania im funkcji handlowej współpracowano w przygotowaniu materiału dotyczącego analizy możliwości komercyjnego wykorzystania wrocławskich Sukiennic.

Współpraca przy realizacji Święta Kwiatów na ulicy Odrzańskiej realizowanego przez Zrzeszenie Handlu i Usług

Termin realizacji: w dniach 20 - 21 czerwca 2015 r.

Wydarzenie, wpisane w harmonogram Dni Wrocławia, miało na celu przyciągnięcie uwagi mieszkańców i turystów i skierowanie ich na ulicę Odrzańską.

Współpraca przedsiębiorców prowadzących działalność na tej ulicy zaowocowała realizacją występów artystycznych, stoiskami prezentującymi rękodzieło, wyroby artystyczne a także akcjami promocyjnymi w sklepach i punktach gastronomicznych

Współpraca ze Stowarzyszeniem Ulicy Świdnickiej przy realizacji II Święta Ulicy Świdnickiej

Termin realizacji: 26 września 2015 r.

Organizatorzy: Miasto Wrocław (partner projektu), Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, organizacja społeczna Die Mitte 360° (stowarzyszenie Friedrichstrasse) i Berlin meets Wroclove., Stowarzyszenie ulicy Świdnickiej.

W ramach festiwalu przygotowano program artystyczny na scenie głównej (koncerty, didżeje z Berlina), prezentacje, wernisaże, wystawy (m.in. o Fridrichstrasse, sztuka nowoczesna, warsztaty artystyczne), pokazy mody polskich i niemieckich projektantów, animacje dla dzieci przy Teatrze Lalek, zawody sportowe, akcje promocyjne w sklepach na Świdnickiej.

Kontynuacja współpracy z Berlinem

W ramach realizacji projektu kontynuowano współpracę z Berlinem, możliwą w dużym stopniu dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Celem projektu: "Partnerstwo ulic handlowych jako przykład pogłębiania współpracy kulturalno-handlowo-społecznej pomiędzy Wrocławiem i Berlinem" jest:

- wzmocnienie partnerstwa między Wrocławiem a Berlinem oraz wypracowanie wspólnych narzędzi promocji ulic handlowych jako miejsca spotkań i prezentacji kulturalno-gospodarczego dorobku partnerów,
- organizacja wydarzeń integrujących społeczność lokalną wokół tematyki współpracy polsko-niemieckiej,
- włączenie do współpracy przedsiębiorców i umożliwienie im bezpośrednich relacji,
- włączenie dzieci i młodzieży, którzy poprzez wystawę i warsztaty poznają walory kultury niemieckiej.

Pierwszym etapem była wizyta studyjna przedstawicieli Stowarzyszenia Friedrichstraße we Wrocławiu podczas II Festiwalu Ulicy Świdnickiej. Podczas całonocnego święta goście wzięli udział w otwarciu wystawy pokazującej ulicę Friedrichstraße, w pokazie mody i gali. Był to jeden z głównych punktów programu festiwalowego ze względu na obecność butików największych polskich projektantów na ulicy Świdnickiej. Atrakcją tego dnia był koncert Steve'a Kindlera w ramach programu "Moja Muzyka dla Pokoju".

Drugim etapem było przygotowanie ozdób świątecznych podczas specjalnych warsztatów prowadzonych we współpracy z BWA Design, w których wzięły udział dzieci i młodzież uczące się języka niemieckiego. Powstałe akcesoria zostały przekazane stronie niemieckiej w Berlinie podczas wyjazdu studyjnego wrocławskich przedsiębiorców i umieszczone na wybranych jarmarkach.

Zadania Partnera – Gminy Wrocław

Zadaniem Gminy Wrocław było zapewnienie sceny estradowej podczas Festiwalu ulicy Świdnickiej, zabezpieczenie nagłośnienia i oświetlenia podczas pokazu mody projektantów.

Ponadto prowadzono stałą promocję lokali użytkowych przy ulicy Świdnickiej, wystawianych do przetargu, uczestniczono w postępowaniach przetargowych oraz prowadzono rozmowy z przedsiębiorcami działającymi w centrum staromiejskim i planującymi rozpocząć swoją działalność w tym rejonie, rozwiązywano bieżące kwestie wynikające z codziennej działalności tych podmiotów.

Świąteczny Maraton zakupowy na Świdnickiej

Termin realizacji: 4 – 31 grudnia 2015 r.

Udzielono dotacji dla organizacji pozarządowej – Stowarzyszenia Ulicy Świdnickiej – w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Inicjatywa przedsiębiorców polegała na zorganizowaniu wydarzenia wspierającego rozwój gospodarczy Wrocławia, w szczególności rozwój przedsiębiorczości na ul. Świdnickiej (warsztaty artystyczno-kulturalne, kulinarne, charytatywne, konkursy mikołajkowe, promocje handlowe). W Maraton zaangażowało się wielu przedsiębiorców z ulicy Świdnickiej, co przyczyniło się również do integracji podmiotów działających w centrum staromiejskim Wrocławia.

Targ Śniadaniowy na pl. Nowy Targ

W 2015 r. podjęta została kolejna próba zorganizowania jarmarku produktów świeżych na wyremontowanej powierzchni placu Nowy Targ.

W wyniku postępowania konkursowego wybrany został nowy operator jarmarku. Został nim Targ Śniadaniowy Sp. z o.o. z Warszawy, który dotychczas organizował jarmarki i targi śniadaniowe w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Gdańsku i Sopocie.

Dni handlowe: piątek 8.00 – 18.00

sobota: 8.00 – 16.00; docelowo w zależności od zapotrzebowania mieszkańców.

Ilość stoisk: 32 stoiska handlowe, 1 namiot organizatora, 1 namiot techniczny, 2 samochody chłodnie. Do tego 20 – 30 ław stanowiących miejsca do siedzenia/jedzenia dla klientów i konsumentów.

Oprócz działalności handlowej prowadzonej na jarmarku operator zamierzał realizować projekt stworzenia przestrzeni targowej w nowej, świeżej formule nadszającej za oczekiwaniami mieszkańców Wrocławia.

Przestrzeń pl. Nowy Targ, która doskonale sprawdza się w działaniach eventowych i animacjach społecznych, nie sprawdziła się jako miejsce do handlu. Dodatkowo dotkliwie upały panujące w lipcu spowodowały, że prowadzenie handlu produktami świeżymi na odkrytym terenie, na którym temperatura przekraczała 40°C było praktycznie niemożliwe. W tej sytuacji Miasto w porozumieniu z organizatorem zdecydowało się rozwiązać porozumienie i zakończyć współpracę.

Jarmarki regionalne – jarmark włoski

Termin organizacji: 15-20 września 2015 r.

Miasto zainicjowało organizację jarmarku produktów włoskich na placu przy kościele św. Marii Magdaleny (róg ul. Szewskiej i Wita Stwosza). Na targu reprezentowano produkty z 15 regionów Włoch, w tym z Toskanii, Piemontu, Lombardii, Ligurii, Apulii, Sardynii, Lacjum. Była to pierwsza edycja jarmarku produktów regionalnych z Półwyspu Apenińskiego nad Odrą. Organizatorzy: włoskie firmy Fiere di Gusto&Buongusto i Novecento oraz Włosko-Polska Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie, po sukcesie w 2015 r., planują kolejny jarmark promujący produkty i kulturę włoską w ramach roku Europejskiej Stolicy Kultury.

Koszt: 122 484,50 zł.

REWITALIZACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA DAWNYCH TRAKTÓW HANDLOWYCH

Cel: prowadzenie rewitalizacji społeczno-gospodarczej dawnych traktów handlowych, w celu kompleksowej odnowy zdegradowanej przestrzeni wrocławskiego Nadodrza.

Kontynuowano działania w zakresie programu rewitalizacji polegające m.in. na promowaniu aktywności społeczno-gospodarczej na Obszarze Wsparcia na wrocławskim Nadodrzu.

Tworzenie strefy zakupów niecodziennych

Lata realizacji: od 2008 r.

Istotnym elementem programu rewitalizacji społeczno-gospodarczej jest system zachęt dla przedsiębiorców do lokowania się na Nadodrzu (m.in. preferencyjne stawki wywoławcze czynszów w przetargach). Miasto organizuje przetargi ofertowe na działalność artystyczno-rzemieślniczą, ponieważ taka aktywność najsilniej wpływa na zmianę wizerunku otoczenia obszaru. W ramach projektu przeprowadzono spotkania z rzemieślnikami dotyczące utworzenia Ośrodka Rzemiosł Artystycznych („Domu Rzemiosła”) przy ul. Jagiellończyka 8c. Promowano Nadodrze jako miejsce na rozwój działalności rękodzielniczej i edukacji w tym zakresie poprzez miejski portal internetowy i media społecznościowe. Stale upowszechniano informacje o ofercie lokalowej na Nadodrzu i prowadzono doradztwo dla osób zamierzających otworzyć tu działalność gospodarczą, organizowano spotkania i wizje lokalne z udziałem zainteresowanych.

Koszt: bezkosztowo

Prowadzenie lokalnego Centrum Rozwoju Zawodowego (CRZ) przy ul. Dubois 33/35a

Lata realizacji: 2010 – 2018

W zmodernizowanym przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej budynku przy ul. Dubois 33/35a zlokalizowano wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt pracownie ukazujące proces tworzenia od koncepcji do realnego kształtu i wprowadzenia produktu na rynek. Obiekt przeznaczony jest dla profesjonalistów i debiutantów, którzy chcą poszerzyć wiedzę lub zdobyć nowe kwalifikacje. Centrum jest również ośrodkiem międzynarodowej wymiany i spotkań z ekspertami w dziedzinie projektowania, mody,

sztuki, wzornictwa przemysłowego oraz miejscem promocji marki wrocławskiej. „Krzywy Komin” organizuje m.in. szkolenia i warsztaty odpowiadające potrzebom rynku, wystawy, jarmarki rzemiosła.

Operatorem Centrum jest GrupaKreatywni.pl Biuro nadzoruje merytorycznie pracę Centrum, weryfikuje, rozlicza i prowadzi sprawozdawczość wymaganą przepisami unijnymi (osiągnięcie wskaźników rezultatu, inwentaryzacja sprzętu zakupionego w ramach dofinansowania).

W 2015 r. zgłoszono również CRZ „Krzywy Komin” do konkursu – „Polska Pięknieje – 7 Cudów Funduszy Europejskich”, przygotowano dokumentację aplikacyjną. Centrum zostało laureatem konkursu, znalazło się wśród 3 najlepszych projektów w Polsce.

Koszt: 739 850 zł.

Nadodrzański Dzień Sąsiada

Festyn rodzinny organizowany przez Radę Osiedla Nadodrze odbył się już po raz ósmy w ramach rewitalizacji społeczno-gospodarczej dawnych traktów handlowych (30 maja 2015 r.). Zapewniono estradę wraz z zadaszeniem. Co roku w wydarzeniu uczestniczy ponad 1 000 osób.

Koszt: 2 800 zł.

Dziedziniec artystyczny

Projekt „Dziedziniec artystyczny – adaptacja budynków oficynowych i wnętrza podwórzowego przy ul. Rydygiera 25a we Wrocławiu na otwarte pracownie artystyczne” został zrealizowany przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Zaniebane wnętrza podwórzowe zaadaptowano na pracownie otwarte, schronisko turystyczne oraz kawiarnię, dzięki czemu powstał klimatyczny dziedziniec. W 2015 r. wybrano najemców budynków i operatora Dziedzińca. Obecnie jest to miejsce spotkań ze sztuką (wernisaże, kameralne koncerty, warsztaty), hostel artystyczny H-Art z salą otwartą dla mieszkańców, pokoje artystyczne, które będą tworzone przez zapraszanych artystów jako indywidualne dzieła sztuki. Planowane są ponadto: podwórkowa kapela nadodrzańska, remont bramy wjazdowej, mural 3D wewnątrz Dziedzińca.

Koszt: bezkosztowo.

Prowadzenie Infopunktu na Nadodrze

Lata realizacji: 2013-2015

Miasto zainicjowało powstanie miejsca służącego integracji działań na Nadodrze w 2009 r. i w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych dotuje jego działalność. Punkt Informacji i Wsparcia Przedsiębiorczości na Nadodrze (Infopunkt Łokietka 5) prowadzi Fundacja Dom Pokoju. Przez cały rok doradzała, jak założyć i prowadzić firmy w dzielnicy rewitalizowanej. Wsparciem i promocją zostali objęci w szczególności rzemieślnicy (projekt „Złoto Nadodrza” skierowany do piekarzy). Dwa razy przeprowadzono „Noc galerii”, w których uczestniczyły nadodrzańskie galerie. W ramach dotacji zrealizowano również program współpracy z nadodrzańskimi przedsiębiorcami w zakresie aranżacji witryn oraz komunikacji wizualnej ich punktów handlowych i usługowych. Zrealizowano 5 witryn w najbardziej potrzebujących lokalach.

Koszt: 120 000 zł.

PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

Akcelerator Designu i Zaprojektuj Swój Zysk

Cel projektu „Zaprojektuj Swój Zysk”: poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wzornictwo (innowacja procesowa i produktowa); stworzenie profesjonalnego otoczenia biznesowego, umożliwiającego przedsiębiorcom i projektantom współpracę w obszarze aplikacji wzornictwa przemysłowego.

W 2009 r. we Wrocławiu powstał Akcelerator Designu, którego celem jest promowanie wzornictwa przemysłowego, zarządzanie produktem, a przede wszystkim innowacyjnością, lobbowanie za obecnością dobrego designu w przestrzeni miejskiej

i świadomości społecznej, stymulowanie wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy środowiskiem przedsiębiorców a środowiskiem projektantów.

Koszty uczestnictwa w projekcie na zasadzie kompensaty wzajemnych należności to **6 000 zł.**

Dolnośląska Sieć Wzornictwa Przemysłowego

Cel projektu: wzmocnienie powiązań pomiędzy nauką, w tym przypadku kierunkami projektowymi, wzorniczymi Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, a dolnośląskimi przedsiębiorstwami, na rzecz których mogą być świadczone usługi projektowe, transfer wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw i jej komercjalizacja, stworzenie regionalnego modelu wsparcia innowacyjności poprzez design.

Informacje o projekcie:

Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki

Działanie: 8.2. Transfer wiedzy

Poddziałanie: 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw

Okres realizacji projektu: 2012-2015

Lider projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (UMWD)

Partnerzy: Gmina Wrocław, ASP Wrocław

Kwota planowanych wydatków w projekcie: **2 484 030 zł.**

Biuro Rozwoju Gospodarczego jako Partner projektu „Dolnośląskiej Sieci Wzornictwa Przemysłowego” odpowiadało za :

- opracowanie narzędzia do badań zapotrzebowania i możliwości stosowania wzornictwa w działalności przedsiębiorstw,
- przygotowanie metodologii wzorniczego audytu technologicznego i przeprowadzenie 40 wzorniczych audytów technologicznych w przedsiębiorstwach,
- dofinansowanie usług wdrożenia lub rozwoju produktu, technologii na rzecz przedsiębiorstw (wsparcie wdrożeniowe) i usług dodatkowych, służących komercjalizacji usług wdrożeniowych, np. marketingowych, prawnych,
- organizację seminarium podsumowującego pracę zespołów wdrożeniowych,
- organizację warsztatów dla przedsiębiorców, projektantów, pracowników naukowych dot. procesu rozwoju nowego produktu i usługi, zarządzania w projekcie wzorniczym, aspektów prawa własności intelektualnej,
- przygotowanie konferencji sieci współpracy,
- organizację seminariów w podregionach (Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra).

W ramach zadań o charakterze doradczym, eksperckim w 2015 r. przygotowano i zrealizowano 20 wzorniczych audytów technologicznych na rzecz dolnośląskich przedsiębiorstw. Audyty realizowane były przez Wrocławskie Centrum Transferu Technologii przy Politechnice Wrocławskiej.

Łącznie zrealizowano 17 wdrożeń wzorniczych w przedsiębiorstwach.

Zorganizowano seminarium podsumowujące, w którym wzięło udział 70 osób.

Koszt: Środki UE PO KL Priorytet VIII Działanie 8.2. Transfer wiedzy

ZADANIA W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ

Opiniowanie wniosków o lokalizację kasyn gier

W 2015 r. do Gminy Wrocław wpłynęły 2 wnioski, o wydanie opinii w sprawie lokalizacji kasyn gier. Opinia lokalizacyjna wydawana jest trzystopniowo – wniosek jest opiniowany przez Biuro Rozwoju Gospodarczego, następnie przez Kolegium Prezydenta i ostatecznie wniosek jest przedmiotem obrad sesji Rady Miejskiej Wrocławia.

Z dwóch wniosków o wydanie opinii w sprawie lokalizacji kasyn gier, jeden zaopiniowano pozytywnie i jeden negatywnie.

Koszt: bezkosztowo

HANDEL I REKLAMA

Zasady udostępniania nieruchomości w celu umieszczania szyldów, autoreklam, nośników reklamowych (podstawa - zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 7092/13 z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie określenia zasad udostępniania nieruchomości w celu umieszczania szyldów, autoreklam, nośników reklamowych).

Działając w oparciu o ww. zarządzenie, wykonano następujące zadania:

- prowadzono kompleksową bieżącą obsługę inwestorów, chcących umieszczać reklamy w mieście i realizowano 9 umów reklamowych (97 lokalizacji reklamowych) z:
 - firmami outdoorowymi umieszczającymi na nieruchomościach miasta sieci nośników reklamowych (w celu wynajmowania powierzchni reklamowej innym podmiotom),
 - przedsiębiorcami umieszczającymi szyldy/autoreklamy na obiektach placówek oświatowych;

Obsługa ta polegała na rozpatrywaniu ofert, sporządzaniu i realizacji umów cywilnoprawnych, wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży, uzgadnianiu lokalizacji nośników reklamowych w ramach konsultacji prowadzonych z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi:

- prowadzono monitoring nośników reklamowych zrealizowanych na podstawie umów, określających warunki udostępnienia nieruchomości, stanowiących wyłączną własność miasta,
- egzekwowano demontaże reklam umieszczonych na nieruchomościach komunalnych bez tytułu prawnego,
- prowadzono czynności wspierające działania windykacyjne Wydziału Podatków i Opłat,
- udzielano informacji o zasadach umieszczania reklam.

Park Kulturowy "Stare Miasto" (podstawa - uchwała nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”).

Celem utworzenia Parku Kulturowego jest kompleksowa ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych oraz powstrzymanie degradacji tej przestrzeni, poprzez wprowadzenie przepisów, ograniczających negatywne zjawiska, takie jak reklamy wielko formatowe, reklamy o niskiej jakości, pozaklejane witryny czy nielegalny handel. Realizując zadanie m.in.:

- koordynowano działania miejskich jednostek organizacyjnych,
- poszukiwano płaszczyzny porozumienia i możliwości współpracy z przedstawicielami różnych środowisk,
- przeprowadzono liczne wizje w terenie mające na celu: kontrolę realizacji ww. uchwały RMW, jak również prowadzenie bezpośrednich rozmów z przedsiębiorcami, u których stwierdza się naruszenia przepisów ww. uchwały,
- kierowano sprawy do Straży Miejskiej, PINB,
- prowadzono obszerną korespondencję, np. pisma do zarządców nieruchomości informujące o nowych przepisach dot. centrum miasta, pisma do przedsiębiorców (najemców i właścicieli lokali użytkowych) wzywające do usunięcia naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym;

Łącznie wyegzekwowano usunięcie ok. 190 nielegalnych reklam z obszaru Parku np. z budynków usunięto wszystkie nielegalne megareklamy, citylighty i szereg banerów, stare słupy reklamowe, usunięto wyklejanki z witryn banków, telefonii komórkowych i wielu innych lokali.

Organizowano i prowadzono spotkania Zespołu Roboczego ds. Parku Kulturowego "Stare Miasto. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele różnych komórek organizacyjnych Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych w zależności od rodzaju spraw.

W ramach porządkowania przestrzeni publicznej, wyłoniono w drodze zapytania ofertowego, biuro projektowe, które zgodnie z umową przeprowadziło warsztaty dla

wybranych 7 przedsiębiorców - najemców/właścicieli lokali użytkowych mieszczących się w granicach Parku. Celem warsztatów było zaprojektowanie modelowych witryn i szyldów oraz wykonanie szyldów, po dokonaniu wszelkich niezbędnych uzgodnień z organami administracyjno-budowlanymi oraz właścicielami i zarządcami budynków
Koszt: 48 609 zł.

Zasady organizowania handlu okrężnego poza lokalami użytkowymi, targowisk oraz Jarmarków i kiermaszy (podstawa - zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 2634/15 z dnia 20 czerwca 2015 r. w sprawie udostępniania miejsc przeznaczonych do handlu okrężnego oraz zasad ich funkcjonowania).

Działając w oparciu o ww. zarządzenie:

- dokonano aktualizacji zarządzenia Prezydenta w sprawie udostępnienia miejsc przeznaczonych do handlu okrężnego oraz zasad ich funkcjonowania, tj. umożliwiono uzgadnianie na wniosek przedsiębiorcy miejsc na komunalnych terenach zielonych do sprzedaży napojów z wózków rowerowych (ze względu na brak gastronomii na ww. terenach i sporą liczbą odwiedzających), wprowadzona do zarządzenia sprzedaż z wózków rowerowych będzie miała charakter handlu sezonowego ze ściśle określoną branżą w postaci napojów takich jak: nektary i soki owocowe, kawa, herbata, kwas chlebowy, lemoniada,
- prowadzono bieżącą obsługę przedsiębiorców prowadzących handel okrężny poza lokalami użytkowymi - polegającą na:
 - organizacji i przeprowadzeniu 4 losowań wolnych miejsc do handlu okrężnego celem prowadzenia sprzedaży całorocznej oraz sezonowej lub okolicznościowej w miejscach wyznaczonych poza placami targowymi,
 - prowadzeniu monitoringu wszystkich stanowisk handlowych na terenie miasta, na podstawie podpisanych umów o udostępnienie miejsc do handlu,
 - zawieraniu i realizacji umów, określających zasady udostępniania miejsc do handlu okrężnego – realizowano 89 umów, uprawniających przedsiębiorców do prowadzenia sprzedaży w ramach handlu okrężnego, tj. 39 umów rocznych oraz 50 umów sezonowych,
 - wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży;
- prowadzono sprawy dot. 7 zorganizowanych targowisk działających na nieruchomościach komunalnych,
- realizowano 3 umowy na organizację jarmarków okolicznościowych: Ekologicznego, Świętojańskiego i Bożonarodzeniowego w latach 2014 – 2016; w ramach realizacji umów nadzorowano prawidłowe wykonywanie zobowiązań umownych (czuwano nad doborem branż handlowych oraz funkcjonalnym zagospodarowaniem terenu, zatwierdzano programy artystyczne i brano udział w kreowaniu atrakcji i wydarzeń mających miejsce na jarmarkach), koordynowano współpracę ze Strażą Miejską, Spółkami energetycznymi, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, a także zapobiegano konfliktom i pomagano rozwiązywać problemy pojawiające się na linii organizator jarmarku – najemcy lokali użytkowych w rejonie Rynku i ul. Świdnickiej,
- uczestniczono w organizacji corocznej imprezy związanej z rozświetleniem choinki oraz powitaniem Św. Mikołaja na wrocławskim Rynku, wyłoniono w drodze zapytania ofertowego firmę, która zgodnie z umową przeprowadzono imprezę mikołajkową na wrocławskim Rynku (koszt: 2 900 zł, firma nie jest podatnikiem vat),
- zorganizowano i przeprowadzono konkurs ofert na:
 - prowadzenie gastronomii w związku z organizacją imprezy sylwestrowej na Rynku we współpracy z Biurem Promocji Miasta,
 - organizację okolicznościowej sprzedaży kwiatów i zniczy przy czterech cmentarzach we Wrocławiu,
- prowadzono czynności wspierające działania windykacyjne Wydziału Podatków i Opłat,

- udzielano informacji dotyczących zasad prowadzenia handlu i pobierania opłaty targowej.

Opłata targowa (podstawa – uchwała nr XVIII/335/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej).

Realizując ww. uchwałę:

- monitorowano pobór opłaty targowej i wypłaty wynagrodzenia inkasentom z użyciem SAP,
- weryfikowano zgodność wysokości wynagrodzenia wypłacanego inkasentom w zakresie prowizji ustalonej uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie opłaty targowej (rozliczało faktury wystawione przez inkasentów),
- zaktualizowano tekst ww. uchwały w sprawie opłaty targowej w związku ze zmianą przepisów ustawowych.

EDUKACJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Program Edukacja przedsiębiorczości to jedyny w Polsce program, w ramach którego są kreowane, produkowane, a następnie oferowane dzieciom i młodzieży oraz nauczycielom nowatorskie narzędzia edukacyjne z zakresu przedsiębiorczości. Głównym celem Programu jest tworzenie we Wrocławiu większej ilości mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy.

Wszystkie zrealizowane dotychczas projekty spotkały się z dużym zainteresowaniem, zaś środowiska zaangażowane w edukację wielokrotnie wyrażały zadowolenie z możliwości korzystania z innowacyjnych, a przy tym ciekawych narzędzi edukacyjnych. Projekty Wnioskodawcy zostały na tyle wysoko ocenione, że stały się inspiracją dla co aktywniejszych samorządów z terenu całego kraju.

W Programie Edukacja Przedsiębiorczości przedsiębiorczość pojmowana jest jako zestaw cech, takich jak zaradność, zdolność analizowania i kojarzenia faktów, umiejętność wyciągania wniosków, świadomość istnienia zjawisk popytu i podaży, wartości i roli pieniądza, racjonalnego oszczędzania i inwestowania, a także konsekwencji zadłużenia, tj. unikania pułapki kredytowej.

Projekty realizowane w ramach Programu zostały docenione przez Komisję Europejską i Ministerstwo Gospodarki, a cały Program został doceniony przez Kapitułę Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i zamieszczony jako praktyka godna naśladowania na stronie Witryny Obywatelskiej w kategorii Wspólnota Obywatelska.

W 2015 r. szczególnie doceniony został projekt „Przedsiębiorczy przedszkolak”, za który Gmina Wrocław otrzymała Wyróżnienie w Konkursie Europejskie Nagrody Promocji Przedsiębiorczości.

W 2015 r. zrealizowane zostały następujące projekty:

PRZEDSIĘBIORCZY PRZEDSZKOLAK

Cel projektu: kształtowanie postaw świadomych ekonomicznie i promowanie przedsiębiorczości wśród dzieci w wieku przedszkolnym (4 i 5-latki).

„Przedsiębiorczy przedszkolak” jest projektem rozpoczynającym edukację finansową i ekonomiczną dzieci w wieku przedszkolnym odkrywając przed nimi tajemnice pieniądza, tajniki skutecznego oszczędzania, kładąc podstawy pod przyszłe świadome postawy konsumenckie. Odbiorcami projektu są: dzieci w wieku 4 i 5 lat, nauczyciele wychowania przedszkolnego, rodzice.

W bieżącej edycji projektu udział bierze 12 placówek przedszkolnych, w których zrealizowano dwa cykle zajęć dla dzieci 5-letnich oraz Turniej Przedsiębiorczego Przedszkolaka, który jest podsumowaniem rocznej pracy w projekcie i polega na prezentacjach w dowolnej, wybranej przez przedszkole formie treści merytorycznych projektu. W 2015 r. projekt został zgłoszony do Europejskich Nagród Promocji Przedsiębiorczości uzyskując wyróżnienie w kategorii „Promowanie ducha przedsiębiorczości”. Był to również kolejny rok, w którym zainteresowanie projektem

wyraziły placówki przedszkolne z Polski – scenariusze zajęć udostępniono placówkom w Białymstoku i Mrągowie.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło ok. 475 dzieci w wieku 5 lat,
- udział w projekcie wzięło ok. 30 nauczycieli,
- poszerzenie wiedzy finansowej nauczycieli i rodziców,
- 1 wyróżnienie w konkursie.

Koszt: 7 476 zł.

„LEKCJE Z PRZEDSIĘBIORCZYM JANKIEM”

Cel projektu: popularyzacja postaw przedsiębiorczych i wiedzy ekonomicznej wśród uczniów klas I – III wrocławskich szkół podstawowych poprzez przeprowadzenie co najmniej 2 godzin lekcyjnych w każdej klasie w oparciu o scenariusze lekcyjne stworzone na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszkach”.

Główną przesłanką skierowania projektu do uczniów klas I – III wrocławskich szkół podstawowych oraz nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego są wyniki ewaluacji poprzednich projektów realizowanych w ramach Programu Edukacja przedsiębiorczości oraz rozmów z nauczycielami z których wynika, iż brak jest świadomie poruszanej tematyki przedsiębiorczości w nauczaniu wczesnoszkolnym, jak również uznawanie przez nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego zagadnień przedsiębiorczości i ekonomii za trudne i niepodejmowanie ich. Na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszkach” przygotowane zostały scenariusze lekcyjne, w oparciu o które nauczyciele realizowali co najmniej 2 godziny lekcyjne dot. zagadnień z zakresu przedsiębiorczości. W celu wzmocnienia wiedzy przekazanej na lekcjach każda klasa miała możliwość uczestniczenia w wycieczce edukacyjnej do Wrocławskiego Parku Technologicznego połączonej z warsztatami w obszarze zagadnień poruszanych w projekcie. Dla nauczycieli zorganizowane zostały warsztaty z ekonomii oraz lekcje pokazowe, otrzymali również pakiet niezbędnych pomocy dydaktycznych.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło 590 dzieci z klas I - III wrocławskich szkół podstawowych oraz 26 nauczycieli,
- ponad 90% dzieci chętnie uczestniczyło w projekcie i zdobyło nowe wiadomości,
- 100% uczestniczących nauczycieli bardzo dobrze oceniło zasadność edukacji w zakresie przedsiębiorczości wśród uczniów klas I – III szkół podstawowych, uznało, że treści ekonomiczne proponowane w scenariuszach zajęć są dostosowane do percepcji uczniów i zadeklarowało zainteresowanie realizacją kolejnych projektów tego typu w przyszłości.

Koszt: 33 821 zł, w tym środki Wydziału Edukacji 7 776 zł.

WARSZTATY „MŁODY PRZEDSIĘBIORCA”

Cel projektu: wsparcie edukacji w zakresie przedsiębiorczości wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ze szczególnym uwzględnieniem kreatywności, umiejętności dostrzegania szans i ich wykorzystywania, oceny ryzyka i gotowości jego podjęcia, pracy zespołowej oraz zapoznanie uczestników z instytucją inkubatora przedsiębiorczości oraz metod kreatywnego myślenia i rozwiązywania problemów.

W okresie wrzesień – październik 2015 r. zrealizowano 15 warsztatów składających się z trzech bloków tematycznych. W trakcie bloku „Inkubacja” uczestnicy pozyskali wiedzę na temat zasad funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości, jak również mieli możliwość praktycznego poznania tej instytucji podczas zorganizowanych w ramach warsztatów wizyt w inkubatorze. W trakcie bloku „Przedsiębiorca” uczestnicy spotykali młodych przedsiębiorców, którzy dzielili się doświadczeniem z własnej drogi biznesowej, przedstawiali również zalety i wyzwania, z którymi mierzy się każdy przedsiębiorca. Podczas bloku „Design thinking” uczestnicy w praktyce przetestowali metodę „Design thinkig” w celu rozwiązania postawionych przez prowadzącego problemów.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło ok. 306 uczniów z 15 klas wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych wraz z nauczycielami,
- w ocenie ponad 75% uczestników treści przekazane podczas projektu były dla nich zrozumiałe i przydatne,
- 95% uczestników wyraziło zadowolenie z udziału i chęć kontynuacji tego typu zajęć w przyszłości.

Koszt: 26 150 zł dotacja dla NGO.

MŁODE WROCŁAWSKIE MARKI

Cel projektu: dostarczenie nauczycielom przedsiębiorczości i szkolnym doradcom zawodowym gotowego narzędzia edukacyjnego w zakresie edukacji przedsiębiorczości oraz popularyzacja przedsiębiorczości wśród uczniów wrocławskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych poprzez zapoznanie ich z historiami młodych wrocławskich przedsiębiorców.

Projekt „Młode wrocławskie marki” to kontynuacja zrealizowanego w 2010 r. projektu „Wrocławskie marki”. Cel pozostał ten sam – przedstawienie młodym ludziom historii wrocławskich przedsiębiorców, którzy w trakcie kilkuminutowych filmów wywiadów opowiadają o swoich doświadczeniach związanych z prowadzeniem firmy, czy warto jest i jak to jest być przedsiębiorcą. Do tej edycji projektu zaprosiliśmy młodych przedsiębiorców (nie więcej niż 35 lat), którzy przygodę z biznesem zaczęli w obecnych realiach tj. po wejściu Polski do UE. Nie są to jeszcze przedsiębiorcy giełdowi i borykają się z wieloma wyzwaniem, jednak prowadzenie firmy jest ich sposobem na życie zawodowe i do tego pragną zachęcić innych młodych ludzi. Udział w projekcie wzięli: Koziolek Design – Szkoła rysunku i twórca projektu New Warsaw, Etno Cafe – importer i palarnia kawy, Nexwell Engeneering – systemy inteligentnego sterowania domami, General Robotics – twórcy robota Eugeniusa i Nestmedic – twórca urządzenia do zdalnego wykonywania KTG u kobiet w ciąży. Istotnym elementem projektu było zorganizowanie spotkania dla nauczycieli przedsiębiorczości i doradców zawodowych w celu promocji i informacji o narzędziu. Podczas spotkania zaprezentowane zostały filmy oraz strona www, przeprowadzono również ewaluację gdy chodzi o atrakcyjność i skuteczność przekazu, jak również potrzebę takich form edukacji przedsiębiorczości.

Efekty:

- zrealizowanie 5-ciu filmów video oraz tekstów prezentujących wrocławskich przedsiębiorców,
- uruchomienie zakładki „wrocławskie marki” na stronie wykonawcy zadania www.promath.pl,
- udział w spotkaniu informacyjnym o narzędziu 39 nauczycieli przedsiębiorczości i doradców zawodowych,
- 85% uczestników spotkania zamierza zastosować filmy w pracy z uczniami,
- 95% uczestników spotkania zainteresowana jest uczestnictwem w kolejnych projektach z zakresu przedsiębiorczości.

Koszt: 29 700 zł dotacja dla NGO.

„CO MA WSPÓLNEGO NAUKA Z BIZNESEM – WARSZTATY DLA MŁODYCH NAUKOWCÓW I ICH OPIEKUNÓW SZKOLNYCH” W RAMACH II WROCŁAWSKIEGO KONGRESU NAUKOWEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel projektu: zwiększenie wiedzy o ekonomii i przedsiębiorczości wśród uczestników II Wrocławskiego Kongresu Naukowego Dzieci i Młodzieży, w tym zmiana postaw nauczycieli w zakresie podejmowania tematów związanych z ekonomią i przedsiębiorczością oraz zwiększenie ich wiedzy w tym zakresie, zwiększenie wiedzy uczniów w zakresie skutecznej prezentacji projektu, prawidłowego definiowania potrzeb rynkowych i tworzenia w odpowiedzi na nie nowego produktu bądź usługi.

II Wrocławski Kongres Naukowy Dzieci i Młodzieży odbył się 20 listopada 2015 r. w Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia. Organizatorem przedsięwzięcia był Departament Edukacji, Biuro Rozwoju Gospodarczego oraz Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi. Celem kongresu jest stymulowanie ciekawości poznawczej,

wspieranie myślenia naukowego oraz promowanie postawy badawczej uczniów. Ważnym elementem Kongresu jest konkurs na uczniowski projekt badawczy, którego laureaci prezentują swoje dokonania podczas oficjalnej części wydarzenia. W ramach projektu pt. „Co ma wspólnego nauka z biznesem – warsztaty dla młodych naukowców i ich opiekunów szkolnych” zrealizowano warsztaty z efektywnej prezentacji dla uczniów – laureatów w/w konkursu, podczas których uczniowie pod okiem trenerów definiowali najistotniejsze elementy komunikacyjne swoich projektów i budowali wokół nich interesujący przekaz. Przygotowano i przeprowadzono również 6 godzin warsztatów „Jak zostać przedsiębiorczym wynalazcą” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, w których udział wzięło 96 uczestników wraz z opiekunami. Warsztaty zawierały elementy metody Design Thinking służącej prawidłowemu definiowaniu potrzeb rynkowych i tworzeniu nowego produktu lub usługi. W celu wsparcia merytorycznego nauczycieli przeprowadzono wykład motywacyjny „Pełna moc możliwości” oraz warsztaty z ekonomii i przedsiębiorczości, których celem było przybliżenie zagadnień z tego obszaru, a poprzez to zachęcenie nauczycieli do udziału w charakterze opiekuna uczniowskiego zespołu badawczego w kolejnych edycjach konkursu. W ramach projektu sfinansowano również nagrody dla laureatów konkursu na uczniowski projekt badawczy. Projekt został dofinansowany z Narodowego Banku Polskiego.

Efekty:

- zrealizowanie 3 warsztatów tematycznych (2 dla uczniów, 1 dla nauczycieli),
- zrealizowanie 1 wykładu motywacyjnego dla nauczycieli,
- zakup i wręczenie 8 zestawów nagród dla laureatów konkursu na uczniowski projekt badawczy,
- udział w projekcie 122 nauczycieli i 116 uczniów,
- ponad 90% uczestników wyraziło satysfakcję z udziału w warsztatach/wykładzie.

Koszt: 20 613 zł, w tym środki NBP 8 255 zł.

ZARZĄDZANIE FUNDUSZAMI EUROPEJSKIMI

REALIZACJA, PLANOWANIE I POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH DLA PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH

W 2015 r. monitorowane pod kątem trwałości projektów były projekty z Okresu Programowania na lata 2007-2013. W ramach Programów Operacyjnych, zgodnie z Umową o dofinansowanie, trwałość projektów trwa 5 lat od zakończenia finansowej realizacji projektu. Prace polegały m.in. na monitorowaniu rzeczowego zakresu projektu w tym, możliwych zmian właścicieli wytworzonego majątku, końcowym rozliczeniu projektu w tym korespondencja i wyjaśnienia dotyczące projektów, przekazywaniu do IZ RPO na podstawie monitoringu oświadczeń dotyczących generowania lub niegenerowania przez projekt dochodu, składania oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT, a także informowanie Instytucji Zarządzającej o wszelkich zmianach w projekcie. W ramach środków zewnętrznych prowadzone były prace przygotowawcze dla projektów planowanych do realizacji, składane wnioski aplikacyjne, zawierane umowy o dofinansowanie i realizowano projekty, które otrzymały już dofinansowanie. Rok 2015 był rokiem intensywnych prac nad przygotowaniem dokumentów strategicznych dla okresu programowania 2014-2020. Zorganizowane zostało wiele spotkań m.in. z potencjalnymi beneficjentami oraz komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, dotyczących projektów planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego z puli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Wydział Zarządzania Funduszami podobnie jak w 2014 r., brał czynny udział w pracach nad Kontraktem Terytorialnym (KT) co wiązało się m.in. z aktualizacją fiszek projektów planowanych do uwzględnienia w KT. W 2015 r. kontynuowano prace dotyczące weryfikacji i aktualizacja fiszek przesłanych do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Przygotowywano wraz z jednostkami materiały i analizy dotyczące dróg wojewódzkich.

W 2015 r. aplikowano projekty do Programu Ministra Sportu i Turystyki, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wydział Zarządzania Funduszami w ubiegłym roku przygotował i przeprowadził 3 kampanie informacyjne dla projektów realizowanych w Okresie Programowania 2007-2013, a także aktywnie uczestniczył w ogólnopolskiej akcji Dni Otwartych Funduszy Europejskich. Projekt pn. „Digitalizacja archiwum miejskiego we Wrocławiu wraz z elektronicznym zdalnym systemem dostępu do dokumentacji” zajął 2 miejsce w piątej edycji konkursu „Dolnośląski Lider RPO”, natomiast projekt pn. „Utworzenie Lokalnego Centrum Rozwoju Zawodowego” został nominowany w konkursie „Polska Pięknie” w kategorii Rewitalizacja.

W 2015 r. na konto Gminy Wrocław wpłynęło 173 615 970 zł w związku z realizacją projektów infrastrukturalnych.

Wdrażane i aplikowane projekty, współfinansowane w ramach funduszy europejskich oraz innych źródeł zewnętrznych w 2015 r. realizowane były w ramach następujących programów:

Charakter programu	Źródło finansowania
Programy infrastruktury twardej	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweski Mechanizm Finansowy 2009-2014
	Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
	Programy Ministra Sportu i Turystyki

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE (TWARDE)

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013- PROJEKTY REALIZOWANE

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Rewitalizacja kamienic komunalnych położonych przy ul. Chrobrego 34A, Niemcewicza 34, Rydygiera 43	2013-2015	813 039,98	2 861 938,60	RPO WD
Przebudowa budynku Liceum Ogólnokształcącego nr 11 przy ul. Spółdzielczej	2012-2015	1 142 500,82	3 679 914,75	RPO WD
Przebudowa niecki wodnej na fontannę multimedialną z lodowiskiem położonej przy Hali Stulecia	2008-2015	8 477 914,13	15 965 601,19	RPO WD

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
NA LATA 2007-2013 - PROJEKTY W OKRESIE TRWAŁOŚCI**

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Budowa budynku dla Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP przy ul. Kosmonautów	2010-2011	3 400 000	19 057 300,82	RPO WD
2.	Utworzenie lokalnego Centrum Rozwoju Zawodowego	2008-2013	3 285 248,75	5 867 230,50	RPO WD
3.	Kreacja Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia - kluczowego elementu infrastruktury służącej społeczności lokalnej i podopiecznym MOPS - rewitalizacja budynków przy ul. Rydygiera	2010-2012	3 182 547,82	5 018 688,99	RPO WD
4.	Budowa Systemu Informacji Miejskiej we Wrocławiu	2007-2012	4 011 586,83	7 407 853,74	RPO WD
5.	Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do pl. Jana Pawła II wraz z budową kładki pieszo-rowerowej w rejonie pl. Orłąt Lwowskich, w ramach Ścieżki Kulturowej Czterech Świątyń	2007-2012	5 092 744,45	10 174 913,58	RPO WD
6.	Program działań promocyjnych służących wzmocnieniu rozpoznawalności osiedla WUWA we Wrocławiu jako atrakcji turystycznej obszaru wsparcia	2013-2014	78 873,20	147 012,78	RPO WD
7.	"Modernizacja budynku Gimnazjum nr 15 przy ul. Jedności Narodowej 117 wraz z zagospodarowaniem terenów na cele rekreacyjno-sportowe - Etap II"	2010-2012	2 804 413,14	4 928 409,37	RPO WD
8.	"Modernizacja budynku Gimnazjum nr 15 przy ul. Jedności Narodowej 117 wraz z zagospodarowaniem terenów na cele rekreacyjno-sportowe - Etap I"	2009-2011	361 290,68	642 886,85	RPO WD
9.	Modernizacja zespołu budynków Liceum Ogólnokształcącego nr 1 przy ul. Poniańskiego 9 - Etap II	2010-2012	2 516 505,60	4 422 433,47	RPO WD
10.	Modernizacja zespołu budynków Liceum Ogólnokształcącego nr I przy ul. Poniańskiego 9 - Etap I	2009-2010	138 823,96	296 610,34	RPO WD
11.	Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Jagiellończyka, Niemcewicza, Słowiańska, Trzebnicka	2010-2013	1 945 994,25	3 455 933,89	RPO WD
12.	Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację budynku przy ul. Roosevelta 5a na cele kulturalne wraz z remontem wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Słowiańska, Roosevelta, Jedności Narodowej	2010-2012	1 193 039,02	2 088 019,71	RPO WD
13.	Remont i modernizacja infrastruktury przestrzeni publicznej służącej ogółowi mieszkańców Obszaru Wsparcia – przebudowa zieleńca przy pl. Strzeleckim	2010-2012	1 032 105,90	1 827 944,38	RPO WD
14.	Budowa monitoringu prewencyjnego jako elementu polityki poprawy bezpieczeństwa na obszarze wsparcia	2010-2012	1 524 821,39	2 679 207,38	RPO WD
15.	Remont i modernizacja infrastruktury przestrzeni publicznej służącej ogółowi mieszkańców Obszaru Wsparcia - przebudowa zieleńca przy ul. Pomorskiej - Kaszubskiej	2010-2012	1 187 109	2 144 120,38	RPO WD

16.	Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację budynku przy ul. Jagiellończyka 10a na cele kulturalne wraz z remontem wnętrza podwórzowego w obrębie ulic św. Wincentego, Chrobrego, Jagiellończyka, Rydygiera	2010-2013	2 466 256,90	4 312 100,87	RPO WD
17.	Remont i modernizacja infrastruktury przestrzeni publicznej służącej ogółowi mieszkańców Obszaru Wsparcia - przebudowa Parku Staszica	2010-2012	3 323 489,38	5 839 805,50	RPO WD
18.	Poprawa jakości na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie pl. Staszica, ul. Chrobrego, św. Wincentego	2010-2012	712 792,74	1 241 880,39	RPO WD
19.	Poprawa jakości na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Paulińska, św. Macieja, Henryka Brodatego, Rydygiera	2010-2012	870 297,17	1 516 807,84	RPO WD
20.	Rozwój informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą	2008-2012	11 161 433,37	17 024 318,59	RPO WD
21.	Rozwój usług elektronicznych we wrocławskiej oświacie	2008-2012	9 028 940,04	11 465 337,87	RPO WD
22.	MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem	2011-2013	3 746 108,48	4 458 914,42	RPO WD
23.	Wykorzystanie nowoczesnych technologii i odnawialnych źródeł energii dla potrzeb edukacyjnych – budowa Szkoły Podstawowej na osiedlu Małlice	2007-2010	2 112 347,57	32 177 654,96	RPO WD
24.	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym – Etap II	2008-2011	17 188 553,44	46 625 097,76	RPO WD
25.	Przebudowa ul. Bardzkiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395	2008-2013	26 822 852,47	115 532 295,65	RPO WD
26.	Budowa infrastruktury drogowej w otoczeniu Stadionu piłkarskiego Euro 2012	2009-2011	11 950 780,70	29 914 004,10	RPO WD
27.	Digitalizacja archiwum miejskiego we Wrocławiu wraz z elektronicznym zdalnym systemem dostępu do dokumentacji	2009-2014	3 693 821,62	4 411 552,49	RPO WD
28.	Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rydygiera, Chrobrego, Jagiellończyka, Paulińska	2010-2012	722 101,45	1 270 109,38	RPO WD
29.	Dziedziniec Artystyczny – adaptacja budynków oficynowych i wnętrza podwórzowego przy ul. Rydygiera 25a na otwarte pracownie artystyczne	2011-2014	359 755,27	1 453 059,35	RPO WD
30.	Kompleksowe zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Dubois, Kurkowej, Otwartej, Pomorskiej	2011-2014	1 279 537,29	2 888 179,78	RPO WD
31.	Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez rozbudowę i modernizację ścieżek spacerowo - konnych na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów	2009-2011	2 343 086,68	3 365 466,68	RPO WD
32.	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym – Etap I	2008-2014	11 463 361,05	46 409 181,34	RPO WD
33.	Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna poprzez przebudowę starej żyrafiarni w celu hodowli i ekspozycji krytycznie zagrożonego wytępieniem nosorożca indyjskiego i innych przedstawicieli fauny Indii w ZOO Wrocław Sp. z o.o.	2011-2014	2 001 514,89	7 369 793,50	RPO WD

34.	Renowacja neoklasyistycznego budynku UM Wrocławia znajdującego się pl. Nowy Targ 1-8	2007-2014	4 933 813,94	8 874 454,61	RPO WD
35.	Budowa nieodpłatnego, bezprzewodowego dostępu do Internetu dla mieszkańców miasta oraz gości Wrocławia - Miejski Internet	2008-2014	2 081 392,25	2 570 630,56	RPO WD
36.	Remont i przebudowa budynku pokoszarowego przy ul. Sołtysowickiej 21 na budynek biurowy wraz z adaptacją na potrzeby Komendy Miejskiej Policji	2008-2014	7 129 230,16	21 064 248,83	RPO WD

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO - PROJEKTY REALIZOWANE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Budowa Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu	2007-2015	131 689 327,98	331 483 364,65	POIiŚ
2.	Inteligentny System Transportu ITS Wrocław	2008-2015	75 546 742,33	95 468 026,03	POIiŚ
3.	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu- Etap II"	2013-2015	100 867 034,73	172 481 781,51	POIiŚ
4.	Przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu – etap II	2008-2016	53 262 341,65	86 953 312,48	POIiŚ

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO- PROJEKTY W OKRESIE TRWAŁOŚCI

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	"Przebudowa Teatru Muzycznego CAPITOL we Wrocławiu"	2007-2013	82 975 617,33	113 469 820,49	POIiŚ
2.	„Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu- Etap I"	2006-2013	477 747 653,84	736 189 219,52	POIiŚ
3.	Przebudowa ul. Wyścigowej w ciągu drogi krajowej nr 8 we Wrocławiu	2009-2012	12 989 438,57	19 635 662,48	POIiŚ
4.	Budowa Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu- etap I	2008-2014	184 586 549,87	265 565 169,29	POIiŚ
5.	Przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu	2010	54 014 840,74	88 296 893,99	POIiŚ

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU ORAZ NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ-PROJEKTY REALIZOWANE I ZAAPLIKOWANE W 2015 R.

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Budowa kolektora deszczowego w ul. Raclawickiej we Wrocławiu	2013-2014	8 861 443,85	19 105 881,31	WFOŚiGW
2.	Program likwidacji niskiej emisji na terenie miasta - cz. I (Projekt składa się z 10 inwestycji)	2014-2018	23 149 389	32 608 760	WFOŚiGW/ NFOŚiGW
3.	Program likwidacji niskiej emisji na terenie miasta - cz. II (Projekt składa się z 10 inwestycji)	2015-2018	20 646 535	24 135 684	WFOŚiGW/ NFOŚiGW

4.	Program likwidacji niskiej emisji na terenie miasta - cz. III (Projekt składa się z 27 inwestycji)	2015-2018	10 840 097,53	13 770 645,85	WFOŚiGW/ NFOŚiGW
5.	Przebudowa rowu B-9 ze zbiornikiem retencyjnym we Wrocławiu – Stabłowicach – Etap 1	2014-2015	475 000	3 671 862,82	WFOŚiGW
6.	Modernizacja rowu S-31 na odcinku od ujścia do rzeki Ślęzy w km 0+000 do przepustu w ul. Gen .Grota-Roweckiego w km 3+656 we Wrocławiu – etap IA i IB km 0+000-1+241	2014-2015	2 550 600	4 251 158	WFOŚiGW
7.	Budowa Centrum Edukacji Ekologicznej i Hipologicznej na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice	2016-2018	1 194 781	1 676 291	WFOŚiGW

MECHANIZM FINANSOWY EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO 2009 - 2014 i NORWESKI MECHANIZM FINANSOWY 2009 - 2014 - PROJEKTY REALIZOWANE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu	2014-2016	15 019 203	36 075 799	MF EOG

PROGRAMY MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO - PROJEKTY REALIZOWANE I ZAAPLIKOWANE W 2015 R.

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	RUSKA 46 ABC- ścieżka do kultury	2015	500 000	864 901,63	Rozwój infrastruktury kultury
2.	Wrocław, kościół p.w. św. Jana Nepomucena przy al. Dąbskiej 1 w Parku Szczytnickim powstały w 1575 r. w miejscowości Stare Koźle i przeniesiony w 1913 r. w miejsce obecnej lokalizacji - etap II i III	2016	677 730	970 181,77	MKiDN

PROGRAMY MINISTRA SPORTU i TURYSTYKI - PROJEKT ZAAPLIKOWANY W 2015 R.

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Rozbudowa i przebudowa budynku bloku sportowego Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 15 przy ul. Stanisławowskiej 38-44 - w ramach zadania Rozbudowa budynku ZSP nr 15	2015-2017	2 000 000	7 900 000	Program rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej

PROGRAMY MINISTRA SPORTU i TURYSTYKI - PROJEKT REALIZOWANE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Kompleks torów sportów wrotkarskich w obrębie Parku Tysiąclecia we Wrocławiu	2015-2017	1 500 000	6 668 000	Program rozwoju inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu
2.	Rozbudowa i przebudowa budynku krytej pływalni Zespołu Szkół nr 14 przy ul. Brucknera 10	2015	1 300 000	4 887 000	Program rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej
3.	Budowa boiska wielofunkcyjnego i skoczni do skoku w dal przy Sz.P. nr 20	2015	140 100	424 672	Program rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej

PROJEKTY SPOŁECZNE REALIZOWANE W 2015 R.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY – PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Wrocławska Podróż do Wolontariatu	2013-2015	1 477 317,94	1 477 317,94	PO KL
2.	Wrocław Miastem Aktywnych 2014-2015	2014-2015	3 740 555,01	4 400 652,95	PO KL
3.	Zagraniczne praktyki zawodowe dla młodzieży – szansą na europejski rynek pracy	2014-2015	97 454,56	97 454,56	PO KL
4.	Program bezpłatnych szkoleń ECDL dla Rad Osiedlowych	2014-2015	499 370,50	499 370,50	PO KL
5.	Dolnośląska Sieć Wzornictwa Przemysłowego	2012-2015	2 815 540	2 815 540	PO KL
6.	Nowa jakość praktyk pedagogicznych II	2012-2015	1 992 177,88	1 992 177,88	PO KL
7.	KARnet 15+ model współpracy trójsektorowej	2012-2015	2 694 198	2 694 198	PO KL
8.	Aktywne doskonalenie – kompleksowe wsparcie dla szkół i przedszkoli z miasta Wrocław	2013-2015	3 137 895,60	3 137 895,60	PO KL
9.	Model Wsparcia jako innowacyjne narzędzie wzmacniające współpracę publicznych i niepublicznych instytucji pomocy społecznej oraz przedsiębiorców dedykowane Gminnym Zespołom Interdyscyplinarnym	2012-2015	1 569 809,50	1 569 809,50	PO KL
10.	Centrum Aktywnych	2012-2015	3 596 814,14	3 596 814,14	PO KL
11.	Włączenie nowych technik konsultacyjnych do procesów konsultowania polityk publicznych Gminy Wrocław	2013-2015	244 110	244 110	PO KL

PROJEKTY O CHARAKTERZE MIĘDZYNARODOWYM

PROGRAM OPERACYJNY URBACT II

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Urbact Markets	2012 - 2015	294 000	294 000	Urbact II

VII Program Ramowy

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	OPTICITIES: Optymalizacja Mobilności Obywateli i Zarządzanie Transportem Towarowym w Środowisku Miejskim	2013 - 2016	636 230	797 664	VII Program Ramowy

CLIMATE - KIC

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Transition Cities	2014 - 2015	780 731	780 731	Climate-KIC
2	Pioneers into Practice 2015	2015 - 2015	166 408	166 408	Climate-KIC

KREATYWNA EUROPA

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Przebaczenie i pojednanie. Bolesław Kominek zapomniany ojciec Europy	2015 - 2017	900 000	2 960 299	Kreatywna Europa

DOTACJE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Jestem Europejczykiem – wpływ Parlamentu Europejskiego na życie obywateli Unii Europejskiej	2015 - 2016	298 717,33	497 862,22	Parlament Europejski

LIFELONG LEARNING PROGRAMME COMENIUS

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Let's play, Let's learn – Grajmy i uczmy się	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS
2	Razem dla Ziemi III tysiąclecia	2013-2015	63 000	63 000	LLP COMENIUS
3	Get-Set-Go Travel Game	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS
4	Culture beyond borders	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS
5	Drzewo - życie	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS
6	Nasze ślady w miejskich dżunglach	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS
7	iPHOTO – my PHOTO	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS
8	Woda: coś przeżyć – coś zrobić	2013-2015	84 000	84 000	LLP COMENIUS

ERASMUS +

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów jako szansa rozwoju zawodowego i osobistego	2014 - 2015	462 736	462 736	ERASMUS+

2	Europejski starter	2014 – 2016	108 574	108 574	ERASMUS+
3	Myśl globalnie: Twórcze wyjście europejskich regionów naprzeciw wyzwaniom naszych czasów	2014 – 2017	134 233	134 233	ERASMUS+
4	Efektywne nauczanie matematyki	2014 – 2016	66 255	66 255	ERASMUS+
5	Umiejętności XXI wieku: Strategią w innowacyjnej szkole	2014 – 2016	161 193	161 193	ERASMUS+
6	Motywowanie uczniów na lekcjach języka angielskiego	2014 – 2015	7 160	7 160	ERASMUS+
7	Praca z uczniem niepełnosprawnym – implementacja dobrych praktyk	2015 – 2017	28 904	28 904	ERASMUS+
8	Euro innowacje	2015 – 2017	60 336,72	60 336,72	ERASMUS+
9	Nasza cała filozofia jest ulepszaniem języka	2015 – 2017	332 523	332 523	ERASMUS+
10	Staż zagraniczny – pewny start w życiu zawodowym	2015 – 2016	134 236,20	134 236,20	ERASMUS+
11	Euro Trip – praktyczne doświadczenia zawodowe dla uczniów Zespołu Szkół nr 3 we Wrocławiu	2015 – 2016	334 520,56	334 520,56	ERASMUS+
12	Europejskie Praktyki Zawodowe dla uczniów LZN, jako szansa rozwoju zawodowego i osobistego II	2015 – 2016	455 937,59	455 937,59	ERASMUS+

FUNDUSZE NORWESKIE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Wikingowie i Słowianie: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość	2013-2015	222 016,86	246 217,20	Fundusze Norweskie
2	Punkt Eklektik Session	2014-2015	1 069 629,60	1 219 629,60	Fundusze Norweskie
3	Mój zielony DOM	2014-2016	2 235 100	2 629 533	Fundusze Norweskie
4	Diversity II	2015-2016	253 500	253 500	Fundusze Norweskie
5	Partycypacyjna polityka rodzinna Miasta Wrocław	2015-2016	250 000	250 000	Fundusze Norweskie

KRAJOWE ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Wrocław Global Forum 2015	2015-2015	200 000	262 750	MSZ
2	Aktywni bez barier	2015-2015	100 000	125 000	MPiPS
3	Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015	2015-2015	507 500	507 500	MPiPS

PROGRAM OPERACYJNY POMOC TECHNICZNA 2007-2014

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Studium spójności funkcjonalnej we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym	2013-2015	1 205 350	1 228 900	POPT 2007-2013

EUROPEJSKI FUNDUSZ NA RZECZ INTEGRACJI OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Kontynenty Wrocławia. Kompleksowy program wsparcia obywateli państw trzecich zamieszkałych we Wrocławiu	2014-2015	653 347,35	871 129,80	EUROPEJSKI FUNDUSZ NA RZECZ INTEGRACJI OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH

FUNDUSZ AZYLU, MIGRACJI I INTEGRACJI

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy	2015 – 2017	717 609,38	956 812,50	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji

PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Zagraniczne praktyki zawodowe dla młodzieży Elektronicznych Zakładów Naukowych	2014-2016	87 046,43	87 046,43	PO WER
2	Cyfrowa klasa. Zmiana „cyfrowych tubylców” w kompetentnych uczniów	2014-2015	7 964,79	7 964,79	PO WER
3	Wrocławianin, Polak, Europejczyk – międzynarodowy wymiar edukacji	2014-2016	185 471,72	185 471,72	PO WER
4	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław	2015-2015	6 165 800	6 165 800	PO WER

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1	Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław	2015 -2015	3 753 600	3 753 600	RPO

W 2015 r. uczestniczono w spotkaniach, warsztatach i szkoleniach tematycznych oraz nawiązywano kontakty z potencjalnymi partnerami zagranicznymi, w celu wspólnej realizacji projektów międzynarodowych finansowanych ze środków europejskich. Wiele z takich inicjatyw zaowocowało realizacją projektów oraz złożonymi aplikacjami pozostającymi w ocenie.

CLIMATE-KIC

(Knowledge and Innovation Community – Wspólnota Wiedzy i Innowacji)

W 2015 r. w ramach Climate KIC Gmina brała udział w realizacji międzynarodowego projektu partnerskiego p.n. „*Transition Cities*” z zakresu transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. W ramach projektu realizowana jest druga edycja pilotażowego programu edukacyjnego "Dzieci dla klimatu", związana z tematem zrównoważonej mobilności. Dodatkowo w ramach programu sfinansowane zostały audyty energetyczne kamienic oraz budynku użyteczności publicznej, opracowanie dotyczących ekologicznych rozwiązań w budownictwie w Centrach Edukacji Ekologicznej, działania informacyjno-promocyjne związane z edukacją w zakresie mobilności.

Uczestniczono w kolejnej edycji projektu „*Pioneers into Practise*” przyjmując do siebie 10 pionierów (w tym 8 z zagranicy) z dziedziny gospodarki i środowiska. Dodatkowo w ramach programu uczestniczono w programie w charakterze Pioniera oraz w stażach regionalnych i zagranicznych.

HORYZONT 2020

Horyzont 2020 jest największym oraz najbardziej złożonym programem badawczym w historii UE, jego budżet przeznaczony na lata 2014-2020 wynosi prawie 80 000 000 000 euro. Zakres prac obejmował spotkania i telekonferencje z potencjalnymi partnerami, obsługę platformy Participant Portal oraz pomoc w przygotowaniu aplikacji. Owocem prac były złożone 4 aplikacje wraz z parterami, między innymi z Niemiec, Hiszpanii, Łotwy oraz Chin. Zakres złożonych projektów obejmował innowacje związane z nauczaniem przedmiotów ścisłych, optymalizacją sieci transportowej, zmniejszeniem emisji dwutlenku węgla oraz strategią zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP). Projekty są na etapie oceny merytorycznej, oczekujemy na informacje z Komisji Europejskiej.

FUNDUSZE NORWESKIE ORAZ MECHANIZM FINANSOWY EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

We współpracy z państwami-darczyńcami realizowano projekty o szerokim przekroju tematycznym, związanym z edukacją, kulturą oraz rewitalizacją. Jedną z realizowanych w 2015 r. inicjatyw był projekt „*DiverCity – edycja II*”. Liderem projektu jest Ministerstwo Rozwoju natomiast jego partnerami są: Gmina Wrocław, Miasto Łódź oraz ośrodki miejskie z Norwegii oraz Islandii. Projekt ten skupia się na wymianie doświadczeń związanych z społeczną stroną rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, mających na celu wypracowanie narzędzi służących upowszechnieniu partycypacyjnego modelu zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi z zaangażowaniem społeczności lokalnej w finansowanie i realizację tych działań. Projekt zakończy się w roku 2016 konferencją mającą na celu upowszechnienie wypracowanych rezultatów oraz podsumowanie jego realizacji.

ERASMUS+

Erasmus+ to nowy program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu na lata 2014-2020. Jego całkowity budżet wynosi 14 700 000 000 euro. W 2015 r. siedem projektów międzynarodowych uzyskało dofinansowanie. Ich zakres obejmował mobilność uczniów i kadry oraz upowszechnianie dobrych praktyk w łączeniu współpracy edukacji i biznesu w obszarze działań nieformalnych dla młodzieży.

KREATYWNA EUROPA

Kreatywna Europa to unijny program zaplanowany na lata 2014-2020, oferujący finansowe wsparcie dla sektorów kultury, audiowizualnego i kreatywnych. W 2015 r. udało się pozyskać środki na realizację projektu „*Przebaczenie i pojednanie. Bolesław Kominek, zapomniany ojciec Europy*”, w ramach którego realizowana jest wystawa poświęcona Kardynałowi Kominkowi, która będzie prezentowana w Watykanie, Berlinie, Wrocławiu i w Brukseli. Multimedialna wystawa odbywająca się w 50 rocznicę „Orędzia Biskupów Polskich do ich Niemieckich Braci w Chrystusowym Urzędzie Pastorskim”

pokazuje, jak ważną rolę odegrała Polska i Kardynał Bolesław Kominek w procesie kształtowania wspólnoty oraz pojednania europejskiego.

GRANTY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W ramach Grantów Parlamentu Europejskiego finansowane są projekty, które przyczynią się do podniesienia świadomości społecznej na temat Parlamentu Europejskiego, jego roli i sposobu funkcjonowania.

W 2015 r. Gmina Wrocław pozyskała środki z Parlamentu Europejskiego na realizację projektu „*Jestem Europejczykiem - wpływ Parlamentu Europejskiego na życie obywateli Unii Europejskiej*”. W ramach projektu zorganizowany został konkurs na najlepszy krótkometrażowy film zrealizowany przez uczniów wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych. Dla uczestników konkursu zorganizowano seminaria z wiedzy o PE, a także warsztaty dotyczące pisania scenariuszy filmowych i technicznych aspektów realizacji krótkich form filmowych. Na podstawie wybranych scenariuszy przy wsparciu profesjonalnej ekipy filmowej zrealizowano 10 filmów, które zostaną zaprezentowane podczas gali finałowej w Hali Stulecia w lutym 2016 r.

Ponadto w 2015 r. podejmowano kompleksowe działania dotyczące przygotowania projektów społecznych planowanych do realizacji w obszarach rynku pracy, włączenia społecznego i edukacji w okresie programowania 2014-2020:

- konsultacje i praca nad dokumentacją programową, w tym wytycznych horyzontalnych w zakresie realizacji przedsięwzięć poszczególnych obszarów tematycznych, szczegółowych opisów osi priorytetowych, strategii ZIT WrOF, kryteriów oceny projektów,
- czynny udział w konferencjach inaugurujących uruchomienie programów operacyjnych, seminariach oraz spotkaniach informacyjnych dotyczących zapisów regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych, organizowanych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące,
- inicjowanie działań miejskich jednostek organizacyjnych i komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia w celu opracowania społecznych projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (w tym Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego) oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- współpraca z gminami partnerskimi ZIT WrOF w celu przygotowania aplikacji partnerskich projektów społecznych w ramach ZIT WrOF, w tym zakresu umów partnerskich i załączników do wspólnej aplikacji,
- współpraca ze spółkami Gminy w zakresie koncepcji i przygotowania aplikacji projektów społecznych,
- bieżący monitoring dokumentacji programowej, szczególnie harmonogramów naborów i regulaminów konkursów w celu prawidłowego i terminowego przygotowania aplikacji projektów społecznych,
- prace z generatorem wniosków aplikacyjnych w zakresie Systemu Naboru i Oceny Wniosków, w celu przygotowania aplikacji projektów społecznych,
- prace koncepcyjne związane z możliwościami aplikowania Gminy Wrocław o środki do poszczególnych programów operacyjnych nowej perspektywy finansowej.

MONITORING PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC TECHNICZNA I INFORMACJI

W 2015 r. realizowano zadania w zakresie:

- podpisano w dniu 9 czerwca 2015 r. Porozumienie nr: DEF-Z/986/15 pomiędzy Zarządem Województwa Dolnośląskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej (IZ) a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie powierzenia zadań w ramach instrumentu ZIT RPO WD 2014-2020 przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego –ZIT WrOF,
- podpisano w dniu 15 czerwca 2015 r. Porozumienie nr: 1/ZP/0180/WrOF/15 pomiędzy Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy pełniącym (IP) a Gminą Wrocław- pełniącą funkcję lidera ZIT WrOF oraz pełniącą funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie określenia zasad współpracy pomiędzy DWUP(IP) RPO

- WD 2014-2020, a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w ramach instrumentu ZIT RPO WD 2014-2020,
- podpisano w dniu 17 czerwca 2015 r. Porozumienie pomiędzy Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą pełniącą funkcję Instytucji Pośredniczącej a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie określenia zasad współpracy pomiędzy DIP(IP) RPO WD 2014-2020, a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF i pełniącą funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w ramach instrumentu ZIT RPO WD 2014-2020,
 - podpisano w dniu 30 września 2015 r. Porozumienie nr; DEF-Z/1085/15 pomiędzy Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu a Gminą Wrocław pełniącą rolę lidera ZIT WrOF i pełniącą funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w ramach instrumentu ZIT RPO WD 2014-2020 w sprawie powierzenia przetwarzania danych osobowych w ramach bazy danych związanych z realizowaniem zadań Instytucji Zarządzającej przez zarząd Województwa Dolnośląskiego w ramach RPO WD 2014-2020,
 - podpisano w dniu 5 listopada 2015 r. umowę nr: 8/2015/WZF pomiędzy Gminą Wrocław a Gminami wchodzącymi w skład ZIT WrOF w sprawie kontynuacji zadania pn. "Strategia ZIT WrOF",
 - podpisano w dniu 5 listopada 2015 r. umowę nr: 9/2015/WZF pomiędzy Gminą Wrocław a Gminami wchodzącymi w skład ZIT WrOF w sprawie rozliczeń finansowych w zakresie budżetu ZIT WrOF,
 - przygotowano Zestaw Instrukcji Wykonawczych ZIT WrOF dla Gminy Wrocław pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach RPO WD 2014-2020 zgodnie z wytycznymi IZ oraz przepisami prawa krajowego i wspólnotowego,
 - podpisano umowę dotacji z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju na wsparcie działań ZIT WrOF w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020,

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	WKŁAD UE ORAZ BUDŻETU PAŃSTWA (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
1.	Umowa o dotację nr DPT/BDG-IIPOPT/100/15	2015-2018	7 349 200,83	7 349 200,83	POPT 2014-2020

- przygotowano i przeprowadzono postępowania z zamówień publicznych w ramach otrzymanej dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020,
- rozliczono I transzę dotacji środków otrzymanych z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020,
- opracowano budżetu na 2016 r. w ramach otrzymanej dotacji,
- sporządzono plan finansowo-rzeczowy na lata 2015-2018 w zakresie zadań realizowanych przez ZIT WrOF,,
- opracowano budżet obsługi ZIT WrOF na lata 2016-2020,
- przygotowano informacje kwartalne z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego oraz wkładu do rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w 2016 r.

PROGRAMOWANIE I WDRAŻANIE

W 2015 r. realizowano zadania w zakresie:

- przygotowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF) będącej podstawowym dokumentem wdrażania mechanizmu ZIT:
 - 21 października 2015 r. - Strategia ZIT WrOF uzyskała pozytywną opinię Zarządu Województwa Dolnośląskiego,
 - 29 października 2015 r. - Strategia ZIT WrOF uzyskała pozytywną opinię Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju,
- tworzenia kryteriów wyboru projektów w ZIT WrOF:

- 28 sierpnia 2015 r. - ostateczny kształt kryteriów został przyjęty Uchwałą Nr 10/15 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
- współtworzenia we współpracy z Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą, Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dokumentacji konkursowej oraz ogłaszanie naborów wniosków w ramach konkursów realizowanych ze środków ZIT WrOF:
 - w 2015 r. ogłoszenie 10 konkursów na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 26 600 000 euro w ramach następujących działań:
 - Działanie 1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa,
 - Działanie 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw,
 - Działanie 2.1 E-usługi publiczne,
 - Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe,
 - Działanie 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną,
 - Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego,
 - Działanie 9.1 Aktywna integracja,
 - Działanie 10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;
 - przygotowania do ogłoszenia konkursów w roku 2016,
- koordynacji procesu przygotowania wskazanych w Strategii ZIT WrOF:
 - projektów pozakonkursowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
 - projektów komplementarnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- koordynacji procesu przygotowania projektów wynikających z Kontraktu Terytorialnego Województwa Dolnośląskiego,
- współdziałania w przygotowaniu Zestawu Instrukcji Wykonawczych ZIT WrOF dla Gminy Wrocław pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach RPO WD 2014-2020 zgodnie z wytycznymi IZ oraz przepisami prawa krajowego i wspólnotowego,
- uczestnictwa w spotkaniach dotyczących wdrażania ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich,
- koordynacji działań związanych z opracowaniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 dla 15 gmin wchodzących w skład Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

INFORMATYZACJA

UTRZYMANIE BIEŻĄCEGO FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA I JEDNOSTKACH MIEJSKICH WROCŁAWIA

Cel realizowany jest przez dostarczenie użytkownikowi wysokiej jakości usług IT w oparciu o procedury rekomendowane w systemie zarządzania ITIL oraz audytowaną w roku 2015 normę ISO/IEC 20000-1:2011.

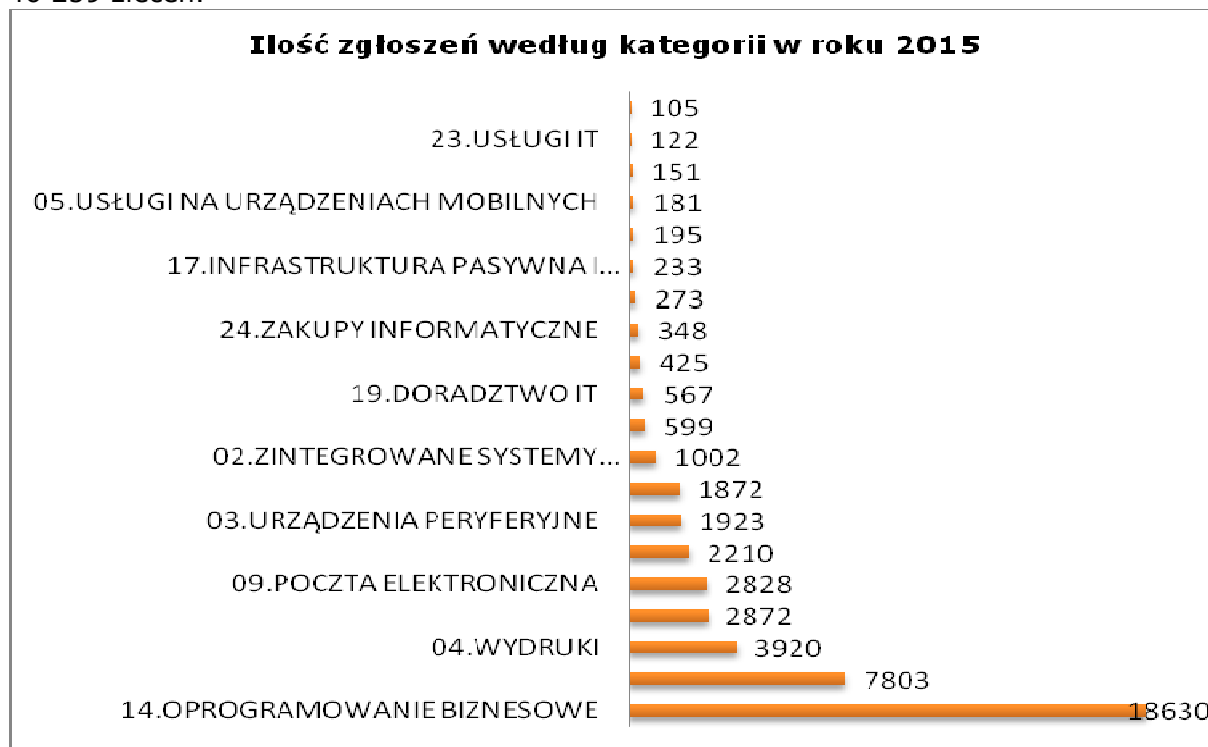
Usługi informatyczne świadczone są dla ponad 2 000 użytkowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz 3 000 użytkowników miejskich jednostek organizacyjnych, w tym m.in. w obszarze edukacji, Zarządu Zasobu Komunalnego, Zarządu Zieleni Miejskiej, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Publicznej, Zarządu Obsługi Jednostek Miejskich. Centrum Usług Informatycznych (CUI) zarządza prawie 5 000 zestawami komputerowymi, ponad 100 serwerami fizycznymi i 250 wirtualnymi, około 500 urządzeniami wchodzącymi w skład infrastruktury transmisji danych oraz obsługuje 2 250 abonentów telefonii VoIP. Na przestrzeni ostatnich lat wybudowano wysokowydajną i wysokodostępłą oraz bezpieczną infrastrukturę techniczną (sieć komputerowa, zespół serwerów sprzętowych i wirtualnych, węzły bezpieczeństwa).

Zadania w ramach wskazanego celu:

- obsługa zgłoszeń serwisowych,

- administracja serwerami pocztowymi, bazodanowymi, specjalizowanymi systemami dla pracowników Urzędu (ERP, ZSZWO, GIS, BIP i inne),
- prowadzenie szkoleń z zakresu IT,
- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.

W ramach obsługi zgłoszeń serwisowych pracownicy CUI zrealizowali w 2015 r. łącznie 46 259 zleceń.

Zabezpieczono wymianę, dostawę i serwis sprzętu komputerowego:

- zakup sprzętu komputerowego w ramach Umowy Ramowej nr 3 – 2 656 000 zł w tym m.in. 700 szt. komputerów stacjonarnych i mobilnych,
- zakup 5 kser i 15 urządzeń wielofunkcyjnych dla punktów obsługi prawnej – 122 960 zł,
- zakup 79 szt. drukarek (także termotransferowe) – 81 101 zł,
- zakup oprogramowania (łącznie z maintenance)* – 778 635 zł,
- zakup sprzętu i akcesoriów poza umową ramową – 96 660 zł,
- serwis sprzętu komputerowego, kserokopiarek, kopertownic w ramach umów – 236 800 zł.

Serwis sprzętu komputerowego poza umowami - zorganizowane szkolenia – 63 200 zł.

W celu stałego kontrolowania poziomu zadowolenia klienta wewnętrznego zbierano informację zwrotną poprzez ankiety. W 2015 r. poziom zadowolenia Klienta:

- w Urzędzie Miejskim Wrocławia wyniósł 4,91 w skali 5-punktowej,
- w pozostałych jednostkach będących Klientami wyniósł 4,89.

W 2015 r. rozpoczęto świadczenie usług w obszarze IT na podstawie zawartych Porozumień SLA dla:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (w pełnym zakresie),
- Zarządu Zieleni Miejskiej,
- Zarządu Obsługi Jednostek Miejskich,
- Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- Szkoły Podstawowej nr 76,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Publicznej,
- ITS'u (rozwój).

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Cel realizowany jest poprzez działania skierowane na rozwój IT w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz miejskich jednostkach organizacyjnych.

Zadania w ramach wskazanego celu to:

- prace związane z przygotowaniem umów,
- zakup lub produkcja oprogramowania na potrzeby klientów,
- prowadzenie projektów rozwojowych infrastruktury i oprogramowania (PLIP, NOWE FINANSE, wsparcie ESK, Wirtualny Doradca, ITS),
- przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla projektów CUI jak i projektów prowadzonych przez inne jednostki,
- nadzór lub uczestnictwo w realizacji zadań inwestycyjnych zamówienia dla projektów CUI jak i innych jednostek,
- prace inżynierów CUI w zespołach prowadzących projekty miejskie, w których występują zagadnienia informatyczne (ITS, e-edukacja, itp.)
- wprowadzenie w miejskich jednostkach organizacyjnych standardów (ACTIVE DIRECTORY) oraz działań standaryzujących.

W 2015 r. rozpoczęto realizację 176 projektów z budżetu CUI.

Zadania realizowane w ramach projektów wewnątrznie prowadzonych obejmowały następujące obszary działalności:

- rozwój i utrzymanie systemów informatycznych wspierających statutowe działania Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych poprzez działania administracyjne i inwestycyjne,
- rozwój i utrzymanie infrastruktury informatycznej poprzez działania administracyjne oraz inwestycyjne,
- Audyt nadzoru Systemu Zarządzania Usługami Informatycznymi według normy ISO/IEC 20000-1:2011.

PROJEKTY ROZWOJOWE

WDROŻENIE PLATFORMY INFORMACYJNO-PŁATNICZEJ DLA KLIENTÓW MIASTA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie mieszkańcom możliwości zapłacenia zobowiązań w stosunku do miasta poprzez platformę internetową.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Skarbnik Miasta, Wydział Podatków i Opłat, Wydział Księgowości, Wydział Zarządzania Należnościami, Wydział Finansowy, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (ARAW),

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla platformy wg zmienionych wymogów klienta,
- wdrożenie zmian,
- produkcyjne uruchomienie platformy,
- serwisowanie i rozwój platformy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi mieszkańcy uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych informacji o wysokości zobowiązań z tytułu podatków i ich elektronicznego opłacenia przelewami i kartą.

URUCHOMIENIE PORTALU OPEN DATA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie zainteresowanym możliwości pobierania danych z portalu miejskiego w celu ich dalszego wykorzystania w dowolnym celu. Uruchomienie możliwości publikowania kolejnych danych zgłaszanych przez zainteresowanych.

Termin realizacji: czerwiec 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wiceprezydent Miasta, Wydział Spraw Obywatelskich, Biuro Rozwoju Wrocławia, Wydział Podatków i Opłat, Wydział Transportu, Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla portalu,
- inwentaryzacja potencjalnych źródeł danych,
- udostępnienie danych po uzgodnieniu z właścicielami,
- opracowanie portalu,
- produkcyjne uruchomienie portalu,
- rozwój portalu poprzez publikowanie nowych danych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi wszyscy zainteresowani uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych danych i ich pobierania. Miasto udowodniło swoją otwartość i chęć zrealizowania oczekiwań w zakresie darmowego udostępnienia danych jakimi dysponuje.

REJESTR UMÓW W INTERNECIE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie zainteresowanym możliwości zapoznania się umowami zawartymi przez Urząd Miejski Wrocławia.

Termin realizacji: czerwiec 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Organizacyjny i Kadr, Wydział Finansowy.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla rejestru,
- opracowanie elektronicznego rejestru zintegrowanego z systemem SAP,
- produkcyjne uruchomienie rejestru,
- rozwój funkcjonalny rejestru.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi wszyscy zainteresowani uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych danych zawierających wskazane informacje o umowach zawartych przez Urząd Miejski Wrocławia. Miasto udowodniło swoją otwartość i transparentność podejmowanych decyzji związanych z wydatkowaniem środków budżetowych.

APLIKACJA "WBO 2015" W SHAREPOINT DO OBSŁUGI WROCŁAWSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO 2015

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie mieszkańcom możliwości zgłaszania projektów do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego przez Internet – usprawnienie procesu zgłaszania projektów, a następnie ich obsługi przez pracowników UMW i innych jednostek miejskich.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – lipiec 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro Rady Miejskiej, Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla zmian w systemie,
- wdrożenie zmian,
- serwisowanie i rozwój aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi mieszkańcy uzyskali możliwość przygotowania wniosków w formacie elektronicznym, a pracownicy miasta ich analizę i obsłużenie w krótszym czasie oraz przy poniesieniu mniejszych kosztów. Opracowana aplikacja będzie umożliwiać jej wykorzystywanie przy kolejnych edycjach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego standaryzując proces zgłaszania oraz obsługi wniosków.

URUCHOMIENIE USŁUG HOSTINGU PODMIOTOWEGO BIULETYNU INFORMACJI PUBLICZNEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: wykorzystanie zakupionej platformy w usłudze hostingu umożliwiającej prowadzenie Biuletynów Informacji Publicznej przez jednostki miasta.

Termin realizacji: marzec 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: miejskie jednostki organizacyjne,

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- pozyskanie zainteresowanych jednostek,
- zamówienie usługi dla jednostek,
- wsparcie procesu uruchamiania BIP dla jednostek.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi szybko i tanio udostępniono jednostkom platformę do prowadzenia zgodnych z przepisami biuletynów informacji publicznej. Poprzez zakup wspólny obniżono koszt funkcjonowania BIP.

WDROŻENIE SYSTEMU WSPIERAJĄCEGO GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI KOMUNALNYMI POŁOŻONYMI NA TERENIE GMINY WROCLAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS3 Budowa systemów informatycznych usprawniających zarządzanie nieruchomościami i elektronicznej wymiany informacji.
- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: Wdrożenie zintegrowanego systemu, który będzie wspierał prowadzenie gospodarki nieruchomościami komunalnymi położonymi na terenie miasta Wrocławia.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Nieruchomości Komunalnych, Wydziału Nieruchomości Skarbu Państwa, Wydział Organizacyjny i Kadr.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- rozstrzygnięcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- przygotowanie zasobów technicznych do realizacji projektu,
- kontrola jakościowa projektu,
- przeprowadzanie odbiorów produktów projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Wdrożony system pozwoli na utworzenie ewidencji majątku, prowadzenie ewidencji majątku oraz procesów gospodarowania nim w sposób zestandaryzowany i zintegrowany na poziomie miasta.

URUCHOMIENIE INTEGRACJI POMIĘDZY SYSTEMEM ESESJA A BIP

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: w pełni automatyczna publikacja w BIP dokumentów związanych z planowanymi sesjami Rady Miejskiej oraz posiedzeniami Komisji Rady Miejskiej, a także dokumentów, uchwał, wyników głosowań po sesjach i posiedzeniach.

Termin realizacji: luty – maj 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro Rady Miejskiej, Wydział Organizacyjny i Kadr.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów,
- zlecenie przygotowania zmian w oprogramowaniu eSESJA i BIP UMW,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi integracji,
- uruchomienie integracji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie integracji pozwoliło na szybsze publikowanie informacji i obniżenie kosztów obsługi procesu.

APLIKACJA DO PROWADZENIA KALENDARZA WYDARZEŃ ZWIĄZANYCH Z ESK2016

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: Umożliwienie prowadzenia i kontrolowania kalendarza wydarzeń związanych z ESK2016 oraz publikowania informacji o planowanych wydarzeniach na warstwie mapy SIP.

Termin realizacji: luty 2015 r. – wrzesień 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro Zarządzania Projektami.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów,
- opracowanie aplikacji,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi aplikacji,
- start produkcyjny aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie aplikacji pozwoliło na zautomatyzowanie tworzenia kalendarza wydarzeń EKS2016 oraz kontroli ich terminów w celu wyeliminowania kolizji.

OPRACOWANIE I WDROŻENIE APLIKACJI OBSŁUGUJĄCEJ STUDENCKI PROGRAM STYPENDIALNY DLA DOKTORANTÓW WROCŁAWSKICH UCZELNI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: w pełni elektroniczna obsługa wniosków o przyznanie stypendium w ramach Studenckiego Programu Stypendialnego dla doktorantów wrocławskich uczelni.

Termin realizacji: luty – czerwiec 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów,
- opracowanie aplikacji,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi aplikacji,
- start produkcyjny aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie aplikacji pozwoliło na zautomatyzowanie procesu składania i rozpatrywania wniosków stypendialnych.

OPRACOWANIE APLIKACJI OBSŁUGUJĄCEJ SPECJALIZOWANE BAZY OŚWIATOWE – DOWOZY UCZNIÓW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: W pełni elektroniczna ewidencja potrzeb dowozu uczniów i realizacji usług dowozu wraz z ich kontrolą i rozliczaniem.

Termin realizacji: marzec 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Departament Edukacji.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów,
- opracowanie aplikacji,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi aplikacji,
- start produkcyjny aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Uruchomienie aplikacji pozwoliło na zautomatyzowanie procesu realizacji dowozów uczniów od ewidencji potrzeb po rozliczenie usług zrealizowanych przez firmy je świadczące.

PROJEKT ROZWOJU SIP – NOWA WERSJA ORTOFOTOMAPY, ROZWÓJ OPROGRAMOWANIA WSPOMAGAJĄCEGO GIS

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS2 Budowa centralnego systemu informatycznego do gromadzenia i wymiany danych wraz z systemem raportowania oraz prezentacji w systemie WPSIP (GIS).

Cel projektu: Opracowanie nowej wersji ortofotomapy o jakości będącej aktualnie standardem oraz rozwój aplikacji powiązanych z WPSiP.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – październik 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro Rozwoju Wrocławia.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów,
- przeprowadzenia zamówienia publicznego na usługę,
- rozliczenie zamówienia publicznego,
- zamówienie usług rozwoju oprogramowania iMAP, ArcGIS.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi dysponujemy mapą o jakości zgodnej z bieżącymi standardami oraz aplikacjami uzupełniającymi, które pozwalają utrzymywać i rozwijać GIS w niezbędnym zakresie.

APLIKACJA DO PROWADZENIA BAZY PSÓW RAS AGRESYWNYCH I CHARTÓW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: W pełni elektroniczne prowadzenie ewidencji psów ras agresywnych i chartów.

Termin realizacji: luty 2015 r. – czerwiec 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Środowiska i Rolnictwa.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów,
- opracowanie aplikacji,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi aplikacji,
- start produkcyjny aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie aplikacji pozwoliło na zautomatyzowanie procesu prowadzenia ewidencji w zgodności z ustawą o ochronie danych osobowych.

PROJEKT NOWE FINANSE - PLATFORMA USŁUG ELEKTRONICZNYCH DLA KLIENTÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: wdrożenie zintegrowanego systemu, który będzie wspierał prowadzenie gospodarki finansowo-księgowo-budżetowej i kadrowo-płacowej w mieście.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Skarbnik Miasta, Wydział Księgowości, Wydział Zarządzania Należnościami, Wydział Finansowy, Wydział Podatków i Opłat.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- prowadzenie organizacyjne projektu,
- przeprowadzenie 22 sesji dialogów technicznych,
- przygotowanie wniosku o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na obszar windykacyjny,
- przeszkolenie uczestników projektu z metodyk projektowych,
- przeszkolenia uczestników projektu z modelowania procesów biznesowych,
- przeszkolenia uczestników projektu z pracy grupowej,
- przeprowadzanie analiz porównawczych i optymalizacyjnych dla projektu,
- opiniowanie wymogów biznesowych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Prowadzenie projektu pozwoli na optymalizację jego zakresu i kontrolę jakości. Wdrożenie nowego oprogramowania w obszarze finansowo-księgowo-budżetowym oraz kadrowo-płacowym pozwoli na usprawnienie funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz innych jednostek miasta, które z nim współpracują.

ZAMÓWIENIE I ZORGANIZOWANIE AUDYTÓW ZSZWO

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: Ocena jakości ZSZWO i eliminacja luk bezpieczeństwa oraz niestabilności systemu.

Termin realizacji: kwiecień 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Departament Edukacji.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie obszarów audytów (Nabór, Dziennik elektroniczny, Platforma),
- zlokalizowanie najlepszych wykonawców na rynku,
- podpisanie umów z wykonawcami,
- zorganizowanie audytów,
- udział w szkoleniach z przeprowadzania audytów,
- analiza raportów poaudytowych,
- analiza wyników reaudytów.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: przeprowadzenie audytów pozwoliło zlokalizować i wyeliminować słabości ZSZWO, a kadry CUI nabyć dodatkowe kompetencje w obszarze audytowania systemów co będzie przydatne dla podniesienia jakości i bezpieczeństwa systemów informatycznych w mieście.

WDROŻENIE NOWEJ WERSJI SYSTEMU BUSMAN (100)

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: udostępnienie klientowi nowych funkcjonalności niezbędnych dla planowania rozkładów jazdy transportu publicznego.

Termin realizacji: kwiecień 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Transportu.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów w stosunku do aplikacji,

- przeprowadzenie zamówienia publicznego,
- udostępnienie zasobów technicznych niezbędnych dla wdrożenia,
- wsparcie organizacyjne i konsultingowe procesu wdrażania nowej wersji aplikacji,
- kontrola jakości i terminowości realizacji zamówienia.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

uruchomienie aplikacji pozwoliło na zapewnienie dostępu do nowych funkcjonalności, a także wyeliminowało ryzyko awarii poprzednio wykorzystywanej wersji z powodu jej nierozwijania przez producenta.

ZAKUP WSPÓLNY LOGINTRADE – URUCHOMIENIE PLATFORMY ZAKUPOWEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: udostępnienie CUI i innym (do 10) jednostkom miasta możliwości przeprowadzania elektronicznych zakupów w trybie z wyłączeniem stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych oraz zgodnie z ustawą.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów w stosunku do platformy,
- przeprowadzenie analiz rynkowych,
- wybór platformy,
- uruchomienie wybranej platformy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie platformy pozwoliło na szybsze i tańsze realizowanie procesów zakupowych. Docelowo po włączeniu kolejnych jednostek miasta uzyskamy wgląd w zamówienia realizowane przez miasto i oszacować opłacalność zamówień wspólnych.

OPRACOWANIE I WDROŻENIE APLIKACJI DO PROWADZENIA BAZY PETYCJI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: opracowanie i wdrożenie aplikacji usprawniającej proces obsługi petycji przez dedykowanych pracowników Biura Partycypacji Społecznej bez konieczności tradycyjnej interakcji z innymi jednostkami, departamentami, działami.

Termin realizacji: wrzesień 2015 r. – listopad 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro ds. Partycypacji Społecznej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów w stosunku do aplikacji,
- opracowanie aplikacji,
- zintegrowanie aplikacji z bazą danych portalu miejskiego,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi aplikacji,
- start produkcyjny aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: opracowanie aplikacji pozwoliło na w pełni elektroniczną obsługę petycji wniesionych do miasta poprzez formularz elektroniczny, a także drogą tradycyjną po ręcznym wprowadzeniu danych do bazy aplikacji. Dzięki stworzeniu bazy danych wniesionych petycji możliwe będzie ich dalsze automatyczne przetwarzanie i ew. publikowanie w ramach portalu open data.

OPRACOWANIE APLIKACJI DO KONSOLIDACJI SPRAWOZDAŃ RB

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: opracowanie i wdrożenie aplikacji usprawniającej proces elektronicznego przekazywania do UMW przez jednostki miasta sprawozdań Rb-27s i Rb-28s w układzie analitycznym przyjętym w mieście.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Księgowości.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów w stosunku do aplikacji,
- opracowanie aplikacji,
- zintegrowanie aplikacji z systemem SAP,
- udostępnienie aplikacji do testów odbiorowych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: wdrożenie aplikacji pozwoli na w pełni elektroniczną obsługę (składanie, akceptacja) sprawozdań budżetowych wraz z automatyzacją kontroli terminowości i prawidłowości sprawozdań. Integracja z systemem SAP pozwoli na skrócenie etapu księgowania sprawozdań i przyczyni się do sprawniejszego ich przekazywania do RIO.

WDROŻENIE OPROGRAMOWANIA DLA WYDAWANIA LICENCJI TAXI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: Wdrożenie nowego oprogramowania, które pozwala na prowadzenie pełnej ewidencji wydanych licencji na świadczenie usług TAXI oraz wydruk nalepek holograficznych.

Termin realizacji: sierpień 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Transportu.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie i udokumentowanie wymogów w stosunku do oprogramowania,
- przeprowadzenie zamówienia poprzez wybór wykonawcy z rynku,
- udostępnienie zasobów technicznych niezbędnych dla wdrożenia,
- wsparcie organizacyjne i konsultingowe procesu wdrażania nowego oprogramowania,
- kontrola jakości i terminowości realizacji zamówienia.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie oprogramowania pozwala na prowadzenie ewidencji zgodnej z przepisami ogólnymi (ochrona danych osobowych) oraz branżowymi.

OPRACOWANIE I WDROŻENIE APLIKACJI DO PROWADZENIA EWIDENCJI INDYWIDUALNYCH TABLIC REJESTRACYJNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: opracowanie i wdrożenie aplikacji pozwalającej na prowadzenie ewidencji wniosków o wydanie indywidualnych tablic rejestracyjnych z terenu Dolnego Śląska, wydanych tablic indywidualnych oraz generowanie odpowiedzi na wnioski.

Termin realizacji: sierpień 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Spraw Obywatelskich.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie wymogów w stosunku do aplikacji,
- opracowanie aplikacji,
- przeszkolenie użytkowników z obsługi aplikacji,
- start produkcyjny aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: opracowanie aplikacji pozwoliło na w pełni elektroniczną obsługę wniosków, a opracowanie wyszukiwarki elektronicznej dostępnej na BIP UMW podnosi jakość obsługi klientów.

WDROŻENIE OPROGRAMOWANIA DLA PUNKTÓW NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: pozyskanie oprogramowania niezbędnego dla zapewnienia sprawnego działania punktów nieodpłatnych porad prawnych.

Termin realizacji: październik 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro ds. Partycypacji Społecznej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie i udokumentowanie wymogów w stosunku do aplikacji biznesowej,
- przeprowadzenie zamówienia poprzez wybór wykonawcy z rynku,
- udostępnienie zasobów technicznych niezbędnych dla wdrożenia,
- wsparcie organizacyjne i konsultingowe procesu wdrażania nowej oprogramowania,
- kontrola jakości i terminowości realizacji zamówienia,
- przeprowadzenie zamówienia na system informacji prawnej Legalis.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie oprogramowania z funkcją internetowej rezerwacji wizyt pozwala na sprawne i wygodne dla mieszkańców przeprowadzanie porad prawnych, a miastu pozwoli oszczędzić koszty rozliczania kosztów prowadzenia punktów porad prawnych poprzez automatyzację sprawozdawczości.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ LAN/WAN/MAN WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel: zwiększenie niezawodności systemu transmisji danych w miejskich jednostkach organizacyjnych.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: brak.

Krótki opis zrealizowanych czynności: analiza, zakup i wdrożenie (instalacja i konfiguracja) urządzeń sieciowych zapewniających:

- niezawodną i szybką transmisję danych pomiędzy użytkownikami końcowymi a systemami informatycznymi Gminy Wrocław (zlokalizowanymi w centrach przetwarzania danych),
- niezawodną i szybko transmisję danych pomiędzy zdalnymi lokalizacjami,
- dostęp do zasobów sieci Internet.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zwiększenie niezawodności, szybkości oraz bezpieczeństwa transmisji danych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: optymalizacja pod kątem unifikacji stosowanych rozwiązań, pozwala to na objęcie wsparciem technicznym większego zasobu infrastruktury przez ograniczony zespół inżynierów.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY PASYWNEJ MAN WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel: udostępnienie nowej infrastruktury (kanały technologiczne MTKK, linie optyczne).

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: brak.

Krótki opis zrealizowanych czynności: analiza, zlecenie projektu, zlecenie budowy oraz nadzór nad inwestycjami budowlanymi:

- budowa linii światłowodowej Włodkowica - NFM – Świdnicka,
- budowa przyłącza do ZZM,
- budowa przyłącza do USC Włodkowica,
- rozbudowa sieci MRSK w ulicy Włodkowica,
- budowa linii światłowodowej do Kogeneracji S.A.,
- budowa przyłącza do UMW Nowy Targ.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: poprawa bezpieczeństwa (stopnia redundancji) w zakresie infrastruktury pasywnej, włączenie nowych obiektów do sieci MAN Wrocław (Narodowe Forum Muzyki, Zarząd Zieleni Miejskiej).

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: rezygnacja z usług operatorów zewnętrznych w zakresie świadczonych usług na rzecz miejskich jednostek organizacyjnych.

BUDOWA SIECI KAMPUSOWEJ MAN WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel: włączenie bezpośrednio do sieci MAN Wrocław 62 placówek oświatowych Gminy Wrocław.

Termin realizacji: sierpień – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: brak.

Krótki opis zrealizowanych czynności: analiza, projekt topologii sieci, zakup modułów optycznych, dzierżawa włókien światłowodowych, rezygnacja z usługi transmisji danych operatora telekomunikacyjnego.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: poprawa niezawodności, szybkości i bezpieczeństwa systemu transmisji danych dla wybranych placówek,

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: rezygnacja z usług operatorów zewnętrznych w zakresie świadczonych usług na rzecz miejskich jednostek organizacyjnych pozwoliła na wprowadzenie miesięcznej oszczędności rzędu kilkunastu tysięcy złotych.

STRONY WWW DLA PRZEDSZKOLI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.
- CS4: Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: dostarczenie platformy udostępniającej usługę stron WWW dla placówek przedszkolnych.

Termin realizacji: kwiecień – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Edukacji, placówki przedszkolne.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zebranie potrzeb i wymagań w zakresie dostarczanego rozwiązania,
- wybór i wdrożenie komponentów wykorzystywanych do budowy rozwiązania,
- zaprojektowanie i budowa serwisu.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: opracowanie jednolitej platformy WWW pozwala na standaryzację oraz ujednoczenie technologiczne oraz wizualne stron firmowych jednostek edukacyjnych w obrębie Gminy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: rozwiązanie pozwala na oszczędności w zakresie opracowywania oraz utrzymywania stron przy

jednoczesnym zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa i zapewnieniu wymagań nakładanych przez przepisy.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM OPROGRAMOWANIA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: wdrożenie systemu do zarządzania kapitałem oprogramowania

Termin realizacji: czerwiec – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: projekt wewnętrzny CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przeprowadzenie analizy rynku;
- dialog techniczny zakończony pilotażowym wdrożeniem
- uruchomienie postępowania i wybór systemu LOG.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: wdrażany system do zarządzania kapitałem oprogramowania pozwoli na sprawną inwentaryzację oraz zarządzanie oprogramowaniem wykorzystywanym u obsługiwanych przez CUI Klientów.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: wdrożenie zapewni bieżącą wiedzę w zakresie posiadanych licencji, prawidłowości użytkowania jak również optymalizacji kosztowej w zakresie eksploatowanego w jednostkach oprogramowania.

ZARZĄDZANIE URZĄDZENIAMI MOBILNYMI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel projektu: wdrożenie systemu do zarządzania urządzeniami mobilnymi (tablety)

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro Rady Miejskiej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza i wybór rozwiązań funkcjonujących na rynku,
- wdrożenie rozwiązania opartego o model SaaS – MaaS360,
- wdrożenie systemu na grupie pilotażowej – urządzenia Radnych Miejskich.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: wdrożone rozwiązanie pozwala na zdalne zarządzanie urządzeniami mobilnymi oraz znacząco podnosi poziom bezpieczeństwa w zakresie eksploatacji urządzeń mobilnych. System pozwala na ustalanie reguł dozwolonego oprogramowania do instalacji na urządzeniach, zdalnej dystrybucji oprogramowania jak również zdalnego blokowania urządzenia w przypadku jego kradzieży lub zaginięcia.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SYSTEMU MONITORINGU MIEJSKIEGO

Cel projektu: rozbudowa infrastruktury systemu monitoringu miejskiego, w związku z jego planowanym rozwojem o dodatkowe kamery rejestrujące obraz w lepszej jakości.

Termin realizacji: listopad 2015 r. - projekt jeszcze nie zakończony ponieważ nie posiadamy niezbędnych licencji Microsoft (systemy operacyjne i CAL), systemy operacyjne zostały zainstalowane w wersji trial

Współuczestnicy: Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego na etapie analizy potrzeb.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza potrzeb klienta,
- realizacja zamówienia,
- montaż i podłączenie do sieci serwerów i macierzy,
- konfiguracja serwerów i macierzy,
- instalacja systemów operacyjnych w wersji trial na serwerach.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zwiększenie wydajności oraz zmniejszenie podatności na awarie systemu monitoringu miejskiego.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: optymalizacja wykorzystania infrastruktury serwerowej i uporządkowanie dotychczas działających komponentów systemu.

WDROŻENIE SYSTEMU BACKUPU NA POTRZEBY MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu/zadania: obniżenie kosztów utrzymania systemu składowania danych, zapewnienie możliwości objęcia systemem backupu jednostek zewnętrznych oraz nowych systemów wdrażanych w UMW. Ułatwienie administracji backupami z maszyn wirtualnych (VMWare).

Termin realizacji: lipiec – grudzień 2015 r. (etap I).

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- rozbudowa macierzy P2000G3CPD1 oraz P2000G3CPD2 każdej o 1 półkę (12*3TB),
- instalacja i konfiguracja CommVault Simapana 10 SP2 na pożyczonych serwerach oraz na maszynach wirtualnych,
- uruchomienie wykonywania backupów ze:
 - środowiska VMWare (306 VMs - na źródle ok. 30TB),
 - wybranych serwerów fizycznych oraz aplikacji (m.in. migrowane serwery ZZK) (na razie ok. 4 TB na źródle)
- migracja z pożyczonych serwerów na serwery docelowe (w trakcie).

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- umożliwienie wyceny kosztów backupu per klient biznesowy.
- skrócenie czasu odtwarzania maszyn wirtualnych (przykład: ITSPVDIP1 (500GB w 3 h) wg. szacunków odtwarzanie z TSM trwało by ok. 5-6 h).
- zmniejszenie kosztu utrzymania systemu backupu.

MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SAN

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cele projektu:

- rozbudowa sieci SAN o dodatkowe przełączniki z powodu braku wolnych portów,
- zwiększenie przepustowości sieci do 16 Gbit/s,
- zwiększenie przepustowości pomiędzy serwerowniami do 16 Gbit/s.

Termin realizacji: maj – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- dokupiono dwa 96 portowe przełączniki do serwerowni przy ul. Strzegomskiej 148,
- dokupiono dwa 48 portowe przełączniki do serwerowni przy ul. Świdnickiej 53,
- dokupiono dodatkowe przełączniki wraz z obudowami serwerów kasetowych,
- wszystkie nowe przełączniki dostarczone w technologii 16 Gbit/s,
- wraz z przełącznikami zakupiono 4 wkładki długodystansowe do modernizacji połączenia między serwerowniami,
- zmodernizowano połączenie między serwerowniami.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zwiększenie ilości portów umożliwiło dołączenie do sieci dodatkowych urządzeń serwerowo-macierzowych kupowanych w innych postępowaniach (system backupu, rozbudowa macierzy, zakup serwerów)
- zwiększenie przepustowości sieci SAN w dwóch serwerowniach do 16 Gbit/s (zwiększenie wydajności systemów).

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY MACIERZOWEJ UMW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cele projektu:

- zakup macierzy o zwiększonej wydajności zamiast wykupowania wsparcia technicznego,
- zakup urządzeń pozwalających na budowę klastrów rozproszonych pomiędzy dwie serwerownie.

Termin realizacji: lipiec – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zakup macierzy dyskowej IBM Storwize v7000 do Serwerowni przy ul. Strzegomskiej 148,
- zakup wirtualizatora macierzy dyskowych IBM SVC wraz z licencjami na 10 TB danych,
- przeniesienie części systemów na nową macierz w celu odciążenia starych macierzy i zwiększenie wydajności systemów,
- budowa klastra rozciągniętego pomiędzy dwie serwerownie dla systemu KSAT oraz SGN (zwiększenie niezawodności oraz wydajności systemu),
- przygotowanie platformy sprzętowej do zabezpieczenia innych systemów w kolejnych latach.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zwiększenie wydajności systemów poprzez zakup macierzy o większej wydajności, wyposażonej w dyski SSD,
- zwiększenie niezawodności systemów poprzez zakup wirtualizatora,
- optymalizacja kosztów (w cenie wsparcia technicznego na stare urządzenia istniała możliwość zakupu urządzeń nowych o większej wydajności).

WDROŻENIE STANDARDU PODSTAWOWYCH USŁUG KATALOGOWYCH ZZK I ZZM

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu/zadania: dostosowanie jednostki do standardów CUI, podniesienie jakości świadczonych usług

Termin realizacji: 2015

Współuczestnicy: Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Zieleni Miejskiej.

Krótki opis zrealizowanych czynności: uruchomienie dwóch kontrolerów domeny, uruchomienie serwera plików, uruchomienie serwera DNS, utworzenie grup i polityk w domenie ZZM, podłączenie stacji roboczych do domeny, utworzenie prywatnych dysków sieciowych oraz zasobów działowych, przeniesienie danych plikowych ze starych zasobów, włączenie serwerów do centralnego systemu kopii zapasowych.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: możliwość zarządzania użytkownikami, możliwość korzystania aplikacji opartych o autoryzację AD (np. Helpdesk), uruchomienie SSO, udostępnienie zasobów sieciowych (bezpieczeństwo przechowywania danych).

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zdalne zarządzanie użytkownikami i dostęпами – podniesienie poziomu świadczonych usług, oszczędność czasu.

OPRACOWANIE I PUBLIKACJA STANDARDU PODSTAWOWYCH USŁUG KATALOGOWYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SERWEROWEJ UMW

Cel projektu: zakup obudowy kasetowej oraz serwerów na potrzeby klastra Microsoft SQL 2014 oraz w celu rozbudowy środowiska VMware - projekt realizowany w dwóch postępowaniach przetargowych

Termin realizacji: czerwiec – październik 2015 r.

Współuczestnicy: brak,

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza potrzeb,
- przeprowadzenie postępowania.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zwiększenie wydajności środowiska wirtualizacji oraz możliwość utworzenia klastra bazodanowego co zapewni jego niezawodność,

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: optymalizacja środowiska serwerowego na potrzeby VMware.

ROZBUDOWA I ROZSZERZENIE WYKORZYSTANIA ŚRODOWISKA WIRTUALIZACJI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel projektu: zwiększenie wydajności środowiska poprzez wymianę serwerów na serwery nowszej generacji. Zwolnienie obecnych serwerów dla mniej wymagających systemów.

Optymalizacja wykorzystania licencji VMware.

Termin realizacji: sierpień – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie planu reorganizacji środowiska,
- przeprowadzenie zamówień,
- rekonfiguracja środowiska.

WDROŻENIE SYSTEMU PRACY TERMINALOWEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel projektu: wymiana sprzętu komputerowego w pracowni komputerowej oraz uproszczenie zarządzania i utrzymania środowiska poprzez zastosowanie pracy terminalowej.

Termin realizacji: maj – sierpień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- testy rozwiązań pracy terminalowych,
- montaż i konfiguracja stanowisk w pracowni komputerowej,
- konfiguracja środowiska Multipoint Server.

ROZBUDOWA SYSTEMU TELEFONII VOIP W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: rozbudowa zintegrowanego systemu telefonii VoIP na rzecz placówek edukacyjnych Gminy Wrocław w oparciu o wybudowaną w latach poprzednich sieć EDU-MAN.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Finansowy.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wizje lokalne związane z koniecznością rozbudowy sieci informatycznej w placówkach
- zbieranie danych konfiguracyjnych dla telefonów VoIP z placówek oświatowych.

Bezpłatne połączenia w obrębie sieci EDU-MAN (pomiędzy placówkami, pomiędzy placówkami a UMW oraz ZOJM).

INSTALACJA KONTROLERÓW LAN W SZAFACH IT W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: zapobieganie nienadzorowanemu dostępowi do szaf IT, monitoring temperatury oraz zasilania.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- konfiguracja i instalacja kontrolerów LAN w szafach IT.

KONSULTACJE ZAKUPÓW INFORMATYCZNYCH DLA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel projektu: standaryzacja rozwiązań w obszarze informatycznym w gminie Wrocław

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- konsultacje zakupów sprzętu komputerowego zgłaszane w Systemie Rejestrowania Zgłoszeń przez pracowników placówek oświatowych.

ROZPOCZĘCIE ŚWIADCZENIA USŁUG W ZAKRESIE OBSŁUGI SPRZĘTU INFORMATYCZNEGO, POZAPROJEKTOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 76

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawnie zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: informatyczna obsługa incydentów i zleceń pracowników placówki

Termin realizacji: lipiec – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- inwentaryzacja sprzętu informatycznego,
- świadczenie wsparcia.

URUCHAMIANIE PUNKTÓW PARTNERSKICH W RAMACH WROCŁAWSKIEJ KARTY MIEJSKIEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet

Cel: zapewnienie wsparcia informatycznego w zakresie prawidłowego działania sprzętu oraz oprogramowania zainstalowanego w Punktach Partnerskich w ramach Wrocławskiej Karty Miejskiej.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Zarządzania Należnościami.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie i instalacja sprzętu komputerowego oraz niezbędnego oprogramowania w Punktach Partnerskich,
- świadczenie wsparcia.

ROZPOCZĘCIE ŚWIADCZENIA USŁUG W ZARZĄDZIE ZIELENI MIEJSKIEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: informatyczna obsługa incydentów i zleceń pracowników ZZM.

Termin realizacji: czerwiec – grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi Systemu Rejestrowania Zgłoszeń,
- podłączenie komputerów do domeny,
- świadczenie wsparcia.

PROJEKTY GRAFICZNE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: Oprawa graficzna projektów realizowanych przez CUI oraz UMW.

Termin realizacji: wrzesień – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Finansowy, Wydział Zarządzania Należnościami.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- plakat, banery reklamowe na potrzeby promocji usługi poczty elektronicznej w edukacji,
- plakaty, ulotki, banery, grafiki na biletomaty w ramach Wrocławskiej Karty Miejskiej,
- banery, logo, grafika na www w ramach projektu PLIP.

PROJEKTY UTRZYMANIOWE

UTRZYMANIE I MODERNIZACJA OKABLOWANIA LAN

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: umożliwienie podłączenia do sieci MAN Wrocław urzędzeń końcowych (komputery, drukarki, telefony VoIP).

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: projekt wewnętrzny CUI,

Krótki opis zrealizowanych czynności: usuwanie awarii i bieżąca rozbudowa okablowania strukturalnego LAN, zrealizowano kilkadziesiąt zleceń głównie w placówkach oświatowych Gminy Wrocław.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zwiększenie ilości klientów sieci MAN Wrocław.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: utrzymanie i modernizacja infrastruktury w oparciu o wysokie standardy wykonania i przez sprawdzonych wykonawców daje możliwość długiej eksploatacji wykonanej infrastruktury i obniżenie kosztów utrzymania sieci w przyszłości.

WSPARCIE PROCESU URUCHAMIANIA, UTRZYMANIA I SERWIS ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA WROCŁAWSKĄ OŚWIATĄ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.
- CS4: Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: uruchomienie i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wrocławską Oświatą.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Edukacji, Zarządu Obsługi Jednostek Miejskich, Wydział Prawny, jednostki oświatowe.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zwiększenie pojemności skrzynek pocztowych dla Dyrektorów miejskich jednostkach organizacyjnych,
- poprawienie przy współudziale Wykonawcy, szybkości działania Arkusza Organizacyjnego,
- udział w pracach audytowych związanych z audytem Elektronicznego Dziennika,
- udział w działaniach propagujących usługę Office365 wśród nauczycieli i uczniów.

WSPARCIE UTRZYMANIA, SERWIS I ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO SYSTEMU INFORMATYCZNEGO KSAT W OBSZARZE PODATKÓW I OPŁAT ORAZ DOCHODÓW Z MIENIA KOMUNALNEGO I SKARBU PAŃSTWA, A TAKŻE OBSŁUGI SYSTEMU KASOWEGO.

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.
- CS4: Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: utrzymanie, serwis i rozwój systemu poprzez wsparcie użytkowników w korzystaniu z systemu i uruchomienie nowych funkcjonalności.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Podatków i Opłat, Wydział Księgowości, Wydział Finansowy.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- obsługa zgłoszeń serwisowych, zarządzanie serwisem zewnętrznym,
- organizacja i obsługa szkoleń,
- wsparcie procesu wymiaru,
- uruchomienie nowych funkcjonalności.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: system jest stale rozwijany i utrzymywany w zakresie bieżącego utrzymania jak również w zakresie jego dostosowania do zmieniających się przepisów podatkowych.

UTRZYMANIE I MODYFIKACJA SYSTEMU SAP

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: obsługa użytkowników usług w ramach wsparcia serwisowego systemu SAP.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Organizacyjny i Kadr, Wydział Księgowości, Wydział Finansowy.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- nadzór nad działaniem systemu SAP. Modyfikacje konfiguracji systemu,
- wsparcie użytkowników,
- opracowanie i wdrożenie nowych funkcjonalności związanych z wczytaniem danych z Ministerstwa Finansów w zakresie dochodów Gminy i obsługi Urzędowego Rejestru Umów,
- optymalizacja algorytmów odpowiadających za naliczanie 13 pensji, raportów dotyczących katalogu sprawozdań.
- prace przygotowawcze w zakresie obsługi przez system e-zwolnień.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zaangażowanie specjalistów CUI w zakresie utrzymania i rozwoju systemu SAP pozwala na oszczędności w porównaniu do analogicznych usług oferowanych przez rynek. Stałe nadzorowanie działania systemu i dostosowywanie do zmieniających się przepisów pozwala na bieżącą pracę i utrzymanie wysokiego poziomu dostępności systemu.

UTRZYMANIE I MODYFIKACJA SYSTEMU OTAGO

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: utrzymanie systemu i modyfikacja systemu OTAGO

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Spraw Obywatelskich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- bieżące wsparcie użytkowników,
- bieżąca aktualizacja systemu,
- objęcie wsparciem w zakresie utrzymania systemu OTAGO w MOPS.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: konsolidowanie wsparcia w zakresie funkcjonowania systemu OTAGO w kolejnej jednostce pozwala na racjonalizację środków (poprzez centralizację na poziomie Gminy zamówień dotyczących wsparcia utrzymaniowego) oraz zasobów (specjaliści i kompetencje niezbędne do utrzymywania systemów IT) w Gminie.

WSPIERANIE NOWYCH KLIENTÓW CUI W ZAKRESIE UTRZYMANIA SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: wsparcie klientów CUI w zakresie utrzymywania systemów informatycznych

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- audyty zerowe w ramach przekazywanych do wsparcia systemów informatycznych,
- przeprowadzenie inwentaryzacji w zakresie systemów informatycznych eksploatowanych w jednostkach (dokumentacja, umowy z dostawcami zewnętrznymi, kompetencje),
- uzupełnianie brakujących kompetencji – opracowywanie niezbędnej dokumentacji, przyjmowanie od obsługi umów serwisowych, szkolenia dla specjalistów Centrum
- przyjmowanie uzgodnionych z Klientami systemów informatycznych do utrzymania przez CUI.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: konsolidacja usług utrzymaniowych w zakresie utrzymania systemów informatycznych funkcjonujących w jednostkach gminnych pozwala na centralizację kompetencji, optymalizację zasobów niezbędnych do utrzymania systemów (specjaliści, zasoby sprzętowe), centralizację obsługi umów serwisowych i obniżenie kosztów świadczonych usług (umocnienie roli negocjacyjnej CUI przy podpisywaniu umów z dostawcami zewnętrznymi), standaryzację wysokiej jakości usług utrzymaniowych w obrębie gminy jak również podniesienie bezpieczeństwa i niezawodności funkcjonowania systemów informatycznych w jednostkach, podnoszenie świadomości informatycznej w jednostkach dla których Centrum świadczy usługi.

OBSŁUGA KONTRAKTÓW SERWISOWYCH HP, IBM, VMWARE, ORACLE, REDHAT

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel projektu: zapewnienie wsparcia i dostępu do aktualizacji oprogramowania producentów wdrożonych systemów.

Termin realizacji: 2015 r.

Współuczestnicy: brak.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie i przeprowadzenie zamówień,
- planowe aktualizacje,
- obsługa awarii i prac serwisowych realizowanych przez dostawców.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zwiększenie niezawodności i bezpieczeństwa systemów informatycznych, wydłużenie okresu wykorzystania sprzętu i oprogramowania.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zmniejszenie zapotrzebowania na środki inwestycyjne związane z wymianą sprzętu i oprogramowania.

GOSPODAROWANIE SPRZĘTEM INFORMATYCZNYM W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH ZAKUPIONYM W RAMACH PROJEKTU "ROZWÓJ USŁUG ELEKTRONICZNYCH WE WROCŁAWSKIEJ OŚWIACIE" ORAZ "ROZWÓJ INFORMATYCZNEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA WROCŁAWSKĄ OŚWIATĄ"

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: efektywne gospodarowanie zasobem informatycznym.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Departament Edukacji.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- nadzorowanie napraw sprzętu informatycznego oraz zmian w ewidencji.

OBSŁUGA PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK OŚWIATOWYCH ORAZ, ZARZĄDU OBSŁUGI JEDNOSTEK MIEJSKICH W RAMACH ZSZWO

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: informatyczna obsługa incydentów i zleceń pracowników jednostek oświatowych oraz ZOJM.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Departament Edukacji, Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- obsługa zgłoszeń zarejestrowanych w Systemie Rejestrowania Zgłoszeń w ramach ZSZWO.

TELEFONICZNA OBSŁUGA I REJESTRACJA ZGŁOSZEŃ PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK OŚWIATOWYCH W RAMACH CALL CENTER EDUKACYJNEGO

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w Systemie Rejestrowania Zgłoszeń Serwisowych

Termin realizacji: styczeń - grudzień 2015 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przyjmowanie zgłoszeń na numer 9099 i rejestrowanie w Systemie Rejestrowania Zgłoszeń Serwisowych, udzielanie użytkownikom informacji dotyczących zarejestrowanych zgłoszeń.

OBSŁUGA PUNKTÓW PARTNERSKICH W RAMACH WROCŁAWSKIEJ KARTY MIEJSKIEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: zapewnienie wsparcia informatycznego w zakresie prawidłowego działania sprzętu oraz oprogramowania zainstalowanego w Punktach Partnerskich w ramach WKM.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Zarządzania Należnościami.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- świadczenie wsparcia.

DOSTARCZANIE PODPISÓW ELEKTRONICZNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.

Cel projektu: zapewnienie podpisów elektronicznych niezbędnych do realizacji zadań statutowych jednostek miejskich przy jednoczesnym obniżeniu kosztów zakupu.

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Urząd Miejski Wrocławia, miejskie jednostki organizacyjne.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zapewnienie podpisów poprzez podpisywanie umów z centrami certyfikacyjnymi dostarczającymi podpisy elektroniczne,
- zarządzanie pulą podpisów na poziomie Gminy,
- wsparcie Klientów w zakresie wdrożenia infrastruktury podpisów elektronicznych oraz ich eksploatacji w jednostkach,
- koordynacja wydawania podpisów pomiędzy centrami certyfikacyjnymi a Klientami CUI.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: obniżenie kosztów jednostkowego zakupu podpisów elektronicznych poprzez konsolidowanie zakupu na poziomie Gminy oraz zapewnienie ujednoliconego standardu infrastruktury podpisu elektronicznego w jednostkach.

WYDATKI NA INFORMATYZACJĘ

Budżet na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniósł 21 582 450 zł. Wykonanie zgodnie z księgowaniami wyniosło 20 468 777 zł co dało 94,84% wykonania budżetu Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu za 2015 r.

Zadania budżetowe	Budżet planowany	Realizacja
E-administracja	8 891 687	8 456 265
Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej	1 770 000	1 770 000
MAN Wrocław	500 000	499 686
Rozbudowa infrastruktury sieciowej i drogowej w północnych osiedlach Wrocławia	390 000	375 213
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz jednostkach gminy	4 334 998	3 742 608
Działalność Gminy Wrocław w zakresie telekomunikacji	3 428 885	3 358 205
Monitoring prewencyjny Wrocławia	812 300	812 300
Inteligentny system transportu	975 000	975 000
Utworzenie teleinformatycznego Centrum kontaktu z mieszkańcem	150 000	150 000
Zadania inwestycyjne	329 580	329 500
RAZEM	21 582 450	20 468 777

STOPIEŃ REALIZACJI ZAMÓWIEŃ I KONTROLI

W 2015 r. realizowano wnioski zakupowe na rzecz Centrum Usług Informatycznych oraz dla Urzędu Miejskiego Wrocławia i Urzędu Stanu Cywilnego. Udzielono trzech rodzajów zamówień, tzn. zamówienia do których miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2164) - dalej ustawa Pzp - zamówienia klasyczne, zamówienia do których nie stosuje się przepisów ustawy Pzp na podstawie art. 4 pkt. 10 tej ustawy - zamówienia celowe oraz zamówienia, do których nie stosuje się przepisów ustawy pzp na innej niż art. 4 pkt. 10 podstawie prawnej - zamówienia inne wyłączone.

W 2015 r. wszczęto 42 postępowania klasyczne, z czego zakończono 37. Jedno postępowanie jest w toku, w stosunku do czterech umowy zostaną zawarte w styczniu 2016 r. Cztery postępowania przeprowadzono w trybie z wolnej ręki, pozostałych 38 przeprowadzono w trybie przetargi nieograniczonego. Merytorycznie rozstrzygnięto 36 postępowań - wybrano ofertę najkorzystniejszą. 6 postępowań unieważniono.

W 2015 r. nie złożono ani jednego odwołania. Zamówień celowych zrealizowano 26, w tym 12 w trybie ofertowym i 14 w trybie zapytania ofertowego.

Zamówień innych wyłączonych zrealizowano 225, wszystkie w trybie zapytania ofertowego. Od marca 2015 r. wszelkie zamówienia o wartości nie przekraczającej 30 000 euro przeprowadzone są w platformie zakupowej dostarczonej przez Wykonawcę Logintrade S.A.

W dniu 14 września 2015 r. wprowadzono do stosowania nowy Regulamin udzielania zamówień publicznych w Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu.

SYSTEM ZARZĄDZANIA USŁUGAMI INFORMATYCZNYMI

Według ustalonego harmonogramu zostały zrealizowane Audyty wewnętrzne SZUI przez Zespół Auditorów wewnętrznych. Dokumentacja systemowa została zaktualizowana zgodnie z wymaganiami normy ISO/IEC 20000-1:2011.

W listopadzie 2015 r. przeprowadzony został Audyt nadzoru SZUI przez akredytowaną jednostkę ISOQAR. **Jednostka rekomendowała utrzymanie Certyfikatu przyznanego w 2014 r.** Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w zakresie: System Zarządzania Usługami Informatycznymi dla Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych wspierający dostarczanie usług informatycznych pozwalających realizować przez te podmioty zadania z zakresu administracji publicznej w oparciu o aktualny katalog usług informatycznych.

WROCLAWSKI TOR WYŚCIGÓW KONNYCH - PARTYNICE

DZIAŁALNOŚĆ WYŚCIGOWA

Od 2015 r., w wyniku przeprowadzonej prywatyzacji, treningiem koni wyścigowych na Partynicach zajmują się trenerzy prowadzący stajnie wyścigowe w ramach własnej działalności gospodarczej.

W 2015 r. wrocławski tor podejmował dalsze działania na drodze do włączenia się w europejski nurt wyścigów konnych. Wrocław został przyjęty do Crystal Cup Cross Country Challenge, cyklu gonitw z przeszkodami rozgrywanego na kilkunastu największych torach w Europie. Razem z Bratysławą, Budapesztem i Pardubicami podpisano porozumienie o powołaniu do życia cyklu gonitw z płotami o Puchar Grupy Wyszehradzkiej. W ramach współpracy z Rennverein St. Moritz rozegrana została na Partynicach gonitwa Grand Prix White Turf St. Moritz; w lutym 2016 r. podczas zimowych wyścigów w St. Moritz odbędzie się gonitwa Grand Prix Wrocław Europejska Stolica Kultury 2016. Kontynuowano współpracę z czeskimi torami Kolesa i Pardubice.

W 2015 r. na wrocławskim torze rywalizowały konie wyścigowe z kraju i zagranicy. Wystartowało prawie 300 koni: 152 stacjonujące na Partynicach oraz 142 przyjezdne, w tym 76 z zagranicy: z Czech, Niemiec, Słowacji i Włoch.

Rozegrana po raz drugi we Wrocławiu klasyczna gonitwa Oaks – druga po Derby najważniejsza próba dla trzyletnich koni pełnej krwi angielskiej – zgromadziła na starcie najlepsze klacze z Polski, Czech i Słowacji. Obsadę głównej przeszkodowej gonitwy

sezonu, Wielkiej Wrocławskiej Nagrody Totalizatora Sportowego, stanowiły konie z Czech i Polski, a także – po raz pierwszy – z Niemiec.

Konie trenowane na Partynicach częściej niż w poprzednich sezonach ścigały się na stołecznym Służewcu, odnosząc wiele cennych zwycięstw. Po trzy gonitwy w Warszawie wygrały Uczitelka Tanca i Tankredi, dwukrotnie triumfował Newerly. W lutym dwa partynickie konie, Sang Jang i Mankind, wzięły udział w zimowych wyścigach w St. Moritz.

Wyścigi	2013 r.	2014 r.	2015 r.
mitynги	15	17	17
gonitwy	105	119	123

Pula nagród

2013 r.	2014 r.	2015 r.
1 300 000 zł	1 900 000 zł	2 122 000 zł

KONIE

Podstawą wyścigów na Partynicach są konie pełnej krwi angielskiej. W 2015 r. stacjonowało ich w tutejszych stajniach 108 (2-letnie, 3-letnie, 4-letnie i starsze). Stawkę uzupełniały trzyletnie konie arabskie czystej krwi w liczbie 44. Łącznie na WTWK Partynice prowadzony był stacjonarny trening 152 koni (tyle wynosi pełna obsada boksów w stajniach wyścigowych na torze).

Konie w treningu - Partynice	2013 r.	2014 r.	2015 r.
łącznie	125	163	152
pełna krew angielska	82	104	108
czysta krew arabska	43	59	44

Oprócz koni trenowanych na Partynicach w gonitwach na wrocławskim torze rywalizowały konie wyścigowe z innych ośrodków treningowych w kraju, a także za granicą - łącznie 142 konie, w tym 76 z zagranicy: z Czech, Niemiec, Słowacji i Włoch.

Konie przyjezdne	2013 r.	2014 r.	2015 r.
łącznie	109	165	142
z kraju	85	105	66
z zagranicy	24	60	76

Największą sumę wygranych, dzięki zwycięstwu w Wielkiej Wrocławskiej Nagrodzie Totalizatora Sportowego, zgromadziła Delight My Fire czeskiego trenera Radima Bodlaka. Drugie miejsce przypadło Bachtance, trenowanej na Dolnym Śląsku przez Adama Suchorzewskiego, która wygrała Nagrodę Prezydenta Miasta Wrocławia.

Konie

	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	razem	% zwycięstw	wygrane
Delight My Fire	3	1	0	0	0	0	4	75%	121 750 zł
Bachtanka	2	2	0	0	0	0	4	50%	84 600 zł
Nadworna	1	1	0	0	0	0	2	50%	74 000 zł
Amfitrita	1	0	0	1	0	0	2	50%	65 000 zł
Mustamir	1	0	0	0	0	0	1	100%	60 000 zł
Sympatia	2	1	0	1	0	0	4	50%	53 500 zł
Jałta	2	0	2	0	1	0	5	33,33%	42 720 zł
Larizano	0	1	0	0	0	0	1	0%	40 000 zł
Habana	0	2	2	0	0	0	4	0%	31 800 zł
Silver Star	0	1	1	0	1	1	4	0%	26 000 zł

GONITWY

Na WTKW Partynice organizowane były gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej (płaskie, płotowe i przeszkodowe), dla koni arabskich czystej krwi, a także dla kłusaków francuskich.

Widać wyraźny wzrost liczby gonitw dla koni pełnej krwi angielskiej (19%) i arabskich czystej krwi (26%) w 2014 r. W sezonie 2015 liczby te ustabilizowały się na podobnym poziomie; nieco większy wzrost w grupie arabów był efektem negocjacji ze stadninami w Janowie Podlaskim i Michałowie.

Liczba gonitw dla kłusaków francuskich od trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, niewielkie wahania zależne są od puli nagród, jaką Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków zgromadzi na dany sezon.

Liczba gonitw	2013 r.	2014 r.	2015 r.
pełna krew angielska	58	69	70
czysta krew arabska	23	29	33
kłusaki francuskie	24	21	20

RODZAJE GONITW

Sezon wyścigowy 2015 rozpoczął się 26 kwietnia, a zakończył 25 października.

Obejmował 17 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 123 gonitwy, z tego:

- 69 płaskich dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej, w tym cztery międzynarodowe kat. A dla folblutów,
 - 15 międzynarodowych gonitw z płotami,
 - 19 międzynarodowych gonitw z przeszkodami,
 - 20 gonitw kłusaków (19 międzynarodowych + Derby),
- z łączną pulą nagród 2 122 000 zł, w tym:
- Wielka Wrocławska Nagroda Totalizatora Sportowego – pula nagród 175 000 zł,
 - Oaks – pula nagród 105 000 zł,
 - Wielka Partynicka – pula nagród 105 000 zł,
 - Nagroda Prezydenta Miasta Wrocławia – pula nagród 87 500 zł,
 - Nagroda Konstelacji – pula nagród 87 500 zł,
 - Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego – pula nagród 70 000 zł,
 - Grand Prix White Turf St. Moritz (wcześniej Rutena) – pula nagród 45 500 zł,
 - Nagroda Przewodniczącej Sejmiku Dolnośląskiego – pula nagród 31 500 zł.

Liczba gonitw	2013 r.	2014 r.	2015 r.
płaskie	60	67	69
płotowe	13	17	15
przeszkodowe	8	14	19

PUBLICZNOŚĆ

Wrocławskie wyścigi, dzięki stale rosnącej randze, są chętnie oglądane przez sympatyków konnych gonitw. W sezonie 2015 tor na Partynicach odwiedziło 77 900 osób, najliczniejszą widownię zgromadził mityng otwarcia sezonu – 10 600 widzów. Trochę mniejsza frekwencja niż w roku ubiegłym wynikała z wyjątkowo niesprzyjającej pogody – prawie przez cały sezon było upalnie, a podczas najważniejszego wydarzenia, jakim jest Wielka Wrocławska, było z kolei deszczowo i zimno.

Liczba widzów

2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
11 000	65 000	100 000	77 900

HODOWCY I WŁAŚCICIELE KONI

Wśród hodowców zdecydowany prym wiodła Stadnina Koni Golejewko – wyhodowane przez nią konie pełnej krwi angielskiej zgromadziły największą sumę nagród. W czołówce znaleźli się również hodowcy prywatni, m.in. Adam i Maciej Suchorzewscy z Dolnego Śląska, którzy wyhodowali Bachtankę (wygrała Nagrodę Prezydenta Miasta Wrocławia).

Hodowcy	wygrane
SK Golejewko	339 040 zł
Cocheese Bloodstock Anstalt	121 750 zł
SK Iwno	116 585 zł
Adam i Maciej Suchorzewscy	99 180 zł
SK Janów Podlaski	93 600 zł
SK Krasne	72 300 zł
SK Michałów	72 100 zł
Shadwell Estate Camp	65 000 zł
Mrs Clodagh McStay	60 000 zł
Ryszard Szpar	56 200 zł

Właścicielem najliczniejszej stawki koni pełnej krwi angielskiej w treningu na Partynicach (11) była stadnina w Golejewku – samodzielnie lub ze współwłaścicielami. Konie arabskie czystej krwi należały do dwóch największych polskich stadnin – Michałowa (10) i Janowa Podlaskiego (9). W stawce koni stacjonujących na Partynicach były dwa konie pełnej krwi angielskiej z zagranicy przekazane do treningu przez Elektrovasury V. Sura z Czech.

Właściciele	wygrane
Jana Preclikova	121 750 zł
SK Golejewko	111 860 zł
SK Janów Podlaski	93 600 zł
Adam i Maciej Suchorzewscy	90 780 zł
SK Golejewko i Katarzyna Kozłowska	74 000 zł
Millennium Stud Sp. z o. o.	72 800 zł
SK Michałów	72 100 zł
Ryszard Szpar	68 600 zł
Paula Rajmund	60 000 zł
SK Iwno i Patryk Wróblewski	53 500 zł

Wśród właścicieli kłusaków francuskich najwięcej koni do sezonu zgłosił Ryszard Kasprowicz (12), ale największą sumę na Partynicach wygrały konie Magdaleny Kieniksman.

Właściciele kłusaków	wygrane
Magdalena Kieniksman	39 060 zł
Adam Żakowski	29 120 zł
Roman Mateusiak	15 960 zł
Dorota Bińkowska	13 320 zł
Ewa Kałuża	13 020 zł

SPONSORZY I FUNDATORZY NAGRÓD

Pula nagród w sezonie 2015 wyniosła 2 122 000 zł. Sponsorami wrocławskich wyścigów były: Totalizator Sportowy jako sponsor tytularny sezonu, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Sejmik Województwa Dolnośląskiego, Polski Klub Wyścigów Konnych, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Cheval Francais (Francja). Ponadto fundatorami nagród w gonitwach byli: Prezydent Miasta Wrocławia, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Przewodnicząca Sejmiku Dolnośląskiego, Cheval Francais, Stadnina Koni Lesieniec, Racing Association St. Moritz-White Turf (Szwajcaria), PKWK oraz dwa czeskie tory wyścigowe – Pardubice i Kolesa.

JEŹDŹCY

Koni na Partynicach dosiadali jeźdźcy na co dzień pracujący we wrocławskich stajniach, jak również najlepsi dżokeje krajowi z czempionem Szczepanem Mazurem na czele, a także zagraniczni, wśród nich Irlandczyk Tadhg O'Shea, czterokrotny czempion w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Najwięcej gonitw na wrocławskim torze wygrała Natalia Hendzel, która dzięki setnemu zwycięstwu w karierze uzyskała stopień dżokeja.

	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	starty	% zwycięstw	wygrane
Natalia Hendzel	17	16	10	8	1	4	56	30,36%	185 120 zł
Małgorzata Kryszylowicz	11	9	8	10	3	13	54	20,37%	92 780 zł
Lukas Matusky	7	3	1	3	1	3	18	38,89%	164 350 zł
Kamila Maryniak	6	8	7	5	9	15	50	12%	75 420 zł
Dusan Andres	5	6	2	4	3	8	28	17,86%	72 240 zł
Paweł Pałczyński	4	5	4	1	3	10	27	14,81%	92 200 zł
Marek Brezina	4	3	3	2	1	1	14	28,57%	40 980 zł
Szczepan Mazur	3	0	0	0	2	2	7	42,86%	116 600 zł
Rostislav Bens	3	1	0	2	3	8	16	18,75%	65 650 zł
Aleksandr Kabardov	3	2	4	3	3	11	26	11,54%	58 600 zł

TRENERZY

Niekwestionowanym liderem wśród trenerów, których konie ścigały się na Partynicach, był Michał Borkowski – 32 zwycięstwa. Po doliczeniu pięciu wygranych gonitw na stołecznym Służewcu zajął bardzo wysokie 4. miejsce w ogólnopolskim rankingu trenerów koni wyścigowych.

	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	starty	% zwycięstw	wygrane
Michał Borkowski	32	24	22	16	22	38	154	20,78%	361 580 zł
Robert Świątek	17	18	20	17	16	31	119	14,28%	231 890 zł
Wiesław Kryszylowicz	12	12	23	16	13	55	131	9,16%	171 090 zł
Tadeusz Dębowski	8	10	9	11	14	31	83	9,64%	115 380 zł
Radim Bodlak	6	3	0	2	0	1	12	50%	153 000 zł
Małgorzata Kryszylowicz	6	7	4	7	2	9	35	17,14%	57 980 zł
Pavel Poles	5	6	2	3	1	8	25	20%	74 400 zł
Adam Suchorzewski	2	2	0	0	0	0	4	50%	84 600 zł
Janusz Kozłowski	2	1	0	1	0	1	5	40%	81 800 zł
Patryk Wróblewski	2	1	0	1	1	1	6	33,33%	54 700 zł

DZIAŁALNOŚĆ REKREACYJNA

Celem WTWK Partynice jest budowanie w sposób profesjonalny i bezpieczny rekreacji konnej. Od 2014 r. funkcjonuje Wyższa Szkoła Jazdy, której zadaniem jest wsparcie w realizacji tego celu. Jeździecki program szkoleniowy realizowany przy współpracy z trenerem dr Krzysztofem Skorupskim (autorem książki „Psychologia treningu koni”) przyciąga na Partynice całe rodziny. W ofercie Wyższej Szkoły Jazdy znajdują się zarówno zajęcia dla dzieci od 3 roku życia, jak również osób dorosłych. Zajęcia prowadzone są na koniach małych lub dużych, odpowiednich dla wieku uczestników zajęć.

We wrześniu 2015 r. wystartował program nauki jazdy konnej dla dzieci dwóch szkół podstawowych w ramach zajęć wychowania fizycznego (Sz. P. nr 16 i nr 34). Odbyło się 110 lekcji w których brali udział uczniowie klas czwartych i piątych. W zajęciach uczestniczyło 208 dzieci.

Podjęto szereg działań mających na celu poszerzenie oferty. Uruchomione zostały zajęcia z wołyżerki dla dzieci i dorosłych prowadzone przez pięciokrotnego Mistrza Polski w tej dyscyplinie. Utworzone zostały dwie dziecięce grupy sportowe, które w listopadzie z powodzeniem wzięły udział w pierwszych zawodach jeździeckich. Do oferty wprowadzono zajęcia z równowagi oraz jogi dla jeźdźców. Dla dzieci regularnie uczestniczących w zajęciach wprowadzone zostały bezpłatne 30 minutowe zajęcia edukacyjne z wiedzy o koniach „końska szkoła”. W lutym po raz pierwszy zostały zorganizowane ferie jeździeckie.

W październiku 2015 r. wdrożony został elektroniczny system sprzedaży biletów na zajęcia Wyższej Szkołki Jazdy – Wrocław Partynice. Powiązany z systemem portal www.bilety.torpartynice.pl umożliwia mieszkańcom Wrocławia zakup biletów przez internet. WTWK jest pierwszym ośrodkiem w Polsce dającym klientowi taką możliwość. Nowe narzędzie pozwala w nowoczesny i bezproblemowy sposób obsłużyć coraz większą liczbę osób. Obecnie klient zainteresowany lekcjami jazdy konnej może zarezerwować termin, kupić i wydrukować bilet na zajęcia bez wychodzenia z domu.

W drugiej połowie 2015 r. nastąpił bardzo dynamiczny rozwój działalności rekreacyjnej. W miesiącach wakacyjnych w lipcu i sierpniu w półkoloniach jeździeckich wzięło udział ok. 600 dzieci. We wrześniu, październiku oraz listopadzie zaplanowane zajęcia Wyższej Szkołki Jazdy miały ok. 90% obłożenie. W listopadzie w rekreacji czynnie pracowały 42 konie. Na koniec roku część użyczonych koni wróciła do właścicieli.

KONIE WYŻSZEJ SZKOŁKI JAZDY WROCŁAW - PARTYNICE

W ciągu roku ma miejsce rotacja koni, głównie z uwagi na stan zdrowia oraz czasowe umowy zawierane z właścicielami koni użyczonych. W 2013 r. rekreacja dysponowała 15 końmi z czego jedynie 7 było zdolnych do pracy. Na koniec 2015 r. liczba koni rekreacyjnych wyniosła 38, z czego średnio w miesiącu 34 konie aktywnie pracowały.

Liczba koni na koniec roku	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Konie małe	0	19	23
Konie duże	15	16	15
Łączna liczba koni	15	35	38

Struktura własności koni na koniec roku	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba koni stanowiących własność WTWK	15	21	26
Liczba koni użyczonych WTWK	0	14	12
Łączna liczba koni	15	35	38

KONIE WYŁĄCZONE Z REKREACJI

Trzy konie należące do WTWK zostały oddane w ręce osób, które zobowiązały się zapewnić im godziwe warunki na resztę życia:

- 15 kwietnia 2015 r. okulawiona klacz Lilliffee, bez rokowań na powrót do zdrowia, została oddana na podstawie umowy darowizny.
- 19 czerwca 2015 r. wałach Histon, wyłączony z użytkowania z zajęć hipoterapii z uwagi na podeszły wiek i problemy zdrowotne, został oddany na podstawie umowy

darowizny.

- 14 września 2015 r. wałach Elegant, stwarzający zagrożenie dla uczestników rekreacji (utrwalony narów gryzienia) został oddany na podstawie umowy zamiany. W ramach umowy Partynicom została przekazana 6 letnia klacz Niespodzianka rasy kuc.

KONIE ZAKUPIONE

W 2015 r. zostało zakupionych 7 koni w trybie przetargu z wolnej ręki. W kwietniu kupione zostały dwie klacze rasy kuc feliński: 13 letnia Fiolka (5 000 zł) oraz 5 letnia Hawajka (7 000 zł). Klacze te wcześniej regularnie pracowały w rekreacji w rzeszowskiej Stadninie Koni Palomino.

W grudniu kupione zostały trzy konie wcześniej używane do rekreacji Wyższej Szkołki Jazdy. 15 letnia Heroína Ponysport (8 000 zł), klacz rasy kuc. 7 letnia Karla (3 500 zł), klacz rasy kuc. 6 letni Baryt (8 000 zł), wałach rasy śląskiej.

W grudniu zakupione zostały także dwa konie nie pracujące wcześniej w rekreacji. Konie przygotowane do pracy pod siodłem, o łagodnym charakterze. 8 letnia Bryza (8 000 zł) klacz rasy śląskiej oraz 9 letnia Gituś (8 000 zł) klacz rasy kuc.

JEŹDZCY WYŻSZEJ SZKOŁKI JAZDY WROCŁAW - PARTYNICE

Oferta Wyższej Szkołki Jazdy skierowana jest do całych rodzin. W ciągu tygodnia partynickie konie są gotowe przyjmować ok. 900 jeźdźców.

Łączna liczba miejsc dla jeźdźców tygodniowo w 2015 r.	900 miejsc
Jazda konna dla szkół podstawowych w ramach zajęć wychowania fizycznego	200 miejsc
Jazda konna dla studentów w ramach zajęć wychowania fizycznego	50 miejsc
Jazda konna dla dzieci w wieku 3-6 lat	100 miejsc
Jazda konna od 7 roku życia	550 miejsc

SZKOŁA W MIEŚCIE

Od września 2015 r. WTWK Partynice był partnerem projektu „Szkoła w mieście” dostępnego dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół terapeutycznych. Dzieci odwiedzające Partynice w ramach tego projektu uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych z wiedzy o koniach połączonych z nauką jazdy konnej. Z oferty zajęć w ramach „Szkoły w mieście” skorzystało 180 uczniów (6 klas) z Gimnazjum nr 1 przy ul. Jeleniej oraz jedna grupa licząca 25 uczniów z Gimnazjum nr 34 przy ul. Zemskiej. Zajęcia dla obu szkół będą kontynuowane w letnim semestrze 2015 - 2016.

W okresie wiosenno – jesiennym prowadzone były także zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. W ramach oferty „Lekcja o Koniu” podczas godzinnych zajęć dzieci zapoznawały się z codziennym życiem koni na Partynicach i ich zwyczajami oraz korzystały z przejażdżki na koniu. W zajęciach uczestniczyło 31 grup, łącznie 620 dzieci.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W 2015 r. na terenie WTWK szkolenia prowadziło wielu trenerów jeździectwa. Oferta szkoleń skierowana była zarówno do instruktorów i zawodników, jak również do uczestników rekreacji, hodowców i właścicieli koni. Działania podjęte w 2015 r. miały na celu stworzenie podstaw dla rozwoju profesjonalnego centrum szkoleniowego. Oprócz tradycyjnych kursów doskonalenia techniki jazdy konnej wprowadzono szkolenia z innowacyjnych metod pracy z końmi nurtu behawiorystycznego oraz szkolenia podnoszące ogólną świadomość jeźdźców. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 296 osób. W 2015 r. łączne przychody z tyt. szkoleń były na poziomie 11 000 zł.

Przeprowadzone szkolenia:

- szkolenie na instruktorów jeździectwa prowadzone przez licencjonowanych szkoleniowców Polskiego Związku Jeździeckiego (Andrzej Szmyrka, Małgorzata Brodziak, Beata Szuber, Piotr Krysmán). W szkoleniu uczestniczyło 20 osób.
- szkolenie węgierskiego trenera Gyuli Mesarosza (behawiorysta, trener naturalnych metod szkolenia koni zajmujący się szczególnie trudnymi przypadkami niebezpiecznych koni, sędzia, były zawodnik węgierskiej kadry w WKKW). W szkoleniu uczestniczyło 14 osób.
- wczesne szkolenie źrebiąt zespołu trenerów źrebiąt Foal Team. Kurs dla weterynarzy i hodowców koni dot. bezpiecznych technik wczesnego szkolenia źrebiąt w pierwszych godzinach życia. W szkoleniu uczestniczyło 8 osób.
- szkolenie z Moniką Damec (licencjonowany trener australijskiego programu Silversand Horsemanship). W szkoleniu uczestniczyło 20 osób.
- szkolenie Okręgowego Związku Hodowców Koni dot. Oceny użytkowej konia wierzchowego. W szkoleniu uczestniczyło 15 osób.
- szkolenie z Gerdem Heushmannem (lek. weterynarii, zawodowy jeździec i trener, propagator idei jeździectwa klasycznego, zgodnego z biomechaniką, fizjologią i psychologią konia). W szkoleniu uczestniczyło 150 osób.
- szkolenie i konsultacje z Małgorzatą Morsztyn (wielokrotna medalistka oraz finalistka Pucharu Świata w ujeżdżeniu). W szkoleniu uczestniczyły 33 osoby.
- szkolenie z Joe Turner'em (trener jeździectwa z USA, behawiorysta nurtu jeździectwa naturalnego). W szkoleniu uczestniczyło 11 osób.
- egzamin na Brązowe Odznaki Jeździeckie Polskiego Związku Jeździeckiego. W szkoleniu uczestniczyło 15 osób.
- szkolenie z Natalią Jasicką Krugiełką (fizjoterapeuta programu HarmonyLife dot. pracy z napięciem mięśniowym, jako uzupełnienie treningu instruktorów jazdy konnej). W szkoleniu uczestniczyło 10 osób.

UTRZYMANIE I ROZBUDOWA POSIADANEJ BAZY

Inwestycje:

Od września **2013** r. w sposób profesjonalny prowadzone były prace związane z utrzymaniem torów wyścigowych. Zakupiono wówczas aerator napowietrzający glebę, wykonano zabiegi w postaci nawożenia, piaskowania oraz przeprowadzono pierwszą skaryfikację.

W **2014** r. od wczesnej wiosny, kolejność i metody prac konsultowane były z ekspertem z dziedziny upraw, profesorem Karolem Wolskim. Zakończone zostały prace drugiego etapu budowy instalacji wodnej do nawadniania torów. Dokonano zakupu sprzętu do ciągników w postaci opryskiwacza i walca oraz pojazdu elektrycznego Melex do przewożenia ludzi i sprzętu. Dla potrzeb organizacji zawodów wykonano dwadzieścia mobilnych boksów nazwanych Stajnią Gościenną.

Rok 2015 przyniósł pierwsze efekty profesjonalnego utrzymywania nawierzchni trawiastej. Mimo kilkumiesięcznej suszy, nawadnianie torów oraz wykonywane przez specjalistów zabiegi pielęgnacyjne doprowadziły do podniesienia standardu bieżni do rangi europejskiej. Dbanie o stan torów ułatwiły zakupione maszyny (skaryfikator, ładowarka teleskopowa) oraz komplet kół trawnikowych umożliwiające bezinwazyjne poruszanie się ciągnika po powierzchni murawy.

Dodatkowo w 2015 r. zakupiono następujący sprzęt i maszyny do obsługi obiektu:

- zakup ładowarki teleskopowej MANITOU do załadunku i rozładunku siana, słomy, obornika,
- zakup nowego systemu pomp do nawadniania toru,
- zakup deszczowni samoczynnie zwijanej, nawadniającej bezobsługowo tory wyścigowe,
- zakup pojazdu elektrycznego MELEX do przewożenia sprzętu i ludzi po terenie obiektu,
- zakup kół trawnikowych do ciągnika Zetor, wykonującego bezinwazyjnie prace na torach wyścigowych,

- drobny sprzęt tj. kosiarki do trawy, podkrzesywarka, dmuchawa do liści, piły łańcuchowe, mechaniczne nożyce do żywopłotów.

Wykonanie zadań wpływających na poprawę wizerunku obiektu

Dbanie o odpowiedni wizerunek obiektu, czyli utrzymanie na całym terenie nienagannego porządku, wykonywanie prac budowlanych poprawiających wygląd budynków i budowli oraz odpowiednie dostosowanie infrastruktury niewątpliwie stanowi zachętę do częstszych odwiedzin przez osoby korzystające z obiektu oraz usług towarzyszących.

Wrzesień 2013 r. to pierwsze prace budowlane prowadzone przy elewacjach zdewastowanych budynków dawnych kas: Wrocławskiej i Warszawskiej. W okresie jesiennym poprawiono również wygląd estetyczny frontu garaży oraz wewnętrznych ogrodzeń.

Od początku 2014 r. trwały intensywne prace przy odnawianiu budynków: Łoży VIP, Okrąglaka, rozdzielni oraz Trybuny Głównej i Bocznej, które miały na celu przygotowanie tej infrastruktury do sezonu wyścigowego. W okresie jesiennym uporządkowano teren usuwając zalegające gruzowiska oraz zbędną roślinność.

W 2015 r. przeprowadzono: zmodyfikowany padok do prezentacji koni wraz z wymurowanym podium do dekoracji, odnowienie budynku Dżokejki i zabudowa boksów antydopingowych, odświeżenie ogrodzenia wzdłuż drogi wjazdowej, wymiana zmurszałych segmentów ogrodzenia miasteczka westernowego, rozbiórka samowoli budowlanej przylegającej do ambulatorium, modernizacja płyty obornikowej, remont budynku Domku Trenerskiego wraz z przystosowaniem do potrzeb biurowych, odnowienie pomieszczeń szatniowych i socjalnych w stajni rekreacyjnej oraz odświeżenie frontów boksów w stajni letniej.

Rozpoczęte w 2014 r. a zakończone w 2015 r. starania o wyburzenie budynku „Hotel dla koni” pozwoliły na rozbiórkę szpecącego swoim widokiem obiektu.

Wykonane zadań poprawiających stan bezpieczeństwa na obiekcie

Jednym z najważniejszych zadań jednostki jest dbanie o bezpieczeństwo ludzi i zwierząt. Dlatego WTWK - Partynice przywiązuje ogromną wagę do działań eliminujących ryzyko zaistnienia wypadku, organizuje szkolenia pracowników, dba o ich prawidłowy ubiór oraz kontroluje stanowiska pracy pod względem BHP.

W 2013 r. zmodernizowana została przesuwana brama wjazdowa na tor, która działa na zasadzie fotokomórki. Wykonano również drewniane elementy ogrodzeń koniecznych przy zrzutach słomy i siana. Zlikwidowane zostały nielegalne przejścia w ogrodzeniu obiektu.

2014 r. to kontynuacja napraw ogrodzenia, wykonanie instalacji grzewczej na rurach wodnych w stajni letniej wraz z zabezpieczeniem przed przegryzaniem przewodów przez konie. Zamontowano kłapy i osłony na urządzeniach używanych do przygotowania karmy dla koni, a stajnie wyposażone zostały w nowe wentylatory polepszające wymianę powietrza. W ramach poprawy bezpieczeństwa podczas treningów na torze roboczym, zlikwidowane zostały wystające skarpy boczne na odcinku dwóch kilometrów.

W 2015 r. wszystkie przeszkody na stiplach opasane zostały miękkimi gąbkami, a drzewa w pobliżu tras wyścigowych obłożono materacami. Nienaganny stan utrzymania podłoża również przyczynił się do poprawy warunków bezpieczeństwa na torze. Wszystkie studzienki nawadniające bieżnie przykryte zostały drewnianymi kłapami, chroniącymi przed urazem podczas upadku, a także przed dewastacją i opadami atmosferycznymi. Zabezpieczając teren podczas dni wyścigowych zamontowano 1 200 metrów ogrodzenia tzw. kanat. W celu umożliwienia przejazdu ciągnikom i wyeliminowaniu przemieszczania się jedną drogą koni i pojazdów, wykonane zostało poszerzenie bramki bocznej na tor wyścigowy. Na drodze wjazdowej na obiekt zamontowano nowe spowalniacze, w celu dostosowania prędkości pojazdów do obowiązujących ograniczeń na terenie obiektu.

Wykonane zadań ułatwiających funkcjonowanie obiektu

Od września 2013 r. rozpoczęto działania zmierzające do zapewnienia pracownikom odpowiednich warunków socjalnych: remonty pomieszczeń socjalnych i sanitarnych, remonty i wyposażenie magazynków i warsztatów.

W 2014 r. prace usprawniające funkcjonowanie obiektu ukierunkowane były w stronę świadczonych usług oraz organizacji zawodów. Przy budynku „Dżokejki” wykonana została przybudówka zaadoptowana na szatnię dla jeźdźców. Na piętrze Trybuny Głównej wydzielono (poprzez zabudowę) miejsce dla TV prowadzącej relacje z wyścigów. Na trybunie i w jej obrębie zamontowane zostały skrzynki rozdzielcze wraz z siecią światłowodową, ułatwiające organizację wyścigów i imprez sportowych. Stwarzając możliwość wydłużenia czasu korzystania z lonżownika, doprowadzono do tego obiektu oświetlenie i wodę. Na potrzeby stajni rekreacyjnej postawiano metalowy padok oraz ogrodzono miejsce dla kucy.

W 2015 r. przeprowadzono działania, które w znacznym stopniu ułatwiły prace na obiekcie. Zakup ładowarki teleskopowej z możliwością wysokiego załadunku, specjalnych opon trawnikowych do ciągników oraz urządzenia wielofunkcyjnego do prac konserwacyjnych na terenach zielonych, jak również modernizacja płyty obornikowej umożliwiły wykonanie wielu prac nierealnych w poprzednich latach. Zakup zwijanej deszczowni pozwolił na bezobsługowe podlewanie torów wyścigowych, a poszerzenie ramp załadunkowych we wszystkich stajniach ułatwiło załadunek i rozładunek słomy i siana.

Dla polepszenia funkcjonowania administracji ośrodka, odremontowano budynek „Domku Trenerskiego” przystosowując go dla potrzeb biurowych.

W celu podniesienia poziomu organizowanych wyścigów zbudowanych zostało pięć nowych przeszkód (włącznie z przeszkodą wodną), co umożliwiło wytyczenie dłuższych i bardziej atrakcyjnych tras. Przy budynku „Dżokejki” wykonano zabudowę wiaty, uzyskując dwa boksy antydopingowe zlokalizowane blisko strefy wyścigowej. W bieżącym roku w budynku krytej ujeżdżalni wymienione zostało podłoże, co również poprawiło standard świadczonych usług.

DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA

W kwietniu 2015 r. został utworzony dział marketingu Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice. Do głównych zadań działu marketingu WTKW – Partynice należały dotarcie do nowych grup odbiorców, pozyskanie środków finansowych od sponsorów i reklamodawców, promocja i budowa świadomości marki Wyścigi konne. Wrocław.

IMPREZY W SEZONIE 2015

Wyścigi konne

W sezonie wyścigowym 2015 r. w okresie od kwietnia do listopada rozegranych zostało 17 dni wyścigowych. Średnia frekwencja wyniosła 4 581 osób.

Frekwencja w sezonie 2015 z wyszczególnieniem dni wyścigowych.

Nazwa Dnia Wyścigowego	Data/2015 r.	Frekwencja
1 Dzień Wyścigowy – Otwarcie Sezonu	26 kwietnia	10 600
2 Dzień Wyścigowy	10 maja	4 600
3 Dzień Wyścigowy	17 maja	2 600
4 Dzień Wyścigowy	31 maja	5 450
5 Dzień Wyścigowy – Dzień Prezydencki	7 czerwca	8 525
6 Dzień Wyścigowy	21 czerwca	3 740
7 Dzień Wyścigowy	28 czerwca	3 200
8 Dzień Wyścigowy	2 sierpnia	3 640
9 Dzień Wyścigowy - OAKS	9 sierpnia	7 480
10 Dzień Wyścigowy	23 sierpnia	3 245

11 Dzień Wyścigowy – Wielka Partynicka	5 września	4 185
12 Dzień Wyścigowy – Wielka Wroclawska	6 września	5 420
13 Dzień Wyścigowy	20 września	2 440
14 Dzień Wyścigowy	4 października	3 428
15 Dzień Wyścigowy	11 października	1 624
16 Dzień Wyścigowy – Dzień Województwa Dolnośląskiego	18 października	4 473
17 Dzień Wyścigowy – Hubertus Zamknięcie Sezonu	25 października	3 240
Razem		77 890

Największym zainteresowaniem kibiców cieszyły się: Otwarcie sezonu – 10 600 widzów, Dzień Prezydencki 8525 widzów oraz Oaks 7 480 widzów.

INNE IMPREZY

Oprócz mityngów wyścigowych w 2015 r. na terenie WTWK Partynice odbyło się szereg zawodów jeździeckich regionalnych i ogólnopolskich m.in. Mistrzostwa Kraju w Jeździe bez Ogłowia, Halowy Puchar Polski w Powożeniu Zaprzęgami, Akademickie Mistrzostwa Polski w skokach i ujeżdżeniu, Halowy Puchar Polski w skokach przez przeszkody.

Również inne dyscypliny sportu gościły na Partynicach np. nording walking, biegi długodystansowe.

Poniżej najważniejsze imprezy:

- 21-22 maja 2015 r. - Krajowe Zawody Agillity – zawody sprawnościowe psów tresowanych,
- 31 maja 2015 r. - Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska – impreza promująca sport z udziałem dolnośląskich olimpijczyków,
- 9-12 lipca 2015 r. - Czillen am Grillen – zlot pojazdów tuningowanych,
- 11-13 września 2015 r. - Puchar Euroazji w Łucznictwie Konnym – pierwsze zawody w łucznictwie konnym z międzynarodową stawką zawodników,
- 19 września 2015 r. - Dni Województwa Dolnośląskiego – piknik Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego,
- 6-8 listopada 2015 r. - Zawody Jeździeckie Wago CSN – Puchar Polski w Skokach przez Przeszkody.

Dzień wyścigowy – zmiany wprowadzone przez dział marketingu

W sezonie 2015 dział marketingu wprowadził kilka zmian organizacyjnych w trakcie dni wyścigowych, do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- aranżacja plaży dla kibiców oraz strefy dla dzieci – dzięki tworzeniu przestrzeni, przyjaznej dla odwiedzających w ich opinii obiekt stał się znacznie bardziej atrakcyjny
- serwis prasowy – usprawnienie,
- rozwój kanałów social media takich jak Facebook oraz stworzenie profilu Instagram – dzięki temu informacje o wydarzeniach na torze bardzo szybko docierały do publiczności.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE & MEDIA RELATIONS

Bilboardy, plakaty, materiały drukowane oraz inne nośniki reklamowe

Wszystkie projekty graficzne wiązały się z implementacją nowego logotypu Wyścigi konne. Wrocław. Do najważniejszych działań w tym zakresie należy zaliczyć:

- przygotowanie folderu Końska Dawka Emocji – bardzo dobrze odebrana publikacja, która stanowi jedno z podstawowych narzędzi komunikacji marketingowej,
- przygotowanie folderu sprzedażowego – folder wspomagający działania w zakresie pozyskiwania partnerów biznesowych oraz sponsorów dni wyścigowych,

- wyklejenie autobusu przegubowego MPK reklamą Wyścigów Konnych Wrocław i Wyższej Szkoły Jazdy – Partynice. Autobus poruszał się po Wrocławiu w okresie od kwietnia do listopada 2015 r.,
- dwukrotna ekspozycja flag na ulicy Oławskiej we Wrocławiu. Flagi promowały najważniejsze dni wyścigowe w prestiżowej części centrum miasta.

RELACJE MEDIALNE O WTWK PARTYNICE

Media cyfrowe:

- ponad 330 publikacji w samych tylko mediach cyfrowych (tekst/foto/wideo) - portale informacyjne, dzienniki, pisma tematyczne etc. o zasięgu lokalnym i ogólnokrajowym m.in.wroclaw.gazeta.pl,wroclaw.pl,gazetawroclawska.pl,tvn24.pl.

Media tradycyjne:

- gazety - wydania papierowe (min. kilkakrotnie: Gazeta Wyborcza, Gazeta Wrocławska, Przegląd Sportowy, Słowo Sportowe, Wprost, Metro, Fakt Sport, Gallop, Koń Polski, Przystanek Dolny Śląsk, inne),
- wkładki tematyczne (Przegląd Sportowy, Fakt w trakcie OAKS i Wielkiej Wrocławskiej Nagrody Totalizatora Sportowego).

Telewizja:

- TVP3 – relacje w serwisach newsowych przy okazji dużych dni wyścigowych,
- TVP INFO i TVP3 – materiał w wiadomościach na temat zawodu jeździec, który został utworzony z inicjatywy WTWK Partynice,
- TVN – Dzień Dobry TVN – Wyższa Szkoła Jazdy (3 wejścia na żywo).

Radio:

- relacje w PRW, Radio Eska, Radio Luz, RMF FM, Radio Złote Przeboje.

Kanały Social Media – Youtube, Facebook i Instagram

Youtube

Na kanale youtube publikowane były relacje z każdej gonitwy w sezonie 2015 oraz materiały powstałe przy współpracy z serwisem Sportgame. Przed każdym dniem wyścigowym publikowana była zapowiedź a po zakończeniu mityngu relacja z jego przebiegu. Ponadto przygotowane zostały materiały dotyczące Warsztatów Mistrzów Jeździectwa, Wyższej Szkoły Jazdy oraz zawodów jeździeckich.

Statystyki w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 15 grudnia 2015 r.

	2014 r.	2015 r.
Łączny czas oglądania (minuty)	96 838	144 025
Średni czas oglądania (minuty)	02:37	02:38
Wyświetlenia	36 820	54 623
Liczba opublikowanych materiałów	110	174

Facebook

W ramach działań na platformie Facebook prowadzone są dwa fanpage „Wrocławski Tor Wyścigów Konnych Partynice” (obecnie: „Wyścigi konne. Wrocław”) pod adresem <https://www.facebook.com/WyścigiKonneWroclaw> oraz nowy poświęcony rekreacji konnej „Wyższa Szkoła Jazdy Wrocław Partynice” (uruchomiony w kwietniu 2015 r.) pod adresem <https://www.facebook.com/WyzszaSzkołkaJazdy/>. Fanpage „Wyścigi konne. Wrocław” ma charakter wyścigowy i informuje o działalności wyścigowej wrocławskiego toru, organizowanych wydarzeniach (wyścigi, zawody, otwarte imprezy firm i organizacji zewnętrznych). Publikowane są tu także newsy i ciekawostki ze świata wyścigowego. Zasięg postów sięga 100 000 odsłon. Fanpage „Wyższa Szkoła Jazdy Wrocław Partynice” służy promocji rekreacyjnej jazdy konnej na Partynicach. To miejsce gdzie publikowane są informacje o zapisach na naukę jazdy konnej, ofertach promocyjnych, aktualnościach

i organizowanych imprezach. Obecnie 1 200 fanów, a zasięg publikowanych treści sięga 15 000 użytkowników.

Fanpage „Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice” podwoił w ciągu roku liczbę użytkowników (obecnie jest 7 900 fanów), a zasięg publikowanych postów osiągał poziom nawet 90 000 użytkowników.

Liczba fanów w serwisie Facebook (stan na koniec roku).

	2014 r.	2015 r.
Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice obecnie: Wyścigi konne Wrocław	4 263	7 921
Wyższa Szkołka Jazdy Wrocław Partynice	Brak - fanpage uruchomiony został 24 kwietnia 2015 r.	1 223

Na facebooku, na obu profilach, przeprowadzono kampanie promocyjne zachęcające do uczestnictwa w OAKS Ladies Day a także Dniu Prezydenckim o łącznym zasięgu odpowiednio 60 000 i 80 000 wyświetleń.

Instagram

Profil „Wyścigi konne. Wrocław” w serwisie Instagram (https://www.instagram.com/wyscigi_konne_wroclaw/) ma obecnie 281 fanów, a ich liczba stale rośnie. Opublikowano tu 266 postów. Profil utworzony został 10 maja 2015 r.

INNE DZIAŁANIA PROMOCYJNE I MARKETINGOWE

- Targi Cavaliada w Poznaniu – przygotowanie materiałów drukowanych (ulotki), ścianki, podest dla konia mechanicznego, najem maskotek, aranżacja stoiska i czterodniowa ekspozycja promująca Wyścigi konne. Wrocław,
- współpraca barterowa z agencją SPP Models, która realizując sesję zdjęciową na terenie WTWK Partynice przygotowała również materiał filmowy prezentowany na antenie Fashion TV (duży, międzynarodowy zasięg – ogromny ekwiwalent reklamowy).

PARTNERZY I NAJEMCY

W trakcie dni wyścigowych mieliśmy na terenie toru ekspozycje partnerów, którzy promowali oraz sprzedawali u nas swoje produkty lub usługi. Część z nich fundowała również nagrody w konkursach. Obecność partnerów na terenie toru opierała się zarówno o odpłatną formę jak również barter. Najważniejsi z nich to m.in.:

- Wrocławski Ogród Zoologiczny,
- Śląsk Wrocław (wizyta piłkarzy i trening pokazowy w trakcie dnia wyścigowego, udział w konferencji trenera Śląska Wrocław),
- BMW Inchcape Motor Wrocław,
- Mercedes Benz Frączak,
- Citi Bank,
- Dom Development,
- Melimelum – producent cydru.

TYP	LICZBA	KWOTA NETTO
Najemcy terenu - gastronomia	40	100-500 zł
Najemcy terenu - handel	17	200-5 000 zł
Partnerzy – rozliczenie w barterze	25	-

Pikniki firmowe – w okresie letnim dziesięć firm organizowało na Partynicach pikniki firmowe dla swoich pracowników, podczas których łączna liczba gości wyniosła 1 853 osoby.

rok	liczba imprez
2014	4
2015	10

Największą przygotowała firma Amazon dla ok. 1 000 osób - wpływy w wysokości 35 000 zł. Na terenie parkingu wynajęta została przestrzeń handlowa dla następujących podmiotów:

typ	okres umowy	wpływy za 2015 r.
Sklep warzywny	umowa odnowiona w kwietniu 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.	12 000 zł
Sprzedaż choinek	umowa w okresie grudnia 2015 r.	5 000 zł
Sprzedaż fajerwerków	umowa w okresie grudnia 2015 r.	2 000 zł
grochówka	umowa w okresie styczeń – grudzień 2015 r.	14 400 zł

FINANSE

Budżet Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice zwiększył się zarówno w pozycji dochody z 1 429 000 zł w roku 2010 do 2 843 000 zł w roku 2015, jak i wydatki z 5 406 000 zł w roku 2010 do 11 310 000 zł w roku 2015.

Wykonanie budżetu WTWK Partynice dochodów i wydatków w latach 2010-2014

Wykonanie budżetu WTWK	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r. (09-12)	2014 r.	2015 r.
Dochody	1 429 120,67	1 412 429,28	WCSHiR	410 216,36	2 512 266,21	2 842 657,87
Wydatki	5 405 715,05	5 985 641,70	WCSHiR	2 881 825,11	9 452 750,38	11 309 869,96

DOCHODY

Głównymi źródłami dochodów Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice są wpływy z:

- zadanie A.3.3.13 – ze świadczonych usług najmu i dzierżawy terenów oraz pomieszczeń,
- zadanie A.4.5 – ze świadczonych usług m.in. usług związanych z chowem i hodowlą zwierząt i z tytułu opłaty za jazdy rekreacyjne i półkolonie,
- zadanie A.5.6.3 – z tytułu zwrotu podatku VAT,
- zadanie A.5.6.10 – z tytułu opłat za zapis koni do gonitw i środki z tytułu nagród hodowlanych,
- zadanie A.5.4.8 – z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat,
- zadanie A.5.6.17 – z tytułu sprzedaży obornika końskiego, drewna itp.

Zadania realizowane w planie dochodów WTWK – Partynice w 2015 r.

Dział	Rozdział	Nr zadania	Paragraf	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
Dochody WTWK 2015 razem					2 670 000	2 842 657,87	106,47
926	92604	A.3.3.13	0750+000	Pozostałe dochody z najmu i dzierżawy	600 000	674 009,35	112,33
926	92604	A.4.5	0830+000	Wpływy z usług	1 260 600	1 338 232,82	106,15
926	92604	A.5.6.3	0970+000	Zwrot podatku VAT	360 000	360 518	100,14
926	92604	A.5.6.10	0970+000	Różne wpływy	449 400	411 001,88	91,46

Dochody planowane					2 670 000	2 783 762,05	104,26
926	92604	A.5.4.8	0920+000	Pozostałe odsetki	0	10 333,70	
926	92604	A.5.6.17	0970+000	Różne dochody	0	48 562,12	-
Dochody nieplanowane					0	58 895,82	-

Dochody Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice w 2015 r. zostały wykonane w kwocie 2 842 657,87 zł, w tym dochody planowane w wysokości 2 783 762,05 zł z tytułu świadczonych usług m.in. rekreacyjnych, najmu i opłat wpisowego oraz dochody nie ujęte w planie dochodów w kwocie 58 895,82 zł z tytułu zapłaty odsetek oraz odsprzedaży obornika końskiego.

WYDATKI

Plan wydatków WTWK na 2015 r. wynosił 11 328 960 zł i został zrealizowany w 99,83% na kwotę 11 309 869 zł, z czego wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92604 stanowią kwotę 10 082 756 zł, tj. 99,81% planu finansowego, w dziale 630 rozdziale 63003 stanowią kwotę 49 989 zł tj. 99,98% planu finansowego, a wydatki inwestycyjne kwotę 1 177 123 zł, tj. 99,97% planu finansowego.

Wydatki WTWK – Partynice w 2015 r. według poszczególnych grup wydatków.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
Wydatki WTWK Partynice rok 2015	11 328 960	11 309 869,96	99,83%
Dział 926, Rozdział 92604, z tego:	11 278 960	11 259 880,34	99,83%
Wydatki bieżące, z tego:	10 101 500	10 082 756,57	99,81%
- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	3 236 811	3 236 335,52	99,99%
- dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi	267 425	267 423,40	100%
- wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi	507 300	507 295,62	100%
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	5 911 248	5 895 588,93	99,74%
- świadczenia na rzecz osób fizycznych	178 716	176 113,10	98,54%
Wydatki majątkowe	1 177 460	1 177 123,77	99,97%
Dział 630, Rozdział 63003, z tego:	50 000	49 989,62	99,98%
Wydatki bieżące, z tego:	50 000	49 989,62	99,98%
- wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi	4 058	4 056	99,95%
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	45 942	45 933,62	99,98%

Środki przeznaczone na wydatki w ramach budżetu Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice zostały przeznaczone przede wszystkim na:

- w zadaniu WTWK/ZP01 Utrzymanie budynku wraz z obsługą – (kwota 1 963 686 zł) utrzymanie w należytym stanie 34 obiektów budowlanych, obowiązkowe coroczne przeglądy techniczne budynków. Ponadto płatne ze środków w niniejszym zadaniu są opłaty za energię elektryczną, gaz, wody opadowe, zakup paliwa, opał, materiały i wyposażenie, części zamienne do maszyn i urządzeń, telefonię, trwałe zarząd oraz opłaty na rzecz budżetu,

- w zadaniu WTWK/ZP02 Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością – (kwota 3 813 302 zł) wydatki związane z kosztami wynagrodzeń osobowych i bezosobowych wraz z pochodnymi, PFRON oraz ZFSS,
- w zadaniu WTWK/B/01 Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej – (kwota 760 805 zł) wydatki związane z utrzymaniem koni w pensjonacie oraz organizacją rekreacji tj. m.in. jazd konnych, półkolonii dla dzieci i młodzieży, imprez rekreacyjnych,
- w zadaniu WTWK/B/02 Działalność Wyścigowa organizowanie wyścigów konnych – (kwota 2 187 041 zł) wydatki dotyczące przede wszystkim treningu koni wyścigowych i organizacji 17 dni mityngowych wyścigów konnych, a także zakończenie sezonu jeździeckiego,
- w zadaniu WTWK/B/02/W Organizacje bazy treningowej wyścigów konnych – (kwota 1 357 920 zł) została przeznaczona na comiesięczną obsługę bazy treningowej,
- w zadaniu INW/228 Zakupy inwestycyjne (kwota 117 124 zł):
 - zakup sprzętu komputerowego oraz oprogramowania w kwocie 44 552 zł. Jednostka modyfikując swoje struktury celem poprawienia funkcjonowania nie posiadała wystarczającej bazy sprzętowej (komputerowej) do realizacji bieżących zadań. Sprzęt komputerowy, który został zakupiony przeznaczony jest dla nowozatrudnionych pracowników,
 - zakup sprzętu rolniczego tj. deszczowni - kwota 44 895 zł. Zakupu dokonano celem prawidłowego utrzymywania bieżni wyścigowej WTWK oraz toru roboczego. Systematyczne nawadnianie torów jest niezbędne do utrzymania ich w należyтым stanie co ma wpływ na podniesienie atrakcyjności i jakości rozgrywanych wyścigów,
 - zakup sprzętu biurowego – kserokopiarki – kwota wydatkowana to 11 998 zł, zakup usprawni prace biurowo administracyjne w jednostce i podniesie efektywność pracy,
 - zakup systemów wentylująco-chłodzących – kwota wydatkowana 11 373 zł,
 - zakup sterownika elektrycznego – 4 305 zł,
- w zadaniu INW/303 Przebudowa infrastruktury WTWK (kwota 184 999 zł):
 - modernizację płyty obornikowej 54 735 zł,
 - modernizację stacji przepompowni – 130 264 zł,
- w zadaniu WPI/300 Przebudowa Infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice przyjętym w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym (kwota 874 999 zł):
 - zakup sprzętu i maszyn do obsługi WTWK - 556 436 zł (w tym: ładowarka teleskopowa, Melex, skaryfikator, łyżka do podnośnika, program do obsługi rekreacji, koła trawnikowe oraz inne maszyny do obsługi WTWK),
 - wydatki za wykonanie koncepcji Programowo Przestrzennej, ekspertyz oraz wydanie decyzji środowiskowych dla WTWK Partynice w kwocie 199 862 zł,
 - budowa i remont stajni – 118 700 zł.

W zadaniu tym środki wydatkowane są zgodnie z harmonogramem prac dla przebudowy infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice przyjętym w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym,
- w zadaniu BSR/B/04 Wsparcie i promocja rekreacji (kwota 49 989 zł) w dniu 31 maja 2015 r. WTWK Partynice był współorganizatorem V Pikniku Olimpijskiego Wrocławia i Dolnego Śląska z udziałem dawnych gwiazd sportu oraz dolnośląskich olimpijczyków. Imprezie towarzyszyło wiele atrakcji, takich jak pokaz walk judo i kendo, gimnastyka i akrobatyka sportowa, podnoszenie ciężarów, łucznictwo, a także pojedynki mistrzów – szermierki i boks, oraz siatkarski pokaz w wykonaniu wicemistrzyń Polski. W trakcie pikniku prezentowany był sprzęt do sportów wodnych – kajakarstwa, wioślarstwa i żeglarstwa, a także dyscyplin zimowych – saneczkarstwa, narciarstwa zjazdowego i biegowego oraz skoków.

Zadania realizowane w planie wydatków WTWK – Partynice w 2015 r.

Dział	Rozdział	Nr zadania	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
926	92604	WTWK/ZP01	Utrzymanie budynku wraz z obsługą	1 973 353	1 963 686,96	99,51%
926	92604	WTWK/ZP02	Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością	3 813 967	3 813 302,47	99,98%
926	92604	WTWK/B/01	Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	760 934	760 805,95	99,98%
926	92604	WTWK/B/02	Działalność wyścigowa	2 190 406	2 187 041,19	99,84%
926	92604	WTWK/B/02/W	Organizacja bazy treningowej wyścigów konnych	1 362 840	1 357 920	99,64%
926	92604	INW/228	Zakupy inwestycyjne	117 460	117 124,73	99,71%
926	92604	INW/303	Przebudowa infrastruktury technicznej WTWK	185 000	184 999,99	100%
926	92604	WPI/300	Przebudowa infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice	875 000	874 999,05	100%
630	63003	BSR/B/04	Wsparcie i promocja rekreacji	50 000	49 989,62	99,98%
Razem				11 328 960	11 309 869,96	99,83%

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice przeprowadził w 2015 r. – dwanaście postępowań w trybie przetargu nieograniczonego, których wartość za wyjątkiem dwóch postępowań była mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Osiem postępowań z dwunastu zostało zakończonych udzieleniem zamówienia. Wartość umów brutto wyniosła łącznie: 6 257 420 zł.

WTWK - Partynice w okresie od 1 stycznia 2015 r. – 31 grudnia 2015 r. przeprowadził sześć postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki. Wartość umów brutto wyniosła łącznie: 49 000 zł.

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice zawarł 22 umowy cywilno – prawne dot. funkcjonowania obiektu.

WSPÓŁPRACA KRAJOWA

ZAWÓD JEŹDZIEC

Dzięki staraniom Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice i współpracy z Polskim Związkiem Jeździeckim utworzony został nowy zawód „jeździec”. Umożliwi to kształcenie w przyszłości młodych ludzi w tym zawodzie, co w opinii ministra właściwego do spraw kultury fizycznej, przygotowuje fundament do odbudowania polskich sportów konnych. Szkoła zawodowa pozwoli stworzyć bazę dla rozwoju jeździectwa oraz umożliwi młodym ludziom, których pasjonują konie i jeździectwo, zdobycie wiedzy praktycznej i merytorycznej otwierającej ścieżki kariery na rynkach polskich i zagranicznych. Przewiduje się, że w Polsce w ciągu najbliższych kilkunastu lat rozwój jeździectwa i hodowli spowoduje wzrost zapotrzebowania na wykwalifikowaną kadrę. Kształcenie w zawodzie jeździec prowadzone będzie w zasadniczych szkołach zawodowych oraz na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Dzięki współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej ukończona została podstawa programowa

zawodu jeździec. Trwają również działania mające na celu uruchomienie pierwszej klasy w roku szkolnym 2016 - 2017.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

W 2015 r. wrocławski tor podejmował dalsze działania na drodze do włączenia się w europejski nurt wyścigów konnych. Wrocław został przyjęty do Crystal Cup Cross Country Challenge, cyklu gonitw z przeszkodami rozgrywanego na kilkunastu największych torach w Europie. Razem z Bratysławą, Budapesztem i Pardubicami podpisano porozumienie o powołaniu do życia cyklu gonitw z płotami o Pucharu Grupy Wyszehradzkiej. W ramach współpracy z Rennverein St. Moritz rozegrana została na Partynicach gonitwa Grand Prix White Turf St. Moritz; w lutym 2016 r. podczas zimowych wyścigów w St. Moritz odbędzie się gonitwa Grand Prix Wrocław Europejska Stolica Kultury 2016. Kontynuowano współpracę z czeskimi torami Kolesa i Pardubice.

Dzięki zaangażowaniu WTWK Partynice miasto Wrocław dołączyło do unii miast kultywujących tradycje jeździeckie „Euro Equus”. Do tego grona należą Waregem (Belgia), Jerez de la Frontera (Hiszpania), Pardubice (Czechy), Golega (Portugalia), a od 2015 r. także Wrocław. Założeniem unii jest wzajemna promocja. We wrześniu odbywa się Europejski Dzień Konia z tej okazji rozegrany został I Puchar Euroazji w Łucznictwie Konnym, a pozostałych miastach unii promowany był Wrocław. W 2020 r. Wrocław będzie Europejską Stolicą Konia.

PROJEKTY KLUCZOWE

W 2015 r. kontynuowano prace rozpoczęte rok wcześniej przy projekcie „Nowych Partynic” programu wielkiej modernizacji wszystkich obiektów toru przy wykorzystaniu wsparcia finansowego ze środków Unii Europejskiej. O ile w 2014 r. powstał tylko ogólny zarys programu, to w roku 2015 została opracowana szczegółowa Koncepcja Programowo-Przestrzenna z podziałem na:

- część rekreacyjną – planowaną do zrealizowania ze środków unijnych, w tym m.in.:
 - budowa tuneli umożliwiających bezkolizyjne wejście ludzi na obszar toru wyścigowego,
 - budowa wieży widokowej na obszarze toru wyścigowego wraz z rozbudowanymi strefami widza i placem zabaw dla dzieci,
 - zagospodarowanie na potrzeby rekreacji nabrzeża stawu,
 - zagospodarowanie terenu zwanego „laskiem lipowym”, jako głównej strefy pokazowej wraz z budową tunelu umożliwiającego bezkolizyjne przejście koni na obszar toru wyścigowego.
 - zagospodarowanie terenu wokół toru wyścigowego na potrzeby utworzenia ścieżki konnej i ścieżki biegowej.
- część kubaturową – finansowane ze źródeł własnych, krajowych, funduszy europejskich oraz w ramach Partnerstwa Publiczno Prywatnego, w tym m.in.:
 - budowa stajni gościnnych dla 140 koni,
 - budowa stajni dla koni wykorzystywanych w rekreacji i hipoterapii,
 - budowa krytych hal wykorzystywanych w rekreacji i hipoterapii,
 - budowa wielofunkcyjnej hali sportowej,
 - budowa hotelu,
 - budowa budynku wielofunkcyjnego wykorzystywanego m.in. jako strefa VIP.

FUNDUSZE UNIJNE, GRANTY MINISTERIALNE

Na podstawie opracowanej Koncepcji Programowo - Przestrzennej, przeprowadzono postępowanie przetargowe i wyłoniło (grudzień 2015 r.) wykonawcę, który opracuje kompleksową dokumentację projektową (projekt budowlany oraz projekt wykonawczy) dla inwestycji związanej z rozbudową części rekreacyjnej. Dodatkowo dla projektów planowanych do dofinansowania ze środków UE w grudniu 2015 r. złożono zbiorczą Kartę

Informacyjną Przedsięwzięcia na podstawie której zostanie wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji.

Praca wykonana w 2015 r. przy uzyskaniu decyzji administracyjnych (decyzja środowiskowa czy pozwolenie na budowę) zaprocentuje w kolejnych latach, ponieważ projekty posiadające dokumentację projektową będą dostawały dodatkowe punkty przy ich ocenie. Jedynym źródłem pozyskania zewnętrznego dofinansowania były środki krajowe. W ramach ogłoszonych konkursów zostały zgłoszone następujące projekty:

„Budowa Centrum Edukacji Ekologicznej i Hipologicznej na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych Partynice”:

- III nabór wniosków w ramach Edukacji Ekologicznej (termin składania wniosków – 30 września 2015 r.):
Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
Wartość projektu - 1 676 291 zł,
Dofinansowanie – 1 194 781 zł.
Rozstrzygnięcie konkursu – Projekt jako jeden z pięciu dotarł do końcowej oceny merytorycznej. Projekt w ocenie ekspertów NFOŚiGW nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów umożliwiającej podpisanie umowy o dofinansowanie. Według ekspertów projekt z przyjętym programem edukacji ekologicznej opartej głównie na koniach nie wpisywał się w założenia programowe.
- V nabór wniosków w ramach Edukacji Ekologicznej (termin składania wniosków – 21 grudnia 2015 r.):
Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
Wartość projektu - 1 416 021 zł,
Dofinansowanie – 1 049 983 zł.
Rozstrzygnięcie konkursu planowano na dzień 14 stycznia 2016 r. Zarząd NFOŚiGW bez podawania powodów unieważnił konkurs.

„Lokomotywa – międzypokoleniowa integracja biegowa i konna”

Środki Ministerstwa Sportu i Turystyki,
Wartość projektu – 167 670 zł,
Dofinansowanie – 130 920 zł,
Rozstrzygnięcie konkursu – do 15 lutego 2016 r.

„Wrocław – galopem przez Europę”

Środki Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
Wartość projektu – 373 503 zł,
Dofinansowanie – 199 013 zł,
Projekt planowany do realizacji w partnerstwie z Dolnośląskim Towarzystwem Wyścigów Konnych – Partynice (lider projektu).
Rozstrzygnięcie konkursu – do 26 lutego 2016 r.

Departament Nieruchomości i Eksploatacji

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW

REGULACJE STANÓW PRAWNYCH NIERUCHOMOŚCI GMINY WROCŁAW

Zakładanie ksiąg wieczystych oraz regulowanie zapisów w księgach wieczystych dla nieruchomości Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu:

- sporządzono i przekazano do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego łącznie **243** wnioski o założenie nowych ksiąg wieczystych oraz o dokonanie wpisów w już istniejących księgach wieczystych,
- w toku pozostaje **40** postępowań.

Komunalizacja mienia Gminy Wrocław

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego:

- **24** pisma o wszczęcie przez Wojewodę z urzędu postępowań w sprawach stwierdzenia nabycia z mocy prawa, z dniem 27 maja 1990 r., przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- **4** wnioski o przekazanie na własność Gminy Wrocław nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- **5** wniosków o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 30 czerwca 2000 r. przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 13 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
- **3** wnioski o zmianę decyzji komunalizacyjnej Wojewody.

Uzyskano decyzje Wojewody Dolnośląskiego:

- pozytywnych - **27**,
- zmieniających - **3**,
- odmownych - **18**,

ponadto:

- złożono **18** odwołań od decyzji odmownych Wojewody do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej w Warszawie,
- Wniesiono **1** skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego od decyzji Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano **4** decyzje Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano **2** wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego,
- złożono **2** wnioski do Ministra Administracji i Cyfryzacji o stwierdzenie nieważności decyzji komunalizacyjnych,
- uzyskano **1** decyzję Ministra Administracji i Cyfryzacji,
- uzyskano **1** wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego po decyzji Ministra Administracji i Cyfryzacji.

Nabywanie mienia od Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. nr 133, poz. 872 z późn. zm.).

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego **6 wniosków** o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 1 stycznia 1999 r., własności mienia Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu na podstawie art. 60 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Uzyskano od Wojewody Dolnośląskiego **19 decyzji** pozytywnych, 1 odmowną, od której złożono odwołania do Ministra Skarbu Państwa.

Regulowanie stanu prawnego nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław, **wchodzących w skład dróg** zaliczonych do kategorii dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

- wystąpiono z **1 wnioskiem** do Ministra Administracji i Cyfryzacji o stwierdzenie nieważności decyzji komunalizacyjnych,
- uzyskano **3 decyzje** Ministra Administracji i Cyfryzacji.

Realizacja roszczeń spółdzielni i innych osób prawnych do uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku pozostających w ich użytkowaniu na podstawie art. 204, 207 i 208 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono **3** postępowania, pozostało 3.

Stwierdzenie nabycia przez państwowe i komunalne osoby prawne z mocy prawa, prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków (uwłaszczenie) na podstawie art. 200 i 201 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono **15** postępowań, pozostało 11.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości związanych z rodzinnymi ogrodami działkowymi: prowadzono **121** postępowań, pozostało 57.

Prowadzenie spraw związanych z roszczeniami rewindykacyjnymi kościołów, związków wyznaniowych oraz innych osób na podstawie ustaw szczególnych w tym kontynuowanie postępowania ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP odnośnie zakończenia postępowań regulacyjnych prowadzonych przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich: prowadzono **5** postępowań, w toku pozostało 5.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości (w tym m.in. związana ze zbywaniem nieruchomości, ustalaniem służebności i inne): prowadzono **47** postępowań, w toku pozostało 36.

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania własności nieruchomości gruntowej, wchodzącej uprzednio w skład gospodarstwa rolnego przekazanego Skarbowi Państwa i prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania na własność nieruchomości objętej prawem nieodpłatnego użytkowania z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego Skarbowi Państwa: prowadzono **2** postępowania, w toku pozostało 2.

Podejmowanie czynności prowadzących do usuwania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy zapisami w ewidencji gruntów i budynków a wpisami w księgach wieczystych: prowadzono **26** postępowań, w toku pozostało 8.

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości w tym prowadzenie postępowań o zwrot nienależnie pobranych pożytków: **9** postępowań.

Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomości, które przeszły na własność Gminy Wrocław w związku z wydaniem decyzji o realizacji inwestycji drogowych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych: prowadzono **27** postępowań w tym: zakończono **10** (poprzez uzyskanie postanowienia Wojewody o wyznaczeniu innego starosty do prowadzenia postępowania), w toku pozostało 17.

Uczestniczono w **21** postępowaniach o zwrot wywłaszczonych nieruchomości.

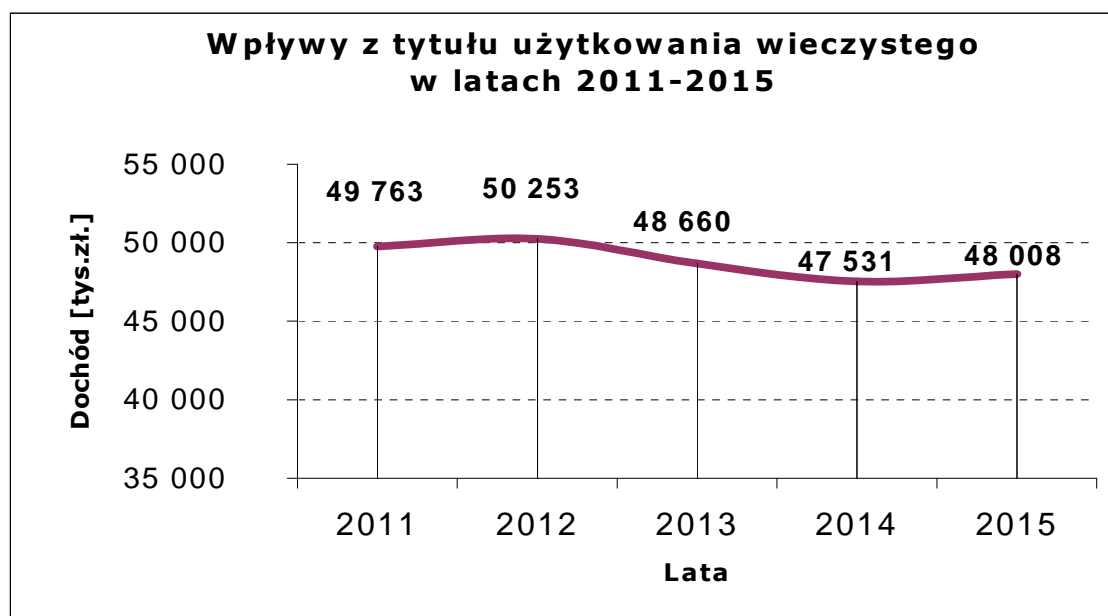
Prowadzono **1 postępowanie w sprawie zmiany stawki procentowej i aktualizacji opłat z tytułu użytkowania.**

Prowadzono **3** postępowania administracyjne o wydanie zaświadczeń na podstawie art. 217 k.p.a., w toku pozostało 2.

Przeanalizowano **332** pisma Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia w postępowaniach z udziałem Gminy Wrocław jako strony postępowania administracyjnego pod kątem ewentualnego naruszenia interesu Gminy.

Sporządzono w toku różnych postępowań **1 522** pisma, m. in. w sprawie wyjaśnienia stanu prawnego nieruchomości, udzielenia informacji o możliwościach regulacji tytułu prawnego do nieruchomości; kierowano do różnych podmiotów wnioski o opinie lub podjęcie określonych działań prawnych, występowano w tych sprawach do Prezydenta Wrocławia z opisem, analizą prawną i propozycją rozwiązań prawnych.

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

W 2015 r. dokonano **1 358 wypowiedzeń wysokości opłat rocznych** z tytułu użytkowania wieczystego dotyczących **157** nieruchomości gruntowych (w tym 1 nieskuteczne). Przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 54 wnioski o ustalenie, że aktualizacja opłaty jest nieuzasadniona albo że jest uzasadniona w innej wysokości.

Zamierzone skutki finansowe aktualizacji wynoszą:

w 2016 r. – 2 021 189,81 zł

w 2017 r. – 668 417,03 zł

w 2018 r. – 668 427,81 zł

Ostateczną skuteczność będzie można określić po rozpatrzeniu „odwołań” przez SKO.

Dokonano **1 011 zmian stawki procentowej opłaty rocznej** w związku z trwałą zmianą sposobu korzystania z nieruchomości, powodującą zmianę celu na który nieruchomość została oddana w użytkowanie wieczyste oraz przekazano do SKO 45 wniosków o ustalenie, że zmiana stawki jest nieuzasadniona albo jest uzasadniona w innej wysokości. Zamierzone skutki finansowe zmian stawek na 2016 r. wynoszą 64 363,95 zł.

Ostateczną skuteczność będzie można określić po rozpatrzeniu „odwołań” przez SKO.

Dokonano **12 określeń wysokości stawki procentowej opłaty rocznej** z tytułu użytkowania wieczystego.

Udzielono **286 bonifikat od opłat rocznych** za użytkowanie wieczyste z tytułu niskich dochodów.

Dokonano **3 804 rozliczeń opłat rocznych** należnych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nabyciem przez te podmioty prawa własności lokali od developerów i spółdzielni mieszkaniowych.

Przygotowano 20 stanowisk dla radców prawnych, w sprawie przedłożonych przez sądy opinii biegłych, dotyczących aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych.

Reprezentowano Gminę Wrocław przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w postępowaniach dotyczących aktualizacji opłat rocznych – 158 wokand.

Opiniowano 220 wniosków złożonych do Wydziału Zarządzania Należnościami w sprawie umorzenia lub rozłożenia na raty należności z tytułu użytkowania wieczystego.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ I PRZESTRZEGANIEM UMÓW UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Postępowania w sprawie przedłużenia terminu prawa użytkowania wieczystego na podstawie art. 236 § 1 i 2 k c	15
zakończone zawarciem umowy	7
zakończone wyrokiem sądu	1
w toku	7
Postępowania nadzorujące sposób i termin zagospodarowania nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste	14
zakończone zawarciem aneksu do umowy (termin zabudowy)	3
zmierzające do rozwiązania umowy użytkowania wieczystego	6
wyjaśniające	3
ustalające dodatkową opłatę roczną (umorzone)	2
Postępowania w sprawie rozwiązania umowy użytkowania wieczystego za zgodą użytkownika wieczystego	4
zakończone zawarciem umowy	1
w toku	3
Informowanie użytkowników wieczystych o upływającym terminie użytkowania wieczystego	3
Prowadzenie postępowań po wygaśnięciu prawa użytkowania wieczystego	20
zakończone	1
w toku	19
Sprawy związane z dokonywaniem wpisów w KW (wyłączenie działek, zamknięcie KW, wykreślenie ostrzeżeń, itp.)	16

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 u o g. n.				27
zakończone zawarciem umowy				5
w toku				22
L.p.	Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita)	Kwota do zapłaty w 2015r.	Powierzchnia [m²]
1.	św. Mikołaja 20	1 022 532,00	341 172,00	1 716
2.	Różyckiego (bez numeru)	235 936,60	23 837,20	2 958
3.	Krakowska 88a	118 897,99	118 897,99	1 017
4.	Nabycińska 2	1 564 336,98	1 564 336,98	2 278
5.	Świdnicka 34-pl. Teatralny 8	616 424,00	616 424,00	687
RAZEM:		3 558 127,57	2 664 668,17	8 656

DZIERŻAWA GRUNTÓW GMINNYCH

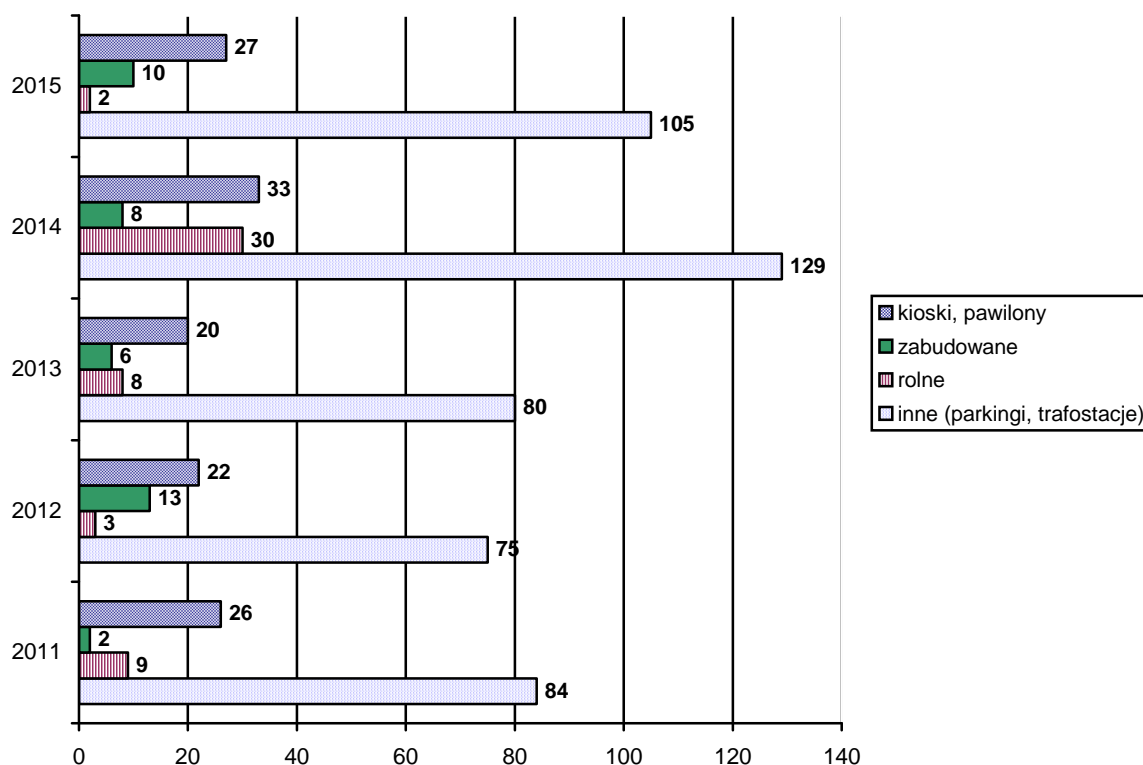
Umowy dzierżawy/użyczenia gruntów gminnych na dzień 31 grudnia 2015 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
rolne	755	122,6143	43 156,80	---
pod kioski i pawilony handlowe	244	1,8256	---	134 886,54
parkingi, magazyny	372	40,6137	---	557 424,87
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	315	933,3214	879 996,40	---
Razem umowy dzierżawy	1 686	1 098,3750	923 153,20	692 311,41
Umowy użyczenia	45	38,6200		

Umowy dzierżawy gruntów gminnych zawarte w 2015 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
na cele rolne	2	0,1148	118,00	---
pod kioski i pawilony handlowe	27	0,1417	---	23 300,00
na grunty zabudowane	10	6,3019	---	30 388,50
pod parkingi	5	2,0330	---	64 318,10
pod trafostacje	21	0,1540	---	5 431,80
Inne z VAT (z czynszem m-c)	21	0,7350	---	10 253,40
Inne bez VAT (z czynszem rocznym)	30	0,7177	5 210,00	---
Inne z VAT (z czynszem rocznym)	28	0,8148	4 230,00	---
Razem umowy dzierżawy	144	11,0129	9 558,00	133 691,80
Umowy użyczenia	10	4,6170	---	---

Ilość umów dzierżaw gruntów gminnych zawartych w latach 2011 – 2015

Dokonano naliczeń **opłat za korzystanie bez tytułu prawnego** z gruntu Gminy dla **94** podmiotów (2,6879 ha) na ogólną kwotę **721 971,86 zł netto**.

Sporządzono **133 protokoły czasowego udostępnienia gruntów** komunalnych (3,2416 ha) na rzecz Inwestorów realizujących uzbrojenie podziemne związane z rozbudową telekomunikacji, energetyki, gazownictwa, wodociągów, ciepłownictwa itp., oraz pod zaplecza budów. Łączna kwota naliczonych opłat z tego tytułu wyniosła **372 139,50 zł**.

Sporządzono **54 aneksy** zmieniające dzierżawioną powierzchnię, wysokość czynszu, lub przedłużające termin dzierżawy.

Sporządzono **111 protokołów zdawczo-odbiorczych**, dotyczące przekazania nieruchomości do zarządzania, do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta i Zarządu Zieleni Miejskiej.

Sporządzono **166 Zarządzeń Prezydenta** w sprawie oddania nieruchomości w dzierżawę, w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Sporządzono **2 Zarządzenia Prezydenta** w sprawie wskazania ZZK lub innych jednostek miejskich, jako właściwych do przejęcia nieruchomości do zarządzania.

Przygotowano **1 przetarg** na oddanie nieruchomości w dzierżawę.

Opracowano **166 wykazów informacyjnych** (3-tygodniowych), dotyczących oddania nieruchomości w dzierżawę trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Przeprowadzono **112 negocjacji** z dzierżawcami w zakresie szczegółowych warunków umownych jak też wysokości kwoty czynszu dzierżawnego.

Udostępniono grunty Gminy Wrocław na rzecz **4** podmiotów prowadzących działalność rozrywkowo-kulturalną (cyrki, wesołe miasteczka itp.). Wpływy z tego tytułu wyniosły **3 200,00 zł**.

USTANAWIANIE PRAW DO NIERUCHOMOŚCI

Sprzedaż lub ustanawianie prawa użytkowania wieczystego wraz z przeniesieniem własności znajdującej się na nieruchomości zabudowy oraz sporządzanie aneksów do umów: łącznie **36**, w tym zakończono **25**, w toku pozostało **11**.

Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław **w formie decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd**:

- **decyzje** ustanawiające trwały zarząd, wygaszające trwały zarząd, zmieniające decyzje o ustanowieniu trwałego zarządu, umarzające postępowania – **50**,
- **postanowienia** wydane w toku postępowań – **37**,
- **zawiadomienia** wydane w toku postępowania – **90**,
- **zgody** wydane trwałym zarządcom na wynajem, dzierżawę, użyczenie części nieruchomości osobom trzecim - **185**,
- **informacje** - **25**.

Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości w formie użyczenia, wyrażanie zgody na czasowe udostępnienie terenu oraz sporządzanie aneksów do umów: **2**.

Realizacja roszczeń spółdzielni i innych osób prawnych do **uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku** pozostających w ich użytkowaniu: **1**.

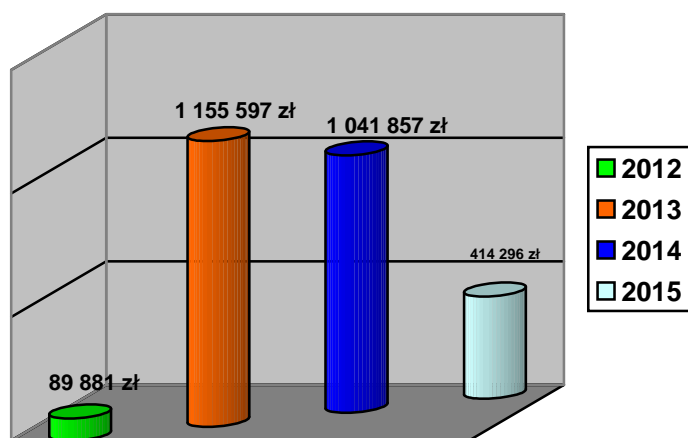
Oddawanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako Miasta na prawach powiatu **w użytkowanie**: łącznie **2**, zakończono **2**.

Prowadzenie postępowań w sprawach **darowizn**: **2**.

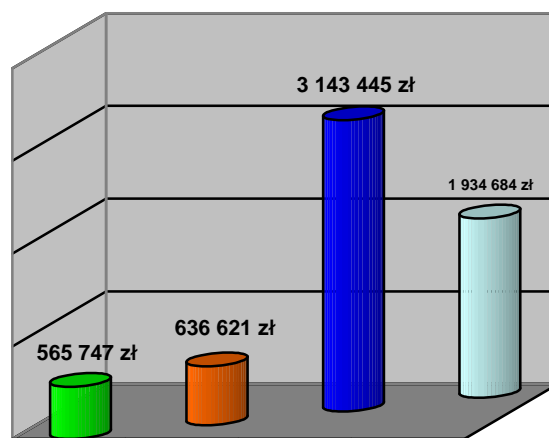
Prowadzenie postępowań w celu ustanowienia **służebności gruntowych i przesyłu**: łącznie **108**, zakończono **47**, w toku pozostało **61**.

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości: **6**.

Dochody z tytułu ustanowionych służebności w latach 2012-2015

Dochody z tytułu sprzedaży i użytkowania w latach 2012-2015

Zestawienie finansowe

	ilość wniosków	ilość aktów notarialnych	łącznie powierzchnia [m ²]	łącznie kwota [zł]
służebności	108	27	11 425	414 295,82
sprzedaż/użytkowanie	36	15	108 579	1 934 684,38
bezumowne	6	0	282	31 988,00
RAZEM				2 380 968,20

OPLATA PLANISTYCZNA

Zasady ustalania opłaty planistycznej, określają przepisy ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity - Dz. U. z 2015 r., poz. 199 ze zm.). Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową - jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2015 r. przeanalizowano łącznie 21 669 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 37 postępowań, w wyniku których **wydano 27 decyzji** orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej. Z wydanych w 2015 r. decyzji **18 stało się ostatecznych**, od 9 decyzji wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego - w 3 przypadkach sprawy zostały przekazane do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 6 pozostałych przypadkach sprawy są rozpatrywane przez SKO. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowią również o konsekwencjach obniżenia wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą.

W 2015 r. do Wydziału Nieruchomości Komunalnych wpłynęło 13 wniosków w sprawie wypłaty odszkodowania, z czego 11 uznano za bezzasadne, natomiast 2 pozostałe sprawy są w toku załatwiania.

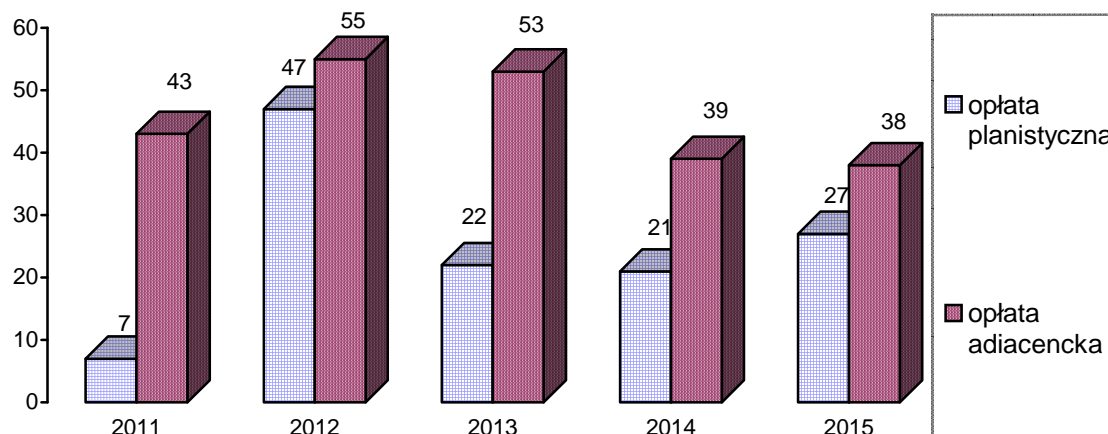
OPLATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie są prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity - Dz. U. z 2015r., poz. 1774, ze zm.) oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2015 r. przeanalizowano 454 ostatecznych decyzji Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzających podziały nieruchomości. Wszczęto i przeprowadzono 52 postępowania w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym jej podziałem geodezyjnym, **wydano 38 decyzji**, z których **29 stało się ostatecznych**, od 6 decyzji wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego - w 2 przypadkach sprawy zostały przekazane do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 4 pozostałych

przypadkach sprawy są rozpatrywane przez SKO. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

ilość wydanych decyzji w sprawie opłaty planistycznej i adiacenckiej wydanych w latach 2011 – 2015

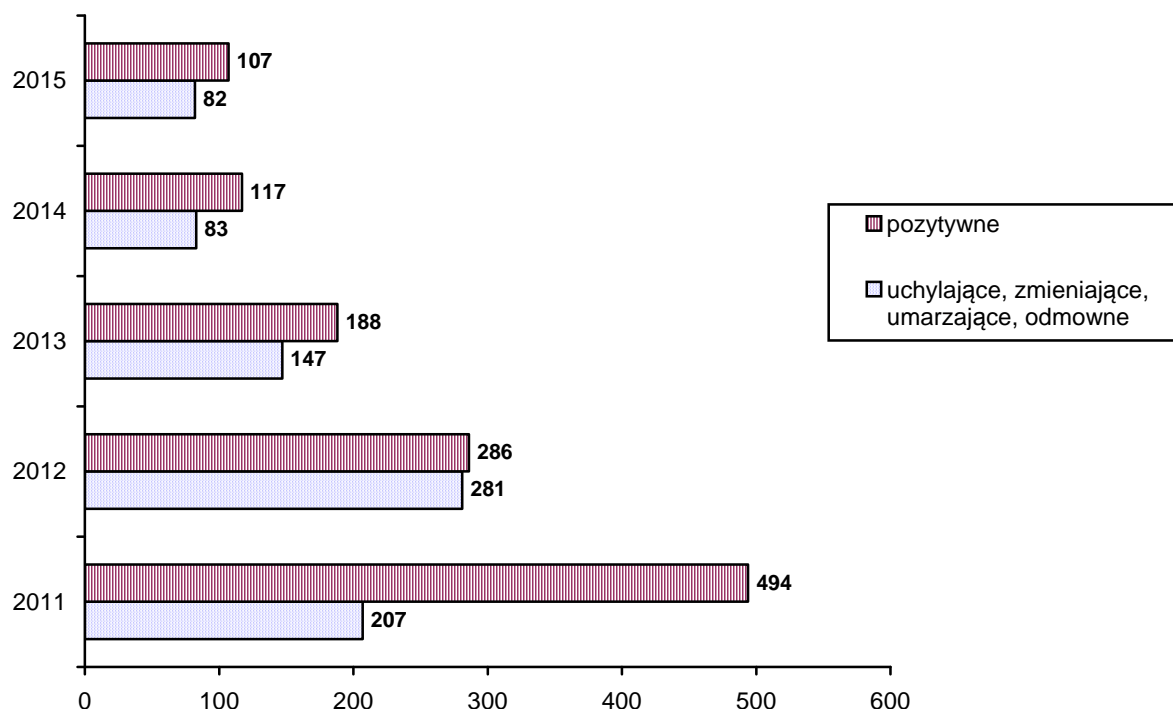
PRZEKSZTAŁCENIU PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

Wydano **110 decyzji przekształcających** prawo użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (w tym 82 na rzecz osób fizycznych, 20 na rzecz spółdzielni mieszkaniowych oraz 8 na rzecz innych osób prawnych) oraz 6 decyzji o zwrocie bonifikaty w związku ze zbyciem nieruchomości. Należności z wydanych decyzji przekształcających wynoszą łącznie 11 184 267,69 zł (decyzje dotyczą gruntów o łącznej powierzchni 125 947 m²), natomiast z tytułu zwrotu bonifikaty 142 300,71 zł.

Decyzje wydane w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości

Rodzaj podmiotu	Rodzaj rozstrzygnięcia	Wydane decyzje	Powierzchnia [m ²]
			Należność [zł.]
Osoby fizyczne	decyzje pozytywne	82	55 218
			3 588 969,26
Osoby prawne		8	25 636
			6 015 621,00
Spółdzielnie mieszkaniowe		20	45 093
			1 624 770,43
OGÓŁEM decyzje pozytywne		110	125 947
			11 184 267,69
uchylające		3	
zmieniające		29	
umarzające		21	
odmowne		54	
decyzje o zwrocie bonifikaty (w związku ze zbyciem lub zmianą przeznaczenia)		6	142 300,71
Decyzje OGÓŁEM		223	125 947
			11 326 568,40

Ilość decyzji wydanych w latach 2011 – 2015 (dotyczy osób fizycznych)

W toku prowadzonych postępowań doręczano stronom zawiadomienia, pisma informujące strony o stanie sprawy i obowiązujących przepisach, wezwania, postanowienia oraz inne dokumenty (właściwe dla prowadzonej procedury administracyjnej). Wydano m. in. **121 postanowień** administracyjnych dotyczących uzupełnienia złożonych wniosków, wyznaczenia terminu załatwienia sprawy, zawieszenia postępowania, sprostowania oczywistych omyłek w wydanych decyzjach i in. przewidzianych przepisami k.p.a.;

Przygotowano **110 zawiadomień** do sądu wieczystoksięgowego o zmianie właściciela, w związku z dokonaniem w trybie administracyjnym przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości;

Złożono **76 wniosków** do sądu o dokonanie wpisu hipoteki przymusowej dla zabezpieczenia wierzytelności Gminy Wrocław powstałych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

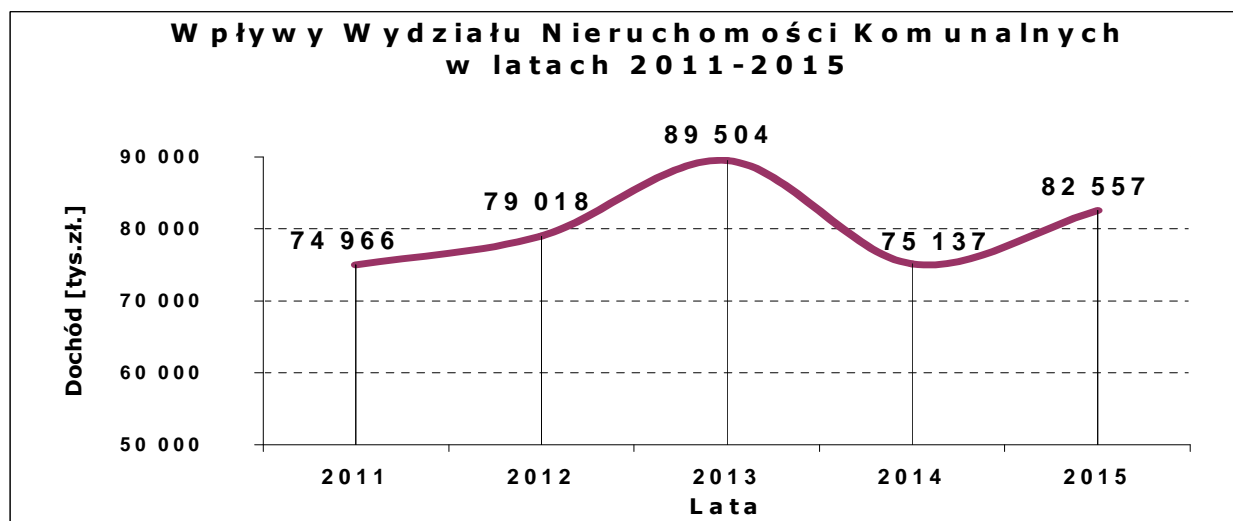
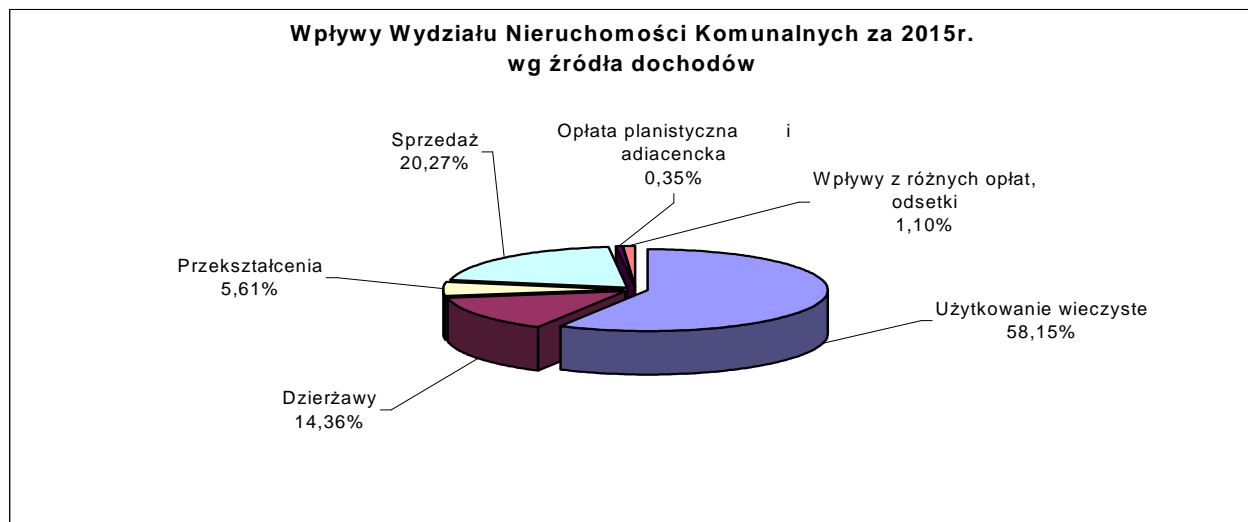
Ponadto:

- wydano **4 oświadczenia** w zakresie wyrażenia zgody na zwolnienie nieruchomości lokalowych z obciążenia hipotecznego zabezpieczającego wierzytelność Gminy Wrocław wobec spółdzielni mieszkaniowych, w związku z ustanawianiem przez nie odrębnej własności lokali na rzecz swoich członków, zgodnie z przepisami ustawy z 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. nr 119, poz. 1116 z późn. zm.);
- do załatwienia pozostają, wg stanu na koniec 2015 r., postępowania przekształceniowe dotyczące 490 nieruchomości, w tym ok. 65 nieruchomości wielolokalowych.

DOCHODY WYDZIAŁU NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

W 2015 r. dochody Wydziału Nieruchomości Komunalnych wyniosły **82 557 000 zł**, co stanowi **99,08 %** założonego planu, w tym:

Użytkowanie wieczyste	48 007 811 zł
Dzierżawy	11 856 044 zł
Przekształcenia	4 632 745 zł
Sprzedaż	16 731 541 zł
Opłata planistyczna i adiacencka	416 663 zł
Wpływy z różnych opłat, odsetki	912 092 zł
Ogółem	82 556 896 zł

INNE DZIAŁANIA

Zawierano umowy na potrzeby Wydziału, sprawowano kontrolę nad ich realizacją, odbierano wykonane prace, przyjmowano faktury od wykonawców.

W 2015 r. zawarto **22 umowy** w tym:

- w przetargu nieograniczonym – 15,
- w trybie zamówienia z wolnej ręki -1,
- do wartości 30 000 euro na podstawie art. 4 pkt 8 PZP – 6.

Kontynuowano realizację 5 umów z poprzedniego roku na wyceny nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław. Na podstawie zawartych umów zlecono **757 operatów**

szacunkowych między innymi do celów aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego i przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury za dzierżawę gruntu, najem, wynikających z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2015r. wystawiono ponad **7 000 faktur VAT**. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.

Prowadzono sprawy związane z **egzekucją obowiązków o charakterze niepieniężnym** w zakresie zadań realizowanych przez Wydział:

W 2015r. skierowano 1 wniosek egzekucyjny do komornika, prowadzone były **2 postępowania**, 2 zakończono wydaniem nieruchomości Gminie Wrocław.

Udzielano **informacji publicznej** na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej w zakresie zadań realizowanych przez Wydział:

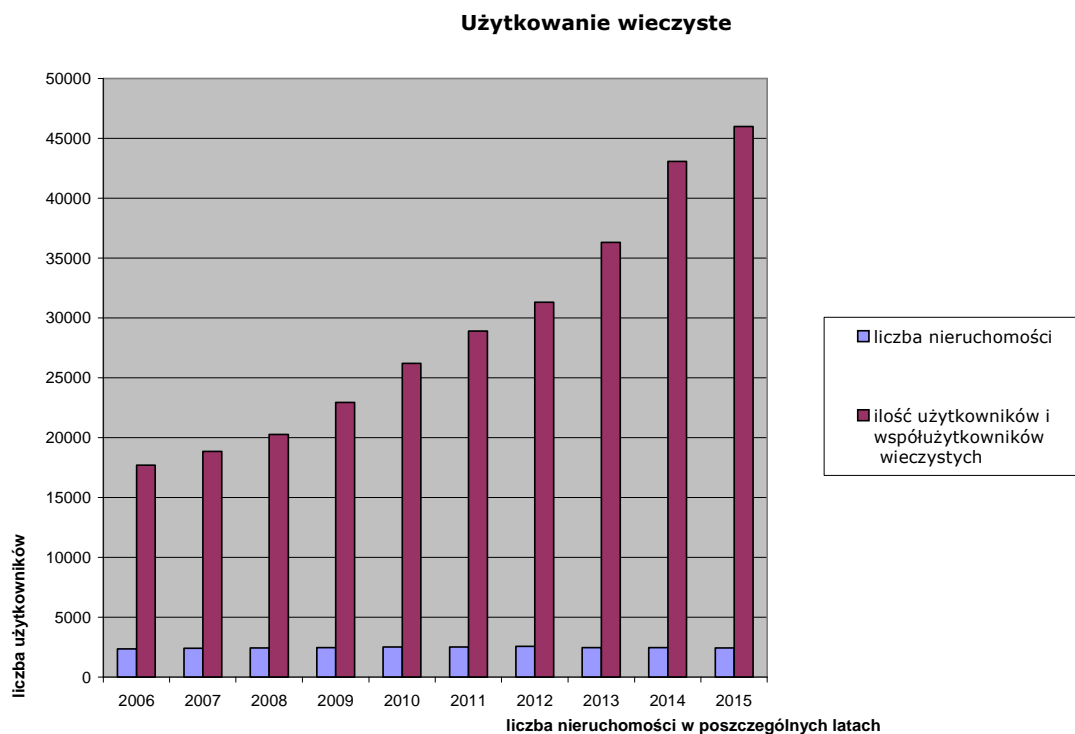
W 2015 r. do Wydziału Nieruchomości Komunalnych wpłynęło **20 wniosków**, udzielono 17 odpowiedzi bezpośrednio wnioskodawcom, pozostałe przekazano do Wydziału Organizacyjnego i Kadr celem udzielenia odpowiedzi zbiorczej.

Prowadzone były sprawy związane z udzielaniem **pomocy publicznej**, w zakresie wystawiania zaświadczeń o udzielonej pomocy „de minimis” przedsiębiorcom oraz sprawozdawczość w tym zakresie. Wydano **43 zaświadczenia**.

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

Obsługa użytkowania wieczystego

Podobnie jak w latach poprzednich odnotowano wzrost liczby użytkowników i współużytkowników na gruntach których właścicielem jest Skarb Państwa.

Ogółem do Działu Opłat za Użytkowanie Wieczyste w 2015 r. wpłynęło **3 166** pism, w tym 2 240 aktów notarialnych. Wysłano **7 016** pism do użytkowników i współużytkowników wieczystych.

LICZBA KORESPONDENCJI		
ROK	OTRZYMANO	WYŚLANO
2011	4370	4244
2012	3463	5173
2013	4536	6843
2014	3683	6857
2015		7 016

W ramach gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa kontynuowano aktualizację opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego. Podjęto postępowania o aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego z urzędu i na wniosek. Wysłano **1 030** wypowiedzeń opłat dla osób fizycznych i prawnych, w stosunku do 124 nieruchomości (w tym 114 z urzędu i 10 na wniosek). Szacowany wzrost opłat w stosunku do opłat wypowiedzanych wynosi: **8 225 071 zł.**

LICZBA WYPOWIEDZEŃ Z URZĘDU		
rok	SZT. WYŚLANYCH	SZACOWANY WZROST OPŁATY
2011	447	1 662 422 zł
2012	508	5 749 124 zł
2013	707	4 046 302 zł
2014	993	3 750 279 zł
2015	1030	8 225 071 zł

W związku ze złożonymi wnioskami przez użytkowników i współużytkowników wieczystych, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości, z Samorządowego Kolegium Odwoławczego, wpłynęły **187** wezwania o akta.

W konsekwencji wydanych orzeczeń Kolegium zostało złożonych:

- przez użytkowników wieczystych - 12 sprzeciwów
- przez Skarb Państwa - 3 sprzeciwy.

Odbyły się **232** rozprawy przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego, w których uczestniczyli pracownicy Wydziału Nieruchomości Skarbu Państwa.

W stosunku do **10** nieruchomości wpłynęły wnioski z żądaniem dokonania aktualizacji, dla **72** użytkowników i współużytkowników wieczystych, które rozpatrzone w następujący sposób:

- odmówiono - 4,
- w toku - 1,
- zaktualizowano - 5.

ROK	IŁOŚĆ WNIOSKÓW
2011	0
2012	200
2013	198
2014	302
2015	72

Rozpatrzone i przeprowadzone postępowania o zmianę wysokości stawki procentowej opłaty rocznej w stosunku do **35** nieruchomości:

- zmieniono - 31,
- odmówiono - 2,

- w toku – 2,
w tym w stosunku do **20** nieruchomości podjęto postępowanie z urzędu, a do **15** nieruchomości na wniosek użytkowników i współużytkowników wieczystych. Pozytywnie rozpatrzono 9 wniosków, w 6 sprawach odmówiono zmiany stawki procentowej w wyniku czego użytkownicy wieczystości skierowali wnioski do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu o uznanie, że odmowa jest nieuzasadniona.

Podjmując czynności z urzędu i na wniosek zmieniono wysokość stawki procentowej dla **362** użytkowników wieczystych, w tym:

- z 1% na 3% - 294 szt.
- z 3% na 1% - 66 szt.
- z 3 na 2% - 2 szt.

Rozpatrzono ogółem **474** wniosków o udzielenie bonifikaty od opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu z powodu niskich dochodów w tym:

- pozytywnie – 455,
- negatywnie – 15,
- wezwano do uzupełnienia – 4.

LICZBA BONIFIKAT	
ROK	ILOŚĆ WNIOSKÓW
2011	441
2012	487
2013	526
2014	536
2015	474

Dokonano analizy:

- 24 operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego,
- 15 operatów przedłożonych przez użytkowników wieczystych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu.

Uczestniczono w **35** wizjach w terenie, z czego 18 zostały przeprowadzone w związku z prowadzonymi postępowaniami o zmianę stawki procentowej opłaty rocznej, a 17 było przeprowadzonych z udziałem biegłych sądowych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, zespół ds. opłat za użytkowanie wieczyste aktywnie współpracował z Prokuratorią Generalną Skarbu Państwa przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000,00 zł

Sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”

Prowadzono jak w latach ubiegłych postępowania wyjaśniające z wniosków wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji w sprawach o realizację uprawnień za pozostawione za granicą nieruchomości. W celu udzielenie wnioskowanej przez Wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda oraz w jej wyniku analiza dokumentów, akt ksiąg wieczystych, dostępnych rejestrów.

Ogółem otrzymano 319 pism od wojewodów z terenu całego kraju, na które udzielono 315 informacji w sprawach o realizację uprawnień za pozostawione za granicą nieruchomości.

Sprawy związane z posiadaniem, prowadzeniem gospodarstwa rolnego

Rozpatrzone wnioski i pisma w tych sprawach i wydano **19** postanowień o odmowie wydania zaświadczenia o posiadaniu gospodarstwa rolnego/ pracy na gospodarstwie rolnym.

Zarządzanie nieruchomościami Skarbu Państwa

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. nieruchomości Skarbu Państwa zarządzane były przez zarządcę - Zespół Zarządców Nieruchomości sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 22 września 2014 r. nr 1/2014 o zarządzanie nieruchomościami Skarbu Państwa.

Spółka zarządza:

- 95 lokalami mieszkalnymi,
- 59 lokalami użytkowymi.

W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano następujące czynności :

- zawarto umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla nieruchomości w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,
- dokonano analizy księgowo – finansowej i merytorycznej i przekazano do realizacji dokumentację księgowo – finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (min. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz nieczystości stałych, remonty),
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług w sprawie korekt i błędnie wystawionych dokumentów finansowo – księgowych,
- sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości za 2015 r. i korekty do 2014 r.,
- skierowano wnioski do Wydziału Prawnego o wszczęcie i przeprowadzenie postępowania o wydanie nakazu zapłaty przeciwko 2 dłużnikom,
- na dzień 31 grudnia 2015 r. umowami najmu objętych było 79 lokali mieszkalnych i 3 lokale użytkowe,
- dokonano waloryzacji stawek czynszu dzierżawnego.

Zrealizowane remonty w budynkach Skarbu Państwa

W związku z rozpoczętymi w 2013 r. staraniami przez Konsulat Generalny RFN o przeprowadzenia koniecznych remontów w budynku Konsulatu, pozyskano dotację celową z budżetu Skarbu Państwa na remontu tarasu i balkonu wraz z wykonaniem izolacji cieplnej i przeciwwodnej oraz na wymiennę części szyb w świetlikach oraz przeprowadzenie prac konserwacyjnych listew mocujących szyby do ram w świetlikach w budynku zajmowanym przez Konsulat Generalny RFN przy ulicy Podwale 76/77.

Wartość wykonanych prac wyniosła 109 450,00 zł.

W 2015 r. wykonano również prace remontowo-konserwacyjne:

- osuszenie ścian i wykonanie nowych tynków w holu budynku - na kwotę 12 067,54 zł
- wymieniono stolarkę okienną w pomieszczeniu kuchni - na kwotę 7 603,86 zł
- przeprowadzono pielęgnację drzew w ogrodzie - na kwotę 3 942,00 zł.

W budynku przy ulicy Księcia Witolda 16 przeprowadzono remont instalacji domofonowej na kwotę 3 275,32 zł.

W budynkach przy ulicy Gen. Iwana Połbina 1 c i 1 d-h przeprowadzono prace remontowe w zakresie:

- wymiany ciepłomierzy i montażu podzielników ciepła – 12 896,28 zł
- wymiany koszy zewnętrznych na odpady – 3 503,69 zł
- naprawy samozamykaczy – 1 050,68 zł.

Zakładanie ksiąg wieczystych dla nieruchomości Skarbu Państwa

Realizując postanowienia ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnianiu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1460), kontynuowano składanie wniosków do sądu wieczystoksięgowego o założenie ksiąg wieczystych z wpisem własności Skarbu Państwa dla nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent jako wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej. W tym celu wydano 50 zaświadczeń o przejściu nieruchomości na własność Skarbu Państwa na mocy art. 2 Dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. Nr 13, poz. 87).

Realizowano również zadania dotyczące dokonania wpisów w księgach wieczystych, uzyskiwano odpisy z ksiąg wieczystych stanowiące dokumentujące stan prawny nieruchomości w prowadzonych w Wydziale Nieruchomości Skarbu Państwa postępowaniach administracyjnych.

Nadzór właścicielski oraz regulacje stanów prawnych nieruchomości

Wydział prowadzi rejestr nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego i systematycznie monitoruje sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach, w okresach rocznych/dwuletnich.

W ramach corocznego nadzoru właścicielskiego dokonano kontroli nieruchomości oddanych w drodze darowizny na cele publiczne, z wyłączeniem nieruchomości położonej przy ul. Sienkiewicza, pod kątem ich wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach. W wyniku wizji ustalono, że wszystkie objęte kontrolą nieruchomości wykorzystywane są zgodnie z celem darowizny, na jaki zostały oddane. Nieruchomość położona przy ulicy Sienkiewicza, z uwagi na wątpliwości co do zgodności realizowanych na tej nieruchomości zadań z celem darowizny, objęta została postępowaniem dotyczącym odwołania darowizny. Postępowanie sądowe nie zostało jeszcze zakończone. Skarb Państwa reprezentuje Prokuratura Generalna w Warszawie.

W 2015 r. prowadzono między innymi postępowania:

- ogólne postępowania z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tym między innymi dotyczące udzielenia odpowiedzi na pytania o stan prawny i faktyczny nieruchomości,
- postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
- postępowania dotyczące zaświadczeń,
- postępowania o sprzedaż nieruchomości,
- postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem,
- postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
- postępowanie o zniesienie współwłasności,
- postępowania w przedmiocie przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa,
- postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- postępowania w przedmiocie użyczenia nieruchomości,
- postępowania o poświadczenie stanu prawnego nieruchomości,
- postępowania dotyczące wyjaśnienia, interpretacji, opinii, aktów prawnych, dotyczących gospodarowania nieruchomościami,
- postępowania o udzielenie informacji publicznej,
- postępowania przekazane do załatwienia według właściwości,
- postępowania o wykonywanie, ograniczanie, pozbawianie praw do nieruchomości oraz zwrot nieruchomości,
- postępowania dotyczące ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,
- postępowania w sprawach dotyczących trwałego zarządu,

- postępowania w sprawie służebności gruntowych,
- postępowania o wydanie zezwolenia na zakładanie, przeprowadzanie i wykonywanie na nieruchomościach urządzeń technicznych ,
- postępowania o wykup mieszkań i lokali przez najemców,
- sporządzanie sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej,
- postępowań dotyczących zbycia nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym,
- postępowania o realizację roszczeń do nieruchomości.

Umowy dotyczące nieruchomości Skarbu Państwa zawarte w 2015 r.

Rodzaj zawartych umów		Ilość
akty notarialne	Sprzedaż prawa własności	18
	Umowa zrównania terminów użytkowania wieczystego	-
	Ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu	5
	Umowa zamiany	-
	Umowa darowizny do zasobu SP	1
	Razem	24
Zwykła forma pisemna	Dzierżawa gruntu	4
	Czasowe zajęcie gruntu	10
	Obciążenie z tytułu bezumownego korzystania z gruntu	23
	Umowa użyczenia	6
	Razem	43

Kontynuowano przygotowanie nieruchomości Skarbu Państwa do zbycia w trybie bezprzetargowym oraz przetargowym. Po uzyskaniu każdorazowo zgody Wojewody na zbycie przygotowano **26** wykazów o przeznaczeniu nieruchomości do sprzedaży: 24 bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego / najemcy, 2 w trybie przetargowym. Zawarto 15 umów sprzedaży w trybie bezprzetargowym, 2 umowy sprzedaży w trybie przetargowym na łączną kwotę **8 495 000 złotych**.

Zakończone postępowania administracyjne z zakresu trwałego zarządu

Rodzaj postępowania		Ilość
Trwały zarząd	Ustanowienie trwałego zarządu	1
	Stwierdzenie przejścia w trwały zarząd	-
	Wygaszenie trwałego zarządu	4
	Umorzenie postępowania	-
	Odmowa ustanowienia trwałego zarządu	-
	Zmiana decyzji	-
	Udzielenie bonifikaty	1
	Aktualizacja opłaty z tytułu trwałego zarządu	10
	Zmiana stawki procentowej opłaty	1
	Przekazanie trwałego zarządu między jednostkami	2
	Razem	19

Z urzędu dokonano aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu w stosunku do 10 nieruchomości na łączną kwotę **31 484,46 zł**.

Na wnioski jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie **33** umów dzierżawy/najmu/użyczenia.

W związku z prowadzonymi postępowaniami przeprowadzono **5** wizji w terenie.

W zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w 2015 r. nastąpił spadek liczby wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności składanych przez osoby prawne lub w stosunku do nieruchomości przeznaczonych pod aktywność gospodarczą, z powodu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt K 29/13. Wynikiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego było wydanie 76 decyzji odmownych w przedmiocie przekształcenia.

Wydano **28** decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na ogólną kwotę 4 881 000 złotych.

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – decyzje pozytywne	28
	Decyzje odmowne	76
	Umorzenie postępowania	8
	Zmiana decyzji o przekształceniu	10
	Razem	122

W 2015 r. wydano **107** postanowień o:

- odmowie wydania zaświadczenia,
- odmowie wszczęcia postępowania w sprawie przekształcenia,
- sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej,
- podjęciu zawieszzonego postępowania,
- zawieszeniu postępowania w sprawie przekształcenia.

W 2015 r. w Wydziale Nieruchomości Skarbu Państwa prowadzono również postępowania ze wskazania przez Wojewodę, Prezydenta Wrocławia jako organu do prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia. Aktualnie postępowania prowadzone są (na różnym etapie).

Uczestniczono również aktywnie w postępowaniach prowadzonych przez innego starostę, w których jako strona wskazywany jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Wrocławia wykonującego zadania zleczone z zakresu administracji rządowej.

W 2015 r. prowadzono także postępowania o ograniczenie sposobu korzystania poprzez wydanie decyzji w trybie art. 124 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Z wniosków w tych sprawach, po analizie ich treści, ostatecznie prowadzone były 2 postępowania zakończone wydaniem decyzji odpowiednio o odmowie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, oraz o ograniczeniu sposobu korzystania z nieruchomości przez jej właściciela.

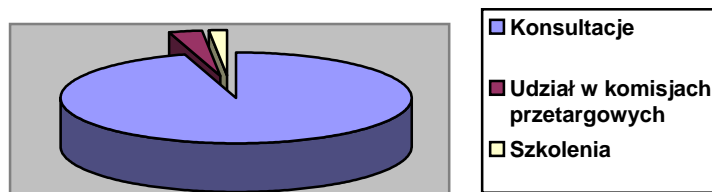
RZECZOZNAWSTWO MAJĄTKOWE

Samodzielne stanowisko ds. rzeczoznawstwa majątkowego funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji od 1 października 2012 r. Podstawowym celem i obszarem działania jest koordynowanie i prowadzenie nadzoru merytorycznego nad problematyką wycen nieruchomości sporządzanych przez rzeczoznawców majątkowych na potrzeby komórek organizacyjnych departamentu, w tym kwestią oceny przydatności dowodowej wycen nieruchomości w postępowaniach cywilnych i administracyjnych.

Ilościowe zestawienie spraw prowadzonych w poszczególnych obszarach w roku 2015

Obszar działalności		Liczba spraw	Sposób realizacji.
Merytoryczne wsparcie w sprawach z zakresu rzeczoznawstwa majątkowego	6 812	120	Spotkania konsultacyjne z udziałem kadry zarządzającej, pracowników oraz rzeczoznawców majątkowych. Opracowywanie opinii na temat zastrzeżeń i wątpliwości zgłaszanych do wycen.
- przetargi na usługi z zakresu wyceny nieruchomości, - listy biegłych z zakresu wyceny nieruchomości, - Proces – wycena nieruchomości w ramach modułu SGN	215	4	Udział w opracowywaniu procedur przetargowych oraz udział w komisjach przetargowych w ramach zamówień na usługi z zakresu wyceny nieruchomości. Konsultacje dotyczące pozacenowych kryteriów wyboru biegłego rzeczoznawcy majątkowego. Opracowanie roboczej wersji karty procesu wyceny obejmującej całościowo procedurę zlecenia i odbioru wycen nieruchomości, w tym projekt modułu zawierającego całościowy rejestr wycen nieruchomości oraz udział w spotkaniach dotyczących SGN.
Wewnętrzne szkolenia pracowników komórek organizacyjnych w zakresie analizy operatów szacunkowych	240	2	Szkolenia i warsztaty z zakresu roli dowodowej oraz oceny wiarygodności operatu. Przeszkolono w sumie 26 osób (począwszy od 11. 2012 r. 212 osób).

Proporcje ilościowe poszczególnych kategorii spraw w ujęciu graficznym

W 2015 r. podejmowano ponadto następującą działalność:

- współpracowano ze środowiskiem zawodowym rzeczoznawców majątkowych, między innymi poprzez regularną obecność na posiedzeniach Zarządu SRM we Wrocławiu.
- publikowano na urzędowej platformie ekstrasnet/projekty, na którym dostępne są wzory umów, formularze, wybrane orzecznictwo, materiały szkoleniowe oraz opinie i artykuły prasowe związane z zagadnieniem wyceny nieruchomości.
- Uczestniczono w spotkaniach konsultacyjnych w Wydziałach: Skarbu Państwa i Nieruchomości Komunalnych, podczas których omawiano bieżące problemy związane z przydatnością dowodową wycen i współpracą z rzeczoznawcami majątkowymi.

GOSPODAROWANIE KOMUNALNYM ZASOBEM LOKALI MIESZKALNYCH I UŻYTKOWYCH

W 2015 r. wpłynęło łącznie **22 251** pism i wniosków w tym:

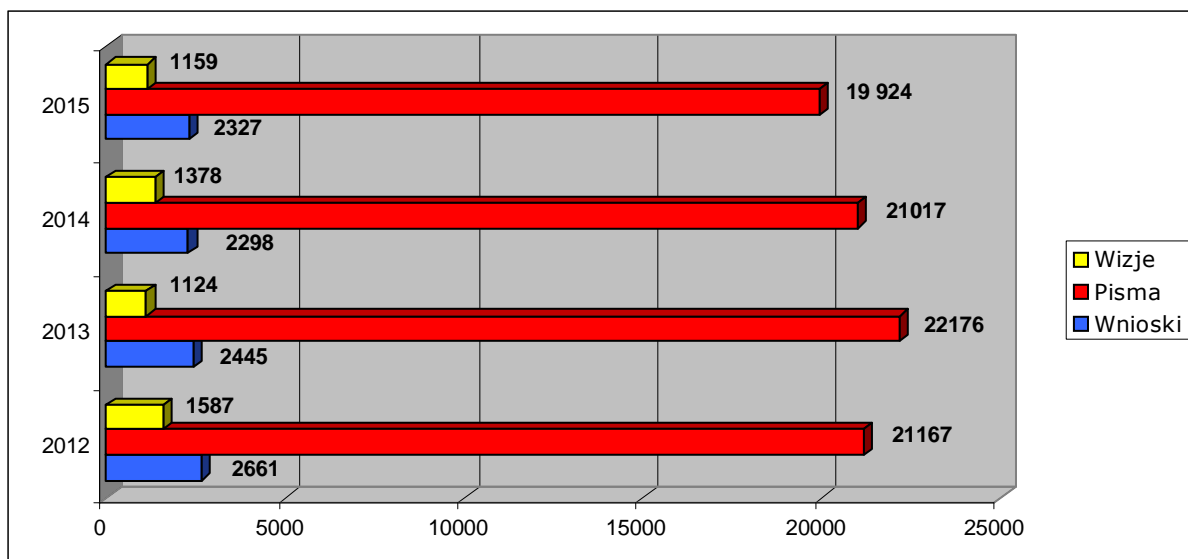
- **2 327** wniosków o najem lokalu mieszkalnego, w tym:
 - o 1 108 z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
 - o 933 o najem lokalu osób nie posiadających mieszkań, a ubiegających się o lokal socjalny bądź lokal do remontu,
 - o 286 dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (wykwaterowania, zamiany z „urzędu”).
- **19 924** pism, w tym m. in.:
 - o 16 wystąpień i interpelacji poselskich,

- o 3 wystąpienia senatora,
- o 29 wystąpień i interpelacji radnych,
- o 7 skarg klientów,
- o 30 wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich,
- o 11 wystąpień Rzecznika Praw Dziecka.

W ramach prowadzonych postępowań pracownicy przeprowadzili łącznie **1 159** wizji lokalowych.

Działalność Wydziału Lokali Mieszkalnych w tym zakresie w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Ilość spraw, które wpłynęły do Wydziału, w tym:	23 828	24 621	23 315	22 251
wnioski o najem lokalu mieszkalnego	2 661	2 445	2 298	2 327
pisma, w tym:	21 167	22 176	21 017	19 924
wystąpienia i interpelacje poselskie	24	10	11	16
wystąpienia i interpelacje radnych	45	34	20	29
wystąpienia senatorów RP	1	-	1	3
skargi od klientów	8	6	4	7
wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich	13	27	16	30
wystąpienia Rzecznika Praw Dziecka	4	3	5	11
Ilość obsłużonych klientów, w tym:	78 266	75 901	81 359	87 813
przyjęci w sprawach skarg i wniosków przez dyrektorów i kierowników Wydziału	99	80	120	194
przyjęci przez pozostałych pracowników Wydziału	37 058	36 287	43 299	50 045
obsłużeni telefonicznie	41 109	39 534	37 940	37 574
Ilość wizji lokalowych przeprowadzonych przez pracowników w ramach postępowań	1 587	1 124	1 378	1 159

Obsłużono łącznie **87 813** klientów, w tym:

- 194 w sprawach skarg i wniosków przyjęli Dyrektorzy i Kierownicy Działów,
- 50 045 przyjętych przez pozostałych pracowników w siedzibie Wydziału,
- 37 574 obsłużono telefonicznie.

REALIZACJA WNIOSKÓW MIESZKANIOWYCH

W wyniku prowadzonych w 2015 r. postępowań zostało wydanych łącznie **1 517** tytułów prawnych do lokali (w tym: 611 umów najmu, 846 aneksów do umów najmu, 60 potwierdzeń) oraz **146** umów o remont lokalu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

Poniższa tabela przedstawia sposób realizacji spraw

Rodzaj sprawy	Zawarte umowy, aneksy potwierdzenia	Wskazanie innego lokalu	Sprawy rozpatrzone negatywnie ze względu na brak podstaw prawnych
Wnioski dot. prowadzonych postępowań w stosunku do lokali zamieszkałych *			
likwidacja lokali wspólnie użytkowanych	26	-	14
przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia	21	-	13
wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie najemcy	658	11	148
wydanie tytułu prawnego do lokalu po wyprowadzeniu się najemcy	191	2	45
zmiana powierzchni i struktury lokalu (modernizacje i przebudowy, inwentaryzacje, korekty)	23	-	-
zamiany lokali między kontrahentami	76	-	2
przedłużenie umowy najmu dotychczas zajmowanego lokalu socjalnego	155	-	-
adaptacje	2	-	4
Ogółem	1 152	13	226
Wnioski o najem lokalu na zasadach ogólnych *			
najem lokalu do remontu na koszt własny	124	2	96
najem lokalu socjalnego z tyt. pozostawania w niedostatku – w tym	52	-	-

realizacja list			
najem lokalu socjalnego i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego	51	-	-
Ogółem	227	2	96
Wnioski dot. zamiany dotychczas zajmowanego lokalu *			
wykwaterowania	115	-	-
zamiany "z urzędu"	23	-	8
Ogółem	138	-	6
RAZEM	1 517	15	330

* wnioski złożone również w latach uprzednich

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2015 r. dysponowano **1 555** lokalami mieszkalnymi, w tym:

- **1 537** z tzw. „ruchu ludności”,
- **13** w nowo wybudowanych budynkach,
- **5** w budynkach po kapitalnym remoncie.

Gospodarowanie wolnymi lokalami mieszkalnymi

Wolne lokale	z tzw. „ruchu ludności”	w budynkach nowo wybudowanych	w budynkach po kapitalnym remoncie	OGÓŁEM
ogółem w dyspozycji	1 537	13	5	1 555
zadysponowano	883	9	2	894
pozostało	654	4	3	661

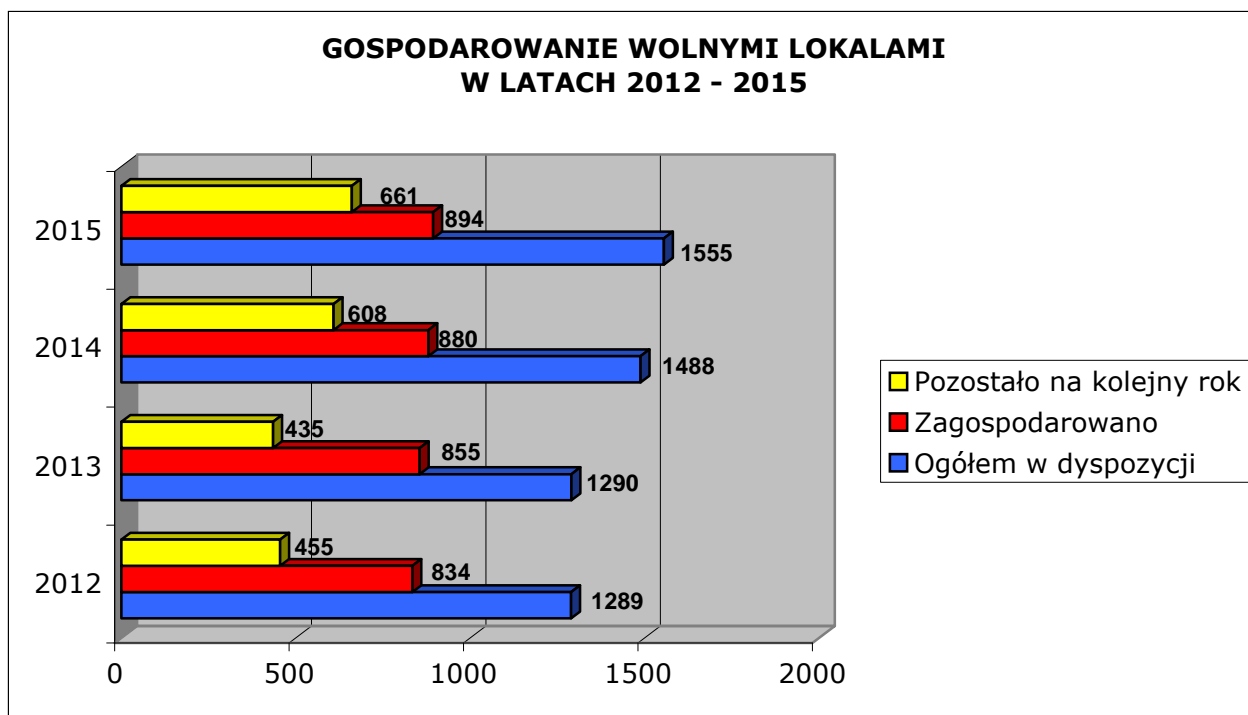
Działania podejmowane w zakresie gospodarowania wolnymi lokalami dążyły do zadysponowania jak największej liczby tych lokali, pozyskanych z tzw. ruchu ludności. Jednakże proces ich zasiedlania wydłuża się. Sytuacja ta w dużej mierze wynika wciąż z tego samego powodu, tj. z istniejącego złego stanu technicznego tych lokali, które przeważnie są zdewastowane, położone w nieatrakcyjnych rejonach miasta, zlokalizowane na wysokich kondygnacjach. Powoduje to wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

Istotnym jest również fakt dysponowania niewielkimi środkami finansowymi, niezbędnymi na wykonanie w wolnych lokalach remontu, a także długotrwałe przeprowadzana przez zarządcę procedura w zakresie wyłonienia wykonawcy remontu bądź uzyskania zgody wspólnoty mieszkaniowej na remont części wspólnej nieruchomości.

Jednakże pozyskiwane wolne lokale zarówno z tzw. „ruchu ludności”, jak i pozostałe w budynkach nowo wybudowanych i po kapitalnym remoncie są w ciągłym obrocie i na bieżąco wskazywane osobom uprawnionym.

Gospodarowanie wolnymi lokalami w latach 2012 – 2015

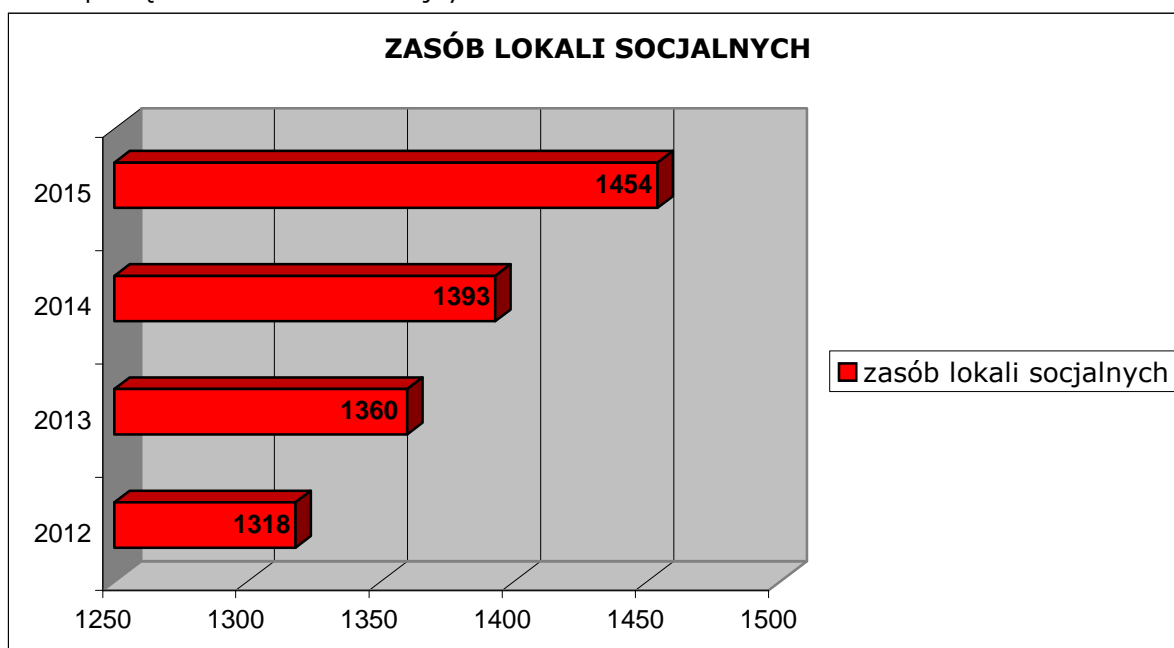
Wolne lokale	2012	2013	2014	2015
Ogółem w dyspozycji	1289	1290	1488	1555
Zagospodarowano	834	855	880	894
Pozostało na kolejny rok	455	435	608	661

ZASÓB LOKALI SOCJALNYCH I POMIESZCZEŃ TYMCZASOWYCH

Na dzień 31 grudnia 2015 r. wyodrębniony zasób lokali socjalnych liczył **1 454** lokale.

Proces powiększania zasobu w kolejnych latach

Realizacja list osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego z uwagi na pozostawanie w niedostatku przedstawia się następująco:

- zawarto 36 umów najmu lokali socjalnych w ramach realizacji list,
- 23 rodziny oczekują na wyremontowanie wskazanych lokali socjalnych.

Zasób tymczasowych pomieszczeń - z uwagi na nałożony ustawowy obowiązek tworzenia nowego zasobu, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. dysponowano **32** tymczasowymi pomieszczeniami.

Wyroki eksmisyjne

- zrealizowano **33** wyroki z powództwa podmiotów obcych (spółdzielni mieszkaniowych, instytucji oraz osób fizycznych), z czego:
 - 25 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego,
 - 8 wskutek odstąpienia wierzycieli od eksmisji.
- zawarto **4** porozumienia z wierzycielami w sprawie remontu lokalu;
- **134** wyroki z powództwa Gminy Wrocław, z czego:
 - 26 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego,
 - 6 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
 - 102 lokale odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.;
- na dzień 31 grudnia 2015 r. pozostało do realizacji **1 937** wyroków, obejmujących:
 - **974** wyroków sądowych, z prawem do lokalu socjalnego w tym:
 - 597 wyroków z powództwa Gminy Wrocław,
 - 377 wyroków z powództwa innych podmiotów,
 - **720** wyroków sądowych z prawem do pomieszczenia tymczasowego, w tym:
 - 636 wyroków o eksmisję z lokalu Gminy Wrocław,
 - 84 wyroki o eksmisję z lokalu innych podmiotów,
 - **231** wyroków z powództwa Gminy Wrocław z prawem do lokalu socjalnego oraz pomieszczenia tymczasowego;
 - **12** wyroków pozostałych, np. z uwagi na przemoc w rodzinie, samowolne zajęcie, eksmisja z pomieszczenia tymczasowego, uciążliwe zachowanie.

Odszkodowania

- wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie Gmina Wrocław w 2015 r. wypłaciła właścicielom z powodu niewykonania prawomocnej eksmisji z powodu braku dostępnego lokalu socjalnego - 2 112 164,20 zł,
- wysokość wypłaconych w 2015 r. odszkodowań wraz z odsetkami za niedostarczenie tymczasowego pomieszczenia - 4 116,82 zł.

Wysokość odszkodowań (wraz z odsetkami) wypłaconych z tyt. niedostarczenia lokalu socjalnego

Rok	2012	2013	2014	2015
Kwota odszkodowania	714 422,95 zł	883 646,82 zł	812 394,76 zł	2 116 281,02 zł

PROCES ODZYSKIWANIA LOKALI NIESAMODZIELNYCH

W wyniku kontynuacji przez Wydział procesu odzyskiwania lokali w tym niesamodzielnych poprzez scalanie lokali, zamiany i eksmisje komornicze, przekazano:

- **69** lokali do obrotu cywilno-prawnego, w tym **37** lokali o powierzchni powyżej 80 m²,
- **4** lokale dla repatriantów, realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym zakresie.

WYKWATEROWANIA NAJEMCÓW Z LOKALI DOTYCHCZAS ZAJMOWANYCH

W 2015 r. prowadzono wykwaterowania z **56** budynków, z tego **7** budynków wykwaterowano w całości z powodu ich złego stanu technicznego, przeznaczenia do obrotu cywilno-prawnego oraz ze względu na przeznaczenie terenu na inne cele, tj.:

- ul. Wyspa Słodowa 7,
- ul. Daszyńskiego 43a,
- ul. Irysowa 13,13a,
- ul. Łaciarska 34,
- ul. Bolesława Chrobrego 34a,
- ul. Szczygła 1,

- ul. Złotostocka 6a.

Wykwaterowano również **38** najemców z pojedynczych lokali mieszkalnych z uwagi na:

- realizację zaległych list - **14** lokali,
- pożar - **5** lokali,
- remont stropu - **8** lokali,
- zły stan techniczny - **11** lokali,
- zagrożenie życia i zdrowia - **3** lokale.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie **113** budynków zakwalifikowanych do wykwaterowania. Na dzień 31 grudnia 2015 r. do wykwaterowania pozostało **92** budynki.

REALIZACJA PROCEDURY W ZAKRESIE PRYZDZIAŁU LOKALI MIESZKALNYCH

Przeprowadzona w 2015 r. weryfikacja wniosków mieszkaniowych przedstawia się następująco:

- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy - wysłano **1 193** ankiety weryfikacyjne do osób ubiegających się o przydział lokalu do remontu we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy. Potwierdzoną ankietę złożyło **876** wnioskodawców. W 2015 roku utworzono listę **269** osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu do remontu. Ponadto zrealizowano **107** pozycji z listy, utworzonej w latach poprzednich;
- lokale socjalne z tytułu pozostawania w niedostatku - wysłano **1 467** ankiet weryfikacyjnych do osób ubiegających się o przydział lokalu socjalnego z tytułu pozostawania w niedostatku. **1 186** wnioskodawców złożyło potwierdzoną ankietę, po czym przystąpiono do przeprowadzenia procedury weryfikacyjnej tych wniosków. Po rozpatrzeniu ich przez komisję weryfikacyjną sporządzona została lista **82** osób zakwalifikowanych do uzyskania lokalu socjalnego.

Ogółem na dzień 31 grudnia 2015 r. ubiega się o przydział lokalu mieszkalnego **2 575** wnioskodawców (liczba ta obejmuje również wnioski złożone w latach poprzednich), w tym:

- **1 349** o lokale socjalne z tyt. pozostawania w niedostatku,
- **1 226** o lokale do remontu na koszt przyszłego najemcy.

W ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami przyjęto **160** ofert do katalogów zamian. W 2015 roku dokonano **78** zamian, w tym **24** zamian lokali, w wyniku których odzyskano zaległe należności w wysokości **192 210,86 zł**, dokonując zamiany za tzw. „przejęcie długu”.

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamian lokali

Rok	2012	2013	2014	2015
Kwota odzyskanego zadłużenia	415 480,00 zł	353 219,70 zł	404 285,00 zł	192 210,86 zł

Skierowano **408** spraw do Wydziału Prawnego lub właściwych zarządców, dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego w odniesieniu do spraw prowadzonych przez Wydział. Przygotowano projekty **34** zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO (ZZK) I SPÓŁKĘ WROCŁAWSKIE MIESZKANIA (WM)

ZASÓB KOMUNALNY I SPOSÓB ZARZĄDZANIA ZASOBEM LOKALI KOMUNALNYCH

Zarządzanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław obejmuje zasób mieszkaniowy, lokale użytkowe, garaże, urządzenia komunalne i nieruchomości gruntowe z ich częściami składowymi, które nie pozostają w zarządzie lub administrowaniu innych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław.

Działania te wykonywane są przez: Zarząd Zasobu Komunalnego, który jest jednostką budżetową Gminy, nie posiadającą osobowości prawnej oraz spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Wrocławskie Mieszkania.

Czynności związane z zarządzaniem komunalnym zasobem wyżej wymienione podmioty jak w poprzednich latach wykonuje bezpośrednio własnymi siłami poprzez swoje komórki organizacyjne lub zlecają firmom zewnętrznym możliwe do wyodrębnienia jednolite rodzajowo i specjalistyczne czynności z zakresu obsługi nieruchomości. Przyjęty model zarządzania zasobem zmierza do zapewnienia pełnego wykonywania funkcji właścicielskich przez Gminę Wrocław wobec swoich nieruchomości i pozwala na zachowanie ciągłości zarządzania.

Wielkość zasobu komunalnego

	Zarządzane przez ZZK	Zarządzane przez WM	Zasób komunalny ogółem
Ilość budynków 100% Gminnych	1 057	662	1 719
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	2 624	1 464	4 088
Ilość LM Gminy Wrocław	24 127	13 293	37 420
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m ²)	1 193 166,52	647 425,35	1 840 591,87
Ilość LU Gminy Wrocław	1 695	701	2 396
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m ²)	212 719,19	67 874,62	280 593,81
Ilość garaży Gminy Wrocław	1 303	716	2 019
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m ²)	21 358,28	12 473,97	33 832,25
Tereny zewnętrzne (m ²)	2 292 341	2 041 870	4 334 211
Ogródki przydomowe (m ²)	112 450	392 251	504 701

ZASÓB ZARZĄDU ZASOBU KOMUNALNEGO

Według ewidencji ZZK, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 r. na zasób komunalny będący przedmiotem działania Zarządu Zasobu Komunalnego składało się:

- 1 057 budynków 100% gminnych o powierzchni użytkowej 582 475,52 m², w których znajdowało się 8 681 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 419 165,21m²,
- 15 446 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 774 001,31m² w 2 624 budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 1 695 lokali użytkowych Gminy o powierzchni użytkowej 212 719 m²,
- 1 303 garaży o powierzchni użytkowej 21 358 m²,
- 2 292 341 m² powierzchni terenów zewnętrznych (bez chodników),
- 697 ogródków przydomowych o powierzchni 112 450 m².

Rejon	Nazwa Zarządcy lokali gminnych	Adres Biura Obsługi Klienta	Ilość lokali mieszkalnych Gminy	Tereny zewn. Gminy m ²
			24 127	2 292 341
A,B	BOK 1	ul. Św. Antoniego 19	3 213	236 972
H,I	BOK 2	ul. Otwarta 3-5	5 510	165 694
F,G	BOK 3	ul. Karola Miarki 7	4 258	221 506
Ł	BOK 5	ul. Brzeska 8-10	2 605	112 371
R	BOK 7	ul. Papiernicza 9-11	3 078	674 468
S,U	BOK 9	ul. Hallera 149	2 503	429 948
O,P,T	BOK 10	ul. Gajowicka 96A	2 960	451 382

- w zarządzie ZZK pozostają nasze siedziby > budynki administracji (Brzeska, Św. Elżbiety, Grabiszyńska, Miarki, Spiżowa) w tym 3 858m² terenów zewnętrznych
- w podanych powyżej zasobach zarządzanych przez BOK-2, BOK-3 i BOK-5 znajdują się również tereny zewnętrzne z rejonów J, K i M

W 2015 r. Zarząd Zasobu Komunalnego przejął do zarządzania nieruchomości przy ul. Rękodzielniczej 1 zabudowaną budynkiem użytkowym o powierzchni 645,50 m². Przejęte zostały również 3 garaże o łącznej powierzchni 46,55 m². Ponadto ZZK przejął do zarządzania tereny zewnętrzne o łącznej powierzchni 5 615 m².

W tabeli poniżej przedstawiono wielkość zasobu komunalnego w latach 2010-2014 obejmującego rejon C, D, E, J, K, L, M, N

Lokale użytkowe

Stan zasobu komunalnego lokali użytkowych i garaży na koniec poszczególnych lat

	2013	2014	2015
Lokale w budynkach użytkowych i mieszkalno - użytkowych	1 805	1 779	1 695
Garaże Wolnostojące i w budynkach (w tym miejsca postojowe)	1 365	1 339	1 303

Lokale użytkowe

Zawarto:

- **226** umów najmu na lokale użytkowe w tym :
 - na czas nieoznaczony - 78 umów
 - na czas oznaczony - 148 umów
- **131** aneksów do umów najmu na lokale użytkowe

Wypowiedziano:

- **73** umowy najmu lokali użytkowych:
 - w 52 przypadkach umowę wypowiedział najemca
 - w 21 przypadkach umowę wypowiedziało ZZK, z czego w 13 przypadkach z powodu zadłużenia czynszowego najemcy.

Garaże

Zawarto:

- 70 umów (najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami),

- 22 umowy najmu na miejsca parkingowe,
- 34 aneksy do umów najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami po renegocjacji,
- 123 umowy ustanowienia kaucji pieniężnej.

Wypowiedziano:

- 44 umowy najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami,
- zawarto 6 porozumień o rozwiązaniu umowy najmu,

Przygotowano 24 wnioski o zdjęcie naliczeń z konta finansowego zmarłych najemców garaży. Przekazano do Kancelarii Prawnej 12 wniosków skierowanie do sądu sprawy o eksmisję z garaży. Przejęto od Komornika sądowego 8 garaży odzyskanych w wyniku eksmisji.

Ogródki (przy lokalach gastronomicznych)

W sezonie funkcjonowania ogródków przy lokalach gastronomicznych tj. od 15 marca br. zawarto 80 umów na ich organizację. Z uwagi na remont nawierzchni Rynku opracowano zmiany w zasadach i w zawieranych umowach dotyczących ogródków gastronomicznych, prowadzono uzgodnienia dotyczące możliwości i warunków funkcjonowania ogródków gastronomicznych. W związku z prowadzeniem prac związanych z wymianą nawierzchni w sezonie funkcjonowania ogródków, uwzględniając utrudnienia z tym związane, niektórym organizatorom ogródków gastronomicznych zostały obniżone stawki opłat za zajęcie gruntu (zamiast 30 zł za m² gruntu stawkę obniżono do kwoty 5 zł i 10 zł za m² gruntu w zależności od uciążliwości prowadzonych prac (szpilkostrada).

Ulgi w czynszu lokali użytkowych

28 najemców lokali użytkowych korzystało z następujących ulg w czynszu:

- z tytułu remontu ulicy – 9 najemców
- z tytułu wady technicznej lokalu – 19 najemców

Dział Lokali Użytkowych ZZK kontynuuje współpracę z Sekcją Windykacji w zakresie przygotowywania dokumentów potrzebnych do wystąpienia na drogę sądową w sprawie o zapłatę przeciwko byłym najemcom lokali użytkowych i garaży.

W 2015 r. dokonano przeglądu lokali użytkowych związku z Uchwałą Rady Miejskiej w sprawie utworzenia parku kulturowego „Stare Miasto”. Zrobiono dokumentację fotograficzną. Wystosowano pisma do najemców lokali użytkowych, których witryny, szyldy, reklamy naruszają przepisy ww. uchwały.

W 2015 r. przeprowadzono ogółem 100 przetargów na najem lokali użytkowych (w tym na najem pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby własne mieszkańców), garaży i miejsc parkingowych.

Ilość lokali skierowanych do przetargu na najem:	2013	2014	2015
Garáže	61	59	34
Miejsca postojowe	8	2	2
Lokale użytkowe	104	118	75
Dzierżawa nieruchomości zabudowanej			
Łącznie	173	179	111
ustne	56	70	76
pisemne	23	36	24
Łącznie	79	106	100

W wyniku przetargów **najwyższe kwoty czynszu** miesięcznego netto osiągnęły lokale:

- przetarg ustny:
 - ul. Nowowiejska 25 o pow. 101,96 m² - czynsz wywoławczy 1 632,00 zł, po licytacji 2 000,00 zł
 - ul. Kaczmarskiego Jacka 7-9 o pow. 79,87 m² - czynsz wywoławczy 1 278,00 zł, po licytacji 1 298,00 zł
 - ul. Nasturcjowa 25 o pow. 75,23 m² - czynsz wywoławczy 1 205,00 zł, po licytacji 1 225,00 zł
- przetarg pisemny:
 - ul. Świdnicka 6A/8 o pow. 312,96 m² - czynsz wywoławczy 12 510,00 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 18 200,00 zł
 - ul. Świdnicka 4A ul. Świdnicka 6 o pow. 292,71 m² - czynsz wywoławczy 11 710,00 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 13 500,00 zł
 - ul. Świdnicka 3 Świdnicka 5 o pow. 87,92 m² - czynsz wywoławczy 3 520,00 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 10 638,32 zł

Pracownicy techniczni działu przyjmowali zgłoszenia od najemców lokali użytkowych i garaży dot. awarii i zabezpieczenia pustostanów, wydawali zgody na remont lokalu na wniosek najemców, dokonywali odbioru lokali po zgłoszeniu przez najemcę zakończenia prac remontowych. Przed skierowaniem lokalu do zagospodarowania dokonywali typowania robót remontowych. Uczestniczyli w wizjach lokali dot. spraw technicznych.

Statystyka w 2015 r. przedstawia się następująco:

- zgody na remont – 72,
- odbiory prac remontowych – 17,
- typowanie robót remontowych przed przekazaniem lokalu do zagospodarowania – 142,
- przyjęcie zgłoszenia awarii – 161,
- uczestnictwo w likwidacji szkód – 27,
- rozpatrzone sprawdzenie otrzymanych inwentaryzacji – 7,
- dodatkowe pomiary lokali i garaży – 30.

W 2015 r. skierowano 13 spraw o eksmisję z lokalu użytkowego i garażu. Komornik odzyskał w wyniku eksmisji łącznie 21 lokali użytkowych i garaży. Do Działu Lokali Użytkowych ZZK w 2015 r. wpłynęło 2 551 pism.

LOKALE MIESZKALNE

Zadania związane z najmem lokali mieszkalnych m.in. z zawarciem umów najmu, sporządzaniem aneksów, z wypowiedzeniem najmu, z naliczeniem i ze zwrotem kaucji mieszkaniowej, interwencjami i zapytaniami dotyczącymi lokali mieszkalnych, są realizowane w Dziale Kaucji i Lokali Mieszkalnych. W zakresie dotyczącym tylko tego obszaru do Działu Kaucji i Lokali Mieszkalnych wpłynęło 2 988 pism, wniosków, odwołań.

W dziale, w ramach zarządzania nieruchomościami realizowane są m.in. takie zadania jak:

- zawieranie umów najmu lokali mieszkalnych, sporządzanie aneksów do umów najmu,
- legalizacja zmian po dokonanej przez najemcę przebudowie lokalu w ramach metrażu wynikającego z zawartej umowy,
- prowadzenie spraw związanych z umożliwieniem spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w formie świadczenia rzeczowego,
- wdrażanie podwyżek stawki bazowej czynszu dla użytkowników lokali mieszkalnych,
- wystawianie faktur za najem lokali mieszkalnych, w tym prowadzenie korespondencji z tym faktem związanej,
- wystawianie faktur za najem pracowni twórców wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- weryfikacja wniosków o wypowiedzenie najmu,

- wypowiedzanie najmu lokali mieszkalnych z tytułu zaległości oraz inicjowanie spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych, co do których tytuł prawny wygasł wskutek wypowiedzenia z powodu zalegania z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu,
- prowadzenie spraw związanych z naliczaniem i wypłatami kaucji mieszkaniowych.

W 2015 r. przygotowano 1 322 umowy i aneksy do umów najmu lokali mieszkalnych, wysłano do ponownego rozpatrzenia 14 skierowań do zawarcia umowy/aneksu w wyniku czego anulowano 5 skierowań.

Do weryfikacji wpłynęło 327 wniosków o wypowiedzenie najmu. Po szczegółowej analizie dokumentów i informacji wypowiedziano najem 308 najemcom.

W drugiej połowie 2015 r. przejęto do realizacji zadanie realizowane dotychczas przez Urząd Miejski Wrocławia - prowadzenie spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych, co do których tytuł prawny wygasł wskutek wypowiedzenia z powodu zalegania z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu. W 2015 r. przygotowano 168 wniosków o przygotowanie pozwów do sądu w ww. temacie.

W 2015 r. kontynuowano realizację Zarządzenia Prezydenta nr 8463/13 z dnia 3 września 2013 r. w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w formie świadczenia rzeczowego. Na dzień 31 grudnia 2015 r. do Gminy wpłynęły propozycje z 53 jednostek gminnych oferujące "zatrudnienie" w ww. formie świadczenia rzeczowego dla 259 osób (do wykorzystania przez ZZK i WM Sp. z o.o.). Do Zarządu Zasobu Komunalnego wpłynęło 483 wnioski dłużników, którzy złożyli deklarację skorzystania z możliwości spłaty zadłużenia w formie świadczenia rzeczowego. Na podstawie złożonych przez dłużników wniosków przygotowano 436 umów na odpracowanie długu, z czego obecnie obowiązuje 128 umów zawartych ze 142 osobami. Z grupy 436 umów: 232 umowy zostały wypowiedziane lub dłużnicy nie zgłosili się do jednostek, 77 umów zostało zakończonych z uwagi na spłatę zadłużenia. Osoby, które realizowały umowy dotyczące zamiany formy spłaty zadłużenia ze świadczenia pieniężnego na świadczenie rzeczowe i stanęły się do wskazanych przez ZZK jednostek odpracowały dług na kwotę 1 954 657 złotych. Łączne zadłużenie ww. osób to kwota ponad 4 689 000 złotych. Obecnie najniższa do odpracowania przez dłużnika kwota zaległości to 1 900 złotych. Największe, odpracowywane zadłużenie to kwota 228 000 złotych. Większość prac deklarowanych przez dłużników i zleczanych przez ZZK, to prace polegające na sprzątnięciu, prace porządkowe, pielęgnacja zieleni. Dłużnicy swój dług uzasadniają trudną sytuacją osobistą - problemami finansowymi i zdrowotnymi, brakiem pracy. Najmłodszy odpracowujący dłużnik ma 24 lata, najstarszy dłużnik odpracowujący dług ma 77 lat. Średnia wieku dłużników odpracowujących dług to niecałe 54 lata. Odpracowujący dług nie określają swojego wykształcenia - wśród tych osób są bezrobotni, często bez prawa do zasiłku, osoby posiadające grupę inwalidzką, osoby utrzymujące się z prac dorywczych.

W 2015 r. powadzono sprawy związane z udzielaniem ulgi w czynszu z tytułu niskich dochodów oraz o odstąpienie od naliczania 15% wyżki za lokal powyżej 80 m². Wnioski były rozpatrywane w oparciu o uchwałę nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019 oraz Zarządzenie nr 249/09 Dyrektora Zarządu Zasobu Komunalnego z dnia 20 sierpnia 2009 r. Pozytywnie zaopiniowano 4 wnioski o udzielenie ulgi z tytułu niskich dochodów, spełniających kryteria wynikające z ww. uchwały. Pozostałe wnioski złożone przez najemców nie spełniały warunków określonych w ww. uchwale.

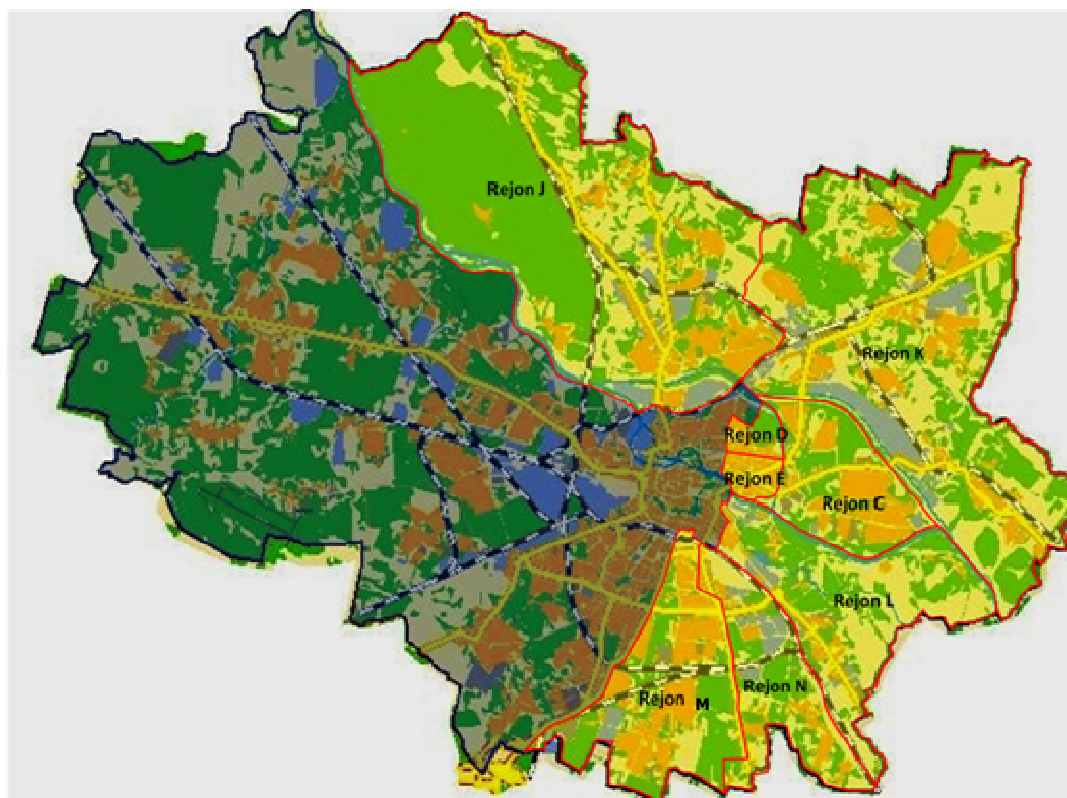
Naliczenie zwaloryzowanych kaucji mieszkaniowych związane z realizacją uchwały Rady Miejskiej XXXI/2277/07 z 9 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław a także ze zwrotem kaucji mieszkaniowej

Kryteria oceny	Ilość wniosków	Kwota kaucji naliczonych	Kwota kaucji wypłaconych
kaucje wypłacone w 2015 r. (kaucje wpłacone po 01.01.2009 r.)	45	122 093	131 605
kaucje wypłacone w 2015 r. (kaucje wpłacone przed 12.11.1994 r.)	6	9 763	9 763
wnioskodawcy zawiadomieni o wysokości zwrotu, którzy kwalifikują się do wypłaty zwaloryzowanej kaucji	40	17 623	0
wnioskodawcy, którzy kwalifikują się do wypłaty zwaloryzowanej kaucji wnioski zasadne - zawieszono do czasu dostarczenia brakujących dokumentów itd.	115		0
Razem : wnioski o wypłatę kaucji zasadne	155	17 623	141 368
wnioski wymagające procedury wyjaśniającej (mieszkania zakładowe)	85	124 935	0
Razem : wnioski o wypłatę kaucji wątpliwe	85	124 935	0
wnioskodawcy, poinformowani o odmowie na podstawie zapisu o rzeczeniu się z wszelkich roszczeń, zawartym w aktach notarialnych	1 102		
wnioskodawcy, których roszczenie o zwrot kaucji uległo przedawnieniu	444	0	0
wnioski za urządzenia sanitarne (łazienkowe) nie podlegające zwrotowi	29	0	0
wnioskodawcy bez uprawnień do odbioru kaucji na podstawie art. 36	60	0	0
wkłady budowlane - nie podlegają zwrotowi - odmowa	34	0	0
lokale mieszkalne nabyte na rynku wtórnym - odmowa	57	0	0
odmowa (kaucja odebrana wcześniej)	18	0	0
sprawy zamknięte (rezygnacja, odmowa, brak dokumentów)	239	0	0
Razem : wnioski o wypłatę kaucji bezzasadne	1 983	0	0
wnioski załatwione pozytywnie (BSL)	1 967	2 505 581	
wnioski załatwione odmownie (BSL)	1 545	0	
Razem: Wnioski o zwrot zwaloryzowanej kaucji mieszkaniowej z BSL	3 512	2 505 581	
wypłaty kaucji w wyniku wyroków sądowych	205	338 036	338 036
sprawy sądowe w toku	30		

ZASÓB SPÓŁKI WROCLAWSKIE MIESZKANIA

Na zasób komunalny zarządzany przez Spółkę w 2015 r. składały się: nieruchomości mieszkalne i niemieszkalne, obiekty i urządzenia użyteczności publicznej, obiekty administracyjne oraz tereny zewnętrzne.

Poniżej zamieszczono mapę Wrocławia z zaznaczonymi rejonami Miasta, obrazującą zasięg terytorialny zarządzanego przez Spółkę zasobu komunalnego.

Wielkość zasobu komunalnego obejmującego rejon C, D, E, J, K, L, M, N.

	wg stanu na dzień 31.12.2014 r.	wg stanu na dzień 31.12.2015 r.
Ilość budynków 100% Gminnych	671	662
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	1 486	1 464
Ilość LM Gminy Wrocław	13 629	13 293
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m ²)	665 836,83	647 425,35
Ilość LU Gminy Wrocław	719	701
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m ²)	68 312,93	67 874,62
Ilość garaży Gminy Wrocław	718	716
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m ²)	12 508,77	12 473,97
Tereny zewnętrzne (m ²)	2 047 109	2 041 870
Ogródki warzywno-kwiatowe (m ²)	395 343	392 251

W trakcie 2015 r. nastąpiły zmiany w ilości zasobu komunalnego polegające na zwiększeniu, w związku z powierzeniem czynności zarządzania na kolejnych nieruchomościach oraz na zmniejszeniu związanym ze sprzedażą lokali.

Szczegółowo zakres czynności zarządzania spółki Wrocławskie Mieszkania został określony w Załączniku nr 2 do Wskazania do realizacji i można je pogrupować następująco:

- czynności związane z administrowaniem i obsługą klientów,
- czynności związane z prowadzeniem ewidencji księgowej z tytułu rozrachunków z użytkownikami lokali,

- czynności windykacyjne i związane z udzielaniem ulg,
 - czynności związane z konserwacją i usuwaniem awarii oraz okresowymi kontrolami budynków,
 - czynności związane z eksploatacją budynków i terenów zewnętrznych,
 - czynności związane z planowaniem i wykonywaniem remontów, inwestycji, rozbiórek i dokumentacji technicznej,
 - czynności związane z wykwaterowaniem budynków i lokali,
 - czynności związane z pełnieniem funkcji inwestora zastępczego przy remontach, inwestycjach, rozbiórkach i dokumentacjach technicznych,
- Działania, o których mowa wyżej, były przez Spółkę realizowane w 2015 r. w celu poprawy funkcjonalności, bezpieczeństwa i estetyki budynków i lokali mieszkalnych.

EKSPLLOATACJA ZASOBU GMINNEGO

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – **utrzymania budynków** stanowiących własność Gminy Wrocław, Zarząd Zasobu Komunalnego zawiera w ramach otrzymanych w budżecie środków, umowy na wydatki takie jak:

- usługi porządkowo – sanitarne: sprzątanie i okresowe mycie części wspólnych budynków, klatek schodowych, bram, prześwitów bramowych, kabin dźwigów, itp, oraz odczyty wodomierzy,
- usługi dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji,
- usługi czyszczenia przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków (Dz.U. Nr 109 z 2010 r. poz. 719 z późniejszymi zmianami). Zapewnienie wykonania tych usług służy bezpiecznemu użytkowaniu budynków, lokali, mieszkań,
- dostawę i przesył energii elektrycznej dla obwodów administracyjnych dla celów oświetlenia części wspólnych budynków-klatek schodowych, dla funkcjonowania węzłów cieplnych, oświetlenia terenów zewnętrznych (podwórek, wnętrz blokowych), dla celów realizacji usług dozoru i monitoringu obiektów,
- usługi dozoru i ochrony mienia, monitoringu obiektów, w tym czasowo przejętych, przygotowywanych przez Gminę do zbycia,
- usługi transportowe - przeprowadzki najemców z lokali przeznaczonych do remontów, z budynków przeznaczonych do remontów-rewitalizacji, bądź rozbiórki,
- usługi sprzątania i wywiezienia nagromadzonych zbędnych przedmiotów oraz rzeczy na odpowiednie składowiska odpadów z lokali po zgonach, bez najemców i tzw. zbieraczy oraz innych zanieczyszczonych lokali, obiektów,
- usługi dostawy oleju opałowego do lokalnych kotłowni,
- usługi dostawy gazu do lokalnych kotłowni,
- usługi rozliczania kosztów energii cieplnej dla lokali opomiarowanych miernikami zużycia ciepła w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław,
- dostawy energii cieplnej do nowo przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, do budynków po wykonanych remontach – modernizacji lokali i budynków gdzie najemcy, dzierżawcy rezygnują z dzierżawy lub najmu,
- dostawy wody i odbioru ścieków do nowo przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, oraz umów gdy budynek jest włączany do programu umów indywidualnie zawieranych z najemcami lokali komunalnych,
- dostawy i przesyłu (umowy kompleksowe) oraz oddzielnie dostawy i oddzielnie dystrybucji energii elektrycznej do przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, oraz do budynków po wykonanych remontach – modernizacji lokali, budynków gdzie najemcy, dzierżawcy rezygnują z dzierżawy lub najmu,
- dostawy, wymiany oraz montażu wodomierzy lokalowych,
- dostawy, wymiany oraz montażu ciepłomierzy lokalowych,
- usługi legalizacji ciepłomierzy lokalowych,
- usługi dostarczenia i obsługi kabiny TOI – TOI.

Za usługi sprzątnięcia budynków, oświetlenia klatek schodowych i terenów zewnętrznych, dozoru i ochrony mienia, obsługi kabin TOI – TOI, dostawy mediów, faktury realizowane są w okresach miesięcznych. Co miesiąc. Pozostałe usługi są realizowane w miarę potrzeb, cyklicznie bądź sezonowo a faktury realizowane są po wykonaniu usług.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – **utrzymania terenów zewnętrznych** stanowiących własność Gminy Wrocław zawarto w ramach otrzymanych w budżecie środków umowy, na wydatki takie jak:

- usługi koszenia traw, przycinania żywopłotów,
- usługi wycinki drzew które tego wymagają oraz na podstawie decyzji,
- usługi pielęgnacyjne - prześwietlania drzew i krzewów, cięcia pielęgnacyjne,
- usługi usuwania powalonych drzew, wykrotów w związku z nawałnicą, która przeszła nad Wrocławiem w dniu 19 lipca 2015 r.
- usługi pielęgnacyjne drzew na podstawie zleconych ekspertyz dendrologicznych,
- usługi nasadzenia drzew i krzewów,
- usługi pielęgnacji zieleni w zagospodarowanych wnętrzach, zagospodarowanych podwórkach,
- usługi sprzątnięcia osłon śmietnikowych i miejsc gromadzenia odpadów komunalnych.

Za usługi sprzątnięcia osłon śmietnikowych i miejsc zbiórki odpadów komunalnych, faktury realizowane są w okresach miesięcznych. Pozostałe usługi są realizowane cyklicznie bądź sezonowo a faktury realizowane są po wykonaniu usług. Zawarto umowy dzierżawy terenów pod miejsca zbiórki odpadów dla budynków stanowiących własność Gminy Wrocław z innymi właścicielami gruntów i wnosimy opłaty z tego tytułu, wnosimy także opłaty na podstawie decyzji wydanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta za zajęcie pasa drogowego w związku z umieszczeniem w nim przyłączy kanalizacyjnych, wodociągowych, kanalizacji deszczowej, pochylni dla niepełnosprawnych.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – stanowiącego własność Gminy Wrocław planowano wydatki i zawarto umowę na usługi obsługi czterech szaleatów miejskich, faktury za tę usługę realizowane są co miesiąc, zawierano także umowy na dostawę wody i odbiór ścieków oraz dostawę energii elektrycznej i ciepłej do szaleatów i faktury realizowane są co miesiąc.

W celu realizacji wyżej wymienionych usług oraz zapewnienia ciągłości dostaw mediów w ramach eksploatacji przygotowywane są wnioski przetargowe w celu wszczęcia postępowań przetargowych zgodnie z Ustawą Pzp mające na celu wyłonienie dostawców oraz wykonawców usług i zawarcia umów na ich realizację w ramach przyznaných w budżecie środków.

Rozliczenia kosztów mediów

W zakresie rozliczania mediów zostały przeprowadzone odczyty wodomierzy indywidualnych w lokalach gminnych na pierwsze półrocze 2015 r. oraz na koniec 2015 r. Zebrano i zweryfikowano koszty zużycia poszczególnych mediów przypadających na lokale gminne położone w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz dokonano weryfikacji kosztów zużycia mediów, algorytmu podziału kosztów przypadających na lokale gminne położone w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych przekazanych przez zarządców nieruchomości wspólnej. Na podstawie wykonanej bazy naliczeń i kosztów zużycia mediów wykonano rozliczenia mediów na poszczególne lokale gminne. Wyniki rozliczeń przekazano do najemców lokali gminnych oraz zostały przekazane do zaksięgowania na kartotekach finansowych lokali w systemie Granit.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano działania podjęte w latach ubiegłych w zakresie legalizacji urządzeń pomiarowych tj. urządzeń do pomiaru energii cieplnej i zużycia wody oraz promowania opomiarowanych lokali. Wytypowano lokale do opomiarowania w wodomierze i do wymiany/legalizacji wodomierzy i urządzeń pomiaru ciepła.

W celu podniesienia klasy energetycznej nowo wybudowanych budynków mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław zostały zainstalowane i wdrożone do rozliczeń

nowoczesne urządzenia grzewcze - logotermy. Uciepłowiono 5 budynków, co wpłynęło na energooszczędne zachowanie mieszkańców gminnego zasobu komunalnego.

W 2015 r. kontynuowano działania w zakresie Programu Pilotażowego zawierania indywidualnych umów przez dostawcę mediów z ich odbiorcami tj. najemcami lokali gminnych. Program zawierania indywidualnych umów z MPWiK został wprowadzony w kolejnych 12 budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław. Kolejne budynki (2 szt.) są przygotowane do zawierania indywidualnych umów przez MPWiK.

W ramach wdrażania modułu rozliczeniowego mediów w programie Granit wprowadzono strukturę rozliczeniową dla rejonów: A, F, G, O, T, U, S, P. Wykonano pierwsze rozliczenia mediów dla lokali gminnych w rejonie O, T, P, S, U i kolejne rozliczenia dla lokali w rejonach: O, T, P. Uzyskane wyniki z testów rozliczeń wykonanych w module rozliczeniowym dla kolejnych rejonów, były analizowane i porównywane z rzeczywistymi wynikami rozliczeń. Rozliczenia uznano za prawidłowo wykonane i zaksięgowano na kartotekach najemców bezpośrednio w systemie Granit. Trwają przygotowywania do wdrażania kolejnych rejonów. Stworzono najemcom lokali gminnych możliwość podawania odczytów z liczników drogą elektroniczną poprzez stronę internetową. Coraz więcej najemców zgłasza odczyty tą drogą.

W zakresie dostarczenia mediów do lokali gminnych położonych w budynkach stanowiących 100% własność Gminy Wrocław oraz w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych zostały poniesione wydatki związane ze zużyciem następujących rodzajów mediów:

- zużycie zimnej wody i odprowadzenie ścieków z lokali gminnych,
- opłata abonamentowa za dostawę wody i odprowadzanie ścieków,
- zużycie energii cieplnej z lokali gminnych,
- zużycie energii elektrycznej na cele mieszkalne z lokali gminnych,
- zużycie gazu z lokali gminnych,
- wywóz nieczystości płynnych z lokali gminnych

Wydatki na media zwiększyły się w stosunku do prognozowanych wydatków na 2015 r. z uwagi na zmianę w pierwszym półroczu 2015 r. cen nośników ciepła – wzrost kosztów centralnego ogrzewania i podgrzania wody o ok. 5,75% i zmianę w II półroczu 2015 r. taryfy dla ciepła, zatwierdzoną Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr OWR-4210-17/2015/1276/XVI-A/AŁ z dnia 3 września 2015 r. Zmiana taryfy spowodowała podwyższenie opłat także przez zarządców Wspólnot Mieszkaniowych. Dostarczenie mediów tj. dostarczenie zimnej wody i odprowadzenie ścieków, dostarczenie energii cieplnej, energii elektrycznej, gazu, wywóz nieczystości stałych oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z 8 526 mieszkalnych i 715 użytkowych lokali gminnych położonych w 753 budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław wykonane jest zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Zarządem Zasobu Komunalnego a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie faktur wystawianych przez poszczególnych dostawców i odbiorców mediów. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmu i sposobu rozliczania zgodnie z podjętymi regulaminami rozliczania mediów obowiązującymi w Zarządzie Zasobu Komunalnego. Dostarczanie mediów tj. dostarczanie zimnej wody i odprowadzenie ścieków, dostarczenie energii cieplnej, energii elektrycznej, gazu, wywóz nieczystości stałych oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z 15 440 mieszkalnych i 2 581 użytkowych lokali gminnych położonych w 2 616 budynkach Wspólnot Mieszkaniowych wykonane jest zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy poszczególnymi Wspólnotami Mieszkaniowymi a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie wniosków wystawianych przez poszczególne Wspólnoty Mieszkaniowe. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmu i sposobu rozliczania zgodnie z podjętymi regulaminami rozliczania mediów w poszczególnych wspólnotach.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Na czynności i ponoszone w zakresie eksploatacji zasobu gminnego wydatki składają się:

- utrzymanie czystości i porządku wewnątrz budynków 100% gminnych,
- usługi deratyzacji wykonane zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Wrocławia” 2 razy w ciągu roku,
- przeprowadzone akcje przeciwko gryzoniom na terenach zewnętrznych,
- dozór i ochrona mienia budynków przy ul. Więckowskiego 34, ul. Popielskiego 6, ul. Koreańskiej 1, ul. Hubskiej 8-16,
- zakup energii elektrycznej na potrzeby oświetleniowe klatek schodowych,
- obsługa serwisowa kotłowni, węzłów cieplnych i logoterm,
- obsługa serwisowa platform i dźwigów osobowych,
- odczytywanie indywidualnych wodomierzy poboru wody w lokalach,
- dokonywanie rozliczeń dostaw mediów do nieruchomości,
- plombowanie wodomierzy indywidualnych w lokalach,
- utrzymanie czystości i porządku w 325 miejscach składowania odpadów stałych (w ciągu roku nastąpiła zmiana w wykazie adresowym mzo z uwagi na sprzedaż nieruchomości),
- czyszczenie przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych w budynkach 100% gminnych,
- sprząkanie lokali oraz pomieszczeń przynależnych wraz z wywozem pozostawionych w tych lokalach przedmiotów,
- wykwaterowania związane z planowanymi remontami lokali i budynków z zapewnieniem transportu rzeczy i przedmiotów będących własnością najemców do lokali zastępczych,
- utrzymanie terenów zewnętrznych Gminy Wrocław poprzez wykonywanie czynności: dwukrotnej wymianie piasku w piaskownicach, czterokrotnego koszenia traw, dwukrotnej przycinki żywopłotów oraz wycinki, pielęgnacji i okrzesywania drzew, zgodnie z decyzjami wydanymi przez Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Wydział Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- zarządzanie ogródkami warzywno-kwiatowymi, w tym wykonano pomiary aktualizacyjne 240 ogródków.

Wyżej wymienione usługi wykonywane były przez firmy zewnętrzne wybrane w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, z wyjątkiem czynności zarządzania ogródkami warzywno-kwiatowymi, które Spółka wykonywała samodzielnie.

W obszarze rozliczania mediów Spółka w 2015 r. w rejonach C, D, E, J, K, L, M, N, dokonała odczytów wodomierzy w lokalach. Stworzono bazę naliczeń i kosztów niezbędnych do wykonania rozliczeń mediów za cały 2015 r.

Poniżej przedstawiono zestawienie dokonanych rozliczeń mediów w latach 2014-2015:

Rozliczenia mediów w latach 2014-2015

Ilość rozliczeń [szt.]	Rok	
	2014	2015
Rozliczenie dostawy zimnej wody i odprowadzanie ścieków	46 622	51 065
Rozliczenia ciepłej wody	2 225	1 972
Rozliczenie wywozu odpadów komunalnych	4 450	6 997
Rozliczenie wywozu nieczystości płynnych	224	243
Rozliczenie centralnego ogrzewania	1 997	3 271
Rozliczenie dostawy gazu	241	344
Rozliczenie energii elektrycznej	242	660

Ilość dostarczonej korespondencji w latach 2014-2015

Wysłana korespondencja	Rok	
	2014	2015
Zawiadomienie o zmianie: <ul style="list-style-type: none"> • stawki czynszu, • stawki za media, • wysokość kaucji, • zmianie naliczeń, • wysokości opłat; 	19 648	19 038
Zawiadomienie o rozliczeniu mediów	41 063	41 847

EWIDENCJA NA KARTOTEKACH NAJEMCÓW

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W 2015 r. realizowano czynności związane z obsługą najemców z tytułu opłat związanych z korzystaniem z lokali mieszkalnych i lokali użytkowych, prowadzono w szczególności:

- analizy kartotek finansowych użytkowników lokali,
- udzielanie ustnych informacji odnośnie zapisów na indywidualnych kartotekach użytkowników lokali,
- przyjmowanie zainteresowanych przez pracowników działu na rozmowy indywidualne,
- prowadzenie korespondencji z użytkownikami lokali w zakresie rozliczeń finansowych ewidencjonowanych na kartotekach najemców,
- analizy kartotek finansowych użytkowników lokali,
- wystawianie zaświadczeń na wnioski Biura Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na indywidualne wystąpienie korzystających z lokali.

W 2015 r. korespondencja z użytkownikami lokali oraz ich obsługa przedstawiała się następująco:

- w sprawie analizy zapisów na kartotekach finansowych i ustalenia wysokości prawidłowego salda wpłynęło około 9 700 wniosków najemców z czego zrealizowano 8 836 w tym:
 - w zakresie lokali mieszkalnych wysłano pism w ilości 6 904 szt.
 - w zakresie lokali użytkowych wysłano pism w ilości 1 932 szt.

Udzielone odpowiedzi dotyczyły między innymi analizy salda, wydania informacji o wysokości salda oraz wniosków o ewentualne zwroty nadpłat.

- przyjęto na rozmowy indywidualne 9 127 zainteresowanych osób,
- wykonano analizę na 7 459 szt. kartotekach finansowych najemców w tym:
 - przygotowano 866 szt. sald użytkowników lokali mieszkalnych na dzień złożenia wniosku o udzielenie ulgi,
 - przygotowano 988 szt. sald użytkowników lokali użytkowych z tego:
 - o salda do sądu 625 szt.
 - o porozumienia 43 szt.
 - o pozostałe wnioski 320 szt.
- przekazano 2 705 szt. sald organizacji pozarządowych do Departamentu Spraw Społecznych biuro ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- ustalono 234 szt. sald lokali mieszkalnych, które przekazano celem skierowania na drogę postępowania sądowego,
- ustalono 1 291 szt. sald dla lokali użytkowych do Krajowego Rejestru Długów,
- ustalono 1 331 szt. sald dla Biura Sprzedaży Lokali,
- ustalono 44 szt. sald do wypowiedzeń najmu na wniosek Wydziału Lokali Mieszkalnych.

Dodatkowo zweryfikowano 1 137 szt. kartotek lokali mieszkalnych i użytkowych. Usprawnienie pracy oraz zdobyte doświadczenie w zakresie obsługi najemców odniosły w 2015 r. pozytywny wpływ na pracę z najemcami a zarazem zwiększenie satysfakcji klientów.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Spółka w 2015 r. realizowała sprawy z zakresu postępowań wyjaśniających w celu ustalenia salda kartoteki opłat najemcy, wniosków o wydanie zaświadczenia o stanie finansowym, wniosków najemców o zwrot nadpłat oraz reklamacji ustalonych sald. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. Spółka przyjęła do realizacji w celu prawidłowego załatwienia 10 924 sprawy zgłoszone przez najemców, w tym 9 341 spraw wymagających weryfikacji kartotek finansowych.

W trakcie weryfikacji korygowano błędy i nieprawidłowości obejmujące okres zarządzania poprzednich zarządców, tj. przed 1 sierpnia 2010 r. Ujawniono m.in.:

- brak lub nieprawidłowy BO na 1 kwietnia 2004 r. niezgodny z archiwalnymi kartotekami finansowymi najemców,
- braki w zaksięgowanych dodatkach mieszkaniowych,
- podwójnie zaksięgowane wpłaty wymagające skorygowania,
- brak lub nieprawidłowe księgowania rozliczeń mediów niezgodne z dokumentami w teczках lokali,
- brak naliczeń odsetek od niezapłaconych należności i nieterminowych wpłat od kwietnia 2006 r.

Wyjaśniono również szereg nieprawidłowości ze strony najemców we wnoszeniu opłat mieszkaniowych: zbyt niskie wpłaty spowodowane nieuwzględnianiem podwyżek, nieterminowe wpłaty, brak opłacenia niedoborów po rozliczeniu mediów.

Ponadto ustalono, że w wielu przypadkach zaległości widniejące na kartotekach finansowych najemców wynikają z bilansów otwarcia przekazywanych przez kolejnych zarządców co wymusza konieczność szczegółowej analizy zapisów na kontach lokali za okresy znacznie przekraczające czas zarządzania przez Spółkę nieruchomościami (nawet od 2000 r., tj. 15 lat wstecz), porównania dokumentów źródłowych w teczce lokalowej z księgowaniami na kartotekach, a także poszukiwaniem i księgowaniem brakujących wpłat, co jest pracochłonne oraz niezwykle czasochłonne.

W celu ostatecznego i prawidłowego załatwienia spraw zgłaszanych przez najemców podjęto następujące czynności:

- zrealizowano 10 781 spraw wpływających, w tym w 9 198 przypadkach zweryfikowano zapisy na kartotece opłat najemców, jednocześnie udzielając odpowiedzi na pisma najemców, wydając zaświadczenia i realizując zwroty nadpłat,
- w toku weryfikacji na analizowanych kartotekach finansowych wystornowano zdublowane wpłaty z dnia 18 maja 2004 r., 14 sierpnia 2007 r. i 16 sierpnia 2007 r.,
- skorygowano daty uznania i obciążenia rozliczeniami mediów na kartotekach finansowych najemców przy bieżącej weryfikacji,
- zaksięgowano lub wyksięgowano rozliczenia mediów zgodnie z dokumentacją znajdującą się w teczках lokali,
- zaksięgowano naliczone odsetki od zaległości i nieterminowych wpłat na sumę łączną 10 666 804,45 zł,
- zaksięgowano 1 378 szt. decyzji z MOPS na łączną kwotę około 2 042 340,30 zł,
- wykonywano weryfikacje czynnych porozumień w sprawie udzielenia ulgi przekazane przez poprzedniego zarządcę,
- wykonywano weryfikacje zawartych w latach ubiegłych porozumień w zakresie ustalenia ich ważności oraz dokonywanych spłat wymaganych rat.

	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
ilość spraw przyjętych do realizacji w tym:	7 879	10 057	9 651	10 693	10 924
wymagające weryfikacji	5 176	7 188	7 411	9 089	9 341
ilość spraw zrealizowanych, w tym:	7 218	7 913	8 866	10 793	10 781
wymagające weryfikacji	5 041	5 044	6 626	9 189	9 198
ilość zaksięgowanych decyzji MOPS	1 374	1 620	1 609	1 508	1 378
wartość zaksięgowanych decyzji MOPS (w zł)	1 262 000,00	2 047 554,77	2 490 693,54	2 183 072,10	2 042 340,30
naliczone odsetki	3 307 000,00	8 531 340,05	9 771 318,17	12 802 559,48	10 666 304,45

ORGANIZACJA I WYKONYWANIE OBSŁUGI KLIENTA

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Do głównych zadań Biura Obsługi Klienta należała bieżąca realizacja umów z tytułu konserwacji i awarii w zakresie robót budowlanych, sanitarnych oraz elektrycznych. W 2015 r. w wyniku zgłoszeń najemców, zaleceń z protokołów przeglądów lub przeglądów inspektorów ZZK wystawiono 15 611 zleceń konserwacyjnych.

Ilość zrealizowanych zleceń konserwacyjnych w zarządzanym przez ZZK rejonach

	BOK 1	BOK 2	BOK 3	BOK 5	BOK 7	BOK 9	BOK 10
Ilość zleceń konserwacyjnych	2 776	3 792	1 913	2 282	2 546	1 189	1 113

Jak co roku poziom wykorzystania środków w zakresie konserwacji i awarii przedstawiał się różnie w poszczególnych rejonach miasta. Najwyższe zużycie było w rejonie zarządzanym przez BOK- 1. Zarządza on ścisłym centrum miasta, co wymusza szereg napraw i drobnych remontów dla estetyki Starego Miasta i dzielnic mu przyległych. Duże wykorzystanie środków w BOK 7 wynika z rozległego obszaru którym zarządza. Trzecim rejonem miasta pod względem wykorzystania środków z zakresu konserwacji i usuwania awarii jest BOK-2 – występuje tam najstarszy zasób lokalowy gminy Wrocław z największą ilością kamienic o 100% własności gminy.

W 2015 r. 233 622,28 zł zostało wydane na usuwanie graffiti na budynkach. Pracownicy BOK sporządzili wykaz budynków pokrytych rysunkami i sukcesywnie zlecali ich usunięcie. W lipcu 2015 r przez Wrocław przeszła nawałnica, która spowodowała wiele szkód. Wiele drzew zostało powalonych i uszkodzone zostały elewacje i dachy budynków. Na usunięcie skutków nawałnicy Dodatkowe środki z Budżetu Miasta pozwoliły na ich usunięcie.

Biura Obsługi klienta nadzorowały również realizację umów na wymianę stolarki okiennej. Ogólnie w 2015 r. wymieniono 2 220 m² stolarki okiennej, na co wydano 1 153 417,38 zł. Obecnie w rejestrach nadal jest ponad 11 000 m² okien do wymiany. W przypadkach gdzie zagrożone było życie lub zdrowie mieszkańców okna wymieniane były z umów na konserwację i usuwanie awarii.

Biura Obsługi Klienta nadzorowały również realizację zadań w zakresie budowy pieców. Ogółem wydano na ten cel 381 616 zł. Wymiana pieców we wszystkich rejonach zarządzanych przez ZZK odbywa się na bieżąco, w miarę potrzeb i zgłoszeń najemców w danym roku. Dlatego pod koniec roku podpisano dodatkowe 4 nowe umowy w celu zapewnienia bieżących środków na wymianę niesprawnych pieców zgłoszonych w okresie grzewczym 2015/2016.

W 2015 r. nadzorowano też postępowania przetargowe dotyczące przeglądów technicznych budynków oraz lokali, wymaganych przez prawo budowlane. Przeprowadzenie ich wymagało weryfikacji rejestrów i wyznaczenie adresów lokali pod którymi należało w 2015 r. przeprowadzić konieczne przeglądy.

Podpisano i realizowano następujące umowy:

- przeglądy gazowe,
- przeglądy kominowe,
- przeglądy budowlane roczne,
- przeglądy budowlane pięcioletnie,
- przeglądy elektryczne pięcioletnie,
- przeglądy placów zabaw,
- przeglądy logo term.

Niestety przeglądy budowlane pięcioletnie zostały wykonane tylko na 2 rejonach. Ponieważ wykonawca wycofał się z ich wykonania – zostaną powtórzone w 2016 r. Usterki wykazane w przeglądach i uwagi zostały naniesione w zestawieniu zbiorczym i są

sukcesywnie usuwane w ramach zleceń konserwacyjnych lub przekazywane do innych działów wg ich kompetencji w celu ich usunięcia.

Na podstawie zaleceń z protokołów przeglądowych zlikwidowano niebezpieczne, nie nadające się do użytku urządzenia zabawowe i piaskownice. Konieczne było również całkowite zlikwidowanie kilku placów zabaw. Niestety nie było wystarczających środków aby w miejsce likwidowanych wstawić nowe urządzenia zabawowe lub piaskownice. Na pozostałych obiektach przeprowadzono niezbędną konserwację urządzeń oraz dokonano wymiany piasku. Łącznie na przeglądy budowlane wydano w 2015 r. - 755 750 zł a na wymianę piasku 78 554,60 zł

Poziom wykorzystania środków finansowych w poszczególnych BOK-ach (w tys. zł)

	Łączne wykorzystanie środków w 2015 r. (w tys. zł)	BOK						
		1	2	3	5	7	9	10
Konserwacje razem:	10 644	2 775	1 726	1 014	1 005	2 287	964	873
Konserwacje i usuwanie awarii	8 073	2 412	1 240	676	685	1 932	606	522
Wymiana piasku	79	11	10	9	6	7	12	23
Piece	382	3	77	77	100	49	34	42
Wymiana stolarki	1 153	136	215	178	93	60	229	243
Przeglądy budowlane	756	95	152	74	119	196	78	43
Inne	201	119	31	1	2	42	6	0

Zespół Koordynacji ds. Biur Obsługi Klienta nadal sprawuje rolę koordynatora w sprawach dotyczących likwidowanych szkód. W 2015 r. konsekwentnie realizowano likwidację szkód w oparciu o wytyczne procedury z 2014 r., stosując zasady:

- zgłaszania szkód do Ubezpieczyciela Gminy Wrocław bezpośrednio po otrzymaniu informacji o jej powstaniu – bez oczekiwania na regres,
- zgłaszania szkód z odpowiedzialności cywilnej sprawcy.

Analizując zgłoszone szkody, w 2015 r. odnotowano ponad 350 zgłoszeń o powstałych szkodach. Na tę liczbę składają się następujące zdarzenia:

- 30 zgłoszeń szkód powstałych po wicherze (19 lipca 2015 r.) w mieniu osób trzecich z polisy OC,
- 274 zgłoszeń szkód (z innych przyczyn) z polisy OC,
- 52 zdarzeń dotyczyło szkód w mieniu Zarządu Zasobu Komunalnego.

W 2015 r. wykorzystano środki w wysokości 7 443,12 zł. Na kwotę tę składają się wypłaty:

- odszkodowań (poniżej ustanowionej franszyzy) - 5 443,12 zł,
- fransyz - 2 000,00 zł.

Wypłaty te dotyczyły szkód za lata:

- 2011 – 1
- 2012 – 1
- 2013 – 7
- 2014 – 2
- 2015 – 2

Biura Obsługi Klienta nadzorowały również realizacje umów na wykonanie usług koszenia trawy, przycinania żywopłotów, wycinki i okrzesywania drzew, sprzątnięcia nieruchomości, wywozu odpadów oraz ochrony obiektów. Drugi rok nadzorowały montaż wodomierzy i ciepłomierzy. Łącznie zamontowano i przyjęto na stan ok. 4 000 urządzeń. W 2015 r. kontynuowano również nadzór nad pełną pielęgnacją terenów zewnętrznych po

rewitalizacji. Działania takie miały miejsce w rejonach H, I, F, G. Pozwoliło to na kontynuację wypracowanych w 2015 r. nowych standardów w pielęgnacji zieleni we wnętrzach blokowych.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2015 r. spółka Wrocławskie Mieszkania realizowała zadania dla rejonów C, D, E, J, K, L, M, N Miasta prowadząc sprawy lokalowe, eksploatacyjne i techniczne. Bezpośrednia obsługa najemców realizowana jest przez Zespoły Obsługi Eksploatacyjnej Biura Obsługi Klienta, Zespół Techniczno-Inwestycyjny oraz Zespół Księgowej Obsługi Zasobów i Zespół ds. Windykacji.

Do zadań realizowanych przez Zespoły Obsługi Eksploatacyjnej Biura Obsługi klienta w 2015 r. należało m.in.:

- udzielanie pełnej informacji mieszkańcom w zakresie dotyczącym kompetencji Spółki oraz sposobu załatwiania spraw znajdujących się w sferze przedmiotu jej działalności,
- przyjmowanie wniosków, przekazywanie niezbędnych formularzy oraz ich wypełnianie na rzecz mieszkańców jak i innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław wraz z wydawaniem niezbędnych opinii i ocen,
- nadzór nad prawidłową realizacją usług w zakresie eksploatacji zarządzanego zasobu,
- prowadzenie spraw związanych z najmem lokali mieszkalnych i użytkowych oraz gospodarowaniem tymi lokalami,
- realizowanie planu rzeczowo-finansowego konserwacji poprzez przygotowanie, nadzór oraz rozliczanie wykonawców z wykonywanych konserwacji i usuniętych awarii,
- sporządzanie planów konserwacji oraz remontów w zakresie prac zdurńskich i stolarskich oraz opracowywanie projektów rocznych planów rzeczowo finansowych konserwacji w oparciu o przeglądy, a także o protokoły kontroli okresowej obiektów budowlanych oraz nakazy pokontrolne wydane przez uprawnione organy,
- wyrażanie zgodny na przeprowadzenie remontów finansowanych i wykonywanych przez najemców posiadających tytuł prawny, przygotowywanie umów remontowych oraz kontrola ich wykonania pod względem formalno-prawnym, technicznym oraz rozliczanie finansowe wykonywanych remontów,
- nadzór i rozliczanie wykonawców, w tym okresowych kontroli budynków, o których mowa w przepisach prawa budowlanego, realizowanych przez wykonawców na podstawie odrębnych umów,
- prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego w rozumieniu art. 64 ustawy „Prawo budowlane”, wraz z dokonywaniem zapisów dotyczących przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy w okresie użytkowania obiektu,
- dokonywanie korekt naliczeń czynszów oraz opłat za bezumowne korzystanie z lokali,
- zabezpieczenie pustostanów lokali mieszkalnych i użytkowych przed samowolnym zajęciem i dewastacją wraz z prowadzeniem rejestru pustostanów,
- wykonywanie czynności technicznych związanych z eksmisjami najemców oraz zabezpieczeniem lokali po eksmisjach, zgonach najemców i przekazywanie właściwej jednostce organizacyjnej Gminy Wrocław lokalu do zasiedlenia,
- przygotowanie umów najmu lokali mieszkalnych, sporządzenie aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych, na podstawie skierowania Wydziału Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego,
- współpraca z WLM UM w zakresie przygotowania propozycji udzielania ulg w czynszu, według zasad określonych przepisami prawa,
- ustalanie wysokości zaliczek na media za lokale gminne w budynkach wspólnot mieszkaniowych i budynkach gminnych, przygotowywanie powiadomień dla klientów o dokonanych naliczeniach,
- naliczanie opłat niezależnych najemców i innym użytkownikom lokali,
- prowadzenie bazy danych do rozliczeń mediów dostarczonych do lokali,
- dokonywanie rozliczania kosztów zużytych mediów na każdego klienta i przygotowywanie powiadomień klientów o wynikach rozliczeń,
- opracowywanie i wdrażanie regulaminów rozliczania mediów w budynkach gminnych,

- okazywanie lokali i nieruchomości osobom zainteresowanym ich najmem, kupnem, a także rzeczoznawcom majątkowym,
- prowadzenie, zgodnych z przepisami, działań w stosunku do osób, które samowolnie zajęły lokal mieszkalny, polegających na zawiadomieniu policji o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z naruszeniem art. 193 Kodeksu karnego.

Szczegółowe sprawozdania z rodzaju i ilości realizowanych czynności eksploatacyjnych Spółka przekazuje odrębnie, po każdym miesiącu rozliczeniowym przy fakturze za wykonywane czynności zarządzania. W niniejszym sprawozdaniu podajemy wybrane dane w tym zakresie:

- przyjęcia zgłoszeń najemców (ustne, pisemne, telefoniczne) – 13 343,
- sporządzono 196 umów najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych),
- sporządzono 449 aneksów do umów najmu (w tym, na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych),
- sporządzenie 73 umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy,
- sporządzono 18 aneksów do umów remontowych,
- sporządzono 135 umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego, w tym: 129 umów dotyczyło zmiany systemu ogrzewania – KAWKA,
- sporządzono 2 umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- przeprowadzono 8 915 wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych,
- przejęcia i przekazania nieruchomości w ramach dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności – 228.

Wybrane czynności zarządzania w latach 2014-2015

	2014 r.	2015 r.
przyjęcie zgłoszeń najemców (ustne, pisemne, telefoniczne)	16 207	13 343
sporządzenie umów najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych)	246	196
sporządzenie aneksów do umów najmu	497	449
sporządzenie umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy	56	73
sporządzenie aneksów do umów remontowych	21	18
sporządzenie umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego, w tym:	63	135
sporządzenie umów dotyczących zmiany systemu ogrzewania – KAWKA	56	129
sporządzenie umów pomieszczenia tymczasowego	3	2
przeprowadzenie wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych	11 390	8 915
przejęcia i przekazania nieruchomości w ramach umów dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności	331	228

FINANSE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Dochody

W 2015 r. odprowadzono do Budżetu Miasta dochody w łącznej kwocie **144 479 202,19 zł** z tego:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne 80 296 784,77 zł w tym:
 - z czynszów kwota 78 043 087,68 zł tj. 99,93 % wykonania planu rocznego,
 - z odsetek za zwłokę kwota 2 253 697,09 zł tj. 64,40 % wykonania planu rocznego,
- z tytułu opłat za lokale użytkowe 26 535 017,41 zł w tym:
 - z czynszów kwota 23 528 234,59 zł tj. 100,55 % wykonania planu rocznego,
 - z odsetek za zwłokę kwota 768 596,70 zł tj. 76,86 % wykonania planu rocznego,

- wpływy z dzierżawy ogródków gastronomicznych kwota 789 560,64 zł tj. 92,89 % wykonania planu rocznego,
- wpływy z najmu i dzierżawy kwota 1 448 625,48 zł tj. 181,08 % wykonania planu rocznego,
- z tytułu opłat za media: 34 243 934,83 zł tj. 103,77% wykonania planu rocznego,
- wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów wygranych spraw sądowych, wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych, dochody z tytułu wpłat za korzystanie z szaletów miejskich oraz wpłat z tytułu odsprzedaży mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów 3 403 465,18 zł.

Łączne wykonanie dochodów w stosunku do planu wyniosło w 2015 r. 101,64 %.

Do Budżetu Miasta w 2015 r. odprowadzono nieplanowane dochody z tytułu:

- wpłat za udostępnienie informacji publicznej 9,80 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych ZSK 6 451,47 zł,
- wpłat z tytułu naliczonych kar pieniężnych dla wykonawców usług i robót z tytułu nienależytego wykonania zadań powierzonych na podstawie zawartych umów 241 307,45 zł,

Łączna kwota ww. dochodów wyniosła: **247 768,72 zł.**

Wydatki

W ramach przyznanych środków na realizację zadań ujętych w zatwierdzonym planie finansowo-rzeczowym poniesiono wydatki w dziale 700 rozdział 70004, 70005 i 70095, 853.85334, 921.92120, 900.90095.

Struktura poniesionych wydatków

Dział. Rozdział	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wyk. planu
700.70004	Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	29 367 483	29 325 251,76	99,86%
700.70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami wydatki bieżące i majątkowe	124 136 775	123 456 759,58	99,45%
700.70095	Zagospodarowanie wewnątrz międzyblokowych	3 393 000	3 387 637,08	99,84%
700.70095	Wrocławski budżet Obywatelski	351 000	349 634,91	99,61%
853.85334	Pomoc dla repatriantów – remont lokalu przy ul. Kościuszki 9/10	21 815	21 815,00	100,00%
853.85334	Pomoc dla repatriantów	130 778	129 311,60	98,88%
921.92120	Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach zabytkowych	325 669	325 669,00	100,00%
900.90095	Realizacja projektu „Transition Cities”	20 000	16 900,00	84,50%
	Razem	157 746 520	157 012 978,93	99,53%

Wydatki ujęte w klasyfikacji budżetowej w dziale 700 rozdziale 70004 ponoszone były na realizację zadań:

- utrzymanie budynków wraz z obsługą ZSK/ZP01,
- utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością - ZSK/ZP02,
- zakupy inwestycyjne INW/248.

Wydatki ujęte w klasyfikacji budżetowej w dziale 700 rozdziale 70005 i 70095 ponoszone były na realizację zadań:

- administrowanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław - ZSK/B/01,

- remonty - ZZZK/REM/12, ZZZK/REM/14,
- inwestycje - WPI/061, WPI/247, WPI/074, INW/133, WPI/270, WPI/291, WPI/268, WSR/B/09.

W ramach zadań związanych z administrowaniem zasobem gminy i obsługą remontów i inwestycji ZZZK realizował wydatki związane z zarządzaniem zasobem mieszkaniowym Gminy Wrocław (w tym na: zarządzanie, eksploatację, konserwację, drobne naprawy, awarie, koszty dostarczania mediów), pozostałym zasobem komunalnym (zarządzanie lokalami użytkowymi i ich eksploatacją, utrzymaniem terenów zewnętrznych, remontami lokali użytkowych), realizował pozostałe usługi związane z zarządzaniem lokalami komunalnymi (m.in. koszty windykacji, koszty postępowań sądowych – lokale mieszkalne i użytkowe, utrzymanie czasowo przejętych nieruchomości, zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii oraz zadania związane z rozbiórkami i zabezpieczaniem nieruchomości).

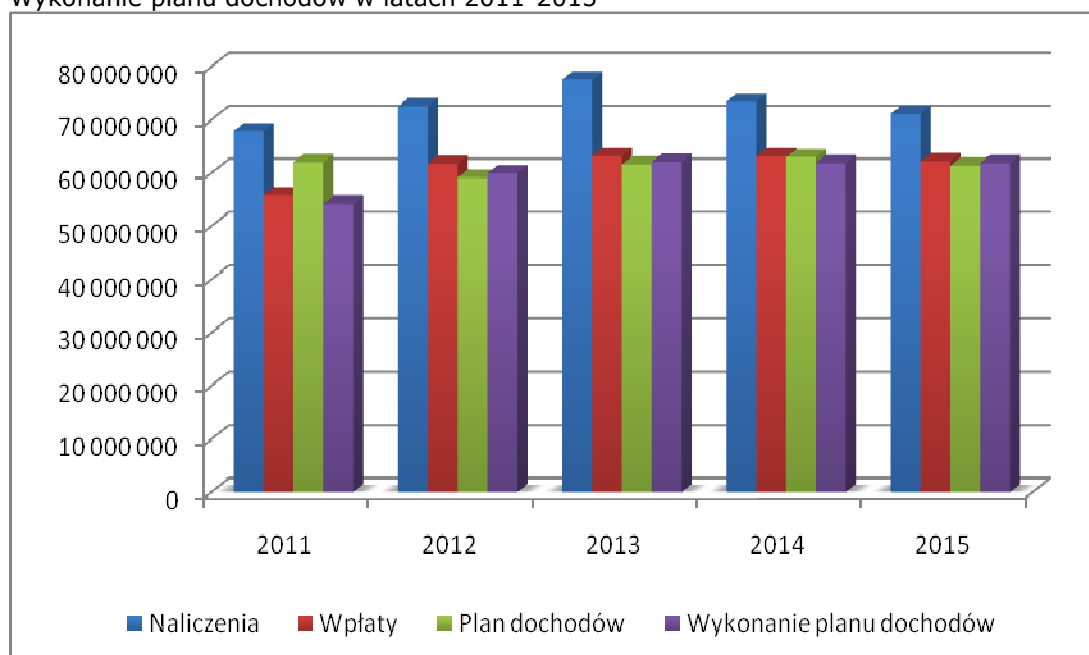
SPÓŁKA WROCLAWSKIE MIESZKANIA

Dochody

W roku 2015 r. na rachunek budżetu Miasta wpłynęły dochody z tytułu najmu lokali oraz mediów, wnoszonych przez najemców z rejonów C,D,E,J,K,L,M,N w łącznej wysokości **61 927 340,06 zł** co stanowi **100,86 %** wykonania planu, w tym:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne 33 180 311,25 zł w tym:
 - z czynszów kwota 32 481 254,25 zł tj. 93,36 % wykonania planu rocznego,
 - z odsetek za zwłokę kwota 699 057,00 zł tj. 138,70 % wykonania planu rocznego,
- z tytułu opłat za lokale użytkowe 6 390 223,15 zł w tym:
 - z czynszów kwota 6 261 648,52 zł tj. 95,38 % wykonania planu rocznego,
 - z odsetek za zwłokę kwota 128 574,63 zł tj. 357,15 % wykonania planu rocznego,
- z tytułu opłat za media: 19 389 524,62 zł tj. 101,03 % wykonania planu rocznego,
- wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów wygranych spraw sądowych, wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych, dochody z tytułu wpłat za korzystanie z szaletów miejskich oraz wpłat z tytułu odsprzedaży mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów **2 548 287,99 zł**.

Wykonanie planu dochodów w latach 2011-2015

Wykonanie planu dochodów w latach 2014-2015

	2014			2015		
	plan dochodów	wykonanie	%	plan dochodów	wykonanie	%
czynsz	43 970 000	39 465 275	89,76	41 355 000	38 742 903	93,68
media	18 160 000	19 837 937	109,24	19 192 000	19 389 525	101,03
odsetki	860 000	1 138 143	132,34	840 000	1 246 625	148,41
rozliczenia	12 000	1 496 946	12 474,55	12 000	2 548 288	21 235,73
RAZEM	63 002 000	61 938 301	98,31	61 399 000	61 927 340	100,86

Wydatki

W ramach przyznanych środków w dziale 700 rozdziale 70005 i 70095 oraz w dziale 853 rozdziale 85334 na 2015 r. w wysokości **76 444 566 zł** wydatkowano **70 653 474,10 zł**, co stanowi **92,42 %** wykonania planu.

Poszczególne pozycje planu wraz z wykonaniem na dzień 31 grudnia 2015 r.

Nazwa paragrafu	Plan wydatków	Wykonanie	Wykonanie jako % Planu
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	76 444 566	70 653 474,10	92,42%
Eksploatacja, zarządzanie, utrzymanie terenów zewnętrznych, koszty windykacji, koszty rozbiórek i zabezpieczenia nieruchomości, opłata za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych, opłaty notarialne – wydatki bieżące	21 325 918	20 078 013,36	94,15%
Eksploatacja, utrzymanie terenów zewnętrznych, koszty windykacji – wydatki wieloletnie	2 124 704	1 820 992,48	85,71%
Media, media - energia elektryczna – wydatki bieżące	19 676 878	19 294 061,11	98,05%
Media, media - energia elektryczna – wydatki wieloletnie	809 359	601 441,92	74,31 %
Konserwacja, drobne naprawy-awarie – wydatki bieżące	2 175 000	1 918 192,50	88,19%
Konserwacja, drobne naprawy-awarie – wydatki wieloletnie	5 002 000	4 751 928,89	95,00%
Usuwanie skutków nawałnicy	300 000	238 418,90	79,47%
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	5 955 000	5 948 892,51	99,99%
Remonty, w tym:	13 681 733	12 111 948,71	88,52%
Fundusz remontowy - zaliczki	3 266 000	3 015 597,01	92,33%
Remonty - Wspólnoty Mieszkaniowe	5 156 641	5 156 514,08	99,99%
Remonty ogólnobudowlane	4 500 000	3 203 756,81	71,19%
Remonty – zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	700 000	676 989,69	96,71%
Remonty lokali dla repatriantów	59 092	59 091,12	100%

Koszty postępowań sądowych	494 000	307 803,76	62,31%
Odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych	8 000	380,00	4,75%
Odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych	50 000	9 799,61	19,60%
Różne opłaty i składki	31 000	8 669,77	27,97%
Odsetki	20 000	1 246,12	6,23%
WPI/061 -Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	1 982 940	1 018 351,03	51,36%
WPI/271 Wykonanie robót budowlanych w obiekcie przy ul. Grunwaldzkiej 12 b służącym rehabilitacji osób niepełnosprawnych	30 000	29 992,30	99,97%
WPI/074 Program zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw	2 192 534	1 930 084,28	88,03%
WPI/271 Wrocławski Budżet Obywatelski	583 500	583 256,85	99,96%

WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W 2015 r. Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK, reprezentujący Gminę Wrocław jako właściciela lokali w nieruchomościach wspólnych najwięcej pracy poświęcił przygotowaniu i obsłudze zebrań wspólnot mieszkaniowych w tym sprawozdawczych, zmianie zarządcy dla wspólnot, zaskarżaniu uchwał podjętych w trakcie zebrań z naruszeniem przepisów obowiązującego prawa i aktualizacji danych w wersji elektronicznej z otrzymanych dokumentów z zebrań sprawozdawczych.

Dział kontynuował działania zmierzające do zapewnienia aktywnego udziału w zarządzaniu tymi wspólnotami poprzez następujące działania:

- przygotowanie analiz wielkości naliczonych i wpłaconych zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnej, wielkości średniorocznych udziałów Gminy Wrocław w nieruchomościach przed zebraniem sprawozdawczymi za 2014 r.
- przygotowanie dla Pełnomocników Gminy materiałów pomocniczych i szkoleniowych ułatwiających analizę dokumentów pełnomocnikom w trakcie zebrań sprawozdawczych za 2014 r.
- analizę dokumentów rozliczeniowych przekazanych przez zarządców na zebrania sprawozdawcze – zweryfikowano prawidłowość księgowania i podziału kosztów na właściciela Gminę, prawidłowość ewidencji wpłat zaliczek dokonywanych przez Gminę na rachunki bankowe wspólnot mieszkaniowych.
- uczestnictwo w zebraniach sprawozdawczych za 2014 r.:
 - ZZK delegował łącznie 284 osób na zebrania, które odbyły się w 2015 r.
 - łącznie w 2015 r. pracownicy uczestniczyli w 1 383 zebraniach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych. Pełnomocnicy uczestniczyli w 475 zebraniach o tematyce innej niż sprawozdawcza.
- podjęto w imieniu Gminy ponad 11 000 uchwał m.in. uchwały w sprawie udzielenia absolutorium za 2014 r., zatwierdzenia sprawozdania z działalności zarządu /zarządcy, przyjęcia planu gospodarczego na 2015 r. oraz ubezpieczenia nieruchomości.
- na bazie otrzymanych sprawozdań pełnomocników oraz dokumentów z zebrań (protokoły, uchwały) ustalono, że 38 wspólnot mieszkaniowych zmieniło zarządcę nieruchomości wspólnej, przyjęto plany gospodarczo – finansowe na 2015 r. w 2 445 wspólnotach, przyjęto sprawozdania finansowe za 2014 r. dla 2 517 wspólnot, udzielono absolutorium zarządcy dla 2 476 wspólnot i podjęto uchwały o tej treści.

Analityczne zestawienie danych dla rejonów obecnie zarządzanych przez ZZK

rejony	ilość wspólnot	ilość odbytych zebrań sprawozdawczych	ilość odbytych innych zebrań	Ilość wspólnot które zmieniły zarządcę	przyjęcie planu.	przyjęcie sprawozdania finansowego	udzielenie absolutorium zarządcy	inne uchwały podejmowane	ogólna ilość podejmowanych uchwał w ciągu roku
A	243	256	80	7	223	226	219	434	1102
B	282	291	23	3	268	283	261	268	1080
F	237	237	28	0	236	235	235	283	989
G	179	185	66	3	177	180	175	453	985
H	220	222	39	1	218	220	220	195	853
I	148	150	36	4	150	148	148	308	754
Ł	187	195	33	5	185	182	175	194	736
O	89	91	31	1	57	73	73	173	376
P	199	217	79	9	152	173	173	450	948
R	230	225	17	0	214	226	226	490	1156
S	277	289	8	4	276	276	276	300	1128
T	232	236	27	0	228	236	236	216	916
U	104	104	8	1	61	59	59	245	424
Razem	2 627	2 698	475	38	2 445	2 517	2 476	4 009	11 447

Dokonano zapłaty na konta poszczególnych wspólnot mieszkaniowych, miesięcznych zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi – miesięcznie (według danych za grudzień 2015 r.) dokonywano przelewów na rachunki 2 611 wspólnot mieszkaniowych.

Średnia wysokość zaliczki w grudniu 2015 r. wyniosła 3,05 zł/m² (eksploatacja – 0,69 zł/m², konserwacja – 0,33 zł/m² i wynagrodzenie dla zarządcy – 0,64 zł/ m²) oraz na fundusz remontowy – 1,39 zł/m².

Wydatki na zapłatę zaliczek z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej w 2015 r.

	Plan	Wykonanie	Wykonanie jako % planu
Wynagrodzenie dla zarządcy	6 640 000	6 634 429,87	99,92 %
Eksploatacja	7 000 000	6 968 792,30	99,55%
Konserwacja	3 500 000	3 494 934,74	99,86%
Fundusz remontowy	5 530 000	5 527 622,14	99,96%
RAZEM	22 670 000	22 625 779,05	99,80%

Dział Wspólnot Mieszkaniowych skierował do Działu Prawnego ZZK 32 wnioski o zaskarżenie uchwał wspólnot mieszkaniowych, 2 wnioski o zarząd przymusowy powołany przez sąd (dla wspólnot mieszkaniowych przy ul. Piaskowej 1 i Grabiszyńskiej 55) oraz wystąpił o udzielenie 2 opinii prawnych.

Wykaz adresowy wspólnot, w których zaskarżono uchwały

Rejon	Adres budynku - ulica	Nr bud.	Numer uchwały	Temat Uchwały	Data pisma do NK	Zarządca
P	Sudecka	80	13/10/2014	adaptacja i sprzedaż strychu	2015-01-14	GESTOR
O	Powstańców Śl.	2	14/2014	sprzedaż części mieszkania nr 21	2015-01-13	HJW
F	Poniatowskiego	1 A	1/2015	remont stropu drewnianego pomiędzy mieszkaniami 5 i 7 na koszt wspólnoty	2015-01-30	Atena
O	Zaporoska	36	8/2015	przeznaczenie pożytków na pokrycie niedopłaty za zimną wodę	2015-04-01	FOUR MENAGEMENT
O	Zaporoska	58	7/2015	regulamin rozliczenia mediów-niedopłata rozdzielona proporcjonalnie do posiadanych udziałów	2015-04-01	FOUR MENAGEMENT
F	Kluczborska	4	1/2015, 2/2015	w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego za 2014r.ora udzielenia absolutorium dla zarządu	2015-04-20	Expert Dom
A	Kuźnicza	30	1/2015	Właściciele nie mają prawa decydować o sposobie użytkowania lokalu gminnego	2015-04-23	Centrum
O	Powstańców Śl.	2	4/2015	w sprawie sposobu ponoszenia opłat za odpady komunalne	2015-04-27	HJW
G	Orzeszkowej	42	6/2015	zmiana przeznaczenia części wspólnej , adaptacja	2015-05-04	ADMEX
I	Cybulskiego	17	bez numeru	dosprzedanie garażu będącego własnością Gminy	2015-05-15	PZM
A	Szewska	78	1/2015	przyjęcie rocznego sprawozdania przez WM, rozliczenie 2014 r na % niezgodnie z przyjętym planem na m2	2015-06-08	Centrum
P	Ślężna	176	8/2015	zwolnienie właściciela lokalu z partycypowania w kosztach remontów	2015-06-22	HJW
Ł	Słowackiego Wybrzeże	5	8/2015	pełnomocnictwo dla zarządcy do wystąpienie o zwrot pomieszczenia (garażu) położonego na części wspólnej	2015-06-15	Exist
B	Stawowa	15	6,7/2014	zmiana okresu rozliczeniowego (nie rok kalendarzowy)	2015-07-03	Expert Dom
B	Tęczowa	4	9/2015	nadpłaty WEK na długi za media	2015-06-26	PU Meritum
F	Ołbińska	3	4/2015	remontu w części wspólnej nieruchomości oraz sposobu ponoszenia kosztów tego remontu - strop	2015-07-09	Atena
Ł	Komuny Paryskiej	35	1/W/2015 i 2/W/2015	żądanie WM przekazania im dwóch pomieszczeń gminnych mieszk. na strychu i piwnica	2015-07-24	GA-MI
Ł	Komuny Paryskiej	35	bez numeru	pełnomocnictwo dla p. Górskiego do wyjaśnienia statusu lok 9, występowania przed organami	2015-08-04	GA-MI
B	Lelewela	21 21a	9/2015	odrębna ponoszenie kosztów na każdy budynek	2015-07-27	Jadwiga Kołacz
H	Łokietka	6	5/2015	podwyższenie stawki zaliczki na FR - do 60 zł/m-c za lokal	2015-08-12	Atena
S	Szarskiego	7 19	5/2015	zaciągnięcie kredytu w ING Bank Śląski	2015-07-30	Expert Dom
A	Rynek	8	12, 13, 14/2015	głosowanie 1:1 niezgodnie z uwl (brak podstaw do takiego głosowania)	2015-09-04	Centrum

B	Muzealny pl.	15	6/2015, 9/2015, 10/2015	zaświadczenia o samodzielności lokalu, adaptacji, kredytu	2015-08-31	Expert Dom
H	Jedności Narodowej	59	8/2015	rozliczanie kosztów (%) zarządu nieruchomością wspólną	2015-11-02	Atena
I	Pomorska	61	15/2015	podział dotacji z Unii Europejskiej	2015-11-02	PZM
B	Piłsudskiego	86	7/2015,8/2015	wykonanie adaptacji oraz przepisanie pozwolenia na budowę	2015-10-27	WRO-DOM sp. z o.o.
H	Wincentego	15	5/2015	obciążenie Gminy kosztami dezynsekcji 23 lokali w budynku	2015-11-26	Atena
B	Włodkowska	27	5/2014	sprzedaż części korytarza dla lok. 4	2015-11-18	Wro-Dom
P	Pocztowa	13	5/2015	pełnomocnictwo dla Kancelarii Prawnej	2015-05-12	WAM
P	Powstańców Śl.	208	7/2015	w spr. wyrażenia zgody na złożenie apelacji w spr. wniosku o zasiedzenie działki	2015-05-29	EXIST
T	Żelazna	76	11/2015	w sprawie zakupu wyposażenia biura	2015-11-23	Zarząd własny
B	Podwale	14	12/2015	uchwała wynagrodzenie dla zarządcy i zarządu jednoosobowego po 0,55 zł/m ²	2015-12-16	Capital

Wykaz adresowy wspólnot, w których zasięmano opinii prawnej

Rejon	Adres budynku - ulica	Nr bud.	Data pisma	Wniosek o opinię dot:
B	Piłsudskiego	96	2015-09-07	opinia do podjętej uchwały w sprawie zgody na przygotowanie przez pełnomocnika zawodowego umowy zlecenia określającej sposób zarządu n.w.
A	Oławska	6	2015-12-08	czy koszty związane z obsługą i serwisowaniem monitoringu są kosztami nieruchomości wspólnej?

Kontynuowano aktualizację baz stworzonych w programie Excel, dotyczących kompleksowych informacji z zebrań wspólnot mieszkaniowych, która pozwala na porównanie stawek za zarządzanie nieruchomością wspólną, ułatwia formułowanie strategii prowadzonej przez ZZK odnośnie kosztów ponoszonych przez Gminę we wspólnotach mieszkaniowych, a także bazy danych dotyczących uchwał kredytowych (zaciąganych przez wspólnoty mieszkaniowe na remonty).

Kontynuowano zapisy w rejestrach: odbiorów technicznych, podjętych uchwał dotyczących funduszu remontowego i stanu środków Gminy zgromadzonych na funduszu, skarg i wniosków, kontroli działalności zarządców, spraw sądowych oraz zmian zarządców.

Aktualizowane zostały także bazy danych szczególnie w zakresie zgodności powierzchni lokali gminnych oraz budynku. Współpracując z Działem Zasobów, Działem Lokali Użytkowych oraz Zarządcami poszczególnych nieruchomości podjęto działania w celu właściwego przyporządkowania do nieruchomości powierzchni lokali oraz określenia geodezyjnych granic nieruchomości na działkach gruntowych.

W związku z zaciąganiem kredytów bankowych na remonty nieruchomości wspólnej Dział Wspólnot Mieszkaniowych uczestniczył w weryfikacji uchwał kredytowych dla 37 wspólnot mieszkaniowych.

Dział Wspólnot Mieszkaniowych aktualizuje na bieżąco bazę przeglądów budowlanych w tym tabele zużycia elementów i pozyskuje kopie dokumentów od zarządców. W 2015 r. pozyskano kserokopie przeglądów 5-letnich dla 1400 wspólnot mieszkaniowych.

Podjęto nowe działania dotyczące weryfikacji posiadania przez zarządców polis ubezpieczeniowych OC oraz mienia dla wspólnot mieszkaniowych oraz firm zarządzających.

Na bieżąco gromadzono przechowywano i archiwizowano dokumentację wspólnot mieszkaniowych, udzielano odpowiedzi na skargi, wnioski, prowadzono korespondencję z zarządcami nieruchomości i właścicielami lokali, podejmowano uchwały m.in. w zakresie zmiany kont bankowych, windykacji właścicieli lokali wyodrębnionych i najemców części wspólnej, wyrażano zgodę na sprzedaż alkoholu w lokalach użytkowych, wynajem części wspólnych pod reklamy, ustalano zaliczki na fundusz remontowy, ustanawiano wpisy zobowiązań do ksiąg wieczystych.

W związku ze sprzedażą lokali w budynkach, których właścicielem była dotychczas Gmina Wrocław i powstaniem 12 nowych wspólnot mieszkaniowych, Dział Wspólnot Mieszkaniowych przeprowadził pełną procedurę wyłonienia zarządcy dla tych nieruchomości lub wyboru zarządu wspólnot mieszkaniowych a także firmy pełniącej funkcję administratora.

Zakończona została sprawa ustanowienia zarządcy przymusowego AGAL Zarządzanie Nieruchomościami Hanna Szczygieł, dla wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kadłubka 11. Gmina otrzymała w spadku lokal mieszkalny w budynku wielolokalowym, w którym nie było ustalonej formy sprawowania zarządu. Pomimo wielokrotnych spotkań z pozostałymi właścicielami lokali w tej nieruchomości, był problem z porozumieniem w kwestii sprawowania zarządu bądź powierzenia zarządzania nieruchomością firmie zarządzającej.

W ramach „przyjęcia stron” udzielono informacji:

- dla właścicielki zamieszkałej w nieruchomości przy Trzebieckiej 38 podjęto stosowne działania w sprawie wynajmu pomieszczenia,
- dla właścicielki zamieszkałej w nieruchomości przy pl. Wolności 9a dotyczącej zastrzeżeń do postanowienia Sądu z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia zarządu przymusowego - Meritum Sp. z o.o. (dwukrotnie).

Dla niżej wymienionych adresów, sprawy wymagały większego zaangażowania Działu Wspólnot Mieszkaniowych ze względu na złożoność tematu:

- Robotnicza 32,
- Traugutta 67 (zakończono z pozytywnym wynikiem sprawę komorniczą),
- Kluczborska 4 (zaskarżenia sprawozdań finansowych),
- Kiełbaśnicza 28 (ustalenie stanu prawnego zarządzania nieruchomością),
- Szewska 19/21 (ustalenie stanu prawnego działki wewnętrznej- patio),
- Kościuszki 142 (pозew wzajemny z tytułu zlecenia wykonania remontu, windykacja sądowa),
- Energetyczna 14/ Pretficza 7 (awaria wody na ok. 15 tysięcy),
- Krasińskiego 28 (uprzątnięcie piwnic).

W związku z nakazami PINB dotyczącymi wykonania koniecznych remontów w nieruchomości, podejmowano interwencję u zarządców poniższych wspólnot w celu podjęcia terminowych działań:

- Cinciały 5,
- Cinciały 7,
- Daszyńskiego 18,
- Daszyńskiego 13,
- Daszyńskiego 38,
- Jedności Narodowej 162,
- Orzeszkowej 29,
- Żeromskiego 52.

W związku ze zmianą Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 17 stycznia 2015 r. oraz obowiązującymi Uchwałami Rady Miejskiej Wrocławia oraz koniecznością składania deklaracji przez zarządców, Dział Wspólnot podpisywał uchwały w sprawie udzielenia pełnomocnictwa do podpisywania składanych w formie

pisemnej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w imieniu wspólnot, dokonywania wpłat, składania deklaracji organowi podatkowemu.

Podpisywano również uchwały dotyczące wyrażenia zgody przez wspólnoty na umieszczenie i prezentację dokumentów na Portalu Spraw Wspólnoty Mieszkaniowej (projektów uchwał, projektów umów, regulaminów, ogłoszeń, uchwał obowiązujących i do głosowania).

Korespondencja z zarządcami nieruchomości, właścicielami, najemcami oraz urzędami w 2015 r.

Dokumenty działu Wspólnot	otrzymane	wysłane
Finansowo-księgowo	943	786
Zawiadomienia oraz dokumenty zebraniowe	1 337	326
Uchwały do głosowania i podjęte (oprócz tych z zebrań sprawozdawczych)	3 196	1 548
Korespondencja ogólna, w tym skargi, interwencje, pisma do UMW	1 097	510
Pisma tworzone w dziale związane z realizacją zadań działu	115	771
RAZEM	6 688	3 941

Dzierżawa

W 2015 r. zawartych zostało 35 nowych umów dzierżaw, w tym 20 umów dzierżaw gruntu trwale zajętego pod docieplenie budynków. Łączna liczba obowiązujących umów na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiła 618.

Rejon	ilość zawartych umów dzierżawy terenu pod mzo w 2015 r.	RAZEM umów MZO na danym rejonie	ilość zawartych umów dzierżawy terenu dla WM w 2015 r.	RAZEM umów WWD na danym rejonie	ilość zawartych umów dzierżawy terenu pod docieplenie w 2015 r.	RAZEM dociepleń na danym rejonie	RAZEM UMÓW
A	4	40	0	5	0	0	45
B	0	56	0	3	0	2	61
F	0	37	0	2	2	2	41
G	1	27	0	1	0	0	28
H	0	40	0	0	12	17	57
I	4	30	1	2	0	0	32
Ł	0	41	0	3	0	0	44
O	0	19	0	1	1	1	21
P	1	71	1	12	0	0	83
R	1	54	0	4	1	1	59
S	0	76	0	0	2	2	78
T	0	39	1	2	1	1	42
U	1	26	0	0	1	1	27
Razem	12	556	3	35	20	27	618

Dzierżawy gruntu z przeznaczeniem na ogródki przydomowe

W 2015 r. zawartych zostało 51 nowych umów dzierżaw. W tej liczbie nie zostały uwzględnione przypadki wymiany starych umów dzierżaw (zawieranych najczęściej przez ZGK) na nowe, co odbywa się poprzez zawarcie aneksu.

Inne dzierżawy

Zawartych zostało 5 umów dzierżaw gruntu z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą, podmiotami prawa handlowego oraz instytucjami prowadzącymi działalność non profit. Ponadto zawartych zostało 5 umów dzierżaw terenu z przeznaczeniem na miejsca postojowe na parkingu rowerowym „Krzywy Komin” zlokalizowanym we wnętrzu międzyblokowym Dubois/ Kurkowa/ Otwarta/ Pomorska.

Inne działania

W związku z ciągłym dążeniem do polepszania jakości świadczonych usług i kreowania pozytywnego wizerunku Gminy Wrocław, Dział Kontroli ZZK każdego roku prowadzi czynności kontrolne, weryfikując zarówno poprawność działań podejmowanych przez pracowników Zarządu, jak i zarządców/ zarządy wspólnot mieszkaniowych, z udziałem Gminy Wrocław.

W 2015 r. przeprowadzono 24 kontrole instytucjonalne, w tym 8 kontroli w komórkach Zarządu oraz 16 kontroli zewnętrznych, jednostek zarządzających nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych.

W toku kontroli zewnętrznych prowadzono głównie kompleksową weryfikację działań podejmowanych przez Zarządy wspólnot mieszkaniowych w latach 2014-2015. Zweryfikowano prawidłowość naliczania, dla Gminy Wrocław (jednego z właścicieli we wspólnotach mieszkaniowych), zaliczek i rozliczania kosztów zarządu nieruchomością wspólną, mediów oraz kosztów remontów, Dokonano oceny w zakresie prawidłowości ewidencji wpłat uiszczonych z ww. tyt. przez Gminę Wrocław, podziału przychodów osiągniętych przez wspólnoty z tyt. pożytków, naliczania i odprowadzania podatku dochodowego przez zarządców/zarządy, jak również prowadzenia działań windykacyjnych wobec dłużników wspólnot oraz realizacji postanowień wspólnot w zakresie archiwizowania, przechowywania, brakowania i niszczenia ich dokumentacji.

W przypadku stwierdzenia w toku kontroli, iż doszło do uchybień/nieprawidłowości, Dyrektor ZZK kieruje wniosek pisemny o ich usunięcie. Ponadto, o wynikach kontroli informacje otrzymują także właściwe merytorycznie komórki wew. ZZK zaś, gdy zachodzi taka konieczność, do komórek tych wystosowane zostają także wystąpienia pokontrolne. W 2015 r. wystosowano łącznie 37 wystąpień pokontrolnych.

W wyniku wystosowanych wniosków pokontrolnych, część zarządców /zarządów wspólnot skorygowała przypisane wcześniej Gminie Wrocław, zawyżone koszty z tyt. zarządu nieruchomością wspólną i mediów, w tym oddała na rachunek Gminy Wrocław kwotę ponad 50 000 zł.

Kontrole przeprowadzone u zarządców/zarządów wspólnot mieszkaniowych z uwzględnieniem podziału ww. wg kontrolowanego obszaru

Obszar objęty kontrolą	Liczba przeprowadzonych kontroli w danym obszarze
Prawidłowość ewidencji wpłat wnoszonych przez Gminę Wrocław	14 podmiotów zarządzających - skontrolowano 38 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość naliczania zaliczek i rozliczania kosztów zarządu nieruchomością wspólną oraz przychodów z „pożytków” dla Gminy Wrocław	13 podmiotów zarządzających - skontrolowano 34 wspólnoty mieszkaniowe
Prawidłowość naliczania zaliczek i rozliczania kosztów z tyt. dostawy/odbioru mediów	13 podmiotów zarządzających - skontrolowano 37 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość naliczania zaliczek na poczet funduszu remontowego i rozliczania kosztów remontów sfinansowanych ze środków zgromadzonych na tym funduszu	12 podmiotów zarządzających - skontrolowano 33 wspólnoty mieszkaniowe
Prawidłowość sporządzania i terminowości składania w Urzędzie Skarbowym, deklaracji podatkowych w imieniu wspólnot mieszkaniowych	11 podmiotów zarządzających - skontrolowano 28 wspólnot mieszkaniowych
Realizacja postanowień właścicieli w zakresie archiwizacji, przechowywania i likwidacji dokumentacji wspólnoty	12 podmiotów zarządzających
Prawidłowość działań windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników wspólnoty	4 podmioty zarządzające - skontrolowano 20 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość podziału wyniku finansowego oraz pożytków	13 podmiotów zarządzających - skontrolowano 34 wspólnoty mieszkaniowe

Kontrole zewnętrzne polegające na weryfikowaniu działań zarządów wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Wrocław, podejmowane są przez dział kontroli ZZK od ponad 10 lat, co niewątpliwie przyczyniło się do poprawy zarówno pracy zarządców/ zarządów wspólnot, współpracy z nimi, jak i postrzeganiu Gminy Wrocław przez współwłaścicieli we wspólnotach. Działania kontrolne podejmowane przez Zarząd w celu ochrony interesu Gminy Wrocław są motorem do zmian na lepsze, jednak muszą one być podejmowane nieprzerwanie, gdyż jak wynika z poczynionych obserwacji nadal występują nieprawidłowości, które powtarzają się od lat, w tym dotyczące:

- naliczania, przez zarządców/ zarządy wspólnot, zaliczek dla Gminy Wrocław z tytułu zarządu nieruchomością wspólną, mediów i funduszu remontowego - powodem błędów jest nieterminowe uwzględnianie sprzedaży gminnych lokali mieszkalnych, nieterminowe uwzględnianie zmian w zakresie planów gospodarczych, niewłaściwa komunikacja z ZZK w przedmiocie zmian dotyczących zasobu gminnego (miary, liczba osób zamieszkałych w lokalach gminnych, powierzchnia zasobu gminnego),
- niezgodnej ze stanem faktycznym sprawozdawczości finansowej wspólnot, tj. wykazywanie w rocznych sprawozdaniach wspólnot przychodów i kosztów w nieprawidłowej wysokości, co równocześnie rzutuje na prawidłowość kosztów jakimi obciążana jest Gmina Wrocław – jako współwłaściciel we wspólnotach,
- uwzględniania nieprawidłowej pow. zasobu gminnego podczas ustalania zaliczek Gminy na poczet zarządu nieruchomością wspólną i funduszu remontowego oraz uwzględniania nieprawidłowych parametrów przy naliczaniu zaliczek i rozliczaniu kosztów mediów,
- dysponowania, przez zarządców/zarządy wspólnot, środkami zgromadzonymi przez ww. na rachunku funduszu remontowego, niezgodnie z wolą właścicieli, np. dokonywanie płatności za dostawę/odbiór mediów, itp.,
- przedkładania wspólnotom, do zatwierdzenia, dokumentów zawierających błędy formalno-prawne,
- przekazywania, przez zarządców/zarządy wspólnot, do Urzędów Skarbowych błędnie sporządzonych sprawozdań podatkowych (CIT-8) oraz odprowadzania w nieprawidłowej wysokości i nieprawidłowych terminach należnego podatku dochodowego i/lub zaliczek na ten podatek, w imieniu zarządzanych wspólnot,
- brak działań w celu realizacji postanowień właścicieli wyrażonych w stosownych uchwałach lub realizacja uchwał niezgodnie z wolą właścicieli.

Podejmowane działania kontrolne przyczyniają się do racjonalizacji pracy oraz zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Kontynuowanie tych działań, niewątpliwie nadal będzie korzystnie wpływać na kreowanie pozytywnego wizerunku ZZK na zewnątrz oraz bezpieczeństwo formalno-prawne podejmowanych decyzji.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2015 r. podobnie jak w latach poprzednich, założonym priorytetem był nadzór nad efektywnością gospodarowania środkami publicznymi we wspólnotach oraz aktywne uczestnictwo pełnomocników Gminy w podejmowanych przez Wspólnoty Mieszkaniowe decyzjach.

W związku z powyższym pracownicy Spółki uczestniczyli w rocznych zebraniach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych za 2014 r., podczas których weryfikowali sprawozdania roczne wspólnot mieszkaniowych i jednocześnie na bieżąco wyjaśniali pojawiające się wątpliwości. Na zebraniach tych dokonywali również oceny pracy zarządu i/lub zarządcy oraz podejmowali w imieniu Gminy Wrocław uchwały, w szczególności dotyczące udzielenia absolutorium za 2014 r. i przyjęcia planu gospodarczego na 2015 r. Na bazie otrzymanych sprawozdań oraz dokumentów z zebrań ustalono, że w 2015 r., odbyło się 1 489 zebrań wspólnot mieszkaniowych (w tym również zebrania powtórkowe). Pracownicy Spółki jako pełnomocnicy Gminy Wrocław uczestniczyli osobiście w 1 390 zebraniach.

Ilość podjętych uchwał w 2015 r.

Rejon	Ilość wspólnot	Ilość odbytych zebrań	Przyjęcie planu 2015	Przyjęcie sprawozdania	Udzielenie absolutorium	Ubezpieczenie	Ogólna ilość głosowanych uchwał
C	257	259	148	148	148	148	592
D	225	227	201	201	201	201	804
E	229	235	208	208	208	208	832
J	196	198	161	161	161	161	644
K	117	117	104	104	104	104	416
L	141	141	132	132	132	132	528
M	146	148	143	136	136	143	558
N	162	164	160	153	153	160	626
razem	1 473	1 489	1 257	1 243	1 243	1 257	5 000

Ilość podjętych uchwał w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość wspólnot	486	1 649	1 613	1 540	1 511	1 473
Ilość odbytych zebrań	486	1 619	1 579	1 592	1 546	1 489
Przyjęcie planu	-----	1 600	1 525	1 296	1 303	1 257
Przyjęcie sprawozdania	-----	1 579	1 525	1 280	1 326	1 243
Udzielenie absolutorium	-----	1 579	1 525	1 280	1 326	1 243
Ilość uchwał dot. Ubezpieczenia						1 257
Ogólna ilość głosowanych uchwał	1 458	6 596	6 244	3 856	3 956	3 743

Poniżej przedstawiono zestawienie wydatków na zapłatę zaliczek z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej we wspólnotach mieszkaniowych w udziale przypadającym na Gminę Wrocław w 2015 r.

Rodzaj wydatku	Klasyfikacja budżetowa	Wykonanie planu [w zł]
Zarządzanie (wynagrodzenie dla zarządców)	700.70005.JUN001 4300.999 DNR/B/01	2 845 544,27
Eksploatacja	700.70005.JUN001 4300.999 DNR/B/01	4 092 514,15
Konserwacje	700.70005.JUN001 4270.002 DNR/B/01	1 667 970,16
Fundusz remontowy	700.70005.JUN001 4270.001 DNR/REM/07	3 015 597,01
RAZEM wydatki:		11 621 625,59

W powyższej kwocie 713 786,19 zł stanowią wydatki z tytułu dopłat do poniesionych kosztów wynikające z wykonanych rozliczeń za lata ubiegłe.

W ponad 90 % wspólnot mieszkaniowych przyjęto sposób naliczania zaliczek według powierzchni użytkowej lokali, wyłączając rozliczenie według udziału w nieruchomości wspólnej. Średnia stawka zaliczki wnoszonej przez Gminę na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną dla poszczególnych rejonów wynosiła:

- Rejon C 1,72 zł/m²,
- Rejon L 1,67 zł/m²,
- Rejon D 1,63 zł/m²,
- Rejon E 1,60 zł/m²,

- Rejon J 1,93 zł/m²,
- Rejon K 1,69 zł/m²,
- Rejon M 1,65 zł/m²,
- Rejon N 1,48 zł/m².

Kształtowanie się średniej stawki zaliczki wnoszonej przez Gminę Wrocław na pokrycie zarządu nieruchomością wspólną na przestrzeni lat 2010-2015

	2010 zł/m ²	2011 zł/m ²	2012 zł/m ²	2013 zł/m ²	2014 zł/m ²	2015 zł/m ²
Rejon C	1,62	1,65	1,73	1,74	1,81	1,72
Rejon L	1,53	1,45	1,56	1,59	1,61	1,67
Rejon D	1,38	1,47	1,53	1,60	1,69	1,63
Rejon E	1,45	1,51	1,55	1,56	1,65	1,60
Rejon J	1,50	1,82	2,05	1,69	1,75	1,93
Rejon K	1,73	1,59	1,78	1,80	1,85	1,69
Rejon M	1,53	1,68	1,61	1,64	1,74	1,65
Rejon N	1,47	1,50	1,50	1,65	1,51	1,48

Ponadto pracownicy Spółki uczestniczyli również w zebraniach odbywających się w ciągu roku, dotyczących remontów w budynkach wspólnot mieszkaniowych, co pozwoliło na bieżącą kontrolę zarządców w zakresie przygotowywanych przez nich kosztorysów inwestorskich. Kontynuowano również działania w kierunku zobligowania zarządców do upubliczniania zapytań ofertowych w zakresie remontów, łącznie z możliwością skorzystania ze strony internetowej Spółki, celem umożliwienia wspólnotom mieszkaniowym z udziałem Gminy Wrocław korzystnych ofert na wykonanie prac remontowych. Prowadzono stały nadzór nad remontami wykonywanymi z dotacją Miejskiego Konserwatora Zabytków

Uczestnictwo pełnomocników Gminy w zebraniach poza rocznymi, dotyczyło również tematyki zadłużeń poszczególnych właścicieli w budynkach wspólnot mieszkaniowych, celem wyeliminowania ewentualnych problemów z utratą płynności finansowej.

Ponadto:

- kontynuowano działania w kierunku uregulowania stanów prawnych adaptacji strychów oraz innych spornych pomieszczeń w budynkach wspólnot mieszkaniowych w rejonach zarządzanych przez Spółkę,
- realizowano wnioski o dzierżawę terenu w związku z planowanymi pracami w zakresie docieplenia nieruchomości wspólnot mieszkaniowych, a także wnioski o zawarcie umów dzierżaw dotyczących miejsc zbiórki odpadów,
- przygotowano dane dotyczące rozliczenia wyniku finansowego wynikającego ze sprawozdań za 2014 r. wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udziały, celem przekazania ich do realizacji,
- kontynuowano zadania związane z weryfikowaniem i rozliczaniem wniosków o zapłatę za remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udział.

Do Spółki wpłynęło 790 wniosków wspólnot mieszkaniowych na łączną kwotę 5 703 526,52 zł, przekazano do realizacji wnioski na łączną wartość 5 156 514,08 zł w tym wnioski kredytowe. Ponadto wpłynęło 712 sztuk uchwał remontowych wspólnot mieszkaniowych w celu weryfikacji kosztorysów inwestorskich lub ofertowych oraz ofert, pod którymi pełnomocnik Gminy głosował w trybie indywidualnego zbierania głosów na łączną wartość 7 632 905,40 zł.

Na bieżąco udzielano informacji o nakładach poniesionych na remonty budynków wspólnot mieszkaniowych, zgodnie z dyspozycją Działu Sprzedaży Lokali Mieszkalnych. Kontynuowano także działania w kierunku ujednoczenia bazy zasobów prowadzonych przez zarządców nieruchomości oraz przez spółkę w zakresie powierzchni i udziałów Gminy Wrocław w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

REMONTY I INWESTYCJE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Z przyznanych środków w wysokości **9 503 000 zł** na realizację remontów dotyczących budynków będących w zasobie komunalnym jak i wspólnot mieszkaniowych w 2015 r. zrealizowano kwotę **9 497 096,70 zł** – dynamika wykonania 99,94%.

Zadania w ramach remontów ogólnobudowlanych dotyczyły najpilniejszych potrzeb remontowych, wynikających m.in. z wcześniejszych ocen stanu technicznego budynków i lokali należących w 100% do Gminy Wrocław, jak również remontów w częściach wspólnych wspólnot mieszkaniowych. Głównym celem ich wykonania było zapewnienie przede wszystkim bezpieczeństwa i poprawy warunków bytowych mieszkańców. Dlatego też w pierwszej kolejności realizowano prace związane z remontem dachów, balkonów i elewacji budynków oraz modernizacją instalacji sanitarnych, gazowych i elektrycznych.

W ramach programu ZZK/REM/12 wykonano

Zakres rzeczowy	Ilość zadań szt.
Remonty w zasobach 100 % gminnych	56
Remonty w częściach wspólnych budynków	744
Remonty w częściach wspólnych zapłacone z funduszu remontowego	407
Dokumentacje i ich aktualizacje (100% GW)	13
Dokumentacje i ich aktualizacje (WM)	136
Opłaty przyłączeniowe (100% GW)	18
Pielęgnacja zieleni i nadzory (100% GW)	17
RAZEM	1 391

W 2015 r. Zarząd Zasobu Komunalnego dysponował środkami w kwocie **1 503 000 zł** z przeznaczeniem na remonty budynków wpisanych do rejestru zabytków (Uchwała nr VII/69/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 12 lutego 2015 r.).

W ramach otrzymanej rezerwy zapłacono udział Gminy w poniższych zadaniach remontowych

L.p.	Adres	Zakres prac remontowych
1	Rynek 19	dach i elewacja podwórzowa
2	Psie Budy 10/11	dach, elewacje z wymianą stolarki okiennej
3	Więzienna 19	dach, elewacje z wymianą stolarki okiennej
4	Podwale 61	dach, elewacje z wymianą stolarki (cz. zapłacona z INW/133)
5	Podwale 65/65a	dach, elewacje z wymianą stolarki okiennej
6	Łokietka 4	dach, elewacje z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej

Wyodrębniony fundusz remontowy WM (ZZK/REM/14)

Z pozycji tej w 2015 roku wykorzystano środki w kwocie 471 783,61 zł. W ramach tego dokonano dopłat do funduszu remontowego wspólnot mieszkaniowych. Dzięki temu zapłacono za wykonanie 12 zadań remontowych, m.in. remontów dachów, klatek schodowych, elewacji i balkonów.

Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach zabytkowych INW/133

W ramach środków przyznanych od Miejskiego Konserwatora Zabytków w programie INW/133 w kwocie 325 669 zł Zarząd Zasobu Komunalnego dokonał zapłaty za zadanie wspólnoty mieszkaniowej z dofinansowaniem prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych w kamienicy wpisanej do rejestru zabytków położonej we Wrocławiu przy ul. Podwale 61.

Inwestycje

Program rewitalizacji wrocławskich kamienic WPI/247

W 2015 r. kontynuowano czynności mające na celu poprawę funkcjonalności, bezpieczeństwa i wyglądu budynków oraz mieszkań zasobu komunalnego. Zakres tych prac remontowych był realizowany szczególnie w ramach „Programu rewitalizacji wrocławskich kamienic” i obejmował:

- remont więźby dachowej wraz z pokryciem dachu,
- remont elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej,
- remont piwnic z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej ścian,
- remont instalacji sanitarnych i elektrycznych,
- remont klatki schodowej wraz z wymianą i ujednoliceniem drzwi zewnętrznych,
- zmianę systemu ogrzewania, tam gdzie pozwalają na to warunki techniczne,
- likwidację istniejących, wspólnych sanitariatów znajdujących się poza lokalami mieszkalnymi (w miarę możliwości technicznych i wykonanie ich w obrębie lokali mieszkalnych).

Zadania wykonane w ramach programu WPI/247

L.p.	Adres nieruchomości		Opis zakresu robót	
	ulica, aleja, plac, wnętrze	numer budynku/ klatki		
1	Białoskórnicza	3	Montaż wewnętrznej instalacji CO i CWU	
2	Białoskórnicza	4	Montaż wewnętrznej instalacji CO i CWU	
3	Chrobrego	34	A	PB na wykonanie windy
4	Cybulskiego	8	A	Remont i przebudowa parteru budynku
5	Podwale	6		Remont i przebudowa budynku (KAWKA)
6	Powstańców Wlkp. Pl.	5		Remont i przebudowa budynku (KAWKA) - I etap
8	Przejście Garncarskie	8		Remont dachu i wykonanie izolacji poziomej (PB + wykonanie)
9	Przejście Garncarskie	10		Remont dachu i wykonanie izolacji poziomej (PB + wykonanie)
10	Przejście Garncarskie	12		Remont dachu i wykonanie izolacji poziomej (PB + wykonanie)
11	Ruska	46	A	Remont budynku w zakresie konstrukcji - I etap
12	Ruska	46	A	Przebudowa dźwigu towarowo-osobowego
13	Ruska	46	A	Wymiana stolarki okiennej
14	Ruska	46	A, B, C	Wykonanie kompletnej instalacji monitoringu
15	Stabłowicka	119		Remont budynku - I etap
16	Żeromskiego	26		Remont budynku mieszkalnego - I etap

W ramach „Programu rewitalizacji wrocławskich kamienic” realizowane są remonty budynków gminnych objętych pilotażowym programem „KAWKA”. W 2015 r. ukończono i rozliczono remont budynku przy ul. Podwale 6.

W trakcie realizacji

L.p.	Adres	KAWKA (nabór)
1	Grodzka 5	KAWKA II
2	Grodzka 6	KAWKA II
3	Grodzka 7	KAWKA II
4	Mikołaja Św. 14	KAWKA I
5	Powstańców Wlkp. Pl. 5	KAWKA I
6	Strzelecki pl. 10	KAWKA I
7	Strzelecki pl. 12	KAWKA I
8	Strzelecki pl. 14	KAWKA I
9	Strzelecki pl. 16	KAWKA I
10	Strzelecki pl. 18	KAWKA I

W ramach przyznanych środków w 2015 r. w Programie rewitalizacji wrocławskich kamienic wykorzystano kwotę - 10 553 550,49 zł.

Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego WPI/061

W ramach przyznanych środków w kwocie 4 500 000 zł na realizację Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego wydatkowano 4 495 033,20 zł (dynamika wykonania 99,89%), wykonano następujące prace:

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych – realizacja 2015
Remonty dachów	2
Remonty klatek schodowych z wymianą stolarki	4
Wykonanie przyłącza kanalizacji z likwidacją szamba	1
Remonty lub wymiana instalacji sanitarnych	2
Wyposażenie kotłowni gazowej	1
Remonty elewacji z dociepleniem	5
Remonty ogólnobudowlane	2
Remonty lokali socjalnych, zamiennych tymczasowe	121
RAZEM	138

Lokale socjalne i zamienne

W ramach programu WPI/061 zrealizowano łącznie remonty 32 lokali socjalnych, 85 lokali zamiennych (w tym 3 dla repatriantów) oraz 4 lokale z gwarancją powrotu. Z pozostałych pozycji finansowych wykonano 5 lokali zamiennych dla repatriantów.

Struktura ilości zrealizowanych remontów lokali

L.p.	Środki budżetowe	Rodzaj lokalu do modernizacji	Ilość lokali objętych programem modernizacji wg planu 2015 r.	Wykonanie (ilość lokali)
1	Program Przebudowy Gminnego Zasobu Mieszkaniowego – w ramach WPI/061	lokale socjalne	44	32
2		lokale zamienne	102	85
3		Lokale z gwarancją powrotu	5	4
Razem			151	121
4	Program ZZK/REM/12 dz.853 rozdz. 85334 §4270+163	lokale zamienne dla repatriantów	5	5
Razem			5	5
Ogółem			156	126

Program zagospodarowania wnętrz międzyblokowych WPI/074

W 2015 r. zostały zrealizowane wydatki na kompleksowe zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych w łącznej kwocie – 3 387 637,08 zł, dynamika wykonania 99,84%.

Zestawienie ilości wykonanych zadań

L.p.	Adres nieruchomości	Opis zakresu robót
	ulica, aleja, plac, wnętrze	
1	Ofiar Oś. Solny Rynek Świdnicka	DP-K na zagospodarowanie wnętrza - nadzór autorski
2	Ofiar Oś. Solny Rynek Świdnicka	Remont wnętrza nad piwnicami, remont piwnic, wykonanie oświetlenia we wnętrzu podwórzowym - II etap
3	Oleśnicka Poniatowskiego Jedności Kluczborska Żeromskiego	Zagospodarowania wnętrza podwórzowego (część A i B) - I etap
4	Cinciąły Miarki Damrota Wyszyńskiego	Prace ziemne i rozbiórkowe, wykonanie nawierzchni, odwodnienie terenu, oświetlenie
5	Sienkiewicza Matejki Prusa Wyszyńskiego	Wykonanie zbiornika retencyjnego
6	Kotlarska Kuźnicza Nożownicza Szewska	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego - roboty uzupełniające
7	Strzelecki Łowiecka Tomasza Bs.Staszica Pl	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego - I etap
8	Przestrzenna Tomaszowska Wesoła Gajowa	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego - I etap (część) - zakończenie w 2016 r.
9	Pobożnego Trzebnicka Jagiellończyka Myśliwska	Zagospodarowania wnętrza podwórzowego - I etap (część) - zakończenie w 2016 r.

Wrocławski Budżet Obywatelski WPI/270

W 2015 r. realizowano zadania, które zostały zakwalifikowane do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2014 r. W 2015 r. rozliczono 4 z 7 zadań w ramach ww. zadania. Pozostałe 3 zadania pozostają w trakcie realizacji.

Zadania wykonane i rozliczone

L.p.	Numer projektu	Nazwa projektu
1	407	Uruchomienie oświetlenia pieszego Przychodnia Zdrowia
2	106	Plac zabaw dla dzieci z bloków komunalnych
3	222	Wesołe Pustki - siłownia zewnętrzna
4	145	Rewitalizacja podwórka Jedności Narodowej 45 i 45a

Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego we Wrocławiu WPI/291

W 2015 r. w ramach Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego Zarząd Zasobu Komunalnego rozliczył i zakończył 3 zadania, kolejne 3 pozostają w trakcie realizacji i zostaną całkowicie rozliczone w 2016 r.

Zrealizowane zadania w zakresie inwestycji

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych	Ilość adresów Wspólnot	Suma adresów	Kwota wykonania robót w zł
Inwestycje WPI, w tym:				
Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego - zadania rozliczone w 2015 r.				
- remonty zakończone	124	0	124	4 436 833,20
- remonty w trakcie realizacji	1	0	1	58 200,00
- projekty	1	0	1	rozliczone razem z remontem
Ogółem - Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	125	0	125	4 495 033,20
Program 100 Kamienic - zadania rozliczone w 2015 r.				
- remonty zakończone	16	0	16	5 261 506,11
- remonty w trakcie realizacji	13	0	13	5 253 144,38
- projekty, nadzory i usługi	1	0	1	38 900,00
Ogółem - Program 100 Kamienic	0	0	0	10 553 550,49
Program Zagospodarowania Wnętrz Międzyblokowych - zadania rozliczone w 2015 r.				
- prace zakończone	8	0	8	2 410 062,01
- prace w trakcie realizacji	5	0	5	944 796,65
- projekty i nadzory	2	0	2	32 778,42
Ogółem - Program Zagospodarowania Wnętrz Międzyblokowych	15	0	15	3 387 637,08

Zadania rozliczone

L.p.	Adres nieruchomości	Opis zakresu robót
1	Małachowskiego 8	Modernizacja lokalu zamiennego
2	Łukasińskiego 6	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
3	Łukasińskiego 10	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego

W 2015 r. Zarząd Zasobu Komunalnego zakończył realizację zadania dotyczącego remontu budynków mieszkalnych i użytkowych w rejonie Nadodrza. Zadanie te w 70% dofinansowane są ze środków Unii Europejskiej, a w 30% ze środków własnych.

Realizacja poszczególnych zadań

Rewitalizacja Obszaru Wsparcia - Przedmieście Odrzańskie	Program budżetowy	Wykonanie
Rewitalizacja kamienic komunalnych położonych przy ul. Chrobrego 34A, Niemcewicza 34, Rydygiera 43 we Wrocławiu	WPI/268	179 910,40
RAZEM		179 910,40

W ramach zadania WPI/268 pn. „Rewitalizacja kamienic komunalnych położonych przy ul. Chrobrego 34A, Niemcewicza 34, Rydygiera 43 we Wrocławiu” w 2013 r. ukończono rewitalizację budynku przy ul. Niemcewicza 34, a rok później przy ul. Rydygiera 43. Natomiast budynek przy ul. Chrobrego 34A został wyremontowany w styczniu 2015 r.

Rozbiórki i zabezpieczenia nieruchomości

W ramach tego zadania zostały przeprowadzone pilne roboty rozbiórkowe obiektów będących w zasobie gminnym, których zły stan techniczny stwarzał zagrożenie bezpieczeństwa dla osób przebywających w ich otoczeniu, a także negatywnie wpływał na wizerunek miasta.

Ze względu na bardzo wysoki stopień ich zużycia, mieszczący się przeważnie w granicach 75-90 %, nie zakwalifikowano ich do kosztownego, kapitałowego remontu.

Ostatecznie wyburzono 162 obiektów zakwalifikowanych do rozbiórki z podziałem na obiekty mieszkalne i niemieszkalne (garaże, budynków i komórek gospodarczych), w tym:

- budynki niemieszkalne (budynki lokali użytkowych) - 5 szt.,
- budynki mieszkalne - 3 szt.,
- obiekty niemieszkalne (garaże) - 35 szt.,
- budynki gospodarcze - 24 szt.,
- komórki gospodarcze - 72 szt.,
- obiekty niemieszkalne - inne (baseny przeciwpożarowe, kominy, podjazdy, mury, ogrodzenia, zadaszenia) - 23 szt.

Program „Transition Cities”

W ramach ww. programu Zarząd Zasobu Komunalnego uczyniono dysponentem środków w kwocie 20 000 zł z przeznaczeniem na realizację projektu Climate – KIC o nazwie „Transition Cities”.

Do końca 2015 r. wydano kwotę **16 900,00 zł**, w ramach której wykonano obliczenia efektów ekologicznych dla audytów energetycznych 46 budynków oraz projekt budowlano-wykonawczy na montaż instalacji co i cwu w budynku przy ul. Grodzkiej 5 i 6.

Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii ZZK/B/01 § 4390/999

W pozycji tej w 2015 r. z przyznanej kwoty 400 000 zł wykonano i rozliczono roboty na kwotę 399 665,58 zł. W ramach powyższych środków wykonano:

- ekspertyzy techniczne – 6 szt.,
- projekty na remont części budynku lub terenu gminnego – 15 szt.,
- projekty na remont części budynku wspólnotowego – 13 szt.,
- inwentaryzacje ogólnobudowlane – 1 szt.

Konserwacje i awarie

Z pozycji tej w 2015 r. wykorzystano środki w kwocie 470 106,09 zł. W ramach tego pokryto udziału Gminy Wrocław w 151 zadaniach remontowych, m.in. zapłacono za malowanie klatki schodowej, wymianę instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

Dodatkowo w ramach konserwacji i awarii wykonano następujące zadania na kwotę 381 205,58 zł:

- 538 świadectw charakterystyki energetycznej dla LM,
- 6 opłat za dozór techniczny dźwigów i urządzeń do przemieszczania osób niepełnosprawnych,
- 2 usunięcia awarii ciepłowniczej (przyłącze wodociągowe, wentylacja),
- 34 opłaty roczne UDT za dozór techniczny dźwigów i urządzeń do przemieszczania osób niepełnosprawnych oraz kotłów cieczowych i stałych zbiorników ciśnieniowych,
- 18 okresowych kontroli stanu technicznego kotłów,
- 15 audytów energetycznych budynku,
- 1 opłatę za usługi telekomunikacyjne do urządzeń dźwigowych,
- 18 opłat za dzierżawę węzłów cieplnych,
- 14 innych robót związanych z obsługą kotłowni i węzłów w ciepłych.

WROCLAWSKIE MIESZKANIA

Plan finansowo-rzeczowy remontów na 2015 r. uwzględnił zgłoszone przez Wspólnoty Mieszkaniowe potrzeby w zakresie sfinansowania remontów nieruchomości wspólnych, w których Gmina Wrocław jest jednym z właścicieli, środki przeznaczone na remonty ogólnobudowlane oraz remonty pustostanów lokali mieszkalnych. Ze środków zaplanowanych przez Gminę Wrocław w budżecie na 2015 r. w wysokości 15 704 707,00 zł na realizację remontów wykorzystano 12 823 044,35 zł, co stanowi realizację planu na poziomie 81,65%, w tym:

- 5 156 514,08 zł wyniosły koszty remontów części wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 1 018 351,03 zł wydatkowano na zadania realizowane w ramach programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego,
- 583 256,85 zł wyniosły koszty realizacji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego,
- 165 008,19 zł przeznaczono na rozbiórki,
- 3 203 756,81 zł przeznaczono na remonty ogólnobudowlane,
- 59 091,12 zł wydatkowano na remont dwóch lokali dla repatriantów,
- 29 992,30 zł przeznaczono na wykonanie robót budowlanych w obiekcie przy ul. Grunwaldzkiej 12B,
- 1 930 084,28 zł wydatkowano na zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych,
- 873 614,36 zł przeznaczono na wymianę okien w lokalach (w tym kwota 196 624,67 zł wydatkowana z remontów ogólnobudowlanych oraz kwota 676 989,69 zł wydatkowana w ramach zadań z zakresu ochrony środowiska).

Zakres rzeczowy remontów ogólnobudowlanych w 2015 r.

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych	Wartość realizowanych prac [zł]
Remont dachu	9	1 171 059,99
Remont dachu wykonany w 2015 z płatnością w 2016*	1	111 119,31
Wykonanie ekspertyzy	2	25 338,00
Wymiana WLZ i ADM w budynkach	7	161 873,43
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)	59	1 142 118,21
Wymiana bram	29	489 159,84
Wymiana okien	446,63 m ² w 60 lokalach	196 624,67
Odbudowa kominów wentylacyjnych do 2 lokali KAWKA	2	17 582,77

*Wykonanie w roku 2015 – płatność rok 2016

Spółka występując w imieniu Gminy Wrocław w ramach Programu remontów ogólnobudowlanych zawarła 43 umowy z wykonawcami na realizację ww. prac remontowych w 2015 r. Remont jednego wolnego lokalu mieszkalnego został wykonany przez brygadę remontową Spółkę.

W ramach wydatków na **koszty rozbiórek i zabezpieczeń nieruchomości** dokonano wyburzeń na 15 nieruchomościach na łączną kwotę 165 008,19 zł. Ponadto w 2015 r. wykonano rozbiórki 3 obiektów na kwotę 18 000,00 zł i 1 budynku na kwotę 58 000,00 zł z płatnością w 2016 r. Zawarto ponadto 14 umów z wykonawcami na realizację ww. prac w 2015 r.

W ramach wydatków inwestycyjnych **Wieloletniego Planu Inwestycyjnego** realizowane były zadania ujęte w ramach „Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego” (WPI/061), „Programu zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw”(WPI/074), „Wykonanie robót budowlanych w obiekcie przy ul. Grunwaldzkiej 12 b służącym rehabilitacji osób niepełnosprawnych” (WPI 271) oraz Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WPI 270).

W ramach „Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego” wykonane zostały roboty budowlane i prace projektowe związane z przebudowa gminnego zasobu mieszkaniowego, w tym lokali mieszkalnych, dachów, elewacji oraz piwnic w budynkach wskazanych na podstawie oceny stanu technicznego budynków należących w 100% do Gminy Wrocław (Wykres nr 2).

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych	Wartość realizowanych prac [zł]
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)	3	214 880,00
Wykonanie ekspertyzy	3	35 500,00
Remont dachu*	2	35 325,20
Remont elewacji oraz piwnic	1	700 734,42

*remonty dachów (2) były częściowo finansowane ze środków przeznaczonych na remonty ogólnobudowlane.

Spółka występując w imieniu Gminy Wrocław w ramach „Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego” zawarła 22 umowy z wykonawcami na realizację ww. prac w 2015 r.

W ramach „**Programu zagospodarowania wnętr międzyblokowych i placów zabaw**” zrealizowano następujące zadania:

- Odbudowa boiska w podwórzu Benedyktyńska – Górnickiego – Sienkiewicza – Sępa Szarzyńskiego,
- Naprawa ciągów pieszo-jezdných, uporządkowanie zieleni i nasadzeń w kwartale ulic Siemieńskiego, Kraszewskiego, Zegadłowicza i Kleczkowskiej,
- Wykonanie naprawy drogi dojazdowej oraz chodnika do budynku położonego przy ul. Górnickiego 37a,
- Wykonanie I i II etapu przy wykonaniu drogi wewnętrznej i miejsc parkingowych o nawierzchni utwardzonej, odwodnienie nawierzchni, oświetlenie terenu, dojścia do śmietników, osłony śmietnikowe, kwartał ulic Smoluchowskiego, Norwida, Skłodowskiej, Łukasiewicza,
- Wykonanie etapów I i II plac związanych z placem zabaw dla dzieci, ulice Kraszewskiego – Zegadłowicza – Kleczkowska – Struga,
- Wykonanie naprawy nawierzchni drogi w kwartale ulic Kamienna – Gajowa – Przestrzenna – Wapienna, działka 39/18 AM 28, obręb Południe,
- Wykonanie placu zabaw dla dzieci przy ulicy Hubskiej 69-81,
- Wykonanie placu zabaw dla dzieci przy ulicy Złotostockiej.

W ramach „Programu zagospodarowania wnętr międzyblokowych i placów zabaw” zawarto 6 umów z wykonawcami na realizację ww. prac w 2015 r. 2 umowy zostały zawarte w 2014 r.

W ramach środków finansowych przeznaczonych na zadania z **zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej** wydano 676 989,69 zł. Wymieniono 1 236,87 m² okien w 189 lokalach oraz 63,59 m² na 5 klatkach schodowych.

W 2015 r. kontynuowano prace w budynku przy **ulicy Grunwaldzkiej 12 B**. W ramach środków finansowych wykonano ocieplenie ściany szczytowej budynku na kwotę 29 992,30 zł. Wykonano również remont i przebudowę pomieszczenia biurowego na I piętrze na łazienkę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych.

W ramach środków finansowych przeznaczonych na **remont lokali dla repatriantów** wykonano remonty lokali mieszkalnych na ul. Rybackiej 2/21 i Kasztelańskiej 3/8, na łączną kwotę 59 091,12 zł.

Zestawienie zbiorcze wykonanych prac

Zakres Rzeczowy	Rok	
	2014	2015
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanu)	77	65
Wymiana stolarki okiennej	649,82 m ² w 116 lokalach	1683,50 m ² w 249 lokalach, 63,59 m ² na 5 klatkach schodowych
Wymiana WLZ i ADM w budynkach	8	7
Remont dachu	5	9
Wymiana bram	0	29
Wykonanie ekspertyzy	6	5
Remont elewacji oraz piwnic	0	1

WINDYKACJA I UMARZANIE ZALEGŁOŚCI Z TYTUŁU NAJMU LOKALI KOMUNALNYCH

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W ramach działań windykacyjnych w 2015 r. w zakresie odzyskiwania należności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych prowadzono czynności obejmujące m.in.:

- wysyłanie wezwań do zapłaty z rygorem:
 - wpisania do Krajowego Rejestru Długów (KRD),
 - skierowania spraw do sądu,
 - wypowiedzenia umów najmu,
- wysyłanie powiadomień o wysokości zaległości,
- kierowanie spraw do sądu - długotrwały proces odzyskania należności,
- kierowanie wniosków o wszczęcie egzekucji (egzekucja komornicza) - odzyskanie należności rozłożone w czasie,
- współpracę z organami egzekucyjnymi,
- bieżące monitorowanie wysokości zadłużenia najemców za korzystanie z lokali mieszkalnych.

Przedsiębiorcze czynności windykacyjne wykonywano wobec dłużników Gminy poprzez wysyłanie wezwań do zapłaty. W związku z czym w 2015 r. wysłano 12 264 wezwań na łączną kwotę 367 418 130,79 zł. W efekcie prowadzonej windykacji przygotowano dokumenty, na podstawie których wypowiedziano 157 umów najmu lokali mieszkalnych.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław za korzystanie z lokali mieszkalnych w 2015 r. Dział Windykacji i Udzielania Ulg sporządził 99 pozwy o łącznej wartości przedmiotu sporu 3 119 869,66 zł w celu skierowania spraw do sądu, natomiast do egzekucji komorniczej skierował 127 tytułów wykonawczych nad łączną kwotę 2 177 207,11 zł. Aby zwiększyć skuteczność podejmowanych działań wobec osób trwale zalegających z opłatami z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych kontynuowano współpracę z zewnętrznymi kancelariami prawnymi, m.in.:

- z Kancelarią Prawniczą „Pactum” w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 909 pozwów o zapłatę należności 26 042 878,41 zł i skierowano 942 wnioski o wszczęcie egzekucji komorniczej na kwotę 22 983 740,65 zł,
- z Kancelarią Prawną „Rudy” Consulting & Elżbieta Cwikła Sp. k. w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 528 pozwów o zapłatę należności na łączną kwotę 11 435 056,03 zł i skierowano 486 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 11 168 875,46 zł,
- z firmą EOS KSI Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w zakresie kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W efekcie realizacji umowy skierowano 21 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 629 817,29 zł,
- z Kancelarią Adwokacką adw. Krzysztofa Krawczyka w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 391 pozwów o zapłatę należności w łącznej kwocie 12 668 263,00 zł i skierowano 553 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na kwotę 14 165 584,22 zł,
- Ponadto kontynuowano współpracę z Biurem Informacji Gospodarczej - Krajowym Rejestrem Długów. Skutkowało ona wpisaniem do rejestrów 96 osób korzystających z lokali mieszkalnych ze zobowiązaniami w wysokości 2 033 844,80 zł.

W zakresie mieszkań komunalnych i udziału Gminy Wrocław w wspólnotach mieszkaniowych w 2015 r. skierowano do Sądu: 119 spraw na łączną kwotę wartości przedmiotu sporu 3 576 007,84 zł, w tym 49 spraw zakończone zostały nadaniem klauzuli wykonalności na łączną kwotę 1 195 090,67 zł dochodzonych należności głównych.

Sprawy sądowe wniesione przeciwko Gminie Wrocław lub z udziałem Gminy Wrocław jako członka wspólnoty mieszkaniowej (16):

- 2 – o nakazanie - zakończone umorzeniem postępowania;

- 2 – o ustalenie istnienia stosunku prawnego – w toku:
 - o ustalenie braku obowiązku zapłaty czynszu za mieszkanie wps: 65 323,60 zł – zakończona wyrokiem ustalającym brak odpowiedzialności,
 - o ustalenie, że zadłużenie jest przedawnione, wps: 3 263,63 zł – w toku;
- 4 - o odszkodowanie, w tym:
 - 2 – za zalanie mieszkania, 1 zakończona prawomocnym nakazem zapłaty wps.: 341,10 zł, 1- w toku, wps.: 2 500,00 zł,
 - 2 - za uszkodzenie samochodu, łączny wps.: 13 206,00 zł – w toku;
- 6 – o zapłatę, w tym:
 - 1 – za zużycie energii elektrycznej, wps: 885,78 zł – w toku,
 - 1 – o zaliczki na koszty zarządu i fundusz remontowy, wps.: 1 378,66 zł – w toku,
 - 3 – za media, w tym:
 - 2 – zakończone wyrokiem oddalającym, łączny wps.: 19 985,22 zł
 - 1 – w toku, wps.: 12 080,28zł,
 - 1 – za wykonanie ekspertyzy technicznej budynku, wps.: 2 324,70 zł – w toku.

Sprawy sądowe z powództwa bądź wniosku Gminy Wrocław (38):

- 28 – o uchylenie uchwał wspólnot mieszkaniowych, w tym:
 - 2 zakończone – postanowieniami o umorzeniu postępowania,
 - 1 zakończona wyrokiem ustalającym nieistnienie uchwały,
 - 6 zakończonych wyrokiem uchylającym uchwały.
- 1 - o ustanowienie rozdzielczości majątkowej – w toku,
- 1 - o ustanowienie zarządcy przymusowego – w toku,
- 6 - o zapłatę, w tym:
 - 3 kar umownych – 2 w toku, wps.: 476 650,00 zł; 1 (zawezwanie do próby ugodowej) zakończona – nie doszło do zawarcia ugody, wps.: 345 187,17 zł,
 - 1 za zużycie energii elektrycznej – zakończona prawomocnym nakazem zapłaty, wps.: 1 852,88 zł,
 - 1 - za roboty budowlane, wps.: 772 308,00 zł – w toku,
 - 1 - za media, wps.: 12 444,04 zł – zakończona prawomocnym nakazem zapłaty,
- 1 wniosek o stwierdzenie nabycia spadku – w toku,
- 1 wniosek o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego – zakończona postanowieniem o oddaleniu wniosku, wps.: 3 393,91 zł.

Sprawy dotyczące umarzania i rozkładania na raty w tym sprawy zakończone podpisaniem porozumienia

Porozumienia	Ilość zawartych porozumień
Umorzenia	151
Umorzenia warunkowe	107
Rozłożenie na raty, w tym ilość rat:	184
3 - 12	24
13 - 24	13
25 - 36	24
37 - 48	27
49 - 63	95
> 64	1
Rozłożenie kosztów sądowych	6
Razem	448

W 2015 r. podjęto 5 decyzji o umorzeniu zadłużenia z urzędu w lokalach mieszkalnych na łączną kwotę 24 502,54 zł.

Na ilość rozpatrywanych wniosków wpływ miał również fakt, że każdy wniosek najemcy musi zostać poprzedzony analizą kartoteki finansowej za okres kilku lat wstecz,

dokonaniem niezbędnych korekt oraz naliczeniem należnych Gminie odsetek, co znacznie wydłuża czas rozpatrywania tych spraw. Udzielanie ulg w spłacie należności Gminy Wrocław na podstawie ww. Uchwały związane było ze spełnieniem przez wnioskodawców, znajdujących się w trudnej sytuacji majątkowej, określonych w niej przesłanek, tj. brakiem możliwości uiszczania należności ze względu na wysokość osiągniętych dochodów oraz zagrożeniem, w przypadku spłaty, dla egzystencji dłużnika i osób będących na jego utrzymaniu.

W toku rozpatrywania wniosków o udzielenie ulgi szczegółowo ustalano sytuację materialną dłużników, potwierdzając ją oświadczeniami o stanie majątkowym wnioskodawców. Zebrane w toku postępowania dokumenty i dane podlegały szczegółowej analizie. Procedura rozpatrywania wniosków kończyła się wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie udzielenia ulgi.

Windykacja - lokale użytkowe

W 2015 r. w ramach kosztów windykacji poniesiono wydatki na realizację zadań w ramach windykacji lokali użytkowych. Zadania, które realizowano to:

- monitorowanie wysokości zadłużenia najemców z tytułu najmu lokali użytkowych i innych należności związanych z zakresem działania Zarządu oraz podejmowanie czynności związanych z windykacją tych należności poprzez:
 - obsługę i aktualizację informatycznego systemu do windykacji,
 - prowadzenie rejestru dłużników,
 - wysyłanie wezwań do zapłaty oraz prowadzenie korespondencji z dłużnikami,
 - przygotowywanie pozwów w sprawach o zapłatę,
 - składanie wniosków o wszczęcie egzekucji oraz współpracę z organami egzekucyjnymi,
 - opracowywanie procedur windykacji przedsądowej, sądowej i ich realizację,
 - współpracę z zewnętrznymi firmami windykacyjnymi i biurami informacji gospodarczej w zakresie rejestrów dłużników,
 - zgłaszanie wierzytelności,
- rozliczanie finansowe dochodów i wydatków związanych z postępowaniami przedsądowymi, sądowymi i egzekucyjnymi,
- prowadzenie sprawozdawczości z działalności windykacyjnej.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław z tytułu najmu substancji lokalowej w 2015 r. kontynuowana jest współpraca z zewnętrzną Kancelarią Prawną „Certus” D. Bielski spółka komandytowa w zakresie odzyskiwania lokali użytkowych i garaży oraz dochodzenia należności pieniężnych związanych z tymi lokalami. Na bieżąco prowadzonych było 706 spraw, wysłano 458 przedsądowych wezwań do zapłaty na kwotę o wartości 3 938 685,83 zł, do Kancelarii, o której mowa wyżej skierowano 107 pozwów na kwotę wps 2 254 133,29 zł. 256 dłużników uregulowało zobowiązanie na etapie przedsądowym i był to wzrost o 96 spraw w porównaniu z rokiem poprzednim, w 55 sprawach prowadzone były negocjacje w sprawie ulgi, a porozumienie z Gminą co do spłaty zobowiązań zawarło 15 najemców. Jest to celowe działanie, którego celem w najbliższych latach jest obniżenie kwot związanych z opłaceniem wpisów sądowych oraz wynagrodzeń zewnętrznych kancelarii prawnych w ramach zawartych umów, przy jednoczesnym spadku zadłużenia przysługującego Gminie. Do komornika zostało skierowanych przez ww. kancelarię 98 wniosków egzekucyjnych.

Ponadto Dział Windykacji kontynuował przesyłanie do zrealizowania wnioski egzekucyjne - w sprawach już uprzednio umorzonych decyzją komornika - do działu prawnego w miejscu, celem podjęcie na nowo działań. W roku 2015 r. do ponownej egzekucji skierowano 64 wnioski na łączną kwotę 1 916 059,25 zł. Egzekucja ta okazuje się skuteczna, ponieważ część dłużników podjęło pracę, założyło nową firmę, czy też otrzymało świadczenie emerytalne. W przypadku skutecznej egzekucji w tych sprawach, w związku z wysokim oprocentowaniem odsetek ustawowych w latach 90. Dział Windykacji zintensyfikował działania w tej materii, do egzekucji skierowano 23 wniosków

więcej w porównaniu z 2014 r. i tendencja ta od kilku lat ma charakter wzrostowy. Dodatkowo dłużnicy ci występują do Gminy za wnioskami o udzielenie ulgi lub spłacają zadłużenia samodzielnie. Na skutek ponownego wnoszenia spraw do egzekucji przerywany jest również bieg przedawnienia. Aby zapobiec temu zjawisku wyznaczony pracownik działu, na bieżąco, monitoruje stan spraw pod względem tego kryterium.

Wpływy z tytułu egzekucji zaewidencjonowane tylko na rachunku egzekucyjnym wyniosły 1 234 066,29 zł, jest więc kwotą wyższą w porównaniu z rokiem ubiegłym o kwotę 478 580,75 zł. Do tego dochodzą wpływy na kartoteki indywidualne - szacunkowe łączne wpływy z tytułu spraw sądowych i egzekucyjnych przekraczają 1 500 000,00 zł. Według naszej oceny dochody z tego tytułu będą sukcesywnie rosnąć, obserwujemy bowiem stałą tendencją wzrostową w ostatnich miesiącach, co jest efektem intensywnych czynności windykacyjnych przeprowadzonych przez dział w ostatnich latach.

W 2015 r. wykonywano przedsądowe czynności windykacyjne wobec dłużników Gminy Wrocław poprzez wysyłanie wezwań do zapłaty. Wysłano 2 567 wezwań do zapłaty na łączną kwotę 20 936 798,08 zł.

Szczegółowy harmonogram wezwań za rok 2015 r.

Wezwania do zapłaty	narastająca ilość od 31 grudnia 2015 r.	narastająca wartość od 31 grudnia 2015 r.
wezwania z rygorem wypowiedzenia umowy	369	1 779 158,10
wezwania z rygorem wpisu do KRD	717	13 001 165,65
wezwanie przedsądowe	781	5 112 784,04
wezwania zwykłe	700	1 043 690,29
monitoring	0	0,00
wezwanie przedegzekucyjne	0	0,00
Łącznie	2 567	20 936 798,08

Wysyłka wezwań do zapłaty odbywa się na podstawie harmonogramu rocznego, według zaplanowanego schematu, aby jak najlepiej zoptymalizować ich skuteczność. Wezwania wysyłane są na adres aktualnej siedziby dłużnika. Każda akcja wysyłkowa poprzedzona jest dokładną analizą grupy dłużników, we ścisłej współpracy z innymi działami merytorycznymi oraz pracownikami działu. Na bieżąco aktualizowana jest baza dłużników. Takie procedury powodują, że nawet przy niskich kosztach wezwań do zapłaty w ujęciu rocznym, wpływy w latach 2014 oraz 2015 kształtowały się na poziomie 2 – 3 mln złotych. Ponadto kontynuowano współpracę z Krajowym Rejestrem Długów S.A. W ramach tych działań Dział Windykacji Lokali Użytkowych na bieżąco monitoruje stan zaległości dłużników wpisanych do KRD, przygotowuje nowe wpisy, poprzedzone wezwaniem do zapłaty. Aktualny stan podmiotów wpisanych do KRD wynosi 202 na kwotę zaległości 9 723 606,14 zł.

Należy podkreślić, że wpis do KRD nadal pozostaje częstokroć jedynym sposobem na odzyskanie długu od byłych najemców, co do których prowadzono wiele bezskutecznych egzekucji komorniczych. W stosunku właśnie do takich dłużników stosuje się procedurę w postaci wpisu oraz ponownego kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego w odstępach od 3 do 5 lat.

W ramach zakresu działań Działu Windykacji Lokali Użytkowych leży również zgłaszanie wiarygodności Gminy Wrocław do syndyka masy upadłości. W chwili obecnej ZZK dalej dokonuje zgłoszeń we współpracy z Kancelarią Prawną „Certus” D. Bielski spółka komandytowa.

W wyniku prowadzonych czynności windykacyjnych, część najemców zalegających z opłatami złożyła wnioski o udzielenie ulgi w spłacie zaległości poprzez umorzenie zaległości lub też rozłożenie ich spłaty na raty. Rozpatrywanie tych wniosków i udzielanie ulg również jest pracochłonne i wydłuża procedurę odzyskiwania należności Gminy. Szczególnie skomplikowana jest procedura rozpatrywania wniosków złożonych przez

przedsiębiorców w myśl ustawodawstwa unijnego, ponieważ rozpoznanie sprawy wymaga częstokroć wiedzy specjalistycznej w dziedzinie analizy finansowej danego przedsiębiorstwa. Dodatkowo w przypadku ubiegania się o pomoc de minimis, dłużnik zobowiązany jest do przedstawienia szeregu zaświadczeń, oświadczeń oraz dokumentów świadczących o przejściowych trudnościach finansowych. ZZK w przypadku udzielenia ulgi przedsiębiorcy wystawia zaświadczenie o udzielonej pomocy de minimis wyrażonej w tzw. EDB.

Wnioski o udzielenie ulgi rozpatrywane są na bieżąco. W wyniku tego procedura wdrożenia lub odstąpienia od działań windykacyjnych wobec podmiotów zalegających z płatnościami jest bezzwłoczna, co jest korzystne dla Gminy, jak i dłużnika. W przeszłości zdarzały się sytuacje, że podczas oczekiwania na udzielenie ulgi, dłużnik zaprzestawał płatności bieżących, zadłużenia wzrastało, nie podejmowano działań w postaci kierowania spraw na drogę postępowania sądowego. Co więcej, przedłużająca się procedura udzielania ulgi stała się dla wielu przedsiębiorców sposobem na wielomiesięczną prolongatę spłaty swojego zadłużenia. Zjawisko to zostało całkowicie wyeliminowane. W 2015 r. złożono 30 wniosków o umorzenie i udzielenie ulgi, co jest powtórzeniem ilości zeszłorocznej.

Struktura przyznanych ulg

Ulg	ilość	wartość
Złożone wnioski, w tym:	30	
Osoby fizyczne	19	
Przedsiębiorstwa	11	
Porozumienia zawarte, w tym:	38	1 045 266,53
Osoby fizyczne:	25	191 162,96
rozłożenie na raty	4	8 588,62
raty plus umorzenia warunkowe	8	90 208,81
umorzenia	13	92 365,53
Przedsiębiorstwa:	13	854 103,57
rozłożenie na raty	5	141 326,55
raty plus umorzenia warunkowe	4	700 840,54
umorzenia	4	11 936,48
Odmowa udzielenia ulgi, w tym:	1	228 634,67
Osoby fizyczne	1	228 634,67
Przedsiębiorstwa	0	0,00

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Spółka prowadzi działania windykacyjne wobec dłużników Gminy Wrocław z tytułu użytkowania lokali.

W wyniku podjętych działań w 2015 r. do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych i użytkowych wysłano 12 309 zawiadomień o braku bieżących opłat. Wysłano również 11 369 wezwań do zapłaty na łączną kwotę 290 053 418,16 zł, w tym:

- 9 940 wezwań masowych na kwotę 236 225 618,77 zł,
- 1 429 wezwań w sprawach indywidualnych na kwotę 53 827 799,39 zł.

Ponadto w 2015 r. do osób korzystających z lokali mieszkalnych wysłano 1 700 informacji o wysokości sald poniżej 1 000 zł należności oraz do osób korzystających z garaży 424 informacje o wysokości należności przysługujących Gminie Wrocław.

Przygotowano także 308 spraw w celu skierowania na drogę postępowania sądowego o zapłatę należności na łączną kwotę 8 022 072,64zł (w tym 301 dot. lokali mieszkalnych na kwotę 7 809 001,40 zł i 7 dot. lokali użytkowych na kwotę 213 071,24 zł. Przygotowano również 64 sprawy w celu skierowania na drogę postępowania sądowego

o eksmisję z zajmowanych lokali (55 wobec osób korzystających z lokali mieszkalnych, 9 wobec osób korzystających z lokali użytkowych). Ponadto przygotowano 2 sprawy o zawiązekanie do próby ugodowej na łączną kwotę 53 396,63 zł. Do egzekucji skierowano 238 spraw na łączną kwotę 7 168 454,77 zł. Na wyodrębnione rachunki bankowe wpłynęło 1 458 240,13 zł wyegzekwowanych przez komorników prowadzących egzekucję.

Skuteczność egzekucji komorniczej w latach 2012-2015

Rok	Kwota objęta egzekucją [w zł]	Wpłaty komornicze [w zł]	Poziom spłat %
2012	4 639 175,54	672 823,53	14,5
2013	15 051 026,51	891 564,63	5,92
2014	25 825 393,00	1 161 846,45	4,50
2015	31 831 999,32	1 458 240,13	4,58
razem	77 347 594,37	4 184 474,74	7,38

W lutym 2015 r. Spółka zakończyła współpracę z kancelarią radcy prawnego Małgorzata Ludwik w zakresie reprezentowania Gminy Wrocław przed sądami w sprawach o zapłatę wierzytelności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, a także z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali, wszczętych przez Spółkę, w których została wyznaczona rozprawa lub w których został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty, w sprawach o wydanie i opróżnienie lokalu mieszkalnego lub użytkowego, w sprawach dotyczących stosunków prawnych pomiędzy członkami wspólnot mieszkaniowych w budynkach, w których Gmina jest właścicielem lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz w sprawach dotyczących stosunków prawnych pomiędzy Gminą a zarządcami.

Kolejne postępowanie zakończyło się zawarciem w dniu 26 sierpnia 2015 r. umowy z Kancelarią Maciej Derejczyk i Partnerzy Kancelaria Prawnicza spółka Partnerska z siedzibą we Wrocławiu. Do końca 2015 r. Spółka przekazała Kancelarii 19 spraw o zapłatę i 64 sprawy o eksmisję z lokali, 1 sprawę w zakresie wspólnot mieszkaniowych. W 4 sprawach wobec byłych najemców lokali mieszkalnych został wydany wyrok nakazujący eksmisję.

Ponadto Spółka na bieżąco podejmuje działania zmierzające do wypowiedzania umów najmu najemcom lokali mieszkalnych, użytkowych, garaży, ogródków, którzy zalegają w opłatach. W 2015 r. wypowiedziano 92 umowy najmu.

Podejmowane działania windykacyjne mają wpływ na wysokość dochodów Miasta osiągniętych z tytułu posiadania lokali komunalnych. W wyniku podejmowanych przez Spółkę działań osiągnięty wskaźnik ściągłości pozostaje na podobnym poziomie niezależnie od systematycznie dokonywanej przez WLM sprzedaży lokali, których najemcy byli solidnymi płatnikami i nie mieli zadłużeń.

Zestawienie planu, naliczeń i wykonanie planu dochodów z wpływów za korzystanie z lokali komunalnych Gminy Wrocław w latach 2012-2015 r.

Rok	Plan	Naliczenia	Wykonanie	Poziom wykonania
2012	59 116 000	72 570 374,27	59 979 765	101,46
2013	61 663 000	77 530 355,71	62 119 805	100,74
2014	63 002 000	73 439 590,53	61 938 301	98,31
2015	61 399 000	71 159 450,13	61 927 340	100,86
Razem	245 180 000	294 699 770,64	245 965 211	100,32

Zestawienie naliczeń, wpłat i wskaźników ściagalności dochodów za korzystanie z lokali komunalnych Gminy Wrocław w latach 2012-2015 r.

Rok	Lokale mieszkalne			Lokale użytkowe			Razem		
	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściagalności	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściagalności	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściagalności
2012	65 289 716,02	54 963 775,77	0,84	7 280 658,25	6 824 865,52	0,94	72 570 374,27	61 788 641,29	0,85
2013	69 865 791,70	56 186 324,89	0,80	7 664 564,01	7 052 341,55	0,92	77 530 355,71	63 238 666,44	0,82
2014	65 734 000,08	54 099 779,54	0,82	7 705 590,45	7 453 740,17	0,97	73 439 590,53	61 553 519,71	0,84
2015	63 682 266,14	52 892 395,42	0,83	7 477 183,99	7 215 442,54	0,96	71 159 450,13	60 107 837,96	0,84
	264 571 773,94	218 142 275,62	0,82	30 127 996,70	28 546 389,78	0,95	294 699 770,64	246 688 665,40	0,84

Podjęmowane przez Spółkę działania zarówno na drodze przedsądowej i sądowej spowodowały, jak w latach poprzednich, duży odzew ze strony najemców w postaci kwestionowania wysokości zadłużenia lub kwestionowania istnienia zadłużenia w ogóle. Wiąże się to z koniecznością analizy zapisów na kartotece finansowej nawet za okres kilku lat wstecz oraz zweryfikowania z dokumentacją znajdującą się w teczkach eksploatacyjnych, lub dokumentacją dostarczaną bezpośrednio przez samego najemcę z uwagi na nieprzekazanie przez byłych zarządców całości dokumentacji. Czynności te są bardzo czasochłonne i wymagają dużego zaangażowania zarówno ze strony pracowników Spółki jak i samego zainteresowanego, co znacznie przedłuża czas odzyskania należności. Powoduje to również sytuację, że windykacja względem tych najemców winna zostać wstrzymana do czasu wyjaśnienia sprawy.

Podobnie jak w latach poprzednich podejmowane działania powodowały duży napływ wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zaległości. W 2015 r. wpłynęło 537 wniosków o udzielenie ulgi od najemców lokali mieszkalnych oraz 39 od najemców lokali użytkowych, garaży i ogródków. Wydano 356 rozstrzygnięć wobec osób korzystających z lokali mieszkalnych na łączną kwotę 7 717 435,45 zł (w tym 2 umorzenia z urzędu na kwotę 5 129,90 zł) oraz 10 rozstrzygnięć wobec osób korzystających z lokali użytkowych, garaży i ogródków na łączną kwotę 56 998,77 zł. Rozpatrzono 37 odwołań od decyzji Wiceprezydenta na łączną kwotę 720 906,61 zł (łącznie lokale mieszkalne i użytkowe). W 300 sprawach osoby korzystające z lokali mieszkalnych podpisały porozumienia o formie udzielenia ulgi na łączną kwotę 4 573 579,60 zł, a osoby korzystające z lokali użytkowych w 9 sprawach na łączną kwotę 28 321,06 zł (w tym garaże i ogródki).

Rodzaje rozstrzygnięć z dłużnikami

Rozstrzygnięcia	ilość	kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	52	542 690,29 zł
umorzenia warunkowe	194	5 541 896,39 zł
umorzenie z urzędu	2	5 129,90 zł
raty bezwarunkowe	70	832 020,08 zł
raty warunkowe	35	703 264,64 zł
odmowa udzielenia ulgi	3	92 434,15 zł
łącznie	356	7 717 435,45 zł

Rodzaje zawartych porozumień z dłużnikami

Porozumienia	ilość	kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	58	465 399,45 zł
umorzenia warunkowe	138	2 831 779,20 zł
umorzenie z urzędu	2	5 129,90 zł
raty bezwarunkowe	74	768 608,21 zł
raty warunkowe	28	502 662,84 zł
łącznie	300	4 573 579,60 zł

W 2015 r. 4 najemców lokali mieszkalnych złożyło wnioski o obniżenie czynszu. Rozpatrzono 2 wnioski, odmawiając przyznania obniżki czynszu z uwagi na zbyt dużą powierzchnię zajmowanych lokali.

Z dniem 3 września 2013 r. weszło w życie Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 8463/13 w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy, w formie świadczenia rzeczowego. W 2015 r. wpłynęło 40 wniosków. Zawarto 21 umów na kwotę 513 519,77 zł i wydano 34 skierowania do wykonania prac. W 2015 r. odpracowano łącznie 142 235,85 zł.

Zestawienie czynności windykacyjnych w latach 2011-2015

Wykonane działania	2013		2014		2015	
	Ilość	Wartość przedmiotu windykacji	Ilość	Wartość przedmiotu windykacji	Ilość	Wartość przedmiotu windykacji
Zawiadomienia o braku bieżących płatności	4 276	X	7 489	X	12 309	X
Masowe wezwania do zapłaty	15 025	252 737 842,55	16 268	326 001 780,33	9 940	236 225 618,77
Wezwania do zapłaty w sprawach indywidualnych	1 518	64 193 257,13	1 958	79 172 364,08	1 429	53 827 799,39
Wypowiedzenia umów najmu lub dzierżawy (zadłużenie lub inne przyczyny)	143	X	135	X	92	X
Sprawy przygotowane do pozwów o zapłatę	456	14 379 266,79	517	16 070 721,58	308	8 022 072,64
Sprawy przygotowane do pozwów o eksmisję	-	X	1	X	64	X
Sprawy przygotowane do zawezwania o próbę ugodową	0	-	0	-	2	53 396,63
Wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawach indywidualnych	329	11 084 672,50	311	11 665 931,12	238	7 168 454,77
Złożone wnioski o ulgę	659	X	728	X	576	X
Złożone odwołania	23	X	35	X	38	X
Rozpatrzone wnioski o udzielenie ulgi	311	4 100 836,32	389	5 418 603,61	366	7 774 434,22
Rozstrzygnięcia odwołań od rozpatrzonych wniosków	18	243 961,51	19	483 629,40	37	720 906,61
Zawarte porozumienia o udzieleniu ulgi	239	3 020 607,89	329	4 363 539,89	309	4 601 900,66
Złożone wnioski o odpracowanie długu	-	-	86	X	40	X
Zawarte umowy o odpracowanie długu	12	160 066,58	62	2 042 639,45	21	513 519,77
Skierowania do odpracowania długu	7	X	41	X	34	X
Informacja o zaległościach poniżej 1 000zł (w tym garaże)	0	-	1 717	688 641,14	2 124	1 421 877,06
Wskaźniki ściągальności	0,82	-	0,84	-	0,84	-

POSTĘPOWANIA W ZAKRESIE REALIZACJI DZIAŁAŃ W OPARCIU O USTAWĘ PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Zarząd Zasobu Komunalnego w 2015 r. przeprowadził 185 postępowań zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych, w wyniku których zawarł z Wykonawcami 209 umów na roboty budowlane, usługi i dostawy.

Struktura przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych

w 2015 r. prowadzono 185 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	111
Przetargu ograniczonego	-
licytacja elektroniczna	7
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	67
unieważniono 13 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	12
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	1
nie zakończono (w trakcie) 9 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	6
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	3
zakończono 163 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	93
Przetargu ograniczonego	-
licytacja elektroniczna	7
zapytanie o cenę	-
z wolnej reki	63

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2015 r. Spółka działając w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław przygotowała 99 postępowań, w tym przeprowadziła 86 postępowań zakończonych zawarciem umowy lub unieważnieniem postępowania, w oparciu o procedury Prawa Zamówień Publicznych, dotyczące wyboru wykonawcy zadań realizowanych w ramach zarządzania i gospodarowania zasobem komunalnym Miasta.

Struktura przeprowadzonych w 2015 r. postępowań o udzielenie zamówień publicznych

Tryb przeprowadzonych postępowań	Ilość postępowań
Przeprowadzone postępowania, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	58
zamówienia z wolnej ręki	3
licytacji elektronicznej	23
art. 5a ustawy Pzp	2
Unieważnione postępowania, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	9
licytacji elektronicznej	5
art. 5a ustawy Pzp	1
Postępowania zakończone zawarciem umowy, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	49
zamówienia z wolnej ręki	3
licytacji elektronicznej	18
art. 5a ustawy Pzp	1

Powyższe postępowania dotyczyły głównie robót budowlanych, w tym rozbiórek oraz konserwacji i usuwania awarii, usług związanych z eksploatacją i utrzymaniem terenów zewnętrznych.

Łącznie zostało zawartych zgodnie z ustawą Pzp **119 umów**, które zostały poprzedzone sporządzeniem wniosku o wszczęcie postępowania, uzyskaniem zgody na zaciągnięcie zobowiązania oraz kontrasygnatą projektu umowy. Umowy zawarte zgodnie z ustawą Pzp podlegały kontrasygnacie Skarbnika Gminy Wrocław.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Do Zarząd Zasobu Komunalnego w 2015 r. wpłynęło 43 848 szt. pism, a wysłano 82 669 szt.

Wyszczególnienie	Ilość pism
Pisma ogólne	20 080
Sprawy sądowe	3 535
Uchwały Wspólnot	3 795
Pisma w sprawie zebrań wspólnot	1 359
Sprawy finansowe	15 079
RAZEM wpłynęło	43 848
Wysłano:	
pisma zwykłe	54 608
Pisma polecane	28 061
RAZEM wysłano	82 669

W 2015 r. nadal realizowano podjęte w poprzednich latach działania mające na celu:

- budowanie pozytywnego wizerunku ZZK jako jednostki budżetowej gminy realizującej zadania w zakresie gospodarki komunalnej,
- kreowanie wydarzeń, działań o charakterze społecznym i edukacyjnym,
- inicjowanie publikacji medialnych o charakterze informacyjnym, prezentujących bieżącą działalność ZZK,
- prowadzenie i rozwijanie strony internetowej stanowiącej sprawny kanał przepływu informacji pomiędzy urzędem a najemcami oraz budującej pozytywny wizerunek ZZK,
- reagowanie na doniesienia prasowe, stały kontakt z przedstawicielami mediów, budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji media – ZZK.

W ramach działań edukacyjno – informacyjno - wizerunkowych na rzecz mieszkańców wspólnie z Kogeneracją S.A., Stowarzyszeniem Edukacji Krytycznej, WPO ALBA, spółką Wrocławskie Mieszkania przeprowadziliśmy pięć festynów podwórkowych m. in. w ramach projektu „KAWKA” oraz akcji DBAM TO MAM na Przedmieściu Oławskim oraz Nadodrze. Udzielono wsparcia i pomocy przy realizacji pojawiających się inicjatyw dotyczących malowania murali na dostępnych ścianach zarządzanego przez ZZK zasobu gminnego - przede wszystkim w ramach akcji społecznych i działań artystycznych m.in. w ramach ESK 2016 oraz wsparcia przy organizacji imprez plenerowych, festynów przygotowywanych przez inicjatywy lokalne. W ramach przeprowadzanych konsultacji społecznych dot. przeznaczenia gminnej kamienicy na Wyspie Słodowej 7 w miesiącu kwietniu i maju 2015r. udostępniano ją zainteresowanym grupom w ramach cotygodniowego oprowadzania tych grup po wnętrzu kamienicy. Udostępniano nieruchomości gminne znajdujących się w zarządzie ZZK na potrzeby produkcji filmowych, wykonania zdjęć, szkoleń m. in. Straży Granicznej, służb OSP.

Również w tym roku wraz ze spółką Wrocławska Rewitalizacja oraz z Biurem Obsługi Klienta nr 1 współpracowano przy udostępnianiu wnętrza Ruska 46 abc na organizację festynów i imprez o charakterze kulturalno - rozrywkowym w związku z przygotowaniem do ESK 2016 we Wrocławiu. W ramach projektu "Wrocław - wejście od podwórza" współpracowano przy projektach realizowanych przez Biuro Festiwalowe Impart 2016 na Nadodrze i Przedmieściu Oławskim.

W ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, w wyniku głosowania mieszkańców, do realizacji w 2016 r. zakwalifikowało się siedem projektów związanych z zasobem gminnym, powierzonym do zarządzania Zarządowi Zasobu Komunalnego. Prace nad realizacją tych projektów WBO 2015 z obszaru zarządzania ZZK będą kontynuowane w 2016 r.

WROCLAWSKIE MIESZKANIA

W związku z upływem terminu obowiązywania umów dzierżaw nieruchomości komunalnych z podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą polegającą na udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz innych ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców Miasta przeprowadzono negocjacje w celu ustalenia warunków nowych umów dzierżaw i doprowadzono do podpisania tych umów na zasadach określonych przez Urząd Miejski Wrocławia.

W 2015 r. kontynuowano prace prowadzące do ujednoczenia dokumentów oraz opisanie czynności oraz procesów realizowanych w ramach powierzonych przez Gminę Wrocław czynności zarządzania zasobem komunalnym i w wyniku tego wdrożono niżej opisane wzory i opracowania:

- w celu zapewnienia ciągłości planowania wysokości środków finansowych niezbędnych do realizacji robót remontowych i/lub czynności konserwacyjnych w branży ogólnobudowlanej/elektrycznej/sanitarnej w nieruchomościach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz prawidłowości realizacji umów na wykonanie robót remontowych i czynności konserwacyjnych w sposób gwarantujący efektywne i racjonalne gospodarowanie zasobem komunalnym

przygotowano i wprowadzono szczegółową procedurę, która określa m.in.: zasady i tryb postępowania w zakresie zlecenia i rozliczania robót remontowych i/lub czynności konserwacyjnych,

- opracowano i wdrożono również pakiet aktów wewnętrznych regulujących postępowanie w Spółce w zakresie czasowego udostępniania nieruchomości gminnych mającym na celu wykorzystanie nieruchomości na realizację inwestycji, organizację zapleczy budów i doprowadzenia do trwałego zajęcia tych nieruchomości (np.: warstwą docieplenia budynku). Ustalono szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawie udostępnienia nieruchomości komunalnych na wyżej określone cele. W ramach tej procedury wprowadzono wzory zarówno protokołów uzgodnień w sprawach inwestycji liniowych i zapleczy budów dla inwestorów zewnętrznych (jak Fortum i inne przedsiębiorstwa przesyłowe, wspólnoty mieszkaniowe) jak i porozumień o zasadach współpracy dla jednostek działających na zlecenie Gminy Wrocław,
- w ramach ogłoszonego przez Miasto programu KAWKA, służącemu ochronie powietrza, mieszkańcy lokali mieszkalnych (w tym najemcy mieszkań komunalnych) mają możliwość wykorzystania dotacji celowej na dokonanie trwałej zmiany ogrzewania węglowego na proekologiczne. W celu skompletowania wniosku o dofinansowanie z budżetu Gminy Wrocław zostali oni zobligowani do uzyskania zgody właściciela mieszkania na dokonanie takiej zmiany. Spółka, działając jako pełnomocnik właściciela mieszkań komunalnych, proponuje zawarcie umów o wykonanie w wynajmowanych lokalach mieszkalnych robót budowlanych mających na celu poprawę ich standardu. W celu usprawnienia procesu rozpatrywania wniosków najemców oraz podpisywania umów określono wewnętrzny sposób procedowania oraz wprowadzono wzory tych umów. Ponadto opracowano i zastosowano wzory pism zawierające zgodę na wykonanie ogrzewania proekologicznego przez przyszłych najemców wykonujących remont lokalu mieszkalnego na własny koszt w ramach umowy o remont,
- wyodrębniono powtarzalne okoliczności powodujące zmiany umów najmu lokali mieszkalnych oraz umów o remont i w związku z tym poszerzono katalog wzorów aneksów do tych umów,
- wprowadzono kolejne wzory umów o remont stosowane w sytuacjach gdy do lokalu mieszkalnego przyłączany jest przyległy, niesamodzielny lokal,
- opracowano informacje z zakresu danych osobowych i wprowadzono je do umów i aneksów do umów zawieranych w ramach powierzonych przez Gminę Wrocław czynności zarządzania zasobem komunalnym,
- dostosowano wzory umów najmu lokali mieszkalnych do zmienionych przepisów prawa miejscowego znoszących obowiązek wpłaty kaucji pieniężnej dla zabezpieczenia pokrycia należności wynajmującej.

Prowadzone były również prace nad przygotowaniem projektów wzorów innych dokumentów sporządzanych przez Spółkę w ramach powierzonych przez Gminę Wrocław czynności zarządzania zasobem komunalnym oraz opisów ciągów czynności koniecznych do sprawnego i efektywnego wykonywania tych czynności, tj. umowy najmu lokalu użytkowego, pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki, procedury gospodarowania wolnymi lokalami mieszkalnymi, procedury organizacji miejsc gromadzenia odpadów i wytycznych do postępowania w przypadku śmierci dzierżawcy/najemcy.

ORGANIZACJA GMINNEGO TRANSPORTU DROGOWEGO

Zadania z zakresu transportu drogowego realizuje w Departamencie Nieruchomości i Eksploatacji Wydział Transportu. Zadania Wydziału zostały określone w Regulaminie Organizacyjnym Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji, wynikające z ustaw i zarządzeń Prezydenta Wrocławia oraz na podstawie posiadanych upoważnień.

TRANSPORT DROGOWY OSÓB I RZECZY

Z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (tekst jednolity z 2013 r. poz. 1414).

Transport drogowy taksówką:

- wydano licencji na transport drogowy taksówką osobową - 443,
- dokonano zmian licencji w związku ze zmianą pojazdu, tablic rejestracyjnych lub zmianą adresu - 419,
- wydano wtórników licencji - 5,
- wydano inne decyzje administracyjne - 192.

Transport drogowy osób i rzeczy - wydano:

- zaświadczeń na potrzeby własne - 102,
- zezwoleń na regularny przewóz osób - 47,
- zezwoleń na regularny specjalny przewóz osób - 6,
- licencji na krajowy transport drogowy rzeczy - 8,
- licencji na krajowy transport drogowy osób - 2,
- zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego - 64,
- zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego - 54,
- licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą - 5,
- licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy - 36,
- licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym - 1.

UTRZYMANIE KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

W ramach zadań z zakresu funkcjonowania komunikacji zbiorowej:

- zlecono do realizacji Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu Sp. z o.o. w miejskiej komunikacji tramwajowej i autobusowej:

miesiąc	ilość pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej	ilość wozokilometrów w komunikacji autobusowej
styczeń	1 030 115	1 896 184
luty	1 019 269	1 801 824
marzec	1 124 634	2 017 964
kwiecień	1 072 808	1 990 952
maj	1 083 092	2 032 988
czerwiec	1 055 032	1 998 453
lipiec	926 398	2 104 125
sierpień	931 660	2 035 572
wrzesień	1 109 405	2 020 116
październik	1 156 057	2 071 035
listopad	1 110 791	1 957 072
Grudzień	1 097 171	1 966 810
Razem	12 716 432	23 893 095

- zlecono do realizacji innym przewoźnikom w komunikacji podmiejskiej:

miesiąc	ilość wozokilometrów w komunikacji podmiejskiej		
	SEVIBUS Sp. z o. o.	DLA Sp. z o.o.	RAZEM
styczeń	136 785	89 553	226 338
luty	138 410	86 769	225 179
marzec	148 172	95 559	243 731
kwiecień	143 045	91 025	234 070
maj	142 922	95 405	238 327
czerwiec	140 486	95 410	235 896
lipiec	146 986	96 507	243 493
sierpień	141 614	92 164	233 778
wrzesień	144 840	94 406	239 246
październik	148 753	96 600	245 353
listopad	139 375	98 044	237 419
grudzień	142 093	98 465	240 558
Razem	1 713 481	1 129 907	2 843 389

Zgodnie z Uchwałą Nr XLVII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych rozpatrzono 673 wnioski o umorzenie, odroczenie i rozłożenie na raty należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu, w tym:

- udzielono zgody na umorzenie w 44 przypadkach,
- udzielono zgody na rozłożenie na raty należności w 137 przypadku
- udzielono odmowy umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia lub pozostawiono bez rozpoznania w 341 przypadkach
- przekazano korespondencję od komorników i z Sądów do MPK Sp. z o.o. w 151 przypadkach.

W omawianym okresie w miejskiej komunikacji zbiorowej sprzedano:

- 26 427 291 szt. biletów jednorazowych,
- 910 szt. biletów na okaziciela,
- 975 347 szt. biletów imiennych,
- 8 386 815 szt. biletów czasowych,
- 87 304 szt. biletów semestralnych,
- 38 930 szt. biletów aglomeracyjnych.

W 2015 r. przygotowano projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/275/99 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad odpłatności za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego.

PRZETARGI PUBLICZNE ZWIĄZANE Z KOMUNIKACJĄ ZBIOROWĄ

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 907, ze zm.) przygotowano specyfikację istotnych warunków zamówienia, projekty umów oraz uczestniczo w pracach komisji przetargowych.

Zamówienie publiczne	Ilość postępowań
„Kompleksowa usługa pomocy i doradztwa prawnego oraz eksperckie wsparcie IT w przygotowaniu i przeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne na „Świadczenie usługi dystrybucji biletów komunikacji miejskiej w ramach systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska przy użyciu nowoczesnych technologii oraz udział w pracach wdrożenia systemu”	3 postępowania w tym 2 unieważnione z powodu braku złożenia ofert
„Dialog techniczny w sprawie związanej z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem jest świadczenie usługi dystrybucji biletów komunikacji zbiorowej w ramach systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska”	1
„Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz Gminy Siechnice”	2

Ponadto, udzielono 3 zamówień z wyłączeniem stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych, zgodnie z art. 4 pkt 8:

- Badanie liczby pasażerów pociągów, wsiadających i wysiadających na stacjach kolejowych w granicach administracyjnych Wrocławia,
- Wykonanie analizy ekonomicznej wraz z kalkulacją cen urzędowych za przewozy taksówkami osobowymi, obowiązującymi na obszarze Wrocławia na podstawie uzasadnionych kosztów działalności gospodarczej,
- Wytworzenie i dostarczenie rolek papieru do automatów służących do sprzedaży biletów uprawniających do przejazdów środkami wrocławskiej komunikacji zbiorowej.

KONTROLA PRZEWOŹNIKÓW

Na podstawie obowiązujących umów zawartych między Przewoźnikami a Gminą Wrocław, zarejestrowano łącznie 3 220 629 kontroli punktualności i jakości usług przewozowych komunikacji zbiorowej:

Miesiąc	Liczba pomiarów jakości usług przewozowych	Liczba zarejestrowanych kontroli automatycznych	Łączna liczba kontroli
styczeń	1 829	275 933	277 762
luty	1 913	262 862	264 775
marzec	1 548	286 713	288 261
kwiecień	2 223	268 770	270 993
maj	1 739	255 901	257 640
czerwiec	1 885	253 454	255 339
lipiec	1 359	281 737	283 096
sierpień	1 141	278 056	279 197
wrzesień	2 322	258 056	260 378
październik	1 577	259 633	261 210
listopad	1 771	245 403	247 174
grudzień	2 056	272 748	274 804
Razem	21 363	3 199 266	3 220 629

ZARZĄDZANIE TRANSPORTEM PUBLICZNYM

W ramach działań w zakresie zarządzania transportem publicznym:

- zaopiniowano ok. 29 projektów organizacji ruchu zastępczego na czas remontów i przebudowy układu drogowo-torowego oraz ok. 15 projektów organizacji ruchu docelowego, m.in. dla niżej wymienionych obiektów:
 - budowa łącznika pomiędzy Rondem Lotników Polskich i ul. Gorlicką (ul. Nowogorlicka),
 - budowa połączenia drogowego ul. Kosmonautów z osiedlem Nowe Żerniki (WUWA II),
 - budowa ul. Gen. Fieldorfa-Nila,
 - budowy obwodnicy osiedla Leśnica,
 - przebudowa ul. Buforowej,
 - budowa torowiska w ul. Hubskiej,
 - budowa i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na osiedlach: Leśnica, Pawłowice, Zakrzów, Kowale, Lipa Piotrowska i Widawa z przebudową ulic na tych osiedlach,
 - przebudowa wiaduktu kolejowego nad ul. Starogroblową i przebudowa ul. Starogroblowej,
 - przebudowa wiaduktu kolejowego nad ul. Grabiszyńską,
 - przebudowa pętli tramwajowej „Oporów” i przebudowa ul. Grabiszyńskiej;
- zaopiniowano projekty dla imprez masowych tj. 3 PKO Nocny Wrocław Półmaraton, 33 PKO MARATON WROCŁAW, BIEG SOLIDARNOŚCI, Bieg uliczny im. Wandy Rutkiewicz, Wrocławski Pochód Juwenaliowy 2015, Bieg II Dziesiątka Wroactiv2015, Bieg Uniwersytetu Medycznego;
- wprowadzono nowe rozwiązania komunikacyjne:
 - przeniesienie węzła przesiadkowego dla komunikacji nocnej z Dworca PKS na ulicę Petruszewicza,
 - zwiększenie częstotliwości kursowania linii 110 obsługującej Osiedle Jagodno i Cztery Pory Roku,
 - zwiększenie częstotliwości kursowania linii 146 obsługującej połączenie Gaj – Dw. Główny PKP – pl. Grunwaldzki – Bartoszowice,
 - uruchomienie nowej linii autobusowej 102 obsługującej nowe osiedle Stabłowice (ul. Wojanowska),
 - uporządkowanie numeracji linii (zmiana numeru linii 403 na 101 oraz 435 na 104),
 - uruchomienie kursów linii 150 obsługujących przychodnię „Provita” przy ulicy Bierutowskiej,
 - uruchomienie nowej linii autobusowej 112 obsługującej warianty skrócone linii 612,
 - uruchomienie zastępczej komunikacji autobusowej na czas prowadzonych remontów (linie autobusowe 700, 704, 709, 710, 718, 731 i linie tramwajowe 73, 75),
 - zmiana trasy i zwiększenie częstotliwości linii 147 obsługującej Osiedle Kłokoczyce,
 - poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Muchobór Wielki poprzez skierowanie linii 132 do pętli przy ulicy Roślinnej,
 - poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Kuźniki poprzez wydłużenie trasy linii 149 do pętli Kuźniki,
 - wydłużenie trasy linii tramwajowej 3 do Leśnicy,
 - uruchomienie nowych przystanków autobusowych m.in.: „Galeria Dominikańska” przy alei Słowackiego, „Centrum Zarządzania Kryzysowego” przy ulicy Strzegomskiej, „Bierutowska (ośrodek zdrowia)” przy Przychodni „Provita” przy ulicy Bierutowskiej; „Tyniecka” przy ulicy Tynieckiej, „Mokronoska” przy ulicy Wiejskiej, „Zamkowa” przy ulicy Kazimierza Wielkiego, „Samotworska” przy ulicy Samotworskiej, na oddanym do ruchu odcinku ulicy Nowogorlickiej, Okulickiego, w miejscowości Pisarzowice, Iwiny,

- uruchomienie przystanków „Katedra” dla autobusów pospiesznych linii A, C i N,
- uruchomienie przystanków „Wejherowska” dla autobusów linii C,
- zwiększenie liczby kursów linii 319 do Dolnośląskiego Parku Innowacji i Nauki przy Kwiatkowskiego;

ponadto:

- dokonano weryfikacji dostarczonych przez przewoźników około 3 600 rozkładów jazdy,
- przygotowano do realizacji około 270 rozkładów jazdy dla linii podmiejskich,
- opublikowano na stronie internetowej około 1 300 kompletów rozkładów jazdy (dni robocze, soboty, niedziele i święta),
- przygotowano i opublikowano na stronie internetowej 121 komunikatów dotyczących zmian w funkcjonowaniu komunikacji zbiorowej oraz informacji dotyczących zasad odpłatności na czas okres zmian w przebiegu tras linii autobusowych i tramwajowych,
- przygotowano 129 schematów komunikacji zbiorowej,
- przygotowano i wydano do wywieszenia na przystankach około 55 500 arkuszy rozkładów jazdy oraz 198 arkuszy informacji pasażerskiej,
- przeprowadzono kontrolę jakości wykonanych prac na 8 000 przystankach przy rozwieszaniu rozkładów jazdy i informacji pasażerskich,
- uczestniczono w 49 spotkaniach – pracach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- uczestniczono w komisjach odbierających organizacje ruchu zastępczego i docelowego,
- przygotowano i zlecono do wykonania wymianę rozkładów jazdy, oznaczenie numerów linii kursujących przez dany przystanek oraz wywieszenie innych informacji dla pasażerów na ponad 15 300 przystanków,
- zlecono do stałej kontroli i uzupełnienia stwierdzonych wad w informacji pasażerskiej na ponad 18 500 przystanków,
- w celu dostosowania rozkładów jazdy do istniejących warunków ruchu oraz podaży miejsc do istniejącego zapotrzebowania przeprowadzono obserwacje napełnień i czasów jazdy wybranych linii autobusowych i tramwajowych m.in. 0L, 0P, 1, 2, 4, 10, 31, 32, 33, A, C, D, N, 105, 107, 109, 110, 115, 118, 119, 129, 130, 132, 145, 146, 149, 150, 319, 900P, 900L, 901, 910.

REALIZACJA ZADAŃ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

EMISJA ENERGII I ZANIECZYSZCZEŃ

Dział Emisji Energii i Zanieczyszczeń realizuje zadania administracyjne z zakresu ochrony środowiska przed hałasem, polami elektromagnetycznymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem. W 2015r. do działu wpłynęło łącznie **2 193** wniosków. Wydano **180** decyzji administracyjnych, w tym m.in. **20** decyzji dotyczących postępowań w/s wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w tym m.in. **12** decyzji fakultatywnych, **3** obligatoryjne, **5** decyzji umarzające postępowanie, **2** postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania), **121** decyzji udzielających **142** pozwoleń wodnoprawne, **2** decyzje legalizujące urządzenia wodne, **6** decyzji ustalających linię brzegową, **18** pozwoleń na emisję substancji gazowych i pyłowych do powietrza, **2** pozwoleń zintegrowane, **11** decyzji dotyczących ochrony przed hałasem, (w tym 7 ustalających dopuszczalny poziom hałasu, 1 decyzja wygaszająca, 2 decyzje umarzające postępowanie, 1 decyzja nakładająca obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko) oraz przyjęto **146** zgłoszeń instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia (w tym **20** zgłoszeń instalacji emitującej substancje do powietrza, **2** zgłoszenia instalacji wprowadzającej ścieki oraz **124** zgłoszenia instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne). Wydano również **45** zaświadczeń dotyczących potwierdzenia ostateczności decyzji. Ponadto pracownicy działu opiniowali i uzgadniali warunki środowiskowe w zakresie ochrony powietrza, ochrony przed hałasem i w zakresie gosp.

wodno-ściekowej w ramach prowadzonych w wydziale postępowań dotyczących procedur wydawania decyzji środowiskowych oraz na wnioski podmiotów zewnętrznych (łącznie **326** opinii). Udzielono również odpowiedzi na **43** wnioski dotyczące informacji o środowisku. Zgodnie z art. 65 kpa, **22** wnioski przekazano do innych organów zgodnie z ich kompetencjami oraz **39** wniosków dotyczących pozwoleń wodnoprawnych dla inwestycji gminnych przekazano do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, zgodnie z art.127 ustawy Prawo wodne.

W oparciu o upoważnienie Nr 119/III/12 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 marca 2012 r. opracowano **79** wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędnych w procedurach uzgodnień przy wydawaniu decyzji środowiskowych. Wydano również **24** opinii dotyczących wymagań w zakresie ochrony środowiska dla opracowywanych przez Biuro Rozwoju Wrocławia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zakres działalności, poza ww. pracami czysto administracyjnymi, obejmuje również działalność kontrolną i interwencyjną w zakresie ustaw: *Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W ramach podejmowanych działań przeprowadzono w dziale łącznie **80** interwencji. Część działań interwencyjnych prowadzona była we współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia.

Uczestniczono w procesach nadzorowania i monitoringu aspektów środowiskowych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem, związanych z wdrażaniem Systemu Ekozarządzania i Audytu – EMAS oraz brali aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z wdrażaniem systemu.

OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Wydawano pozwolenia na wprowadzanie substancji gazowych i pyłów do powietrza zgodnie z art. 181 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. W 2015 r. wydano **18** decyzji dla podmiotów gospodarczych emitujących w sposób zorganizowany substancje gazowe i pyły z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych, w których prowadzone są procesy: powlekania, klejenia, suszenia i czyszczenia powierzchni, spawania, drukowania, i in. (są to m.in. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., WABCO Polska Sp. z o.o. 3M Wrocław Sp. z o.o. Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „NiChrom 1”, ELDOS Sp. z o.o. ,SCHILSNER Industry Group Sp. z o.o., Gestamp Wrocław Sp. z o.o., Zakłady Wyrobów Metalowych „Nielipiński”, Wrocławskie Zakłady Zielarskie „Herbapol” S.A.).

Przyjmowano zgłoszenia instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia na emisję, zgodnie z art. 152 ustawy POS (**20** zgłoszeń). Dotyczyły m.in. instalacji energetycznego spalania paliw, przeładunku i magazynowania paliw, instalacji stosowanych w gastronomii, instalacji spawania, do produkcji detali z tworzyw sztucznych, ładowania akumulatorów (m.in. Factory Wrocław, SEGRO POLAND Sp. z o.o., ROTOMAT Sp. z o.o., SCHILSNER INDUSTRY GROUP Sp. z o.o., Góraźdże Beton Sp. z o.o. Wytwórnia Betonu Towarowego, Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Shell Polska Sp z o.o., LOTOS Paliwa Sp. z o.o.).

Przyjmowano sprawozdania z okresowych pomiarów kontrolnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji technologicznych (23 instalacji) - m.in. 3M Poland Manufacturing Sp.z o.o., 3M Wrocław Sp. zo.o.,VOLVO Polska Sp. z o.o., PZ CUSSONS POLSKA S.A., Kogeneracja S.A. - Zakład Ciepłowniczy ZAWIDAWIE, Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o. ,Donako Sp. z o.o., E&S Industry SA). Złożone sprawozdania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji substancji do powietrza.

Prowadzono interwencje w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **20** postępowań w sprawach interwencji, które dotyczyły głównie emisji z niewielkich instalacji spalania paliw oraz niskiej emisji z palenisk gospodarstw indywidualnych opalanych paliwem stałym, niezorganizowanej emisji pyłów z prowadzonych budów oraz wytwórni betonu, odorów z punktu gastronomicznego. W kilku przypadkach zachodziło podejrzenie spalania odpadów w kotłach grzewczych. Jedną sprawę przekazano do Gminy Milicz do załatwienia zgodnie z kompetencjami.

Opiniowano i uzgadniano sprawy w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w ramach prowadzonych postępowań wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - **39** opinii.

Wydawano decyzje udzielające zezwolenia na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. W ramach wydanych decyzji zezwalających na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla z instalacji do spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej ponad 20 MW dla Ciepłowni gazowo-olejowej DOZAMEL Sp. z o.o. przy ul. Fabrycznej 10 oraz dla Elektrociepłowni ZAWIDAWIE eksploatowanej przez Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. przy ul. Bierutowskiej 67a, przyjęto od tych podmiotów informacje o rzeczywistych lub planowanych zmianach zdolności produkcyjnej, zmianach poziomu dokładności oraz zmianach w działalności instalacji.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD

W 2015 r. wydawano **121** decyzji udzielających **142** pozwoleń wodnoprawne na:

- wykonywanie urządzeń wodnych tj. mostów, przepustów, rurociągów, wylotów, pomostów, przystani - wydano: **62** pozwoleń,
- na szczególne korzystanie z wód w zakresie:
 - poboru wód podziemnych i powierzchniowych - wydano **3** pozwoleń,
 - odprowadzania wód opadowych i roztopowych - wydano **51** pozwoleń,
 - odprowadzania ścieków bytowych - wydano **1** pozwolenie,
 - wprowadzanie ścieków przemysłowych do wód powierzchniowych (m.in. z parkingów podziemnych, stacji paliw, myjni samochodowych - wydano - **1** pozwolenie,
- wprowadzanie ścieków przemysłowych do kanalizacji innych podmiotów (m.in. z parkingów podziemnych, stacji paliw, myjni samochodowych - wydano **19** pozwoleń,
- przekroczenia rzek i wałów przeciwpowodziowych: liniami kolejowymi, energetycznymi, światłowodowymi, gazociągami, rurociągami - wydano **4** pozwoleń,
- odwodnienie wykopów budowlanych, z uwagi na zasięg leja depresji - wydano **1** pozwolenie,
- cofnięciu lub wygaszeniu pozwoleń wodnoprawnych - wydano **11** decyzji,
- legalizacja urządzenia wodnego - wydano **2** decyzje,

Wydawano decyzje administracyjne w sprawie ustalenia linii brzegowej - wydano **6** decyzji.

Ponadto prowadzono:

- interwencje dotyczące zanieczyszczenia ściekami wód i gruntów - rozpoznano **25** spraw,
- interwencje dotyczące zalewania wodami opadowymi sąsiednich działek - rozpoznano **8** spraw,
- rozpoznanie terenowe przed wydaniem pozwoleń wodnoprawnych - przeprowadzono **95** wizji terenowych,
- opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego - opiniowano: **24** planów,

- opiniowanie kart informacyjnych i raportów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej planowanych przedsięwzięć - wydano **56** opinii,
- ochronę urządzeń wodnych w tym melioracyjnych - opiniowano **2** przedsięwzięcia,
- opiniowanie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej - wydano **75** opinie,
- przyjmowanie zgłoszeń instalacji wprowadzającej ścieki do wód i ziemi nie wymagających pozwolenia wodnoprawnego (przydomowe oczyszczalnie ścieków) – przyjęto **2** zgłoszenia,

Uczestniczono w odbiorach urządzeń wodnych - **9** odbiorów.

Pracownicy wspólnie z Zarządem Zieleni Miejskiej oraz Dolnośląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych uczestniczyli w odbiorach wykonanych prac konserwacyjnych na rowach i wałach przeciwpowodziowych, finansowanych środkami z budżetu miasta.

Przekazywano do RZGW wnioski w sprawie wyznaczenia starosty w celu wydania pozwolenia wodnoprawnego dla Gminy Wrocław (art.127 Prawa wodnego) – przekazano **39** wnioski.

Przekazano sprawy do innych organów na podstawie art.65 – **1** wniosek.

Wydano:

- postanowienia o zawieszeniu postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na podstawie art. 98 § 1 i art. 101 Kpa – **6** postanowień,
- postanowienia o zawieszeniu postępowania o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na podstawie art. 97 § 1 – **1** postanowienie,
- postanowienia o podjęciu na żądanie strony postępowania administracyjnego o wydanie pozwolenia wodnoprawnego – **1** postanowienie,
- postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania – **5** postanowień.

Pracownicy działu brali czynny udział w spotkaniach:

- zespołów opiniujących możliwości sytuowania na Odrze obiektów pływających o funkcjach mieszkaniowych, gastronomicznych i rekreacyjnych z udziałem przedstawicieli RZGW, Urzędu Żeglugi Śródlądowej oraz Biura Rozwoju Miasta,
- zespołu międzywydziałowego opiniującego zakres wykonania robót zabezpieczających dzielnicę Wrocławia przed powodzią, które nie zostały objęte Modernizacją Wrocławskiego Węzła Wodnego,
- jednostek miejskich tj. ZZM, MPWiK i branżowych wydziałów Urzędu Miejskiego w sprawie zagospodarowania i ochrony Pól Osobowickich,
- Podkomitetu Doradczego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry,
- zespołu do określenia docelowego zagospodarowania Pól Irygowanych na Osobowicach we Wrocławiu.

W 2015 r. kontynuowano rozpoczętą w 2011 r., realizację zadania własnego gminy Wrocław, polegającego na bieżącej konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych na terenie miasta, jednocześnie dokonując aktualizacji inwentaryzacji tych urządzeń na mapach ewidencyjnych. W 2015 r. wykonano prace na długości ogółem 12 650 mb w obrębach Widawa, Strachocin, Wojnów, Żerniki, Muchobór Wielki, Kowale, Zgorzelisko, za kwotę 100 000 zł pochodzącą z budżetu miasta. Zadanie to zrealizowano wspólnie z Zarządem Zieleni Miejskiej.

OCHRONA PRZED HAŁASEM

Na podstawie przekazanych w 2015 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdań z kontrolnych pomiarów poziomu dźwięku w środowisku, prowadzono **7** postępowań administracyjnych w sprawie określenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, w tym 3 wszczęte w 2014 r. W wyniku tych postępowań wydano **6** decyzji administracyjnych ustalających dopuszczalne poziomy hałasu, **1** postępowanie umorzono.

Ponadto w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wydano:

- **1** decyzję (na podst. art. 362 ustawy Prawo Ochrony Środowiska) nakładającą na inwestora obowiązek ograniczenia negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- **1** decyzję umarzającą postępowanie w sprawie określenia dopuszczalnych poziomów hałasu,
- **1** decyzję umarzającą postępowanie w sprawie obowiązku ograniczenia negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Jednocześnie w zakresie ochrony środowiska przed hałasem realizowano:

- **27** interwencji w związku ze skargami mieszkańców na uciążliwy hałas przemysłowy (pochodzący m.in. od instalacji wentylacyjnych, chłodniczych) i drogowy oraz hałas związany z prowadzeniem uciążliwych akustycznie robót budowlanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- wydano **12** opinii w ramach wniosków złożonych przez inwestorów, mieszkańców i Rady Osiedli,
- sporządzono **56** opinii dotyczących akustycznego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydano **24** opinii do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie uwarunkowań akustycznych,
- przeprowadzono ok. **60** wizji lokalnych dotyczących rozpoznania terenowego przed wydaniem decyzji ustalających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, rozpatrzeniem interwencji oraz wydaniem opinii.

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

W roku 2015 wydano **2** decyzje umarzające postępowania w sprawie ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla stacji bazowych telefonii komórkowej oraz **1** odmowną dotyczącą ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla ww. instalacji.

Zgodnie z rozporządzeniem, które weszło w życie 01.01.2011r. instalacje wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska. W roku 2015r. do tutejszego Wydziału wpłynęło **47** zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne – przyjęto bez zastrzeżeń 45, oraz **77** informacji o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach – przyjęto bez zastrzeżeń 63.

DECYZJE ŚRODOWISKOWE

W okresie sprawozdawczym prowadzono również **21** postępowań dotyczących wydania decyzji środowiskowych. Łącznie wydano **20** decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym **12** decyzji fakultatywnych, **4** decyzje obligatoryjne, **4** decyzje umarzające postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej. W ramach prowadzonych postępowań wydano **12** postanowień, natomiast dla **2** wniosków w sprawie wydania decyzji środowiskowej wydano postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania administracyjnego. Ponadto wydano **39** opinii dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej.

Decyzje środowiskowe dotyczyły m.in. inwestycji dotyczących układów komunikacyjnych, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, inwestycji związanych z budową i przebudową obiektów/instalacji oraz zabudową mieszkaniową we Wrocławiu,

Inwestycje podlegające procedurze decyzji środowiskowej prowadzonej w DEEiZ to m.in.:

- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym i infrastrukturą towarzyszącą przy ulicy Krakowskiej,
- budowa zespołu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z garażami podziemnymi, infrastrukturą techniczną i układem drogowym przy ulicy Buforowej,
- przebudowa dwutorowej napowietrznej linii WN 110 kV S-118 i S-119 relacji R-2 Czechnica – R-142 Wieczysta – GPZ E-1 Klecina na linię kablową wraz z kanalizacją światłowodową oraz przebudowa linii napowietrznej WN przy ul. Róży Wiatrów,

- budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w rejonie ul. Brodzkiej,
- rozbudowa zakładu produkcyjnego firmy Chassis Brakes International Poland Sp. z o.o. o linię galwaniczną przy ul. Bierutowskiej,
- budowa nowej sieci ciepłowniczej 2xDn200/150 preizolowanej od istniejącej komory ciepłowniczej K-IV/20/5 przy ul. Henryka Michała Kamieńskiego Poświętne),
- rozbudowa zakładu ETO MAGNETIC o halę magazynową oraz przebudowa budynku biurowo-produkcyjnego przy ul. Kwiatkowskiego 7,
- przebudowa wentylacji ogólnej istniejącej hali produkcyjno-magazynowej oraz montaż nowych urządzeń na terenie Danfoss Power Solution Sp. z o.o. przy ul. Metalowców 31,
- budowa linii produkcyjnej PAX w zakładzie Kemipol Sp. zo.o. ul. Żwirowa 3,
- budowa hali produkcyjnej i lakierni pojazdów szynowych Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o. ul. Fabryczna,
- budowa zastawki na Mokrzyca,
- budowa małej elektrowni wodnej na Jazie Osobowickim na rzece Odrze.

POZWOLENIA ZINTEGROWANE

Do działu Emisji Energii i Zanieczyszczeń w 2015 r. wpłynęły **3** wnioski dotyczące wydania pozwolenia zintegrowanego.

Wydano pozwolenia dla:

- WPO ALBA S.A. ul. Szczecińska 5, dla instalacji w zakresie gospodarki odpadami: do odzysku lub kombinacji odzysku i unieszkodliwiania o zdolności przetwarzania ponad 75 ton na dobę, z wykorzystaniem obróbki wstępnej odpadów przeznaczonych do termicznego przekształcania (do produkcji paliw alternatywnych) oraz powiązanej z nią instalacji do sortowania odpadów, zlokalizowanych na terenie Sortowni Odpadów Komunalnych we Wrocławiu przy ul. Szczecińskiej 5.
Od decyzji Prezydenta Wrocławia nr PZ 01/2015 z dnia 16 czerwca 2015 r. wpłynęło odwołanie do SKO wniesione przez Stowarzyszenie Zieloni, ul. Wolności 293, Zabrze, w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji.
Samorządowe Kolegium Odwoławcze postanowieniem nr SKO 4133/62/15 z dnia 1 grudnia 2015 r. odmówiło wszczęcia postępowania w sprawie nieważności ww. decyzji.
- 3M Wrocław Sp. z o.o., ul. Kowalska 143, Wrocław Instalacja do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych, o zużyciu rozpuszczalnika ponad 150 kg na godzinę lub ponad 200 ton rocznie - Instalacja do produkcji taśm przemysłowych (IATD oraz IATD2).
Wniosek Akwawit - Polmos S.A. ul. Monopolowa, z dnia 24.09.2015 w/s pozwolenia zintegrowanego dla instalacji oczyszczalni ścieków powiązanej z instalacją IPPC wytwarzania estrów wyższych kwasów tłuszczowych oleju rzepakowego jest nadal rozpatrywany.

FINANSE ŚRODOWISKOWE

Dział Finansów Środowiskowych realizuje zadania polegające na finansowaniu ze środków pozyskanych z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz środków zewnętrznych w tym środków unijnych, przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną, sprawuje kontrolę nad prawidłowością wydatkowania środków na zadania związane z utrzymaniem czystości i porządku w mieście oraz gospodarowaniem odpadami, powierzone do wykonywania Ekosystem Sp. z o.o. Do 21 grudnia 2015 roku w dziale rozpatrywane były również wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W 2015 r. środki finansowe z budżetu gminy pozyskane z opłat i kar za korzystanie ze środowiska przeznaczone zostały na poniższe zadania:

- Program związany z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu m. Wrocławia,
- Kompleksowa eksploatacja samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich,

- Bieżące utrzymanie i konserwacja terenów zieleni miejskiej oraz nowe nasadzenia,
- Zakup przydomowych kompostowników przekazanych w bezpłatne użytkowanie mieszkańcom Wrocławia,
- Dotacje dla indywidualnych gospodarstw domowych na podłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- Zakup nowego samochodu ciężkiego specjalnego ratowniczo-gaśniczego z modułem chemiczno-ekologicznym przeznaczonego dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu,
- Działania podejmowane w ramach Wrocławskich Dni Recyklingu oraz projekt ekologiczny "Wrocławskie Dzieci Uczą Segregować Śmieci",
- Termomodernizacja – wymiana stolarki okiennej w lokalach gminnych oraz w Gmachu Głównym A -1 Politechniki Wrocławskiej,
- Prowadzenie kampanii informacyjno- edukacyjnej dotyczącej programu likwidacji niskiej emisji, właściwego postępowania z odpadami, tematyki związanej z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz programu ochrony środowiska przed hałasem (audycje telewizyjne i radiowe),
- Realizacja projektów edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska,
- Zakup prawa dostępu do serwisu „Prawo Ochrony Środowiska” poprzez przeglądarkę internetową,
- Realizacja programu likwidacji niskiej emisji na terenie miasta Wrocławia,
- Zakup Lokalizatora Nielegalnych Przyłączy,
- Dofinansowanie zadania realizowanego przez Uniwersytet Przyrodniczy polegającego na wykonaniu Projektu Zieleni strefy reprezentacyjnej przy Gmachu Głównym Uniwersytetu Przyrodniczego,
- Funkcjonowanie systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) oraz szkolenia pracowników w tym zakresie,
- Wykonanie pełnej inwentaryzacji zieleni przy ul. Ślężoujście,
- Dotację dla Wspólnoty Mieszkaniowej na podłączenie budynku do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- Dotację dla Związku Harcerstwa Polskiego na podłączenie Harcerskiego Ośrodka Wodnego „Stanica” do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- Dofinansowanie zadania realizowanego przez Wrocławski Port Lotniczy polegającego na usystematyzowaniu i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie lotniska Wrocław – Strachowice.

W ramach realizacji zadania związanego z finansowaniem przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska podjęto następujące działania:

- zawarto **265** umów o udzielenie dotacji na podłączenia indywidualnych gospodarstw domowych do sieci kanalizacyjnej, **796** umów o udzielenie dotacji na dofinansowanie kosztów zadania związanego z trwałą likwidacją systemu opartego na paliwie węglowym oraz **6** umów o udzielenie dotacji na realizację zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska,
- rozpatrzono **1 129** wniosków o przyznanie dotacji w ramach programu likwidacji niskiej emisji oraz programu podłączania budynków mieszkalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- rozpatrzono **55** wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- w ramach realizacji programu likwidacji niskiej emisji przeprowadzono **876** wizji lokalnych mających na celu potwierdzenie faktu istnienia w lokalu czynnego ogrzewania opartego na paliwie węglowym,
- rozpatrzono **41** wniosków jednostek oświatowych i Rad Osiedli o przyznanie dofinansowania w ramach prowadzonej akcji proekologicznej,
- wydano **18** zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis.

Środki finansowe zabezpieczone w budżecie miasta na 2015 r. na zadanie z zakresu oczyszczania miasta i gospodarki odpadami wydatkowane zostały na:

- wynagrodzenie dla spółki Ekosystem za monitorowanie działań w zakresie utrzymania czystości i porządku na drogach i terenach będących we władaniu Miasta oraz działań w zakresie gospodarki odpadami,
- wynagrodzenie Wykonawców realizujących prace polegające na całorocznym utrzymaniu czystości i porządku na terenie Gminy Wrocław obejmujące oczyszczanie pasa drogowego w sezonie letnim i zimowym: chodników, jezdni, parkingów, przystanków, tramwajowych torowisk wydzielonych pętli, zieleńców, przejść podziemnych, wynajem i utrzymanie koszy na odpady, prace interwencyjne oraz utrzymanie czystości na terenach zewnętrznych położonych w granicach administracyjnych Gminy Wrocław,
- Prace realizowane w pięciu dzielnicach Miasta: Stare Miasto, Śródmieście, Krzyki, Fabryczna, Psie Pole,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonywanie usług w zakresie interwencyjnych prac porządkowych polegających na sprzątaniu terenów pozostających w dyspozycji Gminy Wrocław,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonywanie naprawy 33 szt. koszy typu „Rynek” zlokalizowanych na Rynku, Sukiennicach, Przejściu Żelazniczym oraz Przejściu Garncarskim we Wrocławiu,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonywanie usługi koszenia roślinności trawiastych na pięciu nieczynnych składowiska odpadów komunalnych,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie serii badań monitoringowych pięciu nieczynnych składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych stanowiących własność Gminy Wrocław,
- wynagrodzenie Wykonawcy realizującego prace polegające na obsłudze eksploatacyjnej instalacji odgazowania składowiska odpadów komunalnych – Maślice,
- wynagrodzenie Wykonawcy za świadczenie usług w przedmiocie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu gminy Wrocław.

Prace realizowane w obrębie czterech sektorów: Krzyki, Psie Pole, Fabryczna, Stare Miasto i Śródmieście.

W ramach prowadzonego nadzoru nad spółką Ekosystem Sp. z o.o.:

- zarejestrowano i przekazano do kontrasygnaty **40** umów oraz aneksów do umów, podpisanych w imieniu Gminy Wrocław przez Ekosystem Sp. z o.o.,
- sprawdzono pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym **294** faktury wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę wypłaty wynagrodzenia,
- prowadzono **28** spraw, w ramach których rozpatrywano wnioski spółki, sporządzano odpowiedzi na pisma, zwracano się o akceptacje wydatków.

Rozpatrywanie wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Realizując zadanie związane z rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2015 r. przeprowadzono **100** postępowań ulgowych, w ramach których:

- wydano **32** decyzje kończące sprawę,
- wydano **73** postanowienia,
- wystawiono **87** wezwań do uzupełnienia braków wniosku i złożenia wyjaśnień na piśmie.

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Zadania związane z gospodarką odpadami były realizowane przez Dział Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz Dział Gospodarki Odpadami z Działalności Gospodarczej, które w lipcu 2015 r. uległy połączeniu, w wyniku czego powstał jeden Dział Gospodarki Odpadami. Pracownicy działów realizowali zadania administracyjne w zakresie wydawania decyzji na podstawie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku

w gminach oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Podejmowali działania interwencyjne wobec właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców dotyczące nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami i utrzymaniu czystości. Zajmowali się udzielaniem informacji o środowisku. Przeprowadzali kontrole przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami i nieczystościami ciekłymi. Podczas kontroli weryfikowali wypełnianie warunków określonych w wydawanych decyzjach. W celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców realizowali różnorodne działania edukacyjne. Ponadto w działach realizowano również inne, dodatkowe zadania.

Za wykonywane przez pracowników działów czynności urzędowe zostały uiszczone na konto Gminy opłaty skarbowe w kwocie łącznie 89 586,30 zł.

WYDAWANIE DECYZJI

Decyzje na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

W 2015 r. wydano łącznie 9 decyzji administracyjnych, w tym 3 decyzje stwierdzające wykreślenie z rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, 2 decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, 2 decyzje uchylające i jedną decyzję zmieniającą zezwolenie. Została wydana jedna decyzja nakazująca przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Wg stanu na koniec 2015 r. 48 przedsiębiorców było uprawnionych do prowadzenia na terenie Wrocławia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Od 1 stycznia 2012 r. przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne zobowiązani są uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej. W 2015 r. do prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia rejestru dokonano wpisu 2 nowych przedsiębiorców, 3 przedsiębiorców wykreślono z rejestru na wniosek zainteresowanych, ponadto w przypadku 2 przedsiębiorców dokonano na ich wniosek zmiany wpisu do rejestru. Wg stanu koniec 2015 r. do rejestru wpisanych było 27 przedsiębiorców. Przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego 4 miesięczne informacje o przedsiębiorcach wpisanych i wykreślonych z rejestru działalności regulowanej.

Decyzje na podstawie ustawy o odpadach

W okresie sprawozdawczym wydano łącznie 202 decyzje udzielające lub zmieniające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu, zbierania i przetwarzania odpadów, pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz decyzje dotyczące nakazu usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania i składowania. Zgodnie z przyjętymi procedurami, przed wydaniem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów przeprowadzane były wizje lokalne na terenie planowanego prowadzenia działalności.

W działach prowadzono postępowania administracyjne, w trybie ustawy o egzekucji w administracji, zmierzające do wyegzekwowania wykonania decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania/magazynowania. Prowadzono m.in. 2 postępowania dotyczące nieruchomości przy ul. Piółunowej 29, postępowanie dotyczące ul. Rakietowej, ul. Kutrzeby/Chabrowej, ul. Koszarowej, ul. Kochanowskiego. Wystawiono 1 wezwanie do usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania oraz 1 upomnienie wszczynające postępowanie w sprawie egzekucji administracyjnej wykonania decyzji. Wydano 1 postanowienie

o nałożeniu kolejnej grzywny w celu przymuszenia (uchylone postanowieniem SKO i skierowane do ponownego rozpatrzenia).

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

W 2015 r. pracownicy działów wszczęli 10 postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydali łącznie 9 decyzji. Zostały wydane 3 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, 9 spraw zostało pozostawionych bez rozpoznania na podstawie art. 64 § 2 kpa. W przypadku dwóch spraw stowarzyszenia ekologiczne – Lege Artis Pro Natura i BIOS, złożyły wnioski o dopuszczenie na prawach strony do udziału w postępowaniach. W obydwu przypadkach wydano postanowienia o odmowie dopuszczenia stowarzyszeń do udziału w postępowaniach na prawach strony. Zostały wniesione zażalenia na te postanowienia, po przeprowadzeniu postępowania Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało obydwa postanowienia. W jednym przypadku stowarzyszenie wniosło skargę do WSA, sąd umorzył postępowanie w tej sprawie.

Przygotowano zestawienie informacji o prowadzonych w 2014 r. w działach ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Informacje te zostały przekazane do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

UDOSTĘPNIANIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU

W okresie sprawozdawczym wpłynęły i zostały rozpatrzone 42 wnioski o udostępnianie informacji o środowisku. Za udostępnienie informacji uiszczono zostały opłaty w kwocie łącznie 144,60 zł.

Postanowienia, zawiadomienia i zaświadczenia

W 2015 r. wydano łącznie 17 postanowień: o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia, wyjaśniające wątpliwości co do treści wydanej decyzji, o odmowie wszczęcia postępowania, o zajęciu stanowiska, że realizacja przedsięwzięcia przebiega etapami oraz w toku postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym dwa postanowienia o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu na prawach strony.

W trybie art. 65 k.p.a. przekazano 18 spraw do załatwienia innym organom administracyjnym. O przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie.

Na wniosek strony wydano 11 zaświadczeń: o ostateczności decyzji, o prawidłowej realizacji umowy i o udzieleniu pomocy de minimis.

Opinie i uzgodnienia

W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 40 opinii i uzgodnień dotyczących przede wszystkim opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadniania warunków realizacji inwestycji na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie gospodarki odpadami. Przekazano także do Ministerstwa Środowiska i do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska uwagi dotyczące przepisów ustawy o odpadach w zakresie zbierania odpadów.

Kontrola przedsiębiorców w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych

Skontrolowano 11 przedsiębiorców w zakresie wypełniania postanowień decyzji – zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz transport nieczystości ciekłych, a 7 przedsiębiorców prowadzących działalność w tym zakresie wezwano do zaniechania naruszania postanowień decyzji.

Skontrolowano jednego przedsiębiorcę wpisanego do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Wrocław, w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości.

Kontrole w zakresie utrzymania czystości i porządku i gospodarki odpadami

Kontrole wypełniania obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej były przeprowadzane przez pracowników we współpracy z funkcjonariuszami Ekopatrolu Straży Miejskiej Wrocławia. Kontrole objęły nieruchomości na osiedlach Strachocin, Złotniki i Stabłowice. Ogółem skontrolowano 290 nieruchomości. W wyniku podjętych działań właściciele 30 budynków wykonali przyłącze do sieci kanalizacyjnej. Właściciele 103 nieruchomości zadeklarowali termin przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. W przypadku 157 nieruchomości nie uzyskano deklaracji przyłączenia do sieci kanalizacyjnej z powodu nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości lub wyjątkowo trudnej sytuacji finansowej właścicieli. We wszystkich przypadkach stwierdzonego niewypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej postępowania administracyjne są kontynuowane.

W ramach podejmowanych działań zrealizowano 294 interwencje w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta oraz gospodarowania odpadami, z czego 222 wiązało się z przeprowadzeniem wizji lokalnej. Jedna sprawa została przekazana do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta. Większość interwencji przeprowadzano we współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia.

W wyniku interwencji Radnych Rady Osiedla Kuźniki oraz Radnego Rady Miejskiej Wrocławia, w okresie od 28 października 2015 r. do 30 listopada 2015 r. przeprowadzono kompleksową kontrolę przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą na terenie przy ul. Szczecińskiej 5n, w zakresie przestrzegania warunków decyzji Prezydenta Wrocławia z dnia 30.08.2012 r. nr WSR-OG.6233.101.2012.JN (zezwolenie na odzysk i pozwolenie na wytwarzanie odpadów) oraz przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o odpadach. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono szereg naruszeń warunków decyzji oraz nieprzestrzeganie przepisów ww. ustaw. W związku z tym, ponieważ po wezwaniu do zaniechania naruszeń przedsiębiorca nadal działał niezgodnie z warunkami nałożonymi decyzją Prezydenta Wrocławia, zostało wszczęte z urzędu postępowanie w sprawie cofnięcia tej decyzji.

W związku z koniecznością uporządkowania działań mających na celu usuwanie z terenu Miasta wraków pojazdów, przy współudziale Wydziału Prawnego przygotowano procedurę usuwania pojazdu wycofanego z eksploatacji, porzuconego poza pasem drogowym.

Obowiązkowa deratyzacja

Kontynuowano rozpoczęte w 2014 r. kontrole właścicieli nieruchomości w zakresie wypełniania obowiązku dotyczącego prowadzenia deratyzacji na nieruchomościach objętych obowiązkiem deratyzacji, zgodnie z § 16 regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia. W 2015 r. skontrolowano kompleksowo 80 spółdzielni mieszkaniowych. Podjęto także w tym zakresie działania interwencyjne wobec właścicieli 80 nieruchomości. Działania te polegały na przeprowadzeniu wizji lokalnej, w trakcie której ustalane były nieruchomości, które w związku z występowaniem szczurów winny być objęte deratyzacją. Następnie właściciele i zarządcy wzywani byli do przeprowadzenia deratyzacji oraz udokumentowania w WSR faktu jej przeprowadzenia. W wyniku podjętych interwencji jednostki gminne zarządzające nieruchomościami należącymi do Gminy Wrocław: Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Zarząd Zieleni Miejskiej i Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. zawarły umowy na prowadzenie doraźnej deratyzacji, również na terenach zewnętrznych, gdzie znajdują się miejsca gniazdowania szczurów.

W dniu 16 marca 2015 r. zawarto umowę nr WSR-OK/3/2015 na świadczenie usług interwencyjnej deratyzacji terenów zewnętrznych Gminy Wrocław. Wykonawca został wyłoniony w wyniku analizy ofert złożonych na zapytanie ofertowe. W ramach umowy

zlecono przeprowadzenie deratyzacji ul. Więziennej wraz ze studzienkami deszczowymi i telekomunikacyjnymi oraz wewnątrz podwórzowych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Rynku. Deratyzacja została przeprowadzona w dniach od 10 do 14 września 2015 r. i objęła łącznie teren o powierzchni ok. 1,5 ha. W związku z potrzebą ciągłego monitorowania ścisłego centrum Wrocławia w przedmiotowym zakresie, WSR zlecił ponownie przeprowadzenie deratyzacji na tym terenie w okresie obowiązkowej deratyzacji przypadającym na okres od 15 listopada do 1 grudnia 2015 r.

Ponadto w dniach od 13 listopada 2015 r. do 3 grudnia 2015 r. przeprowadzono deratyzację we wnętrzu międzyblokowym zlokalizowanym u zbiegu ulic Rynek, Świdnicka i Ofiar Oświęcimskich – 6 505 m² oraz przy ul. Zielińskiego - 992 m², Borowskiej - 1 497 m², Walecznych 3 809 m².

W związku z obserwowanym zwiększaniem się populacji szczurów na terenie Wrocławia, w dniu 15 września 2015 r. w siedzibie UM Wrocławia odbyło się spotkanie konsultacyjne jednostek gminnych i firm w sprawie opracowania strategii skutecznego zwalczania szczurów we Wrocławiu. Na spotkaniu ustalono m.in. konieczność wprowadzenia zmian do regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia w zakresie zwiększenia częstotliwości przeprowadzania obowiązkowej deratyzacji na nieruchomościach zlokalizowanych na obszarze ścisłego centrum Miasta oraz objęcia obowiązkiem deratyzacji wewnątrz międzyblokowych i miejsc gromadzenia odpadów komunalnych.

W ramach działań edukacyjnych niezbędnych dla poprawy skuteczności deratyzacji przekazano właścicielom 55 lokali gastronomicznych ulotki informacyjne dotyczące obowiązków i zasad prowadzenia deratyzacji. Przygotowano również projekt ulotki informującej o negatywnych skutkach dokarmiania ptaków poprzez wyrzucanie pożywiania w miejscach dostępnych dla szczurów. Wydruk i dystrybucję ulotki zaplanowano na początek 2016 r.

Gminny system odbierania odpadów komunalnych

Pracownicy działów przyjęli od mieszkańców miasta 131 interwencji i wniosków dotyczących funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zgłaszanych telefonicznie, pocztą elektroniczną oraz pisemnie. Sprawy te były przekazywane do załatwienia, zgodnie z kompetencjami, do Ekosystem Sp. z o.o. łącznie przekazano pisemnie do spółki Ekosystem 90 spraw, pocztą elektroniczną 41 spraw. Ponadto przekazano spółce 124 złożone w Urzędzie Miejskim deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Wrocławia, które wpłynęły do WSR od właścicieli nieruchomości oraz 215 wniosków właścicieli nieruchomości dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami.

Rozpoczęto prace nad projektem nowej uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, zastępującej uchwałę nr XXXV/780/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie ustalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia. Konieczność uchwalenia nowego regulaminu wynika ze zmiany przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przewiduje się uchwalenie nowego regulaminu w pierwszym kwartale 2016 r.

Realizacja zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Opracowano roczne sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji w 2014 r. zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Do wykonania sprawozdania wykorzystano informacje ze sprawozdań za I, II i III kwartał 2014 r. przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w 2014 r. zawierające dane o ilościach odpadów komunalnych odebranych z terenu Wrocławia oraz sposobach ich zagospodarowania. W 2015 r. na potrzeby rocznego sprawozdania przyjęto i zweryfikowano 28 sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne za IV kwartał 2014 r. Wystosowano do podmiotów 10 wezwań w sprawie złożenia wyjaśnień, uzupełnienia bądź korekty sprawozdań. Wystosowano również 6 pism do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w sprawie złożenia wyjaśnień i 2

pisma do spółki Ekosystem dotyczące przekazania danych. W ustawowo określonym terminie, w marcu 2015 r. sprawozdanie roczne zostało przekazane do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska i Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Dane ze sprawozdania o osiągniętych przez Gminę Wrocław w 2014 r. poziomach zagospodarowania odpadów oraz miejscach zagospodarowania odpadów przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu została udostępniona Analiza stanu gospodarki odpadami za 2014 r., opracowana zgodnie z art. 9tb ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne i spółkę Ekosystem prowadzącą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Przyjęto i zweryfikowano za I półrocze 2015 r. 27 sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Wystosowano do podmiotów 2 wezwania w sprawie korekty sprawozdań i 9 pism w sprawie złożenia wyjaśnień. Wystosowano również 4 pisma do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w sprawie złożenia wyjaśnień i 2 pisma do spółki Ekosystem dotyczące przekazania danych

Gospodarowanie nieczystościami ciekłymi

Podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych są obowiązane do przedkładania kwartalnych sprawozdań o ilości i rodzaju nieczystości ciekłych oraz o sposobach ich zagospodarowania nieczystości ciekłych. W 2015 r. pracownicy działów przyjęli i zweryfikowali sprawozdania za IV kwartał 2014 r. oraz I, II i III kwartał 2015 r. od wszystkich podmiotów posiadających zezwolenia na prowadzenie takiej działalności.

Kontynuacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia realizowany jest od 2012 r. W ramach Programu w latach 2012-2015 z terenu Wrocławia usunięto 814,8 Mg wyrobów azbestowych z 320 obiektów i nieruchomości. W 2015 roku, w części Programu mającej na celu udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest osobom fizycznym i prawnym wykorzystującym wyroby zawierające azbest lub posiadającym odpady azbestowe na terenie Wrocławia:

- Przygotowano dokumentację i złożono wnioski do WFOŚiGW we Wrocławiu w konkursie organizowanym w ramach programu „Program priorytetowy NFOŚiGW cz. 2) usuwanie wyrobów zawierających azbest”. Wniosek obejmował nieruchomości z których właściciele zadeklarowali usunięcie wyrobów azbestowych w 2015 r.
- Przygotowano dokumentację do przetargu na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Wrocławia. W wyniku przeprowadzonego postępowania wybrano firmę, która zrealizowała prace w okresie od 19 maja 2015 r. do 30 września 2015 r.
- Wybrana w przetargu firma usunęła z terenu miasta łącznie 182 tony wyrobów azbestowych. Prace wykonano na łącznie 74 obiektach i nieruchomościach, w tym 2 nieruchomościach Gminy Wrocław, 67 obiektach i nieruchomościach osób fizycznych, 1 obiekcie wspólnoty mieszkaniowej oraz 4 obiektach pozostałych osób prawnych.
- Podczas realizacji zadania stosowano zasady udzielania pomocy publicznej. Zaświadczenia o pomocy de minimis udzielonej na łączną kwotę 22 089,40 zł otrzymało 4 przedsiębiorców.
- Zadanie zostało dofinansowane na podstawie Umowy Dotacji Nr 251/D/OZ/WR/2015 z dnia 21 października 2015 r. zawartej pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu a Gminą Wrocław. Koszt realizacji Programu wyniósł ogółem 100 909,16 zł. Wartość dotacji z funduszy ochrony środowiska wyniosła 85 772,78 zł, co stanowiło 85 % kosztów kwalifikowanych zadania.

- Rozpoczęto przygotowanie dokumentacji do wniosku do WFOŚiGW we Wrocławiu w ramach programu - Program Priorytetowy NFOŚiGW p.t.: „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest” na 2016 r. Zostały zebrane Deklaracje osób fizycznych i prawnych dotyczące udziału w Programie w 2016 r.

Zaktualizowano informacje zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego o szkodliwości azbestu, zasadach bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi, obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z użytkowaniem tych wyrobów oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na usuwanie azbestu.

Na bieżąco były przyjmowane „Informacje o wyrobach zawierających azbest” przekazywane przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dane o wyrobach zawierających azbest zostały zamieszczone w Bazie Azbestowej.

W ramach działań edukacyjnych w dniach od 7 do 30 stycznia 2015 r. została rozstawiona w holu budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. Bogusławskiego 8,10 wystawa o tematyce azbestowej udostępniona bezpłatnie na wniosek WSR przez Federację Zielonych Gaja w ramach ogólnopolskiej kampanii antyazbestowej. Zostało rozstawionych osiem plasz typu „roll up”. Zakres informacji na planszach dotyczył szkodliwości azbestu, obowiązku oznaczania, wykonywania oceny stanu i inwentaryzacji wyrobów azbestowych, a także obowiązków właścicieli i firm podczas demontażu wyrobów azbestowych.

Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w aglomeracji Wrocław

Zadanie polegające na monitoringu i sprawozdawczości z realizacji KPOŚK w aglomeracji Wrocław jest realizowane w działach od 2009 r. W okresie sprawozdawczym podjęto następujące działania:

- Opracowano i przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego sprawozdanie z realizacji KPOŚK w aglomeracji Wrocław w 2014 r., zgodnie z art. 43 ust. 3 c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. W grudniu 2014 r. na terenie aglomeracji istniało 1 265 km sieci kanalizacyjnej sanitarnej i ogólnospławnej. Z systemu kanalizacyjnego korzystało 591 074 mieszkańców aglomeracji, co stanowi 94 % wszystkich mieszkańców tego terenu. Pozostali mieszkańcy korzystali z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, głównie zbiorników bezodpływowych. Ścieki były oczyszczane na Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków Janówek, Polach Irygowanych i innych, mniejszych oczyszczalniach. Ilość ścieków komunalnych powstających na obszarze aglomeracji wynosi ok. 46,4 mln m³.
- Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął Uchwałę Nr IX/131/15 z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Wrocław (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 12 maja 2015 r. poz. 2207). Aglomeracja została wyznaczona na wniosek Gminy Wrocław. Plan Aglomeracji został opracowany w 2014 r. przez Wydział Środowiska i Rolnictwa we współpracy z MPWiK S.A., Biurem Rozwoju Wrocławia oraz Urzędami Gmin Czernica, Kobierzyce, Miękinia, Siechnice i Wisznia Mała. Wraz z wyznaczeniem aglomeracji Wrocław została zlikwidowana istniejąca dotychczas aglomeracja, wyznaczona w 2006 r. Uległ zmianie obszar aglomeracji i równoważna liczba mieszkańców. Po zmianach w skład aglomeracji wchodzi miasto Wrocław i miejscowości z gmin Czernica, Kobierzyce, Miękinia, Siechnice i Wisznia Mała. Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji wynosi 1,05 mln RLM.
- Opracowano i przekazano do Urzędu Marszałkowskiego dane dotyczące aglomeracji Wrocław w formie Formularza do Master Planu i czwartej Aktualizacji KPOŚK.

- Zebrano informacje z MPWiK S.A. i gmin ościennych oraz zaktualizowano harmonogram prac przewidzianych do realizacji w aglomeracji Wrocław, w ramach KPOŚK.

System Ekozarządzania i Audytu EMAS

Pracownicy działów uczestniczyli w nadzorowaniu i monitoringu aspektu środowiskowego dotyczącego wytwarzania odpadów przez mieszkańców oraz procedury postępowania z odpadami wytwarzanymi na terenie Urzędu oraz brali aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z wdrażaniem systemu. Zaktualizowano Kartę Nadzorowania Aspektu Środowiskowego „Wytwarzanie odpadów przez mieszkańców”, w której opisano charakterystykę aspektu, działania UM Wrocławia, monitoring środowiskowy oraz opisano cele na rok następny. Do karty nadzorowania aspektu dodano wskaźnik wzrostu ilości kompostowników użytkowanych przez mieszkańców w ramach prowadzonego przez WSR programu udostępniania kompostowników mieszkańcom posiadającym przydomowe ogródki i placówkom oświatowym, w stosunku do roku ubiegłego.

Działania edukacyjne

Pracownicy działów przygotowali zgłoszenie Miasta Wrocław do konkursu ECO-MIASTO organizowanego przez Ambasadę Francji w Polsce. Miasto Wrocław otrzymało nagrodę główną w kategorii gospodarka odpadami dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Miasto zostało docenione za oryginalną akcję darmowego wypożyczania kompostowników mieszkańcom i prowadzenie szerokich działań edukacyjnych o tematyce odpadowej. Nagrodę odebrali 14 października 2015 r. w Warszawie przedstawiciele władz Miasta oraz spółki Ekosystem.

Program udostępniania kompostowników mieszkańcom

W okresie sprawozdawczym kontynuowano rozpoczęty w 2012 r. program udostępniania kompostowników mieszkańcom. Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów, promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby oraz zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia. Podczas czwartej edycji programu zakupiono 215 sztuk kompostowników typu TERMO - 700, które są udostępniane mieszkańcom i placówkom oświatowym bezpłatnie, w ramach umowy zawartej na okres 36 miesięcy. Wraz z kompostownikiem przekazywana jest instrukcja montażu kompostownika, instrukcja dotycząca sposobu prowadzenia procesu kompostowania oraz informacja na temat sposobu określania ilości odpadów poddanych kompostowaniu. Użytkownik zapewnia wykorzystanie kompostownika w celu kompostowania wytworzonych przez siebie odpadów zielonych oraz odpadów kuchennych ulegających biodegradacji oraz należyte użytkowanie i zabezpieczenie kompostownika. Po okresie umownym kompostownik przechodzi na własność użytkownika. Zgodnie z umową użyczenia, użytkownik jest obowiązany do składania, w okresie obowiązywania umowy, sprawozdania o ilości odpadów poddanych kompostowaniu w danym roku kalendarzowym. Kompostownik TERMO – 700 posiada pojemność 720 l i pozwala na poddanie kompostowaniu przy pełnym wykorzystaniu i przestrzeganiu zaleceń eksploatacyjnych 1 274 kg bioodpadów rocznie. Na podstawie sprawozdań za 2015 r. obliczono, że średnio w ciągu tego roku w jednym kompostowniku poddano kompostowaniu ok. 645 kg odpadów zielonych z ogrodu i odpadów kuchennych. Łącznie od 2012 r. udostępniono mieszkańcom 790 kompostowników. W ciągu roku w udostępnionych dotychczas kompostownikach kompostowanych jest zatem ok. 510 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

Udostępnianie pojemników do selektywnego zbierania odpadów

W 2015 r. kontynuowano realizację rozpoczętego w 2013 r. programu promującego prawidłowe postępowanie z odpadami komunalnymi, polegającego na udostępnianiu placówkom oświatowym na terenie Wrocławia zestawów pojemników do selektywnego zbierania odpadów wewnątrz budynków. Zestawy zawierające trzy pojemniki do selektywnego zbierania papieru, tworzyw sztucznych i szkła są udostępniane bezpłatnie, na warunkach określonych w umowie zawartej na okres 36 miesięcy. Celem programu jest edukacja dzieci i młodzieży w zakresie prawidłowego segregowania odpadów, promocja selektywnego zbierania odpadów oraz kształtowanie nawyków dzieci i młodzieży w tym zakresie oraz zwiększenie ilości odpadów szkła, papieru i tworzyw sztucznych poddawanych recyklingowi i odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia. W 2015 r. zawarto z placówkami oświatowymi 10 umów na udostępnienie 28 sztuk pojemników do selektywnej zbiórki typu TROJAK.

Ulotki edukacyjne

W ramach działań edukacyjnych wykonano ulotki o tematyce związanej z ochroną środowiska dotyczące obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej oraz zakazu spalania odpadów. Treść ulotek została opracowana przez pracowników działów, grafikę wykonało Biuro Promocji Miasta. Wydruk ulotek zlecono drukarni wybranej w trybie zapytania ofertowego, z którą w dniu 3 marca 2015 r. została zawarta umowa nr WSR-OK/1/2015. Zlecono wydruk łącznie 12 tys. egz. ulotek, w tym 5 tys. ulotek dotyczących spalania odpadów i 7 tys. ulotek dotyczących przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. Materiały zostały udostępnione mieszkańcom w trakcie kontroli prowadzonych przez WSR, a także w budynkach Urzędu Miejskiego i BOK MPWiK S.A. Część ulotek została przekazana Radom Osiedli, zarządom Rodzinnych Ogrodów Działkowych oraz Straży Miejskiej.

Informacje dla prasy i na stronie internetowej Urzędu Miejskiego

W okresie sprawozdawczym pracownicy działów przekazywali za pośrednictwem Działu Prasowego informacje do mediów na temat prowadzonych w działach postępowań i czynności. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczano i uaktualniano informacje związane z realizowanymi zadaniami, w tym o charakterze edukacyjnym.

Zgodnie z Krajowym programem zapobiegania powstawaniu odpadów, w ramach działań mających na celu ograniczenie powstawania odpadów, zamieszczono na stronie internetowej Urzędu w formie poradnika wykaz czynności, jakie mogą podejmować mieszkańcy, aby ograniczyć powstawanie odpadów. Ponadto zamieszczono informację o przyjmowaniu zgłoszeń do bazy instytucji, organizacji i stowarzyszeń, które zajmują się zbieraniem rzeczy używanych.

Projekt edukacyjny „segreguj.wroc.pl”

W ramach projektu kontynuowano działania rozpoczęte w 2012 r. związane z edukacją ekologiczną, takie jak:

Współpraca z TVP Wrocław przy produkcji filmów edukacyjnych o tematyce związanej z zadaniami realizowanymi przez działy gospodarki odpadami, które zostały wyemitowane w TV w ramach audycji sponsorowanych przez Miasto oraz udostępnione Wydziałowi do wykorzystania w celach edukacyjnych.

Kontynuacja działań w ramach akcji „Wrocławskie Dzieci Uczą Segregować Śmieci”, który zakłada realizację działań ekologicznych poprzez budowę sieci placówek promujących ekologię pod patronatem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Edukacji oraz Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zorganizowanie IV Wrocławskich Dni Elektrorecyklingu, których celem było motywowanie mieszkańców do prowadzenia selektywnej zbiórki i recyklingu zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz zbiórka tych odpadów.

Akcja rozpoczęła się we Wrocławiu 5 października otwarciem konkursu dla szkół w formie Gry Miejskiej w ramach której uczniowie ostatnich klas szkół podstawowych i gimnazjum podczas 3 kilometrowej wędrowki po centrum miasta odnajdywali 6 plansz konkursowych z pytaniami o tematyce ekologicznej. Zespoły klasowe otrzymywały punkty za prawidłowe udzielenie odpowiedzi na pytania. Uczestnicy Gry Miejskiej mieli też możliwość zdobycia dodatkowych punktów przez aktywną zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zadaniem zespołów klasowych było przeprowadzenie kampanii promującej zbiórkę elektroodpadów poprzez bezpłatną usługę tzw. Elektrośmieciarki. Od 20 października przez dwa tygodnie w środkach masowego transportu emitowany był spot edukacyjny dotyczący prawidłowego postępowania z zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

W ramach akcji zebrano i przekazano do recyklingu blisko 5 Mg elektrośmieci.

Uroczyste podsumowanie akcji i wręczenie nagród zwycięzcom odbyło się 26 listopada w sali widowiskowej Zespołu Szkół nr 14. Podczas uroczystości wyemitowano edukacyjny film i teledysk dla młodzieży, wystąpiły dziecięce zespoły muzyczne i taneczne.

Organizatorem IV Wrocławskich Dni Elektrorecyklingu była firma Biosystem Elektrorecykling Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A., a współorganizatorami: Wydział Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego oraz Centrum Kulturalne Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników

W okresie sprawozdawczym pracownicy działu uczestniczyli łącznie w 44 szkoleniach i konferencjach, poświęconych głównie interpretacji przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i ustawy o odpadach, Kodeks postępowania administracyjnego, a także doskonalenia działań Urzędu Miejskiego Wrocławia w ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego EMAS.

OCHRONA PRZYRODY I LEŚNICTWO

Ochrona terenów zieleni i zadrzewień

Realizacja zadań z zakresu ochrony terenów zieleni i zadrzewień - zgodnie z art. 83-90 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W 2015 r. W zakresie ochrony zadrzewień do Działu wpłynęło **3 007** wniosków.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 2 150 decyzji. Strony odwołały się od 26 decyzji, z czego Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy 11 decyzji, 4 uchyliło i umorzyło postępowanie. W stosunku do 6 uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia, a dla 5 dokonano innego rozstrzygnięcia. Stanowi to **0,46%** wszystkich, wydanych w 2015 r. decyzji (w procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania dopuszcza się do 5% ilości uchyleń w stosunku do ilości wydanych decyzji).

Ze względu na bardzo dużą ilość wniosków nie wszystkie sprawy były załatwione w terminie. Dłuższy okres rozpatrywania wniosków wynika z ilości i jakości składanych podań, braków w dokumentacjach, wydłużonej procedury uzgodnień przy wydawaniu zezwoleń na usuwanie drzew z pasa drogowego dróg publicznych, potrzeby przeprowadzania postępowań dowodowych, ustalania miejsca i właściwej liczby nasadzeń zastępczych, a przede wszystkim niedoborów kadrowych. Bardzo duża liczba spraw wynikała również z nawałnicy, jaka miała miejsce 19 lipca 2015 r. we Wrocławiu. W wyniku tych warunków atmosferycznych duża liczba drzew uległa uszkodzeniu lub zniszczeniu. Spotęgowało to również obawy o inne drzewa, które mimo iż oparły się siłą natury, to w oczach posiadaczy, stanowiły potencjalne zagrożenie i potrzebę uzyskania stosownego zezwolenia.

Spośród **2 150** decyzji administracyjnych wydano **1 898** decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów, **111** decyzji niezezwalających na usunięcie zadrzewień, **3** decyzje wymierzające administracyjne kary pieniężne oraz **138** decyzji innych.

W wydanych decyzjach (tab. 1) zezwolono łącznie na usunięcie **10 923** szt. drzew oraz **12 029,88** m² krzewów. Zobowiązano natomiast do posadzenia łącznie **9 860** szt. drzew i **15 909,16** m² krzewów w tym:

- w **1 726** decyzjach bez opłat zezwolono na usunięcie **7 364** szt. drzew i **5 585,69** m² krzewów. W wydanych decyzjach bez opłat zobowiązano do nasadzeń mających na celu skompensowanie powstałych ubytków w zieleni w ilości **5 255** szt. drzew oraz **10 032,1** m² krzewów,
- w **172** decyzjach naliczających opłaty na konto Gminy Wrocław zezwolono na usunięcie w związku z kolizjami inwestycyjnymi **3 559** szt. drzew oraz **6 444,19** m² krzewów. Za korzystanie ze środowiska naliczono opłatę w wysokości **10 118 338,3** zł. dla decyzji wymagalnych oraz **10 641 479,17** zł dla decyzji z odroczoną opłatą na okres 3 lat w zamian za nasadzenia zastępcze w ilości **4 605** szt. drzew oraz **5 877,06** m² krzewów. Umorzono opłaty w wysokości **6 043 724,12** zł m.in. W związku z zachowaniem żywotności po upływie 3 lat od nasadzeń zastępczych,
- zezwolono na przesadzenie **26** szt. drzew i **17,3** m² krzewów,
- w **226** decyzjach nie zezwolono na usunięcie **1 361** szt. drzew oraz **350,20** m² krzewów.
- dla wydanych **3** decyzji wymierzających administracyjne kary pieniężne za usunięcie zadrzewienia bez wymaganego zezwolenia oraz zniszczenie drzew naliczono łącznie karę na kwotę **137 424,28** zł.

Bilans ilości drzew, na które wydano zezwolenie w 2015 r., w stosunku do ilości nasadzeń drzew jest ujemny. Wynika to z faktu, iż ponoszenie opłat za usuwanie drzew lub krzewów jest formą pieniężnej rekompensaty za straty w środowisku, co zwalnia inwestorów z obowiązku wykonywania nasadzeń zastępczych.

Ponadto wysoki wskaźnik sumarycznej ilości usuniętych drzew wynika z faktu, iż znaczny udział tego zadrzewienia stanowią samosiewy drzew pionierskich takich jak: robinia akacjowa, topola sp., brzoza brodawkowata, i in. gatunki tych drzew (często inwazyjnych), które opanowują na dużą skalę grunty - przeznaczone na cele budowlane w mpzp - co wynika z samej strategii ekologicznej roślin jak i braku przeprowadzania sukcesyjnych zabiegów pielęgnacyjnych przez posiadaczy nieruchomości. Sytuacja ta sprawia, że przedmiotowe zadrzewienie odgrywa zasadnicze znaczenie w bilansie rocznym drzew usuwanych, choć jako takie ma marginalne znaczenie estetyczne, kompozycyjne czy przyrodnicze. z uwagi na swe parametry dendrometryczne w dużej mierze podlegało zwolnieniu z ponoszenia opłat.

W stosunku do wniosków osób fizycznych organ wydał **787** decyzji administracyjnych, zezwalając na usunięcie łącznie **1 986** szt. drzew i **748,46** m² krzewów. Zobowiązano do posadzenia 658 szt. drzew oraz ok. 167 m² w ramach kompensacji przyrodniczej. Odmówiono jednocześnie wydania zezwolenia dla **164** szt. drzew i **20** m² krzewów. Przedmiotem wniosków są głównie drzewa iglaste (np. świerk kłujący, świerk pospolity, sosna zwyczajna, modrzew europejski) oraz drzewa liściaste (np. brzoza brodawkowata, wierzby) o obwodach pni średnio 70 cm.

W tabeli 3 przedstawiono bilans zadrzewienia, które zostało usunięte za naliczeniem opłat administracyjnych na skutek kolizji z zamierzeniami budowlanymi jak i zobowiązania do nasadzeń zastępczych oraz przesadzenia zieleni.

Z wybranych inwestycji mających istotny wpływ na ilość zadrzewienia podlegającego usunięciu wymienić należy:

- „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym, miejscem na pojemniki służące do selektywnego gromadzenia odpadów stałych, parkingami, budową zjazdów z ulicy Krzyckiej, przebudowa chodnika wraz z budową sieci MTKK, budową kanalizacji deszczowej, przyłącza wodociągowego, przyłącza kanalizacji sanitarnej,

- teletechnicznej, z przebudowa linii kablowych SN i NN i budową oświetlenia terenu (obręb Krzyki) przy ul. Krzyckiej/Przyjaźni,
- „Budowa Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w rejonie ul. Głównej i Towarowej na osiedlu Stabłowice”,
 - „Budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z zagospodarowaniem terenu w rejonie ul. Stabłowickiej 124d (obręb Stabłowice),
 - „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym oraz niezbędną infrastrukturą techniczną w rejonie ulicy Kokosowej” (obręb Stabłowice),
 - „Budowa Zespołu Szkolno - Przedszkolnego z zagospodarowaniem terenu” (obręb Gaj) przy ul. Kłodzkiej,
 - „Budowa układu drogowego oraz sieci i uzbrojenia poziomego i naziemnego dla obsługi komunikacyjnej osiedla Nowe Żerniki w ramach zadania pn. „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu Nowe Żerniki we Wrocławiu”,
 - „Budowa osiedla domów wielorodzinnych” w rejonie ul. H. Balzaka (obręb Oporów),
 - „Budowa hali produkcyjnej i lakierni w fabryce pojazdów szynowych we Wrocławiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą i urządzeniami na terenie nieruchomości przy ul. Fabrycznej 12 (obręb Grabiszyn).

W 2015 r. zaopiniowano w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień **223** projektów inwestycyjnych na terenie Miasta.

Łączna liczba drzew/krzewów usuniętych względem ochronionych oraz zobowiązanie do nasadzeń

Zezwolono na usunięcie		Zobowiązano do nasadzenia		Nie zezwolono na usunięcie	
Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]
10 923	12 029,88	9 860	15 909,16	1 361	350,20

Ilości usuniętych drzew/krzewów względem nasadzeń kompensacyjnych

Zezwolono na usunięcie bez naliczenia opłaty		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]
7364	5585,69	5 255	10 032,1

Ilości usuniętych drzew/krzewów względem nasadzeń zastępczych oraz przesadzenia

Zezwolono na usunięcie		Zezwolono na przesadzenie		Zobowiązano do nasadzeń zastępczych	
Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]
3 559	6 444,19	26	17,3	4605	5 877,06

Opłaty za korzystanie ze środowiska (wg EZD)

Wysokość naliczonych opłat wymagalnych (zł)	Wysokość naliczonych opłat odroczonej na okres 3 lat (zł)	Wysokość umorzonych opłat (zł)
10 118 338,3	10 641 479,17	6 043 724,12

Dochód z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniósł łącznie **12 591 588, 77 zł.**

OCHRONA PRZYRODY

Ustanawianie form ochrony przyrody

W 2015 r. wpłynęły 3 wnioski w sprawie ustanowienia w formie pomnika przyrody nw. drzew:

- grupy pięciu platanów klonolistnych (*Platanus x hispanica*), rosnących na nieruchomościach gruntowych oznaczonych geodezyjnie jako dz. nr: 37/14 i 37/16, AM-19, obręb Osobowice,
- dębu szypułkowego (*Quercus robur*), zrosłodrzewu o obwodach: 325 cm i 340 cm, rosnącego na nieruchomości gruntowej oznaczonej geodezyjnie jako dz. nr 150, AM-11, obręb Różanka przy ul. Chorwackiej 39 we Wrocławiu,
- dębu szypułkowego (*Quercus robur*), o obw. 420 cm, rosnącego na nieruchomości gruntowej oznaczonej geodezyjnie jako dz. nr: 42/1, AM-15, obręb Leśnica przy ul. Rubczaka we Wrocławiu.

W wyniku podjętych czynności administracyjnych stwierdzono, że przedmiotowe drzewa, z różnych przyczyn, nie spełniają kryteriów potrzebnych do uznania drzewa za pomnik przyrody, w związku z powyższym nie przygotowano projektów stosownych uchwał.

Utrzymywanie form ochrony przyrody

W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych wytypowano do zabiegów i zlecono do wykonania prace pielęgnacyjne, prace interwencyjne i badania specjalistyczne na **65** pomnikach przyrody.

Kwota wydatkowana na ten cel ze środków miasta to **55 956, 40 zł.**

Na rok 2016 r. zaplanowano przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych oraz badań specjalistycznych na 21 obiektach pomnikowych.

Rejestr zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. W sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków.

Na podstawie 46 złożonych w 2015 r. oraz 2 złożonych w 2014 r. wniosków, wydano 7 zaświadczeń o skreśleniu z rejestru, 46 zaświadczeń o wpisie do rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem oraz dokonano 1 zmiany danych adresowych. Dla dwóch wniosków toczy się postępowanie.

Do najliczniej wpisanych do rejestru zwierząt należą przedstawiciele gromady ptaków – 48 szt., gadów - 33 szt., płazów - 9 szt., natomiast ssaków wpisano 1 szt.

Na podstawie złożonych wniosków skreślono z rejestru 28 okazów.

Wnioskowanie o ściganie za wykroczenia określone w przepisach prawa dot. ochrony przyrody i środowiska (606).

Do Komisariatu Policji Wrocław Fabryczna skierowano jedno zgłoszenie w sprawie naruszenia zakazów, w stosunku do ptaków objętych ochroną gatunkową.

Współpraca i opinie w zakresie ochrony przyrody z innymi jednostkami oraz komórkami organizacyjnymi UMW.

Dla Biura Rozwoju Wrocławia przygotowano **24** opinie w zakresie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych w związku z przystąpieniem do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W ramach współpracy w postępowaniach dotyczących wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia sporządzono:

46 opinii przyrodniczych do Kart Informacyjnych Przedsięwzięć oraz w zakresie kwalifikacji do sporządzenia raportu o oddziaływaniu tych przedsięwzięć na środowisko;

4 opinie przyrodnicze w sprawie kompletności raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;

3 opinie przyrodnicze dotyczące określenia warunków wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym do decyzji środowiskowych.

Opinie przyrodnicze w zakresie form ochrony obszarowej, obiektowej i indywidualnej - gatunków zwierząt, roślin i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków:

Sporządzono **7** opinii w zakresie form ochrony obszarowej, obiektowej i indywidualnej - gatunków zwierząt, roślin i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków.

Informacje o środowisku i jego ochronie

W 2015 r. wpłynęły do Działu Ochrony Przyrody i Leśnictwa w sumie **73** wnioski o udostępnienie informacji o środowisku, które dotyczyły przede wszystkim zagadnień dotyczących form ochrony przyrody oraz spraw związanych z postępowaniami administracyjnymi o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew. W 2015 r. wydano dwie decyzje administracyjne odmawiające udostępnienia informacji o środowisku.

Ochrona gruntów rolnych

Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101) o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*, w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. „o ochronie gruntów rolnych i leśnych” (Dz. U. z 2015 r. poz. 909) wprowadzono zmianę m. in. uchylającą art. 5b, który stwierdzał, że przepisów tej ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położone w granicach administracyjnych miast. Powyższa zmiana weszła w życie od dnia 05.09.2014 r. i zgodnie z tym wyłączenie gruntów rolnych w granicach Gminy Wrocław podlega z tym dniem procedurze określonej ww. ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ww. ustawy wyłączenie z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego zaliczanych do klas I, II, IIIa, IIIb oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalającej na takie wyłączenie.

W roku 2015 r. zrealizowano zgodnie z podziałem na kategorie i stosowanym rejestrem w EZD:

I. 6125.1 - bez opłat

zakończone **248** szt. w tym:

- wydano **116** decyzji dot. wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne,
- **132** postępowania dotyczące użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej.

W toku prowadzonych postępowań wyjaśniających opracowano i wystosowano w oparciu o art. 50 § 1 i art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23) - **87** pism w sprawie uzupełnienia dokumentacji.

II. 6125.2 – z opłatami

- wydano **80** decyzji dot. wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego z przeznaczeniem pod inwestycje inne niż budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne,

- w toku prowadzonych postępowań wyjaśniających opracowano i wystosowano w oparciu o art. 50 § 1 i art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego - **37** pism w sprawie uzupełnienia dokumentacji,
- wydano **13** decyzji administracyjnych po faktycznym zgłoszeniu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji, zobowiązując strony do uiszczania opłat przez okres 10 lat oraz wystosowano **10** pism poprzedzających wydanie tych decyzji.

III. 6125.3 – inne (informacje, odpowiedzi)

Wystosowano **30** pism udzielając stronom odpowiedzi w sprawach ochrony gruntów rolnych i leśnych w związku z wymogami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 909).

Celem potwierdzenia zgodności ilości powierzchni gruntu rolniczego deklarowanego do wyłączenia we wnioskach stron i powierzchni gruntu w terenie, w 2015 r. przeprowadzono **31** kontroli, w tym **17** dotyczących decyzji bez naliczenia opłat i **14** dotyczących decyzji naliczających opłaty. W trakcie kontroli stwierdzono nie przestrzeganie zapisów i ustaleń określonych w wydanych decyzjach administracyjnych między innymi, brak pisemnego zawiadomienia tutejszego Wydziału o rozpoczęciu innego niż rolnicze użytkowanie gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie decyzji naliczającej opłaty, w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia inwestycji.

Powierzchnię i naliczone opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej w oparciu o ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 909) w 2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej w roku

	Łączna powierzchnia [m², ha]	W tym powierzchnia podlegająca naliczeniu [m², ha]	Opłata jednorazowa (należność) (zł)	Opłata roczna (zł)
trwale wyłączenia	918 050 m ² 92 ha	154 618 m ² 15,5 ha	4 880 323,27 zł	488 032,33 zł
wyłączenia nietrwale	76 748 m ² 8 ha	2 358 m ² 0,2 ha		

Dla opracowywania rocznych sprawozdań przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Geodety Województwa Wydziału Geodezji i Kartografii z siedzibą przy ul. Dobrzyńska 21/23 we Wrocławiu (RRW-11) i do Dolnośląskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych z siedzibą przy ul. M. J. Piłsudskiego 15/17 we Wrocławiu (RRW- 12) prowadzony jest szczegółowy rejestr powierzchni wyłączonych gruntów uwzględniający datę wniosku, numer sprawy, dane geodezyjne działek, czy jest opracowany plan zagospodarowania przestrzennego, pochodzenie gruntów, podział na klasy bonitacyjne, cel wyłączenia, ilość lokali mieszkalnych, wyliczona należność oraz opłaty roczne.

LEŚNICTWO

Realizacja zadań z zakresu leśnictwa - zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, z późn. zm.).

W ramach nadzoru przeprowadzono oceny stanu lasów pod kątem realizacji zadań wynikających ze wskazań gospodarczych ujętych w inwentaryzacji stanu lasu i uproszczonych planach urządzenia lasu. W czasie wizji terenowych zwracano uwagę na kwestie dotyczące pielęgnowania i ochrony lasów tj. ochrony przeciwpożarowej, likwidację drzew opanowanych przez organizmy szkodliwe, ochrony gleb oraz hodowli

lasu, a także użytkowania lasu. Na wniosek właścicieli lasów niepaństwowych dokonywano w terenie zatwierdzeń planów wycinki drzew, wyznaczano drzewa do wycinki oraz sporządzano wykazy odbiorcze drewna, wydano 1 decyzję administracyjną a także cechowano pozyskane drewno. Łącznie w 2015 r. wydano 4 świadectwa legalności pozyskania drewna w lasach niepaństwowych położonych na terenie Wrocławia, dla łącznej grubizny pozyskanego drewna 436,19 m³.

W akcji „Ratujemy Kasztanowce” dotyczącej ochrony kasztanowców rosnących na terenie publicznych placówek oświatowych w 2015 r. uczestniczyło 31 placówek, które zgłosiły łącznie 208 sztuk drzew. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 21 854,00 zł.

Miasto Wrocław od 2006 r. wdraża „Powiatowy Program Zwiększania Lesistości Miasta Wrocławia”, który zakłada etapowe zwiększanie lesistości miasta z ok. 7 %, do ok. 11 %. Działania te wynikają z założenia, że zwiększanie zasobów leśnych miasta oprócz wymiernych korzyści ekologicznych (np. ograniczanie efektu cieplarnianego poprzez absorpcję CO²) znacznie przyczynia się do poprawy jakości życia w mieście (m.in. poprzez zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej). Jednostką realizującą ww. Program jest Zarząd Zieleni Miejskiej pod nadzorem Wydziału Środowiska i Rolnictwa. W 2015 r. Zarząd Zieleni Miejskiej wykonał 14,32 ha zalesień gruntów, w tym 5,47 ha z dodatkowych środków (100 tys. zł) przekazanych od Wydziału Środowiska i Rolnictwa UMW.

ŁOWIECTWO

Realizacja zadań z zakresu łowiectwa - zgodnie z ustawą Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168, z późn. zm.)

Zaopiniowano roczne plany łowieckie na rok gospodarczy 2015/2016 dla obwodów łowieckich położonych w granicach Wrocławia. Naliczono i rozliczono czynsz dzierżawny za obwody łowieckie polne na terenie Wrocławia za sezon 2015/2016. Dochód netto Gminy Wrocław z tytułu dzierżawy obwodów nr 165 i 195 (po rozliczeniu) oraz wpływów z sąsiednich starostw powiatowych wynikających z rozliczenia czynszów za obwody położone częściowo w granicach Wrocławia wyniósł w 2015 r. – 4 591,72 zł netto.

Wydział Rolnictwa i Środowiska kontynuował w 2015 r. Program ograniczania uciążliwości powodowanych przez dzikie zwierzęta bytujące na terenie m. Wrocławia. Program realizowany jest przez wykonawców wyłonionych w trybie przetargowym w 2013 r. na wszystkie działania wynikające z ww. programu lata 2013 – 2015. W związku ze stale rosnącą populacją dzików (*Sus strofa L.*) w 2015 r. podpisano dodatkowo trzy umowy na obsługę oraz odłów zwierząt. Wykonawcę wyłoniono na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Działania wynikające z Programu ograniczania uciążliwości od dzikich zwierząt bytujących na terenie m. Wrocławia:

- Zadanie nr I - w ramach realizacji zadania kontynuowano redukcję populacji dzików występujących na terenie miasta w 10 stałych odłowniach zlokalizowanych na terenie m. Wrocławia. Łącznie z pułapek tych w 2015 r. odłowiono 172 sztuki dzików. Zwierzęta te zostały przekazane do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 156 191,87 zł.
- Zadanie nr II – w 2015 r. wykonawca zadania tj. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu prowadził całodobowe pogotowie interwencyjne ds. dzikich zwierząt oraz prowadził na potrzeby miasta ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt. Łącznie w ramach realizacji przedmiotowych zadań Wykonawca dokonał 415 interwencji związanych z dzikimi zwierzętami, w wyniku których z terenu miasta trafiło do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt w Złotówku 78 szt. zwierząt (łącznie z dzikami 250 szt.), które po wstępnej ocenie i obserwacji kwalifikowano dalej do wypuszczenia na wolność, bądź leczenia i rehabilitacji. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 122 914,80 zł.

- Zadanie nr III – realizacja tego zadania w 2015 r. polegała na zleceniu wykonania i dostarczenia urządzeń łowieckich, 10 szt. ambon (umowa na lata 2013 – 2015), które zostały przekazane w użyczenie Polskiemu Związkowi Łowieckiemu. Urządzenia te po zainstalowaniu ich w terenie, na obrzeżach miasta mają przyczynić się do ograniczania migracji zwierzyny w głąb miasta. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 15 990,00 zł.

Łącznie w 2015 r. wydano – w związku z realizacją ww. zadań – 4 decyzje administracyjne o odłowach lub odstrzałach redukcyjnych (art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie).

ROLNICTWO

Realizacja zadań związanych z rolnictwem związana jest z wykonywaniem działań dotyczących m.in.; działalności rolniczej prowadzonej w rodzinnych gospodarstwach rolnych w obszarze Wrocławia, amatorskiego połowu ryb, zmniejszania uciążliwości związanych z obecnością komarów w środowisku, znakowania psów za pomocą elektronicznego mikroprocesora oraz rejestracją psów agresywnych i chartów. Wymaga współpracy z różnymi instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa i ochrony zwierząt, m.in.; z Powiatowym Inspektorem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Inspektorem Ochrony Roślin, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izba Rolniczą, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencją Rynku Rolnego, Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz Strażą Rybacką.

Wrocławski program kontroli liczebności komarów

Zgodnie z wypracowanym schematem realizacji Programu wykonano następujące działania: monitorowanie terenu przez Zespół ds. monitoringu wraz z wykonywaniem oprysków zbiorników wodnych o powierzchni do 0,1 ha; zabiegi preparatem biologicznym oraz preparatami chemicznymi metodą agrolotniczą i metodą naziemną; aplikacja preparatu mikrobiologicznego do wpustów ulicznych w Rynku oraz na Ostrowie Tumskim; kompleksowe monitorowanie doliny rzeki Bystrzycy z jednoczesnym wykonywaniem oprysków; zarybianie zbiorników wodnych należących do miasta Wrocławia.

W 2015 r. wykonano łącznie **97** zabiegi dezynsekcyjne na powierzchni **1 086,83 ha** (z czego 96 zabiegów biologicznych na powierzchni 86,83 ha i 1 zabieg chemiczne na powierzchni 1 000 ha). Za usługę zapłacono **173 742,03 zł brutto**. Ponadto Zespół ds. monitoringu w ramach swoich zobowiązań wykonał 15 oprysków preparatem biologicznym na powierzchni 1,01 ha.

W ramach biologicznych metod zwalczania komarów zarybiono **50** zbiorników wodnych narybkiem zjadającym larwy komarów. Wpuszczono do akwenów na terenie Wrocławia w sezonie wiosna-jesień 2015r.; 45 kg narybku okonia, 120 kg jazia, 120 kg karasia pospolitego oraz 1 466 szt. karpia koi. Ponadto dokonano odłowów kontrolnych w zakresie zbadania stanu liczebności ryb w dotychczas zarybionych zbiornikach. Odłowy przeprowadzono w zbiorniku wodnym na terenie Parku Leśnickiego, stawie przy ul. Jeleniogórskiej oraz stawie przy CH "Marino". W efekcie czego ustalono, że z uwagi na dużą bioróżnorodność gatunków ryb w ww. stawach w chwili obecnej nie ma potrzeby zwiększania stanu ryb. Za usługę zapłacono 12 000 zł.

Systematyczne monitorowanie przez Zespół terenu miasta i stworzenie mapy obrazującej wszystkie miejsca potencjalnego rozwoju a także ilości oprysku danego punktu, pozwala na wyznaczanie miejsc newralgicznych pod względem rozwoju komarów. Każdego roku Zespół ds. monitoringu wskazuje nowe punkty, które w sprzyjających warunkach mogą być doskonałym miejscem do wylęgu kolejnych populacji tych owadów w następnych latach. Dane z kolejnych lat pozwalają zaobserwować jak wygląda sytuacja uciążliwości komarów w zależności od warunków pogody, a także jaki wpływ ma prowadzenie działań w ramach programu. Obserwacje Zespołu ds. monitoringu w trakcie trwania sezonu, kolejny raz potwierdziły rosnącą świadomość wśród mieszkańców pod względem zabezpieczania dostępu samic komarów do wody zbieranej w pojemnikach na terenach

działek oraz posesja prywatnych, co ogranicza rozwój i uciążliwość tych owadów w najbliższym otoczeniu.

W 2015 r. ze względu na coraz nowsze doniesienia o występowaniu nowych gatunków na terenach sąsiadujących z Polską, rozwojem globalizacji i szczególnymi warunkami klimatu Wrocławia, przeprowadzono badania pozwalające na stwierdzenie czy w naszej rodzimej faunie komarów również możemy spotkać nowe, dotąd nie stwierdzone gatunki. Znajomość składu gatunkowego jest jednym z podstawowych elementów skutecznie działającego programu zintegrowanych metod, w szczególności ze względu na zdolności migracyjne tych owadów. **W wyniku badań potwierdzono występowanie 16 gatunków komarów, w tym pięć gatunków zaobserwowano po raz pierwszy.**

Odławianie komarów w różnych rejonach miasta zobrazowało miejsca o największej i najmniejszej uciążliwości w warunkach suchego lata. Porównanie liczby odłowionych osobników dorosłych w 2015 r. i w 2008 r. jednoznacznie wskazuje na znaczny udział Pól Irygowanych w kształtowaniu uciążliwości komarów we Wrocławiu w poprzednich latach. Obserwacje wykazały, że najbardziej newralgicznym miejscem rozwoju komarów, zwłaszcza w sezonie z niewielką ilością opadów są pola wodonośne, zlokalizowane w południowo-wschodniej części Wrocławia. Z racji, że jest to miejsce poboru wody dla całego miasta, nie można tam prowadzić jakichkolwiek działań.

Prowadzenie systematycznych odłowów komarów w miesiącach od czerwca do września daje obraz panującej sytuacji i pozwala na podejmowanie odpowiednich działań. Dlatego też w kolejnych latach w miarę dostępności środków finansowych badania będą kontynuowane.

Ogółem w 2015 r. na realizację wszystkich działań prowadzonych w ramach Wrocławskiego Programu w sezonie wiosenno-letnim łącznie wydano **277 693,93 zł brutto**.

W 2016 r. planowana jest realizacja wyżej wymienionych stałych działań, na wykonanie których w optymalnych warunkach, takich jak w roku bieżącym, niezbędne są środki finansowe w wysokości **350 000,00 złotych brutto**. Natomiast w przypadku wystąpienia ulewnych deszczy, powodzi niezbędne jest zwiększenie funduszy do **650 000,00 złotych brutto**. Czas trwania działań do 30 października. Ze względu na dogodne warunki panujące w tym miesiącu na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest rozwój gatunków synantropijnych, których pozostawione samice mogą przetrwać i stanowić problem w następnym roku.

Program znakowania zwierząt za pomocą elektronicznych mikroprocesorów

Wykonując powyższe zadanie kontynuowano rozpoczęty w 2005 r. Program bezpłatnego znakowania psów. Znakowanie odbywało się w **12** Zakładach Weterynaryjnych położonych w obrębie dawnych dzielnic Wrocławia. Programem objęto także wszystkie psy przyjmowane i wydawane ze Schroniska dla Zwierząt we Wrocławiu. Prowadzone działania mają na celu ograniczenie bezdomności psów na terenie miasta Wrocławia. W 2015 r. w Lecznicach Weterynaryjnych oznakowano 655 psów za co zapłacono **27 201,82 złotych brutto**. W Schronisku przy ul. Ślazowej 2 oznakowano 933 psy. Razem w 2015 r. oznakowano i zarejestrowano w bazie danych "Psy miejskie" **1736** psów. Funkcjonowanie we Wrocławiu bazy pn. „Psy miejskie” wielokrotnie w bieżącym roku pozwoliło na odnalezienie właściciela zabłąkanego psa. Zarejestrowano **48** zgłoszenia od właścicieli oznakowanych psów dotyczących zmiany właściciela, zmiany adresu pobytu lub wyrejestrowania z powodu zgonu psa.

Poczynając od 2005 r. w ramach Programu **oznakowano ogółem 25 101 psy**. Koszty związane z prowadzeniem ww. Programu w całości pokrywa Miasto.

W roku sprawozdawczym zbiór danych „Psy Miejskie” został skontrolowany pod względem zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych. W wyniku sprawdzenia wskazano kilka nieprawidłowości, szczególnie w kwestii dotyczącej systemu informatycznego. Zgodnie z zaleceniem kontrolujących podjęto działania mające na celu usunięcie nieprawidłowości m. in. skierowano do Centrum Usług Informatycznych wnioski projektowy o stworzenie nowej aplikacji.

Amatorski połów ryb jest bardzo popularnym sposobem spędzania wolnego czasu . We Wrocławiu jest zarejestrowanych **35 509** wędkarzy. W 2015 r. wydano **772** nowe karty wędkarskie oraz **163** szt. ich duplikatów a także **4** karty łowiectwa podwodnego.

W ramach wykonywania zadań związanych z amatorskim połowem ryb w 2015 r. zarejestrowano **166** jednostek pływających służących do amatorskiego połowu ryb.

Ponadto wydano **6** duplikatów zaświadczeń dla osób którym ten dokument zaginął lub uległ całkowitemu zniszczeniu. Ilość zarejestrowanego sprzętu na koniec 2015 r. wynosi **3 278** sztuk. Przygotowano **5** nowych dokumentów - legitymacji dla członków Społecznej Straży Rybackiej, w **60** przypadkach przedłużono ich ważność, a w **3** sporządzono wtórники .

Głównym zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie. Nadzór specjalistyczny nad SSR sprawuje Wojewoda Dolnośląski poprzez Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej we Wrocławiu. Koszt związane z funkcjonowaniem SSR ponosi Polski Związek Wędkarski.

Rejestracja psów agresywnych i chartów

Realizując zadania związane z wydawaniem zezwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne oraz chartów a także wydawania decyzji o czasowym odebraniu zwierzęcia traktowanego przez właściciela w sposób niehumanitarny, wydano **2** decyzje na utrzymywanie psów rasy uznanych za agresywne rasy dog argentyński oraz **11** decyzje na utrzymywanie chartów (7 charty angielskie - whippet, 2 charciki włoskie, 2 chart charty rosyjskie Borzoje oraz **3** mieszańce charta) .

W związku z naruszeniem przepisów ustawy o ochronie zwierząt wydano **3** decyzje odbierające psa dotychczasowemu właścicielowi (2 mieszańce, 1 dog argentyński) oraz **1** odmowną.

Program „Przyjazne Relacje Ludzie – Zwierzęta” oraz „Pies dobry Mieszkaniec Wrocławia”

Kontynuowano realizację zadania polegającego m.in. na;

- prowadzeniu zajęć dla dzieci przedszkolnych, szkolnych oraz młodzieży gimnazjalnej z zakresu higieny kontaktu ze zwierzętami, zasad prawidłowego wyboru i opieki nad nimi oraz profilaktyki pogryzień (przeszkolono ok. 7 000 dzieci, przepracowano ok. 500 godzin),
- spotkaniach edukacyjnych z dorosłymi, dotyczącymi kwestii odpowiedzialności za psa wobec jego samego oraz wobec innych ludzi, potrzeb zwierząt i zasad ich realizacji (przeprowadzono 5 spotkań – uczestniczyło ok. 200 osób),
- współpracy z Torem Wyścigów Konnych: warsztaty z zakresu higieny kontaktu ze zwierzętami, zasad prawidłowego wyboru i opieki nad nimi oraz profilaktyki pogryzień dla dzieci półkolonijnych (zajęcia odbywały się na terenie TWK, przeszkolono ok. 500 dzieci, przepracowano ok. 50 godzin),
- współpracy z MOPS, odwiedziny w DPS oraz Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych i Domach Dziecka – odbyło się ok. 25 spotkań, przepracowano ok. 300 godzin,
- współpracy z Wrocławskim Centrum Seniora: szkolenie seniorów z zakresu psychologii psa i zasad bezpiecznego kontaktu, odbyły się 3 szkolenia, dla ok. 30 osób, dodatkowo odbywały się wspólne wizyty na szkoleniu prowadzonym przez Schronisko. Projekt „Seniorzy na spacer”,
- współpracy z Gazeta.pl – Wrocław na 4 łapy, Miejsca przyjazne psom – dystrybucja naklejek „Pets Welcome” w ramach programu „Pies dobry mieszkaniec Wrocławia” (sklepy, lokale gastronomiczne, firmy taksówkarskie), prace wstępne przy opracowywaniu zasad przyznawania odznaczenia „Serce dla zwierząt”, współpraca w redagowaniu portalu „Wrocław na 4łapy”,
- współpracy ze szpitalem psychiatrycznym dla dorosłych oraz ze szpitalem dla dzieci – odwiedziny z psami (odbyły się 3 spotkania w szpitalu dla dorosłych oraz 3 w szpitalu dla dzieci),

- odwiedzinach w hospicjum dla dorosłych (odbyło się 15 spotkań),
- prowadzeniu zajęć edukacyjno-terapeutycznych w Terapeutycznej Szkole Podstawowej (programem objęto ok. 90 dzieci, przepracowano ok. 160 godzin),
- współpracy z Wydziałem Edukacji, projekt „Stop pogryzieniom”. Udział w konferencji dla nauczycieli, przygotowanie materiałów szkoleniowych na stronę www,
- pisaniu artykułów do Gazety Wrocławskiej – 55 odcinków, udział w 5 audycjach Radio Wrocław, poświęconych tematyce zwierzęcej,
- dystrybucji darmowych woreczków na odchody, współpraca z firmami sponsorującymi, Strażą Miejską, Lecznicami Weterynaryjnymi - rozdano ok. 7 000 woreczków,
- przeprowadzeniu 4 spotkań w ramach akcji „Dzieci czytają psom”, współpraca z Galerią „Miejsce”, ul. Odrzańska i Księgarnią Hiszpańską, ul. Szajnochy,
- współpracy z polskimi organizacjami prozwierzęcymi, konsultacje i wymiana doświadczeń w ramach zapobiegania bezdomności, współpracy z organizacjami międzynarodowymi, spotkania warsztatowe, wymiana doświadczeń,
- pracy z ok. 40 wolontariuszami i ich psami, przygotowanie ich do pracy we wszystkich projektach związanych z programem „Przyjazne relacje”,
- aktywnym promowanie pozytywnych metod szkolenia zwierząt poprzez organizowanie publicznych pokazów (dziedziniec na ulicy Szajnochy, pl. Solny, Rynek oraz Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt)- łącznie ok. 20 pokazów oraz stałą obecność na tematycznych mediach społecznościowych,
- pracy szkoleniowej z psami, przygotowanie do zajęć – przepracowano ok. 2x300 godzin,
- pomocy w adopcjach psów schroniskowych, szkolenie psów schroniskowych – 15 psów;;
- wyjazdy interwencyjne - psy: 10 razy, ptaki 3 razy, koty 3 razy,
- współpracy z portalem Animanti, w ramach przeciwdziałania bezdomności zwierząt – 4 spotkania,
- opracowanie projektu ubezpieczeniowego „Bezpieczny Przyjaciel” – ubezpieczenie pozwalające na opłacanie pobytu psa w hoteliku w przypadku śmierci właściciela, 6 spotkań, koordynacja działań, projekt w ramach akcji „Zadbaj o swojego przyjaciela zanim będzie za późno”.

Kontrole i audyty

W ramach realizacji zadań związanych z produkcją roślinną Wydział Środowiska i Rolnictwa wykonał zadania kontrolno-ochronne upraw rolniczych, ogrodniczych oraz sadowniczych.

W 2015 r. działalność rolnicza prowadzona była w 1 707 indywidualnych gospodarstwach o powierzchni powyżej 1ha, obejmujących 7 941,90 ha użytków rolnych, a także przez 4 964 osoby na nieruchomościach rolnych o powierzchni od 0,10 do 1 ha na obszarze 1 005,90 ha użytków rolnych.

Struktura gospodarstw rolnych

	Gospodarstwa powyżej 1ha	Nieruchomości rolne od 010 ha do 1ha	Powierzchnia użytków rolnych (w ha)
Osoby fizyczne	1 542	4 828	7 941,90
Osoby prawne	165	136	1 005,90
Razem	1 707	4 964	8 047,80

Liczbę utrzymywanych w 2015 r. zwierząt gospodarskich oraz liczbę gospodarstw utrzymujących zwierzęta przedstawia tabela poniżej.

Stan pogłowia zwierząt w 2015 r.- stado podstawowe

Zwierzęta gospodarskie	Stan pogłowia	Liczba gospodarstw
bydło	320 szt.	23
trzoda chlewna	150 szt.	20
owce	650 szt.	13
kozy	180 szt.	11
konie	158 szt.	13
drób	66150 szt.	5
zwierzęta futerkowe	540 szt.	3
pnie pszczele	5355 pni	11

Realizując zadania przeprowadzono 67 wizji terenowej mającej na celu kontrolę warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz stanu ich pogłowia na terenie miasta Wrocławia. Rozpatrzone 4 sprawy dotyczące zakazu utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej przeprowadzając 4 kontrole w terenie. Wydano 4 zalecenia odnośnie dobrostanu zwierząt (owce, konie, kozy, kury, króliki, pszczoły). Przeprowadzono 63 kontrole wypełnienia obowiązków zawarcia ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz ubezpieczeń budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego - od ognia i innych zdarzeń losowych. Sporządzono i zarejestrowano 26 protokołów. Wydawano 1 oświadczenie dotyczące uprawy maku i konopi włóknistych, oraz przeprowadzono w ciągu 2015 r. systematyczne kontrole nielegalnych upraw maku i konopi w liczbie 63. Przeprowadzono postępowanie i wydano 4 zaświadczenia zgodne z ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego. Uczestniczono w 7 wizjach mających na celu kontrolę stanu upraw oraz utrzymania gleb w dobrej kulturze rolnej. Realizowano zadania związane z ochroną upraw przed szkodnikami i chwastami. Wystosowano i przekazano do wiadomości 5 komunikatów precyzujących zasady ochrony roślin. W ramach współpracy z Biurem Rozwoju Wrocławia wydano 26 opinii do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W 2015 r. komisyjnie szacowano szkody powstałe wyniku dwóch zjawisk atmosferycznych: gradobicia i deszczu nawalnego w miesiącu lipcu oraz suszy w okresie od czerwca do września.

Z powodu gradobicia i deszczu nawalnego oszacowano straty w uprawie ostropestu plamistego na obszarze 102,39 ha. Zgłoszenie tego charakteru strat zgłosiło 1 gospodarstwo rolne.

Na skutek wystąpienia zjawiska suszy przeprowadzono szacowanie szkód w 8 gospodarstwach rolnych. Oględzinami objęto obszar o powierzchni 1 029,00 ha. Łączna powierzchnia upraw, które zakwalifikowano do pomocy wyniosła 670,32 ha.

Pod koniec roku **przeprowadzono akcję odebrania stada zwierząt** dotychczasowemu właścicielowi (33 sztuki świniodzików oraz 7 sztuk owiec) i przetransportowania ich do gospodarstwa zastępczego. Odebranie zwierząt nastąpiło w związku z informacją Inspekcji Weterynaryjnej – Powiatowego Lekarza Weterynarii we Wrocławiu oraz zgłoszeniami interwencyjnymi Komisariatu Policji Wrocław Leśnica i Straży Miejskiej Wrocławia. Zwierzęta zostały czasowo odebrane na mocy decyzji Nr WSR-R.6140.14.2015 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 listopada 2015 r., ze względu na rażące zaniedbania i bardzo złe warunki w jakich były dotychczas utrzymywane (art. 7 ust.1 w związku z art.6 ust.2, pkt 10 i pkt 19 – ustawy o ochronie zwierząt). Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt wskazano gospodarstwo rolne w którym odebrane zwierzęta mają zapewnione utrzymanie i opiekę na koszt Gminy Wrocław.

Dokonano niezbędnych czynności w celu zapewnienia dobrostanu zwierząt tj.: zaspokajaniu podstawowych potrzeb zwierząt w zakresie żywienia, dostępu do wody, zapewnieniu potrzebnej przestrzeni życiowej, przeprowadzaniu regularnych zabiegów pielęgnacyjnych (odrobaczanie), kontroli weterynaryjnej stada (ocena zdrowotności, sterylizacja).

Wspólnie z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego zorganizowano szkolenie dla wrocławskich rolników w zakresie prawidłowego wypełniania wniosków o dopłaty obszarowe na 2015 r.

PROJEKTY ŚRODOWISKOWE

„Dzieci dla Klimatu”

Jest to pilotażowy program edukacyjny skierowany do uczniów szkół podstawowych, którego założeniem jest kształtowanie odpowiednich postaw ekologicznych dzieci poprzez ich edukację w zakresie zrównoważonej mobilności. W programie biorą udział uczniowie 7 wrocławskich szkół podstawowych (w sumie 2378 uczniów) oraz pośrednio ich nauczyciele i rodziny. Program składa się z dwóch części- zajęć dydaktycznych i zadań tzw. „ligi klas”. Pierwsza część programu została zrealizowana w pierwszym semestrze roku szkolnego 2015/2016. Dzieci uczestniczące w zajęciach poznały sposoby przemieszczania się ze szczególnym zwróceniem uwagi na te, które sprzyjają ochronie środowiska. Dowiedziały się, jakiego rodzaju zanieczyszczenia i hałas mają swoje źródło w transporcie oraz jak wpływają na zdrowie człowieka. Poznały zasady zrównoważonego rozwoju i transportu.

Druga część programu zostanie zrealizowana w drugim półroczu roku szkolnego i polegać będzie na rywalizacji w konkurencjach „ligi klas”, którymi będą: stworzenie makiety lub mapy terenów przyszkolnych ze zwróceniem uwagi na bezpieczeństwo okolic szkoły, namalowanie plakatu promującego zrównoważone sposoby przemieszczania się oraz Tygodniowe Wyzwanie Mobilnościowe.

Podsumowaniem projektu będzie piknik rowerowy, w którym wezmą udział uczniowie najbardziej zaangażowani w realizację zadań programu.

Projekt „Droga do szkoły: bezpieczna, zdrowa i ekologiczna - Let’S Move!”

Jest to trzyletni program, którego głównym celem jest promowanie bezpiecznej, zdrowej i zrównoważonej mobilności w szkołach. Projekt ma na celu zmianę przyzwyczajeń społeczności szkolnej w kwestiach przemieszczania się do szkoły ze szczególnym propagowaniem ruchu pieszego i rowerowego.

W czasie trwania projektu Let’s move! zostaną wytypowane najbardziej uczęszczane drogi do szkół i zostaną przeprowadzone działania umożliwiające dzieciom samodzielne przemieszczanie się. Będą prowadzone akcje i kampanie edukacyjne dotyczące zrównoważonej mobilności. Organizowane będą również przedsięwzięcia pilotażowe: "piesze autobusy" oraz wymiana doświadczeń uczniów za pośrednictwem platformy e-Twinning.

W projekcie biorą udział cztery wrocławskie szkoły podstawowe (w sumie około 2500 uczniów) oraz szkoły z Hiszpanii, Francji i Chorwacji. Liderem projektu jest Agencja Energetyczna (L'Agència Energètica de la Ribera (AER)) z Hiszpanii. Projekt jest realizowany w ramach programu Erasmus+ Komisji Europejskiej.

OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Decyzje środowiskowe

W okresie sprawozdawczym w Dziale Ocen Oddziaływania na Środowisko Wydziału Środowiska i Rolnictwa prowadzono 99 postępowań dotyczących wydania decyzji środowiskowych. Łącznie wydano **40** decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym

38 decyzji fakultatywnych, 1 decyzję obligatoryjną, 1 decyzję umarzającą postępowanie ws. wydania decyzji środowiskowej, 59 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania. W ramach prowadzonych postępowań wydano 38 postanowień, natomiast dla 59 wniosków ws. wydania decyzji środowiskowej wydano postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania administracyjnego. Ponadto wydano 38 opinii dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania ws. wydania decyzji środowiskowej.

Decyzje środowiskowe dotyczyły m.in. najważniejszych inwestycji dotyczących układów komunikacyjnych, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, inwestycji związanych z budową i przebudową obiektów/instalacji oraz zabudową mieszkaniową we Wrocławiu, w tym m.in.:

- inwestycje związane z budową/przebudową układów komunikacyjnych i infrastruktury:
 - przełożenie istniejącej sieci ciepłowniczej zlokalizowanej na Mostach Pomorskich,
 - budowa sieci wodociągowej Psary – Wrocław,
 - budowa sieci kanalizacji sanitarnej Psary – Wrocław,
 - modernizacja i rozbudowa zakładu produkcyjnego Wropak ul. Graniczna
 - budowa pompowni wraz z rurociągiem tłocznym,
- inwestycje związane z budową i przebudową instalacji/obiektów:
 - Centrum Logistycznego ul. Mokronoska,
 - Przystań Pasażerska przy Bulwarze Dunikowskiego,
 - Przystań pasażerska na Odrze poniżej Mostu Pokoju,
 - Przystań Pasażerska na Odrze poniżej Kładki Zwierzynieckiej,
 - Dolnośląski Ośrodek Medycyny Innowacyjnej dla WSS,
 - Instalacja do produkcji azotanu wapnia ul. Żwirowa 73,
 - budowa elektrowni wodnej na Jazie Opatowice,
 - budowa 2 zespołów budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami wbudowanymi przy ul. Międzyleskiej 3,
 - budowa zespołu dwóch budynków biurowych z usługami przy pl. Jana Pawła II,
 - budowa 5 –ciu obiektów magazynowych ul. Jerzmanowska,
 - zagospodarowanie rejonu Parku Tysiąclecia od strony ul. Sukielickiej,
 - budowa modułowej hali magazynowej, obręb Żerniki
 - budowa salonu sprzedaży samochodów Mercedes, ul. Graniczna,
 - budowa zespołu budynków mieszkalnych z garażami ul. Piękna,
 - rozbudowa adaptacja istniejącego Kampusu Wojewódzkiego Szpitala ul. Poświęcka 8,
 - zespół budynków wielorodzinnych wraz z garażami ul. Dożynkowa,
 - budowa zespołu szkolno-przedszkolne z połączeniem z układem drogowym i zagospodarowaniem działki szkolnej obręb Stabłowice,
 - odtworzenie siedliska typu 3150 (leżącego na obszarze Natura 2000) w okolicy Strachocina,
 - Przygotowanie infrastruktury sportowej w związku z World Games 2017 – przebudowa Stadionu Olimpijskiego.

Geologia

W 2015 r. wydano 71 szt. decyzji zatwierdzających projekty geologiczno – inżynierskie, 6 decyzji zatwierdzających projekty hydrogeologiczne. W ramach zatwierdzania dokumentacji geologicznych wydano 65 decyzji zatwierdzających dokumentacje geologiczno-inżynierskie oraz 2 decyzje zatwierdzające dokumentacje hydrogeologiczne. W związku z prowadzeniem robót geologicznych przyjęto 15 zgłoszeń projektów robót geologicznych oraz 4 inne dokumentacje geologiczne. Ponadto wydano 1 postanowienie opiniujące Plan ruchu zakładu górniczego, 6 postanowień opiniujących projekty robót geologicznych.

W związku z informacją o środowisku rozpatrzono 35 wniosków o udostępnianie informacji o środowisku oraz 19 wniosków o udostępnianiu informacji geologicznych.

KONTROLE I AUDYTY

W 2015 r. w Wydziale przeprowadzone były następujące kontrole i audyty:

- kontrola Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadzona w dniach 25 listopada 2015 r. – 18 grudnia 2015 r. w oparciu o art.96a ust.3 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.), dotycząca, realizacji przez Gminę Wrocław, działań naprawczych w celu ograniczenia niskiej emisji określonych w Programie Ochrony Powietrza zatwierdzonym przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą Nr XLVI/1544/14 (protokół kontroli nr WIOS-WROC 308/2015),
- audyt wewnętrzny dot. oceny zgodności ISO 9001, Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym, EMAS, PN-N 18001: z wymaganiami Systemu Zarządzania Środowiskiem przeprowadzony w dniu 23 kwietnia 2015 r.,
- audyt zewnętrzny weryfikacyjny systemu ekozarządzania EMAS przeprowadzony w dniu 19 czerwca 2015 r.,
- audyt zewnętrzny Zintegrowanego Systemu Zarządzania w zakresie ISO 9001:2008, Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym, PN-N 18001:2004, przeprowadzony w dniach 19 listopada 2015 r. – 20 listopada 2015 r.,
- kontrola zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych w zakresie zbioru danych o nazwie "Dotacje ze środków środowiskowych",
- kontrola kontrolera działającego z upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego, która odbyła się w kwietniu 2015 r. okres objęty kontrolą obejmował czas od 1 stycznia 2012 r. do 23 kwietnia 2015 r. dot. zadań realizowanych przez Dział Gospodarki Odpadami Komunalnymi w zakresie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej polegającego na prowadzeniu rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- kontrola (nr S/15/003) Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu pn. „Ochrona drzew w procesach inwestycyjnych na terenie Gminy Wrocław” maj-sierpień 2015 r.,
- kontrola (WKN-KPZ.1712.9.2015) Wydział uKontroli Urzędu Miejskiego Wrocławia dot. działań podjętych przez Wydział Środowiska i Rolnictwa w związku ze zgłoszeniem nielegalnej wycinki drzew w rejonie ul. Turowskiej i Maślickiej we Wrocławiu – listopad 2015 r.

BEZPIECZEŃSTWO I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO (CZK)

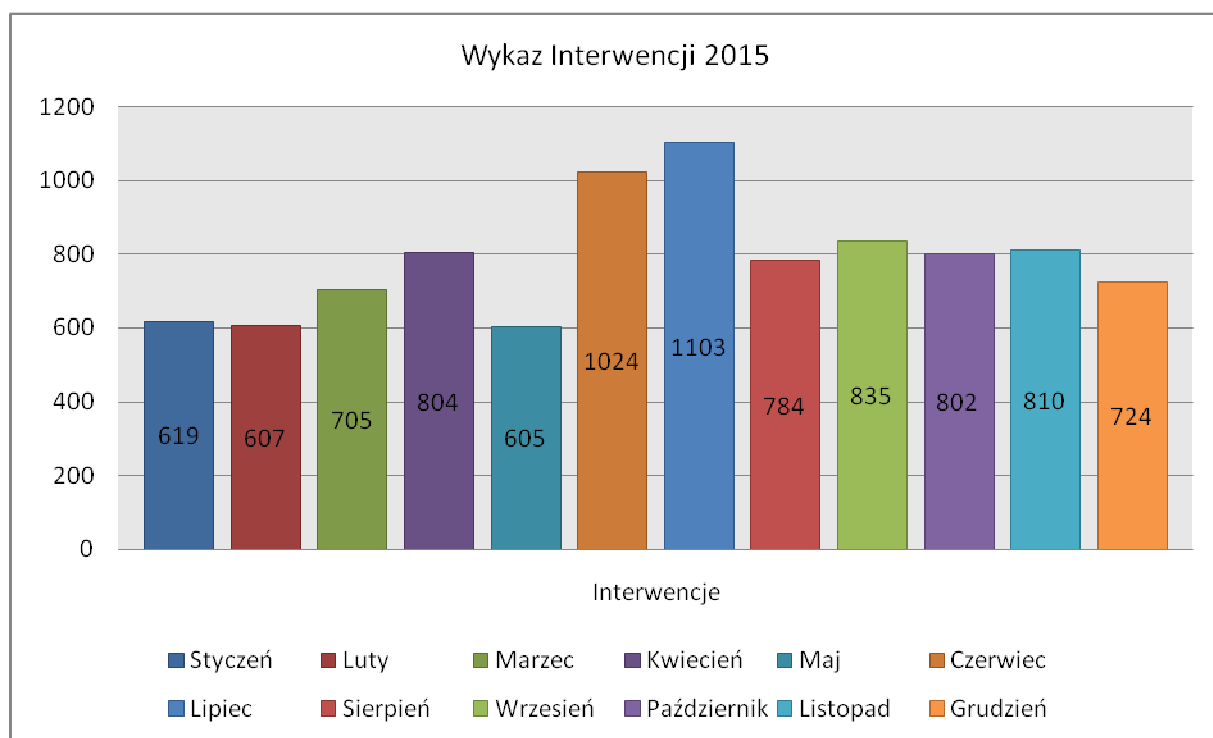
W zakresie monitorowania występujących zagrożeń i prognozowania rozwoju sytuacji oraz podejmowania działań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców w 2015 r.:

- **Wystąpiło jedno zdarzenie mające znamiona sytuacji kryzysowej** – 19/20 lipca 2015 r. silny wiatr na terenie Wrocławia - w wyniku którego zostało zniszczone wiele drzew, dachów, uszkodzona infrastruktura budowlana (placówki oświatowe, budynki mieszkalne), utrudnienia w ruchu, zamknięte parki, cmentarze i inne. Na usuwanie zagrożenia i odtworzenie infrastruktury zostały wykorzystane środki finansowe z rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe w kwocie 5 405 100 zł.
- **Ponadto wystąpiły zagrożenia:**
 - 29 kwietnia 2015 r. – w kancelarii Urzędu Miejskiego Wrocławia stwierdzono niebezpieczną przesyłkę – przeprowadzono izolację miejsca, sprawdzenie i likwidację przesyłki z użyciem specjalistycznych jednostek KM PSP, KMP we Wrocławiu, PR oraz PPIS,
 - 26 czerwca 2015 r. – wybuch cysterny po substancji rakotwórczej- ewakuacja ogródków działkowych i zebranie wierzchniej warstwy ziemi,
 - 10 lipca 2015 r. – zderzenie dwóch tramwajów na ul. Legnickiej – 8 osób poszkodowanych,

- 14 sierpnia 2015 r. – pożar pól irygacyjnych – 40 ha przy gaszeniu których zostały wykorzystane samoloty gaśnicze Lasów Państwowych,
- 23 września 2015 r. – wystąpienie zagrożenia promieniotwórczego z pojemnika znalezioneego na terenach zielonych – pojemnik znaleziony przez pracowników wykonujących prace porządkowe został najprawdopodobniej wyrzucony. Odpad został zabrany przez PAA.

Dyspozytorzy służb miejskich przyjęli i podjęli do realizacji 9 422 zgłoszeń związanych z przestrzeganiem porządku publicznego i zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców na terenie Wrocławia oraz **3 237** interwencji na wniosek Policji i Straży Miejskiej, Inspekcji Transportu Drogowego oraz kierującego działaniami ratowniczymi dotyczących zadysponowania sprzętu technicznego do usuwania pojazdów po wypadkach lub zaparkowanych w niedozwolonych miejscach.

Miesiące	Interwencje
Styczeń	619
Luty	607
Marzec	705
Kwiecień	804
Maj	605
Czerwiec	1 024
Lipiec	1 103
Sierpień	784
Wrzesień	835
Październik	802
Listopad	810
Grudzień	724
Suma	9 422

W ramach poprawy bezpieczeństwa, szybkości i właściwej koordynacji działań oraz zapewnienia najlepszych warunków pracy dyspozytorów służb: Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu, Straży Miejskiej Wrocławia i Dyspozytorów Prezydenta a przede wszystkim zapewnienia ciągłości pracy CZK przeprowadzono następujące prace i przedsięwzięcia:

- w 2015 r. dokonano zakupu i wymiany 19 konsol telefonicznych wraz z telefonami oraz systemem KSW wspomagającym pracę dyspozytorów, które umożliwią łatwiejsze i czytelniejsze zarządzanie połączeniami telefonicznymi przez dyspozytorów,
- sala dyspozytorska została wyposażona w dodatkowe okno poprawiające komfort pracy,
- w celu zapewnienia bezpieczeństwa na terenie Centrum Zarządzania Kryzysowego rozszerzono elektroniczny dostęp o kolejne pomieszczenia: salę Głównego Centrum Monitoringu oraz podstację Pogotowia Ratunkowego, uniemożliwiający dostęp dla osób postronnych,
- w celu poprawy warunków pracy oraz zwiększenia oszczędności dokonano przebudowy i wymiany oświetlenia na LED wraz ze sterowaniem automatyką,
- ponadto w celu poprawy komfortu pracy i obsługi klientów dokonano zakupu i wymiany na większe monitorów dla dyspozytorów służb,
- zrealizowano zadanie budowy stacji bazowej TETRA wyposażonej w 4 urządzenia nadawczo-odbiorcze, układ antenowy realizujący system odbioru zbiorczego. Wybudowaną stację TETRA połączono z istniejącą we Wrocławiu stacją MPK uzyskując w rezultacie poprawę zasięgów i dostępności dla klientów. Ten system dołączono do systemu integracji radiowych środków łączności Centrum Zarządzania Kryzysowego Wrocławia (system Multikom) uzyskując możliwość kreowania wirtualnych radiotelefonów w systemie Multikom. Zwiększa to elastyczność działania i konfiguracji udostępnianych dyspozytorom służb,
- wskutek drastycznych zmian klimatycznych uwidocznionych w sierpniu 2015 r. - wielodniowe upały osiągające w dzień +40°C, a w nocy nie malejące poniżej +30°C - powstała konieczność wzmocnienia klimatyzacji w budynku urządzeń radiowych Centrum Zarządzania Kryzysowego Wrocławia. Zrealizowano to poprzez dołożenie do istniejącej instalacji (5 lat eksploatacji ciągłej) schładzaczy wspomagających. Dobór wydajności powinien umożliwić ewentualną instalację kolejnych urządzeń radiowych i informatycznych w budynku. Poprawia to także bezpieczeństwo instalacji, ponieważ większa ilość urządzeń niż jedno istniejące wcześniej umożliwi racjonalne i bezpieczne serwisowanie i elastyczną reakcję na awarie,
- pięcioletnia eksploatacja wymusiła konieczność dokonania wymiany akumulatorów w zasilaczach i UPS-ach w budynku systemu integracji radiowych środków łączności Centrum Zarządzania Kryzysowego Wrocławia (system Multikom) i innych,
- wzmocniono łącza do urządzeń radiowych i informatycznych (system monitoringu wody w Odrze, alarmowania i ostrzegania ludności, zapasowe urządzenia radiowe) zainstalowanych w bud. UM ul. Bogusławskiego. Prócz istniejącej radiolinii wykorzystano łącza światłowodowe.

W ramach rozwoju systemu monitoringu prewencyjnego Wrocławia

Dokonano zakupu macierzy dyskowych oraz serwerów mających na celu umożliwienie rozbudowy systemu oraz zmodernizowania stanu obecnego. Dokonano również wymiany na nowoczesne dotychczasowych kamer w Rynku. Dokonywano bieżącego utrzymania i napraw systemu.

W zakresie działalności Sekcji ds. Wrocławskiego Węzła Wodnego i Ochrony Przeciwpowodziowej Miasta w 2015 r.

- Udział w odbiorach inwestycyjnych.

- Pracownicy sekcji brali udział w odbiorach robót inwestycyjnych realizowanych przez DZMiUW. Były to obiekty realizowane w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry (POPDO) oraz innych inwestycjach objętych działaniami statutowymi DZMiUW.
- Udział w przeglądach wałów przeciwpowodziowych organizowanych przez Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w okresie wiosennym i jesiennym.
- Pracownicy Sekcji po zapoznaniu się z protokołami z poprzednich przeglądów zwracali szczególną uwagę na realizację zaleceń z ubiegłego roku.
- W tym roku nadal na wielu odcinkach wałów trwały roboty związane z modernizacją WWW. Pozwoliło to pracownikom Sekcji zapoznać się z zaawansowaniem prowadzonych prac.
- Udział pracowników Sekcji w pracach związanych ze sprawą map zagrożenia i ryzyka powodziowego.
- Po przekazaniu przez RZGW gminom map ryzyka i zagrożenia powodziowego, sekcja wspólnie z Biurem Rozwoju Wrocławia przekazywała swoje zastrzeżenia i uwagi do otrzymywanych materiałów.
- Udział w pracach Zespołu Planistycznego Zlewni Odry.
- Pracownicy sekcji brali udział w pracach zespołu, w której prowadzili działania związane ze sporządzeniem Planów Ryzyka Powodziowego.
- Wprowadzenie zmian w Planie Operacyjnym Ochrony przed Powodzią.
- Konieczność wprowadzenia zmian wynikała z zakończenia części inwestycji związanych z realizacją POPDO. Zmiany te pozwoliły na ograniczenie działań operacyjnych w części wyższych scenariuszy odrzańskich.
- Prowadzenie korespondencji, interwencji przychodzących do Wydziału w sprawach Wrocławskiego Węzła Wodnego.
- Wiele spraw wymagało przeprowadzenia konsultacji i wypracowania wspólnego stanowiska z innymi jednostkami Urzędu Miejskiego a przede wszystkim z Wydziałem Inżynierii Miejskiej i Wydziałem Środowiska i Rolnictwa.
- Udział w cyklicznych spotkaniach Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Środkowej Odry oraz pracach Prezydium Rady.
- Przygotowywanie tematyki poszczególnych spotkań Rady oraz projektów korespondencji sygnowanych przez Radę kierowanych do organów władzy państwowej.
- Informowanie mieszkańców miasta o wszelkich sprawach dotyczących ochrony przeciwpowodziowej Wrocławia.
- Szczególnie dużo pytań dotyczy ewentualnego zagrożenia powodziowego na obszarach przeznaczonych pod nowe inwestycje.
- Zaangażowanie się Sekcji w sprawę zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego w rejonie ul. Ślężoujście. Kontynuowano proces oczyszczania i konserwacji skarp wału - nasypu drogowego. Prowadzono korespondencję związaną z wdrożeniem do realizacji koncepcji docelowego rozwiązania problemu „Ślężoujście” wykonanej przez prof. Czesława Szczegielniaka.
- Zorganizowanie spotkania z przedstawicielami Rad Osiedli.
- W grudniu odbyło się spotkanie liderów powodziowych z terenu miasta. Miało ono za zadanie przedstawienie zainteresowanym aktualnej sytuacji w procesie realizacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry. Sprawy dotyczące wykonanych i aktualnie kończonych zadań przez RZGW przedstawił kierownik sekcji pan Jerzy Weraksa, zaś sprawy dotyczące zadań realizowanych przez DZMiUW omówili przedstawiciele tej jednostki. Pracownik sekcji pani Anna Wołoszyn poruszyła na koniec sprawy dotyczące map zagrożenia i ryzyka powodziowego oraz przedstawiła praktyczny sposób wyszukiwania i korzystania ze wspomnianych map na stronach internetowych.
- Zorganizowanie przeglądu Wału Kozanów. Sekcja zorganizowała przegląd Wału z udziałem wykonawcy, zainteresowanych jednostek miejskich oraz DZMiUW. W wyniku przeglądu zgodnie z opinią pracowników sekcji Wrocławskie Inwestycje zleciły wykonawcy przeprowadzenie ekspertyzy obecnego stanu technicznego wału.

- Prowadzenie konsultacji dotyczących ochrony przeciwpowodziowej dla studentów, doktorantów, praktykantów i stażystów.
- Przygotowanie prezentacji dotyczącej tzw. słabych punktów w systemie ochrony przeciwpowodziowej Wrocławia.
- Prezentacja przedstawiona została na posiedzeniu Kolegium Prezydenta oraz na spotkaniu Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Środkowej Odry.
- Udział w rozwiązywaniu problemów związanych z wykorzystaniem nabrzeży w WWW.
- Sprawy dotyczyły lokalizacji istniejących i planowanych obiektów cumowanych przy wrocławskich nabrzeżach przez prywatnych inwestorów a także planowanej zabudowy nabrzeży przez deweloperów.
- Zakończenie prac związanych z modernizacją Systemu Monitorowania WWW.
- Przeprowadzono przeglądy, kalibracje i remonty na stacjach wodowskazowych: Oława, Czernica, Opatowice, uniwersytet Wrocławski, Most Skikorskiego, Osobowice. Pozostały dwie stacje, Janówek i Swojczyce, które znajdują się na terenie prac związanych z modernizacją WWW.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Wykonanie „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu” w 2015 r.

Realizując „Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2013 - 2016” (przyjęty 18 października 2012 r., uchwałą nr XXXII/724/12 Rady Miejskiej Wrocławia) Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w 2015 r. podjął działania mające istotne znaczenie dla mieszkańców Wrocławia, jak również osób odwiedzających miasto.

W ramach współpracy z Komendą Miejską Policji realizowano programy prewencyjne, zainicjowane w latach wcześniejszych, których celem jest ograniczenie przestępczości wśród nieletnich, organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich i patologicznych, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w domu, w szkole, na drodze, zapobieganie patologiom społecznym, ograniczenie drobnych kradzieży w środkach komunikacji miejskiej, instytucjach publicznych, centrach handlowych, lokalach gastronomicznych. Programami tymi są: "Stop kradzieżom", "STOP 24", „Pomagajmy sobie wzajemnie”, „Karta rowerowa”, „Działania profilaktyczne skierowane przeciwko narkomanii”, „Bezpieczna droga do szkoły”, "Komisarz Lew". Na realizację powyższych programów zostało przekazane 200 000 zł. Osobną pozycją w budżecie Wydziału były środki finansowe na działania koordynacyjno – zabezpieczające w mieście. Dzięki nim na przeprowadzenie dodatkowych patroli policyjnych wydano 280 000 zł. W minionym roku w ramach akcji „Sponsoring 2014” dofinansowano zakup pojazdów dla jednostek policji w kwocie 612 000 zł. 2015 r. był czasem kontynuacji programu prewencyjnego pod nazwą „Certyfikat Bezpieczeństwa” . Certyfikat ten jest przyznawany instytucjom, które w znaczący sposób podnoszą standard zabezpieczeń istniejących na zarządzanym przez nie terenie i pomieszczeniach. Wyboru certyfikowanej instytucji (po spełnieniu przez nią wymagań określonych w regulaminie programu) dokonuje wspólnie Komenda Miejska Policji, Straż Miejska Wrocławia, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej oraz Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. W 2015 r. certyfikat przyznano placówkom oświatowym: dyrekcji Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 12 oraz dyrekcji Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 16.

Na wykonanie zadań związanych z realizacją „Programu” Straż Miejska Wrocławia (kontynuacja przedsięwzięć z lat ubiegłych: Bezpieczne Osiedle, Bezpieczna szkoła, Czyste miasto, Bezpieczne ferie i wakacje) otrzymała 90 000 zł, natomiast Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej – 80 000 zł.

W minionym roku Ochotnicza Straż Pożarna – Jednostka Ratownictwa Specjalistycznego otrzymała 22 000 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wyposażenia, utrzymania,

wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostki oraz 60 000 zł na zakup pojazdu typu quad z przyczepą i sprzętem ratowniczym.

Quad z przyczepką ratowniczą do ewakuacji osób poszkodowanych, w gotowości do akcji

Inne jednostki ochotniczych straży pożarnych: OSP-ORW i OSP-Lazarus także zostały finansowo wsparte w wysokości 44 000 zł. Środki na utrzymanie uzyskała również jednostka OSP – Grupa Ratownictwa Specjalistycznego „Starówka” w wysokości 9.000 zł.

Jak co roku, w okresie letnim, zapewniono funkcjonowanie patroli wodnych WOPR na terenie Wrocławia dzięki dotacji w wysokości 40 000 zł. Realizujące program „Wrocławska Bezpieczna Szkoła” gimnazja nr 4, 5, 11, 13 przyjęły 40 000 zł na sfinansowanie szkoleń nauczycieli i policjantów działających na rzecz w poprawy bezpieczeństwa w szkołach oraz na nagrody dla dzieci i młodzieży uczestniczących w konkursach z zakresu bezpieczeństwa.

ORGANIZACJA IMPREZ MASOWYCH

Realizacja ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2013 r. poz. 397), a od 14 października 2015 r. ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1485) oraz ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2013 r. poz. 611 ze zm.).

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. przyjęto 163 zawiadomienia o zgromadzeniach publicznych organizowanych na terenie miasta Wrocławia, z tego: 140 w trybie zwykłym, 23 w trybie uproszczonym, 5 zgromadzeń odwołano.

Nie wydawano żadnych decyzji zakazujących.

Przedstawiciele tut. Wydziału posiadający upoważnienie Prezydenta Wrocławia uczestniczyli w 13 zgromadzeniach publicznych. Każdorazowo przewodniczący zgromadzeń byli pouczeni przez przedstawiciela organu gminy (w obecności funkcjonariusza Komendy Miejskiej Policji) o przysługujących im prawach i obowiązkach

wynikających z ustawy „Prawo o zgromadzeniach”. We wskazanym okresie nie było przypadku rozwiązania zgromadzenia podczas jego trwania.

W wymienionym okresie zgromadzenia przebiegały spokojnie, pokojowo, zgodnie ze złożonym wcześniej zawiadomieniem.

Podczas zgromadzeń publicznych przedstawiciele Prezydenta Wrocławia byli w stałym kontakcie z funkcjonariuszami zabezpieczającymi zgromadzenia.

Z dniem 14 października 2015 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. 2015 r. poz. 1485), która stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z września 2014 r.). Wprowadzono nową definicję zgromadzenia oraz pojęcie zgromadzenia spontanicznego, sprecyzowano zasady powiadamiania organów gminy o zamiarze zorganizowania zgromadzenia. **W myśl ustawy obywatelowi przysługuje prawo do organizacji zgromadzenia w odpowiednim trybie: zwykłym, uproszczonym, spontanicznym.**

Zwykły – zawiadomienie kierowane jest do gminy (najwcześniej na 30 dni – najpóźniej 6 dni przed datą zgromadzenia) – są to zgromadzenia, które mogą odbywać się na drogach publicznych (powodują utrudnienia w ruchu drogowym) Rejestracja zgromadzenia uwzględnia datę, godzinę i minutę wniesienia zawiadomienia. Organ gminy niezwłocznie udostępnia na BIP informację o miejscu i terminie zgromadzenia. Decyzję zakazującą organ gminy wydaje nie później niż 96 godzin przed datą zgromadzenia. Decyzję niezwłocznie udostępnia się w BIP. Organ gminy decyzję zakazującą przekazuje wraz z aktami sprawy właściwemu sądowi okręgowemu. Odwołanie od decyzji wnosi się bezpośrednio do sądu okręgowego w terminie 24 godzin od udostępnienia decyzji w BIP (było bezpośrednio do Wojewody).

Uproszczony – jeżeli organizator zgromadzenia uzna, że planowane zgromadzenie nie będzie powodowało utrudnień w ruchu drogowym a w szczególności nie będzie powodować zmian w jego organizacji. Organizator zawiadamia Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (nie wcześniej niż 30 dni przed datą zgromadzenia i nie później niż na 2 dni przed datą zgromadzenia). Zawiadomienie można przekazać telefonicznie lub za pomocą poczty. CZK niezwłocznie udostępnia na BIP informację o miejscu i terminie zgromadzenia oraz informuje Komendę Miejską Policji o zgromadzeniu. W tym trybie organ gminy nie może wydać decyzji zakazującej na etapie rozpatrywania zawiadomienia tylko może rozwiązać je w trakcie przebiegu, jeżeli: zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, powoduje istotne zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego na drogach publicznych lub narusza przepisy niniejszej ustawy albo przepisy karne, a organizator zgromadzenia, uprzedzony przez przedstawiciela organu gminy o konieczności rozwiązania zgromadzenia, nie rozwiązuje go. Zgromadzenie w trybie uproszczonym może rozwiązać organ gminy sam lub na wniosek KMP.

Zgromadzenia spontaniczne – są to zgromadzenia, które nie mogą zakłócać zgromadzeń zwykłych i uproszczonych. Takie zgromadzenie może być rozwiązane przez funkcjonariusza KMP. Jest to „zgromadzenie, które odbywa się w związku z zaistniałym, nagłym i niemożliwym do wcześniejszego przewidzenia wydarzeniem związanym ze sferą publiczną, którego odbycie w innym terminie byłoby niecelowe lub mało istotne z punktu widzenia debaty publicznej”. Tego rodzaju zgromadzenie nie jest objęte obowiązkiem przedniego złożenia zawiadomienia o zamiarze jego odbycia.

Imprezy masowe

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. wpłynęło 98 wniosków o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej i zmianę wydanego już zezwolenia.

W wyniku ich rozpatrzenia wydanych zostało:

- 68 zezwoleń jednorazowych,

- 23 zezwolenia na imprezy odbywające się według ustalonego terminarza,
 - 7 zezwoleń zmieniających,
- z tego:
- 32 zezwolenia na przeprowadzenie imprez sportowych,
 - 30 zezwoleń na przeprowadzenie imprez artystyczno-rozrywkowych,
 - 12 zezwoleń na przeprowadzenie imprez artystycznych,
 - 17 zezwoleń na przeprowadzenie imprez rozrywkowych.

Decyzje wydane w powyższym okresie zezwalają na przeprowadzenie około 220 imprez masowych, w tym 1 imprezy podwyższonego ryzyka. Impreza masowa podwyższonego ryzyka to mecz piłki nożnej z udziałem drużyny Śląska Wrocław.

W omawianym okresie nie wydawano decyzji zakazujących przeprowadzenia imprezy masowej.

Do imprez skupiających największą ilość uczestników w omawianym okresie zaliczyć należy:

- Mecze piłki nożnej z udziałem drużyny Śląska Wrocław,
- Mecze żużlowe z udziałem drużyny Betard Sparta Wrocław,
- Festiwal Dozwolone od lat 18,
- Odśłona Programu ESK - Koncert Andrea Bocelli,
- Męskie Granie,
- Wyścigi Konne we Wrocławiu,
- Juwenalia 2015,
- Megawidowisko operowe na wodzie „Latający Holender” w ramach Tauron Letni Festiwal Operowy,
- Wielka Majówka,
- wROCK for FREEDOM 2015,
- Meet UP 2015,
- 33 Wrocław Maraton,
- Musical METRO,
- Gala Disco,
- Zawodowy Turniej Tenisowy Mężczyzn Wrocław Open 2015,
- Rozgrywki koszykówki mężczyzn z udziałem drużyny Śląsk Wrocław,
- Rozgrywki w piłce siatkowej kobiet,
- 65-lecie Zespołu Mazowsze,
- HIP HOP Festival,
- One Love Sound Fest,
- Mecz towarzyski Polska-Czechy,
- Koncert Sylwestrowy 2015.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych przeprowadzono kontrolę 27 imprez masowych.

Kontrolą objęto:

- liczebność, uprawnienia, oznakowanie, wyposażenie i rozmieszczenie służby porządkowej i informacyjnej,
- organizację zabezpieczenia i ewakuacji wynikającą z planu graficznego,
- umieszczenie regulaminu imprezy i regulaminu obiektu,
- funkcjonowanie monitoringu,
- spełnienie warunków wynikających z opinii organów, o których mowa w art. 26 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

Stwierdzone odstępstwa nie powodowały zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników imprezy, dlatego nie było przypadku jej przerwania.

Do najczęstszych nieprawidłowości podczas imprez masowych dochodziło na stadionie podczas meczy piłki nożnej, było to odpalanie rac świetlnych i hukowych przez kibiców oraz rozkładanie tzw. sektorówek.

W omawianym okresie wysoko należy ocenić współpracę organu gminy ze służbami zaangażowanymi w procedurę administracyjną dotyczącą imprez masowych i zgromadzeń publicznych (KMP, KMPSP, SM, Pogotowie Ratunkowe, Sanepid). Na bieżąco omawiano zaistniałe problemy i wymieniano poglądy (podczas wielu spotkań).

Ponadto przedstawiciele Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w omawianym okresie uczestniczyli w pracach Zespołu ds. organizacji imprez masowych przy Wojewodzie Dolnośląskim. Na bieżąco omawiano zaistniałe problemy i wymieniano poglądy (podczas wielu spotkań) celem wyeliminowania chuligańskich zachowań na stadionach.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU

Realizacja art. 38b ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445).

Komisję Bezpieczeństwa i Porządku utworzono na mocy ustawy o Policji, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy - prawo bankowe, ustawy o samorządzie powiatowym.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku jest w myśl art. 38a ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym organem powołanym w celu realizacji zadań starosty powiatowego (prezydenta miasta na prawach powiatu) w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami (stanowiącymi tzw. powiatową administrację zespoloną) oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do podstawowych zadań i kompetencji Komisji Bezpieczeństwa i Porządku (określonych w art. 38a ust. 2 ww. ustawy) należy m.in.:

- ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie powiatu
- opiniowanie pracy Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży, a także jednostek organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- przygotowywanie projektu powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (Wrocław przyjął w formie uchwał Rady Miejskiej z dnia 7 grudnia 2000 r. „Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2001-2004”, dnia 9 grudnia 2004 r. na lata 2005-2008, z dnia 16 października 2008 r. na lata 2009-2012 i na lata 2013-2016 z 18 października 2012 r.), zapewniając jednocześnie środki finansowe na jego realizację.
- opiniowanie projektów innych programów współdziałania Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek,
- organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych dokumentów w sprawach związanych z wykonywaniem zadań, o których mowa jak wyżej.

Zgodnie z art. 38b ust. 1 Przewodniczący komisji, w celu wykonania zadań komisji, może żądać od Policji oraz innych powiatowych służb, inspekcji i straży, a także od powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, dokumentów i informacji o ich pracy, z wyjątkiem akt personalnych pracowników i funkcjonariuszy, materiałów operacyjno-rozpoznawczych lub dochodzeniowo-śledczych oraz akt w indywidualnych sprawach administracyjnych. W związku z wyborami samorządowymi pod koniec 2014 r., Rada Miejska Wrocławia na sesji w dniu 15 stycznia 2015 r. podjęła uchwałę nr VI/58/15 w sprawie delegowania radnych do Komisji Bezpieczeństwa przy Prezydencie Wrocławia, którymi zostali Agnieszka Rybczak i Jerzy Sznerch. Prezydent wydał 24 kwietnia 2015 roku Zarządzenie nr 1010/15 w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, która w 2015 r. pracowała w następującym składzie:

- Rafał Dutkiewicz – Prezydent Wrocławia, Przewodniczący Komisji;
- Wojciech Adamski – Wiceprezydent Wrocławia z głosem doradczym;

- Tomasz Newlaczyl – Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu;
- Zbigniew Słysz – Komendant Straży Miejskiej Wrocławia;
- Stanisław Kosiarczyk – Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia;
- przedstawiciele delegowani przez Radę Miejską:
 - o Agnieszka Rybczak,
 - o Jerzy Sznerch;
- przedstawiciele delegowani przez Komendanta Miejskiego Policji:
 - o Jacek Kaczmarek – Komendant Miejski Policji we Wrocławiu,
 - o Arkadiusz Małecki – Zastępca Komendanta Miejskiego Policji we Wrocławiu;
- przedstawiciel wskazany przez Prokuratora Okręgowego we Wrocławiu – Katarzyna Kwiatkowska – prokurator Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu.

W 2015 r. odbyły się trzy posiedzenia Komisji. Pierwsze posiedzenie miało miejsce dnia 27 maja 2015 r. we Wrocławiu przy placu Nowy Targ 1-8. Na posiedzeniu poruszano następujące zagadnienia:

- informację o ocenie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Wrocławia po pierwszym kwartale 2015 r. – wystąpienia Komendantów Policji, Straży Miejskiej i Straży Pożarnej,
- jak traktować imprezy, podczas których ich uczestnicy poruszają się przecinającymi ulicami: imprezy masowe, zgromadzenia czy wykorzystanie dróg w sposób szczególny?
- problem stosowania procedur podczas działań z podejrzanym materiałem biologicznym (bioterroryzm),
- kto decyduje o zabezpieczeniu materiału?
- jaka powinna być procedura w stosunku do osób, które miały kontakt z materiałem biologicznym?
- kto decyduje o przekazaniu i w jakim czasie podejrzanym materiał biologiczny do badań?
- kto ponosi koszty tych badań?
- sprawę etatu dla policji do zabezpieczenia nagrań w Centrum Monitoringu, na potrzeby takich organów, jak prokuratura, sąd czy policja.

Drugie posiedzenie Komisji odbyło się dnia 14 września 2015 r. we Wrocławiu przy placu Nowy Targ 1-8. Na posiedzeniu poruszano następujące zagadnienia:

- przedstawiono informację o ocenie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Wrocławia w pierwszym półroczu 2015 r., w wystąpieniach Komendantów Policji, Straży Miejskiej i Straży Pożarnej,
- problem zakłócania ciszy i spokoju mieszkańców w trakcie odbywania imprez nie będących masowymi,
- dokonano oceny przydatności i celowości zakupu analizatora do identyfikacji narkotyków Tru-Narc, po oficjalnej prezentacji urządzenia przez firmę Raytech z Krakowa.

Trzecie posiedzenie Komisji odbyło się dnia 2 grudnia 2015 r. we Wrocławiu przy placu Nowy Targ 1-8. Na posiedzeniu poruszano następujące zagadnienia:

- informację dotyczącą stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Wrocławia po trzecim kwartale 2015 r. w wystąpieniach komendantów Policji, Straży Miejskiej i Straży Pożarnej,
- informację Komendanta Policji o przebiegu zgromadzenia dnia 11 listopada 2015 r. we Wrocławiu i zabezpieczenia meczu Polska – Czechy,
- uwagi służb dotyczące usuwania skutków zdarzeń na drogach oraz odbioru i dopuszczenia dróg do eksploatacji (PSP, Policja, WBZ).

SPRAWY OBRONNE

W 2015 r. główny wysiłek skierowano na:

- prowadzenie spraw związanych z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem rejestracji osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej oraz samej kwalifikacji,

- prowadzenie spraw z zakresu świadczeń na rzecz obrony, w tym świadczeń osobistych i rzeczowych,
- aktualizację „Planu Operacyjnego Funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- aktualizację dokumentacji „Stałego Dyżuru” Prezydenta Wrocławia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny,
- aktualizację „Planu Przygotowań podmiotów leczniczych Wrocławia na potrzeby obronne miasta”.

W obszarze spraw obronnych główny wysiłek położono na szeroko pojętej aktualizacji dokumentów dotyczących realizacji zadań obronnych, a w szczególności „Planu Operacyjnego Funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”. Dokonano rozdziału zadań operacyjnych na poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostki organizacyjne miasta i opracowano dla nich karty realizacji zadań operacyjnych. Ponadto dalej kontynuowane są prace nad opracowaniem „Regulaminu organizacyjnego funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”.

Zgodnie z wytycznymi Wojewody Dolnośląskiego w sprawie realizacji zadań obronnych na 2015 r. aktualizowano dokumentację „Stałego Dyżuru” Prezydenta Wrocławia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny oraz Instrukcję Postępowania Dyspozytora Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Wrocławia w przypadku otrzymania sygnału o zagrożeniu lub uruchomieniu określonej akcji (kurierskiej, rozplakatowania obwieszczeń).

W 2015 r. zaktualizowano dokumentację oraz kontynuowano pracę w zakresie opracowania dokumentacji Punktu Kontaktowego HNS (PK) – z uwzględnieniem potrzeb przygotowania zespołów i osób przewidywanych do realizacji zadań cywilno – wojskowych (Civil- Military Cooperation – CIMIC), uruchomianych przez właściwych dowódców NATO w rejonie Wrocławia.

Zgodnie z wytycznymi Wojewody Dolnośląskiego w sprawie zasad przygotowań obronnych ochrony zdrowia do działań w 2015 r. w przypadku wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych, sytuacji kryzysowych, zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, dokonano aktualizacji „Planu przygotowań podmiotów leczniczych Wrocławia na potrzeby obronne miasta”.

W zakresie przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej

Realizując plan za 2015 r. dział przygotował i przeprowadził kwalifikację wojskową rocznika 1996 i roczników 1991-95 dla miasta Wrocławia. W roku sprawozdawczym we Wrocławiu działały trzy Powiatowe Komisje Lekarskie.

W celu ich prawidłowego działania w terminie od 2 lutego 2015 r. do 29 kwietnia 2015 r.:

- użyczono pomieszczeń w placówkach kulturalnych,
- zabezpieczono składy lekarzy i średniego personelu medycznego,
- zawarto umowę z wybraną przychodnią lekarską na wykonanie badań specjalistycznych osobom podlegającym kwalifikacji wojskowej.

W 2015 r. wezwano 2 415 mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej rocznika podstawowego, z czego zgłosiło się 2 102, wezwano również 722 mężczyzn roczników starszych a zgłosiło się 193. Wszyscy otrzymali orzeczenia o zdolności do czynnej służby wojskowej a zgłaszający się po raz pierwszy książeczkę wojskową. Przebadano również 61 kobiet.

Na badania specjalistyczne skierowano 53 osoby podlegające kwalifikacji wojskowej.

Sporządzono 631 wniosków o przymusowe doprowadzenie przez Policję, z czego doprowadzono 128 osób. W pozostałych przypadkach sporządzono notatki podające przyczyny nie zgłoszenia się osób podlegających kwalifikacji wojskowej.

Od orzeczenia Powiatowej Komisji Lekarskiej odwołanie złożyły 4 osoby.

W roku sprawozdawczym przygotowano i wydano 3 decyzje o uznaniu żołnierza za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny.

Sporządzono 119 notatek służbowych w sprawie wymeldowania decyzją administracyjną osób, które opuściły miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad trzy miesiące i nie dopełniły obowiązku wymeldowania się oraz zaktualizowano rejestry osób o nieuregulowanym stosunku do czynnej służby wojskowej obejmujące roczniki 1991-1995.

Pracownicy Działu Bezpieczeństwa i Spraw Obronnych a także pracownicy Wojskowej Komendy Uzupełnień we Wrocławiu wykazali się dużym zaangażowaniem w przygotowaniu i przeprowadzeniu kwalifikacji wojskowej zarówno pod względem organizacyjnym jak i merytorycznym.

W zakresie świadczeń na rzecz obrony

Realizowano na bieżąco zadania związane z nakładaniem świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz Sił Zbrojnych, oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

W 2015 r. wydano 565 decyzji administracyjnych, w tym :

- nakładające świadczenia rzeczowe – 84,
- nakładające świadczenia osobiste – 184,
- nakładające świadczenia na nieruchomości – 6,
- zmieniające świadczenia rzeczowe – 10,
- zmieniające świadczenia osobiste – 33,
- uchylające świadczenia rzeczowe – 80,
- uchylające świadczenia osobiste – 162,
- uchylające świadczenia na nieruchomości – 6,
- Od żadnej z ww. decyzji nie wniesiono odwołania.

Realizację zadań z zakresu oględzin nieruchomości i rzeczy ruchomych, które, stosownie do zgłoszonych wniosków i własnych potrzeb były przedmiotem świadczeń rzeczowych, prowadzono zgodnie z „Planem oględzin stanu utrzymania nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych na cele świadczeń proponowanych do przeprowadzenia w 2015 roku” przesłanym przez Wojskową Komendę Uzupełnień we Wrocławiu, oraz wybiórczo przez osobę prowadzącą świadczenia na rzecz obrony.

W 2015 r. w 37 przedsiębiorstwach i jednostkach organizacyjnych Wrocławia przeprowadzono oględziny nieruchomości i rzeczy ruchomych. W oględzinach uczestniczyli przedstawiciele Wojskowej Komendy Uzupełnień we Wrocławiu oraz przedstawiciele jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP a także jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

Większość kierowników jednostek organizacyjnych oraz przedsiębiorców akceptuje i widzi potrzebę realizacji zadań obronnych, w tym wykonywania świadczeń na rzecz obrony Państwa. Na uwagę zasługuje firma TRANS-DAN Spółka z o.o. oraz DOZAMEL Spółka z o.o. i Zespół Szkół Nr 2. Jednostki te sprawy obronne traktują jako element niezbędny i korzystny dla firmy, który może pełnić ważną rolę w sytuacjach związanych z powstaniem różnego rodzaju zagrożeń.

Współpraca z Wojskową Komendą Uzupełnień we Wrocławiu układa się bez większych zastrzeżeń. Wspomnieć też należy o bardzo dobrej współpracy w zakresie świadczeń na rzecz obrony z Wydziałem Żandarmerii Wojskowej we Wrocławiu i 4 Wojskowym Szpitalem Klinicznym z Poliklinik.

OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Dział ochrony przeciwpożarowej realizował w 2015 r. zadania dotyczące:

- ochrony przeciwpożarowej w obiektach własnych,

- kontroli realizacji zaleceń wydanych w związku z uchybieniami stwierdzonymi w poprzednim okresie,
- uczestnictwo w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej,
- kontroli obiektów w których organizowany był wypoczynek dzieci w okresie ferii zimowych i letnich,
- kontroli obszarów leśnych w granicach miasta Wrocławia,
- okresowych analiz stanu ochrony przeciwpożarowej,
- szkoleń pracowników działu ochrony przeciwpożarowej,
- szkolenia ppoż. w ramach praktyk studenckich.

Realizacja zadań związanych z ochroną przeciwpożarową w obiektach własnych gminy

Zaplanowano i przeprowadzono 31 kontroli w obiektach użyteczności publicznej (w tym obiekt własny przy ul Strzegomskiej 148) oraz 1 kontrolę obszarów leśnych.

Ponadto, pracownicy działu prowadzili konsultację na terenie 16 obiektów związaną z aktualizacją dokumentacji ppoż. i eksploatacją urządzeń ppoż.

Zakres tematyczny kontroli obejmował zapewnienie przez zarządzających obiektami ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

- przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażenie budynku, obiektu budowlanego lub terenu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwa i możliwość ewakuacji,
- przygotowanie budynku, obiektu budowlanego lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 28 zaleceń pokontrolnych.

Kontrola realizacji zaleceń wydanych w związku z uchybieniami stwierdzonymi w poprzednim okresie

Kontrole były dokonywane między innymi, podczas uczestnictwa w treningach ewakuacyjnych i przeglądach obiektów wyznaczonych do organizacji ferii letnich i zimowych.

Uczestnictwo w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji i w obiektach użyteczności publicznej

W 2015 r. ogółem zgłoszonych zostało 477 treningów ewakuacji, przy czym 21 z nich zgłoszono po terminie, a 26 odwołano. Bez udziału pracowników działu odbyło się 81 próbnych ewakuacji.

Pracownicy działu ochrony ppoż. uczestniczyli 368 razy w sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji.

Ponadto uczestniczono w sprawdzeniach warunków ewakuacji w obiektach nie podległych Urzędowi Miejskiemu Wrocławia tj.:

- obiektach Familijny Wrocław,
- szkołach zaocznych i wieczorowych zlokalizowanych w obiektach Gminy Wrocław.

Z każdego uczestnictwa sporządzono protokół, a wnioski przekazywano na bieżąco dyrektorom poszczególnych placówek. Dotyczyły one min:

- przypomnienia dyrektorom placówek oświatowych i kulturalnych podległych Wydziałowi Edukacji, o obowiązku przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji 2 razy do roku, po jednej w każdym półroczu,
- obowiązku oznakowania znakami zgodnymi z Polskimi Normami: dróg ewakuacyjnych, miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych, elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi, przeciwpożarowych wyłączników prądu, gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej.

Kontrola obiektów, w których organizowany był wypoczynek dzieci w okresie ferii zimowych i wakacji

W związku z organizowanym wypoczynkiem dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i letnich dokonano oceny zabezpieczenia ppoż. szkół i placówek w:

- czerwcu 2015 – 33 obiekty,
- grudzień 2015 – 18 obiektów.

Informację przesłano do Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

Kontrole obejmowały min następujące zagadnienia:

- aktualność instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
- aktualność przeglądów gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych
- prawidłowość oznakowania obiektu znakami ewakuacji i bezpieczeństwa,
- aktualność badań instalacji elektrycznej,
- aktualność badań instalacji odgromowej,
- aktualność badań instalacji gazowej,
- zapoznanie pracowników z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego,
- prowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

Szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

- Akademia wentylacji pożarowej - Wrocław, styczeń 2015 r.
- Kongres Pożarnictwa – Wrocław, luty 2015 r.
- Bezpieczeństwo przeciwwybuchowe w przestrzeniach zagrożonych wybuchem- maj 2015 r.
- Konferencja Szkoleniowa - Odporność ogniowa konstrukcji budowlanych, weryfikacja i projektowanie w oparciu o eurokody. - maj 2015 r.
- „Ochrona dóbr kultury-zagrożenia i prewencja” organizator: Komenda Miejska Policji we Wrocławiu - listopad 2015 r.
- „Bezpieczeństwo pożarowe w obiektach użyteczności publicznej” Organizator HVAC Protection - listopad 2015 r.
- „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń-bezpieczeństwo użytkowania obiektów zabytkowych”. Organizator Szkoła Aspirantów Pożarnictwa w Krakowie.
- Szkolenia w ramach praktyk studenckich – 2 szkolenia - maj i wrzesień 2015 r., (szkolenie prowadzili pracownicy działu ppoż. WBZK).

OBRONA CYWILNA

Realizację zadań z zakresu obrony cywilnej realizowano zgodnie z Rocznym Planem Działania Szefa Obrony Cywilnej Wrocławia w 2015 r.

W 2015 r. na zaplanowane 26 kontrole w instytucjach państwowych, u przedsiębiorców i innych jednostkach organizacyjnych zrealizowano 24, w 2 przypadkach odstąpiono z powodu likwidacji jednostki organizacyjnej.

Przeprowadzone kontrole wykazały wiele pozytywnych zmian w realizacji zadań obrony cywilnej. Wynikają one z ich akceptacji przez pracodawców, potrzeb związanych z ochroną ludności, tworzeniem zakładowych formacji obrony cywilnej spełniających ważną rolę w sytuacjach związanych z reagowaniem na różnego rodzaju zagrożenia.

Występują jednak zakłady pracy, których kierownictwo bez przekonania realizuje zadania obrony cywilnej, a do prowadzenia wyznaczają osoby przypadkowe, często nie znające tej problematyki.

Uzgodniono 126 Rocznych Planów Działania Obrony Cywilnej na 2015 r.
W ramach szkolenia z obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności we Wrocławiu (według przysłanych sprawozdań) zostało przeszkolonych 12 359 osób.

W 2015 r. w budowlach ochronnych przeprowadzono:

- 37 kontroli interwencyjnych,
- 14 kontrole budowli ochronnych,
- 12 oględzin obiektów przeznaczonych do użyczenia lub dzierżawy,
- 7 kontroli budowli ochronnych będących w dzierżawie i użyczeniu,
- 49 wizji lokalnych oraz ocen stanów technicznych obiektów,
- 115 informacji i konsultacji dotyczących budowli ochronnych,
- 1 budowlę zdjęto ze stanu ze względu na zły stan techniczny,
- 3 budowle ochronne w 2015 r. były wydzierżawione,
- 4 budowle ochronne były użyczone.

Zawarto 2 nowe umowy użyczenia budowli ochronnych oraz 1 aneks użyczenia.

Wykonano prace zabezpieczające i konserwacyjne na kwotę brutto 10 500 zł.

W ramach utrzymania w stałej gotowości powszechnego systemu o zagrożeniach i stanach kryzysowych dokonano reprogramowania 52 radiotelefonów TETRA obsługujących stacje telemetryczne Wrocławskiego Węzła Wodnego i dźwiękowego systemu ostrzegania i alarmowania.

Wymieniono komplety akumulatorów buforowych w 5 punktach systemu ostrzegania i alarmowania.

Zdemontowano 9 syren mechanicznych ze względu na zły stan techniczny i brak części zamiennych.

Uczestniczono w trzech ogólnopolskich treningach systemu ostrzegania i alarmowania.

Dokonano zmian w elementach struktury w systemie wykrywania i alarmowania (drużyny łączności i alarmowania, sekcje łączności i alarmowania, punkty alarmowania) w 35 jednostkach administracyjnych, zakładach pracy i instytucjach).

Udzielono 12 konsultacji jednostkom organizacyjnym w zakresie opracowania planów ochrony zabytków. Zatwierdzono dwa nowe plany ochrony zabytków i zaktualizowano 3 plany.

Magazyny sprzętu przeciwpowodziowego i obrony cywilnej utrzymywane są w 3 obiektach na terenie Wrocławia.

Kontrolę przechowywania i utrzymania sprzętu obrony cywilnej przeprowadzono w 9 instytucjach, przedsiębiorstwach i jednostkach organizacyjnych Wrocławia, sprzęt przechowywany jest w dobrych warunkach.

Dokonano wybrakowania sprzętu obrony cywilnej w magazynach Gminy Wrocław oraz w 15 instytucjach.

Udzielono 112 konsultacji w zakresie konserwacji i prowadzenia dokumentacji materiałowej sprzętu obrony cywilnej.

Dokonano inwentaryzacji sprzętu na dzień 31 grudnia 2015 r. w magazynach gminnych oraz w 88 magazynach zakładowych znajdujących się na terenie miasta Wrocławia.

Wystawiono 8 dokumentów przyjęcia środków trwałych OT (dowód księgowy nowego środka trwałego). Były to środki zakupione przez wydział. Środki te przyjęto na stan i ujęto w księgach inwentarzowych.

Dodatkowo zakupiono środki trwałe niskocenne o łącznej wartości 4 331,00 zł, które ujęto w ewidencji ilościowo-wartościowej. Zakupiono również komputer Notebook Lenovo B 50-70/15,6' wraz z oprogramowaniem o wartości 2 093,00 zł ze środków Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w celu zapewnienia właściwej realizacji zadań z zakresu Akcji Kurierskiej Urzędu Miejskiego Wrocławia, który został następnie przekazany do Centrum Usług Informatycznych w celu zapewnienia pomocy technicznej na podstawie protokołu przekazania-przyjęcia środka trwałego PT.

Dokonano zakupu 50 licencji Axence n Vision Pro na potrzeby Systemu Integracji Łączności w celu wczesnego powiadamiania i przewidywania awarii urządzeń pracujących w Centrum Zarządzania Kryzysowego o łącznej wartości 8041,74 zł.

Na podstawie dokumentu zmiany miejsca użytkowania środka trwałego MT została do wydziału przyjęta przyczepa Niewiadów B752413 o wartości 5 972,00 zł z Wydziału Obsługi Urzędu.

Rozbudowano system monitorowania wizyjnego CCTV (od ang. Closed-circuit television, dosł. Telewizja o zamkniętym obwodzie) Miasta Wrocławia o dodatkowe zadanie – „Rozbudowa ul. Bolesława Krzywoustego na odcinku od al. Jana III Sobieskiego do ul. Kiełczowskiej wraz z zagospodarowaniem Rynku Psie Pole we Wrocławiu”. Wartość inwestycji wyniosła 67 627,86 zł.

Wszystkie środki zostały odpowiednio opisane i oznakowane wg obowiązujących przepisów.

Dokonano nieodpłatnego przekazania na podstawie protokołu przekazania-przyjęcia PT (środka trwałego) środków medycznych zakupionych w 2006 r. do Pogotowia Ratunkowego o łącznej wartości 75 851,40 zł.

Dokonano sprzedaży na drodze przetargu nieograniczonego samochodu osobowego BMW 325 CI przejętego przez Gminę Wrocław na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyki z dnia 10 lipca 2014 r. Po zakończeniu procedury przetargowej pojazd został zlikwidowany na podstawie protokołu likwidacji środka trwałego LT.

Podpisano jedną umowę użyczenia na sprzęt będący własnością Gminy Wrocław.

W ramach inwentaryzacji składników majątku dokonano w wydziale inwentaryzacji środków trwałych, gruntów, wartości niematerialnych i prawnych oraz trudno dostępnych oglądowi środków trwałych przez powołane komisje spisowe.

Główny wysiłek w akcji kurierskiej skierowano na bieżącą aktualizację dokumentacji:

- Planu Akcji Kurierskiej,
- Planu rozplakatowania obwieszczeń na wypadek mobilizacji i na wypadek wojny na terenie Wrocławia,
- Planu świadczeń osobistych,
- zadań związanych z nakładaniem świadczeń osobistych na rzecz obrony, w zakresie akcji kurierskiej.

Sprawy z zakresu świadczeń osobistych na rzecz obrony w zakresie akcji kurierskiej prowadzono na bieżąco.

Przygotowano i przeprowadzono dwuetapowe szkolenie osób, biorących udział w akcji kurierskiej. W dniach od 17 września do 19 października 2015 r. przeprowadzono w formie elektronicznej (program Lotus) szkolenie kurierów przewidzianych do doręczania kart powołania żołnierzom rezerwy do czynnej służby wojskowej oraz wezwań do wykonania świadczeń na rzecz Sił Zbrojnych. Przeszkolone zostały 363 osoby. Szkolenie praktyczne kurierów-wykonawców, kurierów-łączników, kurierów oraz osób wyznaczonych do bezpośredniego rozplakatowania obwieszczeń na wypadek ogłoszenia mobilizacji lub wypadek wojny odbyło się w dniach od 24 listopada do dnia 26 listopada 2015 r. Przeszkolonych zostało 58 osób. Łącznie przeszkolono 421 osób.

Wydano **52 decyzje administracyjne**:

- 23 decyzje w sprawie przeznaczenia do wykonania świadczeń osobistych na rzecz obrony,
- 28 decyzji w sprawie uchylecia przeznaczenia do wykonania świadczeń osobistych na rzecz obrony,
- 1 decyzja w sprawie odmowy zwolnienia z obowiązku wykonania świadczeń osobistych na rzecz obrony.

Od żadnej z ww. decyzji nie wniesiono odwołania.

Realizując zadania zgodnie z Rocznym Planem Zamówień Publicznych oraz zaplanowanym harmonogramem prac w 2015 r. dotyczącym eksploatacji obiektu przy ul. Strzegomskiej 148 i Muchoborskiej 1 przeprowadzono działania, których efektem jest:

- odwodnienie terenu oraz wykonanie nowych miejsc parkingowych przy ul. Strzegomskiej 148,
- zrealizowanie kolejnego etapu związanego z energooszczędnym oświetleniem typu LED wewnątrz budynku w częściach obiektu gdzie funkcjonują całodobowo służby na stanowiskach kierowania Centrum Zarządzania Kryzysowego (działania w ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego EMAS w Urzędzie Miejskim Wrocławia),
- wykonanie prac poprawiających funkcjonalność i estetykę obiektu, między innymi odnowienie na elewacji herbu Wrocławia, czy zainstalowanie nowej bramy w magazynie przeciwpowodziowym,
- poprawienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego poprzez wymianę nitki wodociągu zainstalowanie nowego hydrantu,
- przygotowanie podłoża do montażu oświetlenia parkingu i posesji (latarnie uliczne).

BEZPIECZEŃSTWO DROGOWE

Realizacja zadań wynikających z art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym:

- 83 pojazdy przejęte na własność przez Gminę Wrocław na podstawie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym;
- 46 pojazdów przejętych na własność przez Gminę Wrocław na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym;
- 131 pojazdów przekazanych do stacji demontażu;
- 103 pojazdy wycenione przez rzeczoznawców;
- 58 spraw skierowanych do Wydziału Prawnego w celu przygotowania wniosku do sądu o orzeczenie przepadku pojazdu na rzecz Gminy Wrocław;
- 98 wysłanych wezwań do zapłaty za usunięcie pojazdu z art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym;
- 31 rozpatrzonych wniosków dotyczących np.: umorzenia opłat za usunięcie pojazdów, rozłożenia opłat na raty itp.;
- przygotowanie 496 pism wychodzących;
- rozpatrzenie 668 pism przychodzących;
- przygotowanie projektu uchwały w sprawie opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów;
- wydatki związane z usuwaniem i przechowywaniem pojazdów – 663 512,38 zł,
- wydatki związane z wyceną rzeczoznawców samochodowych – 15 202,80 zł,
- dochody uzyskane z usuwania i przechowywania pojazdów – 1 429 772,00 zł,
- dochody uzyskane z tytułu odpłatnego przekazywania pojazdów do demontażu – 23 454,05 zł,
- dochody - dotacja otrzymana z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji – 588 000,00 zł,
- 22 prowadzone postępowania administracyjne w sprawie ustalenia kosztów usunięcia i przechowywania pojazdów zakończone decyzjami ostatecznymi, na łączną kwotę – 43 397,94 zł.

Departament Architektury i Rozwoju

Wrocław miasto spotkań

ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO

ZADANIA PODEJMOWANE PRZEZ ARCHITEKTA MIASTA I KOORDYNATORA PROJEKTU WYSTROJU PLASTYCZNEGO MIASTA

- Koordynacja projektu Nowe Żerniki, prowadzonego wspólnie z Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów (przy współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich) zmierzającego do zaprojektowania i wybudowania wzorcowego osiedla mieszkaniowego – projekt włączony do programu Wrocław – ESK 2016:
 - udział w posiedzeniach, spotkaniach warsztatowych, radach technicznych,
 - przygotowanie merytoryczne warsztatów projektowych,
 - udział w wyborze ofert w przetargach miejskich (sprzedaż nieruchomości deweloperom),
 - opiniowanie projektów koncepcyjnych i szczegółowych rozwiązań (układ drogowy),
 - budowa modelu przestrzennego osiedla,
 - prezentacja projektu na otwartych spotkaniach i konferencjach.
- Opracowywanie modelu przestrzennego obszaru całego miasta.
- Organizacja i przeprowadzenie konkursu „Piękny Wrocław” – XXV edycja konkursu na najlepszą realizację architektoniczną w 2014 r. – przygotowanie, organizacja i rozstrzygnięcie, w tym organizacja jubileuszowego wernisażu wystawy z wydaniem katalogu obejmującego laureatów konkursów z lat 2013 – 2015.
- Udział w sędziowaniu konkursów:
 - na opracowanie projektu koncepcyjnego toalety publicznej w Parku Zachodnim we Wrocławiu (Sanitec KOŁO sp. z o. o./SARP),
 - opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zagospodarowania terenów między ulicą Zawalną a kanałem Różanka – konkurs studialny,
 - na opracowanie koncepcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, z zagospodarowaniem terenu i przyłączeniem do sieci miejskich na terenie osiedla Nowe Żerniki we Wrocławiu (TBS),
 - na najlepszą pracę magisterską roku na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej.
- Współpraca z BRW z zakresie jednoznaczności zapisów w mpzp.
- Przeprowadzenie szkoleń dla Dolnośląskiej Okręgowej Izby Architektów nt. zmian w prawie budowlanym.
- Koordynacja działań związanych z wprowadzeniem rzeźbiarskich elementów przestrzennych do miejskich przestrzeni publicznych - współpraca z biurem ESK Wrocław 2016 w projekcie „Przestrzenie dla piękna”, ATOM Romana Pawelskiego, mozaika Anny Szpakowskiej-Kujawskiej, KOŁO Stanisława Dróżdza na pl. Nowy Targ, mural KLEPSYDRA Stanisława Dróżdza na budynku MWW, ekspozycja kolejki podmiejskiej na pl. Strzeleckim, zlecenie oczyszczenia kompozycji ceramicznej Anny Malickiej-Zamorskiej na nieruchomościach Uniwersytetu Wrocławskiego przygotowanie czasowej wystawy – przy współpracy z ASP - „Młoda rzeźba” na pl. Nowy Targ, umowa na remont uszkodzonej rzeźby PTAKI Magdaleny Abakanowicz oraz ustawienie (i przeniesienie) trzech istniejących oraz dodatkowo zakupionych trzech sztuk Ptaków na bulwarze X. Dunikowskiego, przygotowanie i nadzór nad realizacją ustawienia rzeźb Stanisława Wysockiego na bulwarze X. Dunikowskiego.
- Praca nad katalogiem mebli miejskich.
- Współpraca z BRW w zakresie zapisów w mpzp, np. dotyczących systemowego lokalizowania nośników reklamowych.

UDZIAŁ W KOMISJACH PRZETARGOWYCH, ZESPOŁACH, SĄDACH KONKURSOWYCH, KONFERENCJACH, WYJAZDACH STUDIALNYCH, WYSTAWACH

- Udział w radach technicznych dot. projektów prowadzonych przez WI.
- Udział w komisjach przetargowych, w przetargach ofertowych dot. sprzedaży nieruchomości Gminy.

- Przygotowanie materiałów dla ekspozycji Wrocławia na wystawę ARCHITECTURE WEEK 2013.
- Konferencje, seminaria, wystawy:
 - seminarium "Przygotowanie i realizacja inwestycji liniowych 2015" – Warszawa,
 - Gala Finałowa VIII Edycji Konkursu „Życie w Architekturze” – Warszawa,
 - wystawa „Dispossession” – ESK Wrocław 2016 na 56 Biennale Sztuki w Wenecji,
 - prezentacja na konferencji „Smart Cities” – Brno, Czechy,
 - konferencja „Ochrona krajobrazu” – nowe wyzwania w kontekście uchwalonych zmian” – Warszawa,
 - seminarium „Chłód z ciepła sieciowego” – Zielona Góra,
 - X Sprawozdawczy Krajowy Zjazd Izby Architektów RP – Warszawa,
 - warsztaty firmy Philips „Interaktywnie oświetlona przestrzeń publiczna. Możliwość kreacji i korzyści dla mieszkańców” – Warszawa,
 - Forum Inżynierów Dolnośląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa – Brunów k. Lwówka Śl.,
 - seminarium „Ochrona Krajobrazu. Jak Wykorzystać potencjał Ustawy?” – Gdańsk,
 - uroczystości otwarcia „Przystanku Architektura” – Centrum Promocji Architektury Województwa Łódzkiego oraz siedziby LOOIA oraz udział w obradach Konwentu Przewodniczących OIA– Łódź,
 - posiedzenie Krajowej Rady Izby Architektów RP – Warszawa,
 - udział w 5 edycji Warszawskich Rozmów Architektonicznych na temat „Innowacyjne Mieszkanie – smart price – smart material – hybrid house. IBA Hamburg – Wrocław WUWA 2” – Warszawa,
 - konferencja „Dialog z Krajobrazem” – Warszawa,
 - udział w VII Programowo Budżetowym Zjeździe Izby Architektów RP – Warszawa,
 - Targi Murator EXPO „Nowy dom, nowe mieszkanie” – Wrocław, Hala Stulecia,
 - Dolnośląskie Targi Mieszkań i Domów – Wrocław, Hala Stulecia,
 - Targi Nieruchomości „Na swoim” – Wrocław, Hala Orbita,
 - Konferencja „Dni Dewelopera” – Wrocław, Wrocławskie Centrum Kongresowe,
 - Targi Mieszkań „Jesienne Promocje Targowe” – Wrocław, Hala Orbita,
 - Targi Murator EXPO „Nowy dom, nowe mieszkanie” – Wrocław, Stadion Miejski.

INWESTYCJE PRIORYTETOWE DLA MIASTA – POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

- Zespół basenów przy ul. Wejherowskiej,
- Centrum Magnolia Park – ul. Legnicka,
- Rozbudowa wschodniego wyjścia z parkingu podziemnego na pl. Nowy Targ na pawilon usługowo-gastronomiczny.

INNE ZADANIA W RAMACH WSPÓŁPRACY Z KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI URZĘDU, MIEJSKIMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI I INNYMI ORGANAMI

Opiniowano:

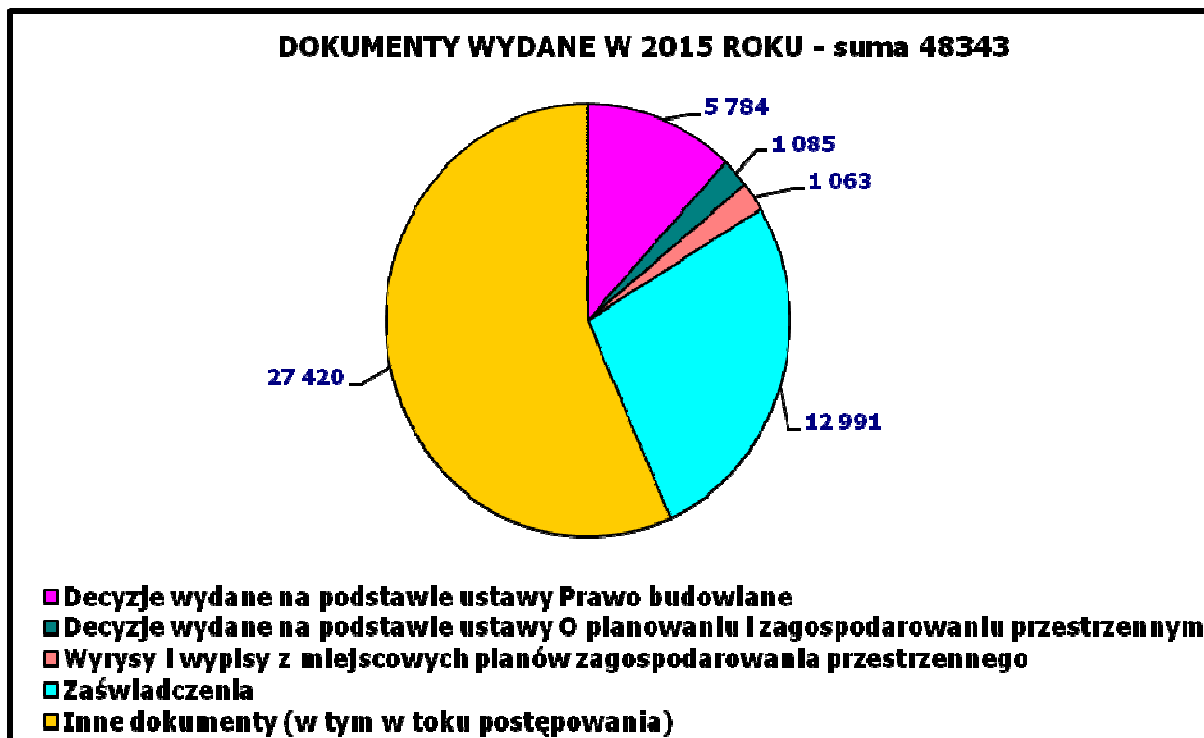
- pod względem zgodności z mpzp:
 - oferty sprzedaży nieruchomości i koncepcje składane w ofertach przetargowych,
 - warunki samodzielności działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży przez Gminę Wrocław,
 - warunki lokalizacji obiektów związanych z gospodarką odpadami,
 - inne zamierzenia inwestycyjne Gminy Wrocław,
 - lokalizacje przystani turystycznych i pasażerskich, pływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie – dla Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej,
 - dla Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego – opiniowanie i wydawanie zaświadczeń o zgodności budowy z ustaleniami mpzp (dla legalizacji samowoli budowlanych), wyjaśnianie zapisów mpzp;

- w ramach współpracy z inwestorami i projektantami – wyjaśniano niejasne zapisów w planach miejscowych (opinie urbanistyczne - konsultacje pisemne i ustne).

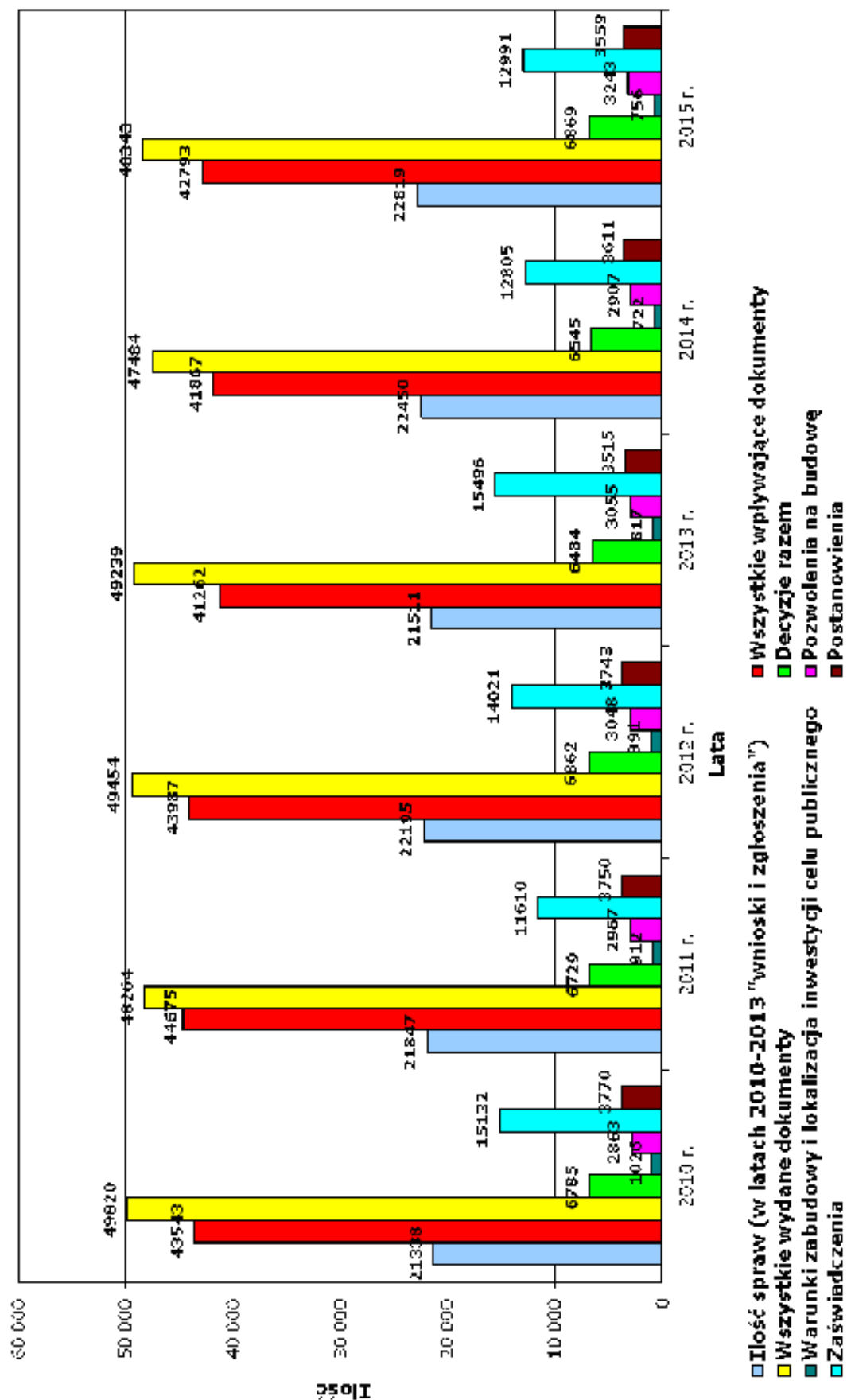
Ilość i rodzaj spraw rozpatrywanych w 2015 r.

I.p.	rodzaj spraw	ilość	
	korespondencja, która wpłynęła do Wydziału	42 793	
	ilość spraw	22 819	
	wszystkie wydane dokumenty	48 343	
	w tym: decyzje	6 869	
	w tym: decyzje wydane w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	1 085	
	decyzje wydane w oparciu o prawo budowlane	5 784	
	postanowienia	3 559	
	zaświadczenia	12 991	
1	decyzje o warunkach zabudowy	684	
	w tym: ustalające warunki	556	
	odmawiające ustalenia warunków zabudowy	128	
2	decyzje o przeniesieniu decyzji o warunkach zabudowy	84	
3	decyzje inne związane z decyzją o warunkach zabudowy	232	
4	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	72	
	w tym: ustalające lokalizację	72	
	odmawiające ustalenia lokalizacji	0	
5	decyzje inne związane z ustaleniem lokalizacji	13	
6	decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego	3 380	
	w tym: decyzje udzielające pozwolenia na budowę	3 243	
	w tym: budownictwo jednorodzinne	272	
	budownictwo wielorodzinne	96	
	infrastruktura techniczna	344	
	decyzje odmawiające pozwolenia na budowę	137	
7	decyzje o zmianie pozwolenia na budowę	778	
	w tym: zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę	765	
	odmawiające zmiany decyzji	13	
8	zezwolenia na realizację inwestycji drogowej	8	
10	decyzje pozwolenia na rozbiórkę	158	
	w tym: decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę	152	
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę	6	
11	decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę	233	
12	decyzje inne	452	
13	decyzje wnoszące sprzeciw wobec prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania	775	
14	zgłoszenia: budowy, rozbiórki, prowadzenia robót budowlanych i zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania	2 976	
15	postanowienia o usunięciu nieprawidłowości w projekcie budowl.	2 445	
16	rejestracja dziennika budowy	2 495	

17	zaświadczenia o samodzielności lokali	9 407
18	postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia o samodzielności lokalu	3
19	zaświadczenia inne (np. o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia prowadzenia robót budowlanych, zmiany sposobu użytkowania)	3 584
20	postanowienia opiniujące podział geodezyjny	390
21	wypisy i wyrisy z obowiązujących planów miejscowych	1 063
	w tym: dla WNS	278
	dla WSR	1
	dla WNK	77
	dla WSP	38
22	opinie urbanistyczne	202
	w tym: dla WNS	27
	dla WSR	17
	dla WNK	14
	dla WSP	-
	dotyczące niejasnych zapisów mpzp	132
23	opinie i pisma dotyczące estetyki miasta	1 055
24	udostępnienie informacji publicznej	150
25	udostępnienie akt archiwalnych	1 357
26	udostępnienie danych osobowych	2
27	wykazy decyzji dla BRW	22
28	skargi	4
29	wnioski	-

ILOŚĆ PRZYJĘTYCH WNIOSKÓW I WYDANYCH DOKUMENTÓW

PODSUMOWANIE

W 2015 r. ilość wpływających do Wydziału wniosków i podań pozostaje na poziomie lat poprzednich.

W 2015 r. tak jak w latach poprzednich, nadal największe trudności w pracy Wydziału związane były z prowadzeniem długotrwałych i skomplikowanych postępowań administracyjnych dotyczących ustalania warunków zabudowy. Na wydłużenie czasu postępowań znacząco wpływają:

- orzecznictwo Samorządowego Kolegium Odwoławczego,
- niekompletność składanych wniosków,
- konieczność uzyskania wymaganych ustawą uzgodnień,
- konieczność uzyskiwania w trakcie postępowania umów z dostawcami mediów wynikająca ze złego stanu uzbrojenia terenów,
- coraz bardziej skomplikowane analizy, z uwagi na obszar, sąsiedztwo,
- bardzo szeroki udział stron postępowania wynikający z coraz większych terenów analiz urbanistycznych oraz braku danych o zarządach wspólnot mieszkaniowych.

Brak planów miejscowych na niektórych terenach miasta (pokrycie obszaru gminy Wrocław planami na koniec 2015 r. wynosi ok. 56,7 %) powoduje, że podmioty podejmujące działania inwestycyjne muszą uzyskać decyzje zawierające ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu (zastępujące plany). To samo dotyczy terenów, na których coraz częściej, wyrokami sądów, plany są unieważniane. Coraz częściej wpływają wnioski o ustalenie warunków zabudowy dla obszarów, dla których, ze względu na ich wielkość, położenie i warunki uzbrojenia, rozstrzygnięcia dotyczące zagospodarowania przestrzennego powinny być podejmowane w ramach ustaleń planu miejscowego. Proces wydawania pozwoleń na budowę, pomimo braków i nieprawidłowości występujących w składanej dokumentacji zamyka się w ustawowo dopuszczonym czasie – 65 dni. Tak jak i w latach poprzednich, Wydział nie był ukarany karą za zwłokę. W procesie tym, w przypadku inwestycji lokalizowanych na obszarach objętych planami miejscowymi, często, wobec niejednoznacznych zapisów w nich zawartych, występują trudności w zadaniu zgodności projektu budowlanego z ustaleniami planu miejscowego. Niejednoznaczność ustaleń stanowi problem, z którym również niejednokrotnie zwracają się inwestorzy i projektanci. W 2015 r. wydano 132 opinie urbanistyczne dotyczące niejasnych zapisów planu. Bardzo trudną sytuacją jest unieważnianie obowiązujących planów miejscowych, często w trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych.

Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że czas wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę pozostał na podobnym poziomie jak w latach poprzednich: ponad 60 % pozwoleń na budowę wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez prawo budowlane, czyli w czasie do 1 miesiąca. Na podobnym poziomie jak w poprzednim roku jest czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania, terenu, bowiem ponad 50% decyzji wydana była w zakładanym czasie 4 miesięcy i krótszym niż 4 miesiące.

Przeprowadzono analizę orzecznictwa SKO, a także szerszą analizę orzecznictwa sądowo-administracyjnego. Wnioski dla dalszych działań w zarządzaniu przestrzenią miejską opracowane w roku poprzednim są ciągle aktualne:

- dalsza liberalizacja i dopuszczanie zabudowy na terenach niezabudowanych, na pozostałościach pasmowych podziałów, prowadzi do najgorszego z możliwych zjawiska, czyli rozprzestrzeniania się zabudowy w sposób przypadkowy i nie podporządkowany żadnym zasadom planowania. Tego typu odmowa jest rzeczywiście najbardziej dyskusyjna, ponieważ nie można jej skorygować parametrami. Jeśli inwestor nie ma zabudowy dookoła a Prezydent nie sporządzi dla niego planu, to nigdy nie będzie mógł skorzystać z prawa do zabudowy, co z kolei, jak twierdzą sądy administracyjne, narusza konstytucję. Tego typu blokada przy pomocy decyzji administracyjnej jest niedopuszczalna. Planem miejscowym tak. To oznacza, że w praktyce każda decyzja odmowna z powodu niemożności ustalenia linii zabudowy powinna automatycznie powodować przystąpienie do sporządzenia mpzp;
- nie jest możliwa polemika z osobami bez uprawnień (SKO) na temat właściwych **gabarytów zabudowy**. Nie mając właściwego przygotowania zawodowego dokonują

błędnej oceny materiału dowodowego i w rezultacie wskazują Prezydentowi, w zasadzie w formie nakazu, rozstrzygnięcie wprowadzające chaos przestrzenny. Uważam, że polemika tego typu narusza przepis art. 60 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Prowadzi to do fatalnej sytuacji, gdzie osoba sporządzająca dla Prezydenta projekt decyzji jest zmuszana do działania niezgodnego ze swoją wiedzą i zasadami odpowiedzialności zawodowej. Ten parametr (**gabaryty**) w przeciwieństwie do poprzedniego **można zmienić i uzyskać, na zasadzie dobrego sąsiedztwa, decyzję pozytywną;**

- nie jest możliwa polemika z osobami bez uprawnień (SKO) na temat **przeznaczenia terenu**. Układ funkcjonalny zespołów urbanistycznych stanowi jedną z podstaw planowania urbanistycznego i swobodne wprowadzanie nowych, nie występujących na analizowanym obszarze, funkcji prowadzi do obniżenia warunków zamieszkiwania. Niestety ta kwestia nie została uregulowana rozporządzeniem dotyczącym sposobu ustalania wymagań. Ocena materiału dowodowego nie może jednak polegać na swobodnej jego interpretacji, ale musi być podparta szeroką wiedzą na temat sposobu użytkowania terenów o różnym przeznaczeniu. Techniczne ograniczenia i uciążliwości to element specjalistycznej wiedzy. W mojej ocenie zupełnie nieuzasadnione i wręcz niedopuszczalne jest przekształcanie przeznaczenia terenów, szczególnie produkcyjno-magazynowego, przy pomocy decyzji o warunkach zabudowy. Możliwe jest ono tylko w szczególnych przypadkach, na obrzeżach zdegradowanych terenów magazynowo-produkcyjnych, w przypadku ich przylegania do zabudowy mieszkaniowej. Podobnie jak w poprzednim zagadnieniu **funkcję zabudowy można zmienić i dopasować do istniejącej, a w rezultacie uzyskać decyzję pozytywną.**

PLANOWANIE PRZESTRZENNE, ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY WROCŁAWIA, SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

W roku sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie:

- planowania rozwoju przestrzennego Miasta, w tym:
 - kształtowania polityki przestrzennej poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta,
 - planowania rozwoju przestrzennego Aglomeracji Wrocławskiej,
 - sporządzania innych planów i analiz obejmujących obszar Miasta,
 - planowania etapowania rozwoju przestrzennego Miasta;
- wyznaczania nowych kierunków polityki przestrzennej Miasta poprzez sporządzanie nowej edycji *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*;
- analizy uwarunkowań i realizacji *Strategii Wrocław 2030*;
- koordynacji realizacji Programów strategicznych wytypowanych przez Prezydenta;
- wdrażania *Strategii Integracji Gospodarczo-Przestrzennej Aglomeracji Wrocławskiej*;
- planowania społeczno-gospodarczego, w tym sporządzania planów strategicznych i założeń polityki społeczno-gospodarczej;
- planowania systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- sporządzania koncepcji sposobu zagospodarowania obszarów o strategicznym znaczeniu dla Miasta;
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów i instytucji;
- przygotowania propozycji ofert przestrzennych dla różnego rodzaju inwestycji;
- sporządzania Planu Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego;
- koordynacji opracowań planistycznych sporządzanych w wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta;
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta;
- koordynacji prac organizacyjno-technicznych związanych z przetwarzaniem danych przestrzennych, w tym prac dotyczących koordynacji procesu budowy SIP – Systemu Informacji Przestrzennej Miasta;

- rozwoju infrastruktury organizacyjno-informatycznej stworzonej z myślą o integracji danych, a także o wypełnieniu wymogów dyrektywy Unii Europejskiej o infrastrukturze informacji przestrzennej INSPIRE;
- dalszej weryfikacji bazy adresowej oraz dostosowaniem jej do formalnych wymogów stawianych ewidencji miejscowości, ulic i adresów (EMUiA) (we własnym zakresie, a także z wykorzystaniem prac weryfikacyjnych zleczanych i finansowanych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii: ZP/BO-4-2500-23/KN-2500-13/T3/6/2013 – część VI.);
- zapewnienia pełnej zgodności systemu informatycznego, w którym prowadzona jest EMUiA do zmieniających się wymagań prawnych określających szczegółowo organizację i tryb tworzenia, aktualizacji i udostępniania baz danych ewidencji, (opracowanie specyfikacji warunków zamówienia rozwoju systemu informatycznego, w którym prowadzona jest EMUiA);
- uzgadniania metod i wdrażania, dla kolejnych systemów informatycznych gminy, dostępu do referencyjnej bazy adresowej;
- realizacji zadań z zakresu nazewnictwa ulic i adresów.

Kształtowanie przestrzeni publicznych i zabudowy w istotny sposób wpływa na ład przestrzenny i dlatego planowanie przestrzenne jest jednym z ważniejszych zadań samorządu lokalnego. Jest ono również zadaniem własnym gminy. Poprzez odpowiednie organizowanie i racjonalne kształtowanie przestrzeni planowanie przestrzenne ma zapewnić prawidłowy rozwój Miasta. Jednym z instrumentów planowania przestrzennego, którym posługują się urbaniści z Biura, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Ich realizacja przyczynia się do zachowania porządku i ładu przestrzennego.

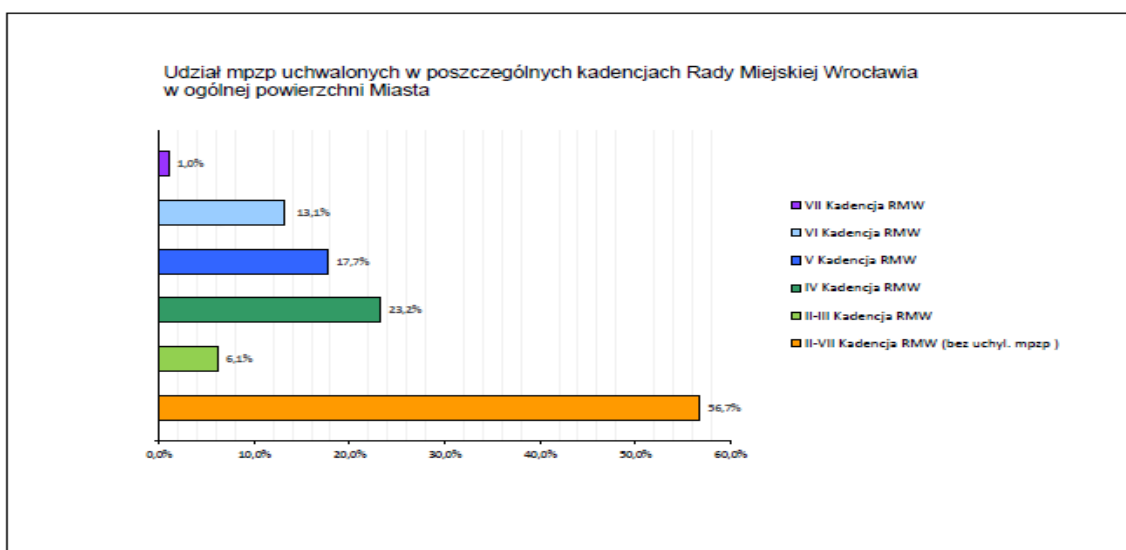
Projekty sporządzane są przez pięć Działów Planowania Przestrzennego (DPP Nr 1-5) przy współpracy Działu Planowania Komunikacji, Infrastruktury Technicznej i Środowiska, Działu Systemu Informacji Przestrzennej oraz Działu Organizacyjnego i Projektów Strategicznych.

Na koniec 2015 r. powierzchnia Miasta objęta uchwalonymi mpzp wyniosła:

- dla wszystkich uchwalonych mpzp (388 mpzp) – 16 600,30 ha, co stanowi 56,7 % powierzchni Wrocławia,
- dla mpzp uchwalonych w 2015 r. (29 mpzp) – 287,42 ha, co stanowi 1,0 % powierzchni Wrocławia.

W 2015 r. przystąpiono do opracowania 24 mpzp obejmujących 259,43 ha, co stanowi 0,9 % powierzchni Miasta.

W 2015 r. w opracowaniu (na różnych etapach procedury formalno-prawnej) znajdowało się łącznie 106 mpzp lub zmian mpzp, z czego w 2015 r. uchwalono 26 mpzp i 3 zmiany mpzp (1 przystąpienie do sporządzenia mpzp uchylono).

Poniższe tabele przedstawiają procentowy udział powierzchni planów uchwalonych i planów znajdujących się w opracowaniu w ogólnej powierzchni Miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni Miasta

Plany	Liczba planów	Powierzchnia [ha] **	Udział w powierzchni miasta [%]
Uchwalone od 1995 r.	388	16 600,30	56,7
uchwalone w 2015 r.	29	287,42	1,0
uchwalone obowiązujące*	387	16 600,30	56,7
w opracowaniu	24	259,43	0,9

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

** obszar objęty planami (powierzchnia obszarów planów po scaleniu nałożeń)

Tereny objęte mpzp uchwalonymi po 1 stycznia 1995 r.

	II-III Kadencja RMW	IV Kadencja RMW	V Kadencja RMW	VI Kadencja RMW	VII Kadencja RMW	Powierzchnia Miasta obecnie objęta mpzp
	z uwzględnieniem uchylonych mpzp					bez uchylonych mpzp*
Powierzchnia miasta objęta planami (%)	6,1	23,2	17,7	13,1	1,0	56,7
Powierzchnia miasta objęta planami (ha)	1 791	6 781	5 193	3 843,65	287,42	16 600,30
Liczba planów uchwalonych	54	113	115	97	29	388

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

Liczba mpzp lub zmian mpzp uchwalonych w latach 2010-2015 (z uwzględnieniem mpzp w międzyczasie uchylonych)

Lata	Liczba planów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
2015	29	287,42	1,0
2014	29	423	1,4
2013	21	783	2,7
2012	24	1 722	5,9
2011	28	940	3,2
2010	23	747	2,6

W 2015 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) wniesiono za pośrednictwem Rady Miejskiej Wrocławia 9 skarg na uchwały w sprawie uchwalenia mpzp, w tym 2 skargi złożone przez Wojewodę Dolnośląskiego. W 2015 r. WSA oddalił 2 skargi oraz stwierdził nieważność w części 2 mpzp, zaskarżonych przez Wojewodę Dolnośląskiego (1 wyrok prawomocny). Ponadto w 2015 r. Wojewoda Dolnośląski wydał rozstrzygnięcia nadzorcze, stwierdzając nieważność w części 3 mpzp, ze względu na brak określenia parametrów przy ustalaniu kategorii przeznaczenia terenu obejmującej drogi wewnętrzne.

OPRACOWANIA I ANALIZY ZWIĄZANE Z ROZWOJEM I ZAGOSPODAROWANIEM PRZESTRZENNYM MIASTA

KONCEPCJE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

- Opracowanie koncepcji zagospodarowania:
 - terenów zlokalizowanych wzdłuż ul. Bystrzyckiej,

- terenów zlokalizowanych w rejonie ulicy J. Kraszewskiego i wybrzeża J.C. Korzeniowskiego we Wrocławiu,
- terenów zlokalizowanych przy dworcu kolejowym Nadodrze w kontekście powiązań z Placem Wielkopolskim.

ANALIZY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

- Możliwości i ocena lokalizacji na terenie Wrocławia: pomnika Żołnierzy Wyklętych, nowych parków na terenach gminnych, nowego GPZ w części zachodniej miasta, wieży telefonii komórkowej, *Arlekina* Alessandro Mendiniego, kąpieliska przy ul. Królewieckiej, nowego szpitala onkologicznego przy ul. Kosmonautów i Alei Stabłowickiej.
- Rozwój przestrzenny Zachodniego Śródmieścia Przemysłowego.
- Rozwój przestrzenny osiedla Oporów w rejonie skrzyżowania alei Piastów i ulic Solskiego i Karmelkowej.
- Ocena koncepcji zagospodarowania parku w rejonie ul. Avicenny przygotowanej poza BRW oraz opracowanie koncepcji alternatywnych.
- Opracowanie wytycznych urbanistycznych: dla Parku Grabiszyńskiego i terenów przyległych, dla parku w rejonie ul. Strońskiej.
- Obszary intensywnego rozwoju zabudowy.
- Propozycja wskazania ogrodów zamiennych pod ogrody działkowe.
- Możliwości rozwoju przestrzennego w zakresie aktywności gospodarczej w rejonie ulic Kowalskiej i Kwidzyńskiej.
- Kontynuacja prac na rzecz: usytuowania kampusu edukacyjnego przy ulicy Królewieckiej, lokalizacji mariny w Basenie Węglowym przy ulicy Na Grobli.
- Możliwość rozwiązań inwestycyjnych terenu zlokalizowanego wzdłuż: ul. Krętej, ul. Rakietowej i Granicznej, Bystrzyckiej, ul. Paczkowskiej, Nyskiej, Bystrzyckiej i w rejonie portu Popowice.
- Możliwości zabudowy jednorodzinnej w zabudowie bliźniaczej przy ul. Stobrowskiej.
- Wskazanie miejsc wymagających korekty funkcjonalno-przestrzennej na Ostrowie Tumskim i w jego okolicach.
- Możliwości powiększenia cmentarza parafii św. Ducha przy ul. Bardzkiej.
- Możliwości powiększenia cmentarza na Brochowie.
- Dostępność terenów zielonych od terenu dawnej zajezdni przy ul. Grabiszyńskiej.
- Ocena terenów przeznaczonych pod lokalizację Osi Inkubacji w kontekście konieczności zmiany dokumentów planistycznych.
- Koncepcja Promenady Krzyckiej.
- Ocena map zagrożenia powodziowego pod kątem planowania przestrzennego.

ANALIZY KOMUNIKACYJNO-PRZESTRZENNE

- Wytyczne komunikacyjne dla elementów układu transportowego, w tym m.in. dla: ul. Hubskiej, Wojanowskiej i Fieldorfa, przystanku kolejowego w rejonie Iwin.
- Wytyczne przestrzenne i komunikacyjne na potrzeby konkursu na Marinę Osobowice.
- Ocena wariantowych przebiegów tramwaju na Nowy Dwór.
- Parkowanie autokarów turystycznych w rejonie Ostrowa Tumskiego.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Koncepcje, analizy przygotowane w związku z projektami uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Przygotowywanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Przygotowanie zarządzeń Prezydenta Wrocławia.
- Opracowywanie projektów miejscowych planów.

- Wizualizacje dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, analizy dotyczące wysokości zabudowy wykonane w programie SketchUp.
- Analizy własnościowe i powierzchniowe na potrzeby sporządzania prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Prace związane z weryfikacją i aktualizacją wzorców pism i uchwał w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa, zmiana ustaleń wynikających z potrzeb kształtowania standardu techniki zapisu treści pism i uchwał oraz treści graficznej rysunków planów, analiza konsekwencji prawnych wynikających ze zmian w ustawach.
- Przygotowanie opinii pomocniczych.
- Przygotowywanie tekstów jednolitych uchwał.
- Udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia.
- Przygotowanie stanowisk BRW oraz pism procesowych w sprawach sądowych.
- Przygotowywanie wyjaśnień dla Wojewody.
- Udział w rozprawach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.
- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów, przygotowywanie analiz.
- Prowadzenie i udostępnianie w ramach SIP Wrocławia rejestru uchwalonych planów miejscowych oraz informacji o sporządzanych planach miejscowych.
- Opracowania ekofizjograficzne do 27 projektów planów miejscowych.
- Prognozy oddziaływania na środowisko do 31 projektów planów miejscowych.
- Opracowania komunikacyjne do 10 projektów planów miejscowych.
- Zagadnienia infrastrukturalne do 22 projektów planów miejscowych.
- Sporządzanie analiz ekonomicznych do 11 przystąpień do mpzp i 27 prognoz skutków finansowych uchwalenia mpzp.
- Sporządzanie 8 analiz społecznych dla planowanych mpzp.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

- Współpraca w Wydziale Obsługi Urzędu w przygotowaniu zleceń dotyczących publikacji w lokalnej prasie ogłoszeń Prezydenta Wrocławia związanych z procedurą planistyczną o przystąpieniu do sporządzania MPZP (110 ogłoszeń).
- Współpraca z redakcją Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w zakresie zamieszczania i aktualizowania w Biuletynie informacji dot. mpzp - plany w toku.
- Zamieszczanie w BIP Zarządzeń Prezydenta w sprawie rozpatrzenia wniosków i uwag wniesionych do projektów mpzp.
- Współpraca z Biurem Rady Miejskiej – sporządzanie ogłoszeń o wyłożeniach w BIP projektów mpzp.
- Uzupełnianie zasobu kart informacyjnych w wykazie danych o środowisku i jego ochronie umieszczonych w BIP, wprowadzenie i opublikowanie 196 kart informacyjnych.
- Współpraca przy aktualizacji i przygotowaniu informacji o zmianach dotyczących wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego, planów w toku postępowania sądowego, planów miejscowych lub ich części unieważnionych wyrokiem sądu oraz rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego.
- Prace geodezyjno-kartograficzne:
 - pozyskiwanie wejściowych materiałów z zasobu geodezyjno-kartograficznego niezbędnych do sporządzenia mpzp i innych opracowań planistycznych,
 - poświadczanie za zgodność z oryginałem sporządzanych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z materiałami znajdującymi się w zasobie geodezyjno-kartograficznym,
 - sporządzanie roboczych wykazów właścicieli i władających dla potrzeb mpzp i innych opracowań planistycznych,
 - sporządzanie analiz: własności wybranych terenów, terenów przeznaczonych do objęcia uchwałą o przystąpienia pod kątem konieczności sporządzenia wniosku o zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, terenów przeznaczonych do objęcia

- uchwałą o przystąpienia pod kątem terenów zamkniętych, nieruchomości pod względem lokalizacji,
- sprawdzanie stanu prawnego nieruchomości w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego.

INNE DZIAŁANIA

- Konkurs *Zielone Tętnice Wrocławia – ul. Legnicka* dotyczący koncepcji ukształtowania zieleni wzdłuż ulic Legnickiej, Lotniczej i Kosmonautów we Wrocławiu:
 - opracowanie wytycznych do konkursu,
 - organizacja i przeprowadzenie konkursu.
- Udział w finansowanym międzynarodowym programie wymiany specjalistów *Pioneers into Practice*, w tym m.in. miesięczny staż regionalny i miesięczny staż zagraniczny.
- Organizacja spotkania specjalistów planowania przestrzennego Polska/Holandia – Breda. Przygotowanie i przedstawienie prezentacji: Wrocław Public Spaces, Greenery – problems and solutions, zagospodarowanie terenów nadrzecznych oraz rozwiązywanie problemów powodzi i suszy, system planowania przestrzennego w Polsce, *mass housing in Wrocław*.
- Przygotowanie artykułu do Przeglądu Urbanistycznego *Wrocław – plan dla Psiego Pola Małomiasteczkowego we Wrocławiu*.
- Przygotowanie i przedstawienie prezentacji *Wrocławski Węzeł Wodny - polityka przestrzenna związana z zagospodarowaniem nabrzeży oraz sytuowaniem obiektów pływających* – przygotowanie przekrojowej prezentacji z prac Biura na potrzeby konferencji DoFA dotyczącej rzek we Wrocławiu – seminarium *Miasto płynie*, Kino Nowe Horyzonty.
- Udział i wygłoszenie prelekcji na warsztatach dotyczących obszaru w rejonie ulicy Zawalnej.
- Referat *Ustawa krajobrazowa – dotychczasowe praktyki a nowe narzędzia ustawowe* na konferencji *Wspólna Przestrzeń* zamykającej krakowskie biennale architektury oraz uczestnictwo w panelu dyskusyjnym z autorami ustawy.
- Opracowanie graficzne i wykonanie folderu konkursowego *Smart Mobility City Award*.
- Przygotowanie materiałów do portalu Wrocław.pl oraz dla mediów.
- Przygotowanie prezentacji dotyczącej modernizacji osiedla Plac Grunwaldzki.
- Wykonanie multimedialnej prezentacji podsumowującej Rewitalizację Nadodrza – Klimaty Nadodrza.
- Przygotowanie materiałów i informacji na targi nieruchomości w Cannes.
- Przygotowanie analizy nasadzeń i obudowy Autostradowej Obwodnicy Wrocławia w celu nawiązania współpracy z GDDKiA dotyczącej przekształcania pasa terenu wzdłuż AOW.
- Sporządzenie wytycznych oraz współpraca przy sporządzaniu projektu nasadzeń wzdłuż al. Śląskiej.
- Udział w pracach nad opracowaniem planu nasadzeń drzew w dolinie Widawy we Wrocławiu (razem z ZZM).
- Opracowanie planu nasadzeń drzew we Wrocławiu w latach 2014 – 2018 (razem z ZZM).
- Sporządzanie wytycznych funkcjonalno-przestrzennych oraz udział w spotkaniach dotyczących projektów parków (Park Cukrowy, Park Aviceny, Park Brochowski).
- Udział w opiniowaniu prac konkursowych na przystań miejską - dla Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.
- Udział w sędziowaniu konkursu na zaprojektowanie skweru w rejonie ulicy Zawalnej.
- Weryfikacja projektów przebudowy i zagospodarowania układu drogowego z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, w tym w kontekście obowiązującego przy ul. Pawiej, ul. Wojanowskiej.
- W ramach współpracy z WNiSN, projekty podziału, koncepcje zagospodarowania i opinie dla nieruchomości.
- Udział w konsultacjach przy projekcie WBO – Krzyki Aktywne.
- Udział w programie Metrex.

- Przygotowanie wniosków i opinii do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium (w tym zmian) w gminach ościennych.
- Prace związane z monitoringiem istniejącego i planowanego zainwestowania w obrębie Wrocławskiego Węzła Wodnego pod kątem możliwości usytuowania nowych obiektów pływających o różnych funkcjach m.in. mieszkaniowych, usługowych, sportowo-rekreacyjnych.
- Udział w Konferencjach: *Pracownia Miast*, *Plany Zrównoważonej Mobilności Miejskiej – korzyści dla samorządów*, *Translogistics – XI Ogólnopolskie Forum Studentów Transportu i Logistyki*, *Eco-miasto*, *Edukacja ekologiczna o kryzysie zasobów słodkiej wody i ekonomii w jej zagospodarowaniu - woda opadowa*, *Trasy rowerowe w Aglomeracji*, *X Poznańskiej Konferencji Naukowo-Technicznej Celowość, efektywność i skuteczność projektu transportowego LOGIKA INTERWENCJI, ITS Kraków 2015 i innych*.
- Prezentacja - *Wrocławska Polityka Mobilności – idea i wdrażanie* na konferencji *Eco-miasto* organizowanej przez Ambasadę Francuską.
- Udział w Kongresie Urbanistyki Polskiej w Łodzi – październik 2015 r.
- Przygotowanie i prowadzenie zakresu strony internetowej www.zaplanuj.wroclaw.pl.
- Tworzenie i prowadzenie funpage'a Biura Rozwoju Wrocławia na Facebooku.
- Monitoring wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego oraz skarg do sądu administracyjnego w planach miejscowych.

MODELOWANIA KOMUNIKACYJNE

- Analiza nowych inwestycji - gęstość występowania i lokalizacja.
- Analiza preferencji komunikacyjnych wrocławian na podstawie KBR.
- Przygotowanie danych do Oriona.
- Modelowania komunikacyjne na potrzeby przygotowania inwestycji dla Alei Stabłowskiej i ul. Wojanowskiej.
- Budowa nowego 4-stopniowego modelu ruchu dla stanu istniejącego (zebranie danych wejściowych, generacji podróży, dystrybucja podróży, podział zadań przewozowych, rozkład ruchu na sieć – konsultacje specjalistyczne z Politechniką Krakowską).
- Tworzenie nowej dokumentacji do modelu ruchu.

WROCLAWSKA POLITYKA MOBILNOŚCI

- Koordynacja prac zespołu ds. realizacji Polityki mobilności.
- Organizacja szkolenia dla UM w ramach zlecenia Planu mobilności dla UM.
- Analiza WBO pod kątem Polityki mobilności.
- Prezentacja monitoringu i wdrażania WPM na Komisji Komunikacji RMW.
- Udział w pracach Rady Społecznej ds. Polityki Rowerowej.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WROCLAWIA

- Przygotowanie merytorycznego zakresu zlecenia na opracowanie *Studium kształtowania i rozwoju zieleni miejskiej we Wrocławiu – wytyczne i zalecenia na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*.
- Wdrażanie procesu partycypacji społecznej w ramach zbierania wniosków do sporządzanego *Studium*:
 - opracowanie planu konsultacji społecznych,
 - organizacja i udział w spotkaniu z mieszkańcami w ramach akcji *Studium – Blżej* organizowanej przed budynkiem przy „zielonej ścianie”, przy Świdnickiej 53,
 - promowanie wspólnego budowania strategii rozwoju miasta i *Studium* podczas wyścigów na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice w ramach akcji *Wymyśl Wrocław – piknik na Partynicach*,

- organizacja i udział w seminariach i warsztatach w Krzywym Kominie, w ramach akcji:
 - o Wrocławskie Forum Zieleni i Środowiska,
 - o Wrocławskie Forum Mobilności,
 - o Wrocławskie Forum Mieszkalnictwa,
 - o Wrocławskie Forum Gospodarki,
 - o Wrocławskie Forum Planowania Przestrzennego.
- przygotowanie i prezentacja wykładów:
 - o *Formy zamieszkiwania – oferty Wrocławia* w ramach *Wrocławskiego Forum Mieszkalnictwa*,
 - o *Przestrzenie publiczne w mieście* w ramach *Wrocławskiego Forum Planowania Przestrzennego*,
 - o *Węzły przesiadkowe we Wrocławiu oraz Układ uliczny* w ramach *Wrocławskiego Forum Mobilności*,
- udział w spotkaniu z grupą wrocławskich armatorów w ramach konsultacji społecznych w Krzywym Kominie,
- analiza i opracowanie ankiet przeprowadzanych w ramach Forów z mieszkańcami,
- organizacja i udział w cyklu spotkań z mieszkańcami na terenach osiedli mieszkaniowych, w ramach akcji *Zaprojektuj Wrocław – osiedlowe punkty konsultacyjne*,
- organizacja spotkania dotyczącego tematyki transportowej w ramach struktur miejskich,
- organizacja i udział w warsztatach planistycznych dla dzieci.
- Prace projektowe dotyczące:
 - budowania struktury dokumentu,
 - kształtowania nowej struktury funkcjonalno-przestrzennej – wyznaczanie podziałów struktury funkcjonalnej na jednostki,
 - analiz transportowych, środowiskowych i infrastrukturalnych,
 - analiz dostępności komunikacyjnej dla Wrocławia,
 - opracowania ekofizjograficznego,
 - koncepcji zieleni,
 - zrównoważonej mobilności,
 - koncepcji węzłów przesiadkowych,
 - analiz funkcjonalnych i przestrzennych dla obszarów intensywnego rozwoju tj. analiza wybranych osiedli,
 - kompozycji przestrzennej na obszarze miasta,
 - przestrzeni publicznych,
 - tras rowerowych,
 - analiz w zakresie terenów mieszkaniowych – na bazie danych SIP:
 - o określenie na podstawie danych SiP zasięgu (powierzchni) terenów mieszkaniowych,
 - o analizy statystyczne wyznaczonych terenów mieszkaniowych w kierunku określenia parametrów (wskaźników) charakterystycznych dla różnych typów zabudowy,
 - o analiza wskaźnikowa terenów mieszkaniowych dla obszaru miasta,
 - o przygotowanie i zasilenie bazy danych SIP danymi wskaźnikowymi oraz opracowanie metody umożliwiającej ich analizę (graficzną i statystyczną),
 - przygotowania założeń do *Studium* i prezentacji na MKUA i komisjach RM,
 - opracowania bazy danych do wprowadzania usług według klasyfikacji HILUCS i wykonanie inwentaryzacji obiektów usługowych,
 - analizy problematyki HILUCS w kontekście funkcjonalnym Wrocławia,
 - analizy możliwości lokalizacji OZE we Wrocławiu,
 - analizy studium historyczno-konserwatorskiego sporządzanego na potrzeby *Studium* z opracowaniem uwag,
 - sporządzania *Strategii rozwoju rzek we Wrocławiu*,
 - analizy i wstępna kwalifikacja wniosków złożonych do *Studium* wraz z ich reprezentacją przestrzenną,

- sporządzanie wyrysów i wypisów ze Studium oraz wydawanie opinii pomocniczych.

PROWADZENIE REJESTRÓW PRZESTRZENNYCH, PRZETWARZANIE DANYCH REJESTRÓW, PROWADZENIE MONITORINGU, UDOSTĘPNIANIE RAPORTÓW I STATYSTYK

- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzenie lub zmianę planów oraz wniosków o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, analiza:
 - monitorowanie aktualizacji kart w publicznie dostępnym wykazie danych BIP,
 - prowadzenie przestrzennych baz danych dla planów miejscowych, w tym prowadzenie przestrzennego rejestru obowiązujących planów miejscowych,
 - monitorowanie wykonania uchwał RM w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego,
 - udostępnianie informacji o sporządzanych i uchwalonych planach miejscowych na stronie: <http://geoportal.wroclaw.pl/www/mapa-wyszuk-mpzp.shtml>,
 - monitorowanie oraz udostępnianie informacji o wielkości powierzchni Miasta objętej przez sporządzane i uchwalone plany miejscowe w ramach serwisu intranetowego PlanyStat,
 - sporządzanie sprawozdań wymaganych przepisami oraz bieżących raportów i sprawozdań tematycznych.
- Rejestracja przestrzenna ofert przetargowych i publikacja w portalach *Nieruchomości* i *Program mieszkaniowy*.

ANALIZY INNE

- Prace analityczne nad nowym podziałem Wrocławia na osiedla,
- Prace analityczne uwzględniające demografię i rozwój mieszkalnictwa niezbędne do planowania nowych inwestycji oświatowych,
- Analiza projektów Smart realizowanych we Wrocławiu, analiza rozwiązań Smart w innych miastach,
- Analizy przestrzenne potrzeb oświatowych dla Rozwoju Zachodniego Śródmieścia,
- Wprowadzanie danych dotyczących wniosków w ramach Budżetu Obywatelskiego,
- Prace analityczne danych demograficznych nad nowym podziałem Wrocławia na potrzeby WBO,
- Analiza treści planów i aktualizacja bazy danych przeznaczeń terenów ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Uzupełnienie bazy danych przeznaczeń terenów o inne ustalenia,
- Analizy przestrzenne – wyszukiwanie terenów w planach z określonym przeznaczeniem, w tym analizy struktury własności, istniejącego zagospodarowania terenu, itp.

DOKUMENT ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WROCŁAWIA

- Monitoring realizacji przez departamenty, wydziały, biura, spółki i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego zadań zawartych w dokumencie *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2015*,
- Opracowanie i sporządzenie dokumentu *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2016*.

PROJEKT STUDIUM SPÓJNOŚCI FUNKCJONALNEJ WE WROCŁAWSKIM OBSZARZE FUNKCJONALNYM (WROF)

Projekt realizowany w ramach współpracy z Partnerami Projektu w oparciu o Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007 – 2013 (rozpoczął się w grudniu 2013 r.).

- Koordynacja projektu ze strony Biura Rozwoju Wrocławia oraz sporządzenie wytycznych programowo-przestrzennych lokalizacji funkcji mieszkaniowych, centrów

usługowych i usług publicznych. Współpraca w ramach przygotowania publikacji do druku oraz opracowanie skrótu wytycznych na potrzeby publikacji.

- Udział w spotkaniach organizacyjnych, konsultacyjnych, warsztatowych i spotkaniach grupy sterującej.
- Udział w pracach merytorycznych nad wytycznymi do strategii WrOF.

INFORMACJA PUBLICZNA

- Przygotowanie treści i udzielanie odpowiedzi dotyczących informacji publicznej (232 odpowiedzi).
- Przygotowywanie wypisów i wyrysów ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia z lat 1998, 2001, 2006.

SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Realizowano zadania we zarówno w ścisłej współpracy z zespołami Biura Rozwoju Wrocławia, jak też wspomagając funkcjonowanie innych jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego i gminy, wspierając ich prace bieżące i realizację projektów, ze szczególnym uwzględnieniem działań o charakterze integracyjnym, standaryzacyjnym oraz interoperacyjnym. Dział Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) wspomaga (poprzez know-how, wsparcie eksperckie i organizacyjne, udostępnianie specjalistycznych narzędzi informatycznych itp.) budowę dziedzinowych baz danych przestrzennych oraz specjalizowanych rozwiązań informatycznych. Stymuluje rozwój rozwiązań, które (dzięki wykorzystaniu wspólnej infrastruktury informatycznej i informacyjnej) pozwalają na maksymalnie efektywne wykorzystanie posiadanych przez Gminę zasobów.

ROZWÓJ BAZ DANYCH - PRZYGOTOWANIE KONCEPCJI I WDRAŻANIE METOD AKTUALIZACJI I ROZWOJU WYBRANYCH BAZ SIP, POZYSKIWANIE DANYCH, OPRACOWANIE REGUŁ IMPORTU I PRZETWARZANIA DLA POTRZEB RÓŻNYCH UŻYTKOWNIKÓW, MECHANIZMÓW UDOSTĘPNIANIA

- Baza adresowa:
 - uregulowanie statusu bazy adresowej jako EMUiA (Ewidencji Miejscowości, Ulic i Adresów) Wrocławia,
 - przygotowanie danych EMUiA i usług jej udostępniania w wymaganych prawem formatach (GML); uruchomienie zasilania ww. danymi Państwowego Rejestru Granic; wydawanie ww. danych dla podmiotów zewnętrznych; opracowanie wariantów uwzględniających obecne niedostosowanie usług importu GUGiK do standardów,
 - modernizacja zbioru danych modelu sieci ulic w celu dostosowania do potrzeb EMUiA,
 - włączenie do bazy EMUiA scyfrowanych archiwalnych dokumentów dot. nazewnictwa adresów,
 - sukcesywne zmiany adresów i nazw ulic, niezgodnych z regulacjami prawnymi dla EMUiA,
 - bieżące prowadzenie spraw z zakresu nazewnictwa ulic i adresów: nadano nowe nazwy 19 ulicom, 5 skwerom i 2 rondom, w ramach 390 spraw nadano 1052 numery porządkowe i odwołano 17 numerów.
- Granice osiedli:
 - opracowanie cyfrowych granic osiedli wraz z analizami dla potrzeb konsultacji społecznych,
 - wdrożenie mechanizmu generowania informacji o przynależności adresów do osiedli.
- Mapa zasadnicza:
 - po modernizacji przez ZGKiKM usługi WMS (Web Map Service) opracowanie wytycznych wariantów niwelowania błędów działania usługi,

- wdrożenie udostępniania mapy zasadniczej zespołom projektowym dla wspomaganie różnych zadań edycyjnych.
- Dane ZUDP: dalsza modernizacja mechanizmu importowania danych ZUDP i danych mapy zasadniczej z wykorzystaniem modelu ETL;
- Baza budynków:
 - rozwój algorytmu budowy bazy budynków w procesie geoprzetwarzania danych EGiB, BDOT500 i innych źródeł (bazy meldunkowej, danych ZZK, opracowań historycznych, bazy POI, danych wysokościowych uzyskanych z lotniczego skaningu laserowego).
- Zdjęcia lotnicze:
 - pozyskanie wysokorozdzielczej (5cm) ortofotomapy (RGB + CIR) oraz lotniczych zdjęć ukośnych (10cm) dla wiosny 2015 r. (zamówienie Miasta objęło pozyskanie zdjęć z nalogów, opracowanie ortofotomap i tzw. fotoplanów ukośnych),
 - opracowania własne dla analiz i bilansów zieleni (algorytmy dla kompensowania braków danych ortofotomapy (CIR) w obszarach zasłoniętych przez wysoką zabudowę; algorytmy budowy wskaźników NDVI dla wykrywania terenów pokrytych roślinnością),
 - wdrożenie aplikacji webowej Fotoplany Ukośne Wrocławia, udostępniającej przeglądanie zintegrowanych lotniczych zdjęć ukośnych dla obszaru miasta, z nawigacją wg adresów i narzędziami pomiaru odległości i wysokości,
 - wdrożenie modułu aplikacji desktopowej (nakładki dla ArcGIS) udostępniającej przeglądanie fotoplanów oraz identyfikację kompletu lotniczych zdjęć ukośnych,
 - pozyskanie z CODGiK ortofotomapy z 2014 r. jako danych z rejestrów publicznych.
- LIDAR i pochodne dane wysokościowe:
 - pozyskanie danych z lotniczego skaningu laserowego (20 pkt/m²) dla wiosny 2015 r. (zamówienie Miasta objęło pozyskanie chmur punktów, ich klasyfikację, opracowanie produktów pochodnych – modelu wysokościowego terenu i pokrycia terenu),
 - opracowania własne dla aktualizacji elementów modelu miasta 3D i analiz zasięgów drzewostanu.
- Rozszerzenie zasilania serwisu informacji utrudnień w ruchu danymi o planowanych utrudnieniach.
- Rozbudowa (o 40%) warstwy tematycznej Gminnej Ewidencji Zabytków.
- Przetworzenie danych o przestępstwach na terenie Wrocławia wraz z ich geolokalizacją na podstawie danych udostępnionych przez Komendę Miejską Policji.
- Rejestrowanie przestrzenne wycinek i nasadzeń drzew: opracowanie procedur importu danych z rejestrów decyzji WSR prowadzonych w EZD (z wariantami).
- Inwentaryzacja zieleni: opracowanie (we współpracy z ZZM, WSR i w ramach BRW) granic obszarów zieleni podlegającej sprawozdawczości, prace koncepcyjne nad systemem zbierania informacji o terenach zieleni i terenach pokrytych roślinnością w mieście.
- Aktualizacja baz danych:
 - sprzedanych nieruchomości gruntowych miasta,
 - budynków i terenów oświatowych,
 - demografii,
 - lokalizacji obiektów zbiorowego zakwaterowania,
 - kodów pocztowych,
 - powierzchni dróg,
 - osi dróg,
 - stref uspokojonego ruchu,
 - terenów zamkniętych,
 - zarządców budynków (obiekty w ZZK).
- Import SWDE - cykliczny import danych ewidencji gruntów i budynków.

PROJEKTOWANIE I WDRAŻANIE NARZĘDZI SIP

- Wdrażanie aplikacji Edytor POI i adresów:

- wdrażanie automatycznego zasilania BIP danymi wprowadzanymi w Edytorze POI, wdrażanie procedury weryfikacji błędnych adresów,
- wdrażanie edycji POI do aktualizacji poszczególnych zbiorów danych przez właściwe jednostki urzędu,
- opracowanie specyfikacji i przygotowanie zamówienia rozbudowy aplikacji Edytor POI i adresów.
- Rozbudowa nowych funkcjonalności aplikacji mapowej iMapCity - opracowanie specyfikacji, nadzór nad realizacją, wdrożenie (systemu szyfrowanej komunikacji SSL/TLS, mechanizmów integracji z aplikacjami zewnętrznymi, poprawa ergonomii).
- Wdrażanie nowej linii GISowych serwisów internetowych i mobilnych opartych na technologii Portal ArcGIS.
- Rozwój i aktualizacja serwisu www.geoportal.wroclaw.pl.
- Utrzymanie publicznych aplikacji mapowych SIP Wrocławia i bieżąca kontrola dostępności.
- Rozbudowa treści, konfiguracja i administrowanie portalem mapowym:
 - budowa nowych serwisów internetowych (opublikowane): Koordynacja Wydarzeń, Mapa Operacyjna CZK, Mapa Przyrodnicza i Gospodarka Drzewostanem, istotna rozbudowa serwisu mpzp, Wnioski do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Wrocławia,
 - integracja aplikacji iMap oraz iMap 3D,
 - budowa internetowych map okolicznościowych: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Referendum, Mapa Święta Wrocławia 2015, Noc Muzeów 2015,
 - budowa nowych serwisów internetowych (budowa zaawansowana): Turystyka i rekreacja, Nieruchomości, Portal Odrzański,
 - administracja użytkownikami portalu mapowego.
- Tworzenie różnych aplikacji/skryptów na potrzeby bieżących zadań Działu Systemu Informacji Przestrzennej.
- Dostosowanie SIP do wymagań prawnych (zmiana struktury danych, opracowanie wytycznych dla aplikacji i rozwiązań systemowych dla implementacji usług przestrzennych zgodnie z INSPIRE i ustawą o Infrastrukturze Informacji Przestrzennej; udostępnianie zbiorów danych dla aplikacji desktopowych).
- Prace nad dostosowaniem do potrzeb zespołów projektowych desktopowych narzędzi opartego na regułach modelowania miasta 3D (ESRI City Engine).

ROZWÓJ SIP WROCŁAWIA - ROZSZERZENIE I OPTYMALIZACJA WYKORZYSTANIA LICENCJI, BAZ DANYCH, I NARZĘDZI. WSPOMAGANIE BUDOWY SIP W INNYCH JEDNOSTKACH GMINY

- Przygotowanie i koordynacja zawarcia trzyletniej umowy korporacyjnej gminy z dostawcą oprogramowania GIS (ESRI) obejmującej zainteresowane jednostki i spółki miejskie, a także przygotowanie i koordynacja zawarcia ze spółkami gminy umów regulujących zasady ich korzystania z umowy korporacyjnej z ESRI.
- Koordynacja realizacji umowy korporacyjnej z firmą ESRI (administrowanie licencjami, nadzór, wspomaganie instalacji i suportu, sprawozdawczość, inicjatywy działań dla optymalnego wykorzystania licencji i efektywnego rozwoju SIP w jednostkach gminy).
- Koordynowanie autoryzowanych szkoleń i seminariów ESRI dla administratorów SIP w urzędzie i jednostkach gminy.
- Prowadzenie konsultacji z zakresie wykorzystywania ArcGIS Desktop, instalacji serwerów GIS, doboru lokalnych rozwiązań SIP w wydziałach urzędu, jednostkach gminy i spółkach gminnych (Wrocławskie Mieszkania, Wrocławska Rewitalizacja, ZZK, ZZM, WSR, WIM, BRW).
- Wspomaganie wdrożenia GIS w ZZK, w tym: administrowanie zasobami GIS ZZK, przeprowadzenie migracji zasobów GIS ZZK na serwery miejskie; opracowanie kompozycji mapowych GIS, koordynowanie instalacji oprogramowania i udostępniania licencji sieciowej.
- Przeprowadzenie serii szkoleń użytkowników serwisów mapowych w UMW.
- Monitorowanie niezawodności działania i poziomu odwiedzin serwisów mapowych.

- Aktualizacja kompozycji mapowych dla użytkowników SIP i uzupełnianie ich o nowe zbiory danych.

WSPOMAGANIE PROJEKTÓW MIEJSKICH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA PRZEZ SIP (NARZĘDZIA, DANE, MAPY)

- Integracja SIP z SGN (Systemem Zarządzania Nieruchomościami): opracowanie wytycznych, dostosowanie zbiorów danych przestrzennych, udostępnienie danych i usług w trybie testowym.
- Prace integracyjne w ramach przedsięwzięcia *Niepełnosprawnik* (ogólnopolska, bezpłatna wyszukiwarka miejsc dostępnych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności – w tym osób niewidomych i niedowidzących, osób głuchych i niedosłyszących, osób niepełnosprawnych ruchowo, ale także osób starszych i opiekunów z dziećmi w wózkach) mające na celu pozyskiwanie danych zbieranych w ramach programu oraz spójne pokazywanie ich na mapach SIP wraz z odnośnikami do stron programu.
- Współpraca przy budowie *Kalendarza ESK* oraz opracowanie metody wymiany danych między *Kalendarzem ESK* a SIP.
- Opracowanie metody pozyskiwania i wyświetlania danych o zezwoleniach na sprzedaż alkoholu na mapach SIP wraz z liczeniem statystyk zezwoleń w zdefiniowanych rejonach.
- Stworzenie *mapy usług opiekuńczych* wraz z wariantami podziału miasta na rejony i obliczeniem statystyk w poszczególnych rejonach.
- Opracowanie narzędzi dla zbierania danych i publikacji informacji o wydarzeniach masowych zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta nr 12660/14 w sprawie opracowania *Informacji o Imprezach we Wrocławiu*.
- Wdrożenie dwóch aplikacji wspomagających nadzorowanie naruszeń Parku Kulturowego: zgłaszanie naruszeń i ich obsługę.
- Wdrożenie aplikacji mapowej dla programu *Mozart* (wsparcie wrocławskiego rynku pracy poprzez umożliwienie firmom dostępu do intelektualnego potencjału naukowców).
- Prace na rzecz projektów WSR - aktualizacja obszarów i obiektów obsługiwanych przez kanalizację i projektowanych do skanalizowania, obliczanie liczby mieszkańców obsługiwanych dziś i prognozy.
- Organizacja pracy nad Wrocławskim Obszarem Funkcjonalnym: organizowane i udostępnianie danych i projektów ArcGIS.
- Wdrożenie integracji SIP i CRM (systemu wdrażanego przez Teleinformatyczne Centrum Kontaktów z Mieszkańcami).
- Prace nad integracją EZD z SIP:
 - udostępnianie danych i usług przestrzennych dla rejestracji przestrzennej spraw w EZD,
 - współpraca z wykonawcą EZD przy wdrożeniu.
- Integracja i synchronizacja Systemu Informacji Przestrzennej ze Zintegrowanym Systemem Zarządzania Wrocławską Oświatą:
 - zapewnienie aktualizacji danych placówek oświatowych w SIP przez ZSZWO,
 - modernizacja i wdrożenie usługi sieciowej (ArcGIS Server) wyszukiwania najkrótszej drogi dojeździe do szkół (dla potrzeb procesu rekrutacji),
 - zapewnienie aktualizacji bazy adresów i modelu sieci ulicznej zgodnie z harmonogramem rekrutacji do szkół.
- Opracowanie kompletu danych dla zlecenia oceny zaopatrzenia gmin w energię, ciepło i gaz. Opracowanie wytycznych dot. formy i zakresu danych pozyskiwanych z ww. opracowania. Przetwarzanie i wizualizacja danych dla WMK.
- Opracowanie wytycznych dla gromadzenia danych o strukturze ogrzewania obiektów dla potrzeb działań zgodnie z *Polityką ograniczania niskiej emisji*.
- Rozbudowa roboczych serwisów mapowych dla WMK zawierających zestawienie danych dotyczących ogrodów działkowych istniejących lub dopuszczonych w planach miejscowych oraz uwarunkowań ich lokalizacji.

- Pozyskanie i przetworzenie map zagrożenia powodziowego z projektu ISOK dla wersji danych z 2015 r.; weryfikacja danych, udostępnienie map w ramach UM.
- Opracowanie narzędzi dla kodowania lokalizacji wniosków Budżetu Obywatelskiego.
- Udostępnianie informacji i danych przestrzennych dla innych zadań gminy i dla realizacji zadań publicznych innych jednostek administracji.

PROWADZENIE I ROZWÓJ BAZY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - PRZETWARZANIE DANYCH DO POSTACI OPERACYJNEJ / BAZODANOWEJ, WDRAŻANIE NOWYCH NARZĘDZI DLA STANDARYZACJI MPZP ORAZ NARZĘDZI DLA UDOSTĘPNIANIA TREŚCI MPZP W RÓŻNYCH FORMATACH I RÓŻNYM UŻYTKOWNIKOM

- Aktualizacja wersji serwera metadanych zbiorów danych tematu „zagospodarowanie przestrzenne” i dodanie funkcjonalności usługi katalogowej pozwalającej odwoływać się do metadanych z zewnętrznych aplikacji.
- Aktualizacja mapowania bazy przeznaczeń terenów planów miejscowych obowiązujących do systemu klasyfikacyjnego HILUCS.
- Kalibracja rastrów (przetworzonych załączników graficznych) planów miejscowych i wprowadzanie ich do bazy.
- Wektoryzacja i przetwarzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Budowa bazy ustaleń mpzp (aktualizacja bazy danych przeznaczeń terenów ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz uzupełnienie bazy danych przeznaczeń terenów o inne ustalenia: standard akustyczny, powierzchnię zabudowy, powierzchnię terenu biologicznie czynnego, stawkę procentową, przeznaczenie terenu na cel publiczny, wskaźnik intensywności zabudowy, wysokości obiektów, liczbę kondygnacji, powierzchnię działek budowlanych, wskaźniki parkingowe itp.
- Aktualizacja bazy planów po wejściu w życie planów, aktualizacja statystyki planów po sesji, statystyka dla GUS, statystyka do raportu rocznego.
- Udostępnianie w Intranecie i w Internecie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w różnych formatach, publikacja informacji o wyłożeniach planów.
- Rozszerzenie zakresu udostępnianych ustaleń planów miejscowych do kompletnego zakresu ustaleń przestrzennych wg modelu SIP.
- Publikacja zbioru danych i usług Infrastruktury Informacji Przestrzennej dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne” zgodnie z Dyrektywą INSPIRE, związanymi z nią rozporządzeniami Komisji Europejskiej i specyfikacjami technicznymi.
- Rozwój i wdrożenie narzędzi wspomagających standaryzację mpzp i dostosowanych do spodziewanych zmian prawnych, w tym implementacja edytora rysunku mpzp opartego na platformie ArcGIS rozwiniętego o narzędzia: programistyczne, makropoleczeń, renumeracji terenów, grupowań i filtrowania obiektów planu, dedykowanych formatek aplikacji, mechanizmów i szczegółowych rozwiązań reprezentacji kartograficznych.
- Prace projektowo-koncepcyjne (we współpracy z CUI) dotyczące aplikacji *KAJET* do monitorowania procedur opracowań planów miejscowych i ich harmonogramowania.

OCHRONA ZABYTKÓW

- Opracowano karty adresowe zabytków wraz z geoprzestrzenną elektroniczną wersją bazy danych - wydano kwotę **117 000 zł**.
- Opracowano karty ewidencyjne zabytków na kwotę **10 000 zł** - środki powierzone wydatkowane w 100%.
- Remont elewacji ceglanej z elementami kamieniarki budynku Hali Targowej we Wrocławiu – wydano kwotę **155 869,29 zł**.
- Wydatki majątkowe - plan po zmianach **3 104 461 zł**:
 - dotacje przyznane w oparciu o uchwałę Nr LIV/3242/06 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace

- konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. nie stanowiącym wyłącznej własności Gminy Wrocław. Zadanie zrealizowano na kwotę **2 464 772,88 zł** na remont **11** kamienic,
- dotacje przyznane w oparciu o uchwałę Nr IX/163/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie udzielenia dotacji celowej podmiotom posiadającym tytuł prawny do obiektu wpisanego do rejestru zabytków, na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, znajdującym się na terenie wystawy WUWA we Wrocławiu. Zadanie zrealizowano na kwotę **572 534,27 zł** na remont 2 obiektów zabytkowych.
 - Zrealizowano zadania publiczne z zakresu ochrony dóbr kultury, polegające na prowadzeniu prac konserwatorskich oraz robót remontowo-budowlanych obiektów sakralnych oraz świeckich, ruchomych i nieruchomości, wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Wrocławia. Wykorzystano **6 015 069,14 zł**, dofinansowano **35** obiektów dla **25** organizacji pozarządowych.
 - W ciągu 2015 r. wydano:
 - **1 404** decyzje konserwatorskie,
 - **615** postanowień konserwatorskich,
- Wpłynęło 3 201 pism, wysłanych zostało 3 850 pism.

ZIELEŃ MIEJSKA

WAŻNIEJSZE ZADANIA REALIZOWANE W 2015 R. W ZAKRESIE ZIELIENI MIEJSKIEJ

- Zarządzanie terenami zieleni miejskiej.
- Bieżąca konserwacja posiadanych zasobów zieleni miejskiej o powierzchni 2 600,15 ha w tym:
 - parki – 559,29 ha,
 - zieleńce – 120,65 ha,
 - zieleń przyuliczna – 547,21 ha oraz rowy przydrożne 62,09 ha
 - lasy komunalne – 1 222,10 ha,
 - zieleń tymczasowa i nieurzędzona – 88,81 ha.
- Rewaloryzacja posiadanych zasobów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków.
- Nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów na terenach zieleni parkowej, przyulicznej i na zieleńcach.
- Ukwiecanie terenów zieleni miejskiej.
- Kontrola prawidłowości prowadzonych nasadzeń i jakości dostarczanego materiału roślinnego.
- Prace interwencyjne.
- Przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie zieleni.

DOCHODY

W 2015 r. uzyskano dochody w kwocie 2 548 793,96 zł.

Planowane na 2015 r. dochody wykonano ogółem w **112,78 %**.

Dochody uzyskano z następujących tytułów:

w Dz. 900, rozdz. 90004

- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego,
- wpływy z usług,
- sprzedaż drewna opałowego,
- kary umowne, odsetki;

w Dz. 900, rozdz. 90017

- dzierżawy gruntów rolnych i czasowe zajęcia terenów oraz wynajem powierzchni użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33,

- odsprzedaż energii elektrycznej, energii cieplnej oraz zimnej wody,
- odsetki od kontrahentów z tytułu nieterminowych płatności,
- wynagrodzenie płatnika składek ZUS,
- zwroty kosztów sądowych oraz zaliczek komorniczych.

Plan dochodów został znacząco przekroczony na zadaniach:

- sprzedaż drewna opałowego na kwotę 176 475,31 zł, wykonanie planu w 110,30%, sprzedano 1 223 m³ drewna (w tym 166,01 m³ papierówki) pochodzącego z wycinki martwych drzew z terenów zieleni miejskiej i lasów komunalnych. Planowane dochody zostały przekroczone ze względu na usuwanie poza zaplanowaną wycinką sanitarną wiatrołomów i wiatrowałów po wichurze 19 lipca 2015 r. Dodatkowo prowadzone inwestycje na terenach zieleni przyulicznej prowadzą do zmiany warunków siedliskowych, wynikiem czego jest zamieranie drzewostanu przyulicznego. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia martwe drzewa są usuwane na bieżąco;
- dochody nieplanowane na kwotę 69 919,07 zł pochodziły z kar umownych, odsetek bankowych, odsetek za zwłokę, wynagrodzenia płatnika składek ZUS, zwrotu kosztów procesowych, zaliczek komorniczych;
- sprzedaż biletów wstępu do Ogródu Japońskiego na kwotę 706 550,61 zł i stanowi 141,31% dochodu zaplanowanego na 2015 r. Planowane dochody zostały przekroczone ze względu na znacznie zwiększoną liczbę odwiedzających Ogród Japoński w 2015 r. W sezonie zwiedzania od 1 kwietnia 2015 r. do 31 października 2015 r. Ogród Japoński odwiedziło około 256 139 osób.

Sprzedano bilety:

- normalne - 114 663 szt.
- ulgowe - 141 243 szt.
- karnety - 82 szt.
- bilety na sesje ślubne - 151 szt.

Dodatkowo uzyskano dochody:

- wpływy z usług na kwotę 100 477,30 zł, wykonanie planu w 100,48 % - wpływy z odsprzedaży mediów (energia cieplna, energia elektryczna, woda i ścieki),
- dzierżawy gruntów i wynajem powierzchni części użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33 na kwotę 1 476 703,47 zł co stanowi 98,45 % dochodu zaplanowanego na 2015 r.

WYDATKI

• WYDATKI BIEŻĄCE

- ZIELEŃ MIEJSKA I PROGRAM NASADZEŃ

środki budżetowe	28 661 874,00 zł
środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	7 681 660,00 zł
Plan ogółem	36 343 534,00 zł

Wykorzystanie środków na zadaniu Zieleń Miejska i Program Nasadzeń – 97,07%

Wydatki poniesione na wykonanie zadań:

- Podatek leśny – 18 572,00 zł

Zarząd Zieleni Miejskiej odprowadził podatek leśny od zarządzanych powierzchni lasów komunalnych Wrocławia.

- Rozliczenie licznikowe eksploatacji fontann i oświetlenia – 342 833,09 zł

w tym:

zakup wody 166 507,87 zł

zakup energii 176 325,42 zł
Zadanie obejmowało zakup wody i energii elektrycznej niezbędnej do eksploatacji fontann, systemów nawadniających i napowietrzających oraz do oświetlenia części terenów zieleni i iluminacji obiektów zabytkowych.

- **Bieżąca konserwacja parków i zieleńców - 8 338 782,59 zł**

w tym:

środki budżetowe 4 765 224,83 zł
środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 3 573 557,76 zł
Bieżąca konserwacja parków i zieleńców na łącznej powierzchni 768,75 ha, w tym:
- parki i zieleńce - pow. 679,94 ha,
- zieleń tymczasowa i nieurządzona – pow. 88,81 ha.

- **Bieżąca konserwacja zieleni przyulicznej - 5 084 931,89 zł**

w tym:

środki budżetowe 4 618 307,75 zł
środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 466 624,14 zł

Bieżąca konserwacja prowadzona była na terenie zieleni przyulicznej pasów drogowych, pętli tramwajowych i rezerw komunikacyjnych o powierzchni 547,21 ha. Dodatkowo prowadzono konserwację zieleni rowów przydrożnych na powierzchni 62,09 ha.

- **Konserwacja Lasów Komunalnych – 2 708 289,33 zł**

w tym:

środki budżetowe 2 490 777,33 zł
środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 217 512,00 zł

Powierzchnia terenów objętych konserwacją i pielęgnacją wynosi 1 222,10 ha.

W ramach prac konserwacyjnych wykonano cięcia sanitarne, pozyskując 310,71 m³ grubizny, w tym:

- drewna opałowego – 144,7 m³,
- papierówki – 166,01 m³.

W ramach prowadzonych prac zalesieniowych gruntów porolnych zalesiono ok. 8,85 ha terenu, wysadzając ok. 58 000 sadzonek leśnego materiału roślinnego.

W ramach wiosennych i jesiennych nasadzeń uzupełniających wysadzono leśny materiał roślinny na powierzchni upraw leśnych lasów komunalnych w ilości ok. 8 500 szt.

W drzewostanach młodszych – do II klasy wieku o pow. 195,26 ha wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na: koszeniu upraw leśnych, czyszczeniach wczesnych upraw i czyszczeniach późnych w młodnikach.

W drzewostanach starszych klas wieku przeprowadzono bieżące prace gospodarcze związane z szeroko pojętym utrzymaniem trwałości drzewostanów w warunkach ich miejskiej eksploatacji: prace w zakresie hodowli i ochrony lasu oraz czynności związane z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu a także zagospodarowania terenów leśnych pod względem rekreacyjno-turystycznym.

W trakcie prac związanych z konserwacją terenów leśnych we Wrocławiu posadzono 420 szt. drzew dużych (zadrzewieniowych) jako kontynuacja zagospodarowania terenu Parku Tysiąclecia.

- **Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej – 836 182,91 zł**

w tym:

środki budżetowe 227 130,37 zł
środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska 609 052,54 zł

W ramach zadania dostarczono materiał roślinny do nasadzeń uzupełniających na terenach zieleni parkowej i przyulicznej oraz do ukwiecenia terenów zieleni miejskiej:

- o nasadzenia uzupełniające:

- drzew – 2 348 szt.
- krzewów – 23 924 szt.
- pnączy – 630 szt.
- bylin - 1 717 szt.
- o ukwiecenia miasta
 - rośliny sezonowe/rabatowe – 218 763 szt.

Dostarczone kwiaty wysadzono na kwietnikach o powierzchni ogólnej 43,40 arów, oraz w donicach ozdobnych m.in. na promenadzie w Parku Kopernika, Ostrowie Tumskim, ul. Szewskiej i pl. Marii Magdaleny, ul. Oławskiej, wokół Hali Stulecia. W ramach zadania dostarczono i nasadzono 212 470 sztuk roślin cebulowych. Dostarczone cebule wysadzono m.in. na Placu Kościuszki, skwerze św.o. Damiana de Veuster, pl. Św. Mikołaja, pl. Legionów, pl. Powstańców Wielkopolskich, ul. Pasteura, w Parku Szczytnickim, rondzie Klecina, rondzie Gajowicka-Orla, ul. Swobodnej, skwerze Waligórskiego, Parku Grabiszyńskim, Parku Langiewicza, zieleńcu przy Anielewicza.

- Dozór i funkcjonowanie Ogrodu Japońskiego – 412 776,71 zł

W ramach zadania :

- o zapewniono funkcjonowanie Ogrodu w okresie zwiedzania tj. 1 kwietnia – 31 października 2015 r.
- o zabezpieczono ogród w okresie zamknięcia tj. 1 stycznia - 31 marca 2015 r. oraz 1 listopada – 31 grudnia 2015 r.

- Dozór i monitoring obiektów – 237 850,36 zł

W ramach zadania zapewniono ochronę Ogrodu Staromiejskiego, Wyspy Słodowej, terenu przy ul. Grabiszyńskiej 333 oraz monitoring szaletu przy ul. Różyckiego.

- Eksploatacja oświetlenia parkowego – 797 392,72 zł

Zadanie obejmowało eksploatację i konserwację: oświetlenia parkowego i iluminacji obiektów zabytkowych, będących pod zarządem ZZM, w tym m.in.:

- o iluminację obiektów zabytkowych na Wyspie Piaskowej, pomników: Kardynała Bolesław Kominka, Europejski Krzyż Pokoju, Króla Bolesława Chrobrego, Pomnika Wspólnej Pamięci w Parku Grabiszyńskim, Wzgórza Polskiego – Bastionu Ceglarskiego,
- o oświetlenia w obrębie Parku Szczytnickiego: terenów zieleni przy Alei Dąbskiej oraz oświetlenia w Ogrodzie Japońskim, w sektorze VIII przy ul. Chopina,
- o oświetlenia: parku osiedlowego przy ul. Orzechowej, na pl. Św. Macieja, w Parku Kopernika przy ul. Teatralnej, Parku Południowym, Parku Grabiszyńskim, Parku Tołpy, na Wyspie Słodowej, w Parku Staszica, w parku przy ul. Bajana, placów zabaw przy ul. Mikołowskiej i ul. Mrągowskiej,
- o oświetlenia wybudowanego w 2014 r., w Parku im. gen. M. Langiewicza,
- o eksploatację oświetlenia parkowego na pozostałych terenach zieleni miejskiej.

- Prace interwencyjne – 1 125 829,19 zł

W ramach przyznanych środków w 2015 r. zrealizowano:

- o monitoring i deratyzację wybranych terenów zieleni miejskiej we Wrocławiu,
- o dostawę kontenera sanitarnego oraz kontenera portiera na Wyspę Słodową wraz z obsługą i ochroną,
- o zakup materiału roślinnego dla mieszkańców Wrocławia w związku z konferencją prasową przy ul. Peronowej dotyczącą stanu zieleni w mieście,
- o wykonanie badań wody w związku otwarciem kąpieliska przy ul. Królewieckiej,
- o wykonanie osuszenia szaletu przy Różyckiego po okresie zimowym,
- o wykonanie tymczasowej bariery stalowej na podwalinie betonowej przy Bulwarze Ks. A. Zienkiewicza we Wrocławiu,
- o montaż nowych kabli zasilających aeratory – fontanny pływające w Parku południowym i na zieleńcu przy Anielewicza,
- o prace konserwacyjne zieleni na terenie Obwodnicy Śródmiejskiej,
- o montaż palm wielkanocnych na rynku Psie Pole,

- o organizację uroczystego sadzenia 420 drzew wraz z piknikiem rodzinnym dla mieszkańców Wrocławia na terenie Alei ESK,
- o wykonanie ekspertyzy dendrologicznej drzew przy ul. Płużnej,
- o wykonanie tablic informacyjnych na Wyspę Słodową i Bielarską,
- o wykonanie dodatkowego grabienia zielenca przy ul. Milenijnej,
- o montaż sceny na Wyspie Słodowej,
- o przygotowanie terenu i sadzenie drzew przy ul. Modrzejewskiej,
- o odnowienie tabliczek przy pomniku na terenie zielenca przy ul. Reymonta,
- o usuwanie gniazd owadów,
- o dostawa toalet typu TOI TOI do Parku Południowego, Parku Grabiszyńskiego i Parku Staszica,
- o zagospodarowanie terenu przy Pomniku Diany w Parku Szczytnickim,
- o wykonanie tablic informacyjnych na strefy wejściowe do Parku Szczytnickiego,
- o renowację ławek w Parku Staromiejskim,
- o program konserwatorski na naprawę pomnika Schillera w parku Szczytnickim,
- o dostawę koszy na śmieci na Wyspę Słodową,
- o renowację części alejek na Wyspie Słodowej,
- o wymianę kostki kamiennej na Promenadzie Staromiejskiej przy USC,
- o dokumentację projektową na Aleję Śląską,
- o renowację alejki na zielencu przy ul. Ziemniaczanej,
- o porządkowanie terenu zieleni przy ul. Stabłowickiej,
- o zakup koszy na śmieci do Parku Zachodniego, Kasprowicza, Leśnickiego oraz na zieleńce przy ul. Kazimierskiej, Rubinowej, Zawiszy Czarnego,
- o zakup ławek parkowych do Parku Zachodniego, Langiewicza, Czarna Woda, Wittiga oraz na zieleńce przy ul. Ełckiej, Łużyckiej, Grudziądzkiej, 9 Maja, Kazimierskiej.

- Konserwacja fontann – 484 650,00 zł

Zadanie obejmowało koszt prowadzenia eksploatacji i konserwacji instalacji nawadniających, napowietrzających i fontann, w tym:

- o napowietrzanie stawów w Parku Południowym i Parku Nowowiejskim oraz na terenie zielenca przy pl. Anielewicza,
- o deszczowanie trawników: na Pl. Katedralnym i Pl. Kościuszki, w Parku Staszica, Parku Kopernika, w Parku Południowym, na Osi Grunwaldzkiej, w Ogrodzie Japońskim, na zielencu przy ul. Orlej,
- o nawadnianie kropelkowe zieleni na terenach Promenad Staromiejskich, w Parku Południowym, na zielencu przy pl. Strzeleckim i ul. Pomorskiej,
- o fontann: w Parku Kopernika, w Parku Staszica, na Promenadzie Staromiejskiej, „Krasnale” na pl. Teatralnym, przy ul. Przestrzennej, na pl. Św. Macieja oraz na Osi Grunwaldzkiej,
- o kaskady wodne na terenie Ogródu Japońskiego,
- o źródła na Wzgórzu Partyzantów,
- o punkt poboru wody w Parku Południowym przy polanie hippicznej.

- Konserwacja zabytkowego Kościółka w Parku Szczytnickim – 7 822,80 zł

W zabytkowym kościółku Św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim prowadzono monitoring przeciwpożarowy wraz z bieżącą konserwacją urządzeń monitorujących.

- Odbiór ścieków – 20 483,58 zł

Odbioru ścieków obejmował koszty powstałe podczas eksploatacji fontann i urządzeń nawadniających.

- Usuwanie skutków nawałnicy – 2 461 446,72 zł.

W ramach zadania usunięto 1 894 szt. wiatrołomów i wiatrowałów po wicherze w dniu 19 lipca 2015 r. Wykonano również pielęgnację 3 511 szt. uszkodzonych drzew, usunięto 188 szt. karp oraz uprzątnięto i wywieziono 8 517,60 m³ gałęzi. Prace prowadzono w rejonie zieleni przyulicznej i parkowej oraz lasach komunalnych, głównie na Krzykach.

- **Oplaty za zajęcie pasa drogowego – 1 732,65 zł**
Oplaty za zajęcie pasa drogowego związane z przyłączami infrastruktury podziemnej.
- **Utrzymanie szaletu ul. Różyckiego – 29 558,13 zł**
Koszty konserwacji i utrzymania w czystości szaletu przy ul. Różyckiego.
- **Utrzymanie terenu zieleni ul. Paprotna – 106 801,20 zł** (środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska)
Wykonano prace rozbiórkowe i porządkowe na nieruchomości przy ul. Paprotnej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem odpadów powstałych w wyniku wykonania tych prac.
- **Wrocławski Budżet Obywatelski – 175 295,19 zł**
 - o pielęgnację 250 starszych drzew, wycinkę 58 martwych drzew oraz usunięcie samosiewów drzew i krzewów z powierzchni ok. 7 500 m² na terenie parku Wroniego,
 - o przesadzenie 20 śliw oraz nasadzenie 60 platanów na al. Wiśniowej we Wrocławiu, dodatkowo drzewa zostały poddane zabiegowi mikoryzacji,
 - o wykarczowano 2 pnie i nasadzono 8 szt. jesionów wyniosłych na ul. Rakietowej we Wrocławiu, dodatkowo drzewa zostały poddane zabiegowi mikoryzacji,
 - o rekultywację trawnika przy przychodni ul. Sądowa 8, oraz posadzono 91 szt. róż okrywowych,
 - o zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Podwale 57 w zakresie usunięcia pozostałości parkingu i przygotowania terenu pod wysiew trawy, demontaż 2 ławek i montaż 4 ławek oraz nasadzenie 117 mb żywopłotu z ligustra pospolitego.
- **Umowy - zlecenia i umowy o dzieło – 42 510,05 zł**
Zadanie obejmowało swoim zakresem:
 - o utrzymywanie woliery wraz z gołębiaми ozdobnymi w Parku Mikołaja Kopernika,
 - o przeglądy konserwacyjne karuzeli w Parku Mikołaja Kopernika,
 - o przygotowanie i aplikacje wniosku do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o udzielenie dotacji dla inwestycji pn. „Remont zabytkowego kościoła p.w. św. Jana Napomucena w Parku Szczytnickim we Wrocławiu”,
 - o opracowanie dokumentacji dotyczącej oceny walorów kompozycyjnych Parku Grabiszyńskiego.
- **Przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej – 281 707,90 zł**
W 2015 r. w ramach zadania wykonano prace przedprojektowe, koncepcje i projekty, w tym m.in.:
 - o projekt zagospodarowania terenu zieleńca przy placu Westerplatte we Wrocławiu – etap II,
 - o projekty przyłączy energetycznych dla terenów zieleni, w tym: Parku Leśnickiego,
 - o inwentaryzacja dendrologiczna wraz z gospodarką drzewostanem dla fragmentu terenu Parku Słowackiego we Wrocławiu,
 - o ekspertyza stanu technicznego części Bastionu Ceglarskiego przy ul. Purkyniego we Wrocławiu – Wzgórze Polskie – etap II,
 - o koncepcję zagospodarowania terenu zieleni przy ul. Awicenny,
 - o projekt wysokiego ogrodzenia terenów sportowych przy ul. Dożynkowej we Wrocławiu,
 - o projekt remontu szaletu miejskiego przy Wzgórzu Polskim we Wrocławiu – etap I,
 - o koncepcja zagospodarowania terenu zieleni przy ul. Konduktorskiej we Wrocławiu,
 - o nadzory nad inwestycją pn. „Budowa placu street workout park plus w Parku Biskupińskim we Wrocławiu”,
 - o nadzory nad inwestycją pn. „Zagospodarowanie terenu Wzgórze Gajowickiego przy ul. Kruczej we Wrocławiu”.
- **Odszkodowania, franszyza na rzecz osób fizycznych – 28 085,46 zł**

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2015 r.

- **Odszkodowania, franszyza na rzecz osób prawnych – 7 009,07 zł**

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2015 r.

- **Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 2 025,88 zł**

Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego w 2015 r.

- **Odsetki – 1 268,89 zł**

Koszt odsetek w 2015 r.

• **ZADANIA INWESTYCYJNE**

- **Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich – 7 212 666,87 zł**

Środki przyznane w 2014 r. wykorzystano na realizację następujących zadań:

- o Rewaloryzacja Promenady Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,
- o Rewaloryzacja Promenady Staromiejskiej na fragmencie od ul. P. Skargi do wejścia na teren Parku Kopernika wraz z placem z pomnikiem M. Kopernika,
- o Zagospodarowanie terenu wokół pomnika Kolumny Maryjnej wraz z konserwacją pomnika na Placu Świętojańskim we Wrocławiu – Leśnicy,
- o Modernizacja placu zabaw na Placu Pereca,
- o Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Św. Marcina we Wrocławiu – etap I Bulwar ks. A. Zienkiewicza,
- o Zagospodarowanie terenu Wzgórza Słowiańskiego – etap II,
- o Zagospodarowanie terenu zieleńca przy pl. Westerplatte – etap II,
- o Dokumentacja projektowa dla zadania pn. „Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Reja”,
- o Zagospodarowanie terenu zieleńca przy ul. Sycowskiej,
- o Projekt oświetlenia głównej alei w Parku Zachodnim biegnącej od alei między ul. Lotniczą a ul. Pilczycką do placu zabaw.
- o Projekt punktu poboru energii dla imprez okazjonalnych w Parku Zachodnim,
- o Budowa punktu poboru energii dla imprez okazjonalnych na terenie Wzgórza polskiego we Wrocławiu,
- o Budowa placu zabaw na terenie przy ul. Wędkarzy we Wrocławiu,
- o Doposażenie placu zabaw w Parku Marii Dąbrowskiej.

- **Rewaloryzacja Parku Szczytnickiego – Remont mostka łukowego „Taiko Bashi” w Ogrodzie Japońskim 107 091,46 zł**

W ramach zadania wykonano remont podłogi mostka „Taiko Bashi” na cieku wodnym w Ogrodzie Japońskim oraz wzmocniono i uzupełniono jego stalową konstrukcję nośną.

- **Wrocławski Budżet Obywatelski – 4 054 440,33 zł**

Zadanie obejmowało swoim zakresem:

- o Park Zachodni – ul. Lotnicza - Bezobsługowy kompleks wspinaczkowy na wolnym powietrzu - Buldering, - 100 000,00 zł,
- o Park Tysiąclecia – ul. Graniczna - Budowa siłowni zewnętrznej (outdoor), - 62 186,64 zł,
- o Kuźniki - ul. Hermanowska - Siłownia pod chmurką na Kuźnikach, - 84 977,82 zł,
- o Park Zachodni – ul. Pałucka - Budowa siłowni zewnętrznej (outdoor), - 62 347,91 zł,
- o ul. Kasprowicza 45 – Zieleniec - W zdrowym ciele zdrowy duch, - 83 000,00 zł,
- o ul. Kasprowicza 45 – Zieleniec Kalistenika Workout Park, - 53 000,00 zł,
- o ul. Kasprowicza 45 – Zieleniec - Budowa obiektów rekreacyjno-sportowych w okolicy wałów Karłowice-Różanka, - 556 290,68 zł,
- o Park Biskupiński - Street Workout Park Plus, - 104 874,99 zł,
- o Wyspa Bielarska - Budowa siłowni na wolnym powietrzu, - 82 476,10 zł,

- o ul. Tymiankowa 3 - Międzypokoleniowe Centrum Rekreacji -rewitalizacja terenu, - 634 537,52 zł,
- o Wzgórze Gajowe – ul. Krucza, Górka PaFaWag – Drugie Życie,- 535 050,00 zł,
- o Dokumentacja projektowa dla zadania Stabłowice – ul. Górecka, Nowa Cegielnia Stabłowicka - sport, rekreacja, wypoczynek.- zagosp. terenu, - 60 000,00 zł,
- o Stabłowice - ul. Wełniana - Teren rekreacyjno-sportowy dla mieszkańców, - 424 657,66 zł,
- o Strachocin – ul. Strachocińska - Kompleksowa rewitalizacja parku osiedlowego, - 516 086,91 zł,
- o Koncepcja zagospodarowania dla zadania Oporów – ul. Solskiego - Park Wspólnotowy Ślęzański Mamut - przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, - 34 440,00 zł,
- o Dokumentacja projektowa dla zadania Zakrzów - ul. Królewska, Park Jedności – Kompleksowe zagospodarowanie terenu zieleni od ul.Irkuckiej do Zatorskiej, - 147 600,00 zł,
- o Ołtaszyn – ul. Ułańska - Słoneczny Park na Ołtaszynie - zagospodarowanie parku – dwie raty, - 490 159,10 zł,
- o Dokumentacja projektowa dla zadania Park Szeli Zagospodarowanie terenu w trójkącie: Zaporoska - Lubuska-Skwierzyńska – 22 755,00 zł.

- **Park Milenijny – 349 261,80 zł**

W ramach zadania wykonano:

- o Projekt Alei ESK – World Games przy ul. Sukielickiej we Wrocławiu. Etap II,
- o Rekultywację starorzecza rzeki Ślęzy w rejonie ul. Sukielickiej we Wrocławiu,
- o Nadzór autorski nad wykonaniem rekultywacji starorzecza rzeki Ślęzy,
- o Projekt pn. „Pasma Dziesięciu Wieków” w formie nasadzeń leśnych w Parku Tysiąclecia we Wrocławiu,
- o Zakup materiału roślinnego do wykonania nasadzeń w Parku Tysiąclecia.

• **INNE REALIZOWANE PROGRAMY**

- **Program zieleni rozproszonej – 99 991,82 zł**

Środki zostały wykorzystane wiosną 2015 r. na dostawę materiału do nasadzeń na terenach zieleni miejskiej we Wrocławiu oraz mikoryzację drzew.

- **Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 447 145,77 zł**

W ramach przyznanych środków w 2015 r. wykonano m.in.:

- o przeglądy techniczne wraz z podstawową konserwacją urządzeń zabawowych na wszystkich placach zabaw w parkach i na zieleńcach, będących pod zarządem ZZM,
- o naprawy i remonty urządzeń zabawowych na placach zabaw dla dzieci oraz ścieżek zdrowia w parkach i na zieleńcach będących pod zarządem ZZM,
- o dostawę i montaż elementów małej architektury, tj. urządzeń zabawowych na place zabaw, ławek parkowych, koszy na śmieci, na terenach zieleni zarządzanych przez ZZM, w tym m.in.: na terenie przy ul. Bajana oraz Włóściańskiej, w Parku Zachodnim i Parku Tołpy,
- o nawierzchnię żwirową na placu zabaw w Parku Złotnickim i Parku Andersa.

- **Wrocławski Budżet Obywatelski - Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 114 864,24 zł**

W ramach przyznanych środków w 2015 r. wykonano m.in.:

- o budowę stanowisk szachowych i doposażenie placu zabaw na terenie Parku Langiewicza,
- o dostawę i montaż ławek na teren zieleni przy ul. Lipskiej.

- **Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 28 000,00 zł**

W ramach przyznaných środków w 2015 r. wykonano dostawę i montaż stanowisk do grillowania w związku z zagospodarowaniem terenu zieleni miejskiej przy ul. Królewieckiej we Wrocławiu.

- **Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta – Eksploatacja fontanny multimedialnej – 2 527 729,89 zł**

W 2015 r. środki wykorzystano na pokrycie kosztów funkcjonowania fontanny multimedialnej, w tym:

- o uruchomienie fontanny na sezon 2015 r., bieżącą eksploatację i konserwację, przygotowanie i obsługę pokazów multimedialnych typu „show” oraz zabezpieczenie i przegląd fontanny przed sezonem zimowym,
- o ochronę fizyczną fontanny multimedialnej, opłatę za najem pomieszczeń w budynku Wrocławskiego Centrum Kongresowego dla potrzeb zasilania fontanny,
- o opłaty za energię elektryczną, dostawę wody,
- o zapłatę wykonawcy za naprawę fontanny w czerwcu 2011 r.,
- o koszty postępowania sądowego oraz zapłatę odsetek wynikających z wyroku sądowego w związku z zalaniem fontanny w czerwcu 2011 r.

• **POZOSTAŁE ZADANIA INWESTYCYJNE**

- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 563 992,55 zł**

W ramach przyznaných środków w 2015 r. zrealizowano n/w zadania:

- o „Odbudowa murów drewnianego zabytkowego kościółka p.w. św. Jana Nepomucena”, w ramach której opracowano dokumentację projektową na remont całego obiektu oraz zrealizowano zadanie pn. „Remont ścian zrębowych drewnianego kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim we Wrocławiu – Etap I”,
- o „Odbudowa zabytkowej Kolumny Fryderyka Wilhelma II”.

- **Infrastruktura rowerowa – Promenada Staromiejska na odcinku od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej – 460 000,00 zł**

W ramach ww. środków wybudowano ścieżkę rowerową o długości 450m wzdłuż Fosi Miejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej, która stanowi część zadania p.n. „Rewitalizacja Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej”.

• **INNE REALIZOWANE ZADANIA**

- **Oczyszczanie miast i wsi – 280 979,04 zł**

W ramach zadania zrealizowano:

- o powierzchniowe koszenie chwastów z gminnych terenów rolnych (rejon ul. Kowalskiej, Życzliwej, Serowskiej, Bora Komorowskiego/Okulickiego, Jeleniogórskiej, Paprotnej, Zawiszy Czarnego, Świeżej, Uciechowskiej, Nowodworskiej, Bukowskiego (Park Mamuta), Ełckiej, Jana Piwnika Ponurego, Lekcyjnej/Redyckiej, Gołębiej/Mewiej, al. Śliwowej, Maślickiej, Lotniczej, Hermanowskiej, Puckiej, Wilczkowskiej, Starodworskiej, Jerzego Bajana, Rybnickiej, Sokalskiej, Krzemienieckiej, Twardogórskiej, Cynamonowej, Kwidzyńskiej),
- o usuwanie odpadów z gminnych terenów rolnych (rejon ul. Stanisławowskiej, Kowalskiej, Kosmonautów, Maślickiej, Eluarda, Zakopiańskiej, Kłodzkiej/Srebrnogórskiej, Kupieckiej/Stefki, Arbuzowej/Daktylowej, Brodzkiej, Noteckiej/Królewieckiej, Pińskiej, Grodeckiej, Gorlickiej, Osobowickiej, Olszewskiego, Opolskiej, al. Róż, Życzliwej, Serowskiej, Bora Komorowskiego/Okulickiego, Bukowskiego (Park Mamuta), Jeleniogórskiej, Paprotnej, Orzechowej, Świeradowskiej, Brzoskwińskiej, Żegiestowskiej, Zawiszy Czarnego, Świeżej, Uciechowskiej, Starogajowej, Nowodworskiej, Krzywej Grobli, Ziębickiej, Irysowej, Jana Piwnika Ponurego, Jana III Sobieskiego, Lekcyjnej/Redyckiej, Suwalskiej, al. Śliwowej, Lotniczej, Puckiej, Wilczkowskiej, Wilczej, Starodworskiej, Rybnickiej, Sokalskiej, Krzemienieckiej, Kochanowskiej, Kwidzyńskiej),

- o rozbiórka altanek (rejon ulicy ul. Stanisławowskiej, ul. Kłodzkiej/Srebrnogórskiej, Opolskiej, Bora Komorowskiego/Okulickiego, Bukowskiego (park Mamuta), Francuskiej, Cynamonowej),
- o wycinka drzew pow. 10 lat (rejon ul. Zielnej, Paprotnej, Bukowskiego, Opolskiej, Rabczańskiej, Canaletta, Torfowej, Gorlickiej),
- o wycinka drzew do 10 lat (w rejonie ulicy Bukowskiego, Kwidzyńskiej),
- o pielęgnacja drzewa starszego pow. 10 lat (w rejonie ulicy Maślickiej, Horbaczewskiego, Wilczkowskiej),
- o usuwanie krzewów (w rejonie ulicy Pawła Eluarda, Rybnickiej),
- o usuwanie padłych zwierząt z wywozem i przekazaniem do utylizacji (w rejonie ulicy Heweliusza, Bukowskiego),
- o likwidacja ogrodzeń z siatki stalowej (w rejonie ulicy Rybnickiej),
- o plantowanie i wyrównanie terenu do poziomu gruntu rodzimego (w rejonie ulicy Bukowskiego, Pełczyńskiej),
- o zamieszczenia ogłoszenia w prasie o zamiarze wydzierżawienia gruntu rolnego,
- o orka głęboka (w rejonie ul. Avicenny).

- **Uporządkowanie terenu zieleni ul. Odkrywców 100 i ul. Strzegomskiej 148 - 7 999,88 zł**

W 2015 r. przeprowadzono niezbędne prace pielęgnacyjne terenów zieleni wokół i na obiekcie budowli ochronnej, zlokalizowanej na posesji przy ulicy Odkrywców 100 i ulicy Strzegomskiej 148.

- **Gospodarka gruntami i nieruchomościami – 84 979,93 zł**

W ramach przyznanych środków w 2015 r. zrealizowano zadania:

- o przeprowadzono niezbędne prace interwencyjne polegające na: pielęgnacji, wycinie drzew, koszeniu terenów zieleni, likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci oraz wywozie złomu, na terenach będących własnością gminy, dla których nie ustanowiono władającego,
- o prace porządkowe polegające na usunięciu wiatrołomów i złamanych konarów drzew oraz pielęgnacja uszkodzonego drzewostanu na działkach nr 5/4 i 8/5 AM 25 obręb Grabiszyn, zniszczonych po wystąpieniu silnego wiatru na terenie Wrocławia w dniu 19 lipca 2015 r.

- **Nadzór nad gospodarką leśną. Zalesianie gruntów porolnych na terenie Wrocławia – rejon Świniary – 99 838,44 zł**

W ramach przyznanych środków w 2015 r. zrealizowano jesienne zalesienie terenu o pow. 5,47 ha w obrębie Świniary wysadzając ok. 36 000 sztuk sadzonek leśnego materiału roślinnego wraz z zabezpieczeniem przedmiotowej powierzchni przed zwierzyną, poprzez grodzenie uprawy siatką leśną.

• **ZADANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA URZĄDZEŃ MELIORACJI KOMUNALNYCH**

- **Utrzymanie i konserwacja rowów, rurociągów, drenaży i studni publicznych**

Na utrzymanie urządzeń melioracji komunalnych w 2015 r. wykorzystano środki w wysokości 1 713 080,09 zł.

W ramach tych środków wykonano:

- o czyszczenie rowów, rurociągów i drenaży, oczyszczono urządzenia w ilości 114 374 mb,
- o remont i konserwację studni publicznych - 18 szt.,
- o utrzymanie urządzeń przeciwpowodziowych na wylotach do rzek, przeprowadzono
- o dwukrotną konserwację kłap i zasuw urządzeń przeciwpowodziowych
- o bieżącą konserwację przepompowni wód deszczowych i drenażowych,
- o wykonano badania fizyko-chemiczne wód na wylotach kanałów deszczowych do cieków otwartych,
- o zaktualizowano 4 pozwolenia wodno prawne,

- o zakupiono energię elektryczną do zasilania przepompowni wód deszczowych i drenażowych za kwotę – 46 117,48 zł,
- o zakupiono pokrywy na studzienne,
- o odprowadzono opłaty z tytułu korzystania ze środowiska – 115 877,00 zł oraz opłaty za umieszczone urządzenia (przyłącza kanalizacji deszczowej) niezwiązane z funkcją drogi w pasie drogowym – 7 548,48 zł,
- o W ramach tego paragrafu wykonano przełożenie we właściwe granice wraz z przebudową rowu B-3 na wysokości ul. Janowskiej.

• WYDATKI INWESTYCYJNE

Na zadanie związane z programem modernizacji systemu odwodnienia miasta WPI/139 wykorzystano środki w łącznej wysokości 5 728 617,30 zł na realizację prac związanych z „Przebudową rowu B-9” na Stabłowicach, od ul. Kruszcowej do ul. Jeżowskiej co zakończyło etap 1 oraz „Modernizacją rowu S-31” na Partynicach – zrealizowano część 1 etapu 1B, kontynuacja prac w 2016 r.

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE GŁÓWNYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH W LATACH 2012-2015

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni (ha)			
	2012	2013	2014	2015
Parki	557,66	557,64	559,29	559,29
Ulice (bez pow. rowów)	513,79	507,76	536,86	547,21
Lasy	1 128,42	1 128,42	1 128,42	1 222,10
Zieleńce	118,88	119,17	119,65	120,65
Zieleń tymczasowa i nieurządzona	83,30	83,50	78,74	88,81
Ogółem	2 402,05	2 396,49	2 422,96	2 538,06

Sprzedż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego

Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)			
	2012	2013	2014	2015
Normalne	117 262	91 951	97 630	114 663
Ulgowe	86 097	107 285	118 134	141 243
Karnety	67	72	72	82
Bilety na sesję ślubną	-	119	152	151
Ogółem	203 426	199 427	215 988	256 139

Drewno pozyskane w trakcie prowadzonej konserwacji lasów komunalnych

Grubizna drewna	Miąższość drewna (m ³)			
	2012	2013	2014	2015
Drewno opałowe	1 056,04	797,57	963,43	144,70
Papierówka	120,47	32,18	143,96	166,01
Ogółem	1 176,51	829,75	1 107,39	310,71

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej

Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)			
	2012	2013	2014	2015
Drzewa	569	199	2 490	2 768

Krzewy	28 067	16 245	27 847	23 924
Sadzonki leśne	50 100	44 100	99 660	102 500
Rabatowe	287 542	169 782	150 698	218 763
Cebulowe	93 500	60 800	148 900	212 470
Byliny	3 265	100	469	1717
Pnącza	635	1 205	845	630
Ogółem	463 678	292 431	430 909	526 352

Zadania w zakresie przeglądów i napraw placów zabaw, oświetlenia oraz urządzeń wodnych

Nazwa czynności	Ilość obiektów (szt.)			
	2012	2013	2014	2015
Przeglądy i konserwacja:				
- place zabaw	90	91	91	91
- siłownie terenowe	9	13	13	16
- ścieżki zdrowia	7	7	7	7
Remonty i naprawy:				
- place zabaw	90	91	91	91
- siłownie terenowe	9	13	13	16
- ścieżki zdrowia	7	7	7	7
Eksploatacja i konserwacja oświetlenia:				
- lampy oświetlenia typu parkowego i iluminacje	1 800	1 771	1 806	1840
Eksploatacja i konserwacja urządzeń wodnych:				
- fontanny i systemy nawadniania	30	30	33	33

Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji komunalnych

Wyszczególnienie czynności	Ilość urządzeń melioracyjnych poddanych konserwacji (mb)			
	2012	2013	2014	2015
Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji komunalnych	154 544	128 113	124 290	114 374
Ogółem	154 544	128 113	124 290	114 374

GEODEZJA I KARTOGRAFIA

REALIZACJA ZADAŃ OBEJMUJĄCYCH PRACE ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM PAŃSTWOWEGO ZASOBU GEODEZYJNEGO I KARTOGRAFICZNEGO

- 2015 r. obfitował w szereg nowych istotnych regulacji prawnych dotyczących zagadnień związanych z prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego tj:
 - nowelizacja rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2015 r. poz. 542 ze zm.);
 - rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie bazy danych obiektów topograficznych oraz mapy zasadniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2028);
 - rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 października 2015 r. w sprawie powiatowej bazy GESUT i krajowej bazy GESUT (Dz. U. z 2015 r. poz. 1938).

Prowadzono bieżącą aktualizację baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w oparciu o:

- wyniki zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych przekazanych do zasobu oraz wyciągi z operatów szacunkowych;
- wnioski właścicieli i władających gruntami;
- prawomocne orzeczenia sądowe, ostateczne decyzje administracyjne, zawiadomienia z ksiąg wieczystych, odpisy aktów notarialnych, akty normatywne (w tym uchwały Rady Miejskiej Wrocławia).

Prowadzono obsługę interesantów:

- przyjmowano zamówienia i wnioski na udostępnianie informacji i wydano dokumenty z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym do zgłoszeń prac geodezyjnych i kartograficznych;
- przygotowano i udostępniano materiały, informacje i dokumenty dla złożonych zamówień i wniosków, w tym dla zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych;
- udostępnianie informacji następowało poprzez: internet, intranet, ePUAP, pocztę elektroniczną, pocztę oraz bezpośredni kontakt;
- w trybie art. 15 ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne realizowano 63 wnioski o udostępnienie danych zgromadzonych w rejestrze publicznym;
- pobierano opłaty za udostępnione materiały, dokumenty oraz udzielane informacje zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- przygotowano różnorodną dokumentację dla potrzeb wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego oraz jednostek gminy związane z prowadzonymi przez te jednostki postępowaniami itp. dla potrzeb komunalizacji, regulacji stanów prawnych, decyzji o warunkach zabudowy, sprzedaży mienia komunalnego itp.;
- dopracowano i kontynuowano proces związany z wykonywaniem podziałów działek mienia komunalnego i Skarbu Państwa oraz rozgraniczeń, wznowień znaków granicznych i okazań granic działek dla nowych nabywców mienia komunalnego i Skarbu Państwa - realizacja tych prac umożliwiła opracowanie dokumentacji do sprzedaży nieruchomości komunalnych i Skarbu Państwa.

Wykaz wybranych zrealizowanych zadań przez ZGKiKM

Wyszczególnienie czynności	jednostka	Ilość			
		2012	2013	2014	2015
Wprowadzanie zmian do operatu ewidencyjnego	zmiana	89 439	90 783	109 967	102 857
Przygotowywanie i wysyłka zawiadomień o wprowadzonych zmianach w ewidencji gruntów	zawiadomienie	30 430	33 343	48 233	63 446
Przyjmowanie zamówień i przygotowywanie materiałów do prac geodezyjnych	zamówienie	9 224	6 998	8 735	9 440
Kontrola operatów przyjmowanych do zasobu	przyjmowany operat geodezyjny	8 503	7 752	7 245	7 641
Przygotowanie dokumentacji dla potrzeb Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych Gminy /ilość spraw/	zamówienie	2 527	2 607	2 008	2 229
Liczba przyjętych do uzgadniania projektów	przyjęty projekt	2 799	2 836	2 473	2 025
Liczba uzgodnionych projektów /wydanych opinii/	wydana opinia o uzgodnieniu = uzgodniony projekt	2 748	2 805	2 360	1 990
Podziały działek	ilość zleceń	73	56	93	110
Wznowienia granic, okazania granic działek	ilość zleceń	236	173	207	201

REALIZACJA ZADAŃ OBEJMUJĄCYCH PRACE ORGANIZACYJNO-TECHNICZNE POZWALAJĄCE NA OPRACOWANIE I PEŁNIEJSZE WYKORZYSTANIE BAZ DANYCH

- Kontynuowano proces informatyzacji państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Proces ten obejmował bieżące skanowanie dokumentacji z prac geodezyjnych i kartograficznych przekazywanych do zasobu przez wykonawców tych prac. Skanowanie obejmowało również dokumentację archiwalną oraz przekazywane przez kancelarie notarialne odpisy aktów notarialnych i orzeczenia sądowe.
- W 2015 r. kontynuowano udostępnianie danych za pośrednictwem internetu i intranetu dla upoważnionych pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, jednostek organizacyjnych gminy, Urzędu Wojewódzkiego i innych upoważnionych instytucji ;
- Zrealizowano 1 199 195 operacji dostępu.
- Stworzono oprogramowanie do ewidencjonowania bazy danych osnów geodezyjnych DBSOG oraz zasilono aplikację odpowiednimi informacjami w celu utworzenia bazy BDSOG.
- W związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia w sprawie organizacji i trybu prowadzenia zasobu geodezyjnego i kartograficznego wznowiono prace nad nowym oprogramowaniem komputerowym do budowania ewidencji materiałów zasobu.
- Prowadzono oprócz bieżącej aktualizacji operatu ewidencji gruntów i budynków weryfikację istniejących zapisów w ewidencji co do zgodności ich z przepisami prawnymi oraz zapisami w księgach wieczystych.
- W sposób ciągły prowadzono szkolenia pracowników w zakresie doskonalenia zawodowego bhp, obsługi wdrażanych oprogramowań, zmiany przepisów prawa, systemu zarządzania jakością, itp..
- Łącznie w szkoleniach, seminariach uczestniczyło 234 pracowników.

POZOSTAŁE ZADANIA

W 2015 r. w ZGKiKM była przeprowadzona kontrola przez Archiwum Państwowe we Wrocławiu dotycząca prawidłowości gromadzenia dokumentacji w archiwum zakładowym i w archiwach pobocznych.

Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu posiada certyfikat ISO 9001:2008 nieprzerwalnie od 2006 r. W kwietniu 2015 r. w Zarządzie przeprowadzono audyt recertyfikujący, w wyniku którego certyfikat został przedłużony na następny okres do maja 2018 r.

Dnia 15 kwietnia 2015 r. Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego uzyskał certyfikat SAM (Software Asset Managment). Certyfikat świadczy o wykorzystywaniu przez nas wyłącznie legalnego oprogramowania.

W listopadzie 2015 r. zostało przeprowadzone badanie poziomu satysfakcji klienta zewnętrznego wśród klientów Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu, którego celem było zbadanie zadowolenia klienta z poziomu świadczonych usług przez pracowników Zarządu. Takie badania są przeprowadzane co 2 lata. Z ankiet dostarczonych przez interesantów wynika, że wysoko oceniane są kwalifikacje i profesjonalizm pracowników, kultura osobista i uprzejmość pracowników oraz sposób obsługi osób starszych i niepełnosprawnych. W skali oceny od 0 do 5 określono poziom zadowolenia na 4.8. Z ankiety wynika, że dobrze postrzegana jest również terminowość załatwienia spraw, 70% ankietowanych uważa, że sprawy załatwiane są „od ręki”, 26% do tygodnia, 2% do miesiąca z uwagi na ich skomplikowanych charakter lub czasochłonność, 2% ankietowanych nie wyraziło zdania w tym zakresie.

W październiku 2015 r. przeprowadzono okresową ocenę klasyfikacyjną pracowników Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu w oparciu o obowiązujące przepisy oraz § 16 ust. 1 Regulaminu Organizacyjnego Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu. Wyniki przeprowadzonej oceny określono w raporcie z okresowej oceny kwalifikacyjnej kadr sporządzonym w grudniu 2015 r.

Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości

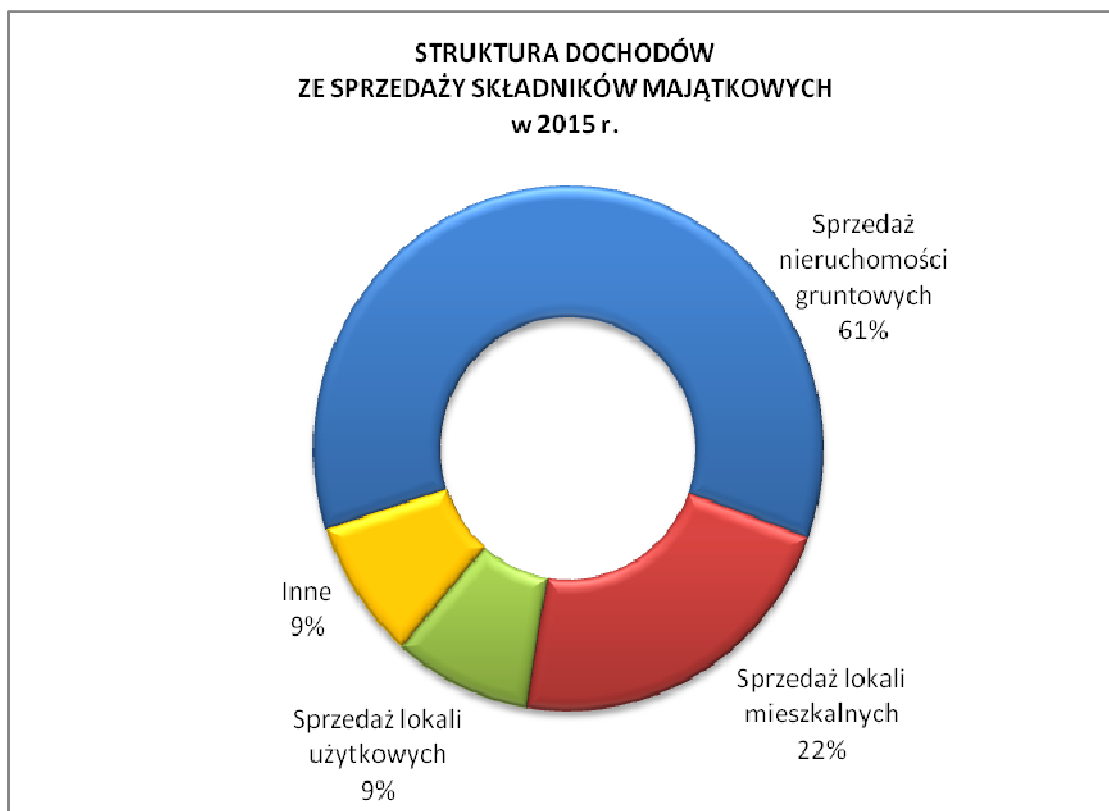
NABYWANIE I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

Wyszczególnienie	jednostka miary	2015 r.
Sprzedaż nieruchomości gruntowych - w przetargach	szt.	100
	ha	22,1
Sprzedaż nieruchomości gruntowych - na poprawę warunków zagospodarowania	szt.	41
	ha	1,67
Doposażenie spółek Gminy Wrocław - aporty nieruchomości	szt.	3
	zł	27 400 000
Efekty prywatyzacji gminnych lokali mieszkalnych	mieszkania (szt.)	942
Efekty prywatyzacji gminnych lokali użytkowych	lokale (szt.)	66
Uwłaszczenie użytkowników wieczystych - Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego związanego z lokalem w prawo własności	użytkownicy wieczystości	879
Pozyskanie nieruchomości gruntowych do zasobu gminnego na cele publiczne	ha	37,2

W ramach budżetu dla Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości zaplanowane pierwotnie dochody ze sprzedaży składników majątkowych Gminy w wysokości 191 900 000 zł, w wyniku dokonanych zmian zostały ustalone na poziomie 161 900 000 zł. Ogółem uzyskane dochody w 2015 r. ze sprzedaży składników majątkowych wyniosły 164 624 184,10 zł, tj. 101,7% realizacji planu.

Wykonanie planu dochodów wg źródeł i działów klasyfikacji budżetowej.

PARA- GRAF	WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN 2015 R. PO ZMIANACH (zł)	WYKONANIE NETTO (zł)	% WYK.
0470	Użytkowanie wieczyste	1 000 000	668 525,98	66,9
0760	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności	1 500 000	1 169 161,67	77,9
0770	Wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności, w tym:	156 400 000	150 485 927,93	96,2
	- Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym	93 400 000	94 101 492,60	100,8
	- Sprzedaż nieruchomości w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania sąsiednich nieruchomości oraz w trybie zamiany	5 000 000	5 557 535,94	109,1
	- Sprzedaż lokali mieszkalnych	40 000 000	36 404 638,96	91
	- Sprzedaż lokali użytkowych	18 000 000	14 376 898,39	80,1
	- Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego na rzecz osób prawnych		45 362,04	
0970	Wpływy z różnych dochodów	3 000 000	12 300 568,52	410
	RAZEM	161 900 000	164 624 184,10	101,7

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

Sukcesywne przeznaczanie do sprzedaży terenów komunalnych przyczynia się do zmiany wizerunku Miasta, ale też do tworzenia dochodów budżetowych. Zagospodarowanie nieruchomości przez nowych inwestorów wpływa na kształtowanie otoczenia i kreowanie przestrzeni zgodnie z uchwalonymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W celu zachowania różnorodności oferty Miasta, podobnie jak w latach ubiegłych, do zbycia przygotowane zostały tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą. Są to nieruchomości zróżnicowane pod względem nie tylko możliwości zagospodarowania, lecz także parametrów oraz położenia. W minionym roku w sprzedaży znalazły się działki przygotowane do zainwestowania zarówno przez nabywców indywidualnych, deweloperów, małych przedsiębiorców, jak i duże podmioty gospodarcze, reprezentujące różne sektory. W roku 2015 procedurą przygotowania do sprzedaży objętych zostało **ponad 400 nieruchomości**. Jest to jedna z największych ofert sprzedaży nieruchomości gminnych w Polsce. Z uwagi na złożony i długotrwały proces, jakim jest przygotowanie nieruchomości do obrotu cywilnoprawnego, wiele procedur rozpoczętych w minionym roku przyniesie wymierny efekt w latach następnych.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI W TRYBIE PRZETARGOWYM

W 2015 r. do zbycia przeznaczonych zostało **198 nieruchomości**, z czego **162 stanowiły nowe oferty**. W wyniku przeprowadzonych **275 postępowań** przetargowych i rokowań, nabywców znalazło **100 nieruchomości** o łącznej powierzchni 22,1 ha. Dochód uzyskany ze sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym wyniósł 94 101 492,60 zł, tj. 100,8% planowanych wpływów w tej pozycji.

Sprzedaż nieruchomości w roku 2015 w trybie przetargowym z podziałem na przeznaczenie w mpzp.

PRZEZNACZENIE W PLANIE	ILOŚĆ	POWIERZCHNIA (ha)	CENA SPRZEDAŻY (zł)
Budownictwo jednorodzinne	75	10,4	28 366 930
Budownictwo wielorodzinne	16	7,7	39 497 700
Usługi	8	3,5	24 871 862
Aktywność gospodarcza	1	0,5	1 365 000
Razem	100	22,1	94 101 492

Wśród pozytywnie rozstrzygniętych przetargów, **87 transakcji** dotyczyło nieruchomości niezabudowanych, **13** to działki zabudowane budynkami przeznaczonymi do remontu lub rozbiórki.

Inwestorzy kupili od Miasta dwie nieruchomości zabudowane budynkami wpisanymi do rejestru zabytków:

- nieruchomość oddaną w użytkowanie wieczyste wraz ze sprzedażą budynku wieży ciśnień, położona przy ul. Wacława Berenta 75. Wyłoniony w drodze przetargu pisemnego inwestor zaproponował renowację wieży ciśnień z przebudową na cele mieszkalne z usługami;
- nieruchomość przy ul. Księcia Witolda 46, 48-50 z budynkiem dawnego zbożowego magazynu portowego.

Przeznaczone do zbycia zostały kolejne nieruchomości objęte projektem stworzenia we Wrocławiu wzorcowego osiedla mieszkaniowego **Nowe Żerniki**, dla którego inspiracją była WUWA Wohnung und Werkraum Ausstellung - jedno z sześciu modelowych europejskich osiedli, powstałe we Wrocławiu w 1929 r. w rejonie ulicy Zielonego Dębu. Przedsięwzięcie jest realizowane we współpracy Miasta i Dolnośląskiej Okręgowej Izby Architektów RP oraz wrocławskiego oddziału Stowarzyszenia Architektów RP. Oferta skierowana jest do deweloperów, którzy podejmą się budowy mieszkań z uwzględnieniem założeń tego projektu realizowanego w ramach Europejskiej Stolicy Kultury.

Nabywców znalazły trzy nieruchomości objęte programem:

- Nowe Żerniki-5 – nieruchomość o powierzchni 0,6483 ha wraz z udziałem 1/2 w działce o powierzchni 0,1894 ha, cena sprzedaży: 2 460 000 zł; oraz skierowane do kooperatywy mieszkaniowej;
- Nowe Żerniki-9 – oddana w użytkowanie wieczyste nieruchomość o powierzchni 0,1946 ha, cena sprzedaży: 301 000 zł;
- Nowe Żerniki-11 – oddana w użytkowanie wieczyste nieruchomość o powierzchni 0,1582 ha, cena sprzedaży: 260 000 zł.

Analogicznie do lat ubiegłych, najwięcej spośród zbytych nieruchomości komunalnych przeznaczonych było pod budownictwo indywidualne. Zaobserwowano **znaczny wzrost** zainteresowania nabywaniem nieruchomości mieszkaniowych jednorodzinnych: sprzedanych zostało **75 działek** o powierzchni 10,4 ha – to o 4,5 ha więcej niż w 2014 r. Wydział, reagując na potrzeby rynku, skierował do sprzedaży kolejne nieruchomości różnorodne zarówno pod względem powierzchni, ceny, jak i lokalizacji. Znalazły się tutaj działki położone w nowych zespołach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (m.in. w osiedlach Stabłowice, Maślice), jak również te położone na starszych osiedlach (Biskupin) - jako uzupełnienie funkcjonującej już zabudowy mieszkaniowej.

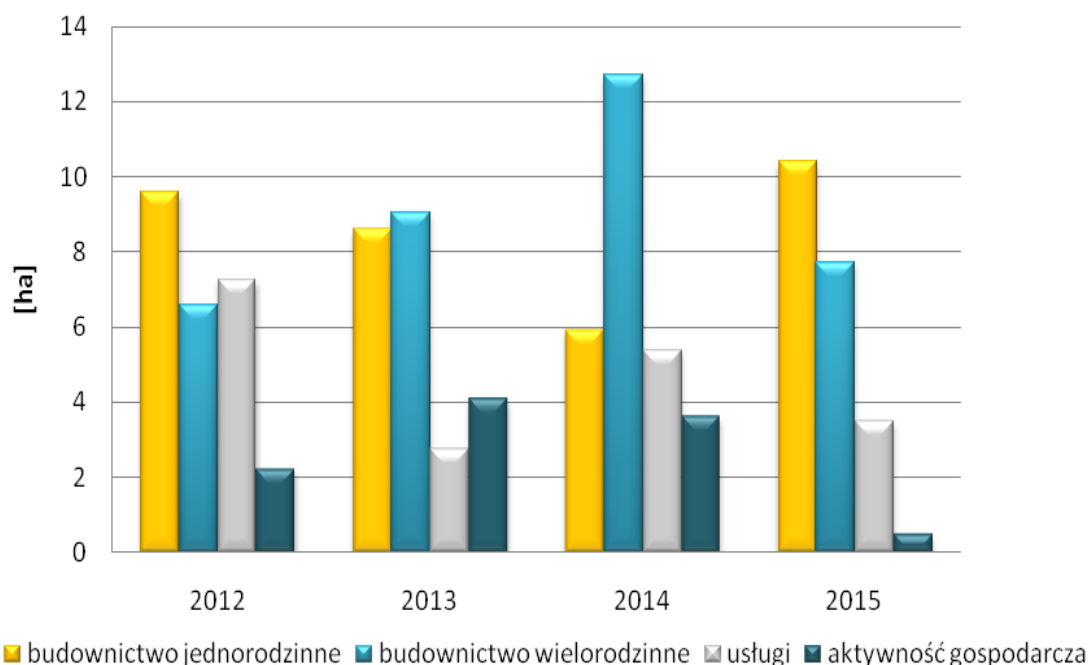
Dla potrzeb indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, po wybudowaniu sieci wodno-kanalizacyjnej przez MPWiK S.A. oraz tymczasowych nawierzchni dróg, do sprzedaży przygotowane zostały także tereny położone w rejonie ulic Lubawskiej i Przemysłowskiej w osiedlu Stabłowice. Procedurą przygotowania do sprzedaży objęte zostały także działki przy ul. Stoszowskiej, planowane do zbycia w 2016 r.

Nieruchomości, przeznaczone do sprzedaży pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna, miały powierzchnie od 608 m² do 1 665 m².

W ciągu roku zaobserwowano spadek zainteresowania inwestorów nabywaniem działek o charakterze usługowym czy produkcyjnym. Rynek nieruchomości komercyjnych jest segmentem gospodarki, którego wzrost zależy przede wszystkim od ogólnej sytuacji społecznej oraz ekonomicznej w kraju i na świecie. Decyzja o nabyciu danej działki podyktowana jest przede wszystkim opłacalnością, a więc prognozowaną stopą zwrotu z inwestycji. Planowane na rok 2015 wybory wpłynęły na ostrożność inwestorów w rozwoju prowadzonej działalności gospodarczej, w tym decyzji zakupowych w odniesieniu do nieruchomości.

Nie znalazły nabywców nawet grunty położone w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej w sąsiedztwie obwodnicy autostradowej. Wpływ na tą sytuację miała nowelizacja ustawy o SSE, dostosowująca zasady udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej do przepisów unijnych, która weszła w życie w styczniu 2015 r.

Powierzchnia nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w latach 2012 - 2015

Najwięcej działek sprzedano w obrębach:

- Stabłowice - 15 transakcji;
- Maślice - 14 transakcji;
- Kowale - 10 transakcji.

W 41 obrębach nie zanotowano żadnych transakcji sprzedaży nieruchomości komunalnych w drodze przetargowej. Rozkład przestrzenny ofert Miasta zależy przede wszystkim od możliwości ich lokalizacji w miejscach gdzie pozwala na to struktura własnościowa, uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego czy istniejąca infrastruktura techniczna. Ze sprzedaży wyłączonych zostało wiele terenów m.in. znajdujących się na obszarach zagrożenia powodziowego.

W 2015 r. odnotowano jedynie **13 transakcji** sprzedaży o wartości przekraczającej 1 000 000 zł, podczas gdy w 2014 r. było ich 24. Są to następujące oferty:

Adres nieruchomości	Cena sprzedaży netto
ul. Księcia Witolda 46,48-50	11 313 013 zł
ul. Księcia Witolda 38-40	10 051 000 zł
ul. Skarbowców	6 540 000 zł
ul. Łomżyńska/ ul. Ciechanowska/ ul. Nałęczowska / ul. Radzyńska	6 490 000 zł
ul. Maślicka	5 970 000 zł
ul. Ananasowa/ ul. Arbusowa/ ul. Kokosowa	5 081 000 zł
ul. Legnicka	4 520 000 zł
ul. Opoczyńska	3 200 000 zł
ul. Bystrzycka	2 600 000 zł
Nowe Żerniki-5	2 460 000 zł
ul. Armii Ludowej	2 350 000 zł
ul. Obornicka	1 365 000 zł
ul. Śrutowa	1 324 000 zł

Większość z powyższych transakcji dotyczyła gruntów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną; pięć z nich - nieruchomości komercyjnych, przeznaczonych pod usługi lub aktywność gospodarczą; a tylko jedna (*tabela powyżej pkt 4*) - to sprzedaż kompleksu działek o łącznej powierzchni 4,1733 ha przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne.

W okresie sprawozdawczym do sprzedaży w drodze przetargów przeznaczonych zostało ogółem 198 nieruchomości. Ich wartość, liczona wg cen wywoławczych, wynosiła blisko 170 000 000 zł. W wyniku 275 przeprowadzonych licytacji zbytych zostało 100 nieruchomości na łączną kwotę ponad 94 000 000 zł (55%).

Nie znalazło nabywców **98 nieruchomości**. Wśród nich również takie, które stanowiły znaczącą pozycję w planowanym budżecie:

- ul. Paprotna – Żmigrodzka - 15 920 000 zł;
- ul. Ruska 32/33 - 5 500 000 zł;
- ul. Księcia Witolda 42-44 - 3 000 000 zł;
- ul. Brodzka 9-29a - 3 210 000 zł;
- ul. Dubois 3 - 2 860 000 zł;
- ul. Irysowa - 2 860 000 zł;
- WUWA - 4 - 2 550 000 zł;
- WUWA – 5 - 2 450 000 zł;
- ul. Stoczniowa - 2 400 000 zł;

oraz 2 nieruchomości przy ul. Piłunowej, położone w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej o łącznej wartości 10 670 000 zł.

Z tego tytułu nie wpłynęła do budżetu Miasta kwota około 52 000 000 zł.

ANALIZA CEN NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W LATACH 2012 - 2015

Zestawienie średnich cen nieruchomości gruntowych w przeliczeniu na 1m², z podziałem na dzielnice Wrocławia i przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz zakresy cenowe uzyskane ze sprzedaży nieruchomości gruntowych w trybie przetargowym w latach 2012 – 2015.

Dzielnica	Budownictwo jednorodzinne		Budownictwo wielorodzinne		Usługi i aktywność gospodarcza	
	Średnia cena 1 m ² (zł)	Zakres cenowy (zł)	Średnia cena 1 m ² (zł)	Zakres cenowy (zł)	Średnia cena 1 m ² (zł)	Zakres cenowy (zł)
2015						
Miasto	256	117 – 1 033	517	155 – 2.884	638	158 – 6.489
Fabryczna	300	156 - 558	352	155 - 639	320	158 - 481
Krzyki	433	178 - 1 033	739	653 - 823	6 489	6 489
Psie Pole	290	117 - 579	314	224 - 423	402	174 - 945
Stare Miasto	-	-	-	-	2 365	2 365
Śródmieście	711	670 - 799	2 062	1 442 – 2 884	2 315	2 315
2014						
Miasto	289	130 – 899	507	113 – 1 809	238	124 – 966
Fabryczna	293	130 - 518	497	113 - 1 335	262	121 - 469
Krzyki	300	193 - 899	867	357 - 1 809	320	124 - 966
Psie Pole	303	176 - 516	313	265 - 389	250	160 - 441
Stare Miasto	-	-	-	-	599	475 - 722
Śródmieście	-	-	1 027	927 - 1 128	519	519
2013						
Miasto	260	116 – 990	548	187 – 2 456	427	82 – 3 275
Fabryczna	250	116 - 420	360	319 - 620	170	130 - 490
Krzyki	396	200 - 990	500	200 - 740	1 100	130 - 1 200
Psie Pole	300	210 - 440	300	187 - 440	180	82 - 250
Stare Miasto	-	-	2 450	2 456	1 600	360 - 3 275
Śródmieście	-	-	1 000	320 - 2 300	-	-
2012						
Miasto	245	117 – 685	432	133 – 1 823	670	158 – 2 636
Fabryczna	274	117 - 579	307	213 - 446	515	499 - 530
Krzyki	389	170 - 685	1 187	702 - 1 671	627	469 - 822
Psie Pole	287	129 - 613	305	304 - 306	356	158 - 691
Stare Miasto	-	-	1 664	1 664	1 765	1 196 - 2 636
Śródmieście	-	-	779	133 - 1 823	1 542	1 242 - 1 842

Budownictwo jednorodzinne

W opisywanym roku średnia cena sprzedaży 1 m² gruntu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną wyniosła 256 zł. Tutaj zakres cenowy kształtował się na poziomie 117 – 1 033 zł/m², przy czym najniższe kwoty uzyskano w transakcjach w dzielnicy Psie Pole, a najwyższy dochód przyniosła sprzedaż terenów położonych w obrębie Krzyki przy ul. Babiego Łata, gdzie 1 m² kosztował: 1 033 zł, 892 zł oraz 754 zł. Jedną z drożej sprzedanych nieruchomości była działka położona przy ul. Chełmońskiego – nabywca zapłacił 799 zł za 1 m².

Mimo, iż w dzielnicy Psie Pole odnotowano najniższe ceny nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę jednorodziną, to działka położona w obrębie Karłowice przy ul. Wincentego Pola, uzyskała cenę w przeliczeniu na 1 m² - 579 zł.

Analizując średnie ceny uzyskane w roku 2015 w tym sektorze, najwyższą wartość średnią odnotowano w obrębie Biskupin, tj. 711 zł/m².

Budownictwo wielorodzinne

Nabywcy zapłacili za 1 m² gruntu przeznaczonego pod budownictwo wielorodzinne średnio 517 zł. Ceny wahały się w granicach 155 – 2 884 zł/m². Zdecydowanie wyższe od pozostałych rejonów odnotowano w dzielnicy Śródmieście i są to następujące transakcje sprzedaży nieruchomości zabudowanych:

- ul. Księcia Witolda 38-40, cena: 2 884 zł/m²,
- ul. Śrutowa, cena: 1 860 zł/m²,
- ul. Jagiellończyka 35, cena: 1 442 zł/m².

Usługi i aktywność gospodarcza

W przypadku nieruchomości przeznaczonych pod szeroko rozumiane usługi, czy aktywność gospodarczą szczególne znaczenie ma lokalizacja. Rozkład cen jest podobny jak w przypadku nieruchomości przeznaczonych pod budowę mieszkaniową, jedno- i wielorodzinną. Najwyższe ceny odnotowano w pobliżu centrum Miasta, natomiast nieruchomości od niego oddalone osiągają wartości zdecydowanie mniejsze (obręb Leśnica, Swojczyce, Zakrzów).

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM NA POPRAWĘ WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCI SĄSIEDNICH

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry, czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami - zbywane są w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich.

W opisywanym okresie sprzedanych zostało **41** takich nieruchomości o łącznej powierzchni **1,67 ha** i wartości **4 634 515 zł**. To duży wzrost w porównaniu do 2014 r., w którym odnotowano 28 sprzedaży w tym trybie o łącznej powierzchni 1,09 ha i wartości 2 521 600 zł.

Przedmiotem „dosprzedaży” były przede wszystkim były grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zieleni w zabudowie mieszkaniowej. Ceny 14 nieruchomości sprzedanych w minionym roku w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich zostały rozłożone na raty.

APORT NIERUCHOMOŚCI

W ramach doposażenia spółek Gminy Wrocław w nieruchomości, jako wkłady niepieniężne zostało wniesionych osiem nieruchomości o łącznej wartości 27 353 865 zł.

Beneficjentami były trzy spółki:

- Wrocławski Park Wodny S.A. – nieruchomość położona przy ul. Borowskiej 33/ ul. Petruszewicza o wartości 27 093 900 zł,
- TBS Wrocław – nieruchomość położona przy ul. Centralnej o wartości 202 335 zł,
- MPWiK S.A. – sześć nieruchomości położonych w obrębach Kowale, Pawłowice, Rędzin oraz Plac Grunwaldzki o łącznej wartości 57 630 zł.

PRAWO PIERWOKUPU

Przesłane przez kancelarie notarialne 134 warunkowe umowy sprzedaży nieruchomości zostały przeanalizowane pod kątem wykonania przysługującego Gminie Wrocław w trybie art. 109 ustawy o gospodarce nieruchomościami prawa pierwokupu.

W jednym przypadku Prezydent Wrocławia podjął decyzję o wykonaniu tego prawa. Transakcja dotyczyła oddanej w użytkowanie wieczyste nieruchomości niezabudowanej o powierzchni 0,0195 ha, położonej przy ul. Górniczej, która to ulica znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Pierwokup zrealizowano w celu realizacji założeń historycznego osiedla.

KARY UMOWNE

Zgodnie z zawartymi w latach poprzednich umowami sprzedaży wprowadzającymi zabezpieczenia w postaci kar finansowych za niewywiązanie się z terminów realizacji inwestycji, na bieżąco monitorowano prowadzone na tych nieruchomościach procesy inwestycyjne. Dokonując oceny obowiązków wynikających z zawartych umów stwierdzono niedotrzymanie podjętych zobowiązań w przypadku następujących nieruchomości:

- ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 69-73/ul. Bogusławskiego 16/ul. Komandorskiej 5, 7-11 - zgodnie z zawartym Porozumieniem właściciel zapłacił Miastu karę w wysokości 2 000 000 zł;
- ul. Powstańców Śląskich 9, 45-71 i przy ul. Gwiazdzistej 36-60 na podstawie zawartej Ugody i protokołu z wypłaty depozytu wpłynęła kwota 5 000 000 zł.

REALIZACJA ROSZCZEŃ W TRYBIE ART. 209A UGN

Odnotowano kilkanaście wniosków o nabycie nieruchomości w trybie art. 209a ustawy o gospodarce nieruchomościami. Roszczenie dotyczy właścicieli wyodrębnionych lokali w budynkach, dla których podczas sprzedaży lokali wydzielono działki niespełniające wymogów samodzielnej działki budowlanej. Dwa wnioski zostały sfinalizowane, a dotyczyły nieruchomości położonych przy ul. Ulanowskiego 9 oraz al. Kasprowicza 16.

SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH

Zgodnie z wytycznymi wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019, stanowiącym Załącznik do uchwały nr XV/273/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 r., do priorytetowych zadań gminy należy zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej. Zaspokajanie tych potrzeb w ramach zadań wykonywanych przez Wydział Nabywania i Sprzedaż Nieruchomości odbywa się m.in. poprzez sprzedaż lokali mieszkalnych na rzecz najemców. W tym przypadku zastosowanie mają wysokie bonifikaty od ceny sprzedaży: w wysokości 98% jeśli wskutek równoczesnej sprzedaży wszystkie mieszkania w budynku przestają być własnością gminy, natomiast we wszystkich pozostałych przypadkach bonifikata wynosi 90%. Ponadto, realizując założenia ww. programu, do sprzedaży w trybie przetargowym przeznaczane są kolejne wolne lokale mieszkalne w szczególności usytuowane w centrum Wrocławia, ostatnie wolne lokale w budynkach wspólnotowych i lokale, których powierzchnia przekraczała 80 m².

Na dzień 1 stycznia 2015 r. w zasobie Gminy Wrocław znajdowało się blisko **40 000 lokali mieszkalnych** w blisko 5 500 budynków, z czego blisko 15 000 w budynkach należących w 100% do Gminy.

Struktura własności komunalnego zasobu mieszkaniowego			
budynki w których znajdują się lokale komunalne		ilość lokali mieszkalnych	lokale w zasobach
100% gmina	818	8 896	Zarząd Zasobu Komunalnego
budynki wspólnotowe	2 546	16 241	
100% gmina	580	5 346	Spółka Wrocławskie Mieszkania
budynki wspólnotowe	1 445	8 280	
suma	5 389	38 763	
suma budynków -100% własność Miasta	1 398	14 242	

Gminny zasób mieszkaniowy w dużej części wymaga poprawy stanu technicznego – zarówno budynków, jak i samych lokali. W tym celu, w ostatnich latach, Miasto podjęło szereg prac remontowych. W głównej mierze wynikały one z realizacji programów rewitalizacyjnych, których zakres obejmował gruntowną modernizację budynków, przy jednoczesnym zachowaniu ich historycznego charakteru. Zgodnie z uchwałą nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r., w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław: w przypadku, gdy lokal przeznaczony do sprzedaży znajduje się w budynku, w którym po dniu 1 stycznia 2005 r. został zakończony remont, finansowany wyłącznie lubz udziałem środków Gminy Wrocław, bonifikaty (o których mowa powyżej) podlegają obniżeniu o 0,3% za każde pełne 1 000 zł nakładów Gminy Wrocław, w udziale przypadającym na sprzedawany lokal. Z uwagi na długi okres czasu przyjęty do rozliczenia remontów, jak również otwarty katalog uwzględnianych prac, zwiększeniu uległa liczba lokali, których sprzedaż następuje przy zastosowaniu powyższego mechanizmu obniżania bonifikaty. Powyższe okoliczności prowadziły do sytuacji, w której część najemców wstrzymywała się z podjęciem decyzji o nabyciu na własność wynajmowanego lokalu z przyczyn ekonomicznych.

Przeprowadzona analiza wykazała potrzebę weryfikacji katalogu prac remontowych, pomniejszających bonifikaty, tak aby ograniczyć ich zakres do istotnych i w sposób znaczący wpływających na poprawę stanu technicznego budynku. W dniu 3 września 2015 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr XV/272/15 zmieniającą uchwałę nr XLIX/697/98, modyfikując znacząco mechanizm obliczania bonifikaty od ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego w sytuacji, gdy w budynku, w którym położony jest lokal został zakończony remont finansowany wyłącznie lub z udziałem środków Gminy Wrocław.

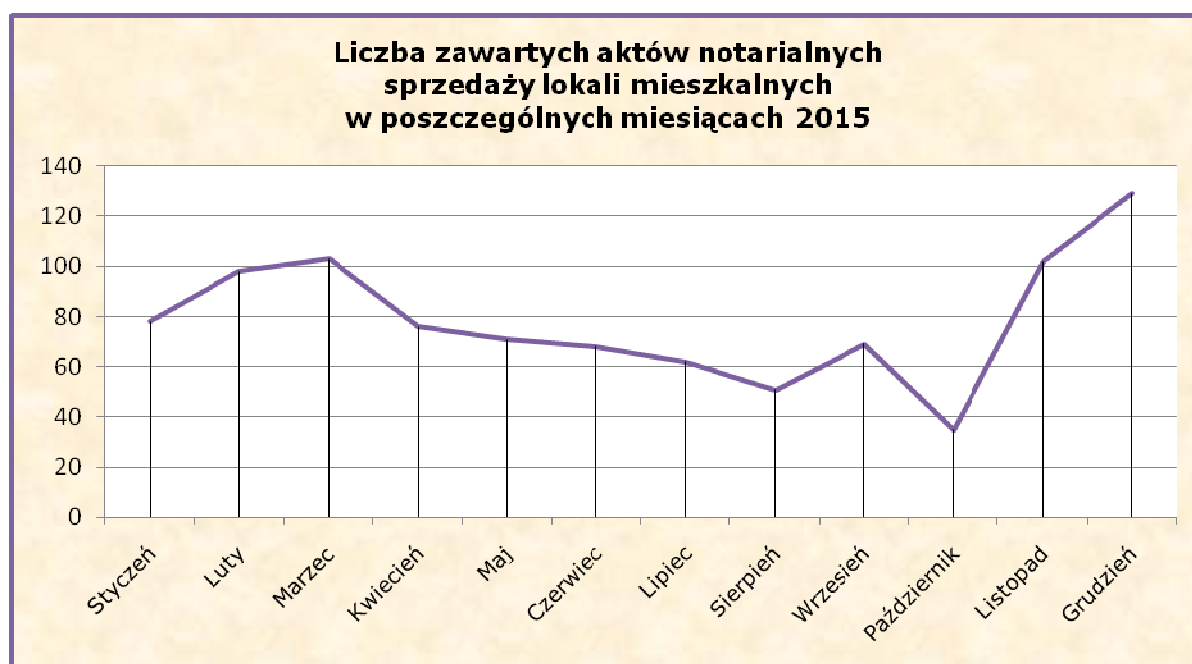
Na podstawie nowych regulacji, przy obliczeniu bonifikaty od ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego w drodze bezprzetargowej, brane są pod uwagę nakłady na remonty w danym budynku zakończone w nowej dacie tj. po dniu 1 stycznia 2009 r., przy czym będą uwzględniały prace o istotnym znaczeniu dla stanu technicznego budynku, takie jak:

- remont dachu – z co najmniej wymianą całego pokrycia dachowego,
- remont elewacji,
- termomodernizacja budynku – ocieplenie ścian budynku wraz z wyprawą,
- ucieplnienie budynku – zmiana systemu ogrzewania z piecowego na centralne ogrzewanie, modernizacja i remont instalacji centralnego ogrzewania,
- remont klatki schodowej – w zakresie remontu konstrukcji schodów wraz z elementami wykończeniowymi,
- wymiana lub remont instalacji elektrycznej lub wodno-kanalizacyjnej lub gazowej,

- wykonanie izolacji poziomej piwnicy i pionowej ścian fundamentowych budynku,
- wykonanie przyłączy do budynku np. kanalizacja, gaz,
- remont balkonów – z wymianą konstrukcji,
- rekonstrukcja stolarki okiennej i drzwiowej - wymiana tej stolarki.

Jednocześnie nowelizacja uchwały ogranicza możliwość obniżenia bonifikaty z tytułu wykonanych remontów maksymalnie do 40%. Oznacza to, iż nawet w przypadku wysokiego kosztu remontu budynku, kupujący ma zapewnione uprawnienie do uzyskania minimalnej bonifikaty od ceny mieszkania. Przed wprowadzeniem zmian powołanych przepisów w 83,02% umów sprzedaży lokali dokonywano obniżenia bonifikaty, pod koniec roku – po nowelizacji - odsetek ten stanowił 57,14%.

Z danych wynika, że wprowadzone regulacje pozytywnie wpłynęły na podejmowanie decyzji o nabyciu lokalu mieszkalnego przez jego najemcę, zwiększając tym samym sprzedaż.

Analiza wykresu jednoznacznie wskazuje, że najwięcej transakcji miało miejsce w grudniu, kiedy to zawarto **129 umów ustanawiających odrębną własność lokalu**. Liczba wszystkich umów sprzedaży, zawartych w okresie sprawozdawczym, wyniosła **942**, w tym:

- 881 umów dotyczących zbycia lokali w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców,
- 53 umowy dotyczące zbycia lokali w trybie przetargowym,
- 5 umów dosprzedaży pomieszczeń niespełniających wymogów samodzielności,
- 3 umowy wyodrębnienia lokali w wyniku adaptacji.

Dochód ze sprzedaży lokali mieszkalnych wyniósł **36 404 638,96 zł**, co stanowiło 91,01% z 40 000 000 zł zaplanowanych w tej pozycji budżetowej.

Na kwotę tę składają się dochody ze sprzedaży lokali mieszkalnych:

- w trybie bezprzetargowym z zastosowaniem bonifikat dla najemców w domach wielolokalowych i domach jednorodzinnych w kwocie 22 602 140,12 zł,
- w trybie przetargowym w kwocie 13 468 674,51 zł,
- z tytułu rat w kwocie 34 324,33 zł,
- z tytułu zwrotu udzielonych bonifikat za lokale mieszkalne sprzedane przed upływem pięciu lat od daty nabycia w kwocie 299 500 zł.

SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

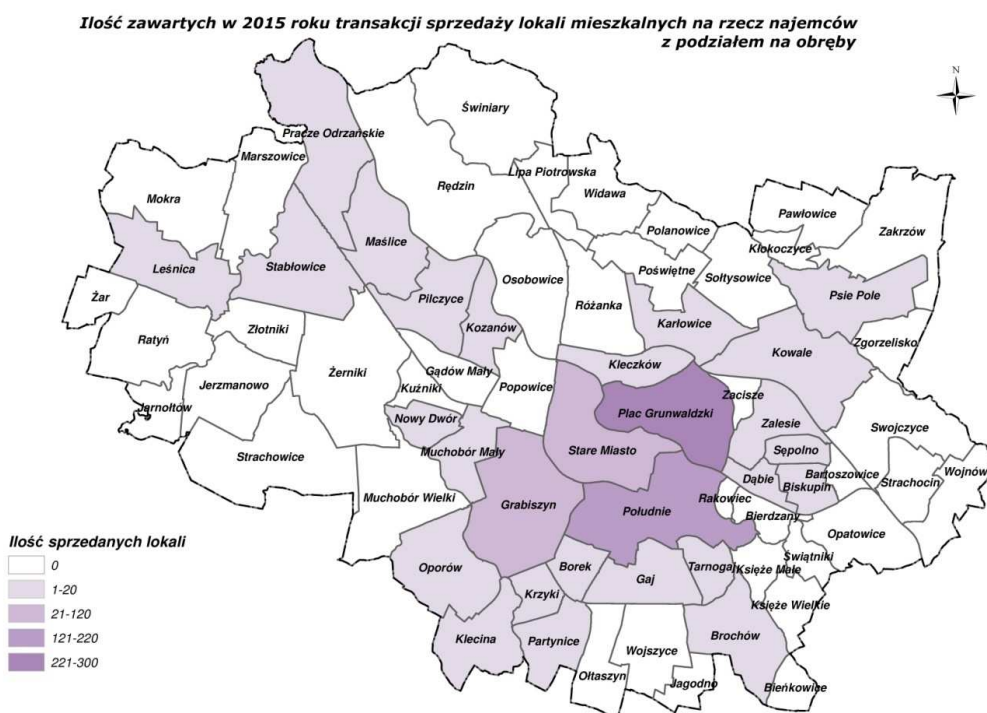
W 2015 r. zarejestrowano łącznie 794 nowe wnioski o nabycie lokalu i jest to najniższa wartość na przestrzeni ostatnich lat.

Ta sytuacja w dużej mierze spowodowana jest niskimi dochodami osób zajmujących komunalne mieszkania, które często nie dysponują dostatecznymi środkami finansowymi umożliwiającymi sfinalizowanie transakcji zakupu. Dodatkowo nie bez znaczenia są również restrykcyjne wymogi instytucji finansowych, które szczegółowo analizują wiek kredytobiorcy, źródła i wysokość dochodu oraz dysponowanie wkładem własnym. Jednocześnie nie można pominąć grupy osób, która nie jest zainteresowana wykupem najmowanych lokali. Grupę tą tworzą osoby, dla których forma najmu jest całkowicie wystarczająca, a poziom poczucia bezpieczeństwa nie jest determinowany posiadaniem prawa własności lokalu.

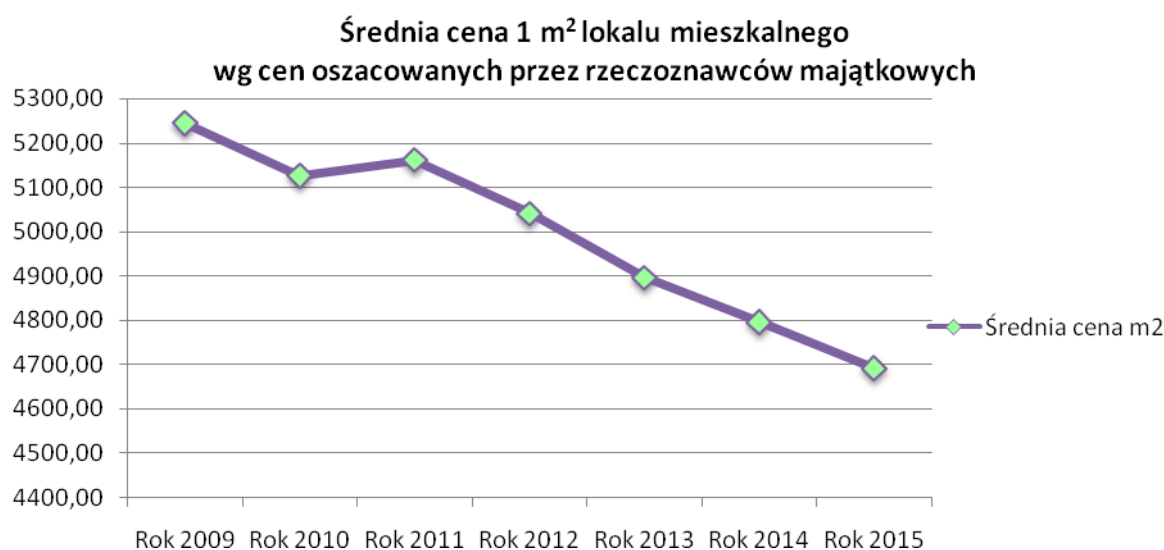
Do sprzedaży na rzecz najemców przeznaczonych zostało **848 lokali mieszkalnych**.

W **107 sprawach** zostały wydane zarządzenia w sprawie odstąpienia od przeznaczenia lokalu do sprzedaży, które były następstwem m.in. zaistniałych sytuacji: zgon najemcy; rezygnacja z zakupu lokalu przez jednego z nabywców podczas sprzedaży równoczesnej, uniemożliwiająca najemcom pozostałych lokali zakup z bonifikatą 98%; prośba o przesunięcie terminu wykupu; zmiana wartości rynkowej np. w wyniku zmiany udziałów; nie złożenie przez najemcę wymaganych dokumentów w terminie lub wniosku o nabycie, nie przystąpienie do wykupu lokalu; czy też odmowa podpisania protokołu rokowań przez najemcę w wyniku nie przyjęcia oferowanych warunków sprzedaży lub nieuregulowany stan prawny. W segmencie lokali mieszkalnych, zbywanych w trybie bezprzetargowym, przedmiotem umów były przede wszystkim lokale o powierzchni do 60 m², które w ujęciu ilościowym stanowiły 67%. Przy zastosowaniu mechanizmu obniżania bonifikaty zostało sprzedanych **668 lokali**, co stanowi 75,82% ogólnej liczby lokali nabytych w tym trybie.

Natomiast średnia cena nabycia lokalu mieszkalnego przez najemcę po udzielonej bonifikacie kształtowała się na poziomie 26 013,44 zł.

Przedstawione poniżej dane wyraźnie wskazują, iż na przestrzeni ostatnich lat średnia cena jednego metra kwadratowego gminnych lokali mieszkalnych wykazuje tendencje spadkowe. W 2015 r. osiągnęła poziom **4 691,43 zł** i była najniższa od 2008 r.

Chcąc dokonać pełnej analizy zagadnienia zbywania lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym, należy również zwrócić uwagę na kolejną zasadniczą kwestię, a mianowicie na znaczący spadek sprzedaży lokali położonych w dzielnicy Stare Miasto, którą cechuje najwyższa średnia cena jednego metra kwadratowego. W stosunku do roku poprzedniego sprzedaż lokali w tej dzielnicy była mniejsza o 37,9%. Na taką sytuację wpływ miał niewątpliwie fakt, iż zasób lokali położonych w tej części Miasta powoli się wyczerpuje.

Zestawienie średnich cen jednego metra kwadratowego lokalu mieszkalnego w podziale na dzielnice.

Dzielnica	Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole	Wrocław
Średnia cena za 1 m ²	5 917,82 zł	4 586,62 zł	4 455,19 zł	4 636,35 zł	4 151,51 zł	4 691,43 zł
Ilość sprzedanych lokali mieszkalnych na rzecz najemców w 2015 r.	100	327	232	178	44	881

Warto również podkreślić, iż w trybie sprzedaży równoczesnej, tj. sprzedaży wszystkich bądź ostatnich lokali w budynku Gmina Wrocław sprzedała 126 nieruchomości lokalowych, co pozwoliło ograniczyć o 48 liczbę wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy i przyczyniło się do zmniejszenia kosztów związanych z zarządzaniem zasobami komunalnymi.

Na podstawie złożonych wniosków 82 nabywcom zaliczono na poczet ceny nabycia lokali zwaloryzowaną kaucję mieszkaniową w łącznej kwocie 137 848,05 zł.

SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH W TRYBIE PRZETARGOWYM

Duża część zasobu przeznaczanego do zbycia w drodze przetargu nieograniczonego to lokale mieszkalne, których powierzchnia niejednokrotnie przekracza 100 m². W roku sprawozdawczym w trybie przetargowym zostały sprzedane **53 lokale mieszkalne**, o łącznej powierzchni 4 022,45 m², a wartość transakcji wyniosła 13 468 674,51 zł. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano niewielki wzrost sprzedaży zarówno po stronie ilościowej jak i wartościowej, który to wyniósł odpowiednio 6% i 2,71%.

Średnia cena jednego metra kwadratowego uzyskana w przetargu wyniosła **3 835,88 zł** i była wyższa od średniej ceny uzyskanej w 2014 r. o 10,44%. Wzrost ten

wskazuje, że pomimo ogólnego spadku na rynku średniej ceny jednego metra kwadratowego, uczestnicy przetargów byli skłonni zapłacić więcej za lokal, niż rok wcześniej, w szczególności gdy dotyczyło to lokalu położonego w ścisłym centrum Miasta. Ceny jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej kształtowały się w przedziale od 1 480,76 zł do 9 461,81 zł.

Najwyższe transakcje w 2015 r.

Adres lokalu	Dzielnica	Powierzchnia lokalu	Cena wywoławcza do przetargu (zł/m ²)	Cena uzyskana w przetargu (zł/m ²)	%
Odrzańska 9-10/9	Stare Miasto	15,11	4 831,24	9 461,81	195,85
Więzienna 1-4/10	Stare Miasto	20,87	6 612,36	8 307,43	125,63
Więzienna 1-4/16	Stare Miasto	22,24	6 609,71	7 741,55	117,12
Curie- Skłodowskiej 15/58	Śródmieście	25,6	5 234,38	7 617,19	145,52
Odrzańska 20/5	Stare Miasto	31,17	4 202,76	6 673,08	158,78

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest nieznaczny, lecz sukcesywny wzrost zainteresowania klientów nabywaniem mieszkań w drodze ogłaszanych przez Miasto przetargów. Z jednej strony jest to efekt wzmożonych działań, ukierunkowanych na rozbudowanie i urozmaicenie oferty mieszkań, a z drugiej uruchomienia serwisu Giełda Nieruchomości, który stanowi coraz mocniejszy punkt promocji i skutecznego eksponowania ofert wśród potencjalnych klientów. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się mieszkania w „kamienicach wrocławskich” położone w okolicach Rynku bądź w pobliżu ośrodków uniwersyteckich, z dobrym połączeniem komunikacyjnym oraz pełnym wyposażeniem w media. Lokale z tego segmentu nabywane są chętnie jako inwestycja.

SPRZEDAŻ LOKALI UŻYTKOWYCH

Na zasób lokali użytkowych stanowiących własność Gminy składa się obecnie **2 396 lokali**. Prywatyzacja tego zasobu stanowi ważny element gospodarowania nieruchomościami, ukierunkowanego na czynne oddziaływanie na poszczególne rejony Wrocławia.

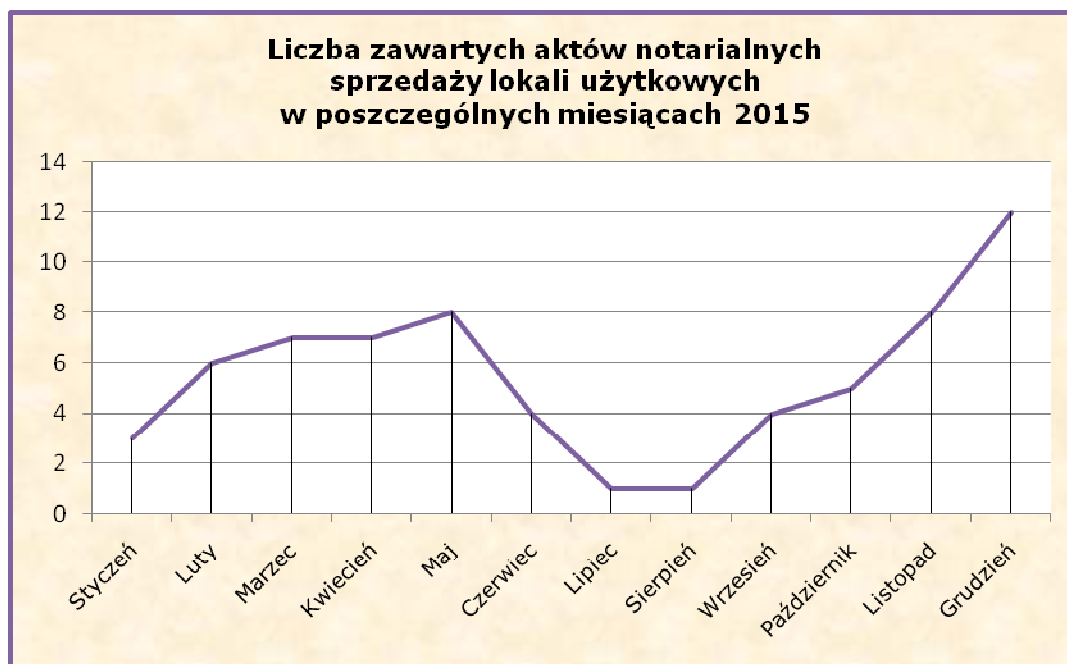
Pobudzanie aktywności gospodarczej, w szczególności w rejonach położonych poza historycznym centrum, ma na celu uzupełnienie sieci świadczenia usług, a przez to skrócenie odległości, jaką mieszkańcy poszczególnych obrębów muszą pokonać dla zaspokojenia swoich potrzeb. Nadto możliwość posiadania prawa własności zajmowanego lokalu jest niezwykle istotna z punktu widzenia podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, gdyż stanowi gwarancję jej dalszego prowadzenia.

W 2015 r. do wpływęły **42 wnioski o wykup lokalu** - to o 8 więcej niż w 2014 r. Jednakże samo wystąpienie z wnioskiem nie jest równoznaczne z przeznaczeniem do sprzedaży danego lokalu użytkowego. Obowiązujące przepisy prawa miejscowego określają warunki, których spełnienie pozwala na podjęcie działań zmierzających do prywatyzacji danego lokalu. Pierwszeństwo w nabywaniu lokali użytkowych przeznaczonych do sprzedaży przysługuje tym najemcom lokali, którzy na podstawie jednej lub kilku następujących po sobie umów najmu korzystają z nich nie krócej niż 3 lata przed złożeniem wniosku o nabycie lokalu, jeżeli prowadzą w nich działalność gospodarczą zgodnie z zawartą umową najmu. Skutkiem powyższego, po spełnieniu wymogów prawnych, w opisywanym okresie do sprzedaży zostało przeznaczonych **27 lokali użytkowych**, co odpowiada ilości lokali przeznaczonych do sprzedaży w 2014 r.

W roku sprawozdawczym w trybie bezprzetargowym sprzedanych zostało **19 lokali użytkowych**. Łączna powierzchnia podlegająca prywatyzacji wyniosła 740,86 m², a dochód, który Gmina uzyskała z tego tytułu, osiągnął kwotę 4 131 133,59 zł.

W 2015 r. zawartych zostało łącznie **66 umów** sprzedaży lokali użytkowych, w tym:

- 44 umowy sprzedaży lokali w trybie przetargowym,
- 19 umów sprzedaży lokali objętych umowami najmu w trybie bezprzetargowym,
- 3 umowy dosprzedaży pomieszczeń nie spełniających wymogów samodzielności do lokalu wcześniej wyodrębnionego.

Dochód uzyskany z tego tytułu wyniósł **14 376 898,39 zł**, co stanowi 80,1% z 18 000 000 zł zaplanowanych w tej pozycji budżetowej.

Na kwotę tę składają się wpływy ze sprzedaży lokali użytkowych:

- 4 131 133,59 zł - w trybie bezprzetargowym,
- 7 722 815,89 zł - w trybie przetargowym,
- 2 522 948,91 zł - z tytułu rat bieżących oraz rat za sprzedane lokale w latach ubiegłych.

Tendencje spadkowe w sferze dochodów z tytułu zbywania komunalnych lokali użytkowych można zaobserwować już od 2012 r. Wpływ na tą sytuację ma w głównej mierze zmniejszająca się powierzchnia nieruchomości lokalowych kierowanych do prywatyzacji. W 2014 r. powierzchnia lokali, które podlegały temu procesowi wynosiła 4 227,73 m² natomiast w roku sprawozdawczym było to jedynie 2 812,21 m² (47,49%). Dodatkowo dochody z tego tytułu zależne są od ogólnych mechanizmów rynkowych i perspektywy zwrotu z inwestycji, jaką jest zakup lokalu bądź wykup wynajmowanego.

Sprzedaż lokali użytkowych w trybie przetargowym stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie rynku w obszarze powierzchni komercyjnych, w szczególności wypełnienia luki w dostępności gminnych lokali użytkowych, dla podmiotów, które nie są zainteresowane formą najmu.

Na tle przygotowanej oferty wyróżniają się lokale użytkowe położone **w bardzo dobrych lokalizacjach**. Mowa tu zwłaszcza o lokalach w dzielnicy Stare Miasto, cechującej się bardzo wysoką atrakcyjnością inwestycyjną i dużą rentownością prowadzonej działalności. Szereg zabytków architektury, atrakcje kulturalne oraz bliskość ośrodka uniwersyteckiego generują duży ruch, zarówno ze strony samych mieszkańców jak

i turystów. Tym samym każda propozycja Miasta dotycząca zbycia lokalu położonego w tym obszarze spotyka się z dużym zainteresowaniem ze strony potencjalnych nabywców. Atrakcyjność takich ofert dodatkowo wzrasta z uwagi na fakt, iż na rynku jest znikoma ilość ofert w podobnych lokalizacjach.

W 2015 r. sprzedaż **45 lokali użytkowych** w drodze przetargu przyniosła dochód w kwocie 7 722 815,89 zł, a sprywatyzowana powierzchnia wyniosła łącznie 2 071,35 m² i była mniejsza od powierzchni z 2014 r. o 550,63 m² (spadek o 21%). W celu optymalizacji efektów sprzedaży Wydział stale pracuje nad poszerzaniem oferty lokali użytkowych kierowanych do sprzedaży w drodze przetargu.

Zestawienie sześciu najwyższych transakcji sprzedaży lokali użytkowych w 2015 r.

Adres lokalu	Dzielnica	Cena wywoławcza do przetargu (zł/m ²)	Cena uzyskana w przetargu (zł/m ²)	%
Kuźnicza 30/1A	Stare Miasto	7 295,72	28 258,75	387,33%
Odrzańska 20/1B	Stare Miasto	6 027,06	16 297,66	270,41%
Więzienna 7/1A	Stare Miasto	9 068,68	11 989,16	132,20%
Gajowa 50/1C	Krzyki	3 727,27	10 254,55	275,12%
św. Mikołaja 21-29/1B	Stare Miasto	7 178,70	9 880,36	137,63%
Odrzańska 2,3/1B	Stare Miasto	12 117,03	12 239,58*	101,01%

* Podana cena przed udzieleniem 30% obniżki z tytułu wpisania budynku do rejestru zabytków.

KOREKTA UDZIAŁÓW W NIERUCHOMOŚCI

Właściciele lokali ponoszą wydatki i ciężary związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnej – w tym koszty remontów, bieżącej konserwacji oraz utrzymania czystości i porządku w budynku – stosownie do przysługujących im udziałów w nieruchomości wspólnej. Dlatego też prawidłowe określenie wysokości udziałów ma ważne znaczenie dla funkcjonowania wspólnot mieszkaniowych. Dla wielu wspólnot udziały w nieruchomości wspólnej nie zostały określone prawidłowo. Powody takiego stanu rzeczy to m. in. błędy w dokonanych obmiarach lokali, stosowanie różnych zasad pomiaru, czy też błędy rachunkowe. Drugą grupę stanowią przyczyny związane z dokonywaną zmianą struktury i powierzchni użytkowej budynków i lokali.

Zmiany w strukturze budynku, w szczególności wynikające z prowadzenia przez najemców bądź właścicieli wyodrębnionych lokali prac adaptacyjnych obejmujących przebudowę części wspólnych nieruchomości budynkowej, jak również prac budowlanych dotyczących tylko danego lokalu, są zjawiskiem często spotykanym w procesie gospodarowania zasobem mieszkaniowym. Remont lokalu, polegający na zmianach w funkcji czy też układzie pomieszczeń wchodzących w jego skład jest z punktu widzenia samego najemcy bądź właściciela działaniem zmierzającym do poprawy jego warunków mieszkaniowych, a co za tym idzie stanowi dla Gminy ważny element realizacji nałożonych przez ustawodawcę obowiązków zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Jednakże wraz z dokonaniem przebudowy bądź remontu składowych danego budynku, tj. lokali oraz części wspólnych, zmianie ulega również prawo, którego zakres ustalany jest przez parametry powierzchniowe tych składowych, a mianowicie wielkość udziału w nieruchomości wspólnej, rozumiana jako stosunek powierzchni użytkowej danego lokalu wraz z powierzchnią pomieszczeń przynależnych do łącznej powierzchni użytkowej wszystkich lokali wraz z pomieszczeniami do nich przynależnymi. Zaznaczenia wymaga, że udział danego lokalu w nieruchomości jest prawem skorelowanym z prawem własności lokalu. Powiązanie tych praw znajduje odzwierciedlenie w brzmieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2015 r. poz. 1892), który stanowi, że „w razie wyodrębnienia własności lokali właścicielowi lokalu przysługuje udział w

nieruchomości wspólnej jako prawo związane z własnością lokali. Nie można żądać zniesienia współwłasności nieruchomości wspólnej, dopóki trwa odrębna własność lokali". Powyższe zmiany w strukturze budynku rodzą konieczność dokonania stosownych zmian w wielkości udziałów w nieruchomości wspólnej. Postępowania te są istotne z punktu widzenia możliwości dalszego wyodrębniania lokali w budynkach, w szczególności w sytuacji, gdy Gmina chce sprzedać ostatni komunalny lokal i tym samym przestać być członkiem danej wspólnoty mieszkaniowej, z czym wiążą się określone obowiązki, również w sferze wydatków.

W 2015 r. dokonano korekt udziałów w nieruchomościach wspólnych, które objęły **576 właścicieli lokali**. W sprawie tej przygotowanych zostało 70 zarządzeń Prezydenta Wrocławia i zawartych zostało 81 aktów notarialnych korygujących udziały właścicieli lokali w częściach wspólnych nieruchomości.

MONITOROWANIE WTÓRNEGO OBROTU LOKALAMI

Wtórny obrót lokalami uprzednio nabytymi od Miasta jest segmentem rynku, który wymaga stałego monitorowania ze strony Gminy. Konieczność ta wynika przede wszystkim z faktu, iż przeważająca część lokali została sprzedana przy zastosowaniu wysokich bonifikat od ceny sprzedaży, a co za tym idzie wymaga kontroli pod kątem ewentualnych roszczeń Gminy z tytułu przedwczesnej sprzedaży wykupionego lokalu.

U podstaw wprowadzenia wysokich bonifikat przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, leżała chęć wsparcia szerokiego kręgu osób w zakupie własnego mieszkania, a przez to trwałe zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych. Niemniej jednak zdarzają się sytuacje, w których nowy właściciel lokalu dokonuje jego przedwczesnego zbycia, co równoznaczne jest z koniecznością żądania przez Gminę zwrotu zwaloryzowanej kwoty udzielonej bonifikaty. Obowiązek ten wynika wprost z brzmienia art. 68 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym *„jeżeli nabywca nieruchomości zbył nieruchomość lub wykorzystał ją na inne cele niż cele uzasadniające udzielenie bonifikaty, przed upływem 10 lat, a w przypadku nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny przed upływem 5 lat, licząc od dnia nabycia, jest zobowiązany do zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji. Zwrot następuje na żądanie właściwego organu”*. Cytowany przepis jednoznacznie wskazuje, że aktywność w sferze spłaty powstałej z tego tytułu należności nie leży tylko i wyłącznie po stronie podmiotu do tego zobowiązanego, ale przede wszystkim zależy od czynnego działania Gminy, gdyż obligatoryjność zwrotu przedmiotowej należności powstaje nie tyle z mocy samej ustawy, ile z chwilą wystąpienia przez organ z takim żądaniem.

W omawianym roku wpłynęło ponad **1 400 umów** sprzedaży, darowizn oraz zniesienia współwłasności. Po przeprowadzeniu analizy aktów notarialnych przygotowanych zostało 61 zarządzeń Prezydenta Wrocławia w sprawie zwrotu bonifikaty i 20 zarządzeń w sprawie odstąpienia od jej żądania. Dodatkowo, w toku prowadzonych postępowań, wydane zostało 1 zarządzenie w sprawie częściowego odstąpienia od żądania zwrotu bonifikaty oraz 3 zarządzenia w sprawie rozłożenia na raty spłaty należności, jak również 5 zarządzeń w sprawie umorzenia należności Gminy Wrocław z tego tytułu.

Ponadto na mocy art. 68 ust. 2c ustawy o gospodarce nieruchomościami w minionym roku Prezydent Wrocławia poddał pod obrady Rady Miejskiej Wrocławia 12 projektów uchwał w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego. Wszystkie przedstawione projekty zostały uchwalone przez Radę Miejską Wrocławia.

Łączna wartość zwróconych w 2015 r. bonifikat wyniosła **299 500,70 zł**. Kwotę tę stanowi suma rat wpłaconych na podstawie zawartych ugód sądowych w sprawach zwrotu bonifikat udzielonych przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców.

Dane z rynku wtórnego obrotu lokalami mieszkalnymi sprzedanymi przez Miasto w latach 2004–2015.

Rok	Liczba sprzedanych lokali przez Miasto	Liczba zawartych aktów we wtórnym obrocie
2004	1 429	1 356
2005	1 308	1 403
2006	1 225	1 294
2007	1 558	1 263
2008	1 858	1 088
2009	1 531	960
2010	1 519	117
2011	1 411	1 189
2012	1 357	1 254
2013	1 533	1 389
2014	1 456	1 505
2015	942	1 407
Razem	17 127	14 225

AKTUALIZACJA OPŁAT Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami - opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego gruntu wnoszą się za cały okres użytkowania, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Wysokość tych opłat zależy od dwóch zasadniczych czynników: określonego w umowie celu, na jaki nieruchomość została oddana i ceny, przy czym cena danej nieruchomości będzie różna w zależności od roku, w którym następuje zbycie. Mając na względzie konieczność optymalizacji wpływów z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntu, w 2015 r. kontynuowano działania ukierunkowane na ich aktualizację. Zaktualizowano opłaty w stosunku do **54 nieruchomości**, wypowiadając opłaty roczne i równocześnie proponując ich nową wysokość **125 użytkownikom wieczystym**. W konsekwencji powyższego przewiduje się wzrost dochodów z tego tytułu w wysokości 22 441,48 zł.

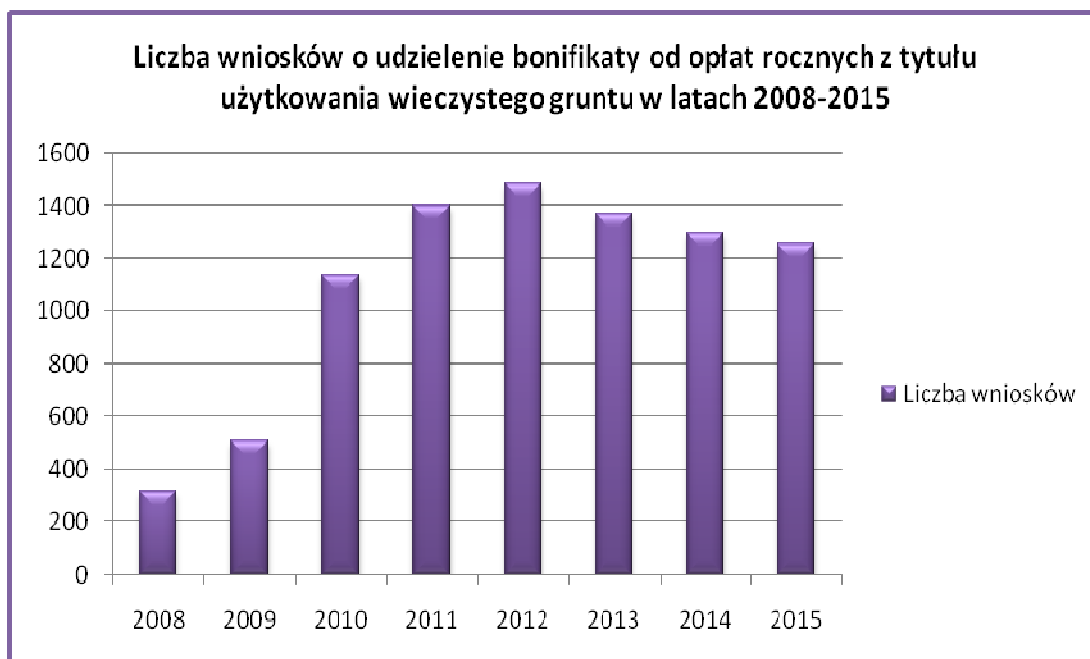
Spadek ilości aktualizacji opłat wynika przede wszystkim z braku wzrostu wartości gruntów w stosunku do wartości z lat, w których dokonywano poprzedniej aktualizacji. Obecnie podejmowane działania w głównej mierze dotyczą tych użytkowników wieczystych, których opłaty nie zostały uprzednio zaktualizowane z uwagi na toczące się postępowania spadkowe oraz dla których konieczność aktualizacji wynika z trwałej zmiany sposobu korzystania z nieruchomości.

Liczba wypowiedzeń opłat w latach 2008 – 2015.

Rok	Liczba wypowiedzeń opłat (szt.)	Przewidywany docelowy wzrost dochodów z tytułu opłat
2008	4 707	1 242 290,01 zł
2009	14 079	2 472 262,83 zł
2010	8 503	2 197 680,35 zł
2011	4 514	747 884,25 zł
2012	62	3 196,09 zł
2013	160	18 222,75 zł
2014	16	2 989,29 zł
2015	125	22 441,48 zł
Razem	32 166	6 706 967,05 zł

W myśl art. 74 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami osobom fizycznym, których dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok, za który opłata ma być wnoszona, właściwy organ udziela na ich wniosek 50% bonifikaty od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego, przy czym nieruchomość musi być przeznaczona lub wykorzystywana na cele mieszkaniowe.

Miniony rok jest kolejnym z rzędu, w którym wyraźnie można dostrzec sukcesywnie spadającą liczbę składanych wniosków o udzielenie bonifikaty od opłat rocznych. W 2015 r. wpłynęły **1 254 wnioski** w przedmiotowej sprawie, co jest równoznaczne ze spadkiem ich liczby o 3,46%.

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU W PRAWO WŁASNOŚCI

Wprowadzenie instrumentów umożliwiających użytkownikom wieczystym nabycie prawa własności nieruchomości jest uzasadnione ważnym interesem publicznym. Aktualnie postępowania przekształceniowe prowadzone są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Przekształcenie użytkowania wieczystego we własność następuje na wniosek uprawnionego użytkownika wieczystego na podstawie decyzji administracyjnej właściwego organu. Użytkownik wieczysty, składając wniosek, daje wyraz swej preferencji dla prawa własności oraz rozwiązuje definitywnie ciążyący na nim obowiązek corocznego wnoszenia opłat na rzecz właściciela nieruchomości gruntowej. Istotne znaczenie w przypadku przekształcenia nieruchomości ma również możliwość kontynuowania przez Miasto sprzedaży lokali w budynkach z udziałem w prawie własności.

W okresie ostatnich 5 lat prawo współwłasności nieruchomości uzyskało **7 512 osób** co spowodowało, iż w 790 przypadkach grunty pod budynkami mieszkalnymi i garażami zmieniły właściciela. W roku 2015 wydanych zostało **101 decyzji** administracyjnych o przekształceniu prawa. Spośród 101 rozstrzygnięć, 8 zostało wydanych dla nieruchomości zabudowanych zespołami garażowymi, a 93 dotyczyły przekształcenia gruntów pod budynkami o funkcji mieszkaniowej. Wydanyymi decyzjami administracyjnymi rozpatrzono merytorycznie **879 wniosków**. Ponadto wydano 30 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania, którymi rozpatrzono formalnie 93 złożone wnioski. Odmowa wszczęcia postępowania administracyjnego ma miejsce

w sytuacji, gdy zainteresowanie przekształceniem wyraża zbyt mała liczba osób. W odniesieniu do współużytkowania wieczystego w częściach ułamkowych ustawodawca przyznał prawo do wystąpienia z żądaniem przekształcenia współużytkownikom, których udział wynosi co najmniej połowę.

Reasumując, rozpatrzone zostały łącznie **972 wnioski** złożone przez współużytkowników wieczystych nieruchomości. Uzyskane z tego tytułu dochody wyniosły **1 191 268,38 zł** (od osób fizycznych i od osób prawnych). Należy jednakże wskazać, iż priorytetem Miasta nie jest uzyskiwanie dochodów z tego tytułu, ale umożliwienie użytkownikom wieczystym decydowania o formie prawnej władania nieruchomością. Wyraz temu dała Rada Miejska Wrocławia podejmując w dniu 17 listopada 2011 r. uchwałę nr XVIII/355/11 w sprawie udzielania bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Uchwała ta daje uprawnionym mieszkańcom możliwość ubiegania się o udzielenie bonifikat od opłaty za przekształcenie w wysokości 90%, a w wyjątkowych przypadkach nawet 99%. Bonifikaty udziela się tym użytkownikom wieczystym, którzy zobowiążą się do jednorazowego wniesienia całej należności za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości oraz nie mają wobec Miasta zaległości finansowych tytułem podatku od nieruchomości oraz opłat za użytkowanie wieczyste, związanych z nieruchomością, której dotyczy przekształcenie.

W ramach prowadzonych czynności weryfikujących uprawnienia użytkowników wieczystych do otrzymania bonifikat, w **448** przypadkach wystąpiono o sprawdzenie, czy osoby ubiegające się o ich udzielenie nie mają zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i opłaty za użytkowanie wieczyste. Osoby zainteresowane przekształceniem oraz możliwością uzyskania tak wysokich bonifikat w większości przypadków, po podjętych czynnościach monitorujących, uregulowały istniejące wobec Miasta zaległości. Ponadto w kilkunastu przypadkach zostały złożone deklaracje podatku od nieruchomości. Dodatkowo od 2015 r., w porozumieniu z Wydziałem Zarządzania Należnościami, do dokumentów wysyłanych do stron postępowania dołączane są również wezwania do zapłaty zaległości, co znacznie usprawnia dochodzenie należności. Regulacje ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nakładają na organ prowadzący postępowanie stosowanie przepisów o pomocy publicznej w sytuacjach, w których przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie bonifikaty od opłaty z tytułu przekształcenia lub o jej rozłożenie na raty. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem w **22 przypadkach** zaistniały przesłanki do udzielenia pomocy de minimis, co znalazło odzwierciedlenie w wydanych zaświadczeniach. Proces, mający na celu przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, jest sukcesywnie realizowany przez Miasto. W roku 2015 wpłynęło **576** nowych wniosków współużytkowników wieczystych, co oznacza, że więcej wniosków zostało rozpatrzonych, niż wpłynęło.

ORGANIZACJA PRZETARGÓW

Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości przygotował i przeprowadził ogółem 477 przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, co wymagało zorganizowania średnio dwóch licytacji dziennie. Większość z nich – 276 – dotyczyła nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych, a 201 – nieruchomości lokalowych.

W roku sprawozdawczym przedmiotem zbycia w trybie przetargowym były **333 nieruchomości**, w tym:

- 198 nieruchomości gruntowe;
- 135 nieruchomości lokalowych.

Oznacza to, że jedna nieruchomość trafiała do obrotu w trybie przetargowym średnio 1,5 razy.

Przetargi i rokowania na sprzedaż nieruchomości gruntowych

Rodzaj przetargu	Forma zbycia	Opis nieruchomości	Ilość przetargów	Ilość przetargów - wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów - bez rezultatu
USTNY	Sprzedaż	Zabudowane	19	10	9
		Niezabudowane	227	83	144
OFERTOWY	Sprzedaż	Zabudowane	10	2	8
		Niezabudowane	17	5	12
	Dzierżawa	Zabudowane	1	1	0
ROKOWANIA		Zabudowane	1	0	1
		Niezabudowane	1	0	1
Razem			276	101	175

Nr przetargu	Przetargi ustne				Ilość przetargów	Ilość wyłonionych nabywców
	Nieruchomości niezabudowane		Nieruchomości zabudowane			
	Wyniki przetargu					
	Pozytywny	Negatywny	Pozytywny	Negatywny		
I	64	82	9	7	162	73
II	9	38	0	2	49	9
III	9	17	0	0	26	9
IV	1	7	1	0	9	2

W przetargach na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne najwięcej licytantów - 28 - uczestniczyło w przetargu na sprzedaż nieruchomości o powierzchni 229 m² zabudowanej jednokondygnacyjnym budynkiem mieszkalnym o powierzchni 45 m², położonej przy ul. Łuczników 2 (Zakrzów).

Zainteresowaniem cieszyły się działki położone w dzielnicach Psie Pole i Fabryczna:

- ul. Krotoszyńska 37 - licytowało 12 osób;
- ul. Wincentego Pola działka nr 2/2 - licytowało 11 osób;
- ul. Twardogorska 1c - licytowało 10 osób;
- ul. Łukowska 36 - licytowało 11 osób.

Najwyższe ceny za 1 m² gruntu osiągnięto ze sprzedaży działek niezabudowanych z przeznaczeniem pod budownictwo jednorodzinne, położonych w dzielnicy Krzyki i Śródmieście przy ulicach:

- Babiego Łata działka nr 46/2 (o powierzchni 616 m²) - 1 032,47 zł za 1m², uzyskana cena sprzedaży większa o 135,55% od ceny wywoławczej;
- Babiego Łata działka nr 46/11 (o powierzchni 636 m²) - 891,54 zł za 1m², uzyskana cena sprzedaży większa o 103,96% od ceny wywoławczej;
- Józefa Chełmońskiego działka nr 117/8 (o powierzchni 996 m²) - 799,20 zł za 1m², uzyskana cena sprzedaży większa o 21,34% od ceny wywoławczej;
- Juliusza Kossaka działka nr 117/10 (o powierzchni 1 415 m²) - 704,59 zł za 1m², uzyskana cena sprzedaży większa o 11,15% od ceny wywoławczej;

NAJWIĘKSZE TRANSAKCJE GRUNTOWE

- ul. Księcia Witolda 38-40 - 10 051 000 zł;
- ul. Skarbowców działki nr 2/6, 3/5, 12/6, 13/3, 14/7 - 6 540 000 zł;
- ul. Łomżyńska/ul. Ciechanowska/ul. Nałęczowska - 6 490 000 zł;

- ul. Maślicka działki nr 1/4, 1/5, 2/1, 2/2, 2/3, 55/1, 55/2 – 5 970 000 zł;
- ul. Ananasowa/ul. Arbużowa/ul. Kokosowa – 5 081 000 zł.

Przetargi i rokowania na sprzedaż nieruchomości lokalowych

Rodzaj przetargu	Rodzaj lokalu	Ilość przetargów	Ilość przetargów - wyłonieni nabywcy	Ilość przetargów - bez rezultatu
Ustny	Mieszkalne	104	52	52
	Użytkowe	97	48	49
Razem		201	100	101

Nr przetargu	Przetargi ustne				Ilość przetargów	Ilość wyłonionych nabywców
	Lokale mieszkalne		Lokale użytkowe			
	Wyniki przetargu					
	Pozytywny	Negatywny	Pozytywny	Negatywny		
I	28	30	25	24	107	53
II	11	15	8	13	47	19
III	8	6	7	7	28	15
IV	5	1	4	5	15	9
V	-	-	4	-	4	4

Najdrożej sprzedane lokale użytkowe i mieszkalne

Adres lokalu	Powierzchnia lokalu (m ²)	Cena wywoławcza (zł/m ²)	cena uzyskana (zł/m ²)	% ceny wywoławcza
ul. Kuźnicza 30, ul. Uniwersytecka /1A	10,28	6 712,06	33 852,14	504
ul. Kuźnicza 30, ul. Uniwersytecka /1A	10,28	7 295,72	34 046,69	466
ul. Odrzańska 20/1B	16,26	6 027,06	16 297,66	270
ul. Więzienna 7/1A	47,03	9 058,05	13 310,65	146
ul. Odrzańska 9 – 10/9	15,11	4 831,24	18 266,05	378
ul. Więzienna 1- 4/10	20,87	6 612,36	13 799,71	208
ul. Więzienna 1- 4/6	22,24	6 205,04	12 949,64	208

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali: **mieszkalnych położonych przy:**

- ul. Odrzańskiej 9 - 10/9 o powierzchni 15,11 m² - uczestniczyło 44 licytantów,
- ul. Glinianej 25/8 o powierzchni 34,46 m² - uczestniczyło 38 licytantów,
- ul. Więzienniej 1- 4/10 o powierzchni 20,87 m² - uczestniczyło 29 licytantów,
- ul. Piaskowej 1/9 o powierzchni 24,24 - uczestniczyło 27 licytantów;

oraz **użytkowych położonych przy:**

- ul. Kuźniczej 30, ul. Uniwersytecka/1A o powierzchni 10,28 m² - w I przetargu uczestniczyło 18 licytantów, z powodu nie przystąpienia nabywcy do umowy przetarg powtórzono - licytowało 15 osób,
- ul. Odrzańskiej 20/1B o powierzchni 16,26 m² - uczestniczyło 13 licytantów,
- ul. Pomorskiej 40/1B o powierzchni 42 m² - uczestniczyło 13 licytantów.

Tak duże zainteresowanie przełożyło się również na osiągnięte ceny – były to jedne z najdrożej sprzedanych lokali.

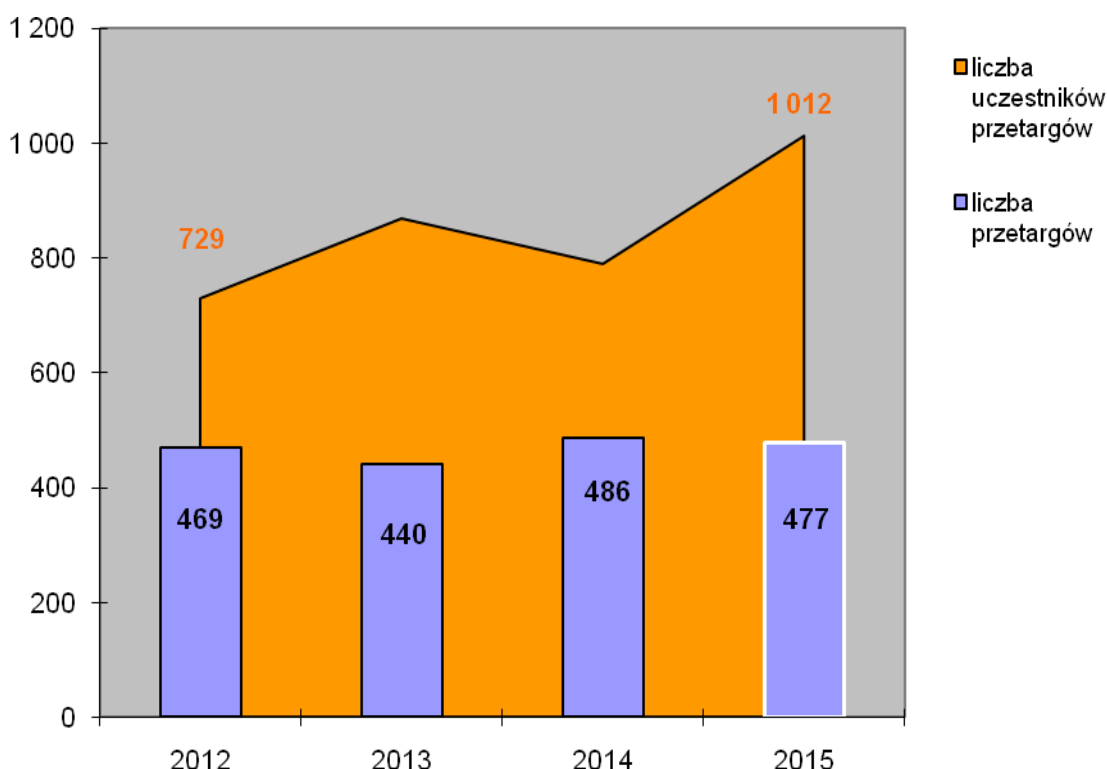
W okresie sprawozdawczym odnotowano największą od trzech lat liczbę uczestników – **1 012 osób prawnych i fizycznych**, z czego 419 licytowało nieruchomości, a 593 – lokale. Taki wynik potwierdza dobre rozpoznanie potrzeb rynku. Wysoka frekwencja w przetargach dotyczy przede wszystkim sprzedaży szczególnie atrakcyjnych

nieruchomości. W 8 przetargach na sprzedaż lokali wymienionych w powyższym akapicie wzięło udział w sumie **183 uczestników**.

W I przetargach tj. za cenę wyższą od wartości oszacowanej przez rzeczoznawcę majątkowego sprzedanych zostało 126 z 333 (38%) wystawionych do sprzedaży nieruchomości gruntowych i lokalowych. Choć zdarzało się, że w kolejnych przetargach uzyskiwana cena była wyższa niż wywoławcza do I przetargu.

Spośród **477** przetargów i rokowań na sprzedaż nieruchomości **201** zakończyło się wynikiem pozytywnym, co stanowi 42%. Wynik ten jest zbliżony do poziomu z lat ubiegłych.

Liczba przetargów w latach 2012 - 2015 oraz liczba uczestników biorących w nich udział.

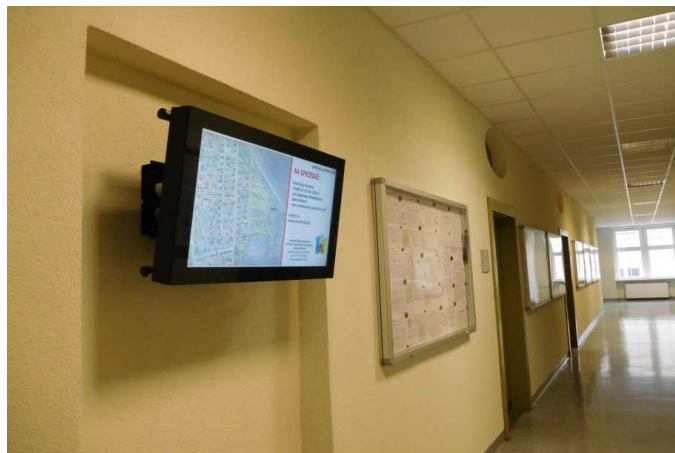
PROMOCJA I REKLAMA

Analiza rynku wykazała duże zainteresowanie nabywców działkami pod zabudowę jednorodziną. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom opracowano plan promocji tych działek, który pozwoliłby dotrzeć z ofertą Miasta do każdego mieszkańca. Główne przesłania promocji to:

- Gmina ma ponad 200 działek jednorodzinnych w ofercie (jest to największa oferta we Wrocławiu),
- w cenie już od 120 zł/m²,
- działki położone są w nowych zespołach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz jako uzupełnienie istniejącej już zabudowy mieszkaniowej na starszych osiedlach.

Wybrano następujące kompleksy działek do promocji: Lubawska (Stabłowice); Przemysłowska (Stabłowice); Mandzurska (Brochów); Stefki (Oporów); Przebiśniewowa (Pawłowice) oraz Chełmońskiego i Kossaka (Biskupin) – jako ostatnie tereny niezabudowane w tej prestiżowej dzielnicy Wrocławia.

Dla kompleksu położonego przy ul. Lubawskiej i Przemysłowskiej (Stabłowice) wykonano tablice reklamowe (z informacją o powierzchni działek i cenie za metr kwadratowy, kontaktem do Działu Promocji Nieruchomości, adresem strony – Giełdy Nieruchomości) wraz z ortofotomapą i zaznaczonymi ofertami. Promocja obejmowała również prezentacje działek pod zabudowę jednorodzinną wyświetlane dla klientów na monitorze w budynku Urzędu Miejskiego na placu Nowy Targ.

Podobnie jak w latach ubiegłych, niesłabnącym zainteresowaniem cieszyła się internetowa baza – Giełda Nieruchomości, która zawiera informacje o wszystkich nieruchomościach gruntowych i lokalowych przeznaczonych do obrotu cywilnoprawnego. Klienci przeglądali na niej oferty, pobierali dokumenty udostępnione przez Wydział m.in. ogłoszenia przetargowe, skany map geodezyjnych, wypisy z mpzp, decyzje o warunkach zabudowy, dane techniczne budynku.

W 2015 r. było 95 628 sesji na stronach Giełdy a 39 467 użytkowników korzystało z informacji na stronach, przy czym 59,9% to byli nowi użytkownicy a 40,1% osób powracało do serwisu. Jeden użytkownik oglądał średnio 11 stron na Giełdzie podczas jednej sesji, która trwała średnio 22 minuty. Nieruchomości, które w zeszłym roku miały najwięcej odsłon:

- św. Wita – 1 514,
- Berenta – 1 513,
- Łuczników 2 – 1 500,
- Kowalska 94a – 1 479,
- Księcia Witolda 42/44 – 1 468,
- Eluarda 9/15 – 1 419,
- Australijska 16a – 1 415.

Tradycyjna forma marketingu outdoor tzn. tablice i banery umieszczane na nieruchomościach skutkowały bardzo licznymi telefonami i zapytaniami w sprawie konkretnych ofert.

Z analizy częstotliwości odwiedzin miejskich stron internetowych wynika też, iż regularnie przeglądane były publikacje dotyczące nieruchomości w Biuletynie Informacji Publicznej

(BIP) – wykazy i ogłoszenia przetargowe. Serwis BIP był w ciągu roku wielokrotnie aktualizowany celem zwiększenia przydatności dla użytkownika zewnętrznego i wewnętrznego (przejrzysta i łatwa wyszukiwarka). Została również wyodrębniona osobna zakładka „Nieruchomości do sprzedaży”, aby ułatwić wyszukanie ogłoszeń i wyróżnić przetargi na nieruchomości spośród innych postępowań przetargowych Urzędu – chociażby w ramach zamówień publicznych.

Promocja obejmowała również „kamienice wrocławskie” m.in. położoną przy ul. Ruskiej 32. Do sprzedaży trafił teren przy ul. św. Wita, ostatni tak duży obszar niezabudowany położony w centrum Miasta przeznaczony pod usługi biurowe.

W dniach 10 – 13 marca 2015 r. Miasto Wrocław po raz dwudziesty pierwszy wzięło udział w **Międzynarodowych Targach Nieruchomości MIPIM 2015 w Cannes** - najbardziej prestiżowych i znaczących targach w branży nieruchomości, która gromadzi rokrocznie około 20 000 akredytowanych uczestników z ponad 90 krajów (w tym ok. 4 500 inwestorów).

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCŁAW

W roku sprawozdawczym wykonywano zadania związane z realizacją inwestycji celu publicznego w ramach:

- rozbudowy i przebudowy dróg istniejących oraz budowy dróg nowych: ul. Wałbrzyskiej, ul. Zwycięskiej, ul. Dróżniczej-A.Vivaldiego, ul. Czechowickiej, ul. P. Czajkowskiego, ul. Obrońców Poczty Gdańskiej, ul. Grabowej, ul. Końskiej, ul. L. Okulickiego, ul. Sikorczej i Szczygłej, ul. B. Krzywoustego, ul. Gwareckiej, ul. Trawowej, ul. E. i K. Małczyńskich, ul. Suwalskiej, ul. Starogajowej, ul. Nowogródzkiej, ul. Sycowskiej, ul. Marszowickiej (ciąg pieszo-rowerowy), pl. Orłąt

Lwowskich, drogi do planowanego cmentarza komunalnego przy ul. Ibn Siny Awicenny, skrzyżowania przy ul. Ibn Siny Awicenny, ul. Żłotnickiej, ul. Mińskiej, łącznika ul. Gorlickiej, ul. Bursztynowej, ul. Łubinowej, ul. Miłoszyckiej, ul. R. Weigla, ul. Bardzkiej, ul. Kosmonautów, drogi w obrębie Jagodno (10 KDL),

- budowy Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej – etap II,
- budowy połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym (ul. Graniczna) – zadanie 2,
- budowy i przebudowy wałów przeciwpowodziowych w osiedlu Kozanów.

Ponadto kontynuowano zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych dotyczących rozpoczętych w latach ubiegłych inwestycji związanych z organizacją i przeprowadzeniem EURO 2012.

Procesy pozyskiwania gruntów dla realizacji celu publicznego w roku sprawozdawczym prowadzone były w trybach:

- ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych;
- ustawy o przygotowaniu i organizacji Mistrzostw Europy w piłce nożnej EURO 2012;
- ustawy o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych;
- ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 98);
- cywilnoprawnym (nabycie i zamiany nieruchomości).

Za nieruchomości nabyte z mocy prawa pod drogi publiczne do zasobu Miasta, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego byłym właścicielom i użytkownikom wieczystym przysługują odszkodowania:

- za nieruchomości nabyte z mocy prawa na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami uzgadniano z byłym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym w trybie cywilnym. W przypadku, gdy nie doszło do uzgodnienia wysokości odszkodowania, zostały ustalone w trybie administracyjnym przez starostów,
- za nieruchomości nabyte z mocy prawa na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych były ustalane w trybie administracyjnym. W przypadku nieruchomości przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania określał wojewoda, a w przypadku dróg gminnych i powiatowych - starosta.

Do załatwienia spraw odszkodowawczych w przypadku dróg gminnych i powiatowych Wojewoda Dolnośląski wyznaczył Starostów, wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej z obszaru całego Województwa Dolnośląskiego. Pracownicy Wydziału jako Pełnomocnicy Prezydenta Wrocławia uczestniczyli w postępowaniach prowadzonych przez Starostów: Świdnickiego, Oleśnickiego, Strzelińskiego, Trzebnickiego, Jaworskiego, Polkowickiego, Średzkiego, Zgorzeleckiego, Oławskiego, Kłodzkiego, Wrocławskiego, Wołowskiego, Ząbkowickiego, Głogowskiego oraz Prezydentów: Legnicy, Jeleniej Góry, Wałbrzycha.

Uczestniczono również w postępowaniach administracyjnych i cywilnoprawnych dotyczących realizowanych przez Miasto inwestycji drogowych, przeciwpowodziowych i przedsięwzięć EURO 2012 oraz związanych z potrzebami rozbudowy i rozwoju Miasta, rozpoczętych również w latach ubiegłych, a kontynuowanych w roku sprawozdawczym.

Przed organami administracji publicznej prowadzonych było **185 postępowań** administracyjnych dotyczących ustalenia odszkodowań, z tego 105 postępowań zakończyło się wydaniem ostatecznych decyzji. Wypłacono odszkodowania na łączną kwotę **8 350 000 zł**. Kontynuowanych jest 80 postępowań.

Postępowania administracyjne dotyczące ustalenia odszkodowań prowadzone w 2015 r.

W trybie przepisów ustawy:	Zadania inwestycyjne	Ilość postępowań	Pow. gruntów (w ha) objętych postępowaniami	Ilość wydanych decyzji		Kwota wypłaconych odszk. (zł)
				Ostatecznych	Niestatecznych/ Nieprawo- mocnych	
„o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych” odszkodowania za grunty, które z mocy prawa przeszły na własność: Gminy Wrocław (pod drogi gminne i powiatowe)	- Połączenie Obwodnicy - Śródmiejskiej z Portem Lotniczym (ul. Graniczna), - ul. Wałbrzyska, ul. Zwycięska, - ul. Dróżnicza-A.Vivaldiego, - ul. Czechowicka, ul. Czajkowskiego, - ul. Obrońców Poczty Gdańskiej, - Grabowa, Końska, ul. Okulickiego; - Oś Inkubacji, ul. Sikorcza i Szczygła, - ul. Krzywoustego, ul. Gwarecka, - ul. Trawowa, ul. E. I K. Maleczyńskich, - Północna Obwodnica Śródmiejska - Suwalska, boczna ul. Starogajowej - ul. Nowogródzka, ul. Sycowska, - ul. Marszowicka-ciąg pieszo-rowerowy, - pl. Orłąt Lwowskich, ul. Mińska, - drogi do cmentarza komunalnego, skrzyżowanie przy ul. Ibn Siny Awicenny, - ul. Złotnicka, drogi w obrębie Jagodno, - łącznik ul. Gorlickiej, ul. Bursztynowa - Łubinowa, Miłoszycka, Rudolfa Weigla,	124	19,31	70	2	1 590 000
Województwa Dolnośląskiego (drogi wojewódzkie)	- ul. Bardzka, - ul. Osobowicka (od Obwodnicy Śródmiejskiej do ul. Lipskiej), - Miłoszycka	11	2,12	4	-	930 000
Skarbu Państwa (drogi krajowe)	- Północna Obwodnica Śródmiejska Etap II, przebudowa ul. Kosmonautów;	33	1,65	27	-	1 550 000
„ o przygotowaniu i organizacji Mistrzostw Europy w piłce nożnej EURO 2012”, - przedsięwzięcia EURO 2012 odszkodowania za grunty, które z mocy prawa przeszły na własność Gminy Wrocław	- ustalenie lokalizacji przedsięwzięcia EURO 2012, - otoczenie Stadionu Piłkarskiego wraz z przebudową ul. Królewieckiej;	2	1,82	1	-	590 000
„o gospodarce nieruchomościami” (art. 98)	Obręb: Lipa Piotrowska, Wojszyce, Ratyń, Gaj, Ołtaszyn, Partynice, Południe, Dąbie, Plac Grunwaldzki, Brochów, Gaj	13	4,32	3	-	3 690 000
„o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych”	Wał Kozanowski	2	0,18	-	-	-
RAZEM		185	29,40	105	2	8 350 000

Ponadto **17 spraw** o ustalenie odszkodowań za nabyte z mocy prawa nieruchomości o łącznej powierzchni 1,20 ha oczekuje na wszczęcie postępowania administracyjnego przez starostów. Liczba uczestników tych postępowań wynosi ponad 5 500 osób.

W opisywanym okresie prowadzono **197 postępowań cywilnoprawnych**, z których **63** zakończyło się zawarciem umów.

Grunty przeznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne, wydzielone na wniosek właścicieli (użytkowników wieczystych) z mocy prawa przeszły na własność Miasta lub Skarbu Państwa. Zgodnie z przepisem art. 98 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami byłym właścicielom (użytkownikom wieczystym) przysługuje odszkodowanie. W drodze negocjacji w 38 postępowaniach uzgodniono odszkodowania za działki o powierzchni 6,46 ha na kwotę ponad

5 500 000 zł. Średnia wartość jednostkowa gruntu wyniosła 85 zł/m². W dwóch postępowaniach za tereny o powierzchni 1,96 ha uzgodniono odszkodowania na symboliczną kwotę 3,69 zł. W sprawach, w których nie doszło do uzgodnienia odszkodowania organ administracji publicznej wydał 3 decyzje ustalające odszkodowania za grunty o łącznej powierzchni 2,72 ha na kwotę 3 690 000 zł.

Na podstawie **22** zawartych umów nabycia i zamiany nieruchomości pozyskano do zasobu Miasta, na cele budowy i rozwoju sieci dróg publicznych, nieruchomości gruntowe niezabudowane i zabudowane infrastrukturą drogową o powierzchni 1,30 ha za kwotę 1 720 000 zł.

Nabyto również nieruchomość na potrzeby realizacji projektu „Ścieżka Kulturowa Czterech Świątyń”, celem którego jest odtworzenie i udostępnienie mieszkańcom i turystom wartości kulturowych części Starego Miasta.

Łączna powierzchnia gruntów pozyskanych do zasobu Miasta we wszystkich **25 umowach nabycia i zamiany** wyniosła 1,33 ha, a ich wartość to ponad 1 830 000 zł. W celu pozyskania tych gruntów z zasobu Miasta, w umowach zamiany, przekazano grunty o powierzchni 1,44 ha, o wartości 4 750 000 zł. Do budżetu wpłynęła dopłata w wysokości 3 170 000 zł.

Umowy nabycia i zamiany oraz uzgodnione odszkodowania w trybie cywilnoprawnym za grunty przejęte pod drogi publiczne w 2015 r.

Rodzaj umowy	Położenie nieruchomości	Ilość umów	Powierzchnia (ha)	Kwota wydatkowana (w mln zł)
Porozumienia w sprawie uzgodnienia wysokości odszkodowania w trybie art. 98 ust. 3 ugn za działki gruntu wydzielone pod drogi publiczne, z nieruchomości, której podział został dokonany na wniosek właściciela (użytkownika wieczystego)	Obręby: Jerzmanowo, Pracze Odrzańskie, Różanka, Partynice, Klecina, Wojszyce, Tarnogaj, Strachowice, Lipa Piotrowska, Wojnów, Marszowice, Muchobór Wielki, Pawłowice, Widawa, Ratyń, Południe, Oporów, Stare Miasto, Plac Grunwaldzki, Ołtaszyn	38	6,46	5 500 000
Umowy nabycia i zamiany nieruchomości przeznaczonych pod drogi publiczne, niezabudowanych i zabudowanych infrastrukturą drogową	Obręby: Swojczyce, Muchobór Mały, Brochów, Grabiszyn, Stare Miasto, Kowale, Zakrzów, Stabłowice, Widawa, Maślice, Południe, Pilczyce, Ratyń, Muchobór Wielki, Plac Grunwaldzki, Gaj	22	1,30	1 720 000
RAZEM		60	7,76	7 220 000

Prowadzono także postępowania w trybie cywilnym oraz przed organami administracji publicznej o wypłatę odszkodowania na rzecz Miasta za grunty, które z mocy prawa przeszły na własność Skarbu Państwa w związku z wydaniem decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w ramach zadań:

- Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego i Przebudowa koryta Odry,
- Budowa drogi ekspresowej S5 Poznań – Wrocław,
- Przebudowa linii kolejowej E-59 Wrocław-Poznań w granicach miasta Wrocławia,
- przebudowa dróg wojewódzkich - ul. Bardzkiej i ul. Miłoszyckiej.

W 11 postępowaniach ustalono odszkodowania za grunty o powierzchni 4,05 ha. Z tego tytułu wpłynęła do kasy Miasta kwota 5 030 000 zł.

Bezpośredni udział finansowy Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości w 2015 r. na realizację zadań z zakresu wypłaty odszkodowań oraz zakupu i zamian nieruchomości wyniósł 9 900 000 zł. Pozostała kwota w wysokości 4 210 000 zł pochodziła ze środków inwestycyjnych przypisanych do poszczególnych jednostek realizujących inwestycje celu publicznego.

INFORMACJA O ZAWARTYCH AKTACH NOTARIALNYCH

W roku sprawozdawczym pracownicy Wydziału uczestniczyli w przygotowaniu i podpisaniu **1 270 umów** sporządzonych w formie aktów notarialnych.

AKTY NOTARIALNE – 2015 R.	LICZBA
Sprzedaż lokali mieszkalnych	942
Sprzedaż lokali użytkowych	66
Zmiany wysokości udziałów i inne regulacje	81
Sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych	152
Aporty nieruchomości	3
Pierwokup nieruchomości	1
Nabycia do zasobu Gminy (w tym zamiany, darowizny) nieruchomości gruntowych zabudowanych, niezabudowanych i lokali mieszkalnych	25
RAZEM	1 270

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU ORAZ MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE W 2015 R.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU

W 2015 r. komórki organizacyjne Urzędu wydały **377 392 decyzje administracyjne** w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej.

Ilość wydanych decyzji w poszczególnych Departamentach Urzędu

Departament	Ilość wydanych decyzji 2015 r.	Ilość wydanych decyzji 2014 r.	Ilość wydanych decyzji 2013 r.
Departament Prezydenta	0	0	0
Departament Finansów Publicznych	234 425	225 289	211 163
Departament Obsługi i Administracji	120 343	103 235	88 723
Departament Spraw Społecznych	4 014	4 160	4 109
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	8 008	6 420	7 133
Departament Architektury i Rozwoju	8 273	7 669	7 559
Departament Infrastruktury i Gospodarki	160	191	143
Departament Edukacji	2 068	4 157	4 010
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	101	145	184
Razem	377 392	351 266	323 024

W roku sprawozdawczym - spośród **377 392 wydanych** decyzji administracyjnych, **705** zostało zaskarżonych, co stanowi **0,19% wydanych decyzji ogółem**.

Z decyzji zaskarżonych - skierowano do:

- Samorządowego Kolegium Odwoławczego - **459** - co stanowi 0,12% ogółem wydanych decyzji,
- Wojewody - **246** - co stanowi 0,06% ogółem wydanych decyzji.

Znikoma część zakwestionowanych decyzji administracyjnych (0,19 % tj. 705 decyzje) **dowodzi o dużej poprawności merytorycznej oraz formalnej** wydanych dokumentów.

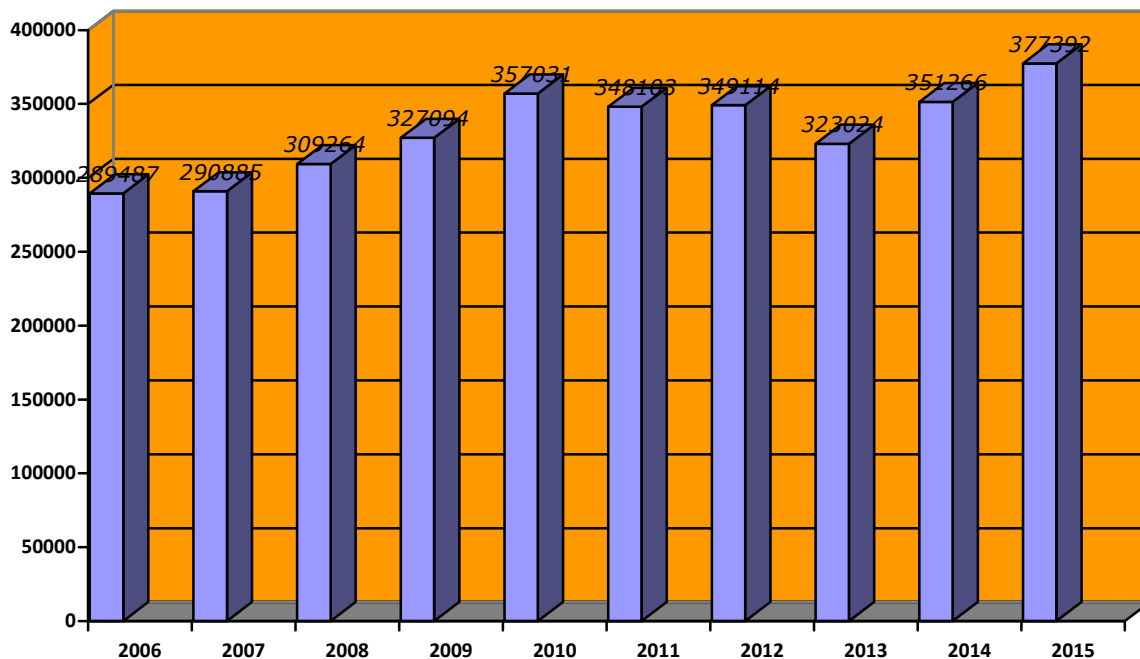
Z zaskarżonych decyzji:

- 272 utrzymano w mocy, co w stosunku do decyzji wydanych stanowi 0,07 %,
- 153 uchylono i przekazano do ponownego rozpoznania, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi 0,04 %,

- 25 uchylono i zmieniono, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi 0,01 %,
- 24 uchylono i umorzono postępowanie I instancji lub odwoławcze, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi 0,01 %,
- w 2 przypadkach stwierdzono nieważność decyzji, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi zaledwie 0,0005 %.

Wysoki poziom prawidłowo wydanych decyzji potwierdza słuszność przyjętych procedur nadzoru nad załatwianiem spraw oraz świadczy o skutecznym przygotowaniu pracowników i podnoszeniu w tym zakresie ich kwalifikacji.

Porównanie ilości wydanych decyzji administracyjnych w poszczególnych latach

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

W 2015 r. jednostki organizacyjne Miasta **wydały 172 896 decyzji administracyjnych.**

Ilość wydanych decyzji w poszczególnych jednostkach

Jednostka	Ilość wydanych decyzji w 2015 r.
Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta	15 185
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	82 990
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (działający przy MOPS)	10 676
Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	63 499
Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego	544
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	2
Razem	172 896

Spośród **172 896** wydanych decyzji administracyjnych, **zaskarżono 4 055**, co stanowi **2,34 % wydanych decyzji**.

Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110) od orzeczeń Powiatowego Zespołu służy odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast od orzeczeń Wojewódzkiego Zespołu - do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na tak długą drogę odwoławczą, **Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności nie dysponuje danymi na koniec okresu sprawozdawczego o sposobie rozpatrzenia wszystkich odwołań.**

Na **4 055 zaskarżonych** decyzji, **450 (11,09 %) zostało utrzymanych w mocy**. Stwierdzono nieważność 14 decyzji, co stanowi 0,34 % spośród wszystkich wydanych przez jednostki organizacyjne Miasta decyzji i świadczy o ich dużej poprawności formalnej.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT PREZYDENTA

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
DPR	0														
RAZEM	0														

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WPO	234 124	132	0,06%	56		31	3	1	41						
				42,42%		23,48%	2,27%	0,76%	31,06%						
WZN	301	11	3,65%	7		2			2						
				63,64%		18,18%			18,18%						
RAZEM	234 425	143	0,06%	63		33	3	1	43						
				44,06%		23,08%	2,10%	0,70%	30,07%						

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WSO	112 264	110	0,10%	55	3	1	1		8	34		8			
				50,00%	2,73%	0,91%	0,91%		7,27%	30,91%		7,27%			
USC	8 058	0	0,00%												
WOK	21	8	38,09%	1		2	5								
				12,50%		25,00%	62,50%								
Powiatowy Urząd Pracy	63 499	328	0,52%							244	1	16	8	2	57
										74,39%	0,30%	4,88%	2,44%	0,61%	17,38%
Razem	183 842	446	0,24%	56	3	3	6		8	278	1	24	8	2	57
				12,56%	0,67%	0,67%	1,35%		1,79%	62,33%	0,22%	5,38%	1,79%	0,45%	12,78%

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WZD	3 835	49	1,28%	36 73,47%		2 4,08%				11 22,45%					
BSR	10	0	0,00%												
BPS	169	1	0,59%			1 100,00%									
MOPS	82 990	498	0,60%	183 36,75%	21 4,22%	92 18,47%	11 2,21%	12 2,41%	179 35,94%						
PZdsON *	10 676	3 159	29,59%						3 159 100,00%						
Razem	97 680	3 707	3,79%	219 5,91%	21 0,57%	95 2,56%	11 0,30%	12 0,32%	3 349 90,34%						

839

* Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, z późn. zm.) od orzeczeń Powiatowego Zespołu służy odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast od orzeczeń Wojewódzkiego Zespołu - do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na tak długą drogę odwoławczą, informacje o sposobie rozpatrzenia odwołania Powiatowy Zespół uzyskuje często dopiero po roku. Również zwrot akt sprawy z Wojewódzkiego Zespołu następuje z dużym opóźnieniem. Z tego powodu nie dysponujemy informacjami na koniec okresu sprawozdawczego o sposobie rozpatrzenia wszystkich odwołań.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT EDUKACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem*	Ilość decyzji zaskarżonych**		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne - nierozstrzygnięte	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WFI	530	2	0,38%		1					1					
					50,00%					50,00%					
WPP	0	0	0,00%												
WGP	1 538	0	0,00%												
WCRS	2	2	100,00%			1	1								
						50,00%	50,00%								
RAZEM	2 070	4	0,19%		1	1	1			1					
					25,00%	25,00%	25,00%			25,00%					

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I GOSPODARKI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WIM	160	13	8,12%	5 38,46%		1 7,69%			7 53,85%						
ZDIUM	15 185	48	0,32%	11 22,92%		9 18,75%	1 2,08%		27 56,25%						
RAZEM	15 345	61	0,40%	16 26,23%		10 16,39%	1 1,64%		34 55,74%						

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WTR	1 297	0	0,00%												
WSR	3 106	42	1,35%	16 38,10%	1 2,38%	11 26,19%	5 11,90%		8 19,05%						1 2,38%
WSP	138	10	7,25%							1 10,00%		4 40,00%			5 50,00%
WNK	370	31	8,38%	2 6,45%	3 9,68%	7 22,58%	1 3,23%	1 3,23%	17 54,84%						
WBZ	3 097	7	0,23%	1 14,29%		1 14,29%			1 14,29%	2 28,57%	2 28,57%				
RAZEM	8 008	90	1,12%	19 21,11%	4 4,44%	19 21,11%	6 6,66%	1 1,11%	26 28,89%	3 3,33%	2 2,22%	4 4,44%			6 6,66%

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT ARCHITEKTURY I ROZWOJU

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskie jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WAB	6 869	273	3,97%	27		30	1		36	28	15	42	6		88
				9,89%		10,99%	0,37%		13,19%	10,26%	5,49%	15,38%	2,20%		32,23%
MKZ	1 404	10*	0,71%							1*		4*	2*		3*
										10,00%		40,00%	20,00%		30,0%
ZGKiKM	544	20	3,68%	2					1	10	2	1			4
				10,00%					5,00%	50,00%	10,00%	5,00%			20,00%
Razem	8 817	303	3,44%	29		30	1		37	39	17	47	8		95
				9,57%		9,90%	0,33%		12,21%	12,87%	5,61%	15,51%	2,64%		31,35%

* Decyzje zaskarżone do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ WYDZIAŁ NABYWANIA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WNS	101	6	5,94%			6									
						100,00%									
RAZEM	101	6	5,94%			6									
						100,00%									

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENTY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Departament (bez nadzorowanych jednostek organizacyjnych Miasta)	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział %	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzy- many w mocy	uchylo- nych i zmie- nionych	uchylo- nych i przeka- zanych do pono- wnego rozpoz- nania	uchylonych i umarza- jących po- stępowanie I instancji lub odwo- ławcze	stwie- rdzenie niewa- żności	inne*	utrzy- many w mocy	uchylo- nych i zmie- nionych	uchylonych i przeka- zanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarza- jących po- stępowanie I instancji lub odwo- ławcze	stwie- rdzenie niewa- żności	inne*
Departament Prezydenta	0	0	0,00%	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Departament Finansów Publicznych	234 425	143	0,06%	63	–	33	3	1	43	–	–	–	–	–	–
				44,06%		23,08%	2,10%	0,70%	30,07%						
Departament Obsługi i Administracji	120 343	118	0,10%	56	3	3	6	–	8	34	–	8	–	–	–
				47,46%	2,54%	2,54%	5,08%		6,78%	28,81%		6,78%			
Departament Spraw Społecznych	4 014	50	1,24%	36	–	3	–	–	11	–	–	–	–	–	–
				72,00%		6,00%			22,00%						
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	8 008	90	1,12%	19	4	19	6	1	26	3	2	4	–	–	6
				21,11%	4,44%	21,11%	6,66%	1,11%	28,89%	3,33%	2,22%	4,44%			6,66%
Departament Architektury i Rozwoju	8 273	283	3,42%	27	–	30	1	–	36	29	15	46	8	–	91
				9,54%		10,60%	0,35%		12,72%	10,25%	5,30%	16,25%	2,83%		32,16%
Departament Edukacji	2 068	2	0,10%	–	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–
Departament Infrastruktury i Gospodarki	160	13	8,12%	5	–	1	–	–	7	–	–	–	–	–	–
				38,46%		7,69%			53,85%						
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	101	6	5,94%	–	–	6	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem	377 392	705	0,19%	206	8	95	16	2	132	66	17	58	8	–	97
				29,22%	1,13%	13,47%	2,27%	0,28%	18,72%	9,36%	2,41%	8,23%	1,13%		13,76%

* W tym postępowania niezakończone

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENTY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA I JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

Departament	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział %	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne*	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne*
Departament Prezydenta	0	0	0,00%	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Departament Finansów Publicznych	234 425	143	0,06%	63 44,06%	–	33 23,08%	3 2,10%	1 0,70%	43 30,07%	–	–	–	–	–	–
Departament Obsługi i Administracji	183 842	446	0,24%	56 12,56%	3 0,67%	3 0,67%	6 1,35%	–	8 1,79%	278 62,33%	1 0,22%	24 5,38%	8 1,79%	2 0,45%	57 12,78%
Departament Spraw Społecznych	97 680	3 707	3,79%	219 5,91%	21 0,57%	95 2,56%	11 0,30%	12 0,32%	3 349 90,34%	–	–	–	–	–	–
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	8 008	90	1,12%	19 21,11%	4 4,44%	19 21,11%	6 6,66%	1 1,11%	26 28,89%	3 3,33%	2 2,22%	4 4,44%	–	–	6 6,66%
Departament Architektury i Rozwoju	8 817	303	3,44%	29 9,57%	–	30 9,90%	1 0,33%	–	37 12,21%	39 12,87%	17 5,61%	47 15,51%	8 2,64%	–	95 31,35%
Departament Edukacji	2 070	4	0,19%	–	1 25,00%	1 25,00%	1 25,00%	–	1 25,00%	–	–	–	–	–	–
Departament Infrastruktury i Gospodarki	15 345	61	0,40%	16 26,23%	–	10 16,39%	1 1,64%	–	34 55,74%	–	–	–	–	–	–
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	101	6	5,94%	–	–	6 100,00%	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem	550 288	4 760	0,86%	402 8,44%	29 0,61%	197 4,14%	29 0,61%	14 0,29%	3 498 73,49%	320 6,72%	20 0,42%	75 1,57%	16 0,34%	2 0,04%	158 3,32%

* W tym postępowania niezakończone

Prezydent Wrocławia
Sukiennice 9
50-107 Wrocław
tel. +48 717 77 82 01
fax +48 717 77 72 77